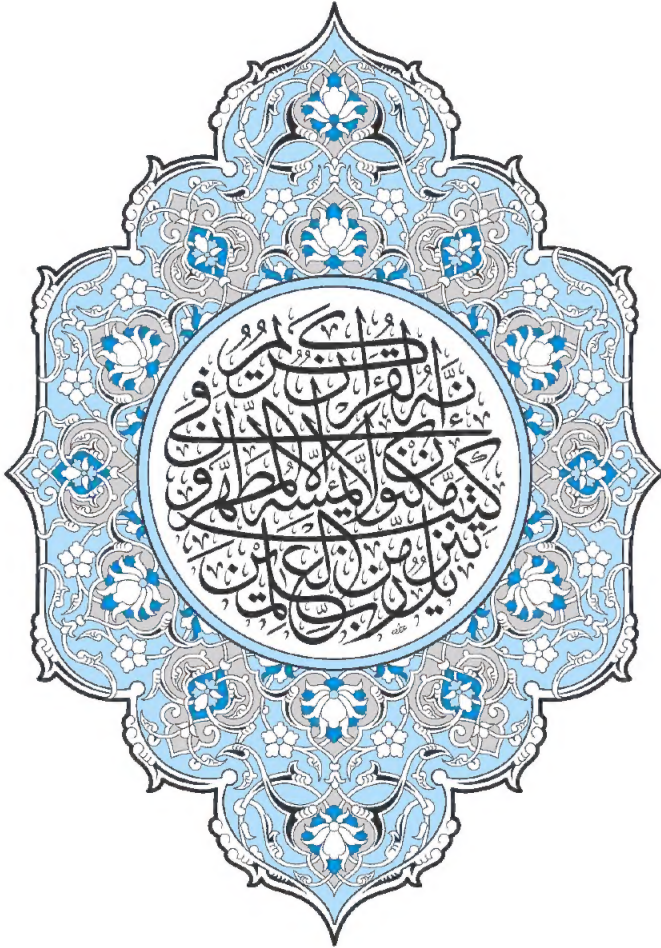

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْاَئِمَّةِ الذِّكْرِ وَآلِ الْحَقِّ ط

(خادم الحرمين الشريفين) شاه سلمان كورئى عهدول عهزیز ئال سعود
مەلكى شاهنشینا عهدهستانا سعودى شهره قهه ندىوب قهه مانا چاهكنا قورئانا پیرز د گهل وهه گئراننا امانیت وئى

ندقی بالافریطیاعة هذه الرحمة لعاني القرآن الكريم
خادم الحرمين الشريفين الملك سلمان بن عبدالعزيز آل سعود
ملك المملكة العربية السعودية

وَقَفَّ لِلَّهِ تَعَالَى مِنْ خَادِمِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ
الْمَلِكِ نَسِيمَانَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ آلِ سُعُودٍ
وَلَا يَجُوزُ بَيْعُهُ
يُورَعُ مَجَانًّا

تَرْجُمَةُ مَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ
عَلَيْهِ
إِلَى اللُّغَةِ الْكُرْدِيَّةِ
(الْهَجَّةُ الْكُرْمَانْجِيَّةُ)

إعداد:
الدكتور إسماعيل علي طه

مُجَمَّعُ الْمَلِكِ فَهْدٍ الطَّبَاعَةُ الْمُصَغَّفَةُ الشَّرِيفَةُ
بِالْمَدِينَةِ الْمُسَوَّرَةِ

ئەف قورئانا پىرۆز ۋە قفە ژ (خادم الحرمين الشريفين)

شاھ سەلمان كورئى عەبدول عەزىز ئال سعوود

نايىت بىتە فروتن

مەرۋە دەھىتە بە لاڧكرن

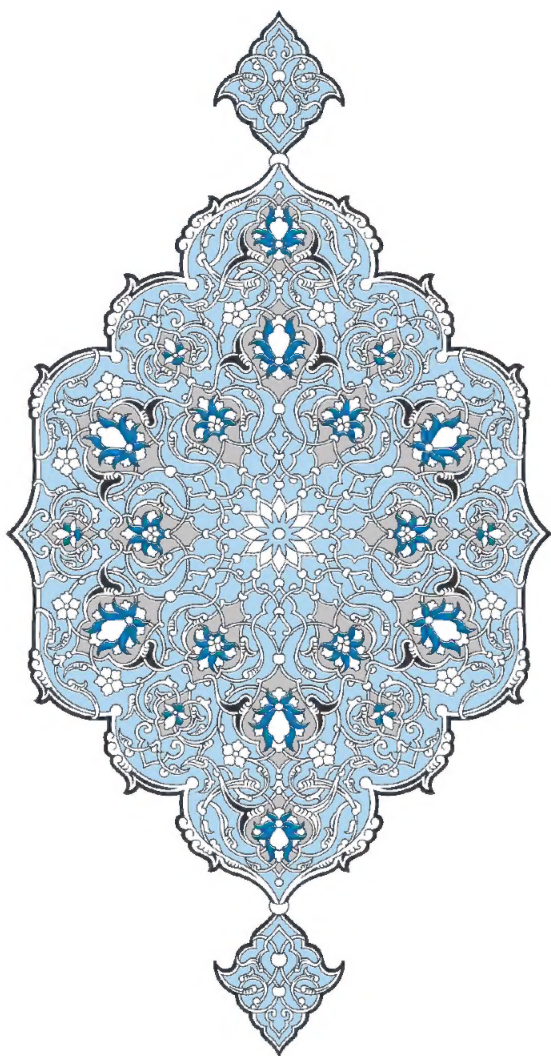
قورئانا پىرۆز د گەل راقە كرنا وئى ب زمانى كوردى

تامادە كرن دوكتۆر:

ئىسماعىل عەلى تاھا

كۆمەلگەھا مەلك فەھەدىا چاپكرنا قورئانا پىرۆز

ل مەدینەیا مونەوۋەر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمة

بقلم معالي الشيخ الدكتور

عبد اللطيف بن عبد العزيز بن عبد الرحمن آل الشيخ

وزير الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد

المشرف العام على المجمع

الحمد لله رب العالمين، القائل في كتابه الكريم:

﴿... قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾.

والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
القائل: «خيركم من تعلم القرآن وعلمه».

أما بعد:

فإنفاذاً لتوجيهات خادم الحرمين الشريفين، الملك سلمان بن عبدالعزيز
آل سعود - حفظه الله - بالعناية بكتاب الله، والعمل على تيسير نشره، وتوزيعه
بين المسلمين في مشارق الأرض ومغاربها، وتفسيره، وترجمة معانيه إلى
مختلف لغات العالم.

وإيماناً من وزارة الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد بالمملكة العربية
السعودية، بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم، إلى جميع لغات العالم المهمة؛
تسهيلاً لفهمه على المسلمين الناطقين بغير العربية، وتحقيقاً للبلاغ، المأمور به
في قوله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً».

وخدمةً لإخواننا الناطقين باللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية)، يطيب
لمجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة، أن يقدم للقارئ
الكريم هذه الترجمة إلى اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية)، التي قام بها
الدكتور إسماعيل علي طه؛ وراجعها من قبل المجمع الدكتور مصطفى مسلم
محمد، وعمار محمد طاهر محمد.

ونحمد الله سبحانه وتعالى أن وفق لإنجاز هذا العمل العظيم، الذي
نرجو أن يكون خالصاً لوجهه الكريم، وأن ينفع به الناس.

إننا ندرك أن ترجمة معاني القرآن الكريم -مهما بلغت دقتها- ستكون
قاصرة عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها النص القرآني المعجز، وأن
المعاني التي تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة ما بلغه علم المترجم في فهم كتاب
الله الكريم، وأنه يعتريها ما يعتري عمل البشر كله من خطأ ونقص.

ومن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يوافي مجمع الملك فهد
لطباعة المصحف الشريف بالمدينة النبوية، بما قد يجده فيها من خطأ أو نقص
أو زيادة؛ للإفادة من الاستدراكات في الطباعات القادمة إن شاء الله.

والله الموفق، وهو الهادي إلى سواء السبيل، اللهم تقبل منّا إنك أنت
السميع العليم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگوئن

ب پینوسى ریزدار شیخ دوکتور

عبدوله تیف کورئى عبدول عهزیز کورئى عبدولرحمان ئال شیخ

وهزیرئى کاروباریت ئیسلامی و بانگهلدیرى

و راسته پیکرنئى سه ره رشتئى گشتئى یئ کورئى

سوپاس هه می بۆ خودایئى گشت جیهانان، ئه وئى د پهرتۆکا خۆ
یا پیرۆزدا گۆتى:

﴿... قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾

و سلاڤ و سه له وات ل سه ر پله بلندترین پیغه مبه ر و هنارتئى،
پیغه مبه رئى مه موحه مه د، ئه وئى گۆتى:

«خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ».

ئانكو:

باشترینئى هه وه ئه وه یئ فیرى قورئانئى بووی و خه لك فیركرییئى.

ل دویش پینماییت خزمه تکارئى هه ردو حه ره میّت پله بلند،
شاه سه لمان کورئى عبدول عهزیز ئال سعود، خودئى پاریزیت،
بۆ چاقدیریا پهرتۆکا خودئى و کارکرن ل سه رب ساناھى خستنا
وه شاندا وئى، و به لاکرنا وئى ل سه ر موسلمانان، ل پۆژه هه لات و
پۆژئاڤاییت ئه ردئى، و پرافه کرنا وئى، و وه رگیرانا پارمانیّت وئى بۆ
جودا جودا زمانیّت جیهانئى.

ژباوهرییا وهزاره تا کاروباریت ئیسلامی و بانگ هولدیری و
راسته پیکرنی ل شاهنشینا عهره بی یا سعوودی ب گرنگییا وهرگیرانا
رامانیت قورئانا پیرۆز بۆ ههمی زمانیت جیهانی ییت گرنگ ژ بۆ
ب ساناهی خستنا تیگه هشتنا وئ بۆ وان موسلمانیت ب غیری زمانی
عهره بی دئاخشن، و ژ بۆ ب جهئینا فهرانا مه پی هاتییه کرن د
گۆتنا پیغه مبه ریدا (سلاقیت خودی ل سهر بن): «بَلَّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً».
ئانکو: ژ من بگه هینن خو هه که ئایه ته ک بیت.

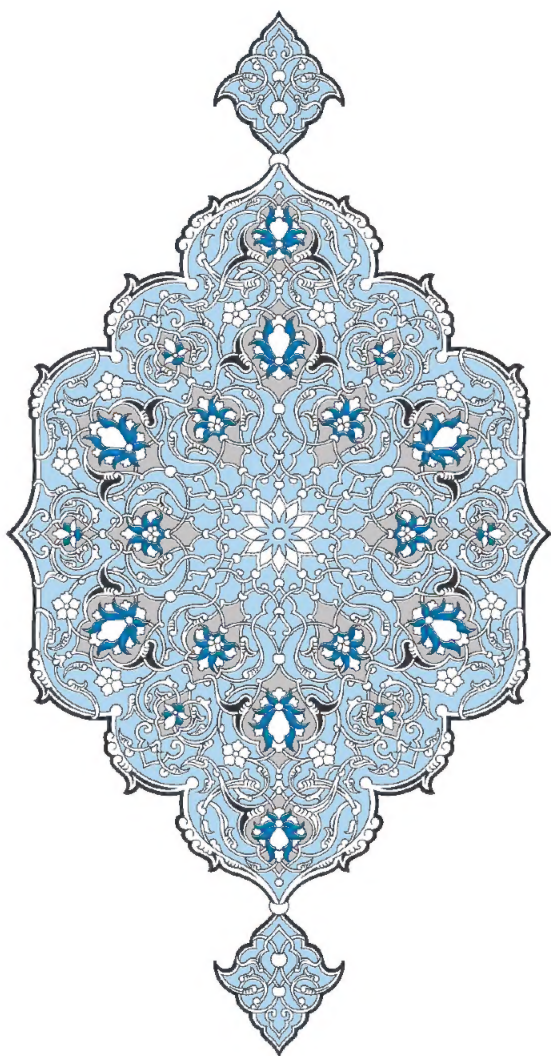
وهک خزمهت بۆ برایت مه ییت ب زمانی کوردی (شیوازی
کرمانجی) دئاخشن کۆری شاه فه هه دی چاپکرنا (مصحف) یا پیرۆز ل
مه دینه یا مونه و وهر پی خوشه ئی وهرگیرانا بۆ زمانی کوردی (شیوازی
کرمانجی) پیشکیش بکهت، ئه و دوکتۆر ئیسماعیل عه لی تاها؛
سگیزی پی رابووپی، و دوکتۆر مسته فاسلم محهمه د، و عه مار محهمه د
تاهر محهمه د، لی زفرین ل سهر کری.

سوپاسییا خودی مه زن دکه یین هاریکاری بۆ ب جهئینا ئی
کاری مه زن کری، هیفیدارین ههمی د پیکا خودیدا بیت، و خه لک
مفایلی ژئ ببینیت.

ئه م دزانین وهرگیرانا رامانیت قورئانا مه زن - هندی یا
هویر و بنه جه بیت - ناگه هیته وان رامانیت مه زن ئه ویت د ناڤا
ده قی قورئانیدا، و ئه و رامانیت وهرگیران ئه دا دکهت ئه نجامی
وئ چه ندیه یا زانستی وهرگیرانی گه هشتیی د تیگه هشتنا په رتۆکا
خودی یا پیرۆزدا، و هند دی ژئ گرت هندی ژ کاری مرۆڤان هه میا
گرتی ژ خه له تی و کپاسییان.

و پاشی داخوای ژ هەر خوانده فانه کی قی وەرگیرانی دکهین..
هەر خه له تی و کیم و کاسی و زیده ییه کا تیدا بینیت کۆرئ شاه
فه هه دی چا پکړنا (مصحف) ا پیرۆز ل مه دینه یا مونه و وهر پی
ئاگه هدار بکه ت دا ب ئانه هییا خودی د چاپکړن و وه شانیت بیندا
بینه چاره سه ر کړن و مفایی ژئ بینیت.

هەر خودییه هاریکار، و ئه وه رینیشاندەر بوړیکا راست،
خودیوؤ تو ژ مه قه بویل بکه، ب راستی هەر تویی گوهدار وزانا.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگوئنا وەرگیرانیت رامانیت قورئانا پیرۆز ریخۆشکر

قورئانا پیرۆز ئاخفتنا خودایى مهزنه یاب پیت و رامانیت و یقه بۆ پیغه مبهرى خو موحه مەدی (سلاقیت خودی ل سهرین) هنارتی وهك دلۆفانی بۆ هه می جیهانا، مزگینین و ئاگه هدارکەر و بانگهلدیر د ریکا خودیدا ب دهستویرا وی، و چرایه کی پۆنکەر و گه شه، ته فه زی دانه نیاسینه کا کورته بۆ قورئانا پیرۆز و په یاما وی.

دانه نیاسینه کا گشتی ب قورئانا پیرۆز

ئیک: دانه نیاسینا قورئانا پیرۆز، و دیار کرنا ئاف و سالۆ خه تیت وی:

قورئانا پیرۆز ئه و ئاخفتنا خودایى مهزنه ئه و اب ریکا وه حیى بۆ پیغه مبهرى خو موحه مەدی (سلاقیت خودی ل سهرین) ب په یف و رامانیت و یقه هنارتی. ئه و اد (مصحف) یدا هاتییه نفیسین، و دهست بۆ دهستی هاتییه فه گوه استن، و خواندنا وی په رستنه.

و خودایى - مهزن و سه ردهست - ئه وه ئافى وی وه حیا بۆ پیغه مبهرى خو موحه مەدی (سلاقیت خودی ل سهرین) هنارتی کرییه قورئان، خودایى مهزن گوت: ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا﴾ [الإنسان: ۲۳]، چونکی هیژای هندیه بیته خواندن و خوژى دوبر نه ئیخن.

ههروه سا خودایى مهزن ئافى وی کره (الکتاب)، خودایى مهزن گوت: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ﴾ [الزمر: ۲]، چونکی هیژای هندیه بیته نفیسین و پشت گوه نه ئیخن.

و خودایى مهزن قورئانا پىروژ یا سالوخ دایى کو: راستى و پویچیى و حەلالى و حەرامى ژىک فاقیر دکەت، و بیرئینانە، و راستەرىیە، و پۆناهیە، و ساخى و سلا مەتیە، و حەکیمە، و شیرەتە، و چەندیىن سالوخەتیت دى ییت مەزنا تیا قورئانا پىروژ و تەمامیا پەياما وى ديار دکەن.

و پەيشا (مصحف) ژوان بەرپەرا هاتییە وەرگرتن ییت قورئانا پىروژ ل سەر هاتییە نقیسن، ئەف ناڤکر نە سەحابیان دانایە سەر بۆ دیار کرنا وى پەرتۆکى ئەوا قورئانا پىروژ ل سەر بەرپەرت وى هاتییە نقیسن.

و قورئانا پىروژ وەحییە ژ دەف خودایى مهزن، جبریلی - سلاڤ ل سەر بن - ئینایە خوارى سەر دلّ موحەمەد پیغەمبەرى (سلاڤیت خودى ل سەربن)، خودایى مهزن گۆت: ﴿وَأَنذَرُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَلَمِينَ * نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ * عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ * بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ﴾ [الشعراء: ۱۹۲-۱۹۵].

و موحەمەد پیغەمبەر (سلاڤیت خودى ل سەربن) دڤى چەندیدا نەیی جودایە ژ پیغەمبەرت دى، جبریلی - سلاڤ ل سەر بن - وەحى ژ دەف خودایى مهزن بۆ هەمى برايت وى ییت پیغەمبەر (سلاڤ ل سەر وان بن) ئینایە خوارى، و خودایى مهزن - یى پاڤ و پاڤر - بۆ قى ئیمانەتى مهزن وى هەلدبژیریت یى وى بڤیت، خودایى مهزن گۆت: ﴿اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾ [الحج: ۷۵]، و ئەو چیر دزانیت کى ب کیر وى چەندی دڤیت و کى ب کیر ناڤیت، چونکى چیکرى چیکرییت وینە، خودایى پاڤ و پاڤر گۆت: ﴿وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ﴾ [الفصص: ۶۸].

دوو: هاتنه خوارا قورئانا پىروژ:

رۆژا دوشەنبى ریکەفتى هەڤدەى رەمەزانى سالا (۶۱۰ ز) ل شکەفتا حەرايى - ل ئىک ژ چیايت مەکەها پىروژ - هاتنه خوارا

وہی بُو پیغہمبہرئِ خودئِ (سلاقیئتِ خودئِ ل سہربن) ب شان
 ثایہ تا دست پی کر: ﴿اَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ * خَلَقَ الْاِنْسَانَ
 مِنْ عَلَقٍ * اَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ * الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ
 يَعْلَمْ﴾ [العلق: ۱-۵]، وئہ فہ ئیکہمین ثایہت بوون ژ قورئانا پیروژ بُو
 پیغہمبہرئِ خودئِ (سلاقیئتِ خودئِ ل سہربن) ہاتین خواری.

پیغہمبہر (سلاقیئتِ خودئِ ل سہربن) زقپری مالا خو و پرپ
 رپا دلئِ ویہ یئِ دلہرزیت ژ ترسیانا ل سہر خو، و سہر ہاتیا خو بُو
 ہہ قزینا خو دیکا خودان باوہران خہ دیجا کچا خوہیلدی (خودئِ
 ژئِ رازی بیت) گوت، و گوتئ: «ئہ ز ژ خو ترسیام»، خہ دیجایی گوتئ:
 (نہ خیر، مزگینی بُو تہ بیت، ب خودئ.. خودئ چو جاراتہ
 شہر مزار ناکت، تو سہرا کەس و کاریت خو ددہی، و راستگویی د
 ئاخذتئیدا، و تویی خہ مخوری، و ریزئ ل میثانی دگری، و کار دکہی
 بُو ب جہئینانا حقیی)، و خہ دیجایی ئہو د گہل خو بر و چوئہ
 دہف (وہرہ قہ کورئ نہوفہل)، ئہو مرو فہ کی شارہزا و تیگہ ہشتی
 بوو، ئینا خہ دیجایی گوتئ: (پسام گوہی خو بدہ برازیئ خو دا
 بہ حسئ خو بُو تہ بکەت)، ئہو تشتئ پیغہمبہری (سلاقیئتِ خودئ
 ل سہربن) دیتی، بُو گوت، وہرہ قہی گوتئ: (ئہ فہ ئہو ملیاکہ تہ^(۱))
 یئِ خودئ بُو مووسا پیغہمبہر ئیناییہ خوار، خوژی ئہز مابامہ
 ساخ و شیا بام، دہمی ملہتی تہ تہ دہر دئخن بشتہ فانییا تہ بکەم)،
 پیغہمبہری (سلاقیئتِ خودئ ل سہربن) گوتئ: «مادی ئہو من
 دہر ئخن»؟ گوتئ: (بہلئ.. ہہر زہ لامہ کی ب وی تشتی ہاتی یئ
 تو پی ہاتی، دژمناتییا وی یا ہاتیہ کرن، ئہ گہر ئہز گہ ہشتہ وی

۱- مہرہم پی جبریلہ (سلا ل سہربن)، ئہو ملیاکہ تہ یئ ہنارتنا وہی بُو
 پیغہمبہران پی ہاتیہ سپارتن.

رۆژی.. دى پشته فانييا ته كه م و ته سه ر ئىخم)، پاشى گه له ك ب سه ر
فى چاڤي كه فتنى نه چۆ و هره قه مر.

و قورئانا پىرۆز هه مى پي كفه ب ئيك جارى بو پيغه مبه رى
خودى (سلاڤيت خودى ل سه ر بن) نه هاته خوارى هه روه كى
كتيبيت پيغه مبه ريت به رى (سلاڤ ل سه ر وان بن) هاتين، قورئان
پيچ پيچه ديست و سى سالاندا هاته خوار، فيجا يان دا سۆره ته ك
ب ته مامى ئيته خوار، يان هنده ك ئايه ت ژ سۆره ته كى.

و حيكمه ت ژ پيچ پيچه هاته خوارا قورئانى و نه پي كفه⁽¹⁾
موكومكرنا دلى موحه مه د پيغه مبه ريه (سلاڤيت خودى ل سه ر بن)
و به يژ كرنا ويه و بشته فانييا ويه ب نويبو نا هاتا جبريل (سلاڤ ل سه ر
بن) ب وه حىيى، دا به يژ تر و موكومتر و خۆرا گرت ر بيت ل به رامبه ر
سه ر ره قيا هه فيشك چي كه را و به رهن گاريا وان بو وى ل ده مى ده ستيپ كا
هنارتن اوى، خودايى پا ك و پا قىز گۆت: ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ
تَرْتِيلاً﴾ [الفرقان: ٣٢].

هه روه سا هاتا قورئانا پىرۆز پيچ پيچه و نه پي كفه حيكمه ته كا
دى يا په روه ده يى يا مه زن تىدايه ئه و ژى ئه وه دا خودان باوه ر
هيدى هيدى و پله پله زانينى و هه ر بگرن و كار ب ئه حكاميت ئاينى
بكه ن، دا ب سانا هيت ر بيت بو فير بوون و تيگه هشتنى و ده ركه فتنى ژ
تاريا تيبىت نه زانين و گاورى و هه فيشك چي كرنى يا هينگى ئه و تيدا
بو رۆنا هيا باوه رى و تاكه پرستى و زانينى.

سى: نفيسينا قورئانا پىرۆز:

ژ گرنگ ترين ريكيت پاراستنا ده قا نفيسينا وانه، و ئه و ئاخفتنا
نه ئيته نفيسين يا به رهن گاره بو ژ بير كرنى، و ماده م قورئانا پىرۆز

١- به رى خو بده: ته فسيرا (الطبري) ١٠/١٩، و (المشرد الوجيز لأبي شامة المقدسي ص: ٢٨).

ھاتىيە ھنارتىن وەك راستەرىيى بۆ ھەمى جىھانا، ھەتتا قىامت رادىيەت، دھىيا بىتە نقيسین.

پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) گرنگى و پويته كى باش دايە نقيسینا وى، پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) فەرمان ل ھندەك سەھابىيىت خۇ كر ئەڧىت نقيسینى دزانن ئەو قورئانا پىرۇز بنقيسن و ئەو كر نە نقيسەرەيت وەھيى و نافدارترىنى وان زەيد كورى (ثابت) ئى ئەنسارى بوو (خودى ژى رازى يىت)^(۱).

ھەر دەمى وەھى بۆ پىغەمبەرى خودى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) ھاتبا دا ژ بەر كەت پاشى ئەو تىتى بۆ ھاتى دا بۆ ئىكى ژ نقيسەرەيت وەھيى بىژىت دا بنقيسەيت، و دگوت: «ئان ئايەتا داننە دوى سۆرەتتە ئەوا ئەڧە و ئەڧە تىدا ھاتىن»^(۲)، دا ئافى سۆرەتتە بۆ بىژىت، و دا فەرمانى ل وان كەت ئايەتا تىدا بنقيسن، پاشى دا فەرمانى ل سەھابىيان كەت خۇ فىرى وى تىتى بكن يى ژ قورئانا پىرۇز ھاتى و ژ بەر بكن، ئىجا قورئانا پىرۇز ھەمى ل سەر دەمى وى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) دھاتە نقيسین د (الرقاع)^(۳) دا.

و جبرىلى (سلاڧ ل سەر بن) سالى جاره كى دگەل پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) لىژڧرىن ل قورئانا پىرۇز دكر، و سالا پىغەمبەر (سلاڧىت خودى ل سەر بن) تىدا مرى دو جارا لىژڧرىن دگەل كىر رىزبەندكرنا ئايەت و سۆرەتتە وى ھەرەكى دوى (مصحف) انوكە دا ھەي ئەڧا د ئاف دەستىت موسلماناندا

۱- تفسير الطبري ۲۸/۱.

۲- سنن أبي داود رقم الحديث: ۷۸۹، وسنن الترمذي رقم الحديث: ۳۰۸۶، وأخرجه الحاكم في المستدرک (رقم الحديث: ۳۳۲۵)، وقال: (هذا حديث صحيح على شرط الشيخين ولم يخرجاه).

۳- صحيح البخاري رقم الحديث: ۴۵۹۲ و ۴۵۹۳.

وهك ب جهئنان بؤ گۆتنا خودايى پاك و مهزن: ﴿إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ
وَقُرْآنَهُ﴾ * فَإِذَا قَرَأْتَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿[القيامة: ١٧-١٨]، و ﴿سَنُقْرِئُكَ فَلَا
تَنسَى﴾ [الأعلى: ٦].

چار: كۆمكرنا قورئانا پيرۆز د بهر بهر پاندا:

پشتى مرنا پيغه مبهرى (سلاقيت خودى ل سهر بن) خه ليفه يى
راشد (أبو بكر الصديق) (خودى ژى رازى بيت) فهران ب
كۆمكرنا قورئانى دا دهندهك بهر بهر پيت پيگخستيدا، دا چوژ
قورئانى نه چيت ده مى ژبهركه ريت قورئانى دمرن يان ئه و پارچيت
قورئان ل سهر نفيسايى (الرقاع) ژناف دچن، و نفيسه رى وه حييى
زهيد كورپى (ثابت) (خودى ژى رازى بيت) ب قى ئهركى رابوو،
و پشتى لى ژفرين لى كرى و پشت راست بوويى ژدانه بهر يكا يال
سهر (الرقاع) نفيسايى و ئه واد سينگادا (دلاندا) ژبهر.. ئه و بهر بهر
همى دانانه مالا (أبو بكر الصديق) (خودى ژى رازى بيت) هتا
چۆيه بهر دلؤفانييا خودى، پاشتى ل مالا خه ليفه يى دووى عومه رى
كورپى (خطابى) (خودى ژى رازى بيت) هاتنه پاراستن، و پشتى
مرنا وى ل مالا هه فزينا پيغه مبهرى ده يكا خودان باوهران (حفصه)
كچا عومه رى خودى ژهردوو كا رازى بيت هاتنه پاراستن^(١).

و ده مى ئيسلام به لاف بوويى، موسلمان پيدقى گه لهك
(مصحف) ابوون لى بخوينن، و هندهك سه حابيا گۆته خه ليفه يى
راشد (عثمان) كورپى عه فانى (خودى ژى رازى بيت) پيدقييه
ئيك (مصحف) هه بيت خه لكى بؤ خواندننى ل سهر كۆم بكه ين،
و بيتته پيشهنگ موسلمان د خواندنا خودال دويث بچن. ئينا

١- صحيح البخاري رقم الحديث: ٤٩٨٦، وسنن الترمذي رقم الحديث: ٣١٠٣،

ومسند الإمام أحمد رقم الحديث: ٧٦.

(عثمان) ی فەرمان ل کۆمه کا ژ بهر که ریست قورئانا پیرۆز کر
 ئه ویست نفیسنی دزانن ب فی ئه رکی پابین، و ل پیشیا وان زهید
 کورپی (ثابت) (خودی ژئی رازی بیت) و پشتگهرمی وان بهر پهرا
 بوون ئه ویست قورئان تیدال سهر ده می (أبو بکر الصدیق)
 (خودی ژئی رازی بیت) هاتییه کۆمکرن، فئجائو بهر پهرا هه می د
 (مصحف) له کیدا کۆمکرن، و چه ندین دانه ژئی کۆپیکرن، و ههر
 دانه یه که هنارتیه وه لاتیه کی ژ وه لاتیت ئیسلامی بیت مه زن، و فەرمان
 ل موسلمانا کر چه ندین (مصحف) ا ژئی کۆپی بکه ن.

و هندی (مصحف) له که ئه فرۆل جیهانی ل بهر ده ست، چ ده ست
 خه ت بن ئان ل چاپخانا چاپکری.. بنیاتی وان ژ وان (مصحف) ایه
 ئه ویست هاتییه کۆپیکرن و هنارتن بۆ وه لاتا، ژئی جودا نینن نه د
 ده قی واندا نه د ریژ به ندیا واندا.

و هه تا نوکه ژئی موسلمان پویته ی دده نه چاپکرنا (مصحف) ا
 پیرۆز و ل دویشت تشتی نوی دچن د ریک و شیواز و ته کنیکیت
 چاپکریدا پتخمه ت ب جه ئینا بلندترین پله ییت باشی و جوانی
 و ریک و پیکیی د نفیسنه ده قی قورئانیدا ب وینه یی وئی بی پی
 هاتییه نفیسن ل سهر ده می (عثمان) ئی کورپی عه فان (خودی ژئی
 رازی بیت) یا بهر نیاس ب وینه یی (عثمان) ی.

و کورپی شاه فه ده یی چاپکرنا (مصحف) ا پیرۆز ل مه دینا
 پیغه مبه ری ئیکه ژ سیماییت بهر چاف و به لگه یه ل سهر چافدیری و
 پویته پیکرنا باش ب قورئانا پیرۆز، و پرژدیا کاربده ستال شاهنشینا
 عه ره بی یا سعوودی ل سهر په رتۆکا خودایي مه زن و پویته پیکرنا
 وان ب خزمه تکرنا وئی و ب سانا هییخستنا ب ده سته ئینا (مصحف) ا
 پیرۆز ژ لایي موسلمانانقه ب باشتین و جوانترین چاپ و بهرگ و
 جوانی و پاراستن و ریک و پیکیی و بنه جه یی.

پینج: ریزبہ ندیا (مصحف) ی و جوزئ کرنا وی:

قورئانا پیرۆز ب سۆرہ تا فاتیحی دەست پی دکەت، و ب سۆرہ تا ئەلناس ب دویمای دیئت، پیکھاتیہ ژ (۱۱۴) سۆرہ تا، و ئەف ریزبہ ندیہ تەوقیفیہ، ئانکو ژ پیغەمبەری (سلاقیئت خودی ل سەر بن) وەرگریہ، نە ل دویف ریزبہ ندیا ھاتنە خوارییە، چونکی ئیکەمین سۆرہ ت ھاتیہ خوارئ سۆرہ تا ئەلەلەق بوو، بەئ ریزبہ ندیا وی د (مصحف) یدا (۹۶) ھ، و سەحابیان ریزبہ ندیا ئایەت و سۆرہ تا ژ خواندنا پیغەمبەری (سلاقیئت خودی ل سەر بن) بۆ قورئانا پیرۆز دزانین^(۱).

ئەفرۆ قورئان یا لیکھە کریہ ل سەر سیھ جوزئا (پشکا)، و ھەر جوزئە ک لیکھە کریہ بۆ دو حزب، و ھەر حزبە ک لیکھە کریہ بۆ چار چاریکا، و باراپتر ژ فی لیکھە کرنی ئجتیھادە ژ دەف زانیان، پیخەمەت ب سانایکرنا خواندنا قورئانا پیرۆز ل سەر موسلمانان.

شەش: فیربونا قورئانا پیرۆز:

موسلمانا پویتە یەکی مەزن یی دایبە فیربونا قورئانا پیرۆز و ژبەر کرنا دەقی وی و خواندنا وی ھەر وەکی بۆ پیغەمبەری خودی (سلاقیئت خودی ل سەر بن) ھاتیہ خوارئ، و خواندە فانیت سەحابیان و ژبەرکەریت وان نیشا تابعیان دایە و ئەو فیرکرنە ھەتا دەقی وی گرتی و پاراستی، و ل سەر ھەر ئایەتەکی راوەستاندینە ھەتا درامانیت وی گەشتین، قیجا فیژی زانین و کریاری ھەمیی بووینە، پاشی تابعییت ژبەرکەر قوتابخانە بۆ فیرکرنا خواندنا وی دامەزراندینە، و پیگری ب وی تشتی کریہ یی ژ سەحابیان فیر

۱- نقله الدانی فی المقنع (ص: ۸) عن الإمام مالک بن أنس.

بووین ژ ئالییت خواندنا وی و گرتنا دهقی وی و هژمارتنا پیت و په یقییت وی، و پرېز بهندییا سورهت و ئایه تییت وی، و باش خواندنا وی (ته جوید)، و بنه جهکرناب جهئینانا وی و چهوانییا خواندنا وی ب دورستی، قیجا قورئانا پیروژ و ملی هات بیته فیر کرن و ژ بهر کرن و خواندن، و فیر خواز (قوتابی) ژ شیخی خو ژ ییت قورئان ژ بهر و هر گرتیه ب دهقی و ئیکسه ر و ب زمانی عه ره بی یی په تی زیندی و ته ره وه کی بو پیغه مبه ری خودی (سلاقییت خودی ل سهر بن) هاتییه خوار حه تا روژا مه یا نه فرۆ.

و قورئانا پیروژ ب چه ند پیکه کا (خواندنه کا) دئیته خواندن کو چهوانییا خواندنا په یف و تیپیت قورئانی و پیکا خواندنا وانه، ئه و تابعیان ژ خوانده قانییت ژ بهر که ر ژ سه حابییان و هر گرتی، ئه ویت (ئانکو سه حابییان) ژ پیغه مبه ری (سلاقییت خودی ل سهر بن) و هر گرتیه، نافداترین خواندن د سهر ده می مه دا خواندنا (عاصم) ژ فه گیرانا قوتابییی وی (حفص) کوړی سلیمان، و خواندنا (نافع) ژ فه گیرانا قوتابییی وی (عثمان) کوړی سه عید یی بهر نیاس ب (وهرش)، و ژ وان فه گیرانا (الدوری) یه ژ ئه بی عه مری به صری، و فه گیرانا قالون ژ نافع.

حه فت: رافه کرنا قورئانا پیروژ:

رافه کرنا قورئانی ئانکو دیار کرنا رامانییت وی^(۱)، و ئارمانجا ئاخفتنی ب جه نانییت حه تا مروف ل سهر ناهه پروک و رامانا وی نه راوه ستیت، و خودایی مه زن خوانده قانی قورئانا پیروژ هان دایه د رامانییت وی بگه هیت، خودایی پاک گوټ: ﴿کَتَبَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ﴾ [ص: ۲۹]، و هزر کرن ئانکو: تیگه هشتن.

و پېغەمبەرى (سلاڤىت خودى ل سەر بن) ئەو تىشى سەھابى
 ژ راماڤىت قورئانا پىرۆز تى نەگەھىشتان بۆرپون دكرن^(۱)، بەلى
 شارەزايىيا وان د زمانى عەرەبىدا ل وى دەمى و ھاتنا قورئانا پىرۆز
 ب زمانى وان وەل وان كر گەلەك پىدڤى پىسار كرنا راماڤىت ئايەتت
 قورئانا پىرۆز نەبن، ب بۆرنا سالا پىدڤىيا خەلكى بۆ راقە كرنى
 زىدە بوو.

و ئەو تىشى ژ پېغەمبەرى خودى (سلاڤىت خودى ل سەر بن)
 ھاتىيە زانين و ڤەگىران و ژ سەھابىيىت وى و قوتايىيىت وان ژ تابىيان
 سەبارەت راقە كرنا قورئانا پىرۆز دىتتە ھژمارتن وەك كاكلك (ناڤۆك)
 بۆ زانستى راقە كرنى، گۆتتى راقە كر ب وى تىشى ھاتىيە ڤەگىران
 ئەڤا دىتتە ھژمارتن گرنگىرين پىك بۆ تىگەھىشتا قورئانا پىرۆز،
 چونكى تىگەھىشتا بابكى ئىكى بۆ ئايەتت قورئانا پىرۆز بۆ مە
 ديار دكەت، ب پىكا شارەزايىيا وى بابكى د زمانى عەرەبىدا، و ژيانا
 وان دگەل رويدان و سەرۋبەرا ئەو پىت ل دەمى ھاتنا قورئانا پىرۆز
 ھاتى رويداين.

(۱) جۆرىت راقە كرنى:

ئاراستەيىت زانايىت راقە كرنى بوونە گەلەك ل دويڤ گەلەكيا
 پويەپىكرنىت وان يىت زانستى، ڤىجا ھندەك راقە كر دەر كەڤتن
 گرنگى ددا ديار كرنا لايى زمانى يى قورئانا پىرۆز، و ھندەك
 راقە كرنا گرنگى ددا ديار كرنا حوكمىت فقھى، و ھندەك يىت دى
 گرنگى ددا لايىت مېژووى يان عەقلى يان رەڤتارى و يىت وەكى
 وان، و ب ئاڤاكرن ل سەرڤى چەندى زانايان تەڤسىر بۆ دو پىشكا
 لىكڤە كر:

۱- بەرى خۆبدە: تفسیر الطبری ۱/۳۷، و مقدمة في أصول التفسير لابن تیمیة ص: ۳۵.

يا ئىككى: تەفسىر كىر ب وى تىشى ھاتىيە ۋە گىران، كۈئەو
تشتە يى ھاتىيە ۋە گۈھاستىن ژ پىغەمبەرى خودى (سلاڧىت خودى
ل سەر بن) و سەحابىيىت وى و تابعىيان.

يا دووى: ۋاڧە كىر ب بۇچۇنى يان ئىجتىھادا ئاڧاكىرى ل سەر
شەنگستەيىت زانستى يىت دورست.

۲) باشتىن رىكىت تەفسىرى و پىگىكىت وى:

ۋاڧە كىر ب وى تىشى ھاتىيە ۋە گىران ئەو ۋە پىشەنگ د ۋاڧە كىرنا
قورئانا پىرۇزدا، چونكى ژ پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن)
يان ژ سەحابىيىت وى ۋە گۈھاستىيە، و قوتابىيىت وان ژ تابعىيان، و ئەو
ڧى چەندى ژ ھەمىيان باشتىر دزانن، بەلى ئە گەر تىگە ھىشتا ئايەت
قورئانا پىرۇز پىدڧى پىر پۇنكىرى بىن كۈ د ۋاڧە كىرى ب وى تىشى
ھاتىيە ۋە گىراندانە بىت.. پىدڧىيە ۋاڧە كەر ڧان پىگىكىت ل خوارى
بەرچاڧ وەر بىگىرىت:

۱- بەرچاڧ وەر گىرنا وى تىشى ھاتىيە سەلماندن د ۋاڧە كىرىدا
ب وى تىشى ھاتىيە ۋە گىران ژ دىار كىرنا رامانىت ئايەتان، و
خۇدو پىر تىخستىن ژ وى تىشى ھەڧىدژ د گەل.

۲- ھەڧگۈنجىنا ۋاڧە كىرى بۇ رامانىت گىشتى يىت قورئانا پىرۇز
پى ھاتى و سۈننەتا پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن)
پۇنكىرىن، ڧى نايىت ۋاڧە كەر ۋاڧە كىرى بىنىت ھەڧىدژ بىت د
گەل وان رامانا، چونكى قورئانا پىرۇز ھىندەك ھىندەك ۋاڧە
دكەت و د گەل ئىك ھەڧىدژ نىنە، و سۈننەتا پىغەمبەرى يا
ھاتى وەك پۇنكەر و ۋاڧە كەر بۇ وى تىشى ب تەڧگىرى د قورئانا
پىرۇزدا ھاتى.

۳- زانينا شهننگسته و بنه ماييت زمانى عهره بى د پامانا په يشان
و د پيکها تا پرسته يان و ئالييت کارئينايدا، و قورئانا پيروز ب
زمانى عهره بى ها تيه خوار، و دقبت ل بهر پرونا هيا شهننگسته
و بنه ماييت وى تى بگه هن.

۴- زفراندنا ئايه تييت مه خسه د فهارتي بو ئايه تييت پرون و ئاشکهره،
چونكى قورئانا پيروز هنده ك هنده كى پاقه دكهت، و پامانا
پتريا ئايه تييت قورئانا پيروز يا پرون و ئاشکهره، و پامانا هنده ك
ئايتان ژى يا فهارتيه و باش پرون نينه و في ديت هنده ك ب
دورستى ق نه گه هن، و زفراندنا وان بو وان ئايه تييت پامان پرون و
ئاشکهره دى بيته هاريكار بو تيگه هشتنا وان و دياربونا پامانيت
وان، خودايى پاك و پافر گوت: ﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ
مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ
فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ
وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَمَّا بِهِ كُلٌّ
مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾ [آل عمران: ٧].

۵- مفاوهر گرتن ژ راستييت زانستى ييت خوچه و نه گوهر دهمى
پاقه كرنا ئايه تييت گهر د وونى، و خودوير ئيخستن ژ كارئانانا
بیردوژيت زانستى د پاقه كرنا قورئانا پيروزدا، دا قورئانا پيروزدا
ب هنده ك پامانيت نه ههين ب كوته كى ژى نه ئينه زانين.

۶- خودوير ئيخستن ژ پاقه كرنييت خراب ئه قيت پامانيت ئاخفتنا
خودايى مه زن دوير دئرخن ژ راستييت شهريعه تى پاك و
پافر، و ژ شهننگسته و بنه ماييت زمانى عهره بى دهر دئرخن، چ ب
مه ره ما لادانى، يان ژى ژ نه زانينا زمانى عهره بى و پامانيت وى
و ئالييت كارئانانا وى، يان ژ نه گهرى هزر كرنا هنده ك پامانيت
خراب كو ئاخفتنا خودى يا پاك و پافر ژ وان هزرا.

ههشت: ئىعجازا قورئانا پىرۆز:

ئىعجاز د ئىدىيەمىدا: سالۇخدانەكا مەزىنەرە شىيانا ئىنانا تىشتەكى
ژكارى يان بۆچۈنى يان رېقەبرىنى، و موعجىزە سالۇخەتدان
رەيدانەكىيە بۆ دياركرنا ھندەك نىشان و گروڧقەيىت قاسد و
پىغەمبەران (سلافل سەر وان بن) و ئەف دەرپرېنە د قورئانا پىرۆزدا
نەھاتىيە، بەلى نىشان (آيە) و گروڧقە (برھان) و يىت وەكى وان
ھاتىنە.

و قورئانا پىرۆز ئاخفتنا خودايى مەزنە، و ھند تەمامى د
رامانىت ویدا، و جوانى د ئايەت و پەيڧ و (مبانى) يىت ویدا ھەنە،
كوژ شىانیت مروڧا مەزىنەرە و مروڧ نەشیت يىت وەسا چىكەن،
خودايى مەزن گۆت: ﴿الرَّكِيبُ أَحْكَمْتُ آيَاتُهُ، ثُمَّ فَصَّلْتُ مِنْ لَدُنْ
حَكِيمٍ خَبِيرٍ﴾ [ھود: ۱].

و ھەڧشكچىكەرا پىكۆل كر گۆمانى يىخنە ژىدەرى قورئانا
پىرۆز و خەلكى ژى دوير يىخن ب رىكا چىكرنا درەوا و ئازراندىنا
گۆمانا^(۱)، ئىجا خودايى پاك و پاقر ھندەك ئايەت ئىنانە خوار تىدا
قەبى وان خواست ئەو بشىت قورئانەكا وەكى قورئانا پىرۆز ضى
كەن، يان دەھ سۆرەتا ژ قورئانى، يان سۆرەتەكى ب تنى، ئەگەر
ئەو راست دىيژن^(۲)، بەلى نەشيان وى چەندى بكەن، و گەھشتە وى
باوهرى كو ھەرچەندە قورئانا پىرۆز ب زمانى عەرەبىيە بەلى ئەو
نەشيان خۆل بەندا وى باڧىژن يان ئىكا وەكى وى چىكەن، خودايى
مەزن گۆت: ﴿أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ
اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ [يونس: ۳۸].

۱- بەرى خۆ بدە ئان ئايەتان: (الأنعام: ۷ و ۲۵)، و (الأنبياء: ۵)، و (سبأ: ۴۳)،
و (يس: ۶۹) و (الصافات: ۳۶)، و (ص: ۴)، و (الطور: ۳۰).

۲- بەرى خۆ بدە ئان ئايەتان: (البقرة: ۲۳)، و (يونس: ۳۸)، و (هود: ۱۳)، و (الطور: ۳۴).

و قورئانا پیرۆز ب په‌نگه‌کی ئاشکرا و ده‌نگه‌کی بلند را‌گه‌هاند
 کو مروّف هه‌می و ئه‌جنه‌ژی بچنه‌هاری وان نه‌شین قورئانه‌کا
 وه‌کی قورئانا پیرۆز بینن، خو ئه‌گه‌ر هاریکاریا ئیکدو ژی بکه‌ن:
 ﴿قُلْ لِّیْنَ اَجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰی اَنْ یَّاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا یَأْتُوْنَ
 بِمِثْلِهٖ وَلَوْ کَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِیْرًا﴾ [الاسراء: ۸۸].

و قورئانا پیرۆز مو‌عجیزه‌یه‌ چونکی ئاخفتنا خودییه‌ و نه‌وه‌کی
 ئاخفتنا چیکریانه‌، و ئه‌و نیشان و گروّفه‌یه‌ ب په‌یڤ و ئایه‌ت و زمانێ
 خوّفه‌ و ئه‌و په‌نگی‌ت په‌وانبێژیی یی‌ت تیدا، و ئه‌و ده‌نگ و باس
 و چپوکی‌ت تیدا، و ئه‌و حوکم و یاسایێ تیدا، و هی‌زا کارتی‌کرنا
 ده‌روونی و ورذانی، و ئه‌و راستییێ زانستی یی‌ت جه‌ی شانازیی
 یی‌ت تیدا.

و چه‌ند زانایی‌ت سروشتی، و ستێرناسیی، و ئه‌وی‌ت کاری د
 بیاڤی زانستی ژیانێ و نوژداریی و یی‌ت وه‌کی واندا دکه‌ن ماینه
 حییه‌تی ژ به‌سکرنا قورئانا پیرۆز بو‌راستی‌ت زانستی و ئاماژه‌یی‌ت
 گه‌ردوونی ئه‌وی‌ت په‌یوه‌ندی ب وان زانستانه‌ هه‌ی یی‌ت ئه‌و کار
 تیدا دکه‌ن، ب ده‌ربهرینه‌کا زانستی یا هویر، کو نائیته‌ هزرکرن
 ده‌رکه‌شن ژ پیغه‌مبه‌ره‌کی نه‌خوانده‌فان د نائف ئومه‌ته‌کا نه‌خوانده‌فاندا،
 و د جیهانه‌کی‌دا کو چوژ وان دیارده‌یان نه‌دزانی، و بو‌و ئه‌گه‌ر کو
 هژماره‌ک ژ وان موسلمان بین، چونکی ئه‌وان زانی کو ئه‌و تشتی
 د قورئانا پیرۆزدا هاتی چی ناییت ئاخفتنا مروّفان بیت، به‌لێ ئه‌و
 ئاخفتنا ئافرانده‌ری گه‌ردوونی و مروّفانه‌.

و چه‌ند ئایه‌ت د قورئانا پیرۆزدا هه‌نه‌ به‌لگه‌ و گروّفن ل سه‌ر
 ئیکینیا خودایێ مه‌زن و جوانی و داهینانا چیکریی‌ت وی، خودایێ
 مه‌زن گو‌ت: ﴿سَرُّیْهِمْ ءَایَتِنَا فِی الْاَفَاقِ وَفِیْ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰی یَنْبَیِّنَ لَهُمْ اَنَّهٗ
 الْحَقُّ اَوَّلَمْ یَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهٗ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ شَهِیْدٌ﴾ [فصلت: ۵۳].

نەھ: وەرگىرانا رامانیت قورئانا پىرۆز:

وەرگىرانا قەكوھاستنا زمانەكییە بۆ زمانەكیى دى^(۱)، و وەرگىرانا یا بى زەھمەت نینە، چونكى دانەبەریكا زمانى تىكە ژ پىكھاتیت دەقى، و دبیت یا ب زەھمەت بیت پاراستن ل سەر رامانا زمانى بیتە کرن بۆ وى دانەبەریكى دەمى دەق دئیتە وەرگىرانا بۆ زمانەكیى دى^(۲).

ئىجائە گەر ئەقە حال و سەر و بەرى وەرگىرانى بیت دوان دەقاندا يیت مروف ددەنە بەرىك، چوپى نەقیت زەھمەتا وەرگىرانا قورئانا پىرۆز دى گەلەك پتر بیت، چونكى ئەو ئاخفتنا خودیە یا ب زمانى عەرەبى ژ دەف خودى ھاتیە خوار، و ئەو - قورئان - ب گۆتن و رامانا خوۋفە ب رىكا وەحییى یا ژ دەف خودایى مەزئقە ھاتى، و بۆ چو كەسان نینە بیژیت: ئەز رامانا قورئانا پىرۆز ھەمییى دزانم، ئان ژى بیژیت: ئەز دشیم پەیقیت وى ب ئاوايەكى دى بدەمە بەرىك وەكى دەقى وى یى عەرەبى.

و د گەل زەھمەتا وەرگىرانا قورئانا پىرۆز، زاناییت موسلمان دوپات دكەن كو پىدقیە قورئانا پىرۆز و پەياما وى بگەھیتە ھەمى ئومەتیت ئەردى ب چ زمان باخفن، و ئەف چەندە ب جەھ نائیت ئىلاب پىكا وەرگىرانى^(۳).

و وەرگىرانا قورئانا پىرۆز بۆ زمانیت دى دى بیتە^(۴):

- ۱- بەرى خوۋدە: لسان العرب لابن منظور (مادە ترجم ورجم).
- ۲- بەرى خوۋدە: دلالة الألفاظ لابراهيم قيس ص: ۱۷۱-۱۷۵، وفن الترجمة لمحمد عوض محمد ص: ۱۹.
- ۳- بەرى خوۋدە: ابن تیمیة: مجموع الفتاوى ۱۱۱/۴.
- ۴- بەرى خوۋدە: مجموع الفتاوى لابن تیمیة: ۱۱۵/۴ و ۵۴۲، والتفسير والمفسرون، لمحمد حسين الذهبي ۲۴/۱.

۱- ئان وەرگيرانا رامانیت قورئانا پیرۆزه، وئەو وەرگيرانا بی تەفسیرە، ویا فە بریەل سەردیار کرنا گۆتیت دەقی قورئانی.

۲- ئان ژى وەرگيرانە کا تەفسیریە دئیتە زەنگینکرن ب شرفە کرن و رۆنکرئی، ئەو وەکی تەفسیرا قورئانا پیرۆزه ب زمانەکی ئەیی عەرەبی.

و هندی وەرگيرانا رامانیت قورئانا پیرۆز یا هویر و بنهجه بیت، و هندی وەرگیزی شیانیت هەردو زمانان هەبن، و شارەزایی ب رامانیت ئایەتان هەبیت، ئەو وەرگيران نائیتە نافکرن ب قورئان، ژ بەر دو ئەگەران^(۱):

ئیک: قورئانا پیرۆز ئاخذت نا خودایی مەزنە، یا ب زمانی عەرەبی هاتییه خوار، وئەو یا ل گوپیتکا ئەزمان و ئاخذتن و ئە حکامان، فئجا دوبارە کرنا ب بەرێکفەئینا ئایەتیت وئ ب زمانەکی دی ئەیی عەرەبی وەناکەت ب قورئان بیتە نافکرن.

دو: وەرگيران دەرپرینی ژ تیگە هشتنا وەرگیزی دکەت بۆ رامانیت قورئانا پیرۆز، وئەو ژ فی ئالیقە وەکی تەفسیریە، و کا چاوا نابێژنە تەفسیری قورئان، هەروەسا نابیت بێژنە وەرگيرانی ژى قورئان.

و ژ بۆ کو وەرگيرانا رامانیت قورئانا پیرۆز بیتە قەبیلکرن پیدئیه ئەوا زانایان بۆ دانایی ژ پینگرکیت دیار کرنا رامانیت قورئانا پیرۆز بیتە ب جهئینان، دگەل هندی ژى هشیاری و ئاگەهی هەبیت نەکو وەرگیز پەردەیهکی بۆ خو ب کار بینیت کو رامانیت فاری بۆ قورئانا پیرۆز بینیت. ئان ژى کریتی و نەشرینی بەرامبەر رى و

رەسمىيەت مۇسۇلمانان و پىرۋىيىت وان تىدا يىت. و ئەقەيە گەلەك ژ وەرگىرائىت رۇژھە لاتناسان ئان ئەوئىت ژ يىبەختى و درەو خۇب مۇسۇلمان ددانن شىلى كرىن، و وانا ھندەك عەقىدە و بىر و باوەر يىت رىزى و گەنى يىت ل دەف، پىكۇلى دكەن بىنەما و پىر بىيىت دىنى ئىسلاما مەزن ژ بىن بىەن، و عەقىدەيا راست و دورست و شرىعەتى وئى يى نافتجى بىرىندار بكەن.

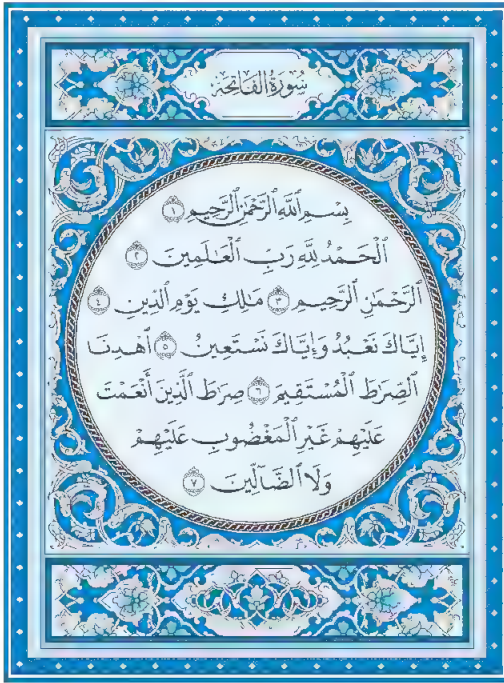
لەوا كورئى شاھ فەھەدىي چاپكرنا (مصحف) لاپىرۋزل مەدىنە يا پىغەمبەرى وەشانان وەرگىرائىت بىنەجھ و موكوم يىت قورئانا پىرۋىت سىتۇيى خۇفە گرتىيە، وەك خەخوارن كو پەياما قورئانا پىرۋىت بلند و پىر بىا بگەھىتە وان يىت ب غەيرى زمانى عەرەبى دئاخفن و ب زمانىت وان يىت رەسەن.

و سوپاس ھەمى بۇ خودايى گشت جىھانان، و سلاقتى خودى ل سەر پىغەمبەرى مە موحەمەدى بن ول سەر مال و سەھابىيىت وى ھەمىيان، و تابعيان، و يىت ب قەنجى ب دوى كەفتىن ھەتارۇژا قىامەتى.

سوره تا فاتحه

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۷) ثایه ته

﴿۱﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، ب نافی خودایی دلوفان
و پر دلوفان. ﴿۲﴾ سوپاس همه می بؤ خودایی گشت
جیهانان. ﴿۳﴾ [ئه و خودایی] دلوفان و پر دلوفان.
﴿۴﴾ [ئه و خودایی] خودانی رؤرا جزادانی. ﴿۵﴾
[خودیور] تنی ئه م ته دپه ریسین، و هاریکارییی ژ ته
ب تنی دخوازین. ﴿۶﴾ مه راسته ری بکه. ﴿۷﴾ ریکا
وان که سیئت ته که ره م [قه نجی] د گهل کرین، نه ریکا
وان که سیئت ته که رب و غه زه ب لی کری، و نه ریکا
که سیئت ری به رزه کری.

* پیغه مبه ری (سلافت خودئ ل سهر بن) گؤت: «ئه ز ب وی که مه یی روحا مه دهستی ویدا
خودی نه د ته وراتیدا و نه د ئجیلیدا و نه د زه بوریدا و نه د قورئانیدا و هکی سوره تا فاتحی نه ئیناییه
خوار».

* دیسا پیغه مبه ری (سلافت خودئ ل سهر بن) د فهر مووده کا قودسیدا دبیزیت: «خودایی مه زن دبیزیت:
من نفیژ د ناهه را خو و بنده یی خودا ب نیفی یی ژیکفه کری، و بنده یی من چ بخوازیت دی ده می،
ئيجا ئه گهر بنده یی گؤت ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ خودی دی دبیزیت: بنده یی من شوکور و سوپاسییا
من کر، و ئه گهر گؤت ﴿الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ خودی دی دبیزیت: بنده یی من په سن و مه دحیت من کرن،
و ئه گهر گؤت: ﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾ خودی دی دبیزیت: بنده یی من ئه ز مه زن و خودان دهسته لات
دانام. و ئه گهر گؤت: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ خودی دی دبیزیت: ئه فه د ناهه را من و بنده یی من
دایه، و بنده یی من چ بخوازیت دی ده می. و ئه گهر گؤت ﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴾ خودی دی دبیزیت: ئه فه بؤ بنده یی منه، و کا بنده یی من چ
بخوازیت ئه ز دی ده می.

سُورَةُ تَا هِ قَهْرَه

ل مەدینەیی ھاتییە خواری (۲۸۶) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب قى رەنگى دىتتە خواندن (ئەلف، لام، ميم) و ئەفە تەمامىيا تىيىت عەرەبينە كو (۴۸) تىين، نیشانن ل سەر ئىعجازا قورئانى كو عەرەبان پى چى نايىت قورئانەكا وەكى قى چى بكنە، د گەل ھەندى ھەر ژ وان ھەرفان پىك ھاتیيە ئەوئەت ئەو ئاخشتنا خو پى چى دكەن. ﴿۲﴾ ئەفە ئەو قورئانە كو گۇمان تىدا نینە [ژ دەف خودى ھاتیيە] و رىكا راستەرىكرئنیە بو پارىزكاران. ﴿۳﴾ [پارىزكار] ئەون ئەوئەت باوهریى ب غەیبى [تشتى نەپەنى و نەدىار] دئینن، و بەردەوام نشتىژان دكەن، و ژ تشتى مە دايبى سەدەقەیان ژى ددەن. ﴿۴﴾ و ئەو ئەون يىت باوهریى ب وى دئینن ئەوا بو تە و بو [پىغەمبەرىت] بەرى تە ھاتى و ژ ئاخەرتى ژى بى گۇمانن. ﴿۵﴾ ئەھا ئەفەنە ل سەر راستەرىكرنا خودایى خو، و ھەر ئەفەنە د سەرفەراز.

* پىغەمبەر (سلاڤىت خودى ل سەر بن) دىيۆيت: «ماليت خو نەكەنە گۆر، ب راستى ئەو مالا سۆرەتا بەقەرە تىدا دەيتە خواندن شەيتان ناچیتە تىڤە».

* ئەبو ھورەيرە دىيۆيت: پىغەمبەرى (سلاڤىت خودى ل سەر بن) شانده كى پىكھاتى ژ چەندەكان ھنارت، ئىنا پىغەمبەرى پسارا خواندنا وان كر كا ھەر ئىكى چەند قورئان ژبەرە، ھەر ئىكى گۆت كا چەند قورئان ژبەرە، ھەتا گەھشتىيە زەلامەكى ژ وان ھەمىيان بچويكر گۆتى: «فلان كەس تە چ قورئان ژبەرە؟»، ئىنا گۆت: فلان سۆرەت و فلان سۆرەت و سۆرەتا بەقەرە ژى. ئىنا پىغەمبەرى گۆت: «تە سۆرەتا بەقەرە ژبەرە؟» گۆت: بەلى.. ئىنا پىغەمبەرى گۆت: «ھەرە تو مىرى وانى» ئىنا زەلامەكى ژ رىسپىيىت وان گۆت: ئەز ب خودى كەمە چو تىشان ئەز ژ ژبەركرنا سۆرەتا بەقەرە نەدامە پاش ترسا ھەندى نەبىت ئەز نەشىم پى رابم، ئىنا پىغەمبەرى (سلاڤىت خودى ل سەر بن) گۆت: «قورئانى بزائن و بخوين ب راستى نموونەيا وى يى دخوينىت و پى رادىيت وەكى ھەبانكەكىيە يا تڑى مسك و بىھن خوشى بىت و بىھنا وى بدەتە ھەمى جھان، و نموونەيا وى يى دزانىت و پى نەراىيت وەكى ھەبانكەكا تڑى مسكە و يا گرئداىى بىت».

* دىسا پىغەمبەرى (سلاڤىت خودى ل سەر بن) گۆت: «سۆرەتا بەقەرە بخوين، خواندنا وى بەرەكەتە و ھىلاننا وى پەشتىانيە، و سىز بەند نەشتى».

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٦﴾ خَشِيَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشْوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ يَقُولْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَأَلْيَوْا الْآخِرَ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ يُخَذُّونَ اللَّهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَذُّونَ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿٧١﴾ إِلَّا أَنْهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ الْأَنْفُسَاءُ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُسْلِمُونَ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ تُقَالُونَ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُسْلِمُونَ وَاللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ أُشْتُرُوا أَصْلَافًا بِالْهُدَى قَمَّارِيحَتِ تَجَرُّهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٧٥﴾

﴿٦٦﴾ راستی نه و که سیئت گاور بووین ل دهف وان ئیکه، توج وان بترسینی چ نه ترسینی، نه و ههر باوهریی نائین. ﴿٦٧﴾ خودی مؤرال سهر دل و گوهریت وان دانایی و پهرده یا ئیخستیه بهر چاقیت وان، و ئیزایه کامه زن بو وان یا هه ی. ﴿٦٨﴾ و هنده ک هه نه ژ خه لکی دیتژن: مه باوهری ب خودی و رورژا ئاخره تی [دوباهیی] هه یه، به لی ب راستی نه و ب خو بی باوهرن. ﴿٦٩﴾ دقین خودی و خودان باوهران بخاپین، و ژ خو پیقه تر که سیئ ناخاپین و پی نوزانن زی. ﴿٧٠﴾ د لی [دهروونی] و اندا نه ساخی هه یه، فیتجا خودی نه ساخی وان بتر لی کر، و ژ بهر دره و کرنا وان بهر هنگاری ئیزایه کام ب ئیش کرن. ﴿٧١﴾ و ههر گافه کا ژ وانرا بیته گوتن: خرابیی د نه ردیدا نه که ن، دیتژن: نه م تنی قه نجیکه ر و باشی خوازین. ﴿٧٢﴾ به لی ههر نه هه نه خرابیی دکهن، به لی ب خو ناحه سن. ﴿٧٣﴾ و ههر گافه کا ژ وانرا بیته گوتن: دی هوین زی، وه کی خه لکی دی باوهریی بینن، دیتژن: نه م زی وه کی نه قامان باوهریی بینن ۱۹

[هشیاربن] ههر نه ون نه قام و پی نوزانن زی. ﴿٧٤﴾ ههر ده مه کی گه هشتنه که سیئت باوهری ئینابین دیتژن: مه زی باوهری ئینابییه، و ههر وه خته کی د گهل هه فالیت خو بیت شه یان هه ده ربوون [مانه ب تنی] دیتژن: نه م ههر د گهل هه وه یه، نه م به س ترانه یان بو خو ب وان دکهن. ﴿٧٥﴾ خودی دی جزایی ترانه ییت وان ده تی، و مؤله تا هندی ده تی ههر د خرابیا خودا بزقرن. ﴿٧٦﴾ نه هه نه ون ییت بهرزه بوون [تاریاتی] ب راسته ربیی کرین، فیتجا کرین و فروتسا [بازر گانیا] وان فایده [قازانج] نه کریه و نه و ب خو زی ب سهر ریا راست هلنه بووینه.

﴿١٧﴾ مه تە لا وان وه کی مه تە لا وی کەسیه هەوی ناگره ک هەلکری [دۆرماندۆریت خو بینیت] گافا ناگری پۆناهی داییی، چار کناریت وی خودایی مه زن پۆناهییا وان بر و هیلانە د تاریه کیندا کو ئیدی ئەو نه بینن. ﴿١٨﴾ ئەقە د کەرن، لالەن، کۆره نه، فینجا ئەو بهر ب ریکاراستقه نازقنه قە. ﴿١٩﴾ [یان مه تە لا وان وه کی مه تە لا شان کەسانه] بارانه کا ب ریژ و ره شه عه وره کی تاری تیدا شریقه شریقا عه ورانه و برسقین و قه داننا برویسیان، و ژ بهر برویسیان و ژ ترسا مرئی تلئت خو بکەنه د گو هیت خو دا [بهی دقیا زانیانه] خودی ب سەر بی باوه راندا [گاواران] سه رده سته و ژ وان ب ئاگه هه. ﴿٢٠﴾ نیزیکه [پۆناهییا برویسیی وان کۆره بکەت، هەر گافه کا پۆناهی دا وان دچن، و گافا لی بوو تاری ره ق رادوه ستن، و هه که خودی حه زکریابه، دا وان ژ گو ه و چاقان کەت. ب راستی خودی ل سەر هه می تشتی خودان شیانە. ﴿٢١﴾ گه لی مرقفان، خودایی خو به ریسن، ئەو خودایی هوین و ییت بهری هه وه ئافران دین، دا

هوین بینه پارسن. ﴿٢٢﴾ ئەو خودایی ته رد بو هه وه دهشت کری [کو ب کیر زیانی بهیت] و ئەسمان کریه ئافاهی، باران بو هه وه ژ ئەسمانی [ژ ئەوران] ئیناییه خوارئ، و هه می ره نگیت فیتی [بو هه وه پی شین کر] و ده ر ئیخستن. ئیدی هوین ژ ی چو هه قبه ران بو خودی [چی نه کەن] و هوین ب خو دزان [خودی چو هه قبه ر نین]. ﴿٢٣﴾ و ئەگەر هوین ژ وی [نامه یا] مه بو به نده می خو [کو پیغه مبه ره] ئیناییه خوار ب گومانن [کیم کیم] سوره ته کی ب تنی وه کی وی بینن، و ژ بلی خودی گازی هه می هاریکاریت خو ژ ی بکەن [بلا بینه هاری هه وه] ئەگەر هوین راست دبێژن. ﴿٢٤﴾ فینجا ئەگەر هوین [فی کاری] نه کەن و هوین ناکەن ژ ی [چونکی هوین نه شین] ئیدی خو ژ وی ناگری بهاریژن ئەوی داردوو یی وی، مروف و بهر، و بو گاواران هاتییه بهر هه فکرن.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكُهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ۚ ضُمُّ بُكْرُهُمْ عَنْهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ۚ أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَنُقُرٌّ يُجْعَلُونَ ۚ أَصْلَحُهُمْ فِيءَ إِذْ أَنهَم مِّنَ الصَّاحِقِ حَدَرِ الْمَوْتِ ۚ وَاللَّهُ يُحِيطُ بِالْكَافِرِينَ ۚ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشْرَافُهُ إِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۚ يَأْتِيهَا النَّاسُ عَبْدًا وَمُتَبِعًا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَنَكُم مَّتَّعُونَ ۚ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۚ وَإِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۚ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَن تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۚ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ۚ

المرث

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ حَتَّى
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ شَمْرَةٍ
رَزَقُوا لَهَا هَذَا الَّذِي رَزَقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَتُوا بِهِءَ مُتَشَبِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾
أَلَمْ يَسْتَحْيَ أَنْ يُضْرَبَ مِثْلًا مَّا بَعُوضَةٌ فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا
الَّذِينَ ءَامَنُوا فَعَلِمُوا أَنَّ هَذَا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا
الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مِثْلًا
يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ
إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَّا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ
تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ
ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ
لَكُمْ مَّا فِى الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ
فَنَزَّلَهُنَّ مِثْعَ سَمُونٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

۵

﴿۲۵﴾ مزگینیی بده وان که سیّت باوهری یناین و کار و
کریاریت قهنج کرین کو بارا وان نهو به حه شتن نهو یت
رو یبار د بنرا ده پر کن (دچن)، ههر گافه کا فیقیهه
ژی ژئی دایی، دئی بیژن: نهفه بوو بهری نوکه داییه
مه، و نهو فیقییی بو وان دئیته دان (به رده ست کرن)
وه کی ټیکه [به لئ تام نه ټیکه] و بو وان [د به حه شتیدا]
هه فسه رټ پاک و پاقر هه نه و نهو ههر وهه ر ټیدانه.
﴿۲۶﴾ ب راستی خودی ههر مه ته له کا بښت شهرمی
ژی ناکه ت، ټیجا [نهو مه ته ل] پیسی بیت یان تشته کی
ماسر و پته هلتر بیت، و نهو که سیّت باوهری یناین
دزانن [نینا شان مه ته ل و نمونه یان] راستیه ژ
خودایی وان، و هندی نهو ن بیت گا ور بووین دبژن:
خودی چ ژ شان نمونه یان ټیاییه؟ [خودی] گه له کان
پی سهر دا دبه ت و گومرا دکه ت، و گه له کان پی
راسته ری دکه ت و که سی پی گومرا ناکه ت نه گهر
نهو ب خو نهو نه بن بیت ژ ری دهر که فتی. ﴿۲۷﴾ نهو
ژ ری دهر که فتی پیته په یانا خودی پستی موکوم کرنی
دشکتن، و هه فبه ندی پیته خودی فهران پی داین

دبرن، و خرابیی دهر دیدا دکهن، نه ها نهفه نه بهر زیان و خوساره ت. ﴿۲۸﴾ ټیجا چاوا هوین باوهریی ب
خودایی ناینن؟ و هوین دمری بوون، هوین زیندی کرن، پاشی دئی هه وهه مرنیت، پاشی دئی هه وهه زیندی
که ته فه، و پاشی دئی ههر بهر ب ویشه زفرن. ﴿۲۹﴾ [نهو خودایی] هه می تشت بو هه وهه دهر دیدا نا فراندی،
پاشی به ری خو دا نه سانی و کر نه حه فت نه سنان، و ههر نهوه ب هه می تشتان زانا.

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَةً قَالُوْۤا اَتَجْعَلُ فِیْهَا مَنْ یُّفْسِدُ فِیْهَا وَیَسْفِكُ الدِّمَآءَ وَیَنْحَقِ النَّسِیْحَ یَحْمَدُكَ وَیَقْدِسُ لَكَ قَالَ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝۷ وَعَلَّمَ اٰدَمَ اَسْمَآءَ هٰۤؤُلَآءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ۝۸ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَاۤ اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِیْمُ الْحَكِیْمُ ۝۹ قَالِیْقٰدُمُ الْاَنْبِیَآءُ بِاَسْمَآئِهِمْ فَلَمَّا اُنۢبِاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ قَالَ اَنۢرَ اَقۢلُ لَکُمْ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ غَیۢبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاعْلَمُ مَا تُنۢبِیۡوُنَّ وَمَا كُنْتُمْ تَكۡفُرُوْنَ ۝۱۰ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسۡجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْۤا اِلَّاۤ اِبۡلِیۡسَ اِنِّیْ وَاسْتَکْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْکٰفِرِیۡنَ ۝۱۱ وَقُلْنَا یٰۤاٰدَمُ اسۡکُنْ اَنْتَ وَزَوْجُکَ الْجَنَّةَ وَکُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَیۡثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَکُوۡنَا مِنَ الظَّٰلِمِیۡنَ ۝۱۲ فَازۡلَمٰ الشَّیۡطٰنُ عَنْهَا فَاخۡرَجَهُمَا مِمَّا کَانَا فِیْهِ وَقَلۡتَا اٰیۡطُوْا بَعۡضُکُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوًّا وَّکُفِّرۡ فِی الْاَرْضِ مُسۡتَقَرًّا وَمَعَۤ اِلٰی حَیۡنٍ ۝۱۳ فَتَلَقٰۤیۡۤ اٰدَمُ مِنْ رَبِّهِ کَلِمَۢتٍ فَتَابَ عَلَیْهِ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِیْمُ ۝۱۴

﴿٣٠﴾ ده می خودایی ته گوتیه ملیاکه تان نه ز دی جهگره کی [جهی ئیک و دو بگرن] ب سهر ئهردی ئیخیم، ملیاکه تان گوت: ئهری تو دی وی ئیخییه سهر ئهردی [دنیایی] یی خرایییی تیدا بکته، و خوییی بریژیست، و ئهم ب حمدا ته ته سبیح و ته قدیسا ته دکهین [ئانکو ته ژ ههر کییاسیه کی پاک و پاقر دکهین] [خودایی] گوت: راستیا نه ز دزانم هوین نوزانن، ﴿٣١﴾ [فتیجا خودی] هم می ناف نیشا ئادهم دان، و پاشی [خودی] نه و ناف، ئیخستنه بهر وکا [بهر چاقیت] ملیاکه تان، و گوت: نه گهر هوین راست دیژن، نافیی فان بو من بیژن، ﴿٣٢﴾ ملیاکه تان گوت: ههر تویی ژ هم می کییاسیان پاک و پاقر، مه ژ وی زانیی پیقه تر نینه یا ته نیشا مه دایی، ب راستی ههر تویی زانا و کار بنه جه، ﴿٣٣﴾ [خودی گوت]: هه ی ئادهم: کا نافیث وان بو وان بیژه [دا بزانن کیم زانیین]، ده می ئادهم نافیث وان گوتین [ئینا] خودی گوت: ما من نه گوته هه وه نه ز نه په نیییت ئهرد و نه سانان دزانم، و ههروه سا نه ز ئاشکرا و نه ئاشکرا یا هوین

دکهن ری نه ز دزانم، ﴿٣٤﴾ ده می من گوتیه ملیاکه تان سوجده یی [سوجده یا سلاط و ریژ گرتنی] بو ئادهم بهن هه مییان سوجده بر، ئیلیس تی نه بیت، خو دا پاش و خو مه زن دیت [ب قی چهن دی] بوو ئیک ژ گاوران، ﴿٣٥﴾ و مه گوت: هه ی ئادهم تو و کابانیا خو د به حه شتیدا ئاکنجی بین و ژ ههر جهی هه وه بقیت بی منهت [بهر فره] ری بخون، به لی خو ئیزیکی قی داری نه کهن، هوین دی ژ سته مکاران ئینه هه ژمارتن، ﴿٣٦﴾ [به لی پاشی شه یثانی] نه و پی هنگاقتن [د بهر خه له تییرا کرن] و دهر ئیخستن [ژ به حه شتی] ژ وی یا نه و تیدا، مه ری گوته وان: ری دهر کهفن ههر نه خواری، هنده ک ژ هه وه ل هنده کان نه یار و دژمن، و هه تا ده مه کی دیار کری [ل دهف خودی] د ئهر دیدا ئاکنجی بین و مفایی ری وهر گرن، ﴿٣٧﴾ پاشی ئادهم چهند ئاخفتنه ک ژ خودایی خو وهر گرتن [و بو خو پی هیفیا لینه گرتنی ژ خودایی خو خواست] خودی لی خوش بوو، و توبه یا وی قه بویل کر، ب راستی خودییه توبه وهر گر و دلوفان.

﴿۳۸﴾ مه گۆته [وان] هوین هه می ژ بهحه شتی داکهفن [بۆ سه ره هردی]، هه ر گافه کا راسته پیکر نه ک ژ به ری منفه بۆ هه وه هات [کو کتیبه خودیه یان هنارتنا پیغه مبه ریه]، فینجا هه ر که سی ب دویف راسته ری کرنا من بکه فیت [رۆژا قیامه تی]، نه ترس بۆ هه یه و نه خه م دگه هیتی. ﴿۳۹﴾ به لی ئه و که سی ت گاور بووین و ئایه یت مه دره و ده ریختستین ئه و دۆژهینه [جه نه مینه] و هه ره هه ر دی ددۆژهه یدا بن. ﴿۴۰﴾ [گه لی سرائیلیان] ئه و قه نچییت من دگه ل هه وه کرین بیننه بیرا خو، و په یانا هه وه دگه ل من دایب ب جه بکه ن، ئه ز ری دی ئه و پیه یانا هه وه ب جه ئینم، و ب تنی ژ من بترسن (ژ من ب تنی بترسن). ﴿۴۱﴾ و باوه ریسی ب وی کتیبه مه ئیناییه خواری [کو قورئانه] بین، کو راستیا وان کتیبانه ییت بهر دهستی هه وه [کو ئنجیل و تهوراتن]، و نه گاوریت پیشیی بن [ب فی قورئانی]، و ئایه یت من ئه رزان نه فروشن، و پارێزکاریا من ب تنی بکه ن. ﴿۴۲﴾ و هه قیی [کو قورئانا هنارتیه] تیکه لی نه هه قیی

الجزء

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ تَّبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾ يٰبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِنِّي فَارِهُونَ ﴿٤٠﴾ وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِنِّي فَاتَّقُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْسِنُوا أَلْفًا بِالْبَاطِلِ وَتَكْنُفُوا أَلْفًا وَآنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾ وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّمَا مَرُوتَ النَّاسِ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٥﴾ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٦﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٧﴾ يٰبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يَقْبَلَ مِنْهَا شَفَعَةً وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٩﴾

نه که ن [و رابین] هه قیی قه شیرن، و هوین ژ بی ب ئاکه ه [و هوین درانن کو هوین تیکه لییی دکه ن]. ﴿۴۳﴾ نفیژان بکه ن و زه کاتا مالی خو بدن [وه کی موسلمانان] و دگه ل داچه میایان [راکعان] داچه من [فه رمانا وان ب شه نگستی تیسلا می هاته کرن، و دگه ل موسلمانان نفیژان ب کوم (ب جه ماعت) بکه ن، و وه کی وان بچه رکوعی، چونکی داچه میان د نفیژا و اندا نینه]. ﴿۴۴﴾ هوین چاوا فه رمانا خه لکی ب خیری [باشیی] دکه ن، و هوین خو ب خو [خو] ژ بیر دکه ن، و هوین خو ب خو کتیب بهر دهستی خو [کو ئنجیل و تهوراتن] دخوینن، فینجا ما هوین ئاقله کی بۆ خو ناگرن. ﴿۴۵﴾ و پشنا خو ب بینفه ره هیی و نفیژی گری بدن [قاهیم بکه ن]، و ئه فه با گرانه ل سه ره هه ر که سه کی، ئه و نه بن ییت ژ خودی ترس. ﴿۴۶﴾ ئه و [خودی ترس] ئه و ن ییت بی گومان ژ هندی کو دی هه ر بهر دهستی خودایی خو راوهستن، و هه ر دی ب بال ویشه زفرن. ﴿۴۷﴾ گه لی سرائیلیان بیرا خو و وان خیر و خو شیییت من دگه ل هه وه کرین بینن، [ب راستی و هنگی] من قه درئ هه وه ب سه ری هه می خه لکی فیخت. ﴿۴۸﴾ و ژ رۆژه کی [رۆژا قیامه تییه] بترسن و خو پارێزن، کو که س تیدا شوینا که سی نه یتته سزا کرن، و مه هده ر و به ره فانی تیدا چو ناگرن، و به ده ل ژ که سی نایته وه رگرتن، و هاریکاریا که سی ژ نایته کرن.

﴿٤٩﴾ بینه بیرا خو پوڙا مه هوين ژ دهستیت
 فیره و نیان قورتال کریں، کو [وان] نیزا و نه خو شیهه کا
 پیس ددا بهر هه وه، کوریت هه وه سه رژی ذکر، و
 کچیت هه وه [بو خدامینیا خو] دهیلان، و ب راستی
 [نیزا و نه خو شیهه هه وه ددیت، و رزگار کرنا خودی
 بو هه وه] نه زمونه کا [تمتیهانه کا] مه زنه ژ خودی.
 ﴿٥٠﴾ [ههروه سا] بیرا خو بینن ده می مه ده ریا بو هه وه
 کریهه دو فلک [و ریک بو هه وه یخستیی]، و مه هوين
 ده ربار کریں [قورتال کریں]، و ل پیش چاقیت هه وه مه
 فیره ونی خه ندقاندین. ﴿٥١﴾ و بیرا خو بینن ده می
 مه ژ فان ب چل شه فان داییهه موسایی، [و د پشتر
 هه وه له زکر]، و پستی هنگی هه وه گولک په راست
 [کره په رستی]، و ب فی رهنکی هه وه سته م ل خو
 کر. ﴿٥٢﴾ (دگل هندئ زی) پاشی مه ل هه وه نه گرت
 و کی نه فا دیت، [بیرا خو بینن] دا هوين د سو پاسدار
 بن. ﴿٥٣﴾ ههروه سا بیرا خو بینن ده می مه ته وراتا
 فا قیر کر [جودا کر] [د نابه را هه قیسی و نه هه قیسیدا]
 بو موسایی هنارتی، دا هوين [پی] راسته ری بین.

﴿٥٤﴾ بینه بیرا خو ده می موسایی گو تیهه مله تی خو: مله تی من! هه وه [ب په رستنا گولکی] سته م ل خو
 کر، قیجا دقیت هوين توبه بکن و ل خودی بزفر نه فه، و خو بکوژن، نه فه ل ده ف خودایی هه وه بو هه وه
 چیره [پستی ده ست ب کوشنی کریں] توبه یا هه وه وه رگرت، و ب راستی هه وه توبه وه رگر و دلوفان.
 ﴿٥٥﴾ و بیرا خو بینن ده می هه وه گو تیهه موسایی: هه تا ته م ب چاقیت خو خودایی ته نه بینن، ته م [د بپرا]
 باوهریی ب ته نائین، ژ بهر هندئ بروسییی هوين هنگافتن، و هه وه ب چاقیت خو دیت. ﴿٥٦﴾ پاشی
 مه هوين پستی مرنا هه وه زیندی کرن [ساخ کرن]، به لکی هوين سو پاسیا [خیر و خوشی و که ره میت]
 خودی بکن. ﴿٥٧﴾ مه عه ور ل هنداقی هه وه کر نه سهوانه [کو سهی ل هه وه بکن] و گه زو و سه لوا
 (سویسک) مه بو هه وه هنارتن، قیجا ژ حه لالی پاک و پاقری مه ب رزقی هه وه کری، بخون. و نه وان [ب
 کار و کرایت خو ییت نه دریدا و نه دورست] زیان نه گه هاندیهه مه، به لکی هه ر زیان ل خو کرینه.

وَأَذِخْنِيكَ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكَ سُوءَ الْعَذَابِ
 يَذَبُحُونَ أَبْنَاءَكَ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكَ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ
 مِنْ رَبِّكَ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قَرَّبْنَا بَبْءَ الْخَرْقَائِيِّكَ
 وَاعْرِفْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَاسْتَشْطَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَى
 أَنْ يَبْعِدَ لِنَا لَئِنْ أَتَيْنَاكَ بِالْعِجْلِ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتَ ظَالِمٌ ﴿٥١﴾
 ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكَ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
 وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
 وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُومُوا إِنَّكُمْ تَكْفُرُونَ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمْ
 الْعِجْلَ فَيُتَوْبُوا إِلَى بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
 خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
 الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَنَظُرَ إِلَيْهِ
 فَجَهَرْنَا لَهُ فَأَخَذْنَاكَ الصُّبْعَةَ وَأَنْتَ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكَ
 مِنْ بَعْدِ مَوْتِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكَ
 الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْمَنَ وَالسَّلَوى كُلًّا مِنْ طَيِّبَاتِ
 مَا رَزَقْنَاكَ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

﴿۵۸﴾ [گهی اسرائیلیان] بیننه بیرا خو وختی مه گوتیه هه وه، هه رنه د فی گوندی [مه قدس] دا و ب به رفره هی و ل جهی هه وه بقیت ژئ بخون، و چه مانندی [خوشکانندی بو خودایی هوین ژ بهرزه بوونی پرگار کرین] بده نه ژور، و بیژن: خودیو گونه هیت مه داقوته، دا تم ژئ ل گونه هیت هه وه بیورین و نه هیلین، خیرا قه نجیکاران تم دئ پتر لی کهین. ﴿۵۹﴾ به لی ئه ویت ستم و زور داری کرین، ته و فرمانا خودی لی کری [کو بیژن گونه هیت مه داقوته] ب تشه کی دی یی ژئ نه هاتییه خواستن گوهارت، [قیجا ژ بهر هندی] و ژ بهر نه گوهداری و ژ ریده ره کفتنا وان، مه ئیز ایه ک ژ تهسانی ب سهر و اندا باراند ئه ویت ستم کرین. ﴿۶۰﴾ بیننه بیرا خو ده می مووسایی داخوازا ئافی [بو هه وه] کری [پشتی هوین تینی بووین]، ئینا مه گوتی: داری خو ل که فری بده [هه ره که فیه کی هه بیت]، [پشتی مووسایی داری خو ل که فری دایی، دوازه کانی ژئ زان] [ته مه تی هه ژمارا ئویجاخیت وان]، و هه ر ئیکی کانی خۆ زانی [نیاسی]

الجزء الثاني

وَادْخُلْنَا اَدْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَاَدْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ وَسَيَّرِ يَدُ الْمُحْسِنِ ﴿۵۸﴾ قَدْ لَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ يَمَّا كَانُوا يَتَسَفَّوْنَ ﴿۵۹﴾ وَاِذْ اَسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ نَضْرًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ كَلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿۶۰﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوسَىٰ لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُثْبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصِلَها قَالَ اَتَنْتَبِدُونَ الَّذِي هُوَ اَدْنٰى اِلَيَّ هُوَ خَيْرٌ اَمْ اَهْطُوا ضُرَّاقًا لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُ بِعَصَبٍ مِنَ اللَّهِ ذٰلِكَ يَأْتُهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ يٰاَيُّهَا الَّذِينَ ظَلَمُوا اَلْتَّيْسَ بغير الْحَقِّ ذٰلِكَ يَمَاصُوا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿۶۱﴾

[و مه گوت]، ژ رزقی خودی بخون و فەخون، و د ئه ر دیدا بهر ب خرابیی شه نه چن [و نه به نه ژ خرابان]. ﴿۶۱﴾ و بیننه بیرا خو ده می هه وه گوتیه [پنجه مبه ری خو]: هه ی مووسا تم نه شین بینا خو ل سهر ئیک رهنگی خوارنی فرهه بکهین، بو مه داخوازی ژ خودایی خو بکه، کاج ژ ئه ردی دهر دکه فیت: ژ زهرزه وات و خیار و سیر و نیسک و بیشازان، بو مه شین بکهت، [مووسایی] گوت: ئه ری [هه وه دفت] یی باش [ژ خوارنی] ب یی بخیر بگوهورن. هه رنه باژیری [هه ر باژیره کی هه بیت] یی هه وه خواستی دی بو هه وه ئیه جه، خودی رسوایی و بی رویمه تی ب سهر و اندا دارتییه، ب کهر با خودی شه فه گه ریان، ئه شه هه می ژ بهر هندی چونکی وان باوهری ب ئایه تیت خودی نه دئینان، و ب بی بهختی و نه هه قی پنجه مبه ریت خودی دکوشتن، هه ر ژ نه گوهداری و زیده گا فیا وان.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّبِيَّاتِ مِنْ
 ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
 مِنْكُمْ مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
 بِقُوَّةٍ وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْنَا
 مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ قَوْمًا فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ
 الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ
 فَقُلْنَا لَهُمْ كُفُّوا قِرْدَةَ حَسِينٍ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا
 بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ
 مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا
 أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٦٧﴾
 قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا
 بَقَرَةٌ لَا قَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا مَا
 تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْهَا قَالَ إِنَّهُ
 يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوُحُهَا تَمْشِي لِّلطَّيْرِ

﴿٦٢﴾ ب راستی نهویت باوهری ئینایی [کو موسلمانن
 پهیکه فقیبت پیغمبره ری] و نهویت بووینه جوهری
 [پهیکه فقیبت مووسایی] و فله یان [پهیکه فقیبت
 عیسایی] و سابئیان [جوینه که ژ جوهری و فله یان
 فه بووینه ستیران دپه ریسن، و هنده که دبیرن: ملیاکه تان
 دپه ریسن]. ههر که سی ژ فان ب دورستی باوهری ب
 خودی و روژا قیامه تی بینیت، و کار و کریاریت چاک
 بکست، دی ژ به ری خودی خوفه ئیته خه لاکرن [روژا
 قیامه تی] نه ترس بؤ هیه، نه زی ب خه م دکه فیت.
 ﴿٦٣﴾ و بیننه بیرا خو دهمی مه په یانا موکومکرنی
 ژ هه وه وهر گرتی [کو هوین ل سر تهوراتی بجن و
 کار پی بکن]، و مه چپایی (طوور) ل هنداف هه وه
 بلندکر، و مه [گوته هه وه] نه فاما بؤ هه وه هنارتی
 ب مجدهی وهر بگرن و لی دژدین، و بیننه بیرا خو
 کاج تیدایه و خو ژ بیرقه نه کن، دا بیننه پارسن ژ
 ئیزایی. ﴿٦٤﴾ به لی پشتی فی [دان و وهر گرتنا په یانا
 موکومکری] هه وه پشتا خو دا په یانی، و نه گهر
 نه ژ که ره م و دلوفانییا خودی بایه، هوین داراست

ژ خوساره ت و بهر زیانان بن. ﴿٦٥﴾ بی گومان هوین دزانن کا مه چ ب سه ری وان ئینا [نهویت دایینه
 سهر پر یارا خودی]، و روژا شه نبیی ده ست دریژی کرین، مه گوته وان بیننه مه میونکی ت رسوا و ره زیل.
 ﴿٦٦﴾ و نه ف سزایه مه کره پاشقه بر نه که بؤ خه لکی هنگی و بؤییت پشتی وان زی، و مه کره چامه بؤ
 پاریز کاران. ﴿٦٧﴾ بؤ مله تی خو بیژه دهمی مووسایی گوئییه مله تی خو: [ب راستی] خودی فهر مانا هه وه
 دکه ت هوین چیله کی سه ریژیکن، گوتن: تو بؤ خو ترانه یان ب مه دکه ی؟! [مووسایی] گوت: نه ز خو
 ب خودی دپاریزم کو نه ز نه زانان بم. ﴿٦٨﴾ گوتن: کا ژ خودایی خو بخوازه بؤ مه دیار بکست، کا نه و
 چ چیله ؟ [مووسایی گوت: خودی] دبیریت: نه یا پیره و نه یا جوانه زی [بچویک] دناقه را ههر دو یاندا یه،
 ئیدی وئ بکن یا فهر مانا هه وه پی هاتییه کرن. ﴿٦٩﴾ گوتن: کا بیژه خودایی خو بلا بؤ مه دیار بکست،
 رهنگی وئ [چیلی] یی چاوا یه؟ [مووسایی گوت خودی] دبیریت: نه و چیله [رهنگی وئ] زهره کی تاریه
 ییت بهر لی [ب دیتنا وئ] که یف خوش دین.

قَالُوا أَنْعِلْ لَكَ رَبِّكَ بَيْنَ لَمَّا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَةَ تَسْمُو عَلَى مَا وَإِنَّا
 إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّدُنَّ وَلَدٌ
 تُنْزِلُ الْأَرْضَ وَالْأَشْيَاءَ فَاحْرُثْ مُسْلِمَةً لَّأَشْيَةٍ فِيهَا قَالُوا
 أَتَنْتَبِهْتُمْ بِالْحَقِّ قَدْ بَخَّوْهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ
 قَتَلْتُمْ نَفْسًا قَدْ زُرْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾
 فَقُلْنَا أَضْرِبُوا بِعَصَاهُمْ عَلَى أَعْقَابِهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ هَٰذَا نَذِيرٌ
 لَّكُم مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ الَّذِي لَمْ يَخْلُقْكُمْ إِلَّا مِن طِينٍ ثُمَّ يَعْرِضُكُمْ
 لِلْحَيَاةِ وَالْمَوْتِ ثُمَّ يَجْعَلُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ
 فَفِي السَّجَّةِ وَالْجَحْرِ ﴿٧٤﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا يَخُونُ
 مِنِّي أَحَدٌ مِّنْكُم مَّا كَانَتْ تَرْجُو إِذْ نَبَّيْتُ لَهُمُ الْبَيِّنَاتِ لَئِن لَّمْ يَفْعَلُوا
 لَأَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٧٥﴾ وَتَوَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَئِنِ كُنَّا صَافِينَ
 لَنُفَصِّلَنَّكَ مِنَ الْقَوْمِ فَتَهْتِفُ بِالْأَكْفَرِينَ ﴿٧٦﴾ فَأَنفَضْنَاهُمْ
 أَفْطَمُوا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْجَنَّةِ الَّتِي كَانَتْ تَرْتَبُّ
 لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَجَعَلْنَاهُمْ سُلَاسٍ يَخَافُ الْعَذَابَ وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا لَيُصْلَوْنَ أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 لَنُدْخِلَنَّهُمُ الْجَنَّاتِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ فِي الْعَذَابِ أَلْوَنٌ ﴿٧٧﴾

الجزء

﴿٧٠﴾ گوتن: کار خودایی خو بخوازه بومه دیار
 بکته نهو چ چیله؟ [چیل ب شان سالوختان
 گهلهکن] ل بهر مه بهرزهبوو، نه گهر خودی حهز
 بکته نهو دئی ب سهر ههلبین. ﴿٧١﴾ [مووسایی
 گوت] خودی دبیریت: نهو چیله نهیا سهر نه رمه
 نهردی بکیلیت، و نه زی چاندنیی ثاف ددهت، و یا
 بی کیلیسییه و ئیک رهنگه زی، گوتن: نههاژ نوی ته
 راستی بومه گوت. [پشتی به دست خو ئیخستین]
 سهرزیکرن و هند نه مابوو و نه کنه. ﴿٧٢﴾ بینه بیرا
 خو [گهلی ئسرائیلیان] ده می ههوه مروفه ک کوشتی
 ول سهر کوشتنا وی، ههوه جره بر کری و ههر ئیک
 ژ ههوه کوشتنا وی دکره دستوی یی دیدا، و خودی
 دئی ناشکهر اکت، بی هوین هه دشرین!!!. ﴿٧٣﴾ مه
 گوت: کا هنده ک گوستی چیلی [چیل سهرزیکری]
 و گوستی وی لیک بدنه [دئی ساخ بیت و بومهوه
 دبیریت: کا کی کوشته]، نهها هوسا و ب فی رهنگی
 خودی مریان زیندی دکه ته شه، و نیشانیت [شیانا
 خو] بهر چاف دکهت، بهلکی هوین عه قله کی بو

خو بگرن. ﴿٧٤﴾ پشتی ئی [هه میی] دلیت ههوه رهق بوون، وهکی که ثران لی هاتن، بیژ ره قتر زی،
 چونکی ب راستی هنده ک که فرییت ههین رویار زی دهر دکه فن و هنده ک ییت ههین دده رزن ثاف زی
 دزیت، و هنده ک زی ییت ههین ژ ترسا خودی دادکه فن، و خودی ژ وی تشتی هوین دکه نه بی بی ئاگه هه.
 ﴿٧٥﴾ [گهلی موسلمانان] ههوه چافه [مله ته کی هوسا] باوه ری بی ب ههوه بین [موسلمان بین] و دهسته که ک
 ژ وان هه بوون گوهدار یی ناخفتنا خودی دکرن، و پشتی تی دگه هشتن فاری دکرن و پی زی دزانین کو بی
 فی دکه ن. ﴿٧٦﴾ و نه گهر گه هشتنه خودان باوه ران دئی بیژن: مه زی باوه ری ئیانییه، و نه گهر ب تی دگه هه
 ئیک و قیک دکه فن، دبیرنه [ئیکدو] هوین چاوا سوچه تا [به سن و په وشا پیغه مبه ری نهو] و ته وراتیدا هاتی
 دگهل وان دکه ن، دال دهف خودایی ههوه ل سهر ههوه بکه نه مهانه، ما هوین ناقله کی ناگرن.

﴿٧٧﴾ فَيَجَا مَا نَوَازِنُ؟! ج يى فەشێرن و ج يى
 ئاشكەرا بکەن، خودى پى ئاگەهە؟. ﴿٧٨﴾ ھەندەك
 ژ وان نەخواندەوارن، چوژ كتيبي [تەوراتى] نوزانن
 ھيشى تى نەبن [ئەو درەون يىت وان ژ پيشييت
 خو وەر گرتين كو ديژن: ژ چل پۇژان پيشەتر ئەو
 نائينە ئيزادان]، و وان ژ بلى ھزر و تەخينى چويى
 دى [مەخسەد راستى و بەلگەنە] نينە. ﴿٧٩﴾ وەى
 نەخوشى و ئيزا بۆ وان بيت يىت كتيبي ب دەستيت
 خو دنقيسن، و پاشى ديژن: ئەف [كتيبە] ژ دەف
 خوديە، دا ئەرزان بفرۆشن، ئيزا و نەخوشى بۆ وان
 بيت، ژ بەر تشى ب دەستى وان ھاتيبە نقيسن و ژ بەر
 تشى ب دەست خو فە ئينايين. ﴿٨٠﴾ و گۆتن ھەما
 چەند پۇژەكان [پۇژيت تيدا گۆلك پەرستين] دى
 ئاگر ب مە كەفيت! بيژە وان: ئەرى ما ھەو پەيانەك
 ب فى چەندى ژ خودى وەر گرتيبە و خودى ل پەيانا
 خو ليئە ناييت؟ [ھوين ھۆ د پشت راست] يان ژى
 تشى ھوين ژى نە پى ئاگە د دەرھەقى خوديدا
 ديژن. ﴿٨١﴾ [نەخىر وەنبنە] ب راستى ھەر كەسەكى

گونەھە كى بکەت، و گونەھا وى سەرى ژى بستیبت [لى يبنە ئيك كو ژى دەر نە كەفيت] ئەفە دۆژەھينە و
 ھەر و ھەر دى تيدا بن. ﴿٨٢﴾ بەلى ئەو يىت باوهرى ئينايين و كار و كريات قەنج كرين، ئەفە بەحەشتينە و
 ھەر و ھەر دى تيدا بن. ﴿٨٣﴾ بۆ ملەتى خو بيژە دەمى مە پەيانا موكوم ژ ئسرائيليان وەر گرتى، كوژ بلى
 خودى چو نە پەريسن و چاكيى دەرھەقى دەياب و كەس و كار و سيوى و بەلنگازاندا بکەن، و ئاخفتنا
 خيىرى و شرين د گەل خەلكى بکەن، و بەر دەوام نقیژان بکەن و زەكاتى بدەن، پاشى ھەو كيمەك تى نەبن
 [پەيانا خو شكاند] و پشتا خو دايى و ھوين ھەر پەيانا شكينن.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُرْسُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ
 وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ الْإِمَامِيَّ وَأَنْ هُمْ
 إِلَّا يُظَنُّونَ ﴿٧٧﴾ قَوْلَ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
 ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 قَوْلَ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَ آيَاتِهِمْ وَيَقُولَ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٨﴾
 وَقَالُوا لَنْ نَحْمَسَ النَّارَ إِلَّا آيَاتَ مَا مَعْدُودَةٍ قُلْ
 اتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ
 تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٩﴾ بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً
 وَأَحْطَتْ بِهَ خَطِيئَتُهُ فَاُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
 فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
 مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ لََّا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ
 إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا
 لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
 قُولُوا لَا قَبْلَ مِنَّا مِنكُمْ وَأَنْتُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٨٢﴾

وَاِذْ اخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
 اَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَضْتُمْ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٦﴾
 ثُمَّ اَنْشَرْنَاهُ هَؤُلَاءِ تَقَاتُلُوا اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فِرَقًا
 مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَنْظُرُوهُمْ عَلَيْكُمْ بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
 وَاِنْ يَأْتُواكُمْ اَسْرَى فَقَدْ وَهَمُوا وَهُمْ هُمْ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
 اخْرِجُوهُمْ اَوْ فَتَوْعَمُونَ بِعَظْمِ الْكَتَبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضِ
 فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يُرَدُّونَ اِلَى اَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اَللّهُ
 بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٧﴾ اُولَئِكَ الَّذِينَ اسْتَشَرُوا الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٨﴾
 وَلَقَدْ اَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ
 بِالرُّسُلِ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيْنَتَ وَآيَدْنَاهُ رُوحَ
 الْقُدُسِ اَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى اَنْفُسُكُمْ
 اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِقْنَا بَيْنَكُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا
 غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٠﴾

﴿ ۸۶ ﴾ بینہ بپرا حق [گہل ئیسرائیلیان] دہمتی مہ پھیانا
 موکومکری ژ ھوہ ستاندی، کوخوینا ئیکدو نہ پڑن
 و ئیکدو ژ سہر جہو واریت خوب خہ دہ نہ تیخن،
 ھوہ ب خہ ٲہ ٲہ سہ ندکر، و ھوین ب خہ شاھدن.
 ﴿ ۸۷ ﴾ پاشی ٲہا ھوین ٲہ ٲہ نہ ئیکدو دکوزن و
 دہستہ کہ کی ژ خوب خہ واری وان دہر دتیخن و ب
 گونہ ھو دژ منایی لی دادچرن [کوم دبن]. [ٲشتہ فانییا
 ئیکدو دکہن ل سہر دہر تیخستنا وان] و ٲہ گہر ھندہک
 ژ وان ب ناھی دیلاتییی ھاتنہ دہ ٲہ ھوہ، ھوین بہدہلی
 ٲیشقہ ددہن [کا چاوا حرامہ ھندہک ژ ھوہ بمینہ د
 تیخسیرییدا و ھوین بہدہلی ٲیشقہ بدہن، ٲہا و ھسا
 حرامہ زی ھوین ئیکدو بکوزن یان ژ جہیت ئیکدو
 دہر تیخن] و ل سہر ھوہ یا حرام بوو دہر تیخستنا
 وان. ٲیجا ھوین باوہرییی ب ھندہک کتییی دئینن و
 باوہرییی ب ھندہکی نائینن. ھہر کہ سہ کی ژ ھوہ ٲی
 چہندی بکہت جزایی وی د دنیا ییدا ژ شہر مزاری و
 ٲسواپییی ٲیٲہ تر نینہ، و ٲوژا ٲابوونی [ٲوژا قیامہ تی]
 زی دئی بہری وی کہ ٲتہ دژوارترین ئیزایی، خودی

نہیی بی ناگہ ھہ ژ وی یا ھوین دکہن. ﴿ ۸۶ ﴾ [ب ٲاستی] ٲہ ٲہ نہ بیت ژ یانا دنیایی ب ناخرہ تی کرین، و نہ
 ئیزال سہر وان سٲک دیبت، و نہ ھاریکاریا وان دٲیٲہ کرن. ﴿ ۸۷ ﴾ ب سویند کتیب [کو تہوراتہ] مہ بو
 مووسایی ئینا و مہ پیغہ مہر دٲشٲرا ھنارتن، و مہ موعجزہ و نیشانیت ئاشکہ را دانہ عیسایی و مہ ٲشتا وی
 ب جانی ٲیروز [جہرائیلی] گرت و قاھیم کر. ئہری ھہر جارہ کا پیغہ مہرہک ب وی بو ھوہ ھات یا نہ ب
 دلی ھوہ ھوین دئی ٲابن خہ مہ زن کہن و دہستہ کہ کی درہوین دہر تیخن [وہ کی عیسایی و موحہ مہ دی]،
 و دہستہ کہ کی کوژن [وہ کی زہ کہریایی و یہ حیایی]؟ ﴿ ۸۸ ﴾ دبیژن دلیت مہ ب کا فلا نکن [د کا فلا نکان دانہ]
 [ژ بہر ھندی یا موحہ مہ د، دبیژن: ٲہم تی ناگہ ھین] [وہ نینہ وہ کی ٲہو دبیژن] بہلکی خودی ژ بہر گاورییا
 وان ٲہو بیت ژ دلوفانییا خوب بی بار کرین، و کیمہک ژ وان [نہ گہلہک] باوہرییی دئینن.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ
وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْخِمُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ
يَسْمَا أَشْتَرُوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
بَعَثْنَا أَنْ نُنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ امْنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا تَوْحٌ بِمَا أَنْزَلَ
عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا
مَعَهُمْ قُلْ فَايْمُ تَقَالُوتُ أَنْبَاءُ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ
اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا
مَاءً آتَيْنَتْكُمْ يَفْقَهُوْا وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَشْرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ يَسْمَا
يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيْمُنُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

الجزء

﴿ ۸۹ ﴾ و دهمی کتیب بو وان ژ دهف خودی هاتی
[کو قورئانه] راستدهر تیخا وان [کتیبانه] بیت د گهل
وان و بهری هنگی [بهری هاتنا قورئانی] داخوازا
سهرکهفتنی پی [ژ خودی] دخواستن ل سهر [نه یاریت
خو] بیت گاور، بهلی دهمی نهو کتیب وان ژ دگوت و
دنیا سی بو وان هاتی، باوهری پی نه نیان و گاور بوون
و له عنه تا خودی ل گاوران بیت، ﴿ ۹۰ ﴾ پیسه فروتنه
وان خو پی فروتی، و ژ زکریشی گاور بووین ب وی
کتیب مه نیاییه خواری، کو خودی ژ که ره ما خو ل
سهر هر بهنده یه کی بقیت [وی کتیبی بینته خواری]،
فیجا هیژیایی غه ز به ک ل سهر غه ز به کی فیه گه ریان
[ژ بهر گاوریا وان ب (عیسای و موحه مه دی)]،
و ئیزیه کا هه تکبه ر بو گاوران هه یه، ﴿ ۹۱ ﴾ و ههر
دهمه کی بو وان بیته گوتن: باوهریی بین ب نهوا
خودی نیاییه خواری [کو قورئانه] دبیزن: نهو بهس
باوهریی ب وی دئینن نهوا بو مه هاتییه هنارتن [کو
تهوراته] و باوهریی ب نهو بیت دیر نائینن، و نهو
[ئانکو قورئان] راستدهر تیخا وان کتیبانه بیت د گهل

وان، بیژه [وان هه که راسته هوین باوهریی ب تهوراتی دئینن] پا هه وه بوچی پیغه مبه ریت خودی بهری
نوکله دکوشتن [وه کی یه حیایی و زه که ریایی]، ﴿ ۹۲ ﴾ بی گومان مووسا بو هه وه [بهری نوکه] ب موعجیزه و
نیشانیت ناشکه را هات، و پشتی هنگی هه وه گولک په راست [که ره پهرستی]، و ب فی په رنگی هه وه سته م ل
خو کر، ﴿ ۹۳ ﴾ بیننه بیرا خو ده می مه په یانا موکومکری ژ هه وه ستاندی [کو کار ب تهوراتی بکه ن]، و مه
چیایی (طور) ل هنداقا هه وه بلندکر [ومه گوتنه هه وه] نه فا مه بو هه وه هنارتی لی د مجد بن و گوهدار یا
وی بکه ن، گوتن: مه [ناخفتنا ته] بهیست بهلی نهو پی [ب گوتنا ته] ناکه یین، و فیانا گولکی ژ بهر گاوریا
وان تیکه لی دلی وان بوویه، بیژه [وان]: پیسه تشته باوهریا هه وه، هه وه د بهر را دکهت [کو په رستنا گولکیه]
نه گهر هوین خودان باوهرن.

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ لَكُمْ دَارُ الْآخِرَةِ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِنْ
 دُوبِ النَّاسِ فَتَمَنُّوا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَنْ
 يَتَمَنَّوهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٦﴾
 وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِمْ الَّذِينَ أُشْرِكُوا
 بِوُدِّ أَحَدِهِمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُمْ بِمُرْضَوْينَ مِنْهُ
 أَلَعَدَابُ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصِيرُ الْيَاسَمِينَ ﴿٩٧﴾ قُلْ مَنْ
 كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ
 اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٨﴾
 مَنْ كَانَتْ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ
 وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٩﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا
 إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿١٠٠﴾
 أَوْ كَلَّمَآ عَاهِدًا وَعَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
 لِمَا مَعَهُمْ بَتَّ ذَرْبُ قَوْمٍ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
 كَتَبَ اللَّهُ وِرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

﴿٩٥﴾ بَيِّرُهُ [وان]: نه گهر ئاخږهت [به حشمت] ژ
 فی خه لکی هه میی، بهس بو هه وه ب تنبیه ل دهف
 خودی، پا نه گهر هوین راست دبیرن داخوازا مرئی
 بکه. ﴿٩٥﴾ ب راستی چوجا مرئی ناخوازن،
 چونکی دزانن وان ب دهستیت خوچ گونه ه کرینه، و
 خودی ب سته مکاران زانا و ناگه هداره. ﴿٩٦﴾ راستی
 توب خوئی وان دبینی ژ خه لکی هه میی پتر د پزدن
 ل سه ر ژیانئ، خو ژ بو تپه ر یسان ژ ی پتر، هه ره ک ژ
 وان هه ز دکهت هزار سالان بزیست و [ژی دریژی
 ژ ی] که سی ژ ئی زایی دویر نا ئیخت، و خودی دبینیت
 کا نه و چ دکه. ﴿٩٧﴾ بَيِّرُهُ [وان]: هه ره که سی دژمن
 بیت بو جبریل [جبرائیل]، [دقیت بزانیست نه وی
 دژمنیا خودی دکهت]، چونکی ب راستی [جبرائیل]
 وی [ب دهستوریا خودی] نه و [فورئان] ب سه ر
 دلی ته دا دار پنبیه، راسته ر ئیخا کتبیست بهری خویه و
 راسته ر پنبی و مز گنبیه بو خودان باوه ران. ﴿٩٨﴾ و هه ر
 که سی دژمنیا خودی و ملیاکه تان و پیغه مبه ریت وی
 و جبرائیل و میکائیل بکهت [گا وره]، و ب دور ستی

خودی دژمنی گا ورانه. ﴿٩٩﴾ ب راستی مه نیشانیست ئاشکه راکه ر بو ته هنار تینه، ژ بلی ژ پیده ره که ئیسیان
 که سی دیر ژئی بی باوه ر و گا ور ناییت [ئینکار ناکهت]. ﴿١٠٠﴾ نه ری هه ر جاره کا [نیشانیست ئاشکه راکه ر بو
 وان هاتن، باوه ری بی پی نائینن و گا ور دین] په یمانه ک دان، دهسته که ک ژ وان ب پشت گو هی خو فه ده افیزن
 و دشکینن، به لکی بار اپتر ژ وان هه ر باوه ری بی نائینن. ﴿١٠١﴾ و ده می پیغه مبه ره ک ژ دهف خودی بو وان هاتییه
 هنار تن، و کتبیست وان راست ده ر ئیختستین [کو ژ نک خودینه]، دهسته که ک ژ وان بیست کتیب بو هاتی، کتیب
 خودی ب پشت گو هی خو فه هافینن، دی بیژی چو ژئی نوزانن [کو نه فه ژ دهف خودیه].

وَاتَّبِعُوا مَا نَزَّلْنَا مِنَ الْكِتَابِ عَلَىٰ مَلَكٍ مُّبِينٍ وَمَا كَفَرَ
 مُبِينٌ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يَعْلَمُونَ النَّاسُ
 السَّحَرَاءُ مَا نَزَّلْنَا عَلَى الْمَلَائِكَةِ بَابِلَ هَرُوتَ وَمَرْوُتَ
 وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
 تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ
 وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
 وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ
 اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَيْسَ مَا شَرَوْا بِهِ
 أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
 لَمُوسِيهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْكَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رِعْسًا وَفُؤُلًا نُنْظَرُ إِنَّا
 نُنْظَرُكُمْ وَأَلَلَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٢﴾ مَا يَوَدُّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
 أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
 بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٣﴾

﴿۱۰۲﴾ [ئسرائیلی] ب دویف خواندنا شه یثانی که تن
 نهوا ل سهر وه ختی سلیمان [پیغمهبری] ل سهر
 خه لکی دهاته خواندن، سلیمان ب خو گاور نه بوو بوو
 [و کهس فیری سیر به ندیی نه کربو] به لی شه یثان
 گاور بوو بوو، و خه لک فیری سیر به ندیی دکرن،
 و خودی سیر به ندی ب سهر دو ملیکا تاندا نه ئینابییه
 خوار [به لی شه یثانان خه لک فیری سیر به ندیی
 دکرن، ژوان هارووت و مارووت کوژ مرو ژان دئینه
 هه ژمارتن] و ژان هه ردویان هارووت و مارووت ل
 بابل سیر به ندی نیشا خه لکی ددان، و کهس فیر نه دکرن
 هه تا نه گو تانی هندی ته مین هم نه زموون و جه به یته،
 هشیار به گاور نه به، و وی ژوان فیر دین یا پی ژن و
 میران ژیک دکهن، و نه شین زبانی بگه هیینه که سه کی
 نه گهر ده ستوریا خودی پی نه هاتیت [خودی ته قدیر
 نه کربیت] خو فیری وی دکهن یا زبانی دگه هیینه
 وان، نه مفایی [فایده ی] و راستی ته وی سیر به ندی
 ب کتیت خودی کری زانی وی ل ناخره تی چو بار
 و پشک نین، چ پیسه تشته یی وان خو پی فرو تی،
 نه گهر بزائن. ﴿۱۰۳﴾ نه گهر وان باوهری ئینابییه و باریزکاری کربایه [ژئیزا و رورزا قیامه تی ترسیابانه]، خه لاتی
 خودی بو وان چیر بوو نه گهر زانیبانه. ﴿۱۰۴﴾ گه لی خودان باوهران [دهمی هه وه دئیت دگه ل پیغمهبری
 باخشن و هه وه دئیت بیژنی خو ل مه بگره، مؤله تی بده مه] نه بیژنی: [راعنا] ژ بهر کو جو هی قی به یقی
 دیژن و پامانه کا کریت دده نی] به لی بیژن: [انظرنا] خو ل مه بگره و مؤله تی بده مه [ژ بهر کو هی به یقی ژ
 پامانه کی پیغه تر ژ ناچیت و جو هی نه شین پامانه کا دی بده نی] و گوهداری بی بکه ن، و بو گاوران ئیزایه کا
 دژوار هه به. ﴿۱۰۵﴾ ته ویست گاور بووین ژ خودان کتیبان و بو تیه ریسان، نه قیت و پی خوش نینه، خیر و
 که ره مه ک ژنک خودایی هه وه ب سهر هه ودا بیت. و خودی دل ژانیا خو ب سهر ویدا دادریژیت یی وی
 دقیت، و ب راستی خودی خودان که ره مه کی مه زنه.

الجزء

﴿١٠٦﴾ حوكمي هه ئايه ته كا ئهم ل جهي ئيكا دي
 بدانيان يان ژ سهر دلي ته بيهين [ژ بيرا ته بيهين]
 دي ژ وي چيتر، يان وه كي وي ئينين، ما تو نوزاني
 خودي ل سهر هه مي تشتان دهسته لاتدار و شيانداره.
 ﴿١٠٧﴾ ما تو نوزاني مالدار بيا ئه رد و ته سنانان هه
 يا خود بيه، و ژ بلي خودي هه وه چو هاريكار و چو
 پشته فان نينين. ﴿١٠٨﴾ يان [گهل موسلمانان] هه وه
 دقيت هوين ژ پيغه مبهري خو پيرسن، هه وه كي بهري
 نوکه [ژ بهري جو هيانقه] پسيار ژ مووسايي هاتييه
 کرن [ب راستي] ته وه سسي باوه ريبي ب گاوريبي
 بگوهر پيت، [بي گومان] ته وي ريكا راست بهرزه كر.
 ﴿١٠٩﴾ گه لهك ژ خودان كتيان [جوهي و فه له يان]
 ژ زكړه شي پي خو شه [و دخوازان] پستي باوه ري
 ئينان و موسلمان بونا هه وه، و پستي هه قى و راستي
 بو وان [ب خو ژى] ديار و ناشكرا بوويي، هه وه
 فه گه پينته فه سهر گاوريبي، فيجا هوين ل وان ببورن و
 چاقيت خو ژ وان بگرن، هه تا خودي فەرمانا خو [ب
 جيهادى] ده نيرت. [ب راستي] خودي ل سهر هه مي
 تشتان شياندار و دهسته لاتداره. ﴿١١٠﴾ و نقيژان [به رده وام] بكه و زه كاتى [يا مالى خو] بده و [بزنان]
 هه ر خيره كا هوين ل پيشيا خو به نيرن، هوين دي ل دهف خودي [خه لاتى وي] بينن، و خودي ب هه ر كار و
 كرياره كا هوين دكه ئاگه هداره و دينيت. ﴿١١١﴾ و گو تن [مه خسه د جوهي و فه له يان]: بي جوهي، يان فه له
 نه بيت قه د ناچيته به حه شتي، و ته فه خو زيكييت وانن. بيژى: ته گه ر هوين راست ديژن كا ده ليل و نيشانيت
 خو بينن. ﴿١١٢﴾ [نه وه سايه وه كي ته و ديژن] بي خو سپار ته خودي، و ته و ب خو ژى بي قه نجيكار بيت،
 وي خه لاتى خو ل دهف خودايي خو هه يه، و نه ترس بو هه يه، نه ژى ب خه م دكه قيت.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ النَّصْرَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرَى
لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَلْمُوكَ ۚ لَكِنَّكَ كَذَلِكَ
قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ
مَتَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا
أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ
وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَوَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَسِعَ عَلَيْهِ ﴿١١٥﴾
وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَدِينٌ ﴿١١٦﴾ بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَا فَضْلُ أَمْرٍ أَتَمَّا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُعْلِمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَهَتْ
قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

﴿۱۱۳﴾ جو هیان گوت: فهله، نه ل سهر هه قییینه، و فهله یان گوت: جو هی نه ل سهر هه قییینه. [ههر دو جوین باوهرییی ب دینی ئیکدو و ب پیغه مبه ریت ئیکدو نائینن] و ههر دو زی کتییی [تهورات و ئنجیلی] دخوینن، ههر و هسا ته ویت نه زان و نه خوانده وار زی [کو بوته ریسن] وه کی گوتنا وان [د دهره قی موحه مه د پیغه مبه ریدا] گوت، قیجا رۆزا قیامه تی خودی دئی که قیغه د ناههرا واندا [دئی ناههرا وان سافی که ت]، ل سهر وی تشتی تهو تیدا ئیک جودا. ﴿۱۱۴﴾ ما کی زی سته مکارتره؟ [که س زی سته مکارتر نینه] تهوئی نه هیلیت نافئی خودی ل مزگه قییت خودی بیته ئینان ول بهر دگه ریت کافل و ویران بکه ت، تهف مروقه [تهویتی ل کافل کرن و ویران کرنا مزگه فتان دگه ریین] دقیا تهف مروقه بی ترس نه چنه د مزگه فتانقه، پسوایی و شه رمزاری د دنیا ییدا بو وان هه یه، و رۆزا قیامه تی زی دئی ب بهر ئیزایه کا دژوار که شن. ﴿۱۱۵﴾ رۆزه لات و رۆژ ئافا [ههر دو] ههر ییت خودینه، ههر جهه کی هوین بهری

خو بدهنی، خودی لییه، ب راستی [دلوفانی و که ره ما خودا] خودی بی بهر فره هه و زانایه. ﴿۱۱۶﴾ گوتن [مه خسه د جو هی و فهله و بوت په ریسن]: خودی زارویه ک بو خو پاکریه، و خودی ژفی چه ندی یی پاک و پاقره، و هندی دهر د و ته سا نندا هه یه یی ویه، ول بهر فره مانا ویه [خودی چو هه وجهی ب پاکرنا زارویی نینه]. ﴿۱۱۷﴾ دائینه ری ههر د و ته سا نان گا فا کار و فره مانه ک قیا دئی بیژتی هه به دئی بیت. ﴿۱۱۸﴾ و ییت نه زان و بی ئاگه ژ کتییان [بوت په ریستی عه ره بان] گوتن: بلا خودی دگه ل مه باخقی ت، یان نیشانه ک ژ دهف بو مه بی ت، [دا بو مه دیار بیت موحه مه د پیغه مبه ره وه کی تهو دیبزی ت]. هۆسا ته قییت بهری وان زی، وه کی گوتنا وان دگوتن، دلیت وان دچنه سه ریک [وه کی ئیکن]، و ب راستی مه به لگه و نیشان ییت رۆنکرین بو ییت هه قییی په سه ند دکه ن و خو دده نه بهر. ﴿۱۱۹﴾ ب راستی مه توب هه قی یی هنارتی دا بیهه مزگین ئین و ئاگه هدار که ره، و پسایا دۆزه هیان ژ ته نایته کرن.

﴿۱۲۰﴾ ب راستی جو هی و فله ژ ته قابل نابن هه تا تو نه چیه سهر دینی وان، بیژنه وان: ب راستی راسته ریپیا خودی، شه وه راسته ریپیا دورست، نه گهر تو ب دویف دخوازییا وان بکه فی، پستی [هه فی بو ته ناشکر ابووی] راستی ته زانی، پاشی ته چو هاریکار و پشته فان ل دهف خودی نابن. ﴿۱۲۱﴾ نه ویت مه کتیب بو ئینابن و دورست [کا چاوا هاتییه خوارئ وه سا] دخوین، نه ها نه شه باوه ریپی پی دینن و ههر که سی [باوه ریپی پی نه ئینیت] و گاوریبیت نه و بهر زیان و خوشاره تن. ﴿۱۲۲﴾ گه لی ئسرائیلیان بیننه بیرا خو نه وه کهره م و خوشییت من دگهل هه وه کرین و [هنگی] من قه درئ هه وه ب سهر یی هه می خه لکی ئیخست. ﴿۱۲۳﴾ و روژه کی [کورژا قیامه تییه] بترسن، و خو بپارزن کو که س تیدا ژ پیش که سیقه نایته جزادان، و به ده ل ژ که سی نایته وه رگرتن، و مه هدر و به ره فانی تیدا چو ناگرن. و هاریکاریا که سی ژ نایته کرن. ﴿۱۲۴﴾ و بو مله تی خو [هه می موحه مه د] بیژنه: ده می خودی ئیبراهیم

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَسْمِعَ مِنْهُمْ قَوْلَ
إِنْ هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهَدَىٰ وَلَئِنْ آتَيْتَهُمْ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي
جَاءَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ وَلَا تَصِيرُ ۚ الَّذِينَ
آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِهِ ۚ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۚ يَتَّبِعِ الْإِسْرَءِيلَ أَدْرَكَهُ يَغْمِ
الَّتِي آتَيْنَاهُمْ عَلَيْهِمْ كُرْ ۚ وَآتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ عَلَىٰ الْغَالِبِينَ ۚ وَآتَيْنَاهُمُ
لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا
شَفَعَةُ ۚ وَلَا هُمْ يُصْرُونَ ۚ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ
فَأْتَمَّهُمْ قَالُوا إِنِّي جَاعِلٌ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالُوا وَمَنْ دُرِّبْتَنِي قَالَ
لَا يَتَّخِذُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ۚ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ
وَأَمَّا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَأِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ۚ
وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ
مِنَ الثَّمَرَاتِ ۖ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
فَأَمَتُّهُ قَلِيلًا ۖ لَّعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۚ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ ۚ ﴿١٢١﴾

الجزء الثاني

ب چهنده په یقه کان جه ربانندی و [ئیبراهیم] ب دورستی نه و په یف ب جه ئینابن و پی رابووی، خودی گوتی: دئ ته که مه پیشی بو خه لکی، ئیبراهیم گوتی: دوینده ها من زی [بکه پیشی]، خودی گوتی: سوز و په یانا من ژ سته مکاران ناگریت. ﴿۱۲۰﴾ و بو مله تی خو [هه می موحه مه د] بیژنه ده می مه که به بو خه لکی کریه جهی لی زفرینی و جهی ته ناهیسی. و هوین جهی ئیبراهیم بو خو بکه نه جهی نفیژان، و مه فهران ئیبراهیم و ئیسماعیل کرن کو مالا من بو ته و افکهر و ئیعنی کافکهران [خلوه نشینی] و داچه میایی و سوجه بران [نفیژکهران] پاقر بکه ن. ﴿۱۲۱﴾ و بو مله تی خو بیژنه: ده می ئیبراهیم [دوعار خودایی خو کرین] گوتی: خودیو تو فی جهی بکه بازیره کی ئیمن، و خه لکی وی یی باوه ری ب ته و روژا قیامه تی ئینا، ژ فیقیان بدی، [خودی] گوت: یی گاوریبیت ژ نه دئ پی خوشکه م و پاشی نه دئ کیشمه دناگری دژه هیدا [ژ بهر گاورییا وان]، و پیسه بنه جهه.

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ يَحْيَى إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهُكَ وَإِلَهُ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُهُمْ وَكَانَ أَبُوهُمَا كَاثِبِينَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

﴿۱۲۷﴾ و بۆ مله تی خۆ بیژ: ده می ئیبراهیم و ئیسماعیل بنسټرا [نافاهیی] که عه بی رادکرڼ [دگوتن] خودیو ژ مه قه بویل بکه، ب راستی هه ر تویی گوهدار و زانا. ﴿۱۲۸﴾ خودیو ژ مه بکه ژ مرقوتیت خۆ سپار تیه ته، و دینده ها مه زی بکه مله ته کی خۆ سپار تیه ته [ل بهر فرمانا ته راوه ستیایی]، و ری و نیشانیت حه جی نیشا مه بده، و توبه یا مه قه بویل بکه، و ب راستی تویی یی هه ر توبه وهر گر و دلوفان. ﴿۱۲۹﴾ خودیو ژ پیغه مبه ره کی ژ وان بۆ وان بهنیره، نیشانیت [ثایه تیت] ته بۆ وان بخوینیت و کتیب و ئاقلدارییی نیشا وان بدهت، و دلی وان پاک و باقر بکهت، ب راستی هه ر تویی یی سه رده ست و کار به جه و فه رمانه روا. ﴿۱۳۰﴾ کی دی خۆ ژ ریکا ئیبراهیم ده ته پاش ئه و نه بیت یی خۆ بکه ته ساویلکه، و ب راستی دنیایدا مه ئه و [ئانکو ئیبراهیم] هه لبژارت، و ئه و د ئاخره تیدا زی ژ کیره اتی و سه رراسته نه. ﴿۱۳۱﴾ بۆ وان بیژ: ده می خودی گوتییی: خۆ بسپیره من [ئانکو ل بهر فرمانا من راوه سته] گوت: من خۆ سپارته خودانی

هه می جیهانان. ﴿۱۳۲﴾ و ئیبراهیم قه ویاتی [وه سیهت] ل کوریت خۆ کرن ب فی دینی، و یه عقووب زی هه ره و سا [گوت]: کوریت من بی گو مان خودی ئه ف دینه بۆ هه وه هلبژارت، [هشیار بن] نه مرڼ هویڼ نه موسلمان. ﴿۱۳۳﴾ گه لی جو هیان ما هویڼ د حازر بوون ده می یه عقووب ل بهر مرڼی [ئانکو هویڼ نه د حازر بوون] گوتیه زا روتیت خۆ: پشی من هویڼ دی چ په ریسن؟ گوتن: ئه م دی خودایی ته و خودایی باب و بایریته ته ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسه ق پهریسن (عه بدینین)، خودایه کی ب تنیه، و ئه م [به س] ل بهر فرمانا وی ب تنیه. ﴿۱۳۴﴾ ئه و مله ته ک بوو چۆ، کار و کریاریت وان بۆ وانن، و بیت هه وه بۆ هه وه نه، و هویڼ ب بهر کار و کریاریت وان ناکه فن [پرسا وان ژ هه وه نایته کرن].

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُلُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا
أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَّا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطَ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ
رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾
فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِن تَوَلَّوْا
فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفُرُ عَنْهُمْ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾
صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ
عَبِيدٌ ﴿١٣٨﴾ قُلْ اتَّخَذْتَنِي اللَّهُ وَهُوَ رَبُّكُمْ
وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾
أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَنتُمْ أَغْلَرُ
اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَبَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ
بِغَفِلٍ غَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَنْهَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

﴿۱۳۵﴾ خودان کتیبان [جوہی و فہلہ یان] گوتہ
[موسلمانان]: ببہ جوہی یان فہلہ، ہوین دئی راستہ دئی
بن، بیڑہ [وان نہ وہ سایہ]: ئەم دئی ل سہر دینی ئیبراہیم
بین، دینہ کئی قہدەر ژ خواری و خرابیی، و ئیبراہیم ب
خوژی نہ ژ موشرکان بوو. ﴿۱۳۶﴾ بیژن: [دبەر سفا
واندا]: مہ باوہری ب خودئی ہہیہ، و ب وئی یا بو
مہ ئیناییہ خواری [کو قورئانہ] و ب یا بو ئیبراہیم
و ئیسماعیل و ئیسحاق و یہ عقووب و کوریت و ی،
و ب ئەوا بو مووسایی و عیسایی ہاتی، و ب یا بو
پیغہمبہریت دیر ژئی ژ نیک خودئی ہاتی، و ئەم فہرقی
[جودایی] نائیخینہ نافہراکەس ژ وان و ئەم ل بہر
فہرمانا وینہ. ﴿۱۳۷﴾ ئەگەر وان باوہری وەکی ہہوہ
[ب ہہمی پیغہمبہران] ئینا، ئەفہ ئەو راستہ دئی بوون،
ئەگەر ژ خو پشت تی [دقی باوہریی] کرن، ئەفہ ئەو
ییت کە فتنہ رکی، و خودئی بەسی تہیہ بو وان [کو
وان ژ تہ بدہ تہ پاش] و ئەو گوہدار و زانایہ [ب تشتی
دبیژن و فہدشیرن]. ﴿۱۳۸﴾ ریکا خودئی [کو ئیسلامہ]
بگرن، و ما ریکہک ژ ریکا خودئی [دینی خودئی،

نیشان و پەنگیت خودئی] چیتەر و جوانتر ہہیہ؟ و ئەم یی وی دپەرتسین (عہدینین). ﴿۱۳۹﴾ بیڑہ [وان]:
ہوین جہہری د [دەرہقی دینی] خودیدا کەن دگەل مہ و ئەوہ خودانی مہ و ہہوہ. و کار و کاریت
مہ بو مەنہ و ییت ہہوہ بو ہہوہنہ [ہەر تیک ژ مہ دئی جزایی کار و کاریت خو ب خو خوت] و ئەم بو
[خودئی] دلپیش و دلسوزین. ﴿۱۴۰﴾ یان ہوین دبیژن ئیبراہیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یہ عقووب و کوریت
وی، جوہی بوون یان فہلہ بوون، بیڑہ وان: ما ہوین چیتەر دزانن یان خودئی؟. کی ژ وی ستەمکار ترہ
[گونہ ہکار ترہ] یی راستیی قہدشیریت [ئەوا دەرہقی پیغہمبہری د تہوراتی و ئنجیلیدا ہاتی]، و ب
راستی خودئی نہ یی بی ناگہہ ژ وئی یا ہوین دکەن. ﴿۱۴۱﴾ ئەو ملەتک بوو چۆ، کار و کاریت وان بو
وانن و ییت ہہوہ بو ہہوہنہ، و ہوین ب بہر و کار و کاریت وان ناکەفن [پرسا وان ژ ہہوہ نائیٹہ کرن].

طبرستان

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَرَضَ قَبْلِهِمْ وَلَيُنَظَّرُنَّ
 عَلَيْهَا أَفَلَى اللَّهِ الْإِشْرَاقُ أَفَلَمْ يَهْدِ مِنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ ۝ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا
 شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا
 جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعَ الرَّسُولَ
 مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كُنْتَ لِكَيْدٍ إِلَّا عَلَى الَّذِينَ
 هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ عَمَّا يَصِيبُ عَنِكَ إِنْ اللَّهَ
 بِالنَّاسِ لَرُءُوفٌ رَحِيمٌ ۝ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ
 فَلَوْلِيتَكَ قِبْلَةٌ تَرْضَاهَا قَوْلٌ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَقَدْ وَانَّ
 الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۝ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
 بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَتَّبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ
 وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ
 بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۝

﴿۱۴۲﴾ ساویلکه و نه فامیت خه لکی [ژ جو هی و
 مونا فقان] نیریک دئی بیژن: چ بهرئی وان ژ قبیله یا
 وان، شهوا شهول سهر، وهر گپرا [د بهر سفا و اندا]
 بیژه: روزه هلات و روزه ئافا [ههر دو] بیت خودینه،
 هه چیی [خودی] بقیث دئی بهرئی وی ده ته ریکا
 راست [هه ق]. ﴿۱۴۳﴾ و ههروه سا مه هوین کر نه
 کومه کا نا هنجی، دا هوین بینه شاهدل سهر خه لکی،
 و دا پیغه مبر زلی سهر هه وه بیته شاهد. و مه
 فهرمانا ته نه کر، بهرئی خو بدیهه [بهیتوله قدسی].
 پاشی بهرئی خو ژئی وهر گپریه که عبهیی، بو هندئی
 نه بیت دا [ئه م] بزاین کا کی [ل ههر جهه کی هه بیت]
 دئی گوهداریا ته که ت، و کی دئی پاشقه زفریت و
 گاور بیته فه، دیث شهف گوهور پته ل سهر هنده کان
 یا گران بیت، ژ بلی وی یی خودئی راسته پئی کر بیت،
 ب فئی فهرمانی خودئی بهرستنا هه وه [نقیژیت هه وه
 بو بهیتوله قدسی] بهرزه ناکه ت، ب راستی خودئی د
 راستا خه لکیدا گه له کی یی دلوفانه. ﴿۱۴۴﴾ ب راستی
 مه ددیث ته بهرئی خو ل ئه سانی دگپرا [ب هیثیا

هندی بهرئی ته بیته وهر گپران بو که عبهیی]. [بی گومان] دئی بهرئی ته دهینه قبیله یه کا تو یی قایل. بهرئی
 خو بدیهه راستا که عبهیی، و ههر جهه کی هوین لی بن بهرئی خو بدیهه راستا که عبهیی، ب راستی شهویت
 [بهری نو که] کتیب بو هاتین، دزان کو شهفه [شهف بهروه گپرا نه] هه قبیله ژ خودایی وان، و خودئی نه یی
 بی ئاگه هه ژوئی یاهه و ده کن. ﴿۱۴۵﴾ خو تو بو وان که سیث کتیب بو هاتین، چ نیشانا گو مانر بیینی، شهو ب
 دویف قبیله یا ته ناکه فن، [بلا بی هیقی بین] تو ژئی ناییت [سهر ژنوی] ب دویف قبیله یا وان بکه فی، و شهو
 ب خو ژئی [مه خسه د جو هی و فه له] ب دویف قبیله یا تیکدو ناکه فن، و شه گهر تو ب دویف دلخوازیا وان
 بکه فی پستی زانین بو ته هاتی، ب راستی وی گافی تو ژئی دئی ژسته مکاران ئییه هه ژمارتن.

الَّذِينَ آمَنُوا هُمُ الْكَاتِبُونَ يَعْرِفُونَ كَمَا يَعْرِفُونَ أَنْبَاءَهُمْ
وَأَنْ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٥٦﴾ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٥٧﴾ وَلِكُلِّ وُجْهَةٍ
هُمُومٌ لِّهَا فَأَسْتَخِرُوا الْحَزْبَ إِنْ مَاتَ كُوفُوا بِبَيْتِ بَكْرِ اللَّهِ
جَمِيعًا إِنْ لِّلَّهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٥٨﴾ وَمَنْ حَيْثُ خَرَجْتَ
فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٩﴾ وَمَنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ
ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْا وَلَا تَتَّبِعُوا نَهْيَ عَلَيْهِمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٦٠﴾ كَمَا أَرْسَلْنَا فِي قُرْآنِهِمُ لَكُم مِّنْ تِلْكَ
عَلَيْكُمْ آيَاتٍ وَبَرَكَاةٍ وَبُرْكَاتٍ وَلَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ فَادْكُرُوا أَدْكُرْكُمْ
وَأَسْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُوا لِي يَأْتِيهَا الذِّكْرُ ؕ آمَنُوا
أَسْتَعِينُوا بِالصَّبرِ وَالصَّلَاةِ إِنْ لِّلَّهِ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٦٢﴾

﴿ ۱۵۶ ﴾ ب راستی نه ویت مه کتیب [ئنجیل و تهورات]
بو هنارتین، یان دایینی نه و وی [پیغه مبهری] وه کی
زار ویت خو دناسن، ب راستی دهسته که ژ وان،
هه قیسی فه دشیرن [ئانکو سالوخته تیت پیغه مبهری]
و دزانن کو هه قیسی فه دشیرن. ﴿ ۱۵۷ ﴾ [نه ف قیله
گوهارتنه] هه قیسه، ژ نک خودایی ته، فئجنا ژ دودلان
نه به. ﴿ ۱۵۸ ﴾ و هه ر ئکی قیله یه که هه به به ری خو
دده تی [ئانکو هه دینه کی قیله یا خو هه به]، خودی
بو وان ئاشکهره کریسه، و به ری وان دایینی. فئجنا
دهست ب خیران بکه ن و بکه نه به به زینک، و هه
جهه کی هوین لی بن، خودی دی هه وه هه میان ئینیت
[کوم که ن، دا هه ر ئک جزایی خو وه برگریت]، بی
گومان خودی ل سه ره هه می تشی دهسته لاتداره.
﴿ ۱۵۹ ﴾ و هه ر جهه کی تو پیغه بچی به ری خو بده
راستا که عبه یی، ب راستی هه قی هه نه قیسه، و ب
راستی خودی نه یی بی ئاگه هه ژ وی یا هوین دکهن.
﴿ ۱۶۰ ﴾ و هه ر جهه کی تو ژ دی ده که فنی به ری خو بده
راستا که عبه یی، و هه ر جهه کی هوین لی بن به ری خو
بده نه راستا وی، دا خه لکی چو هه جهت ل سه ره هه وه نه مینن، ژ بلی وان نه ویت سه مکار، ئیدی هوین ژ
[ئاخفتیت] وان نه ترسن و ژ من ترسن، دا نه ز که ره ما خو ل سه ره هه وه تمام بکه م، [به ری هه وه بده مه قیله یا
بابی هه وه ئیراهیم] و دا هوین راسته ری بین. ﴿ ۱۶۱ ﴾ له و ما مه پیغه مبه ره که هه ر ژ هه وه بو هه وه هنارت،
دا نشانیت مه بو هه وه بخوینیت، و دل و ده و ونی هه وه بشوت و پاقر بکه ت، و کتیب [کو قور ئانه] و
سونه تی [ریکا پیغه مبه ری] نیشا هه وه بده ت، و تشی هه وه نه دزانی نیشا هه وه بده ت. ﴿ ۱۶۲ ﴾ فئجنا
[ب گوهداری و په رستی] من بیننه بیرا خو، نه ز ری [ب خه لاتکرن و گونه هر ژیر نی] دی هه وه ئینمه بیرا
خو. و هوین سوپاسی و شوکورا من بکه ن و که ره میت من ژ بیرا خو نه به ن [ژ به ر چافیت خو نه به ن].
﴿ ۱۶۳ ﴾ گه لی خودان باوه ران، هوین پشتا خو ب بینره هییی و نفیژان گری بده ن، [هاریکاریان بو خو
بخوازن]، و ب راستی خودی د گهل بینره هه و سه بر کیشانه.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتَ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَيَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ إِنَّ الصَّافِيَ وَالْمُرَّةَ مِنْ سَعَابِ اللَّهِ فَمن حَبَّ الْبَيْتِ أَوْاعْتَصِرْ فَلَا جَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا قَاتَ اللَّهُ شَاصِكًا عَلَيْهِ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعْنُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّوْا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَالْمَلَائِكَةُ وَالنَّاسُ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٢﴾ وَاللَّهُ كُذِّبَ إِلَهُ وَحْدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

الْحَزْبُ

﴿١٥٤﴾ و هوین د راستا ئه ویت د ریکا خودیدا دتینه کوشتن، نه بیژن: د مرینه [نه] به لکی ئه و د ساخن، به لی هه وه های ژئ نینه. ﴿١٥٥﴾ [گهلی خودان باوهران] ب راستی ئه م دئ هه وه ب هنده ک ترسی و برسی، و کیمکرنا مال و مالداریی و جان و بهر و بهر هه مان، جه پینین و [تو هه ی موحه مه د] مزگینیی بده بینفره ه و سه برکیشان. ﴿١٥٦﴾ ئه ویت هه ر گافه کا به لایه ک [ئافه ک] ب سه ری وان هات، دبیزن: ب راستی ئه م هه ر ییت خودینه [ئانکو ئه م بهنده ییت وینه]، و هه ر دئ ب بال ویشه زفرین. ﴿١٥٧﴾ سلاف [لینه گرتن و گونه دزیرن] و دلوفانییا خودی بو ئه فانه، و هه ر ئه فنه راسته ری و دورسته ری. ﴿١٥٨﴾ ب راستی سه فا و مهروه، [نافن بو دو چیا کیت مه که هی] ژ ری و نیشانییت [دینی] خودینه. قیجا هه ر که سی جه جی بکه ت یان عومره یی، چول سه ر نینه [ئه گه ر] د نا فیه را هه ردوو کانداییت و بچیت، و هه چیی ژ ده ف خو باشیی بکه ت [خودی باشیا وی بی بهر انبه ر نا هیلیت]. ب راستی خودی سو پاسدار [به رانه ری تشتی کیم گه له کی ده دت] و زانایه. ﴿١٥٩﴾ ب راستی که سی ت نیشانییت ئاشکه راکه ر و راسته رییا مه ئیناییه خواری، پشتی مه بو خه لکی د کتیباندای [ئانکو د تهورات و ئنجیلیدا] رو نکری، فه دشیرن، خودی له عنه تی ل فان دکه ت، و له عنه تکه ر زی له عنه تان لی دکهن. ﴿١٦٠﴾ ژ بلی وان ئه ویت پشتی هنگی توبه کرین و قه نجی کرین و تشتی فه شارتی ئاشکه راکرین، ئه قیت هه نی ئه ز دئ توبه یی ده مه سه ر وان، و ئه زم توبه وه ر گر و دلوفان. ﴿١٦١﴾ ب راستی ئه ویت گاور بووین، و مرین و ئه و گاور، ئه وان له عنه تا خودی و ملیاکه تان و هه می مرو فان ل سه ر بیت. ﴿١٦٢﴾ هه ر وه ره ئه و دئ تیدا [دئاگر و له عنه تیدا] مین، ئیزال سه ر وان سفک ناییت، و مؤله ت بو وان نایته دان. ﴿١٦٣﴾ [گهلی خودان باوهران] خودای هه وه هه ر ئیک خودایه، ژ بلی وی چو په رستی [خودا] نین، ئه وه دلوفانی پر دلوفانی.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَالْمَلَائِكَةِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ يَمَافِعُ النَّاسِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَخْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا
مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ
آمَنُوا أَشَدَّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ سِئِىَ الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَسْأَلُونَ
الْعَذَابَ أَنْ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾
إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ
وَتَفَقَّطَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ
لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأُ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ
أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ
بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

﴿۱۶۴﴾ ب راستی چیکرنا ئهرد و ئهسمانان و هاتن و
چونا شەف و روژان، و گه مییئت دهر یایدا دگه رن،
و مفای دگه میننه خه لکی، و ئه و ئافا [بارانان] خودی
ژ ئهسمانان دادرژیئت، و پی ئهردی پشتی مرنا وی
[هشکاتی] زیندی دکه تهفه [شین دکهت]، و ههمی
رهنگیت جان هه وهران تیدا [د ئهردیدا] به لاف کرین،
و ئینان و برنا بایی و عه وریئت دانایی دنا ئه راءهرد
و ئهسماناندا، ئهفه ههمی نیشانان [ل سهر هه بی و
دهسته لاتداریا خودی]، بو وان که سیئت ژیر و
ئاقلدار. ﴿۱۶۵﴾ [شوینا هزرا خود نیشانیت تاک و
ته نیاییا خودیدا بکهن] هنده که مرؤف هه نه به قل و
هه ئه ران بو خودی چی دکهن، و هکی حه ژیکرنا
خودی حه ژئ دکهن، به لی یئت با وهری ئینابین پتر
حه ژ خودی دکهن، و ئه گهر ئه ویت سسته مکار زانیایه
دهمی ئیزایی دبینن، کو ههمی هیژ و شیان یا خودییه
[و که سی چو شیان نینه]، و ب راستی ئیزایا خودی
گه له که یا دژواره. ﴿۱۶۶﴾ هنگی که نکه نه و گرگره
دهمی ئیزایی دبینن، و ژ ههمی هه ئه ندیان هه دقه تبین
و ژ خود بیزار دبن، و دهستی خود دویکه فنییئت خود بهر ددهن و خودی بهری دکهن. ﴿۱۶۷﴾ و دویکه فنییان
گوت: خودی جاره کادی ئه م هه گه ریا یا بینه سهر دنیایی، دامه ژی خود و ان شویشتبایه هه ر و هکی وان خود
مه شویشتی، هؤسا خودی کار و کریاریت وان ددهته پوییی وان، دا بینه کول و کو فان و په شتیانی و که سهر،
و ئه و ژ ئاگری ژی [چوجا] دهر ناکه فن. ﴿۱۶۸﴾ گه لی مرؤ فان هه ر تشتی د ئهردیدا پاقر و حه لال بخون، و
ب دویف پینگافیت شهیتانی نه که فن. ب راستی ئه و دژمنه کی ئاشکه رایه بو هه وه. ﴿۱۶۹﴾ [چونکی] ئه و
فه رمانا هه وه بهس ب هندی دکهت، هوین خرابی و ته ریئی [کرییی] بکهن، و دراستا خودیدا وی بیژن
یا هوین نه زانن.

﴿۱۷۰﴾ و هەر گافه‌کا گۆتاییی: [مه‌خسه‌د به‌ت پەریسن] ب دوپش وئ بکه‌ئن یا خودئ هنارتی، دگۆتن: نه‌خه‌ر ئەم دئی ب دوپش وئ کەفین ئەوامه باب و باپیرت خۆل سه‌ر دیتین، بلا باب و باپیرت وان چو نه‌زانن ژێ، و که‌سه‌کێ ژێ [بۆ هه‌قیی] راسته‌ڕێ نه‌که‌ن؟ ﴿۱۷۱﴾ مه‌ته‌لا ئەوێت گاوریو وین وه‌کی مه‌ته‌لا وی [شفانی] به‌ی ل تهرشی خۆ دکه‌ته قیزی و تهرش ب خۆ، ژ بلی ده‌نگ دۆر و قیزی چو یی دی ناهیسیت، [ئه‌ف گاواره‌ ژێ وه‌کی وی تهرشینه‌، ئاخفتنی ده‌یسن به‌س تی ناگه‌هن]. که‌رن، لالن، کۆره‌نه‌، چو ب ناف عه‌قلی واندا ناچیت. ﴿۱۷۲﴾ گه‌لی خودان باوه‌ران ژ وی هه‌لالی مه‌ ب ڕزقی هه‌وه‌ کری بخۆن، و سوپاسیا خودئ بکه‌ن، ئەگه‌ر [راست] هوین وی ب تنی ده‌ریسن. ﴿۱۷۳﴾ ب راستی خودئ، به‌س مرار و خوین [یا ڕۆن] و گۆشتی به‌رازان و تشتی نه‌بۆ خودئ هاتییه‌ سه‌ره‌ژیکرن، ل سه‌ر هه‌وه‌ هه‌رام کرییه‌. به‌لێ هه‌ر که‌سه‌کێ نه‌چار بیه‌ته‌ خوارنا ئەفان ژێ، بێی دل تی هه‌بیت و به‌س

وَأَقِيلْ لَهُمْ أَثِمَهُمْ أَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ تَشِيعُ مَا أَفْقَمْنَا عَلَيْهِ ءَابَتَهُ أَنْزَلُوا لَوْ كَانَ ءَابَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَنْذُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَتَلَى الَّذِينَ يَبِيعُوا بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا عَذَابًا وَبِدَءَهُمْ بَكُورًا عَنِ قَوْمِهِمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٨﴾ يَأْتِيهِمُ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَلُوا مِنْ طَبِيبَتٍ مَا زَارَ قَوْمَهُمْ وَأَشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْهِ كُومُ النِّمَةِ وَالذَّمَّ وَلَحْمَ الْخِزِيرِ وَمَأْكُلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ أَضْطَرَّ عَلَيْهِ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنْ اللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤٠﴾ إِنْ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ الْكِتَابِ وَيَسْتَكْبِرُونَ بِهِ فَمَنْ قَلِيلٌ أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ الْكَتَابُ الْأَشْرَفُ الضَّلَالَةُ بِالْهَدَى وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُ عَلَى النَّارِ ﴿٤٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٤٣﴾

الجزء

﴿۱۷۷﴾ [چاکى] قهنجيا راست و دورست، نه بهس شه وه هوين [دهمى نثيژ کرنى] بهرى خو بدنه رږوژهلانتي يان رږوژناځايي، چاكييا راست و دورست شه وه مروږف باوهريي ب خودي و رږوژا قيامهتي و ملياكهتان و كتيبان [بيت تهسماني] و پيغه مبهران بينيت، و مالي د سهر چه ژيكرنا ويرا بدهته كهس و كار و ستوي و بهلنگاز و پښينگ و خوازخوازوك و ديلاڼ [و كوله يان ژ بو رږوژگاركرنا وان]، و نثيژان بهردهوام بكهت، و زه كاتي بدعت، و شه و په يمانا دايي ب جه بينيت، و بيتهنا خو ل سهر ترس و تهنگافي و هه ژاري و نه ساخييان و دهمى شهرى، بكشيت. [خودانيت فان سالوختان] د راستن و ههر شه فنه ته قوادار. ﴿۱۷۸﴾ گهلى خودان باوهران، [د دهره قى كوشتندا] مه تول [قساس] ل سهر هه وه دانا [نانكو گونه هكار ب گونه ها خو بيته جزاكرن، و كوژهك ب تنى بيته كوشتن]. مروږفى نازاد ب مروږفى نازاد، يى بنده ب يى بنده، و ژن بهرانبهري ژنى، و دښت كه سى ژ بهرى براىي خوږفه ب دانا خوښى هاتيه عهفو و كرن، رپكا باش بگريت، و تازه ژى بخوازيت، دښت كوژهك ژى بى كياسى و بى گير و كرن خوښا وى بدعتى. و شهف برياره [گوهارتنا كوشتنى ب دانا خوښى] بارسڅكاتى و دلوفانيه ژ خودايي هه وه. و ههر كه سى پشتي بيكهاتنى زيده گافيي بكهت، نيزا و نه خوښيه كا دژوار [رږوژا قيامهتي] بو وى هيه. ﴿۱۷۹﴾ گهلى ټاقلداران د توليدا [كوشتنا كوژهكى ب تنى] بو هه وه ژيانه [خو دانه پاشا كوژهكى ژيانا وى د گهل يا خه لكى دى ټيته بارستن]، بهلكى هوين پاريز كاربيي بكهن. ﴿۱۸۰﴾ ل سهر هه وه هاته دانان، نه گهر ټيگ ژ هه وه كه فته بهر مرنى، و ماله كى مه زن ب پاش خوږفه هپلا، و هسيه تي ب قهنجى بكهت بو دهيبابان و كهس و كاران، و شهف و هسيه ته ټر كه ل سهر پاريز كاران. ﴿۱۸۱﴾ فيجا ههر كه سه كى پشتي هپستى بگوهر پيت، ب راستى گونه هه د ستويي وانه ييت [وهسيه تي] دگوهر وړن، و ب راستى خودي گوهدير و زانايه.

﴿۱۸۲﴾ [بشتی هنگی] هه چیی بی حهسیا وهسیه تکهه بهر ب گونه هئی چۆیه، چ ژ خهله تی بیت [بی دهستی] چ زی ژ قهستان، و رابیت نافههرا وهسیه تلئیکرییان [نانکو میرانخوران] خۆش بکهت چو گونه هل سهر نینه، ب راستی ههر خودیه بی گونه هان ژئی دبهت، و ههر نه وه بی دلوفان. ﴿۱۸۳﴾ گهلی خودان باوه ران، رۆژی ل سهر هه وه هاته نفیسین، ههروه کی ل سهر بیت بهری هه وه ژئی هاتییه نفیسین، بهلکی هویین بارئز کاری بی بکهن. ﴿۱۸۴﴾ چهند رۆژه کن [دیار کرینه] فئيجا هه چیی ژ هه وه بی نه ساخ بیت [تیدا] یان ل سهر وه غه ره کی بیت، بلا ته مه تی هه ژمارا رۆژی بیت خوارین بگریته شه، و نه وه کسیت گهله ک زه مهت و نه خوشیی ب گرتا و انقه دهن، بلا دپیش خوارنا ههر رۆژییه کیشه، خوارنا بهلنگازه کی ل سهر خۆ بیخن و بدهن، و هه چیی پتر ژئی ل سهر خۆ بیخت و بدهت بۆ وی گهله ک خیرتره، و رۆژیگرتن بۆ هه وه چیرته نه گهر هویین بزائن. ﴿۱۸۵﴾ [ئهف چهند رۆژه] هه یفا ره مه زانییه، نه وه هه یفا قورئان تیدا هاتییه خوارئ، راسته پئییه بۆ خه لکی، و نیشانیت راسته پئی و فافار تئینه [ژئک جودا کرنا هه قی بی و نه هه قی بی] فئيجا ههر که سی ژ هه وه ئهف هه یفه ب سهر داهات [ل مال بیت و نه ل سهر وه غه ری بیت] بلا رۆژییان بگریته، و هه چیی [تیدا] بی نه ساخ بیت، یان ل سهر وه غه ره کی بیت، [بۆ وی هه یه بخۆت] و بلا ته مه تی هه ژمارا رۆژی بیت خوارین و مخته کی دی بگریته شه، خودی دئیت ل سهر هه وه ساناهی بکهت، نه قئیت ل سهر هه وه گران بکهت [ب زه مهت بیخت]، دا هویین هه یفا ره مه زانی ته مام بکهن باشی خودایی، مه زن بکهن [بیژن: (الله اکبر)] ل سهر راسته پئیکرنا وی بۆ هه وه، و دا هویین سوپاسی و شوکورا خودی بکهن. ﴿۱۸۶﴾ و نه گهر بهنده ییت من، پر سامن ژ ته کرن، نه زی ئیزیکم، بی گازی من بکهت دی ده واری ئیم، و بهر سفا گازییا وی دهم، فئيجا بلا گوهدارییا من بکهن و باوه ری بی ب من بینن، دا راسته پئی بین.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصِ جَنًّا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بِنَهْمِهِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَتْلَاهَا الَّذِينَ آمَنُوا كَتَبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كَتَبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيُّهَا مَعْدُودَاتِي فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْقُرْآنَ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِلَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

﴿۱۸۷﴾ چونا هه وه بۆ نڤينا ژنی شه قیت هه یشا ره مه زانی هاته دور سترن. ئەو کراسن بۆ هه وه و هوین کراسن بۆ وان، خودی زانی هوین خو ناگرن، و دئی خیا نه تی ل خو کهن، توبه دا سهر هه وه و ل هه وه بۆری، قی گاڤی [ژ ئیره و پيدا] [شه قیت ره مه زانی] هه پنه نڤينا هه شه ریت خو، و وئ بخوازن یا خودی بۆ هه وه نڤیسی، و [ب شه ف] بخۆن و فه خو ن هه تا سپانیا روژئی بۆ هه وه ژ تار یا تیا شه قی جودا دبیت [دیار دبیت]، و روژییی ژى هه تا شه قی [کو پشی روژ تا فابو و نییه] ته مام بکه ن، و نه چنه نڤينا خو ده می خلوه ییا مزگه فتی [ده می هوین دکه فنه ده عتیکافیدال مزگه فتی] ئەفه، تان و په ر ژانیت خودینه، خو نیزی که نه که ن [و نه دهنه سهر] هؤسا خودی نیشانیت خو بۆ خه لکی دیار دکه ت، به لکی پارێزکاریی بکه ن. ﴿۱۸۸﴾ و مالی یتکدو ب نه هه قی نه خو ن، و نه که نه به رتیل بۆ فهر مان به ران، دا پشکه کئی ژ مالی خه لکی ب نه هه قی بخۆن ژ به ری ده سته که کئی ژ هه وه فه، و هوین دزانن نه هه قیه. ﴿۱۸۹﴾ و پسارا هه یقی ژ ته دکهن [بۆ چی دتیته گوهۆرین زراف دبیت و پاشی به ره بر ستور دبیت هه تا ته کووز دبیت] بیژه: ئەو نیشانیت وه ختانه بۆ خه لکی، و بۆ چه جی [ده میت په رستنا خو و ده می کار و باریت خو پی دنیا سن]. و نه ژ قه نجیییه هوین د پشت خانرا بیته د ژورقه، به لی قه نجی ئەوه پارێزکاریی بکه ن، و ده درگه هانرا بیته د مالانفه، و پارێزکاریا خودی بکه ن، دا هوین سه ره راز ببن. ﴿۱۹۰﴾ و [گه لی خودان باوه ران] دریکا خودیدا شه ری و ان بکه ن ییت شه ری هه وه دکهن، و زیده گاڤیی [سته مکاری] نه که ن، ب پاستی خودی چه ژ زیده گاڤان [سته مکاران] ناکه ت.

أَجَلٌ لَّكُمْ لَيْلَةٌ الصَّيَامِ الزَّفَقَةُ إِلَى نَسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَاوْنَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالْآنَ بَاشِرُوهُمْ وَأَبْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَقَّ يَتَيَّنَ لَكُمْ الْخَطِيطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَطِيطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُمْ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٨٨﴾ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتَذَلُّوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِيَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٩﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَأَتَفَتُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٩٠﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩١﴾

الْمَدِينَةِ

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقْتُلُوهُمْ وَآخَرُوهُمْ مِنْ حَيْثُ آخَرَجُوهُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْتُلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يَقْتُلُوهُمْ فِيهِ فَإِنْ قَتَلْتُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾ فَإِنْ أَنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقَتْلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ لِلَّذِينَ لِلَّهِ فَإِنْ أَنْتَهُوا فَلَا عُدُونَ إِلَّا لِعَلِّ الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾ الشَّهْرُ الْحَرَامُ يَأْتِيهِمْ فِيهِ الشَّهْرُ الْحَرَامُ وَالْحَرُمَتُ قِصَاصٌ فَمَنْ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾ وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾ وَأَيُّمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُخْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَخْلِفُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ رَضًا وَآذَى مِنْ رَأْسِهِ فَقَدِيَّةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

﴿۱۹۱﴾ و [گهلی خودان باوهران]، ئەوان [بوت پەرسەن] بکوژن، ل هەر جەهەکی ب دەست هەو بەکەن، و کا چاوا وان هۆین [ژ مەکهەیی] دەریخستن، هۆین زی وان دەریخەن، ب راستی ئەو نەخۆشییا ئەوان بۆ موسلمانان چیکری، داژ دینی وان وەر گیرن، مەزنیترە ژ کۆشتنی. و شەڕی وان ل دەف حەرەمی [مەکهەیی] نەکەن، هەتا ئەو شەڕی هەو نەکەن، ئەگەر وان شەڕی هەو کر هۆین زی شەڕی وان بکەن، جزیی گاوران هۆسانە. ﴿۱۹۲﴾ قیجا ئەگەر وان دەست ژ [ئیزادانا موسلمانان و شەڕی وان] بەردا [و موسلمان بوون]، ب راستی خودی یی لێنەگرو دلۆفانە. ﴿۱۹۳﴾ و هۆین [گهلی موسلمانان]، شەڕی وان بکەن، داڕپکا ئیسلامی نەیتە گرتن، و دینی خودی بێتە سەرپشکی هەمی دینان، و ئەگەر [گاوران] دەست ژ دژمنایی و شەڕی کێشان، شەڕی وان نەکەن، شەڕ و دژمنایی بەس د گهل ستمکارانە. ﴿۱۹۴﴾ و هه‌یفا حەرام [و ب حورمەت] ب هه‌یفا حەرامە [ئەگەر وان حورمەتا هه‌یفا شکاند و شەڕ

تیدا د گهل هەو کر، هۆین زی بشکێن و شەڕی د گهل بکەن]، و هەر تەشتەکی نەدورست هۆین یی لێ بن، و دەستدریژی ل سەر بکەن، تۆل (قساس) تێدایە [ئانکو ئێک د پێش ئێکیفەیه و ئەگەر وان حورمەتا هەقیقەت حەرەمکری شکاند، دێ ب سەڕی واندا شکێت]. و هەچیێ دەستدریژی ل سەر هەو کر، هۆین زی تەمەت دەستدریژی وان، دەستدریژی ل سەر بکەن، و ژ خودی بترسن و بزانی خودی د گهل پارێز کارانە. ﴿۱۹۵﴾ و دڕپکا خودیدا [د جیهادیدا] مالی خۆ بەزیخەن، و خۆ ب دەستیت خۆ نەهاقێژنە د مالویرانییدا [خۆ د هیلاک نەبن]، و قەنجیی بکەن، ب راستی خودی خۆ قەنجیکاران دکەت. ﴿۱۹۶﴾ [گهلی موسلمانان] حەج و عومریا خۆ، ئەگەر هەو دەست پێ کر و ئیحرام گیردان بێنە سەری، و ئەگەر هۆین ئاسی بوون [چ ژ نەشیان و رێگرتنی، چ ژ نەساخیی] چ یی بەردەست و ساناهی، ژ قوربانان بدەن [و ژ ئیحرامان وەرەنە دەری] و سەڕی خۆ نەتراشن هەتا قوربان نەگەنە جەیی خۆ [ل وێری سەر ژئ بکەن، پاشی سەڕی خۆ بتراشن] و هەچیێ ژ هەو یی نەساخ بیت، یان ئەزیەتەک د سەریدا بیت [و نەچار بیت سەڕی خۆ بتراشیت] بلا ئێک ژ شان بەدەلان بدەت [سی] رۆژیان بگریت، یان خوارنا [شەش مەروغان] بدەت، یان زی پەزەکی بکەتە خێر، و ئەگەر هۆین ئێمن بوون، و ئێکی قیا پستی دوپاھیەتانە عومریی ب خۆ خۆش بیت [ژ ئیحرامان بێتە دەرهەتا دەمی حەج] چ قوربان ساناهیترە بلا وی بدەت، و ئەگەر ب دەست نەکەفت، بلا سی رۆژیان هەر د حەجیدا بگریت، و حەفتان پستی دژقێتەفە، ئەفە بوونە دەهـ رۆژیـت دورست، ئەف بریارە (حکم) [خۆ خۆشبوون (ژ ئیحرام دەرکەفتن)، د ناڤهـرا عومریی و حەجیدا] بەس بۆ وانە بیت مالیـت وان نەل حەرەمی [مەکهەیی] و ژ خودی بترسن [پارێزکاریا خودی بکەن] و بزانی جزیی خودی [ب راستی] جزیەکی دژوارە.

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوفَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَلْمُهُ اللَّهُ وَتَرَوْهُ مُفَارِقَاتٍ خَيْرَ الزَّادِ الْقَوِيُّ وَأَنْتُمْ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَقَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوا كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ ﴿٢٣﴾ ثُمَّ أَفِضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٤﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمْ مِنْ حَجِّكُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشْدَّ زِكْرًا فَمَنْ الْتَأَسَّ مِنَ الْقَوْمِ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَنَا فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٥﴾ أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾

﴿۱۹۷﴾ هندی حجه هه یثیت خو ییت دیار و ناشکرا هه نه، و هه ره که سی [تیمحرام گردان] حه ج ل سه ره خو ییتخت، [دقیقت بزایت د حه جیدا] چونا نشینا ژنی و ناخشنیت که شه فریت و جرهر و مه ده رکی د حه جیدا نینه، و نه دورسته. هه ره خیر و قه نجیه که هوین بکه نه خودی پی ناگه هه. و کاری خو بکه نه [بو و غه را دنیا یی] و ب راستی چیرین خو کار کرن [بو و غه را قیامه تی] پاریز کارییه، و گه لی ناقلداران پاریز کارییا من بکه نه. ﴿۱۹۸﴾ چو گونه بو هه و تیدا نینه هوین [ده می حه جی] که ره م و خیران ژ خودایی خو بخوازن [نانکو باز رگانیی بکه نه]، قیجا نه گه ره هوین ژ عه رفاتی د اړ زیانه خواری زکری خودی ل مه شعره و لخرامی (جهه که کو دبیژنی موزده لیه) بکه نه و هوین و هه سا زکری وی بکه نه، هه روه کی وی [خودی] هوین راسته ری کرین، و هوین ب خو به ری نوکه ژ ری به رزه یان بوون. ﴿۱۹۹﴾ پاشی د اړ نه خواری ژ [موزده لیه بی]، وی جهی خه لک ژی د اړ ته خواری، و داخوازا گونه ه ژیرنی ژ خودی

بخوازن، ب راستی خودیه گونه ه ژیر و دلوقان. ﴿۲۰۰﴾ قیجا نه گه ره هه و ری و نیشانیت خو ییت حه جی ب دوپاهی ټینان، خودی بیننه بیرا خو کا چاوا هوین باب و باپریت خو دیننه بیرا خو، [به حسنی باشییت وان دکه نه] به لکو و [ژ باب و باپریت خو] پتر خودی بیننه بیرا خو، هنده ک مرو ف هه نه [ب فی رهنکی داخوازی دکه نه]، دبیژن: خودایی مه، د دنیا ییدا چاکییی د گه ل مه بکه و د ناخره تیدا وان چو بار و پشک نین و د زربارن. ﴿۲۰۱﴾ و هنده ک زی [ژ مرو فان] هه نه [ب فی رهنکی داخوازی دکه نه] دبیژن: خودایی مه، تود دنیا ییدا قه نجیی د گه ل مه بکه، و د ناخره تیدا قه نجیی د گه ل مه بکه، و مه ژ نيزا و نه خو شییا ناگری د و ژ هه یی بهاریزه. ﴿۲۰۲﴾ قیجا نه فان ژ بهر کار و کریاریت کرین بار و پشکه ک هه یه و خودی د حسابیدا یی ده ست سفکه.

الحزب الثاني

وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَلِمَنِ اتَّقَىٰ وَأَتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْمَلُوا أَنْكُم إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِلُ قَوْلَهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُ الْخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾ وَإِذَا تَوَلَّى سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿٢٠٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلِئْسَ الْأَمْهَادُ ﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُنْشِرُ نَفْسَهُ أُرْتَبَاعَ مَرْصَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلَاحِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٠٨﴾ فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾

﴿۲۰۳﴾ و هوین خودی د چند روزه کیت هه ژمارتیدا [کو روژا یازدی و دوازدی و سیردیه ژ زیلحه جیهی] بینه بیرا خو [و زکری (الله اکبر) ل دویف نفیژان و دگهل ره جی بکهن]، و ههر که سی له زی ل ره جی بکهت و ددو روژاندا ب جه بینیت چو گونه هبژ نینه، و یی گیر و بییت [بو ههر سی روژان بهیلت] چو گونه هل سهر نینه، ئەفه بق و ییه یی ژ خودی بترسیت، و پاریز کارییا خودی بکهت، و بزانی هوین دی بهر ب و یقه تینه کۆمکر. ﴿۲۰۴﴾ ژ مروغان هندەك هه نه ئاخفتنا وان د دنیا ییدا گه له ك یاب دلی ته یه، و خودی دکه ته شاهدل سهر یا دلی خو دا، و ئەو ب خو دژوارترین دژمن. ﴿۲۰۵﴾ و ههر گافه کا پشت دا هه وه، و ژ دهف هه وه چۆ د ئه ریدیدا دگه ریت، دا خرابیی تیدا بکهت، و ده رامت و ره فیژنی پویج و ویران بکهت، و خودی جه ژ پویجانی و ویران کرنی ناکهت. ﴿۲۰۶﴾ و ههر ده مه کی بو [فی دوروی] یته گۆتن: ژ خودی بترسه، سه ری وی مه زن دبیت ب گونه هی [ژ خو ناگریت بهیلت]، هه ما دۆزه هه به سی

وییه، و ئەو ج بیسه جهه. ﴿۲۰۷﴾ و هندەك ژ مروغان زی هه نه، جانی خو دبه ر رازیبونا خودیدا ددهن، و خودی دگهل به نده یان دلوفانه. ﴿۲۰۸﴾ گه لی خودان باوه ران، ب سه ر و زار و دلی خو قه ببه موسلمان، و ئیسلامه تییه هه مییه وهر گرن، و نه دهنه دویف ده وسیت شه یتانی، ب راستی ئەو بو هه وه دژمنه کی ئاشکه را ئاشکه رایه. ﴿۲۰۹﴾ و ئەگه ر پشتی نیشانیت ئاشکه را بو هه وه هاتین، هوین ته حسین، و ژ هه قییه [کو ئیسلامه] فاریبوون، بزانی خودی یی سه رده ست و کاربته جهه. ﴿۲۱۰﴾ ل هیشیا چنه؟! خودی دنا ف سیبه را عه ورانپا و دگهل ملیکه تان ب سه ر واندا بیت [هاتنه کا بی چاواپی کوشایی (لایقی) مه زاناییا خودی بیت]، [دا حسابی دگهل هه وه بکهت]، و فه رمانا خودی [ب ئیزادانا هه وه] دویاھی پی هات، و هه می کاروبار هه ر ب بال خودی قه دژپن و [ئه وه هه ر کاره کی جزایی وی دده تی].

سَلِّ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَرَّمَاتِهِمْ مِنْ آيَةٍ يُبَدِّلُ نِعْمَةَ
 اللَّهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢٠﴾ زَيْنَ
 لِّدَيْنِ أَكْفَرُوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ
 تَتَوَفَّوهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ بِرُؤْفٍ مِّنْ يَّبْعَثُ بِعَجْرٍ حَسَابٍ ﴿٢٢١﴾
 كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ
 وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ
 فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ
 مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا
 لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٢٢﴾ أَمَّا حَسْبُنَا أَن تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا
 يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ
 وَزُلْزَلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ
 اللَّهِ أَلَا إِنَّا نَصْرُ اللَّهُ قَرِيبٌ ﴿٢٢٣﴾ يَسْتَأْذِنُكَ مَاذَا ابْنَفَقْتُمْ قُلْ
 مَا أَنفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ وَلِلَّذِينَ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ
 وَالْأَبْنَاءِ وَالسَّيْلِ وَمَا تَقَعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

فِي هَهِ قِيَمِيدَا هُوَ رِيَكُ جودابوون، هُوَ وِيَت كَتِيَب بُوَ هَاتِيَن [دا رِيَك جودابوون نه مِينِيَت] هُوَ هَهِ رِي پَشْتِي
 نِيَشَانِيَت تَاشَكِرَا كِهَر گِهَشْتِيَنه وان، وِ زَكِرَه شِي. هُوَ وِيَت باوهرِي ئِيَنايِيَن خودِي ب ده سَتَوِي رَا خَوَب سَهَر
 هَه قِيَا خودان كَتِيَب تِيَدَا نه ئِيَك، هَلَكِرَن. وِيِي خودِي بَقِيَت دِيِي بَهَرِي وِي دِه تِه رِيَكِه كَا رَاسَت [هَه ق].
 ﴿٢٢٠﴾ [گِهَلِي مَوَسْلَمَانَان]، هَه وِهَل بَهَرِه هَوِيَن بَچَنِه بَه حَه شَتِي، وِهِيَز هُو نه هَاتِيِيَه سَهَرِي هَه وِهَل يَا هَاتِيِيَه
 سَهَرِي يِيَت بَهَرِي هَه وِه. تَرَس و تِه نِگَافِي و نه خَوَشِيِيَان هِنِگَافَتِن، هِنْدِه هَه رِيَان [هِنْدِه نه خَوَشِي وِيَزَا بُو وان
 چِيَسُو]، هَه تَا وِي رَا دِهِيِي كُو پِيَنِغِه مَبَهَر وِيَت باوهرِي پِي ئِيَنايِي پِيَنِكِفِه دِگُوَتِن: كَا كِه نِگِي هَارِي كَارِيَا خودِي
 دِيِي بُو مِه تِيَت؟ [دَوِي دِه مِيدَا مَزِگِيَنِيَا خودِي بُو وان هَات]. و ب رَاسَتِي هِنْدِي هَارِي كَارِي و پَشْتِه قَانِيَا
 خودِيِيَه يَا نِيَزِيَكِه [نَه يَا دَوِيَرِه]. ﴿٢٢١﴾ هُو تِه دِه رَسَن: كَا دِيِي چ مِه زِيَخَن [دَرِيَكَا خودِي دِيَا]؟ بِيَزِه: هَهَر خِيَرِه كَا
 هَوِيَن بَدَهَن، بَلَا بُو دِه يِيَاب و نِيَزِيَك (كِهَس و كَار) و سِيَوِي و بَه لِنِگَاز و رِيَنِيَن گَان يِيَت، و هَهَر خِيَرِه كَا هَوِيَن
 بَكِهَن ب رَاسَتِي خودِي پِي تَا گِه هَه.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْإِسْهَرِ الْحَرَامِ قُلْ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدَّقَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكَفَّرَ بِهِ وَالْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَأَخْرَجَ أَهْلَهُ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يَقْتُلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنْ أَسْطَعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ قُتِلَ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾ إِنْ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجْهَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْتَفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْغَفْوُ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

﴿۲۱۶﴾ شهر کرن [در پیکار خود دینا]، ل سهر هه وه هاته نقیسن، و ئه و ب خۆ بۆ هه وه نه خۆ شه، و ل سهر هه وه یا گرانه، دبیت هه وه تشتهك نه قیبت، و ئه و ب خۆ باشی بیت بۆ هه وه، و دبیت هوین حره تشتهکی بکهن، و ئه و ب خۆ خرابی بیت بۆ هه وه، و خودی دزانیت [کا باشیا هه وه دچ رایه] و هوین نوزانن. ﴿۲۱۷﴾ پسایارا برپارا (حکم) شهر کرنی دهه یقیبت حهرام کریدا [زیل قیبعده، زیل حیحجه، و موحرهم و رهجه بی] ژ ته دکهن، کا شهر تیدا هه به؟! بیژه: شهر کرن دواندا [گونه هه کا] مه زنه، و ریگرتن ژ ریکا خودی و نه باوهری ینان پی، و دهر گه هر گرتنا که عبه پی ل سنگی خه لکی، و دهر ئیخستنا خه لکی مه که هی [کو نه فه هه می گاوریت مه که هی دکر]، مه زنتره ل دهف خودی [ژ شهر پی دهه یقیبت حهرام کریدا]، و ئیزا و نه خۆ شیا هوین دده نه بهر موسلمانان، دا بهری وان ژ دینی وان بیته وهر گپران، ژ کوشتنی مه زنتره. [بوت په ریس و گاور] دی ههر شهر پی دگه ل هه وه کهن، هه تار پیکا هه وه ل سهر دینی هه وه دگو هیزن - ته گهر شیان - چ پی ژ هه وه ژ دینی خۆ وهر گهریت و بهریت و ئه و پی گاور ته ها نه فه نه کار و کراریت وان دنیایی و ئاخره تیدا پویج دین، و نه فه نه دۆژه می و ههروههر دی تیدا بن. ﴿۲۱۸﴾ ب راستی ئه ویت باوهری ئینابین، و ئه ویت مشه ختبیوین، و جههاد در پیکار خود دینا کرین ته فه ل هیثیا دلؤفانییا خود دینه، و خودی لینه گر و دلؤفانه. ﴿۲۱۹﴾ پسایارامه ی و قوماری ژ ته دکهن، بیژه: زیان و گونه هه کا مه زن یا دهر دوکاندا، و قازانج ژ دهر دوکاندا هه یه، به لی زیانا وان پتره ژ قازانجی وان، [ههروه سا] پساری ژ ته دکهن، کا چ [ژ مالی] خۆ بدنه، بیژه: پی ژ هه و جه ییا هه وه زیده. هۆسا خودی نیشانیت [هه یین و زه بهر ده ستیا خۆ] بۆ هه وه دیار دکهت، دا هوین هزا خۆ بکهن.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الَّتِي سَمِيَ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدِينَ
الْمُصْلِحِينَ وَلَوْ سَأَلَ اللَّهُ لَأَعْتَبَكُمْ إِنْ اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
وَلَا تَتَّبِعُوا الْمُشْرِكِينَ كَذَبَتْ حَقٌّ يُؤْمِنُونَ وَلَا مَنُومَةُ مُؤْمِنَةٍ
خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْبَدْتُمْ وَلَا تُتَّبِعُوا الْمُشْرِكِينَ
حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَلَّكُمْ مَوَدَّةٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْبَدْتُمْ
أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ
بِإِذْنِهِ وَيَبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ
وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحْجُوزِ قُلْ هُوَ الَّذِي فَعَزَّزُوا النِّسَاءَ فِي
الْمَحْجُوزِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأُولَئِهِنَّ
مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ
نِسَاءُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأَثَرُوا حَرْثَكُمْ إِنْ شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا
لِأَنْفُسِكُمْ وَأَتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوَةٌ وَيُنَبِّئُ
الْمُؤْمِنِينَ وَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَرْضَةً لَا يَمْنُكُمْ أَنْ تَبْرُوا
وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

﴿۲۴۲﴾ د دنیاوی و ئاخره تیدا [بزانن یی ژ هه وهه ییا هه وهه زیده د دنیایدا بیخنه د خزمهتا ئاخره تیدا]. و پسارا ئیتیم و سیویان ژ ته دکه، بیژه: قهنجی د گهل وان چیتره، و نه گهر هوین مالی وان د گهل یی خو تیکهل بکه، [و پیکفه بژین] براییت هه وهه [ییت دینی]، و خودی خراب و قه نجان ژیک دنیا سیت، و نه گهر خودی قیابایه دا هه وهه ته نگاف کهت، ب راستی خودی زال و کار بنه جهه. ﴿۲۴۱﴾ نه قیت هه قال و هوگران بو خودی چی دکه، ماره نه کهن ههتا موسلمان نه بن، و جارییه کا موسلمان ژ نه کا [موشرک] چیتره هه که خو دلای هه وهه زی ل سهر بیت، و کجیت خو ل موشرکان ماره نه کهن ههتا موسلمان نه بن. بهنده یه کی موسلمان ژ زه لامه کی موشرک چیتره، هه که خو ب دلای هه وهه زی بیت، [نه وهه قال و هوگر چیکر] به ری مروقی دده نه ئاگری، و خودی ب ده ستویرا خو به ری مروقی دده ته به حه شتی ولی خو شبونوی و نیشانیته [هه بین و دهسته لاتدارییا] خو بو خه لکی دیار دکهت، به لکی [پتفه چۆن و توبه] بیته

بیراوان. ﴿۲۴۲﴾ و پسارا بی نفیژیی [چۆنا نفینا زنی دبی نفیژیییدا] ژ ته دکه [هه ی موحه مه د]، بیژه: بی نفیژی [نفینا زنی دبی نفیژیییدا] زیان و ئیزایه، نه چنه نفینا زان دبی نفیژیییدا، و نیزیکی وان نه بن [نه چنه نفینا وان] ههتا باقر نه بن [ژ بی نفیژیی خلاس نه بن و خوینا وان رانه وهستیت]، قیجا نه گهر خو شویستن، و خو ب نفیژ ئیخستن، هه نه نفینا وان، هه وهه کی خودی گوتیه هه وهه، ب راستی خودی حه ژ توبه داران دکهت، و هه وهه سا حه ژ باقران ژ دکهت. ﴿۲۴۳﴾ ژ نکیت هه وهه زه قینه بو هه وهه [جهی شینکرنا دوینده هینه]، قیجا کا هه وهه چاوا بقیت هه نه زه قیا خو [هه نه نفینا ژنا خو]، و کار و کراریت باش بده نه پیشیا خو [به ری خو به نین]، و ژ خودی بترسن و بزانن هوین هه ره دئ گه هه خودی، و مزگینی بدیه باوه داران. ﴿۲۴۴﴾ و سویند خوارینا خو ب خودی نه کهنه هه جهت و مهانه، بو نه کرنا باشیی و پارێزکاریی و خو شکرنا نا قبه را خه لکی، و خودی بی گوهدار و زانایه.

﴿۲۲۵﴾ خودی ب سویندا بی ئیت و یا بووییه
ئاخستن ل هه وه ناگریت، به لی دی وی سویندی ل
هه وه گریت، یا ژ دلی هه وه دهر دکه ئیت، و خودی
گونه ه ژ ئیه ر و پیئفره هه [له زلی ل جزا کرنی ناکه ت].

﴿٢٢٦﴾ ئەو زەلامىت سويند دخۆن كو نه چنه نفينا
ژييت خو، يو وان هيه چار هه يشان خو بگرن، و
ئه گهر ليقبوون و [سويندا خو شانكندن] دقيت بزنان
خودى ليته گر و دنزوانه. ﴿٢٢٧﴾ [و ئه گهر ليته نه بوون]

ل سەر زەلامان ھەيە ھەروەکی زەلامان ھەق ل سەر وان ھەي، و زەلامان پەيسکەك ھەيە د سەر وانرا
 [تەوژی ژ بەر ماخوڤاتی و بەر سپاریا و یه ژ کاروباریت مالی] و خودی بی سەر د سەر و کارینه جهه.
 ﴿٢٩٩﴾ بەردان ا بەردانای ژفرین تیدا - الطلاق الرجعی [دو جارانه،] پشتی ھەر جاره کی ژ فان [قنجا یان
 دەست دەینانە سەر ب قەنجی، یان دەست ژ سەر پارکرنە ب قەنجی، و نەدورستە بۆ ھەو ھوین تشتە کی
 ژ مەرا ھەو ھە دایبە وان بێن، ئەو نەبیت ئەگەر ھەردو خۆل تھویبیت خودی نەگرن، قنجا ئەگەر ھوین
 ترسیان ھەردو خۆل تھویبیت خودی ناگرن. گونە ھەل سەر ھەردو کان نینە [ژن بەرانبەر بەردانا خو، ھەندەك
 ژ مەرا خو بۆ زەلامی خو ھێلێت، و زەلام و مەریگیت بەرانبەر بەردانا وئ] ژن تشتە کی د پێش بەردانا
 خو ڤە بدەت، و ئەڤە پریار و تھویبیت خودیتە نەدەنە سەر، و بیت دەنە سەر پریار و تھویبیت خودی، ئەو
 سەمکار ب خۆنە. ﴿٢٠٠﴾ قنجا ئەگەر [جاراسی] بەردا، ئیدی ب کێز وی [میری ئیکی] ناییت، ھەتا شوی
 ب مێرەکی دی نەکەت، قنجا ئەگەر میری دویمی ژ ی بەردا، چول سەر وان [میری ئیکی و ژنکی] نینە جاره کا
 دی لیک بزفر نەڤە، ئەگەر د وئ ھزریدا بن کو دی ڤەرمان و پریریات (ئە حکامیت) خودی ب جە ئین، و
 ئەڤەنە تھویب و پریریات خودی، بۆ وان کە سیٹ دزانن و تی دگەھن، [خودی] دیار دکەت.

﴿۲۳۱﴾ هەر گافه کا هه وه ژێ [ب دو ته لاقان (به رکان)] بهردان، و نه و گه هشتنه دو بیا هیکا ده می خو گر تنی، قیجا یان ب قه نجی ده ستی خو داننه سهر وان، یان ژێ ب قه نجی ده ستی خو ژ سهر وان راکهن (نانکو بهردن)، و ب مهره ما ئیزادان و ده ستر یژی ده ستی خو نه داننه سهر وان، و ههر که سی فی بکهت، نه وی [ب راستی] سته م ل خو کر، و نیشان و بریاریت خودی نه که نه ترانه و یاری، و نیعمهت و که ره ما خودی دگهل هه وه کری بیننه بیرا خو (ژ بیر نه کهن)، و [ههروه سا] نه و کتیب و ناقلداریا [ریکا پیغه مبهری] ب سهر هه وه دارپیتی، نه و هه وه پی شیر هت دکهت، بیننه بیرا خو و ژ بیر نه کهن و ژ خودی بترسن، و بزائن [بی گو مان] خودی ژ هه می تشتی ب ناگه هه.

﴿۲۳۲﴾ و ههر گافه کا هه وه ژن بهردان، و ژفانی خو ته مامکران [و فیان ل زه لامیت خو بزفرن] نه که نه دریکا واندا، و نه به ناسته نگ، کول زه لامیت خو بزفر نه نه، نه گهر هه ردو د نا قبه را خو دا ب قه نجی پیک خوش بوون. نه فی نه و بو خو دکه نه ده رس بیت

المیزت

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلْيُنْفِقْنَ أَجَلَهُنَّ فَامْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تَمْسِكُوهُنَّ ضَرَارًا لِّتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَ اللَّهِ هُرُوفًا وَادْكُرُوا بِعَهْتِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلْيُنْفِقْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَتَّخِذْنَ أَرْزُقَهُنَّ إِذَا تَرْضَوْنَ بَيْنَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ أَرْزَأُكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ * وَالْوَالِدَتُ يُرْضَعْنَ أَوْلَدَهُنَّ حَوْلَيْنَ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْفِقَ الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَفَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وَسْعَهَا لَا تَضَارُّ وَالِدَةُ يَوْلِيدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ يَوْلِيدٌ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَاً لَعَنَ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْرِحُوهُمَا أُولَدُكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

باوهری ب خودی و رۆزا قیامه تی هه یین، و نه فه [نهف بریار و راسته یرکرنه] بو هه وه چیت و بافرته و خودی دزانیت و هوین نوزانن. ﴿۲۳۳﴾ و ده یکیت بچویک شیر [نه ویت بهردایی] دی دو سالتیت دورست شیر ی ده نه بچویکیت خو، نه فه بو یا بقیت شیردانا خو ته مام بکهت، و بابی بچویکی ل دو یف شیانا خو، خوارن و فه خوارن و جلکیت ژنی [دهیکا بچویکی] ل سهرن، و ههر ئیکی هند ژنی دئیته خواستن هندی بشیت، نه ده یک بابی بچویکی ئیزا بدهت و بیئشینیت (هند ژنی بخوازیت کو پی چی نه بیت)، و نه باب ده یکی ب بچویکی ئیزا بدهت و بیئشینیت (هندی نه ده تی کو بشیت دهر خو دا بدهت)، و میرا تخو ری بچویکی ژنی دئیت یی هوسا بیت. و نه گهر وان فیاب دلخو شی و مشیورهت [بهری وهختی] بچویکی ژ شیر فه بکهن، چو گونه ل سهر وان نینه، و نه گهر هه وه فیا داینان بو بچویکیت خو بگرن، چو گونه ل سهر هه وه نینه نه گهر هوین هه فی شیر ی وان ب دورستی بدهنی، و ژ خودی بترسن و بزائن تشتی هوین دکه ن خودی دبیت.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَضَّعْنَ بِلَفْسِهِنَّ
 أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
 فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ٢٣٤
 وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ
 أَوْ أَكْتَفْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عَلَى اللَّهِ أَكْثَرُ سِتْرًا وَمَنْ هَرَفَ
 وَالصِّينَ لَا تُؤْاَعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا
 وَلَا تَعْرَضُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ
 وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَآخِذُوا بِهِ وَاعْلَمُوا
 أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَلِيمٌ ٢٣٥
 مَا لَكُمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تُقْرِضُوهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى
 الْمُوسِمِ قَدْرَهُ وَعَلَى الْمُقْتَرِدِ قَدْرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى
 الْمُخْسِينِ ٢٣٦
 وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ
 فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَوَضَعُوا مَافَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُوَ
 أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بَيْنَهُمَا عَقْدَةُ النِّكَاحِ وَإِنْ عَفَا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى
 وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ٢٣٧

﴿٢٣٤﴾ ژ هه وه ئه ویت دمرن و ژنان ب پاش خوځه دهیلن، دښت [ئهف ژنه بهری شوی بکهن] چار هه یف و دهه رږژان خو بگرن، قیجا نه گهر گه هشتنه دویمهیا ده می خو گرتنی، چو گونه هل سهر هه وه نینه، نهو دویف عاده تی کار ی خو بکهن [دا بینه خواستن و جاره کا دی شو بکهن] و خودی ب کار و کریارت هوبن دکهن ناگه دار و شاره زایه. ﴿٢٣٥﴾ و گونه هل سهر هه وه نینه [نه د گونه هکارن]، هوبن [بیژنی بهری رږژیت خو گرتنی ب دویمهیا بن] ب رهنکه کی تی بگهینن کو هه وه دل یی ل سهر. یان بیخنه د دلی خو دا [چ گاځا رږژیت خو گرتنی ته مامبون مار بکهن]، [بهلی نایت هوبن ټیکسهر بخوازن] خودی زانی هوبن دی سوجه تا وان کهن [کو هه وه دلی ل سهر وان] بهلی چو ژفانان ب دزیکه نه دهنه وان ژ بلی هند ی هوبن ناخشنه کا عده تی بیژن [بدنه ی] [وه کی هیژ تویال سهر خو، من دل تی هه یه ټیکا وه کی ته بو خو بینم، کوتی بگهیت پی، ته چ ل بهره]، و مار نه کهن هه تا ده می

و یی خو گرتنی ب دویمهیا نه ټیت، و بزائن خودی یا دلی هه وه دا دزانی، [قیجا ژ بهر هند ی] خو ژ ی پاریزن [ب کرنا تاعه تان و دانه پاشا گونه هان] و گوهدارییا وی بکهن، و بزائن بی گو مان خودی گونه هری بهر و بینره هه ل سهر جز ادانی. ﴿٢٣٦﴾ چو گونه هل سهر هه وه نینه، نه گهر هوبن ژنان بهر دهن بهری هوبن بچنه نفینا وان، یان مه ره کی [ماره کی] بو وان فه برن، ده ستره هل دویف ده ستره هییا خو، ده سته نگ ل دویف ده سته نگیا خو، دښت هه ر ټیک متا و په ر گاله کی [نانکو تشه کی بو دلی وان] بده ته وان، تشه کی بیت ب وی رهنکی خودی پی رازی و ل دویف تیجادا (عور ی) خه لکی، نه فه نه ر کهه ل سهر قه نجیکاران. ﴿٢٣٧﴾ و هه که هه وه [ژن] بهر دان بهری هوبن بچنه نفینا وان، و هه وه بهری هنگی مارا و ی دیار کریت. نیفا هه وه فه بر ی [دښت هوبن بدنه ی] ژ بلی هند ی تهو ب خو و ی نیفی بهلیت، یان نه و ی مار کرن د ده سته، هه میی (هه می مه ر ی) بو ژنی بهلیت. و نه گهر هوبن [مه خسه د پی هه ر دوکن و بار اهر زه لاهه] بهیلن [وهه می مار ی بدنه ی و ب نیفی نه کهن]، و هه چیی یی دی نا زا بکهت پتر نیژکی پاریز کار بییه، و قهنجی و چاکیی دنا به را خو دا ژ بیر نه کهن، ب راستی خودی ب کار و کریارت هوبن دکهن ب ناگه هه و دینیته.

﴿۲۳۸﴾ [گهی موسلمانان] به رده و امین ل سهر نفیژیت خو، و نفیژا ئیشاری [ژ بیر نه کهن] و ب گوهداری ب بهر خودیته پارسن، و هوین وی ژ دل بهر پارسن [نفیژان بکهن]. ﴿۲۳۹﴾ فیتجا نه گهر هوین [ژ بهر شهر یان ژ بهر ههر تشته کی دیتر] ترسیان، [نفیژیت خو] په یاده یان سویار بکهن، [و پاشی] نه گهر هوین نیم بوون، و هسا خودی بهر پارسن [نفیژان بکهن] و هکی وی هوین فیرکری و بهری هنگی هه وه نه دزانی. ﴿۲۴۰﴾ و ژ هه وه نه ویت دمرن و ژنان ب پاش خوځه دهیلن، دقیت و هسیه تی بو هه فسه ریت خو بکهن کوساله کی دمالدا بمین، و بیتنه خودانکرن و نه بیتنه ده ریخستن، [ب وی شهر تی کوسالا هه فسه ریت خو نه هیلن و دقیت ده میدا شوی نه کهن]، و نه گهر نه و ژ ده ف خوځه ده رکه فتن، چو گونه هل سهر هه وه نینه، چ یا نه و ل دویف عه ده تی ل خو بکهن [کو خو بخه ملین و هنده ک بیتنه پیس بو دیتی] خودی سهر ده ست و کاربنه جهه. ﴿۲۴۱﴾ و ژیت بهر دایی، دقیت متا و خه لاته کی قهنج بو بیتنه قه برین [ژ بهری

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْاُولٰٓئِي وَفُؤْمُوْا بِهٖ قٰتِنِيْنَ ﴿۲۳۸﴾ فَاِنْ خِفْتُمْ فِرَاجًا لَا اُوْرُكْبَانًا فَاِذَا اَمْسَمْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿۲۳۹﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْتُوْنَ مِنْكُمْ وَيَسْأَلُوْنَ اَرْوٰجًا وَصِيَّةً لَا اَرْوٰجَهُمْ مَّتَعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرِ اِخْرَاجٍ فَاِنْ خَرَجْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِى مَا فَعَلْتُمْ فِى النَّفْسِ هٰتِ مِنْ مَّعْرُوْفٍ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۴۰﴾ وَلَمَّا طَلَقْتَ مَثْعٰ بِالْمَعْرُوْفِ حَقًّا عَلٰى الْمُتَّقِيْنَ ﴿۲۴۱﴾ كَذٰلِكَ يَبِيْنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۲۴۲﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اُلُوْفٌ حٰدَرًا لِّلْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مَوْتُوْا ثُمَّ اَخْبَرَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَدُوْ فَضْلٍ عَلٰى النَّاسِ وَلَٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۲۴۳﴾ وَقٰتِلُوْا فِى سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۴۴﴾ ذٰلَّذِيْ يُغْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهٗ وَاَضْعَافًا كَثِيْرَةً وَاللّٰهُ يَفْقِيْضُ وَيَبْصُطُ وَيَالِهٖ شَرْجُوْرٌ ﴿۲۴۵﴾

الحزب الثاني

زه لا مانقه بیتنه دان]، و نه شه هه قه ل سهر که سیت ته قوادار و ژ خودی ترس. ﴿۲۴۲﴾ هوسا خودی پرپار و نیشانیت خو بو هه وه دیار دکته، بهلکی هوین نه قله کی بو خو [ژتی] بگرن. ﴿۲۴۳﴾ ماته چیر وکا وان نه بهیستییه نه ویت ژ وار و وه لاتتی خوځه ده رکه فتن و نه و ب هزارانن ژ مرئی ره فین [ژ ترسا مرئی]، خودی گوته وان بمرن [مرن] پاشی ساخکر نه فته، ب راستی خودی گه له قهنجی و که ره م ل سهر خه لکی هه نه، بهللی بارابتر ژ خه لکی [ژ مرو فان] ناشو کورینن و سوپاسی ناکهن [قهنجی و که ره ما خودی نایته بهر چافان]. ﴿۲۴۴﴾ فیتجا [گهی خودان باوهران] د ریکا خودیدا شهر ی بکهن و برانن [بی گومان] خودی گوهدیر و زانایه. ﴿۲۴۵﴾ فیتجا کییه قهره کی باش د گهل خودی بکته [قهنجیی بکته دا خودی خه لات بکته]، دا خودی هندی وی [قهری] و ته مته تی وی بو زیده بکته، و خودییه، بی کیم و زیده دکته، و نه وه یی هوین دی چنه بهر دهستان و ب بالقه زهرن.

الَّذِينَ إِلَى الْمَلَأَ مِنْ حَتَّى إِسْرَاءَ يَلٍ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ
 قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ أُنْعِثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا
 قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا
 مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا
 إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ
 نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا
 قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ
 بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ
 أَصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَرَآدُهُمْ بُسْطَةٌ فِي الْأَعْلَى وَالْجَنَّةِ
 وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾
 وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ
 التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا
 تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُم إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

﴿۲۴۶﴾ ما ته چیرؤکا که نکه نه بیست سرائیلیان پستی
 موسا پیغه مبه هر هیستییه، گاغا گوتینه پیغه مبه ره کی
 خو: میره کی بۆ مه راکه [فریکه دا ئه م د بن سهرؤکاتییا
 ویشه] شهرى دریکا خودیدا بکه بن، پیغه مبه ری وان
 گوت: ئه ز دترسم شهر ل سهر هه وه بیته نفیسین و
 هوین شهرى نه که ن، [خو پاشته بکیشن]. گوتن:
 فیجا ما بۆچ ئه م شهرى دریکا خودیدا ناکه بن
 و [پستی] ئه م ژ ناف وار و کچ و کوربت خو
 هاتینه ده ریخستن؟! به لی ده می شهر (جیهاد) ل
 سهر وان هاتییه نفیسین، هه مییان پشت دا شهرى،
 کیمه ک تی نه بن، و خودی ب ئاگه هه ژ سته مکاران.
 ﴿۲۴۷﴾ و پیغه مبه ری وان گوتنه وان: خودی طالوت بۆ
 هه وه ب میرینی هنارییه، گوتن: [گوتنه پیغه مبه ری
 خو] دى چاوا بیته میرى مه و ئه م ژ وی هیژاتری
 میرینیینه، و ئه وه نه گه له کی ب ماله؟! [پیغه مبه ری
 وان] گوت: خودی ئه ول سهر هه وه هلیژارییه
 [و خودی ژ که ره ما خو] زیده زانین و قه لافه ت
 و گه وه کی باش ری بی دایى، و خودی ملک و

مالداریا خو دده ته وی بی وی بقیست، ب راستی [دلوفانی و که ره ما خودا] خودی بی به رفره هه و زانایه.
 ﴿۲۴۸﴾ پیغه مبه ری وان گوتنه وان: نیشانا میرینییا وی ئه وه: سندرویک بۆ هه وه بیت کو دلره حه تی و دلخوشی
 ژ نك خودایى هه وه و شوینا بیست بنه مالا موسا پیغه مبه ر و هاروونی تیدا بن، و ملیاکه ت هه لگرن. ب
 راستی ئه ف چه نده نیشانه کا ئاشکه رایه بۆ هه وه، ئه گه ر هوین خودان باوهر بن.

﴿۲۴۹﴾ فَيَجَا دَهْمَى طالووتى له شكهر [ژ باژیری] ده رښخستى، گوته وان: ب راستى خودى دى هه وه ب روياره كى جه پيښت، فَيَجَا هه چيى ژى فه خوار نه ژ [له شكهرى] منه، و بى ژى نه فه خوت ژ [له شكهرى] منه، ژ بلى هندى كو ئيك مسته كى ژى فه خوت [دا تنبا خو پى بشكيتت] هه ميان ژى فه خوار، كه ته كا كيم تى نه بيت، و دهمى طالووت و نه ویت باوهرى د گهل ئيناين ژ [روياري] ده رياز بووين گوتن: نه فرو مه شيانا شه رى جالووت و له شكهرى وى نينه. به لى نه ویت پشت راست كو دى به رانه رى خودى بن، گوتن: چهند جار ان كومه كا بجويك ب ثانه هيا خودى ب سهر كومه كا مهن كه قتيه؟! و خودى د گهل سهبر كيش و بينفره هانه. ﴿۲۵۰﴾ دهمى [طالووت و له شكهرى وى] به رانه رى جالووت و له شكهرى وى بووين، گوتن: خوديو و بينفره هياى ب سهر مه دا دارپژه و مه قاهيم بكه [بييت مه موكوم بكه و راگره]، و مه ب سهر گاوران (جالووت و له شكهرى وى) بيخه. ﴿۲۵۱﴾ فَيَجَا ب ثانه هيا خودى [طالووت و له شكهرى وى]، نهو [جالووت و له شكهرى وى] شكانندن، و داوودى جالووت كوشت، فَيَجَا خودى ميرينى و پتغه مبه راتى دانى، و تشتى خودى قيايى نيشا دا. و نه گهر خودى هنده ك ب هنده كان نه دابانه پاش، دا ئه رد پويچ بيت، [خودانيت پويچا تيان دا ده ستى خو داننه سهر و ويران كهن]. به لى خودى خودان كه ره مه ل سهر هه مى جيهانان. ﴿۲۵۲﴾ نه فه [نه ف چپر كه] ژ نيشانيت خودينه نه م بؤ ته دخوينين، و توب خو ژى [ب راستى] ژ پتغه مبه رانى.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرَبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّكَلَّفُوا اللَّهَ كَمَنْ فَعَلَا قَلِيلًا عَلِمْتَ فَعَلَا كَثِيرًا يَإِذَا بَلَغَ اللَّهُ وَاللَّهُ مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٥٠﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَكَّلْ فَقَدِمْنَا وَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥١﴾ فَهَرَمُوهُمْ يَإِذَا بَلَغَ اللَّهُ وَقَتْلَ دَاوُدَ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَئِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥٢﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ يَسْلُوهَا عَلَيْكَ الْحَقُّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٣﴾

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَنَاتِ
وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتُلَ الَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ مَنْ بَعْدَ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا
فِيهِمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتُلُوا
وَلَكِنْ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٠٦﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا
مِمَّا رَزَقْتُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَبِيعُ فِيهِ وَلَا خِلَّةٌ وَلَا
شَفَعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٠٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا
بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٠٨﴾ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ
الْغَى فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ
بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٩﴾

﴿٢٠٣﴾ ئەو پێغه مبه رێت [مه به حسێ وان د قی
سۆره تیدا کری]، مه هنده ک ژ وان ب سهر هنده کان
ئێخستین، هنده ک ژ وان [وه کی موسایی] خودی
ئاخافیتیه و [خودی] هنده ک ژ وان پیکا وان بلند کریه
[کریه سه ره وری هه می پێغه مبه ران کو پێغه مبه ری
مه یه (سلا فیت خودی ل سهر بن)]، و مه موعجیزه
و نیشایت ئاشکه را دانه عیسایی کو ری مه ری می و
مه پش تا وی ب جانی پیرۆز [جبرائیل] قاهیم کر،
[هستی هه رتا پێغه مبه ران و نیشایت ئاشکه را ژیک
چۆنه پاش و ژیک جودایی په یدا بوو، و کیشا هندی
خه لک ئیکدو بکوژن]، و ئە گهر خودی قیابایه ییت
پشتی وان [پێغه مبه ران] شه ری ئیکدو نه دکرن، پشتی
نیشایت ئاشکه را بۆ هاتین، به لی ژیک جودا بوون.
ئیجا هنده ک ژ وان با وه ری ئینان و هنده ک ژ ی گاور
بوون، و ئە گهر خودی قیابایه ب شه ره نه دکه فتن، به لی
خودی وئ دکه تا یا وی دفت. ﴿٢٠٤﴾ گه لی خودان
با وه ران، ژ وی رزقی بدن، یی مه داییه هه وه، به ری
رۆژه ک ب سهر هه وه دا ییت، نه کرین و فروتن تیدایه

[هوین خۆ بکرن] و نه هه فالینی و نه مه هده ر تیدایه [به ره قانی ژ هه وه بیه کهن]، و گاورن [وئ رۆژی]
سته مکار. ﴿٢٠٥﴾ [گه لی خودان با وه ران] خودا هه ر ئیک خودایه، ژ بلی وی چو په رستی [خودا] نین، ئە وه
یی چو په رستییت دورست ژ بلی وی نه یی، ئە وه یی هه ره هه ر مایی و [و د هه می کاروباریت هه بوونیدا]
رێ به ر، نه د نفرۆ سک دحیت و نه د خه و.. هندی د هه سانا ندا و هندی ل سهر رویی ئه ردی، هه می یی ویه،
کیه [ژ به نده ییت خودی بشیت] مه هده ری ل ده ف بکه ت بپی ده ستویرا وی؟! خودی ژ کار و کراییت وان
کرین و ییت دی کهن، ب ئاگه هه، و [ئه و] ب سهر چو زانیان وی هه لبا ن، ئە وه نه ییت یا وی [خودایی] قیایی،
[ب پیکا پێغه مبه ریت خۆ] و کورسییا وی [خودی دزانیت کا چیه] ئه رد و هه سانا فه گرتینه، و را گرتنا
هه ردو کان ژ ی [ئه رد و هه سانا ن] لی [ل خودی] یا گران نینه. و ئە وه یی خودان ریز و مه زنا یی و پیکا بلند.
﴿٢٠٦﴾ کۆ ته کی و خورتی دینیدا نینه [ب خورتی خه لک بیه موسلمان کهن] ب سویند (با وه ری ئینان) و
نه راستی (گاوری) ژیک هاته نه قافارتن (ژیک هاته نه یاسین)، ئیجا که سی پش تا خۆ به ته سه ری گاوریی
[ئه وی شوینا خودی دتیه په رستن] و با وه ری یی پی نه ئینیت، و با وه ری یی ب خودی بینیت، ئە وی خۆ ب
جنبلی (قولبا) مو کومفه گرت [ئانکو ریکا سه ره ره رازیی] کو فه ره سیان بۆ نینه و خودی گو هدی ر و زانا یه.

﴿۲۵۷﴾ خودی هاریکار و پشته قانی وانه ییت باوهری
 ئینین، وان ژ تاریستانان دهر دئیخیته رونا هییی، و
 نه ویست گاوربووین، شه ییتان و سه ریست گاوریی،
 هاریکار و پشته قانیست وانن، وان ژ رونا هییی
 دهر دئیخنه تاریستانان، نه شه دۆره هینه و ههروهه ری
 تیدا مینن. ﴿۲۵۸﴾ نه ری ما ته چیروکا وی نه بهیستییه،
 نه وی جرهب د گهل ئیراهیم [پنجه مبه ر] د راستا
 خودیدا کری، پستی خودی ب ملک و مال ئیخستی
 و مه زنکری، [قنجا ب ملک و مالی خو خریایی و
 د سه ردا چویی] ده می ئیراهیم گۆتی: خودایی منه
 یی ساخ دکهت و دمرینیت، گۆت: نه ز ری ساخ
 دکه م و دمرینم! [دو مروف ئینان، ئیک به ردا و ئیک
 کوشت] ئیراهیم گۆت [گۆتی]: خودی رۆزی ژ
 ملی رۆزه لاتیفه دئینیت (ده ر دئیخیست)، [نه گه ر تو
 راست دیژی] تو ژ ملی رۆز ئافایفه بینه (ده ریخه)،
 زمان ل فی گاوری شکه ست و گو هشی، و خودی
 مله تی سته مکار راسته ری ناکه ت. ﴿۲۵۹﴾ دیسا ما
 ته چیروکا یی د بهر گونده کیرا بۆری نه بهیستییه، نه و

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الظُّلُمَاتُ يُخْرِجُهُم مِّنَ
 النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رِيَّةِ
 أَنْ أَنَا إِلَهُكَ اللَّهُ الْمَلِكُ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي
 وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ تَأْتِي
 بِالسَّمْعِ مِنَ الْمَسْرِ قَاتِلُ بَيْنَهُمَا مِنَ الْمَعْرِبِ فَجَاءَتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ
 صَوْرًا لَّهُنَّ لَا يُهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوَلَمْ تَرَ إِلَى
 مَرْعَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِبَةٌ عَلَىٰ غُرُوبِهَا قَالَ أَتَىٰ بُحَيٍّ
 هَذِهِ وَاللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا قَاتِلُ أَمَّتُهُ أَنَّهُ مَاتَهُ عَامِلٌ ثُمَّ بَعَثَهُ
 قَالَ كَمْ لَيْتَ قَالَ لَيْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ
 لَيْتَ مِائَةَ مِائَةٍ فَأَنظَرْنَا إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ
 وَأَنظَرْنَا إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِّلنَّاسِ وَأَنظَرْنَا إِلَىٰ
 الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهُمَا لَاحِمًا فَلَمَّا
 تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمْتُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

گوندی کافل و خانییست وی ب سه ر دیوار اندا هه پافنی [ده می] گۆتی: کهنگی خودی دی فی گوندی پستی
 کافل بونا وی ئافاکه ته شه؟ [قنجا خودی نه و ب خو سه د سالان مراند، پاشی ساخکهره شه،] خودی ب ریکا
 ملیاکه تی] پسیر ژ کر، گۆتی: تو چه ند [مری] مایی؟ گۆت: رۆزکی یان دانه کی رۆزی، [خودی ب ریکا
 ملیاکه تی] گۆتی: نه، تو سه د سالان [مری] مایی، به ری خو بده خوارن و فه خوارنا خو، نه هاتییه گوهورین
 [هیژ ل سه ر تام و په نگی خو یی به ری مایییه]، و به ری خو بده که ری خو [دا بزانی کا چاوا مری ساخ
 دبنه شه] و دا ته بکه ینه نیشان و ده لیل بۆ خه لکی، [ل سه ر ساخبونا پستی مری]، و به ری خو بده هه سستیان
 نه م چاوا دده ینه ئیک و پاشی ب گۆشتی کراس دکه ین، قنجا ده می بۆ دیار بووی [و ب سه ری وی ب خو
 هاتی]، گۆت: نه ز دزانم کو خودی خودان شیانه ل سه ر کرنا هه می تشتی.

﴿٢٦٠﴾ و [و بؤ مله تی خو بیڑه] ده می ئیبراهیم گوتی: خودیوؤ، نیشا من بده کا تو چاوا مریبان ساخ دکه ی؟ [خودی] گوت: ما ته باوهری [ب شیانا من] نه ئیناییه؟ گوت: به لی [من باوهری هه یه]، به س دا دلی من نهنا بیت، [خودی] گوتی: چار باله فران یینه، [سه رژیکه] و گزشتی وان ل دهف خو ئیک بده [د نایف ئیک هه لکه]، پاشی هه ر چیا به کی پارچه به کا گزشتی هه ر ئیک ژ وان دانه سه ر، پاشی گازی بکه وان، ب له ز دی ئینه دهف ته، و بزانه کو [ب راستی] خودی پیقه هاتی و کارینه جهه. ﴿٢٦١﴾ مه ته لا ئه ویت مالی خوؤ د ریکا خودیدا دمه زیخن و هکی مه ته لا دندکه کتیه حهف گولی دابن، هه ر گولی به کی سه د دندک تیدا بن، و خودی بؤ یی بقیث هندی دی لی دکهت، و ب راستی [د دلوفانی و که ره ما خوؤا] خودی بی به رفره ه و زانیه. ﴿٢٦٢﴾ ئه ویت مالی خوؤ د ریکا خودیدا دمه زیخن، نه دکه نه منهت و نه دکه نه چکی [کو ئه زیه تی پی بگه هیینه پی مال دایینی و هه رؤ بده نه رویی وان]، ئه فان خه لاتنی خوؤ ل دهف خودایی خو هه یه، و نه ترس [رؤزا قیامه تی] بؤ وان هه یه و نه زی ب خه م دکه فن. ﴿٢٦٣﴾ ئاخفتنه کا خوؤش و لینه گرتن [ژی ددهت بؤ یی دخوازیت] چیتره ژ خیره کی ئه زیهت د دویقرا بیت، و خودی بی دهوله مننده [منهت ب مالی هه وه نینه] و له زی ل جزادانی ناکهت. ﴿٢٦٤﴾ گه لی خودان باوهران خیر و قه نجییت (سه ده قه ییت) خوؤ ب منهت و چکیی (ئه زیه تی) پویچ نه کهن، و هکی ئه وئی مالی خوؤ بؤ رویمه تی دمه زیخیت، و ئه وژ خودی و رؤزا ئاخره تی بی باوهر، مه ته لا وی و هکی مه ته لا ته حته کتیه ئاخ ل سه ر بیت و ئافیه کا بارانی ژئی بگریت [ئاخی ژئی بشؤت] و رویت و حولی به یلیت، [ئه قیث هؤسا، ئه ویت مالی خوؤ دکه نه منهت و چکی بؤ یی ددهنی و پی دئیشینن] مالی وان هه می ژ دهست وان دهر دکه قیث [ژ خیرا وی بی بارن، نه شین مالی خوؤ زی بزفرینه فقه، پشتی بؤ رویمه تی دایین] و خودی مرقیثت گاور راسته ری ناکه ن.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُخَيِّمُ الْمَوْتَى قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْأً ثُمَّ آدْهُنَّ بِتَابِنِكَ سَعْيًا وَالْعَمَرُ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
مَّثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سَبِيلَةٍ يَأْتِيهَا حَبٌّ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلَيْهِمُ ۖ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَتًى وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۖ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَىٰ ۗ وَاللَّهُ عَنِّي حَلِيمٌ ۖ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرْبٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

الْحَزَنُ

وَمَثَلِ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ
وَتَنْبِيْهَا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَتَأْتَتْ أَكْشَاهُهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُضِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ
وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ
جَنَّةٌ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْتَابٍ تُجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ
ضُعْفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ
يُنَبِّئُ اللَّهُ أَكْثَرَ الْأَشْيَاءِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَأْتِيهَا
الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا
لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا يَتَمَنَّوْنَ الْحَيَاتِ مِنْهُ تُنْفِقُونَ
وَأَسْمُرُ بِمَا تَعْبُدُونَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾ الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ
وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾
يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

﴿٢٦٥﴾ و مه ته لا نه ویت مالی خو ژ بو رازیوونا
خودئی و موکو مکرن و راگرتنا دلیت خو دمه زیخن
وه کی مه ته لا باغه کی [جنیکه کی] به ل سهر گره کی،
تافییه کا بارانی لی بدهت دوقات بهرئی خو بگریت،
نه گهر تافییا بارانی لی نه ددهت، هویر بارانه کی لی
بیست. و خودئی ب ههر کار و کریاره کا هوین دکهن
ئاگه هداره و دبینیت. ﴿٢٦٦﴾ نه رئی ئیک ژ هه وه هه یه
بشیت چه مه کی ژ دارقه سپ و میوان هه بیست، و رویار
د بهردا بچن، و هه می فیتی تیدا هه بیست، و پیراتی ب
سهردا بیست، و وی لاوازی هه بیست و دوینده هه کا لاواز
هه بیست، و بابله یسکه کا ب ئاگرل چه می وی بدهت،
فیتجا بسوژیت. وه کی فی مه ته لی خودئی نشانیت
خو بو هه وه دیار دکهن، بهلکی هوین [راست]
هزرا خو بکه ن. ﴿٢٦٧﴾ گه لی خودان باوهران ژ حه لال
باشی هه وه ب دهست خو فیه ئینایی و په یدا کری، و ژ
وی یی مه بو هه وه ژ نه ردی ده رتختستی بهمه زیخن
[دریکا خودیدا بدن] و یی بیختر ژئی نه که نه خیر،
نه هوئی هوین ب خو، نه گهر نه ژ ئیکا شهرمی بیت

وه ناگرن و چافیت خو ژ بیخیریا وی ناگرن [و یی قایل نابن] و بزنان خودییه دهوله مند و شایی سوپاسی.
﴿٢٦٨﴾ شهیتان هه وه ژ هه ژاریی دترسینیت و هه وه د بهر قه لسی و چرویکاتیپیرا دکهن، و خودئی سوژا
لیبورین و زیده دانئی دده ته هه وه، و خودئی [د دلوفانی و که ره ما خودا] ده ستره هه و زانایه. ﴿٢٦٩﴾ زیده زانین
و کارینه جهیسی دده ته وی یی وی بشیت، و یی خودئی زیده زانین و کارینه جهی دایی، که ره مه کا مه زن د گهل
هاته کرن، و ژ ناقلداران پیقه تر که س هزرا خو د فیدا ناکهن و وه ناگریت.

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِنْ تُبَدُّوا الْأَصْدَاقَ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفَوْهَا وَتُؤْتَوْهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ * لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا يُفْسِدُكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعْقُفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

الجزء الثالث

﴿٢٧٠﴾ هەر تێشه کی مه زاختی، یی هه وه مه زاختی و هەر نه زره کی هه وه ل سه ر خو ئیختی، خودی یی دزانی، و سه مکاران چو پشته فان و هاریکار نین. ﴿٢٧١﴾ ئه گهر هوین خیر و سه ده قه ییت خو ئاشکهره کهن، ئه قه خو ش شو له، و ئه گهر هوین ب فه شارتن بده نه ژار و خیرانان، هیژ خیرتر و چیرته بو هه وه، [ب فی کاری باش خودی] دی هه وه ژ گو نه هان شو ت، و خودی ب کار و کریاریت هوین دکهن شاره زایه. ﴿٢٧٢﴾ [هه ی پیغه مبه ر] پاس ته ریکرنا وان [ب کو نه کی] نه ل سه ر ته یه، به لی خودیه، یی وی بقی ت راسته ری دکه ت، و چ خیرا هوین بده ن و به مزیخن بو هه وه ب خو یه، و تشی هوین ب خیر بده ن و به مزیخن، بلا به س ژ بو رویی خودی بیت، و هه ر خیره کا هوین بکهن و به مزیخن دی [خه لات و جزای و ی ب زیده یی] گه یته هه وه و غه در (سه م) ل هه وه نا ئیته کرن. ﴿٢٧٣﴾ [هوین خیرا خو] بده نه [وان] ده ست ته نگ و ژاران، ئه ویت در یکا خودیدا هاتیته گریدان. [ئه ویت مایینه ب جیهادیقه و خو فرو تینه خودی] و

نه شین ژ بهر جیهادی ده رکه قنه بازرگانیه کی یان شو له کی، یی نه شاره زا هه ر ده وه له مه تدان ژ وان دکه ت، (چونکی) ژ پا قزییا خو، ل خو ده ر نا ئیخن ده ست ته نگ و ژاران. تو دی وان ب ره نگ و سیایی وان نیاسی [کو ده ست ته نگ و ژاران] تشی ژ که سی ناخوازن و خوازو کیی نا کهن، هه ر تێشه کی باشی هوین بده ن و به مزیخن، خودی ژ ی ب نا گه هه. ﴿٢٧٤﴾ ئه ویت مالی خو ب شه ف و روژ، نه په نی و ئاشکهره دده ن و ده مزیخن، ئه وان خه لات ی خو ل ده ف خودای خو هه یه و [روژا قیامه تی] نه ترس ل سه ر وان هه یه و نه ژ ی ب خه م دکه فن.

﴿٢٧٥﴾ ئه وئیت سه له فی و زیده بییی دخون، [رؤزا قیامه تی] وه کی وی [ژ گوران] رادین، ئه وئ ته بویی (طه بویی)، ئه وئ شه یثانی دین کری و هنگافتی، چونکی ئه وان دگوت: هه ما کرین و فروتن ری وه کی سه له فییه، و خودی کرین و فروتن دورست کریه، و سه له ف دورست نه کریه، فئجایی شیره تا خودی گه هشتی و سه له ف هتلا و دهست ری کیشا، ئه فا کری و بوری خودی لی ناگریت [ئانکو ئه ف حوکه م ژ یا بوری ناگریت]. و ئه و دهست خودیدا به [بقت لی ناگریت و بقت دی ئیزا دهت]. و هه چییی لی زفریقه [سه له فی بخوت پستی پریار و شیره تا خودی گه هشتی] دۆزه هییه، هه ره هه ر دی تیدا مینیت. ﴿٢٧٦﴾ خودی سه له فی بی به ره که ت دکه ت، و مالی خیر و سه ده قه ری بته دان زیده دکه ت و به ره که تی دئخیتی [سه ده قه یان رادکه ت]، و خودی حه ژ زیده گاور و تیرگونه هان ناکه ت. ﴿٢٧٧﴾ ب راستی ئه وئت باوه ری ئیناین و کار و کریاریت قه نهج کرین، و به رده وام نفتیژ کرین و زه کاتا مالی خو دابین، ئه فان خه لاتئ خو ل ده ف خودی هه یه، و [رؤزا قیامه تی] نه ترس ل سه ر وانه و نه ری ب خه م دکه فن. ﴿٢٧٨﴾ گه لی خودان باوه ران ژ خودی بترسن، و ئه و سه له فا هه وه ماییه ل خه لکی به یلن، ئه گه ر [راست] هوین خودان باوه رن. ﴿٢٧٩﴾ فئجیا ئه گه ر هه وه [ئه فه] نه کر، خو بؤ شه ری خودی و پیغه مبه ری وی کار بکه ن [چونکی ب راستی ئه فه د راستا خودی و پیغه مبه ری ویدا شه ره هوین دکه ن]. و ئه گه ر هوین لیقه بوون و هه وه تۆبه کر، سه ری مالی هه وه یی هه وه یه [ب فی ره نگی] نه هوین سه ته می [ل ده ینداران] دکه ن [ب وه رگرتا زیده بییی] و نه سه تم ل هه وه دئته کرن [ب گیرؤ کرنا دانا مالی هه وه ژ به ری وانه]. ﴿٢٨٠﴾ و ئه گه ر [ده ینداری هه وه] دهست ته نگ بیت، خو لی بگرن هه تا دهستی خو دگریت، و ئه گه ر هوین [ده نیی خو] بؤ به یلن و گه رده نا وی ئازا بکه ن، بؤ هه وه چیره ئه گه ر هوین بزائن. ﴿٢٨١﴾ و ژ وئ رؤژی بترسن یا هوین تیدا ب بال خودیقه دزفین، پاشی هه ر ئیکی ل دویف کار و کریاریت وی حسیب دی دگه ل ئیته کرن، و سه تم ل که س ژ وان نایته کرن [نه خیریت وان کیم دین، نه ری گونه هیت وان پتر لی دئین].

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَخْطُطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحُو اللَّهُ الرَّيْثَ وَيُزِيلُ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُجِبُ كُلَّ كَفَّارٍ أَتَمَّ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٦﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٧﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتِغُوا فَلَئِنَّكُمْ أَهْلَ كُفْرٍ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٧٨﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تَحِبُّونَ لَآتِ بِهَاجَةٍ إِلَى مِيسِرٍ وَإِنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

يَتَّخِذُهَا الذِّبْنَ ؕ اِذَا دَعَا اِيْنُكُمْ بِدِيْنٍ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَقًّى
فَاَلَيْكُمْ شُكُوْهُ ۚ وَلَيْكُنْ بِمَنْ كَاْتَبَ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْتِ
كَاتِبٌ اَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّٰهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا
فَاِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيْهًا اَوْ ضَعِيْفًا اَوْ لَا يَسْتَطِيْعُ
اَنْ يُمْلِئَ هُوَ فَاَلْيُمْلِلْ اِلَيْهِ بِالْعَدْلِ وَاَسْتَشْهَدُوْا شٰهِدَيْنِ
مِنْ رِّجَالِكُمْ فَاِنْ لَّمْ يَكُنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَاَمْرَاَتَانِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشّٰهَدَةِ اَنْ تَضِلَّ اِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ
اِحْدَاهُمَا الْاُخْرٰى وَلَا يَأْبَ الشّٰهَدَةُ اِذَا مَادُّوْهُمَا وَلَا تَنْهَوْهُمَا
اَنْ تَكْتُبُوْهُ صَغِيْرًا اَوْ كَبِيْرًا اِلَىٰ اَجَلٍ ؕ ذٰلِكُمْ اَقْسَطُ
عِنْدَ اللّٰهِ وَاَقْوَمُ لِلشّٰهَدَةِ اِذَا قَالَا اَلَا تَرٰتَابُوْا اَلَا اَنْ تَكُوْنُوْا
بِجَزْءٍ حَاضِرَةٍ تَذِيْرٌ لِّبَيْنِكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
اَلَّا تَكْتُبُوْهُمَا وَاَشْهَدُوْا اِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَ كَاتِبٌ
وَلَا شٰهِيْدٌ وَاِنْ تَفْعَلُوْا فَاِنَّهٗ فُسُوْقٌ بِكُمْ وَاَنْتُمْ
اللّٰهُ وَاعْلَمُوْكُمْ اللّٰهُ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٢٨٢﴾

﴿٢٨٢﴾ گهل كهسیت ههوه باوه ری ئینایی، ئە گەر ههوه دهنهك ههتا دهمهكی دهستنیشانگری و قهبری د گهل ئیکدو کر، بنقیسن. و بلا قهلهمدارهك د ناڤهرا ههوه دا ب وژدان بنقیسیت، و بلا کهس ژ قهلهمداران خو ئاسی نه کهت کو بنقیسیت، وهکی خودی نیشادایی بنقیسیت. بلا بنقیسیت، و یی دهندار ب خو بلا بو [یی دنقیسیت] بیژیت (بو بخوینیت)، و بلا ژ خودایی خو بترسیت، و چو [ژ دهینی] کیتم نه کهت، و ئە گەر ئەوئ دهندار یی کیتم ناقل و نهزان بیت یان یی بی چاره و لاواز بیت [چ ژ بیراتی یان ژ بچویکاتی]. یان ئەو ب خو نهشیئ بیژیت و بخوینیت، بلا ئەوئ ژئ بهرپرس، ب وژدان و دورست بو [یی دنقیسیت] بیژیت، و دو زهلامان، ژ بیت خو، ل سهر بکه نه شاهد، و ئە گەر دو زهلام نهبن، بلا زهلامهك و دوژن بن، ژ وان بیت هوین ژئ رازی، ئە گەر ئیککی ژ بیر کر، دایا دی بینیه بیرا وی، و بلا شاهد خو ئاسی نه کهن ئە گەر هاتنه داخواز کرن، [بو شادهییی]. و زفیر نهبن [بی خیرهت نهبن] کو [دهینی] ههتا دهمی وی یی

دهستنیشانگری بنقیسن، چ بچویک بیت چ مهزن. ئەفه بو ههوه دورستره ل دهف خودی و بو شادهییی ژئ بنهجهتره و راستره و نیزیکتره کو هوین [د دان و ههژماریدا] ب گۆمان نه کهفن، ژ بلی هندئ کو کرین و فروتنه کا دهست ب دهست بیت هوین د ناڤهرا خودا بکهن، [هنگی] چو گوناهل سهر ههوه نینه، هوین نهنقیسن. و شاهدان بگرن، ئە گەر ههوه کرین و فروتن کر، و بلا زیان نه کههیه یی دنقیسیت و شاهدان، و ئە گەر هوین زیانی بگههیننه وان، [کریارا ههوه] ئەفه ژ ری دهر کهفن و گوناهکارییه بو ههوه. و ژ خودی بترسن، خودی دئ ههوه تیگههینیت و نیشا ههوه دهت، و خودی ژ ههر تشتهکی ب ئاگههه.

الجزء الثالث

﴿۲۸۳﴾ وَتَهْـكُرْ هَوَیْنَ لَ سَهْرٍ وَهْـكُرْ بَنَ، وَكَهْـسَ
 نَهْـبِیْتِ بَنُیْسِیْتِ، تَشْتَهْـكِیْ بَكَهْـنَهْ گَهْـرَهْ [رَهْـهَیْنَهْ]،
 [شَوَیْنَا نَفِیْسِیْنَا دَهْیْنِیْ] كُوْیْشَقْهْ بَیْتَهْ دَانْ، وَتَهْـكُرْ
 هَوَیْنَ رُیْكَ تَیْمَنَ بَوَوْنَ [خَوْدَانِیْ دَهْیْنِیْ بَاوَهْـرِیْ
 بَ دَهْیْنْدَارِیْ هَاتْ، وَ دَهْیْنَ لَ سَهْرٍ نَهْـنَقِیْسِیْ وَ بَ
 گَهْـرَهْـوِیْ رَاْزِیْ بَوَوْ]، فُیْجَا بِلَا تَهْـوِیْ خَوْدَانِیْ دَهْیْنِیْ
 بَاوَهْـرِیْیَا خَوْ دَاِیْ [كُوْ دَهْیْنْدَارَهْ] دَهْیْنِیْ خَوْ بَدَهْ، بِلَا
 رُ خَوْدَاِیْ خَوْ بَرَسِیْتِ، وَ هَوَیْنَ شَادَهْیْیِیْ [شَادَهْیْیِیَا
 خَوْ] نَهْـفَهْـشِیْرَنْ، وَ هَهْـچِیْ فَهْـشِیْرِیْتِ یِیْ گَوْنَهْـكَاْرَهْ، وَ
 خَوْدِیْ بَ هَهْـكَاْرَ وَ كَرِیَاْرَهْ كَا هَوَیْنَ دَكَهْ نَاگَهْـهْدَاْرَهْ.
 ﴿۲۸۴﴾ هَنْدِیْ دَهْـرَدَ وَ تَهْـسَمَانَاْ دَاِیْ خَوْدِیْیَهْ، فُیْجَا
 تَشْتِیْ دَلِیْ خَوْ دَا هَوَیْنَ چَ دِیَاْرَ بَكَهْ چَ هَوَیْنَ
 فَهْـشِیْرَنْ، خَوْدِیْ دِیْ هَهْـرَ حَسَاْبَا وَیْ دَ گَهْـلَ هَهْـوَهْ
 كَهْ. فُیْجَا یِیْ وَیْ بَقِیْتِ لِیْ نَاگَرِیْتِ وَ یِیْ بَقِیْتِ
 دِیْ ئِیْزَا دَهْ، وَ خَوْدِیْ لَ سَهْرَ [كِرْنَا] هَهْـمِیْ تَشْتَانْ
 خَوْدَانْ شِیَاْنَهْ. ﴿۲۸۵﴾ پَیْغَهْـمَبَهْـرِیْ بَاوَهْـرِیْ ئِیْنَاِیْیَهْ بَ
 تَشْتِیْ بُوْ [وَیْ] رُ دَهْ خَوْدِیْ هَاتِیْ، وَ خَوْدَانْ بَاوَهْـرَانْ
 رُیْ، هَهْـمِیَاْنِ بَاوَهْـرِیْ بَ خَوْدِیْ وَ مِلِیَاكَهْ تَیْتِ وَیْ وَ

كُتِیْبِیْتِ وَیْ وَ پَیْغَهْـمَبَهْـرِیْتِ وَیْ ئِیْنَاِیْیَهْ [وَ دِیْیَرَنْ] تَهْـمَ فَهْـرَقِیْ (جَوْدَاِیْیِیْ) نَاِیْخِیْنَهْ نَاْفَهْـرَا چَو پَیْغَهْـمَبَهْـرِیْتِ
 وَیْ، وَ هَهْـمِیَاْنِ تِیْكَدَا (پَیْغَهْـمَبَهْـرِیْ وَ خَوْدَانْ بَاوَهْـرَانْ) گَوْتِ: [خَوْدِیْوَوْ] مَهْـهَیْسَتْ وَ مَهْ گَوَهْدَارِیْ كِرْ، لَ
 مَهْ بَیْوَرَهْ خَوْدِیْوَوْ، جَهْیْ مَهْ هَهْـرَ تَوِیْیِیْ [دَوِیَاْ هِیْكََا مَهْ تَهْـوَهْ یَا لَ دَهْـفَ تَهْ]. ﴿۲۸۶﴾ خَوْدِیْ هَهْـرَ كَهْـسَهْـكِیْ رُ
 بَارِیْ وَیْ زَیْدَهْـتَرِ لِیْ نَاكَهْ، فُیْجَا چَ یَا بَكَهْ [چَ قَهْـنَچَ چَ خَرَابْ] بُوْ خَوْ دَكَهْ تَ وَ لَ خَوْ دَكَهْ، خَوْدِیْوَوْ
 لَ مَهْ نَهْ گَهْـرَهْ تَهْ گَهْـرَ مَهْ تَشْتَهْـكِیْ رُ بَیْرَ كَرِیَاْنِ تَهْـمَ خَهْـلَهْـتِ بَوِیْیْنِ، خَوْدِیْوَوْ بَاْرَهْ كِیْ هَنْدَ گِرَانْ لَ مَهْ نَهْـكَهْ وَهْـكِیْ
 وَیْ یِیْ تَهْ لَ یِیْتِ بَهْـرِیْ مَهْ كَرِیْ [كُوْ جَوَهْیْ بَوَوْنَ] خَوْدِیْوَوْ وَیْ بَارِیْ لَ مَهْ نَهْـكَهْ یِیْ تَهْـمَ نَهْـشِیْرَنْ رَاكَهْیْنِ
 (هَلْگَرِیْنِ)، وَ لَ مَهْ بَیْوَرَهْ، وَ گَوْنَهْـهَیْتِ مَهْ رُیْ بَهْ، وَ دَلُوْ قَانِیْیِیْ بَ مَهْ بَهْ، تَو پَشْتَهْ قَانِیْیِیْ مَهْیِیْ، وَ مَهْ بَ سَهْرَ
 كَوْمَا گَاوَرَانْ پِیْخَهْ.

سُورَةُ نَالِيعُومَرَانِ

ل مهدينه يي هاتيه خوارى (٢٠٠) ثايه

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [ب فى رهنكى دئيه خواندن] ثلف، لام، ميم [وئفه تماميا تييت عهرينه كو (٢٨) تين، و نشانن ل سهر ثيعجازا قورئانئى كو عهريهان پئى چئى ناييت قورئانه كا وهكى فئى قورئانئى بدانن، ههر چنده ژ وان تپان پئك هاتيه و ناخفتنا خو پئى چئى دكهن]. ﴿٢﴾ خودا ههر ئيك خودايه، ژ وى پئقهتر چو بهرستى [خودا] نينن، ئه وه يئى چو بهرستى دورست ژ وى پئقهتر نه يئى، ئه وه يئى ههر وههر مايى و [ههمى كاروباريت هه بوئيدا] رپهر. ﴿٣﴾ ب هه قيبئى كتيب ب سهر ته دا داريٲ (ئانكو بو ته ئينا خوار) [كو قورئانه] راستدهر ئيخا كتيبئى بهرى خوئيه، كو تهورات و ئنجيل ژى [بهرى ته ب سهر موساى و عيساى] دا داريٲينه. ﴿٤﴾ بهرى نوكه [ئانكو بهرى

قورئانئى] راستدهر ئيخ بوون بو خه لكى و [ئهو كتيب هنارتن] يٲٲ فافيركه ر (جوداكه ر) [دناؤه راه قى و نه هه قيبئيدا] ب راستى ئه ويٲ باوهرى ب نيشانئيت خودئى [كتيبئى وى] نه ئينانين، ئيزا و نه خو شيبه كا دؤوار ل پئشيا وانه (بو وان هه يه) و خودئى يئى سهر دهست و تولفه كهره. ﴿٥﴾ ب راستى چو تشت ل بهر خودئى بهرزه نابن، نه ل ئهردى و نه ل ئهسانى. ﴿٦﴾ و ئه وه يئى ههر زال و كاربه جهه. ﴿٧﴾ ئه وه يئى كتيب [كو قورئانه] وى دئيت، چو بهرستى نينن ژ بلى وى، و ئه وه يئى ههر زال و كاربه جهه. ﴿٧﴾ ئه وه يئى كتيب [كو قورئانه] ب سهر ته دا ئينا ييه خوار، هندهك ثايه تيٲ وئى درؤن و ئاشكه رانه [مه خسه د و مه رهما وان يا ديار دياره] و ئهون هيٲين و ماكا كتيبئى و [بناخه و بنيانا ثايه تيٲ دى]. و هنده كيت دى [هه نه] دمه خسه د فه شارتى (ئانكو مه خسه دا وان نه يا ئاشكه را ئاشكه رايه) ئيخا ئه قيت، فارپوون ژ راستيئى د دلى و اندا هه ي، ب دويٲ وان دكه فن (ب و انغه دمينن) ئه ويٲ مه خسه د نه ئاشكه را، ژ بو هليٲخستنا فتنه يئى يان ژ بو فارپوون مه خسه دئى [كو وئى مه خسه دئى بدنه يئى يا وان دئيت]. و ژ خودئى پئقهتر كه س مه خسه دا وان نوزانيت. و ئه قيت زېدمه انا دبئژن: مه باوهرى ب هه ميبئى هه يه، ههمى ژ دهٲ خودايئى مه هاتيه، و ژ بلى ئاقلداران كه سئى دى ههرا خو دئى چه ندئيدا ناكه ت [ول خو ناز قريٲ]. ﴿٨﴾ خودئو تو دليت مه پشتى ته هم [دراستا ثايه تيٲ خودا] راسته رپئى كرين، خوار نه كه، و ژ كنارئى خوٲه دلؤفانيه كئى ب سهر مه دارپئشه، ب راستى ههر تويى يئى تيركه رهم. ﴿٩﴾ خودئو [ب راستى] تويى خرٲه كه رپى مروٲان بو روزه كا بئى گؤمان، و خودئى ل سوؤزا خو ليٲه نايٲ.

سُورَةُ الْعَمْرَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ۝ مِنْ قَبْلُ هَدَىٰ لِلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو نِقَامٍ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝ هُوَ الَّذِي يَصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۝ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ؕ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ ۝ أَلَا أُولَٰؤُا۟ لَا كِتَابَ ۝ رَبَّنَا لَا تُرِخْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِعَادَ ۝

﴿۱۰﴾ ب پاستی ئه ویت گاور بووین نه مالی وان، نه زی عه یالی وان فایده یی وان ناکهت، و وان ژ ئیزا و نه خو شیا خودی ناپارنن [برانن] هه ره ئه ون داردوو یی ئاگرئی دۆژه هی. ﴿۱۱﴾ ئه و زی هه ره و کی بنه مالا فیره و نی و ییت به ری وی [کو مال و عه یالی وان چو مفا نه گه هاندنه وان] ئایه یت مه دره و ده ر ئیخستن، ئیجا خودی ژ به ر گونه یت وان ئه و هنگافتن و ئیزادان، و خودی گه له ک یی ئیزا دژواره. ﴿۱۲﴾ بیژه ئه ویت گاور بووین [و باوه ری نه ئیناین]: نیریک هوین دی شکین، و هوین [رۆژا قیامه تی] به ر ب دۆژه هی دی یتنه کو مکرن، و ئه و چ پیسه جهه [ئیجا ب سه ره کفتنا ئوحدی خو ش نه بن]!. ﴿۱۳﴾ و ب سویند بۆ هه وه ده رس و نیشان د هه ردو جویناندا هه بوون، ده می که فتنه به ریک [د شه ری به دریدا]، کو مه ک (تیه ک) ژ وان د ریکا خودیدا شه ری دکهن، و کو ما دی گا ورن [سی جار ان ته مه تی موسلمانان بوون د گه ل هندئی زی]، کو ما باوه ری ئینایی ب دیتنا چاقان دوجا هندی خو دینن، و

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ تُغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ۖ كَذَابٌ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۱۱﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْدٌ بَلْ يَرَوْنَ الْكَافِرِينَ يَتَخَفَتُونَ إِلَىٰ جِهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۚ قَدْ كَانَتْ لَكُمُ آيَةٌ فِي قِتْلَتِنَا الثَّقَفُ ۚ فَتَةً تَقْتُلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَأَفْوَءٍ يَرَوْنَهُمْ وَمِثْلَهُمْ رَأَىٰ الْعَيْنُ ۚ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بَصَرَهُ ۚ مَنْ يَشَاءُ آتُ فِي ذَلِكَ لَعْنَةً ۖ لِلْأُولَىٰ الْأَبْصَرُ ﴿۱۲﴾ زَيْنٌ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ ۖ وَالْأَفْئِصَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْبِ ۚ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَقَاصِ ﴿۱۳﴾ قُلْ أُوذِيْتُ بِكُم بِحَيْرٍ ۖ مِّنْ دَلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿۱۴﴾

الجزء

خودی ب بشته فانییا خو وی ب سه ر دئیخیت یی وی بقیت، د قی جه ندیدا چام و ده رسه ک هه یه بۆ ئاقلدار و ئاقلگران. ﴿۱۴﴾ هه ژیکرنا دلخوازییان ژ ئنان و کوپان، و مالداریا گه له ک ول سه ری ک ژ زیر و زیشان و هه سپیت دوریکری و ته رش و که و الان و په ز و زه ئییان، ئه فه هه می په ر گالیت ژیانان دنیایینه و د چاقیت خه لکیدان هاتینه شرینکرن، و دویا هیکا باش ئه وه یال ده ف خودی. ﴿۱۵﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ئه ری ئه ز بۆ هه وه، یا ژ قی خرئی چیتر بیژم؟ بۆ وان ئه ویت پارێزکاری کرین، ژ به ری خودایی وان شه به حه شیت روبرار د نافر دچن هه نه و هه ره و هه ر دی تیدا بن، و ژ نکیت هه فسه ره یت پاقر، و قایلیو نا خودی، هه نه، و خودی به نده ییت خو دینیت [کو هه ر ئیک شایی چیه].

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ
 اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ فَيُوتَوْنَ قُرْآنًا فَيُنْصَبُونَ ۚ
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ
 وَغَرَّبَهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْقَهُونَ ۚ فَكَيْفَ إِذَا جُمِعْتُمْ
 لِيَوْمٍ لَا يُزِيلُ رَبُّ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ
 لَا يُظْلَمُونَ ۚ قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن
 تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن
 تَشَاءُ يَدُكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۚ تُؤْتِيحُ الْإِيلَ
 فِي النَّهَارِ وَتُؤْتِيحُ الْفَتَارِ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ
 وَتُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۚ
 لَا يَخْذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
 وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّبِعُوا مَنَّهُمْ
 نَفَقَةً وَيُحِذِّرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ، وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۚ قُلِ
 إِن تَحْفَظُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يُعْلِمَهُ اللَّهُ وَيَعْلَمَ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۚ

﴿۴۳﴾ ما تو ئەو ئیت خودی بارهك ژ کتیی داییه وان [کو جو هی و فهله نه] نابینی؟! بو کتیا خودی [کو تهراته] دتیه داخواز کرن، دا حوکمی د نایهرا واندا بکهت، پاشی دهسته کهك ژ وان پرویی خو ژئ وهر دگپرن و ئەو پشته پته. ﴿۴۴﴾ [وان ئەفه کر] چونکی گۆتن: هه ما چه ند پۆزه کان [پۆزیت تیدا گۆلک پهراستین] دئ ناگرب مه کهفیت. و ئەو تشتی ئەواب سهر دینی خوئه زیده دکر ئەو خراندن و د سهر دابرن. ﴿۴۵﴾ قیجا ئەو دئ چ کهن ده می ئەم وان بو پۆزه کا بی گۆمان کۆم دکهین، و ههر کهسهك تیدا دگه هیته وئ یا وی کری (جزایی خو دستینیت)، و سته م ل کهس ژ وان نائیته کرن. [نه خیریت وان کیم دبن، نه ژئ گونه هیت وان پتر لی دئین]. ﴿۴۶﴾ بیژه: خودیوو تویی خودانی ملک و مالداریی: بی ته بقیث مال و مالداریی ددهیی، و بی ته بقیث ملک و مالداریی ژئ دستینی، و بی ته بقیث خوششی و ب پرویمهت دکهی، و بی ته بقیث پسوا دکهی. خیر هه می ئەوه یا د دهست ته دا، چ یا ته بقیث تو

دشیتی بکهی و شیانداری. ﴿۴۷﴾ شه فئ دکهی د نائف پۆزیدا و پۆزئ دکهی د نائف شه فیدا [ههر دو وکان ب فئ چه ندئ کورت و دریز دکهی]، و تویی زیندی ژئ مری و بی مری ژئ زیندی دهر دئخی، و بی ته بقیث [خیر و کهرهما خو] بی کار و بی هه ژمار ددهیی. ﴿۴۸﴾ بلا [خودان باوه] گاوران [ئهوئیت گاوروبووبین] شوینا خودان باوه ران نه که نه دۆست و پشته فان، و هه چیئ فئ بکهت نه ژ خودییه ب چو رهنگان، ژ بلی هندئ هوین خو ژ وان ب دورستی پاریزن، خودی هه وه هشیاری [ئیزا] خو دکهت [وهه وه ناگه هدار دکهت] و [بزنان] دویه هیک ههر خودییه هوین لی بزف نه فه. ﴿۴۹﴾ بیژه: تشتی دلی خودا، هوین چ فه شیرن چ دیار کهن، خودی پی ناگه هه [و دزانیث]، دزانیث کا چ دهر د و ئەسهاناندا هیه، و ب پراستی خودی هه می پی چئ دبیث، و ل سهر هه می تشتی دهسته لاتدار و خودان شیانه.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُهُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٥﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ اللَّهُ أَصْطَفَىٰ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَئِنَّ اللَّهَ لَذِي فَهْمٍ عَنِ الْغَيْبِ لَا يُخْفِي سِرَّهُمْ وَلَا نَجْوَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ بِالسَّمْعِ وَالْأَبْصَارِ ﴿٣٨﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأَطِيعُوا أَهْلَ الْبَيْتِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٩﴾ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَدَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ إِلَّا لِي وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي عُيِدْتُهَا رَبِّي جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَوَضَعْتُهَا مَقَامًا مَّحْسُورًا ﴿٤١﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَ حَرْبِهَا قَوْلًا قَالَتْ إِنَّهُ يَرْفُقُ مِنِّي وَإِنَّكَ لَذِي فَهْمٍ عَنِ الْغَيْبِ لَا يُخْفِي سِرَّهُمْ وَلَا نَجْوَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ بِالسَّمْعِ وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٢﴾

المرث

﴿٣٥﴾ رۆژا هەر ئێك چ خێرا کری بهرچاڤ دینیست، و چ خرابیا کری ژێ [وهسا دینیست]، [هنگی] وی پێ خۆشه، دهمهکی دویر و درێژ، دناڤهرا وی و وان کریارندا ههبايه [و دهفتهرا کار و کریاریت خو نه دیتبايه]. و خودی هه وه هشیاری خو دکهت (ژ خو دتر سینیست)، و خودی دراستا بهنده بیت خودا پر دلۆڤانه. ﴿٣٦﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: [وان] ته گهر هوین [ب دورستی] چه ژ خودی دکهن، ل دویف من وهرن [رێکا من بگرن] خودی دی چه ژ هه وه کهت، و گونه هیت هه وه دی ژێ بهت، [و ب راستی] خودی گونه ه ژیه و دلۆڤانه. ﴿٣٧﴾ و بیژه [وان]: گوهداریا خودی و پیغه مه ری وی بکهن، فیجا ته گهر وان رویی خو وهر گتیا، [بلا بزان] ب راستی خودی چه ژ گاوران ناکهت. ﴿٣٨﴾ ب راستی خودی ئاده م و نوح و بنه مالا ئیبراهیم و بنه مالا عمران ژ ناف هه می جیهانان ته و هلیژارتن. ﴿٣٩﴾ [ته فه هه می] دوینده هه کن، هنده ک ژ هنده کانه [د ئیهت و پارێزکاری و موسلمانه تیا خودا ژێکن]، و [ب راستی] خودی گوهدار و زانابه. ﴿٤٠﴾ بینه بیرا خو دهمی ژنا عمرانی گوتی: خودیو [ب راستی] ته فی دزکی خودا، خو سه ر من گوری ته کریه [بو ته کریه نه در]، [ژ بو خزه م تا مالا ته بکهت]، [خودیو] ژ من وهر گره، ب راستی هه ر تویی گوهدیر و زانا. ﴿٤١﴾ فیجا دهمی بووی، گوت: خودیو، ب راستی من کچا بووی [نانکو بی من ب خو دفیا کوو بوو] و خودی چیر دزانی کچا بوویه، و کوو نه وه کی کچییه [و وه کی وی ب کیر خزه م تا من فیایی ناییت]، و ب راستی من ناخی وی کریه مه ریهم، و ته ز وی و دوینده ها وی ب ته دپارێزم ژ شه تانی دویری دلۆڤانیی. ﴿٤٢﴾ فیجا خودایی وی ب ئاوایه کی جوان [مه ریهم] ب نه در قه بیل کر (وه گرت)، و لا وهر وهر ده کر و جوان پا کر، و زه که ریایی سه ره گوهی لی کر و خودانی ژێ کر، چه نه زه که ریا چوبایه ده ف دجه ی په رستنا ویدا، فیتی و خواری ل ده ف ددیت، و دگوت: مه ریهمی، ته فه بو ته ژ کیفه دتیت؟! گوت: ته فه ژ نک خودی [بو من دتیت]، و خودی بی بقییت بی هه ژمار که ره م و خیران د گهل دکهت و دده تی.

﴿٣٨﴾ هنگی زه که ریایی داخواز ژ خودی کر، گوت: خودیو توژ نك خو دینده هه کا پاقر بده من، ب راستی تویی دوعاوهر گر. ﴿٣٩﴾ قیجا ملیا که تان گازیکری، وئه ول سهر نفیژی یی راوهستیایی بوو د میحراییدا، گوتی: خودی مزگینیا یه حیایی دده ته، باوه رییی ب [هاتا] په یفا خودی [کو عیسیاه] دینیت، و سهر وهر و خوړاگره و پیغه مبه ره که ژ قه نجان. ﴿٤٠﴾ زه که ریایی گوت: خودیو چاوا دی من کوره که هه بیت، وئه ز هوی پی و دانعه مر، وژنا من زی یا خرش [زارو ک نابن] گوت: و ه سایه هه کاره کی خودی بقیث دی که ت. ﴿٤١﴾ [زه که ری] گوت: خودیو تشته کی بو من بکه نیشان، [خودی] گوت: نیشانا ته ئه وه سی رورژان [تو نه شی] د گهل خه لکی باخفی، ب ئیشاره تان نه بیت، و گله که نافی خودایی خو بیته [گله که به ریسه]، و سپیده و ئیشاران خودایی خو ژ کییا سییان پاقر بکه. ﴿٤٢﴾ بیننه بیرا خو ده می ملیا که تان گوتی مهربه می: ب راستی خودی تو یا هلیزارتی [وژ کار و کریاریت نه دورست] یا پاقر کری

هَذَاكَ دَعَاكَ يَا رَبِّهِ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾ فَدَنَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُنْشِئُكَ بِيحْيَى مُصَدِّقًا كَلِمَةً مِنْ اللَّهِ وَنَسِيْدًا وَحُصُوْرًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِيْنَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ اِنَّ يَكُوْنُ لِي غُلْمٌ فَقَدْ بَلَغَنِي الْكِبَرُ وَاَمْرًا نِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اَللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْ اٰيَةً قَالَ اٰيٰتُكَ اَلَا تُكَلِّمُ النَّاسَ ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا رَمَزًا وَاَذْكُرُ رَبَّكَ كَثِيْرًا وَسَمِعَ بِالْعَصِيِّ اِلَّا بِكَبَرٍ ﴿٤١﴾ وَاِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اَللّٰهَ اصْطَفٰكِ وَطَهَّرَكِ وَاَصْطَفٰكِ عَلٰى نِسَاء الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٢﴾ يٰمَرْيَمُ اقْنُتِيْ لِرَبِّكِ وَاَسْجُدِيْ وَاَرْكَعِيْ مَعَ الرَّاكِعِيْنَ ﴿٤٣﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَاء الْغَيْبِ يُوحِيْهِ اِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُوْنَ اَقْلَامَهُمْ اِيْهُمْ يَكْتُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٤٤﴾ اِذَا قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اَللّٰهَ يَبْشِرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اَسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيسٰى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيْهًا فِى الدُّنْيَا وَاَلْآخِرَةِ وَهِيَ الْمُقَرَّبَةُ ﴿٤٥﴾

و قه دری ته ب سهر یی هه می ژنیت جیهانی ئیخستییه. ﴿٣٨﴾ مهربه می [به رانهر ئان که ره مان] به رده وام خودایی خو به ریسه، و ل بهر فهر مانا وی به، و د گهل نفیژ که ران نفیژان بکه. ﴿٣٩﴾ ئه فه (ئه ف به حسه) ژ سالو خیت غه بیینه، ب و ه حی ئه م بو ته ده ئیرین، تو نه ل ده ف وان بووی ده می قه له میث خو [بو پشک کیشانی] ددانان، کا کی دی سهره گو هییا مهربه می که ت، هه روه ساتو نه ل ده ف وان بووی ده می وان [ل سهر فئ سهره گو هییی] جره بر دکر. ﴿٤٠﴾ دوی گافیدا ملیا که تان گوت: مهربه می ب راستی خودی مزگینی ب په یقه کا خو [کو عیسا بوو] دده ته ته، نافی وی مه سیحه (ئانکو یی پیروزه، یان ده ستی وی یی پیروزه هه که سی ب ده ستی خو قه مالی نه خو شییا وی نه ما، یان جبریلی ئه وه مالییه ژ بهر هندی دیترئی مه سیح، یان ژ بهر هندی یی گه روک بوو و ل چو جهان ئاکنجی نه بوویه، یان بیینیت وی د حولی بوون و گوزله که نه بوون) عیسیاه کورئی مهربه می، د دنیا و ئاخره ئیدا خودان رویمه ته و ژ ئیزیکانه زی [بو خودی].

﴿٤٦﴾ [هَيْز] دلاندىكىدا و ب پىراتى زى د گەل خەلكى
دناخشىت و ژ چاكانە [ژى]. ﴿٤٧﴾ [مەرەپە مى] گۆت:
خودپوڭ دى چاوا من كور هەييت، و كەسى خۆ
نەگە هاندېيە من و نىزىكى من نەبووى؟ [خودى]
گۆت: هۆ سايە، ئەوئى خودى بقت چى دكەت، و
گاڤا كار و فەرمانەك فيا [بەس] دى بىزتى بپە، دى
بيت. ﴿٤٨﴾ و خودى دى وى [ئانكو عيسايى] فىرى
نقىسەن و زانين و تەورات و ئىجىلى كەت. ﴿٤٩﴾ و دى
كەتە پىغەمبەرەك بۆ ئىسرائىليان، [هەى عيسا بىزە
وان] من نىشانەك ژ نك خوداىي هەوئە بۆ هەو
ئىنايىيە، ئەز بۆ هەوئە ژ تەقنى تىشتى ل سەر پەنگى
بالەفران چى دكەم و پف دكەمى، ب دەستورا خودى
دبىتە بالەفر، و كۆرەيى دزكاكدا كۆرە و يى لەش
بەلەك ئەز ساخ دكەم، و مريان ئەز زىندى دكەم ب
دەستورا خودى، و دزانم كا هوين چ دمالدا دخۆن و
چ ەلدگرن. ب راستى ئەفە هەمى نىشانەكا تاشكەراپە
بۆ هەوئە، ئەگەر هوين خودان باوەر بن. ﴿٥٠﴾ و ئەزى
هاتىم كىتيا بەرى خۆ كو تەوراتە راست دەريخىم

(كو ئەوئى مزگىنيا هاتنا من دابو و هەوئە و سالتوخەتت من دابوئە هەوئە)، و دا هەندەك ژ وان تىشتى بۆ
هەوئە هاتىنە حەرامكەرن، بۆ هەوئە حەلال بكەم، و من نىشانەك ژ نك خوداىي هەوئە بۆ هەوئە ئىنايىيە،
قېجا پارىز كارىيا خودى بكەن و گوھى خۆ بدەنە من. ﴿٥١﴾ ب راستى خودى خوداىي من و هەوئە، قېجا
وى پەرپەسن، رىكا راست ئەفەيە. ﴿٥٢﴾ دەمى عيسايى زانى كوئە باوەرپىي پى نائىن، گۆت: كى د
رىكا خودىدا هارىكار و پىشتەفانى مە؟ سەرپىشك و سەرپىزان گۆت: ئەم هارىكار و پىشتەفانىت [دىنى]
خودىنە، مە باوهرى ب خودى ئىنايىيە، و تو شاهد بە [رۆژا قىامەتى] كو ئەم [ب راستى] موسلمانين.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾
قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ ذَلِكَ
اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾
وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾
وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّن
رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقْتُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ
وَأُخْرِئُ الْمَوْتَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَكُونُونَ وَمَا تَنْجِرُونَ
فِي بُيُوتِكُمْ إِنِّي فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾
وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَرَكْتَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَلِأَحَدٍ لَّكُمْ
بَعْضُ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمَلَكُمْ ﴿٥٠﴾ إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾ فَلَمَّا أَحْسَسَ عِيسَىٰ مِنْهُمُ
الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ
أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّكَ مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

﴿۵۲﴾ خودیوژ مه باوهری ب یا ته داریتی و یناییه خواری ینا، و ئەم ب دویت پیغه مبهری کهفتین [و مه ریکا وی گرت]، فیتجا تومە د گەل شاهدان بنقیسه [شاهدیت باوهری ب ته و کتیب و پیغه مبهریت ته دینن، و شادهیی بۆ یه کتاییا ته ددهن].

﴿۵۳﴾ و [جوهیان بۆ کوشتنا عیسایی] پیلان و ئوین گپران، و خودی بهرسنگی وان گرت، و ئوینیت خو دانان، و خودی چترین ئوینگی و نه خشکیشه.

﴿۵۴﴾ و بۆ ملهتی خو بیژە دەمی خودی گۆتی: هە ی عیسا ئەز دئی ته پارێزم ژ وان هەتا دوياهیکا ته دئیت، و دئی ته کیشمه دەف خو، و دئی ته قورتال کهم [ژ خرابیان و ژ خرابیا] ئەویت گاوریوین. و ئەویت ب دویت ته کهفتین دئی وان ب سەر وان ئەویت گاوریوین ئیخم هەتا رۆژا قیامهتی، پاشی زفرینا هەو هه مییان ب بال منقیه، و ئەز دئی حوکمی د ناچهرا هەو هەدا کهم، ل سەر تشتی هوین تیدا نه ئیک. ﴿۵۵﴾ فیتجا ئەویت گاوریوین، ب راستی ئەز دئی وان د دنیا یی و ئاخره تیدا ب بهر ئیزایه کا دژوار ئیخم، و ئەوان

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْ مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿۵۲﴾ وَمَكْرُؤًا مَكَرَ اللَّهِ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ﴿۵۳﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعْقُوبَ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَىٰ وَمَطْهَرُكَ مِنَ الْذِينِ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الذُّلَّةِ أَتَّبِعُكَ فَوْقَ الذُّلَّةِ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَخْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿۵۴﴾ فَأَمَّا الذُّلَّةِ كَفَرُوا فَأَعْدَيْتُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿۵۵﴾ وَأَمَّا الذُّلَّةِ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿۵۶﴾ ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿۵۷﴾ إِنْ مَثَلُ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿۵۸﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿۵۹﴾ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْحَبْرِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿۶۰﴾

چو هاریکار و پشته فان زی نینن. ﴿۵۷﴾ و ئەویت باوهری یناین و کار و کرباریت چاک کرین، خودی دئی خه لاتتی وان ب دورستی ده ته وان، و خودی حه ژ سته مکاران ناکهت. ﴿۵۸﴾ [هە ی موحه مه د] ئەفا ئەم بۆ ته دبیزین ژ نیشان و بیر ئینانیت بنهجهه [قورئانه]. ﴿۵۹﴾ ب راستی مه ته لا عیسایی ل دهف خودی وه کی مه ته لا ئاده مه، [خودی] ئاده م ژ ئاخیی چیکر، پاشی گۆتی: به [مرؤف]، بوو [مرؤف]. ﴿۶۰﴾ ئەفه هه قییه [د دهر هه قا بوونا عیساییدا] ژ دهف خودایی ته، فیتجا تو [تیدا] نه به ژ دودلان. ﴿۶۱﴾ هه چیی جره بری د دهر هه قی ویدا [د دهر هه قی عیساییدا] د گەل ته بکهت پستی راستی [د دهر هه قا ویدا] بۆ ته هاتی، بیژە [وان]: وەرن [کۆم بین] دا کورپت خو و ییت هه وه، ژ نکیت خو و ییت هه وه، و خو و هه وه فه خوینن، و پاشی فیکرا نفرینان بکهین، و له عه تان ل دره وینان بیارینن [بیژین له عهت ل دره وینان بن].

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَنْ إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ يَلْمِزُ السَّافِلِينَ ۝
فَلْيَتَأْخَذِ الْكِتَابَ نَعْلًا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ
بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا
بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝ يَتَأْخَذِ الْكِتَابَ لِيُذْخِرَ فِيهِ لِلَّذِينَ
وَمَا أُنْزِلَتِ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝
هَآأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ حُجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ
تُخَاجِرُونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْقِلُونَ ۝ مَا كَانَ لِإِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا
وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝
إِنَّ أَوَّلَى الْبَنَاتِ لِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَذَاتَ طَائِفَةٍ مِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَوْ يَضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ يَتَأْخَذِ
الْكِتَابَ لِيُذْخِرَ فِيهِ وَلِيُذْخِرَ فِيهِ وَلِيُذْخِرَ فِيهِ وَلِيُذْخِرَ فِيهِ

﴿٦٢﴾ ب راستی ئەفەیه ئەو سەرھاتیا دورست و راست، [دەرھەقی عیسایدا ھاتیە گۆتن] و چو بەرستی ژ بلی خودی نین، و ب راستی خودیە یی سەر دەست و کاربە جھ. ﴿٦٣﴾ فێجا ئەگەر روویی خۆ [ژ فێ راستیی] وەرگیران، ب راستی خودی ژ خرابکاران ب ئاگەھە. ﴿٦٤﴾ [ھە ی موخەمەد] بیژرە [وان]: گەلی خودان کتیبان (جوھی و فەلەنە)، وەرئە سەر و ئی ئاخفتنی یا ئەم و ھوین تێدا ئیک، کو ئەم و ھوین ژ خودی پێقەر چو نەپەرئین، و چو ھەقال و ھەفیشکان بۆ چی نەکەین، و ھندەک ژ مە ھندەکان نەداننە جھێ خودی [و بۆ داچەمن]، فێجا ئەگەر روویی خۆ وەرگیران و پشت تێ کرن، بیژرە وان: ئەفە ھوین شاھد کو ئەم موسلمانین [و مە سەری گوھداریی بۆ خودی چەماند]. ﴿٦٥﴾ گەلی خودان کتیبان بۆچ ھوین جەرپەری ل سەر ئیبراھیم دکەن [ھەر تیک ژ ھەوہ دیژیت: ئیبراھیم ژ مەیە]، و تەورات و ئنجیل پشتی وی ییت ھاتیە خواری، ما ھوین ئاقلی خۆ نائیننە سەری خۆ؟!

﴿٦٦﴾ [گەلی جوھی و فەلەیان] ئەھا ئەفە ھوین یی جەرپەری دکەن ل سەر وی تشتی ھوین ژێ دزانن [ھەر چەندە ھوین ب جە ژێ نائینن]، فێجا ما بۆچ ھوین دێ جەرپەری ل سەر وی کەن یی ھوین چو ژێ نەزانن؟! خودی دزانیات [کا ئیبراھیم چ بوو] و ھوین نوزانن. ﴿٦٧﴾ ئیبراھیم نە جوھی بوو و نە فەلە. بەلکی ئیبراھیم ژ ھەمی نە راستی و خوارییان یی فەدەر بوو، و سەری گوھداریی بۆ خودی چەماندبوو، و نە ژ وان بوو ییت ھەقال و ھەفیشکان بۆ خودی چی دکەن. ﴿٦٨﴾ ب راستی ییت ژ ھەمی مەرفان پەر ئیزیکی ئیبراھیم ئەو بوون ییت ریکا وی گرتین، و ئەف پێغەمبەر مە ییت باوہری پی ئیناین، و خودی ھاریکار و پشتەقانی خودان باوہرەن. ﴿٦٩﴾ دەستەکەکی ژ خودان کتیبان، فیا ھەوہ د سەردا بێن، و بخپین، بەلێ ئەو ژ بلی خۆ کەسی دێر د سەردانا بێن، و پی نوزانن ژێ [ب خۆزی ناحەسن کو خۆ د سەردا بێن]. ﴿٧٠﴾ گەلی خودان کتیبان (جوھی و فەلەیان): ھوین بۆچ باوہریی ب قورئانی نائینن، و ھوین [ب خۆ] دزانن کو ھەفە.

﴿۷۱﴾ گهلی خودان کتیبان بۆچ هوین هه قیسی [کو قورانا هه قیسی] تیکه لی نه هه قیسی دکهن، و [رادین] هه قیسی فه دشیرن، و هوین دزانن [کو هوین تیکه لکرنی دکهن]. ﴿۷۲﴾ دهسته که کی ژ خودان کتیبان [کو جو هی بوون] گوت: سحاری باوهریی ب وی بینن، نه وای بۆ نه ویت باوهری ئیناین هاتی، و ئیشاری جاره کا دی پشتا خو بدنه ئی، دا نه وری لیقه بین، [و گومان بکه فته د دلی واندا بهرانه ری ئیسلامی]. ﴿۷۳﴾ و بهس ژ وی باوهر بکه ن یی ل سهر دینی هه وه [باوهرییا خو ب که سی دیر نه ئینن]، [ناخفتن یا جو هیبانه، پشتی پیلانا موسلمان بوونا سهری رۆژی و گاوریونا دوپا هییا وی داناین]. بیژه [وان]: ب راستی راسته پیری، راسته پیرییا خودییه. فیتجا نه وای مایی تشته ک بۆ بییت، وه کی یا بۆ هه وه هاتی، و ل دهف خودی هه وه شهر مزار ده ریخت، و ناخفتن وی ب سهر یا هه وه بکه فیت. [هه ی موحه مه د] تو بیژه [وان]: دان و که ره م ب دهستی خودینه دده ته وی یی وی بقییت، و خودی [د که ره م و دانا خودا] یی

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَانْتُمْ عَمَّاؤُنَ ﴿۷۱﴾ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ ءَامِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَكُفِّرُوا وَءَاخِرُهُمْ لَعَنَهُمُ الرَّجْعُونَ ﴿۷۲﴾ وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِيكَرَ قُلُوبِ الْهَدَىٰ هَدَىٰ اللَّهُ أَن يُوَفَّىٰ أَحَدُكُمْ مَّا أُوْتِيَتمْ أَوْ يُتَسَمَّرَ أَوْ يُخَاجَرَكُمْ عِندَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿۷۳﴾ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿۷۴﴾ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَن إِنْ تَأْمَنُوا بَقِطَارٍ يُؤْتِيهِمُ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَن إِنْ تَأْمَنُوا بَدِينَارٍ لَا يُؤْتِيهِمُ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتُ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمُورِ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَيْدُ وَهُمْ يَعْمَلُونَ ﴿۷۵﴾ بَلَىٰ مَن أَوفَىٰ بِعَهْدِهِ ءَاتَىٰ قَاتِلَ اللَّهِ حُبَّ الْمُتَّقِينَ ﴿۷۶﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَشْرُونَ بَيْتَ اللَّهِ وَأَيَّامَهُمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۷۷﴾

الجزء الثالث

دهستفره و هه و پر زانایه. ﴿۷۴﴾ و دلۆفانییا خو ب سهر ویدا دادر پیریت یی وی بقییت، و ب راستی خودی خودان که ره مه کا مه ز نه. ﴿۷۵﴾ هنده ک ژ خودان کتیبان [ئانکو جو هی] هه نه، نه گهر تو ماله کی مه زن ب نه مانهت بدهیه قی، دئ ل ته زفرینیت، و هنده ک ژ هه نه نه گهر تو دیناره کی ب نه مانهت بدهیه قی نه گهر تو ب دویشفه نه بی و داخوازا هه قی خو ژ نه که ی ل ته نازفرینیت، چونکی دبیرن: خوارنا مالی نه خوانده واران [ئانکو عه ره بان]، نه گونه هه بۆ مه، و دره وی ژ کیسی خودی دکهن، و نه و دزانن نه فا نه و دکهن دره وه. ﴿۷۶﴾ [نه فا نه و دبیرن کو مالی نه خوانده واران بۆ وان دورسته] و هسانینه، هه که سی سۆز و په یانا خو ب جه بینیت و پاریزکارییا خودی بکه ت [بلا بزانییت] خودی ژ حه ژ ته قواداران دکه ت. ﴿۷۷﴾ ب راستی نه و که سی ت سۆز و په یمانیت دایینه خودی و سويندیت خو نه رزان دفروشن، نه فان چو بار و پشک د ناخه تیدا نینه، و خودی [ب دلۆفانی] وان ناخخیت، و رۆزا قیامه تی به ری خو ناده ته وان، و گونه هییت وان ژ نابه ت، و ئیزایه کا دژوار دئ ده ته بهر وان.

وَأَنَّ مِنْهُمْ لَمُرِيقًا يُلَوْنُ السَّيِّئُ بِالْكِتَابِ لِيَحْسَبُوهُ
مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ
وَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِشَرِّ أَنْ يُؤَيَّتَ اللَّهُ الْكِتَابَ
وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْسَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ
الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ
تَتَّخِذُوا أَلْمَلِكَةَ وَالنَّبِيَّ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ
إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾ وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ
مِنَ الْكِتَابِ وَحَكْمَتُنَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا
مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَضُكُمْ وَأَخَذْتُكُمْ
عَلَى ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَأَقْرَضْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ
مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾ فَمَنْ تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾ أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْمَاءُ مَنْ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طُوعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

﴿٧٨﴾ و دهسته كه څه وان هه يه [گافا كتيبا خودی دخوين] ته زمانى خو خوار و مار دكهن، دا هوين هزر بكنه تهو [فار پكرنا (تحريف) وان كرى و تهو خواندنا تهو دخوين] څه كتيبيه [و څه لامى خوديه] و تهو ب خو نه څه كتيبيه [و نه څه لامى خوديه] دبېژن: (مه خسه د خواندنا تهو دخوين): تهغه څه نك خودى هاتيه، و تهو ب خو، نه څه دى خودى هاتيه، و دره وان څه كيسى خودى دكهن، و تهو دزانن كو دره ون څى. ﴿٧٩﴾ بڅو مروفان دورست نينه، خودى كتيب و ناولدارى و پيغمبه راتيبى بدهتى، پاشى بېرته خهلكى: بېنه بهنده ييت من، نه ييت خودى (من بېه ريسن شويى خودى)، بهلكى دى بېرته وان: مروفيت خودى بن د نيشادانا خو يا كتيبيدا، [د خواندنا خو دا ده مى هوين كتيبا خودى دخوين]. ﴿٨٠﴾ و نابېرته هه وه ملياكه ت و پيغمبه ران بكنه خودى، ما دى بهرى هه وه ده ته گاوريى پشلى هوين موسلمان بوويين؟! ﴿٨١﴾ بيننه بېرا خو [هه ي خودانيت كتيان (مه خسه د جوهرى و فله)]، ده مى خودى په يانا موكمو مكرى څه

پيغمبه ران ستاندى، ته گهر من كتيب و پيغمبه راتيبه ك دا هه وه، پاشى پيغمبه ره ك بڅو هه وه هات، تهو نشى من داييه هه وه راست ده رتيخت، هوين دى باوهرى پى ټين، و پشته فانييا وى كهن. خودى گوت ته وان: هه وه په سهند كر [تهغه من گوتى] و هه وه ل سهر هندى په يانا من قه بويله؟ گوتن: [بهلى] مه په سهند كر، [خودى] گوت: پا شاهد بن ته زى د گهل هه وه [ل سهر په سهند كر و قايلبو ونا هه وه و شاده ييا هه وه] څه شاهدانم. ﴿٨٢﴾ ټيجا هه چي پاشى رويى خو [څه پى به يانى] وهر گيريت [و په يانى بشكيتيت و باوهرى ب ته نه نيتيت]، ب راستى تهو څه رېدهر كه فتى و پشته رتيانه. ﴿٨٣﴾ تهرى ما تهو دينه كى دى څه بلى دينى خودى دخوازن؟! و خودى تهو يى هندى دتهرد و ته سماندا [څه ملياكه ت و مروف و ته جه يان] چ ب ټيان چ ب نه ټيان سهرى گوهدارى پى بڅو چه ماندين و خو سپار تينى، و هه مى څى ههر دى ب بال و يقه زفرن.

﴿۸۴﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] تو بیژه وان: مه باوه‌ری ب خودی و تشتی ب سهر مه‌دا هاتیبه خوارئ [کو قورانه] و یی ب سهر ئیراهیم و ئیسماعیل و یه‌عقوب و دوینده‌ها وی و یی بۆ مووسایی و عیسانی و پیغه‌مبه‌ران ژ نک خودی هاتی، هه‌یه، و ئهم جودایییی نافیخینه د نافه‌را که‌س ژ واند، و ئهم ل به‌ر فهرمانا وینه، و سه‌ری گوهدارییی بۆ دجه‌مینین و خو دسپیری. ﴿۸۵﴾ چ که‌سی ژ بلی ئیسلامی دینه‌کی دی بگریت، ژئی نائیته قه‌بو یلکرن، و [دقیّت بزنان] کو ئه‌و دئاخه‌تیدا ژ خوساره‌تانه. ﴿۸۶﴾ چاوا خودی دئی مله‌ته‌کی راسته‌ری کت، کو پستی باوه‌ری ئیناین، و شاده‌یی داین کو پیغه‌مبه‌ر راست پیغه‌مبه‌ره و نیشانیت ناشکه‌را [و موعجیزه] بۆ وان هاتین [ژ نوی] گاور بووین ۱۹ و خودی مله‌تی سته‌مکار راسته‌ری ناکت. ﴿۸۷﴾ ئه‌قان جزایی وان ئه‌قه‌یه: له‌عنه‌تا خودی و یا ملیاکه‌تان و یا هه‌می مرقان دئی ل سهر وان بیت. ﴿۸۸﴾ هه‌روه‌هر دئی [دئاگر و له‌عنه‌تیدا] مینن، و ئیزا و نه‌خوشی ل سهر وان سئک نابیت،

قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نَفَرٌ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُم مَّسْلُومُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَسَاءَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٨٧﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاءُ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَّن نَقْبَلَ تَوْبَهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٨٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِّلٌ مِنَ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَا وَهْدًا ۚ إِنَّكَ أَتَدْرِي بِهٖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٨٩﴾

و نائیته مؤله‌تدان ژئی. ﴿۸۹﴾ ژ بلی وان ئه‌ویت پستی هنگی تۆبه‌کرین و قه‌نجی کرین، [کار و کریاریت باش کرین] ب راستی خودییه‌گونه‌ه‌ژبه‌ره دلۆفان. ﴿۹۰﴾ ئه‌قیّت پستی باوه‌ر ئینانا خو گاور بووین، و پاشی زیده‌تر گاور بووین، تۆبه‌یا وان [ل به‌ر مرنی] نائیته وه‌گرتن، و ئه‌ها ئه‌قه‌نه‌ه‌ ژبه‌رزه و گومرا. ﴿۹۱﴾ ب راستی ئه‌قیّت گاور بووین، و مرین و ئه‌و گاور، ئه‌گه‌ر ئیک ژ وان پویی ئه‌ردی تری زیر به‌ده‌لی بده‌ت، ژئی نائیته وه‌گرتن، و ئه‌قان ئیزایه‌کا زیده‌دژوار بۆ هه‌یه، و وان چو پشته‌فان و هاریکار نین.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُنَادِي عَلَىٰ عِبَادِكُمْ أَنْ إِتُوا اللَّهَ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ١٠١
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ١٠٢
وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ صَفَا حَقَرٍ مِمَّنِ الْتَأْتُوا فَنَقَضَكُمْ مِنْهَا لَكُنْكُمْ يَبْدَأُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ١٠٣
يَا مَعْزُورِي وَيَهْوُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ١٠٤
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١٠٥
يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ١٠٦
وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ وُجُوهُهُمْ فَمِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ١٠٧
تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ١٠٨

﴿١٠١﴾ قِيَجَا هوين دئی چاوا گاور بن و نایه تیت خودی ل سهر هوه دئینه خواندن، و پیغمبردی خودی [ب خوئی] د نائف هوه دانی؟! و هه چیی ریکا خودی بگریت و پشیا خوئی گریدهت، نه و راسته ری بوو، و بهری وی کهفته ریکا راست. ﴿١٠٢﴾ گهلی مروفتیت هوه باوهری ئینابین، ب دورستایی پاریزکاریا خودی بکه، [و هشیار بن] نهمرن هوين نه موسلمان. ﴿١٠٣﴾ و هوين ههمی خو ب دینی خودی و کتیب و یقه بگرن، و ژیک به لاف نه بن، و نیعمهت و کهرما خودی د گهل هوه کری بیننه بیرا خو [ژ بیر نه کهن] دهمی هوين [هیژ موسلمان نه بووین] لیک دژمن، [خودی] دلیت هوه گه هاندنه ئیک و هوين ژ دهولت و کهرما خودی بوونه برایتیت ئیک، و هوين ل سهر لیقا کوره کا ناگری بوون [نیزیک بوو بداهریینی]، خودی هوين ری قورتال کرن، هؤسا خودی نیشانتیت خو بو هوه دیار دکهت، دا هوين راسته ری بین. ﴿١٠٤﴾ بلا هوين ههمی بیننه مله تهک، داخوازا قهنجیی بکه و فهرانا چاکییی

بکه، و خه لکی ژ خرابییی بدهنه پاش، و ههر تهفه نه د سهر فهران. ﴿١٠٥﴾ و وهکی وان نه بن تهوئیت ژیکفه بووین و به لاف بووین، پستی نیشانتیت خودی ییت ناشکه را بو هاتین، نه هائیزایه کا مه زن بو تهفانه. ﴿١٠٦﴾ رۆژا هندهک روی [ب گوهدارییی و پهرستنا خودی] سپی دبن، و هندهک ری [ب گاورییی و گو نهان] رهش دبن، تهفیت روییت وان رهش بووین دئی بیژنی: هوين گاور بوون پستی هوه باوهری ئینابی؟ دئی قیججا تامکه نه ئیزایا گاور بوونا خو. ﴿١٠٧﴾ و هندی نهون تهوئیت روی سپی بووین نهون د دلقانیا خودی دانه، [د به حشتاوی دانه]، و ههر و ههر دئی تیدا بن. ﴿١٠٨﴾ تهفه نایهت و نیشانتیت خود دینه، نهون ب راست و دورستی ل سهر ته دخوینین و خودی نهوه یی سته می ل بهندهیان بکهت [خیرا وان کییم بکهت یان گونه هیت وان زیده بکهت، یان ئیکی شوینا ئیکی دی جزا بکهت].

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾
 كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
 وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ
 الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمْ
 الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَضُرَّكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِنْ يَضُرُّوكُمْ
 يُوَلُّوكُمْ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَنْصُرُونَ ﴿١١١﴾ ضَرَبَتْ عَلَيْهِمُ
 الدِّينَةَ أَنْتُمْ مَا تُقْفُوا إِلَّا بِحَبْلٍ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ
 وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَضَرَبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ ذَلِكَ
 يَأْتِيهِمْ كَأَنَّهُ يَنْفِرُونَ بِنَابِلٍ اللَّهُ يَقْتُلُوهُ وَالْأَنْبِيَاءُ
 يَغَيِّرُوهُ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾ لَيْسُوا
 سَوَاءً مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ
 ءَاتَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
 الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَيُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا
 يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿١١٥﴾

﴿١٠٩﴾ هندی د ئهرد و ئهسماناندا، هه می یی خودییه، و هه می کاروبار دی هه رب بال ویشه زفرین. ﴿١١٠﴾ هوبن [گهلی موسلمانان] باشترین مله تن بو خه لکی هاتین، چونکی هوبن فهرمائی ب کرنا قهنجییی دکهن و ریکی ل خرابییی دگرن، و هوبن باوهرییی زی ب خودی دئین، و ئه گهر خودان کتییان باوهری ئینابایه، بو وان باشتر بوو، هنده ک ژ وان (ژ خودان کتییان) خودان باوهرن [ئانکو باوهری یا ب پیغمهبری ئینایی] و باراپتر ژی ژ پی دهرکه قئینه. ﴿١١١﴾ چو زیانی ناگه هیننه هه وه، ئه زیهت [ب ده فی، و ب بی بهختییی] تی نه بیت. و ئه گهر شه پی د گهل هه وه بکهن، [دی شکی و خو ناگرن] و دی بازدهن، و پاشی هاریکاریا وان زی نایته کرن. ﴿١١٢﴾ هه جهه کی ئه ولی بن، خودی رسوایی و بی پرویمه تی ب سه ر واندا گرتیه [دارپتیه]، نابیزم خو ب وه ریسیی خودیقه بگرن [موسلمان بن] و خو ب وه ریسیی [عهدی] موسلمانقه بگرن. و ب که رب و کینا خودیقه زفرین، و رسوایی ل وان هاته تیک، ئه قه هه می ژ بهر هندیی، چونکی وان باوهری ب ئایه تیته خودی نه دئینا و ژ بی بهختی و ب نه هه قی پیغمه به ریته خودی دکوشتن، ئه قه زی هه رب نه گوهداریا خو و زیده کافی زی [د سه رپا] دکرن. ﴿١١٣﴾ هه می [خودان کتیب مه خسه د جو هی] وه کی تیک نین، هنده ک ژ وان هه نه دورستن، و ل بهر فه رمانا خودی دپاوه ستاینه، و ب شه ف ئایه تیته خودی [کو قورئانه] دخوینن، و بو خودی ئه نیا خو ددانه ئاخیی [ب شه ف قورئانی ل سه ر نفیژان دخوینن]. ﴿١١٤﴾ باوهرییی ب خودی و پوژا ئاخه رته تی دئینن، و فه رمانی ب باشییی دکهن و ری ل خرابییی دگرن، و له زی ل قهنجییان دکهن، و ئه قه (ئانکو خودا ئیت ئان سالو خه تان) ژ کیزهاتی و سه رپاستانه. ﴿١١٥﴾ و چ قهنجییا ئه و بکهن، ژی بی بار نابن و خودی ژ پاریزکاران ب ئاگه هه.

﴿١١٦﴾ ب راستی ئه ویت گاور بووین، مال و زارو کیت وان مفای و ان ناکهت، و ئیزایا خودی ژ وان ناده ته پاش، و ئەفه دۆره هینه و ههروهه دئ تیدا بن. ﴿١١٧﴾ مه ته لا که سی مالی خو ب پویمه تی دئی دنیا پیدا دمه زیت و هکی مه ته لا بیه کی ب سر و سه قه مه ب سهه چاندنییا مله ته کی سته مکاردا بیت و پوچ بکهت، [و چو مفای بۆ خو ژ و هرنه گرن، هۆسا گاور زی، مفای ژ کاریت خو ییت قهنج ناکه ن]. خودی سته م ل وان نه کریه به لی وان [ب کار و کریاریت خو ییت نه دریدا و نه دورست] سته م و زیان ل خو کرینه. ﴿١١٨﴾ گه لی خودان باوه ران ژ بی خو [موسلمانان] که سی دیر [شوینا خودان باوه ران] نه که نه دۆست و بژارتییت خو، ئه و ته خسرایی د نه زیه تکه هاندنا هه وه دا ناکه ن، هیفیان دکه ن [و دخوازان] بهر ته نگي و وه ستیان بۆ هه وه چئ بیت، کین و نه فیان ژ ده فی وان دیار بوو [و دباریت]، و یا دلی واندا هیژ مه زتره زی. ب راستی مه بۆ هه وه، ئایهت و نیشان [ل سهه پندقییا دلسوژیی د

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ تُقْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَدَهُمْ مِنْ
أَنْهُمْ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾
مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا
صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَ كَثْرَةً وَمَا
ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةَ مَنْ دُونِكُمْ لَا يَأُولُونَكُمْ خَبَالًا
وَدُّوا مَا عَنِتُّوا قَدْ بَدَأَ الْبَغْضَاءَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمَا يُخْفِي
صُدُورُهُمْ أَكْثَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾
هَآأَنْتُمْ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ
كُلِّهِ وَآذَ الْقَوْمَ قَالُوا أَمَّا وَإِذَا خَلَوْا عَصَمُوا عَنِكُمْ
الْأَتَمِلْ مِنَ الْغَيْطِ قُلْ مُؤْتُوا يَعْنِي لَكُمْ إِنْ اللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الْصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِنْ تَمَسَّكُمُ حَسَنَةٌ سَوْهَمُ وَإِنْ نَصَبَكُمْ
سَبِيحَةً يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ نَصَبُوا وَتَقَعُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْئًا إِنْ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَآذَعَدَتْ مِنْ أَهْلِكَ
تَبَوُّؤُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

دینیدا و دۆستینییا موسلمانان و نه دۆستینییا گاوران] ناشکهرا کرن، ئە گهر ئافلهك دسه ری هه وه دا هه بیت. ﴿١١٩﴾ ئە ها ئە فه هوی نی حه ژ وان دکه ن، و ئە و حه ژ هه وه ناکه ن، و هوی ن باوه ری بی ب کیتییت هاتی نه خواری هه میان دینن [دگه ل هندئ زی ئە و هه ر حه ژ هه وه ناکه ن]. و ئە گهر گه هشتنه هه وه و هوی ن دینن دئ بیژن: مه زی باوه ری ئینا، و ئە گهر فه ده ریوون و مانه ب تنی، و پشتا هه وه که فته وان، ژ که ر باندا بۆ هه وه تلان دگه زن و دکرینن، بیژه: ب که رب و کیتییت خو فه بمرن، ب راستی خودی ژ و بی ب ئاگه هه یاد سینگاندا [فه شار تی]. ﴿١٢٠﴾ ئە گهر خو شیهك بگه هیت هه وه، پی نه خو ش دین، و ئە گهر نه خو شیهك بگه هیت هه وه، که یفا وان پی دتیت، و ئە گهر هوی ن بی نا خو [ل سهه نه زیه تا وان بکیشن] و پارێزکاری بی بکه ن، فند و فیلایت [نه خشکیشانا] وان چوزیانی ئاگه هینه هه وه، ب راستی ئە و کارئ ئە و دکه ن خودی پی ئاگه هه. ﴿١٢١﴾ [بیننه بیرا خو] وی ده می سپیدی زوی تو ژ مال ده ر که فتی، دا چه په ران بۆ خودان باوه ران کار بکه ی، و خودی پی گوهدار و زانایه.

إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللَّهِ
فَلْتَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ
فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ
أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آفَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُنْزِلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَى إِنْ نَصَبُوا وَتَوَقَّعُوا مِنْكُمْ قَوْلًا مِنْ قَوْلِهِمْ
هَذَا يُمِدُّكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آفَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾
وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ
وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا
مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْتَسِبُ غُلَامًا يَخِيَّبُ عَلَيْهِمْ أَخَابِيثَ ﴿١٢٧﴾
لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ
ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن
يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ يَأَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمُ الرِّبَا أضعافاً مضاعفةً
وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ
لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَاطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

﴿١٢٢﴾ دهمی دو دهسته ک ژ ههوه، نيزیک بوو دا
شکین و ژ ههوه فهبن [و زفر نهفه] و سست بن، و
خودئ پشته فانی وانه [ژ بهر هندئ پارسستن و نه هیلا
سست بین و د گهل دورویان بزفرن]. و بلا
خودان باوهر پشتا خو ب خودئ موکوم بکهن.
﴿١٢٣﴾ ب سویند خودئ شه ری به درئ، هوین ب
سه ریختستن و هاریکاریا ههوه کر، و هوین پیچه ک.
فئجا پاریزکاریا خودئ بکهن، دا هوین سوپاسیا
[خیر و خو شئ و که ره میت] وی بکهن. ﴿١٢٤﴾ بینه بیرا
خو [روژا به درئ] دهمی ته گوئییه خودان باوهران،
ما نه به سی ههوه به خودئ بو هاریکاریا ههوه سی
هزار ملیاکه تان بیته خوارئ. ﴿١٢٥﴾ به لی، نه گهر
هوین بینا خو [ل سهر شه ری] فره بکهن و خو
پاریزن، د فئ گا فیدا [دژمن] بینه ههوه و ب سهر
ههوه دا بگرن، خودئ دئ پشته فانی ههوه ب هنارتا
پنج هزار ملیاکه تیت نیشانگری کت. ﴿١٢٦﴾ خودئ
[نهف هاریکاریه] نه ذکر نه گهر ژ بهر هندئ نه بایه دا
بیته مزگینییه ک بو ههوه [کو هوین دئ ب سهر که فئ]

و دا دلئت ههوه بی ته نا بین [و ترسا دژمنی ژ بهر پیچه کییا ههوه مارا ههوه، ژ دلی ههوه دهر که فیت] و هندئ
سهر که فتنه ژ نک خودایی سهر ده ست و کار به جهه. ﴿١٢٧﴾ [و خودئ نهف پشته فانی و هاریکاریه کرییه]
دا گو هه کی [ثالییه کی] ژ بهر گا واران فه کت و ژ ناف بهت، یان دا دلی وان ب کول و خم بیخت، و وان
[وه سا] شهر مزار بکت کو سهر شوژ و بی هیئی بزفر نهفه. ﴿١٢٨﴾ [ههوه موحه مه د، بزانه] ته چو ده ست د
فئ کار و باریدا نینه [ههوه ده ست خودئ دایه چ یا وی بقیت دئ ل وان کت]، چ توبه یی بده ته سهر وان
[پشتی په شیان دبن] و چ ژ و وان ئیزا بده ت [نه گهر هه ل سهر گونه هی مان]. و ب راستی ئه و سته مکارن.
﴿١٢٩﴾ چ دئ هرد و نه سهاناندا هیه، ههوه می یی خودییه، فئجایی وی بقیت لی ناگریت و دئ گونه هیئت وی
ژ بی بهت، و بی بقیت دئ ئیزا ده ت، و خودئ گونه هژ بهر و دلوفانه. ﴿١٣٠﴾ گهل خودان باوهران، سه له فئ
ب زیده ییا گله جار کی نه خو ن [مه خسه د سه له فئ بهیلن و سهرئ مالی خو ب تنئ وهر گرن بی زیده یی]، و
پاریزکاریا خودئ بکهن، هیشیا هندئ دا هوین سهر فراه بین. ﴿١٣١﴾ و خو پاریزن ژ ناگریت [دوژها] بو
گا واران هاتییه بهر هه فکرن. ﴿١٣٢﴾ و گو هداریا خودئ و پیغه مبه ری بکهن، دا خودئ دلوفانیی ب ههوه
به ت.

المزین

﴿۱۳۳﴾ [گهلی خودان باوهران] لهز ل ژیرنا گونه‌هان ژ بهرئ خودایی خوفه و ل به‌حه‌شتا فره‌هیا وئ فره‌هیا نه‌رد و ته‌سمانان بکه‌ن، نه‌و به‌حه‌شتا بۆ پاریزکاران هاتیه به‌ره‌فکرن. ﴿۱۳۴﴾ [نه‌و پاریزکاریت] د به‌ر فره‌هی و ته‌نگا فیسیدا [د ده‌وله‌مندی و ده‌ستکورتییدا] مالی حق دمه‌زیخن، و که‌ربا حق دادعویرن و هه‌دشیرن [سته‌می ژ که‌رباندا ل که‌سی ناکه‌ن] و د راستا خودا خه‌لکی نازا دکه‌ن، و خودی ژ حه‌ژ قه‌نجیکاران دکه‌ت. ﴿۱۳۵﴾ و نه‌ویت (پاریزکاریت) نه‌گه‌ر گونه‌هه‌کی دکه‌ن یان ژی سته‌می ل حق دکه‌ن، نا‌ئی خودایی حق دئین و خودی دئینه بیرا حق، و داخو‌ا‌ا گونه‌ه ژیرنی ژ خودی دخوا‌زن. ما‌کی ژ بلی خودی گونه‌هان ژی دبه‌ت، و پکمانی ل سه‌ر گونه‌ها کری‌ن ناکه‌ن (هه‌ر نامینه‌ل سه‌ر و ده‌یلن و ئیه‌تالی نه‌زفرینی دکه‌نه‌ دلی حق). و نه‌و دزانن [وان خه‌له‌تی کر و ناییت هه‌ر ل سه‌ر بمینن، و دثیت توبه بکه‌ن، و دزانن که‌س ژ خودی پی‌فه گونه‌هیت وان ژی نابه‌ت]. ﴿۱۳۶﴾ نه‌فان خه‌لاتی وان ژیرنا گونه‌هانه ژ بهرئ خودایی وان‌فه و به‌حه‌شتیت رویار د بپا ده‌ه‌رکن و دچن، و هه‌روه‌ه‌ر دئی تیدا بن، و به‌حه‌شت چ خوش خه‌لاته بۆ کریار که‌ریت قه‌نج. ﴿۱۳۷﴾ [گهلی خودان باوهران] بی گومان به‌ری هه‌وه رویا نیت بۆرین [ریکا (سونه‌تا) خودی د راستا نه‌ویت نایه‌تیت وی ده‌ر تیخستین و باوهری ب پی‌غه‌مبه‌ریت وی نه‌ئیناین]. قیجا هوین د نه‌ر دیدا بگه‌رن به‌ری حق بدنه‌ی و بزائن کا دوپا هیکا نه‌ویت [نایه‌تیت خودی] ده‌ره‌و ده‌ر تیخستین یا چاوا بوو و چ بوو؟ ﴿۱۳۸﴾ نه‌ف قورئانه به‌یانه بۆ هه‌می خه‌لکی و راسته‌ر پکرن و چامه‌یه بۆ پاریزکاران. ﴿۱۳۹﴾ و هوین [گهلی خودان باوهران] سست نه‌بن و ب خه‌م نه‌که‌فن، و هوین د سه‌ر وان‌انه، نه‌گه‌ر هوین خودان باوهر بن [نه‌ سست بن و نه‌ب خه‌م بکه‌فن]. ﴿۱۴۰﴾ نه‌گه‌ر هوین [د ئوحدیدا] بریندار بووین [و بوت په‌ر یسان شیا به‌هه‌وه]، ب راستی و هکی قی ب سه‌ری وان ژی هاتبوو [رؤ‌ا به‌دری، به‌لی سست نه‌بوون و ده‌ستیت حق د به‌ر خودا نه‌به‌ردان، و جاره‌کا دی زفرینه شه‌ری هه‌وه، قیجا یا باش نه‌وه‌ه هوین ژ وان چیت‌ر بن، د بی هیقی نه‌بوون و سست نه‌بوونیدا]. و فان رۆ‌ژان [جار شکه‌ستن و جار سه‌ر که‌فئن] د نا‌قه‌را خه‌لکیدا د گپ‌رینین [نه‌ز موونه بۆ خه‌لکی]، دا خودی نه‌ویت باوهری ئیناین [و سه‌بری دکیشن] بنیاسیت، و هنده‌کان ژ هه‌وه‌ب شه‌هیدبوونی خه‌لات بکه‌ت، و ب راستی خودی حه‌ژ سته‌مکاران ناکه‌ت.

﴿١٤١﴾ و دا خودی ئه ویت باوه ری ئیناین ژ گوه هان
 بشوت و گاوران ژی قری بکته. ﴿١٤٢﴾ [گهلی
 موسلمانان] هوین هزر دکهن بجه به حه شتی بی
 خودی بزانیته کا ئه ویت جیهاد کرین و سه بر کیشاین
 ژ هه وه، کی بوون؟! ﴿١٤٣﴾ ب سویند به ری هوین
 مرنی بیین هه وه مرن دخواست [هه وه هه ز دکر
 شه ره ک چی بیته، دا هوین تیدا شه هید بین]، و ب
 راستی هه وه مرن دیت [و هوین ب خو ژی نیزیکی
 مرنی بوون و هه فالیت هه وه ل پیس چا فیت هه وه
 هاته شه هید کرن]، و هه وه ددیت [وه ختی هه فالیت
 هه وه دهاته کوشتن]. ﴿١٤٤﴾ و موحه مه د پیغه مبه ره که
 ژ پیغه مبه ران، و گه له ک پیغه مبه ره ری وی هاتینه و
 چوینه، قیجا نه گه ر، یان هاته کوشتن، هوین دی
 ب پاشقه زفون، [و هلگه نه سه ر گاور بیی] و هه چی
 ژ هه وه ب پاشقه بزفریته شه [و گاور بیته] چو زیانی
 ناگه هینته خودی، و خودی دی خه لاتی سو پاسداران
 [ئه ویت خو راگرتین و ب پاشقه نه زفرین] ده تی.
 ﴿١٤٥﴾ نینه که سه ک بمریت بی ده ستویرا خودی

[ئانکو بی ده ستویرا خودی که س نامریت] [مرن] ب روژا خو تشته کی نفیسی بی دیار کریه [ئانکو
 نفیسیه، نه پیش ده فیت و نه پاش ده فیت]، و هه چیی [ب کار و کریاریت خو] دنیا بقیت ئه م دی ژی
 ده نیی و بی [ب کار و کریاریت خو] خیرا ئاخره تی بقیت دی ژی ده نیی، و سو پاسداران دی خه لات که ی.
 ﴿١٤٦﴾ چهنده پیغه مبه ره هه بوون، گه له ک مرو فیت خودی [ژ زانا و چاکان] دگهل وان شه ر [دریکا خودیدا]
 کریه، و سست نه بوون ژ بهر شه وادریکا خودیدا دیتین، و بی هیژ و لاواز نه بوون و ستوی خو خوار نه کرن
 [سه ریت خو نه چه ماندن]. و خودی ژی حه ژ بینفره هان دکته. ﴿١٤٧﴾ و ئاخذتنا وان ژی هه ره شه بوو:
 خودیو ل گونه هیته مه و زیده گا فیا مه ببوره، و مه قاهیم بکه [بییته مه موکم بکه و رابگره] و مه ب
 سه ر مله تی گاور بیخه. ﴿١٤٨﴾ قیجا خودی خیرا دنیا و ئاخره تی دا وان [سه رکه فتن و ده سته که فتن دانی] و
 خودی حه ژ قه نجیکه ران دکته.

وَلْيَمْحَصَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمْ
 حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا
 مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الضَّالِّينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُتِبَ تَمَتُّوتِ الْمَوْتِ مِنْ
 قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ
 إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ
 انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَصُرَ
 اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كُنْتَ
 لَتَفْسُرَ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كَتَبَ مُوَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ
 ثَوَابَ الدُّنْيَا فَمِنْ ثَوْبِهِ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ فَمِنْ ثَوْبِهِ
 وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَانَ مِنْ نَبِيِّ قَتَلَ مَعَهُ
 رِجُلًا كَثِيرًا فَمَا وَهَنُوا لَمَّا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا
 وَمَا أَسْتَكْبَرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الضَّالِّينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ
 قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَنَبِّتْ أَقْدَامَنَا
 وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾ فَتَاتَنَّهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ
 الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

﴿۱۴۹﴾ [گهلی موسلمانان] ته گهر هوین ب گوتنا ته ویت گاور بووین بکن دئی هه وه خرینن و زفریننه سهر گاوریی، قیجا هوین دئی قه گهر نه فه، زیاندار و خوسارهت. ﴿۱۵۰﴾ [ته وه دؤستیت هه وه نه، گوهدارییا وان نه کن] به لکی خودی هاریکار و پشته فانی هه وه وه و ته و باشتین هاریکار و پشته فانه. ﴿۱۵۱﴾ [ته م نیزیك دئی ترس و له زئی تیخینه دناف دلی گاوراندا، ژ بهر شرکا وان دکر ژ نه هه قی و بی تشتهك بو هه بیت، و جهی وان دۆزه وه و چ پیسه جهه جهی سته مکاران. ﴿۱۵۲﴾ ب سویند گاڤا هه وه نه یاری خو ب ده ستویر و تر نه ها خودی [تیخستییه بیشتیا خو] و شکاندی و قوتپر کری [ب کوشتی] خودی ته و به یانا دایییه هه وه [کو هه وه ب سهر بیخت] ب جهه ینا. به لی پستی خودی ته و هه وه دقیا نیشا هه وه دایی، دوی گاڤیدا هوین سست بوون و ژیکفه بوون و هه وه نه گوهداری کر [ته و جهیت پیغه مبهری بو هه وه دانایین، هه وه هیلان]. هنده کان ژ هه وه دنیا [ده سته کفئی] دقیا [جهیت خو بهردان و هیلان]، و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تُطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿۱۴۹﴾ بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿۱۵۰﴾ سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوًى الْقَاطِلِينَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحْسَوْنَهُ بِإِذْنِهِ خَافَ إِذَا قُتِلْتُمْ وَتَنَزَّعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ اللَّهُ تِلْكَ أَوَّلِيَّتُهُمْ وَنُفِيتُ عَنْكَ يَوْمَ الْآخِرَةِ لَمْ تُصَرِّفْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۵۲﴾ إِذْ نَصَبُوا نُجُودًا وَلَا تَلُوتَ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَجَكُمْ فَأَتَيْتُمْكُمْ عَمَّا بَعَثَ إِلَيْكُمْ أَكْثَلًا فَخَرْنَا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَلَبَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۵۳﴾

الجزء الرابع

هنده کان ژ هه وه ئاخهرهت دقیا [ل جهیت خو مان و بهر نه دان]، پاشی [خودی] هوین ژ وان رزگار کرن [ب شکه سستی] دا هه وه بجهر بینیت، و خودی هوین نازا کرن [پستی هوین په شیمان بووین]، و خودی خودان که ره م و منه ته ل سهر خودان باوه ران. ﴿۱۵۳﴾ بیننه بیرا خو [گهلی موسلمانان] ده می هوین ل دویف سهری خو دره فین و ل که سی نه دزفرین، و پیغه مبهری ل پشت هه وه دگهل نه فیت مایی گازی هه وه دکر [به لی هوین ل پاش خو نه دزفرین و هوین هر دره فین]، و خودی کو فان ل سهر کو فانی ب سهر هه وه دا داریت، دا هوین خه می ژ وی تشتی نه خو ن یی ژ ده ست هه وه چۆی [کو سهر که فتن بوو]، و خه می ژ وی نه خو ن یی هوین هنگاڤتین [کو شکه ستن بوو]، و خودی ب ناگه هه ژ وی یی هوین دکهن.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَافِقَةً
 مِّنكُمْ وَطَافِقَةً قَدْ أَحْمَسَتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ
 الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ
 قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنْفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ
 يَقُولُونَ لَوْ كَان لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قَاتَلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ
 فِي يُبُوتٍ لَّكُم لَبَّرَ الَّذِينَ كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلَ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ
 وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مَنكُمْ
 يَوْمَ أَلْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ
 مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٧﴾ بَنَاتُهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَكَلَّمْنَ فِي الْكُفْرِ وَالْكَافِرِ أَوَلَا بَأْسٌ بِهِمْ إِذَا
 ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَى لِّوَكَاِلَاءِ عِنْدَنَا مَا مَاتُوا
 وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُخَيِّ
 وَيُخَيِّتُ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٨﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ أَوْ مِتُّم مِّنْغَيْرِهِ إِنَّ اللَّهَ وَرَحْمَةً حَسْرَةً مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٩﴾

﴿١٥٤﴾ پاشی خودی پستی کوفانی نیماهی و ته ناهی و هینین [خه و چاگرتن] ب سهر هه و هه داریت، دهسته که ک ژ هه و د نقرۆسک دجن [پستی وهستیانی تهنا دبن] و دهسته که ک ژ ی که تیوونه د دهردی خودا و بهس د خه ما خودا بوون [ژ ترساندا خه و ژ چاقان فه ره فی] و هزرانه د پندا [کو خودی پیغه مبه ری خو سهر ناتیخت] ژ خودی دکرن، وهکی نه زانان، دیژن: ما کار و باره ک دهستی مه هیه؟ [ژ سهر که فتنی یان شکهستی] بیژه: [هه ی موحه مه د] هه می کار و بار ب خودینه [چاوا بقیت دی و هسایت]. وی د سینگی خودا فه دشتیرن یا بو ته ناشکرا نه کهن، دیژن: ته گهر کار و باره ک دهست مه دا هه بایه، ته م ل قیری نه دهاتینه کوشتن، بیژه: ته گهر هوین خو د خانیسیت خو فیه زی بانه، دیسا ته ویت کوشتن ل سهر وان هاتییه نفیسین، دا بو کوشتن خو دهر که فن، دا خودی تهوا د سینگی هه و هه هه ی بجه ربینیت، و دا یا د دلی هه و هه [ژ بانگ و تاوازیته شهیتانی] پاقر بکهت. و خودی ناگه هه داره ژ وی یا د سینگ و دلاندا.

﴿١٥٥﴾ ب راستی ته ویت رۆزا هه ردو کۆم فیک که فتین [رۆزا ئوحدی] و بشت دایینه شه پری و په فین، ب راستی شهیتانی تهو د سهر دابرن و ته حساندن ژ بهر گونه هیت وان کرین، ب راستی خودی ل وان بۆری و نازاکرن. و ب راستی خودی گونه ه ژ بهر و بیتفره هه ل سهر جزادانی. ﴿١٥٦﴾ گه لی خودان باوهران، هوین زی وهکی وان نه بن، ته ویت گا ور بووین و بو برایت خو [چ ییت بابی یان ییت دو پروییاتی] دگۆتن چ گا فا دهر که فتبانه بازر گانییه کی یان وه غه ره کی، یان زی خه زا که ربانه [مربان یان زی هاتبانه کوشتن]: ته گهر ل دهف مه بانه نه دمرن و نه دهاتنه کوشتن، دا خودی فی باوهره وان بکه ته کول و کۆفان د دلی واندا. و خودیه ساخ دکهت و دمرینیت، و خودی ناگه هه داره ب کار و کرباریت هوین دکهن و دبینیت. ﴿١٥٧﴾ و ته گهر هوین د ریکا خودیدا هاتنه کوشتن یان زی مرن، ب راستی لیبۆرینا خودی و دلوفانییا وی بو هه و ژ وان تستان ته ویت هوین [بو ژین و ژیارا دنیایی] کۆم دکهن چیتره.

﴿۱۵۸﴾ و نه گهر هوین مرن یان هاتنه کوشتن [بزنان] هوین دئ هه ر بهر ب خودیغه یتنه کو مکرن. ﴿۱۵۹﴾ [هه ی موحه مه د] ژ بهر وی دلوفانییا خودی ب ته بری تو بزو ان نه رم بووی، و هه که تو مرو فیه کی هشی دلپه ق بایی دا ژ دوریت ته فیه رهن، [ژ بهر هندی] ل وان بیوره و داخوازا گونه ه ژ بیرنی بزو ان ژ خودی بخوازه، و مشیوره تا وان د کاروبار اندا بکه [د وان کاروباریت و هه ی پی نه هاتی] و نه گهر ته [پشتی مشیوره تی] خو ئیک دل کر و بریارا خو دا [وره ئیا خو فیه بری]، پشتا خو ب خودی راست بکه، و ب راستی خودی جه ژ وان دکه ت یت پشتا خو ب خودی راست دکهن. ﴿۱۶۰﴾ نه گهر خودی هاریکاری و پشته فانییا هه وه بکه ت [و هه وه سه ریخت] شکه ستن بزو هه وه نینه، و که س ل سه ر هه وه زال نابیت، و نه گهر هاریکاری و پشته فانییا هه وه نه که ت و هه وه بشکینیت، کی هه یه ژ خودی پیغه هاریکاریا هه وه بکه ت؟ و بلا خودان باوه ر پشتا خو ب خودی گهرم بکه ن. ﴿۱۶۱﴾ چوپیغه مبه ران [نه و ماف نینه]

وَلَنْ تُنْفِرُوا قُلُوبَهُمْ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَخَشِرُوا ۖ فَمَا رَجَمَهُ مِنَ اللَّهِ
إِنْتِ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ قَطًّا غَیْظَ الْقَلْبِ لَا تَنْفِضُوا مِنْ حَوْلِكَ
فَأَعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ
فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ۝ إِن يَنْصُرْكُمْ اللَّهُ
فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ
بَعْدِهِ ۖ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ
يَغْلُ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ ثُمَّ تَوَفَّى كُلُّ
نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝ أَفَمَنْ أَتَّبَعَ رِضْوَانُ اللَّهِ
كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبَشَّ الْمَصِيرُ ۝
هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ ۝ لَقَدْ
مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ
يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَبُرِّكِيهِمْ وَمُعِمْهُمْ إِلَى الْكِتَابِ
وَالْحِكْمَةِ ۖ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لَيْ ضَلَّلَ مُبِينٌ ۝ أَوَلَمَّْا
أَصْبَحْكُمْ مُصِيبَةً قَدْ أَصْبَحْتُمْ قُلُوبُهَا فُتُورًا ۖ إِنَّ هَذَا
قُلُوبُ هُومِنْ عِنْدَ أَنْفُسِكُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

خیانه تی بکه ن و به ختی خو خراب بکه ن، و هه ر که سی خیانه تی بکه ت، رۆژا قیامه تی، نه و ب خیانه تا خو فیه دئ یتنه حازر کرن، پاشی هه ر ئیکی ل دویف کار و کریاریت وی حسیب دئ د گهل یتنه کرن. و سته م ل که س ژ وان نا یتنه کرن [نه خیریت وان کیم دبن، نه زی گونه هیئت وان پتر لی دئین]. ﴿۱۶۲﴾ نه ری ما نه وی قایل بوون و رازی بوونا خودی ل بهر، و دخوازیت وه کی ویه، یی ب نه رازی بوونا خودیغه فیه گه ربایی، و جهی وی دۆزه هه [کو] چ پیسه جهه. ﴿۱۶۳﴾ [نه، هه ردو جوین نه وه کی ئیکن ل دهف خودی] هه ر ئیک ژ وان ل دهف خودی پیسه که، و خودی دینیت کا نه و چ دکهن [خودی ژ کریاریت وان ب ناگه هه]. ﴿۱۶۴﴾ خودی خیر و که ره م د گهل باوه ری ئیناییان کر، ده می پیغه مبه ره که هه ر ژ وان بزو ان هنارتی، نیشانیت مه بزو ان بخونیت [نانکو قورئانی نیشا وان بده ت] و دل و هنافیت وان بشوت و فیه شوت و پاقر بکه ت. و کتیب [کو قورئانه] و سونه تی [کو ریکا پیغه مبه ریه] نیشا وان بده ت، هه ر چه نده به ری نوکه د بهر زه بوون و گو مریسه که ناشکه رادا بوون. ﴿۱۶۵﴾ نه ری [گهل موسلمانان] ده می هوین بهر هنگاری ئاتافه کی بووین [کو رۆژا ئوحدی حه فتی ژ هه وه هاتنه کوشتن] و دوجا هندی وی هه وه ب سه ری وان ئینا [رۆژا به دری هه وه حه فتی ژئ کوشتن و حه فتی ژئ ئیخسیر و دیل کرن]، و هوین دپیژن نه ف [به لایه] چاوا و ژ کیفه هات؟! بیژره [وان: مه خسه د پی موسلمانان] نه فه [نه ف به لایه] ژ هه وه ب خو یه [ده می هه وه جهیت خو بهر دایین و نه گوهدارییا فه رمانا پیغه مبه ری کری]. ب راستی خودی خودان شیانه ل سه ر هه می تشتی.

وَمَا أَصْبَحْتُمْ بِتُورٍ أَلْفٍ الْجَمْعَانِ فَيَا ذُنَّ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾
 وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ تَنَاقَضُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أَوْ ادْعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالَ لَا تَبْعَنَّا هَذَا لَكُنَّا نَوْمٌ يَوْمَئِذٍ
 أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ
 وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾ الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا
 لَوْ أَطَاعُوا مَا قَاتَلُوا قُلَّ قَادَرَهُ وَعَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْفَعُونَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ
 اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ
 مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾ يَسْتَبْشِرُونَ
 بِبِعَمَلِهِمْ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا يَضِيعُ أَجْرُ
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ
 الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرَ عَظِيمٍ ﴿١٧٢﴾
 الَّذِينَ قَالُوا لَهُمُ النَّاسُ إِنْ النَّاسُ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
 فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

﴿١٦٦﴾ و یا هاتییه سه ری هه وه، ده می هه ردو کوم
 که فتینه به ران به ری ئیک [مه خسه د ژئی موسلمان و
 گاوریت قوره بشییان روژا ئوحدی] ب ده ستوریا
 خودی بوو، و دا خودان باوه ناشکهره بین [ئه ویت
 بین ل سهر نه خو شیی کیشایین و خو راگرتین].
 ﴿١٦٧﴾ [و دیسا] دا ئه ویت دورویاتی کرین بینه
 نیاسین و [ناشکهره بین]. گۆتنه وان [مه خسه د پی
 دوروینه]: وهرن د ریکا خودیدا شه ری [جهادی]
 بکه ن، یان ژئی [ئه گهر هوین د ریکا خودیدا نه که ن]
 بهر گرییی ژ خو بکه ن، گۆتن: ئه گهر مه زانیایه دی
 بیته شهر، ئهم دا خو دهبه ن د گهل هه وه [و شه ری
 کهین]، ئهو [ب فی گۆتنا خو] وئ روژئی هند
 نیزیکی باوه رییی نین هندی نیزیکی گاوریی، وئ ب
 ئهمانی خو دییژن یانه ل سهر دلی وان، و خودی
 چیتر دزانیات کا ئه وچ [د دلی خو دا] فهدشیرن.
 ﴿١٦٨﴾ ئه ویت روینشتین [شهر نه کرین] و گۆتینه
 براییت خو، ئه گهر ب یا مه کرانه [و دهر نه که تبه نه
 شه ری و ههر ژ مالییت خو دهر نه که تبه نه] نه ده اتنه

کوشتن، بیژه [وان] ئه گهر هوین راست دییژن مرئی ژ خو بدنه پاش. ﴿١٦٩﴾ هزر نه که ن ئه ویت د ریکا
 خودیدا هاتینه کوشتن د مرینه [وه کی ههر ئیک د مریت]، [نه] به لکی ئه و ل ده ف خودایی خو د ساخن
 رزقی خو دخون. ﴿١٧٠﴾ دلخوشن ب ئه و خودی ب که ره ما خو دایییه وان و د گهل وان کری، و ئه و
 مزگینییی دهنه بیب ب پشت خوفه هیلایین، و هیئ نه گه هشتینه وان [و شه هید نه بووین] کو ترس ل
 سهر وان نینه اژ نیازی روژا قیامه تی] و ب خهم ژئی ناکه فن [ب هیلانا دنیایی]. ﴿١٧١﴾ و ئه و ب وئ خیر
 و که ره ما خودی د گهل وان کری دلخوش دبن و مزگینییی دهن کو ب راستی خودی خیرا باوه رینیایان
 بهرزه ناکه ت. ﴿١٧٢﴾ [باوه رینیایی ئه ون] ئه ویت پشتی برینداری و نه خو شیا ئوحدی ژئی ب سهر دا هاتی
 ههر ژ گوهدارییا خودی و پیغه مبه ری دهر نه که فتین، [و د گهل پیغه مبه ری ل دویف ئه بو سوفیان و له شکهری
 وی هاتن پشتی ژ ئوحدی زفرین]، بو وان ئه ویت قه نجی کرین و پاریزکاری کرین خه لاته کی مه زن هه یه.
 ﴿١٧٣﴾ ئه ویت خه لکی [مه خسه د پی مروقه ک بوو، ئه بو سوفیان هنارت کو بیژته وان] گۆتینی: خه لکی
 [نه یاریت هه وه] له شکهری بو هه وه [بو بنبر کرنا هه وه] کومکری، ژ خو بتر سن و هشیار بن، [شوینا بتر سن]
 باوه رییا وان پتر لی هات و [ژ بهر هندی] گۆتن: خودی به سی مه یه و پشته فان هه ما ههر خودیه.

﴿۱۷۴﴾ فَيُجَا [ژ بهر پشتگرميا وان ب خودی، بی شهر] و ب خیر و کهره میت خودی فه گهریان و چو نه خوشی نه گه هشتنه وان، و ب دویف قایلپوون و رازیپوونا خودی که فتن [دهمی ب بریتیت خوفه ب دویف له شکهری قوره یشییان که فتن]، و خودی خودانی که ره مه کا مه زنه. ﴿۱۷۵﴾ ب راستی ته وی [گو تیه هه وه خه لک و نه یاریت هه وه بو هه وه بیت کوم بووین دا هه وه برسیمن و سار بکه ن ژ جهادی] ته و شه یثانه، دوستیت خو دترسینیت، فیجا ژ وان نه ترسن، و ژ من برسن، نه گهر ب راستی هوین خودان باورن. ﴿۱۷۶﴾ و خه می ژ وان نه خو، ته ویت له زی ل گاوریی دکهن، ب راستی ته و چو زیانی ناگه هیننه خودی، و خودی دفت چو پشک و باران [ژ خه لاتن] رور اناخه رته بی و وان ته رخان نه که ت و نه خوشی و نیز ایه کا مه زن [وی روری]. بو وان هه یه. ﴿۱۷۷﴾ ب راستی ته ویت گاوری ب باوریهی کری چو زیانی ناگه هیننه خودی، و بو وان نیز ایه کا دژ وار هه یه. ﴿۱۷۸﴾ ته ویت گاوری بووین بلا هزر نه که ن

فَاتَقَابُوا بِنِعْمَةِ رَبِّهِمْ إِنَّ فَضْلَ رَبِّهِمْ سَئِيمٌ وَسَاءَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿۱۷۴﴾ إِنَّ مَا ذَلِكُمُ السَّيِّئُ يَخُوفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۱۷۵﴾ وَلَا يَخْزِيكَ الَّذِينَ يَسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنَبَصَرُوا أَنَّهُ شَيْئًا بَرِيدٌ إِنَّ اللَّهَ لَجَعَلَ لَهُمْ حِطَّافِي الْأَخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۱۷۶﴾ إِنَّ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَا يُكْفُرُوا إِلَّا بِمَن لَّنَبَصَرُوا أَنَّهُ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۷۷﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ خَيْرًا لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّهُمْ لِيَؤَادَوْنَ إِنَّمَا لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿۱۷۸﴾ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَيْرَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ مِنْ رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَتَأْمُرُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿۱۷۹﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا أَنزَلَهُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿۱۸۰﴾

موله تا [بیتدانا] ته م ددهینه وان [چ ری دریژی بیت چ خو شحالی] بو باشییا وانه، ته و بیتا ته م ل وان فره دهین ژ بو هندیه کو گونه هیت وان زیده بین، و نیز ایه کا هه تکبر ری بو وان هه یه. ﴿۱۷۹﴾ [هه ی موحه مه د] خودی خودان باورن [موسلمانان] ل سه ر قی ده ستوداری هوین تیدا [تیکه ل] ناهیلیت، هه تا قه نج و خرابان ژیک نه قافزیت. و خودی هه وه ب سه ر وی تشتی نه ل بهر چافان و نهینی هلنا که ت [کو غه یه]، به لی خودی ژ ناف پیغه مبه ریت خو بی بقییت دی هه لبریزیت و ا ناگه هدار که ت، هه ره کی پیغه مبه ری خو موحه مه د [سلا قیت خودی ل سه ر بن] ب سه ر دورویان هلکری، فیجا باوریهی ب خودی و پیغه مبه ریت وی بینن، و نه گهر هوین باوریهی بینن و پاریزکارییی بکه ن خه لاته کی مه زن بو هه وه هه یه. ﴿۱۸۰﴾ و بلا ته ویت قه لسییی دی تشتیدا دکهن یی خودی ژ که ره ما خو داییه وان، هزر نه که ن ته فه باشیه بو وان، به لکی ته فه بو وان خرابیه، رور ا قیامه تی ته ف چرویکی و قه لساتیه دی ل وان تینه تیک [نانکو دی پی تینه نیزادان] و میراتی ته رد و ته سلمانان هه ر بو خودیه، و خودی ب هه ر کار و کریاره کا هوین دکهن ناگه هداره.

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ
سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلُ
دُفْعُوا عَذَابَ الْخَرْقِ ﴿١٧٩﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ آيْدِيَكُمْ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْبَاطِلَ ﴿١٨٠﴾ الَّذِينَ قَالُوا إِنْ يَرِئُنَا
عَهْدُ ابْنِائِ اللَّهِ فَقُتِلُوا فَهِيَ رِئَاسَتُنَا بِقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهَا السَّاءُ فُلٌ قَدْ جَاءَ مِنْ رُسُلِ قَبْلِ يَالَيْتَنِي
وَالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨١﴾
فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جَاءُوا
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٢﴾ كُلُّ نَفْسٍ
ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّتْ أَجُورُكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
فَمَنْ زُحْجِحْ عَنِ النَّارِ وَأَدْخِلْ أَلْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَمَعَةٌ الْفُورِ ﴿١٨٣﴾ * لَسْتُ بِمُؤْتَفِقٍ
أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسُكُمْ وَلَسْتُمْ عَنْ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذَى كَثِيرًا
وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨٤﴾

﴿١٨١﴾ ب سویند خودی گوتنا وان نه ویست گوتین
خودی یی هه زاره (فهقیره) و ئهم دهوله مه ندین،
بهیستیه. ب راستی نه فا وان گوتی [در راستا خودیدا] و
کوشتنا وان ژ بی به ختی بۆ پیغه مبه ران [بهری نوکه]
ئهم دئی نقیسین، [و وان دئی ل سهر جزاکه یین]، و
دئی بیژینه وان تامکه نه ئیزایا دۆژه هی. ﴿١٨٢﴾ [ئه ف
ئیزایه] ژ بهر و ییه یا هه وه ب ده ستیت خو بهری
نوکه کری. و خودی ب راستی در راستا بهنده ییت
خودا نه یی سته مکاره. ﴿١٨٣﴾ ئه و ئه ون ییت گوتین
خودی په یمان ژ مه وه رگریه کو ئهم باوه رییی ب
چو پیغه مبه ران نه ئینین، هه تا ئه و پیغه مبه ر قوربانه کی
بۆ مه نه ئینیت و ئاگره ک [ژوردا نه ئیت] بسۆژیت،
[هه ی موحه مه د] بیژه [وان] نی پیغه مبه ر بهری من
ب نیشانیت ئاشکه را و ب وی تشتی هوین دیژن
هاتبون، پا هه وه بۆچی کوشتن، هه که هوین راست
دیژن! ﴿١٨٤﴾ فئججا ئه گهر وان تو دره وین دانایی
[باوه ر ژ ته نه کرن] [خه می نه خو]، ب راستی گه له ک
پیغه مبه ر بهری ته ژی ب نیشانیت ئاشکه را و ب

کتیبیت ئه سمانی و ب کتیبی پونکه ر هاتبون، [دگهل هندی زی] دره وین هاتنه دانان. ﴿١٨٥﴾ هه ر جانداره کی
هه بیست دئی تامکه ته مرئی [و دئی شه ربه تا مرئی فه خوت]، و ب راستی پۆزا قیامه تی هوین [هه می] دئی
جزایی خو وه رگرن. فئججا هه ر که سی ژ ئاگری دوبر که فت و چۆ د به حه شتیدا، ئه ها ئه و ب سه ر که فت و
سه رفه راز بوو، و هندی زیانا دنیا بییه ژ خه مل و خیر و بهر تالی خاپاندنی پیقه تر نینه. ﴿١٨٦﴾ ب سویند هوین
دئی ب مال و حال و جانی خو ئینه جه رباندن، و هوین دئی گه له ک ئیزا و نه خو شییی ژ وان بینن ییت بهری
هه وه کتیب بۆ هاتین و ژ وان ییت هه فال و هوگر بۆ خودی چیکرین، فئججا ئه گهر هوین بیئا خو فره بهر بکه ن
و باریز کارییی بکه ن، [بزائن] کو ئه فه [بینغه هه ی و باریز کاری] ژ وان کارانه ییت دقیت مروفل سهر یی
هشیار و رۆد بیت.

وَاِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُسَيِّدَنَّهُمْ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكْفُرُوهُ فَفَتَبَهُمْ وَرَأَاهُمْ أَهْلَهُمْ وَآمَنُوا بِهُ ثُمَّ
قِيلَ لِمَنِ مَا يَشْرُونَ؟ لِمَنْ هَؤُلَاءِ وَآلِ الْأَنْبِيَاءِ وَمَنْ هَؤُلَاءِ
أَنْتُمْ وَنَحْنُ أَتَمُّ الْغُرُومِ ۖ لَمْ يَجْعَلُوا أَفْئِدَةً يَبْغُوا فِيهَا
بِمَقَارَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۖ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۖ إِنْ فِي
خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَآخِلَافِ أَلْبَاقِلِ وَالنَّهَارِ اللَّيْلِ
لِأُولَى الْأَلْبَابِ ۖ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا
وَعَلَى جُوهَرِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا تُسَبِّحُكَ فَقَتَلْنَا عَذَابَ الْآلَاءِ ۖ
رَبَّنَا إِنَّكَ مِنْ تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ
أَنْصَارٍ ۖ رَبَّنَا إِنَّنا سَعَيْنَا مِمَّا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ
ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّاعَ الْآلَاءِ ۖ رَبَّنَا وَابْتِئَامَا وَعَدْتَنَا عَلَى
رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْوَعْدَ ۖ

﴿۱۸۷﴾ و بۆ مله تى خو بئره: ده مى خودى ژ وان نه ویت
کتیب بۆ هاتین سۆز و په یان ستاندی [و گو تیه وان]
کو هوین بى گومان دى قى کتیبى بۆ خه لکى رۆن و
ناشکه راکه و چو یی ژى نافه شیرن، [به لى نه و سۆز
و په یانا وان دایى] ب پشت خو فیه هیلان [نانکو پشتا
خو دانى]. و [سۆز و په یانا خو] ب بهایه کی کیم
فروتن، و نه چو بازار بوو وان کری. ﴿۱۸۸﴾ [هه ی
موحه مه د] هزر نه که نه ویت ب کریاریت خو دلخوش
دبن [کو نه و جو هینه بیت نیشایت موحه مه د پیغه مبه
نه ویت د هور اتیدا هاتین فه شار تین ب فی کارى خو
دلخوش بووین دى ژ نیا خودى رژگاربن] و د فین
دهستخوشیا وان بیته کرن ل سه و وى یا نه کرین. هزر
نه که نه که دى ژ نیا قورتال بن، نیا و نه خوشیه کا
دژوار بۆ شان هه یه. ﴿۱۸۹﴾ و سه و سامانى نه رد و
نه سلمانان هه ر یى خودیه، و خودى ب خو ژى ل سه
هه مى تستان دهسته لاتدار و خودان شیان. ﴿۱۹۰﴾ ب
راستی چیکرنا نه رد و نه سلمانان، و هاتن و چونا شه ف
و رۆژان نیشانن [ل سه هه بوون و دهسته لاتداریا

خودى]. بۆ که سیٹ ژیر و ناقلدار. ﴿۱۹۱﴾ [که سیٹ ژیر و ناقلدار] نه ویت راوهستیایى [ل سه ییان] و
روینشتى و ل سه نه نشتی [کله کى] دریژ کری، خودى دئینه بیرا خو و زکری خودى دکه ن و هزرا خو
د چیکرنا نه رد و نه سلماناندا دکه ن، [و دیژن]: خودیو [نه ف جیهانه] ته ژ قه ستا چى نه کریه. پاکى [ژ
هه مى کتیا سییان] هه ر بۆ ته یه، [و نه م ته ژ کتیا سییان و ته ژ چیکرنا ژ قه ستا و پویج باقر دکه ین]. ئیدی
تومه ژ ناگرى دۆزه یی بیاریزه. ﴿۱۹۲﴾ خودیو، ب راستى که سی تو بکه یه د ناگریدا ته رسوا و شه رمزار
کر، و سته مکاران چو پشته فان و هاریکار نینن. ﴿۱۹۳﴾ خودیو، ب راستى مه گولى بوو، بانگهلدره ک بۆ
باوه رینانى یى گازی دکه ت [باوه رییى ب خودى و پیغه مبه رى بینن]، قیجا مه باوه رى ئینا، خودیو ل مه
ببۆره و دانگى ل سه ر گونه هیت مه بگره [نانکو ژى بیه]، و خه لته ی و خرابییى مه ژى بیه و مه د گهل
قه نجیکاران بمرینه [نانکو مه ژى ژ وان حسیب بکه، و مه ب هه فالینیا وان شایى بکه]. ﴿۱۹۴﴾ خودیو، چ
په یانا ته ل سه ر زمانى پیغه مبه ران دایى بده مه [کو به حه شته و بۆ یی ژ گوهداریا فه رمانا ته ده ر نه که قیت]،
و [خودیو] مه رسوا و شه رمزار نه که رۆژا قیامه تى، ب راستى توژ سۆزا خو لیقه نابى.

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَبْصِرُ عَمَلَكُمْ فَلْيَرْجِعُوا
 ذِكْرًا وَأُنْزِلَ بَعْضُ الَّذِينَ هَاجَرُوا
 وَأُخْرِجُوا مِنْ دِينِهِمْ وَأَوْدُوا فِي سَبِيلِي وَقَتَلُوا وَقُتِلُوا
 لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ
 حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾ لَا يَصْرَفُكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي
 الْبِلَادِ ﴿١٩٦﴾ مَتَّعَ قَلِيلًا ثُمَّ مَوَّاهُمْ جَهَنَّمَ يَنْسَوْنَ أَلْمَهاذَ
 لَأَكِينُ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزِّلَ مِنْ عِنْدِ
 اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْآبِرَارِ ﴿١٩٧﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ
 الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ
 إِلَيْهِمْ خَشِيعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتُرُونَ بِعَيْتِكَ اللَّهُ قَسَمًا
 قَلِيلًا أُولَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ
 سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا
 وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٩٩﴾

﴿۱۹۵﴾ قیجا خودی دوعایا وان وەر گرت [ب گوتنا خو]: ئەز کار و کاریت چو کریار کەران ژ ھەو ھەرزە ناکەم چ مێرچ ژن، ھەر ھەندەک ژ ھەو ھەرزە کەن [ئانکو ژ ھەو ھەرزە کەن و مێران ھەر ئیکە و ھەرزە و جودایی د ناڤەرا ھەو ھەدائینە]. قیجا ئەوێت مەشەخت بووین و ژ وەلاتی خو ھاتینە دەر ئێخستن، و د رێیا مندا ھاتینە ئێشاندن و شەر [شەری دژ منیت خودی] کرین و شەری وان [ژ ئالیی نەیاریت خودی] ھاتیە کرن، ب راستی ئەز دێ گونەھیت وان پاکەم و ژبەم، و ئەوان دێ کەمە د وان بەحەشتاندا ئەوێت رۆبیار د بندا دھەر کەن (دچن). [ئەف خەلاتی ھەنێ] کەرەمەک و خەلاتەکە ژ خودی [دەتە وان]، و نێ خودی باشتەین خەلات و جزال دەف ھەبە. ﴿۱۹۶﴾ گەریان و ھاتن و چونا ئەوێت گاور بووین د باژیراندا، بلا تەنە خاپینیت. ﴿۱۹۷﴾ خوشی و پەرگالە کاکیمە [یا دنیایی بەرانبەری یا ئاخەرەتی]، پاشی دوپامی و جھێ وان ھەر دۆژ ھەو و ئەو چ پێسە جھە. ﴿۱۹۸﴾ بەلێ ئەوێت پارێزکاریا خودایی خو کرین، بەحەشتیت

رۆبیار د بندا دھەر کەن بۆ وان ھەنە، و ھەر و ھەر دێ تێدا بن، ئیورگە ھەکە ژ نە خودی، و بێ ل نە خودی ھەب بۆ قەنجیکاران چێرە [ژ وێ خوشی و پەرگالە پارێزکاریا دنیایی دتیت]. ﴿۱۹۹﴾ ب راستی ھەندەک ژ خودانیت کتیبان ھەنە کو باوەری ب خودی دین و ب ئەو بۆ ھەو ھاتی [ژ نە خودی کو قورئانە]، و ب وێ بابۆ وان ھاتی، و ژ خودی دترسن [ل بەر فەرماناوی د رابووەستاینە] و نیشانیت خودی ب ھایەکی کیم نافرۆشن [ئانکو سالتوخت پێغەمبەرەن د کتیبیت خودا قاری ناکەن بەرانبەری ھایەکی کیم]. ئەفان خەلاتی خو ل نە خودی ھەبە و خودی د حسابیدا بێ سەکە. ﴿۲۰۰﴾ گەلێ ئەوێت ھەو ھەو باوەری ئینایی بێنا خو [ل سەر گوھاریی] فرە ھەبکەن و [ل سەر جیھادا گاوران] بێنفرەن و خو رابگرن، و دل و دەر و وێ خو ب خودی گری بدەن، و پارێزکاریا خودی بکەن، ھیشیە ب فێ چەندێ ھوین سەر فەرەز بێن.

سوره نساء

ل مهدينه يي هاتيه خوارى (۱۷۶) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ خه لكينو پاريزكارييا خودايى خو بكن
 [باوه ريسى بى بينن و بهر يسن] نه وي هوين ژ تيك
 گيانى ب تنى ئافراندين [و نه وي خودايى ژ وي گيانى]
 هه فسه راوى ژى چيكر [ئافرانند] و ژ شان هه ردوكان
 گه لك ژن و ميردان و به لا فكرن، و هوين پاريزكارييا
 خودى بكن، نه وي هوين ب نافى وي تشتان ژ
 تيك دوخوازن، و هسيارى مرقفانيى بن [نه قه تين]
 ب راستى خودى ل سهر هه وه زي ره فانه. ﴿۲﴾ و مالى
 سيوييان بدهنى، مالى خو يى بيخير [و حه لال] ب يى
 وان يى باش [و حرام بو هه وه] نه گوهورن، و مالى
 وان دناف مالى خو دا نه خون [ئانكو مالى وان تيكلى
 يى خو نه كن، ب نيه تا خوارنا مالى وان]. ب راستى
 [نه ف كاره] گونه هه كا مه زنه. ﴿۳﴾ و نه گهر هوين

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا
 زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنَسَاءً ۚ وَأَتَقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ
 وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۚ ﴿١﴾ وَأُولُوا الْأَرْثَمِ أَمْوَالُهُمْ وَلَا تَنْبَدُوا
 إِلَيْهَا بِالطَّبِيبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَى أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ۚ ﴿٢﴾
 وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِسُوا مَطَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ
 مَعَىٰ ۚ وَتِلْكَ أَوَّلُ نَسَبٍ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
 ذَلِكَ أَقْرَبُ ۚ أَتَعْلَمُونَ ۚ ﴿٣﴾ وَأُولُوا النِّسَاءِ صَدَقَتُهُنَّ نِكَاحَهُ فَإِنْ طَبَنَ
 لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُنَّ نَفْسًا كُفُّوا هِيَ أَمْرٌ بَقِي ۚ وَلَا تُؤْتُوا أَسْمَاءَ
 أَمْوَالِكُمْ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَزُكْرًا فِيهَا وَاسْكُوهَا أَكْثَرُ ۚ وَقُولُوا لَهُمْ
 قَوْلًا مَعْرُوفًا ۚ وَاتَّبَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ
 رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِطَارًا ۚ يُكَبَّرُوا
 وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْعِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا فَعَلْتُمْ
 إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللهِ حَسِيبًا ۚ

ترسيان دراستا كجيت سيويدا [نه وي هوين خودانيى ژى دكن] [نه گهر مار بكن] دادوهريسى نه كن
 [و مافيت وان ب دورسى نه دهنى، وان بهيلن]، قيجا ژ نيت ديترييت هه وه پى خوش، دويان، ستيان، چاران
 مار بكن، به لى نه گهر هوين بترسن دنا فبه را واندا وه كهه قيسى [عه داله تى] نه كن، ژ نه كى ب تنى بينن
 [و ناييت پتر بينن] يان ژى جارى ييت خو مار بكن، نه قه [هيلا نا هه وه بو سيويان، دا خورتيى لى نه كن
 و مافى وان نه خون و تيك ژن ب تنى، نه گهر هوين بترسن داد گهريسى دنا فبه را واندا نه كن] ريكا ژ هه ميسان
 نيزيكتره كو هوين خو ژ سته مكرنى بپاريزن و بدهنه پاش. ﴿۴﴾ و مارا ژنان ب خوشى بدهنى، و هه كه وان
 [ژنان] تشتهك ژ مارا خو ب خوشى [و ب دلى خو] بو هه وه هيلا [و گهر دهنه هه وه نازا كر]. ئيدى بخون ل
 هه وه حه لال بيت و نوشى جان بيت. ﴿۵﴾ و هوين مالى ساويلكه يان [ژ بجويك و دين و دهست دريبيان]
 نه دهنه قى، نه [مالى] خودى بو هه وه كرييه نه گهرى بهرده و اميا ژيانى [و ژيان ل سهر رادو هسيت] بى
 خودان بكن و ب جلك بيخن، و ئاخشتنا خيرى بو وان بيژن [ئانكو نه گهر هوين ب ئاقل كه تن دى مالى
 هه وه دهينه هه وه]. ﴿۶﴾ و سيوييان بجهر بينن هه تا بالق دبن [و دئنه ژنان يان شويان]، و نه گهر هه وه ديتن
 بالق بوون و ب ئاقل كه تن، مالى وان بدهنه قى، و له زى لى نه كن بخون ژ ترسا مه زبونوان [ترسا هندى
 كووى مالى ژ هه وه بستين]. و هه چيى دهوله مه نديت بلا [چو مالى بهرانه رى خودانيا خو ژ سيويان
 رانه كهت] ويى دل پاقر بيت. و هه چيى خيزان (فه قير) بيت بلا ته مه تى زه مه تا خو و ل دويف هه وجهييا
 خو بخوت، و نه گهر هه وه مالى وان دا وان، شاهدان ل سهر بگرن [كا هه وه مالى سيويان هه مى داييى
 يان ژى نه]، و خودى بو هه وه بهسه زي ره فان و حسابدار.

لِّرَجَالٍ تَصِيبُ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ
مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبٌ
مِّمَّا رَزَقْنَاهُ وَأَذا حَضَرَ الْقِسْمَةُ أُولُوا الْقَرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينُ فَأَزْذِقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا
وَلِيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا
خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٦٨﴾ إِنَّ
الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي
بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿٦٩﴾ يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي
أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَىٰ إِن كَانَ كُنَّ نِسَاءً
فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا
النِّصْفُ وَلَا جُورَ عَلَيْهِمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ
كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَتْهُ أَبَوَاهُ فَلِلْمُتَّكِفَةِ إِنْ
كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِلْمُتَّكِفَةِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا
أَوْ دَيْنٍ ؕ أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ إِنْ اللَّهُ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٧٠﴾

﴿٧٠﴾ زهلامان د وی (مالی) دهیاب و کس و کاران ب پاش خوځه هیلای، بار و پشکه هیه، و ژنان زی ژ وی (مالی) دهیابان و کس و کاران ب پاش خوځه هیلای، بار و پشکه هیه، چ کیم چ زیده، پشکه که [ژ بهرې خودیځه] هاتییه دانان. ﴿٨﴾ و نه گهر ده می لیکځه کرنی، کس و کار و سیوی و بهلنگاز نامادهبون، تشته کی ژ وی میراتی بدنه وان، و ناخفتنه کا بی ته زیته بیژنه وان. ﴿٩﴾ و تهویت ژ هندې برسن، نه گهر ب پاش خوځه دینده هه کا بی چاره بهیلن، ستم لی بته کرن [دقیت هه رب وی چافی بهرې خو بدنه سیوییت تهو خودانیی ژ دکن، و پا نه گهر تهو ژو تهو یی مربایه، کا وی دقیا چاوا سهره گو هییا زارو کیت وی هاتبایه کرن، نه ها دقیت تهو زی یی و هسایت د گهل سیوییت تهو سهره گو هییا وان دکته]، قیجا بلا ژ خودی برسن و ناخفتنا راست د گهل وان بکن [نانکو چاوا د گهل زارو کیت خو دناخشن، و دیژنی: کورې من، کچا من، هه فی ناخفتنی د گهل سیویان زی بکن].

﴿١٠﴾ تهویت مالی سیویان ژ بی بهختی و ب نه هقی دخون، ب راستی تنی تهو یی ناگری تری زکی خو دکهن و دخون، و زوی دی چنه د ناگری دوژه هیدا. ﴿١١﴾ د دهرهقی زارو کیت هه وه دا خودی [ب فی پهنکی] فرمانا هه وه دکته، کو باراکوری ته متی بارادو کچانه، و نه گهر زارو کیت هه وه کچ بن و ژ دویان پتر بن، دوسیکا میراتی بو وانه، و نه گهر [میرا تخور] کچهک ب تنی بیت، نیف [یا میراتی] بو ویه، و دهیابیت وی [یی مری] هه ټیکی شه شیک دگه هیتی، نه گهر [تهو یی مری] زارو ک هه بیت [چ کور بن، چ کچ] و نه گهر چو زارو ک [چ کور، چ کچ] نه بن و دهیابیت وی بوونه میرا تخوریت وی، سینک بو دهیکا ویه، و نه گهر [تهو یی مری] برا هه بن [خویشک و برا، دویان پتر]، شه شیک بو دهیکا ویه، [نه ف پشک و باره دی ټینه لیکځه کرن] پشتی جهینانا و هسیتا مری کری یان ژی [دهر ټیخستنا] قهران [دهینان]. بابیت هه وه و زارو کیت هه وه، هوین نوزان کی ژ وان پتر دخیرا هه وه دایه [ژ بهر هندې خودی هه ټیکی پشک و باریت وی دیار کرن]، نه ف نه رکه ژ بهرې خودیځه ل سهر هه وه هاته دانان، ب راستی خودی یی زانا و کار بنه جهه.

الغفران

﴿۱۲﴾ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوَصِّينَ بِهَا أُولَئِكَ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّلُثُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوَصِّونَ بِهَا أُولَئِكَ وَلَهُنَّ الثُّلُثُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِيْنَ بِهَا أُولَئِينَ غَيْرِ مُضَافٍ وَصِيَّةٍ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَلِيلٌ ﴿۱۳﴾ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۱۴﴾ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿۱۵﴾

۷۹

﴿۱۲﴾ و نیفا میراتی ژ تیت [هه فسه ریت] هه وه هیلائی بۆ هه وهیه [پشتی مرئی] نه گهر وان چو زارووک [کوړیان کچ] نه بن [نه ژ هه وه، و نه ژ چو زه لامیت دی] و نه گهر وان زاروکه هه بیت، چاریکه ژ میراتی وان هیلائی بۆ هه وهیه [هه لبته] پشتی جهننا و هسیه تا کری و [دهر ئیخستنا] قهران [ده بنان] و نه گهر هه وه چو زارووک نه بن [کوړیان کچ، ژ وئی یان ژ تیکا دی]، چاریکا میراتی هه وه بۆ هه فسه ریت هه وهیه، و نه گهر هه وه زاروکه هه بیت هه شتیکا میراتی هه وه بۆ وانه، پشتی جهننا و هسیه تا هه وه کری و دهر ئیخستنا قهران، و نه گهر زه لامه ک یان ژ نه ک بی عه یال و بی باب [مه خسه دیا بی دوینده و باب و باپیر بیت] مر، و برایه ک یان خویشکه کا [ژ دهیکی] هه بیت شه شیک بۆ هه ر ئیکی و نه گهر ژ تیکی بتر بن هه می دسیکیدا ده فپشکن، پشتی جهننا و هسیه تا بی زیان و دهر ئیخستنا قهران، نه فه فهرمانه ژ خودی، و خودی زانا و حه لیمه [نانکو له زئی ل جزادانی ناکهت]. ﴿۱۳﴾ نه فه فهرمان و تخویبیت خودینه، و هه

ئیکئی گوهداریسا خودی و پیغه مبه ری وی بکهت، دی ئیخیته ده حه شتاند ا نه ویت رویار ده بر او دنا فرا ده بر کن، و هه وه هه ری تیدا بن، و نه فه یه سه رکه فتنه مه زن. ﴿۱۴﴾ بی گوهداریسا خودی و پیغه مبه ری وی نه کته و بده ته سه ر تخویبیت وی [فهرمانیت وی ب جه نه ئینیت] دی ئیخیته دنا ف ناگریدا کو هه وه هه ر تیدا بیت، و ئیزایه کا ب رسوا و ره زالهت بۆ ویه.

وَالَّذِي يَأْتِيَنَّ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ
 اَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ
 حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا
 وَالَّذَانِ يَأْتِيَانِيَهَا مِنْكُمْ فَقَدْ وَهَمْنَا بِان تَابَا وَأَصْلَحَا
 فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا
 إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهْلَةٍ
 ثُمَّ يَتَوَفَّوْنَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا
 وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ
 يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
 قَالَ إِنِّي تَبْتُ وَالَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كَقَدْ
 أُوتِيَكَ أَغْتَدَا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
 يَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
 لِيَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَاءِ انْتِئِمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ
 مُبَيَّنَةٍ وَعَايَرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى
 أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

﴿۱۵﴾ و ئەوێت زانیی دكەن ژ ژنكێت ههوه، چار
 شاهدان ژ خوێل سهر بگرن، قیجا ئەگەر شادهیی ل
 سهر دان، د مالیت و انقه ئاسی بکەن هەتا دمرن، یان
 زی هەتا خودی پیکە کا قورتالبوونی بۆ فەدکەت و
 ددانیت [هەلبەت ئەف فەرمانە یا دەستیپکا ئیسلامی
 بوو، پاشی هاته راکرن]. ﴿۱۶﴾ و ئەوێت دکهفنه
 د زانییدا ژ ههوه [چ ژن چ مێر] بئیشین، و ئەگەر
 تۆبه کەرن و خوێ باشکەرن، زی بگەرن، ب راستی
 خودی یی تۆبه وەرگر و دلۆقانه. ﴿۱۷﴾ ب راستی
 تۆبه یا وان ب تنی دێتته وەرگرتن و قەبویل کرن ئەوێت
 ژ نەزانی گونەهی دكەن، پاشی ژ نیزی و زوی [ژ وی
 کرنی پەشیان دهن] ل خوێ دزفەرن و تۆبه دكەن، قیجا
 خودی تۆبه یا فان قەبویل دكەت [و تۆبه یی ددەتە
 سەر] و خودی زانا و کاربنه جههه. ﴿۱۸﴾ و تۆبه بۆ
 وان نینه، ئەوێت کار و کرباریت خراب و گونەهان
 دكەن [دەمیننە د گونەهیدا، و ل خوێ نازفەرن] هەتا تێک
 ژ وان دکهفنه بهر مرنی [ژ نوی] بیزیت: ئەها ژ نوی
 من تۆبه یه [و ئەز پەشیانم]، و [تۆبه] بۆ وان زی نینه
 ییت دمرن، و ئەو گاور، نیزابه کاب دەرد و دژوار مە بۆ فان بهر هه فکریسه. ﴿۱۹﴾ گەلی ئەوێت ههوه باوهری
 ئیناین نه دورسته هوین ب کۆته کی بینه میرا تخوریت ژنان [نانکو وه کی ههر میراته کی بگههیننه خو و دهستی
 خو داننه سەر]، و بۆ ههوه نه دورسته هوین پیکه وان بگرن و نه هیلن شوی بکەن، دا هنده کی ژ وی مالی
 ههوه دایه وان [ژ مههرا وان] ژ وی وەرگرن، ژ بلی وی، ئەگەر خەله تیه ک ئاشکەر ا بکەت، و ب پاشی و
 قەنجی د گەلدا بن و سەر دهرییی د گەل بکەن. و ئەگەر ههوه نه فیان [بێنا خو لی فرهه کەن و بهر نه دهن]
 چونکی دبیت هوین ژ تشته کی بیزار بن و ههوه نه فییت، و خودی خیره کا مه زن قیخستیه تیدا.

وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَبْتَغُوا زَوْجًا مَكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ
 إِحْدَهُنَّ قَطْرًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ سَبِيحًا أَنْ تَأْخُذُوا مِنْهُ
 بَعْضُهُنَّ وَآخَرُهَا مَيْتًا ﴿٢٠﴾ وَكَيفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى
 بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنِ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾
 وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ
 إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ
 سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبنَاتُكُمْ
 وَأَخَوَاتُكُمْ وَعُمَّتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبنَاتُ
 الْأَخِ وَبنَاتُ الْأَخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ
 وَأَخَوَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ
 وَزَوَّجَاتُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمْ
 اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا
 جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ
 أَصْلَابِكُمْ وَأَبْ تَجْمَعُوا بَنَاتِ الْأَخْتَيْنِ إِلَّا
 مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٣﴾

﴿۲۰﴾ و نه گهر هه وه فیا ژنه کئی شوینا ژنه کا دی [پشتی
 بهردانی] بینن، و ئیک ژ وان هه وه ماله کئی مهزن
 [ب نافی مه هری] دابیتی، چو ژ وی [مالی] ژئی نه ستینن
 [هوین وی مالی] چاوا دی ژ بی بهختی و ب گونه هه کا
 مهزن ژئی ستینن. ﴿۲۱﴾ نه ری چاوا هوین دی وی مالی
 ژئی ستینن و هوین چۆینه دهف ئیکدو [و هوین ب تنی
 مایینه د گه لیک] و [وهختی مه هر کرنی] وان په یانا
 موکوم ژ هه وه ستاند بییه. ﴿۲۲﴾ و هوین وان ژنان
 مار نه کهن نه ویت بابیت هه وه مار کرین، ژ بلی وی
 نه واهه وه بهری فی فهرمانی ئینابیت، ب راستی نه و
 کاره کئی زیده کریت بوو، و پیسه کار و پیسه پرک بوو.
 ﴿۲۳﴾ ل سهر هه وه هاته هه رامکرن و نه دور سترن
 [مار کرنا] دهیکیت هه وه، و کچیت هه وه، و
 خویشکیت هه وه، و مهتیت هه وه، و خالهتیت هه وه، و
 برازاییت هه وه، و خوارزاییت هه وه، و دهیکیت هه وه
 ییت شیری [دایینیت هه وه]، و خویشکیت هه وه
 ییت شیری، و خه سو بییت هه وه، و نه فسیییت هه وه
 ییت دمالا هه وه دا مهزن بووین، ژ وان ژنیت نفین د

ناقبه را هه وه و واندا چیبو وی، و نه کهر نفین نه بیت دناقبه را هه وه و واندا چو گونه هه بو هه وه تیدا نینه هوین
 وان نه فسیان مار بکهن. و بویکیت هه وه ییت کوریت هه وه ییت دورست، و [دیسا هه رهامه] هوین دناقبه را
 دو خویشکان دمار کریتدا کۆم بکهن، نه و نه بیت نه واهه وه بهری فی فهرمانی کریت، ب راستی خودی
 گونه هه ژپهر و دلوفانه.

الجزء
الخامس

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ إِنْ كُنْتُمْ تَبْتَغُونَ
بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ
مِنْهُمْ فَعَاتُوهُمْ أَجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا
تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ۝ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ
الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ
فَتَيَ كُمْ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ
مِنْ بَعْضٍ فَانْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ مُحْصِنَاتٍ غَيْرَ مُسْفِحَاتٍ وَلَا مُتَّخَذَاتٍ
أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْتُمْ فَإِنَّ أَتَيْنَ بِفَجْشَةٍ فَلْيَنْصِفْ
مَالَهُنَّ الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَدَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ
مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝
يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

﴿۴۵﴾ و [مار کرنا] ژنیت شوپکری و ب میړ [بو هه وه
حهرامه] ژ بلی وان پیټ [ب خه زایی بووینه]
جیړ پیټ هه وه [و نه گهر جیړی یا شوپکری بیت بو
خودانی (سهر کارئی وئ) دورست نینه هه تا زه لامی
وئ دمريت یان دئیته بهردان] نه هه فهر مانا خودیته
ل سهر هه وه هاته دانان و نفیسین [بو که سی ناییت
بده ته سهر] و ژ بلی شان پیټ بووین، هه که هوین
مارا وان بده نی و ده همن پاقر بن و زنا که نه بن، بو
هه وه دورست و حه لال، قیجا هه چیا هه وه خو شی
ب نفینا وان دیت [ثانکو مار کر] مارا وان [هه وه
دناف خو دا دیار کری] ب تهرک بده نی، و گونه هل
سهر هه وه نینه پشی هه وه مه هر دیار کری د گه لیک
پیک بین [ثانکو ژ وئ مارا دیار کری ب قایل بونا
هه وه هه ردوکان، کیمتری بده نه وان، یان زی ژ وئ
مارئی پتر بده نه وان]، ب راستی خودی پی زانا و
کار به جهه. ﴿۴۶﴾ و هه چی ژ هه وه نه شیا [ب مالی
خو] ژ نه کا نازاد و خودان باور و ده همن پاقر مار
بکه ت [و بو خو بینیت] قیجا بلا جیړ پیټ خو ژ

کچیټ موسلمان مار بکه ت [نه گهر شیان هه بن یا نازاد مار بکه، نه دورسته یا جیړی مار بکه، و دیسا
نه دورسته جیړیا نه موسلمان مار بکه ن]، و خودی ب باور مریا هه وه چیتر دزانیټ [ثانکو دبیت باور مریا
هنده جیړیان ب هیز و موکو متر بیت ژ یا نازاد کری] هوین ژ ټیکن [ثانکو هوین هه ردو مروفن چ
هوین بهنده بن چ هوین نازاد کری بن هوین د مروفاتیټیدا ټیکن]، ټیدی ب ده ستوریا سهر کاریت وان مار
بکه، و مهرا وان ب قهنجی [ب ناوایه کی دورست و شهرعی و گونجایی د گه ل سهر بهری] بده نه وان
[نه هه جیړیه بو هه وه دورسته مار بکه ب وی شهرتی] د ده همن پاقر بن و زنا که ریټ ناشکه را نه بن، و
خودانیټ یاریټ نه بن، قیجا وه ختی شوپکر و که فتنه د کریتیټیدا [ثانکو د زنا پیټدا] نیقا جزایی ژنیت
نازاد ل سهر وانه، نه هه فهر مانه [مار کرنا جیړیان] بو وی دورسته، یی ژ خو پترسیت [نه گهر ژنی نه نیټیت]
دی که فیته د گونه هیدا [ثانکو د زنا پیټدا] و نه گهر خو رابگرن [و جیړیی مار نه که ن] بو هه وه باشتره، و
خودی گونه هه ژ بهر و دلوفانه. ﴿۴۷﴾ خودی [ب شان فهر مانان] دقیت بو هه وه دیار که ت [کاچ ل سهر هه وه
حه لاله و چ حهرامه]، و بهری هه وه بده ته پی و رهوشیتیت پیټ بهری هه وه [ژ پیغه مبه و چاکان]، و توبه یی
بده ته سهر هه وه، و خودی زانا و کار به جهه.

﴿۴۷﴾ خودی دثیت [ب فان بریاران] توبه یی بدانتته سهر هه وه، و نه ویت ب دویف دلخوازیان [مه خسه د ژئی بیت حه رام] دکه فن، دثیت هوین گه له ک ب ره خئی وانفه بچن [ئانکو کار و کریاریت وان بکه ن]. ﴿۴۸﴾ و خودی دثیت ل سهر هه وه سقک بکه ت [ئانکو کاری هه وه ب ساناهی بیخیت، ب دانا وی بو هه وه شهر بعه ته کی ساناهی و گونجایی د گه ل سروشتی مروقی]، ب راستی مروقی بی هیز و لاواز هاتییه چی کرن [ئانکو نه شیت بیتا خو ل سهر دلخوازیان فره ه بکه ت]. ﴿۴۹﴾ گه لی خودان باوه ران مالی خو [تیکدو] د نا فیه را خودا ب نه هه قی نه خو ن [وه کی سه له فی و قوماری و زه بکرنی (احتکار) و دزییی ... هتد]، باز رگانییه کا هوین ل سهر قایل نه بن تی نه بیت [ئانکو ب کریین و فروتنان هه ردو ئالیییت قایل بخو ن و ب ریکیت دورست] و خو [ژ بی هیپیوونی] نه کوژن یان تیکدو نه کوژن ب راستی خودی د گه ل هه وه یی دلوقانه. ﴿۵۰﴾ و هه چیی [ژ هه وه فان نه دورستییت بوری] ژ سته می وزیده گافی

وَاللّٰهُ يُرِيدُ اَنْ يُّوْبَّ عَلَيَّكُمْ وَيُرِيدَ الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الشَّهْوَاتِ اَنْ يُعْمِلُوْا مِثْلًا عَظِيْمًا ۝۴۷ يُرِيدُ اللّٰهُ اَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وُجُوْعَ الْاِنْسَانِ ضَعِيْفًا ۝۴۸ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّا اَنْ تَكُوْنَ بَیْعَةً عَنْ كَرَاهٍ مِّنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ ۝۴۹ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ۝۵۰ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدُوًّا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ نَارًا وَّكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ۝۵۱ اِنْ تَجَنَّبُوْا كَيْۤاٰرَ مَا تَنْهَوْنَ عَنْهُ تُغْفَرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُّدْخَلًا كَرِيْمًا ۝۵۲ وَلَا تَسْمُوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهِۦ بَعْضُكُمْ عَلٰی بَعْضٍ لِّلرِّجَالِ نَفْسِيْۢنَ وَمَا اَكْثَرُ سُوْا وَّلِلنِّسَاءِ نَفْسِيْۢنَ وَمَا اَكْثَرُ سَبَبٍ ۝۵۳ وَسَلُّوْا اِلَیَّ مِنْ قُضٰیٰتِكُمْ ۝۵۴ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْۤءٍ عَلِيْمًا ۝۵۵ وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوْلٰیۢنَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُوْنَ ۝۵۶ وَالَّذِيْنَ عَقَدْتَ اَيْمٰنُكُمْ فَاَتَوْهُمْ نَصِيْبُهُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰی كُلِّ شَيْۤءٍ شَهِيدًا ۝۵۷

فی بکه ت، دی وی کهینه د ناگری دۆره هیدا، و نه فه ب خو ل دهف خودی ب ساناهییه. ﴿۴۷﴾ نه گه ر هوین خو ژ گونه هییت مه زن [شرکی و کوشتی و دزیی و سیر به ندییی ... هتد] بده نه پاش، گونه هییت هه وه بیت بجویک دی په رده پۆش کهین و ژبه یین و فه شیرین، و هه وه دی بهینه جهه کی دلخۆش و باش. ﴿۴۸﴾ و هوین دلخوازییا وی تشتی کو خودی هنده ک ژ هه وه پی ب سهر هنده کیت دی ئیخستین، نه که ن [ئانکو خو زییا هندی بکه ی خودی ژ وی بستینیت و بده ته ته]، و زه لاما ن پشک و بار ژ کار و کریاریت کریین هه نه، و ژان پشک و بار ژ کار و کریاریت کریین هه نه، و داخوازا که ره ما خودی بکه ن، ب راستی خودی ب هه می تشتی ئاگه هداره. ﴿۴۹﴾ و مه میراتگر بو هه ر ئیکی دانینه ژ میراتی ده بیاب و کهس و کاران هیلا یی، و نه ویت هه وه په ییان داینی [کو بینه میراتگریت هه وه] پشک و باریت وان بده نی [هه لبه ت نه ف فره مانه ل ده سته پیکا ئیسلامی بوو، پاشی هاته را کرن ب گۆرنا خودی] ﴿۵۰﴾ و اولو اولوا لرحا بعضهم اولی بعض ب راستی خودی ل سهر هه می تشتان به ره هف و شاهده.

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى
بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالَّذِينَ حَتَّتْ
حِفْظَكَ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّذِي خَفَا
نُشُورَهُمْ يَقْعُوبُهُمْ وَانْجُرُّوهُمْ فِي الْمَصَاجِعِ
وَأَضْرِبُوهُمْ فَإِنْ أَطَعْتُمْ فَلَا تَتَّبِعُوا عَلَيْهِمْ سَبِيلًا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ۖ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا
فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ
يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
خَبِيرًا ۝ * وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ
وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ
وَأَنْتَ السَّبِيلُ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَنُكُمْ إِنَّ اللَّهَ
لَأَوْحِي مَنْ كَانَ خَفِيًّا فَخَوِّرْ ۖ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ
وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ
اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ۝

الجزء

﴿۳۴﴾ زهلام سهرکار و سهرپهرشتیت کاروباریت
ژنانه [ئانکو دڤیت ئەول بەر خزمەتا وان بن و ب
کاروباریت وان رابن] ژ بەر کو خودی هندەک ب
سەر هندهکان ئیخستینه، و ژ بەر کو [زهلام] مالی
خۆ [د بەر واندا] دمه‌زێخن، فێجا ژنیت چاک
[کارراست] گوهداریت خودی و زهلامیت خۆنه
[وب ئەرکی خۆ رادبن د راستا خودیدا، و باشی د راستا
زهلامیت خودا] و بۆ مال و ناموسا [زهلامیت خۆ]
د پشت و پرا، ب هاریکارییا خودی پارێزەر، و ئەو
ژنیت هوین ژنی د ترسن کو گوهدارییا هه‌وه نه‌که‌ن
[خۆل سەر زهلامی خۆ مه‌زن بکه‌ن و مافیت وان
نه‌ده‌نی] شیرەتان ل وان بکه‌ن [و ژ خودی و ئیزایا
پوژا قیامه‌تی بترسین] [و ئەگەر باشقە چۆن باشە،
و ناییت چو ریکیت دی بگری، و ئەگەر نه‌] خۆ ژ
نشینا وان بده‌نه‌ پاش [ئانکو ل سەر نفینا وی بی، به‌لی
پشتا خۆ بده‌یی و پوخته‌ پی نه‌که‌ی، و هه‌که‌ ب قی
چه‌ندی ژ نه‌هاته‌ پێ] فێجا لی بدن [به‌لی لیدانه‌کا
بی ئیش] فێجا ئەگەر گوھی خۆ دانه‌ هه‌وه، هوین
چو هێجه‌تان هلنه‌تێخن [کو هوین خورتی و سته‌می لی بکه‌ن]، ب راستی خودی یی بلند و مه‌زنه
[ئانکو پشتی گوهدارییا هه‌وه کرین، ئەگەر سته‌می لی بکه‌ن، بزانی خودی ژ هه‌میان مه‌زنتره‌ و ل سەر هه‌وه
ده‌سته‌هلاتداره‌ هه‌روه‌کی هوین ل سەر وان ده‌سته‌هلاتدار، و بۆ هه‌وه‌ ناهێلێت]. ﴿۳۵﴾ و ئەگەر هوین ترسیان
نافه‌را وان نه‌خۆش بیت و ژیک نه‌گرن، دادوه‌ره‌کی ژ مروفتیت زهلامی و دادوه‌ره‌کی دی ژ مروفتیت ژنی
هه‌لبێژن [و فریکه‌نه‌ ده‌ف ئیک، دا پیکه‌ به‌ری خۆ بده‌نه‌ ئارێشه‌یی و چاره‌سەر بکه‌ن] فێجا هه‌که‌ ب راستی
وان [هه‌ردو دادوه‌ران] بڤین وان پیک بینن و نافه‌را وان خۆش بکه‌ن، خودی دی وان ئیخه‌ به‌ریک، ب
راستی خودی زانا و شاره‌زایه‌. ﴿۳۶﴾ و هوین خودی به‌ریسن و چو هوگر و هه‌قه‌ران بۆ چی نه‌که‌ن، و د
گه‌ل ده‌بیابان د چاک بن [دیسا] و د گه‌ل که‌س و کار و سیوی و به‌لنگاز و جیرانیت دینه‌ مروفتیت هه‌وه، و
جیرانیت چو مروفتانی د گه‌ل هه‌وه‌ نه‌یی و هه‌قالی ریک یان هه‌قه‌را خۆ و رێڤینگ و به‌نده‌یی هه‌وه، ب
راستی خودی هه‌ژ قه‌به‌یی به‌سه‌نده‌ر ناکه‌ت [ئه‌وی که‌سی ژ خۆ مه‌زنتر و بلندتر نه‌بینیت و ببینیت ئەول
سەر غه‌یری خۆدایه‌]. ﴿۳۷﴾ ئەویت [ئانکو قه‌به‌ و دفن بلند] چرویکیی دکه‌ن [د راستا فەرمانا خودیدا و د
راستا ده‌بیاب و که‌س و کاراندا... هتدا]، و فەرمانا خه‌لکی ژ ب چرویکیی دکه‌ن، و وی که‌ره‌ما خودی د
گه‌ل کری قه‌دشێرن، و خودی ئیزایه‌کا هه‌تکه‌ر بۆ گاوران به‌ره‌هه‌فکریه‌.

﴿۳۸﴾ و ئەوئەت مالى خۆب رۆيمەتيا مرقان دمه زىخن، و باوەرىسى نەب خودى دئىن و نەب رۆزا قىامەتئى، و ھەر كەسى شەيتان ھەفالى وى بيت [بىاوى بكەت و ل دويٹ وى بچيت] پيسە ھەفاله [چونكى دئ بەرى وى دەتە خرايىسى وەكى قەبەيسى و خۆمە زىكرنى و چرويكى و رۆيمەتئى... ھتدا].

﴿۳۹﴾ ماچ زيان دا گەھىتە وان ئەگەر باوەرى ب خودى و رۆزا قىامەتئى ئىنابانە، و ژ تىستى خودى دايىيە وان سەدەفە ژى دابانە، و خودى ب وان ئاگە ھدارە [كا ھەر ئىكى ئىتە تاوى چيە]. ﴿۴۰﴾ بئى گۆمان خودى تەمەت دندكە كئ [ئەوا دناف تىرۆژكا رۆژيدا] ستمەى ل كەسى ناكەت، ئەگەر [ئەو دندك] باشى بيت [خودى] چەند جار كى لئ دكەت، و دئ خەلاتە كئ مەزن دەتئ. ﴿۴۱﴾ فئىجا ئەو دئ دچ كراسدا بن دەمئ ئەم بۆ ھەر ملەتە كى شاھدە كى دئىن [پئىغەمبەرىت وان شادەيسى ل سەر وان ددەن] و ئەم تە ژى ل سەر فان دكەينە شاھد. ﴿۴۲﴾ وئ رۆژى [رۆزا قىامەتئى] ئەوئەت گا و رېووين و گوھدارىيا پئىغەمبەرى نەكرين،

وَالَّذِينَ يُفْقِرُونَ أَمْوَالَهُمْ رِيقَةَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنْ اللَّهُ لَا يَبْطُلُ مِنْفَقَالِ ذَرْوًا وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضْعِفُهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَ هَيَّجُودُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُوا الرِّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُشَارُونَ الصَّلَاةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

حەز دكەن ئەرد بئتە كەلاشتن، و تیدا بچن و دگەل ئاخى بئە ئىك، [وئ رۆژى] نەشئىن چو ئاخشتان ژ خودى قەشئىرن. ﴿۳۸﴾ گەلى خودان باوەران، نئزىكى نئزئى نەبن دەمئ ھوین سەر خۆش ھەتا ھوین بزائن كا ھوین چ دىيژن، ديسا دەمئ لەش دىي نئزئىييدا [جەنا بەتيدا] ژ بلى كو ھوین رېبار بن ھەتا خۆ دشۆن، و ئەگەر ھوین نەخۆش بن [نەشئىن ئافى ب كارىبن] يان ژى رېفینگ و رېبار بن [دسەفەرىدا بن] يان ئىك ژ ھەوہ ژ دەستافى ھات يان چۆبئە نئىنا ژئى، و ئاف [بۆ دەستفئىر و لەش پاقر كرنى] ب دەست ھەوہ نەكەفئەت، تەيەمومئ ب ئاخە كا پاقر بكەن، سەر و چاف و دەستان قەمالن، ب راستى خودى گونە ھەژئەبەر و دلۆفانە. ﴿۴۲﴾ ما تە نەددىت ئەوئەت [خودى] بارەك ژ زانينا كئىيى [كو تەوراتە] داييى، گومرايى و بەرزەيىيى پئى دكرن، و وان دقئەت ھوین ژى دسەردا بچن.

وَاللَّهُ أَغْلَىٰ بِأَعْدَائِكُمْ وَلَئِنْ يَأْتِ بِاللهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ تَصِيرًا ﴿٥٥﴾
 مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُخَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ
 سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَسْمَعُ غَيْرَ مَسْمُوعٍ وَإِنَّا لَنَاسِيَةٌ
 وَطَعْنَا فِي الْأَذْنِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَسْمَعُ وَأَنْظُرْنَا
 لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ
 إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٦﴾ بَيَّنَّا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ ءَايَاتُنَا نَزَّلْنَا
 مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْغَسَ وَجُوهَ قَوْمِهَا
 عَلَىٰ أَذْيَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ النَّبِيِّ وَكَانَ أَمْرُ
 اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٥٧﴾ إِنْ يَأْتِ بِاللهِ لَا يَغْفِرَ لَكُمْ شُرَكَاءُ بِهِمْ وَيُغْفِرْ مَا دُونَ
 ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٥٨﴾
 أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ رَبُّهُم بِاللَّهِ يَزْعُمُونَ
 وَلَا يَظُنُّونَ قِتْلًا ﴿٥٩﴾ أَنْظِرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
 وَكَفَىٰ بِهِمْ إِثْمًا مُبِينًا ﴿٦٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا
 مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿٦١﴾

﴿۵۵﴾ و خودی چیتَر دژمنیت هه وه دنیا سیت [ژی
 ب ناکه ه بن]، و به سی هه وه به خودی [بۆ هه وه]
 سه میان و به سی هه وه به خودی [بۆ هه وه] پشته فان.
 ﴿۵۶﴾ جوهی ئاخفتنی فاری دکهن [ئانکو دگوهورن]
 و دبیزن: ب نه زمان خواری یان ب تان هافیتن ل دینی
 مه ئاخفتنا ته بهیست، به لی ئهم پی ناکه یین، و گولی
 بیه و ته گولی نه بیت [مه خسه دا وان نفرینه ئانکو
 بمری یان که ی بی] و [دبیزن] [راعنا] [مه خسه دا
 وان ژی پامانه کا نه یا جوانه] و نه گهر وان گۆنایه، مه
 [گۆتنا ته] بهیست و ئهم ب گۆتنا ته دکه یین، و [انظرنا]
 [شوینا] [راعنا] [ئانکو خو ل مه بگره و مؤله تی بده مه]
 بۆ وان باشت و دور ستر بوو، به لی ژ بهر گاوری یا وان
 خودی ئه و دویری دلۆفانی یا خو تیخستن، قیجا ژ بلی
 باوهره کا کیم باوهری نی نائین [ئه و ژ ی باوهریه کا
 لاوازه ب هنده ک پیغه مبه ر و کتیبان]. ﴿۵۷﴾ هه ی
 گه لی ئه ویت کتیب بۆ هاتین [ئانکو جوهی و فله]
 باوهری سی ب وئ کتیب مه ئینا بییه خواری [کو قورئانه]
 بینن کو ب راستی ژ وان کتیبانه ییت بهر دهستی

هه وه [کو ئجیل و ته وراتن] بهری ئهم هنده سه رو چافان به ره فاژی به کین و لیک بزفرین یان زی دویری
 دلۆفانی یا خودی بیخین، هه وه کی ئه ویت دایینه سه ر برپا را خودی رۆژا شه نیسی مه دویری دلۆفانی یا
 خو تیخستین و له عنه ت لی کرین، و ب راستی فه رمانا خودی هه ر دی ئینه جه [ئانکو لیقه بوون بۆ نینه].
 ﴿۵۸﴾ ب راستی خودی گونه ها چیکرنا هه فال و هو گران بۆ خودی ژ نابهت و گونه هیت دیتر ئه ویت
 مایین [ژ بلی شرکی] ژ دبهت بۆ یی بقیث، و ب راستی هه ر که سی هه فاله کی بۆ خودی چیکهت، ب
 سویند وی گونه هه کا مه زن کر. ﴿۵۹﴾ ما تو وان نابینی و نانیاسی ئه ویت خو پاک و باقر [ژ گونه هان] دبیین و
 ددانن [کو جوهی و فله نه ده می دبیزن: ئهم مروقیت خود دینه و ئهم ییت بی گونه هین]، خودیه یی بقیث ژ
 گونه هان پاک و باقر دکهت، و ته مهت ده زی سی بهر کی قه سی ژ ی سته م لی نائیته کرن. ﴿۶۰﴾ بهری خو بدی
 کا چاوا ئه و دره وان ب ناخی خودی دکهن؟ و به سی وانه ئه ف گونه ها مه زن و ئاشکه را. ﴿۶۱﴾ ئه ری تو دبیین
 ئه ویت باره ک ژ زانیان بۆ هاتی، باوهری سی ب بوت و شه یانی دئین، و دبیزنه ئه ویت گاوری بوو یین [مه خسه د
 ژ قوره شینه] ئه ف ژ وان ییت باوهری ئینا یین [کو موسلمانن] باشت و راسترن.

الَّذِينَ إِلَى الَّذِينَ يَرْغَبُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ
وَمَا أَنزَلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ
وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ
ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنزَلَ
اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتُ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ
صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَفَىٰ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ يَحْمِلُ
قَدَمَتِ أَيْدِيهِمْ تُرْجَاؤُكَ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا
إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا
فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي
أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِغًا ﴿٦٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ
لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَيْدَ لَا يُؤْمِنُونَ
حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْكُمْ فِي مَوَاقِعَ سَجَرٍ بَيْنَهُمْ شُرُكٌ لَا يُجِدُوا فِي
أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

﴿٦٠﴾ ئەررى تو [حېيەتى نامىنى] نابىنى ئەويت ل نك
خۆ ھزر دكەن، وان باوهرى ب وئ [فورئانى] ئەوا
بۆ تە ھاتىيە خوارى ب وان يىت بۆ يىت بەرى
تە زى ھاتىنە خوارى ئىنايىيە، و دئىن بۆ دادوهرىيى
بىچنە دەف وى يى دادىيى ب فەرمانا خودى نەكەت،
و ئەو ب خۆ زى فەرمانا وان يا ھاتىيە كرن باوهرىيى
پى نەئىن، و ب راستى شەيتانى دئىت وان پىس
پىس سەردا بىت [كو باش دوهرى راستىيى بن].
﴿٦١﴾ و گاڤا بۆ وان يىتە گۆتن: ھوين ل بەر وان
بىرياران وەرن يىت خودى ھنارتىن و وەرنە دەف
پىغەمبەرى، تو دى دوهرىيان يىنى، پويىي خۆ ژ
تە وەردگىرن. ﴿٦٢﴾ فئىجا دى دچ كراسدا بن و دى
چ كەن، دەمى ئاتافەك ب سەر واندا دئىت، ھەر ژ
وئ يا وان ب دەستىت خۆ ب سەرى خۆ ئىنايى
[كو بىريارا (ھوكمى) تە ھىلايىنە و ب يا تاغوتى
پازىبووینە]، پاشى دئىنە دەف تە، ب خودى سويند
دخون و [دبىژن]: ژ قەنجى و چاكى و پىكىئىنانى
پىغەتر مە نەقايە. ﴿٦٣﴾ ئەوا دوروى درەوان دكەن [

خودى دزانىت كاچ دلى و اندايە، سزاكرنا وان مەيلى، و شىرەتان ل وان بكة [ژ دوهرىيىكا دوروىيىاتىيى
بترسىنە] و شىرەتە كا كارلىكەر و ئاشكەرا ناقىبەرا خۆ و واندا بۆ [وان] بىژە. ﴿٦٤﴾ و مە چو پىغەمبەر
نە ھنارتىنە ئەگەر ژ بەر ھندى نەبىت داب دەستورا خودى گوھدارىيا وى يىتە كرن، و ھەكە گاڤا وان سەتم
ل خۆ كرى [تو ھىلايى و ب بىريارا تە رازى نەبوويىن]، ھاتىبانە دەف تە و داخووازا گونە ھژىرنى ژ خودى
كربانە، و پىغەمبەرى ژى داخووازا گونە ھژىرنى بۆ وان كرابىە، دازانن خودى گەلەكى تۆبەوەر گر و دلۇفانە.
﴿٦٥﴾ وەسا نىنە، ب خودايى تە سويند دخوم ئەو نابىنە خودان باوەر [باوهرىيى نائىن] ھەتا ھەر تىشەكى
ئەو ھەفرىكىيى ل سەر دكەن، تە نەكەنە ھەكەم ل سەر، پاشى بەرانبەر بىريارا تە چو دلتنەنگىيى دلى خۆدا
نەبىنن، پاشى ب دورسىتى خۆ ھەلپە سىرنە تە [ئانكوب دورسىتى گوھدارىيا تە بكەن و فەرمان و بىريارىت تە
ب جەھ بىنن].

﴿۶۶﴾ و ب راستی هه که مه ل سهر وان نفیسیابیه خو بکوژن، یان ژ وه لاتی خو دهر که فن ب فهرمانا مه نه دکرن ژ بلی کیمه کی ژ وان، و نه گهر وان ب شیره تیت ل وان دهاتنه کرن کربایه، بو وان چیت و بنه جهتر بوو [مه خسه د بو دنیا و ئاخره تا وان چیتر بوو، و باوهریا وان دا چیت و پتر بنه جه و موکوم بیت]. ﴿۶۷﴾ و ب راستی هنگی ئهم دا خه لاته کی مه زن دهینه وان. ﴿۶۸﴾ و ئهم دا وان راسته پی کهین. ﴿۶۹﴾ [ژ خو وه سایه] ههر که سی گوهداریا خودی و پیغه مبهری بکهت، قیجائو هه فالیت وانن بیت خودی قهنجی د گهل کرین ژ پیغه مبه و راستگو و شه هید و قهنجیکاران، و ئه فیه چ خو ش هه فالن. ﴿۷۰﴾ ئه ف خنیکه [نیعمه ته] ژ خودی ژ بهر وانن، و بهس خودی دزایت کا کی هیژای کهرم و خنیکا و یسه. ﴿۷۱﴾ گهلی خودان باوهران [هوین بهرانبهری نه یاریت خو ناماده بن] و هشیار و کارکری بن، دهست دهست یان ژ ب هه قرا و پیکفه هیرشی ببه نه سهر نه یاران. ﴿۷۲﴾ و ب راستی هنده که ژ هه وه ییت ههین خو فدهیلن و گیر و دکهن، قیجا [به ری خو ددهنی] نه گهر ئاتافه که [ژ کوشتنی و شکه ستنی] ب سهر هه ودهات، دبیزن: ب سویند خودی قهنجی د گهل مه کر [خیرا مه فیا]، ئهم د گهل وان نه بو یسین. ﴿۷۳﴾ و نه گهر که ره مه که ژ خودی گه هشته هه وه [ژ سهر که فن و دهستکه فتیسیان] دی بیژن: ههروه کی بهری نوکه چو فیان و نیاسین د نافه را هه وه و ویدانه یی: خوژی ئه ز د گهل وان بامه، دا ئه ز ژ ب سهر فه راز یسه کا مه زن سهر فه راز بامه. ﴿۷۴﴾ قیجا بلا ئه ویت ژیا نا ئاخره تی ب ژیا نا دنیایی کرین، د ریکا خودیدا جیهادی [شهری] بکهن، و ههر که سی د ریکا خودیدا جیهادی بکهت، قیجا بیتنه کوشتن یان سهر فه راز سهر بکه فیت، ب راستی ئهم دی خه لاته کی مه زن دهینی.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ اقْرَبُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَنبِيهًا ﴿٦٦﴾ وَإِذْ أَلَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَنْ يَطْعَمْهُ اللَّهُ فَإِنَّهُ لَفِي زَكَاةٍ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَكِيمٌ ﴿٦٩﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ مِمَّا فِي بَيْوتِكُمْ ۖ وَكُلُوا وَشَرُّوا وَلِلَّهِ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ مِمَّا فِي بَيْتَاتِكُمْ ۖ وَكُلُوا وَشَرُّوا وَلِلَّهِ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧١﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ مِمَّا فِي بَيْتَاتِكُمْ ۖ وَكُلُوا وَشَرُّوا وَلِلَّهِ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٢﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ مِمَّا فِي بَيْتَاتِكُمْ ۖ وَكُلُوا وَشَرُّوا وَلِلَّهِ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ مِمَّا فِي بَيْتَاتِكُمْ ۖ وَكُلُوا وَشَرُّوا وَلِلَّهِ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٤﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ
أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾
الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِ الظَّالِمِينَ قَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ
كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ
يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كُتِبَ
عَلَيْنَا الْقِتَالُ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَعَ الدُّنْيَا قَلِيلًا
وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ أَلَمْ تَكُونُوا
يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ حَسَنَةٌ
يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ
عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ قَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمُ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ
حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ
فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

﴿٧٥﴾ هه وه خیره؟ بوجی هوین دریکا خودیدا شهرى
ناکهن ژ بهر ته په سهر و بئ دهستهه لاتان ژ زه لام و ژن و
بجوبکان، نه ویت [گازی دکهن] دبیزن: خودیوؤ تو
مه ژ فی گوندئ خه لک سته مکار دهر بیخه، و بوم مه
هاریکاره کی ژ دهف خو بهنیره، و بوم مه پشته فانه کی ژ
دهف خو بهنیره. ﴿٧٦﴾ نه ویت باوهری ئیناین، دریکا
خودیدا شهرى دکهن، و نه ویت گاوروبوین دریکا
سهرئ گاوروبیدا [نه وئ شوینا خودئ دئته پهرستن]
شهرى دکهن، قیجا [گهی خودان باوهران] هوین
شهرئ دوست و یاریت شهیتانی بکهن، ب راستی
کاری شهیتانی [به رانبره یئ خودئ] یئ بئ هیژ بوو.
﴿٧٧﴾ نهرئ ماته نه و نه دیتن نه ویت [ل مه که هی]
بؤ دهاته گوتن، هوین دهستئ خو بکیشن [و شهرى
نه کهن] و نفیزان بکهن و زه کانا مالئ خو بدهن، قیجا
گافا [ل مه دینه یئ] شهر [دریکا خودیدا] ل سهر
وان هاتیسه نفیسین، د وئ گافیدا دهسته که ک ژ وان ژ
مرؤقان دترسیان وه کی ترسا وان ژ خودئ، به لکی پتر
ژ مرؤقان دترسیان، و گوتن: خودیوؤ بوجی ته شهر
ل سهر مه نفیسی، بلا ته نهف شهره ب پاش ئیخستبایه و دهرهت دابایه مه [مه خوشی ب خو برایه و
نهم ب مرن چوبایه]، بیژ: خوشییا دنیا یئ یا کیمه و ناخرهت بئ یئ پاریز کاری یئ بکته چیره، و ته مهت
دهزی یئ نیفا بهر کی قه سه یئ سته م ل هه وه نایته کرن [نه خیریت هه وه کیم دبن و نه گونه ییت هه وه دئته
زیده کرن]. ﴿٧٨﴾ هوین ل کیشه بن [ل ویزئ بن]، خو هوین د که هیئت ناسیقه ژى بن، هر مرن دئ گه هیته
هه وه، و نه گهر قه نجی و خیره ک گه هسته وان، دبیزن: نهفه ژ خودییه، و نه گهر نه خوشییه ک ب سهرئ وان
هات، دبیزن: نهفه نه خوشییه [ژ بئ وه غهریا] ته یه، بیژ [نه وه سایه وه کی هوین دبیزن] هه می تشت
[خوشی و نه خوشی و دان و چیکرن] ژ خودییه، قیجا فان مرؤقان خیره چو ناخشتان تینا گهن [کو چوبئ
خودئ نایت]. ﴿٧٩﴾ هر خیره کا بگه هیته ته ژ خودییه، و هر نه خوشییه کا ب سهرئ ته بیت ژ ته یه [ئانکو
نهفه نه وه یا دهستیت ته کری و ته ب کار و کریاریت خو ب سهرئ خو ئینایی] و مه توب پیغه مبه رینی
بؤ خه لکی هنارتی [و قه دهره خودئ ژ بهر ته نگى و بهر فره ی و خوشی و نه خوشی یئ نه ب دهستئ ته یه] و
شاده یییا خودئ [ل سهر فی چهن دئ] به سه.

﴿۸۰﴾ هەر کەسێ گۆهداریا پیغه مبهری بکهت، ب راستی ئەوی گۆهداریا خودێ کریمه، و یی رویی خو [ژ پیغه مبهری] وەرگیریت [و گۆهداریا وی نهکهت]، مه تو نههنارتی کول سهر وان پارێزقان بی [ب کۆته کی بهری وان بدهیه باشی و باوهریی].

﴿۸۱﴾ [بهرا نهبری ته] دبێژن: [فهه مانا ته ل سهر چاڤیت مه] ئەم دی گۆهداریا ته کهین، ههر گاهه کا ئەو ژ دهف ته چۆن، دهسته کهک ژ وان د شه فیدا وی دکهن و وی دبێژن نه ئەواته گۆتی، و کاج ب شهف دبێژن و دکهن خودی دنفیسیت، ئیدی تو دهست ژ وان بهرده و پوخته پی نهکه و خو ب خودی پشت گهرم بکه، و بهسی تهیه خودی پشته فانی ته بیت.

﴿۸۲﴾ فیجا بۆچی ههزا خو [باش] د قورئانیدا ناکهن، و نه گهر قورئان ژ دهف ئیکی دی هاتبایه ژ بلی خودی، دا گه لهک تشیت فیکنه کهفتی و نه وه کههف تیدا بینن [و وهکی فی تیدا نه بینن، بلا بزانن بی گۆمان ژ دهف خودییه و موحهمه د پیغه مبهره]. ﴿۸۳﴾ و نه گهر خه به رهک ژ سهر کهفتی یان شکه سستی گه ههسته وان

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا ۖ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَأُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبْهَتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨٠﴾

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْقَانُ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَوُجِدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨١﴾ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنَظُّونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّ فَضْلَ اللَّهِ عَلَىكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٢﴾ فَقِيلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تَكْفُلُوا أَنْفُسَكُمْ وَخَرَضَ الْمُؤْمِنِينَ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَكْفُ بِأَسَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنَكُّلًا ﴿٨٣﴾ مَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيمًا ﴿٨٤﴾ وَإِذَا حُجِّبْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنِ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٥﴾

[ئانکو دور و بیان دی به لافکهن، و نه گهر وان ئەو خه بهر گه هاندبایه پیغه مبهری [پسیار ژێ کرانه] یان ژێ [گه هاندبایه] سهر کاریت خو، ئەو یت فان خه بهر ان ژێک دنیا سن، و راستیی ژ نه راستیی جودا دکهن، و نه گهر که ره م و دلۆقانییا خودی ل سهر هه وه نه بایه کیمه ک تی نه بن ییت دی هه می دا ب دویف شه یانی که فن. ﴿۸۱﴾ فیجا تو دریکا خودیدا شه ری بکه، خو هه که تو بی ب تی ژ بی، تو دی ژ کار و کرباریت خو ب تی به پرس بی، و خودان باوهر ان سهر گهرم بکه [بالده بۆ شه پر کرنی]، بی گۆمان خودی خرابی و زیانا ئەو یت بووینه گاور دی ژ هه وه ده ته پاش و فه گریت، و خودی ب هیز تره و جزادانا وی دژوار تره.

﴿۸۲﴾ ههر کەسێ بهر هانییه کا خیری بکهت [مه هه ده را قه نجیی بکهت] وی بارهک ژ وی مه هه ری هه یه، و ههر کەسێ بهر هانییا خرابیی بکهت، بارهک ژ گونه ها وی بهر هانییی بۆ و ییه، و خودی ل سهر هه می تستان دهسته لاند ار و شاهده [جزایی بهرا نه بر هه می تستان ددهت]. ﴿۸۳﴾ ههر گاهه کا سلا ف ل هه وه هاته کرن، هورین چیر بهر سفا وی بدهن یان ژێ وهکی وی فه گیرن، ب راستی خودی ل سهر هه می تستان حسیداره.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَ كُمُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾ فَمَّا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةً وَاللَّهُ أَرْكَسُهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾ وَدُّوا أَنْ تُكْفَرُوا كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُوا سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوا قُلُوبَهُمْ وَأَقْلُوبُهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ زِينًا وَلَا مَصِيرًا ﴿٨٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءَكُمْ حَصْرَتٌ صُدُّوهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يَقْتُلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ سَاءَ اللَّهُ لَسَاطُفَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتِلُوكُمْ فَإِنْ اعْتَرَفْتُمُوكُمْ فَامْنُيْهُمُ وَالْقَوَالِ عَلَيْكُمْ لَسَاطُفَهُمْ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُونَ ءَاخِرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا رَدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أَرْكَسُوا فِيهَا فَإِنْ يَعْتَرِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمْ لَسَاطُهُمْ وَيَكْفُرُوا بِأَيْدِيهِمْ فَخُذُوا قُلُوبَهُمْ وَأَقْلُوبُهُمْ حَيْثُ يَقْتُلُوكُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٩١﴾

﴿۸۷﴾ [گملی مروغان] خودی ئه وه یی ژ وی پیقه تر چو په رستی [خودی] نه یی، بی گومان دی هه وه هم مییان پوژا قیامه تی کو چو گومان دوی پوژیدا نینه دی کوم که ت، و کی ژ خودی ئاخفتن راستر هه یه [ئانکو که س نینه]؟! ﴿۸۸﴾ هه وه خیره هوین هو د راستا دورویاندا بووینه دو جوین؟ و خودی ئه و ژ بهر کار و کریاریت کرین فه گه رانده نه فه [گوریی]. ئه ری هه وه دقتی یی خودی گومرا و بهرزه کری راسته ری بکه ن؟ و هه چیی خودی گومرا و بهرزه کری تی دی تو چو ری کان بو نابینی [کوئیک بو بیته راسته ری که ر]. ﴿۸۹﴾ [وان دورویان] پی خو شه و حزه دکه ن هوین زی گاور بین، هه وه کی ئه و گاوربووین، دا هوین و ئه و هکی تیک لی بهن، قیجا هوین چو دوست و پشته فانان ژ وان نه گرن، هه تا ئه و ب دورستی باوره یی ب ئارمانجا مشه ختبون و نا دریکا خودیدا نه ئینن، قیجا ته گه ر وان پشتا خو دای، بگرن و بکوژن، هه ر جهی لی بن و ب ده ست هه وه بکه فن، و هوین قه ت چو دوست و هاریکاران ژ نی نه گرن.

﴿۹۰﴾ ئه و نه بن ته ویت خو بکه هینه هنده کان [ئانکو خو دثاقینه به ختی وان] کو په یان دا نایه را هه وه و اندا هه یه [ده ستی خو نه که نه فان و نه کوژن] یان ته ویت دتینه ده ف هه وه و دلی وان نه گریت [و بهر ته نگ بیت] نه شه ری هه وه بکه ن و نه شه ری مله تی خو .. و ته گه ر خودی قیابایه [دلته نگ نه دبوون] دال سه ر هه وه زال و ده سته لاتدار که ت و شه ری هه وه که ن. قیجا ته گه ر بهر هنگاری هه وه نه بوون، و شه ری هه وه نه کرن، و ئاشتی قیان و ده ستی دوستینی و ئاشتییی بو هه وه دریژ کر، [بزانن] خودی بو شه ری وان چو ری نه داینه هه وه. ﴿۹۱﴾ ب راستی هوین دی جوینه کی دی [ژ دورویان] بینن، دقین ژ هه وه [ب دورویاتییی] پشت راست و یمین بین و ژ مله تی خو ژ ی [ب گوریی] پشت راست و یمین بین. و هه ر گافه کا هاتنه داخواز کرن بو گاوریی و بو شه ری هه وه، لی دزقن. قیجا ته گه ر ئه و ده ستی خو ژ شه ر و بهر هنگارییا هه وه نه کیشن و ئاشتییی ژ هه وه نه خوازان، بگرن و بکوژن ل کیشه بینن، ئه ها مه بو هه و ل سه ر فان هیه که تا ئاشکه را ژ ی دا [کو هوین ژ بهر دژمنییا وان یا ئاشکه را بکوژن].

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ
مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَّةٌ مُسَلَّمَةٌ
إِلَى أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ
لَكُمْ وَهُمْ مُؤْمِنُونَ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ
مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِيثَاقٌ فَدْيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى
أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٣﴾ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا
فَجَزَاءُ لَهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ
وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٤﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا
لِمَنْ أَلْفَى إِلَيْكُمْ أَلَسَلَّمَ لَسَلَّمَ مُؤْمِنًا تَتَّبِعُونَ
عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَافِرٌ كَثِيرَةٌ
كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ يَمَّا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٥﴾

﴿۹۲﴾ بۆ چو باوه ریدار و موسلمانان نابیت و نه دورسته
باوه ریداره کی بکوژیت، ب بی دهستی نه بیت، و
هه ره که سی باوه ریداره کی ب بی دهستی بکوژیت،
دقیق [جزایی خو] بهنده یه کی موسلمان نازا بکهت،
و خوینی بدهته مروقییت وی، ژ بلی هندئی هه که نه
خوینی پی بهیلن، و هه که نه [کوشتی] ژ مله ته کی
دژمن بیت بۆ هه وه، و نه [کوشتی] بی موسلمان بیت،
دقیق بهس بهنده یه کی موسلمان نازا بکهت، و نه گهر
نه [کوشتی] ژ مله ته کی بیت په یمان د نایه ر هه وه
و واندا هه بیت، ئیدی [جزایی وی نه فیه] خوینا وی
بدهته مروقییت وی، و بهنده یه کی موسلمان نازا بکهت.
قیجا یی بهنده ب دهست نه که قییت [یان شیان نه بن
ب دهست خو بیخیت] توبه یا وی [نه وه]: دو هه یقان
ل سه رتیک [بی فیه رین نه نه بیت یی دهستویری
هه بیت، و هه کی نه ساخیی، ژشان و چلکان و...] ب
روژی بیت، ب راستی خودی یی زانا و کار به جهه.
﴿۹۳﴾ و هه ره که سی موسلمان کی، بی غالی و غه ره و
ژ قه ستا بکوژیت، جزایی وی دۆزه هه، هه ره و هه ره دئی

تیدا مینیت، و خودی که رب ژ پاریسیه و دویری دلفانیسیا خو تیخستیه، و خودی بۆ وی تیزیه که مه زن
به ره فکرییه. ﴿۹۴﴾ گه لی خودان باوه ران هه ره گافه که هون د ریکا خودیدا بۆ جیهادی دهر که فتن، [له زنی
ل شه پری نه کهن] و موسلمان و گاوران ژیک بنیاسن، و نه وی سلافا [یا موسلمان ته یسی] ل هه وه کر، نه بیژنی
تو نه موسلمان، بۆ متا و په رتاله کی ژیا نا دنیا یی، و ل دهف خودی دهستکه فیتی مه زن هه نه، [ژ بیر نه کهن]
هون ژ بهری نوکه و سها بوون، قیجا خودی که ره د گه ل هه وه کر [و هون راسته پری کرن] [له زنی ل
کوشتنی نه کهن] و ب دورستی بزائن و ژیک بنیاسن، ب راستی خودی ب تشتی هون دکه بی ناگه هداره.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِّ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَلَا وَعَدَ اللَّهُ الْخُسْفَىٰ وَقَضَىٰ اللَّهُ الْعَمَلِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ۖ دَرَجَتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝٩١ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِمِ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا لِمَ قَالُوا كَمَا مَسْضَعَيْنَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا اتُّرِكْنَا أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَتْ فَهَاجَرُوا فِيهَا قَالُوا لَكَ مَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۝٩٢ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ۝٩٣ قَالُوا لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَكْفُرَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝٩٤ وَمَنْ يَهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يُخْرَجْ مِنْ بَيْتِهِ يَهَاجِرْ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝٩٥ وَإِذَا ضَرَيْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَلْكَفَرْتُمْ كَانُوا أَكْثَرُ عَدُوًّا مِمَّنْ

الجزء

﴿٩٥﴾ موسلمانیت پوینشتی [ژ جیهادی] نه و نه بن بیت زیان پی که فتی، نه و کی وان، بیت ب خو و مالی خو جیهادی د ریکا خودیدا دکهن، ب راستی خودی نه ویت ب خو و مالی خو جیهادی د ریکا خودیدا دکهن، په پیسکه کی ب سهر نه ویت پوینشتی [و عوزرا خو هه ی] یتختینه، و خودی ژفانی چاکیی ب هه میان داییه، و خودی مواهد (جیهادکر) ب خه لاتکئی مه زن ب سهر پوینشتیان یتختینه. ﴿٩٦﴾ پله و پایه و گونه هژیرن و دلوفانی ل دهف خودینه، و خودی پی گونه هژیره و دلوفانه. ﴿٩٧﴾ ب راستی نه ویت سته م ل خو کرین [مشخت نه بووین و مایینه دناف گاواراند] ملیاکه ت جان و دکیشن و دبیزنی: هوین ل سهر چ بوون؟ دی بیژن: ب راستی هم د نه ریدیدا به لنگاز و پیچاره بووین [هم نه دشیاین مشخت بین و هم نه دشیاین موسلمانیه تیا خو زی ناشکرا بکهین] ملیاکه ت دی بیژنی: نه ری ما نه ردی خودی پی به رفره نه بوو هوین مشخت ببنی؟ فینجا نه فان جهی وان دوزه هه و چ پیسه دوپا هیکه.

﴿٩٨﴾ ژ بلی وان بیت [ب دورستی] به لنگاز و نه چار، ژ زه لام و ژن و بچویکان، نه ویت بی ریک و نه شین ریکه کا ده که فتنی بگرن. ﴿٩٩﴾ فینجا نه فان خودی دی لی بوزیت، و ژ خو خودی لیور و گونه هژیره. ﴿١٠٠﴾ و هه که سی بژ ریکا خودی مشخت بیت، دی ل سهر دفنا مله تی خو، جهی بؤ خو د نه ریدیدا که ت، و به رفره هی بی درز قیدا بینیت. و هه که سی بؤ خودی و پیغه مبه ری وی ب مشخت ژ مالا خو ده که فیت، باشی [د ریکیدا به ری بگه هیته جهی فیایی] بمریت، بی شک خیرا وی [ته مام] ل سهر خودی که فت [بؤ بنفیسیت]، و خودی ب خو پی گونه هژیره و دلوفانه. ﴿١٠١﴾ و نه گه هه وه و غه ره ک [نانکو سه فره ک] د نه ریدیدا کر، چو گونه هه ل سهر هه وه نینه، هوین نفیژا [چار رکاعت] کورت بکهن، نه گه هوین ترسیان نه ویت گاوه وه نه زیه ت بدهن، ب راستی گاوه بؤ هه وه دژمنت ناشکرا نه.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِن وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَجَدَةً وَلَا جَنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذًىٰ مِن مِّطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ۝۹۰ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مُّقَرَّرًا وَلَا تَنْهَوْنَهَا بِأَتْعَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلُمُونَ فَلْيَنْهَيْتَ الْمَوْتُ كَمَا تَأْلُمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝۹۱ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُن لِّلْخَائِبِينَ حَصِيمًا ۝۹۲

﴿۱۰۴﴾ و گافا تو [مه خسه د پیغه مبه ره و بیئت د دویقدا دئین - ژ سهروهران - ههتا رۆژا قیامه تی] د ناف و اندا بی، و ته فیا نفیژا جه ماعت [وه ختی د ترسیدا] بۆ بکه ی، بلا دهسته کهک ژ وان [پشتی دبنه دو جوبن] د گهل ته نفیژئ بکه ن، و بلا چه کی خو هلگرن [و جوبنا دی دقیت بهرانبهر دژمنی راوهستیت]، فیجا ههر گافه کا سوجده برن [و نفیژا خو رکعت هک یان ب ته مامی ل پشت ته کرن] ئیدی بلا ته ول پشت هه وه راوهستن [و زیره فانی بی بکه ن] و بلا دهسته که کا دی [ته و بهرانبهر نه یاران راوهستیایی] یا نفیژ نه کری بهیئت و د گهل ته نفیژئ بکه ت، و بلا د هشیار و سهرخو بن و چه کی وان د گهلدا بیئت. ته ویت گاوربووین، هیثییان دکهن، کو هوین ژ چهک و کهل و په لیت خو بی ئاکه ه بن، دا ته و ژئ ئیدی پیکفه ب سهر هه وه دا بگرن و هیرشی بکه نه هه وه. چو گونه ه ل سهر هه وه نینه ته گهر نه زیه ته که ژ بارانی ب هه وه که فنییت یان ژئ هوین د نه ساخ بن، چه کی خو دانن، به لی هه وه باش ئاکه ه ژ خو ه بیئت و هشیار بن، ب

راستی خودئ ئیزیه کا هه تکبه ر بۆ گاواران بهر هه فکریه. ﴿۱۰۳﴾ فیجا ههر گافه کا [ب ئاوا یئ بۆری] هه وه نفیژا خو کر، ئیدی هوین ل سهر پییان و روینستی ول سهر کیله کان در یژ کری زکری خودئ بکه ن و خودئ بیننه بیرا خو، فیجا ته گهر هوین ژ دژمنی ئیمن بوون [کو چو هیرشان نائینه سهر هه وه] هوین نفیژا خو [ب وی رهنگی، ته وئ خودئ فهر مانا هه وه پی کری و د ده می دهستیشانکریدا] بکه ن، ب راستی نفیژ ل سهر باوهریداران نه رکه و ده مداره [ئانکو ده می خو یئ دهستیشانکری یئ هی]. ﴿۱۰۴﴾ [گهل خودان باوهران] هوین ب دویف گه ریان و داخواز کرنا نه یاران سست و بیزار نه بن، [چونکی] ته گهر هوین [ب دویف و انقه و د شه ری و اندا] دئیشن، ب راستی کا چاوا هوین دئیشن ته و ژئ دئیشن [و ته گهر ته و بیتا خو ل سهر نه هه قییا خو فره دکهن و خو ل بهر فان ئیش و نه خو شییان دگرن، دقیت هوین ژ وان چیر خو راگرن چونکی] ته و هیقییا هوین ژ خودئ دخوازن [ژ خه لاتی مه زن و خیری] ته و ناخوازن، ب راستی خودئ پی زانا و کار به جهه. ﴿۱۰۵﴾ ب راستی مه ته ف کتیبه [کو قورئانه] ب هقی و راستیی بۆ ته ئینا خوار، دا تو حوکمی دنا بهر را و اندا ب وئ بکه ی یا خودئ نیشا ته دایی، و بۆ خائینان پشته فان نه به.

وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ وَلَا تَحْجِدُوا
عَنِ الَّذِينَ يَخْتَفُونَ أَنْفُسُهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَأَيُّبٌ مِّنْ كَانَتْ
خَوَانًا أَيْنَمَا ۝ يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ
مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ۝ هَآئِنُمَّ هَؤُلَاءِ
جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجِدِ اللَّهَ عَنْهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَمْرًا يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ
سُوءًا أَوْ يُظْلِمِ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا
رَّحِيمًا ۝ وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهِ عَلَىٰ نَفْسِهِ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا
ثُمَّ يَرَمُ بِهِ بَرِيءًا فَقَدْ اِخْتَلَمَ بِهِمَا ۝ وَإِنَّمَا تَأْمُرُ
وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ
أَنْ يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ
مِنْ شَيْءٍ ۖ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ۝

﴿۱۰۶﴾ و داخوآزا گونهه ژیرنی بکه لژ بهر نهوا ته کریه دلی خو، کو تو بهرفانییی ژ طوعمی کوړی ټیریقی و دهستهکا وی بکه ی یان یی جوی سزابدهی، ب راستی خودی گونهه ژیهه و دلوفانه. ﴿۱۰۷﴾ ههپرکی و جرهپرئ ژ پیش وانقه نهکه، نهویت [ب گونههان] خیانهتی ل خو دکهن. ب راستی خودی حه ژیدهخانییی گونههکار ناکهت. ﴿۱۰۸﴾ [نهویت دوروی.. خیانهتا خو] ژ مروشان [ژ ترس و شهرمان] قه دشرن و ژ خودی نافه شیرن، و خودی د گهل واندا بوو وهختی ب شهف وان رهئیییت، خودی پی نهخوش و پی نهپازی، د گهل ټیک دگپران. و ب راستی خودی ب وی تشتی نهو دکهن باش ناگههداره. ﴿۱۰۹﴾ نهاهه قه ههوه پشتهفانی و بهرفانی دژيانا دنیا ییداژ وان کر، فینجا کی دی رژا قیامهتی بهرانهری خودی بهرفانییی ژ وان کهت؟! یان کی دی خو دته بهر وان و کریارا وان ب ستویي خو قه گریت [کو وان ژ ټیزایا دژرههی رهها بکهت]. ﴿۱۱۰﴾ و ههر کهسی کارهکی خراب

بکهت [کو نهزیه تا وی بکه هیته هندهکیت دی و پی بیتشن] یان ستهمی ل خو بکهت [نانکو گونههان بکهت] پاشی داخوآزا گونهه ژیرنی ژ خودی بخوازیست، دی بینیت خودی پی گونهه ژیهه و دلوفانه. ﴿۱۱۱﴾ و ههر کهسی گونههکی بکهت، زیانی ل خو دکهت، ب راستی خودی پی زانا و کاربنهجهه. ﴿۱۱۲﴾ و ههر کهسی گونههکها بچویک یان یا مهزن [یان خهله تییهکی] بکهت پاشی ب ټیککی بی غالیغره ژ فه نیت، ب راستی وی بی بهختی و گونههکها ناشکهرا ټیخسته سهر خو. ﴿۱۱۳﴾ [ههی موحه مه د] نه گهر کههرم و دلوفانییا خودی ل سهر ته نه بایه، دهسته کهک ژ وان ل بهربوو ته د سهر دا بهن، بهلی نهو ژ خو پیقه تر کهسی د سهر دا نابهن [چونکی سهر نه نجامی کارئ وان ههر ل وان دزفریت] و نهو قهت نه شین چو زیانی بکه هیننه ته، ژ لایی خو قه خودی قورئان و سونهت بو ته هنارتن [فینجا دی چاواشین زیانهکی گه هیننه ته، خودی دی ته پارزیست نهو چهند بزائی بکهن] و تشتی ته چوژئ نه دزانی ب ته دا زانین، ب راستی خودی کهره مه کها مهزن د گهل ته کریهه.

المفرد

﴿۱۱۴﴾ چو خیر دگه لهك ناخستن و پسته پستا واندا نینه، ئەو تئى نه بیت یی فهر مانا خیری یان قهنجیی یان ناشتکرن و پیکینانا دناقه را هه فرکاندا بکهت، و ههر کهسی [ئهفا بۆری] بۆ رووسی خودی بکهت، ب راستی ئەم دئى خه لاته کئى مه زن دهینی. ﴿۱۱۵﴾ و ههر کهسی پشتی ریکا راست بۆ دیاربویی و دراتسیا پیغه مبهری بکهت، و ریکا بی باوه ران بگریت، ئەم زى دئى بهرئى وی دهینه وئى ریکا ئەو لئى زفری، و ئەم دئى وی کهینه د دۆر هیدا، کو پیسه دوپهاهیک و پیسه قویناخه. ﴿۱۱۶﴾ ب راستی خودی [گونه ها] بیت هه فال و هوگران بۆ جئى دکهن ژئى نابهت، و ژ بلی قئى [گونه هئى] خودی بۆ وی یی بقیه گونه ها وی ژئى دبهت، و ههر کهسی شریکان بۆ خودی چیکهت ب سویند ئەو بهرزه بونه کا پس [دویر] بهرزه بویییه. ﴿۱۱۷﴾ [ئهو موشک] ژ بلی خودی گازی و په رستنا هندهك په رستییت مئى دکهن [وهکی لات و عوززا و مه نات و نائيله... هتد، و ب قئى په رستنى و گازیکرنئى]، ب تئى شهیتانی خریابی دپه رتسن و ههوار دکهنئى. ﴿۱۱۸﴾ خودی دویر تیخست ژ دلوفانییا خو [له عهت لئى باراندن]، سویند خووار و گوژ: ئەز دئى باره کا ناشکهرا ژ بنده یییت ته بۆ خو تیخم. ﴿۱۱۹﴾ و ئەز دئى وان ژ ریکا راست بهرزه کهم، و دئى وان ب هیشی تیخم [کو دئى ژى دریز بن و دئى هزرکهن هیژ زویسه توبه بکهن، و ل خو بزفرن ههتا ژیا نا خو هه مییی ب فان هیشیان دبه نه سه ری] و ئەز دئى فهر مانا وان کهم، فئینجا ئەو دئى گو هیت ته رشان ژ یقه کهن [کو بینه نیشانکرن ئەو پتیشکیشن بۆ په رستی و بوتان]، و ئەز دئى فهر مانا وان کهم کو ئەو چیکرییان یان دینى خودی بگو هوژن. و ههر کهسی شهیتانی ل جهی خودی بۆ خو بکهته هاریکار و پشته فان، ئیدی ب سویند ئەو ب بهر زیانه کا ناشکهرا کهفت. ﴿۱۲۰﴾ [شهیتان] ژ فان و په یانیت [دره و] ددهته وان و وان ب هیشی دتیخیت، و شهیتان ژ خاپاندنى پیقه تر نادهته بهر وان. ﴿۱۲۱﴾ ئەفان [دویکه فتیبت شهیتانی] جهی وان [پوژا قیامه تئى] دۆر هه، و چو ریکیت ژى دهر کهفتن و په هابوونئى ناینن.

﴿۱۲۲﴾ ئەفان [دویکه فتیبت شهیتانی] جهی وان [پوژا قیامه تئى] دۆر هه، و چو ریکیت ژى دهر کهفتن و په هابوونئى ناینن.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾ لَيْسَ بِأَمَانَتِكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْر بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا يُصِرْ إِلَىٰ أَعْمَالٍ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذِكْرٍ وَأَنْتُمْ وَهُمْ مُؤْمِنُونَ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَبْرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٤﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ﴿١٢٥﴾ وَبَسِّمُوا عَلَيْكُمْ فِي النِّسَاءِ فَلِلَّهِ يَفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتْلَىٰ الْإِنْسَاءِ الَّذِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلنِّسَاءِ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٦﴾

﴿١٢٢﴾ و ئەوێت باوەری ئینایی و کار و کرایرێت قەنج کرىن، ب راسى ئەم دى وان بەینە دان بەحەشاندا ئەوێت روىبار د بندا دەهر کن (دچن) و ئەو هەر و هەر دى تیدا مین، ئەفە سۆز و پەیانە کاراسته ژ خودى، و ما کى ژ خودى راستگۆتر هەیه؟ ﴿١٢٣﴾ گەلى ئەوێت هەوە باوەری ئینایی، و گەلى خودانیت کتیبان [جزا و خەلاتى خودى] نە ب هقیییت هەوێه و نە ب هقیییت خودانیت کتیبانە [کو جوھى و فەلەنە]، هەر کەسى [ژ هەوە بان ژ وان] خرابى و گونەهە کى بکەت، دى پى ئیتە جزادان، و ژ خودى پێفەر چو هاریکار و پشەقانان بۆ خو ناییت، ﴿١٢٤﴾ و هەر کەسى کار و کرایرێت قەنج بکەت چ ژن چ مەر، و ئەو خودان باوەر بیت، ئەها ئەفە دى چنە بەحەشتى، و تەمەت خێچا بەرکى قەسپى سەم لى ناییتە کرن [ئانکو کێمترین سەم لى ناییتە کرن]. ﴿١٢٥﴾ ما دینى کى ژ بى وى چێترە ئەوێ ب دورستى خو سپارتییە خودى و ئەو کار راست و قەنج ژى، و بووییه دویکەفتیبى دینى ئیبراھیمی، کو دینە کى قەدەرە

ژ خوارى و خرابیى، و خودى ژى ئیبراھیم کرە زیدە خو شقیى خو. ﴿١٢٦﴾ ھندى د ئەرد و ئەسەلەندا ھەمى بى خودییە، و خودى ژى ب ھەر تەشتە کى [چ بچوێک چ مەزن] باش یى ئاگەھدارە. ﴿١٢٧﴾ [ھەى موخەمەد] ئەو د دەرهەقى ژنیدا [کاچ بریار و ئەحکام د دەرهەقى ویدا ھەنە] ژ تە دەر سەن، بێژە: خودى دى بۆ ھەوە فێ چەندى رۆن کەت، و ئەوا بۆ ھەوە ژ قورئانى د ئیتە خواندن رۆن کرن و بەر سقە، [ئیشارەتە بۆ ئایەتە سببیى ژ سۆرەتە (ئەلنساء)، و پامان وى ژى ئەفەیه] ئەگەر ھوین ترسیان د راستا کچیت سیویدا ئەوێت ھوین خودانیى ژى دکن، ئەگەر مار بکن، دادگەریى نەکن، و مافیت وان ب دورستى نەدەن، وان ھیلن، و ژنیت دى بیت ھەوە پى خو ش مار بکن، [خودى دى بۆ ھەوە دیار کەت و ئەوا ژ قورئانى بۆ ھەوە د ئیتە خواندن، کاچ د راستا سیویدی ھەیه ئەوا ھوین میراتى خودى بۆ فەبى نەدەن، و ھەوە د ئیت مار بکن] [بەر جووانیا وى، دامەھرا ئەو ھەژى نەدەن، یان ژى ھەما ھەر نەھیلن شوى بکەت، دا مالى وان بۆ ھەوە ب مینیت] [ئانکو خودى بۆ ھەوە دیار دکەت، ھوین چو ژ فان د راستا سیویدی نەکن، و سەمى لى نەکن نە ژ ریکا میراتیفە نە ژ ریکا مەھر و شوێکنا و تیشە] و خودى بریارا کورپیت بچوێک دى بۆ ھەوە دیار کەت [ماف و میراتى وان بەدەن و بى بار نەکن] و خودى بۆ ھەوە بریارا سیویمان [چ کور چ کچ] دیار دکەت کو ھوین دادوەریى د ھەمى کاروباریت و اندا بکن، ھەر خێر و قەنجییا ھوین بکن ب راسى خودى یى پى ئاگەھە.

﴿۱۲۸﴾ و نه گهر ژن تر سبا زه لامی وی ژئی د ویر که فیت و رویی خو ژئی و هر گزیت یان ده ست ژئی به رده ت، گونه هل سهر وان نینه هه ردو د گهل ټیک پیکب [تفاقه کی د گهل ټیک بکه ن]، [پوژیت خو یان هنده کان ژئی یان هنده که نه فقه ی یان مه ری یان هنده کی ژئی، پی به لیت و رازی بیت، و ب فی بیلا ت زه لام د گهل بمینت]، و پیکه اتن و ناشتون چتره، و چرویکاتی د گهل نه فسی هاتی به به ره فکر ن، [نانکو نه فسل سهر چرویکاتی پابو وی به و یا پیقه گریدای به، نه ژن چوب زه لامی خو ده لیت و نه زه لام مافی وی دده تی، نه گهر دلی خو دا سهر ټیکا دی پاشی دتینه پالدان کو فی سروشتی به لیل] فیجا نه گهر هوین قه نجیی بکه ن [ول ټیکدو ب هه جه ت نه بن و د گهل ټیک بقه تینن] و خو ژ سته م و مافخواری بپاریزن [بزنان] ب راستی خودی ب تشی هوین دکهن ناگه هداره. ﴿۱۲۹﴾ چو جا هوین نه شین د نافه را ژناندا دادوهریی بکه ن [مه خسه د عه داله تا راست و دورست و ته کووز]، خو هوین د مجد ژی بن. فیجا

وَإِنَّ امْرَأَةً حَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُورًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُخْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝ وَلَنْ تُقْضُوا إِلَّا قَلِيلًا مِنَ الْأَلْسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمْلِكُوا كُلَّ الْمَالِ فَتَدْرُوهَا كَالْمَعْلُوقَةِ ۝ وَإِنْ تَصْلَحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ وَإِنْ تَتَفَرَّقَا فَعِنِ اللَّهُ كُلا مِنْ سَعْيِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ۝ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ ۝ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا جَمِيدًا ۝ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ إِنَّ يَتُومَ يَدْعُبُ آبَهُاءَ النَّاسِ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا ۝ مَنْ كَانَ يُرِيدِ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۝

[ته و دلی هه و هل سهر نه مایی] ب ټیکجاری به ری خو ژئی و نه نه گزین، فیجا هوین وی و ه کی یا هه لا ویستی به لیل [نه یا ب زه لامه، و نه یا بی زه لامه]، و نه گهر هوین خه له تیست خو چیکه ن [و فهرق و جودایسی نه که ن] و پاریزکاریا خودی بکه ن [ژه می کار و کریاریت خودی ژئی نه رازی، و ه کی: سته م و فهرق و جودایسیا د نافه را ژناندا] ب راستی خودی گونه ه ژبهر و دلوفانه. ﴿۱۳۰﴾ و نه گهر ته و هه ردو [ژن و میتر] ژیکه بوون [ژن هاته به ران] خودی وان هه ردو و کان دی ژ که ره ما خو زه نگین و بی منه ت که ت [نانکو وان هه و جه یی ټیکدو ناکه ت] ب راستی خودی [د دلوفانی و که ره ما خو دا] یی به ر فره و و کار به جه ه. ﴿۱۳۱﴾ هندی دهر د و ته سماناندا یی خودی به، ب راستی مه فره مانا، ته ویت به ری هه و مه کتیب دایینی، کر و یا هه و ه ژئی دکهن کو پاریزکاریا خودی بکه ن، و نه گهر هوین گاوربوون ب راستی هندی دهر د و ته سماناندا یی خودی به، [و هوین جو زبانی ناگه هینه خودی] خودی یی بی منه ته و هیژابی سوپاسی به. ﴿۱۳۲﴾ هندی دهر د و ته سماناندا یی خودی به، و خودی به سه پشته فان بیت. ﴿۱۳۳﴾ و نه گهر خودی بقیت دی هه و به ر ثا تافکه ت [هه و ه مرینیت و قه که ت] گهل مرؤفان، و هنده کیت دی [شوینا هه و ه] دی ټینیت، و ب راستی خودی ل سهر فی کاری یی ده سته لاتداره. ﴿۱۳۴﴾ و هر که سی خیرا دنیایی [ب تنی به رانه ر کار و کریاریت خو] بقیت، [بلا بزنان] خودی خیرا دنیا و ئاخرو ته ل ده هه [فیجا بچی هوین خو شییا کیم دده نه ب یا گهل که و بچی هوین ب دنیایی ب تنی درازینه]، و خودی ب وی کاری هوین دکهن بهیسه ر و بهیسه ر.

الْمُؤْمِنِينَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أُولَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَن تَعْدِلُوا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ
وَتُعْرَضُونَ لِوَجْهِ اللَّهِ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنزَلَ مِن قَبْلُ وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَيْكِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أَزَادُوا كُفْرًا لَّيَكُنَّ اللَّهُ لِعَذَابِهِمْ لَاقِيًا
سَيُجَازِي الشِّرْكَ الْمُتَفِقِينَ بِأَنَّهُمْ عَدَا بِلِئَامِ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلِيتَعُونَ عِندَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكَ فِي الْكِتَابِ أَن إِذَا سَمِعْتُمْ أَيْدِي اللَّهِ كُفِّرُوا بَهَا وَيُسْهَرُوا بِهَا فَلَا تَعْدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخْضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ
إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُتَفِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا

﴿۱۳۵﴾ گهلی خودان باوهران ب دادوهریی رابن [خوژی نه دهنه پاش و دبیراسته می نه کنه] و شاده ییی بؤ خودی بدهن، نه گهر خو ل سهر هه وه و ده بیاب و کهس و کاران زی بیت. نه گهر نه و دزه نگین بن یان د هه ژار بن، خودی ژ وان هه ردو کان هه ژیره [هوین خاتری بؤ بگرن] قیجا ب دویف دلخوازیسا خو نه که فن، کو هوین دادوهریی نه کنه. و نه گهر هوین نه زمانی خو تیک بدهن [و شاده ییی بگوهرن] یان زی نه دهن [و فه شیرن] بزائن خودی ب تشتی هوین دکنه ناگه هداره. ﴿۱۳۶﴾ گهلی خودان باوهران، خو ل سهر باوهریسا ب خودی و پیغه مبهری و کتیبا وی ب سهر پیغه مبهری خو دا ئیناییه خواری و کتیبت بهری نوکه هنارتین، راگرن و بمینن، و ههر که سی باوهریسی ب خودی و ملیکه تیت وی و کتیبت وی و پیغه مبهری وی و رورا قیامت نه ئینیت، ب سویند نه و کویر و دویر بهرزه بوو. ﴿۱۳۷﴾ ب راستی نه ویت باوهری ئیناین، پاشی گاوروبوین، پاشی دیسا باوهری ئیناین، پاشی دویفرا دیسا گاوروبوین، پاشی گاوریسا وان زیده بووی و ل سهر گاوریی مرین، تیدی خودی وان نازا ناکهت، و گونه هیت وان ژئی نابهت و راسته ری ناکهت. ﴿۱۳۸﴾ [ههی موحه مه د] مزگینییی بده دورویان کو ب راستی ئیزایه کاب ژان بؤ وان ههیه. ﴿۱۳۹﴾ نه ویت گاوران شوینا خودان باوهران بؤ خو دکنه دؤست و پشته فان، نه ری وان ریز و سهر فراهی ژ وان دقتی؟! ب راستی ریز و سهر فراهی هه ر یا خودییه [نانکو ریز و سهر فراهی یی بهس ژ خودی بخوانن]. ﴿۱۴۰﴾ ب راستی خودی د قور ناییدا بؤ هه وه ئیناییه خوار، و ههر گافه کاهه وه بهست ترانه یان گاوری ب نایه تیت خودی دتیه کرن، د گهل وان [نانکو ترانه کهران] نه رویننه خواری هه تا سوچه ته کا دی دکنه [نانکو هه تا سوچه تا خو دگوهرن]. و نه گهر هوین وی گافی د گهل روینستن، هوین زی دی وه کی وان لی ئین، بی گومان خودی دورویان و گاوران پیکشه د دؤژه هیدا دی کو مکته.

﴿١٤١﴾ تَهَوَّيْتَ خَوْ دِگَرَن وَ زِرَهٗ فَنِيسَا هه وه دکه ن [کا دی چ ب سه ری هه وه ئیت] فُتِجَا تِه گهر سه رکه فتنه ک و خیره ک ژ ده ف خودی بۆ هه وه هات، دی بیژن ما تهم ژ ی د گهل هه وه نه بووین؟ [مه ژ ی د ده سته ک فتنه ا بشکدار بکه ن] و تِه گهر سه رکه فتن بارا گاوران بیت، دی بیژن: ما تهم بیت ب سه ر هه وه دا د زال نه بووین؟ [به لی مه هوین نه کوشتن و نه تیخسیر کرن و د ناف واندا مه هاریکاریسا هه وه نه کر؟] و ما مه هوین ژ موسلمانان نه پارستن [فُتِجَا کا بارا مه بدنه مه] پوژا قیامه تی خودی دی فهرمانی و حوکی د نافه را واندا که ت، و ژ خَوْ خودی چو جاری و فهرسه تی ناده ته گاوران، موسلمانان قهر بکه ن. ﴿١٤٢﴾ ب راستی دوروییان [دثین] خودی بخاپین، و خودی ب خَوْ وان رادکیشته سه رداچونا وان، و گاغا رابوونه نفیژی، ب سستی رادبن و پیش چافیت خه لکی نفیژی دکه ن، کیم جار نه بن خودی نائینه بیرا خَوْ [مه خسه د د نفیژیدا، چونکی ژ به ر خه لکی دکه ن و ترسا خودی تیدا ناکه ن]. ﴿١٤٣﴾ تهو [دوروی د نافه را

الَّذِينَ يَرِثُونَ يَكْفُرُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ مَعَهُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ قَصْدٌ قَالُوا أَلَمْ يَكُنْ مَعَهُمْ قَالُوا كَذِبٌ عَالِمٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ لِيُجَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِّعُهُمْ وَإِنْ قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كَسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾ مُذَبِّبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَجْعَلُوا اللَّهَ عَالِمُكُمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي الْآيَاتِ لَأَسْفُلَ ﴿١٤٥﴾ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤٦﴾ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٧﴾ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَءَامَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾

موسلمان و گاوراندا بیت مایین] نه ژ وان و نه ژ وان، و ب راستی تهوئی خودی به رزه کر، تو چو ریگان بۆ نابینی فه گهریته فه. ﴿١٤٤﴾ گه لی خودان باوهران، گاوران شوینا موسلمانان دۆست و پشته فان نه گرن، تهری هه وه دثیت [ب فی کاری خَوْ] نیشانه کا ب هیژ و ناشکه را بدنه خودی [هه وه ژ به ر نیزا بده ت]. ﴿١٤٥﴾ ب راستی دوروی د بنی دۆزه هیدانه، و چو هاریکار بۆ وان نین [وان ژ نیزایا دۆزه هی قورتال بکه ن]. ﴿١٤٦﴾ ژ بلی وان ییت په شیان بووین و توبه کرین، و کاروباریت خَوْ دورست و چاک کرین، و خوّ ب کتیا خودی و سونه تا پیغه مبه ریقه گرتین و ب کار و کاریارت خوّ رازیبووین و رویی خودی ب تنی فیایین. ئیدی تِه فه [پوژا قیامه تی] دی د گهل خودان باوهران بن، و ب راستی خودی دی خه لاته کی مه زن ده ته خودان باوهران. ﴿١٤٧﴾ ما خودی چ هه وجهی و منه ت ب نیزادانا هه وه هیه، تِه گهر هوین سوپاسی و شوکورا خودی بکه ن و باوهریی پی بین؟ [تِه فه چو ژ گه نجخانه یا خودی زیده ناکه ت، دیسا ئیزادانا وی بۆ هه وه چو ژ گه نجخانه یا وی کیم ناکه ت]. و خودی ب خَوْ زی سوپاسگوزاری زانایه [فانکو به نده بیت خوّ ل سه ر گوهداریسا خوّ خه لات دکه ت].

الطه
۱۱

لَا يَجِبُ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ
 اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِنْ تَبَدُّوا حِدًّا أَوْ خِفَوهُ أَوْ تَعَفَّوهُ عَنْ
 سُوءِ قَوْلٍ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنْ أَلَيْتُمْ يَكْفُورُونَ
 بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُقَرِّفُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ
 نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا
 بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا
 لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
 وَلَمْ يُقَرِّفُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ
 أَجُورُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا رَحِيمًا ﴿١٥٢﴾ بَسْمَلِكْ أَهْلَ الْكِتَابِ
 أَنْ تَنْزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابٌ مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى أَكْبَرَ
 مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُصَلِّعَهُمُ الصَّاعِقَةُ إِنْ ظَلَمُوا
 ثُمَّ اتَّخَذُوا آلَ هَارُونَ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَمَا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَعَوْا
 عَنْ ذَلِكَ وَإِنَّا لَمُتَمِّينَ ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ
 الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا
 لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

﴿۱۴۸﴾ خودیٰ چه ژ دیار کرنا ناخشنیت کریت ناکهت، ژ وی نه بیت یی سته ملیکری [ئهو ژ ی دا بهره قانیسی ژ خو بکته]. و خودیٰ گوهدیر و زانابه. ﴿۱۴۹﴾ نه گهر هوین قه نجی و خیریٰ ئاشکهره بکهن یان ژ ی قه شیرن یان ژ ی ژ خرابیه کی بیژن، قیجا ب راستی خودیٰ لینه گر و خودان شیانه. ﴿۱۵۰﴾ ب راستی نه ویت باوه ریسی ب خودیٰ و پیغه مبه ریت وی نه ینین و دقین فهرق و جوداهیسی بیخنه د ناچه را خودیٰ و پیغه مبه ریت ویدا، و دیژن ئهم باوه ریسی ب هنده ک پیغه مبه ران دینین و ب هنده کان نائینین، و دقین بو خو ریکه کا ناخنجی د ناچه را [باوه ری و گاوریییدا] بگرن. ﴿۱۵۱﴾ بی گومان ئه ف ب دورستی گاورن، و مه نیزابه کا هه تکبر بو گاوران به ره فکریه. ﴿۱۵۲﴾ و نه ویت باوه ری ب خودیٰ و پیغه مبه ریت وی ئینین و فهرق و جوداهی د ناچه را واندا نه کرین، [و باوه ری ب هه می پیغه مبه ران ئینایی] ته ها ته فان خودیٰ دی خه لاتئی وان ده تی، و خودیٰ ب خو ژ ی گونه نه ژ بهر و دلوفانه. ﴿۱۵۳﴾ خودانیت کتیبان ژ ته

دخوازن، تو کتیه کی بو وان ژه سانی بینیه خواری ب سویند وان ژ قی مه زنتر ژ مووسایی خواست، گوته [مووسایی] کا خودیٰ ب ئاشکهرایی نیشا مه بده، و ژ بهر سته مکارییا وان برویسییا ئاگری ل ئه سانا ئه و گرتن، و پشتی نیشانیت ئاشکهره کر ژ ی بو هاتین، دیسا گولک بو خو گرتن و په رستن، پاشی ئهم لی بۆرین، و مه نیشانیت ئاشکهره کره دانه مووسایی. ﴿۱۵۴﴾ ژ بهر کو دا په یانا وان یا موکوم بیت، مه [چیایی] (طوور) راکره هنداف سه ری وان و مه فهرمانا وان کر: داچه میایی [و خوشکانندی بو خودایی ئهو ژ بهر زه بوونی رزگار کرین] د دهر گه هی قودسیرا بده نه ژور، و مه فهرمانا وان کر زیده گافییی د شه نیییدا نه کهن [و نه دهنه سه پر یارا خودیٰ] و مه په یانا موکومکری ژ وان ستاندن.

فَمَا نَقْضُهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُ وَكَفَرَهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ
بَغْيًا حَقًّا وَقَوْلُهُمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَعَنَ اللَّهُ عَلَيْهِم بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَكَفَرَهُمْ وَقَوْلُهُمْ عَلَى مَرْثَمٍ بُهْتَنًا
عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلُهُمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ
اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ
اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّمَّا مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾
وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ الْيَوْمَ مَنْ بِهِ قَبْلُ مَوْتِهِ وَيَوْمَ
الْقِيَمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَيُظَاهَرُ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا
حَرَمًا عَلَيْهِمْ طَبِيعَتِ أَجَلَتْ لَهُمْ وَبَصَرُهُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
كَبِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَصْلُهُمْ أَقْوَالُ
النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَكِنِ
الَّذِينَ آمَنُوا فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

﴿۱۵۵﴾ فَيُجَازُّ بهر پهیمان شکنان و باوهری نه‌ئینا
وان ب نشان و ثایه تیت خودی، و کوشتنا وان ژ بی
به‌ختی و نه‌ه‌قی بؤ پیغه‌مبه‌ران، و گوتنا وان دلیت
مه ب کافلانکن [ژ بهر هندئی تی ناگه‌مین] [وه‌نینه
وه‌کی نه و دیژن] به‌لکی خودی ژ بهر گاوربیا وان
ییت په‌ده‌سهر کرین، فُججا کیمه‌ک ژ وان [نه‌گه‌له‌ک]
باوهریی پی دئین. ﴿۱۵۶﴾ دیسا ژ بهر نه‌باوهرئینا
وان ب عیسایی و گوتنا وان یا زیده بی به‌خت ل سهر
مهریه‌می. ﴿۱۵۷﴾ دیسا ژ بهر گوتنا وان ب راستی
مه عیسایی کورئی مهریه‌می کو پیغه‌مبه‌ری خودییه،
مه پی کوشتی، و وان ب خوژی نه‌عیسا کوشتییه
و نه‌ل دار داییه [ثانکول سهر داران نه‌کوشتییه
و هه‌لایستییه] به‌لی ل بهر وان [نه‌وئی کوشتی و
عیسا] وه‌کی ئیک لی هاتن، و نه‌و ب خوژی ل سهر
کوشتنا عیسایی ب گومانن، و چو زانین پی نینن ژ بی
دویکه‌فتنا گومانی، و ب راستی وان عیسا نه‌کوشتییه.
﴿۱۵۸﴾ به‌لی خودی نه‌و ب بال خوژه‌بلندکرییه،
و خودی ب خوژی سهرده‌ست و کارینه‌جه و
فه‌رمانه‌ویه. ﴿۱۵۹﴾ چو که‌س ژ خودانیث کتیبان [مه‌خسه‌د جوهری و فه‌له‌نه] نامینن باوهریی ب عیسایی
نه‌ئینن به‌ری مرناوی [ده‌می دئیتته خواری بؤ کوشتنا ده‌جالی]، و رۆژا قیامه‌تی ل سهر هه‌مییان دئی بیته
شاهد [کو وی یی گه‌هاندی نه‌و به‌نده‌یی خودییه و پیغه‌مبه‌ره]. ﴿۱۶۰﴾ فُججا ژ بهر سته‌ما جوهرییان دکر
وژ بهر ریگرتنا وان یا گه‌له‌ک بؤ ریکا خودی، مه‌ژی هنده‌ک تشتیت پاقر و بؤ وان دورست و حه‌لال، ل
سهر نه‌دورست‌کرن. ﴿۱۶۱﴾ و دیسا ژ بهر وه‌گرتن و خوارنا وان بؤ سه‌له‌قی و نه‌و ب خو فیه‌رمانا وان هاتبو
کرن وه‌نه‌که‌ن، وژ بهر خوارنا وان بؤ مالی خه‌لکی ژ بی به‌ختی و ژ نه‌ه‌قی [من‌ژی تشتی بؤ وان پاقر و
دورست، نه‌دورست‌کرا]. و ب راستی مه‌ئیزایه‌کا ب ژان بؤ گاوران ژ وان به‌ره‌فکرییه. ﴿۱۶۲﴾ به‌لی ژ وان
ییت ره‌هوان و شاره‌زاد زانینیدا [وه‌کی عه‌بدولایی کورئی سه‌لامی و نه‌سه‌دی کورئی عوبه‌یدی و نه‌سه‌دی
کورئی سه‌غیه] و ییت باوهری ئیناین، باوهریی ب نه‌وا بؤ ته و بؤ [پیغه‌مبه‌ریت] به‌ری ته‌هاتی دئین، و
به‌رده‌وام نفیژان دکه‌ن و زه‌کاتی دده‌ن، و باوهریی ب خودی و رۆژا قیامه‌تی دئین، ب راستی نه‌م فان دئی
خه‌لاته‌کی مه‌زن ده‌ینی.

الحزب

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ
وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ
وَعَاقِبَنَا دَاوُدَ زَبُورًا ۚ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ
مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى
تَكْوِيمًا ۚ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝
لَئِنْ اللَّهُ شَهِدَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۚ وَالْمَلَكُ
يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝ إِنَّا آتَيْنَاكَ كِتَابًا
وَاصِدًّا وَاعْنِ سَبِيلَ اللَّهِ قَدْ صَلَوْنَا ضَلَالًا بَعِيدًا ۝ إِنَّا الَّذِينَ
كَفَرُوا وَظَلَمْنَا لَنُرِيكَ اللَّهُ لِيُغْفِرَ لَهُمْ وَلَا يَهْدِيَهُمْ
طَرِيقًا ۝ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَلِيلِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝ يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُلُّهُمْ أَلْسُولُ بِالْحَقِّ
مِنْ رَبِّكَ فَمِمَّا ضَلَّ الْأَعْيُنَ لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

١٠٤

﴿١٦٣﴾ ب پ راستی مه وه حی بۆ ته هنارت ههروهکی مه وه حی بۆ نوح و پیغه مبه ریت پشتی وی هاتین هنارتی. و مه وه حی بۆ ئیبراهیمی و ئیسماعیل و ئیسحاق و یه عقووب و کوریت وی و عیسا و ئه ییووب و یوونس و هاروون و سولهیان، و [مه کتیب ب ناڤی] زه بوور دا داوودی. ﴿١٦٤﴾ و پیغه مبه مه هنارتن ژ وان ییت مه بهری نوکه سه رها تیا وان بۆ ته فه گێرایی و هنده که پیغه مبه ریت دی ژی مه هنارتن، و به حسی وان مه بۆ ته نه کریه، و ب پ راستی خودی د گهل مووسا ئاخفتیه. ﴿١٦٥﴾ ئه و پیغه مبه ر مژ گیتین و ئاگه هدار که ر بوون، دا مروشان به رانه ری خودی پشتی هنارتنا پیغه مبه ران، چو هتجه ت نه مین، و خودی ب خو ژی یی زال که ر و کارینه جهه. ﴿١٦٦﴾ به لی خودی شاده ییی ب وی کتیب ب زانینا خو بۆ ته ئینایه خواری دده ت [کو ئه ف قورانه ژ ده ف خودیه و تو پیغه مبه ری] و ملیاکه ت ژی شاده ییی دده ن، و شاده ییا خودی به سه. ﴿١٦٧﴾ ئه ویت گاوربووین و مروشان ژی ژ ریکا خودی دده نه پاش، ب پ راستی ئه و به رزه بوونه کا دویر

به رزه بووینه. ﴿١٦٨﴾ ب پ راستی ئه ویت گاوربووین و سته م کرین، ب پ راستی خودی لی نابوری ت و به ری وان ناده ته چو ریکیت [سه رفه رازییی]. ﴿١٦٩﴾ ژ بلی ریکا دوژه یی کو ههروهه ر دی تیدا مین، و ئه فه ب خو ل ده ف خودی ب سانه ییه. ﴿١٧٠﴾ گه لی مروشان ب پ راستی پیغه مبه ره که ژ لاییی خودایی هه وه فه ب دینه کی ههق و راست هات، فیتجا باوه ریییی پی بینن بۆ هه وه چیتره، و ئه گه ر باوه ریییی پی نه ئین و بینه گاور [بزانه] هه ر تشتی دئه ره د و ئه سه ئاندا هه ی بۆ خودیه، و خودی ب خو یی زانا و کارینه جهه.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْفُهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرَ لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَحْدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٠﴾ لَنْ يَسْتَصِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَكْفِ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرْهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٣١﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ءَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٣٢﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٣٣﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا ﴿١٣٤﴾

﴿۱۳۱﴾ هه ی خوداییت کتیبان [مه خسه د فله نه] هوین توندیسی د دینی خودا نه کهن [کا دینی هه وه یی چا وایه وه سا وهر بگرن، عیسا پیغه مبه ره و بهنده یی خودییه، و حاشا نه کوری خودییه]. و ژ راستی و هه قیسی پیغه تر د راستا خودیدا نه بیژن، ب راستی هندی عیسا یه مه سیحی کوری مهربه می، پیغه مبه ری خودییه و ب په بقا خو [بیه] چیکریه، کو ئاراسته ی مهربه می کربوو، و نه و جانه که ژ خودی. فینجا باوهریسی ب خودی و پیغه مبه ریت وی بینن، و هوین [د دهره قی خودیدا نه بیژن] [خودی] سینه، قی ئاخفتنی بهیلن، بو هه وه چیره. ب راستی خودی پهرستییه کی ته ک و تنیه، یی پاک و باقر و بلنده ژ هندی کوزار و که ک بو هه بیت. و کاج دهر د و نه سناندا هه یه یی خودییه و به سه کو راگر و ریغه به ری [نهر د و نه سنانه و هه چیی تیدا هه ی]. ﴿۱۳۲﴾ عیسا خو مه زن ناکه ت کو بهنده یی خودی بیت و ملیاکه تیت تیزیکی ت خودی ژ ی، و هه که سی خو ژ پهرستنا وی بلندتر لی بکه ت و خو مه زن بکه ت، ب راستی خودی دی وان هه مییان ل ده ف خو

کو مکه ت. ﴿۱۳۳﴾ فینجا نه ویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت قه نج کرین، نه فانه خودی دی کریبا وان ده تی، و ژ که ره ما خو هیژ پتر دی ده تی، به لی نه ویت خو بلند دیتین و خو مه ز نکرین، تیدی خودی دی وان ب بهر ئیزایه کا ب ژان تیخت. و ژ بلی خودی چو هاریکار و پشته فانان بو خو ناینن. ﴿۱۳۴﴾ گه لی مرقفان ب راستی نیشان و به لگه یه کا گو مانپر ژ لایی خودایی هه وه فه بو هه وه هات [کو پیغه مبه ره و چو هیجه تان بو هه وه نه هیلیت، هه می تستان بو هه وه راست و دورست دیار بکه ت]، و مه رونا هیسه کا رونه کر [کو قورئانه] بو هه وه هنارت. ﴿۱۳۵﴾ فینجا نه ویت باوهری ب خودی ئیناین و خو ب وی باوهریسی و قورئانیفه گرتین. خودی وان دی گه هینیته دلوفانی [به حه شتا] و که ره ما خو و دی وان راسته ری که ت.

﴿۱۷۶﴾ [هه ی موچه مه د] پسیارا میراتی وی مری نه وی نه باب و باپیر و نه کور و نه نه فی هه ی، ژ ته دکه ن [کا چوانه] بیژه: ژ خو خودی دی بۆ هه وه میراتی وی دیار که ت، نه گهر مرقه که مر و چو زاروک و نه فی [دوینده ه] نه بن و چو باب و باپیر زی نه بن و خویشکه کا [دهیابی یان یا بابی نه یا ده یکی ب تنی] هه بیت، نیقا میراتی وی بۆ خویشکا ویه، و نه گهر خویشک مر و چو دوینده ه و باب و باپیر نه بن، برا دبیته میراتخوری وی، و نه گهر ژ دو خویشکان و پتر بن، دوستیکا میراتی بۆ وانه، و نه گهر خویشک و برا د گه لیک بن، بارا برای تمه تی بارا دو خویشکانه. دا هوین مافی که سی نه خون و د سهر دا نه چن، خودی بۆ هه وه پون دکه ت، و ب راستی خودی ب هه می تشنان پی زانا و ناگه هداره.

سورة مائده

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۱۴۰) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گه لی نه وی ت هه وه باوه ری ئیناین، سۆز و به یانیت خودی ژ هه وه وهر گرتین، ب جه بینن، گیانداریت راگر تنی ییت گیاخوړ [وه کی که والی و حیشران و چیلان] بۆ هه وه دورست بوون، ژ بلی ته فیت دی بۆ هه وه ئینه خواندن، و دیسا ژ بلی نیچیر کرنا وان و هوین دئیحراماندا [بۆ چه جی یان عومره یی] و نیچیری بۆ خو دورست نه که ن و هوین دئیحراماندا. ب راستی خودی ج بقیت دی بریاری پی دت و حوکی پی که ت. ﴿۲﴾ گه لی نه وی ت هه وه باوه ری ئیناین، نه دهنه سهر پی و نیشانیت دینی خودی، و حورمه تا هه یفیت هه رامکری و ب پویمه ت [کو (زی القعه)، و (زی الحجه)، و موچه رهم، و ره جه بن] نه شکینن [و شه ری تیدا نه که ن] و ریکا قوربانان و تهر شیت رستک د ستویدا [کو دیارینه بۆ که عبه یی] نه گرن، و بۆ خو دورست نه که ن، و بۆ خو دورست نه که ن هوین ریکا وان بگرن، تهویت ژ بهر ده سته ئینانا که رهم و رازیبونا خودایی خو قه ستا مالا خودی دکه ن. هه ره وختی هوین ژ ئیحرامان دهر که فتن قیجا نیچیرا خو بکه ن. و بلا نه فیانا هه وه بۆ ده سته که کی کو [سالا حوده بییه] ریکا که عبه یی ل هه وه گرتبوو و ل هه وه نه که ت هوین ده سترژی پی بکه ن، و ل سهر باشی و پاریز کاریا خودی هاریکاریت ئیک بن. و ل سهر گونه هه و ده سترژی پی هاریکاریت ئیک نه بن. و پاریز کاریا خودی بکه ن، و ب راستی جزایی خودی جزایه کی دژواره.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ
لِیْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ إِخْوَةٌ أَخْتُ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِيهَا إِنْ
لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتْ أَثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّكْلَانِ مِمَّا تَرَكَ
وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رَجَاً وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۱۷۶﴾

سورة المائدة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَتُؤْخَذُ بِكُم بِذِمَّةِ اللَّهِ أَنْتُمْ
إِلَّا مَا بَيْنَ يَدَيْكُمْ عَلَىٰ كُمْ عَهْدٌ مِنْهُ أَنْ تَصِلُوا
بِحُكْمِ مَا يُرِيدُ ﴿۱﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحِلُّوا شَعِيرَ اللَّهِ
وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آفِينَ الْبَيْتِ
الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ أَنْ صَدُّوا عَنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ
تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۲﴾

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْمُتَّوَّمَةُ وَالْمُزَّوَّجَةُ وَالْمُتَّخِذَةُ وَالْمُتَّخِذَةُ وَمَا أَكَلَ
السَّعْيُ إِلَّا مَا ذَكَبْتُمْ وَمَا ذَبَحَ عَلَى النَّصَبِ وَأَنْ تَتَّقُوا
بِالْزَّكَاةِ ذَلِكُمْ فَسُقِ الْيَوْمَ يَبْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا
تَخْشَوْهُمْ وَأَخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَقِمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ
غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِّإِذْنِ اللَّهِ غُفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٠﴾ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا
أَحْلَلْ لَهُمْ قُلْ أَحْلَلْتُ لَهُمُ الْطَيِّبَاتِ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ يُعَلِّمُوهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَمَا كَانَ مِنْكُمْ عَلَيْهِمْ
وَأَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيمٌ الْجَسَابِ ﴿٣١﴾
الْيَوْمَ أَحْلَلْ لَكُمْ الْطَيِّبَاتِ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَلٌ لَكُمْ
وَطَعَامُكُمْ حَلَلٌ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ
مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْتَفْجِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٢﴾

﴿گوشتی﴾ مراران و خوین [یا پون] و گوشتی
بهرازان و یی نه ژ بو خودی هاتیسه سهرژیکرن و
[گوشتی] تهرشا هاتیسه فه تساندن، و [گوشتی تهرشا]
ب داروبهران هاتیسه کوشتن و [گوشتی تهرشا] که فتی
[و مری] و [گوشتی تهرشا] ب قوچان مریبت و
[گوشتی] دهه بیان خواری، نهو نه بیبت یا هوین فیرا
دگه هن و فه دکوژن، و [گوشتی تهرشا] کول سهر
که فیریت چکلانندی دقته فه کوشتن، ل سهر هه وه
هاته حرامکرن، دیسا هوین بهخت و تیغبالا خو
ژ فالقه گرتنی بخوازن ل سهر هه وه هاته حرامکرن
[ژ ریز و سهر و بهریت عهره بان نهو بوو نه گهر وان کاره ک
ل بهر بایه چ و غه ر بایه چ ژ نینان یان ههر تشته کی دی،
بهختی خو ب ریکا فالقه گرتنی دجه رباندن، سی تیر
هه بوون ل سهر تیکی نفیسی بوو، «خودی فه رمانا من
دکهت»، یا دووی «خودی من ناهیلیت» و یا سینی یا
بی نفیسین بوو، و داتیکی ژ کافلانکی کیشن، نه گهر
دهر که قتیابه «بکه»، دا کهت و نه گهر دهر که قتیابه «نه که»،
نه دکر، و نه گهر یا بی نفیسین بایه دا کهته د ناقد و

جاره کا دی کیشیت)، و کارینانا فی گونه هی دهر که قتیابه ژ ریکا راست، نه قرو نه ویت گاور بووین بیبت بی
هیفی بووین دینی هه وه پویچ بکهن، و هه وه ژ دی دهر بیخن، قیجا هوین ژ وان نه ترسن و ژ من برسن، نه قرو
من دینی هه وه ته مام کر [کیناسی تیدا نه مایه ژ بهر هندئ نایبت چو ژ بیته کیبکرن و چو لی زیده بیبت] و
من خینک و که ره میت خو بو هه وه ته کووز کرن. [بگهر ژ راسته ریکرنی و ته کووز کرنا دینی و فه کرنا مه که هی
و بی هیفیکرنا گاوران ژ دینی هه وه کو بشتین پویچکهن و نه هیلان] و من دینی نیسلامی بو هه وه هه لبزارت و
نهو دینه ل دهف خودی و چیت دی نه، به لی ههر که سی ژ برساندا نه چار بیته [خوارنا مراری و نه دورستکری
بیبت د ویشدا] بیی کو دل ل سهر گونه هی هه بیبت [و بخوت گونه هل سهر نینه] ب راستی خودی گونه هه
ژ بهر و دلز فانه. ﴿هه ی موحه مه د﴾ نهو ژ ته دهر سن کاچ بو وان هاتیسه دورستکرن [حه لالکرن] بیژه:
تشتی پاقر بو هه وه هاته دورستکرن، و نهو نیچیرا جانه وه ریت جهر باندی [فیرکری و هکی سه و شاهینی] ب
وی شهرتی کو هوین فیری وی بکهن یا خودی نیشا هه وه دایی، [ئانکو نه گهر گوتی هه ره، بچیت، نه گهر
گوتی و ره بهیت، و نه گهر گرت بو خودانی خو بگرت، نه بو خو، و نه گهر گوتی بهیله، بهیلیت]. قیجا
نهو نیچیرا بو هه وه دگرن، نافی خودی ل سهر بینن [وهختی هوین دهنرنی، یان فیرا دگه هن و فه دکوژن]
و بخون، و پاریز کاریا خودی بکهن، ب راستی خودی د حسابیدا یی دهست سقکه. ﴿هه قرو تشتی پاک
و پاقر بو هه وه هاته دورستکرن، و دهستکوژی خودان کیتیان [ئانکو جو هی و فه لیهان] بو هه وه دورسته، و
یی هه وه زی بو وان یی دورسته، و کچیت شهریف و پاک و پاقر و نازاد ژ موسلمانان، و کچیت ده همن پاقر ژ
نهو ویت بهری هه وه کتیب بو هاتین [کو جو هی و فه لیهان] بو هه وه دورسته مار بکهن، نه گهر هوین مههراوان
بدنه یی، و دده همن پاقر بن، و زناکهر نه بن، و وان ب دزیفه بو خو نه که نه یار، و ههر که سی شوینا باوه ریی
بینیت گاور بیبت، بی گو مان وی کار و کریاریت خو پویچ کرن، و رورزا قیامه تی زی نهو یی بهر زیانه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا
وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ
الْمَخَايِطِ أَوْ لَمْ تَمْسُوا السَّاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا
طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ فَتَيَمَّمُوا مِنْهُ مَا رَزَقَهُ اللَّهُ
لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَا يَكُنْ بِرُءُوسِكُمْ لِيُطَهِّرَكُمْ
وَلِيَتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾
وَأَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ
بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ
بِدَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ
لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نَقُومَ عَلَى
الْأَعْدَاءِ أَوْ غَدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلشَّقَوَاتِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

﴿٦﴾ گهلی خودان باوهران، نه گهر ههوه فیما رابن
نفیژئی بکهن [و هوین ییت بی دهستنفیژ بن]
ئییدی هوین سهروچافیت خو و دهستیت خو ههتا
نهیشکا بشون، و سهری خو فهمالن، و پییت خو
ههتا گوزه کان بشون، و نه گهر هوین د بی نفیژ بن
[ب جهنا بهت بن] خو بشون، و نه گهر هوین د نه ساخ بن،
یان ل سهرو غه ری بن، یان یتک ژ ههوه ژ تاره تی
[دهستافئ] هات، یان هوین چۆنه نشینا زنی، و
ثاف ب دهست ههوه نه کهفت [کو تیرا ههوه بکهت
دهستنفیژ پی بگرن یان سهری خو پی بشون]، ب
ناخه کا باقر تهیه مومی بکهن، و سهروچاف و دهستیت
خو پی فهمالن، خودی [ب فی فرمانی کو هوین
ب ثافی یان ب ناخی خو باقر بکهن، و هختی ههوه
دفتیت نفیژان بکهن یان ب ههمی فرمانیت خو]
نه فیت بهر تهنگی و زهجه تی بو ههوه چیکهت، به لی
دفتیت ههوه ژ گونه هان باقر بکهت و خنیکیت خو
ل سهرو ههوه تهمام بکهت، دا هوین سوپاسییا وی
بکهن. ﴿٧﴾ [گهلی خودان باوهران] خنیک و کهره میت

خودی و وی په بیانا خودی د گهل ههوه گریدایی بیننه بیرا خو [کو په بیانا عهقه بهیه] و هختی ههوه گوتی
مه بهیست و مه گوهداری کر، و پاریزکارییا خودی بکهن، بی گۆمان خودی ب ناگهه ژ وی یاد سنگ
و دلاندا فهشارتی. ﴿٨﴾ گهلی خودان باوهران ل بهر فرمانا خودی د پارهستیایی بن [و ههمی تشنان ژ بو
خودی پی رابن]، و ب راستی شادهییی بدهن، و بلا نه فیانا ههوه بو دهسته کهکی، ههوه پال نه دهت هوین
دادوهرییی [عهداله تی] نه کهن، [بلا ههوه نه فتنی ژی] و دادوهرییی بکهن نه و تیزیکتره بو پاریزکارییی، و
پاریزکارییا خودی بکهن، ب راستی کاری هوین دکهن خودی پی ناگههه. ﴿٩﴾ خودی په بیانا دایییه نه ویت
باوهری پی یتنابین و کار و کریاریت قهنج کرین، کو گونه هژیرن و خه لاته کی مه زن بارا وانه.

﴿۱۰﴾ به لئی ئەو کەسێت گاوربووین و ئایەتێت مە درەو دەرتێخستین، ئەو دۆژەهینە [جەهەنمە]. ﴿۱۱﴾ گەلی خودان باوەران قەنجیا خودی د گەل هەوە کری بینە بێرا خو، وەختی دەستە کەکی فیایی دەستێت خو ب خرابیی درێژ بکەنە هەوە، دەستێت وان ژ هەوە دانە پاش، و پارێزکاریا خودی بکەن، و بلا خودان باوەر پشتا خو ب خودی موکوم بکەن. ﴿۱۲﴾ بئ گۆمان خودی پەیاننا موکوم ژ ئسرائیلیان وەرگرت، و دوازدە شاهد و بەرپرس نافدار کرن و بو هەنارتن، و خودی گۆتە وان ب راستی ئەز پشەفان و هاریکاری هەوەمە، ئەگەر هوین ئیتران ب دورستایی بکەن، و زەکاتنا مالی خو بدەن، و باوەریی ب پیغەمبەریت من بینن و پشەفانیان وان بکەن و قەدری وان بگرن، و قەرەکی باش د گەل خودی بکەن [ئانکو خێر و خێراتان د ریکا خودیدا بکەن]. ب راستی ئەز دی گۆنەهیت هەوە ژئ بەم و دی هەوە تێخمە د وان بەحەشتاندا ئەوێت پرویار د بنپا دەهەرن، ئیجا هەچی پشتی فی گاور ببیت بئ گۆمان وی ریکا

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ﴿١٠﴾ بَيَّأْنُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ لَا يَسْطُونَّ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ
فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي
مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ
وَوَاتَمْتُم بِرُسُلِي وَعَزَرْتُمْ أَوْسَارَكُمْ وَاقْرَأْتُمُ الْقُرْآنَ
حَسَنًا لَا تُكْفِرْنَ عَنْكُمْ سَتَأْتِكُمْ وَلَا تُدْخِلُكُمْ
جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بِعَدَٰلِكَ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فِيمَا نَقَضَهُمْ
فَيْثَقَهُمْ لَعْنَهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَلْيسَةً يُحَرِّفُونَ
الْكَذِبَ عَنْ مَوَاضِعِهِمْ وَتَسُوا حَظًّا فَمَا ذَكَّرُوا
بِهِ ۚ وَلَا تَرَالِ تَطْلُعَ عَلَى حَاسَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ
فَأَعَفُّ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

الجزء السادس

راست بەرزە کر. ﴿۱۳﴾ و ژ بەر شکاندنا وان بو سۆز و بەیانیت خو، مە لەعنەت ل وان کر [مە ژ دلۆقانیانیا خو دوبرتێخستن] و مە دلی وان رەق کر، تەوراتی قارێ دکەن و دگوهۆرن، و پشکەکا باش [ژئ] کو فەرمانا وان پێ دەهاتە کرن، هیلان و ژ بێرا خو برن، [هەمی موخەمەد] کێمە ژ وان نەبن [ئەو ژئ ئەو ن ییت موسلمان بووین] ییت دی بەردەوام دی خیانهتی [و شکاندنا سۆز و پەیانان هەتا روژا قیامەتی] ژئ بینی، ئیجا لی ببۆرە و چافیت خو ژئ بگرە. ب راستی خودی حەر قەنجیکاران دکەت.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا سَمَاءً دُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنْفِئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١٠﴾ إِنَّا هَذَا الْكِتَابُ الَّذِي جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١١١﴾ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١١٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَأُمُّهُ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يُخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١١٣﴾

﴿۱۱۰﴾ ژ وان زی ئەوێت گۆتین، ئەم هاریکار و پشته فانیت عیسا یێنه، مه په یان وەر گرت، پشکه کا باش ژێ ئەفا په یان ل سەر هاتیسه ستاندن ب پشت گوهمی خو فیه هافیتن و ژ بیر کرن، [و ژ بهر هندێ] مه دژمناتی و نه فیان ییخسته دنا ف وانداهه تار و ژا قیامه تی، و خودی دئی وان ب کار و کریاریت وان کرین ئاگه دار کهت [و دئی جزایی شکاندنا په یانا خو خون]. ﴿۱۱۱﴾ گه لی خودان کتیبان ب راستی پیغه مبه ری مه [موحه مه د] بۆ هه وه هات، دا گه له کا هه وه ژ کتیبت خو فیه شار تی [وه کی سالوختیت پیغه مبه ری، بریارا ره جمی، سه رهاتیبا خودانیت شه نیبی... هتد]. [ئاشکه را بکهت، و ژ گه له کی زی دبۆریت] ئەوا هوین ژ ته ورات و ئنجیلی فه دشیرن، ئاشکه را ناکهت. ب سویند ژ ده ف خودایی هه وه رۆناهیه ک [کو پیغه مبه ره] و کتیبه کا ئاشکه را کهر [کو قورئانه] بۆ هه وه هات. ﴿۱۱۲﴾ خودی ب وی [کتیبت] ئەوێت ب دویف رازیبوونا خودی دکه فن راسته پێ دکه ته ریکا سلامه تی و رزگار بوونی، و وان راسته پێ دکهت. ﴿۱۱۳﴾ ب راستی ئەوێت گۆتین: مه سیحی کو پێ مه ری مه ی خودییه ئەو گا و ر بوون [ژ بهر فێ گوتنی]. [هه ی موحه مه د] پیژه وان: ئەو ژێ ته گه ر خودی بقیث، عیسا بی کو پێ مه ری مه ی و ده یکا وی، و هند ی دئه ر دیدا هه یین بهر زیان و ویران بکهت، کی دشیت نه هیلیت و خو بده ته بهر بریارا خودی؟ و سه ر و سامانی ئه رد و ئه سلانان و تشتی د نا فبه را هه ردووکاندا هه ری خودییه، چ یا بقیث دئی چیکهت. نئی خودی ل سهر هه می تشتان دهسته ه لاتدار و خودان شیانه.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبُّهُ فَلَمَّ يَعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّثْلُ خَلْقٍ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يَا هَلْ أَكْتَبَ قَدْ جَاءَكُم رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمُ عَلَى فِتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُم بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمُوا ذِكْرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَ لَكُم مِّلُوكًا وَآتَاكُم مَّا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَتَقَوْمُوا ذِكْرُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَمْحُوتُ رَبُّنَا فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَنَنذَرُهَا خِثًى يَحْجُرُوا مِنْهَا فَإِن يَحْجُرُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنَّ اللَّهَ عَلَيْهِمَا أَذْخَلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ إِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ قَوْلُكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

﴿۱۸﴾ جوہی و فہلہ دبیرن: ثم زاروکیت خودی و خوششیت وینہ، بیڑہ: [تہ گہر وہیہ وہ کی ہوین دبیرن] پا بوجی ہہوہ ب گونہ ہیٹ ہہوہ نیزا ددہت، بہ لئی ہوین مرقفن وہ کی ہہمی مرقفیت خودی چیکرین. فیجای ی وی بقیٹ لئی ناگریٹ، و یی بقیٹ دی نیزا دہت. و سہر و سامانی ئہرد و ئہسانان و تشتی دناقبہرا و اندا ہہر یی خودیہ، و [بزائن] دویا ہیک ہہر خودیہ ہوین لئی بزفر نہ فہ. ﴿۱۹﴾ گہلی خودان کتیبان: دا ہوین نہ بیڑن [ہشتی فہرینا پیغہ مہران] چو مزگینین و ناگہ ہدار کہر بؤ مہ نہ ہاتینہ، پیغہ مہرئی مہ، ہشتی فہرین و سستبونا ہنارتنا پیغہ مہران بؤ ہہوہ ہات دا کاروباریت دینی بؤ ہہوہ ئاشکہرا بکہت، بئی گو مان مزگینین و ناگہ ہدار کہر بؤ ہہوہ ہات، و خودی ل سہر ہہمی تستان دہستہ لاتدارہ. ﴿۲۰﴾ [گہلی ئسرائیلیان] بینہ بیرا خو دہمی موسایی گو تیہ ملہ تی خو: ملہ تی من بیرا خو ل وان خیر و خوششیت خودی د گہل ہہوہ کرین بینن، و ہختی پیغہ مہر ژ ہہوہ پاکرین، و ہندہک ژ ہہوہ کرینہ میر

و مہلک [یان ہوین خانہ دان و حالخوش کرن، ب زن و مال و خدام و خولام تیخستن]. و ئہو قہدر دا ہہوہ یی نہ دایسیہ کہ سی ژ دنیا یی ہہمیسی. ﴿۲۱﴾ ملہ تی من ہہر نہ سہر ئہردی پیروز [کو قودسہ] نہوئی خودی بؤ ہہوہ نفیسی [تہ فہ ہندی ئہو د چاک و باش بوون، بہ لئی و ہختی خراب بووین ژئی ہاتنہ دہر تیخستن]. و ب پاشدا نہ زفرن ژ ترساندا، ہوین دی خوشارہت بن. ﴿۲۲﴾ گو تن: یا موسا ب راستی ہندہک کہ سیٹ ب ہیژ و زہر دہست تیدانہ، و ئہم ناچینہ تیدا ہتا ئہو ژئی دہر نہ کہفن، و نہ گہر ئہو ژئی دہر کہ فتن ئہم دی چینہ تیدا. ﴿۲۳﴾ دوزہ لامان ژ وان ئہو یٹ ژ خودی دترسن، و خودی کہرم د گہل کری گو تن: [ژ ہیژ و کہلہخ و مہزنیسا وان نہ ترسن] ب سہر و اندا بگرن د دہر گہیدا، فیجائہ گہر ہوین چو نہ تیدا دی ئہو شکین و ہوین دی ب سہر کہ فتن. و پشتا خو ب خودی موکوم بکہن ئہ گہر ہوین خودان باوہر بن.

﴿۲۴﴾ گوتن: هه ی موساب راستی هندی ئه و تیدا بن، ئه م قه ت ناچینه تیدا [مه خسه د بار ئیری قودسییه] تو و خودایی خو هه پ ن شه یری بکه ن ئه م دئی ل قیری درویشتی بین [ئانکو تو و خودایی خو وان ده ریخن، مه تاقه تا وانینه]. ﴿۲۵﴾ [موسایی گوت: خودیوو بهس من شوله ب خو و برایی خو هه یه، فینجا نافیه را مه و ئی مله تی ژ ری ده رکه فنی نافیر بکه. ﴿۲۶﴾ [خودی] گوت: ئه و ئه ر ده تا چل سالان ل وان حه راهمه و نه دورسته، ده ریدیدا بزقون و نه که فنه ل سهر چو ریکان [ئانکو هه تا چل سالیته دی ئه و دئی ل وئی ده شتی مینن به رزه و ناچنه د بار ئیری قودسییدا]. فینجا خه می بو مله تی گا ور نه خو. ﴿۲۷﴾ سالوخی کوریت ئاده م ب دورستی ل سهر وان بخوینه، هه ر ئیکی ژ وان قوربانیه ک دابوو، ژ ئیکی هاته وه رگرتن و ژ یی دی نه هاته وه رگرتن، [ئهوئی قوربانئ وی نه هاتیه وه رگرتن] گوت: بی گو مان ئه ز دئی ته کوژم. [برایی وی ئهوئی قوربانئ وی هاتیه وه رگرتن] گوت: هندی خودییه ب راستی بهس ژ پاریز کاران

وه ر دگریته. ﴿۲۸﴾ ئه گه ر تو ده سستی خو دریز که یه من، دا من بکوژی، ئه ز ده سستی خو دریز ناکه مه ته داته بکوژم، ب راستی ئه ز ژ خودایی هه می جیهانی دترسم. ﴿۲۹﴾ و من دقیت تو گونه ها من و خو هه لگری، و ببیه دۆزه هی. نی هه ر ئه فیه جزایی سته مکاران. ﴿۳۰﴾ دلی وی گرت برایی خو بکوژیت و گوهدارییا دلی خو کر و برایی خو کوشته، فینجا بوو ژ وان ینت خوشاره ت. ﴿۳۱﴾ ئیدی خودی قه ک هنارت و ب دمی خو ئه ر د کولا، دانیشا بده ت کا دئی چاوا ته رمی برایی خو فه شیریت، گوت: خوئی ب سهری من، من نه شیا ئه ز وه کی ئی قیری ژ ی ب م ته رمی برایی خو فه شیرم، فینجا بوو ژ په شیپانان.

الجزء

قَالُوا يَسْمُو سَيِّئًا لَّنَ أَنْ نَدْخُلَهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ
أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي
لَا أَمْلِكُ إِلَّا النَّفْسَ وَآخِيَ فَأَعْرِضْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ
الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً
يَتِيهِمْ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾
وَأَقْبَلَ عَلَيْهِمْ نَبِيُّ آدَمَ بِأَلْحَقٍ إِذْ قَرَّبْنَا قُلُوبَنَا فَتَقَبَّلَ
مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ
قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَكِنْ سَطَّ إِلَى يَدِكَ
لِيَفْتَنِيَ مَا أَنَا بِبَاسِطِ يَدَيَّ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ
رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَبُنِيَ بِالنَّارِ وَأَشْمَكَ فَتَكُونُ
مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ
لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾
فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي
سَوْءَ أَخِيهِ قَالَ يُوتِلْنِي عَجَزٌ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
الْغُرَابِ فَأُوْرِي سَوْءَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾

﴿۳۲﴾ ز بهر قی [کوشتنا کوریت ناده می بۆ ئیکدو] مه ل سهر ئسرائیلیان نفیسیه، ب راستی ههر که سی مروفه کی بی بهرانه ر یان ژ ی ز بۆ خرابیی د ئه ردیدا بکوژیت، ههروه کی وی هه می مروف کوشتن، و ههر که سی بیه ته گه ری ژ یانا ئیکی ههروه کی بوویه ته گه ری ژ یانا هه می مروفان، ب راستی پیغه مبه ریت مه بۆ وان ب نیشانیته ئاشکه راکه ر هاتن، پاشی ب راستی پشی هاتنا وان ژ ی [یا پیغه مبه ران ژ ی] گه له ک ژ وان زیده خرابیی د ئه ردیدا دکه ن.

﴿۳۳﴾ ب راستی ته ویت دژاتی و شه ری د گه ل خودی و پیغه مبه ری وی دکه ن، و د ئه ردیدا دگه رن دا خرابیی تیدا بکه ن، جزای وان ته وه بینه کوشتن یان ب دارانقه بینه هلاویستن، یان ژ ی ده ست و پییت وان چه پ و راست بینه ژ یقه کرن، یان ژ ی ژ وه لات ی خو بینه دویر ئیخستن، ته ف جزایه د دنیا ییدا بۆ وان هه تکبه رییه، و د رۆزا قیامه تیدا ئیزایه کا مه زن بۆ وان هه یه. ﴿۳۴﴾ ژ بلی وان ته ویت ل خو زفرین و تۆبه کرین، به ری هوین بشین بگرن [و جزا بکه ن]،

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ
نَفْسًا يَغْتَرِ نَفْسًا أَوْ فَسَادًا فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ
جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا
جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْقَذُوا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ
لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾
إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْرُوا عَلَيْهِمْ فَأَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا
اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ
مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ
عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

بزانن ب راستی خودی لینه گر و دلوفانه. ﴿۳۵﴾ گه لی خودان باوه ران، پارێز کاریا خودی بکه ن، دا هوین بگه هه نه رازیوونا وی ل ریکان بگه رن، [ئانکو ریکیت رازیوونا وی بگرن و لی بگه رن] و جیهادی د ریکا خودیدا بکه ن، دا هوین سه رفه راز بین. ﴿۳۶﴾ ب راستی ته ویت گاو ربووین، ته گه ر هندی د ئه ردیدا بی وان بیت و هندی دی ژ ی دگه ل، دا پیش خو فه بده ن، و ژ ئیزایا رۆزا قیامه تی رزگار بین، ژ وان نایته وه رگرتن [و ته و ژ وی ئیزایی په ها نابن] و ئیزایه کا ب ژان بارا وانه.

﴿۳۷﴾ وان دقيت [رؤزا قيامه تي] ژ ناگري دهر كه فن، به لي ئه و ژي دهر ناكه فن و بو وان ئيزايه كا ب دو م و بهر ده وام هه يه. ﴿۳۸﴾ و زه لامى دز و ژنا دز ده ستي و ان [دگر چك پرا] بېرن، جزايي كاري و ان كرى، و نه فقه پاشقه بر نه كه ژ خودي [دا نه و ب پاشقه بچن و دزيبي نه كن و خهلك و ان بو خو بكه نه چامه]، و خودي ب خو ژى سهر ده ست و كار بنه جهه. ﴿۳۹﴾ فيجا ههر كه سي [دزه كي] پشتي [ب دريا خو] ستم ل خو كرى، په شتيان بيت و ل خو بز قريت و توبه بكهت و خو چيكهت و باش بكهت، ب راستي خودي دي توبه يي ده ته سهر، ب راستي خودي گونه هژ بېر و دلوفانه. ﴿۴۰﴾ ما تو نوزاني كو ب راستي سهر و ساماني ئه رد و نه سامان يي خوديه، يي بقت دي ب بهر ئيزايي ئيخت، يي بقت دي نازا كهت، و خودي ب خو ژى ل سهر هه مي تشتان يي ده سته لاتداره. ﴿۴۱﴾ هه ي پيغه مېهر، بلا ته ب خه م نه ئيخن نه وي ت خوش ب بهر گاوري بيته دچن [ژ دور و بيان] نه وي ت سهر ده ف ديژن: باوهرى مه ئينا ييه، و ئه و ب خو

هيژ دلي ت و ان دي باوهرن، و ديسا [بلا ته ب خه م نه ئيخن] نه وي ت بو ويينه جو هى، زيده گوه داريا دره وان دكه ن، و گوه داريا يي بو ده سته كه كا دي دكه ن كو [ژ مه ز ناتي] نه هاتينه ده ف ته، ئاخفتان قاري دكه ن و ژ جه ي و ان دبه ن، ديژ نه [هه فالي ت خو]: نه گهر موحه مه د ب وي هاته هه وه يا مه قاري كرى ژي وهر گرن، و نه گهر ب وي نه هاته هه وه، هشار بن [باوهر ژي نه كه ن] و يي خودي بهر زه بوون و گاوري بو قيايي، فيجا تو نابيني ئيك هه بيت تشتي خودي قيايي نه هيليت چي بيت. نه فقه نه ون يي ت خودي نه قيايي دلي ت و ان باقر بكهت، روي ره شي و شهر مزارى بو وان بيت دنيا ييدا و ئيزايه كا مه زن دئاخره تي ژيدا بو وان هه يه.

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيمٌ ۝ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا
أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ۝ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ
يُتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ
لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَعْفُو
لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ يَا أَيُّهَا
الرَّسُولُ لَا يُخْرِكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ
الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَقْوَاهُمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ مِنَ
الَّذِينَ هَادُوا وَسَمِعُوا لِلْكَذِبِ سَمْعًا وَلَهُمْ
آخَرِينَ لَمْ يَأْمُرُوا يُخْرِجُوا الْكَلِمَةَ مِنْ بَعْدِ مَا ضَعَفَ
يَقُولُونَ إِنْ أُوْتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ
فَأَحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرْ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ
فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

الجزء

﴿۴۴﴾ گوهدار بیا دره وان دکهن، و بهر تیل و مالی حه رام و نه دورست دخون، فیتجا ته گهر شه هاتنه دهف ته [دا حوکمی د ناقبه را و اندا بکه ی] فیتجا ته دقیت حوکمی د ناقبه را و اندا بکه و یان رویی خوژی و هر گپره. د بنیرانه شین زیانه کی بگه هیننه ته، و نه گهر ته حوکم د ناقبه را و اندا کر، فیتجا حوکمی ب دادوهری د ناقبه را و اندا بکه، ب راستی خودی حه ر دادوهران (عادلان) دکهت. ﴿۴۳﴾ و چاوا شه قه سستا ته دکهن و حوکمی ته دخوازن؟! و ته ورات ل دهف وانه، پریارا خودی تیدابه [کا حوکمی زناکهری چیه] و پاشی پشتا خو ددهنه حوکمی ته [شه وی و هکی بی ته وراتی]، و ب راستی فان باوهری نه ئیناییه و نه ژ خودان باوهران. ﴿۴۲﴾ ب راستی مه ته ورات ئیناییه خوار، پاسته پیتی و رونهی تیدابه، و پیغه مبه ریت خو سپارینه خودی ل دویف ته وراتی حوکم بو جو هییان دکرن، دیسا خودیناس و زانایان ری حوکم ب وی دکر شه وری هاتیه خواستن کو بیارین ژ گوهورین و قاری کرنی، و شه ویره فان بوون ل سهر وان ال سهر جو هییان، دا

سَمُّوَتْ لِلْكَذِبِ أَكْثَرُونَ لِلسَّخَةِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَصُدُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٤﴾ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يُخَوِّبُهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالزَّيُّونَ وَالْأَحْيَارُ بِمَا اسْتَحْفَظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَحْشَوْا النَّاسَ وَاحْشَوْنَ اللَّهَ وَلَا تَتَّبِعُوا بِتَابِعِي تَمَتًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٢﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرْعَةَ قِصَاصً فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤١﴾

نه ئیسته گوهورین]، [گهل زانا و پیهریت جو هییان] ژ مرو فان نه ترسن [کو ته گهر هوین راستی بیژن، دی زینانی گه هیننه هه وه]، و هوین ژ من بترسن، و نایه تیت من شه رزان نه فروشن، و ههر که سی حوکمی ب وی نه کهت یا من ئیناییه خوارئ شه و ژ گاورانه. ﴿۴۵﴾ و ههر د وی [کتییدا کو ته وراته] مه ل سهر ئسرائیلییان نفیسی، جانی کوشتی [نه فسا هاتیه کوشتن] ب نه فسا کوژه کییه، و چاف ب چافییه، و دفن ب دفنییه و گوهب گو هییه، و ددان ب ددانییه، و برینان تول یا تیدا [ئانکو برین ب برینییه و بهرانبه ری ئیکن]. و ههر که سی [مافی خو به لیت، و ل گونه هکاری] بیوریت [و تولی لی فه نه کهت]، شه و لیبورین دی بو بیته گونه هه راکهر. و ههر که سی حوکمی ب شه و مه ئیناییه خوارئ نه کهت، شه و ژ زوردارانه.

﴿٤٦﴾ و د دویڅ وانړا [پنځه مېریت ئسرائیلیان]، مه عیسای کورنۍ مېرېه مۍ هنارت، کوړاستنده رنځنۍ کتیا بهرې خوږه کو ته وواته، و مه ئنجیل دایۍ، راپسته رپښې وړونا هۍ تیدایه، و راپسته رنځا کتیا بهرې خوږه، کو ته وواته، و راپسته رپښې و شیرته بڼ پارینز کاران. ﴿٤٧﴾ و خودانیت ئنجیلۍ، بلا حوکمۍ ب وئ بکن نه ووا خودئ د ئنجیلیدا ئیناییه خوار، و هر که سۍ حوکمۍ ب وئ نه که ت نه ووا خودئ ئیناییه خوار، نه و ژړیکا راپست و باوهر یئ هده رن. ﴿٤٨﴾ [هۍ موحه مه د] مه کتیب [کو قورئانه] ب هه قیئ بڼ ته هنارت، راپسته رنځا کتییټ بهرې خوږه و شاهده ل سهر وان [کاچ راپسته وچ نه، و کاچ زئ هاتییه گوهورین]، ئیجا حوکمۍ ب نه ووا خودئ ئیناییه خوار د ناقبه را واند بکه، و هه قیا بڼ ته هاتی کو قورئانه نه هیله، و ب دویڅ دلخوازییا وان نه که څه. مه هر ټیک ژه وه [مه خسه د پۍ جوهرۍ و فله و موسلمانن] ریکه ک و بهر نامه یه ک یۍ دایۍ، و نه گهر خودئ قبا بابه، دا هه میان که ته ټیک مله ت [تیک دین

و ټيک بمرنامه] دا هه وه ب ټهوا دا يسيه هه وه [کو هوين کرينه گه له ک دین] بجه ريښت، ښجا ده ست ب خبر ان بکن، و بکنه به په زينک. زږينا هه وه هه ميان ب بال خود ښه، ښجا [وې رږږي، رږږا قيامه تي] ټه ز دې هه وه ب وې تشې هوين تيډا نه ټيک و جودا ټاگه هدار کمه. ﴿٩٩﴾ [و مه نه ټ قورتانه ب هه قيسې بږ ته هنار ټيه] دا تو حوکمي ب ټهوا خودې بږ ته ټيناييه خوار د ناڅه را واندا بکې، و ب دويځ دلخوازييا وان نه که څه، هشيار به، نه کو ټه و بهرې ته ژهنده کا خودې بږ ته ټيناييه خوارې وهر گيرن، ښجا نه گهر وان پويي خو ژ [حوکمي] ته وهر گيران، بزانه خودې دښت وان ب هنده ک گونه هيت وان، ټيزا بدهت. ب پاستي گه له ک خه لک ژړيکا پاست دښه درن. ﴿١٠٠﴾ ټهرې وان حوکمي غه يري خودې دښت؟! ما حوکمي کي ژ بي خودې چيتره، و ټه وېت موکوم باوهرې ټينايين باش ښي درانن.

وَقَفَيْنَا عَلَى عَاشِرِهِمْ يَعْسَى ابْنَ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
مِنَ التَّوْرَةِ ۚ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٥٨﴾
وَلِيُخَوِّعَ أَهْلَ الْإِنْجِيلِ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ فِيهِ ۖ وَمَن لَّمْ يَخُصَّ
بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ
الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ
وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
عَمَّا جَاءَكَ مِّنَ الْحَقِّ ۚ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ
فَإِذَا تَوَلَّيْتُمْ فَاسْتَعِزُّوا بِالْحَرِثِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَفُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَن أَحْكُم بَيْنَهُم
بِمَا أُنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنِ
بَعْضِ مَا أُنْزَلَ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا فَلَعَنَ اللَّهُ النَّامِيزَ ۚ إِنَّهُ كَانَ يَعْصِيهِمْ
بِبَعْضِ دُورِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٦١﴾ أَفَحُكْمَ
الْمُجْرِمِينَ يَبْعُونَ وَمِنَ أَحْسَنٍ مِّنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٦٢﴾

المائدة

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَمِنْكُمْ فَاتِمُّ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٥﴾ قَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَحْشِي أَنْ تُصِيبَنَا آيَةٌ قَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ وَأَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصِيبُوا عَلَمًا مَأْشُورًا فِي أَنْفُسِهِمْ زَيْجٌ ﴿٥٦﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَعْيُنِهِمْ أَنْهُمْ لَمَعَكُمْ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِيَ اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ أَمْرَةَ لَازِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٨﴾ إِنَّمَا أَوْلِيَاكُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٦٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُولُوا الْكِتَابِ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَافِرَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُفْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦١﴾

﴿٥٥﴾ گهلی خودان باوهران، جوہی و فہلہیان بۆ خۆ نہکەنە دۆست و پشتەقان، و ئەو خۆ ب خۆ پشتەقانییت ئیکدونە، و ھەچیئ ژ ھەوہ وان بۆ خۆ بکەتە دۆست و پشتەقان. فێجا ب راستی ئەو ژ وانە، و خودی ملەتی زۆردار راستەپێ ناکەت. ﴿٥٦﴾ فێجا تو دینی ئەوێت نەساخی د دل و دەروونی واندا ھەی، بۆ دۆستینی و ھاریکاریا وان ب لەزن، [د دلێ خۆدا] دیبژن: ئەم دترسین نەخۆشییەک بۆ مەچی ببیت [کو ھەوجە ی وان ببین]. فێجا ھیشی ھەبە، خودی سەرکەفتنە کێ یان ژ ی فەرمانە کێ ژ دەف خۆ [ب پاشقەبرن و شکەستنا جوہییان و دیار کرنا ھینییت دورویان] بدەتە ھەوہ، فێجا ئەو [دوروی] ل سەر ئەو دلێ خۆدا فەشارتین [کو دۆستینی و ھاریکاریا جوہییانە، ژ تر سا کو پۆژ ل موسلمانان بقولیت] بەشیان ببس. ﴿٥٧﴾ و ئەوێت باوہری ئیناین دێ بیژنە وان [جوہییان]: ئەوێت ھەمنی بوون ژ ھەمی دلێ خۆ سویند خوارین کو د گەل ھەوہنە، کار و کریاریت وان پویج بوون و ئەو ب خۆ ژ ی خوسارەت بوون. ﴿٥٨﴾ گەلی خودان باوہران

ھەچیئ ژ ھەوہ، ژ دینی خۆ دەرکەفت، [زیانی ناگەھینیتە خودی] خودی دێ ھندەکیٹ دی شوینا وان ئینیت، کو خودی ھەژ وان دکەت، و ئەو ژ ی ھەژێ دکەن، د راستا موسلماناندا خۆ دشکینن و بەرانبەر گاوران خورت و سەر بلندن، جیھادی د پیکا خودیدا دکەن، و بۆ خودی ژ لۆمەیییا کەسی ناترسن و پاکی پی نینە، و ئەفە کەرەما خودییە، ددەتە وی یی بقیٹ، و خودی [د دلۆقانی و کەرەما خۆدا] پی بەرفرەھو زانایە. ﴿٥٩﴾ ب راستی پشتەقانی ھەوہ بەس خودییە، و پیغەمبەرێ وی، و ئەوێت باوہری ئیناین، ئەون ییت بەردەوام نغیژان دکەن، و زەکاتی ددەن و خۆ بۆ خودی دچەمینن و دشکینن و ل بەر فەرمانا وی د راوہستیایی. ﴿٥٦﴾ و ھەر کەسی خودی و پیغەمبەرێ وی و موسلمانان بۆ خۆ بکەتە پشتەقان و ھاریکار، [بلا بزانیٹ] ب راستی ھاریکاریت دینی خودی و کۆما وی د سەرکەفتنە. ﴿٥٧﴾ گەلی خودان باوہران ھوین وان ئەوێت دینی ھەوہ دکەنە ترانە و یاری، ژ ئەوێت بەری نوکە کتیب بۆ ھاتین [مەخسەد جوہی و فەلەنە] و گاوران بۆ خۆ نہکەنە دۆست و ھاریکار، و پارێزکاریا خودی بکەن [نانکو ھشیار بن وان نہکەنە پشتەقان و ھاریکار و خۆ شقی] ئەگەر ھوین خودان باوہر بن.

﴿۵۸﴾ و وهختی هوین بانگی نغیژی ددهن، نهو ترانه و یارییان بو خو پی دکهن، چونکی نهو مله ته کی نه فام و بی نه قلن. ﴿۵۹﴾ بیژنه: خودان کتیبینو [مه خسه د جو هی و فه لهنه] هوین چو کیم و کاسییان ل سهر مه ناگرن، نهو نه بیت کو مه باوهری ب خودی ئیناییه، و ب وئی یا بو مه هاتییه خوارئ کو قورئانه، و ب وئی یا بهری نوکه [بو پیغه مبه ران] هاتییه خوارئ، نه شه و باراپتر ژ هه وه ژ ری دهر که قتییه. ﴿۶۰﴾ [هه ی موحه مه د] بیژنه وان: نه ری نه ز بو هه وه بیژم کا کی ل ده ف خودی عه بیدارتر و ئیزا خرابتره؟! نه وه یی خودی له عنت لی کری، و ژ دلوفانییا خو دویر ئیخستی، و خودی [ژ بهر گونه هیت وی] لی که ربگری بووی، و هنده ک ژ وان کرینه مه یموینک و بهراز و کوره کوله ییت سهر گاوران، نه شان [رؤژا قیامه تی] خرابترین جه بو وانه، و ری بهر زه ترن زی. ﴿۶۱﴾ نه گهر بیته ده ف هه وه دی بیژن: مه باوهری یا هه ی [و نهو ب خو نه وه سایه] ب راستی نهو ب گاوری بیته هاتن و ههر ب گاوری بی ژیشه دهر که قتن.

و خودی چیر دزایت کاج فه دشارتن. ﴿۶۲﴾ و تودی بینی گه له ک ژ وان له زی ل گونه هه و ده ستریزی و نه یارییی و خوارنا ههرامی دکهن. چ پیسه کاره نهو دکهن. ﴿۶۳﴾ بلا خودیناس و زانایان، نهو ژ گوتیت وان ییت ب گونه هه و ژ خوارنا ههرامی، دابانه پاش، و چ پیسه کاره نهو دکهن. ﴿۶۴﴾ و جو هییان گوت: دهستی خودی یی گرتیه، دهستی وان ییته گریدان [نفرینه ل وان دئیه کرن، ب چرویکیی، یان زی ب هندی دهستیت وان ب زنجیریت دۆژه یی بیته گریدان]، و ژ دلوفانییا خودی دویر که قتن ژ بهر گوتنا کرین، به لی ههر دو دهستیت وی [ئانکو ییت خودی] دقه کرینه، چاوا بقیت وهسا دهمه ز یخیت. و ب راستی نه ف قورئانا بو ته هاتییه خوارئ، گاوری و زیده گاخی و خرابییا وان پتر لی دکهت، و مه که رب و کین و دژمناتی ئیخستییه دنافه را و اندا هه تا رؤژا قیامه تی، ههر گافه کا فیان ناگره کی شه ری [ل سهر پیغه مبه ری] هه لکهن، خودی دقه مرینیت، و دهر دیدا دگه رن خرابییا بکهن، و خودی جه ژ خرابکاران ناکهت.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ أَتَقْبِضُوا أَعْيُنَكُمْ عَلَى الْكَلْبِ هَلْ تَقْبِضُونَ مِمَّا آتَاكُمْ اللَّهُ بِإِيمَانِهِ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَأَنْ أَكْثَرُكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ هَلْ أَنْتُمْ كَرِيمُونَ ذَلِكَ مَثُوبَةٌ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ لَعْنَةِ اللَّهِ وَغَضَبِ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْفِرَّةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتِ أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٥٩﴾ وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْمُونَ ﴿٦٠﴾ وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَسْعَوْنَ فِي الْإِنْتِمَاءِ وَالْعُدُوبِ وَأَكْثُهُمُ السَّخَّاتُ لَيْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦١﴾ لَوْلَا يَنْهَاهُمْ رَبُّنَا عَنْ عَمَلِهِمْ وَالْأَخْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمْ الْإِنْفَرُ وَأَكْثُهُمُ السَّخَّاتُ لَيْسَ مَا كَانُوا يَصْعَعُونَ ﴿٦٢﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُوبَةٌ عَلَتْ أَيْدِيهِمْ وَلَعْنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طَعْنًا وَنُفْرًا وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعِدَّةَ وَالْبَعْضَةَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ كَمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَافًا هَـ اللَّهُ وَيسْعُونَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾

وَحَسِبُوا أَن لَّاتُكُونَ فَتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ
عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾
لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
يَبْنِي إِسْرَءِيلَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّ اللَّهَ مَن يُشْرِكْ
بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصَارٍ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
ثَلَاثٌ ثَلَاثَةٌ وَمَا مِن إِلَهِ إِلَّا إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنْتَهُوا
عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ ﴿٦٨﴾
أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَاللَّهُ شَفِيعٌ لِّحَمِّهِمْ ﴿٦٩﴾
مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ
صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ انْظُرْ كَيْفَ نَبِّئُ لَّهُمُ الْآيَاتِ
ثُمَّ انْظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَمْلِكُ لَكُم ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧١﴾ قُلْ
يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ
قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِن قَبْلُ وَأَضَلُوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٢﴾

﴿٧١﴾ وان هزر دكر كو چو ئيزا و به لا ب سهرى
وان نائين [ژ بهر وى يا وان ب سهرى پيغه مبه ران
دنيا، و نهو په يمانيت وان ددان و شكاندن]، فيجا
[ژ هه قى و راسته پريسي] كوره و كه پ بوون، [پاشى
په شتيان بوون و ل خو زفرين] پاشى خودى توبه
دا سهر وان، پاشى گه له ك ژ وان كوره و كه پ بوون.
و خودى دينيت كا نهو چ دكه. ﴿٧٢﴾ ب راستى
نهو يت گوتين: خودى مه سيحي كورى مهربه ميه
گاوربوون [بوونه گاور]، و مه سيحي ب خو زى
گوتيه: گهلى اسرائيليان خودى بهر يسن كو خودايى
من و خودايى ههويه، و ب راستى هه كه سى
هه فشكان بو خودى چي كه ت، ب سويند خودى
به حه شت ل سهر وى حه رام كرييه و جهى وى تاگر
و دوزه هه، نى سته مكاران قه ت چو هاريكار بو نين.
﴿٧٣﴾ ب راستى نهو يت گوتين: خودى تيكه ژ
ستيان گاوربوون [بوونه گاور]، و چو بهر ستي نين
ژ خودى پيغه تر و نه گهر نهوا ديژن به س نه كه ن و
نه هيلن، بى گومان دى ئيزايه كا ب ژان ژ وان نهو يت

گاوربووين گريت. ﴿٧٤﴾ فيجا ما نهو [ژ فان ناخفتنيت پويچ و نه هه ق دهر هه قى خودى و پيغه مبه رى وى
عيسايى كورى مهربه ميه] توبه ناكه ن و داخوازا گونه ه ژ پرنى ناكه ن؟ ب راستى خودى لينه گر و دلوفانه.
﴿٧٥﴾ مه سيحي كورى مهربه ميه ژ پيغه مبه رى پيغه تر نينه، و بهرى وى پيغه مبه ريت هاتين و چويين، و ده يكا
وى زى زنده يار استگو بوو، هه ردوكان زى خوارن دخوار، بهرى خو بدى چاوا نه م نيشانان بو وان
ناشكه را دكه يين [ل سهر نهو هيسيا گوتنا وان دهر هه قى عيسايى و ده يكا ويدا] و بهرى خو بدى كا چاوا
[ژ هه قيسى و نيشانيت ناشكه را ل سهر راستيسيا عيسايى] دئينه فارپكرن. ﴿٧٦﴾ [هه ي موحه مه د] بيژه:
هوين چاوا وى شويانا خودى دهر يسن نهو وى نه مفايى دگه هينته هه وه نه زيائى. و خوديه گوهدپر و زانا.
﴿٧٧﴾ بيژه گهلى خودان كتبيان زنده گافيسى دينى خودا و دويشچونا هه قيسىدا نه كه ن [فيجا هوين تشتى،
ژ جهى وى بلندتر لى بكه ن، ههروه كى هه وه عيسا - ژ زنده گافى - ژ پيغه مبه راتيسى بلندتر لى كرى] و ب
دويش دخوازيه هنده ك مرو فان [نهو يت بهرى هه وه] نه كه فن، ب راستى بهرى نو كه ييت بهر زه بووين، و
ژ ريكا راست دهر كه فتين، و گه له ك زى د گه ل خو ييت بهر زه كرين و سهر دابرين، و ريكا راست بهر زه كرن.

﴿۷۸﴾ له عنيت ل وان اسرائيليان هاته كرن، تهوئيت گاوربويين، ل سهر ته زمانى داوودى و عيسايى كورئى مەريەمى، ژ بهر نه گوهداريا وان، و زیده گافى ژى دكرن. ﴿۷۹﴾ وان [جوهيان] ئيكدو ژ چو خرابييت دكرن، نه ددانه پاش. چ پيسه كار بوو وان دكر. ﴿۸۰﴾ [ههى موحه مه د] تو گه لهك ژ وان دئ بينى [ژ كه ربیّت موسلماناندا] دۆستينى و پشته فانیيا تهوئيت گاوربويين [ژ موشركان] دكه. ب راستى تهفه پيسه شو له وان دایسيه بهرى خو، كه رب و غه زهبا خودئ ل سهر وان بيت، و تهو دئ ههر د دۆزه هيدا مينن. ﴿۸۱﴾ ته گهر وان باوهرى ب خودئ و پیغه مبهرى و وان ثایه تیت بۆ پیغه مبهرى هاتین ئینابایه، وان دۆستينى و پشته فانیيا وان [موشركان] نه دكر، بهلى بارا پتر ژ وان ژ رى دهر كه فتينه. ﴿۸۲﴾ ب راستى دئ بينى یى ژ هه ميان دژمنتر بو تهوئيت باوهرى ئینابین، جوهينه و تهوئيت هه فېشك بۆ خودئ چيكرين. و ب راستى دئ بينى یى چه ژيكرنا وى پتر بو تهوئيت باوهرى ئینابین، تهون تهوئيت ديژن ته هه هاريكارين [دويكه فتیيت

۷
آیه ۷۸
۳۰
آیه ۸۲

لَعَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿۷۸﴾ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُعْكَرِ قُلُوبِهِمْ لَيْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿۷۹﴾ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿۸۰﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوا آلِهَةً إِلَّا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِسْوَءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۸۱﴾ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدُوًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيكَ ذَلِكَ يَأْتِيهِمْ مِنْهُمْ فَيُتَنَصَّرُونَ وَهُمْ أَصْحَابُ أَنْفُسِهِمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿۸۲﴾ وَإِذَا سَأَعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا فَاصْبِرْ إِلَى طَعْنِهِمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مِنَ الْإِيمَانِ ﴿۸۳﴾

عيسايينه، [تهف ثایه ته د دهره قى نه جاشيدا هاتبو خواری] چونكى زانا و خودیناس د ناف واندا هه بوون، و وان ب خو ژى خو مه زن نه دكر. ﴿۸۳﴾ ههر وهخته كئى تهو ثایه تیت بۆ پیغه مبهرى هاتین دهبستن، چاقیت وان تزی رۆندك دیبون ژ بهر وئ هه قییا وان دزانی، دیژن: خودیو مه باوهرى ب ته ئینا، فیجا تو مه ژ شاهدان بنقیسه، [شاهدیت باوهریى ب ته و کتیب و پیغه مبهريت ته دینن، و شاده ییى بۆ به کتاییا ته ددهن].

﴿۸۴﴾ و ما بُوْجِی ئەم باوەریی ب خودی و ب هەقییای بۆ مە هاتی نائین، و ئەم دخوازین خودایی مە، مە بیخیتە د گەل مرقوئیت چاک و باش [نانکو مە بکەتە هەقالت پێغەمبەری و خودیئاسان، و مە بیەتە بەحەشتی]. ﴿۸۵﴾ فێجا خودی بەرانبەری ئەوا گۆتین، ب بەحەشتی رویار دینرا دچن خەلاتکرن، کو هەروەر دئی تیدا بن، و ئەفەیه خەلاتی قەنجیکاران. ﴿۸۶﴾ و ئەوئیت گاوربوورین، و ئایەت مە درەر دانابین، ئەو دۆرە هیە. ﴿۸۷﴾ گەلی خودان باوەران، ئەو تەشتیت خۆش ئەوئیت خودی بۆ هەو هەو حەلال کرین ل خۆ حەرام نە کەن، و زیدە گافیسان نە کەن، ب راستی خودی حەز زیدە گافان ناکەت [ئەف ئایەتە دەر هەقی ئەندەک سەحابیاندا هاتە خوار، ل بەر بوون ژ ترسیت خودیدا گۆشتی و ژنان و تەشتیت خۆش بێلن و ل خۆ حەرام بکەن]. ﴿۸۸﴾ [گەلی خودان باوەران] ئەو تەشتی مە دایبیه هەو حەلال و پاقر بخۆن. و پارێزکارییا خودی بکەن، ئەو خودایی هەو باوەری بێ هەی. ﴿۸۹﴾ خودی ب سویندا بێ

ئەتە و ئەو بوویبیه ئاخفتن، ل هەو ناکریت، بەلئ دئی وی سویندی ل هەو گریت ئەواژ دلئ هەو دەردکەفیت. فێجا [ئەگەر ب فی رەنگی هەو سویند خوار و هەو شکاند، یان هەو فیا بشکینن] جزایی وی [و ژبەر نا گونەها سویندی] زادانا دەه مرقوئیت بەلنگازە ژ زادئ نافتجی، ئەوی [پۆژانە] هوین ددەنە مالا خۆ، یان ژ ب جەلک ئیخستنا وانە [وان دەهان هەریکی جەلکەک] یان ژ یازادکرنا بەندەبەکیه، فێجا هەچی چۆ ژان نەدیت [و بێ چئ نەبوو] دفتت سی پۆزیان بگریت، ئەفەیه را کرنا [کە فارەتا] سویندا هەو، ئەگەر هەو شکاند. و سویندی خۆ پاریزن [نە لەزئ ل سویند خوار نئ بکەن، و نە لەزئ ل شکاندنا وی بکەن، و بئ کە فارەت نەهیلن ئەگەر هەو شکاند]. ب فی رەنگی خودی ئایەتیت خۆ بۆ هەو ناشکەر داکەت، دا هوین سوپاسییا وی بکەن. ﴿۹۰﴾ گەلی خودان باوەران، ب راستی مەی و قومار و بوتیت چکلاندی و دانایی [ل دۆر کەبەیی و تیدا] هەرمی و پیسن، ژ کار و عەمەلئ شەیتانیه، فێجا هوین خۆ ژ بدەنە پاش و خۆ ژ دوبر بیتخن، دا هوین سەر فەراز بین.

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَنبَهُهُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَتَأْتِيهِمُ الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْرَمُوا طَبِيعَتَ مَا آخَلَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَبِيعًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤْخَذُ كُمْ اللَّهُ بِاللَّغْوِ إِيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤْخَذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَرْتُمْ بِإِطْعَامِ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَاطِ مَا طَعَمْتُمْ أَهْلِيكُمْ أَوْ كَسَوْتُمْهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفْرٌ إِيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾ يَتَأْتِيهِمُ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ رَجَسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾

﴿۹۱﴾ ب راستی شهتانی دفت دژمنایی و نه فیانی ب مهی و قوماری بیخیته د نافیهره هوه دا، و هوه و ژ بیرئینا خودی و نفیژی بده ته پاش، فئجا ما هوه نه به سه؟! [ئانکو به سه بهیلن]. ﴿۹۲﴾ و گوهداریا خودی بکه ن، و گوهداریا پیغه مبهری بکه ن، و هشیار بن [ژ وئی بی ئه مری یا هوین بی ژ فهرمانا خودی و پیغه مبهری دهر که فن]، و هه که هوه بهری خو وهر گئرا و نه گوهداری کر بزائن ب راستی بهس گه هاندنا فئی به یاما ئاشکه راکهر ل سهر پیغه مبهری مهیه. ﴿۹۳﴾ [هنده ک ژ سه حابییت پیغه مبهری (سلافیت خودی ل سهر پیغه مبهری بن) مربوون بهری حهرام کرنا مهی و قوماری، فئجا هنده ک سه حابییان گوت: ئه ری پائه فیت بهری نوکه مرین، بهری مهی و قومار حهرام بین، حوكمی وان چیه؟! ئینا ئه ف ئایه ته هاته خوارئ] چو گونه ه ل سهر وان نینه، ئه ویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت چاک کری ل سهر ئه و وان کری [ژ فه خوارنا مهیی و کرنا قوماری بهری حهرام بین]. ئه گهر بهری هنگی خو ژ حهرامی

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ اتَّقَاةٍ وَأَطِيعُوا أَمْرًا عَلَى رَسُولَاتِ الْبَلِغِ الْمُبِينِ ۚ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعُمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسِنُوا ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۚ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْغُوا كَمَالًا يُدْرِكُ الْكَمَالَ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَنْ يَخْفَاهُ ۚ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصِّدْقَ وَأَنْتُمْ حُرَّةٌ ۚ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعْمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَرَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَذْلٌ ذَلِكَ صَبًا لِيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ ۗ عَفَا اللَّهُ عَنْمَا سَلَفَ ۚ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمِ اللَّهُ مِنْهُ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۚ

یان شرکی پاراستیت، و باوهری ب خودی ئینایت و کار و کریاریت قهنج کرین، پاشی خو ژ وی حهرامی دابنه پاش یی وان باوهری بی ئینایی، و پاشی بهرده وام بووین ل سهر خو پاراستنی و کار و کریاریت قهنج کرین، و خودی ب خو ژ حه ژ قهنجیکاران دکهت. ﴿۹۴﴾ گهلی خودان باوهران، ب راستی خودایی هوه [وهختی هوین دئحراماندا] ب وئی ئیچیرا هوین ب دهست و رومیت خو دکهن هوه دهجربینیت، دا خودی دیار بکهت کاکی نه پهنی ژ خودی دترسیت، فئجا ههر که سئی پشئی فئی [ئانکو پشئی هاتییه دیار کرن، کاج حهرامه ل سهر وان که سیت دئحراماندا] زیده گا فیی بکهت [بلا بزائیت] ب راستی ئیزایه کا ب ژان و دژوار بۆ هیه. ﴿۹۵﴾ گهلی خودان باوهران، ئیچیری نه کوژن، و هوین دئحراماندا [هتا هوین ژئ دهر نه که فن]، و هه چیی ژ هوه ژ فهستا [ئیچیری] بکوژیت، جزایی وی تهر شه کی و هکی ئیچیرا کوشتییه، [بکه ته قوربان شوینا ئیچیرا کوشتی] دو مروفت دادوهر بریاری پی بدهن، دیارییه که [ئه و قوربان] بگه هیته که عبهیی [ئانکو دفتت ئه و قوربان ل مه که هی بیته سهر ژیکرن] یان شوینا قوربانی [ته متی بهایی ئیچیری] بکه ته خوارنا به لنگازان یان بهر انهر [وئی خوارنی] ب پوژی بیت، دا تامکه ته جزایی کاری خو، و خودی ل یا بهری نوکه بۆری [بهری ئه ف ئایه ته دهر هه فئ ئیحرامکه ریدا بیته خوارئ]. بهلی ههر که سئی لی بزفریته فه خودی دی تولی لی فه کهت، و نی خودی دهسته لادار و تولفه که ره.

وَأَقْبَلَ لَهُمْ نَعَالًا إِلَى مَا نَزَلَ اللَّهُ وَآلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَبَيِّنُوا لِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهْدَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ أَحَدُكُمَا بَعْدَهُمَا بِشَهِيدَةٍ مِّنْ أَهْلِ الْبَيْتِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّهُ لَشَدِيدٌ عَلَيْكُمْ ﴿١٠٦﴾ وَإِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ أَحَدُكُمَا بَعْدَهُمَا بِشَهِيدَةٍ مِّنْ أَهْلِ الْبَيْتِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّهُ لَشَدِيدٌ عَلَيْكُمْ ﴿١٠٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ أَحَدُكُمَا بَعْدَهُمَا بِشَهِيدَةٍ مِّنْ أَهْلِ الْبَيْتِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّهُ لَشَدِيدٌ عَلَيْكُمْ ﴿١٠٨﴾ وَإِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ أَحَدُكُمَا بَعْدَهُمَا بِشَهِيدَةٍ مِّنْ أَهْلِ الْبَيْتِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّهُ لَشَدِيدٌ عَلَيْكُمْ ﴿١٠٩﴾

﴿١٠٤﴾ و گافا بۆ وان هاته گۆتن: وهرن بۆ وئ یا خودی ئیناییه خوار، و وهرنه دهف پیغه مبهری [ئانکول دویف وئ ههرن یا خودی ئیناییه خوار کو قورئانه، و ل دویف پیغه مبهری ههرن]. دیئرن: ئەفا مه باب و باپریت خۆل سهر دیتی بهسی مهیه، ئەری ئەگەر باب و باپریت ههوه چو نهزانن و راسته پیکری ئی نه کهن [دیسا پیکا وان ههر بهسی ههوهیه؟]. ﴿١٠٥﴾ گهلی خودان باوهران، ههوه ئاگهه ژ خو ههیت، ئەگەر هوین د راسته پیکری بن، ییت سهرداچویی و بهرزه، زینای ئاگههیننه ههوه، زفرینا ههوه هه مییان ب بال خودیقهیه، قیجا دئ ههوه ئاگههداری وئ کهت یا ههوه کری [ئانکول دئ ههوه ل دویف کار و کربار ییت ههوه جزاکهت]. ﴿١٠٦﴾ گهلی خودان باوهران، گافا ئیک ژ ههوه وهختی وهسیهتی، کهفته بهر مرنی، دو مروفیت دادوهر ژ خو [ئانکو موسلمان] وهک شاهد بگرن، قیجا ئەگەر هوین د پئی و ریباراندا بن [ئانکو د وهه رییدا] و کهفتنه بهر مرنی [و موسلمان ب دهست ههوه نه کهفتن] دو

که سیئت دی نه ژ ههوه بگرن [بکه نه شاهد]، و ئەگەر هوین ل وان شاهدان ب گۆمان کهفتن [کو راستیی بیژن]، هوین وان ههردو شاهدان پشتی نقیژئ [ئانکو نقیژا ئیشاری، یان ههر نقیژه کا ههیت] بینن، و بلا ههردو [هؤسا] سویند بخۆن [ب خودی] ئەم ژ دره و بهرانبهر شسته کی سویند ب خودی ناخۆین خو ههکه مروفی مه ژ ییت، و ئەم شادهییا خودی نافه شیرین، ئەگەر مه شادهییا خو فه شار وئ گافی ئەم ژ گونه هکارانین. ﴿١٠٧﴾ قیجا ئەگەر بۆ ههوه دیاربوو کو ههردو شاهد ههژی گونهی بووینه [و شادهییا خو دورست نه دایینه]، بلا دو میرا ئخۆر، یان دوییت ژ هه مییان نیزیکت بۆ مری ل جهی وان ههردو شاهدان رابن، و ب خودی سویند بخۆن، کو شادهییا وان ژ شادهییا ییت دی راسته ره، و ئەم [ب سویندا خو] ژ راستیی دهر نه کهفتنه، ئەگەر مه [ژ بی بهختی] شادهی ل سهر وان دا هنگی ئەم دئ ژ سته مکاران بین. ﴿١٠٨﴾ ئەف شادهییا ب فی رهنگی بۆ ههوه چیت ره شادهی و هکی خو بیتنه دان [ئانکو ب دورستی بیتنه دان]، یان ترسن [ئانکو شاهد] سویند ییت وان ب هنده سویند ییت دی ژ ییتنه فه گیران [و دره و وان ئاشکهرا بییت و شه رمزار بین]. و پاریز کارییا خودی بکهن و گوهدار بن. و نئ خودی مروفیت ژ پئی دهر کهفتی راسته ری ناکهت.

الْحَزْبُ

﴿۱۰۹﴾ تَوَّابٌ يُجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ قَالَوا أَلَا عَلِمْنَا أَنَّكَ أَنْتَ عَلَّمْتَ الْعُلُوبَ ﴿۱﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعْقُوبَ إِنِّي مَرِيرٌ أَذْكَرُ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَلَدَيْكَ إِذْ أَنبَأْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْنَاكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنٍ فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتَبْرِئُ الْأَكْمَامَ وَالْأَرْصَافَ بِإِذْنِي وَإِذْ خُلِّجَ الْمَوْثِقُ بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنْكَ إِذْ جُنَّتْهُمْ بِالْبَيْتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُكُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْخَوَارِجِ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرُسُلِي قَالَوا آمَنَّا وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿۲﴾ إِذْ قَالَ الْخَوَارِجُ لِيَعْقُوبَ إِنِّي مَرِيرٌ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۳﴾ قَالَوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَنَحْمِلَ أَوْثَانَهَا وَنَقْلَهُ إِنْ قَدْ صَدَّقْنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشُّعَدَاءِ ﴿۴﴾

﴿۱۰۹﴾ [هشیار بن] رۆژا خودی پیغه مبهراڻ کۆم دکهت، دئی بیژنه وان: چاوا بهر سفا هه وه [ژ بهرئ] مله تیت هه وه [هاته دان؟ دئی بیژن: ئەم نوزانین، ب راستی هه ر تویی زانایی نهینان] ئانکو تو چیت درانی. ﴿۱۱۰﴾ و بۆ مله تی خو بیژه ده می خودی گۆتی: عیسی کورئ مهربه می، ئەو نيعمهت و که ره میت من د گهل ته و دهیکا ته کرین بینه بیرا خو، بینه بیرا خو وهختی مه ب جانی پیرۆز [ب جبریل] پشته فانیسا ته کری، وهختی د لاندکیدا و پشتی تو مه زن بووی [وهکی ئیک] تو د گهل خه لکی دناخفتی، و بینه بیرا خو وهختی من تو فیری نفیسن و تیگه هشتن و کار به جهیمی و تهوراتی و ئنجیلی کری، و بینه بیرا خو وهختی ته ب دهستورا من ژ ته قتی پهیکه ری بالندهیان چیدکر، و ته پف دکرئ و ب دهستورا من دبوو بالندهیهک، و ب دهستورا من ته ییت دزکاکدا کۆره و بهله کهیی ساخ دکرن، بینه بیرا خو وهختی ته مری ب دهستورا من زیندی دکرن، و بینه بیرا خو وهختی من ئەزه تا ئسرائیلیان

ژ ته داییه پاش، وهختی تو ب نیشانیته ئاشکه را کهر بۆ وان هاتی، و ئەو ییت گا و رووین ژ وان، گۆت: ئەفه ژ سز به ندیه کا ئاشکه را پێقه تر نینه. ﴿۱۱۱﴾ و بۆ مله تی خو بیژه ده می مه ئیلهام داییه هاریکاریت عیسی [و ئیخستیه سه ر دلئ وان] کو با وه ری ب من بین و ب پیغه مبه ری من، گۆتن: مه با وه ری ئینا، و تو شاهیه کو ب راستی ئەم موسلمانین. ﴿۱۱۲﴾ بۆ مله تی خو بیژه ده می هاریکاران (هه واریان) گۆتییه عیسی کورئ مهربه می: هه ری خودایی ته دشت سفرهیه کا خوارنئ بۆ مه ژ ئەسانان بیته خوارئ؟! [عیسی] گۆت: ژ خودی بتر سن [ئانکو فئ نه بیژن و نه کهن] ئەگه ر هوین خودان با وه رن. ﴿۱۱۳﴾ گۆتن: مه دقت ئەم ژئ بخوین و دلئ مه ئیمن بیت، و بزاین تو راست بۆ مه راستی دیژئ، و دا ئەم ژئ ل سه ر بینه شاهد.

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ
تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَأَنْزِلْنَا وَأَنْتَ
خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ اللَّهُ إِنِّي مَرْسَلُهَا عَلَيْكُمْ مِنْ كَثْفٍ بَعْدُ
مِنْكُمْ فَإِنِّي أَعِذُّكُمْ عَذَابًا لَا أَعِذُّهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾
وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْيسَى ابْنُ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتُ لِلنَّاسِ انْجِبُونِي
وَأَمُرِي إِلَهِينَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَنَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ
مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتُمْ تَعْلَمُونَ مَا فِي نَفْسِي
وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ
إِلَّا مَا أُمِرْتُ بِهِ إِنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُمْ عَلَيْهِمْ
شُهَدَاءَ مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ
وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَلَهُمْ عَذَابُكَ وَإِنْ
تَعْفُ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ
الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْ ذَلِكَ الْغُورُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾
مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

﴿۱۱۴﴾ عیسیٰ کو پی مہرہ می گوت: خودیو
خودایی مه، سفره کی ژئسانان بو مه بینه خواری،
دا بو مه بیته جه ژن، بوییت سهرده می مه و پشتی
مه، و بیته نشانک ژ ته [ل سهر شیان ته و راستیا
پیته مبراتییا من]، و بکه رزقی مه [فی سفره می] و
تو چترین رازقی. ﴿۱۱۵﴾ خودی گوت: ب راستی
ئەز دئ بو هه وه ئیمه خواری، فیجا کی ژ هه وه
پشتی هنگی گاور بیت، ئەز دئ ب ئیزایه کی وی
ئیزادهم کو که سی د جیهانیدا وەسا ئیزا نادهم.
﴿۱۱۶﴾ و بو مله تی خو بیژ ده می خودی گوتیه
[عیسیٰ کو پی مہرہ می]: عیسیٰ کو پی مہرہ می،
ئەز ما ته گوتیه خه لکی من و دهیکا من شوینا
خودی بهر یسن، [عیسیٰ] گوت: ئەز ته ژ گوتیت
وان باقر دکهم و باقری بو ته بیت، و من هه ق نینه
با بو من نه دورست بیژم، ئەگەر من وه گوتیت بی
گومان تو دزانی، تو دزانی کاج دلی من دایه، و
ئەز چو ژ نهینیا ته نوزانم. ب راستی هه ر تویی
زانایی تشتی نه دیار و نهینیان. ﴿۱۱۷﴾ ژ بلی تشتی ته

فەرمانا من پی کری، چویی دی من نه گوتیه وان، خودی، خودایی من و خو بهر یسن، و ئەز شاهد
بووم ل سهر وان هندی ئەز دناف و اندا، به لی وەختی ته ئەز ژ ناف وان را کریم، تو زیره فان بووی ل سهر
وان، و توب خو ژی هه می تشتان دینی و ل سهر شاهدهی. ﴿۱۱۸﴾ ئەگەر تو وان ئیزا بدهی ئە و بهنده ییت
ته نه، و ئەگەر تول وان نه گری ب راستی تویی دهسته لاتدار و کار به جهی. ﴿۱۱۹﴾ خودی گوت: ئەفه
ئەو رۆژه یا راستیژ مفا یی ژ راستیژیا خو دینن، به حشیت روبرار د بئرا دچن بو وانن، هه روهه ر دی
تیدا بن، خودی ژ وان رازییه، و ئەو ژی ب خه لاتی خودی دقایلن، و سهر فەرازییا مەزن ئەها ئەفه ییه.
﴿۱۲۰﴾ ملک و مالداریا ئەرد و ئەسانان و هندی تیدا یی خودییه، و خودی ب خو ژی ل سهر هه می تشتان
یی دهسته لاتداره.

﴿۹﴾ و نه گهر نهو پیغمبر مه کربابه ملیاکهت، دا کهینه زهلام، و دا ههر جلکی نهو [پیغمبر] دکهنه بهر خو کهینه بهر وان. ﴿۱۰﴾ [هه ی موحه مه د] ب سویند نهو پیغمبریت بهری ته ژ ی هاتین، ترانه ب وان ژ ی هاتبونه کرن، قیجا نهو وان ترانه پی ذکر نهو هنگافتن و بهر تاف کرن. ﴿۱۱﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: دهر دیدا بگهرن، پاشی بهری خو بدنی کا دویا هیکا دره و دهر تیخان [نهو ی نیشانیت خودی دره و داناین] بوو چ. ﴿۱۲﴾ بیژه: نهری هندی دهر د و نه سناندا هه ی، یی کییه؟ [نه سین بهر سقی بدن و دی بی هنگ مین] بیژه: یی خودییه، نهو ی دلوفانی ل سهر خو نفیسی. ب راستی نهو دی هه و ره ژا قیامه تی کو مکهت، چو گو مان تیدا [د هاتا ویدا] نینه. نهو ی خوسارهت کرین نهو ی ییت باوهری نه ئیناین. ﴿۱۳﴾ و کا چ د شهف و ره ژاندا هه یه، ههر یی ویسه، و نهو ب خو ژ یی گوهدیر و زانایه. ﴿۱۴﴾ بیژه: نهری نهو هاریکار و پشته فانه کی ژ بلی خودی بگرم؟ و نهو [نانکو خودی] چیکه ری نهرد و نه سنانانه، و نهو رزقی

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِ مَآ يَلْبَسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١١﴾ قُلْ لِّمَن مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كُتِبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَ كُمُ إِلَىٰ يَوْمِ الْبَيْعَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْأَنْدَلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ أَغْوَىٰ اللَّهُ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُ وَلَا يَطْعَمُهُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَن يُضَرْفُ عَلَيْهِ يُومِذِرُ فَقَدْ رَمَاهُ وَذٰلِكَ الْقَوْلُ الْمُنِىْنُ ﴿١٦﴾ وَإِن يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِن يَمَسُّكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

تفسیر

ددهت و نهو ناخوژت [هه و جهیی ب هندی نینه کهس خواری بدنی]، بیژه: ب راستی فهر مانا من هاتییه کرن نهو موسلمانن ئیک یی، و نهیمه ژ وان ییت هه فیشکان بو خودی چی دکهن. ﴿۱۵﴾ بیژه ب راستی نهو ژ نیا پوژا مه زن ترسم، نه گهر نهو نه گوهدارییا خودایی خو بکه م. ﴿۱۶﴾ و ههر که سی وی ره ژ یی نیا ژ ی نه گریت و ژ ی هاته وهر گیران، ب راستی [خودی] دلوفانی پی بر، و نه ها نه فیه سهر که فتننا ناشکه را. ﴿۱۷﴾ و نه گهر خودی زیانه کی بگه هینیته ته، کهس نینه راکهت، نهو نه بیت، و نه گهر باشییه کی بگه هینیته ته [ژ خیر و بهر فره هی و سلامه تییی و ... هتد کهس نینه ل ته فه گریت]، نی ههر نهو دهسته ل تدار ل سهر هه می تستان. ﴿۱۸﴾ و ههر نهو یی سهر دهست ل سهر بهنده ییت خو، و ههر نهو یی کاربنه جه و شاره زا.

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْثَرُ شَهَادَةً قُلُوبُ اللَّهِ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَتَيْكُمْ أَنْتَشَهُدُونَ أَنْ مَعَ اللَّهِ إِلَهٌ الْهَمَّةُ أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ اللَّهُ وَحْدَهُ وَآتَنِي بِرِيٍّ مِمَّا تَشْكُرُونَ ۝ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمْ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ الَّذِينَ خَبِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ۝ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاءُ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ۝ ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فَتَنْصُرُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهُ رَبُّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ۝ أَنْظِرْ كَيْفَ كَذَّبُوا عَنْ أَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ وَهُمْ مِمَّنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَنْ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرْجِعُوا إِلَى آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ بُرْهَانٌ مِنْكَ يَقُولُ الْآلِينَ كُفْرًا وَإِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَهُمْ يَتَّبِعُونَ عَنْهُ وَيَتَنَبَّؤْنَ عَنْهُ وَإِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَقُولُوا عَلَى النَّارِ قَالُوا يَا بَلِيتْنَا لَنُزِدْكَ مِنَ الْكِتَابِ بِآيَاتٍ رَبَّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

﴿۱۹﴾ [هه ی موحه مد] بیژ: ئه ری چ شاده بی ژ هه میان مه زتره؟! [پشتی وان خواستی تیک شاده بیسی بۆ پیغه مبه ری بده ت]، [و نه گهر وان خو بی دهن گ کر] بیژ: خودی شاهده دانقهره من و هه وه دا، کو نه ف قورئانه بۆ من هاتیسه هنارتن، دائه ز هه وه و هه چیی دگه هیتی پی بده مه ئاگه هدار کرن و پی بترسینم، ئه ری هوین شاده بیسی دده ن کو پهرستییه کی دی د گهل خودی هه به؟! بیژ: ئه ز ب خو وی شاده بیسی نادم، تو بیژ: ب راستی ئه و پهرستییه، خودایه کی تاك و ته نیایه و ئه زی بهریمه ژ وی شرکا هوین دکه ن، [یان ئه زی بهریمه ژ وان ئه ویت هوین بۆ خودی دکه نه هه فیشك]. ﴿۲۰﴾ ئه ویت مه کتیب دایینی [مه خسه د ژی جو هی و فله نه] پیغه مبه ری دنیا سن [ژ سالوخت وی ییت د کتیییت واندا هاتین] هه وه کی زاروکتیت خو دنیا سن، و ئه ویت خو خوساره ت کرین، ئه ون ییت باوه ری نه ئیناین. ﴿۲۱﴾ ئه ری ما کی ژ وی سته مکار تره ئه وی دره وه کی ژ کیسی خودی بکه ت یان ژی نشان و ئایه تیت

وی دره و بدایت؟ ب راستی سته مکار سه ره فر از نابن. ﴿۲۲﴾ [هه ی موحه مد بینه بیرا وان] رۆژا ئه م وان هه میان کۆم دکه ن [کو رۆژا قیامه تیه]، پاشی ئه م دی بیژینه هه فیشك چیکه ران، کا ئه وه هه فیشکیت هه وه، ییت هه وه ژ دره و دگرتن [کا ل کیفه نه]؟ ﴿۲۳﴾ پاشی به رسف و دوپا هیکا گورییا وان [د وی رۆژیدا دی ئیه سه ره هندی] دی بیژن: ب خودی کو خودای مییه، ئه م نه ژ هه فیشك چیکه ران [مو شرکان] بووین. ﴿۲۴﴾ به ری خو بدی کا چاوا ئه و دره و وی ل خو دکه ن، و ئه وه زرا وان دکر [ژ مه هدر و به ره فانییا بوتان] ل وان به رزه بوو. ﴿۲۵﴾ و ژ وان هنده ک هه نه [وه ختی تو قورئانی دخوینی] گو هدرایا ته دکه ن، و دا چو [ژ قورئانی] تی نه گه هن، مه په رده ئیخستینه سه ره دلیت وان، و گرانی ئیخستیه د گو هیت واندا، و نه گهر ئه وه می نشانان ژی ببینن، هه ر باوه ریسی پی نائین. و نه گهر هاتنه ده ف ته مه ده ر کیسی د گهل ته دکه ن، و ئه ویت گا ور بووین دبیزن: ئه فه ژ چیقانوکیت به ری پیقه تر نینه. ﴿۲۶﴾ و ئه و خه لکی ژ قورئانی دده نه پاش و ئه و ب خو ژی ژ دیویر دکه فن، و ئه و ژ خو پیقه تر که سی به رئاتاف ناکه ن و ئه و ب خو ناحه سن ژی. ﴿۲۷﴾ و نه گهر تو وان ببینی وه ختی [رۆژا قیامه تی] ل سه ره ئاگری دئیه را وه ستاندن [دا دیمه نه کی ب ترس ببینی]، فوجا دبیزن: خو زی ئه م فه گهر اندباینه [دنیا یی]، و مه نشان و ئایه تیت خودای خو دره و نه دانا بانه، و ئه م بووباینه ژ وان ییت باوه ری ئیناین.

بَلْ يَدْعُهُمْ أَكَاوُشٌ يُخَفُونَ مِنْ قُلِّ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ
وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۖ وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمُعْزِيهِ ۖ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَقُولُوا عَلَىٰ زِينَتِهِمْ قَالِ الْيَسَّ هَذَا
بِالْحَقِّ قَالُوا لَئِنْ وَرَبَّنَا قَالَ فَذُقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ۖ
قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ السَّاعَةُ
بَغْتَةً قَالُوا أَنَحْضَرْنَا لَعَنَّا مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ
عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ إِلَّا سَاءَ مَا يَزِيلُونَ ۖ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَلَدَارٌ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّالَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۖ
قَدْ عَلِمَ إِنَّهُ يَمُحُّ زُنُوكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ
وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِبَيِّنَاتٍ اللَّهُ يَحْدُودُ ۖ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ
رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبْرُوا عَلَيَّ مَا كُذِّبُوا وَأَوْدُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ قَسْرًا
وَلَا مُدَّ لِكَلْبِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ الْمُرْسَلِينَ ۖ
وَإِنْ كَانَ كِبَارُكَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَتَّبِعِيَ
نَفَقَاتِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمَاتِ السَّمَاءِ فَاتَّبِعْنِي فَإِنَّهُم بَيِّنَاتٌ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونُ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۖ

﴿۲۸﴾ [نه... وهسا نينه وهكى ئه و دخوازن] بهلكى
[فى خوزيى دخوازن] ژ بهر ئه و اوان بهرى نوكه
د دنياييدا دغه شارت [ژ گاوری و دوروييائي و
کريارت خراب] بو وان ديار بوو [و زانين بى
گومان نه فزوئو بهر ئاتافن]، و نه گهر بيينه زفراندن
[بو دنيايى] جاره كا دى دى زفرنه وى يا فهرمانا
وان هاتيسه كرن ژى دويركهفن، و ب راستى ئه و
دره و كهرن. ﴿۲۹﴾ گوتن: ژ زيانا دنيايى پيغه تر چو
زيانيت دى نينن، و ئهم پشتي مرنى زيندى نابينه شه.
﴿۳۰﴾ و نه گهر تو وان بيىنى وهختى ئه و بهر انبهر خودايى
خو رادوهستن [دى تشته كى مهن بىنى] [كو خودى]
ديژيت: ما ئه شه نه ئه و راستيسه [ئه و اهه وه باوهرى
بى نه دنيا]؟ ديژن: بهلى سويند ب خودايى مه [ئه شه
راستيسه و ههقه] خودى گوت: دى قيجا نامكه نه
نيزايى ژ بهر وى گاوريا هه وه دكر. ﴿۳۱﴾ ب راستى
ئهو يت ديدارا خودى دره و دانايين خوشارهت بوون،
هه تا ژ نشكه كي شه روژا قيامه تى ب سهر واندا هاتى،
و بارى وان يى گونه هان يى ل سهر پشتا وان و

گوتن: وهى بو فى په شتاييى ل سهر ته خسيرى و سستيسا مه كرى، وهى چ باره كى پيسه ل سهر پشتا وان.
﴿۳۲﴾ ب راستى زيانا دنيايى ژ ترانه و دلخوازيى پيغه تر نينه، و ب راستى ئاخرهت بو ئهو يت پاريزكار يى
دكه ن چيتره، ما هوين ئاقلى خو نائينه سهرى خو؟! ﴿۳۳﴾ ب راستى ئهم درانين ئه و ئه و ديژن: [كو تو
سيړه بندى يان خيژانكى يان هه لبه سستفانى يان دينى] ته ب خهم دتيخت، نى ئه و نه، ته دره وين ددانن،
بهلكى سته مكار باوهر يى ب نيشان و نايه يتت خودى نائين. ﴿۳۴﴾ ب راستى بهرى ته ژى [خهلكى] هندكه
پيغه مبهريت ب دره وين نافكرين و دانايين، بهلى بيئا خو ل سهر دره و دانانا خو فره هكرن و هاتنه تيشاندن،
هه تا هاريكاريسا مه بو وان هاتى، و چو گوهورين بو په بيانيت خودى نينه [كو دى هه هاريكاريسا خودان
باوهران كهت]، و ب راستى ژ به حس و خه بهريت پيغه مبهران بو ته هاتن [ئهو پيغه مبهريت باوهرى پى
نه هاتيسه ئينان، و هاتينه تيشاندن، و كا چا واهه ئه و زرگار كرن و هاريكاريسا وان كر]. ﴿۳۵﴾ و نه گهر روى
وهر گيرانا وان [ژ فى دينى] ل سهر ته يا گران بيت، قيجا نه گهر ته پى چى بيت كو بنبيشه كى [نهفهقه كى]
د ئه رديدا چيكه ي يان پيستر كه كى ب ئه سنايغه بيهى، دا نيشانه كى [د ئه رديدا يان د ئه سنايدا] بو وان بيى،
بكه، [بهلى تو نه شى، قيجا خو هند ب خهم نه تيخه، و بلا هند ل سهر ته يا گران نه بيت] و نه گهر خودى
قيا بابه دا وان هه ميان ل سهر راسته پيى كۆم كهت، قيجا نه به نه زانان.

الحزب

﴿۳۹﴾ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَدْعُونَ وَٱلْمَوْقِفَ يَعْنِي ٱللَّهُ فَرَأَى إِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿۴۰﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِن ٱللَّهَ
قَادِرٌ عَلَىٰ أَن يُزِيلَ آيَةَ وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ لَٰعَالَمُونَ ﴿۴۱﴾ وَمَا
مِن دَابَّةٍ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا ظَيْرٍ يُطِيرُ يَجْعَلِيهِ ٱلْأَمَمُ أَمَنَّا لَكُمْ
مَا قَرَرْنَا فِي ٱلْكِتَٰبِ مِن شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿۴۲﴾
وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّ وَكُفْرٌ فِي ٱلْأُفُفِ مَن يَشَآءِ
ٱللَّهُ يَصْلَحْهُ وَمَن يَشَآءِ يُجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿۴۳﴾ قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِن ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ أَوَٰتَكُمْ ٱلسَّاعَةَ أَغَيَّرَ ٱللَّهُ
تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿۴۴﴾ بَلْ إِنَّمَا تَدْعُونَ فِتْنَةً
مَّا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَآءَ وَتَسْأَلُونَ مَآ أَشْرَكُوكُمْ ﴿۴۵﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
إِلَىٰ أَمِيرٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذَ ٱلَّذِينَ هُمْ بِٱلْأَسَآءِ وَٱلْأَضْرَآءِ لَعَلَّهُمْ
يَتَضَرَّعُونَ ﴿۴۶﴾ قُلُوا لَا إِدْجَآءَ لَهُمْ بِأَسْأَلَتِنَا نَضَرَّعُوا وَلَٰكِن قَسَتْ
قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ مَآ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۴۷﴾ فَلَمَّا
سَأَلُوا مَآ ذُكِّرُوا بِهِ فَجَحَّتْ أَعْيُنُهُمْ أَتُوبُ كُلُّ شَيْءٍ حَقٌّ
إِذَا فَرَخُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذَ ٱلَّذِينَ هُمْ بِغَتَّةٍ فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿۴۸﴾

۱۳۲

﴿۳۹﴾ ب راستی ئەو دئی باوەریی ئینن ئەوئیت
[ب گوهر و دلان] دەپرسن، و ئەوئیت دلری [نانکو
گاور] خودی دئی وان پشتی مرئی [پوژا قیامەتی]
ساخکەتەفە، پاشی هەر دئی ب بال ویشە [ب بال
خودپەفە] قینە زفراندن. ﴿۴۰﴾ و گوئن: کا بلا نیشانەک
ژ خودایئ وی بۆ مە هاتبایە [وەکی ملیاکەتان، یان
چیا بۆ بلند بیانە، دامە باوەر ژئ کرپایە]. بیژەر وان:
ب راستی خودی دشتی نیشانەکی بینیت، [کو وان
بقتیت نەقتیت باوەریی بینن، بەلی خودی ئەو د گەل
هناژنا پیغەمبەران سەر بەست و ئازاد هیلا یینە بۆ
جەرباندن]، بەلی باراپەر ژ وان نوزانن [پشتی نیشانی
دئی چ ب سەری وان ئیت]. ﴿۴۱﴾ نینە جانەوەرەک ل
سەر رویی ئەردی بچیت یان بالەفرەک ب چەنگیت
خۆ، بقریت، هەکە ئەو ژئ [دژین، و مرن، و چیکرن،
و ئەژین و هەو جەیییا خۆدا] وەکی هەو کۆم نەبن،
و مە چو [ژ هەو جەیییت هەو] د کتیبیدا [مەخسەد
پئی دەپی پاراستییە] نەهیلا یە ژ بیر نەکرپە، قیجا
پاشی ئەو دئی ب بال خودایئ خۆفە قینە کۆمکرن.

﴿۳۹﴾ و ئەوئیت نیشان و ئایەتیت مە درەو دانایین ئەو کەر و لالان داریستانیدا، و هەر کەسی خودی بقتیت
دئی گۆمراکەت و هەر کەسی بقتیت دئی راستەری کەت. ﴿۴۰﴾ [هەمی موحەمەد بیژەر وان]: کا بۆ مەن بیژن:
ئەگەر ئیزایا خودی ب سەر هەو هەوات، یان پوژا قیامەتی، ئەری هویین [دقی کراسیدا] ژ خودی پیغەتر
دئی هەوارا خۆگەهیننە ئیککی دی؟! ئەگەر هویین راست دبیژن. ﴿۴۱﴾ نە، هویین ژ وی پیغەتر گازی کەسی
دی ناکەن [ئەگەر وی بقتیت] ئەو هویین بۆ لاقلاقی دکەن، دئی ژ سەر هەوەر پاکەت، و ئەوئیت هەوەر کرینە
هەفیشک، هویین دئی ژ بیرکەن [نە هەوارا خۆ دگەهیننی و نە هویین ل هیقیینە ئیزایی ژ هەوەر بەدەتە پاش،
چونکی دئی بۆ هەوەر دیار بیت چو مفا ئەفرۆ دواندا نینە]. ﴿۴۲﴾ ب راستی مە پیغەمبەر بۆ ملەتیت بەری
تە هەنارتینە [چونکی دژی وان راوەستیاییینە، و نەگوهدارییا وان کرینە]، قیجا مە ژئ ئەو ب هەژاری و
نەساختیان هەنگافتن، بەلکی [ل خۆ بزفران] خۆ بۆ خودی بشکینن و لاقلاقی ژئ بکەن. ﴿۴۳﴾ بلا وەختی
ئیزایا مە گەهشتییە وان خۆ شکاندیان و لاقلاقی کران، بەلی دلێت وان رەق بوون، و ئەو کاری وان دکر
شەیتانی بۆ دخەملاند و ل بەر چاقیت وان جوان دکر. ﴿۴۴﴾ قیجا وەختی وان چام بۆ خۆ ژ تشتی هاتییە
سەری وان وەر نەگرتی و ژ بیرا خۆ بری، مە ژئ دەر گەهیت هەمی تشتان بۆ وان فەکران [ژ خیر و کەرەمان]،
هەتا کەیفان وان هاتی ب ئەفا بۆ وان هاتییە دان، ژ نەشکە کێفە مە هەنگافتن و بەر ئاتاف کران، قیجا ژ نوی بی
هیشی بوون.

﴿٤٥﴾ فَيَجَارِهُ وِرْوَيشاليت وى مله تى سته م كرى، هاتنه برين، و ههمى به سن و سوپاسى بو خودايى ههمى جيهانان. ﴿٤٦﴾ [ههمى موحه مه د] بيژه وان: بيژنه من نه گهر خودى هوين ژ چاف و گوهان كرن، و دليت هه وه مؤكرن [تارى و كوره كرن] چ به رستى ژ خودى پيڤه تر دشت [به يستن و ديتنا هه وه] بو هه وه بينيه شه؟ به رى خو بدى كا ئه م ب چهند رهنگان نيشانان [بو وان] دئينين، و نه وه هه ر باتكا خو دده ني. ﴿٤٧﴾ بيژه وان كا بو من بيژن نه گهر ئيزايا خودى ژ نشكه كيڤه يان ناشكه را بگه هيته هه وه، نه رى ما ژ مله تى سته مكار پيڤه تر هه يه به رئاتاف بيت؟! ﴿٤٨﴾ و ئه م پيڤه مبه ران ناهنرين نه گهر مزگينئين و ناگه هداركه ر نه بن، فيجا يى باوه رى ئينا و كار و كريات قه نج كرن، [پوژا قيامه تى] نه ترسل سه ر وان هه يه و نه رى ب خه م دكه فن. ﴿٤٩﴾ و نه وي ت نيشان و ثايه تيت مه دره و دانايين، ئيزا دى وان گريت ژ به ر ژ رى دهر كه فتننا وان. ﴿٥٠﴾ بيژه: نه ز نابيژه هه وه من خزينه ييت [گه نجينه ييت] خودى ييت هه ين، و

فَقَطَعَ دَابِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَبَصَرَكُمْ وَخَدَّ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظَرُكُمْ كَيْفَ نُصْرِكُ الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْذِقُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَمَا تُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنْى مَلَكٌ إِنْ أَتَيْعُ إِلَّا مَا وَحَى إِلَى قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ ﴿٥٠﴾ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخْفَوْنَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَلَا تَنْظُرْ بِالَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدُوفِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٣﴾

نه ز غه يى (فه شار تيان) نوزانم، و نه ز نابيژه هه وه رى نه ز ملياكه تم، ژ وه حيبا بو من هاتى پيڤه تر، ل دويڤ چويى دى ناچم، بيژه [وان]: نه رى يى كوره و يى ب چاف وه كى ئيكن؟! ما هوين هزارا خو ناكه ن. ﴿٥١﴾ و تو، نه وي ت دترسل ده ف خودايى خو بيته كو مكرن ب فئ قورنائى ناگه هدار و هشيار بكه، وان ژ وى پيڤه تر چو هاريكار و به ره فان و مه هده ر چى نينن، دا نه وه پاريز كارييا خودى بكه ن. ﴿٥٢﴾ [ههمى موحه مه د] تو نه وي ت سپيده و ئيشاران گازى خودايى خو دكه ن [و خودى دپه ريسن] و [ب به رستن و گازيبا خو] قايلبوون و رازيبوونا خودى دخوازن، دهر نه ئيخه، نه چو حسيبا وان ل سه ر ته يه و نه چو حسيبا ته ل سه ر وانه، فيجا نه گهر تو وان دهر بيخى، دى بيه ژ ژورداران.

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ سُوءًا رُبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِمُ الرِّجْمَةُ إِنَّهُمْ مِنْ عَمَلٍ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ الْأَنْبِيَاءَ وَالْمُتَشَبِّهِينَ سَبِيلَ الْمُنْجَرِّمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ لَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَ كَثِيرٍ قَدْ صُلَّيْتُ إِذَا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ أُلْحُكُمْ إِلَّا اللَّهُ يَقْضِ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاضِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَفُضِّي الْأَمْرَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يُعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ رِيقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حِيفَ فِي ظُلُمَاتٍ الْأَرْضِ وَلَا رِطٍّ وَلَا ظَلٍّ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥٩﴾

﴿۵۳﴾ [ب فی رهنگی] مه هندهك ژوان ب هندهكيت دی جهر باندن، دا [گره گر و کهنه کهنه] بیژن: نه ری نه هه نه بیته خودی دناف مه دا که ره م دگهل کری؟ نه ری ما خودی شوکورداران چیتز نانیاسیت؟ ﴿۵۴﴾ و گافا نه ویت باوهری ب نیشان و ثایه تیت مه ئینابین هاتنه دهف ته، بیژه: [وان] سلاف ل سهر هه وه بن، خودای هه وه دلوفانی ل سهر حق نفیسیه، کو ب راستی هه چیی ژ هه وه ژ نه زانین خرابیسه کی بکته، پاشی توبه بکته و قهنجیی بکته [خودی دئی وی نازاکته]، ب راستی خودی لینه گر و دلوفانه. ﴿۵۵﴾ و ب فی ثاویسی هم نیشانان باش و ب دریزی ناشکرا دکهن، دا ریکا گونه هکاران [گاواران] ناشکرا بیست. ﴿۵۶﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه وان: ب راستی نه ز ژ په رستنا وان، نه ویت هوین ژ بی خودی دپه رستن، یی هاتیمه پاشقه لیدان [ثانکو پشت راست بن نه ز وان ناپه رستم] بیژه: ب راستی نه ز ب دویف دلخواییا هه وه ناکه قم [نه گهر نه ز ب دویف دلخواییا هه وه که قم]، وئی گافی نه ز د سهر دا

چم، و نه ز ژوان نابم نه ویت هاتیمه راسته ریکرن. ﴿۵۷﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان] ب راستی من نیشانه کا گو مانپر ژ خودای خوه هیه [کو ب راستی نه زی ل سهر ریکا راست] و هوین دره و ددانن. [و باوهریی بی نائینن] و نه وا [نیزایا] هوین له زی لی دکهن، نه ل دهف منه. بریار بهس یا خودییه، و نه وه راستیی دیژیت و رۆن دکته، و نه وه چیتزین حاکم. ﴿۵۸﴾ بیژه: نه گهر نه و نیزایا هوین له زی لی دکهن، ب من بایه، نوکه نه و دانقبره من و هه وه دا سافی بیا. نی خودی سته مکاران چیتز دنیاسیت. ﴿۵۹﴾ و کلیلیت (خزینه ییت) غه ییی (نه به نی و قه شار تیسان) ل دهف وینه و ژ وی پیقه تر (ژ خودی پیقه تر) که س بی نوزانیت و [خودی] تشتی ل سهر نه ردی و دثا فیدا هه ی دزانیت، و به لگه ک [ژ جهی حق] ناکه ثبت نه گهر پی نوزانیت، و چو دندک دناف نه ردیدان نینن، و چو تهر و هسک نینن نه گهر نه و نوزانیت، و دده پی پارسیتدا یی نفیسی نه بیت.

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَقَّعُكُمْ بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفِرُّونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحُسْبَانِ ﴿٦٧﴾ قُلْ مَنْ يَمْتَنِعْكُمْ مِنْ ظُلْمِ اللَّهِ وَالْبَرِّ وَالْأَبْرَارِ تَدْعُونَهُ زَعْمًا وَخُفْيَةً لِّئِنْ أَجَنَّا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٨﴾ قُلِ اللَّهُ يُجَبِّدُكُمْ مَنَّا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ مُنْقَرُونَ ﴿٦٩﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْضِكُمْ أَوْ يَبْسُطُكُمْ بِشِعَارٍ يُدْرِكُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ أَوْ يُبَدِّلَ نَافِثًا مِنْكُمْ لِيَأْمُرُوا بِالْعَدْلِ وَالْإِيمَانِ أَتُلَاحِظُونَ كَيْفَ تُنْصِفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٧٠﴾ وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٧١﴾ لِكُلِّ شَيْءٍ مُّسَمَّرٌ وَسَوْفَ يُعَامِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَمَا يُنْصِفُكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٧٣﴾

﴿٦٥﴾ نهوه د شه قیادا ههوه دنشینیت، و دزانیست د روژ تیدا کا ههوه چ ب دهست و پیمان کریه، و پاشی ههوه تیدا هشیار دکهت، دا [روژا ههوه] بگه هیهته وهختی خو یی دیار کری و ته مام بیت، پاشی زفرینا ههوه بو دهف و بیه، پاشی شهوا ههوه کری، دئی ههوه پی ناگه هدار کهت. ﴿٦٦﴾ و ههه نهوه زال ل سهر به نده پیست خو سهر دهست، و نهوه ملیا که تیت پاریز فان ب سهر ههوه دا ده نیریت، ههتا ده می مرنا ئیک ژ ههوه دتیت هنار تیست مه دمرینن [جانی وی دکیشن]، و نهوه ته خسیری و کیاسی بی ناکه. ﴿٦٧﴾ پاشی شهو [پشتی مرنی] دئی ب بال خودایی خو یی دور سته ئیه زفراندن هشیار بن، و [بزنان] برپار ههه یا و بیه و نهوه دهست سفتکترین حسیداره. ﴿٦٨﴾ [ههه موحه مه د] بیژه: کی ههوه ژ ته نگافیتیت هشکاتی و نافی رزگار دکهت وهختی ناشکهره و نه پهنی دیتته لافلاف و ههوار ههوارا ههوه، [ههوه دگوت] ب راستی نه گهر فی جاری ژ می رزگار بکهت هم دئی ژ شوکورداران بین. ﴿٦٩﴾ بیژه: خودیه

ههوه ژ وان ههه می ته نگافی و نه خو شی و کوفانان رزگار دکهت، و هوین [هیژ] ههه فشان بو چی دکه! ﴿٧٠﴾ بیژه: نهوه [خودی] دشتیت هندافی ههوه یان د بن پیست ههوه دا ئیزایه کی ب سهر ههوه دا بینیت، یان ژ می ههوه ژیکفه کهت و بکه ته دهسته ک دهسته ک، و هنده کان ژ ههوه ب هنده کان بئیشینیت، بهرئی خو بدئی کا هم چاوا نیشانان ب ههه می رهنگان ناشکهره دکهین، داتی بگه هن [خرابیا خو بهیلن و بو خو توبه بکهن]. ﴿٧١﴾ و مله تی ته قورئان دره و دانا [و باوهری بی نه ئینا]، و راستی و ههقی ههه نهوه. بیژه: نهه نه بهر برسم ژ ههوه. ﴿٧٢﴾ ههه سالو خه کی [خه بهر کی] دویا هیکه کا ههه [کا راسته ئان نه]، و پاشی هوین ب خو ژ می دئی زانن [کا شه و قورئان راسته ئان نه]. ﴿٧٣﴾ و ههه گا فه کا ته هو دیتن ته ویت ترانه یان بو خو ب نیشان و ئایه تیت مه دکهن، رویی خو ژ وان وه رگپره [ود گهل نهروینه] ههتا شه و نه چنه سوچه ته کا دی، قینجا نه گهر شهیتانی ژ بیراته بر [کو دفتیت تو د گهل وان نهروینی و باتکا خو بدهی]، پشتی برهاتنی تول دهف سته مکاران نهروینه.

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَئِنْ
ذُكِّرُوا لَمَّا يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ
لِعِبَائِهِمْ وَأَعْرَظُوا عَنْ حَيَاةِ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَنْ
تُسْأَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ
وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذَ مِنْهَا أُولَئِكَ
الَّذِينَ أُسْلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ
وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلِ اادْعُوا مِنْ دُونِ
اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَى أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ
هَدَانَا اللَّهُ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ أَلْبَسَ
حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَى انْتَظِرْ قُلِ إِنْ
هُدَى اللَّهُ هُوَ الْهُدَى وَأَمَّا الْبُشَيْرُ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٧١﴾ وَإِنْ
أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُخْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ
الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ
فَيَكُونُ قَوْلَهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
عَنِ الْعُتْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

﴿٦٩﴾ و چو حسیب و گونه‌ها وان [نه‌ویت ترانه‌یان
بؤ خو ب نایه‌تیت خودی دکن] ناکه‌فته سهر
نه‌ویت پاریزکاریا خودی دکن [نه‌گهر خو ژ
وان پاراستن و ل جفاتیت وان نه‌روینشتن] به‌لی
شیره‌تکرن و ناگه‌هدارکرن و بیرنیل ل سهر وانه
[نانکو پاریزکاران]، دال خو بزقرن و ترانه‌یان بؤ
خو ب نایه‌تیت خودی نه‌کهن. ﴿٧٠﴾ تو [هه‌ی
موحه‌مه‌د] ده‌ست ژ وان به‌رده نه‌ویت دینی خو
کرینه ترانه و مژویلاهی و ژیانا دنیایی نه‌و دسه‌ردا
برین، و توب قورئانی وان شیرت بکه و بینه بیرا
وان، داکار و کریاریت که‌سه‌کی خودانی خو ب به‌ر
ئیزیی نه‌ئیخت، و وی ژ خودی پیقه‌تر چو به‌ره‌فان و
هاریکار و مه‌ده‌رچی نین، [و داژ فی ئیزیی رزگار
بییت] هندی ب پیش خو‌فه [مالی] بده‌ت ژئی نائیته
وهرگرتن، نه‌فه نه‌ون ییت که‌فتینه به‌ر ئیزیی ژ به‌ر
کار و کریاریت وان دکرن، فه‌خوارنا ئافه‌کا که‌ل و
شاریایی و ئیزابه‌کا ب ژان و دژوار بؤ وان هه‌یه ژ به‌ر
گاوریسیا وان دکر. ﴿٧١﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] بیژ: نه‌ری

ئهم دئ چاوانیکی ژ بلی خودی به‌ر یسین، نه‌مفایی دگه‌هینته مه‌ و نه‌ زی زبانی...؟ و جاره‌کا دی باشدا کیش
بین [مه‌خسه‌د فه‌گه‌رینه تاریاتی و گاوریی]، پستی خودی ئهم راسته‌ری کرین، و هکی وی یی شه‌یتانی
پاکیشایی و ژ ریکا پاست دهر ئیخستی، و به‌ریشان کری، و هنده‌ک هه‌قال هه‌بن فه‌خوینن بؤ راسته‌ریییی؟!
بیژ به‌ راستی، راسته‌ریی، راسته‌ریییا خودییه [نانکو ئیسلامه] و فه‌رمانا مه‌یا هاتییه کرن ئهم خو ب سپهرینه
خودایی هه‌می جیهانان. ﴿٧٢﴾ و [دیسا فه‌رمانا مه‌یا هاتییه کرن] ئهم به‌رده‌وام نفیزان بکه‌ین و پاریزکاریسیا
خودی بکه‌ین، و هه‌ر نه‌وه‌یی هوین هه‌می [رؤژا قیامه‌تی] ل ده‌ف کۆم دبـ. ﴿٧٣﴾ و هه‌ر نه‌وه‌ ئه‌رد و
ئه‌سمان ب راستی چیکرین، و رؤژا بیژیت هه‌به‌ دئ بیت، گۆتنا وی پاسته. و خودانی و سه‌روه‌ری یا وییه
رؤژا دئیته بفکرین، نه‌وه‌ زانایی به‌ر چاف و نه‌به‌ر چافان، و هه‌ر نه‌وه‌ شاره‌زا و کارینه‌جه‌.

الْحَمْدُ لِلَّهِ

﴿۷۴﴾ وَكَأَنَّمَا يُبْرَاهِيمُ لَأَبِيهِ إِذْ قَالَ لَأَبِيهِ أَتَتَّخِذُ آلِهَةً إِيَّائِي أَنْتَ وَنَعْمَتُكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿۷۵﴾ وَكَذَلِكَ زُيِّنَ لِبَرَاهِيمَ مَكَانُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَيْكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿۷۶﴾ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى الْكُتُبَ قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أَحِبُّ الْآفَلِينَ ﴿۷۷﴾ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَيْنَ لَرَبِّهِدِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿۷۸﴾ فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسُ بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿۷۹﴾ إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيمًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۸۰﴾ وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ اتَّخِذُوا فِي اللَّهِ وَاقِدَ هَدًى وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿۸۱﴾ وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُ وَلَا أُخَافُونَ أَنْتُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۸۲﴾

﴿۷۴﴾ و گافا ئیبراهیمی گوتیه بابی خو نازره: چاوا تو بوتان دکه یه په رستی، ب راستی نه ز ته و مله تی ته د بهرزه بوونه کاشکه رادا دینم. ﴿۷۵﴾ و هوسا مه مه ز ناتیسا نه رد و نه سمانان ب ئیبراهیم دا دیتن، دا بیته ژوان ییت ژ دل باوهریمی دینن. ﴿۷۶﴾ فئججا وهختی شهف ب سهردهاتی و تاروی بووی، ستیره ک دیت، گوت: نهغه خودایی منه (نهغه دا بهر سقا وان بدته و پیچ پیچه وان ب نک خو فیه بینیت، و بو وان نه زانین و خه له تیسا وان دیار بکته دهمی نهو تیککی دی ژ بلی خودی دپه رستن). بهلی دهمی نهو [ستیر] ئافا بووی، [ئیبراهیمی] گوت: ب راستی من نهو نه فین ییت ئافا دبن. ﴿۷۷﴾ فئججا گافا وی دیتی هه یف دهرکه فت، گوت: نهغه خودایی منه، بهلی وهختی ئافا بووی گوت: ب راستی ته گهر خودایی من، من راسته پری نه کته، نه ز دی ژ مله تی بهرزه بووی بم. ﴿۷۸﴾ و گافا وی دیتی روژ دهرکه فت، گوت: نهغه خودایی منه، نهغه مه ز نتره، بهلی وهختی ئافا بووی، گوت: گهلی مله تی من ب راستی نه ز ژوان یی بهریمه

نهو یت هوین دکه نه هه فیشک [بو خودی]. ﴿۷۹﴾ ب راستی من بهری خو دا وی [ئانکو من خو ب گیان و په رستنقه سپارته خودی] نهو یت نه رد و نه سمان چیکرین، بهری خو ژ هه می تستان و هر دگیرم بو ئیسلامی، و ب راستی نه ز نه ژ وانم ییت هه فیشکان چی دکه. ﴿۸۰﴾ و مله تی وی [د راستا خودیدا] جرپه و گه نکه شه دگه لدا کر، ئینا گوت: نهری هوین چاوا جرپه پری دهره قی خودیدا دگه ل من دکه، و بی شک وی نه ز یی راسته پری کریم؟ و نه ز ژوان نترسم نهو یت هوین [بو خودی] دکه نه هه فیشک | کو زهره که یی بگه هیینه من، نهو نه بیت یا خودی چه ز کری. زانینا خودی هند یا بهر فره هه می تستان دگریت [و بی زانینا وی چو زیان و مفا ناگه نه که سی]. فئججا ما هوین بو خو چو دهرس و چاهه یان ناگرن. ﴿۸۱﴾ و نه ز چاوا ژ وان تستان نهو یت هوین دکه نه هه فیشک بترسم؟! و هوین بی ترس و بی هه وه بهلگه و نیشانه ک هه بیت هه فیشکان بو خودی چی دکه، نهری کی ژ مه هیژا تری ئیمنیسیه نه گهر هوین نهو بن ییت دزان؟!.

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمَنُ
وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَلَئِكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى
قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾
وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا
مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾
وَذَكَرْنَا وَيْحَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِذْ أَخْرَجَهُمُ
وَأَسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُوسُفَ وَأُوُتَّى وَكَذَلِكَ فَضَّلْنَا عَلَى
الْعَالَمِينَ ﴿٨٥﴾ وَمِن آيَاتِهِمْ وَذُرِّيَّتهمُ إِخْوَانُهُمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ
وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٦﴾ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي
بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَلَيْهِمُ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٨٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنَّبُوَّةَ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا
بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٨﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَّتْهُمْ أَفْتَدَتْهُ
قُلُوبُ لَّا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِن هُوَ إِلَّا فِيْكُمْ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٨٩﴾

﴿۸۲﴾ ئەوئیت باوەری ئیناین و ستم و شرک
تیکەلی باوەریا خو نەکرین، ئەها ئیتمنی [ژ ئیزایا
خودێ] بۆ وانه و ئەون ییت هاتینە راستەپێکرن.
﴿۸۳﴾ ئەفە بەلگە و نیشانیت مەنە، مە دایینە ئیراهیمی
دا هەمبەری ملەتی خو سەربکەفیت، مە کی بقییت ئەم
دئی وی پایەبلند کەین، ب راستی خودایی ته یی
کاربنەجە و زانیایە. ﴿۸۴﴾ و مە ئیسحاق و [کوری
ئیسحاق] یەعقوبوب دانئی، و مە هەمی راستەپێ
کرن و مە بەری وان، نووح زی راستەپێ کربوو، و
ژ دویندەها وی زی داوود و سولەیان و ئەییووب و
یوسف و موسا و هاروون [مە راستەپێ کربوون] و
هۆسا ئەم قەنجیکاران خەلات دکەین. ﴿۸۵﴾ و زەکەریا
و یەحیا و عیسا و ئلیاس [زی مە راستەپێ کرن]، ئەفە
هەمی ژ قەنجان بوون. ﴿۸۶﴾ و ئیسماعیل و ئەلیەسەع
و یوونس و (لووط) [زی مە راستەپێ کرن]، ئەفە
هەمی مە [ب پیغەمبەرانی] قەدری وان ب سەر یی
هەمی خەلکی ئیخست. ﴿۸۷﴾ و مە هەندەک ژ باب
و باپیر و دویندەه و براییت وان هەلبژارتن، و مە
راستەپێ کرن. ﴿۸۸﴾ ئەفە راستەپێسیا خودیە، ژ بەندەییت خو یی بقییت پێ راستەپێ دکەت، و ئەگەر
وان هەفال و هەفیشک بۆ خودی چیکربانە، دا کار و کاریاریت وان کرین پویج بن. ﴿۸۹﴾ ئەقییت بۆری
(پیغەمبەریت بۆری) ئەون ییت مە کتیب و زانین و پیغەمبەراتی دایییی، فێجا ئەگەر [قورەیشی] باوەریی
[ب فان پیغەمبەران] نەئینن، ئیدی ب راستی ئەم دئی ئیخینە بەری ملەتەکی دی، کو قەت گاورییی پێ
نەکەن. ﴿۹۰﴾ ئەفە ئەون ییت خودی راستەپێ کرین، فێجال دویف راستەپێکرن و وان هەپرە، بیژرە: ئەز
[بەرانبەری پیغەمبەرانییا خو] چو کرێ ژ هەو ناخوایم، ب راستی ئەفە [مەخسەد پێ قورئانە] شیرەت و
بیرئینانە بۆ هەمی خەلکی.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ
قُلْ مَن أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاء بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى
لِّلنَّاسِ يَجْعَلُونَهُ قُرْآنًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ وَمَا تُخْفُونَ كِتَابَ اللَّهِ
مَّا لَهُمْ بِهِ لَعْنَةُ اللَّهِ أَفَلَا يُعْلَمُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَا مَائِدًا مِّن مَّقْصَدِ الَّذِي بَيْنَ
يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَن حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝ وَمَن أَظْلَمُ مِمَّن
أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي
غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنفُسَهُمْ
الْيَوْمَ تُجْرَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ
الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ۝ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا
فَرْدَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُم مَّا خَوَّلْتُمْ وَرَاءَ
ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُعْعَاءَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ
شُرَكَاءُ لَقَدْ نَقَطَ بَيْتَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ۝

﴿۹۱﴾ و ب راستی و هختی وان گوئی: خودی چو تشت
بؤ چو مرفوفان نه هار تیه، وان [تانکو ئسرائیلیان] ب
دورستی و هک پیدفی ریزل خودی نه گرتیه، [و ب
دورستی و هک پیدفی وان خودی نه نیاسیه]، [هه
موحه مه د] بیژ: نه ری کی نه و کتیا موسا پی هاتی،
کو رونا هی و راسته رتیه بؤ خه لکی هار تیه، نه و
کو هوین پارچه پارچه ل سهر په ران دنقیسن، [با
هه وه پی خو ش] ناشکرا دکه [بؤ خه لکی دبیزن]
و گه له کی [ز یا هه وه پی نه خو ش] هوین شه دشیرن،
و هه وه [ب وئ کتیبی کو ته وراته] نه و زانی یا نه
هه وه و نه ده بیایت هه وه زانی؟ بیژ: خودیه [پی
ئیناییه خوارئ]، پاشی وان بهیله بلا د نه هه قیا
خودا به یزن. ﴿۹۲﴾ و نه شه [نه ف قورئانه] کتیه که
مه ئیناییه خوارئ، یا پیروز و پر خیر و بهر که ته
[بؤ خه لکی] و راسته رتیه کتیبیت بهری خو به، دا
تو خه لکی مه که هی و ده ورو بهریت وئ پی تاگه هدار
بکه ی و بر سینی، و نه ویت باوهری پی ب پوزا قیامه تی
دئینن، باوهری پی (ب قورئانی) دئینن و نه و نفیزا

خو دیار یزن. ﴿۹۳﴾ ما کی ژ وی سته مکار تره پی دره وی ژ کیسی خودی بکه ت، یا بیژیت: و هحیا بؤ من
هاتی و چو و هحی بؤ نه هاتیه، یا نه وی نه وی بیژیت: نه ز وی و هکی وئ یا خودی ئیناییه خوارئ دئ
خوارئ. قیجا هه که تو سته مکاران ببینی و هختی نه و دسه که راتا مرئیدا، و ملیاکه ت ده ستیت خو دریز دکه نی
[دا جانئ وان بکیشن دا دیمه نه کی عه جیب و ب ترس ببینی] [قیجا دبیزنی]: خو خلاص بکه ن [خو ژ فی
سه که راتی ده ریخن، یا نه وی خو ژ ده ستیت مه رزگار بکه ن یا نه وی جانئ خو ب ده ست مه شه بهر نه ده ن]،
نه فرژ هوین ب ئیزایه کا ب ژان و هه تکبه ر دئ ئینه جزا کرن، ژ بهر نه و هه وه ب نه هه قی د راستا خودیدا
دگوت، و هه وه خو ل سهر نیشانیت خودی مه زن دکر [و هه وه باوهری پی نه دئینا]. ﴿۹۴﴾ ب سویند هوین
هه می دئ ئیکه بکه بهر ب مه ئین، هه وه کی مه جارا ئیکه هوین دایین. و هه وه ده ست ژ وئ بهر دا و
بشت دا وئ یا مه داییه هه وه [ژ مال و سامان و خو زی و کهل و په لیت دینایی]، و کا مه هدر چیییت هه وه،
نه ویت هه وه دگوتن نه شه هه قال و هه ف شکیت خودینه، کا نه م دگهل هه وه نابینن؟ ب سویند نه و دا نا فبه را
هه وه نه ما، و نه ویت هه وه مه هدر چی و پشته فان بؤ خو ددانان ل هه وه بهرزه بوون.

﴿٩٥﴾ إِنَّ اللَّهَ قَالِي الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكُمْ اللَّهُ فَإِذَا تَوَفَّكَتُ ﴿٩٦﴾ قَالِي الْأَصْبَاحِ وَجَعَلَ لَيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْيَوْمِ قَدْ قَضَيْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ قَضَيْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُفْقَهُونَ ﴿٩٩﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُشْتَبِهٍ أَنْظِرْ إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِبْنَ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٠١﴾ يَدْبِعُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ إِنِّي بَصُوكُ لُهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

﴿٩٥﴾ ب راسی خودییه دندک و بهرکان دپه قینیت [ثانکو نهوه دندک و بهرکان کهر دکهت و بستیک و کیزیکی ژئ دهر دئیخیت دا شین بیست]، زیندییان ژ مرییان دهر دئیخیت و ژ مرییان زیندییان دهر دئیخیت، نهفهیه خودی، قیجا چاوا هوین خو ژ هه قیسی ددهنه پاش. ﴿٩٦﴾ نهوه سپیده دهر تیخ و نهوه شهف کر بیه جهی بیقه دانئ (تیورینی)، و رور و هه یف کرینه جهی حسیان [کو خه لک و هختیت خو پی بزائن]، نه قیت هه نی ژ دانانا خودایی سهردهست و پرزانیه. ﴿٩٧﴾ و ههر نهوه ستیر بو هه وه دایین [قیخستینه نهسانی] دا هوین ریکا خو دتاریستانیت هسکاتی و دهر یاندا پی بزائن، ب راسی مه نشان باش و ب دریزی تاشکرا کرن بو وان ییت دزائن. ﴿٩٨﴾ نهوه هوین ژ تیک جان دایین، پاشی هوین دپشتا باباندا بنهجه بوون و که قتنه دمالبچو یکاندا، ب راسی مه نایهت و نشان باش و ب دریزی تاشکرا کرن بو ییت تی دگههن. ﴿٩٩﴾ نهوه باران ژ نهسانی (ژ عه وران) ئینابییه خوار، و مه ب وی ئافی زیلک و بستیکا هه می

تستان دهر تیخستینه، و مه شینکاتی ژئ دا، و ژ وی شینکاتی دندکیت پیکفه و ل سهریک دهر دئیخین، و مه [ب وی ئافی] دارقهسپ ژئ دهر تیخستینه، و ژ گولیا وی، ئویشی ییت پیداشور و بهردهست دهر دئیخین، و مه [ب وی ئافی] پرز و باغ ژئ دهر تیخستینه، ژ تری و زهیتوین و هئاران، ییت وهکی تیک و نهوهکی تیک [تهمه تی تیک و تیک رهنگ و نه تیک تام]، بهرئ خو بدمه بهرئ وی وهکی دهر دکه قیت و دگه قیت [کا چاوا دهر دکه قیت، بشکور ژ که کا بچو یک و هه تا مه زن دیت و دگه قیت]. ب راسی دقاندا نشانیت ههین بو ییت باوهری ههین. ﴿١٠٠﴾ و وان نهجنه، کو خودی چیکرینه، کرینه هه فیشک بو خودی و ژ نه زاین کو و کچ [ژ بی بهختی] بو دانایینه، خودی پاک و پاقر و بلند ژ سالوخت و نشانیت نهو دیتژن. ﴿١٠١﴾ یی نهرد و نهسان چیکرین چاوا دئ کو و کچ ههبن و وی چورن نهیی؟! و وی ب خو هه می تشت ییت چیکرین، و نهو ب هه می تستان ئاگه هداره.

﴿۱۰۴﴾ [ئهوئ پهنکری ب سالوخت و نیشانیت بوری] ئه و خودایی هه وهیه، ژ وی پشه تر چو په رستی [خودی] نین. ئه وه چیکه ری هه می تستان، وی به رستن، و ئه وه چاقدیر ل سهر هه می تستان. ﴿۱۰۳﴾ چاف ناگه هنی [ب دورستی نابین، به لی ئاخره تی باوه ریدار دی بینن هه وه کی وی ب خو ژ فان پی دایی] ﴿۱۰۲﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ * اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿۱۰۱﴾، و ئه و ب خو باش دینیت، و راستیا چافان ل بهر به رزه نابیت، و ئه و هوربین و شاره زایه. ﴿۱۰۰﴾ ب راستی به لگه و نیشانیت بهر چاف [کو وه حی و قورئانه] ژ به ری خودایی هه وه فه بۆ هه وه هاتن، قیجا هه ر که سی راستی دیت [باوه ری پی ئینا] بۆ خو به، و هه ر که سی ژ دیتا راستیی کوره بیت زبانی ل خو دکه ت، و ئه ز نه زی ره فانم ل سهر هه وه [ئه ز بهس پیغه مبه ر و بانگهلدیرم]. ﴿۱۰۵﴾ و هوسا ئه م به لگه و نیشانان ب دریزی ئاشکهره دکه یین، و ئه و دیژن [مه خسه د موشرکن ده می گولی دبن]، ته ئه فه یا خواندی [ئانکو ته ئه فه یا د کتییته فه له و جو هیاندا خواندی]

ذٰلِكُمْ اَللّٰهُ رَبُّكُمْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَّاعْبُدُوْهُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيْلٌ ﴿۱۰۶﴾ لَا تَدْرِكُهُمُ الْاَبْصَارُ وَهُوَ يُبْصِرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۰۷﴾ قَدْ جَاءَكُمْ بَصٰاٰتٌ مِّنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيْظٍ ﴿۱۰۸﴾ وَكَذٰلِكَ نَصْرَفُ الْاَكْبٰبَ وَلِيَقُوْلُوْا دَرَسَتْ وَلِيُتَبَيَّنَ لَهُ الْيَوْمَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۰۹﴾ مَا اَرْحٰى اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۱۰﴾ وَلَوْ شَاءَ اَللّٰهُ مَا اَشْرَكُوْا وَاَمَّا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا وَّمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿۱۱۱﴾ وَلَا تَسْئَلُوْا الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اَللّٰهِ فَيَسْئَلُوْا اَللّٰهَ عَدْوًا بَعِيْدًا كَذٰلِكَ رِيَّا لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلُهُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ رُجُوْهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۱۲﴾ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمٰنِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ اٰيَةٌ لِّيُؤْمِنُوْا بِهَا قُلْ اِنَّمَا الْاٰلَاٰتُ عِنْدَ اَللّٰهِ وَمَا يُشْعُرُكُمْ اَنْهَا اِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ وَتَقِيْبُ اَقْدَرُهُمْ وَاَبْصَرُهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوْا بِهٖ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَدُّهُمْ فِيْ طَغْيٰتِهِمْ يَجْمَعُوْنَ ﴿۱۱۴﴾

و دا بۆ ئه ویت دزانن ئاشکهره بکه یین. ﴿۱۰۶﴾ ل دویف وئ هه ره یاب و هحی بۆ ته هانی ژ به ری خودایی ته فه، ژ وی پشه تر چو په رستی [خودی] نین، و ژ موشرکان بگه ره [هه له به ت ته فه به ری ئایه تا شه ری بیته خواری]. ﴿۱۰۷﴾ و ئه گه ر خودی قیابایه وان هه قیشک بۆ چی نه دکرن. و مه تول سهر وان نه کر به زی ره فان، و تول سهر وان نه چاقدیری. ﴿۱۰۸﴾ و خه به را نه بیژنه وان ئه ویت شوینا خودی دئینه په رستن [ژ بوت و په رستیان]، ئه گه ر ئه و ژ ی زی ده گا فی و ژ نه زانی و نه یاره تی دی خه به ران بیژنه خودی. ب فی ره نگ ی مه کار و کر یاریت هه ر مله ته کی د چا قیته واندا خه ملا ندینه [هه ر ئیک ب کار و کر یاریت خو بی شایی و رازییه]، پاشی زفرینا وان ب بال خودایی وان فه یه. قیجا دی وان ب کار و کر یاریت وان کرین ئاگه هدار که ت. ﴿۱۰۹﴾ و ب خودی سویند خواری سویند خو ییت مه زن. ئه گه ر ئایه ته ک و مو عجزیه که بۆ وان بیت دی باوه ری پی بی ئین، بیژه: [مه خسه د پیغه مبه ره] ب راستی نیشان و مو عجزیه ل ده ف خودینه. ما هوربین دزانن ئه گه ر نیشان و مو عجزیه بۆ بین دی باوه ری پی ئین [ئانکو ئه گه ر مو عجزیه و نیشانان ب چافی سه ری خو بینن هه ر باوه ری پی ناینن]. ﴿۱۱۰﴾ و ئه م دل و چا قیته وان دی وهر گیرین [کو هه قی پی تی نه گه هن و نه بینن، هه که مو عجزیه بۆ بین زی] هه ره کی جارا ئیک ی باوه ری پی نه ئینا یین، و ئه م دی وان هیلین د خرا بییا خو دا بزقرن.

الحیزة الثانی
۱۴۲

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَكَ وَكَفَّهُمُ الْقَوَىٰ وَخَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَٰكِنْ أَكْثَرُهُمْ جَاهِلُونَ ﴿١١٠﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَاطِئِينَ إِلَّا لِنُبَيِّنَ لِلنَّاسِ أَوَّلَ مَا يُعْضِرُونَ ﴿١١١﴾ وَخَرَقَ الْقَوْلُ عُرْوَتَآ وَنُفِثَ رِيبُكَ مَا قَعَلُوهُ فَذَرَهُمْ وَمَا يَفْعَلُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِيَصْغِيَ إِلَيْهِ الْأَوْدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغَىٰ حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ الْكِتَابُ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾ وَإِنْ نُطِيعِ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَضْلُوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُوا وَمِمَّا ذُكِّرَ أَنْسَأَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

﴿۱۱۰﴾ و نه گهر مه ملیاکهت بقران هنارتبانه، و مری ژبی دگهل وان ئاخفتبانه، و مه ههمی تشت ل بهر چافان کومکرانه، ههر باومری نه دئینان، نه و نه بن نه ویت خودی قیایی باومریسی بینن، بهلی باراپتر وان نوزانن [کوپاسته پیکرن ژ خودییه]. ﴿۱۱۲﴾ و ب قی رهنگی مه بقره ههر پیغمبره کی شه یتایت مروف و نه جنه یان کرینه دژمن، ژ بقره سهر دابر نی ئاخفتیت خه ملانندی و جوانکری د گوهی ئیکدودا دیژن. و نه گهر خودایی ته قیاییه وان وه نه دکر [نانکو دژمنیا پیغمبران نه دکر]. قیجا [ژ بهر هندئ] وان و دره ویت وان بهیله. ﴿۱۱۳﴾ و دال دلئ وان بیت، نه ویت بی باومر ژ رورزا قیامه تی، و داب دویف بکهفن و پی [ب نه هه قیئ] قاییل بین، و داوی بکهن نه واکه. ﴿۱۱۴﴾ [ههی موحه مه د بیژ]: نه ری نه ژ خودی پیغه تر حاکمه کی [دادومره کی] دی بخوازم؟! و وی نه ف کتیبه [کوقورئانه] یا کو ب دویر و دریزی تشتان دیار دکهت بقره وه ئیناییه خوارئ. و نه ویت مه کتیب بقرئینان دزانن کو نه ف [قورئانه] یا هه قه،

ژ به ری خودایی ته هه هاتییه، قیجا ژ گومانداران نه به [کو نه و قی راستیی دزانن]. ﴿۱۱۵﴾ و ب راستی په یقیت خودایی ته [په بیانا خودی داییه پیغمبره ری خو ب سهر کهفتنی] راست و دورست هاتن، و چو گوهورین بقره مانیت خودی نینه، و نه و [خودی] بی گوهدیر و زانییه. ﴿۱۱۶﴾ و نه گهر تو گوهی خو بدیه باراپتر نه ویت دهر دیدا، دی ته ژ ریکا خودی دهر ئیخن و بهرزه کهن، نه و بهس ل دویف گومانی دچن، و ژ دره وان پیغه تر ناکه. ﴿۱۱۷﴾ ب راستی خودایی ته نه ویت ژ ریکا وی دهر کهفتن ژ وان چیت دنیاسیت، و نه و راسته پیکریان ژبی چیت دنیاسیت. ﴿۱۱۸﴾ قیجا ژ وی بی نافئ خودی ل سهر هاتی بخون، نه گهر هه وه باومری ب نشان و ئایه تیت وی هه نه.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا دُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْهِمْ إِلَّا مَا اضْطُرُّنَا بِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا لِّيُضِلُّنَا بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾
وَدَرَأُوا ظَاهِرَ الْأَلْثَمِ وَأَطِيعُوا الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأَثَمَ سَيَجْزُونَ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُؤْخِذَ إِلَى أُولِي الْأَيْمَنِ لِيُجْدِلُوهُمْ وَإِنْ أُطِيعُوا هُتِرُوا لَكُمْ لَمَنُوكُونَ ﴿١٢١﴾
أَمْ مَنْ كَانَ مِثْلًا خَيْرًا مِنْهُمْ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْثَرَ مُّجْرِمِينَ لِيَمْلِكُوا فِيهَا وَمَا يَمْلِكُونَ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ وَمَا يَسْتَعِينُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ اللَّهِ فَالْتَمَسُوا أَوْلِيَاءَ لَقَالُوا أَوْلِيَاءُ اللَّهِ خَيْرٌ مِّثْلُ مَا أُوتُوا رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ لِّمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

﴿۱۱۹﴾ فَيَجَا هَوِين بَوَّجِي رُوي [گوشي] بِي نَافِي خودي ل سهر هاتيهه نينان ناخون؟ و ب سويند تشتي بَو هوه نه دورست ب دريژي ديار كرييه، [نايت بدنه سهر] رُ بلي كو هوين نه چار بيني. و ب راستي گهلهك خه لك رُ نه زانين ب دويف دلخوازيبا خو دكهفن و خه لك ي رُي سهر دا دبهن. و ب راستي خودايي ته، نه ويئت زيده گاغيبي دكهن، چيتر دنياست. ﴿۱۲۰﴾ و هوين دهست رُ گونهها پيشچاف و نه پيشچاف به ردهن و بهيلن. ب راستي نه ويئت گونههان دكهن، دي ب وان گونه هيئت كرين نينه جزا كرن. ﴿۱۲۱﴾ و هوين رُوي [گوشي] بِي نَافِي خودي [رُ قهستا و بي رُ بير كرن] ل سهر نه هاتيهه نينان، نه خون، و ب راستي [خوارنا گوشي] فان ته رشان [دهر كه فتنه رُ ريكا خودي. و ب راستي شهيتان نيشا هه فاليت خو ددهن] [د گوهي واندا بانگ ددهن، و گومانان نيشا وان ددهن] دا جر بهري د گهل هوه بكهن، و نه گهر هوين گوهي خو بدنه وان، ب راستي هوين رُي دي بنه رُ موشر كان. ﴿۱۲۲﴾ ما نه وي [دلي وي ب

گاوريبي] مري بيت، و پاشي مه نهو [ب باوريبي] زيندي كرييت، و مه رُ ناهيههك بَو جِي كرييت، بي نَاف خه لكيدا بچيت، ما وهكي وييه يي د تاريستانيدا [تاريستانا گاوريبي] كو قهت رُي دهر نه كه قيت؟! اهر يي وهكي نيكن؟ قهت وهكي نيكن نابن، نهها هوسا نهوي گاوران دكر بَو هاتيهه خه ملاندن. ﴿۱۲۳﴾ و ههر ب فلي رهنكي مه دهه مي گونداندا كه نكه نه و گر هريت وان گونه هكار دانايينه، دا نهو [مه زن] خاپاندن و خرابيبي تيذا بگيرين، و رُ خو پيشه تر كه سي ناخپين، و ب خو ناهه سن رُي. ﴿۱۲۴﴾ گاغا نايهت و نيشانهك بَو وان هات، [نهو كه نكه نه] ديژن: نهام باوريبي نائين هتا بَو مه رُي [نايهت و نيشان رُ خودي] نه نين، ههر وهكي بَو پيغه مبهريت خودي هاتين. و خودي ب خو چيتر دزانيت كا دي پيغه مبهريت ايسا خو دته كي. نهويت گونه ه كرين دي رُ خودي بهر هنگاري سفيكي و رَه زالهت و نيزايه كا دژوار بن، رُ بهر خرابييا وان دكر.

الْحَزْبُ

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ
يُرِدْ أَنْ يَضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا
يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٤٥﴾ وَهَذَا صِرَاطٌ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَضَّلْنَا
الْآلِيفَ لِقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ﴿١٤٦﴾ لَهُمْ دَارُ الْآلِيفِ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَهُمْ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ
جَمِيعًا يَمْعَشِرُ الْإِنِيسَ قَدِ اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنِيسِ وَقَالَ
أُولَئِكَ أَهْمُ مِنَ الْإِنِيسِ رَبَّنَا اسْتَمِعْ بَعْضَنَا بَعْضًا وَبَلَّغْنَا
أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوًى لَكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا
إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٤٨﴾ وَكَذَلِكَ نُفِي
بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤٩﴾
يَمْعَشِرُ الْإِنِيسَ وَالْإِنِيسَ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ
يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُزِدُّونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَعَرَّيْنَاهُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
وَمَشَّهَدًا وَعَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٥٠﴾

﴿۱۴۵﴾ قیجا هر که سی خودی بقیت راسته ری
بکعت، دی سنگی وی بو وەرگرتا ئیسلامی فهکعت،
و هر که سی بقیت گومرا بکعت، دی سینگ وی
و هسا تنگ کعت [و هختی دبیزنی موسلمان بیه]
ههروهکی سه ره فراز دبیته ئهسانی، ب فی پهنگی،
خودی بیساتی و ئیزایی ددانیته سه وان، ئه ویت
باوهریی نهینن. ﴿۱۴۶﴾ و ئه فه [دینی تول سه ر،
ههی موحه مه د] ریکا خودایی تهیه و یا راسته، و ب
سویند مه ب دریزی ثایهت و نیشان ناشکهر کرن بو
که سی ت چام و هرگر. ﴿۱۴۷﴾ به حه شتا تهنا و ئیمن بو
وانه ژ به ری خودایی وانفه، و ئه وه پشته فانی وان، ژ
به ر کار و کریاریت وان دکرن. ﴿۱۴۸﴾ و ئه و رۆژا کو
هه مییان کۆم دکعت [دی بیژنه وان] گه لی ئه جنه یان
[مه خسه دی شه یانن] هه وه گه له ک ژ مرو فان کیشانه
تایی خو و د سه ردا برن، و هه فال و دوستیت وان ژ
مرو فان گۆتن [دی بیژن]: خودیو مه هه ردو و کان مفا
بو خو ژ ئیکدو و هرگرت [مرو فان ریکیت دلخوازی
ژ وان و هرگرتن، و شه یان ژ ی گه هشتنه مرادا خو،

ده می مرو فان گوهداریا وان کری، و بووینه هه فال و دوستیت وان] و ئه م گه هشتینه وی و هختی ته بو
مه دانایی و ناشکهر کری، [خودی] دی بیژیت: ئاگر جهی هه وه یه، دی ههروهه ر تیدا بن، هندی خودی
بقیت. ب راستی خودایی ته کاربئه جهه و پرزانیه. ﴿۱۴۹﴾ و ئه هاب فی پهنگی هه ده ک سته مکاران دی ب
سه ر هه ده کیت دی ئیخین، ژ به ر کار و کریاریت خراب ئه ویت وان دکرن. ﴿۱۵۰﴾ گه لی ئه جنه و مرو فان
ئه ری ما پیغه مبه ر ژ هه وه ب خو بو هه وه نه هاتن، نیشان و ئایه تیت من بو هه وه بیژن، و هه وه ژ فی رۆژی
بتر سینن؟ گۆتن [دی بیژن]: به لی ئه م شاده بیی ل سه ر خو دده یین [کو پیغه مبه ر هاتبوون]، به لی ژ یانا دنیا یی
ئه و خاپاندن و د سه ردا برن، و شاده بیی ل سه ر خو دان کو ب راستی ئه و د گاور بوون.

وَقَالُوا هَذِهِ الْأَنْعَامُ وَحَرِّ جَنْزٍ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ
يَرْعِيهِمْ وَأَنْعَمُ حَرَمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَمُ لَا يَذْكُرُونَ
أَسْمَاءَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ
لِذِكْرِنَا وَمَنْ حَرَّمَ عَلَى أَزْوَاجٍ وَإِنْ يَكُنْ مَقْتَتَةً
فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ فَذَحِّسْ الْذِّيْتِ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا
وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ * وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ
مَعْرُوسَاتٍ وَعَذِيرَ مَعْرُوسَاتٍ وَالتَّخْلُ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا
أُكْلُهُمْ وَالزَّيْتُونَ وَالزَّمَنَاتِ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ
كُلُّوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ
وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِمَّنْ الْأَنْعَامِ
حَمُولَةٌ - وَقَرَشَاءُ كُلُّوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا
خُلُوفَ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٤٢﴾

الْحَزَنُ

﴿١٣٨﴾ [ژ دهف خو] گوتن ئەف تەر ش و چاندنه د
قه دهغه کرینه [ئانکو نابیت کەس دەستی خو بکەتی،
چونکی پشکا بوتانە] نابیت کەس ژێ بخۆت، ژ بلی
وی یی مە بقییت [ژ خولام و خزمە تکاریت بوتان]،
[و گوتن]: ئەفە هەندە ک تەرشن سویار بوونا وان
نە دورستە و حەرەمە، و هەندە ک تەرشان ژێ [دگەل
سەر ژیکرنی] ناشی خودی ل سەر نائین، و قی
کریاری ژ درەو ب بال خودی ئە لێ دەن، خودی
دی وان ب درەو وان دکر، جزاکەت. ﴿١٣٩﴾ و وان
[موشرکان] گوت: تشتی دزکی فان تەرشاندا هەمی
بەس بۆ زەلامیت مەیه، و حەرەمە ل سەر ژئیت مە،
بەلی ئە گەر بوو، یی مری، هەمی [ژن و میر] تیدا
پشکدارن، تیریک خودی دی وان ب سالۆخە کرنا وان
جزاکەت [ژ بەر حەلال کرن و حەرەم کرنا بی دەلیل و
بی نیشان]. ب راستی خودی یی کاربە جەه و زانایە.
﴿١٤٠﴾ ب سویند، ئەو ییت بچوکییت خو ژ ئەفامی
و خشیمی کوشتین بەرزیان و خوسارەت بوون، و
ئەو ییت ئەو بزقی خودی داییی، ژ درەو ژ کیسی

خودی ل سەر خو حەرەم کرین، بەرزیان و خوسارەت بوون، ئەفە گومرا بوون، و قەت نە دراستە پری
بوون. ﴿١٤١﴾ و هەر ئەو هە جنیک و باغ [ژ گەلە ک جویان] دایین، سەر ئەرد [وەکی میوی و گوندوری و شتی
و کولندی... و هتدا] و بلند ل سەر بنی خو، [وەکی داریت فیتی] و دار قەسپ و شینکاتی کو فیتی وان
رەنگ و پەنگە، و زەیتوین و هەناریت دایین، وەکی ئیک و نەو هەکی ئیک [دبیت تەمەتی ئیک بن، و نە ئیک
تام بن، و نە تەمەتی ئیک بن]، فیتجا و هختی ئەو دار هاتنە بەری و فیتی دان، ژێ بخۆن و زە کاتا وان پۆزا
چینی ب دەن، و دەریژیی [فیسراف] نە کەن، ب راستی خودی حە ژ دەستداریان ناکەت. ﴿١٤٢﴾ و تەر ش
[گەلە ک جویان] دایینە هەو، هەندە ک بۆ باری [و هەندە کان ژێ فە کوژن، و شیرێ ژێ بدۆشن، و مفاپی ژ موی
و هریا وان وەر گرن] و نفیان ژێ چیکەن، و ژوئی یا خودی کریهە بزقی هەوە بخۆن، و ب دویف پینگا فیت
شەیتانی نە کەشن، ب راستی شەیتان بۆ هەوە دژمنە کێ ئاشکەرا و دیارە.

﴿۱۴۳﴾ و ژ تهرشان ههشت جوت [گؤشت حلال] [دایینه]، ژ په زئی سپی نیر و می، و ژ بزنی نیر و می. بیژه: نه ری خودی ژ فان یی نیر حهرام کریه؟ یان ژ وان یی می؟ یان ژ ی (تیرکا) د مالچویکی میباند؟ کا ژ زانین بو من بیژن، نه گهر هوین راستگونه. ﴿۱۴۴﴾ و ژ حیشران جوتک [نیر و می] و ژ چیلان جوتک [نیر و می]، [مه دایینه هه وه]. بیژه: نه ری خودی ژ فان یی نیر حهرام کریه؟ یان ژ وان یی می؟ یان ژ ی (تیرکا) د مالچویکی میباند؟ یان ژ ی هوین بیت ناماده و حازربوون و هختی خودی فهران ب فی چه ندی دایینه هه وه؟! فیجا ماکی ژ وی سته مکارتره نه وی دره وی ژ کیسی خودی بکته، دا ژ نه زانین خه لکی د سهردا بهت؟ و ب راستی خودی مروفتیت سته مکار راسته ری ناکته. ﴿۱۴۵﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: [گاوریت مه که هی] نه ز دوی و ه حییدا یا بو من هاتی [کو قورانه] تشته کی حهرام و نه دورست ل سهر هه ریکی هه بیت نابینم، ژ بلی مراری یان ژ ی خوینه کا روژ یان ژ ی گؤشتی به رازی، نی نه وی پیسه، یان ژ ی ژ گونه هه نافی غیری خودی ل سهر ئینا بیت، فیجا هه که سی نه چار بیت [ژ برساندا ژ حهرامی بو ری بخوت] به لی بیی کو دل ل سهر هه بیت و زیده بده ته بهر [چو گونه هل سهر نینه]، ب راستی خودای یی ته گونه هه ژ بهر و دلز فانه. ﴿۱۴۶﴾ و مه هه می جانه و ه ریت ب په نچ ل سهر جو هییان حهرام و نه دورست کرن، و ژ چیل و په زان، مه به زئی وان ژ بلی ب پشتا و انقه ژ لای یی زکیشه و ب عویر و رویشیکانقه، یان یی تیکه لی ههستی، مه ل سهر وان حهرامکر، و نه ف جزایه ژ بهر سته م و خرابیا وان، مه دا بهر وان، و بی گومان هم راست بیژن.

ثَمَنِيَّةً أَزْوَاجٍ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ
قُلْ أَلَّذَكْرَيْنِ هَرَمَ أَمْ الْأُنثَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
أَرْحَامُ الْأُنثَيْنِ يُبَيِّنُ لِمَن يَعْلَمُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾
وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ أَلَّذَكْرَيْنِ
هَرَمَ أَمْ الْأُنثَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيْنِ
أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّيْكُمُ اللَّهُ بِهِذَا فَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ
عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَا أَجِدُ
فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَن يَكُونَ
مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ
فِسْقًا اهْلٍ لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَن أَظْطَرَّ غَيْرُ بَاعٍ وَلَا عَادٍ
فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَازُوا حَرَمَنَا
كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَمَنَا عَلَيْهِمْ
شُحُومُهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُرُهُمَا أَوْ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ
بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِغَيْرِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٦﴾

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ
وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ وَالْعَهْدُ أَلْفَظٌ لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدُوا وَلَوْ كَرِهَ آذَانُكُمْ وَبِعَهْدِ
اللَّهِ أَوْفُوا ذَٰلِكُمْ وَصَّكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٦﴾
وَأَن هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٧﴾ ثُمَّ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي
أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يُلْقَاوْهُ
رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٨﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مِيزَانٌ فَأَتَّبِعُوهُ
وَأَتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٩﴾ أَلَمْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ عَلَى
طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿١٦٠﴾
أَوْ تَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ
مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَاتٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَاحِرٍ زَلَّ
بَصِيرَتُهُ عَنْ أَلْوَنِ سِوَاهِ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُصَدِّقُونَ ﴿١٦١﴾

﴿۱۵۶﴾ و نیز یکی مالی سیوی نه بن، نه گهر بؤ خیرا
وی نه بیت [کو بؤ پاریزن و بؤ شؤل پی بکن]، هتا
ب دورستی تی نه گه هیت و بالق نه بیت، و هوین ب
دورستی پیشان و کیشانی [د کریں و فروتیت خؤدا]
بکن، و ئەم که سی ژ شیانا وی زیده تر ژئ ناخوازین، و
نه گهر هوین ئاخفتن، راستیی بیژن، خو هه که نه وی
هوین د دهره قئ ویدا دئاخفن مرو قئ هه وه زی بیت،
و په یانا هه وه د گهل خودئ دایی ب جه بینن، نه فهیه
خودئ نه مرئ هه وه پی کری، دا هوین پیقه بجن و
توبه بیته بیرا هه وه. ﴿۱۵۷﴾ و ب راستی نه فهیه ریکا
من، کو ریکه کا پاست و دورسته، فینجا بگرن و ل
دویف هه رن، و چو ریکیت دی نه گرن، دی هه وه ژ
ریکا خودئ دهر ئیخن و هه وه ژیکفه کهن. نه ها نه فهیه
خودئ فرمانا هه وه پی دکهت، دا هوین پاریزکاریا
خودئ بکن. ﴿۱۵۸﴾ و مه تهورات دا موسایی، کو
ته مامکرنا قه نجیی ل سهر وی پی قه نجی کری، و
ئاشکه راکره ب درئوی بؤ هه می تستان [نه و بریاریت
نه و د دینی خؤدا هه و جه دبنئ]، و راسته ریکه ره [ریکا

راسته ریکرنیه] و دلؤ فانییه، دا نه و باوهریی ب دیدارا [لیقانا] خودایی خو بینن. ﴿۱۵۵﴾ و نه ف قورئانه
کتیبه کا پیروژه مه بؤ ته ئینایییه خوارئ، فینجا ل دویف هه رن، و هشیار بن ژئ دهر نه که فن، دا هوین ب
به ر دلؤ فانییا خودئ بکه فن. ﴿۱۵۶﴾ [و نه ف قورئانا پیروژه مه ئینایییه خوارئ] دا هوین نه بیژن: [گهل
قوره یشیان] کتیب بهس بؤ هه ردو دهسته کتیب بهری مه [جوهی و فهله یان] پیت هاتینه خوارئ، و ئەم ب
خو ژئ چو ژ خواندنا کتیبیت وان نوزانین، و ژئ بی ئاگه هین. ﴿۱۵۷﴾ و دا هوین نه بیژن: ب راستی نه گهر
کتیب بؤ مه هاتبایه، ئەم دا ژوان [ژ جوهی و فهله یان] راسته پیر بین، فینجا ب راستی نشان و ده لیلکه ژ
خودایی هه وه [کو قورئانه] بؤ هه وه هات، کو ریکا راسته پیری و دلؤ فانییییه، فینجا ما کی ژ وی سته مکارتره
پی ئایه تیت خودئ دره و دانایین [و دانیت]، و رویی خو ژئ وهر دگیزیت و خه لکی زی ژئ دده ته پاش؟
نه ویت رویی خو ژ قورئانا مه وهر دگیزن، و خه لکی زی ژئ دده نه پاش، ئەم دی وان ب ئیزایه کا دژوار ئیزا
دهین ژ بهر روی وهر گیزانا وان.

﴿١٥٨﴾ ل هېښيا چنه؟ ټهول هېښيښه ملياكت
[روح كېشان] بډوان بيت [وړوځا وان بکېښت]
يان ژي ل هېښيا هاتنا خودايي ته نه [رؤږا قيامه تي]
دا حوکمي د ناقبه را واندا بکته]
يان ژي ټهول هېښيا هنده ک نشان و ټايه ټيټ خودايي ته نه
[بيت رؤږا قيامه تي]
وژنوي باوهر يسي بينن]. رؤږا
نيشاييت قيامه تي دښي باوهر يښانا که سي مفايي
ناکه هينتي، ټه گهر بهري هنگي باوهری نه ټيناييت،
يان ژي باشي و قهنجي د باوهر يښا خوډا نه کرييت.
بيژه: ل هېښيا وي رؤږي بن، ب راستي ټهم ب خو
ژي يي ل هېښي. ﴿١٥٩﴾ ب راستي ټه وټ ديني خو
پارچه پارچه کړين و ل سهر ژيک جودا بوويين [کو
هنده کي وهر دگرن و هنده کي دهيلن، و باوهر يسي ب
هنده ک پيغه مبه ران دښن و ب هنده کان نائين، و هکي
جوهي و فله يان]
ټه و ټه ب خو ژي بوويښه دهسته ک
دهسته ک، ته شوله ژوان نينه [کا خودي دي چ سزا
دهته بهر وان، و توژ وان نه بهر پرسي]
و حسابا وان بهس ل دهف خوديښه، پاشي ټه و دي وان ب کار و
کرياريت وان ټاگه دار که ت. ﴿١٦٠﴾ ههر که سي [رؤږا قيامه تي] ب خيره کي بيت، خودي دي دهه جار
وهکي وي خيري ده تي [ويي بښت دي بډ پتر لي که ت هه تا حفت سه د قاتان و پتر]
و ههر که سي ب گونه هه کي بيت، ب گونه هه کا وهکي وي پيغه تر نايته جزا کړن، و سته م لي نايته کړن [نه خيري ت
وي کيم دين و نه گونه هل سهر زيده دبن]. ﴿١٦١﴾ [هه ي موحه مه د] بيژه [وان]: ب راستي خودايي من
ټه ز يي راسته پري کریمه ريکه کا (دينه کي) راست و بي خوار يښه، ديني ټيراهيميښه، کو دينه کي ټه دهره ژ
خواري و خرايبي، و ټه و ب خو ژي [ټانکو ټيراهيم] نه ژ موشر کان بوو. ﴿١٦٢﴾ [هه ي موحه مه د] بيژه
[وان]: ب راستي نفيژا من، و ههر تشي ټه و ټه کوژم، يان بهرستن و عياده تي من، و ژيانا من و مرنا من،
خپه ک بډ خودايي هه مي جيهانانه. ﴿١٦٣﴾ هه فال و هه ټيښک بډ نين، و فهر مانا من ب ټي هاتيښه کړن، و
ټه ز ب خو موسلمانن ټيکيمه. ﴿١٦٤﴾ [هه ي موحه مه د] بيژه [وان]: ټه و چاواژ بلي خودي خودايه کي دي
بډ خو بگرم، و ټه و ب خو خودايي هه مي تشانه؟! و که س نايته ټيز اذان ب وي گونه هه ي نه بيت يا وي
کري، و که س گونه ها که سي هه لنا گريت، پاشي زږينا هه وه ههر ب بال خودايي هه وه ټه يه، ټيچا [وي
رؤږي کو رؤږا قيامه تيښه] دي [خودي] هه وه ب وي تشي هوي تيدا ژيک جودا و نه ټيک، ټاگه دار که ت.
﴿١٦٥﴾ و ټه وه هوي د ټه رديدا کرينه جهگرتي [پشتي مله ټيټ بوري ټه بريان]
و هنده ک ژ هه وه ب پيک و په يسي کان ب سهر هنده کيت دي ټيخستن، دا هه وه ب وي تشي دايښه هه وه بهر بينيت، ب راستي خودايي
ته زوي ټيزايي دده ته بهر وان ييت جهرباندي، و ب راستي ټه و گونه هه ژي بهر و دلؤ فانه.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ
آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا
لَمْ تَكُنْ ءَامِنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْظُرُوا
إِنَّمَا تُنظِرُونَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ قَرَعُوا أُذُنَهُمْ وَكَانُوا يَنْصَبُونَ لَسْتَ مِنْهُمْ
فِي شَيْءٍ ءَانْمَا أَمَرَهُمْ إِلَى اللَّهِ تُؤْتِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۚ
مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرَ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالْسَيِّئَةِ
فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُوَ لَا يُظْلَمُونَ ۚ قُلِ إِنِّي هَدَيْتِي رَبِّي
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا قِبَلَهُ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كُنْتُ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۚ قُلِ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ لَا شَرِيكَ لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۚ
قُلِ أَغْيَرُ اللَّهِ أَمْ يَأْتِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْفُرْ
نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهِهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم
مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۚ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ
خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيُنَبِّئُكُمْ فِي
مَاءِ تَنْكُهُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۚ

سوره تاء عرفاف

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۲۰۶) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فئ رهنگی دئیتته خواندن: فلف، لام، میم، صاد، و ثقه ژ تیپت عهره بینه کو هه می تیکدا (۲۸) تبین، نیشانن ل سهر ئی عجازا قورئانی رمان ژئ ئه فیه کو عهره بان بی چئ ناییت قورئانه کا وه کی فئ قورئانی بدانن، ههر چهنده زمانی وان ههر ژ فان حهر فان پئک هاتیه. ﴿۲﴾ ئه ف قورئانه کتیه که بو ته هاتیه خوارئ، فئجا بلا سینگی ته نهنگ نه بیت [ژ بهر هه لو یستی موشرکان ژ ته و فئ کتیبئ]، دا تو وان ب فئ قورئانی برتسینی و هشیار بکه ی، و دا ببینه بیر ئینان بو خودان باوهران. ﴿۳﴾ [گه لی موسلمانان] ل دویف وئ هه رن ئه وار ده ف خودایی هه وه بو هه وه هاتیه خوارئ [کو قورئانه] و ژ بلی خودئ ب دویف چو هاریکار و دؤستان نه که فن [چ بوت و چ خیفزانک

و چ سهره گاور]، و هوین کیم پیقه دچن و دئینه بیرا خو. ﴿۴﴾ و گه له ک گوند و بازیر مه و ترانکرن، ئیزایا مه ب شه ف و ئه و نقستی [وه کی مله تی] (لوط) پیغه مبه ر [یان ژئ دنیفا رورژیدا و د خه وانیفرودا] [وه کی مله تی شو عه یب پیغه مبه ر] ب سهر و اندا هات. ﴿۵﴾ فئجا و هختئ ئیزایا مه ب سهر و اندا هاتی، وان چو ئاخفتن نه بوو، ژ بلی کو گوتن: ب راستی ئه م سته مکار بووین [له و ئه ف هاته سهرئ مه، و چو سته م ل مه نه هاتیه کرن]. ﴿۶﴾ بئ گؤمان ئه م دئ پسایارا وان [مله تان] که یین، ئه ویت پیغه مبه ر بو چوین [کا وان چاوا پیشوازیبا وان کر، و چاوا بهر سفا وان دا؟] و دئ پسایارا پیغه مبه ران ژئ که یین [ئه ویت بو وان هاتینه هنارتن کا وان مله تان گو هئ خو دایینه وان یان نه؟]. ﴿۷﴾ بئ گؤمان ئه م دئ ژ زانین بو وان بئزین کا چ دنا فبه را و اندا چئو و بییه، و نه کو ئه م نه بیئت حازر و دیار بووین [هه تا تشته ک ل بهر مه بهرزه بیت]. ﴿۸﴾ وئ رورژئ کیشان و سه نگ یاراست و دورسته [بئ کیم و کاسیه] فئجا ههر که سی ترازیا وی گران بوو، [و سهرئ ترازیا کار و کریاریت وی بیئت قه نج ژ بیئت خراب گرانتر لی هات] ئه ف هه ون بیئت سهر فه راز. ﴿۹﴾ و ههر که سی ترازیا وی سفک بوو [و سهرئ ترازیا کار و کریاریت وی بیئت خراب ژ بیئت قه نج گرانتر لی هات]، ئه ف هه ون بیئت وان خو خساره ت کرین، ژ بهر وئ گاورئ و باوهرئ نه ئینانا وان ب نشان و ثایه تیئت مه ذکر. ﴿۱۰﴾ و مه هوین دئه ریدا به جه کرن، و هه می ئه گه ریئت ژئنی ژ خوارن و فه خوارنی مه بو هه وه کر نه تیدا، [دگه ل هندئ ژئ] کیمه ک ژ هه وه شوکورا خودئ دکهن. ﴿۱۱﴾ و ب سویند مه هوین چئکرینه [ئاده م بابئ هه می مرو فان مه ژ هه ریئ چئکرینه] پاشی مه [ئاده م] ب وینه و شکل ئیختست، پاشی مه گؤته ملیا که تان سوجه دیئ [سوجه دیا سلاف و ریز گرتئ] بو ئاده می بهن، هه مییان سوجه بر، ئبلیس تی نه بیت، نه ژ سوجه بران بوو.

سوره تاء عرفاف

بسم الله الرحمن الرحيم

الْمَصِّ ﴿۱﴾ كَتَبْنَا إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِيُنْذِرَ يَوْمَ تَذْكَرُونَ ﴿۲﴾ أَتَعْبُوهُم مِّنْ دُونِهِ أَوْ يَأْتِيَهُمْ لَئِيْلًا مَّا تُذْكَرُونَ ﴿۳﴾ وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيِّنًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ﴿۴﴾ فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ إِلَّا أَن قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿۵﴾ فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ﴿۶﴾ فَلَنَقْصُصَ عَلَيْهِمْ بِعَمَلِهِمْ وَعَمَّا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿۷﴾ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۸﴾ وَمَن خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلُمُونَ ﴿۹﴾ وَلَقَدْ مَكَرَكُمُ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشٌ قَلِيلًا مَّا تَذْكَرُونَ ﴿۱۰﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿۱۱﴾

قَالَ مَا مَنَّكَ عَلَى النَّاصِرِينَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالُوا نَحْنُ مِنْ خَلْقِهِ مَنْ تَأْتِي
وَحَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿١٤﴾ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ
فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُجْعَلُونَ
قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٦﴾ قَالَ فِيمَا أُغْوِيَنِي لَأَفْعَدَنَّ لَهُمْ
صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ لَا يَهْتَدُونَ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٨﴾ قَالَ
أَخْرِجْ مِنْهَا مَذْمُومًا مَذْمُورًا لَمْ يَنْجَعْكَ مَنَّهُمْ لَمَّا لَانَ جَهَنَّمَ مِنْهُ
الْجَمْعِيُّ ﴿١٩﴾ وَنَادَاهُمْ لَسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ
شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الْغَالِبِينَ ﴿٢٠﴾ فَوَسَّوَسَ
لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءِ أَيْهَمَا وَقَالَ
مَا نَهَىٰكُمْ عَنْ رُبُّكُمْ عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ
أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢١﴾ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَلنَّاصِحِينِ ﴿٢٢﴾
فَلَهُمَا يَفْزَعُونَ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءُ أَيْهَمَا وَطَفِقَا
يَخْتَصِمَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ
تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْتُ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٣﴾

﴿۱۴﴾ [خودى] گوتى: چ وەل تە كرتو سوجدەيى
نەبەى، دەمى من فەرمانا تە پى كرى؟ گوت: ب
راستى ئەز ژ وى چيترم، تە ئەز پى ژ ئاگرى چيكرىم،
و تە ئەو پى ژ ھەريى چيكرى. ﴿۱۵﴾ [خودى]
گوت: ژ جھى خو و ژ بەحشتى داكەفە [سەر ئەردى]
چونكى بۆ تە دورست نينه تو خو تيدا [ل سەر
ئەمرى من] مەزن بكەى. ژى دەرکەفە، [ب راستى]
تو ژ رەزىل و رسوايانى. ﴿۱۶﴾ [بلىسى] گوت:
مۆلەتتى بدە من ھەتا پۆژامرى ژ گۆران پادەن [من
بەئىلە ساخ]. ﴿۱۷﴾ [خودى] گوت: ب راستى تويى
مۆلەت دايى. ﴿۱۸﴾ [بلىسى] گوت: ژ بەر كوتە ئەز
گومرا كرم و د سەردا برم، ب سويند ئەز دى بۆ وان
د رىكا تە ياراستدا پوينم [و دى وان ژى دەمە پاش،
و كەفمە د رىكا و اندا]. ﴿۱۹﴾ پاشى ئەز دى ژ پيشيا
وانفە و ژ پشئا وانفە و ژ ملى وان پى راستىفە و ژ ملى
وان پى چەپشە تيمە وان [مەخسەدژ ھەمى پەخانفە
دى رىكىت خراب ب بەر وان تىخم و وان د سەردا
بەم] كو تو باراپتر ژ وان شو كوردار و خودان باوەر

نەبينى. ﴿۱۸﴾ [خودى] گوت: ب رسوايى و عەيبدارى و دەرئىخستى ژى دەرکەفە، ب سويند ھەر كەسى
ب دويىف تە بكەفیت [بلا بزانن] ئەز دى دۆژەھى ب ھەو ھەمىيان تژى كەم. ﴿۱۹﴾ و ھەى ئادەم، تو و
كابانيسيا خو د بەحشتيدا ئاكنجى ببن، و ژ ھەر جھى ھەو ھەبقيت بى منەت ژى بخۆن، بەلى خو نيزىكى فى
دارى نەكەن، ئەگەر ھوين دى ژ ستەمكاران ئينە ھەژمارتن. ﴿۲۰﴾ بەلى شەيتانى وەسواس و گۆمان ئىخستە
دلى وان [و دەر خەلە تيسرا كرن] دا شەر مگەھى (عەورەتى) وان پى فەشارتى بۆ وان ديار بكەت، و گوت
(گوتە وان): خودايى ھەو ھوين ژ فى دارى نەدايسنە پاش ژ بەر ھندى نەبيت دا ھوين ھەردو نەبنە ملياكەت
يان ژى ھەر و ھەر د بەحشتيدا نەمينن. ﴿۲۱﴾ و [شەيتانى] بۆ وان سويند خوار كو ب راستى من خيرا ھەو ھە
دقيت. ﴿۲۲﴾ فيجا ب فند و فيلان ئەو خاپاندن و نزمكرن و ئينانە خوارى [و دەر خەلە تيسرا كرن] فيجا
و ھختى ژ دارى خوارين شەر مگەھا وان بۆ وان ديار بوو، و دەست ھاڤيتنى بەلگيت بەحشتى ژيخە كرن و
خو پى نخافتن، و خودى وان گازى كره وان: ما من ھوين ژ وى دارى نەدابوونە پاش [و نەھيا ھەو ھەو ھە
نە كربوو]، و ما من نە گوتبوو ھەو، ب راستى شەيتان بۆ ھەو دژمنە كى ديار و ئاشكەرايە.

﴿۳۳﴾ و ههردووكان [ئادهه و سه وایى] گۆت: خودایى مه، مه ستهه ل خو کر، و ته گهر تول مه نه بۆرى و گونه هیت مه ژى نه بهى و دلوفانیى ب مه نه بهى، ب سويند ئهم دى ژ خوشاره تان بین. ﴿۳۴﴾ مه گۆت [وان]: هوین هه مى ژ بهحه شتى داکه فن، هه رنه خواری، هندهك ژ هه وه ل هنده كان نه یار و دژمن، و هه تا دهمه کى دیار کرى [ل دهف خودى]. د ئهردیدا ئاکنجى ببن، و مفایى ژى وهر گرن. ﴿۳۵﴾ [خودى] گۆت: هوین دى تیدا (د ئهردیدا) ژین و تیدا مرن، و هوین دى ژى ده ركه فن [بۆ قیامه تى]. ﴿۳۶﴾ گه ل دوینده ها ئادهه ی ب راستى مه جلکهك بۆ هه وه هنارت [ئانكو مه نیشا هه وه دا كو هوین هه مى رهنگیت بهرۆك و جلکان چى بکه ن] كو شهرمگه هى هه وه فه شیریت، و جلکهك هه وه جوان بکهت و بخه ملینیت، و جلکى تهقوادارى و باوه رییى باشتهر، تهفه ژ نیشان و که ره میت خودینه بهلکى بیننه بىرا خو. ﴿۳۷﴾ گه ل دوینده ها ئادهه ی: [هشیارى خو بن] شه پتان هه وه د سهردا نه بهت، ههروه کى ده یاییت هه وه ژ بهحه شتى

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ أَهَيْطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾ يَبْنِيٰ ۖ أَدَمَ ۖ فَذَرْنَاهَا عَلَىٰكُمْ لِيَبْلُوَكُمْ سَوَاءٌ تَكْفُرُونَ أَمْ لَا ۚ وَبَنَىٰ ۖ الْتَقْوَىٰ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنَ ۖ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ يَذَكَّرُونَ ﴿٣٦﴾ يَبْنِيٰ ۖ أَدَمَ ۖ لَأَبْقِيَنَّكُمْ الشَّيْطَانُ ۖ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِيَبْلُوَهُمَا ۖ لِيَرَىٰ بَيْنَهُمَا نِسَاءً ۖ إِنَّهُ يَرَىٰكُمْ هُوَ وَفِيهِمَا مِنْ حَيْثُ لَا تَأْمُرُونَهُمْ ۖ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ وَإِنَّا فَعَلُوا فَجَسَّةً ۖ قَالُوا أَوْجَدْنَا عَلَىٰهَا آيَةً ۖ تَا ۖ وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا ۖ قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ ۖ اتَّقُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْمَلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ ۖ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ ۖ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٣٩﴾ فَرِيقًا هَدَىٰ ۖ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ ۚ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٤٠﴾

دهر ئیخستین، جلکى وان ژ بهر وان دکهت، دا شهرمگه هى وان نیشا وان بدهت، ب راستى تهو (شه پتان) و دهسته کا خو هه وه دببن و هوین وان ناببن. ب راستى مه شه پتان کرینه دۆست و هه قال بۆ وان ییت باوه رییى نه ئبن. ﴿۳۸﴾ و [ئه ویت باوه رییى نه ئبن] هه ر گافه کا کر یاره کا کریت و بیس کرن [وه کى شریکى یان زفرین ب رويسى ل دۆر کهعه یى... هتد] دبژن: مه باب و باپیریت خو ییت ل سه ر [فى کارى] دیتین و خودى ب خو فهر مانا مه یا پیکرى. بیژه: ب راستى خودى فهر مانى ب کر یاریت کریت ناکهت، هوین وئ ژ کبس خودى دبژن یا هوین نه زانن؟! ﴿۳۹﴾ بیژه: خودایى من فهر مان ب راستى و هه قیى کرییه، و هوین هه مى دوه ختى هه ر نفیژه کیدا و ل هه ر جهه کى هه بیت بهرئى خو بدهنه خودى، و ژ دل وى ب تنى بپه ریسن، و کا چاوا وى جارا ئیکى هوین چیکرینه، دى جاره کا دى وه سا هه وه ساخکه ته فه (دى زفر نه فه). ﴿۴۰﴾ دهسته کهك [خودى] راسته پیکرن [كو موسلمانن]، و دهسته کهك زى هیئایى گو مپرونى بوون [كو گاورن]، وان شه پتان شوینا خودى پشته فان و هاریکار بۆ خو گرتن و هه زر دکه ن ژى كو تهو د راسته پیکرینه.

يَكْبِيءَ آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْأَبْنَىٰ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُزَلِّ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْذِنُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٣٤﴾ يَكْبَتِ آدَمُ إِنَّمَا يَنْتَبِهَكُمْ رَسُولٌ مِنْكُمْ يَقْضُونَ عَلَيْهِمْ إِبْرَئِيلَ فَنَ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَاخَوْفٍ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفَرَّى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ أُولَٰئِكَ يَنَالُهُمْ تَصْبِيهُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَقَّوهُمْ قَالُوا إِنَّا مَا كُنْهُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَمَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

﴿۳۱﴾ گهلی دوینده‌ها ناده‌می، د گهل ههر نشیره‌کی یان ته‌وافه‌کی جلکیت خو ییت جوان بکهنه بهر خو و بخون و فه‌خون و ده‌پژیی و ده‌ستدرپانی نه‌کهن، ب راستی خودی چه‌ژ ده‌ستدرپایان ناکه‌ت. ﴿۳۲﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] بیژه: [وان ته‌ویت پرویس ل دؤر که‌عبه‌یی دز فیرن و تشتی خودی بو وان دورست کری ژ خوارنان ل سهر خو حهرام دکهن] کی ل سهر هه‌وه حهرام کریه، ب وان جلکیت خودی دایینه هه‌وه هوین خو جوان بکهن، یان خو شییی ب وان خوارنیت خو ش بیه‌ن، ته‌ویت خودی دایینه به‌نده‌یی خو؟ بیژه: ته‌فه دژ یانا دنیایدا بو وان ییت باوه‌ری ئینایین [و گاور ژی د گهل هه‌فیشکن]، به‌لی رورژا قیامه‌تی خو سهر بو وان ب تینه، [نانکو بو خودان باوه‌ران]، هؤسا ئهم نشان و ثایه‌تیت خو رۆن و ئاشکه‌را دکهن بو وان ییت دزانن و تی دگه‌هن. ﴿۳۳﴾ بیژه: ب راستی خودایی من گونه‌هیت مه‌زن، ییت ئاشکه‌را و ییت نه‌په‌نی و هه‌می په‌نگیت گونه‌هان د گهل زوردار یسا ژ بی به‌ختی حهرام‌کریه

و [دیس‌ا حهرام کریه] هوین هه‌فال و هه‌فیشکان بی ده‌لیل و نیشانه‌ک بی هاتیت بو خودی چی‌کهن و [دیس‌ا حهرام کریه]، هوین وی ژ کیسی خودی بیژن یا هوین نه‌زانن. ﴿۳۴﴾ و ههر مله‌ته‌کی و هخته‌کی دیار کری یی هه‌ی، قیجا ههر گافه‌کا و هختی وان هات نه‌بیسته‌کی پاش دکهن و نه‌بیسته‌کی پیش دکهن. ﴿۳۵﴾ گه‌لی دوینده‌ها ناده‌می ته‌گهر پیغه‌مه‌ر ژ هه‌وه بو هه‌وه هاتن ثایه‌ت و نیشانیت مه‌ل سهر هه‌وه خواندن [کتابا من بو هه‌وه خواندن و ته‌حکامیت من بو هه‌وه دیار کرن، گوهداری‌یا وان بکهن و ریکا وان بگرن]، قیجا ههر که‌سی پاریز کاریا خودی بکه‌ت و کار و کریاریت قه‌نج بکه‌ت، نه‌ترس ل سهر وان هه‌یه و نه‌ب خه‌م ژی دکهن [ژ به‌ر ته‌واد دنیایدا به‌ره‌نگاری وان بووی]. ﴿۳۶﴾ و ته‌ویت ثایه‌ت و نیشانیت مه‌د ره‌و دانایین و خو ژی مه‌زتر دیتن، ته‌فه دؤره‌هینه و هه‌روه‌ره‌ر دی دئاگری دؤره‌هیدا بن. ﴿۳۷﴾ قیجا ما کی ژ وی سته‌مکار ته‌ه‌وه‌ی دره‌وی ژ کیسی خودی دکهن، یان ژی نیشان و ثایه‌تیت وی دره‌و بدانیت؟ ته‌فه دی گه‌هنه بارا خو ته‌وا بو وان هاتییه‌ نفیسین [ژ دنیا یی]، هه‌تا ملیاکه‌تیت مه‌دینه وان و جانی وان دستین، و دیژن: کا ته‌ویت هه‌وه شوینا خودی دپه‌راستن؟ دی بیژن: ته‌ول مه‌به‌رزه‌بوون، و شاده‌یی ل سهر خو دان کو ب راستی ته‌و د گاوربوون.

﴿٣٨﴾ [و خودی ئەفه] گۆت [وان]، هوین د گەل مله تیت بهری ههوه بۆرین ژ ئەجنه و مروشان هه رنه د ناه ئاگریدا، هه ر وه ختی کۆم و دهسته که ک چۆنه تیدا، له عه تان ل یی بهری خو دکهن [چونکی وان ددانن ئە گهر بۆ سه ردا چۆنا خو] هه تا هه می تیدا دگه هه ئیک، ییت پاشیی [ئه ویت دو بهیا هه مییان چۆبینه تیدا دو یکه قییت گره گرو که نکه نانه] د راستا ییت پشیشیدا دی بۆن: خودایی مه، ئەها ئەفه نه ئەم گومرا کرین و د سه ردا برین، قیجا تو دو قات ئیزایی بده بهر وان، [خودی] دی بۆیت: بۆ هه ر ئیکی ژ هه وه ئیزا دو قاته، به لی هوین پی ناهه سن [ئانکو چو کۆم و دهسته ک نوزانن کا ئیزایا کۆم و دهسته کا دی چهنده]. ﴿٣٩﴾ پشیشیت وان دی بۆنه دو یکه قییت خو [ییت دو یف خو را] هوین ژ مه چیت نین، قیجا ئیزایی بخۆن و تامکه نی [ههروه کی مه خواری] ژ بهر کار و کریاریت هه وه دکرن [ژ گونه هه و خرابیان]. ﴿٤٠﴾ ب راستی ئه ویت با وه ری ب نشان و ئایه تیت مه نه ئیناین و دره و داناین و خو ل سه ر مه زن دیتن،

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا آذَرُكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أَخْرِضْنَهُمْ لِوَلِيِّكُمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَنُفِئَهُمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ وَلَكِنْ لَا تَعْمَلُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتْ أُولَهُنَّمُ لَأَخْرِضْنَهُنَّ قَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ فَضْلِ فَذَوُّوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تَفْتَحْ لَهُمْ أ أَبْوَابَ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يُلَاحِظَ فِي سَمِّ الْخِطَابِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ فَخَيَّرُوا مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارَ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا أَنْ تُلَاحِظُوا الْجَنَّةَ وَارْجِعُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

دهر گه هیت ئەسهانی بۆ وان نائینه ئەکرن [کو جانی وان یان دو عاییت وان یان کاری وان سه ربه که هیت] و ئەو ناچنه به حه شتی هه تا حیشت د کونا ده رزیکێرا نه چیت، و ئەم هۆسا گونه هه کاران ئیزا دده ین. ﴿٤١﴾ دۆشه کا بن وان و لخیفال سه ر وان دی ژ جهه نه می بن، و ب فی په نگی ئەم سه ته مکاران ئیزا دده ین. ﴿٤٢﴾ و ئەویت با وه ری ئیناین و کار و کریاریت قه نه کرین، ئەم که سه کی ژ باری وی زیده تر ژ ئی ناخو ازین، ئەو به حه شتینه، و هه ر وه ره دی د به حه شتیدا بن. ﴿٤٣﴾ و مه که رب و نه فیان ژ دلیت وان ئیناده ر، پو بهار د بن وانرا دچن، و گۆتن سو پاسی هه می بۆ خودی، ئەوی ئەم بۆ فی راسته ری کرین [و ئەفه کریهه رقی مه] و ئە گهر خودی ئەم راسته ری نه کربینه، ئەم راسته ری نه دبو وین [و ئەفه نه دبو و رقی مه]، ب سویند پیغه مه ریت خودایی مه ب هه قیی هاتبوون، و گازی وان هاته کرن: ئەو [ئەف به حه شتا نو که هوین تیدا] ئەو به حه شته ئەوا هه وه ب کار و کریاریت خو گه هاندیهه خو.

﴿٤٤﴾ به‌حشمتیان گازی دۆژه‌هییان کر: [گه‌لی جه‌هنه‌مییان] ب راستی ئەم گه‌هشتینه وی پهبانا خودایی مه‌داییه مه‌ و مه‌ دیت، ئەری هه‌وه‌ زی ئەو پهبانا خودایی هه‌وه‌ داییه هه‌وه‌ ب دورستی دیت؟ گۆتن: به‌لی [مه‌ دیت] باشی بانگهلدی‌ره‌ کی دناف واندا گازی کر: ب راستی له‌عنه‌تا خودی ل سهر سته‌مکاران بیت. ﴿٤٥﴾ ئەو‌یت دکه‌فه‌ د ریکا خودیدا [و خه‌لکی ژێ دده‌نه‌ پاش] و دفین یا خوارو‌ف‌یچ بیت [ول به‌ر دلی خه‌لکی ره‌ش دکه‌ن و دزانن زی ریکا راست و دورست ههر ئەوه‌]، و ئەو ب خو‌ژی باوه‌ریی ب پۆزا ئاخ‌ره‌تی نائینن. ﴿٤٦﴾ و دنا‌به‌را ههر دوکاندا [جه‌هنه‌می و به‌حشمتیان] نافرکه‌ هه‌یه، ول سهر نافرێ هنده‌ك زه‌لام هه‌نه [ئەون ییت خیر و گونه‌هیت وان هندی ئیك لی هاتین، نه‌ خیریت وان پترن کو بچه‌نه‌ به‌حشتی، و نه‌ گونه‌هیت وان پترن کو بچه‌نه‌ دۆژه‌ی، ل ویری ییت هاتینه‌ پ‌اوه‌ستاندن هه‌تا خودی فرمانی د‌ه‌ره‌قه‌ی واندا دده‌ت] ئەو ههر دوکان [جه‌هنه‌می و به‌حشمتیان] ب سیما و

سهر و چافیت وان دنیا‌سن، گازی خه‌لکی به‌حشتی دکه‌ن: سلا‌ف ل هه‌وه‌ بن، ئەو ب خو‌ هیژ نه‌چۆ‌ینه به‌حشتی به‌لی حه‌ز دکه‌ن و ل وی هی‌شیینه. ﴿٤٧﴾ ههر وه‌خته‌کی به‌ری وان بۆ ره‌خی جه‌هنه‌مییان هاته‌ وه‌ر گێران، دبێژن: خودایی مه‌ تو مه‌ نه‌به‌ دگه‌ل مرو‌قی‌ت سته‌مکار. ﴿٤٨﴾ و خودانی‌ت نافرێ [ئه‌ع‌رافیان] گازی هنده‌ك زه‌لامان [ییت دۆژه‌ی] کر، ب سهر و چافان دنیا‌سین، گۆتن: کۆم‌کرن [یا مالی و خزمه‌تکاران] و خو‌مه‌ز نکرنا هه‌وه‌ چ مفا گه‌هاند‌ه‌ هه‌وه‌. ﴿٤٩﴾ ئەری ئەفه [به‌حشتی] ئەون ئەو‌یت هه‌وه‌ سویند دخوار خودی دلۆ‌فانیی ب وان نابه‌ت [و نا‌چنه‌ به‌حشتی]؟ هه‌ر نه‌ به‌حشتی، نه‌ ترس بۆ هه‌وه‌ هه‌یه و نه‌ هوین ب خه‌م دکه‌فن. ﴿٥٠﴾ و دۆژه‌ی گازی دکه‌نه‌ به‌حشمتیان، هنده‌ك ژ ئافی یان ژ ئەو خودی داییه هه‌وه‌ ب سهر مه‌دا دارپۆن، دی بێژن: ب راستی خودی ئەفه ههر دو یی ل سهر گاوران حه‌رام‌ک‌رین. ﴿٥١﴾ ئەو‌یت دینی خو‌ کرینه‌ مژویلا‌هی و ترانه‌، و ژیا‌نا دنیا‌یی ئەو دسه‌ردا‌برین. قیجا ئەقرو [پۆزا قیامه‌تی] ئەم زی دی وان برسی و تینی هیلینه‌ دنا‌گریدا، هه‌روه‌کی وان زی دیتنا‌فی پۆزی ژ ب‌یرا خو‌ بری، و باوه‌ری ب‌ئایه‌ت و نیشانی‌ت مه‌ نه‌ئینایی.

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ النَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَعُودُنَهَا عَوجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَتِهِمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن سَلِّمُوا عَلَيْنَا لَنَعْلَمَ خُلُوفَهَا وَهُرْطَمَعُوهَا ﴿٤٦﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ قُلُوبَهُمْ قَالُوا لَا بُدَّ لَنَا إِنَّا كُنَّا مَعَهُ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَتِهِمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا يَخُوفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن أَفِضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ خَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتُهُمُ الْغَيُورَةُ الَّذِينَ قَالُوا لِمَ تَسُبُّهُمْ كَمَا تَسُبُّوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَٰذَا وَمَا كُنْتُمْ تُبَايِعْتُمَا يُجَاهِدُونَ ﴿٥١﴾

﴿٥٤﴾ و ب راستی مه کتیهك [كو قورئانه] بؤ وان [قوره شیشان] ئینا، و مه ئەحکامیت وئێ ژ زانین ب درئێری دیار کرن، و بؤ وان ییت باوهرییی دئینن راسته پیکهه [و ریکا هیدایه تییه] و دلوفانییه. ﴿٥٥﴾ ئه رێ خۆ دگرن کا دو به هییا وئێ دئ چیه سهه چ؟ ئەو ل هیقییا چو نینن ئاشکهه ابونا دو به هییا فی نه بیت [ئانکول هیقییا هندیتنه ژشان و گه قیت دئی کتیبیدا هاتین ژ خه لات و جزایان دئ راست ده ره کفن یان نه؟]. ئیجا و هختی دو به هییا وئێ دئیت [کو رۆژا قیامه تییه] ئەو ویت به ری نوکه پشتا خۆ دایینی و ژ بیرا خۆ برین، دئ بیژن: ب سویند پیغه مبه ریت خودایی مه ب هه قیئی بؤ مه هاتبون، ئه رێ ئیجا ئە فرۆ مه هه ده رجی هه نه ل مه هه ده را مه بئین [ئانکو خۆزی ئە فرۆ ئیک بؤ مه بیا به به ره ئان و مه هه ده رجی] یان ژ [بؤ دنیایی] هاتباینه ژفراندن، دا مه ئەو کاره کربا به نه ئەوئ مه دکر؟ ب سویند وان خۆ خوساره ت کر، و ئەو دره و وان دکر [به ره ئانی و مه هه ده را بوتان] ل وان به رزه بوو. ﴿٥٦﴾ ب راستی خودانی هه وه خودییه

وَلَقَدْ جِئْنَهُمْ بِكُتُبٍ قَصِصْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هَدَىٰ وَرَحْمَةٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٤﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُعَاعٍ فَدَيْسَعُوا لَنَا أَوْ نُرْدِفْ فَعَمِلَ فَعَمِلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فَعَمِلُوا فَدُخِرُوا أَنْفُسُهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٥٥﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْطِي الْأَيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَبِطًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالْكَوْمُ مُسْحَرَاتٍ بِأَمْرِ إِلَهِ الْخَلْقِ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٦﴾ أَذْعَوْ رَبُّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ وَلَا نَفْسُهُ فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا أَدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَتِ سَحَابًا مَثَلًا لَّ سُقُتَ إِسْلَاقًا فَانْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

ئهوئ ئه رد و ئەسهان د شه ش پۆژاندا دایین، پاشی بلند بو سهه عهرشی [بلندبو نه کا هیژایی خودئ، و بئ چاواپی] شه ئی ب سهه پۆژئ دادده ت [و پۆناهییا وئێ هلدچنیت] ب له ز ب دو یف دکه قیت، و پۆژ و هه یف و ستیر ئی ییت دایین، و ئەو ل بهر فه رمانا وی دپاوه ستایینه. بزائن: دان و دانه کار [یا گه ردوونی] ب وییه، پاک و بلندی و پر خیر و به ره که ت بوو خودانی هه می جیهانان. ﴿٥٥﴾ هوین خۆ شکاندی و ب ترس و ب ئاشکه رایی و به رزه یی دوعا ژ خودایی خۆ بکه ن، ب راستی خودئ چه ژ زیده گا فان ناکه ت [ئهو ویت زیده دده نه بهر د دوعایاندا، و ده نگئ خۆ گه له ک بلند دکه ن]. ﴿٥٦﴾ و خرابییی دئه ریددا نه که ن پشتی چاککرنا وی (ب هاتنا پیغه مبه ران و دیار کرنا به رنامه یی خودئ) و ب ترس و هیقی دوعا ژ خودئ بکه ن، ب راستی دلوفانییا خودئ نیزیکی قه نجخوازانه. ﴿٥٧﴾ و هه ر ئەو هه ی به ری به ها خۆ [ئانکو بارانی] ب مزگینی ده ئیریت، گا فا هه وریت گران [بای] ب ئافی هه لگرتن، ئەم به رئ وان دده یه و له ته کئ ه شک، و بئ ئاف دده یه، و ئەم ئافی بؤ وان ژ هه وران دئینن، و ب وئ ئافی هه می ره نگیت فیتی مه ده ر ئیخستن، و هؤ سا [کا چاوا ئه ردئ مری و ه شک مه ساخ و شین کر] مرییان ژ [پۆژا قیامه تی] دئ زیندی که یه شه [و ژ گۆران دئ پاکه یه شه] دا هوین ده رسان ژئ و ه رگرن [و بزائن چو فه رقی دنا به را ساخکرنا ئه ردی و مرییاندا نینه].

وَالْبَلَدِ الطَّيِّبِ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ وَالَّذِي خَبَتْ لَا يُخْرُجُ
إِلَّا نَكَبًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْأَيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾
لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَقَوَّمُوا عِبَادُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرِهِ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾
قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرُكَ فِي صَلٍّ مُبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَتَقَوَّمُوا
لَيْسَ بِي صَلَّاةٍ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾
أَتِلْعَفُكُمْ رَسُولًا لَيْسَ بِي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٢﴾
مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٣﴾ أَوْحَيْنَا أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ
عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٤﴾
فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٥﴾ وَإِلَى
عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَتَقَوَّمُوا عِبَادُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ
غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٦﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
إِنَّا لَنَرُكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنُظَنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٧﴾
قَالَ يَتَقَوَّمُوا لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٨﴾

﴿۵۸﴾ ئەردى ب خىروىر و باش، دەرامەتى وى ب دەستورا خودى [باش] دئيت (نمونەيە بۆ مروفى ئياندار ھاتىيە گۆتن، کوئە وى باشە و کار و کىرارىت وى زى دى باش بن) و ئەردى پىس و کىرنەھاتى، ژ دەرامەتى بىخىر پىقەتر ژى نائىت [نمونەيە بۆ مروفى گاۋر ھاتىيە گۆتن، کوئە وى کىرنەھاتىيە و کار و کىرارىت وى زى کىرنەھاتى دئيت]، و ئەم ھۇسا و ب ھەمى رەنگان نىشانان بۆ يىت سوپاسىيا خودى دکن ئاشکەرە دکەين. ﴿۵۹﴾ و ب سويند مە نووح [ب پىقەمبەراتى] بۆ ملەتى وى ھنارت، گۆت: گەلى ملەتى من، خودى ب تنى پەريسن، ب راستى ھەوہ ژ وى پىقەتر چو خودى نين، ب راستى [ئەگەر ھوين تىكى دى ژ وى پىقەتر پەريسن] ئەز ژ ئىزايا رۆژەکا مەزن [رۆژا قىيامەتى، يان توفانى] ل سەر ھەوہ دترسم. ﴿۶۰﴾ کەنکەنەيىت ملەتى وى گۆتن: ب راستى ئەم [ب قى داخووا تە کوئەم خودىيەكى ب تنى پەريسن] تە دگومرايى و بەرزەبونەکا ئاشکەرەا دىنين. ﴿۶۱﴾ نووحى گۆت:

گەلى ملەتى من، چو گومرايى و بەرزەبون ل دەف من نینە، بەلى ئەز پىقەمبەرم [بۆ ھەوہ] ژ نك خودانى ھەمى جىھانان. ﴿۶۲﴾ پەيامەت خودايى خۆ دگەھىنمە ھەوہ، و ھەوہ شىرەت دکەم، و یا ئەز ژ خودى دزانم ھوين نوزان. ﴿۶۳﴾ ئەرى ھوين حىبەتى دبن و دوير ددانن كتيەك ژ خودايى ھەوہ ل سەر ئەزمانى زەلامەكى ژ ھەوہ بۆ ھەوہ ھەيت؟ دا ھەوہ [ژ دوياھىيا ھەوہ] بترسنىت، و دا ھوين پارىزكارىيا خودى بکەن، دا ب بەر دلوفانىيا خودى بکەفن. ﴿۶۴﴾ باۋەرى پى نەئىنان و درەوين دانان، قىجامە ئەو [ئانکو نووح] و يىت دگەل دگەمىيىدا، رزگار کرن، و ئەويت باۋەرى نەئىناين، و نىشان و ئايەتت مە درەو دانايين، مە [د ئاقيدا] خەنداقاندن. و ب راستى ئەو، ملەتەكى كۆرەبون [ھەقى نەددىتن و دل يىت ژى تارى بوون]. ﴿۶۵﴾ بۆ ملەتى عادى ھەر ژ وان ب خۆ مە ھوود [ب پىقەمبەراتى] ھنارت، گۆت: گەلى ملەتى من، خودى پەريسن، ب راستى ھەوہ ژ وى پىقەتر چو خودى نين، ئەرى ما ھوين ژ ئىزايا وى ناترسن. ﴿۶۶﴾ کەنکەنەيىت ملەتى وى ئەويت گاۋرەوين گۆتن: ئەم دىنين تويى عەقل سەفكى، و ب راستى ئەم تە ژ درەوينان ددانين. ﴿۶۷﴾ گۆت: گەلى ملەتى من، چو عەقل سەفكى ل دەف من نینە، بەلى ئەز پىقەمبەرم ژ نك خودانى ھەمى جىھانان.

أَتْلُكُمْ رَسُولَ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ ناصح أمين ﴿٦٨﴾ أَوْ عَجِبْتُمْ أَنْ
جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ
وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ
فِي الْخَلْقِ بَصَلَةً فَأَذْكُرُوا لَآلِهَةَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾
قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ
آبَاؤُنَا فَأَمَّا إِيْمَانُ فَإِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧٠﴾
قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَعَذَابٌ
أَجْدَلُ يُؤْنَسُ فِي أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ
مَا نَزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانْظُرُوا إِلَيَّ مَعْكُمْ مِنَ
الْمُتَظَرِّينَ ﴿٧١﴾ فَأَنْجَبْتَهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَقَطَعْنَا دَائِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتٍ وَمَا كَانُوا مِنْ مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾
وَالَّذِينَ كَفَرُوا مِنْكُمْ أَهْلُكُمْ صَالِحًا قَالَ يَنْقُورُ عِبَادُ اللَّهِ
مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَاتٌ مِنْ رَبِّكُمْ
هَذِهِ نَافَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ قَدْ رُوهَا تَكُلُّ فِي أَرْضِ
اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ ﴿٧٣﴾

﴿٦٨﴾ نه ز پیام و بریاریت خودایی خو دگه هیمه ههوه، و نه ز بو ههوه شیره تکاره کی دلسوز و دلپیشم. ﴿٦٩﴾ نه ری هوین حیبه تی دبن و دوبر ددانن کتبه ک ژ خودایی ههوه ل سهر نه زمانی زه لاهمه کی ژ ههوه بو ههوه بهیت؟ دا ههوه [ژ ئیزا و دیدارا خودی] بتر سینیت. و بیننه بیرا خو وهختی خودی هوین کرینه ئاکنجییت ئه ردی بشتی د هیلاکیرنا مله تی نووخی، و هیز و قهلافهت ژ وان پتر دا ههوه، فئجبا نیعمهت و کهره میت خودی بیننه بیرا خو دا هوین سهر فراز بین. ﴿٧٠﴾ گوتن: نه ری تو بو مه هاتی دا تم خودی ب تنی بهر یسین؟! و نه ویت باب و باپریت مه دهرستن بهیلین؟! فئجبا وی ئیزا تو پی گه فان ل مه دکهی و دترسینی، بو مه بیننه نه گهر تو ژ راستبیرانی. ﴿٧١﴾ [هوود پیغه مبه ر] گوت: هوین هه زی جزا و که ربا خودی بوون، هوین چاوا جر به ری دهنده ک نافاندا د گهل من دکه ن کو هه وه و باب و باپریت هه وه [ژ نک خو] ییت دانایین؟ خودی چو ده لیل و نشان پی نه ئینایینه خواری، خو [ل هیشیا ژ فان و

ئیزا خودی نه و هوین دخوازن] بگرن، نه ز ری د گهل هه وه دی ژ چاقه رییان بم. ﴿٧٢﴾ فئجبا [وهختی ئیزا ب سهر و اندا هاتی] مه هوود و ییت د گهل ب دلوفانییا خو رزگار کرن، و نه ویت باوهری ب ئایه تیت مه نه دئینان و دره و ددانان، مه بنر کرن و هه که هیلابان ژی ههر باوهری نه دئینان. ﴿٧٣﴾ و بو [نه هوود] برای وان صالح مه [ب پیغه مبه راتی] هنارت، گوت: گهل مله تی من، خودی بهر یسن، ب راستی هه وه و وی پیغه تر چو خودی نین. ب راستی نیشانه کا ئاشکه را [مه خسه د مو عجزیه که مه زن، نه و ری دهر که فتننا حیشریه ژ به ری] ژ خودایی هه وه، بو هه وه هات. نه فیه حیشره خودییه مو عجزیه که بو هه وه [ل سهر راستییا من]، فئجبا بهیلن دهر دی خودیدا بهریت، و دهستی خو ب خرابی نه گه هیننی، نه گهر دی بهر هنگاری ئیزا که ب ژان و دژوار بن.

﴿٧٤﴾ و بینہ بپرا خو و هختی خودی هویں ٲینایین و د ئهردیدا ئاکنجی کرین ٲشتی خودی عیلا عاد بهرئاتاف کری. ل دهشتیت وئی [هویں] قهسران ئافا دکهن و چپایان دکؤلن دکهنه خانى، ٲیجا قهنجی و کهره میت خودی بینہ بپرا خو، و د ئهردیدا بهر ب خرایییقه نه چن. ﴿٧٥﴾ کهنکه نه ییت مله تی وی ئه ویت خو مه زن کرین، گو تنه وان ئه ویت هایتیه ته په سه ر کرن، ژ وان ئه ویت باوهری ٲینایین، ئه ری هویں ل وئی باوهرینه کو (صالح) ژ به ری خودایى خو فه [ب پیغه مبه راتی] هایتیه هنارتن. [ته په سه ران] گو ت: به لی [وه سانه] ب راستی ئه و تشتی ئه و ٲی هاتی ئه م ژى ب باوهرین. ﴿٧٦﴾ به لی ئه ویت خو مه زن کرین گو تن: ب راستی ئه م ب وی ٲی هه وه باوهری ٲی ٲینایى، ٲی باوهر و گا ورین. ﴿٧٧﴾ ٲیجا وان حیشر کوشت، و ژ فهرمانا خودایى خو دهر که ٲتن [خو ل سه ر مه زن دیتن و رکمانا فهرمانا خودی کرن] و گو تن: یا (صالح)، هه که راست تو ژ پیغه مبه رانی، وئی ژفانا تو گه ٲی ٲی له مه دکهى بو مه بینه.

﴿٧٨﴾ ٲیجا بیقه له رزب هیژ ئه وهنگا ٲتن [ههروه کی وان داخواز دکرا] ٲیجا ئه ول سه ر چوکان د خانیییت خو دا مری و ٲی بزاف مان. ﴿٧٩﴾ ٲیجا [صالحی] ٲشتا خو دا وان و گو ت: گه لی مله تی من، ب سویند من په یاما خودایى خو گه هانده هه وه [و من هویں ژ ئیزایا وی ترساندن] و من شیرت ل هه وه کرن، به لی ٲا هویں حه ژ شیرتکاران ناکهن. ﴿٨٠﴾ و [مه (لووط) ژى ب پیغه مبه رینی بو مله تی وی هنارت] وهختی (لووطی) گوتیه مله تی خو: ئه ری هویں چاوا وئی بو ٲیچاتییی دکهن، یا که سی ل چو جیهانان به ری هه وه نه کری!!! ﴿٨١﴾ ب راستی هویں هه ر ژ حیزاتی دچنه ده ٲ زه لا مان شوینا ژنان، به لی هویں نفشه کن زیده گا ٲیان دکهن.

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ شَهْوَاهَا قُصُورًا وَتَنَجَّحُونَ الْجِبَالَ بَيْوُتًا فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُوا إِلَيْنَا أَمِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ إِنْ صَالِحًا مِمَّنْ رَزَّيْنَاهُ قَالُوا إِنَّا بِمَا أَرْسَل بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَّرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُصْلِحْ أَسْنَانَا بِمَا نَعْبُدُ إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثِيمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَكْفُورُونَ لَقَدْ أَتَيْنَاكُمْ بِرِسَالَةٍ تَرَى النَّصْحَ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّصِيحِينَ ﴿٧٩﴾ وَلَوْ طَإِذْ قَالْ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْقَدْحِسَةَ مَا سَفَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ أَعْلَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ الْنِسَاءِ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

﴿۸۲﴾ و مله تی وی چو بهر سف نه بوون ژ بلی کو گوتن [لووط] وی ویت باوهری پی ئینابین: فان ژ گوندی خو دهر بیخن، ب راستی شه و خو پاقر ددان. ﴿۸۳﴾ فئجا مه شه و مروفت وی [شه ویت باوهری پی ئینابین] رزگار کرن، ژنا وی تی نه بیت، ژ بیت مایی بوو [دناف عزا پیدا]. ﴿۸۴﴾ و مه بارانه ک ب سهر و اندا داریت [بارانه کاهه نیکه، بهریت سوتی ب سهر و اندا باراندن]، فئجا بهرئ خو بدی کا دویماییا گونه هکاران بوو چ. ﴿۸۵﴾ و مه بو خه لکی مه دهنی برای وی وان شوعه یب پیغه مبه ر هنارت، گوت: گه لی مله تی من، خودی [ب تنی] بهر یسن، ب راستی هه وه ژ وی پیغه تر چو خوداییت دی نین، ب راستی نیشانه ک و موعجیزه یه ک ژ خوداییت هه وه بو هه وه هات، فئجا ب دورستی کیشان و پیفانی بکه ن، و تشیت خه لکی [د کیشان و پیفانیدا] کیم نه که ن، و خراییی د نهر دیدا نه که ن پشتی دورستکرن وی [ب هنارتنا پیغه مبه ران و ئینانه خوارا کتیبان]. شه هه [کیشان و پیفانا دورست] بو هه وه چیتره شه گهر هوین

وَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَبْطِغُورُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ وَكَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٣﴾ عَلَيْهِمْ مَطَرُ فَأُنْظِرْ كَيْفَ كَانَ عِقَابُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِلَى مَذْرَبِ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَبْقَوُا عِبَادَ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُوهَا عِوَجًا وَادْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكُنْتُمْ كَثْرًا وَاُنْظُرُوا كَيْفَ كَانَتْ عِقَابُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ ءَامِنُوا بِالَّذِي أَرْسَلْنَا بِهِ طَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

باوهر [ژ من] بکه ن. ﴿۸۶﴾ و ل سهر هه می ریکان نه رینن، و خودان باوهران ب کوشتنی بر سینن، و پی باوهری ب خودی ئینابی هوین ژ ریکان دده نه پاش و هه وه [ریکا خودی] خوار و فیچ دفت [ول بهر دلی خه لکی رهش دکه ن]، و بیننه بیرا خو [نانکو سوپاسییا خودی بکه ن]، و هختی هوین د کیم [خودی] هوین زیده کرن، و بهرئ خو بدنی کا دویماییا خرابکاران بوو چ. ﴿۸۷﴾ و شه گهر دهسته که کی ژ هه وه باوهری ب وی ئینا یانه ز پی هاتیمه هنارتن، و دهسته که کی باوهری نه ئینا، بیتا خو فره بکه ن هه تا خودی حوکی د نافه را مه دا دکه ت و شه و چیترین حاکمه.

۹۰
مؤمن

۹۰ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَسْعَيبُ
وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَةٍ أَوْ نَعُودُنَّ فِي مَلْئَتَنَا قَالَ أُولُو
الْأَلْبَابِ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَيَّ اللَّهُ كَذِبًا بَاطِلًا عَدُوًّا فِي مَلْئَتَنَا
إِذْ أَخَذْنَا اللَّهُ مِنْهُمْ مِيثَاقَهُمْ وَأَمَّا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَسْأَلَ
أَمْرَهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبُّنَا أَفَتَحِ
يَبْنَا وَنَبْنَ قَوْمَنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ۝۹۱ وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنْ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَخَسِرُونَ ۝
فَأَخَذْتَهُمُ الرِّجْفَ فَأَضَبُوا فِي دَارِهِمْ جَحِيمِينَ ۝۹۲ الَّذِينَ
كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا يَرْجِعُونَ فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا
هُمُ الْخَاسِرِينَ ۝۹۳ فَنُتِلَىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَ قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ
رِسَالَتِي رَأَيْتُمْ نَصْحِي لَكُمْ فَكَيفَ عَاسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ
كَافِرِينَ ۝۹۴ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا
بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَضُرَّعُونَ ۝۹۵ ثُمَّ بَدَلْنَا
مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءُنَا
الضَّرَاءُ وَالسَّرَاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝۹۶

﴿۸۸﴾ که نکه نه ییت مله تی وی نه ویت خو مه زن
دکرن، گوتن: هه ی شو عیب، ب راستی هم دق
ته و ییت د گهل ته باوه ری ئیناین ژ گوندی خو
دهر ئیخین، یان ژ ی هوین دق زقر نه فه سهر دینی مه.
[شوعه یی] گوت: خو هه که مه دینی هه وه نه قیت
ژی؟ ﴿۸۹﴾ ب راستی نه فه مه دره و د گهل خودی
کر، گهر نه مزفرینه سهر دینی هه وه پشتی خودی
نهم ژ ی بزگار کریس، و زفراندن بۆ مه قهت چنابیت.
ناگه هدار ی و زانینا خودای ی مه هه می تشت ییت
گرتین، مه پشتا خو ب خودی گریدا، خودیو ب
هه قیسی حو کمی د نایه را مه و مله تی مه دا بکه و
تو چیت رین حاکمی. ﴿۹۰﴾ و که نکه نه ییت مله تی
وی، نه ویت گاوربووین گوتن: [گهل مله تی مه]
ب راستی نه گهر هوین ب دویف شو عه یی که قتن
هوین دق د خوسارهت بن. ﴿۹۱﴾ فیجا بیقه له رزا ب
هیز نه و هنگافتن، و نه و ل سهر چوکان و مری د
خانسییت خو دا مان. ﴿۹۲﴾ نه ویت شو عه یب دره وین
دانایین هه ووه کی نه و نه دق گوندیدا و نه ناکنجییت

فی گوندی، [نانکو بی سهر و شوین چو ن] و نه ویت شو عه یب دره وین دانایین نه و ییت خوسارهت بوون.
﴿۹۳﴾ فیجا پشتا خو دا وان و گوت: گهل مله تی من، ب راستی من په یام و فهر مانیت خودی گه هاندنه هه وه
و من شیرت ل هه وه کرن، فیجا مائه ز دق چاوا بو مله ته کی گاور ب خهم که قتم. ﴿۹۴﴾ و مه چو پیغه مبه ر
بو چو گوندان نه هه نارینه، نه گهر مه ب بهر ته نگ ی و نه ساخیان خه لکی وان نه جه رباند بن، دا هشیار بین و
خو بو خودی بشکینن. ﴿۹۵﴾ پاشی مه بهر فره ی ل جهی بهر ته نگیی دانا [دا سوپاسیا خودی بکن] هه تا
هه یی بووین [بووینه تیر مال و تیر زارو ک] و گوتن: باب و باپیریت مه بهر ته نگیی هنگافتبوون، پاشی
بهر فره هیی [نه دانه هزرا خو کو نه فه جه رباندنه]، فیجا ژ نشکه کیفه مه نه و بهر ئاتا فکر ن و وان های ژ خو نه.

﴿٩٦﴾ و نه گهر خه لکئ وان گوندان [نه ویت مه پیغه مبهه
 بۆ هنارتین و بهرئاتاف کرین] باوه ری ب خودئ ئینابانه
 و پاریزکاری کرانه، دا دهر گه هئ بهر هکیتت ئهرد
 نه سنان بۆ فه کهین، به لئ نشان و پیغه مبه ریت مه
 دره دانان [نه باوه ری ئینان و نه ته قوا یا خودئ کرن]
 فئجا مه ئه و ب وان کار و کرباریت وان دکر ن گرتن،
 و ب بهر ئیزایی ئیخستن. ﴿٩٧﴾ ئه ری خه لکئ وان
 گوندان ژ خو پشت راست و ئیمن بوون، کو ئیزایا
 مه ب شەف ب سهر و اندا نه ئیت، و ئه و د نفسی.
 ﴿٩٨﴾ یان زی ئه ری خه لکئ وان گوندان پشت
 راست بوون کو ئیزایا مه [ده مده ست و ژ نشکه کئفه]
 تیشه گه هئ وان نه گرت، و ئه و ییت مژویل ب تشئ
 بئ مفافه. ﴿٩٩﴾ یان زی ئه و ئیمن بوون ژ ته کیرا
 خودئ [کو وان ب بهر ئیزایی بیخت چ ب شەف چ
 ب رۆژ]. و کس ژ ته کیرا خودئ ئیمن ناییت، ئه و
 نه بن ییت خوساره ت. ﴿١٠٠﴾ ئه ری بۆ وان دیار نه بوو
 نه ویت ئهرد ب میراتی گه هشتیمی پشتی خودان
 نه مابین، کو ب راستی نه گهر مه [خودئ] بقت

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَأَقْبَلُوا النَّجْدَ عَلَیْهِمْ بَرَکَاتٍ
 مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَهُمْ بِمَا كَانُوا
 يَکْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمَّنْ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ یَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
 بَیْنًا وَهَرًّا یَمُوءْنَ ﴿٩٧﴾ وَأَمَّنْ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ یَأْتِيَهُمْ
 بَأْسُنَا صَبْحًا وَهُمْ یَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمَّنُوا مَكْرَ اللَّهِ
 فَلَا یَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ یَهْدِ
 لِلَّذِینَ یرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا أَنْ لَوْ نَشَاءُ
 أَصْبَحْنَاهُمْ دُغُبًا وَتَطْعَمَ عَلَی قُلُوبِهِمْ فَهَلْ یَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾
 بَلَاءَ الْقُرَىٰ نَقْصَ عَلَیْكَ مِنْ أَنْبَإِهَا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ
 رُسُلُهُمْ بِالْبَیِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لَیُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ
 قَبْلُ كَذَٰلِكَ یَطْمَعُ اللَّهُ عَلَی قُلُوبِ الْکَافِرِینَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا
 لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِینَ ﴿١٠٢﴾
 ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَىٰ بِآیَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 فَظَلَمُوا بِهَا فَأَنْظِرْ كَیْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِینَ ﴿١٠٣﴾
 وَقَالَ مُوسَىٰ یَفِرْعَوْنُ إِنِّی رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِینَ ﴿١٠٤﴾

دئ وان ب گونه هیت وان هنگیقین و ئیزادهین [ههروه کی مه ییت بهری وان هنگاقین]، و دلئت وان دئ
 مؤرکهین [نه ههقی بچته تیدا و نه نه ههقی ژئ دهرکه فیت]، کو وان گول هه قیئ نه بیت. ﴿١٠١﴾ گوندیت
 بۆرین [ژ مله تی نوح پیغه مبهه بگره هه تایئ شوعه یب پیغه مبهه] [نه] چه ند به حس و خه بهر هکیت وانه
 ئه م بۆ ته دبیزین [کا چ ب سه ری وان هات و کارکنا وان بوو چ؟] ب راستی پیغه مبه ریت وان ب نیشائیت
 ناشکه را و موعجیزه یان بۆ وان هاتن، به لئ ئه و، ئه و نه بوون باوه ریئ بین [چ بهری هاتنا موعجیزه یان، چ
 پشتی هاتنا وان] چونکی وان ئه و [پیغه مبهه] بهری هنگی دره وین دانا بوون، و هؤسا خودئ دلئت گاواران
 مؤر دکه ت. ﴿١٠٢﴾ و باراپتر ژ وان مه خودان سۆز و په یان نه دیتن [ئانکو کارئ وان شکاندنا په بیانان بوو]،
 و مه باراپتر ژ وان ژ ری دهرکه فتی دیتن. ﴿١٠٣﴾ پشتی ئان [پیغه مبه ریت بۆرین] مه مووسا ب نشان و
 موعجیزه ییت خو بۆ فیرعه ونی و دهسته کا وی هنارت، فئجا وان باوه ری پئ نه ئینا، کارپئنی دوپا هییا
 خرابکاران بوو چ؟ ﴿١٠٤﴾ مووسایی گۆت: فیرعه ونۆ ب راستی ئه ز پیغه مبه ری خودانی هه می جیهانام
 [ب پیغه مبه ری بۆ هه وه هاتیمه].

حَقِيقٌ عَلَّمَ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ
مِنْ رَبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ قَالَ إِنْ كُنْتَ
جِئْتَ بِبَيِّنَاتٍ فَأْتِ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۖ قَالَ لَقَدْ
عَصَاكَ إِذْ أَذَى نَعْمَانَ مُدِينٌ ۖ وَنَزَعَ يَدَهُ إِذْ أَذَى يَصْءَاءَ
لِلنَّظِيرِينَ ۖ قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ
عَلِيمٌ ۖ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَا تَأْمُرُونَ ۖ
قَالُوا زَنْجِيَّةٌ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ۖ يَا أُولَئِكَ
يَكْفُلْ سَجِرٌ عَلَيْهِمُ ۖ وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ
لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۖ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ
لَمِنَ الْمُفْلِحِينَ ۖ قَالُوا يَمُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ
تَكُونَ نَحْرَ الْمُلُوقِينَ ۖ قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا
أَعْيُنَ النَّاسِ وَأَسْرَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَجِيزٍ ۖ
وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ إِذْ أَذَى تَلْقَفَ مَا يَأْكُلُ الْفُلُوكَ ۖ
فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۖ فَعُلُّوا
هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاحِرِينَ ۖ وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجِدِينَ ۖ

﴿١٠٥﴾ بیدفیه ل سهر من، ژ راستی و هه قیسی پیقه تر
د راستا خودیدا نه بیژم. ب راستی من موعجیزه و
نیشانه کا ناشکهر ژ دهف خودایی هه وه بو هه وه
ئینابییه [کو راستییا پیغه مبه راتییا من دیار بکهت]
فئجا ئسرائیلیان د گهل من بهنیره. ﴿١٠٦﴾ [فئجا
فیره ونی به رسقا مووسایی دا و گوت]: ته گهر
راست تو ب موعجیزه یه کئی هاتی کا بینه ته گهر تو
ژ راستگو یان بی. ﴿١٠٧﴾ فئجا داری خو هاقیت،
بوو ماره کئی مه زن و دورست. ﴿١٠٨﴾ و دهستی
خو ژ پاخلا خو ده رتبخست، سبی ده رکه فت بو
ته ماشه فانان. ﴿١٠٩﴾ که نکه نه یان ژ مله تی فیره ونی
گوتی: ب راستی ته فه سیره به نده کئی زیده زانایه.
﴿١١٠﴾ دقیت هه وه ژ نه ردی هه وه [کو (مصر) ه ب
سیره به ندییا خو] ده رتبخت، فئجا کا هوین ج دبیزن،
و کا ج فهرمانی ددهن. ﴿١١١﴾ گوتن: وی و برای وی
فی کافی گیرۆکه، و تو کو مقه که ران بهنیره باژیران.
﴿١١٢﴾ بلا هه می سیره به ندیت زیده زانا بو ته بینن.
﴿١١٣﴾ [هنارته د دویف هه می سیره به ندانرا] فئجا

وهختی هاتینه دهف فیره ونی، گوتن: نه ری مه خه لاتنی خو هه یه ته گهر ته م سهر که فتن؟ ﴿١١٤﴾ [فیره ونی]
گوت: به لی.. [هه وه خه لاتنی خو یی هه ی] و هوین دی ژ نیزیکی من زی بن [ئانکو به نه ندان میت جفاتا
من]. ﴿١١٥﴾ سیره به ندان گوت: هه ی مووسا، یان تو دی ئافیژی [نوکه] یان ته م دی ئافیژین [ئانکو بو
خو هه لبیره ته دقیت ده سته پکی تو داری خو بافیژه، ته دقیت ته م دی ئافیژین]. ﴿١١٦﴾ مووسایی گوت:
هوین بافیژن، فئجا وهختی وان وه ریس و داریت خو ئافیتین، سیره ل چاقیت خه لکی کرن و ترساندن
[و هزر کرن ته فه ب دورستی مارن نه کو سیره یه]، و سیره به ندییه کا مه زن ئینان و کرن. ﴿١١٧﴾ و مه وه حی
بو مووسایی هنارت، داری خو بافیژه [فئجا وهختی داری خو ئافیتی]، وی داری وه ریس و داریت وان ب
ئیکجاری داعویران. ﴿١١٨﴾ و ب راستی هه قی ناشکهر ابو و کاری وان [سیره به ندان] کری، پویچ بوو.
﴿١١٩﴾ و سیره به ندل و ویری شکه ستن و ره زیل و رسوا فه گهر یان. ﴿١٢٠﴾ و سیره به ند که فتن و سوجه برن.

قَالُوا أَمَّا رَبُّ الْمَلِئِكِينَ رَبُّ مُوسَى وَهَارُونَ قَالَ
فَرَعُونَ أَمْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ آدَنَ لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ
مَكْرُهُمْ فِي الْمَدِينَةِ لِيُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ نَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾
لَا قُطْعَانَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ ثُمَّ لَا أَصْلَبُكُمْ
أَجْعِينَ ﴿١٢٢﴾ قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٢٣﴾ وَمَا نَقُمُ مِمَّا
إِلَّا أَنْ أَمَّا يَأْتِي رَبَّنَا لَمَّا جَاءَتْ رَبَّنَا أَفَرَحَ عَلَيْنَا صَبْرًا
وَنُوفًا مُسْوِينَ ﴿١٢٤﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَنْتُمْ مُوسَى
وَقَوْمُهُ لِيَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذَرُكَ وَآلِهَتَكَ قَالَ سَقِمْ
إِنَّهُ هُمْ وَتَسْتَعِجِي بِنِسَاءِ هُمْ وَإِنَّا فَوقَهُمْ فَهَرُوتَ ﴿١٢٥﴾
قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْمِعُوا يَا اللَّهُ وَأَصْبِرُوا إِنَّا فِي الْأَرْضِ
لِللَّهِ يَوْمَئِذٍ هُمْ بَشَاءٌ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٦﴾
قَالُوا أَوْذَيْتَنَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ
عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ
فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ
بِالسِّنِينَ وَنَقْصِ مَرَاتِ النَّحْمِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ ﴿١٢٨﴾

و په رستییته ته بېلن؟ [فیرعونی] گوت: کوریت وان [ئانکو زه لامیت وان] دئی کورین، و ژیتیت وان
دئی هیلینه ساخ [دا خدامینیا مه بکه]، و ئەم سەردەستی وان و ئەو بن دەستی مەنە. ﴿١٢٨﴾ مووسایی
گوتە مله تئ خۆ: پشتا خۆب خودئ گریدهن، و هاریکارییی ژوی بخوازن، و بینا خۆ فره بکه و خۆ
راگرن، ب راستی ئهردیی خودییه ددهته وی بندهیی ژ بندهییت خۆیی وی بقیته، و دوایهیک هه ربۆ
باریز کارانه. ﴿١٢٩﴾ گوتن: بهری تو بیی ئەم ییت هاتینه ئیشاندن، و بشتی تو هاتی ژئ ئەم ییت دئینه
ئیشاندن [فئجا نوزا کهنگی دئ رزگار بین؟] [مووسایی] گوت: هیقیما من ئەوه خودایی هه وه دژمنی هه وه
دیلاک بیهت، و هه وه شوینا وان د ئهردیدا ئاکنجی بکهت، فئجا دئ بهری خۆ دتهی کا هوین دئ چ کهن.
﴿١٣٠﴾ و ب سویند مه فیرعون و مله تئ وی ب هسکه سالان و کیم دهرامه تیسی هنگافتن، دال خۆ بزقرن.

﴿١٢١﴾ گوتن: مه باوهری ب خودانی هه می جیهانان
ئینا. ﴿١٢٢﴾ خودئ و خودانی مووسا و هاروونی.
﴿١٢٣﴾ فیرعونی گوت: ئهري هه وه باوهری پی ئینا
بهری ئەز دەستویرییی بدهمه هه وه؟ ب راستی ئەفه
فند و فیله که هه وه دئی بازیریدا گیرایی، دا هوین
خه لکی وی ژئ دهریخن، نی هوین دئ زانن [کا
ئەز دئ چ ئینمه سهري هه وه]. ﴿١٢٤﴾ ب راستی ئەز
دئ دەست و پییت هه وه چه پ و راست ژیفه کهم،
باشی ئەز دئ هه وه هه مییان [ب دارانقه] هه لا ویسم
[هه تا هوین دمرن]. ﴿١٢٥﴾ [سیر بهندان گوت:
خه م نینه]، ب راستی ئەم دئ ب بال خودایی خۆفه
فه گهرین. ﴿١٢٦﴾ و تو مه هه بیدار و له که دار ناکه ی ژ
به ر هندی نهیت، کو مه باوهری ب نیشان و ئایه تیت
[موعجزه ییت] خودایی خۆ ئینایییه، و ختی بۆ مه
هاتین، خودیو سهری ب سهر مه دا دارپژه، و مه
راگره، و مه موسلمان بمرینه. ﴿١٢٧﴾ که نکه نه ییت
مله تئ فیرعونی گوتن: ئهري ما دئ [تو] مووسایی
و مله تئ وی هیل خراییی د ئهردیدا بکهن، و ته

فَإِذَا جَاءَهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطْفِرُوا يَمْوِسُونَ وَمِنْ مَعَهُ إِلَّا إِنَّمَا يَطْهَرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَالْكَافِرِينَ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣٣﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِنُحْزَنَ بِهَا فَقَامَ خُزْ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٤﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالْذَّمَ عَائِدَةً مِّمَّا صَلَّتْ فَأَسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿١٣٥﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّيحُ قَالُوا يُبْسَى لَنَا إِنَّهُ لَمَّا لَنَا رَبٌّ كَيْمَا عَاهَدْنَاكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنْآ الرِّيحَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٣٦﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّيحَ وَالْبُلُغَ لَمَّا يَأْتُهُمْ بِتَكْوِينٍ ﴿١٣٧﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٣٨﴾ وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ مَشْرِقَ الْأَرْضِ وَمَغْرِبَهَا الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَيْمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا لَيَعْرِشُونَ ﴿١٣٩﴾

﴿١٣١﴾ فَيُجَا هەر گافه کاشی و که ره مه ک گه هشتبایه وان، دگوتن: ئەفە ژ بەر مهیه، و ئەگەر نهخۆشییه کێ [ژ بەر ههشکەسالان] ههنگاقتبانه، مووسا و یهت د گهل دکر نه ئەگه را بێ و هه ره یه خۆ، بزانه ب پاستی، هه ره تشتی ژ خۆشی و نهخۆشیی بگه هیه نهخۆشییه ک ب سه ری وان هاتی ژ بهر گونه هیته وانه، و نه ژ بهر مووساییه. ﴿١٣٢﴾ گوتن: هه ی مووسا: هه ره موعجیزیه ک تو بۆ مه یه یی، دامه ژ سه ری دینی به یی ئەو ئی ئەم ل سه ر، ئەم باوه ره یی ب ته نایه ی. ﴿١٣٣﴾ فَيُجَا مه زی بارانه ک دژوار و کولی و سپه و به ق و خویه ب سه ر و اندا ئه یان کو ئەفە نه یه نایه ی گه له په نگن، فَيُجَا [په یی هاتنا ئان نه یه نایه ی] خۆ مه زن کرن [و باوه ری نه یه یان]، ب پاستی ئەو مه ته کێ گونه هه کار بوون. ﴿١٣٤﴾ فَيُجَا ده می ئیژا و هه زاب ب سه ر و اندا هاتی، گوتن: هه ی مووسا، تو بۆ مه ب وی قه درێ خۆدێ داییه ته [کو پێغه مبه راتییه] داخواز بکه، هه که تو فێ ئیژا و به لایێ ژ سه ر مه پاکه ی، ب پاستی ئەم دێ باوه ره یی ب ته نایه ی، و ب پاستی ئەم دێ ئه راییه یان د گهل ته هه یه ی. ﴿١٣٥﴾ فَيُجَا و هه ختی مه ئەو به لا و ئیژا ژ سه ر وان پاکه ی، هه تا و هه خته کێ دیارکری، کو دێ گه هنی، به یه نا خۆ شکاندن [ول ناخفتنا خۆ لیقه بوون]. ﴿١٣٦﴾ فَيُجَا مه تۆل ژ وان قه کر و مه ئەو د ده ریا ییدا خه ندقاندن، چونکی وان ئایه ت و نه یه یه ت مه ده ر و ددانان و ژێ دبی ئاگه ه بوون. ﴿١٣٧﴾ و مه ئەو مه ته ی هاتییه ته په سه رکرن، که ره میرا تگری ئەردی شامی ب پۆژه لاته و پۆژ ئافه، ئەو ئەردی مه په رۆزگری [تیر خه ر و بێر کری]. و ژفانی خۆدایی ته [کو دێ وی ئەردی] بۆ ئه راییه یان [هه یه یه ت] ب جه هات، ژ بهر سه برا وان کیشایی، و ئەو افره و نی و مه ته ی وی دکر، و ئەو وان ئافا دکر مه هه رافت.

﴿۱۳۸﴾ و مه ئسرائیلی ژ دهریایی دهر باز کرن، گه هشتنه دهف مله ته کی ب بوتیت خوځه بوون، دهرستن. ئینا گوتن: هه ی موسا تو ژ ی بو مه پهرستییه کی بدانه ههروه کی فان پهرستی ههین. [مووسایی] گوت: ب راستی هوین مله ته کی نه زانن. ﴿۱۳۹﴾ ب راستی ته ځه د هیلاک چوینه و کاری ته و دکهن [کو پهرستنا بوتانه] یی پو یچه. ﴿۱۴۰﴾ [مووسایی] گوت: ئه ری ئه ز ژ خودی پځه تر پهرستییه کی دیر بو هوه بخوازم ۱۹ و وی قه دری هوه ب سهر یی هه می خه لکی ئیخستییه. ﴿۱۴۱﴾ بیننه بیرا خو ده می مه هوین ژ ده ستیت فیرعه ونیان قورتال کرین، کو وان ئیزا و نه خو شیه کا پیس و دژوار ددا بهر هه وه، کو ریت هه وه دکوشتن، و کچیت هه وه [بو خدامینییی] دهیلان، و ب راستی ئه ها د ئیدا [ئیزا و نه خو شیه هه وه ددیت، و رزگار کرنا هه وه ژ به ری خودیځه] نه زمونه کا [ئمتیحانه کا] مه زن بوو ژ خودایی هه وه. ﴿۱۴۲﴾ و مه سیه شه فان ژشان دا مووسایی، و مه ده هییت دی ژ ی لی زیده کرن، قیجا وه ختی [دیداری دگهل] خودایی

وَجَوْرًا بَنَى إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَقْبَلَ قَوْمُ يَعْقُوبَ
عَلَىٰ أَصْحَابِ لَهُمْ قَالُوا يَمُوسَىٰ أَجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا
لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ مَتَّبِعُوا
مَا هُمْ فِيهِ وَبَطُلُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ
أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَاكُم
مِّنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتُلُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ
مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ وَوَعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً
وَأَتَمَّمْنَا وَعْدَنَا بِعَشْرِ فَرَسٍ مِّمَّةٍ وَرَبُّهُ أَرْبَعُونَ لَيْلَةً وَقَالَ
مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ أَخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ
سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ
رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي إِنَّكَ قَالَ لَنُتَرَكِيَ وَلَكِن
أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا
تَجَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا فَلَمَّا
أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

الجزء الثامن

وی بوونه چل شه ځیت دورست، و مووسایی گوته برایی خو هاروونی جهی من بگره د ناڤ مله تی مندا، و قه نجیی بکه و ریکا خرابکاران نه گره. ﴿۱۴۳﴾ قیجا وه ختی مووسا ل دو یف وه ختی مه دانایی هاتی، و خودایی وی دگهل ناخختی [ییی کو یتک د ناځه را و اندا هه بیت]، [مووسایی] گوت: خودیو خو نیشا من بده، ته بینم، [خودی] گوت: ب راستی تو قهت من نابینی، به لی به ری خو بده چپایی، ته گهر ل جهی خو ما، دیت تو من بینیی، قیجا وه ختی خودایی وی بو چپایی دیاربوی [دیاربوونه کا هیژی وی و یایی چاوی]، قیجا چپا پرت پرت بوو، و دگهل نه ردی راست بوو. و مووسا کهفت و های ژ خو نه ما، قیجا ده می ب سهر خوځه هاتی و هشیار بووی، گوت: نه ز ته ژ هه می کییا سییان پاقر دکم، من توبه یه جاره کا دی فی داخوازی بکه م و نه ز خودان باوه ری یتیکیمه.

قَالَ يَمْوَسَىٰ إِنِّي أَصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَ لَمِ
فُحْدٌ مَّا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٦٤﴾ وَكَتَبْنَا
لَهُ فِي الْأَنْوَاعِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ
شَيْءٍ فَبُذِّهَتْهَا بَعُورُهُ وَأَمْرُ قَوْمِكَ بِأَخْذِهَا بِأَحْسَنِهَا سَأُوْرِكُوْهُ
دَارَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٦٥﴾ سَأَصْرِفُ عَنْ آيَتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كُلاًَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا
وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ
الْغَىِّ يَتَّخِذُوْهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٦٦﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَلَقَاءَ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦٧﴾ وَأَخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ
عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوْرٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ
وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوْهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٦٨﴾
وَلَمَّا سَقَطَ فِيْ أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ
لَمْ يَرْجَحْنَا رُبَّنَا وَيَغْفِرَ لَنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٦٩﴾

﴿١٦٤﴾ [خودى] گوت: ههى مووسا، ب راستى من
ب پيغه مبهرا تيبا خو و ب ئاخشتا خو، تول سهر
خه لكى هه لبارتى و كرييه سهر پشك، قيجا نه فا
من داييه ته [ژ تيگه هشتن و پيغه مبهرا تيبى] بگهه، و
ژ شوکور داران به. ﴿١٦٥﴾ و مه بو مووساى ل سهر
ده پيت ته وراتى هه مى تشت ژ شيرت و ته حكامان
ب دريژى نفيسينه. قيجا ب هيژ و ژ دل وهر بگهه، و
فرمانا مله تى خو ژى بكه يا چيتر وهر بگرن [وهكى
لى بوزين و تولفه كرنى، ئانكو وي بكه ن يا پتر خير
بو وان بى ديتيه نفيسين]، و ب راستى نيزيك نه ز
دى خانيسيت ژ بى دهركه قتيبان [وهكى فير عهونى و
مله تى وى] نيشا هوه دهه [كاج ل وارى وان هاتيهه].
﴿١٦٦﴾ نه ز ناهيلم نه وييت ژ بى بهختى و ژ نه هه قى
خو د نه رديدا مه زن دكه ن، د نيشان و نايه تيت من
بگههن، و نه گهر هه مى نيشان و نايه تان زى بينن،
ديسا باوه ريبي پى نائينن، و نه گهر ريكا هيدايه تى
و راستيبى بينن زى ناگرن، و ناكه نه ريكا خو، و
نه گهر ريكا خرايبى و بهرزه بوونى بينن دى بو خو

كه نه ريك، چونكى نايهت و نيشانيت مه دره و ددانان، و ژى دى ناگهه بوون. ﴿١٦٧﴾ و نه وييت نيشان و
نايه تيت مه و ديتنا ئاخره تى دره و ددانان، كار و كرياريت وان [ييت چاك] پويچ بوون، ما نه و دى ژ جزايبى
كارى خو پيغه تر بينن! ﴿١٦٨﴾ و مله تى مووساى، پشتى [چونا] وى، پشتى مووسا چوييه ژ فاني خودايبى
خو [چه كيت خو] ژ زير و زينه تى د گهل وان [گولكه ك چيكرن، له شه كى بى گيان بوو دهنگى چيلى
هه بوو، ما نه دديتن وى [گولكى] نه و نه دئاخشتن و بهرئ وان نه ددا چورپكان، [و گولك] ب په رستى بو
خو كرنه په رستى، و نه و ب خو د سته مكاران بوون. ﴿١٦٩﴾ قيجا و هختى په شيان بوويين و زانين ييت
گومرا بوويين، گوتن: نه گهر خودايبى مه دلوفانيبى ب مه نه بهت، و گونه هيت مه ژى نه بهت، ب راستى نه م
دى ژ خوشاره تان بين.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي
 مِن بَعْدِي أَتَعْلَمُونَ أَمْرًا رَّيْبُكَ وَالْقَىٰ الْأَلْوَابَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ
 أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ إِنَّ أَمْرَ الْقَوْمِ اسْتَضَاعَهُمُ وَكَادُوا
 يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ
 وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَبِيلًا لَهُمْ
 عَذَابٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذَلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي
 الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
 بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾
 وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَىٰ الْغَضَبَ أَخَذَ الْأَلْوَابَ وَفِي شَجَرَتَا
 هُدًى وَرَحْمَةٍ لِّذَيْنِ هُمَا لِرَبِّهِمْ يُهَيِّبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَأَخْتَارَ مُوسَىٰ
 قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَاتِنَا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ
 رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِنِّي أَنُتَّهِلِكُمَا فَعَدَّ
 السَّعْيَاءُ مِمَّا إِن هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَآ مَن تَشَاءُ وَتَهْدِي
 مَن تَشَاءُ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾

﴿١٥٠﴾ و وهختی موسا [ژ ژفانا خودایی خو] ب سهر
 مله تی خودا فه گه ریایی، زنده که ربگرتی و خه مگین
 فه گه ریاء، گوت: پیسه شول بوو هه وه پستی من
 کری [دهمی هه وه گولک په رستی] تهری هه وه لهز
 ل فره مانا خودی کر [هه وه چ بوو؟ هه وه گولک
 په رست، و هه وه خو نه گرت هه تا نه ز ژ ژفانی خودی
 دز قپم، و فره مانا خودی بو هه وه دبترم] و موسایی
 ده پیست تهوراتی ثافیتن، و دهست ثافیته سهری برای
 خو، گرت و ب بهر خو فه کیشا، [هاروونی] گوت:
 هه ی کوری دهیکا من، ب راستی مله تی نه ز بیزار کر
 و نیزیک بوو من بکوژن، فیجا تو که یفا نه یاران
 ب من نه ینه، و من نه ده د گهل مله تی سته مکار
 [و من ژ وان حسیب نه که]. ﴿١٥١﴾ [موسایی] گوت:
 خودیوو، گونه هیست من و برای من ژئی بیه و مه
 هه ردو کان ب بهر دلوفانیسا خو بیخه، و تویی ژ هه می
 دلوفانان دلوفانتر. ﴿١٥٢﴾ ب راستی ته ویت گولک
 په رستین نیزیک دی که ربا خودایی وان و پسوایی د
 ژیا نا دنیا ییدا وان گرت، و هوسا ته م دره وینان نیزا

ددهین. ﴿١٥٣﴾ و ته ویت کار و کریاریت خراب کرین، پاشی توبه کرین، و دلپیشی و دلسوزی د باوهریسا
 خودا کرین، ب راستی خودایی ته پستی فی توبه یی، گونه هه ژبهر و دلوفانه. ﴿١٥٤﴾ فیجا دهمی که ربا
 موسایی داهاتی، ده پیست تهوراتی پاکرن، ته و [ته وراتا] پیکا پاسته ریایی و دلوفانیسی تیدا نفیسی، بو وان
 یست ژ خودایی خو دترسن. ﴿١٥٥﴾ و موسایی ژ مله تی خو حه فتی زه لام ژئی گرتن بو و هختی مه دانایی
 [دا داخوازا لیبوری نی و لیته گرتنی ژ خه له تسیا خو یا مه زن بکه ن، و هختی گولک په رستین]، فیجا دهمی
 بیقه له رزا ب هیز ته و گرتین [که فتن و نه هشبوون]، فینا [موسایی] گوت: خودیوو ته گهر ته فیابایه بهری
 نو که دا من و وان د هیلاک بهی، ما دی مه ب کریار ساویله کیان د هیلاک بهی؟ ته فه ژ جهرباندن و ته ز موونا
 ته پیقه تر نینه، یی ته بقیت ب وئی جهرباندنی گومرا دکه ی، و یی ته بقیت پی راسته ری دکه ی، تویی
 سه میان و هاریکاری مه، فیجا ل گونه هیست مه بووره و دلوفانیسی ب مه بیه، و ب راستی تو چیرین لیته گری.

المؤمنون
١٧

وَأَكْسَبُ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
إِنَّا هَذَا النَّيْلُ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ وَرَحْمَتِي
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ يَسْعَوْنَ
الرَّسُولَ الَّذِي آتَىٰ الَّذِي يَحْدُوهُ مَكْنُوءًا عِنْدَهُ
فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ
عَلَيْهِمْ فَاَلَّذِينَ ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا
النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝
قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي
لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَمِن
قَوْمٍ مُّوسَىٰ أَمَةً يَهْتَدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَقْدُلُونَ ۝

﴿١٥٦﴾ و تودئی جیهانیدا قهنجیی بۆ مه بنقیسه [ژ
ژیانه کا خوش، و دویا هیکه کا باش، و سهر فەرازی بۆ
کاری باش] و ل ئاخەرتی ژێ قهنجیی بده مه [کو
بهحه شته]، ب راستی مه ب بال تهفه تۆبه کریه.
[خودی] گوت: هەر کهسی من بقیت دی ب ئیزایا
خۆ هنگێشم، و دلۆفانییا من هه می تشتان فه دگرت،
فێجا شه دێ [فئی دلۆفانیی] سپه می و خۆ سهر
[روژا قیامه تی] بۆ وان نقتسم ئه ویت پارێزکارییا
من دکه ن، و زه کاتا خۆ دده ن، و باوهریی ب هه می
کتیب و پیغه مبه ری ت مه دئین. ﴿١٥٧﴾ و ئه ویت ل
دویف هنارتی و پیغه مبه ری نه خوانده وار دجن، ئه ویت
سالوخته و نیشانی ت وی ل ده ف خۆ د ته ورات و
ئنجیلیدا دبین، فەرمانا وان ب قهنجیی دکه ت، و وان
ژ خرابیی دده ته پاش، و تشی پاقر بۆ وان دورست
دکه ت، و تشی پیس ل سهر وان حهرام دکه ت، و
باری وان یی گران ل سهر وان رادکه ت، و قهیدیت
وان خۆ پی گریدایی ل سهر وان رادکه ت [ئانکو وی
باری وان، ژ وان ئه حکامیت وان خۆ پی گریدایی ژ
نه دورست کرنا هنده ک خوارنان و ژیفه کرنا جهی پیس ژ جلکی وان و سۆتنا ده سته ک فتییان (الغنائم)... هتد،
سٹک کر]، فێجا ئه ویت باوهری پی ئینابین، و ریز لی گرتین، و هاریکارییا وی ل سهر نه یاران کری، و ب
دویف وی روئاهیی که فتن شه واد گهل وی هاتی [کو قورئانه]، تهفه ئه ون ییت سهر فەراز. ﴿١٥٨﴾ بیژه:
گهل مروئان، ب راستی شه پیغه مبه ری خودیمه بۆ هه وه هه مییان، شه خودایی ملکێ ئه رد و ئه سلانان یی
وی، چوهرستی نین ژ وی پیقه تر، شه ژیانێ دده ت، و دبه ت، فێجا باوهریی ب خودی و پیغه مبه ری وی
بین، شه و پیغه مبه ری نه خوانده وار، ئه ویت (شه و پیغه مبه ری) باوهریی ب خودی و کتیبیت وی دئینیت، و ل
دویف وی هه رن، دا هوین راسته ری بین. ﴿١٥٩﴾ و ده سته که ک ژ مله تی مووسایی هه یه، به ری خه لکی ب
راستی و هه قییب دده نه ریکا راست، و ب هه قییب و راستیی ژ فەرماندارییی و حوکمی دکه ن.

وَقَطَّعْنَهُمْ اثْنَيْ عَشَرَ نَبِطًا أَمَّا وَاحِدًا فَوَحَّيْنَا إِلَى
 مُوسَى إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنْ أَضْرِبَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
 فَاتَّبَعْتَ مِنْهُ اثْنًا عَشَرَ نَبِطًا وَقَدْ عَلِمُ كُلُّ أُنَاسٍ
 مَشْرِبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَمَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ
 الْمَنَّاءَ وَالسَّلَوى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا
 ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٣﴾
 وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا
 حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
 نَعْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ سَبْعِينَ مِائَةً أَلَمْ حَسِبْتُمْ أَنَّ
 قَدَالَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ
 لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا قَتَلَتِ السَّمَاءُ بِمَا كَانُوا
 يَظْلِمُونَ ﴿١٦٤﴾ وَسَمِعْنَا مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
 حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ
 جِثَاءُ هُمْ يَوْمُسَبِّحَتِهِمْ شُرَكَاءُ وَيَوْمَ لَا يُسَبِّحُونَ إِلَّا تَأْتِيهِمْ
 كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾

قه نجيکاران پتر لی کین. ﴿۱۶۴﴾ به لی تهویت ستم و زور داری کرین، ته و فەرمانا خودی ل وان کری [کو
 بیژن گونه هیت مه ژ مه دافوته]، ب تشته کی دی بی ژنی نه هاتیه خواستن، گوهارتن [قیجا ژ بهر هندی]، و
 ژ بهر نه گوهرداری و ستم ما وان ذکر مه ئیزایه ژ نه سمانی ب سهر واندا هنارت. ﴿۱۶۳﴾ و تو [هه ی موحه مه د]
 پسارا وی گوندی نیزیکی ده ریایی [ژ ئسرائیلیان] بکه، وهختی وان د پوژا شه نیبیدا ده ستر پژی کرین،
 وهختی پوژا شه نیبی ماسییت وان سهر ئاف دبون، و پوژا نه شه نیی [کو یا بو وان دورست تیدا بگرن]
 نه دهاتن، مه هوسا و ژ بهر ژ پئی ده رکه فتنا وان ب فی به لایی جه پاندن [کو پوژا بو وان نه دورست ماسیان
 بگرن، ماسییت ئاشکهره سهر ئاف ببن، و پوژا بو وان دورست بگرن، ماسی نه ئین دیار نه بن].

﴿۱۶۰﴾ و مه مله تی مووسایی کره دوازه ده سته ک و
 ئویجاخ، و ده می مله تی وی ئاف ژنی خواستی، مه
 وه حی بو هنارت: دارئ خو ل که فیری بده [ههر
 که فیره کی هه بیت]، پشتی مووسایی دارئ خو ل
 که فیری دابی، دوازه کانی ژنی زان و ده رکه فتن
 [ته مه ت هه مارا ئویجاخت وان]، و ههر ئیکی کانیا
 خو زانی و نیاسی، و مه عه ور ل هنداقی وان کر نه
 سهوانه [کو سه ی ل وان بکه ن] و گه زو و سویسک مه
 ب سهر واندا باراندن، قیجا ژ حه لالی پاک و پاقرئ
 مه ب رزقی هه وه کری بخون، و ته وان [ب کار و
 کریاریت خو بیته نه دریدا و نه دورست] زیان ل مه
 نه کرییه، به لکی هه ریال خو کرین. ﴿۱۶۱﴾ و وهختی
 خودی گوتیه وان [مه خسه دپی ئسرائیلیان] هه رنه
 د فی گوندیدا [قودسی] و ب بهر فره می و ل جه ی
 هه وه بقیته ژنی بخون، و بیژن: خودی و گونه هیت
 مه ژ مه دافوته، و داچه میایی [و خو شکاندی بو
 خوادیی هوبن ژ بهر زه بوونی رزگار کرین] بده نه ژور،
 دی ل گونه هیت هه وه بوورم و ناهیلیم، و ته م دی خیرا

وَأَذْهَبَ اللَّهُ مِنْهُمُ الرِّجْزَ كُلَّهُمْ فَأَبْهَتَهُمُ اللَّهُ فَمَا يَمْلِكُ لَهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا سَئِيدًا قَالُوا مُعَذِّبَةٌ إِلَى رَبِّكَ وَلَعَلَّهُمْ يَنْفَعُونَ ﴿١٦٤﴾
فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ
وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا بَئِيسًا بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾
فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَنَاهِمِهِمْ فَلَتَا لَهُمْ كُفْرُهُمْ أَقْرَدَةٌ حَسِيرِينَ ﴿١٦٦﴾
وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْفِتْنَةِ مَن سُبُوهُمْ
سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَوْرٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾
وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِّمَّهُمْ الْأَصْلَافَ خَوَّتْ مِنْهُمْ
دُورٌ ذَلِكَ وَتَوَلَّوْنَهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ
يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَى وَيَقُولُونَ سَيُفْقَرُ لَنَا وَآوَان
يَأْتِيهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ
أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالَّذِينَ الْأَخِرَةُ
خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَنْفَعُونَ أَلَمْ تَعْلَمُوا ﴿١٦٩﴾ وَالَّذِينَ يَعْصُونَ
يَا لِكَيْتَبٍ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُضِلِّينَ ﴿١٧٠﴾

﴿۱۶۴﴾ و وهختی دهسته که کی ژ وان گوتی [گهی دهسته کا شیره تکاران] هویں بۆ چ خه لکه که کی شیرهت دکهن، کو خودی دئی وان دیلاک بهت، یان ژی دئی وان ب بهر ئیزیه کا دژوار ئیخت، [کوما شیره تکار] گوت: بۆ هندیه دا بۆ مه ل دهف خودایی هه وه بیته هه جهت (مهانه)، و بهلکی هه ول خو بزقرن و خو پاریزن. ﴿۱۶۵﴾ فیتجا وهختی وان، هه شیره تیته ل وان دهاته کرن، ژ بیرا خو برین و پویته پی نه کریں، مه تهویت بهر گه پریان دکرن کو خرابی نه تیته کرن رزگار کرن، و مه تهویت ستهم دکرن [یته د ته مونا خو دا که فین و یته خو ل سه خرابیی بی دهنگ کریں] ب ئیزیه کا ب ژان و دژوار هنگاقتن، ژ بهر ژ پی ده که فتنه وان. ﴿۱۶۶﴾ فیتجا وهختی وان خو مه زن کریں ل سهر تشتی نه هییا وان ژئی هاتییه کرن، و زیده گا فیا خو نه هیلایین، مه گوته وان: بینه مه یمینکیت رسوا و ره زیل. ﴿۱۶۷﴾ و بۆ مله تی خو بیته: وهختی خودایی ته [پیشییئ ئسرائیلیان] ئاگه دار کریں، کو خودایی ته هنده که مروفتت وهسا

ب سهر واندا دئی هنریت، کوه ته پارژا قیامه تی ئیزا و نه خوشیه کا ب ژان و دژوار بدهنه بهر وان، و ب راستی خودایی ته جزا ب لهزه [ئانکو جزا کرنا وی یا ب لهزه]، و خودایی ته ب راستی گونه ه ژیه و دلوفانه. ﴿۱۶۸﴾ و مه تهو (ئسرائیلی) ده ردیدا کر نه کوم کوم [و مه ژیکفه کرن]، هنده که ژ وان دهنج و کیرهاتی بوون [ته فیت باوهری ب موحه مه د پیغه مه بهر ئینایین، و یته بهری هاتنا وی مرین]، و هنده که ژ وان دوهسا نه بوون، فیتجا مه تهو ب خو شیی و نه خوشییاں جه پانندن، دال خو بزقرن. ﴿۱۶۹﴾ و ددویف فانپا [ته فیت تیکه ل، قهنج و خراب] دهسته که هات چو خیر تیدا نه، بوونه ویرسیته تهوراتی [دخوینن، بهلی کار پی ناکه ن] و له زلی نه فا ئیزیک و کیم دکهن [کو دنیا، و پشته خو ددهنه هه قیی] و دبیزن: دئی خودی مه ئازاکه ت و ل مه ناگریت، و ته گهر متایه کی دی ژی وهکی وئی ب دهست وان بکه فیت دئی راکه ن [ل نک نه خمه، حه لاله یان حه رامه ؟] ته ری ما په یان دتهوراتیدا ژ وان نه هاتبو ستاندن، کو تهو ژ راستیی پیغه تر چو پی دی ل سهر نافی خودی نه بیزن؟ [فیتجا چاوا حه رامی دخون و دبیزن: خودی ل مه ناگریت] و وان تهورات یا خواندی کاچ تیدایه. و ئاخهرت بۆ وان، یته پاریز کارییا خودی دکهن چیره، فیتجا ما هویں ئاقلی خو نایینه سه ری خو. ﴿۱۷۰﴾ و تهویت تهوراتی دگرن و کار پی دکهن، و نفیزان [کا چاوا فرمانا وان پی هاتییه کرن] بهر دهوام دکهن، ب راستی ته خیرا قهنجیکاران بهرزه ناکه ن.

الجزء الثامن

وَاذْ تَنْقُصَ الْجَلْجَلُ وَقَهْرُكَانَهُ ظُلُمَةٌ وَظَنُوا أَنَّهُ وَقَعَ بِهِمْ
خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾
وَاذْ أَخَذَرْتُكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ طُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ
عَلَى أَنْفُسِهِمْ الشَّيْءَ بِرَبِّكَ قَالُوا بَلَى سَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ
الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٢﴾ وَتَقُولُوا إِنَّمَا أَنتَ
آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا
بِمَا قَعَلْنَا الْمُسْطَلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذَلِكَ نَقُصُّ الْأَلْبَابَ وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾ وَأَنْتَ عَلَيْهِمْ نَبَأُ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرَ
مِنْهَا فَانْتَبَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْعَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ يَشَاءُ
لَرْفَعَنَّهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَتَّلَهُ
كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَرَكَهْ
يَلْهَثُ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَافْضُضْ
الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَاءَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ
كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسُهُمْ كَالْأَوْطَانِ الْمُتَحَمِلِينَ ﴿١٧٧﴾ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ
فَهْوَاهُ الْمُهْتَدَى وَمَنْ يُضِلِلْ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

۱۷۳

﴿۱۷۱﴾ و بیننه بیرا خۆ دهمی مه چپایی (طور) ل هندافی
وان وهکی بانه کی یان سهوانه کی بلندکری، هزر دکر
دئی ب سهر واندا تیت، [مه گۆته وان] ئەفا مه بۆ
ههوه ههنا رتی ژ دل و ب هیز وه بگرن و لی دژ د بن.
و بیننه بیرا خۆ کا چ تیدایه و خۆ ژ بیرقه نه کهن، دا
ژ ئیزایی بینه پارستن. ﴿۱۷۲﴾ و وهختی خودایی ته ژ
پشتا ئاده می، دوینده ها وی دهر تیخستی، و ههر نهو
[دوینده ها] ل سهر دوینده هی ب خۆ کر نه شاهد،
[وی وهختی خودی گۆته وان]: ما نه ز نه خودایی
هه وه مه؟ گۆتن: به لی، ئەم شاده بییی ددهین، ئەفه
دا هوین پۆزا قیامه تی نه بیژن، ئەم ژ فی د بی ناگه ه
بووین. ﴿۱۷۳﴾ یان زی دا هوین نه بیژن [ئەم چ
بکهین]. باب و بابریت مه بهری مه هه فال و هه فیشک
[بۆ خودی] چیکر بوون، و ئەم زی دوینده هه ک بووین
پشتی وان هاتین [مه ژ نک خۆ هه فال و هه فیشک
چی نه کرینه، مه چاف ل وان کر]، فینجا ما دئی مه ب
کریارا گومر یان د هیلاک بهی؟ ﴿۱۷۴﴾ و هۆ سائهم
نیشانان ب دریزی و ب هه می ئاویان پۆن دکهین، دا

[پوچپیا نه ول سهر بهیلن] بزقین [بۆ هه قیسی]. ﴿۱۷۵﴾ [هه می موحه مه د] تو بۆ وان [ئانکو ئسرائیلیان]،
سهر هاتبیا وی مرفی بیژ و بهخوینه، نه وی مه زانینا نیشان و ئایه تیت خۆ دایییی، پاشی نه و ژ زانینا وان
ئایه تان دهر کهفت و خۆ ژئ کیشا [ههر وهکی مار ژ که فلی خۆ دهر دکه فیت]، فینجا شه یتان ب دویف کهفت و
خۆ گه هاندی، و بوو ژ وان بیئت زنده گومرا و به رزه. ﴿۱۷۶﴾ و ئەگه مه فبابیه ئەم دا وی ب وی زانینا مه
دایییی بلند کهین و قه دری دهینی، به لی ئەو ما ب دنیا بیقه، و ب دویف دلخوا بیا خۆ کهفت، فینجا مه ته لا
وی [دخرا بییدا] وهکی مه ته لا سه بییه ئەگه ر لی بخوړی و دهر بیخی، دئی حلکه حلکی کهت [ئانکو دئی
ئه زمانی خۆ دهر تیخیت] و ئەگه ر بهیلی و دهر نه تیخی ژی، ههر دئی حلکه حلکی کهت، و ئەف مه ته له مه ته لا
وانه بیئت نیشانیت مه دره و دانابین و باوهری پی نه ئینابین [ئانکو ئەو ژی وهکی سه بیینه چ شیر هتان ل وان
بکه ی یان لی نه که ی، وهکی ئیکه، نائینه سهر ریکا راست]. فینجا فان چیر و کان بۆ فگه ر، دا هه زرا خۆ تیدا
بکه ن. ﴿۱۷۷﴾ چ مه ته له کا پیسه وان که سان هه ی، ئەو بیت نیشان و ئایه تیت مه دره و دانابین، و ئەوان سته م ل
خۆ ب خۆ کرییه [نه ل که سی دی]. ﴿۱۷۸﴾ ئەو بی خودی راسته رتی بکهت ههر ئەوه راسته ریکری، و ههر
که سی [ژ بهر کار و کریاریت وی] گومرا و به رزه بکهت، نی ههر ئەوه ن بیئت خوشاره ت.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ النَّارِ وَالْإِنسُ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ
بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا
أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٥﴾ وَبِاللَّهِ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذُرُوا الدِّينَ يُصْرَفُونَ فِي أَسْمَاءِهِ
سَيَجْزِيكَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧٦﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٧٧﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَتَسْتُدْرِكُهُم
مِّنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُونَ ﴿١٧٨﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِن كُذِّبَتْ مَتَرٌ ﴿١٧٩﴾ أَوْ لَمْ
يَنْفَكُوا مَا بَصَّاحِهِمْ مِّنْ حَيْثُ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٠﴾
أُولَٰئِكَ يَنْظُرُوا فِي مَكَايِدِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ
مِنْ شَيْءٍ وَإِنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ
بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨١﴾ مَنْ يَضِللِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٢﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجِيبُهَا إِلَّا هُوَ يُفَلِّتُ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ الْبَعْثَةُ يَسْأَلُوكَ كَأَنكَ حَقِّي عَنْهَا
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنِّي أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٣﴾

﴿١٧٩﴾ ب سویند مه گه له كه نه جنه و مروف بو دوز هئی
ییت چنکرین، وان دل ییت ههین، هه قییی بی تی
ناگههن، و چاف ییت ههین، بی نابین، و گوهر بییت
ههین بی گولی نابن (نابیهسن)، نهفه وهکی تهرش و
کهوالانه [مفایی بو خوژ نهندامیت ههستکرنی نابین]
بهلکی هیژ بهرزه و گوهر اترن، نهفه نه ییت ناگههژ
خوژ نه بی. ﴿١٨٠﴾ و [هه می] باشناف بو خودینه، فیجا
ب وان دوعایان ژئ بکهن، و هوین وان بهیلن نهویت
دهستکارییی د ناقت ویدا (ییت خودی) دکهن،
دی نهو گههنه جزایی کاری خو. ﴿١٨١﴾ و ژ وان
نهویت مه چنکرین (دهسته کهک) ههیه، ب هه قییی
راسته رییی دکهن و پی [ب هه قییی] دادوه رییی
دکهن. ﴿١٨٢﴾ و نهویت نشان و ثایه ییت مه دره و
دانابین، دی مؤله تی دهینی، پیچ پیچه دی وان نیزیکی
وی تشتی کهین یی وان بهرئاتاف بکهت بیی ب خو
بچه سن. ﴿١٨٣﴾ نهز دی مؤله تی ده می [و جزا کرنا
وان ب پاش تیخم]، ب راستی گرتن و ئیزایا من یا
ب هیژ و دژواره. ﴿١٨٤﴾ نه ری ما ناده نه هزارا خو

کو چو دیناتی ل دهف هه فالیی وان (کو پیغه مبه ره) نینه؟ بهلی نهو ژ ناگه هدار که ره کی ناشکه را پیغه تر نینه.
﴿١٨٥﴾ نه ری ما نهو هزارا خو د مهز نا تیا نهرد و نه سمانان و د تشتی خودی چنکریدا ناکهن، و دییت وهختی
مرنا وان [یان ئیزادانا وان ژ بهر گاوریییا وان] نیزیکی بوو بییت، فیجا ما نهو پشتی قورئانی باوه رییی ب کیژ
ناخفتنی دینن؟. ﴿١٨٦﴾ و ههر که سنی خودی [ب کار و کریاریت وی ییت خراب] گوهر و بهرزه بکهت،
نی که س نینه وی راسته ری بکهت، و دی وان هیلین ههر د خرابییا خو دا بزفرن. ﴿١٨٧﴾ [هه می موحه مه د]
پسیارا روژا قیامه تی ژ ته دکهن، کا کهنگییه و کهنگی و کهنگی دی ییت؟ بیژه: ب راستی زانینا وهختی هاتنا وی بهس
ل دهف خودایی منه، کهس نه شیت وهختی وی بده ته ناشکه را کرن خودی نه بییت، ژ نهرد و نه سمانان مهز نتره
بزائن [یان روژا دیت یا گرانه ل سهر نهرد و نه سمانان] ب سهر هه وهدا نا ییت ژ نشکه کیغه نه بییت، پسیارا
وی ژ ته دکهن، ههر وهکی تو دزانی ولی دگهری، بیژه: ب راستی زانینا [هاتنا] وی [روژی] بهس ل دهف
خودییه، بهلی باواهر ژ خه لکی [فی راستی] نوزانن.

الجزء التاسع

قُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ صُلُوحَ الْأَمَانَةِ إِنَّكَ كُنْتَ
 عَالِمُ الْغَيْبِ لَا تَسْأَلُنِي عَنِ الْغَيْبِ وَنَاكِسِي السُّوءِ
 إِنِّي أَنَا إِلَهِكَ تَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا
 تَغَشَّيَا حَمَلًا خَفِيًّا قَمَرَتْ بِهِ فَلَمَّا أَتَتْهَا أَعْلَتِ دَعْوَا
 اللَّهِ رَأًهُمَا الْإِنِّ أَنْتِنَا صَالِحَا لَتَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٨٩﴾
 فَلَمَّا أَتَتْهُمَا صَالِحًا جَعَلَ لَكُمُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى
 اللَّهُ عَنِ الْبَشَرِ كُلِّ أَتَشْكُرُونَ ﴿١٩٠﴾ أَلَيْسَ كُنْزًا مَالًا يَخْلُقُ سَيِّئًا وَهُمْ يَحْلِفُونَ ﴿١٩١﴾
 وَلَا يُسْطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾
 وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوا سَوَاءً عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ
 أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿١٩٣﴾ إِن الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادُ
 أَثْمَالِكُمْ قَدْ عَوْهُمْ فَلَيْسَ بِكُمْ لَكُمْ إِن كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَمْ يَرْجُلْ يَمْسُوكَ بِهَا أَلَمْ يَأْخُذْ بِطُحُونِ
 بِهَا أَلَمْ يَرْجُلْ بِبُصُرٍ بِهَا أَلَمْ يَأْخُذْ بِأَنَّا يَسْمَعُونَ
 بِهَا قُلْ أَدْعُوا شُرَكَاءَ كُفْرًا كَيْدُونَ فَلَا تُظْلَمُونَ ﴿١٩٥﴾

۱۷۵

﴿ ۱۸۸ ﴾ [هه ی موحه مه د] بیژنه نه ب دهستی منه
 مفایه کی بگه هینمه خو، یان زیانه کی ژ خو بدمه
 باش، نهو نه بیت یا خودی حه ز کری، و نه گهر من
 غه یب [تشی نه ناشکرا و نه بووی] زانیایه، دا پتر
 فایده کهم و خوساره ت نه دبووم [و زیان نه دگه هشته
 من] و نه ز ژ ناگه هدار کهر و مز گیتی پیغه تر نینم،
 بو وی مله تی باوه ریسی بیت. ﴿ ۱۸۹ ﴾ و نه وه [نانکو
 خودییه] هوین ژ یتیک کهس ب تنی چیکرین، و
 هه قسه را وی ژ ی چیکر، دا بیتا (سه برا) وی پی
 بیت و ل دهف هه سیست، فیتجا وهختی چویسیه
 نقینا وی، ب حال کهفت، حاله کی سفک، و ما د
 فی حالیدا، فیتجا وهختی گران بووی، [و بچو یک د
 زکیدا مه زن بووی] وی و زه لامی خو دوعا ژ خودی
 کرن: نه گهر تو زارو که کی ب کیزهاتی بدیه مه، نه
 دی ژ شوکورداران بین. ﴿ ۱۹۰ ﴾ فیتجا وهختی خودی
 [دوعایا وان قبویل کری] و زارو که کی ب کیزهاتی
 داییسی، هنده دوینده ها وان هه فیشکان [ب فی دانی]
 بو خودی [چی دکهن، و خودی بلندتر و پاقرتره ژ

وی شرا که و دکهن. [نهف نایه ته به حسی هنده دوینده ها نادم پیغه مبه ر و حه وایی دکهن ده می خودی
 دوینده داییسی شوینا سوپاسیا خودی بکهن هه فیشکان بو خودی چی دکهن چ ب نافکرنا وان ب
 نافیت خه له ت بکه نه بنده نه بو خودی یان غیری خودی - نه وی نهو کهرم دگه ل کری - دپه ریسن].
 ﴿ ۱۹۱ ﴾ نه ری نهو وی بو خودی دکهنه هه فیشک بی چو چی نه کهت، و نهو ب خو یست هاتینه چیکرن.
 ﴿ ۱۹۲ ﴾ و نهو نه شین هاریکاریا وان بکهن [خو نه گهر ژ ی بخوازن ژ ی]، و نه شین هاریکاریا خو ژ ی
 بکهن. ﴿ ۱۹۳ ﴾ و نه گهر هوین گازی وان [بوتان] بکهن بو راسته ریسی، ل دویف هه وه نائین [چونکی
 بهرن و دبئی روحن]، وهکی ئیکه چ هوین گازی وان بکهن یان بی دهنک بمین و گازی وان نه کهن.
 ﴿ ۱۹۴ ﴾ ب راستی نه ویت هوین دپه ریسن چیکریست خودینه، وهکی هه وه، فیتجا گازی وان بکهن بلا
 بهر سقا هه وه بدنه!! نه گهر هوین راست دیژن. ﴿ ۱۹۵ ﴾ نه ری ما وان [بوتان] پی هه نه پی ب ریتنه بجن؟
 یان دهست هه نه پی دربان بدانن؟ یان چاف هه نه پی بینن؟ یان گو هه نه پی گولی بین!! بیژنه:
 هوین گازی هه می هه فیشکیت خو بکهن، باشی هوین و نهو پیکشه بیلانن بو من بگپرن و چو دهره تی
 ژ ی نه دهنه من.

إِنَّ إِلَهِي اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١٧٦﴾
وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْمَعُونَ نَصْرَكُمْ
وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَصُدُّونَ ﴿١٧٧﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا
وَيَرْهَبُهُمْ يَظُنُّونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧٨﴾ خُذِ الْعَفْوَ
وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿١٧٩﴾ وَإِنَّمَا يَزْعَمُكَ
مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨٠﴾ إِنَّ
الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿١٨١﴾ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَىِّ ثُمَّ
لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٨٢﴾ وَإِذَا لَرْتَانِهِمْ بِأَيِّهِ قَالُوا لَوْلَا إِجْتَنَبْنَاهَا
قُلْ إِنَّمَا اتَّبَعُ مَا يوحى إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَآئِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ
فَأَسْمِعُوا لَهُمْ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٨٤﴾ وَأَذْكُرْ بِكَ
فِي نَفْسِكَ نَضْرَجًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿١٨٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَهُمْ يَخْشَوْنَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿١٨٦﴾

سجدة

﴿١٧٦﴾ ب پ راستی پشته‌شان و هاریکاری من خودییه،
ئه‌وی قورئان ئینایییه خوارئ، و ئه‌وه هاریکارییا
قه‌نجیکاران دکه‌ت. ﴿١٧٧﴾ و ئه‌وئت هوین ژ بلی
خودئ دپه‌رئسن، نه‌شئین هاریکارییا هه‌وه بکه‌ن،
و نه‌شئین هاریکارییا خو ژئ بکه‌ن. ﴿١٧٨﴾ و ئه‌گه‌ر
هوین گازی وان [بوتان] بکه‌ن بو ریکا راست،
گول هه‌وه نابن، و تو دینی به‌رئ وان یئ ل ته،
به‌لئ ئه‌و ب خو نابین. ﴿١٧٩﴾ لینه‌گرتنی و کار و
ئالیبی ساناهی بگه‌ر، و فرمانی ب کار و کریاریت
قه‌نج بکه، و روپی خو ژ نه‌فامان وه‌رگه‌ر.
﴿١٨٠﴾ و هه‌ر وه‌خته‌کی و هه‌سواسه‌ک ژ شه‌یتانی بگه‌هیه
ته، خو ب خودئ پاریزه، ب راستی ئه‌وی گوهدیر
و زانایه. ﴿١٨١﴾ ب پ راستی ئه‌وئت پارێزکاری کرین،
هه‌ر وه‌خته‌کی و هه‌سواسه‌ک ژ شه‌یتانی گه‌هسته
وان، [فه‌رمانا خودئ] هاته‌ بیرا وان، ئیجاب خو
دحه‌سن، و چاقیت وان باش روژ دبن، [و دزانن
ئه‌فه‌ و هه‌سواسا شه‌یتانییه، خو ژ گونه‌هی فه‌دکیشن
و گوهی خو ناده‌نه شه‌یتانی]. ﴿١٨٢﴾ و براییت

وان [ژ شه‌یتانان] هاریکارییا وان [گاواران] دکه‌ن د خرابیییدا، و پاشی ده‌ست ژ خرابییا وان به‌رناده‌ن.
﴿١٨٣﴾ و ئه‌گه‌ر تو بو وان چو موعجیزه‌یان نه‌ئینی، دئ بیژن: بلا ته ئیک ژ ده‌ف خو ئینابایه [بو ترانه]،
بیژه: ئه‌ز ل دویف وی تشتی دچم یئ کو و هی بو من پی هاتیت ژ به‌رئ خودایی منشه، ئه‌ف قورئانه
نیشان و ده‌لیلیت ئاشکه‌رانه ژ خودایی هه‌وه، و ریکا هیدایه‌تی و دلوفانییییه بو مله‌تی باوه‌ریبی بیت.
﴿١٨٤﴾ و ئه‌گه‌ر قورئان هاته‌ خواندن [د نفیژیدا و ژ ده‌رغه‌ی نفیژئ ژئ] گوهی خو بدنه‌ی و بی ده‌نگ بین،
دا دلوفانی ب هه‌وه بیته‌ برن. ﴿١٨٥﴾ و خودایی خو ب ترس و ئاشکه‌راییه‌ه و ب نه‌ینی و نافنجیشه (نافه‌را
ده‌نگی نزم و یئ بلند) سپنده و ئیقفاران بینه‌ بیرا خو، و ژ بی ئاگه‌هان نه‌به. ﴿١٨٦﴾ ب پ راستی ئه‌وئت ل ده‌ف
خودایی ته [کو ملیاکه‌تن] خو ل سه‌ر په‌رستنا خودئ مه‌زن ناکه‌ن و خودئ [ژ هه‌می کپاسییان] پاقر دکه‌ن،
و هه‌ر بو خودئ سوچه‌یان دبه‌ن.

سوره تائيفه

ل مهدينه يي هاتيه خوارى (۷۵) تائيه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ پسارا دهستکه فتیبت (خه زایى) ژ ته دکه ن
[کا دى چاوا تینه به لا فکرن، نه خاسمه پشتی ژیک
جودابوون ل سهر دهستکه فتیبت به درى په دابوویى]،
بیژه: دهستکه فتی بؤ خودی و پیغه مبه رینه [تائیکو
به لا فکرنا وان ب هیقیا پیغه مبه ریشه]، فیجا
پاریزکاریا خودی بکه ن [ل سهر دهستکه فتیان
ژیکفه نه بن، و ل بهر فرمانا خودی راوهستن]، و
نافه را خو درست بکه ن، و گوهداریا خودی و
پیغه مبه ری وی بکه ن ته گهر هوین خودان باوهر بن.
﴿۲﴾ ب راستی خودان باوهر بهس نه ون، نه ویت
ته گهر نافى خودی هاته ئینان، دلیت وان ژ ترساندا
خو دقوتن، و ته گهر قورئان ل سهر وان هاته خواندن،
باوهریا وان پتر لی دتیت، و پشتا خو ب خودی

موکوم و گهرم دکه ن. ﴿۳﴾ و نه ویت به رده وام [وب پهنگی پیدئى] نفیژان دکه ن، و ژ تستی مه دابیسی
خیران ددهن. ﴿۴﴾ ته ها ته فنه خودان باوهریت راست و درست، وان ل دهف خودایى خو بیك و پایه و
گونه هر ژیرن و رزقه کى بهر فره هیه. ﴿۵﴾ [حوکمی ژیکفه کرنا دهستکه فتیان ب دوبهاهیک هات، دى ب
وی پهنگی بیت یى خودی بقیبت، دگهل هندى کوب دلى هنده کان نینه ژى] ههروه کی خودایى ته توژ
مه دینه یى ده ریختی بؤ به درى [بؤ کاره کی ته قدیرا وی ل سهر بوو]، و هنده ک ژ خودان باوهران ته فیه یی
نه خوش بوو. ﴿۶﴾ پشتی بؤ وان راستی دیاربووی کوب دى سهر کهفن، جره بری [دهره هقی شه ریدا] دگهل
ته دکه ن، [و وان شهر پی نه خوشه] دى بیژى بؤ کوشتنی دتینه هاژوتن، و کوشتنی ب چاقیت خو دینن.
﴿۷﴾ و بیننه بیرا خو وختی خودی ژقان ب ئیک ژ دویان دابیسه هه وه [کاروانی قوره شییان، پان سهر کهفتن
ل سهر له شکهری وان]، به لی هوین حه ز دکه ن یا بی شهر بگه هیه هه وه [کو کاروانه]، و خودی دفت
ب تائیه تیت خو نه ویت هاتینه خوارى ل سهر شهرى، هه قیى بنه جه بکه ت، و گاوران بنر بکه ت. ﴿۸﴾
و دا هه قیى [کو ئیسلامه] بنه جه بکه ت، و پویچاتیى پویچ بکه ت، چهند نه ب دلى گونه هکاران [بوت
په ريسان] ژى بیت.

سورة الأنفال

بسم الله الرحمن الرحيم

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَأَتَوْا اللَّهَ
وَأَصْلَحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَنْ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيَمْرُقُونَ رِقَّتَهُمْ
يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ
مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿٥﴾
يَجِدُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ
وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ
اللَّهُ أَنْ يَحِقَّ الْحَقُّ بِكَلِمَتِهِ وَيَقْطَعَ دَائِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾
لِيُحِقَّ الْحَقُّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

إِذْ تَسْتَعِينُونَ رَبَّكُمْ فَأَسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدِّمُ الْفَلَاحِ
مِنَ الْمَلَكِ مَكَّةَ مُزْدَفِينَ ﴿٩٠﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى
وَلْيُظْمِئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٩١﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسُ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنَزِّلُ
عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَ بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ
رِجْسَ الْأَشْطَانِ وَلِيُزَيِّطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُنْثِرَ بِهِ الْأَعْدَاءَ
إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَكِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ
آمَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا
فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿٩٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٩٣﴾ ذَلِكَ كُفْرُوهُمْ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ
عَذَابُ النَّارِ ﴿٩٤﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا أَلْقَيْتُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا رَحَقًا فَلَا تُولُوهُمْ أَلَدَبَارٍ ﴿٩٥﴾ وَمَنْ يُؤْلَمْ يَوْمَئِذٍ
دُبْرُهُ أَلَّا يَتَحَرَ قَلْبًا لَإِيَّاهُ لَمَّا حَضَرَهُ إِلَى فَعَوْ قَدْ بَاءَ
يَغْضَبُ قَوْلَ اللَّهِ وَمَا أُولَئِهِمْ جَهَنَّمُ وَيَسُ الْمَصِيرُ ﴿٩٦﴾

﴿٩٠﴾ بیننه بیرا خو وه حتی [د شهر یی به دریدا] لافلاف
و ههوار ههوارا ههوه: ههوه سهرکه فتن و هاریکاری
ژ خودایی خو دخواست، ئینا بهر سفا ههوه دا، ب
راستی ئەز دئ ب هزار ملیاکه تیت ل دویش ئیک
پشته فانیسا ههوه کهم. ﴿٩٠﴾ و ئەف هاریکاری به بو
ههوه کر، دا بو ههوه بیته مزگینی ژ بهر یی خودیقه، و
دالیت ههوه پیی ته نابین [کو هوین دئ سهرکه فتن]،
و ب راستی سهرکه فتن بهس ب دهستی خودیقه،
ب راستی خودی یی سهردهست و کاربته جهه.
﴿٩١﴾ و بیننه بیرا خو ده می خهوه کا سفاک دلای ههوه
گرتی، و خودی ژ نیک خو هوین پیی دلته نا کرین و
باران بو ههوه ژ ئهسانی باراندی، دا ههوه پیی پاقر
بکهت [شویشتنی ل سهر خو را کهن، و دهست نثیری
خو بگرن و نثیری خو بکهن]، و دا ئاوازی
شهیتانی ژ دهف ههوه بهت [هوین نه بیژن ئەم دیکمین
و ئەو گه له کن]، و دا دلای ههوه ب بینفره هییی
موکوم بکهت، و پییان پیی رابگریت [ول بن پیی
ههوه گزر بکهت و نه به ته قن]. ﴿٩٢﴾ بیننه بیرا

خو ده می خودایی ته وهی بو ملیاکه تان هنارتی، ب راستی ئەز یی د گهل ههوه، ئیجا مزگینی ب
سهرکه فتنی بدنه ئەو ییت باوهری ئینابین و وان راگرن، ئەز دئ ترس و له رزی ئیخمه دلای و اندا ئەو ییت
گاور بووین، ئیجا هوین دربان داننه ستو و سهر تلای وان. ﴿٩٣﴾ چونکی وان دژاتیسا خودی و پیغه مبهری
وی دکر، و ههر کهسی دژاتیسا خودی و پیغه مبهری وی بکهت [بلا بزانی] هندی جزایی خودییه، ب
راستی جزایه کی دژاره. ﴿٩٤﴾ ئەفه ئیزایا ههوه یه ئیجا تامکه نی، [و بزانی] ب راستی [پوژا قیامه تی] ناگری
دوژه می بو گاورانه. ﴿٩٥﴾ گهل ئەو ییت ههوه باوهری ئینابین، ئەگەر هوین [د شهریدا] که فتنه بهر سینگ
گاوران، پشته خو نه دهنه وان و ژ وان نه رفن. ﴿٩٦﴾ و ههر کهسی وی پوژی پشته خو بدته وان و ژ وان
بره فیت، ژ بلی وی یی ل بهر بیت بهیته چهنگه کی دی یی شهر یی یان خو فه کیشیت، دا جاره کا دی ب هیز تر
بزه فیه، یان خو بدته د گهل دهسته که کا دی، ئیجا ب راستی ئەو ی پشته خو بدته وان و ژ وان بره فیت
[ژ بلی ئەو ییت مه بهستا وان هاتینه دیاری کرن] هیزایی غه زه با خودی بوو، و جهی وی دوژه هه و بیسه جهه.

﴿۱۷﴾ فَيُجَانِه هه وه وه دكوشتن، به لى خودى وه كوشتن و نه تو بوى [هه پيغمبر وه خي گه هشتيه سهرو چايت هه ميان] ته هافتي وه خي ته هافتي، به لى خودى هافتي، و دا خودى ب فى [هارى كرن و سه رتيختي] قه نجى و كه ره مه كا باش د گهل خودان باوهران بكهت، ب راستى خودى گوهدير و زنده زانايه. ﴿۱۸﴾ مه خسه د [ژ فان هاريكاريان] وه وه [خودى قه نجى] د گهل خودان باوهران بكهت، و پيلانيت گاوران سست بكهت، ب راستى خودى لاوازه رى پيلانيت گاورانه. ﴿۱۹﴾ [گهلى موشركان] نه گهر هوين سه ركه فتني دخوازن [بو وي يى راست و دورست]، فيجا سه ركه فتن ل دويف داخوازا هه وه هات [كا كى چتر و دورستره، خودى وه ب سه رتيخت]، و نه گهر هوين نه باره تيا [پيغمبرى و موسلمانان] بهيلن و بهس بكهن، نى نه فه بو هه وه چتره، و نه گهر هوين بزفر نه فه [گاورى و درمناتي]، ثم رى دى [بو هاريكاريه پيغمبرى و شكاندنا گاوران] زفر نه فه،

الجزء
الخامس

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِئَلَّيْكَ الْمُؤْمِنُونَ مِنْهُ بَلَاءٌ حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۱۷﴾ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَرِيمٌ ﴿۱۸﴾ إِنَّ تَسْتَفِئُوْا فَعِدَّ اللَّهُ لَكُمْ الْفَتْحَ وَإِنْ تَنْهَوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَعُدُّوا نَعْدُوْا لَنْ تُغْنِيَّ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۹﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَتَشْتَمِعُونَ ﴿۲۰﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿۲۱﴾ إِنَّ سَرَّ الْأَوَّابِ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿۲۲﴾ وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ يُعْرِضُونَ ﴿۲۳﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَهُ خَشِيعُونَ ﴿۲۴﴾ وَأَتُوا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا لَمَّا تَخِيصُوا عَنْكُمْ حَافَةً إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۲۵﴾

و كوم و هه ژمارا هه وه چو مفاي ناگه هيته هه وه، هوين چنه د گهل كه رى بن، و ب راستى خودى بى د گهل خودان باوهران. ﴿۲۰﴾ گهلى خودان باوهران، گوهداريه خودى و پيغمبرى وى بكهن، و پيغمبرى نه هيلن و پشتا خو نه دهنى، و گوهى هه وه ب دورستاي لى كا چ ديترت. ﴿۲۱﴾ وه كى وان نه بن نه ويت گوتين مه بهيست [كوته و دوروى و جوهينه] و وه ب خو [بهيستنه كا ب مفا] ناهيسن. ﴿۲۲﴾ ب راستى خرابترين جاندار ل دهف خودى، نه ون نه ويت كه ر و لال، نه ويت تى نه گهن [كا چ د خيرا و اندايه چ د خيرا و انداينه، هه لبت ته ف ثايه ته دهره قى هندهك مروفان ژ ثوباخا (عبد الدار) دا هاته خوار، دگوتن: ثم د راستا وى تشيدا يى موحه مه دى هاتى د كه ر و كوره و لالين]. ﴿۲۳﴾ و نه گهر خيرهك د و اندا [د كه ر و لالاندا] هه بايه، دا خودى هه قيبى ب گوهى وان ثيخت، و نه گهر ب گوهى وان ثيختسايه رى، هه ر دا پشتا خو دهنى و رويى خو ژ باوهرى و هر گيرن. ﴿۲۴﴾ گهلى خودان باوهران، بهر سقا خودى و پيغمبرى بدن [نانكوب لهز گوهداريه خودى و پيغمبرى بكهن] دهنى بو وى تشي گازى هه وه دكهت يى هه وه زيندى دكهت، و بزائن خودى مروفى و دلى مروفى زيك دكهت [نانكوب دلى دمريت و دگوهرت]، و ب راستى هوين دى ب بال ويقه تته كومكرن. ﴿۲۵﴾ و خو ژ ناتهفه كى بيارزن، نه بهس دى وان ب نى گريت، ژ هه وه، نه ويت ستهم كرين، و بزائن جزايى خودى ب راستى جزايه كى دژواره.

وَأَذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ
 أَنْ يَخْطِفَكُمْ النَّاسُ فَأَنْتُمْ تَصْرَحُونَ وَرَزَقَكُمْ
 مِنَ الظَّالِمِينَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 لَا تَحْزَنُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَحْزَنُوا أَمْتَنَ لَكُمْ وَأَشْرَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾
 وَعَلِمُوا أَنَّكُمْ قَتَلْتُمْ قَتْلَهُ وَأَنْتُمْ
 عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا
 اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
 وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ
 وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَبِيرُ الْمَكْرِينَ ﴿٣٥﴾ وَإِذْ أَنْشَأَ عَلَيْهِمُ
 آيَاتِنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ شَاءَ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا
 إِلَّا أَسْطُورٌ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا
 هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ
 أَوْ أُنْزِلْ عَلَيْنَا آيَاتٌ أَلَّا نَكْفُرَ بِهَذَا وَمَا كُنَّا بِهَذَا
 فِيهِمْ وَمَا كُنَّا اللَّهُ مُعَذِّبُهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾

﴿٣٦﴾ و بينه بيرا خو و هختی هویں ل مه که هی د کیم و بنده ست، هویں دترسیان خه لک [ئانکو موشرکیت مه که هی] ب له زه وه بگرن، قیجا [خودی] هویں حه واندن [و مه دینه بۆ هه وه کره تیورگه وه و په ناگه وه]، و ب هاریکاریا خو [پروژا به درئ] پشته فانیسا هه وه کر، و رزقی پاک و پاقر دا هه وه، دا هویں سوپاسیا خودی بکه. ﴿٣٧﴾ گهلی خودان باوهران: خیانه تی ل خودی و پیغه مبه ری نه کهن [کو هویں فهرمانیت وان بهیلن و ریکا وان نه گرن، و گونه هان بکهن]، و خیانه تی دئ مانه تیت خودا نه کهن، و هویں دزانن نه فا هه وه دراستا نه مانه تیدا کری خیانه ته. ﴿٣٨﴾ و بزائن ب راستی زاروک و مالی هه وه، جه رباندنه بۆ هه وه، و [بزائن] ب راستی خودی خه لاته کی مه زن ل ده فه [قیجا خه می ژ وی خه لاتی بخون، و بلا زاروک و مالی هه وه وی خه لاتی ژ ده ست هه وه نه کهن]. ﴿٣٩﴾ گهلی خودان باوهران ته گهر هویں پاریزکاریا خودی بکهن، دی قافییری ده ته هه وه [کو هویں راستی و پویچیپی ژیک قافیرن و ژیک جودا بکهن]،

و گونه هیئت هه وه دی پویچکهت و دی ل هه وه بۆریت، و نی خودییه خودانی کره ما مه زن. ﴿٣٠﴾ و بیننه بيرا خو و هختی نه ویت گاور بووین، توبین و نه خشه بۆ ته ددانان، دا ته زیندان بکهن و گری بدنه یان ته بکوژن، بان ته [ژ مه که هی] دهر بیخن، و فند و قیلان دکهن و نه خشه یان ددانن، و خودی ژی نه خشه یان ددانیت [ته کبیری دکهت]، و خودی چتیرین ته کبیر کره. ﴿٣١﴾ وهختی ئایه تیت مه ب سهر واندادهاته خواندن، دگوتن: مه بهیستن، ته گهر مه قیابایه، هم ژی دا وه کی فان ئایه تان بیژین، و نه فه ژ نه فسانه ییست پیشیان پنقه تر نینه. ﴿٣٢﴾ و بیننه بيرا خو ده می وان گوتی: خودیو ژه گهر نه فه [نه فا موحه مه د پی هاتی] هه قی بیت ژ نک ته هاتیت، تو بهر انه ژ که قران ژ نه سمانی ب سهر مه دا بیارینه، یان ئیزیه کاب ژان و دژوار بۆ مه بینه. ﴿٣٣﴾ و خودی وان ئیزا نادهت [هه مییان ب گشتی ب بهر ئیزا ناتیخت] و تو [هه ی موحه مه د] دناف و اندا.. و خودی وان ب بهر ئیزایی ناتیخت، و نه و داخوازا گونه ره ژیری بکهن.

وَمَا لَهُمْ آلَا يَعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أُولِيَائِهِمْ إِلَّا الظَّالِمُونَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ عِنْدَ النَّبِيِّ إِلَّا الْمَكَاةُ وَتَصَدِيقَةٌ قَدْ وُفِّقُوا الْعِدَاتِ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكَبُكُمْ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ لِلَّهِ كَفَرُوا إِنْ يَسْتَهْزِئُوا بِكُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنَّ الْأَوَّلِينَ آتَوْهُوَ قَاتِلَ اللَّهِ يَمَّا يَعْمَلُونَ بِصِيرٍ ﴿٣٩﴾ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاهُمْ أَكْثَرُ نِعَمِ الْمَوْلَىٰ وَنِعَمِ النَّصِيرِ ﴿٤٠﴾

﴿۳۴﴾ و وان چ هه به نه هیلیت خودی وان ب بهر نیزا بیخیت [پشتی تو و موسلمانیت لاواز ژ ناف وان دهر که فتن] و ما بوجی خودی وان نیزا نادهت، و نهو ریکا خه لکی ژ مزگه فتا حه رام [که عبهیی] دگرن، و نهو ب خو نه خودانیت مزگه فتی... خودانیت وی ژ پاریز کاران پیغه تر که سی دی نینه، به لی باراپتر ژ وان فی نوزانن. ﴿۳۵﴾ و نقیژا وان د مزگه فتیدا ژ فیتییان و دهستقوتانی پیغه تر چو سی دی نه بوو، فیجا ژ بهر وی گاور بیا هه وه دکر نیزایی بخون. ﴿۳۶﴾ ب راستی نهویت گاور بووین، مال و سامانی خو دمه زینخن، داریکا خودی ژ خه لکی بگرن، فیجا نهو دی مال و سامانی خو مه زینخن، و پاشی دی بژ وان بیه کول و کوفان و پاشی دی شکین زی، و نهویت گاور بووین دی د جهنه میدانینه کومکرن. ﴿۳۷﴾ دا خودی باش و خرابان [نانکو موسلمان و گاوران] ژیک فافتریت، و خرابان ب دانیه سهر خرابان و خپان کومکته سهریک، فیجا هه مییان دی که ته د دۆره هیدا، و نهو نه بیخ خوسارهت. ﴿۳۸﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه

وان: نهویت گاور بووین، نه گهر دهست ژ دژمناتیا خودی و پیغه مبهری بهر دهن و موسلمان بن، تشتی بوری ل وان نائیه گرتن، و نه گهر بزفر نهفه [ژ شه ری پیغه مبهری و دژمناتیا وی]، ب سویند ریکا خودی د راستا و اندا و نهویت وهکی وان یا دیاره کاچ بوو! ﴿۳۹﴾ و هوین [گهلی موسلمانان] شه ری وان بکه دا ریکا ئیسلامی نه ئیه گرتن، و دادینی خودی بیته سهریشکی هه می دینان، فیجا نه گهر [گاوران] دهست ژ دژمناتیسی و شه ری و گاورییی بهر دان [و موسلمان بوون]، ب راستی تشتی نهو دکه خودی دینیت. ﴿۴۰﴾ و نه گهر وان [دهست ژ کریاریت خو بهر نه دا] پشته خا دا هه وه، فیجا هوین بزنان خودی پشته فانی هه وه به، و نهو باشتین پشته فان و باشتین هاریکاره.

الجزء العاشر
سورة الأنفال

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِنْ
كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
يَوْمَ التَّلَاقِ أَلَجَمْعَاتِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۖ إِذَا
أَنْتُمْ بِالْعُدُوِّ الدِّينِيَّةِ وَهُمْ بِالْعُدُوِّ الْفُصُوءِ وَالرَّكْبِ
أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِاخْتِلَافِئُمْ فِي الْمِيْعَدِ
وَلَكِنَّ لِقَاضِي اللَّهِ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ
هَلَكَ عَنْ بَيْتِنَا وَيَحْيَىٰ مَنْ حَيَّ عَنْ بَيْتِنَا وَإِنَّ اللَّهَ
لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ۖ إِذْ يُرِيدُ اللَّهُ فِي مَنَامِكُمْ قَلِيلًا
وَلَوْ أَرَادَكُمْ كَثِيرًا لَفَاسَدْتُمْ وَلَكِنَّ غَنَمَ فِي الْأَمْرِ
وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۖ وَإِذَا
يُرِيدُكُمْ هُمْ إِذِ التَّفَقُّةُ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَقَلِيلُكُمْ
فِي أَعْيُنِهِمْ يَقْضِي اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ
تَرْجِعُ الْأُمُورُ ۖ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً
فَأَقْبُوا وَادْعُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

﴿۴۱﴾ و بزنان ب راستی هه دهسته قتییه کی ب
دهست هه وه بکه قیت، پینجیک ژئی بۆ خودی
و پیغمبه ری و مروقییت وی [ژ بابکی هاشم و
(موطه لب ی) و سیو بیان و قهله ندر و ریفتنگانه،
ئه گهر هه وه باوهری ب خودی و ب ئه واهه رۆژا
به درئی بۆ بهنده یی خو ئیناییه خواری، ئینایت
[رۆژا هه قی و نه هه قی ژیک هاتینه قافارتن]
رۆژا هه ردو دهسته ک [گاور و موسلمان] که قتییه
بهرئیک، و خودی ب خول سه ره می تستان یی
دهسته لانداره. ﴿۴۲﴾ وهختی هوین ل رهخی نهالا
تیزیکی مه دینه یی و ئه و [قوره شی] ل رهخی نهالا
دویری مه دینه یی، و کاروان [یی قوره شییان] د بن
هه وه دابوو، و ئه گهر هه وه ژفان دابایه یتکدو، هه وه
ژیک نه دگرت و هوین نه دبونه ئاخفتنه ک [کیمییا
هه وه، دا هه وه سست کهت، و ترسا پیغمبه ری د
دلایت و اندا، دا وان سست کهت، و هوین نه دکه قتنه
بهرئیک]، به لی خودی بی ژفان هوین ل فی جهی
که هاندنه ئیک، دا خودی وی بکهت یا دفیا بیت [کو

سه ریختنه موسلمان بوو، و شکاندا گاوران بوو]، و دای یی گاور بووی ب به لکه و نیشان گاور بیت،
و دای یی باوهری ئینایی ب به لکه و نیشان باوهری بی بیت، و ب راستی خودی گوهدیر و زیده زانیه.
﴿۴۳﴾ و بینه بیرا خو وهختی خودی ئه و کیم د خه وئیدا نیشا ته دایین، و ئه گهر ئه و گه له ک نیشا ته دابانه،
هوین دا سست و نه چار بن و داترسن، و دال سه ره کاری شه ری ب جره چن، به لی خودی سلامه تی دا
[ئه قه هه می چی نه دبوو]، ب راستی خودی ئاگه هه داری و بییه یا د سینگاندا [قه شار تی]. ﴿۴۴﴾ و بینه بیرا
خو وهختی هوین [د شه ری دا] که قتییه بهرئیک، مه ئه و ل بهر چاقیت هه وه کیم کرن [دا جه ساره تا هه وه پتر
لی بهیت]، و مه هوین ژی ل بهر چاقیت وان کیم کرن [دا ژ خو پشت راست ببن و کاری خو ب دورستی
نه کهن]، دا خودی وی بکهت یا دفیا بیت، و هه می کاروبار هه رب بال خودی قه دزقرن [هه ره کاره کی
جزایی وی دده تی]. ﴿۴۵﴾ گه لی خودان باوهران ته گهر هوین که قتنه بهرانبه ری کوم و دهسته کا گاوران خو
راگرن، و خودی گه له ک بینه بیرا خو، دا هوین سه ره فراه ببن.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَتَزَوَّجُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ
 رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا
 كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ يَمَّا يَعْمَلُونَ مُجِيطٌ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيْنَ
 لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ
 النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَآءَ الْفِئَتَانِ نَكَصَ
 عَلَى عَقْبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا
 تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ إِذْ يَقُولُ
 الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ عَرَّ هَؤُلَاءِ دِينَهُمْ
 وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ
 تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ
 وُجُوهَهُمْ وَأَدْبُرَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ
 بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلِيمٍ لِّلْعَمِيدِ ﴿٥١﴾
 كَذَٰبٌ إِلَٰهَ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
 فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

﴿٤٦﴾ و هوين [گهلی خودان باوهران] گوهدار بیا
 خودی و پیغمه مبرئی وی بکهن و بهر هنگاری ئیکدو
 نه بن، هوين دی سست بن و هه وه هیز و شیان
 نامینیت، و بیتهنا خو فرهه بکهن، ب راستی خودی
 دگهل بیتهره ه و سه بر کیشانه. ﴿٤٧﴾ و وهکی وان نه بن
 نهویت ژ مهزناتی و بو ناف و دهنگی خو، ژ مالا
 خو دهر که تین، و ریکا خودی ل خهلکی دگرن، و ب
 راستی نهو کاری نهو دکهن خودی پی ناگه هه داره.
 ﴿٤٨﴾ و وهختی شهیتانی کاری وان د چافتی واندا
 جوانکری و گوئییه وان: نهو رو کهس نه شتییه هه وه
 و کهس ب سهر هه وه ناکه فیت، و نهز پشته فان و
 هاریکاری هه وه مه. فیتجا وهختی هه ردو دهسته ک
 بهر هه مبرئی ئیک بووین، ل سهر پاشانیییت خو
 زفیری [وره فی] و گوئ: من شو له ب هه وه نینه، ب
 راستی یا نهز دینم هوين نابینن، و ب راستی نهز ژ
 خودی دترسم و خودی یی جزا دژوار و جزا گرانه.
 ﴿٤٩﴾ و بیژه وان وهختی دور و ییان و نهویت نه ساخی
 دلنیت واندا هه ی، دگوئ: فان موسلمانان، دینی وان

نهو د سهر دا برن [دینی وان نهو د بهر کاره کیرا کرن ژ وان یی مهز نتر]، و ههر کهسی پشته خو ب خودی
 موکوم بکهت، ب راستی خودی سهر دهست و کار بنه جهه. ﴿٥٠﴾ و نه گهر تو وان بیینی وهختی ملیاکهت
 روحا وان نهویت گاور بووین دستینن، و بهر و پشتیت وان دقوتن [دایمه نه کی ب ترس بیینی] [و ملیاکهت
 دی بیژنه وان] تامکه نه ئیزایا دژره هی. ﴿٥١﴾ و نه وه نه وه یا دهستیت هه وه کری، و ب راستی خودی چو
 سته می ل بهنده یان ناکهت. ﴿٥٢﴾ وان زی وهکی فیرعه ونی و ییت بهری وی باوهری ب نیشان و ئایه تیت مه
 نه ئینان، فیتجا خودی نهو ب گونه هیت وان هنگافتن و ئیزادان، و ب راستی خودی یی ب هیز و ئیزا دژواره.

ذَلِكَ يَأْنِ اللَّهُ لَمْ يَكُ مُعْتَرِافَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى
يَعْتَرُوا مَا بِنَفْسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ كَذَّابٌ أَلِ
فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ وَأَعْرَفْنَاهُ أَلِ فِرْعَوْنَ وَكُلَّ كَاثِبٍ ۝ ٥١
إِنَّ مَسَرَّاتِهِ عِنْدَ اللَّهِ الْإِذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُلَاقُونَ
الَّذِينَ عَاهَدَتْ مِنْهُمْ ثُمَّ يَفْضُلُونَ عَنْهُمْ فِي كُلِّ
مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ۝ ٥٢ فَإِنَّمَا تَتَفَقَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَتَرَدُّ بِهِمْ
مَنْ خَلَقَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۝ ٥٣ وَإِنَّمَا تَخَافُ مِنْ قَوْمٍ
خِيَانَةٍ قَالَيْدُ إِلَهُهُمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِبِينَ ۝ ٥٤
وَلَا يَخْشَى الْإِذِينَ كَفَرُوا وَسَبَّوْا إِلَهُهُمْ لَا يَعْمَلُونَ ۝ ٥٥
وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ
تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ
لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ يُوَفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَغْشَوْنَ ۝ ٥٦ وَإِنْ جَحَدُوا لِلنَّارِ
فَأَجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝

الجزء

﴿٥٣﴾ ئەفە خودی ب سەرئ وان ئینا، چونکی ب راستی ئەو قەنجی و کەرەما خودی د گەل ملەتەکی کرى، خودی وئ قەنجیی ناگوهوریت [زئ ناستینت و وان ئیزا نادەت] هەتا ئەو ملەت خۆ ب خۆ، خۆ نەگوهورن [سوپاسییا وی بهیلن و فرمائیت وی ب پشت گوھی خۆفە باقیژن]، و ب راستی خودی یئ گوهدیر و زانایە. ﴿٥٤﴾ و وان زى وهکی بنەمالا فیرەوونی و یت بەری وان [ب دەستیت خۆ ئەو قەنجی و کەرەم ژ خۆ کرن، ژ بیر کرن کاکێ ئەف خیر و کەرەمە د گەل وان کرن] نیشان و موعجیزە یت خودایى خۆ درەو دانان، قیجا مە زى ژ بەر گوئەیت وان ئەو د هیلاک برن، و مە بنەمالا فیرەوونی [د ئافیدا] خەنداقندن، و ب راستی ئەو هەمی [بنەمالا فیرەوونی و یت د گەل خەندقین و کوشتییت قورەیشیان] د ستەمکار بوون. ﴿٥٥﴾ ب راستی خرابترین جاندار ل دەف خودی ئەون، ئەو یت ل سەر گاورییى گاور بووین و پرژد بووین، و د بنیرا ئەو باوهرییى نائینن. ﴿٥٦﴾ ئەو یت تە سۆز و پەیمان زئ ستاندين،

باشی هەر جار سۆز و پەیمان خۆ دشکینن، و ئەو خۆ ژ ترس و شەرما دووبەیکا قئ شکاندنئ ناپارژن. ﴿٥٧﴾ [هەى موحەمەد] هەر دەمەکی تۆل سەر وان سەر دەست و دەستەلاتدار بى، تۆ وئ بریندار کرن و کوشتنئ ب سەرئ وان بىنە کو بۆ یت پشت خۆ بىنە چام و عیرەت [و یتدی جورئەت نە کەن شەپى د گەل تە بکەن، ژ ترسا ئەف ب سەرئ هەفائیت وان هاتى]، دا پێقە بچن. ﴿٥٨﴾ و هەر وەختە کئ تۆ ترسیایی کو هەندەک پەیمان خۆ د گەل تە بشکینن و خیانهتئ د گەل تە بکەن، قیجا وان ئاگە هدار بکە کو پەیمان د ناڤەرا هەو دەنا، وەکی وان ل بەر، ب راستی خودی حەژ خائینان ناکەت. ﴿٥٩﴾ و بلا ئەو یت گاور بووین [و پرژا بەدرئ ژ کوشتن و ئیخسیرییى پرژا بووین] وئ هزرئ نە کەن ئەو ژ ئیزایا خودی قورتالبوون، ئەو مە نە چار ناکەن [ئەم وان ب بەر ئیزا نە ئیخین]. ﴿٦٠﴾ و هوین زى [گەلی خودان باوهران] هندی هەو هە پئ چئ ببیت ژ هیزئ و هەسپیت گریدایی بۆ وان بەر هەف بکەن کو هوین پئ [ب وئ هیزئ] د ژمنیت خودی و د ژمنیت خۆ و هەندەکیت ژ بلی ئان هوین نانیاسن، خودی وان دنیا سیت، چاڤتر ساندی بکەن و هەر تشتە کئ هوین د ریکە خودیدا بەمە زىخن، دئ خیرا وی ل هەو ب خۆ زقريت، بئى ستەم ل هەو بێتە کرن [خیریت هەو بێتە کیمکرن یان بێتە ژ بیر کرن]. ﴿٦١﴾ و ئەگەر ئەو [دژمن] بەر ب ئاشتییقە هاتن، قیجا تۆ زى بەر ب ئاشتییقە هەپە، و پشتا خۆ ب خودی گەرم و موکوم بکە، ب راستی ئەو یئ گوهدیر و زیڤە زانا.

وَأَنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوا فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
بِصْرِهِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْفَافَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ
مَافِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا لَقْتَ بَيِّنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ
أَلَفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٥﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا وَمَنْ آمَنَ مَعَكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٦﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا مَنِ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَبَرُوا
يَعْلَمُوا مَا أَنتَبِينَ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَفْعَلُوا الْقَالَ مِنْ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٧﴾ أَلَمْ تَرَ
أَنَّ اللَّهَ عَمِلَ فِيكُمْ صَاعِقًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ
صَابِرَةٌ يَفْعَلُوا مَا أَنتَبِينَ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَفْعَلُوا
الْقَالَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ
أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يَشْخِطَ فِي الْأَرْضِ يَرِيدُونَ عَرَضَ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٩﴾ لَوْلَا كِتَابٌ
مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧٠﴾ فَكُونُوا
مِمَّا عِنَّمَا تُحْلِلُوا طَيِّبَاتٍ وَأَتَوُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧١﴾

﴿٦٢﴾ و نه گهر وان [ب وئ ناشیبوونی] فیا ته بخاپین
[موله تی بؤ خو چیکه، دا کاری خو باش بکه]،
[خه می نه خو] فیجا ب راستی خودی به سی تیه،
ته وه یی تو ب پشته فانییا خو و یا موسلمانان ب هیز
نیخستی. ﴿٦٣﴾ و ته وه یی دلیت وان [بیئت ته وس
و خه زره جیان] گه هاندینه ټیک، و نه گهر هندى د
ته ردیدا هه ی، هه می ته دابایه، ته نه دشیا تو دلیت
وان بگه هینییه ټیک، به لی خودی گه هاندنه ټیک،
ب راستی خودی یی سهرده ست و کاربنه جهه.
﴿٦٤﴾ هه ی پیغه مبه ر، خودی به سی تیه و به سی
وانه زی ته ویت ریکا ته گرتین ژ خودان باوهران.
﴿٦٥﴾ هه ی پیغه مبه ر تو ناقل خودان باوهران بده و
وان گهرم بکه ل سهر شهر ی، نه گهر بیستیت سهر کیش
ژ هه وه هه بن، دئ شینه دوسه دان، و نه گهر سه د که س
ژ هه وه هه بن دئ شینه هزاران ژ گاواران، چونکی ته و
مله ته کن [هه قی یی] تی ناگه هن [فیجا به ره مبه ری
خودان باوهران خو راناگرن]. ﴿٦٦﴾ ته ها قی گا قی
خودی ل سهر هه وه سفک کر، و زانی لاوازییه کال

دهف هه وه هه ی، فیجا نه گهر سه دیت سهر کیش و چه سپان ژ هه وه هه بن، دئ شینه دوسه دان، و نه گهر هزار
ژ هه وه هه بن، ب ده ستویرا خودی دئ شینه دو هزاران، و ب راستی خودی دگهل بیفهره و سهر بکیشانه.
﴿٦٧﴾ بؤ چو پیغه مبه ران دور ست نینه نیخسیر هه بن [و به ده لی به ران به ر وهر گرن]، هه تا کوشته کا زیده د
ته ردیدا نه که ن [دا گا ور رسوا ببن و پشته فانییت وان کیم ببن] و هه وه [ب وهر گرتنا به ده لی به ران به ر نازا کرنا
وان]، به رتال و متایی دنیایی دقیت، و خودی خیرا ناخه تی بؤ هه وه دقیت، و خودی ب خو سهر ده ست و
کاربنه جهه. ﴿٦٨﴾ و نه گهر ژ به ر حوکمی خودی یی به ری نوکه نه بایه [کو خودی ژ به ر نجتیه ادا خه له ت
که سی ئیزا ناده ت]، دا ئیزایه کا مه زن ژ به ر به ده لا هه وه وهر گرتی، هه وه هنگیفیت. ﴿٦٩﴾ فیجا ژ وی مالی ب
ده ست هه وه که قتی [کو غه نیمه یه] بخون، حه لال و پاقره، و [ژ نوکه و ټقه] ژ خودی بتر سن [و نه ده نه سهر
وی تشتی یی خودی ده ستویر پی نه دایی] و خودی گونه هه ژ به ر و زیده دلوفانه.

﴿۷۰﴾ هه ی پیغمبر، بیژه وان تیخسیریت د ناف دهسیت هه وهدا، نه گهر خودی بزائیت خیرا ده وهدا هه ی وئیه تا هه وه یا دورسته، دی ژ وی چیتر دته هه وه یا ژ هه وه هاتییه وهر گرتن، و دی ل گونه هیت هه وه بوری، و خودی گونه ژیه ر و دلوفانه. ﴿۷۱﴾ و نه گهر وان بقیث خیانه تی ل ته بکه، ب راستی وان بهری نوکه خیانه تال خودی کری، فیجا توب سهر وان تیخستی [و نه گهر نه جاره کا دی بزفرنه سهر خیانه تا حق، جاره کا دی خودی دی ته ب سهر وان ئیخیت]، و خودی زیده زانا و کاربنه جهه. ﴿۷۲﴾ ب راستی نه ویت باوهری ئینیین و مشهخت بووین، و ب سهر و مالی حق جهاد دریکا خودیدا کرین، و نه ویت موسلمان فحه وان دین و هاریکاریا وان کرین، نه فحه هه می هاریکار و میراتخوریث ئیکن، و نه ویت باوهری ئینیین و مشهخت نه بووین، ل سهر هه وه نه واجبه هوین هاریکاریا وان بکه، و میراتخوری دناقبه را هه وه دا نینه، هه تا مشهخت نه بن، و نه گهر هاریکاری ژ هه وه خواستن، هاریکاریا وان

بکه، ژ بلی هندی هاریکاریا هه وه ل سهر مله ته کی بخوازن دناقبه را هه وه و واندا په یانه ک هه بیت، و کاری هوین دکه خودی دینیت. ﴿۷۳﴾ و نه ویت گاوربووین هنده ک هاریکاریت هنده کانه [نانکو هاریکار و پشته فائیت ئیکن]، و نه گهر هوین زی هاریکاری و پشته فانییا ئیکدو نه که، دی به لا و خراییه کا مه زن نه ردیدا چیتیت. ﴿۷۴﴾ و نه ویت باوهری ئینیین و مشهخت بووین، و جهاد دریکا خودیدا کرین، و نه ویت مشهخت فحه وان دین و هاریکاریا وان کرین، نه ها نه فحه خودان باوهریت راست و دورست. گونه ژیه رن و دانه کا ب ریز و ب قه در بق وان هه یه. ﴿۷۵﴾ و نه ویت پستی هنگی باوهری ئینیین و مشهخت بووین، و جهاد دگه ل هه وه کرین، نه ها نه فحه ژ هه وه نه. و د به رنامه و حوکی خودیدا مرفیت ئیک ژ بیانیان هه ژیرن بینه میراتخوریث ئیکدو. ب راستی خودی ناگه ه ژ هه می تشی هه یه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ قُلْ لِمَن فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَشْرَىٰ إِن يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ عَفُوٌّ رَحِيمٌ ۝ وَإِن يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ إِن الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُوَ يَأْمُرُ لَهُمْ وَالْفُسَيْمُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَانصَرَوْا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يهاجِرُوا مَا لَكُم مِّنْ وَلِيَّتِهِم مِّن شَيْءٍ حَتَّىٰ يهاجِرُوا وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّمْنٌ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَقَعُّوهُمْ كُلٌّ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَانصَرَوْا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِن بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجْهَهُوَ أَمْعَكُمْ قَوْلُكُمْ مِنْكُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

سُورَةُ تَهْوِيه

ل مہدینہ یں ہاتیسہ خوارئ (۱۲۹) ثایہ تہ

﴿۱﴾ تہفہ بہرائتہ [ژ پھیانی دہرکہ فتنہ] ژ خودئی و پیغمبرئی وی، بؤ وان تہویت ہموہ پھیان د گہل دابین ژ موشرکان. ﴿۲﴾ فُیجا [گہلی گاوران] چار ہمیشان [مہخسدہ ہیقت ہرامکریہ کو شہر تیدا بیتہ کرن: (رجب، رئی القعدہ، رئی الحجہ، محرم)] بی ترس و ٹیمن د تہریددا بگہرن، و بزائن ہوین نہشین خودئی نہ چار بکھن [کوہوہ ب بہر نیازی نہ تیخت]، و ب راستی خودئی رسواکری گاورانہ. ﴿۳﴾ و تہفہ ناگہدار کرنہ ژ بہرئی خودئی و پیغمبرئی ویشہ، د پؤزا جہڑنا حہ جیاند، بؤ ہمہ می خہلکی، کو خودئی و پیغمبرئی وی دہرینہ ژ موشرکان [تہویت پھیانا خو دشکینن]، فُیجا تہ گہر توبہ بکھن، تہفہ د خیرا ہموہ دایہ و تہ گہر ہوین روپیئی خو وەرگپرن [ول سہر شرکا خو بمینن] فُیجا بزائن ہوین نہ

نہ چارکریٹ خودینہ، [کو ولی بکھن نہشیت ہموہ نیزا بدت] و [توہی موحمہد] مزگنیسی ب نیزاہ کا ب ژان و دژوار بدہ تہویت گاور بووین. ﴿۴﴾ و ژ بلی وان [موشرکان] تہویت ہموہ پھیان دابینی پاشی وان چو ژ پھیانا خو کیم نہ کربیت و نہ بووینہ پشتہ فان و ہاریکارت کہ سہ کی ل سہر ہموہ، پھیانا وان بگہہیننہ وختی وئی یی دیارکری، ب راستی خودئی حہ ژ پاریز کاران دکہت [تہویت پاریز کاریا خودئی دوی تشتیدا دکہن تہوئی ل سہر وان ہرامکری و پھیانا خو ب جہ دینن]. ﴿۵﴾ فُیجا تہ گہر ہیقت ب رویمہت و ہرامکری بؤرین و دہرکہ فتن، ہمہ می موشرکان بکوژن، ل ہر جہہ کی ہوین لی بینن و ب دہست ہموہ بکھفن، و بگرن و تیخسیر بکھن و ل دؤر بزفرن و ہمہ می زیرہ فانگہ ہان لی بگرن، فُیجا تہ گہر توبہ کرن و نفیژ کرن و زہ کاتا مالی خو دان، فُیجا رینکا وان بہر دہن، ب راستی خودئی گونہ ہر ژبہر و دلوفانہ. ﴿۶﴾ و تہ گہر ٹیک ژ موشرکان خو ہافیتہ بہختی تہ، بحوینہ داکہ لامی خودئی گولی بیت [وقورثانی بؤ بخوینہ]، پاشی بگہہینہ وی جہی یی لی ٹیمن بیت، چونکی ب راستی تہ و ملہ تہ کی نہ زائن.

سُورَةُ تَهْوِيه

الْمُتَّقِينَ

بِرَّاءَةً مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي
اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ﴿١﴾ وَأَذِّنْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُمْ حَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا
أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢﴾
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا
وَلَمْ يَطْغُوا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْأَيْمَةِ عَاهَدْتُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٣﴾ فَإِذَا أَسْلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرُمَ
فَأَقْصُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَخْصِرْهُمْ
وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا
الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤﴾ وَإِن أَصْحَابُ
الْمُشْرِكِينَ أَسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَمَ
اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

﴿۷﴾ چاوا موشرکان دئی په بیان ل دهف خودی و پیغه مبهری وی هه بن، ژ بلی وان نه ویت هه وه په بیان ل که عبهیی داییی، هندی نهو د گهل هه وه د راست بن، هوین ژی د گهل وان د راست بن، ب راستی خودی چه ژ پارترکاران دکته [جهینانا په بیانی ژ پارترکارییه]. ﴿۸﴾ چاوا [دئی وان په بیانا خودی و پیغه مبهری هه بیت] نه گهر نهو ب سهر هه وه بکه فن، مروغانی و په بیانی بهر چاف ناگرن، ب دهفی خو هه وه رازی دکهن [نانکو ده فنهر میسی د گهل هه وه دکهن، و دلی وان ل سهر هه وه تزی کهر ب و کینه]، و دلی وان ناگریت [نهو نهو ا د گهل هه وه دبیت ب جه بیت]، و بارهتر ژ وان ری ده رکه فتنیه. ﴿۹﴾ ثایهت و نیشایت خودی ب بهایه کی کیم فروتن، و ریکا خودی ل خه لکی گرتن، ب راستی نهو نهو دکهن گله ک کرپته. ﴿۱۰﴾ [نه بهس د راستا ته ب تنیدا و هسانه] نهو د راستا چو خودان باوهراندا په بیان و مروغانی بهر چاف ناگرن، و نه ها نه فنه، زیده گا فیکه ر [بییت ددهنه سهر تان و په ژانی خودی]. ﴿۱۱﴾ نه گهر

توبه کرن و نفیتر کرن و زه کات دان، فیجا براییت هه وه نه د دینیدا، و هم ب دریژی و ب هه می رهنگان نیشان و ثایه تیت خو بو وان دیار دکهن، نه ویت دزانن. ﴿۱۲﴾ و نه گهر په بیانیت خو نه ویت ب سویند موکوم کرین، بشتی د گهل هه وه دایین بشکینن، و نه زماندریژی د راستا دینی هه وه ا کرن [تان تی قوتان]، فیجا سهریت گاوریی بکوژن، ب راستی وان چو سویند و په بیان نینن، به لکی بهس بکه ن و ب پاشفه بچن. ﴿۱۳﴾ نه ری ما هوین [گهلی موسلمانان] شه ری وان ناکهن، نه ویت سویند و په بیانیت خو شکاندین، و ل بهر بوون پیغه مبهری ده ربیخن، و ده سیتیکی وان شه پ د گهل هه وه کربوو، ما هوین ژ وان دترسن [لهوا هوین شه ری وان ناکهن]؟ خودی هه زیتره هوین ژی بترسن نه گهر هوین خودان باوهر بن.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقْتُمُوا
لَعَنُكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ
كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا
ذِمَّةَ يَرْصُونَكُمْ يَا قَوْمِ هَهِمُ وَتَأْتِي قُلُوبُهُمْ وَأَكْزَرُهُمْ
فَيَسْفُحُونَ أَشَارُوا بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ
سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ لَا يَرْقُبُونَ
فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةَ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ فَإِنْ
تَابُوا وَآمَنُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا الزَّكَاةَ فَلَا حَوْلَ لَكُمْ فِي
الَّذِينَ وَلَقَدْ لَعَنُوا لِقَوْمٍ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ وَإِنْ
نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ فَمِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعْنُوا فِي دِينِكُمْ
فَقَاتِلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّكُمْ
يَتَّقُونَ أَلَا تَنْتَبِهُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ
وَهُمْ يُبْخِرُ الرُّسُولَ وَهُمْ بَدَّوْكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
أَتَخْشَوْنَهُمْ فَإِنَّهُمْ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَبَرَحْمَةٍ لَّهُمْ فِيهَا
 نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَلِيلِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
 عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءِابَاءَكُمْ
 وَءِخْوَانَكُمْ ءَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ
 وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن
 كَانَتْ ءِابَاؤُكُمْ وَءِبْنَاؤُكُمْ وَءِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ
 وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ
 كَسَادَهَا وَمَسْكِنٌ تَرْضَوْنَ أَحَبُّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ
 بِأَمْرٍ ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ
 اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ
 كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمْ
 الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ
 سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا
 لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

﴿٢١﴾ خودایی وان مرگینییی ب دلخوانییی ژ دهف
 خو، و ب رازیوونی و بهحهشتیت بو وان خوشی
 تیدا بهردهوام، ددهتی. ﴿٢٢﴾ ههروهه دئی تیدا بن،
 ب راستی خه لاتی مهزن شهوه شهوی ل دهف خودی.
 ﴿٢٣﴾ گهلی خودان باوه ران، باب و باهر و برایت
 خو نههه لگرن هه فال و خوششتی، نه گهر وان گاوری
 شوینا باوه ریی هه لبارت، و هه ره کسهی ژ ههوه وان
 بو خو بکه ته خوششتی [پشتی گاوری هه لبارتی]،
 نه شه شه ژ سته مکارانه. ﴿٢٤﴾ بیژه: نه گهر بایت ههوه
 و زارو کیت ههوه و برایت ههوه و ژنیت ههوه، و
 عه شیر ههوه و مالی ههوه ب دهست خو شه ئینی،
 و بازو گانییا هوین ژئی بترسن بشکیت و نه چیت، و
 خانیشیت ههوه پی خوش، ل دهف ههوه شریتر و
 خوششتیر بن ژ خودی و پیغه مبه ری و ژ جیهادا
 دریکا خودیدا، قیجا خو بگرن هه تا فه رمانا خودی
 دتیت، و خودی ب خو مله تی ژ ری دهرکه فتی
 راسته ری ناکهت. ﴿٢٥﴾ ب سویند خودی هوین ل
 گه لهک جهان ب سه ریختستن، و هاریکاریا ههوه کر

[وه کی به دری و حوده ییی و خه به ری و فه کرنا مه که هی]. و رورژا حونه یینی ژی [هاریکاریا ههوه کر]،
 گه له کییا ههوه هوین گهر مکران [وهوه گوت: نه فرو گه لهک بهرام بهر کیمه ک ناشکین] و فنی گه له کییی
 چو فایده ژی نه گه هانده ههوه، و چو ژ ههوه نه دا پاش، و نه رد ب بهر فره هییا خو شه ل ههوه بهر تنگ بوو،
 پاشی ههوه به ری خو وهر گپرا و هوین ره فین. ﴿٢٦﴾ پاشی خودی [پشتی هوین ره فین] دلخو شیا خو ب
 سه ره پیغه مبه ری خو و خودان باوه راندا ئینا خواری، و له شکه رهک [بو پشته ئانییا ههوه] ئینا خواری، ههوه
 نه ددیتن، و نه ویت گاوریو یین نه شکه نه جدهان و نه شهیه جزایی گاوران.

﴿٢٧﴾ پاشی خودی پستی فی توبه یی دده ته سه ر وی یی وی بثیت و خودی ب خو گونه هژیه ر و دلوفانه. ﴿٢٨﴾ گلی خودان باوهران، ب راستی هندی موشرکن دیسن [پساتیا وان یا شرکی و سالوخهت و هزرویرانه]، فیجا بلا پستی فی سالی [کوسالا نه هی مشه ختی بوو] نیزیکی مزگه فتا که عبه یی نه بن، [و نایت ژ نوکه و پتیه بینه که عبه یی بو حه جی و عومره یی] و ته گهر هوین [ژ نه هاتنا وان بو مزگه فتی] ژ خیزانیی [هه ژاریی] بترسن [چونکی ب هاتنا وان ره و اجه که دکه فیه کرین و فروتنا هه وه]، فیجا ته گهر خودی بثیت دی هه وه ژ که ره ما خو ده وله مه ند که ت. ب راستی خودی یی زانا و کاربنه جهه. ﴿٢٩﴾ گلی خودان باوهران [شهری د گهل وان بکه نه ویت باوهریی ب خودی و رژا قیامه تی نه نین، و نه و خودی و پیغه مبه ری وی حه رامکری، حه رام نه که ن، و دینی راست بو خو نه که نه دین، ژ وان ته ویت کتیب بو هاتین [جو هی و فه له] هه تا ب ده ستیت خو زیره سه ری دده ن و ته ویت شکه سستی. ﴿٣٠﴾ و جو هیان گوت:

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عِلْمِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عِيلَةً فَسَوْفَ يَغْنِيْكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا يَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدْعُونَ إِلَى الْحَقِّ مِنَ الْإِيمَانِ أُولَئِكَ كَتَبَ حَقَّ يُعْطُوا الْعَذَابَ عَنْ يَدِ وَهُمْ صَغِيرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَاتِلْهُمْ إِنَّهُ يُوَفُّ كَوْنَهُمْ أَنَّهُمْ أَجْبَارُهُمْ وَرَهْبَتْهُمْ أَزْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَمَا أُمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٠﴾

عوزه ر کورپی خودیه، و فه له یان گوت: عیسا کورپی خودیه، ته فه گوتنا وانه ته و ب ده فی خو [فی] دبیزن [بی نیشان و بی به لگه و گوتره]، چا فل وان دکه ن بیت به ری وان گاور بوو بین [د چهرخ و سه رده میت بو ریدا و هکی یونان و رومانان]، خودی وان بکوژیت [له عنه تان ل وان بکه ت]، چا واته و به ری خو ژ هه قیپی و هر دگیرن بو پویچیپی؟! ﴿٣١﴾ ته وان [مه خسه د جو هی و فه له] زانا و عیاده تکه ریت خو و عیسا یی کورپی مه ری می بو خو خودا دانایینه، و فه رمانا وان نه هاییه کرن ژ خودایه کی زیده تر به ریسن، کو ژ وی پیغه تر چو خوداییت دی نین، و ب راستی ته و یی پاک و پاقره ژ وی سالوخه تی موشرک دده نی.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ
يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٢٢﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ
رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الَّذِينَ
كُفِرُوا وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
يَكْذِبُونَ أَلْهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَسْخَفُونَهَا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ قَبَسَتْهُمْ يَعْدَابُ الْيَوْمِ يَوْمَ يَخْمَى عَلَيْهَا
فِي تَارِيحٍ مَبْعُوثٍ فِيهَا يَحْمِلُونَهَا هُمْ وَجُنُودُهُمْ
وَلَهُمْ فِيهَا مَا كَانَتْ تَمْتَلِكُ أَنْفُسُكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ
تَكْذِبُونَ ﴿٢٤﴾ إِنْ عُدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا
أَرْبَعَةٌ حَرْبٌ ذَلِكَ الْيَوْمِ الْقِيَمَةُ فَلَا تَغْلِبُوا فِيهِ تِ
أَنْفُسَكُمْ وَقَتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَمَا
يَقْتُلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٥﴾

﴿٢٢﴾ دَفِین [و ل بهر دگهړن] رڼا هییا خودی
[کو قورئانه] ب دهفت خو بښه مرین، و خودی
ناهیلیت، هتا رڼا هییا خو ته مام نه کت و ب
سهرنه یتخت، خو گاواران پی نه خوش زی بیت.
﴿٢٣﴾ نهو [خودی] نه وه پی پیغه مبرئی خو ب ریکا
راسته ریکرنی [کو قورئانه] و ب دینی راست هنارتی،
دا بکه ته سهریشکا هم می دینان، و ب سهر هم می
دینان یتخت، بلا موشرکان پی نه خوش زی بیت.
﴿٢٤﴾ گهل نه ویت هه وه باوهری یتاین، ب راستی
گهل ه ژ زانا و عبادته تکه ران [ژ فله و جوهیان]
مالی خه لکی ب نه هقی دخون [ب ریکا بهرتیلی
و سه لقی و حه رامیی]، و ریکا خودی ژ خه لکی
دگرن، و نه ویت زیر و زیخان ددانه سهریک [و هقی
خودی ژئ دهرنه یتخن] و د ریکا خودیدا نه مه زیخن،
قیجا [هه می موحه مه د] تو مزگینی پی ب یتزیه کاب ژان
و دژوار بده وان. ﴿٢٥﴾ رڼا [زیر و زیف] د تاگری
جه هه میدا دتینه سورکر و گهر مکر، و نه یتیت
وان و نه نشیت وان و یتیت وان پی دتینه داخکر،

[دی یتنه وان] نه ها نه هه نه وه یا هه وه بو خو دانیه سهریک، قیجا تامکه نه وی [بخون] یا هه وه بو خو
دانیه سهریک. ﴿٢٦﴾ ب راستی رڼا خودی نه رد و نه سان چیکرین، هه ژمارا مهان ل دهف خودی دواژه
مه هن، هه وه کی خودی دکتیا خودا [دهی پاریستی] بجه کری، ژوان مهان چار ژئ ب ریمه تن [د وان
مهاندا] ژو القعه، ژو الحجه، موحه رهم و رجه ب) شهر و کوشتن تیدا نه دور سته، نه هقیه [تیسلا مه]
دینی راست و دور ست [نه وی قهری فان مهان دگری]، قیجا د فان مهاندا سته می ل خو نه کهن [نانکو
کوشتن تیدا نه کهن]. و هوین هم می پیکه شهر پی موشرکان بکه، هه وه کی نه وه می پیکه شهر پی
هه وه دکه، و بزنان خودی دگهل پاریزکارانه.

إِنَّمَا السَّيِّئَةُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ
كَفَرُوا يُحْلِقُونَ، عَامًّا وَيُحَرِّمُونَ، عَامًّا يُوَاطِّئُونَ
عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحْلِقُوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْتٌ لَهُمْ
سَوْءٌ أَعْمَلِيهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾
يَتَّخِذُهَا الذِّبْنَ ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ
انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَنَا قُلْنَا إِلَى الْأَرْضِ ارْجِعُوا
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَنْصُرُوهُ
شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِلَّا تَنْصُرُوهُ
فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ
إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ
مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ
لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السَّفْلَى
وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

﴿۳۷﴾ ب پ راستی گیر و کرنا [پاششیخستا] پرویمه تا مه هی بؤ مه هه کا دی [ئانکو گوهورینا وان هه یثیت خودان پرویمه ت و شهر تیدا حهرام ب هنده ک مه هی ت دی، دا پرویمه تی وئ بشکینن] زیده بوونه د گاوریسیدا، نه ویت گاوریسین پی به رزه و گومپا دین، ساله کی حه لال دکه ن و سالا دی حهرام دکه ن، دا هندی وئ هه ژمارئ لی بکه ن یا خودئ حهرام کری، قیجا نه و ب فئ کریارا خو حهرامئ خودئ حه لال دکه ن. کارئ وان یئ خراب یئ بؤ وان هاتیه خه ملاندن، و خودئ ب خو ژئ نه ویت گاوریسته ری ناکه ت. ﴿۳۸﴾ گه لی خودان باوهران هه وه خیره، نه گهر بؤ هه وه هاته گوتئی، هوین هه می د ری کا خودیدا دهر که فن بؤ جیهادی، [هوین] دهر دیدا له ش گران دبن، ئه ری هه وه ژيانا ئاخره تی دا ب ژيانا دنیا یئ؟ قیجا [بزائن] خو شیا ژيانا دنیا یئ ل بهر یا ئاخره تی چو نینه، یا کیم و بی قیمه ته. ﴿۳۹﴾ و نه گهر هوین [گه لی خودان باوهران] هه می پیکشه نه چنه جیهادی، دئ خودئ ب ئیزیه کا دؤار هه وه ئیزاده ت، و دئ

هه وه ب غه یری هه وه گوهوریت. و هوین نه شین چو زیانی ژئ بگه هینئی، ب پ راستی خودئ ل سهر هه می تستان یئ ده سته لاتداره. ﴿۴۰﴾ نه گهر هوین [گه لی خودان باوهران] پشته فانی و هاریکاریا وی [پیغه مبه ری من، موحه مه د] نه که ن، نئ ب پ راستی خودئ هاریکاریا وی کر، وختئ گاوران نه و [پیغه مبه ر ل مه که هی] ئیک ژدویان [کو نه بو به کره] دهر ئیخستی، وختئ نه و هه ردو د شکه فقیقه بوون، ده می دگوتره هه فالی خو [نه بو به کری] ب خه مه نه که فه، نئ خودئ یئ دگه ل مه، [هنگی] خودئ دلره حه تیسا خو ب سهر دا داریت و پشته فانیسا وی ب له شکه ره کی کر هه وه نه ددیت، و داخوازا گاوران بؤ [شرکی و گاوریسی] ب بن ئیخست، و داخوازا خودئ [بؤ ئیسلامئ] ب سهر ئیخست و بلندکر، و خودئ ب خو سهر ده ست و کار به جهه.

أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١﴾
لَوْ كُنْتَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَقَرًا قَاصِدًا لَآتَبَعُوكَ
وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ السَّعَةُ وَتَسَّخَلْتُمُوتُ بِاللَّهِ
لَوْ أَنْتَ تَطَعْنَا لَمِزْنَا بِمَعَكُمْ يَهُدْيُكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢﴾ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ
حَتَّى يَتَّبِعَنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣﴾
لَا يَسْتَنْذِرُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ
يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾
إِنَّمَا يَسْتَنْذِرُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَأَزْثَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٥﴾ وَلَوْ
أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ
فَقَبَضَهُمْ وَقَبَلْ أَعْدُوا مَعَ الْفَاقِعِينَ ﴿٦﴾ لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ
مَا زَادُواكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا ضَعُفًا جَلَلَكُمُ يَبْعَثُكُمْ
الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمْعُونُ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْقَالِمِينَ ﴿٧﴾

﴿١﴾ و هوین [گهل خودان باوهران] ب دخوازی و دلنه خوازی و ب گهنج و پیره میرغه و ب سوار و په یاده شه و د خوشی و نه خوشیایندا و ب زاروک و بی زاروکشه و ب بارسٹکی و ب بارگرانیشه و ب مال و جانئ خوځه، جیهادی دریکا خودیدا بکهن، نهغه بوهوه چیره نه گهر هوین بزائن. ﴿٢﴾ نه گهر [گازیکرنا ته هه ی موحه مه د بوشه ری نه بایه] و بوه ده سکه فقیه کی نیزیك بایه یان زی بوه غه ره کا نا فنجی بایه [نیا دویر و نه یا نیریك بایه]، ب راستی دال دویف ته ئین، به لی ب راستی زه مه ت و وه ستاندنی ئه و دویر ئیخستن و له شگران کرن، و دئی ب خودی سوبند خون [ودئ پیژن:] نه گهر ئه م شیا بایه، ب راستی دا د گهل هوه دهر که ئین [ب فه مانا خوژ جیهادی] خو به رئاتاف دکهن، و خودی ب خو درانیت ئه و دره وینن. ﴿٣﴾ خودی ل ته نه گریت و ته تازاکه ت [هه ی موحه مه د]، بوجی ته ده ستویرا وان دا، به ری ئه ویت راستی گوتین، بوه دیار بن و تو دره وینان بنیاسی. ﴿٤﴾ ئه ویت باوهریی ب خودی و پوژا قیامه تی دئینن، ده ستویریئ ژ ته ناخوازن کو ئه و ب خو و مالی خو جیهادی دریکا خودیدا بکهن، و خودی ئاگه هژ پاریز کاران هیه. ﴿٥﴾ به لی به س ئه و ده ستویریئ ژ ته دخوازن [ژ جیهادی فه مینن] ئه ویت باوهری ب خودی و پوژا قیامه تی نه ی، و دلیت وان ب گومان، فئجائوه و د گومان و دودلییا خودا دزفین. ﴿٦﴾ و نه گهر [راست دبژن] وان فیابایه دهر که ئن [بوه جیهادی] دا کاری بوه کهن، به لی خودی رابوونا وان نه فیاء، فئجال بهر وان گران کر، و گوتنه ئیکدو د گهل پروینشتیان [بجویک و پیره میر و ژنان] پروینن. ﴿٧﴾ و نه گهر ئه و د گهل هوه دهر که فتابه نه ی، ژ خرابیی پیقه تر ل هوه و زیده نه دکرن، و دا د نا ف هوه و دا ئین و چن و خرابیی هه لئینخن، سهر گیزیئ بوه هوه دخوازن، و د نا ف هوه و دا ییت هه یین [سست و لاواز] گوهدارییا وان دکهن، و خودی ئاگه هژ سته مکاران هیه.

﴿٤٨﴾ ب راسِتي وان بهری نوکه ژى [بهری ته بوو کى] کارى خرابی بؤ هه وه دکړ، و هه مى کار بؤ ته دښان و دبرن [پیلان و ژوبین بؤ ته دگېران، دا ته ژ جیهادى سست بکه ن]، هه تا روژا هه قیى هاتى [هاریکارى و پشته فانییا ته هاتیه کرن] و دینى خودى ب سهرکه فتى، و وان [ته قیت فه مایین ژ جیهادى] ته فه نه دښا و د سهر وانرا ته فه هاته کرن. ﴿٤٩﴾ هه یه ژ وان دبېژته ته ده ستوریا من بده [ته ز نه یمه شه ری رومی]، و من نه یتخه د گونه هیدا، بزنان گونه هه وه یا ته و که فتینى و یا ته و یتدا [کو حه ز دکهن فه مین]، ب راسِتي جهنهم یا وهرهاتیه ل دور گاوران. ﴿٥٠﴾ ته گهر فه نجیه ک [سهرکه فتن و ده سکه فتیه ک] بگه هیه ته پى نه خوش دبن، و ته گهر خرابیه ک [د ریکا خودیدا بیه سهرى ته چ بریندار کرن چ کوشتن] دى بیژن: ب راسِتي مه بهری نوکه کارى خو کربوو، [له واته مه دهر نه که فتین] و بهرى خو دده نه مالیت خو و ته و ییت که بفخو ش. ﴿٥١﴾ بیژه ب راسِتي چو به لا و ثاتاف مه ناهنگیشتن، ته و نه بن ییت خودى بؤ مه

لَقَدْ أَتَعَوْا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٤٨﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ أَعْدَانِي فَلَا تَغْنِي الْآفِي الْفِتْنَةَ سَقَطُوا وَإِنْ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِنْ تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ فَسُوءُهُمْ وَإِنْ تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرًا مِنْ قَبْلُ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ قَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَوْصُونَ إِلَيْنَا إِحْدَى الْحَسَنَتَيْنِ وَخُنَّ نَرَى يَصْ بِكُنْ يُصِيبُكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ يَأْتِيَكُنَّ فَتْرَصُورَاتُنَا مَعَكُمْ مَرَّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ أَنْفَعُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يَقْبَلَ مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ يَقْبَلُوا مِنْهُمْ نَفَقَتَهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُوا الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٥٤﴾

نقېسین، هه ر ته وه [خودییه] پشته فان و هاریکاری مه، قیجا بلا خودان باوه ر پشنا خو ب خودى گرى بدن. ﴿٥٢﴾ بیژه [هه ی موحه مه د] ما هوین ل هیقیینه چ ب سهرى مه بیت، ژ بلى ټیک ژ دو قه نجیسان [سهرکه فتن و سهر بلدى، یان ژى شه هیدبوون و لیبورین]، و ب راسِتي ته م ژى بؤ هه وه ل هیقیینه [ټیک ژ دویان ب سهرى هه وه بیت]، خودى ب ټیزایه کى ژ ده ف خو هه وه بهنگیثیت یان ب ده سیت مه [هه وه بده ته کوشتن ل سهر گاورى]، قیجا چافه ری بن، ته م ژى د گهل هه وه چافه ریینه. ﴿٥٣﴾ [هه ی موحه مه د] تو بیژه: [وان دورویان] چ ب دللى خو و چ بى دللى خو، مالى خو بدن، هه ر ژ هه وه نایته قه بولکرن. ب راسِتي هوین مله ته کى ژ ری دهر که فتینه. ﴿٥٤﴾ و چو نه هیلا مه زاختن و خیریت وان ژ وان بیته وهر گرتن، ته و نه بیت کو وان باوه ری ب خودى و پیغه مبه ری وى نه ټینا، و نقیژى ناکه نه گهر ب خرچ و خافى نه بیت، و چو ناده ن و نامه زیخن ته گهر ژ نه چارى نه بیت.

فَلَا تَعْجَبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
 بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَصِفَرٍ ﴿٥٥﴾
 وَيَخْلِفُونَ بِأَنَّهُمْ إِنَّمَا لَنَا مَتَاعٌ وَمَا هُمْ بِمُتَكَبِّرِينَ وَلَئِنْ هُمْ
 قَوْمٌ يَقْرَأُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ جُحِدَتْ مِلَّةُجَا أَوْ مَعَرَّتْ أَوْ مَدَّخَلَا
 لَوَلَّوْا إِلَيْنَا وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمَنْهُمْ مَنْ يَلْعَنُكَ فِي
 الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا
 هُمْ يَسْتَخْطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
 وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ
 إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ
 وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ
 وَالْغَرَامِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً
 مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾ وَمَنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ
 النَّبِيَّ وَيَكْفُرُونَ هُوَ أَذُنٌ فَلْأَذُنُ خَيْرٌ لَكُمْ يُؤْمِنُ
 بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ بِالْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا
 مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

الجزء

﴿٥٥﴾ فَيَجِئَا بِلَا مَالٍ وَزَارٍ وَكَيْتَ وَإِنْ [بَيَّتَ گهلهك]
 ته عه جیگر تی نه کهن، خودی دقت د ژيانا دنيايیدا
 وان پی نه زیهت بدهت، و باشی وان بمرینیت و نهو
 گاور. ﴿٥٦﴾ [دوروی] ب خودی سونید دخون کو
 نهو ژ هه و نه و ییت د گهل هه وه، و نهو ب خو نه
 ژ هه و نه، بهلی نهو دهسته کهن دترسن [نهو هاتییه
 سه ری گاوران ب سه ری وان زی بیت، ژ بهر هندئ ژ
 دره بو هه وه سونید دخون، کو موسلمانن و خودان
 باوهرن وهکی هه وه، و نهو ب خو و هسانینه].
 ﴿٥٧﴾ و نه گهر وان ناسیگه ههک [کو تیدا هاتبانه
 پارستن]، یان شکفتهک [کو تیدا نهاتبانه دیتن]،
 یان ژیرزه مینهک [کو چوبانه تیدا] دیتبیه، داب لهز
 بهری خو دهنی [ژ ترساندا]. ﴿٥٨﴾ و هندهک ژ وان د
 لیکفه کرنا دهستکه فتیاندا، ته له که دار دکهن، و تانان
 دهاقیزنه ته، فیجا نه گهر ژ وی مالی گه هشته وان رازی
 بوون، و نه گهر نه گه هشته وان عیجز و نه رازی دین.
 ﴿٥٩﴾ و نه گهر ب وی تشتی کو خودی و پیغه مبه ری
 وی داییه وان [ژ دهستکه فتی و غه نیمه یان] رازی بانه،

و گوتبانه: خودی به سی مویه، خودی دی ژ کهرهما خو دته مه و پیغه مبه ری وی ژی [ژ کهرهما خودی دی
 دته مه]، و ب راستی نهم ل هیثیا خودایی خوینه [نهفه دا بو وان چتر بیت]. ﴿٦٠﴾ ب راستی زهکات بهس
 بو وانه نهو بیت هه ژار و بهلنگاز، و نهو بیت ل سه ر شول دکهن [بو کومکرنا زهکاتی]، و نهو بیت دلی وان بهر
 ب نیسلامیته دتته کیشان [ژ که سیب موسلمان بووین و هیتر مومکوم نه بووین، یان گره گریت گاوران داژ
 زیانا وان بیت هه ژار و دلی وان بو نیسلامی بیت نه مکران]، و بو نازاد کرنا بهنده یان و بو دینداران، و بو
 ریا خودی [جهادی ب هه می رهنگانشه] و ریتنگانه، نهفه فهرزه ژ دهف خودی، و خودی ب خو یی زانا
 و کارینه جهه. ﴿٦١﴾ و ژ وان [دورویان] هه نه نه زیه تی دگه هینه پیغه مبه ری و دیتن: نهو گوئی خو دده ته
 هه می تشتان و هه می باوهر دکهن، بیزه: بهلی نهو گوهدارییا هه می تشتی دکهن، بهلی گوهدارییا وی بو
 خیرا هه ویه، باوهری ب خودی دینیت و باوهر ژ خودان باوهران دکهن، و دلوقانییه بو نهو بیت باوهری
 ثناین ژ هه وه، و نهو بیت نه زیه تی دگه هینه پیغه مبه ری خودی، نیرایه کاب ژان و دژوار بو وان هه یه.

يَخْلِقُونَ بِإِذْنِ اللَّهِ لَكُمْ لِرِضْوَانِهِمُ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ
 أَنْ يُرْضَوْهُ إِنَّكُمْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مِنْ
 يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا
 ذَلِكَ أَجْرُ الْخِزْيِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ الْمُتَّقُونَ أَنْ
 تُنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَغْفِرُوا
 إِنَّ اللَّهَ مُخَيَّرٌ مِمَّا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
 لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِإِلَهِهِ وَآيَاتِهِ
 وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ
 بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ يُعَذِّبْ طَائِفَةٌ
 بَأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾ الْمُتَّقُونَ وَالْمُتَفَقِّهَاتُ
 بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْكُورِ وَيَنْهَوْنَ
 عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ
 إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ
 وَالْمُنَافِقَاتُ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ
 حَسْبُهُمْ وَلَعَنَّ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُفِيمٌ ﴿٦٨﴾

﴿٦٢﴾ بۆ ههوه ب خودی سويند دخون، دا ههوه رازی بکه، و خودی و پیغه مبهری وی هیژاترن نهو رازی بکه، نه گهر راست نهو ژ خودان باوه ران بن. ﴿٦٣﴾ نه ری ما وان نه زانییه، ههر که سی دژاتی و دژ مناتیبا خودی و پیغه مبهری وی بکه، نی ب راستی ناگری دژه هی بۆ وییه و دی ههروههه تیدا بیت، نه قیه رسواتی و شهر مزارییا مه زن. ﴿٦٤﴾ دوروی دترسن سورته که دهره قی واندا [ئان ل سه ر وان] بیته خواری، یا دلی واندا [قه شار تی] بۆ وان بیژیت، [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ترانه یان بکه، نی نهوا هوین ژی دترسن، خودی دی ناشکرا که ت. ﴿٦٥﴾ نه گهر تو پسپارا وان بکه ی [ژ وی تشی وان گۆتی] دی سويند خون و بیژن مه بهس ترانه د ناههرا خودا دکرن و بهس ناخفتن بوو، و مه چو مه خسه د پی نه بوون. بیژه: نه ری ههوه ترانه ب خودی و ثایه تیت وی و پیغه مبهری وی دکرن ۱۹ ﴿٦٦﴾ [هه ی موحه مه د بیژه دورویان]: مهانه و ههجه تان نه گرن (عوزران نه خوازان) [ژ ههوه نائیته

وهر گرتن]، ب راستی هوین گاوربوون پشتی ههوه باوه ری ئیانی، نه گهر نه م ل دهسته که کی ژ ههوه ببۆرین و ئازا بکه یین [نه ویت دورویاتییا خو هیلایین] دهسته که کی دی ئیزا دهین، چونکی نهو ب راستی گونه هکار بوون. ﴿٦٧﴾ دوروی ژن و میران ژ ئیکن [ئانکو هه می وه کی ئیکن د دورویاتییا تیدا]، فهرمانی ب خرابیی دکهن و پی ل باشیی دگرن، و دهستیت خو دگرن (دمچینن) و قه لساتیی دکهن، خودی ژ بیر کرن [فه رمانا وی ب پشت گوهی خو قه هافیتن] خودی ژی نهو هیلان [و دلۆ قانی و که ره ما خو ژ وان بری]، ب راستی دوروی نهون ییت ژ پی دهر که فتنن. ﴿٦٨﴾ خودی بۆ دورویان ژن و میران و گاوران ناگری دژه هی به ره هف کرییه، و ههروههه دی تیدا بن و نهو به سی وانه، و خودی نهو ییت ژ دلۆ قانییا خو دویژن خستین، و ئیزایه کا ههروههه بۆ وان ههیه.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَكَانُوا قَوْمًا
وَأُولَادًا فَأَسْتَمْتُمْ بِنُحُوتِهِمْ فَمَا تَسْمَعُ مِنْهُمْ يَخْلَقْنَاهُمْ
كَمَا أَسْتَمْتُمْ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ يَخْلَقْنَاهُمْ وَحُضِّنَا
كَالَّذِي حَاضُوا أُولَئِكَ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الْأَرْضِ
وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ يَأْتِهِمْ
نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ وَقَوْمُ
إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَنْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾
وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٍ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

﴿٦٩﴾ [گهلی دورویان] هوین زئی وهکی شهویت
بهری خو، شهوژ ههوه ب هیزتر بوون، و پتر ژ ههوه
مال و زارو ههوه، قیجا وان خوشی ب بارا خو
ژ دنیایی بر، و ههوه زئی کهیف و خوشی ب بارا
خو بر، و هوین کهفته د پویچاتییدا ههوهکی شهو
کهفتینه د پویچاتییدا، [خودانیت فان سالوخان]
شه فان کار و کریاریت وان د دنیا و ئاخره تیدا پویچ
بوون، و ههه شهفته زیانکار. ﴿٧٠﴾ ما بق [دورویان]
بهحسی ییت بهری وان نهاتییه کرن [کاچ ب
سهری وان هات]، مله تی نوح، و عاد [مله تی هوود
پیغه مبهه]، و (سه موود) [مله تی صالح پیغه مبهه]، و
مله تی ئیبراهیم پیغه مبهه و خه لکی مه دیه نی [مله تی
شوعیب پیغه مبهه]، و گوندیت هاتینه سهروبنکر
[گوندیت (لووط) پیغه مبهه]، پیغه مبهه ری و وان ب
نیشان و بهلگه ییت ئاشکه راکهه بق وان هاتن [وان
باوه ری ب پیغه مبهه ری خو نه ئینا، قیجا خودی ئیزا
ب سهردا داریت]، قیجا خودی شه شهوه یی سته می
ل وان بکهت، به لی وان ب خو سته ل خو کر.

﴿٧١﴾ زه لام و ژنیت خودان باوه ران هاریکار و پشته فانیت ئیکن، فه رمانی ب قهنجی و باشیی دکهن و ریکی
ل خرابیی دگرن، و نشیژیت خو [ب رهنگی پندفی] دکهن و زه کاتی ددهن، و گوهدارییا خودی و پیغه مبهه ری
وی دکهن. شه فان خودی دی دلوقانییی پی بهت، ب پاستی خودی سهردهست و کارینه جهه. ﴿٧٢﴾ خودی
سوزا داییه خودان باوه ران، ژ ژن و میران، کو بهحه شتیت پرویار د بنرا دچن و دئین و ههروهه ر تیدا بن،
و خانیییت خوش د بهحه شتا عه دهندها بکه ته بارا وان، و رازیوونا خودی ژ فی هه مییی مهزنتره، و شهفه
سه رفه رازییا مهزن.

﴿۷۳﴾ هه‌ی پیغه‌مبه‌ر جیهادی د گهل گاور و دورویان بکه، ول سهر وان بشدینه، و جهی وان جه‌هه‌مه و پیسه دویم‌هیکه. ﴿۷۴﴾ [دوروی] ب خودی سوند دخون، وان نه‌گوتیه [نه‌گهر راست موحه‌مه د پیغه‌مبه‌ر بیت، ئەم ژ که‌ران زی خرابترین] و ب راستی وان په‌یقا گاوریی گوت، و پستی موسلمان بووین گاور بوونه‌فه، و نه‌و کر نه دلی خو یاب ده‌ست و انشه نه‌هاتی [کو کوشتنا پیغه‌مبه‌ریه]، و چو کیماسی و په‌خنه ل سهر [پیغه‌مبه‌ری] نه‌بوون، نه‌و نه‌بیت خودی و پیغه‌مبه‌ری وی نه‌و ژ که‌ره‌ما خودی بی منه‌ت کرن. قیجا نه‌گهر نه‌و توبه بکه‌ن، توبه بو وان چیت‌ره و نه‌گهر نه‌و رویی خو [ژ توبه و باوهریی] و هر گیرن، ب راستی خودی دی وان د دنیا و ناخه‌تیدا ب به‌ر ئیز ایه‌کاب ژان و دژوار ئیخت، و وان د‌ه‌ر دیدا چو هه‌قال و پشته‌فان و هاریکار نابن [وان ژ ئیزایی رزگار بکه‌ن]. ﴿۷۵﴾ و ژان [دورویان] هه‌نه په‌یانتی د گهل خودی دده‌ن، نه‌گهر [خودی] ژ که‌ره‌ما خو مالی بده‌ته‌مه، ب راستی و ب سوند ئەم دی خیر

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْ جَهِدَ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِيْنَ وَاَعْلَظْ عَلَيْهِمْ وَمَا وَلَّهُمْ جِهَةٌ وَيَسَّ الْمَصِيْرُ ﴿٧٣﴾ يٰخُلُوفُوْا بِاللّٰهِ مَا قَالُوْا وَلَقَدْ قَالُوْا كَلِمَةٌ اَلْكُفْرُ وَكَفَرُوْا بِعَدِ اِسْلَامِهِمْ وَهُمْ اِيْمًا لِّرَبِّ اٰلِهٰٓهُمْ وَمَا تَقَمُّوْا اِلَّا اَنْ اَغْنٰهُمْ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهُ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ فَاِنْ يَتُوْبُوْا يَكْ خَيْرًا لَّهُمْ وَاِنْ يَتُوْلُوْا يَعْذِبُهُمْ اللّٰهُ عَذَابًا اَلِيْمًا فِى الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِى الْاَرْضِ مِنْ وَلٰٓئٍ وَلَا نَصِيْرٍ ﴿٧٤﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ عٰهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰنَا مِنْ فَضْلِهٖ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُوْنُ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّآ اٰتٰنَهُمْ مِنْ فَضْلِهٖ يَبْخُلُوْا بِهٖ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٧٦﴾ فَاَتَعْبٰهُمْ نِفَاقًا فِى قُلُوْبِهِمْ اِلٰى يَوْمٍ يَلْقَوْنَهٗ اِيْمًا اَخْلَفُوْا اللّٰهَ مَا وَعَدُوْهُ وَاِيْمًا كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ ﴿٧٧﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلٰمُ الْغُيُوْبِ ﴿٧٨﴾ الَّذِيْنَ يَلْمِزُوْنَ اَلْمُطَّوْعِيْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ فِى الصَّدَقٰتِ وَالَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُوْنَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٩﴾

و سه‌ده‌قیان ده‌ین، و ئەم دی بینه ژ مروقییت قه‌نجیکار. ﴿۷۶﴾ قیجا وه‌ختی [خودی] ژ که‌ره‌ما خو مال دایییی، [وان دورویان] قه‌لسی و چرویکی کرن [و چو خیر نه‌دان، وه‌کی سوند خوارین]، و پشتا خو دانئ [دانه په‌یانا خو] و نه‌و دروی و هر گیرانا خو داپ‌کھشک. ﴿۷۷﴾ قیجا [چرویکیی] دورویاتییه‌کا به‌رده‌وام هیلا د‌لی و اندا، هه‌تا ر‌وژا دگه‌نه خودی، ژ به‌ر جه‌نه‌ئینانا په‌یانا وان دایی، و ژ به‌ر دره‌ویت وان د‌کرن. ﴿۷۸﴾ نه‌ری ما وان نه‌زانییه، خودی نه‌ینی و پسته‌پستا وان دزانییت، و ب راستی خودی زیده زانایی نه‌یینانه. ﴿۷۹﴾ نه‌و [دوروییت] چکیان دده‌نه خودان باوهرین، ژ دل و گیان [گه‌له‌ک] سه‌ده‌قیان دده‌ن [دیژن: نه‌فه بو رویه‌تییه‌نه ژ بو رازبوون خودییه]، و [ژ خودان باوهران] نه‌ویت چو نه‌بینن بده‌ن ژ بلی پیچیبوونا خو. [دوروی] ترانه‌یان بو خو بی د‌که‌ن [و دیژن: خودی چو پاکى ب فئ کیمی نینه]، خودی نه‌و جزادان ل سهر ترانه‌ییت وان، و ئیزیه‌کاب ژان و دژوار بو وان هیه.

﴿۸۰﴾ چ تو داخو ازا گونه ه ژېړنې يو وان [دورويان] بکه، یان ژى داخو ازا گونه ه ژېړنې يو وان نه که، خو نه گهر هفتى جاران داخو ازا گونه ه ژېړنې يو وان بکه، هر خودى گونه هيت وان ژى ناهت، چونکى ب راستى وان باوه رى ب خودى و پيغه مبه رى وى نه ئينا، و خودى ب خو مله تى ژ رى دهر که فتى، راسته پى ناکهت. ﴿۸۱﴾ نه فیت ه ماين [ژ دوروييت ده ستور خواستين، و نه چوړنه ته بو وکى] ب روينشتنا خو [د ماليت خو دا]، پشتي پيغه مبه رى خودى چوړى، خوشبون، و نه فیان ب خو و مالى خو جيهادى د رپکا خوديدا بکه، و گوته [خه لکى] د گهرميدا دهر نه که فن، بېژه: تاگرى جهه مبه مى گهر مته، نه گهر نه و تى بگه هن. ﴿۸۲﴾ فیتجا بلا پيچه ک بکه نن، و گه له ک بکه نه گرى، جزايى کار و کربارىت وان کرين. ﴿۸۳﴾ فیتجا نه گهر خودى تو [ژ ته بو وکى] فه گهراندييه مه دينه يى ل نک دهسته که کى ژ وان [ژ ييت فه مايى]، و ده ستور ژ ته خواستن يو دهر که فتى [يو خه زايه کا دى ژ بلى ته بو وکى]،

بېژه: هوين چو جاران د گهل من دهر ناکه فن، و هوين چو جاران د گهل من شه پى چو دژمنان ناکه، ب راستى هوين جارا تیکى ب روينشتنا خو د خوش بوون، فیتجا هوين ژى د گهل فه مايبيان بمينه روينشتى. ﴿۸۴﴾ [هه مى موحه مه د] هه که سى ژ وان بمریت نفیژى ل سهر نه که، و ل سهر گوړى وى [د وه ختى فه شار تیتدا] رانه وهسته، ب راستى وان باوه رى ب خودى و پيغه مبه رى وى نه ئينا ييه، و مرن و نه و ژ رى دهر که فتى. ﴿۸۵﴾ و ب مال و زار و کيت وان عه جيگر تى نه به، ب راستى خودى د فیت دنيا ييدا وان پى ئيزا بدهت، و وان بمرينيت و نه و گاور. ﴿۸۶﴾ و نه گهر سور ته ک هاته خوارى، و تيدا هاتيت باوه ريى ب خودى بينن، و د گهل پيغه مبه رى وى جيهادى بکه، نه و پت ده وله مهنده ستور يى ژ ته دخوازن و ديژن: بهيلن هم ژى د گهل روينشتيان بمينن.

أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلَيْضَ حَكْوَاقِيلًا وَلَيْبَكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَعَذَّكَ لِخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْمُتَلَفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تَصِلْ عَلَى أَعْدَائِنَهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَرْيَةٍ إِنْهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾ وَلَا تَعِجْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا أَنْزَلْتَ سُورَةَ أَنْ آتَيْنَا بِاللَّهِ وَجْهَهُدْ مَعَ رَسُولِهِ اسْتَعِذْكَ أُولُوا الظُّلُمِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

﴿۸۷﴾ ۛو ٲازى بوون د گهل ژنان بمین، و خودی دلی وان مؤر کر، قیجا ٲه و ژ بهر هندى تی ناگه هن [کاج سهرکه فتن و خو شى د جیهاد پدایه، چ ٲه زیهت و نه خو شى د روینشتیدایه]. ﴿۸۸﴾ بهلى پیغه مبهرى و ٲه ویت باوه رى د گهل ٲینایین، ب خو و مالى خو جیهاد کرن، خیر و بیریت دنیا یی و ٲاخره تی بو وانن، و ٲه ون بیت سهر فراز. ﴿۸۹﴾ خودی به حه شتیت رو یار د ٲنرا دچن بو وان به ره فکری نه، ههرو هه ر دى ٲیدا مینن، و ٲه ٲه یه سهرکه فتن مه زن. ﴿۹۰﴾ و کوچه ریت عه ره بان [ٲه ویت ل ده شتى ٲاکنجى] ٲه ویت هه جهت گر تین، دا ده ستورى بو وان ٲیته دان [کو بمین و ٲشکدار یی د ٲه بو وکتدا نه که ن]، و ٲه ویت خودی و پیغه مبه رى وى دره وین دانایین، ٲه و روینشتن [هه ر نه هاتن عوز رى ژى بخوازن]، ٲه ویت گاور بو وین ژ وان، ٲنزیک دى ٲیزایه کا ب ژان و دژوار وان گریت. ﴿۹۱﴾ گونه هل سهر لاواز و نه ساخ و ٲه ویت چو نه بینن [بو جیهادى] خه رج بکه ن نینه [ٲه گه ر ٲشکدار یی د جیهاد پدا نه که ن]، ٲه گه ر

رَضُوا یَا یَکُفُّوْا مَعَ الْخَوَافِ وَطِيعَ عَلٰی قُلُوْبِهِمْ فَهَمْ لَا یَفْقَهُوْنَ ۚ لَکِنَ الرَّسُوْلَ وَالَّذِیْنَ ءَامَنُوْا مَعَهُ جَهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَاُوْلٰئِکَ لَهُمُ الْخٰیِرَتُ وَاُوْلٰئِکَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝۸۸ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا ۚ ذٰلِکَ الْفَوْزُ الْعَظِیْمُ ۝۸۹ وَجَآءَ الْمَعْذِرُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِیُوْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِیْنَ کَذَبُوْا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ سِیْصِیْبُ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ۝۹۰ لَیْسَ عَلَی الصُّبْحَآءِ وَلَا عَلَی الْمَرْضٰی وَلَا عَلَی الَّذِیْنَ لَا یَجِدُوْنَ مَا یُفْقُوْنَ حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهِ ۝۹۱ مَا عَلَی الْمُخْسِنِیْنَ مِنْ سَبِیْلِ وَاللّٰهُ عَفُوٌّ رَّحِیْمٌ ۝۹۲ وَلَا عَلَی الَّذِیْنَ اِذَا مَا اٰتٰکَ لِتَحْمِلْهُمْ قُلْتَ لَا اَجِدُ مَا اَحْمِلُکُمْ عَلَیْهِ قَوْلُوْا وَاَعِیْزْهُمْ تَفِیْضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا اَلَّا یَجِدُوْا مَا یُفْقُوْنَ ۝۹۳ اِنَّمَا السَّبِیْلُ عَلَی الَّذِیْنَ یَسْتَنْذِرُوْکَ وَهُمْ اَغْنِیَآءُ رَضُوْا یَا یَکُفُّوْا مَعَ الْخَوَافِ وَطِيعَ عَلٰی قُلُوْبِهِمْ فَهَمْ لَا یَعْلَمُوْنَ ۝

بقره
نور

ٲه و باوه ر یی ب خودی و پیغه مبه رى بینن، و گوهداریا وان بکه ن، چو گونه هل سهر خودان عوز ران نینه و گازنده ژى نائیتته کرن، خودی ب خو گونه هژیهه ر دلوفانه. ﴿۹۲﴾ و چو گونه هل سهر وان نینه ٲه ویت و هختی ٲینه ده ف ته دا تو وان سویار بکه ی، ته گوت: من چو نینه هه وه لی سویار بکه م، به رى خو وه ر گنیران و چافیت وان تری روندک دبوون ژ خه ماندا، چونکی وان چو نه ددیت د ٲیکا خود پدا به زیخن. ﴿۹۳﴾ ب ٲاستی ٲیکا جزادانى و ژى وه نه گر تنى و گونه هکار کرنی، به س ل سهر واته ٲه ویت ده ستوری یی ژ ته دخوازن [کو نه ٲینه جیهادى]، و ٲه و ب خو ییت ده وه مه نند، ٲازى بوون د گهل ژنان [روینشتی] بمینن، و خودی دلی وان مؤر کریه، قیجا ژ بهر هندى ٲه و نوزانن.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ تُؤْمَرَ أَكْفَرُ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ يُؤْتِرُكُمْ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَاللَّهِ هُوَ فَاعِلٌ كُلِّ شَيْءٍ ۖ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَخْلُقُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِيُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ وَمَا وَنُهُمْ جَهَنَّمَ جَزَاءً يَمَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَخْلُقُونَ لَكُمْ لِيَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَنْ لَا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَرْمِيْ بِكُمْ الدُّوَابَّ عَلَيْهِمْ ذَايِرَةُ السَّوَاءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَالْأَعْرَابُ مِنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَخْذُ مَا يُنْفِقُ فُرْيَتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۖ أَلَا إِنَّهَا فَرْجَةٌ لَهُمْ سَبِّحْ خَلْقَهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾

﴿۹۴﴾ [هه ی پیغه مبه ر] ده می هوین ژ جیهادی فهد گهرن، [دوری] دی تین داخوازا لیئورینی ژ هه وه کهن، بیژه: داخوازا لیئورینی نه کهن [چو عوزران نه خوازان]، ثم باوه ژ هه وه ناکهین، ب راستی خودی ثم ب سهر سالوختی هه وه هلکرین، و خودی و پیغه مبه ری وی دی کریاریت هه وه بینن [کا دی خرابی و دورویاتییا خو هیلن، یان دی هه ل سهر مینن]، پاشی دی زفرینه دهف زانایی نه په نی و ناشکهرایان، و دی هه وه ناگه هدراری کار و کریاریت هه وه کت [دی هه وه ل دویف کریاریت هه وه ئیزادهت].

﴿۹۵﴾ گاها هوین زفرینه دهف وان، دی بؤ هه وه ب خودی سویند خوون، دا هوین ل وان بئورن و لی نه گرن، قیجا هوین رویی خو ژ وان وهر گپرن، ب راستی نه و د پیسن و جهی وان دؤژه هه، جزایی کریاریت وان کرین. ﴿۹۶﴾ بؤ هه وه سویند دخون، دا هوین ژ وان پازی بین، و نه گهر هوین ژ وان پازی زی بین. ب راستی خودی ژ مله تی ژ پی دهر که فتی پازی نایست. ﴿۹۷﴾ گاوری و دورویاتییا کوچه ری

عهره بان [نه عربان] پره [ژیا خه لکی بازیران]، و شایسترن، نه و پریار و نه حکامیت خودی ل سهر پیغه مبه ری خو ئینیاسینه خوارتی نه زانن [پندفیه بزانین زیده گاوری و دورویاتییا وان یا هندیه نه و ل دویف سهری خو ییت رابوین، و کهس نه بوو وان شیرت بکته و ژ زانایان دویر بوون، و چو ژ کتیا خودی و سونه تا پیغه مبه ری وی نوزانن]. و خودی ب خو بی زانا و کاربه جهه. ﴿۹۸﴾ و ژ وان نه عربان، هه نه تشتی دکه نه خیر ب خوساره تی ددانن، و ل هیقیینه به لا و ئاتاف بیته سهری هه وه، به لا و ئاتاف ب سهری وان بهین و خودی ب خو بی گوهدیر و زانایه. ﴿۹۹﴾ و ژ نه عربان زی هه نه باوه ری بی ب خودی و پؤژا قیامه تی دئین، و تشتی دمه زیخن، نیزیکیوون ژ خودی دینن، و [ژ مه زاختنا خو] دوعایت پیغه مبه ری و داخوازا گونه ه ژیرتی دئین. بلا ب ناگه ه بن کو تهف مه زاختنه نیزیکیوونه بؤ وان [وان نیزیکی رازیوون و دلوفانییا خودی دکهت]، خودی دی وان ئیخته بهر دلوفانییا خو [ئانکو دبه حه شتیدا]، ب راستی خودی گونه ه ژیر و دلوفانه.

﴿۱۰۰﴾ وَبَشِيبَتِ يَكِي ۙ مُشَخَّتْ وَ هَارِيكَارَان وَ
 تَهْوَيْتْ ب قهنجی ب دویف وان کهفتین، خودی ۙ
 وان رازی بووییه وئوژی [ب تشتی خودی داییه
 وان] رازی بوویینه، بهحشیت دویار د بنرا دجن
 بو وان بهره فکرینه، و ههروهه د تیدا مینن،
 تهنه به سهرکهفتنا مهزن. ﴿۱۰۱﴾ و ۙ وان تهرایت
 دورماندوری ههوه دوروی ههنه، و ۙ خه لکی
 مه دینه یی ۙ هه نه پهلوان ل سهر دورویاتی،
 تو وان نانیسی، تهم وان دناسین، دوقات تهم دی
 وان ئیزادهین [د دنیا ییدا ب شه مزاری یی و ئیزایا
 گوری، و ل ناخره تی ب ئیزایا دوریهی]، پاشی
 دی تینه فه گریان بو ئیزایه کا مهزن [روژا قیامه تی].
 ﴿۱۰۲﴾ و هنده کیت دی ۙ خه لکی مه دینه یی [ۙ وان بوون
 تهویت ۙ ته بووکی فه مابین] گونه هیئت خو ل سهر
 خو ناشکه را کرن، کاری خو یی چاک [جیهادا خو
 یا بهری ته بووکی] و هنده کی دی یی خراب [فه مانا
 خو ۙ ته بووکی] تیکهل کرن، به لکی خودی توبه یا
 وان قه بویل بکته، ب راستی خودی گونه هژیهه و

وَالسَّيْفُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
 اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَنٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ
 لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠١﴾ وَمَنْ حَوْلَ كُورٍ الْأَعْرَابُ
 مُتَّفِقُونَ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُّوْا عَلَى الْبَقَاعِ لَا يَعْلَمُ
 مَنْهُمْ نَعْلَهُمْ مَسْعَىٰ فِيهِمْ مَرَاتِبٌ ثُمَّ يُرْدُّونَ إِلَىٰ عَذَابِ
 عَظِيمٍ ﴿١٠٢﴾ وَآخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا
 وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنْ اللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٠٣﴾
 خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ
 إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ
 اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ
 اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٥﴾ وَقُلْ أَعْمَلُوا بِسَيْرِ اللَّهِ عَمَلَكُمْ
 وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسُودُّونَ إِلَىٰ عِلِّيِّ الْعَالِينَ وَاللَّهُ يَدْرُسُ
 ظُهُورَكُمْ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٦﴾ وَآخَرُونَ مَرْجُونَ لِأَمْرِ اللَّهِ
 إِمَّا يَعْزِزُهُمْ وَلِإِمْاءٍ يُؤْتِيهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ﴿١٠٧﴾

دلوفانه. ﴿۱۰۳﴾ زه کاتی ۙ مالی وان وەرگره، وان پی پاک و باقر بکه ۙ گونه هان، و بو وان [بشتی توزه کاتی
 ۙ وان وەرگری] دوعایان بکه، ب راستی دوعاییت ته بو وان فهه سیان و دلرهحه تییه، و خودی ب خو
 گوهدیر و دلوفانه. ﴿۱۰۴﴾ تهری مانوزانن ههر خودیه یی توبه یا بهنده ییت خو و زه کاتا وان وەرگری، و
 ب راستی ههر خودیه توبه وەرگر و دلوفان. ﴿۱۰۵﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: [وان تهویت توبه کرین] [چ کاری
 ههوه پی خوش] بکه، خودی و پیغمبه ری وی و خودان باوهر دی کاری ههوه بینن، و ب راستی هوین
 ههمی دی ب بال زانایی نهینی و بهر چافانقه تینه فه گهراندن، قیجا تهو دی ههوه ب کریاریت ههوه دکرن،
 ئاگه هدارکته. ﴿۱۰۶﴾ و هنده کیت دی [ۙ وان ییت ۙ ته بووکی فه مابین]: (موراری یی کوری ره بیع و که عبی
 کوری مالک و هیلالی کوری تومیه) [هه نه، کاروباری وان یی راوه ستیاییه هه تا فه مانا خودی دراستا
 واندا دیار دیبت، ئان دی وان ئیزاده تان [خودی] دی توبه یا وان قه بویل کته، و خودی ب خو یی زانا
 و کارینه جهه.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضَرًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ
الْمُؤْمِنِينَ وَإِزْوَاجًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
وَيُخْلِفُونَ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْأَحْسَنُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدَ أُبَسِّ عَلَى التَّقْوَى
مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُمْ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ
يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمَنْ أَسَّسَ بُيُوتَهُ
عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُيُوتَهُ
عَلَى شَفَا جُرْفٍ هَارِقَانَهَا رِيءٌ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً
فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ يَنْقُطَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾
* إِنْ اللَّهُ أَشْرَقَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسُهُمْ وَأَمْوَالُهُمْ
يَأْتِيَهُمُ الْجَنَّةُ يُفْتَنُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِ حَقٌّ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
وَالْفُرْقَانِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا
بِبَعْدِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْمُ الْعَظِيمُ ﴿١١١﴾

الجزء

﴿۱۰۷﴾ و نهویت [ژ وان دورویان نهویت فهمایین ژ تهیووکئی] مزگهفتهك بؤ زیان گههاندنی [ب موسلمانان]، و ب هیژ کرنا گاورییی و ژیکهفکرنا خودان باوهران، و بؤ خو به ره فکر و خو گرتنی ل هیقیسیا وی یی بهری نوکه شه ری خودی و پیغه مبه ری وی کری، ئافاکرین، و سوند ری دخون کو مه ژ قهنجیی پیقتر [ژ ئافاکرنا مزگهفتی] چوییی دی نه فیاییه، و خودی شادهییی ددهت کو نه و ب راستی [دئی سوند خو رانا خودا] دره وینن. ﴿۱۰۸﴾ چوجا لی رانه وسته و نفیژی تیدا نه که، نه و مزگهفتا جارا ئیکئی ل سهر ته قوا و ترسا خودی هاتییه ئافاکرن، هه ژیره تونفیژی تیدا بکهی، هنده زه لام ییت تیدا ههین دقین خو باقر بکهن [ب دهستنفیژ گرتنی و خوشویشتنی و دوبرکهفتنا گونه هان]، و خودی ب خو ژی حه ژ خو باقر که ران دکهت. ﴿۱۰۹﴾ نه ری نه وی خیم و بنیاتی (بنسری) ئافاهییی دینی [خول سهر پاریزکاری و پازیوونا خودی ئافاکری چیتره، یان ژی نه وی خیمی ئافاهییی دینی] خول سهر لیثا که نداله کی هه رفته ئافاکری، فیجا [ئافاهییی وان یی ل سهر لیثا که ندالی] نه و هه رفاندنه د ناگری دؤزه هیدا، و خودی ب خو مله تی سته مکار راسته ری ناکهت. ﴿۱۱۰﴾ نه و ئافاهییی وان ئافاکری دی هه ر مینیت، گو مان و دودی دلی و اندا، هه تا دلی وان ژیکهفه دیبت و دمرن ئانکو هندی د ساخن دی نه و ئافاهی گو مانی دلیت و اندا هیلیت]، و خودی ب خو زانا و کار بنه جهه. ﴿۱۱۱﴾ ب راستی خودی جان و مالی خودان باوهران، ژ وان کرییه بهر انبه ری هندئی به حه شتی بده ته وان، نه فه چونکی نه و دریکا خودیدا جیهادی دکهن، فیجا نه و [گاوران] دکوژن و دئینه کوشتن ژی، نه فه په یانه کا بنه جهه ل سهر وی [خودی] د ته ورات و ئنجیل و قورئانیدا، و کی هه یه و کی خودی په یانا خو ب جه بینیت؟ فیجا هوین ب وی کرینا خو یا هوین پی هاتینه فروتئی [کو به حه شته] شاد و که یفخوش بن، نی سهر فه رازییا مه زن نه ها نه فه یه.

الَّتِي تَبُورُ الْعِيدُ وَالْحَمْدُ وَالسَّيُّوَاتُ
الرَّكْعُوتُ السَّيِّدُونَ الْأَمْرُوتُ بِالْمَعْرُوفِ
وَالنَّاهُوتُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَفْظُوتُ لِحُدُودِ اللَّهِ
وَيَسِّرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالنَّبِيَّاتِ
أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَى قُرْبَى
مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا
كَانَ اسْتَغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا
إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ
لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَتْ أَلْفُ يَوْمٍ عِندَ اللَّهِ
كَعِشْرَةِ يَوْمٍ وَلَهُ يَوْمَ مِائَتُ أَلْفُ سَنَةٍ
وَالْأَرْضُ يَوْمَ ثَمِيَّةٌ وَالسَّمَاءُ ثَمِيَّةٌ
وَالْجِبَالُ يَوْمَ هِبَاتٌ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٥﴾ لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ
وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْغُسْرِ مِنْ بَعْدِ مَا
كَادَ يَرْفَعُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ يَرْحَمُ
رُحِيمٌ ﴿١١٦﴾

﴿۱۱۲﴾ [خودان باور] توبه دارن ژ هه می گوننهان، و ل بهر فەرمانا خودی د پراوهستیایینه، و دلسوزن د پهرستنا خودا، و سوپاسییا خودی ده می کراساندا دکهن، و رۆژگیر و گهریده نه د ریکا خودیدا، و نغیرکهرن و فەرمانده نه ب چاکییان، و پینه دهنه و ورگیرن بۆ خرابییان، و پاریزهرن بۆ بریار و نه حکام و تخوییت خودی، و مزگینیی [ب بهحهشتی] بده خودان باوریت هوسا. ﴿۱۱۳﴾ نه دورسته بۆ پیغه مبهری و خودان باورن، داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ موشرکان بکه، خو نه گهر مروفت و ان ژی بن [و حه ژ و ان ژی بکه]، پستی بۆ و ان دیار بویی، کو نه و موشرک ب راستی دۆژینه. ﴿۱۱۴﴾ و داخوازا گونه ه ژیرنا ئیراهیم بۆ بابی خو نه دهاته کرن، نه گهر ژ به یانه کی نه بایه کو وی دابوو بابی خو [و هختی گوتیی ب راستی نه ژ دخی داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ ته ژ خودی کهم]، ئیجا و هختی بۆ دیار بویی [کو بابی وی] نه یاری خودییه، ده ست ژی بهردان و به راته تا خو ژی کر، ب راستی ئیراهیم ژ خودی ترس و ب نالنال و لیئور و نه رم و حه لیمه. ﴿۱۱۵﴾ و خودی چو مله تان گومرا و به رزه ناکه ت پستی راسته پری کرین، هه تا بۆ و ان دیار نه که ت کا دخی خو ژ چ پاریزن، و ب راستی خودی ب هه می تستان یی زانایه. ﴿۱۱۶﴾ ب راستی ملکی نه رد و نه سمانان یی خودییه، نه و ساخ دکه ت و نه و دم ریت، و ژ بلی خودی هه وه چو هاریکار و چو پشته فان نین. ﴿۱۱۷﴾ ب راستی خودی توبه دا سه ر پیغه مبهری [گونه هی ت وی ژیرن ژ بهر ده ستور دانا وی بۆ دوروییان، کو رۆزا ته بو کی فه مین] و مشه ختیان و هاریکاران [خه لکی مه دینه یی]، نه ویت و هختی ته نگافییی خو دایینه د گهل پیغه مبهری، پستی نیزیك بویی دلیت ده سه ته که کی بۆ هندی بجن، فه مین [و ژ بهر گرانی و زه جه تی خو نه دهنه د گهل پیغه مبهری]، پاشی خودی توبه دانا سه ر و ان و گونه هی ت و ان ژیرن. ب راستی نه و بۆ و ان زیده ب ره حم و دلۆفانه.

﴿۱۱۸﴾ [هروهسا] توبه دا سر وان هرهسیکت [ل مه دینه یی ماین و ژ ته بو وکی] فه ماین، [هاته جزا کرن ب فه برینا په یوهندیان، و ب یتکه لی نه کرنا وان و ژ فه مانا خو و هسا په شیان بیوون]، هه تا ئه رد ب به رفه هیبا خو فه ل وان ته نگ بووی و بیتا وان چک بووی و وان زانی، چو په نا و پاریزه ر ژ ئیزیا خودی نین ژ بی ئه و بزقرنه خودی [ب توبه کرنی و ب داخوازا گونه ه ژ برنی]، پاشی خودی توبه دا سر وان، دا خو ل سر توبه یا خو راگرن و دا ژ توبه داران بن، ب راستی خودی زیده توبه وهرگر و دلوقانه. ﴿۱۱۹﴾ گه لی خودان باوهران پاریزکارییا خودی بکه و د گه ل راستگویان بن. ﴿۱۲۰﴾ نایت بو خه لکی مه دینه یی و ئه عرابیت [کو چره عه رب] ل دوریت مه دینه یی خو ژ پیغه مبه ری خودی فه هیلن [و خو نه دهنه د گه ل د جیهادیدا]، و جانی خو ژ گیانی پیغه مبه ری خو شتر بشین [کول خو هشیار بن، و خو بیاریزن، و پیغه مبه ری نه ..] چونکی چو تیناتی و وهستیان، و چو برساتی دریکا خودیدا ناگه هیته وان،

و ناچنه چو جهان [ب پییئت خو یان ب سو میت ده واریت خو] کو پی کهر بیت گا واران فه کهن و دلیت وان بی شین و زیانه کی ناگه هینه دژ منی [ب کوشتنی یان ئیخسیر کرنی یان بریندار کرنی]، ته گهر خودی پی کاره کی چاک بو وان نه نقیسیت، ب راستی خودی خیرا قه نجیخوازان به رزه ناکه ت. ﴿۱۲۱﴾ و چو مالی نادهن، چ کیم چ گه له ک، و چو نهالان نابرن ته گهر خودی بو وان ب خیر نه نقیسیت، دا خودی ژ کرباریت وان چیرت، وان خه لات بکه ت [شان کاران ب خیر بو وان دنقیسیت]. ﴿۱۲۲﴾ و نایت خودان باوهر همی پیکفه ده رکه فنه جیهادی، فیجا بلا ژ هره تبه کی ژ وان کیمه ک بجن و ده رکه فن، دا خو د دیندا شاره زا بکه ن، و دا مله تی خو [ئه ویت چو یینه جیهادی] ناگه هدار بکه ن وهختی دزقرنه ده ف وان، دا ئه و [مله تی] خو بیاریزن ژ وی تشتی دقیت خو ژ بیاریزن.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا صَافَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ
يَمَارِحَتْ وَصَافَتْ عَلَيْهِمُ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّمْ يَلْجَأْ
مِنْ اللَّهِ إِلَّا إِلَهُهُ ثُمَّ قَابَ عَلَيْهِمْ لَبِئْسَ بُرْهَانُ اللَّهِ هُوَ التَّوَابُ
الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ
الصَّٰدِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
مِّنَ الْأَعْرَابِ أَن يَخْلِفُوْا عَنْ رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَزْعُبُوا
بِأَنفُسِهِمْ عَنِ نَفْسِهِ ذَٰلِكِ يَٰٓأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ
وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْنُونَ مَوَاطِنَ
يَعِظُ الْكُفَّارُ وَلَا يَنَالُوتِ مِنْ عَذَابٍ بَلَا إِلَّا كُتِبَ
لَهُمْ يَوْمَ عَمَلٍ صَالِحٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾
وَلَا يُنْفِقُونَ فَنَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ
وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً
قُلْ لَا تَمْنَعُ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّتَفْقَهُوْا فِي الدِّينِ
وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

الْمَدِينَةِ

﴿۱۳۳﴾ گهلى خودان باوهران شهري وان گاوران بکهن
 تهويت نيزيکى ههوه، و بلا ههوه ب هيژ و ميژ خاص
 و چه سپان بينن، و بزائن ب راستى خودى د گهل
 پاريزکارانه. ﴿۱۳۴﴾ و ههر و مختهى سوژه تهك بيته
 خوارى، هندهك ژ وان [دوروييان بو ئيكديو] دييژن:
 ئهري ئهقى [سوژه تى] باوهرىيا كى ژ ههوه پتر لى
 كر؟ [بيژه: بهلى] تهويت باوهرى ئينايين [ههر گاههكا
 سوژه تهك بيته خوارى] باوهرىيا وان پتر لى كر، و
 تهو پى دلشاد و كهيفخوش دبن [چونكى باوهرىيا
 وان پتر لى دئيت]. ﴿۱۳۵﴾ و بهلى تهويت گومان و
 دورويياتى و شرك و گاورى دليت و اندا، [هاتنا
 سوژه تان] پيسى ل سهر پيسى ل وان زيده كر، و
 ل سهر گاوريى مرن. ﴿۱۳۶﴾ ئهري ما تهو نابيين
 سالى جاره كى يان دو جاران، تهو وان [ب نه ساخى
 و هسكاتى، و ب بهرتهنگى و برسى، و ب بهلا و
 ئاتافان] دجه بينين و ئمتيحانه دكهين، پاشى نه
 توبه دكهن و نه ژى دئينه بيرا خو، و نه ييغه دچن.
 ﴿۱۳۷﴾ و ههر و مختهى سوژه تهك بيته خوارى هندهك

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اقْبِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ
 الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
 مَعَ الْمُتَّقِينَ ۝ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَّنْ
 يَقُولُ إِنَّا كُنَّا زَادْنَاهُ هَذِهِ ءِيمَنَّا قَالُمَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا قَدْ زَادَتْهُمْ ءِيمَنًا وَهُمْ يَسْتَشِيرُونَ ۝
 وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى
 رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ۝ أَوَلَا يَرَوْنَ
 أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ
 لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَكَّرُونَ ۝ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ
 سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرَيْنَكُمْ مِنَ
 أَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
 لَا يَفْقَهُونَ ۝ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ
 عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
 رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ
 إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۝

ژ وان [دوروييان] بهري خو ددهنه هندهكان [و دييژن]: ئهري كهس [ژ خودان باوهران] ههوه دينيت؟
 [دال فيري بچين] پاشى فهرهفين، خودى دليت وان [ژ هه قيسى و راسته پيسى] وهر گيران، چونكى ب
 راستى تهو مله ته كن بى فامن و هه قيسى تى ناگه هن. ﴿۱۳۸﴾ ب راستى ييغه مبهره كى و هسايى ژ ههوه بو
 ههوه هاتى، و هستانا ههوه ل سهر وى يا گرانه [ئانكو وى پى نه خوشه هوين زهحه تى بكتشن و ئيزا بگه هيته
 ههوه]، ل سهر راسته پترنا ههوه يى رژده [وى هشاره ل سهر باوهرىيا ههوه]، و بو خودان باوهران زيده
 دلسوژ و ب رهحه. ﴿۱۳۹﴾ قيجا ته گهر وان رويى خو ژ باوهرىي [و هه قيسى] وهر گيرا، بيژه: تهو خودايى
 كوژ بلى وى چو خودا و چو بهرستى نه يى، بهسى منه، ب راستى من پشتا خو ب وى گهرم و موكوم كر،
 و تهوه خودانى عهرشى مهزن.

سُورَةُ يُونُسَ

ل مه که هی هاتییه خواری (۱۰۹) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فی رهنگی دئیته خواندن (ئهلف، لام، را) سئ تیپن ژ (۲۸) تیپت زمانی عهره بی، نیشانن ل سهر ئیبعجازا قورئانی کو عهره بان پی چینایت قورئانه کا وهکی فی بدانن، ههر چهنده ئهف قورئانه ژ عهینی وان تیپان ییکهاتییه ئهویت ئه و ناخفتنا خو پی چی دکهن. ئه فه نه نایه تیپت کتیبیا پیروژ و بنه جه و دویژ گومانی. ﴿۲﴾ ئه ری ئه فه بو خه لکی جهی عه جیبیبیه مه بو زه لاهه کی ژ وان وه حی هنارت، [مه وه حی بو وی هنارت و مه گوتی]: خه لکی ئاگه هدار بکه [و ژ روژا قیامه تی بترسینه]، و مز گینیبی بده ئه ویت باوهری ئینابین، کو ب راستی بو وان ل دهف خودایی وان به راهیه کا که رمی و خه لات و پیکه کا بلند ههیه، گاواران گوت: ب راستی ئه فه [ئهف پیغه مبه ره]

سیر بهنده کی ئاشکه رایه. ﴿۳﴾ ب راستی خودایی هه وه ئه و خودایه یه یی ئه رد و ئه سمان د شه ش روژاندا چی کرین، پاشی بلند بوو سهر عهرشی خو [بلند بوو نه کا هیژایی وی، و بی چاوی]، ته کبیرا کاروباران دکهت، چو مه هدر چی نین، پشتی ده ستویرانا وی نه ییت، ئه و [خودایی ب فان سالو خه تان دئیته سالو خدان] خودایی هه وهیه، فیجا وی بهی رتسن، ما هوین بو خو چامه کی ناگرن. ﴿۴﴾ فه گه ریانا هه وه هه مییان ب بال و یقه یه، [و ئه فه] ب راستی به یمانا خودیه و راسته، ب راستی ئه و جارائیکی ده ست ب ئا فراندنی دکهت، پاشی [پشتی مرنی] دی ژفرینته فه، دا ئه ویت باوهری ئینابین و کار و کریاریت قهنج کرین ب دادی و ب عه دالهت خه لات بکهت، و ئه ویت گاوروبوین بو وان فه خو ار نه کا زیده که لیایی و ئیزابه کا ب ژان و دژوار هه یه، ژ بهر وی گاوریبا دکرن. ﴿۵﴾ و ئه وی [خودی] روژ بو هه وه کریبه چرا و هه یف کریبه روژناهی، و کره قویناخ قویناخ دا هوین هه ژمارا سالان و حسیبا خو بزائن، و خودی ژ قه ستا ئه فه چی نه کریبه ئه گه ر بو هه قیبی نه ییت [هه قی و راستی پی بیته زاین و ئه م بگه هیته مه زاتیبا خودی و وی بهی رتسن]. نیشان و نایه تان ب دریژی [خودی] بو وان ئاشکه را دکهت ئه ویت دزانن. ﴿۶﴾ ب راستی د هاتن و چونا شهف و روژاندا، و دهر تشتی خودی د ئه رد و ئه سماناندا چی کری، نیشان و به لگه نه بو وان ییت پارێز کاری یی دکهت، و ژ خودی دترسن.

سُورَةُ يُونُسَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝ أَكَا نَ لِلنَّاسِ حُجُبًا ۚ أَنْ
أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا
أَنْ لَهُمْ قَدَمٌ صَدَقَ عَنْ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا
لَسَجْرٌ عُيُونٍ ۚ إِنَّ رَبَّنَا اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدِيرُ الْأُمُورَ مَا مِنْ شَيْعٍ
إِلَّا مِنْ عِنْدِنَا ۚ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝
إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝
هُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ سِتْرًا وَالنَّجْمَ زِينَةً وَأَلْفَمَّرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ
لِتَعْلَمُوا عَدَدَ اللَّيْلِ وَالنَّجْمِ ۚ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ
يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ ۝

﴿۷﴾ ب پاستی ئەوێت حەز دیتنا مە نە کەن، و ب ژيانا دنیایی پازی بووین و پێشە پسیان [پێشەمان]، و ئەوێت ژ نیشان و ئایەتیت مە بێ ئاگە هـ.

﴿۸﴾ ئەفان جەیی وان ئاگرە، ژ بەر کار و کریاریت وان کرین. ﴿۹﴾ ب پاستی ئەوێت باوەری ئیناین و کار و کریاریت قەنج کرین، خودی ژ بەر باوەریا وان دی وان راستەری کە تە بە حەشتا پ خیر، کو روپار د بنرا دچن. ﴿۱۰﴾ دوعا و گازیان وان د بە حەشتیدا ئەفەیه: خودیو ئەم تە ژ هەمی کیماسیان پاقر دکەین، و دروودا وان سلافە، و دویمایک دوعا یا وان ئەفەیه: هەمی پەسن و شوکور بو خودی، خودانی هەمی جیهانان. ﴿۱۱﴾ ئەگەر خودی بو خەلکی لەز ل خرابیی کرپایە، وەکی لەزا ئەو دکەن بو باشیی [ئانکو خەلکی چاوا دفت لەز ل دوعا یا وان یا خیری بێتە کرن، وەسا خودی لەز ل دوعا یا وان یا خرابیی زی کرپایە، دا وان تی بەت وەختی وان نفرین ل خو دکرن]، دا مرن، و دا روحا وان ئیتە ستاندن، ئیجا ئەوێت هزرا دیتنا مە نە کەن، ئەم دی وان هیلین د

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ﴿٧﴾ أُولَٰئِكَ مَا لَهُمْ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾ دَعَوْنَهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ فِيهَا سَلَامٌ وَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْهَا إِلَى الْجَنَّةِ لِيُتَبَرَّكَ لِيُحْمَدَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَشَأَسْنَا أَسْجِدًا لَهُمْ أَلَّا يَفْخَرُوا فِيهِمْ أَجْلُهُمْ فَتَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَا إِلَىٰ جَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّهِ مَسَّهُ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَٰلِكَ تَجْرِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

تەوێت

خرابیا خۆدا بزقرن. ﴿۱۲﴾ و هەر وەختی نەخۆشییەك بگەهیتە مروقێ، ل سەر تەنشتا خو [ئانکو درێژ کری] یان پروینشتی یان راوەستیایی گازی و هەوارا خو دگەهینیتە مە، ئیجا وەختی مە نەخۆشییا وی را کر، وەسا دچیت [ژ بیر دکەت] هەر وەکی چو نەخۆشی ب سەری نەهاتین و هەوارا خو نەگەهاندیە مە، هۆسا بو زێدە خرابان کار و کریاریت وان هاتینە خەملاندن و جوان کرن. ﴿۱۳﴾ ب سویند مە خەلکی چەرخیت بەری هەوە دھیلاک برن و ئیزادان وەختی وان [ب شرک و گاوریی] ستم کری، و پێغەمبەریت وان ب بەلگە و نیشان و موعجیزاتیت ئاشکەراکەر بو وان هاتین [دا باوەریی پی بینن، و باوەری پی نەئینان]، و ئەو نە ئەو بوون باوەریی بینن [ئەگەر هیلابانە، و دھیلاک نەبربانە]، و هۆسا ئەم ئەوێت گونەکار جزا دکەین. ﴿۱۴﴾ پاشی، پستی وان، مە هوین کرنە جەنشینیت وان دتەردیدا، دا ببینن کا هوین دی چ کار و کریاران کەن.

وَإِذَا نُنَادِي عَلَيْهِمْ إِبْرَاهِيمُ يَنْتَبِهَاتِ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَنْتَ يَفْرَأُ وَغَيْرُكَ هَذَا أَوْ بَدَّلَهُ أَفَلَا مَا يَكُونُ
لِي أَنْ أَبْدَلَهُ مِنْ تِلْقَائِي فَخَسِبَ أَنْ أَتَّبِعَ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ
إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رِيقَ عَبْدِ اللَّهِ يَوْمَ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ قُلْ
لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ
إِنَّهُ لَا يَفْقَهُ الْغَجْرُ مِثْلَ ﴿١٧﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ يَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا
عِنْدَ اللَّهِ قُلْ اتَّبِعُونِ اللَّهَ يَمَّا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا
فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَعَلَىٰ عَمَائِكُمْ كُنُوتٌ ﴿١٨﴾ وَمَا
كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ فِي مَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾
وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا
الْقَلْبُ لِلَّهِ فَاتَّظَرُّوا إِلَيَّ مَعَ كُفْرِكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ ﴿٢٠﴾

﴿۱۵﴾ و وهختی نیشان و نایهتیت مه ییت ناشکراکه ر
ب سهر و اندا دئینه خواندن، ئەو ییت نه ل هیفیا دیتنا
مه [و باوهری ب پوژا قیامهتیی نهیی، دبیزن:] کا
قورئانه کا دی ژ بلی فئی بینه، یان ژ ی فئی [قورئانی]
بگوهورپه. بیژه: ئەز نه شیم و من هه ق نینه ئەز ژ دهف
خو بگوهورپم، ئەز ل دویف چوناچم ژ وئ پیقه تر یا
ب وهحی بو من دئیت، ب راستی ئەز ژ ئیزا پوژه کا
مهزن دترسم، ئەگەر نه گوهدارییا خوداییی خو بکه م.
﴿۱۶﴾ بیژه: ئەگەر خودی ئیابایه [ئەف قورئانه] من بو
هه وه نه دخواند و هه وه هه یی نه دزانی ژ ی [ئانکو
خودی ئەف قورئانه ل سهر زمانی من نیشا هه وه
نه ددا]. نی [هوین ب خو ژ ی دزانی] من بهری نوکه
ژ نیکی د ناه هه وه دا بری، [ئەگەر ئەز ئەو بامه یی
ژ نك خو قورئانی چیکه م، دا بهری نوکه ژ ی چیکه م]
ئهری ما هوین ئەقلی خو نائینه سهری خو [بزان
ئەف قورئانه ژ دهف خودییه و پیغه مبهری ژ دهف خو
نه ئیناییه هه تا بشیت بگوهورپت]. ﴿۱۷﴾ فئجا ما
کی ژ وی سته مکار تره ئەوئ دره وان ب ناهی خودی

دکه ت، یان ژ ی نایهتیت خودی دره و ددانیت، ب راستی گونە هکار سهر فەراز نابن. ﴿۱۸﴾ و ژ بلی خودی وی
دپەر یسن یی نه زانی دگه هینته وان نه مفا یی.. و دبیزن: ئەف هه هه دهر چیییت مه نه ل دهف خودی، [هه ی
موحه مه د] بیژه: ئهری ما هوین دئ وی تشتی نیشا خودی دهن یی کو نه زانیت یی دئهر د و ئەسماناندا
هه ی؟! و ب راستی خودی یی پاک و پاقره ژ وی شرکا ئەو دکه ن. ﴿۱۹﴾ و دهستپیکێ خه لک هه می مله ته ک
بوون، باشی ژیک جودا بوون و ئەگەر ژ بهر فەرمانا خودی نه بابیه [کو وان پیکفه ئیزا ناده ت]، دا حوکمی
و دادگه رییی د وی تشتیدا که ت ئەوئ ئەو ل سهر ژیک جودا. ﴿۲۰﴾ و دبیزن: بلا مو عجزیه ک و نیشانه ک
ژ خوداییی وی بو هاتبایه [دامه ژ ی باوهری یی ئینابایه] بیژه: غه یب کاری خودییه و مو عجزیه ب فەرمانا
وینه، فئجا چافه ری بن ب راستی ئەز ژ ی دگه ل هه وه ژ چافه ریانم.

وَإِذْ أَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مِّنْهُمْ إِذْ أَلْهُم مَّكَرًا
 فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾
 هُوَ الَّذِي يُسِرُّكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ
 وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ
 وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُم مُّاجِطُونَ بِهِمْ
 دَعَا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَمِنَ الْأَجْنِثَاءِ مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ
 مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّا أَجْمَعُوا إِذَا هُمْ بِبُعُوثٍ فِي الْأَرْضِ بِعِيرٍ
 الْحَقِّ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مَتَّعَ الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا ثُمَّ أَلَمْنَا مَرْجِعَكُمْ فَتَبَيَّنْكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾
 إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أُنْزِلَتْ مِنَ السَّمَاءِ فَاجْتَاطَ
 بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا
 اخْضَتْ الْأَرْضُ زُخْرُفًا وَأَزْيَنْتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ
 عَلَيْهَا آتَاهَا أَمْرًا نَّيْلًا أَوْبَهَا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَمْ
 بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاللَّهُ يَدْعُو
 إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾

﴿۲۱﴾ و وهختی ئەم بەرفرەهیەکی ددەینە خەلکی
 [ئانکو خەلکی مەکهەیی] پشتی تەنگافی و هسکاتیسی
 هنگاقتین، دئی بینی ئایەت و نیشانیت مە درەو ددانن، و
 تانان تئی دقوتن و نەخشەیان بۆ دکتیشن، بێژە: خودی
 د جزایی خودا ب لەزترە، ب راستی ئەو فەند و فیلا
 هوین دکەن، ملیاکەتیت مە دتقیسن. ﴿۲۲﴾ ئەو هەو
 د هسکاتی و ئاقیدا دگێڕینیت [ئانکو ئەو شیانئ
 ددەتە هەو، هوین ب پیان و دەواران و گەمیان و
 ئالافیت دی قوبناخیت درێژ بپرن]. هەتا هوین دچنە
 د گەمییدا، و بایەکی نەرم گەمیی دبەت و [تەقیت
 تیدا] پئی کەیف خووش بوون، وی وهختی بایەکی ب
 بارووش بەر ب گەمییقە بیت و بیت ئافی ژ هەمی
 رەخان ل وان بیتە تیک، و ئەو هزر بۆ وان چیبوو کو
 دۆرماندۆری وان هانە گرتن و مانە د ناف پیلانرا،
 دوعا ژ دل و میلاک ژ خودی کرن، ئەگەر تە ئەم
 ژ فئی تەنگافیسی رزگارکرین، ب راستی ئەم دئی ژ
 شوکورداران بین. ﴿۲۳﴾ فێجا وهختی ئەو رزگارکرین،
 [جارەکا دی] بئی کو وان ماف هەبیت سستەمی د

ئەردیدا دکەن، گەلی مرووفان ب راستی سستەما هەو هەر ل سەر هەو ب خۆیە [ئانکو زیانا سستەمی هەر دئی
 ل هەو زفریت]، ئەفە خووشیییت ژ یانا دنیا ییتنە، پاشی زفرینا هەو هەمیان بۆ دەف مەیه [ب بال مەفەیه]،
 فێجا ئەم دئی هەو ئەگەهداری وئی کەین یا هەو دنیا ییدا دکر. ﴿۲۴﴾ ب راستی هندی ژ یانا دنیا ییە وەکی
 ئافەکیە مە ژ ئەسمانی باراندی، فێجا ب فئی ئافی ئەو شینکاتیسی گەلەرەنگ و تیکەل دەر کەفت یی کو
 مرووف و جانەور [هەردو] دخۆن، گاغا کو ئەرد ب شینکاتیسیا خو دخەملیت و جوان دبیت، و خودانیت
 وئی [خەلکی ئەردی] هزر دکەن ئەو دشین بچین و مفاپی ژئی وەر گرن، [هنگی] فەرمانا مە ب شەف یان
 ب پوژ ب سەردا هات، فێجا مە وەکی زەفیا دوری لی کر، هەروەکی بەری نوکە ئەو شینکاتی نەیی.
 ئەها ب فئی رەنگی ئەم ئایەت و نیشانیت خو ب درێژی ئاشکەرا دکەین بۆ وان بیت هزرا خو دکەن.
 ﴿۲۵﴾ و خودی بۆ ئافاهییی ئاشتی و تەناهییی [کو بەحەشتە] بانگ و گازییی هلدیتریت، و یی وی بقیث
 دئی بەری وی دەتە رپکا راست.

الْحُزْنَةُ

«لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْخُسْفَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ يَمْشِيهَا وَتَرَهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُمْ مِن اللَّهِ مِن عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا نَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَنْ عِبَادَتِكُمْ لِغُلَامِكُمْ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلَوْا كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْ يَمْلِكُ السَّمْعُ وَالْأَبْصَارُ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ ﴿٣١﴾ فَسَيُؤْلَوْنَ اللَّهَ فَقُلْ أَعَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ فَذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ الَّذِي خَلَقَ قِمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّى تُصَرِّفُونَ ﴿٣٣﴾ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

﴿٢٦﴾ بۆ ئەوێت چاکی و قەنجی کرین [ئانکو ب چیترین ئاوا فەرمانا خودی ب جە ئینایین]. قەنجی و جەیی باش و هیژ [پتر کو دیتنا خودییه] د بەحە شتییدا هەیه، و سەر و چاقیت وان نه تۆزەوی دبن و نه زی رسوا دبن، ئەقە بەحە شتیینه و هەر و هەر دێ تیدا مینن. ﴿٢٧﴾ و ئەوێت کار و کریاریت خراب کرین جزایی وان تەمەتی گونە هیئت وانه، و ڕویرهشی و رسوایی سەر و چاقیت وان دگرت، و وان چو پارێزخان نینن، وان ژ ئیزایا خودی پپارێزن، سەر و چاقیت وان هەر و هەکی کەرەکی شەفا رەش و تاری گرتین، ئەقە دۆزەهینه و هەر و هەر ئەو دێ تیدا مینن. ﴿٢٨﴾ و ڕۆژا ئەم هەمیای کۆم دکەین، پاشی دێ بیژینه وان ئەوێت هەشال و هۆگر بۆ خودی چیکرین، هوین و پەرستییت خۆ ل جەیی خۆ بن، فینجا مه ئەو ژیکفە کرن و مه ناڤه را وان پری، و پەرستییت وان گۆته وان: ههوه نه بهس ئەم ب تنی پەرستین [ئانکو نه مه فەرمانا ههوه کرییه هوین مه پپه ریسن به لێ ههوه ب دلخوازییا خۆ شەیتان پەرست، وەختی

هوین د سەردا برین و فەرمانا ههوه کری هوین مه پپه ریسن]. ﴿٢٩﴾ و هەر ئەقە بهسه کو خودی دناڤه را مه و هه وه دا شاهد بیت، کو ئەم ژ پەرستنا ههوه د بی ئاگه هه بووین. ﴿٣٠﴾ و ئی ڕۆژی [ڕۆژا قیامه تی] هەر نه فسه ک دێ کار و کریاریت خۆ بینیت و تامکە تی، و هەمی ب بال خودایی خۆقه، پەرستییی راست و دورست، دێ ئینه قەگەراندن، و ئەو دره و وان دکر ل وان به رزه بوو. ﴿٣١﴾ بیژه: کیه رزقی هه وه ل ئەردی [ب شینکاتی] و ئەسمانان [ب بارانی] ددهت؟ یان زی کی پێ چێ دبیت، گوهد و چاقان بدەت [وژ ئاتافان پپارێزیت دگه ل نازکیا وان]، و کییه ساخی ژ مری دهر دتیخت و مری ژ ساخی دهر دتیخت، و کییه کار و باریت دنیا یی ب پیته دبەت؟ دێ بیژن خودییه، بیژه: پا بۆچ هوین پارێزکاریا خودی ناکه ن؟! ﴿٣٢﴾ فینجا [ئەوێ ئەقە هەمییی دکەت] ئەوه خودی، خودایی هه وه یی راست و هه ق، فینجا ما تشته ک پشته هه قیی هیه ژ گومرای و به رزه بوونی پیته تر [ئانکو پشته هه قیی، به رزه بوون]، فینجا چاوا هوین روویی خۆ ژ هه قیی وەر دگپن بۆ گومراییی. ﴿٣٣﴾ ئەها هۆسا فەرمانا ئیزایا خودایی ته بۆ ژ ری دهر که فیتان واجب بوو، چونکی ب راستی ئەو باوهریی نائین.

وَمَنْ يَنْظُرْ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْأَعْمَىٰ وَلَوْ كَانَ إِلَّا نَحْنُ لَیُحْیِرُونَ ﴿۴۳﴾
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ الْإِنْسَانَ شَيْئًا وَلَكِنَّ الْإِنْسَانَ أَنَفُسُهُمْ
 يَظْلِمُونَ ﴿۴۴﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّرِيبَتْهُمْ أَلَّا يَسْمَعُوا أَصْوَاتَ الْمُتَكَلِّمِينَ
 يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَانُوا
 مُهْتَدِينَ ﴿۴۵﴾ وَمَا نُرِيكَ بِغَضِّ الَّذِي يُعَذِّبُ عَنْهُمُ الْآتُونَ فِتْنَتَكَ
 فَإِنَّمَا نَحْنُ جُحُومٌ مِّمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿۴۶﴾ وَلَكِنَّ
 أَمْرًا رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
 لَا يُظْلَمُونَ ﴿۴۷﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۴۸﴾
 قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ
 أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَجِزُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَأْذِنُونَ ﴿۴۹﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن أَنَا أَنَا عَذَابُهُمْ بَيْنًا أَوْ تَحْتًا أَمْ أَنَا إِنْ سَعَجَلْتُ مِنْهُ
 أَلْمُجْرِمُونَ ﴿۵۰﴾ أَنَا إِذَا مَا وَقَعَ أَمْرٌ مِّنْهُ ؕ أَتَنَزَّلُ وَقَدْ كُنْتُ بِهِ ؕ
 تَسْتَعْجِلُونَ ﴿۵۱﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ
 هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿۵۲﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ
 أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿۵۳﴾

﴿۴۳﴾ و هندهك ژ وان بهرئ خو ددهنه ته [نیشائیت پتغمهبر اتیما ته دینن، دگهل هندئ ژى باوهریسی ب ته نائینن، ههچکو کوره مفایى بؤ خو ژ وئ دیتئ نائینن]، فیتجا نهگهر شهو کوره بن نهینن، نهري تو دشئی ههقیسی پی بدیهه دیتن، خو نهگهر دلئاری ژى بن. ﴿۴۴﴾ ب راستی خودئ چوسته می ل مروغان ناکهت، بهلی مروف ب خو سته می ل خو دکهن. ﴿۴۵﴾ و روژا خودئ وان کوم دکهت [کو روژا قیامهتیه]، شهو د وهسانه ههروهکی شهو ژ بیستهکی ژ روژئ پتغمهتر د نهردیدا نهماینه ئیکدو دنیاسن [ههروهکی شهو ژ میژ نینه ژیک فهبووین]، ب راستی شهو یت دیتنا خودئ [روژا قیامهتئ] درهو دانایین، خوسارهت بوون و نه ل سهر ریکا راست بوون. ﴿۴۶﴾ و نهگهر شهو د ژيانا تهدا، هندهك ژ وئ ئیزایا مه بؤ وان پهیمان پی دایى، ب بهر چافیت ته بیخین [دا چافیت ته پی روژ بن (شهو ب جه هات)] یان نهگهر ته بمرینن ژى [بهری ب بهر چافیت ته بیخین]، نئ زفرینا وان ههر ب بال مهقهیه [روژا قیامهتئ دئ ههر ئینه جزا کرن، نه دنیاییدا دئاخرهتیدا]. پاشی خودئ ب خو ژى شاهدهل سهر شهو شهو دکهن. ﴿۴۷﴾ و ههر ملهتهکی پتغمهبرهك ههیه، فیتجا وهختئ پتغمهبرئ وان [روژا قیامهتئ] بؤ وان هات [وشادهی ل سهر ملهتئ خو دا، کو وی پهیاما خودئ روژ و ناشکرا یا گه هاندی، و کا وان چ ههلوپست ژ وی و پهیاما خودئ ههبوو] ب دادگهری حوکم د نافهرا وانداهاته کرن، و ستهم ل وان نائیتته کرن. ﴿۴۸﴾ و دیتن: کهنگی شهو پهیمان و ژان [شهو هوین مه ب ئیزایا وئ دتر سینن] دئ تیت، نهگهر هوین راست دیتن. ﴿۴۹﴾ [هه ی موحهمه د] بیژه: نه دهستئ مندایه مفایهکی بگههینمه خو، یان زیانهکی ژ خو بدمه پاش، شهو نه بیت یا خودئ جهز کری، ههر ملهتهکی دویماهیکه کا ناشکرا یا هه ی [تیدا بیتنه جزا کرن یان ژى تیدا بمرن]، فیتجا نهگهر وهختئ وان هات، نه بیستهکی دیتنه پیش، و نه بیستهکی دچنه پاش. ﴿۵۰﴾ کا بؤ من بیتن نهگهر ئیزایا خودئ دشه فیدا [وهوین ییت رازایى] یان ژى دپوژیدا [وهوین ل سهر شولی] بؤ هوهو بهیت [هوین دئ چ کهن؟]، فیتجا گونهکار لهز ل هاتنا چ دکهن؟! ﴿۵۱﴾ فیتجا نهري پشتی شهو ئیزا دتیت ژ نوری دئ باوهریسی ئینن؟! نهري قئ گافئ؟ [هوین باوهریسی دینن] و هوهو بهری نوکه لهز ل هاتنا ئیزایى دکر. ﴿۵۲﴾ پاشی بؤ شهو یت ستهم کرین هاته گوژ تن: تامکه نه ئیزایا ههروههر [بخون]، نهري ما هوین ژ یا هوهو کری پتغمهتر دیتنه جزا کرن. ﴿۵۳﴾ و ژ ته دهر سن: نهري [شهو ئیزایا شهو پی دیتنه ترساندن، و ژان بؤ مه پی دیتنه دان] شهو راسته؟ بیژه: نهري ب خودئ، شهو ههقه و راسته [تشتئ پهیمان بؤ هوهو ب هاتنا وئ هاتیهه دان، دئ ههر تیت]، و هوین نه شین فهگرن، یان خودئ نه چار بکهن کو شهو نه ئیتته سهرئ هوهو.

﴿۵۴﴾ و نه گهر ههر که سئی سته م [گاوری] کری، هندی د ئه ر دیدا یی وی بیت، دئی [رؤزا قیامه تی] پئش خو قه دت [به س دا ژ نیا و یی رۆژی قورتال بیت]، په شیمانییا خو قه دشیرن ده می ئیزایی دینن [دا که یفا موسلمانان پی نه ئیت، به لی وهختی دکه فته تیدا نه شینه خو، و ب ده نگی بلند په شیمانییا خو ناشکهر ا دکه ن]، و ب داد گهری فهران و حو کم د نافه را واندا هاته کرن، و سته م ل وان نا ئیته کرن. ﴿۵۵﴾ ناگه هدار بن [هشیار بن]، ب راستی هندی د ئه رد و ئه سماناندا یی خودییه، هشیار بن ب راستی په یمانا خودی یا راسته [و ههر دئی ئیت]، به لی بار اپتر ژ وان فی نوزانن. ﴿۵۶﴾ و ههر هوه یی زیندی دکه ت و دم رینیت، و ب راستی هوبن ههر دئی ب بال و یقه زفرن. ﴿۵۷﴾ گه لی مرو فان ب راستی شیر هته ک بۆ هوه ژ به ری خودای یی هه وه هه هات [کو قورئانه]، و ئه و ده رمان و سلامه تییه بۆ یا د ل و سینگاندا، و راسته ری یی و دلؤ فانییه بۆ خودان با وهران. ﴿۵۸﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: بلا ب که رهم و دلؤ فانییا

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرُوا
الْأَنفُسَ لِمَا رَأَوْا الْعَذَابَ وَفُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يَظْلَمُونَ ﴿۵۴﴾ إِلَّا لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا إِنْ
وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۵۵﴾ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
وَالِلَّهِ تُرْجَعُونَ ﴿۵۶﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ فَسَمِعُوا لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهَدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿۵۷﴾
قُلْ يُفَضِّلُ اللَّهُ وَرَحْمَتَهُ قِدْرًا لِّكَ فَلَيْفَ رَحِمَا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ ﴿۵۸﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّن رِّزْقٍ
فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ اللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى
اللَّهِ تَقَرُّونَ ﴿۵۹﴾ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْرَوْنَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿۶۰﴾ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِن قُرْآنٍ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ
فِيهِ وَمَا يُعِزُّبُ عَنْ رَبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِن ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿۶۱﴾

خودی شاد بین [بلا شاد بین ب وی قورئانا خودی ب رزقی وان کری و به ری وان داییه راسته ری یی،
ئانکو هیدایه تی]، فیجا بلا ئه و ب فی شاد بین، چونکی [که رهم و دلؤ فانییا خودی، ئانکو هیدایه ت] بۆ وان
چیته ژ یا ئه و کو م دکه ن و بزاقی بۆ دکه ن. ﴿۵۹﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: کا بۆ من بیژن ئه و رزقی خودی
داییه هه و [و هوبن پارچه پارچه دکه ن]، هنده کی ژ ده ف خو حه لال دکه ن و هنده کی حه رام دکه ن، بیژه:
ئه ری خودی ده ستویرا هه و هه ب فی چه ندی داییه؟! یان هوبن دره وان ب نافی خودی دکه ن. ﴿۶۰﴾ ئه و چ
هزر دکه ن ئه و ئیت دره وان ژ کیس خودی دکه ن کا رۆزا قیامه تی خودی دئی چ ئیزا ده ته به ر وان، ب راستی
خودی خودان که رهمه ل سه ر مرو فان [وهختی پیغه مبه ری ت خو بۆ وان هنارتین و راستی و نه راستی بۆ وان
دیار کری]، به لی دگه ل هندی ژ ی بار اپتر ژ وان سوپاسییا خودی ناکه ن. ﴿۶۱﴾ [هه ی موحه مه د] هه ر کار و
کراسه کی تیدا بی و هه ر پشکه کا قورئانی یا تو بخوینی، و هه ر کار و کریاره کا هوبن بکه ن، ئه گه ر ئه م ل
سه ر زی ره فان و شاهد نه بین ده می هوبن دچه ن نا فا د [هه مییان ئه م ده م مۆرین و دنفیسین]، و چو تشت د
ئه رد و ئه سماناندا ل به ر خودای یی ته به رزه نایت، ژ دندکا تۆزی بگه ر، و چ بچو بکتر و چ مه زنتر، ئه ف هه می
ییت د کتیه کا ناشکهر ا که ردا [کو ده یی پارستییه].

الْآيَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ اللَّهُ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٧﴾
الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا بَيْنَهُمْ الْقُرْبَىٰ ۖ لَهُمْ الْبُشْرَىٰ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَفِي الْآخِرَةِ ۚ لَا يَمَسُّهُمْ كَلِمَةٌ
سَاءٌ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٣٨﴾ وَلَا يَحْزَنُونَ قَوْلُهُمْ إِنَّ
الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۚ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٩﴾ الْآيَاتِ لِلَّهِ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ
يَكْفُرُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ شُرَكَاءُ إِنْ يَسْمَعُونَ إِلَّا الظَّنَّ
وَأَنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٤٠﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
الْأَنْفَالَ لَتَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارُ مَبِينٌ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا
سُبْحَنَهُ ۚ هُوَ الْغَنِيُّ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهَٰذَا ۚ أَنْتُمْ قَوْلُونَ عَلَى اللَّهِ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ قُلْ إِنْ الَّذِينَ يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
لَا يَفْعَلُ خَيْرٌ ۚ مَنَعٌ فِي اللَّهِ نِسَانٌ ۚ الْإِسْمَ جَمِعَهُنَّ مَتَّ
ذُقِيَهُنَّ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤٣﴾

917

﴿٦٢﴾ ناگه هدار بن، مروفتیت خودی نه ترس بؤ وان ههیه [کو خودی وان ب بهر ئی زایی بیخت]، و نه ب خه م دکه فن [ل سه هیلانا دنیایی و تشتی ر وان جویی]. ﴿٦٣﴾ [مروفتیت خودی] نه ویت [ژ دل] باوه ری ئناین، و [پاشی راست و دورست] پاریز کارییا خودی کرین. ﴿٦٤﴾ د ژیانا دنیایی و ئاخره تیدا مزگینی بؤ وان ههیه [مزگینیا دنیایی] نه وه یا ملیاکت دده نی د گهل رو حکیشانی، یان ژ ی خه ونا چاکه یا نه و دینن، یان ژ یاب و انقه دئیته دین، و مزگینیا ئاخره تی به حسته]، و قهت چو گو هورین بؤ به یمانا خودی نینه، و نه فیه سه رفه رازییا مه زن. ﴿٦٥﴾ و ئاخفتنا وان ب لاته ب خه م نه ئیخت [کو دئیته ته تونه پیغمبه ری، و تانان ل ته و په یما ته دقوتن]، ب راستی سه رده ستی و دهسته لاتداری هه می یا خودیه [قیجا ما دی چاوا شین ریکی ل په یما ته گرن، هه تا تو خه می ژ گوتنا وان بخوی]، و هه ره نه وه گو هدی ری زیده زانا. ﴿٦٦﴾ بزنان و ناگه هدار بن، ب راستی هه چیی دئه رد و نه سماناندا پی

خودنييه، [فُيجا چاوا دئ شين ته زيه تا ته كه ن، ب تشته كي خودي حه ز نه كرى] و ته وئ غه يري خودي ديه ريسن ته و هه فال و هه فُيشكيت ته و بؤ خودي چي دكه ن، نه هه فال و هه فُيشكن بؤ خودي [چونكي خودي چو هه فال و هه فُيشك نين]، و ب راستي ته و ژ گؤمانى پيئه تر ل دويف چو يى دى ناچن، و ته و ب راستي ژ دره وان پيئه تر ناكهن. ﴿٦٧﴾ ته وه [خودنييه] يى شه ف بؤ هه وه دايى، دا هوين تيڊا ف هه سن، و رؤژ بؤ هه وه رؤنكرى [دا هوين په رگار يا خو تيڊا بكهن، و كار و باريت خو تيڊا ب سه ر و بهر بكهن]، ب راستي د فان تشاندا نيشان گه لك هه نه، بؤ وان ييت گوهدار يا دورست دكه ن. ﴿٦٨﴾ گؤتن خودي بؤ خو كوره كي گرتى [وه سانه] خودي ژ فان گؤتيت ته و دكه ن يى پاقره، ته و يى ده و له مهنه د بئ منته، هندى دئه رد و ته سماناندا هه يى، يى وييه، و هه وه چو بهلگه و نيشان ب فئ چهندي نين، چاوا تشتي هه وه چو ئاگه ه يى نه يى دده ر هه قئ خوديڊا ديژن ؟! ﴿٦٩﴾ بيژه: ب راستي ته وئ دره وئ د راستا خوديڊا دكه ن سه ر فه راز نابن. ﴿٧٠﴾ [ب فئ دره وئ نه گه ر مفايه كي كيم د دنيا ييڊا گه هانده خو] مفايه كي كي مي دنيا يييه، پاشى زفرينا وان ب بال مه فبه، پاشى دئ ئيزابه كا دژوار دهينه بهر وان، ژ بهر گاوريا وان دكر.

المیزان

* وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ إِن كَانَ كَذِبَ
عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذَكَّرِي بِعَايَاتِ اللَّهِ فَقُلِي اللَّهُ تَوَكَّلْتُ
فَاجْعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غَمَةً ثُمَّ
أَفْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجَرٍ
إِن أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَآمُرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾
فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلْقًا
وَأَعْرَفْنَا الْأَلْبِينَ كَذِبُوا بِعَايَاتِنَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَذَابُ الْمُنْذِرِينَ ﴿٧٣﴾
ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْعُ عَلَى قُلُوبِ
الْمُتَعَدِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ
وَمَلَائِكَةٍ بِعَايَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾
فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا السِّحْرُ مُؤْتًى ﴿٧٦﴾
قَالَ مُوسَى أَنْتُمْ لَوَلَاءُ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرُ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ
السَّحَرُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا
وَتَكُونَ لَكُمُ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

﴿۷۱﴾ [هه ی موحه ده] تو سه رها تیا نوحی
[بؤ گاوری ت مه که هی] بخوینه و مختی گو تیه
مله تی خو، مله تی من نه گهر مانا من دنا ف هه وه دا،
و شیر هتیت من ب ثایت و نیشانت خودی ل سه ر
هه وه یا گران و مه زن بیت [هه ر تشتی هه وه پی چی
بیت د راستا مندا بکه ن]، من خو هه لپه سارته خودی
و پشتا خو پی گریدا. قیجا خو بکه نه یتک و خو
و په رستییت خو کو مکهنه سه ریک، و یا هه وه ل
به ر ئاشکه را بکه ن [کا هه وه چ پی چی دیت د راستا
مندا بکه ن، بکه ن] و باشی نه و کریارا هه وه دقت
د دهره قی مندا بکه ن [و ب سه ری من بینن] بکه ن،
و مؤله تی زی نه دهنه من. ﴿۷۲﴾ قیجا نه گهر هه وه پشتا
خو دا شیرت و بیرئنانا من، من جو هق و به رانبه ر
ژ هه وه نه خواستییه [هه تا هوین ژ به ر هندئ شیرتا
من و نه رن گرن و پوسی خو ژ من و هر گیرن] کریا من
[هق و به رانبه ری من] ل سه ر خودیه. فه رمانا من یا
هاتییه کرن کو نه ز ژ موسلمانان بم. ﴿۷۳﴾ به لی وان
نه و دره وین دانا، قیجا مه نه و و نه ویت د گهل وی

د گه مییدا رزگار کرن، و مه کرنه جهنشینت گاوران، و مه نه ویت باوهری ب ثایتیت مه نه ئینایین و دهر و
داناین، خه ندقاندن. قیجا به ری خو بدی کا دویمامیکا وان یت گه ف لی هاتینه کرن و هاتینه ترساندن کا
یا چاوا بوو. ﴿۷۴﴾ پاشی مه پشتی نوو حی، پیغه مبه ر بؤ مله تیت وان هنارتن، قیجا ب نیشان و به لگه بیت
ئاشکه راکه ر بؤ وان هاتن، به لی نه و نه و بوون یت باوهری بی ب وی تشتی بین یی کو وان به ری هنگی
درو دانایی، هؤ سا نه م دلیت زیده گا قیکه ران مؤر دکهن. ﴿۷۵﴾ پاشی مه پشتی وان، موسا و هاروون ب
نیشان و به لگه بیت خو بؤ فیرعه ونی و گره گری ت وی هنارتن، خو مه ز نکرن و خو قه به دیتن، [و باوهری
پی نه ئینان] ب راستی نه و مله ته کی گونه کار بوون. ﴿۷۶﴾ قیجا وختی هقی و راستی ژ ده ف مه بؤ وان
هاتی، گو تن ب راستی نه ف ه سحر و سی ره به ندییه کا ئاشکه رایه. ﴿۷۷﴾ موسایی گو ت: نه ری هوین دیژنه
هه قی بی پشتی بؤ هه وه هاتی، نه ف ه سی ره به ندییه، نه ری نه ف ه سحر و سی ره به ندییه؟! ب راستی سی ره به ند
ب سه رناکه فن و سه رفه راز نابن. ﴿۷۸﴾ گو تن: نه ری تو بؤ مه هاتی، دا مه ژ وی بده یه پاش یا مه باب
و باپری ت خو ل سه ر دیتن؟! و دا مه ز نای د نه رید ا به س بؤ هه وه هه ر دو یان بیت، نه م باوهر ژ هه وه
هه ر دو یان ناکه یین.

﴿۷۹﴾ و فیرعهونی گۆت: کا هەر سیرهبه نده کئی زیده زانا بۆ من بینن. ﴿۸۰﴾ فیتجا وهختی سیرهبه نده هاتین، مووسایی گۆته وان: کا باقیژن یا هه وه دفتیت باقیژن [ژ رستک و وهریست خۆ]، سحرا هه وه دفتیت بکهن، بکهن. ﴿۸۱﴾ فیتجا وهختی وان [وهریست خۆ] هافیتین [و سحرا خۆ کرین]، مووسایی گۆت: نه وه تشتی هه وه کری و ئینایی سحره، ب راستی خودی زوی دئی پویچکته، ب راستی خودی کارئی خرابان راست نائینیت. ﴿۸۲﴾ و خودی دئی ب که لامی خۆ [تهوی ب وه حی بۆ وان ئینایی] هه قیسی ئاشکه راکته و سه ریختیت، خۆ ته گهر گونه هکار و خرابان نه قیت زی. ﴿۸۳﴾ فیتجا [دگهل دیتنا فان موعجیزه و ئایه تان زی] که سی باوهری ب مووسایی نه ئینا، کیمه کا دوینده ها ئسرائیلیان نه بیت، و دلی وان زی یی ب ترس بوو ژ فیرعهونی و که نکه نه ییت وی، نه کو ب خورتنی وان ژ دینن وان فه کهن و نه زیته بدنه، ب راستی فیرعهون یی زال و دهسته ه لاتدار بوو د نه ردیدا، و ب راستی نه و ژ گونه هکاریت زیده خراب

بوو. ﴿۸۴﴾ و مووسایی گۆت: مله تی من، ته گهر هه وه راست باوهری ب خودی ئینایییه، پا خۆ هله په سیرنی و پشتا خۆ پی گریندن، ته گهر هوین نه و بن ییت هه وه خۆ سپار تیهته خودی. ﴿۸۵﴾ ئینا گۆتن: ب راستی مه خۆ هله په سارته خودی، و مه پشتا خۆ پی موکوم کر، خودایی مه تو مه ب دهستی گاور و سته مکاران جهربه نه که ی [و مه نه ئیخییه د بن ئیزا و نه زیته تا وان، کو مه ژ دینی مه فه کهن]. ﴿۸۶﴾ و ب په ها خۆ مه ژ مله تی گاور رزگار بکه. ﴿۸۷﴾ و مه وه حی بۆ مووسایی و برای وی هنارت، هوین هه ردو د مسریدا هنده خانیان بۆ مله تی خۆ ئاماده بکهن، و خانیییت خۆ بکه نه مزگهفت و بهر قبیله بکهن [و هۆساب نهینی] نفیژان د وان خانیانقه بکهن، و مزگینی [ب سه رکهفتنی] بده خودان باوهران. ﴿۸۸﴾ و مووسایی گۆت: هه ی خودایی مه، ب راستی ته د ژیا نا دنیا ییدا زینته و گه له ک جونییت مالی ییت داینه فیرعهونی و که نکه نه ییت وی، و خودایی مه ته فه زی یا بوویه ته گهر اهندی به نده ییت ته ژ ریکا ته دهر بیخن و بهرزه بکهن، خودایی مه، تو مالی وان بی سه روشوین بکه و دلیت وان رهق بکه، نی هه تا نه و ئیزا ب ژان و دژوار نه بینن، باوهریسی نائین.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتَشَوْنِي بِكُلِّ سَجْرِ عَلِيمٍ ۖ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لَهُمْ مُوسَى الْقَوْمُ أَمَنَّا ثُمَّ مَلَقُوا ۚ فَلَمَّا آتَوْا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَيُطْلِقُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ۝۸۰ وَيُحْيِي اللَّهُ الْخَبْثَ بَكْرَمَتِهِ وَيُؤْكِرُهُ ۝۸۱ الْمَجْرُمُونَ ۝۸۲ فَمَاءٌ أَمِنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّةً مِنْ قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَنْ يَقْتُلَهُمْ ۚ وَإِنْ فِرْعَوْنُ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَكِنَ الْمُسْرِفِينَ ۝۸۳ وَقَالَ مُوسَى يَقُولُونَ كُنْتُمْ أَهْلًا بِاللَّهِ فَاعْلَمُوا أَنَّ كُنْتُمْ فَسْلِيمِينَ ۝۸۴ فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝۸۵ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۝۸۶ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَا الْقَوْمَ مَكْمًا بِمِصْرَ يُتُوبُوا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝۸۷ وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَاهُنَا ۚ وَأَشْدِدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝۸۸

﴿۸۹﴾ [خودى] گوتته وان [ئانكو مووساي و هاروونى]: ب راستى دوعايا هه وه هاته قه بويلكرن، قيجا هوين هه ردو خو راگرن [بمينه ل سهر باوهرىيا خو]، و رپكا ته ویت نه زان نه گرن. ﴿۹۰﴾ و مه سرائيل ژ دهريايى دهرياز كرن، و فیرعه ون و له شكه رى خو ژ نه هه قى و ژ بى به ختى دانه دويف وان، هه تا فیرعه ون كه قيسى بهر خه ندقاندنى گوت: من باوهرى ئينا كو ب راستى ژ بلى وى خودايى سرائيليان باوهرى پى ئينايى، چو خوداييت دى نين، و نه ز ژ خودان باوهرانم. ﴿۹۱﴾ ژ نوى ته باوهرى ئينا [ژ نوى تو باوهرىي دئنى، پشتى تو ژ زيانى بى هيشى بووى؟]، و ته بهرى نوكه نه گوهدارى دكر، و تو ژ خرابكاران بووى؟! ﴿۹۲﴾ نه فرۆ هم دى كه له خى ته ژ ئافى دهريخين، دا تو بوييت دويف خو دا بيبه چام و عيرهت. ب راستى گه لهك ژ خه لكى ژ نيشان و ئايه تيت مه، دى ئاگه هن. ﴿۹۳﴾ و مه سرائيل ل جهه كى باش ئاكنجى كرن، و مه رزقه كى باقر دا وان، و نه ول سهر دئنى خو ژيك جودا نه بوون هه تا

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمْ فَاَسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَان سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْمَلُونَ ﴿۸۹﴾ وَجَوِّزْنَا بَيْنِي وَبَيْنَ الْبَحْرِ فَاتَّبِعْهُمْ فِرْعَوْنُ وَجَحُّوهُ دُعَايَا وَعِدًا حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْعَرِيقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَءِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۹۰﴾ أَلَكُنْ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿۹۱﴾ فَأَلْهَمْنَا جِبْرِيْلَ بَدَنُوكَ لِيَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ آيَةً وَإِنْ كَثُرَ مِنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَنُفْلِحَنَّ ﴿۹۲﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مَبْوَءَ صَدَقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۹۳﴾ فَإِنْ كُنْتَ فِي شكٍ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ نَزَّلُوا الْقُرْآنَ وَكَتَبَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿۹۴﴾ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بآيَاتِنَا أَنَّهُمْ فَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿۹۵﴾ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۹۶﴾ وَلَوْ جَاءَهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۹۷﴾

تهورات بو وان نه هاتى، ب راستى خودايى ته رۆزا قيامه تى دى حوكمى دنا بهرا واندا كهت، ل سهر وى تشتى نه و تيدا ژيك جودا. ﴿۹۴﴾ قيجا ته گهر تو ب وى تشتى مه بو ته ئيناييه خوارى يى دودى، پسپارا وان بكه ته ویت بهرى ته كتييت نه سماني [تهوراتى و ئنجيلى] دخوين، ب سويند هه قيه ژ خودايى ته بو ته هاتى، قيجا هشاريه ژ دودلان نه به. ﴿۹۵﴾ و نه به ژ وان ته ویت نيشان و ئايه تيت خودى دره و دانايين، ته گهر تو ژى دى ژ زيانكاران بى. ﴿۹۶﴾ ب راستى ته ویت عه زابا خودى ل سهر واجب بووى، باوهرىي نائين [ئانكو دى مرن و نه و گاور]. ﴿۹۷﴾ و ته گهر هه مى نيشان و ئايه تيت خودى بگه هه وان، باوهرىي نائين هه تائيزاب ژان و دژوار نه بينن [هنگى ژ نوى دى باوهرىي ئين و هكى فیرعه ونى، به لى هنگى باوهرىيا وان فايده وى وان ناكهت].

قُلْ لَّا كَافَّةٌ قَرِيبَةً أَمَنْتُ فَفَعَلَهَا إِيْمَنُهَا إِلَّا قَوْمٌ يُّؤْمِنُ
لَمَّا آمَنُوا كَسَفْنَا عَنْهُمْ غَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ۝ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ الْآرِضِ
كُلَّهُمْ جَمِيعًا إِنْ أَفَأَنْتَ تُنْكِرُ الْإِنْسَانَ حَتَّىٰ يَكُونُ تُؤْمِنِينَ ۝
وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُوْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرَّجْسُ
عَلَىٰ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ۝ قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ۝
فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا امْثِلَ آيَاتِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ
قُلْ فَانظُرُوا إِلَىٰ مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۝ ثُمَّ نُنْجِي
رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نَجِ الْمُؤْمِنِينَ ۝
قُلْ إِنَّا يَهْدِي الْإِنْسَانَ إِن كَانَ فِي شَكٍّ مِنْ دِينٍ فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ
أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَأَنْ أَقْرُبَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا أَكُونُ مِنَ الْمُنْشَرِكِينَ ۝ وَلَا تَتَّبِعْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝

﴿۹۸﴾ قیجا بلا گونده کی ژ وان گوندیت مه برینه
هیلاکی باوهری ئینابایه بهری مه ئیزا ب سهری وان
دینا، دا باوهرییا وان مفا گه هاندبایه وان، وه کی مله تی
یونس پیغه مبه ر [ئانکو ژ بلی مله تی یونس پیغه مبه ر
چو گوند و بازیران بهری هاتنا عه زابی باوهری
نه ئینابییه کو باوهرییا وان فایده ی وان کریت]، قیجا
وه حتی مله تی یونس پیغه مبه ر [بهری هاتنا عه زابی]
باوهری ئینابی، مه زی عه زاب و ئیزایا هه تکبه ر د
ژیانا دنیا پیدال سهر وان پاکر، و مه هه تا دهمه کی
دیار کری [ئانکو دهمی مرنی] خوشی و چاکی پی
دانه وان. ﴿۹۹﴾ و ته گهر خودایی ته قیابایه، دا هندی
ل سهر رویی ئه ردی ههمی باوهری پی ئین، قیجا ما
تو دی خورتیی ل خه لکی که ی دا باوهری پی بین؟!
﴿۱۰۰﴾ و کهس نه شیت باوهری پی بینیت تهو نه بیت
یی خودی دهستوریا وی دایی [ئانکو ژ بلی وان ییت
خودی دهستوریا باوهری ئینانا وان دایی، که سی دیتر
نه شیت ژ دهف خو باوهری پی بینیت]، و خودی دی ئیزا
و رسوایی ب سهر واندا ئینیت، ته ویت عه قلی خو د
نیشان و نایه بیت خودیدا ب کار نه ئین. ﴿۱۰۱﴾ بیژ: [گه لی گاوران] کا بهری خو بدنه ئه رد و ئه سمانان کا
چ تیدا هیه؟ به لی نیشان و نایه ت و ترساندن دی چ گه هینه وان ته ویت باوهری پی نه ئین. ﴿۱۰۲﴾ قیجا ئه ری
ئه ول هیقیبا وان روزه ته ویت بوییت بهری وان هاتین [باوهری ب پیغه مبه ران نه دینان و ژ بهر هندی
خودی ئیزادان]، [هه ی موحه مه د] بیژ: خو بگرن ته ز ژ د گه ل هه وه دی خو گرم [دی ژ چافه ریپان بهم].
﴿۱۰۳﴾ پاشی ئه م [وه حتی هاتنا ئیزایی و ئاتاف] پیغه مبه ریت خو و بیت باوهری ب وان ئینابین رزگار
دکه ی، و هؤسا حه قی و راستی ل سهر مه دکه فیت، ئه م خودان باوهران رزگار بکه ی. ﴿۱۰۴﴾ [هه ی
موحه مه د] بیژ: گه لی مرو فان ته گهر هوین دینی مندا ییت دودل و ب گومان بن، ته ز ته ویت هوین ژ بلی
خودی دهر یسن، ناپه ر یسم، به لی ته ز وی خودایی ب تنی دهر یسم ته ویت هه وه دمرینیت، و فهر مانا من یا
هاتییه کرن ته ز خودان باوهران بهم. ﴿۱۰۵﴾ و [فهر مانا من یا هاتییه کرن] ته ز خو راست و دورست بکه م
بو دینی راست و دویر ژ خواری و نه هه قیی، و ته ز ژ موشر کان نه بم. ﴿۱۰۶﴾ و ژ بلی خودی ته ز گازی و
هه وارا خو نه گه هینه و ی، یی نه مفای دکه هینیه من و نه زیانی [و هؤسا فهر مانا من یا هاتییه کرن]، قیجا
ته گهر ته ته فه [نه گوهداریا خودی] کر، ب راستی وی وه حتی دی ژ سته مکاران بی.

وَأَن يَسْأَلَكَ اللَّهُ بَصْرًا فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَأَن يُرَدِّكَ
بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ
مِن رَّبِّكُمْ فَمَن آهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدَىٰ لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ
فَأِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾ وَاتَّبِعْ مَا بَوَّأْتُ
إِلَيْكَ وَأَصْبِرْ حَتَّىٰ يَخْرُجَ إِلَيْكَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

سورة هود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكِبِ أَخْبِئْ أَتَيْنَهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾
أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مَنذُورٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَن أَسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ تُؤْتُوا إِلَيْهِ يُعْطِيَكُمْ مِمَّا حَسَنَاتُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ
كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٤﴾ أَلَا أَنْتُمْ
يَتَنُونَ صُدُورَهُمْ لَيَسْتَفْخِفُونَهَا أَلَّا حِجَابٌ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

﴿١٠٧﴾ و ئەگەر خودی [بۆ جەرباندنا تە] زیانی
بگەهینیتە تە، کەس نینە ڕاکەت، ئەو نەیت، و ئەگەر
خودی خێرەك بۆ تە فیما، کەس نینە بشیت ڕێکی ل
کەرەما وی بگریت، خودی کەرەما خو ددە تە وی،
ژ بە ندهییت خو، یی وی بقییت، و هەر ئەو گونە ه
ژی بەر و دلۆفان. ﴿١٠٨﴾ بێژە: گەلی مەرو فان ب سویند
هەقی ژ بەرئ خودیقه بۆ هەو هات [کو ئەف
قورئانەیه]، فێجا هەر کەسی ڕاستە پێ بوو، ئەو بۆ
خو ڕاستە پێ بوو، و هەر کەسی ژ پێ دەر کەفت و
سەر داچۆ، ب ڕاستی زیان ل خو کر، و ئەز ل سەر
هەو هە پارێز فان نینم [ئانکو ئەز نە پارێز فانی هەو هە].
﴿١٠٩﴾ و ل دوی وی وە حیی هەر پە یا بۆ تە دتیت، و
بێنا خو فرە هە بکە هە تا خودی حو کەمی [د ناخەرا تە و
ملەتی تە دا] دکەت، و هەر ئەو چێرین حاکم.

سورة ناهود

ل مه كه هي هاتيه خوارى (١٢٣) ثايه تە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [ئەلف لام را، ئەفە سێ تێپێ ژ (٢٨) تێپێت زمانى عەرەبى، نیشان ل سەر ئیعجازا فى قورئانى کو
عەرەبان پى جیناییت قورئانەکا وەکی فى بدانن، هەر چە نەدە زمانى وان ژ عەینى تێپان پێک هاتیه]، ئەفە
کتیبه کە ئایە تیت وئ ب ڕێک و پێکی و موکومی هاتینه دارپتن، پاشى هاته جودا کرن [ئایە تیت ئە حکامان
جودا، و شیرەت و چیرۆک جودا... هتد] ژ بەرئ خودایى کار بنەجه و شارەزافه. ﴿٢﴾ [ئانکو ناخە پۆکا
وان ئایە تیت هاتینه موکومکرن و جودا کرن ئەفەیه] ژ بلی خودی کەسى دى نە پەرێسن، ب ڕاستى ئەز ژ نک
خودیقه بۆ هەو مەزگینین و ئاگە هدار کەرم. ﴿٣﴾ و داخو ازا گونە هـ ژ پێر نى ژ خودایى خو بکەن، پاشى
ژ کریاریت خو پەشیمان بین، و تۆبە بکەن و ل خودی بزقن، دا ئەو ژ یانا هەو ب چاکى هە تا دەمە کى
ئاشکەرا کرى خو ش بکەت، و دا کەرەما خو د گەل هەر خودان تاعەت و کارە کى قەنج بکەت، و ئەگەر
بەرى خو [ژ فى فەرمانى] وەرگیرن، فێجا ب ڕاستى ترسان من ژ ئیزایا پۆژەکا مەزەن ب سەر هەو دا بپیت
کو پۆژا قیامە تیه. ﴿٤﴾ [بزانن] زقینا هەو ب بال خودیقهیه، و ئەو ب خو ژى ل سەر هەمى تستان بى
دەستە لاتدارە. ﴿٥﴾ ئاگە هدار بن و هشیار بن، ئەو سینگی خو ب دژمنی دپێچن [ئانکو دورپینە] دا خو
ژ پێتە مەهرى فەشێرن، هشیار بن دەمى ئەو جلکیت خو ل خو دپێچن، خودی ب ئاگە هـ ژ وئ یا ئەو نە پەنى
و ئاشکەرا، دکەن. ب ڕاستى ئەو یى ب ئاگە هـ ژ وئ یى د دلان و سینگاندا فەشارتى.

الطبرانی
معجمه

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
مُسْقَرَّهَا وَسَمَوَاتٍ كُلِّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝ وَهُوَ
الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ
عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ
قُلْتُمْ إِنَّا كُنَّا مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُكُمْ مِنْ ۝ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى
أَمَرٍ مَعْدُودٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ۚ أَلَّا يَوْمَ يَنُفِثُ لَهُمْ
مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝
وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ
لَيَكُونُ مِنْكُمْ كَافِرٌ ۝ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ
مَسَّنَةٍ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتِ عَنِّي ۚ إِنَّهُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝
إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا وَصَّىٰ إِلَيْكَ
وَضَائِقٌ بِهِ ۚ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ كِتَابٌ أَوْجَاهٌ
مَعَهُ مَلَكَ ۚ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝

﴿۶﴾ چو جاندار د ئەر دیدا نینن ئه گهر رزقی وان ل
سهر خودی نه بیت، و دزانیته جهی ئه ولی [د ئه ر دیدا
یان د پشناندا بهری هه بیت]، و جهی لی خوچه دیته
[د مال بچو یکاندا یان د گورانددا، و جهی لی دمریت]،
ئه فه هه می د کتیبه کا ئاشکهرادانه کو ده پی پارس تییه.
﴿۷﴾ و ئه و ئه وه یی ئه رد و ئه سمان د شه ش رورانددا
چیگری، و عهرشی وی ل سهر ئافی بوو [بهری ئه رد
و ئه سمان بینه چیگرن] دا هه وه بهر بینیت کا کاری
کی ژ هه وه باشته [ژی یی کی]، و ئه گهر بیژی، ب
راستی هوین پشی مرنی دی ساخ بنه فه، ئه ویت
گاور بووین دی بیژن: ئه فه ژ سیره بندیه کا ئاشکهر
پتفه تر نینه. ﴿۸﴾ و ئه گهر ئه م ئیزا و جزا کرنا وان هه تا
دهمه کی ئاشکهر ا گیرۆ بکهین، [ئه ویت گاوری دی
بیژن: کا ئه و ئیزا یا دا بو مه تیت، چ پی لی گرتیه؟
هشیار بن! رورائو ئه و ئیزا بو وان دتیت، ژ وان نا ئیته
فه گرتن، و ئه و ئیزا یا وان ترانه پی دکر و له ز لی دکر،
دور ماندو ریت وان گرتن. ﴿۹﴾ و ئه گهر ئه م ژ ره ختی
خوفه نیعمهت و دلوفانییه کی بگه هینینه مرقفی پاشی

مه ژ ی فه گرت، ئه و [ژ دلوفانییا مه] زوی بی هیفی دیته، و ئه و قهنجییت بهری، مه د گهل کرین ژ بیرا
خو د بهت. ﴿۱۰﴾ و ب راستی ئه گهر ئه م پشی ته نگافی و نه خوشیی نیعمهتان د گهل بکهین و بگه هینینی دی
بیژیت: نی ته نگافی و نه خوشی ل سهر من نه مان [چون]، قیجا یی به تران و قه بهیه. ﴿۱۱﴾ ژ بلی وان مرقفان
ییت بینا خو فره کرین و کار و کریاریت قهنج کرین [ئه فه د هه ردو کراساندال بهر خو رادوستن، و
ئه گهر خودی خیر و کهرمه هک د گهل وان کر، سوپاسییا خودی دکه ن و ئه گهر ئاتافه ک یان نه خوشیه ک
ب سهری وان هات، ژ ره ها خودی بی هیفی نابن] بو فان گونه هه ژ ییرن، و خه لاته کی مه زن ههیه.
﴿۱۲﴾ تی هه به تو هنده ک ژ وه حیا بو ته هاتی، بهیلى و دلی ته ته نگ بیت، چونکی دیژن: بلا گه نه خانهیه ک
بو هاتبایه خواری، یان ملیاکه ته ک د گهل هاتبایه شاده یی بو دابایه، [دا مه ژ ی باوهری پی ئینابایه] تو بهس
ئاگه هدار کهری، و خودییه ل سهر هه می تستان پاریزفان و چاقدیر.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ فَأَنذَرْتُكُمْ سَورَ مِثْلِهِ مَثَرَاتٍ
وَأَدْعُوا مَنْ أَسْطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
فَالَّذِينَ يَسْتَعْجِلُونَ لَكُمْ فَاغْلَبُوا أَلَمَّا أَنْزَلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَانْ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَهْلَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣﴾ مَنْ كَانَ يَرْيدُ الْخَيْرَ
الَّذِينَ وَزَّيْنَتَهَا نُوْفٍ إِلَيْهِمْ أَعْمَلْنَاهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا
لَا يَبْصُرُونَ ﴿١٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
الْأَنَارُ وَحِطَّ مَا صَبَّغُوا فِيهَا وَبَطِلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾
أَفَمَنْ كَانَ عَلَى يَتِيمَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ
كُتِبَ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِهِ مِنَ الْآخِرِينَ فَاَلْأَنَارُ موعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ إِنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾ وَمَنْ
أَظْلَمُ مِنْ الَّذِي افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَى
رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رَبِّهِمْ
أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَيَعْبُغُونَهَا عَوجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٨﴾

﴿۱۳﴾ یان ژى دبېژن: [موحه مې دى ئەف قورئانه] ژ نك
خو یا چيكرى [وژ دره و ب بال خودیقه لى ددهت]
بېژ: ئەگەر هوين راست دبېژن: كاده سوره تیت
وهكى وى ژ دهف خو بینن، ئەگەر راسته ئەز ژ نك
خو چى دكه م. و بو قى چه ندی و بو هاريكارييا
خو، هەر كه سى هوين بشن ژ بل خودى داخوازى
ژى بكه ن، داخوازى ژى بكه ن. ﴿۱۴﴾ فئيجا ئەگەر
وان بهر سقا هوه نه دا [و نه چار بوون و نه شيان وى
بكه ن يا هوين ژى دخوازان]، بزائن ب راستى ئەف
قورئانه ب زانينا خودى ب تنى هاتيه خوارى، چو
به رستى ژ خودى پئقه تر بينن، فئيجا ما هوين موسلمان
نابن. ﴿۱۵﴾ هەر كه سى ژيان و خه ملا دنيائى بئيت،
ئهم دى بى كئياسى بهرانبهر كارى وان دهينه وان و
د دنيائيدا چو ژ وان نائيه كيمكرن. ﴿۱۶﴾ ئەفان د
ئاخه تيدا ژ ناگرى پئقه تر چويى دى بئينه، و كار
و كاريارت وان د دنيائيدا كرين، د ئاخه تيدا پويچ
بوون، و كارى وان دكر هه مى يى پويچه [چونكى
بو خودى نه هاتيه كرن]. ﴿۱۷﴾ ئەرى يى بهلگه و

نیشانه كاشكهرار په خى خودیقه هه ببت، و شاهده ك ژى ژ بهرى خودیقه د گهل هه ببت و ب هیز بئخيت
[كو قورئانه]، و بهرى قورئانى ژى كئيا موساى كو پئشى و دلوفانى بوو، شاده ييى بو بدهت، ئەفئيت
هه نى [ئەفئيت ب ئان سالو خه تان هاتينه په سنكرن كو بهلگه و نیشان د گهلن، و شاهد ل دويق شاهدى،
شاده ييى بو ددهن] باوهريى ب پئغه مبهرى و قورئانى دئبنن، و هەر كه سى ژ خه لكى مه كه هى و هه مى
خودائيت دينان، باوهريى ب پئغه مبهرى و قورئانى نه ئئيت و گاور ببت، ب راستى ناگر جهى و ييه، فئيجا
بلا بو ته چو گومان د ده ره قا قورئانيدا چى نه ببت، ب راستى ئەف قورئانه ژ خودايى ته يه، بهلى باراير ژ
مرو فان باوهريى نائبنن. ﴿۱۸﴾ ئەرى ماكى ژ وى سته مكار تره ئەوى دره وان ژ كيسى خودايى خو دكه ت،
ئەفئيت هؤسا دى بهرانبهرى خودى ئينه راوهستاندن، و شاهد [ژ مليا كه ت و پئغه مبهران] دى دبېژن: ئەفنه
درو ژ كيسى خودى دكرن، بزائن! ب راستى له عه تا خودى ل سته مكاران ببت. ﴿۱۹﴾ ئەو [سته مكار] ييت
رئكا خودى ژ خه لكى دگرن و دفئن يا خوار و فئچ بيت [دا خه لكى ژى بدهنه پاش]. و وان ب خو باوهرى
ب روژا قيامه تى نهى.

أُولَئِكَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ مَعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانْ لَهُمْ مِّنْ دُونِ
 اللَّهِ مِن أَوْلِيَاءَ يُضَعِفُ لَهُمْ الْعَذَابَ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ
 السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا
 أَنفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢١﴾ لَّحَرَمَ اللَّهُ
 فِي الْآخِرَةِ لَهُمُ الْخُزُونُ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ وَالْخَبَرُوا إِلَى رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَصْمَى وَالْأَصْبَحِ
 وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ إِذِي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾
 أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا أَنَا إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِ الْإِلْمِ ﴿٢٦﴾
 فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرَكُ إِلَّا بَقَرَةٌ تَلْكَ
 وَمَتَرْنَاكَ أَتْبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بِادِّئِ الرَّأْيِ
 وَمَنَّا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَنظُرُكُمْ كَذِبِينَ ﴿٢٧﴾
 قَالَ يَقَوْمِ إِنَّمَا إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَآتَانِي رَحْمَةً مِّنْ
 عِنْدِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُ كُفُوهَا وَأُنْشَرُ لَهَا كَرُوهَا ﴿٢٨﴾

الحزب

﴿۲۰﴾ ئەفە نەشەن خودی نەچار بکەن کو وان د
 ئەردیدا ئیزا نەدەت، و وان ژ بلی خودی چو پشته فان
 نینن وان ژ ئیزایا خودی بدەتە باش، ئیزا ل سەر
 دوقات لی دئیت، و ئەوان نەدشیا راستیی گولی
 بین، و نەدشیان زی راستیی بینن. ﴿۲۱﴾ ئەفان زیان
 ل خو کرپیە و ئەو درەوا وان دکر [کو مەهەریا
 بوتانە] ل وان بەرزەبوو. ﴿۲۲﴾ ب راستی و بی گوومان
 رۆزا قیامەتی هەر ئەو د خوسارەتن. ﴿۲۳﴾ ب راستی
 ئەویت باوەری ئینیین، و کار و کاریت قەنج کرین،
 و دراستا خودیدا خو شکاندین و ترسیاین و ب بال
 خودایی خو ئە زفرین، ئەفە بەحەشتینە و هەر و هەر
 دی د بەحەشتیدا مینن. ﴿۲۴﴾ مەتەلا هەردو جۆین
 و دەستەکان، وەکی یی کۆرە و یی کەر، و یی ب
 چاف و یی ب گرهە، ئەری ما ئەفە وەکی ئیکن؟
 ئەری ما هۆین هزرا خو ناکەن؟! ﴿۲۵﴾ ب سۆند
 مە نوح پیغەمبەر بو ملەتی وی ەنارت [گۆتە وان]،
 ب راستی ئەز بو هەو ئەگە هەدار کەرەکی ئاشکەرەمە.
 ﴿۲۶﴾ ژ خودی پیغەتر چو یی دی نەپەرێسن، ب
 راستی ئەز دترسم [ئەگەر هۆین باوەر ژ من نەکەن] ئیزا پۆژەکا گران و دژوار ب سەر هەو هەدا ییت.
 ﴿۲۷﴾ گرە گریت ملەتی وی ئەویت گاوریو بوین گۆتنی: ئەم تە ژ مروفەکی وەکی خو پیغەتر نابینن [ئانکو
 توژی وەکی مەیی، و ئەم تە پیغەمبەر نابینن]، و ئەم نابینن کەسەکی وەساب دویف تە کەفتیبت ژ فەقیر و
 ژاریت مە پیغەتر.. ئەویت سادە و ساویلکە. و ئەم نابینن هۆین تەشتەکی ژ مە زیدەتر و چیترن، بەلکی ئەم
 هەو درەوین دینن [ئیجا چاوا دی باوەریی ب هەو ئینن]. ﴿۲۸﴾ [نوح پیغەمبەر بەرسقا وان دا] گۆت:
 ملەتی من کا بو من بیژن: ئەگەر من نیشان و بەلگە ییت ئاشکەرە ژ نك خودایی خو هەبن [کو ئاشکەرە
 بیست ئەز پیغەمبەرم]، و دلۆفانی ژ نك خو ب من بریبت، و پیغەمبەرانی دابیتە من [و ئەو بەلگە و نیشان و
 ئەو دلۆفانیە کو پیغەمبەر اتیە] ژ هەو هاتبیتە فەشارتن و ل بەر هەو بەرزە بو بیت، ئەری ما ئەز دشیم
 هەو نەچار بکەم، و ب خورتی باوەریی پیخەمە دلێت هەو هەدا، و هەو ب خو نەفیت.

﴿۲۹﴾ هه‌ی مله‌تیی من، ئەز به‌رانبه‌ری گه‌هاندنا نامه‌یا خودیی، چو مالی ژ هه‌وه ناخوازم، چونکی خه‌لاتیی من به‌س‌ل سه‌ر خودیی، و ئەز وان که‌سیت باوه‌ری ئینیین [ئه‌و‌یت هوین فه‌قیر و ژار دینین] ژ ده‌ف خو ناکه‌مه ده‌ری، چونکی ب‌راستی ئەو دی گه‌هنه خودایی خو [دی وان خه‌لات که‌ت]، به‌لی ب‌راستی ئەز دینم هوین مله‌ته‌کن، خو نه‌زان دکهن [ده‌میی هوین وان کیم دینن و خو چیت دینن].

﴿۳۰﴾ هه‌ی مله‌تیی من، ئەری کی دی هاریکاریا من که‌ت به‌رانبه‌ر خودیی [ئه‌گه‌ر ئەز ئیزادام و تولا وان ژ من فه‌کر] گافا من ده‌ریت‌خستن، ما هوین هه‌را خو ناکه‌ن؟ ﴿۳۱﴾ [هه‌ی مله‌تیی من] و ئەز نابێژمه هه‌وه خزینه و گه‌نجانه‌ییی خودیی ییت‌ل ده‌ف من [کا و هرن دا بده‌مه هه‌وه]، و ب‌راستی تشتی نه‌دیار و نه‌به‌ر چاف‌ژی ئەز نوزانم، و ئەز نابێژم ئەز ملیاکه‌تم ژ، و ئەز نابێژمه وان ئەو‌یت د‌چاقیت هه‌وه‌دا کیم و شه‌کسته‌یی، خودیی که‌ره‌میی د‌گه‌ل وان ناکه‌ت، خودیی چیت‌یا د‌لئ واندانیت، ئەگه‌ر من وه‌گوت

وَيَقُولُ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّهُمْ مُلْقُوا رَبَّهُمْ وَلَكِنِّي أَرْزُقُهُمْ قَوْمًا يَجْهَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَيَقُولُ مَنْ يَبْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُ ﴿٣٠﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا نَبُوءٌ مِثْلُ نَبَايَافِ قَدْلَانَا كَثُرَتْ قَدْلَانَا فَأَتَيْنَا يَمَانَعِدَنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنتم بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أُنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفَرَأَيْنَاهُ قُلْ إِنْ أَفَرَأَيْنَاهُ فَقُلْ إِبْرَاهِيمَ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تُجْهَرُونَ ﴿٣٥﴾ وَأَوْحَى إِلَيْ نُوْحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَتَّبِعِ الْبَاطِلَ بَمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَأَصْبَحَ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيُنَا وَلَا تَخْطُبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٣٧﴾

هنگی ئەز ژ سته‌مکارانم. ﴿۳۲﴾ گوتن: هه‌ی نووح ب‌راستی ته‌ج‌ه‌پ‌ر د‌گه‌ل مه‌کر، و ته‌زیده د‌گه‌ل مه‌دریژ‌کر، ئەگه‌ر تو راست دیژی ئەو ئیزایا تو مه‌پیی د‌ترسینی بۆ مه‌بینه. ﴿۳۳﴾ گوت: ئەگه‌ر خودیی فیا دی ب‌سه‌ر هه‌وه‌دانیت، و هوین نه‌شین پیکیی لئ ب‌گرن، و خودیی نه‌چار بکه‌ن کو هه‌وه ئیزا نه‌ده‌ت.

﴿۳۴﴾ و شیره‌تی‌ت من فایده‌یی هه‌وه ناکه‌ن، ئەگه‌ر من فیا هه‌وه شیره‌ت بکه‌م و خودیی فیا هه‌وه گو‌م‌را و به‌رزه بکه‌ت، ئەوه خودایی هه‌وه و هوین دی ب‌بال ویشه‌زف‌رن. ﴿۳۵﴾ یان ژ ی [موشرکی‌ت مه‌که‌هی] دیژن: چیرۆکا نووحی ئەفاهه [یان ئەف قورئانه موحه‌مه‌د] ژ ده‌ف خو چیک‌ریه، [هه‌ی موحه‌مه‌د] بیژه: ئەگه‌ر من ژ ده‌ف خو چیک‌ریه‌ت و ئینایت، گونه‌ها من بۆ منه و ئەزیی به‌ریمه ژ وئ گونه‌ها هوین دکهن [ب‌بالقه‌لیدانا دره‌وی ب‌بال منشه]. ﴿۳۶﴾ و وحی بۆ نووحی هاته‌هنا‌رتن، ژ وان پیقه‌تر ئەو‌یت باوه‌ری ئینیین که‌سی دیتر ژ مله‌تیی ته‌باوه‌رییی نائینیت، فینجا [ماده‌م که‌سی دی ژ مله‌تیی ته‌باوه‌رییی نائینیت] ب‌خه‌م نه‌که‌شه ژ کاری وان د‌کر [کو وان تو دره‌وین ددانایی و ئەزیه‌تا ته‌د‌کر، و مختی توله‌کرنی ژ وان هات].

﴿۳۷﴾ کا تو گه‌مییی ل‌به‌ر چاقیت مه‌و ب‌چاف‌دی‌ری و پار‌زی‌یا مه‌و ب‌و‌حی‌یا مه‌چیکه، و تو مه‌هده‌ری ژ من نه‌خوازه‌بۆ وان ئەو‌یت سته‌م کرین، بئ گۆمان ئەو د‌خه‌ند‌قینه [دی هه‌ر خه‌ند‌قن].

﴿٣٨﴾ نوح پيغمبري گهمي چي دکر، و هر گاه که گر گريست مله تي وی د بهر را بوريبانه، ترانه بخو چي دکر، نوحی گوته وان نه گهر هوين [ژ بهر چيکرنا گهمي لي سهر ناخي] ترانه يان ب مه دکهن، ني هم زي [وهختي نيزا و توفاني] کا چاوا هوين [نه فرو] ترانه يان ب مه دکهن، هم زي و هسا دي ترانه يان ب هه وه کهن. ﴿٣٩﴾ فيجا تيزيک هوين دي زانن، کا نيزا دي بو کي تيت کو وي رسوا و شهر مزار بکته؟ و نيزا به کا هه وه هر [کو يا روژا قيامه تيه] ب سهر دا بيت؟ ﴿٤٠﴾ و [نوحی گهمي خو چي دکر. و مله تي وی د بهر دهوام بوون د ترانه پيکرنا خو دا] هتا وهختي فهرمانا مه هاتي، و نيزا مه ب سهر و اندا هاتي، و ثاڤ د نهويري زايي و هلاقيتي، مه گوته نوحی ژ ههر نير و ميه کی [ژ جانه وريست د نهريديدا] و کس و کاريست خو، نهو نهين نهويست فهرمانا مه ب نيزا دانا وان بوړي، و نهويست باوهری نيناين د گهمييدا بهلگره و سوارکه، و ژ هه ژماره کا کيم پيغه تر باوهری پي نهينا بوو. ﴿٤١﴾ گوټ [نوحی گوته

وَيَصْنَعُ الْفُلَ وَكَلَّمَ مَرْعَاهُ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ فَخَرُوا مِنْهُ
قَالَ إِنِّي فَخَرْتُكُمْ إِنِّي أَنَا الْغَالِبُ فَخَرْتُمْكُمْ كَمَا تَخَرُونَ ﴿٣٨﴾
فَسَوْفَ نَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَهُ أَمْرُنَا وَقَارَ النَّوُورُ فَلَمَّا أَخِيلَ فِيهَا
مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ وَقَالَ أَزْكُوا فِيهَا
بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبَهَا وَأَمْرُ سَلْهَى إِنْ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤١﴾
وَهُي تَجْرِي يَمُّهُ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَتَادِي نُوحَ ابْنَهُ
وَكَانَ فِي مَعْرِلٍ بَنِي أَزْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾
قَالَ سَتَأْتِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ
مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ
الْمُعْرَفِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكَ وَابْسِمَا أَقْبَلِي
وَعَبَسَ الْمَاءُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ
بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَتَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي
مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾

الْحَقِّ

هه فاليت خو] ب ناقي خودي سواړي گهمي يين، و ناقي خودي يين و هختي گهمي دجيت و وهختي رادو هستيت، ب راستي خودايي من گونه هژيهر و دلوفانه [فيجا نه ترسن، خودي دي هه وه رزگار کته]. ﴿٤٢﴾ و گهمي نهو د ناڤ هندهک پيلاندا دبرن وهکي چيايان بوون، و وي وهختي نوحی گازی کورې خو کر، و کورې وي يي ژي دوير و فهدهر بوو: کورې من، د گهل مه سوار بيه و نه مينه د گهل گاواران و [ژ گاواران نبه نه فرو نهو بيت خه ندقينه]. ﴿٤٣﴾ کورې وي گوټ: نهز دي خو دهمه چيايه کی من ژ خه ندقيني بپاريزيت، [نوحی] گوټ: نه فرو [بو که سي] چو پاريزي بهرانه ر فهر مانا خودي نينه، نهو نه بيت يي خودي دلوفاني بي بري، [نه فرو کهس ژ نيزا خودي نايته پارسن]، و پيلا ناقي کهفته د ناڤه را و اندا، فيجا نه وزي بوو ژ وان ييت خه ندقين. ﴿٤٤﴾ [پشتي مله تي نوح پيغمبر ب توفاني چويين، ژ بلي وان نهويست د گهمييدا] فهرمانا هاته دان، نهردو ثاڤا خو فهدخو، و نهسمانو تو ژي ثاڤا خو رابگره و بهسکه، و ثاڤ غه وري، و فهرمانا خودي ب جه هات [نوح و ييت باوهری د گهل نيناين رزگار بوون و ييت دي ب توفاني خه ندقين]، و گهمي ل سهر چيايي جوودي رادو هستيا [چيايه که دکه فته کوردستانا بن دهستي تورکيا] و هاته گوټن [ملياکه تان گوټ]: هيلاک و بنيري بو مله تي ستمکار بيت. ﴿٤٥﴾ و نوحی گازی خودايي خو کر و گوټ: خوديو ب راستي کورې من ژ مالا منه، و ب راستي په يانا ته يه هقه [کو دي مالا من رزگار که ي]، و توژ ههمي حاکمان زانا و دادپهروهر تري.

قَالَ يَنْحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْتَنْ
 مَالَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾
 قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْكَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَلَا
 تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾ قِيلَ يَنْحُ
 أَهْطِ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ
 وَأُمَرُؤُا سَمِعُوا لَهُمْ قُرْءَانًا عَذَابًا ﴿٤٨﴾ تِلْكَ
 مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ
 وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقِيبَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾
 وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ أَغْبِدُوا لِلَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ
 إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ يَقَوْمِ لَا أَتْلُو عَلَيْكُمْ
 أَنْبَاءَ إِنْ أُجْرِي إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾
 وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ
 عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ مِمَّا زِدْتُمْ إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
 مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا يَهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
 بِتَارِكِي آلِ هَارُونَ أَنْ نَقُولَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

﴿۴۶﴾ [خودئ] گوت: هه ی نوح ب راستی نه
 نه ژ مالا تهیه، نه و کاره کی نه هاتییه [مهده را نه بؤ
 کورئ ته کاره کی نه هیژا و لایقی تهیه]، قیجا پسیرا
 وی تشئی ژ من نه که یی ته ناگه ه ژئ نهیی، ب
 راستی نه ز شیره تان ل ته دکهم، دا تو ژ نه زانان نه بی.
 ﴿۴۷﴾ نوحی گوت: خودیوؤ ب راستی نه ز خوؤ ب
 ته دپاریزم کو نه ز پسیر و داخو ازا تشته کی ژ ته بکه م
 من ناگه ه ژئ نهیت، نه خوؤ نه گهر تول من نه بؤری
 و دلؤ فانیسی ب من نه بهی [ژ بهر نه فامن کری]، ب
 راستی نه ز دئ ژ خوساره تان بم. ﴿۴۸﴾ گوتئ: هه ی
 نوح، ب سلامه تی و ئیمناهییا مه په یابه (داکه شه)،
 و خیر و نیعمه تیت به رده و ام بؤ ته و مله تیت د گهل
 ته [مله تیت ژ دوینده ها وان بیث د گه مییدا]، و هنده
 مله تان [نه ویت بروینه گاور و هه ژ دوینده ها وان]
 دئ ژینه کا خوؤش د دنیا پیدا دهینه وان، پاشی رؤژا
 قیامه تی ئیزیه کا ب ژان و دژوار، دئ ژ نک مه، وان
 هنگیفت. ﴿۴۹﴾ [هه ی موحه مه د] نه شه [چیرؤکا
 نوح پیغه مبه ره] ژ سالؤخ و به حسیت غه بیینه، ب

وه چی بؤ ته دهئیرین، بهری نوکه نه ته چو ژئ دزانی نه مله تی ته.. قیجا بیئا خوؤ فره بکه، ب راستی
 دویا هیکا باش بؤ پاریز کارانه. ﴿۵۰﴾ و مه بؤ مله تی عاد، برایی وان هوود ب پیغه مبهری هنارت، گوت:
 هه ی مله تی من، خودئ په ریسن هه وه ژ وی پیغه تر چو خودا و په رستی نینن [نه ویت هوین بؤ خودئ
 دکمه هه فیشک، ب فی کاری خوؤ] ژ دره وان پیغه تر هوین ناکه ن. ﴿۵۱﴾ هه ی مله تی من، نه ز بهر انبهری فی
 راگه هاندنی و فان شیره تان چو کرئ و هه قی ژ هه وه ناخو ازم، هه قی من به سل سهر و ییه یی نه ز داییم و
 چیکریم، قیجا ما هوین تی ناگه هن. ﴿۵۲﴾ و هه ی مله تی من، داخو ازا گونه ه ژیرن و لیویرینی ژ خودایی
 خوؤ بخو ازان، پاشی ل خودئ بزقن و توبه بکه ن، دئ بارانیت بؤش ب سهر هه وه دا بارانیت، و دئ هیژئ
 ل سهر هیژا هه وه زیده که ت، و پشتا خوؤ نه دهنه گازییا نه ز راهری هه وه دکهم، و رویمی خوؤ ژ هه قیسی
 وهر نه گئرن و هوین گونه هکار. ﴿۵۳﴾ گوتن: هه ی هوود ته چو به لگه و نیشانیت ناشکه را بؤ مه نه ئینا یینه
 ال سهر راستییا پیغه مبه راتییا خوؤ]، دا نه م باوهر ژ ته بکه یین، و نه م [ژ بهر ناخو ازا ته] ده ست ژ په رستییت
 خوؤ بهر ناده یین و نا هیلین، و نه م باوهر یی ژئ ب ته نائینن.

﴿٥٤﴾ وَهُمْ زُفَىٰ نَاحِشَتَىٰ يَبْقَهُ تَرَنَّا بِرَبِّنَا تَه [چونكى تو دژماتيا په رستيايت مه دكهى]، هندك په رستيايت مه تويى هنگاقتى و زيانا گه هاندبيه ته، و توفان ناخفتان ژ دهف خو ديږى، [هوودى] گوت: ب راستى تهز خودى دكه مه شاهد، و هوين زى شاهد بن كوب راستى تهز ژ وان ييت هوين ژ بلى خودى بو خودى دكه نه هه فېشك، يى بهر مه. ﴿٥٥﴾ فَيَجَا هوين هه مى پېكفه پيلان و ئويېنان بو من بگيرېن، پاشى قهت موله تى نه دهنه من [بهلى د گهل هندى زى چو ژ هه وه ناييت]. ﴿٥٦﴾ ب راستى من پشتا خو ب خودى گرېدا، نه و خودايى منه و خودايى هه وه يه زى، جاندارك ل سهر پويى ئه ردى نينه، نه مري وى د دهست خوديدا نه ييت و د بن دهسته لانا ويقه نه ييت، و ب راستى خودايى من د گهل هه قيبه [و هه وه ل سهر من زال ناكهت]. ﴿٥٧﴾ فَيَجَا نه گهر هوين پويى خو ژ باوهرى وهر گيرن، ب راستى ته واهه ز پى هاتيم، من گه هاندك هه وه [و ژ بهر فى راوه ستيانا

هه وه، خودى دى هه وه دهلاك بهت]، و دى مله ته كى ديتل شوينا هه وه ئينيت، و هوين چو زيانى زى ناگه هيننى. ب راستى خودايى من پاريز قانه ل سهر هه مى تستان. ﴿٥٨﴾ فَيَجَا وه ختى ئيزايا مه هاتى، مه هوود وييت د گهل باوهرى ئينايين ب په ها خو رزگار كرن، و مه ته و ژ ئيزايه كا گران و دژوار قورتالكرن. ﴿٥٩﴾ و ته فه عادن [نانكو ته فه گوړ و شوينواريت وانن، بهرئ خو بدنه ئى كاچ ب سهرئ وان هات و ژ بهر چ؟] باوهرى ب نشان و نايهت و موعجيزه ييت خودى نه ئينان، و نه گوهداريا پيغه مبهريت وى كر [يى پيغه مبهركى دره وين بدانيت، و هيه هه چكو وى هه مى پيغه مبهر دره وين دانايين]، و ب دويف فهرانا ههر خو مه ز نكهركى زېده خراب و هه ق دژمن، كه فتن. ﴿٦٠﴾ د فى دنياييدا و پوژا قيامه تى زى له عهت ب دويف هاتينه ئيخستن، مله تى عاد باوهرى ب خودايى خو نه ئينا، فَيَجَا هيلاك بو عاد بن، مله تى هوودى. ﴿٦١﴾ و بو مله تى [سه موودى]، مه براى وى وى صالح پيغه مبهر بو وان هنارت، گوت: هه مى مله تى من خودى بهر رسن، هه وه ژ وى پيغه تر چو خودا و په رستى نين، نه وى هوين ييت ژ ناخى چيكرين [بابى هه وه نادم يى ژ ناخى چيكرى و هوين دوينده ها وينه]، و هوين كرنه ئافاكهر و ئاكنجى ييت ئه ردى، فَيَجَا داخوازا گونه هژيرنى و لبيورنى زى بكهن، پاشى لى بزقرن و توبه بكهن، ب راستى خودايى من يى نيزيك و بهر سقده هه. ﴿٦٢﴾ گوتن [مله تى وى گوت]: هه مى صالح ب راستى تو بهرئ نوكه جهى هيقيما مه بووى [كو توبيه سهر وهرئ مه]، ئه رى تو چا واهه ژ په رستنا و ان په رستيان دده يه پاش، نه وييت باب و باپيريت مه په رستنا و ان دكر، و ب راستى ته م ب خو ژ وى تى تو گازيا مه بو دكهى [كو په رستنا خودى ب تتيه و هيلانا په رستيايت مه يه] ب شك و دودلين.

إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْرَجَكَ بِغَضِّ الْهَيْتِ بِسُوءِ قَالَ إِنْ أَشْهَدُ اللَّهَ وَأَشْهَدُ وَأَنْ بَرَاءَةً وَمَا تَشْكُرُ ۝ مِنْ دُونِهِ فَكَيْدُفِي جَمِيعَانِ لَا تَنْظُرُونَ ۝ إِنْ تَوَلَّكَ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَاتِهِ إِلَّا هُوَ أَخَذَ بِنَاصِيَتِهَا إِنْ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أَرْسَلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَفَسَّخْتُ رَبِّي قَوْمًا عَزَّكَ وَلَا تَنْصُرُونَهُ شَيْئًا إِنْ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَظِيطٌ ۝ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا لِنَجْزِيَنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجِّنَهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۝ وَذَلِكَ عَادٌ جَحَتْ وَأُتِيَتْ رِبْعَهُمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۝ وَأَتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَتَوْمًا لِقِيمَةٍ إِلَّا عَادًا كَفَرُوا وَرَبُّهُمْ إِلَّا بَعْدَ الْعَادِ قَوْمُ هُودٍ ۝ وَالْأَنْبِيَاءُ صَالِحًا قَالَ يَقُولُ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِّنَ الْأَرْضِ وَأَسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَفِرُّوهُ ثُمَّ نُفِوا إِلَيْهِ إِنْ رَبِّي وَبِئْسَ مَجِيبٌ ۝ قَالُوا أَكَيْفَ لَكَ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّ لَنَا فِي شَكِّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مِرْيَةً ۝

قَالَ يَقُومُ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَءَاتَيْنِي
مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَصْرِفُ مِنْ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ قَمَا تَرِيدُونِي
غَيْرَ تَحْسِيرٍ ﴿٦٥﴾ وَنَقُورُهُ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ
فَلَدُّوَهَا تَاكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ
عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٧﴾ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا
بَنَيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِن
خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَقْوَىٰ مِنَ الْعَزِيزِ ﴿٦٨﴾ وَأَخَذَ الَّذِينَ
ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِئَرِهِمْ حَنِينًا ﴿٦٩﴾
كَانَ لَمْ يَخُفْ أَفِيهَا إِلَّا أَنْ تَمُودًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا
بَعْمًا لِّتَمُودٍ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشْرَىٰ قَالُوا
سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ﴿٧١﴾ فَلَمَّا رَأَىٰ
أَن يُدْرِكُهُمْ لَا تَقْصِلْ إِلَيْهِ نَكَرَهُمْ وَأَوْحَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أَزْسِلُنَا إِلَىٰ قَوْمٍ لُّوطٍ ﴿٧٢﴾ وَأَمْرَانَهُ قَابِئَةً
فَضَحَكْتَ فَفَشَّرْتُنَّهَا لِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧٣﴾

﴿۶۵﴾ گزت [صالح پیغمبر گزت]: هه ی مله تی من بیژنه من، نه گهر من نیشان و بهلگه ییت ناشکهر ا ژ خودایی خو هه بن [کو بو هه وه ناشکهر ا بییت، نه ز پیغمبرم]، و ره حم و دلوفانی ب من بریت [کو پیغمبراتی دایته من]، فیجا نه گهر [پشتی فی خری] نه ز نه گوهدارییا وی بکم، [و ب راگه هاندنی رانه بم و د ریکا پرستنا بوتاندا رانه وه ستم] کی دشتت بهر انبهری خودی هاریکارییا من بکته، و ئیایا وی ژ من بده ته پاش، فیجا [مله تی من هوین ب فی ناخفتنا خو: (چاوا تو مه ژ پرستنا وان پرستییا ددهیه پاش نه ویت باب و باپریت مه پرستنا وان دکر)] هوین ژ زیانی پتفه تر چول من زیده ناکه ن. ﴿۶۶﴾ هه ی مله تی من، نه فه حیشترا خودیه بو هه وه نیشان و موعجزیه که ناشکهر ا، فیجا بهیلن د نه ردی خودیدا بهریت و نه تیشین و نه ز بهت نه دهن [بکوژن یان فه کوژن]، دا ئیزا و ئاتافه کا نیزی که هه وه نه گریت. ﴿۶۷﴾ فیجا [وان گوهی خو نه دا صالحی] حیشترا کوشتن، ئینا صالحی گوته وان، سی رۆژان ب شاهی

و که یف، د مالیت خودا برین، پاشی هوین دی ئیایا خودی بین، ب راستی نه فه ژشان و په یانه کا راسته، بی دره وه. ﴿۶۸﴾ فیجا وهختی ئیایا مه هاتی، مه صالح و ییت باوهری د گهل ئینا یین، ب ره ها خو ژ ئیزا و شهر مزاری و رسواییا وی رۆژی رزگار کرن، ب راستی خودایی ته یی ب هیز و ده سته لاتداره. ﴿۶۹﴾ فیجا دهنگه کی ب هیز [ژ نه سانیقه هات] نه وهنگافتن، فیجا نه ول سهر چو کان د خانیییت خودا مرن، و بی بزاف مان. ﴿۷۰﴾ [نه فه ب سهری وان هات و بی سهر و شوین بوون] هه روه کی نه ول ویری ئاکنجی نه بووین و چو ئافاهی ل جهی وان نه ی، و مله تی (سه موود) باوهری ب خودایی خو نه ئینا، فیجا هیلاک و دوبری ژ دلوفانییا خودی بو مله تی (سه موود). ﴿۷۱﴾ و ب راستی هناریییت مه [کو ملیاکه تن] ب مزگینیقه هاتنه دهف ئیراهیمی و گوژن: نه م سلاخان ل ته دکه یین، ئیراهیمی گوژ: سلاخان ل سهر هه وه بن، فیجا گه له ک پیقه نه چو هه تا ئیراهیمی، گوژ که کی ل سهر بهر ان براشتی، بو ئینایی. ﴿۷۲﴾ فیجا گاغا ئیراهیمی دیتی ده ستیت وان ناگه هنی [ئانکو ده ستیت خو دریز ناگه نه گوشتی گوژی بو خوارنی] نه نیاسین، و دلی خودا ژ وان ترسیا، ئینا ملیاکه تان گوژ: نه ترسه نه م بو مله تی (لووطی) ییت هاتینه هنارتن. ﴿۷۳﴾ و کابانییا ئیراهیمی ژ پیقه یا راهستیایی بوو، ئینا که نی [ژ که یفا نه مانا تر سا ئیراهیم، یان زی ژ که یف هندی کو مله تی (لووطی) دی گه هیته جزایی خو]. فیجا مه مزگینی ب بوونا ئیسحاقی دایی، و مه مزگینی دایی دی ئیسحاقی کورمه که هه بیت کویه عقوبه.

قَالَ يَٰوَيْلَيَّ ۖ أَلَيْدَ ۖ أَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا ۖ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٦٦﴾ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۚ رَحِمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ ۚ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٦٧﴾ فَلَمَّا دَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَىٰ يُجِئِدُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٦٨﴾ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَمِيدٌ مُّذِيبٌ ﴿٦٩﴾ يٰإِبْرَاهِيمُ ۖ ائْمُرْ بِلَدِّكَ وَانْهَ ۖ أَتِيَهُمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٠﴾ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا مِّنْهُمُ ۖ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمُ عَصِيبٍ ﴿٧١﴾ وَجَاءَهُمْ قَوْمُهُمْ يَهْرَعُونَ ۖ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلِ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ ۖ قَالَ يَتَقَوْمٌ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَلَا تَخْزُونِ فِي صَبِيِّ ۖ إِلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا لَنَا فِي بَنَاتِكِ مِنْ حَقٍّ ۖ وَنَاكِ لَعْنَةُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٧٣﴾ قَالَ لَوْنًا لِّي بِكُمْ قُوَّةٌ ۖ أَوْ أَتَاوَنِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٧٤﴾ قَالُوا يَلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ ۖ إِنَّا نَبِيُّوهُ ۖ إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْفُتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ ۖ إِلَّا أَمْرًا نَّكَ ۖ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ ۖ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ۖ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٧٥﴾

﴿٧٢﴾ [کابانیسا ئیبراهیمی] گوت: وهیلا ل من خوئی سهری نهزی، من دی بچویک بن! و نهز یا پیره ژن، و نهفه زهلامی منه پیره میره، ب راستی نهفه تشته کی عه جیه. ﴿٧٣﴾ [ملیاکه تان] گوتن: نهزی تو ژ فهرانا خودی عه جیگری دی [چو تشتل دهف خودی ب زهمهت نینه، و هوین ماله کا مال پیغه مبهرن، دفتت نهفه ل ههوه عه جیب نه بیست، نه گهر تو بزانی نه مرئی خودیه]، نهفه دلوفانی و بهر هکته و پیروز بایسیا خودیه داییه ههوه خه لکی مالا ئیبراهیمی، ب راستی نهو هیژیایی سوپاسیییه و یی پایه بلنده. ﴿٧٤﴾ فیجا وهختی ترسا ئیبراهیمی چویی و مزگینی بو هاتی، دهست ب جره بری د گهل هنارتییست مه کر، د دهره قی مله تی [لووط] پیغه مبهردا [به لکی ئیزیی ل سهران گیر و بکته]. ﴿٧٥﴾ [چونکی] ب راستی ئیبراهیم ژ وان بو و نهویت ل سهر خو و نهرم و هلیم و توبه کار، و دل ب تیش ژ ترسیت خودیدا. ﴿٧٦﴾ [ملیاکه تان گوته ئیبراهیمی] هه ی ئیبراهیم فی جره بری بهله، فهرانا خودایی ته ب ئیزادانا وان یا هاتی، ب راستی ئیزییه کی دی وان گریست فه گرتن بو نینه [نه ب دوعایان و نه ب جره بری]. ﴿٧٧﴾ فیجا وهختی هنارتییست مه [ل سهرانهنگی میفانان] هاتینه دهف [لووطی]، ب هاتنا وان نهخوش بو و یی تهنگاف بو و اترسیا دهستدریژی ل سهران بیته کرن و نهو میفانیت وی، و گوت: ب راستی نهفه پوژه کا گران و ب به لایه. ﴿٧٨﴾ [وهختی مله تی وی ب میفانیت وی زانی] مله تی وی ب لهز هاتنه دهف [لووطی]، و بهری هنگی وان کریتی دکرن [تالوقه تی زهلامان دیرون، ژ بهر هندی ب لهز هاتن، و نهفه ب کریتی نه هاته بهر چافیت وان، پی شهرم بکن]، ئینا [لووطی] گوته وان، هه ی مله تی من نهفه ژ نکیت ههوه بو ههوه ژ فان میفانان باقرترن، فیجا ژ خودی بترسن و من د میفانیت مندا شهر مزار نه کهن، نه ری ما که سی تیگه هشتی و ب ناقل دناف ههوه دانه! ﴿٧٩﴾ [مله تی وی] گوتن: تو دزانی دلی مه ناچیه ژ نکیت مه، و ب راستی تو دزانی کا مه چ دفت! ﴿٨٠﴾ [لووطی] گوت: خوژی من هیزهک هه بایه، یان زی پشته فانه کی ب هیز من هه بایه [هوین دا بینن کا نهز دا چاوا ههوه پاشفه بهم]. ﴿٨١﴾ [ملیاکه تان] گوتن: هه ی [لووط]، ب راستی نهو هنارتییست خودایی تهینه، نهو نهشتین دهستی خو بکهنه ته، فیجا تو مروفتت خو د وهخته کی شه فیدار گوندی دهر بیخه، و بلا که س ژ ههوه ب پشت خو فنه نهز فریت، ژنا ته تی نه بیست، ب راستی نهوا ب سهری وان دفت دی ب سهری وی ژی تیت، ب راستی وهختی ئیزادانا وان سپیده هه، نه ری ما سپیده یا ئیریک نینه!

﴿۸۲﴾ فَيُجَاوِزُهَا وَهَتَّىٰ يُزَايَا مَه هَاتِي، مه گوندی وان سهر و بن کر، و مه که فریت ناخی ل دویف نیک ب سهر و اندا بارانند. ﴿۸۳﴾ ئەه که فریت هه ریی ییت ب نیشان بوون ژ بهرئ خودایی ته فه، و ئەه که فره ژ سته مکاران نه ییت دوبرن [هه ر سته مکاره کی هه ییت، ئەو بن یان قوره یشی، یان هه ر سته مکاره کی دی]. ﴿۸۴﴾ و مه بۆ مه دهنی، برایی وان شو عیب هنارت، گۆت: هه ی مله تی من خودی بهر یسن، ژ خودی پیقه تر هه وه چو خودا و په رستی نینن، و پیشان و کیشانی کیم نه کهن، ئەز هه وه، هه یی و دهوله مه ند دینم. [و ئەگه ر هوین ده ست ژ کیم کرنا پیشان و کیشانی بهر نه دن] ب راستی ئەز ژ ئی زایا رۆژه کال هه وه وهرهاتی دترسم. ﴿۸۵﴾ و هه ی مله تی من هوین ب دورستی پیشان و کیشانی [د کرین و فروتیت خودا] بکهن، و دادییی تیدا بکهن، و تشتیت خه لکی [ب چو ریکان] ژ ئی کیم نه کهن، و دئه ریدانا گه رن خرایییی تیدا بکهن. ﴿۸۶﴾ ئەه بۆ هه وه ژ حه لالی هه وه دمینیت بۆ هه وه چیره [ژ وئ یا ب کیم کرنا

الجزء

فَتَمَاجَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
جِجَارَةً مِّن سَيْحِيلٍ مَّنْضُودٍ ﴿۸۲﴾ مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ
وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بَعِيدٍ ﴿۸۳﴾ وَإِلَىٰ مَدْرَتِ أَخَاهُم
شُعَيْبًا قَالَ يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّن إِلَهٍ غَيْرُهُ
وَلَا تَتَفَضُّوا الْمَكِّيَالَ وَالْمِيزَاتِ إِلَىٰ أَرْئَكُمْ بِخَيْرٍ
وَأَنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّجِيطٍ ﴿۸۴﴾ وَيَقَوْمِ
أَوْفُوا بِالْمَكِّيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَخْشَوْا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْبُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿۸۵﴾ بِقِيَّتِ
اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِخَفِيفٍ ﴿۸۶﴾ قَالُوا يُشْعَبُ أَصْلُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ تَتْرَكَ
مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَأَنْ تَفْعَلَ فِي أُمُورِنَا مَا نَشْتَوُ أَنْ تَفْعَلَ
لَأَنَّا لَخَلِيفَةُ الرَّشِيدِ ﴿۸۷﴾ قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنْتُ
عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ
أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهَكُم عَنْهُ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ
مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿۸۸﴾

کیشان و پیشانی دگه هیه هه وه، ئەگه ر هوین ب راستی خودان باوه بن، و ئەز ب خو نه زیره فانه ل سهر هه وه [دا حسییبا هه وه بکهم، به لی ئەز به س ئاگه هدار که رم]. ﴿۸۷﴾ [مله تی وی] گۆتن: هه ی شو عیب، ئه رئ نفیریت ته ئه مرئ ته دکهن ئەم ده ست ژ وان په رستییان به رده ین ئه ویت باب و باپیریت مه دهرستن، یان ئەم ب که یفا خو و وه کی مه دقیت ده ستکارییی دمالی خودا نه که یین [ژ دان و وه رگرتن و کیم کرن و زیده کرنی] ب راستی تو مرو فه کی نه رم و حه لیم و شاره زایی!! ﴿۸۸﴾ گۆت: هه ی مله تی من کا بیژنه من، ئه رئ ئەگه ر من نیشان و به لگه ییت ئاشکه را ژ خودایی خو هه بن [ل سهر وی تشتی ئەز داخوازا هه وه بۆ دکه م]، و رزه که کی باش [کو پیغه مبه راتییه یان دهوله مه ندیییه] ژ ده ف خو دابیه من [ئه رئ ما ئەز دئ شیره تکرنا هه وه هیلیم، ئەگه ر هوین شیره تی ژ من وهر نه گرن]، و من ب خو د بنیرا نه قیت ئەز هه وه ژ تشته کی بده مه پاش، و ئەز ب خو بکه م، ژ چاکخوازییی پیقه تر هندی بشیم من چو یی دی بۆ هه وه نه قیت [ژ فی تشتی ئەز بۆ هه وه دبێژم]، و ب سهره له بوونا من به س ب خودییه، من پشتا خو پی گریدا، و ده می کاروباریت خودا ئەز به س ل وی دز قرم.

وَيَقُولُ لَا يُجِزُّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ
قَوْمُ نُوحٍ أَوْ قَوْمُ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ لَنْ يَسْجُدَ
لِعَبِيدِ ۖ وَأَسْتَغْفِرُكُمْ ثَمَّ ثَوْبًا إِلَيْهِ أَنْ رَبِّي
رَحِيمٌ وَدُودٌ ۖ قَالُوا لَنْ شُعَيْبٌ مَا تَفْعَلُ كَثِيرًا أَمَّا تَقُولُ
وَأَنَا لَكَ لَكُمْ فَتَنَّا صَبِيحًا وَتَوَلَّوْا هَظْطًا لَرَجَعْنَاكَ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْهِ بِعَزِيزٍ ۖ قَالَ يَقُولُ أَهْطَىٰ أَعَزَّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
وَالَّتِي تَتَمَوَّهُ وَرَاءَكُمْ ظَهْرِي ۚ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
مُحِيطٌ ۖ وَيَقُولُ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلٌ
سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ
وَأَرْقُبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ۖ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا
شُعَيْبًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ
الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِئْرِهِمْ جَثَمِينَ ۖ
كَانَ لَمْ يَعْنُوا فِيهَا إِلَّا بَعْدَ الْمَدِينِ كَمَا بَعْدَتْ نَمُودُ ۖ
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ بَيِّنَاتِنَا وَسُلْطَنَ مُبِينٍ ۖ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
وَمَلَائِكِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ۖ

﴿۸۹﴾ هه ی مله تی من بلا دژمنی و نه فیانا هه وه بۆ
من، هه وه بهر ب هندیقه نه بهت، نهو بیته سه ری هه وه
یا ب سه ری مله تی نوو حی و مله تی هوودی و مله تی
صالحی هاتی، و مله تی (لووطی) ژ هه وه نه یی دیره.
﴿۹۰﴾ و داخو ازا گونه هژبیرن و لیویری ژ خودایی
خو بکه ن، پاشی لی بزقیرن و توبه بکه ن، ب راستی
خودایی من دلوفان و حه ژیکه ره بۆ قه نه جیکاران.
﴿۹۱﴾ [مله تی وی] گو تن: هه ی شوعه یب، نه م گه له ک
ناخفتنیست تو دیوژی تی ناگه یین، و ب راستی نه م ته
لاواز و بی چاره دناف خو دا دیبیین، و نه گه ر ل سه ر
خاترا عه شیره تا ته نه بایه، دا ته ب بهران کوژین، و تو
ب خو نه هندی ب ریز و ریمه تی ل ده ف مه، یان
نه هندی ب زه مه تی، ﴿۹۲﴾ [شوعه یبی] گو ت: هه ی
مله تی من، نه ری عه شیره تا من ل ده ف هه وه ژ خودی
خوشقیتر و ب قه درتیره، و هه وه فه رمانا وی یا ب
پشت گو هی خو فیه هافیتی، ب راستی خودایی من
ب کارئ هوین دکه ن زانایه، و چول بهر بهرزه ناییت.
﴿۹۳﴾ و هه ی مله تی من، کا هوین ل سه ر چ کارینه،

بکه ن، نه ز ری دی ل سه ر کارئ خو بم، فینجا هوین دی زانن کا ئیزا دی بۆ کئ یت کو وی رسوا و شه ر مزار
بکه ت، و کا کی دره وینه، فینجا چافه ری بن نه ز ری د گه ل هه وه چافه ری مه. ﴿۹۴﴾ فینجا و هختی ئیزایا مه
هاتی، مه شوعه یب و نه ویت باوهری د گه ل ئینایین ب دلوفانیسا خو رزگار کرن، و ده نگه کی ب هیز
نه ویت سه مکاری کرین گرتن و هنگافتن، فینجا نه ول سه ر چو کان د خانیست خو دا مرن و بی بزاف مان.
﴿۹۵﴾ ههروه کی نه ول ویری نه دناکنجی، و ویری چوجا ئا فا نه بووی، فینجا هیلاک و دویری ژ دلوفانیسا
خودی بۆ خه لکی مه دیه نی، ههروه کی (سه موود) ژ دلوفانیسا خودی دویرکه فتی. ﴿۹۶﴾ و ب راستی مه
مووسا ب نشان و موعجیزه ییت خو، و ب به لگه و نشانیت ئاشکه را هنارت. ﴿۹۷﴾ بۆ فیرعه ونی و
گره گریت وی، به لی نه ول دویف فه رمانا فیرعه ونی چو ن و گو هی خو دانه وی، و فه رمانا فیرعه ونی ب خو
نه یا دورست بوو.

﴿٩٨﴾ [فیرعهون] دئی رۆژا قیامه تی کەفتیە پێشیا مله تی خو، و دئی وان به ته ناف ئاگری، و چ پیسه جهه، ئاگر جهی مرقی بیت. ﴿٩٩﴾ و ئەو دقئ دنیایدا و رۆژا قیامه تی ژى هاتنه دویر ئیخستن ژ دلۆفانیسا خودی، و چ دانه کا خرابه هاتیسه دان بو وان [کو د دنیاى و ئاخیره تیدا هاتیسه دویر ئیخستن ژ دلۆفانیسا خودی]. ﴿١٠٠﴾ و ئەفه به حس و خه به ریت گوندانه ئەم بو ته هه دگرین، هنده ک ژ وان گوندان ییت مایین، و هنده ک ژى بى سه روشوینن. ﴿١٠١﴾ و مه ستهم ل وان نه کریه [وهختی مه ئەو ژ بهر کرباریت وان ئیزاداین] به لی وان ب خو ستهم ل خو کر [ب گاوری و گونه هیت بووینه ئەگه رى تیچونا وان]، فینجا وهختی فرمانا خودایى ته هاتی [ب ئیزادانا وان]، بوت و په رستییت وان ئەویت وان ژ بلی خودی هه وار دکرئی و دپه رستن فایده یی وان نه دا، و ئیزا ژ وان نه دا پاش، و ژ زانی و هیلاکئ پیقه تر سه نه میت وان چو یی دی ل وان زیده نه کر. ﴿١٠٢﴾ و هوسا ئیزادانا خودایى ته، خه لکئ وان

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَيَسْ أَلْمُزُونَ، وَأَتَّعُوا فِي هَذِهِ لَعَنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَسْ أَلْقَدُ أَلْمُزُونَ ﴿٩٨﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْفُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْهَا قَابِمْ وَحَصِيدٌ ﴿٩٩﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَىْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتَّيِبٌ ﴿١٠٠﴾ وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْفُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنْ أَخَذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٠١﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ﴿١٠٢﴾ وَمَا تُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَتَكْفُرْ نَفْسٌ إِلَّا بِذَنبِهِ فَبِمَنْ شَقَى وَسَعِيدٌ ﴿١٠٤﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَبِى النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٥﴾ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنْ رَبُّكَ فَعَالٌ لَمَّارٌ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فَبِى الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرُ مَجْدُودٍ ﴿١٠٧﴾

المزيت

گوندان دگریت وهختی ئەو سته مکار، ب راستى ئیزادانا خودایى ته زیده ب ژان و گرانه. ﴿١٠٣﴾ ب راستى ئەفه [سه هاتییت بۆرین] نشان و دهر سن بو وان ئەویت ژ ئیزایا رۆژا قیامه تی دتر سن، و ئەو رۆژه که هه می مرقف دئ بو ئینه کومکرن و دئ بینن. ﴿١٠٤﴾ و ئەم [وئ رۆژى] گىرو ناکهین، و ب پاش نائیخین، ئەگه ر بو رۆژه کا دیار کرى نه بیت. ﴿١٠٥﴾ رۆژا دئیت کهس نااخفیت ب ده سوبرا خودی نه بیت، فینجا هنده ک ژ وان بهخت رهش و بهر ئیزانه، و هنده ک ژى بهخته وهر و که یفخو شن. ﴿١٠٦﴾ فینجا هندى ئەون ئەویت بهخت رهش بووین، ئەو دئاگریدانه، و وان تیدا بین بهردان و بین هلیکشانه کا ب کول و کوفان هیهه. ﴿١٠٧﴾ و ههروهه ر دئ تیدا بن، هندى ئەرد و ئەسهان هه بن [ئەرد و ئەسهانیت قیامه تی]، ژ بلی گونه هکاریت موسلمانان، ته مهت گونه هیت خو دئ ئیزایى خو، و ب هه زکرنا خودی دئ ژى دهر که فن، ب راستى خودایى ته چ یا بقییت دئ کهت. ﴿١٠٨﴾ و هندى ئەون ئەویت بهخته وهر بووین د به هشتیدانه، ههروهه ر دئ تیدا بن، هندى ئەرد و ئەسهان هه بن، ژ بلی هندى ئەگه ر خودی بقییت وان دهر بیخیت، و ئەفه خه لاته کئ بئ قه بر و بئ دیهاهیکه.

﴿۱۰۹﴾ [هه ی موحه مه د] فَيَجَا تُوْرُ پويچيسيا پهرستنا وان ب گومان نه به، نهغه ههر وان دپهر ريسن نه ویت باب و بايريت وان بهری نوکه دپهرستن، و ب راستی هم دق ههقي وان و بارا وان ژ نيزايي بي کيسی دهينه وان. ﴿۱۱۰﴾ و ب راستی مه ته ورات بو موسایي ثنا و دایي، پاشی مله تي وی ل سهر قی کتيي ژیک جودابوون [هنده کان باوهری پی ثنا، و هنده کان باوهری پی نه ثنا]، و نه گهر په پانا پاشتيخستنا نيزايا وان [بو روژا قیامه تي] ژ خودايي ته نه بایه، دا حوکمی دناقهرا وانداهت، و ب راستی نه ویت ته دره وين ددان، د راستا قی قورثا نيدا يان د راستا نيزاييدا ب گومانن. ﴿۱۱۱﴾ و ب راستی خودايي ته بي کيم و کاسی جزايي کار و کريارت ههر که سه کی ددهت، ب راستی خودايي ته ب کارئ نه و دکن ناگه دار و شاره زایه. ﴿۱۱۲﴾ فَيَجَا رِيکا خودي بگره و خو سهر راست بکه، هروه کی نه مري ته و نه ویت توبه کرين د گهل ته هاتيه کرن، و نه دهنه سهر تخوييت خودي، و ب راستی نه و ب کار و کريارت

هوین دکن بينه ره. ﴿۱۱۳﴾ و ب چوپه ننگان مه يلا سته مکاران نه کن، نه گهر ناگر دي هه وه هنگيفيت [و دي دناگري و اندا سوژن]. و هه وه ژ خودي پيشه چوپشته فان نين، و هاريکاري هه وه ژي نايته کرن. ﴿۱۱۴﴾ [هه ی موحه مه د] تو ده ردو په خيت پروژيدا [سيدي و ثيقاري] و پشکه کی ژ شه قی، نفیژي بکه، ب راستی خير و چاکي گونه هان پويج دکن، و نهغه دهرس و چامه يه بو وی يی پيشه بجيت. ﴿۱۱۵﴾ و بينا خو فره بکه [ل سهر وي خوژا گرثا نه مري ته پی هاتيه کرن، و مهيل نه گرثا سته مکاران و کرنا نفیژان]، ب راستی خودي خه لاتي قهنجیکاران بهرزه ناکهت. ﴿۱۱۶﴾ بلا چهر خيت بهری هه وه زاناييت خودان هزر و نه قل و ب دين بانه، و نه هيا خرايبي دهر ديدا کر بانه، دامه هه می ب بهر نيزايي نه تيخستبانه، به لي کيمه ک ژ وان نه و بوون نه ویت زانا و خودان هزر و نه قل و دين، و نه هيا خرايبي دکر، و نه و نه و بوون نه ویت مه رزگار کرين، و هندي نه ویت سته مکار بوون، ب دويف وي خو شيبی که قن يا تندا، و نه ویت گونه هکار بوون. ﴿۱۱۷﴾ و خودايي ته نه و نه و بووی گوند ب سته م و نه هه قی ده يلاک بر بانه، و خه لکی وان ب خو یی قهنجیکار.

فَلَا تَكُ فِي مَرْجَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
آبَاءَهُمْ قَبْلَ وَإِنَّا لَمُفَوِّهُم تَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ﴿۱۰۹﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا هُمُوسَى الْكِتَابَ فَأَخْلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَنُهُمُ لَعْنِي سَاءَ مَثَرٍ ﴿۱۱۰﴾
وَإِن كُنَّا لَمَآ لِيُفْسِتَهُمْ رَبُّكَ أَعْمَلُهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿۱۱۱﴾ فَاسْتَقَمَ كَمَا أَمَرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا
إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۱۱۲﴾ وَلَا تَرْكُؤُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ
لَا تُنصَرُونَ ﴿۱۱۳﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفَا مِنْ
الْأَيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذَكَرَ
لِلذَّكِّرِينَ ﴿۱۱۴﴾ وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۱۵﴾
فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَهُودَ
عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ آمَنَّا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَوْا بِهِ وَكَانُوا مُحْرَمِينَ ﴿۱۱۶﴾ وَمَا
كَانَ رَبُّكَ لِيُهِلِكَ الْفُرْجَى يَظْلِمُوا أَهْلَهَا مُضِلِّحُونَ ﴿۱۱۷﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۚ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾
إِلَّا مَن رَّجِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾ ۖ وَلَا تَقْصُ
عَلَيْكَ مِن آيَاتِ الْكِتَابِ مَا تُنَبِّئُ بِهِ مُوَدِّعَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ
الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾ ۖ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَاتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَا ۖ وَانظُرُوا أَنَا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٢١﴾
وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأُمُورُ كُلُّهَا
فَأَعْبُدْهُ ۖ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾

سورة هود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا
عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ
الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِ
لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٣﴾ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ
أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ﴿٤﴾

۲۳۵

[و دى هوین زانن کا دویا هیك بڑ کیهه؟] ﴿۱۲۳﴾ و زانینا غیبا ئه رد و ئه سمانان ل دھف خودییه، و هه می
کاروبار دى ب بال و یقه زھرڼ، ځیجا وی بهر یسه و خو هله سیره وی، و پشتا خو ب وی گری بده، و
خودایى ته ژ کار و کریاریت هوین دکهن نه یی بى ناگهه.

سوره تا یوسف

ل مه که هی هاتیه خوارى (۱۱۱) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیتته خواندن ئه لف، لام، را، ئه فه سى تپین ژ (۲۸) تپیت زمانى عه ره بی، نیشانن ل سهر ئیعجازا
فى قورئانى کو عه ره بان پى چى نایت قورئانه کا وه کی فى بدانن، ههر چهنده زمانى وان ژ عه ینى تیان
پیکهاتیه و ئه فه نایه تیت قورئانا پونکه رن. ﴿۲﴾ ب راستى مه ئه ف قورئانه ب زمانى عه ره بی ئینا خوارى،
دا هوین تى بگه ن. ﴿۳﴾ ئه م باشتین چیرۆك و سهر هاتیان [بیت ملة تیت به رى] بۆ ته فه دگیرین، ب
ریکا وه حیا مه بۆ ئینایى ژ فى قورئانى، ههر چهنده به رى ئه ف قورئانه بۆ ته به یت، تو ژى ژ بى ناگه هان
بوویى [ژ چیرۆکا بووسفى و چیرۆکیت دى ژى]. ﴿۴﴾ وه ختى بووسفى گوتیه بابى خو: بابو... من د خه ونا
خو دا ددیت یازده ستیر و پوژ و هه یف بۆ من د سوجه یندا بوون.

﴿۵﴾ [بابی وی] گوت: کورپی من، خه ونا خو بۆ برایت خۆ نه بیژه، ته گهر [تو خه ونا خو بۆ وان بیژی] دی پیلانان بۆ ته دانن، ب راستی شه یانان بۆ مرقفی دژ منه کی ناشکهرایه [دی حه سویدی بی تیخیه د دلی و اندا، و وان د بهر دژ مناییا ته را کهت].

﴿۶﴾ هوسا خودای ی ته، ته هه لدبژ یریت و راقه کرنا خه ونان نیشا ته ددهت، و نیعمه تا خو ل سهر ته و مالا به عقوب ته مام دکهت ههروه کی بهری نوکه ل سهر ههردو باییت ته، ئیراهیم و ئیسه قی ته مام کری، ب راستی خودای ی ته یی زانا و کار به جهه.

﴿۷﴾ ب راستی بۆ سیار که ران ژ جو هیان به لگه و نیشان [ل سهر راستیا پیغه مبه راستیا ته] و بۆ مرقفان چامه و عبرهت ییت د چیر وکا یوسف و برایت ویدا ههین. ﴿۸﴾ وهختی برایت یوسفی گوتین: یوسف و برایی خو ژ مه خوشترین ل دهف بابی مه، و هم ب خو کۆمه کین، ب راستی بابی مه یی د خه له تیسه کا ناشکهرادا [وهختی تهو پتر حه ژ یوسف و برایی وی دکهت، و وان ب سهر مه دتیخیت].

﴿۹﴾ [برایت وی گوتن:] یوسفی بکۆرن، یان ژ ی باقیژ نه ئه رده کی دویر [کو نه شیت بز قریب] بابی هه وه دی بۆ هه وه ب تنی مینیت، و بشتی فی گونه یی [تۆ به بکه ن]، و بینه مرقفیت قه نجیکار. ﴿۱۰﴾ ئیک ژ وان گوت: یوسفی نه کۆرن، و ته گهر هه وه بقیث تشته کی ب سهری بینن باقیژ نه د تاریا بنی پیریدا، هنده که کاروانی دی هه لگرن [و د گهل خو دی به نه جهه کی دویر کۆ ژ بابی خو به رزه ببیت]. ﴿۱۱﴾ [پشتی نه خشه کیشایین و ئیک دهنگ بووین ل سهر پیلان و تۆینا خو، دهست ب پینگا قیث ب کار کرن، و هاته دهف بابی خو] گوتن: بابۆ... بۆچی باوهریا ته ل سهر یوسفی ب مه نایت، و ب راستی مه خیرا وی دقیت، و هم بۆ وی دلسۆزین. ﴿۱۲﴾ سوبه یی د گهل مه هه نره، داتیر فیقی بخۆت و تیر یاریان بکهت، و ب راستی هم بۆ وی پاریز قانین. ﴿۱۳﴾ [یه عقوبی بابی یوسفی] گوت: ب راستی بینا من نایت، و دی ب خهم که قم هوین وی بیهن، و نه دترسم هه وه های ژ نه، گورگ وی بخۆت. ﴿۱۴﴾ گوتن: ته گهر گورگ وی بخۆت، و هم ب خو کۆمه کا ب هیز، هنگی ته من ییت خوسارهت.

الْحَمْدُ لِلَّهِ

﴿١٥﴾ فَيَجَا وَهَتَيَّ وَانْهَو د گدل خو بړی، ههميسان خو کر نه ئیک وی بيځنه د بنی بیریدا [و وهختی وان نهف نه خشه یه بو دگپړا، و کار دکر بافږنه د بیریدا]، مه وهچی بو یوسفی هنارت، دی فی کار ی وان بو وان بیژي، و وان های ژ خو نه. ﴿١٦﴾ و ب شهف هاتنه دهف بابی خو و دکر نه گری. ﴿١٧﴾ گو تن: ب راستی ئه م چو یو وین مه بهر یکانه دکر، و مه یوسف هیلابو ل دهف تشتیت خو، و گورگی نهو خوار، و تو قه ت ژ مه باوهر ناکه ی، خو ئه گهر ئه م د راستگو ژ ی بین. ﴿١٨﴾ و خوینه کا ژ دره و ل قه میسی وی دابوون [و قه میسی ب خوینفه بو بابی خو ئینان، دا باوهر ژ وان بکه ت کو گورگی یوسف یی خوار ی]. یه عقوبی گو ت: [نه خیر و نه یه چو گورگان یوسف نه خوار یه، و نه فه خوینه کا ژ دره و هه و ل قه میسی وی دابی] به لی دلخواریا هه وه کاره کی مه زن د دره ه قی یوسفیدا بو هه وه خه ملاندیه، و ل بهر هه وه ب ساناهی ئیخستیه، فیتجا بیئره هییا من بیئره هییه کا جوانه، گازنده تیدا به س بو خودیه، و

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْتَمَعُوا أَن يُجْعَلُوا فِي عَبِيدِ الْجِبِّ وَوُجِّهَاتِهِ إِلَيْهِ لَتَبْتَنَّهُمْ بَغْضَاءِ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَجَاءَهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا يَا بَانَا إِيَّاكَ ذَهَبْنَا لَسَدِّيقٍ وَتَرَكْنَا يَوْسُفَ عِنْدَ مَتْعَةٍ فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿٦٩﴾ وَجَاءَهُ عَلَى قَمِيصِهِ يَدُورُ كَيْفَ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿٧٠﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبُشْ رُبِّي هَذَا عَلَّمَهُ وَاسْرُودَهُ بِضْعَةَ ثَلَاثَةِ رِجَالٍ يَمْلِكُ مَوْتَ ﴿٧١﴾ وَاسْرُودَهُ يَتَمَنَّى يَحْسَبُ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٧٢﴾ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِن مِّصْرَ لَا مِرَاتِيَّ أَكْرَمِي مَثْوًى عِنْدِي أَن يَفْعَلَا وَنَجَّيْنَاهُ وَلَمَّا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٣﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٤﴾

وَرَوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ
وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ
إِنَّهُ لَا يَفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا
لَوْلَا أَن رَّآهُ بُرْهَنَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لَيَصْرِفْ عَنْهُ السُّوءَ
وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَأَسْبَقَهَا
الْأَبَابُ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ
قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَن يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَأَوْدَتِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ
أَهْلِهَا إِن كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِن كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ
مِنَ الْكَادِبِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كِدَّ كُنَّ إِذْ يَمُرُّ بَيْنَ يَدَيْهِ أَنْ تُصَافِقَ
هَذَا أَوْ تَسْتَغْفِرَ لَهُ ذُنُوبَكَ إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾
وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا
عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرِيهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

﴿۳۳﴾ و ئەوا یووسف د مالا ویدا [کابانییا سەرورەری
مسرئ] بۆ دەستیڤه دانا خو [بۆ نڤینا خو] ب فندوفیل
داخووازا یووسف کر، و دەرگه هه می گرتن، و
گۆته یووسف: دئی ب لەز پێشڤه وەرە [یووسفی]
گۆت: ئەز خو ب خودی دیارنیم ژ وی تشتی توژ
من دخوازی، ب راستی ماخوژی مالی [سەرورەری
مسرئ] سەرورەری منه، وی قهنجی ییت د گهل من
کرین و جهی من یی خوشکری، ب راستی خودی
خائین و سته مکاران سهرفراز ناکهت. ﴿۳۴﴾ ب
راستی وئ ئەو کره د دلی خو دا و قهستا وی کر، و
ئه گهر یووسف زی نیشان و به لگه بیته خودایی خو
نه دیتیان، دا که ته دلی خو دربه کی دانیتی، یان دا بهر
ب و ڤه چیت، و هسا مه نیشانا خودایی وی نیشادا، دا
خیانهت و ده همه نپیسیی ژئ بدینه پاش، ب راستی
ئه و ژ به نده بیته مه ییت هه لبراتییه. ﴿۳۵﴾ و ههر دو
به زینه دەرگه هی [یووسفی دڤیا دەرگه هی فه کهت
و بره ڤیت، و ژنا سهرورەری دڤیا د بهرپا بکهت، دا
نه هیلیت دەرکه ڤیت]، و قه میسی وی ژ پشتیڤه گرت

و کیشا و دراند، و هه ردو و کان زه لامی ژنی دەرگه هیدا دیت، ئینا ژنی گۆت: جزایی وی که سی چیه یی
خرایی بۆ مالا ته بڤیت و خیانهتی ل ته بکهت، ژ هندی پڤه تر بیته زیندان کرن یان ب ئیزایه کا دژوار بیته
ئیزادان. ﴿۳۶﴾ [یووسف] گۆت: وئ ب خورتی ئەز داخووازا کره دهڤ خو [ئه ز ژ بهر وئ په ڤیم دا دەر که ڤم،
تو هاتییه دەرگه هیدا] و دوی و هختیدا شاهده کی ژ مالا وئ شادهیی دا [و گۆت]: ئەگه قه میسی وی [یی
یووسفی] ژ بهرڤه دریابیت، ژنا ته پاست دیڤریت، و ئەو [یووسف] ژ دره وینانه. ﴿۳۷﴾ و ئەگه قه میسی
یووسف ژ پشتیڤه دریابیت [ئه وی] دره و کر و [یووسف] ژ راستگۆر یانه. ﴿۳۸﴾ ڤینجا و هختی دیتی قه میسی
وی ژ پشتیڤه یی هاتییه دراندن، ئینا گۆت: ب راستی ئەڤه ژ فندوفیلیت هه و نه، ب راستی فندوفیلیت
هه و نه ژنان د مه زین. ﴿۳۹﴾ [زه لامی ژنی] (سهرورەری مسرئ) گۆت: هه ی یووسف چافی خو ژ فی تشتی
بگره، و بۆ که سی نه یژو و [گۆته ژنی] توژی داخووازا لیوورینی ژ گونه ها خو بکه، ب راستی توژ مروڤیت
خه لهت بووی. ﴿۴۰﴾ و کۆمه کا ژنان د باژیریدا گۆتن: ژنا سهرورەری مسرئ بهر ده سکی خو داخووازا دکه ته
دهڤ خو، ب راستی ڤیانا وی بهرده یا دلی وئ هنگاڤتییه، ب راستی ئەم وئ د خه له تییه کا ناشکه رادا دبیین.

﴿۳۱﴾ فَيَجَا وَهَ حَتَّى [ژنا سهر وهری] نه کامیبا وان بهیستی، هنارته دویف وانرا، و بالگهه بؤ ناماده کرن، و ههر یتکی کیرهک بؤ ینا و دافی، ینا گوته یوسف: دهرکهفه ناف وان [خو نیشا وان بده]، فیتجا وهختی چافئی وان ب یوسفی کهفتی، مه زن و بی نمونه دانان [های ژ خو نه مان]، و دهستیت خو برین و گوتن: حاشای خودی ئەفه مروف بیت، ئەفه ژ ملیکه ته کی ب ریز و خودان قه در پیقه تر نینه. ﴿۳۲﴾ [ینا ژنا سهر وهری مسری] گوت: ئەها ئەفه بوو یا هه وه بؤ من دکره کیماسی و ئەز پی لؤمه دار دکر، و ب راستی من ئەو پی داخواز کریه دهف خو، و خو دا پاش و خوئاسی کر، و ئەگه ره ئەو تشتی ئەز ژی دخوازم نه کهت، بی گو مان دی یتیه زیندان کرن، و دی بیته ژ وان ئەو یت رسوا و ره زیل. ﴿۳۳﴾ یوسفی گوت: خودیو، من زیندان پی خوشتره ژ وی یا ئەو داخوازا من بؤ دکهن، و ئەگه ره تو فندوفیلیت وان ژ من نه دهیه پاش، دی ب نک و انقه چم، و دی بمه ژ نه زانان. ﴿۳۴﴾ فیتجا خودی دو عایا وی قه بویل کر، و

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رُودْنَاهُ عَنِ نَفْسِهِ فَأَسْخَصَصْنَاهُ مِن لَّدُنَّا فِئَةً ثُمَّ يَفْعَلُ مَا هُم مُّسْتَحِبُّونَ ﴿٣٢﴾ قَالَتْ رَبِّ الْمُسْتَجِئُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُمْ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِن بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لِيَسْجُنَّهٗ فَتَجَبَّنَّ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أُحْمَلُ فَوْقَ رَأْسِ خُبْرًا تَأْكُلُ الْفُلُورُ مِنْهُ نِجْنَاتٍ وَيَلْبَسُ إِنَّا تَرَدَدْنَا مِّنْ أَلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٥﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَأَكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾

فندوفیلیت وان ژی دانه پاش، ب راستی خودی گوهدیر و زانایه. ﴿۳۵﴾ پاشی بؤ وان [کاربدهستان] وهسا دیار بوو، پشتی بهلگه و نیشان ل سهر بی گونه هی و روی سپیاتیبا یوسفی دیتین، [یا باش ئەوه] هه تا ده مه کی نه پی ئاشکهره زیندان بکهن [داهزرا گونه هکاری پی ژی بیته کرن، و شهر ما خو ژی پی بقه شیرن]. ﴿۳۶﴾ و دو گه نهج دگهل وی چونه دزیندانیقه [تیک ناپیژنی خوندکاری بوو، پی دی ئافگپری وی بوو]، ئیک ژ وان گوت: من دخه ونا خودا ددیت من تری دگفاشت و مهی (عهرهق) چی دکر، و پی دی گوت: من ددیت نان ل سهر سهری من بوو و بالنده یان ژی دخوار، فیتجا تو بؤ مه رافه کرنا فی بیژه، ب راستی ئەم ته خوش مروف و جوامیر دبیین. ﴿۳۷﴾ [یوسفی گوت] هیژ خوارن نه هاتیسه بهر هه وه ئەگه ره من بؤ هه وه نه گوتیت کاچ خوار نه، بهری بؤ هه وه بهت، و ئەفه ئەه زانینه یه یا خودابی من نیشا من دابی، ب راستی من دینی مله ته کی پی هیلا یی باوهری پی ب خودی نائین، و ژ ئاخهره تی ژی بی باوهرن.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي ابْرَهِيمَ وَاسْحَقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نَشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَصْجِي السَّجْنَ أَرْيَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَرَأَيْتَ الْوُجْدَ الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاءُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ أَمْرٌ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الَّذِينَ الْفَاسِقُ وَلَكِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَصْجِي السَّجْنَ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَآمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ الطَّلُورُ مِنْ رَأْسِهِ فُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنَسَنَاهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السَّجَنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رَأْيِي إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

﴿٣٨﴾ و من دینی باب و باپریّت خو ئیبراهیم و ئیسحاق و یهعقوبی گرت، و بۆ مه [مال پیغه مبهرا] دورست نینه ئەم تێستەکی بۆ خودی بکهینه هه فیشک، و ئەفه [کوئەم پیغه مبهرا] گۆنه هان پارسیتنه [که ره ما خودییه، ل سهر مه و ل سهر مروغان [ده می پیغه مبهرا] بۆ راسته پیکرنا وان هاتینه هنارتن]، به لی پا باراپتر ژ مروغان [فی نوزانن] سوپاسیا خودی ناکهن. ﴿٣٩﴾ هه ی هه فالیت من ییت زیندانی، نه ری په رستییت به لاف و جودا جودا چیترن، یان خودایێ تاک و ته نیا، نه وی هه می تێست بۆ مه زانییا خو داچه ماندین. ﴿٤٠﴾ نه و په رستییت هوین ژ بلی خودی دهر یسن ژ نافان پیغه تر نین، هه وه و باب و باپریّت خو ییت ب نافکرین [و په رستی دانایین]، خودی چو به لگه و نیشان پی نه هنارتینه، ژ خودی پیغه تر کهس حوکه می د چیکریاندا ناکهت، نه مرئ کری کو هوین ژ وی پیغه تر چو نه په ریسن، ئەفه یه دینی راست و دورست به لی پاراپتر ژ خه لکی فی نوزانن. ﴿٤١﴾ هه ی هه فالیت من ییت زیندانی، هندی

ئیک ژ هه وه یه دی زفربته فه سه ر کارئ خو، و دی مه یی (عه ره فی) ده ته سه ره وه ری خو، و هندی یی دیسه دی ب داریفه ئیته هه لاویستن و دی ئیته کوشتن، و بالنده دی سه ری وی خو، و نه و کارئ هوین هه ردو ژ من دهرسن ب دویهاهیك هات و [ئه و] من گۆتییه هه وه [دی هه ر چئ بیت ژ ی. ﴿٤٢﴾ و یوسفی گۆته وی، یی وی هه ردکر، ژ هه ردو و کان نه و دی ئیته به ردان، به حسی من ل ده ف خوندکارئ خو بکه [چپرۆکا من بۆ بیژه به لکی من ژ فیژی دهر ییخیت و بزانیته نه ز بی بی گۆنه هم] به لی شه یثانی ژ بری بر به حسی یوسفی بۆ خوندکارئ خو بکهت. فئجا چهند سه له کان یوسف ما د زیندانیه فه. ﴿٤٣﴾ [پشتی ده مه کی خوندکارئ مسرئ ب خو، خه ونه ک دیت و هه می خه ونزان کو مکر، به لی کهس ب سه ر پافه کرنا خه ونا وی هه لنه بوو] خوندکارئ گۆت: ب راستی من د خه و نیدا ددیت، حه فت چیلنیت قه له و، حه فتیت لاواز نه و [ییت قه له و] دخوارن، و من ددیت حه فت گولییت کهسک ییت دانگرتی، حه فتیت دی ییت هسک خو تی ئالاندبوون و که قبوونه سه ر، فئجا گه لی روپسی و ماقویلان، پافه کرنا فی خه ونا من، بۆ من بیژن، نه گه ر هوین پافه کرنا خه ونا بزانن.

﴿۴۴﴾ گوتن: ئەفە تېكەلەخەون، ئەم چو ژ رافە کرنا تېکەلەخەونان نوزانین. ﴿۴۵﴾ وئەوئ ژ وان هەردووکان [ئەوئ د گەل یووسفی د زیندانیته] هاتییە بەردان، و پشتی دەمەکی درێژ ژ نۆی یووسف هاتییە بیرئ، گوت: ئەز دئ بۆ هەو ه پافە کرنا فئ خەونئ بیژم، کا من بهێژ نه زیندانی دەف یووسفی. ﴿۴۶﴾ [فئجا وهختی چۆیه دەف یووسفی د زیندانیته] گوت: یووسف هەی مڕو فئ زیندە راستگۆ، کا بۆ مه فئ خەونئ رافە بکه، حەفت چیلئ لاواز حەفت چیلئ قەلەو دخوارن، و حەفت گولییئ هشک خۆ ب سەر حەفتئ کەسک دادابوو، دا ئەز بزفرمه ناف خەلکی، و رافە کرنا فئ خەونئ بزائن و قەدرئ ته ژ ی بزائن، و ته ژ زیندانی دهرییخن. ﴿۴۷﴾ [یووسفی] گوت: حەفت سالان ل سەرئیک و بی فەبرین، وەکی هەرچار چاندنا خۆ بکەن، فئجایی هەو ه دروی بهیلنه د گولیا ویدا، ئەو کیم نهیبت ئەوا هوین دخۆن. ﴿۴۸﴾ پاشی پشتی هنگی [فان سالان] دئ حەفت هشکە سائیت گران هئین ئەفا هەو ه بۆ ه لگرتی و

دانا به سەرئیک، هەمیئ دئ خۆن، ئەو کیم نهیبت یئ هەو ه بۆ تو فئ راکری. ﴿۴۹﴾ پاشی پشتی فان سالان، سالهک دئ ئیت، باران دئ ب خەلکیرا گههن [دئ بیتە بەرفره‌هی]، و دئ بۆ خۆ ئیدا دوشافی و شەره‌به‌تی و پروینی فەگرن. ﴿۵۰﴾ و خوندکاری گوت: کا یووسفی بۆ من بینن، فئجا وهختی ئیلچیی خوندکاری هاتییە دەف، [یووسفی] گوتئ: بزفره دەف خوندکاری خۆ، و بیژئ [پسیاری ژئ بکه] وان ژنان چ بوو ئەوئ دەستئ خۆ برین؟ ب راستی خودایی من ناگه‌ه‌ژ فندوفیلئ وان ههیه. ﴿۵۱﴾ [خوندکاری گازی وان ژنان کر] و گوتئ: هەو ه چ بوو وهختی هەو ه یوسف داخواز کریه دەف خۆ [ئەزئ هەو ه خرابیه‌ک ژئ دیتبوو] گوتن: حاشایی خودئ [ئەو خرابیه‌کی بکهت] مه چو خرابی ژئ نه‌دیتییه [وئ گا فئ] ژنا سەرورەری گوت: ئەها فئ گا فئ راستی دیار بوو، من ئەو یئ داخواز کری و ئەو یئ بەریه، و ئەو ب راستی ژ راستگۆیانه. ﴿۵۲﴾ یووسف گوت: من ئەف داخوازه کر [کو خوندکار پسیارا وان ژنان بکهت، کا وان چ بوو، بەری ئەز ژ زیندانی دەرکه‌فم] دا سەرورە [عەزیزئ مسرئ] بزائیت من د پشترایانەت لی نه‌کریه، ب راستی خودئ فندوفیلئ خائینان ب سەر نائیخت.

قَالُوا أَضَعَتْ أَطْلَمَ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعِلْمٍ
وَقَالَ الَّذِي نَجَّا مِنْهُمْ مَا أَذَكَرَ بَعْدَ أَمْتِهِ أَنَا أَنْبَأُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
فَارْسَلُونَهُ يُوسُفَ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ
سَمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُبُلَاتٍ خُضِرٍ
وَأُخْرَى يَأْتِيَنَّ لَنَا رُجُوعٌ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ قَالَ
تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدتُمْ فَذَرُونَهُ فِي سُبُلَيْهِ إِلَّا
قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادًا يَأْكُلْنَ
مَا قَدَرْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَحْصُونَ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
عَامٌ فِيهِ يَغَارُ النَّاسُ فِيهِ يَعْصِرُونَ وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِنِي
بِهِ قَلَمًا جَاءَهُ الرُّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَسَمِعَهُ مَا بَالَ
الْبُشُوءَ الَّتِي قَطَعْتَ بَيْنَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَدِّهِنَّ عَلِيمٌ
قَالَ مَا خَطْبُكَ إِذْ رَوَدْتَنِي يُوسُفُ عَنْ نَفْسِي قُلْ خَشِ
لِلَّهِ مَا عَلَّمَنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْقَنْ حَصْحَصَ
الْحَقُّ أَنَا رَوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ذَلِكَ
لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِبِينَ

﴿٥٣﴾ وَمَا أَتَى نَفْسِي إِلَّا النَّفْسَ لَأَمَّارَةً بِالْسُوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ أَتَأْتُونِي بِهِ؟ اسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَمَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٥٥﴾ قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْهَا ﴿٥٦﴾ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ شَاءَ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ شَاءَ وَلَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٧﴾ وَلَا نُجِزُ الْأَجْرَ حَتَّىٰ يَلِيزَ أَمْثُلُاؤُكَ أَتَتَقَوُّتُ ﴿٥٨﴾ وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ أَتَأْتُونِي بِأَجْزِكُمْ مِنْ إِبْرَهِيمَ آلَا تَرَوْنِي أَنْ أُوَفِّيَ الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٦٠﴾ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِندِي وَلَا تَقْرَبُونِي ﴿٦١﴾ قَالُوا سَرَوْهُ وَدَعَا بَنَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦٢﴾ وَقَالَ لِفَتَاتِهِ اجْعَلُوا بِضْعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٣﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَنَانًا لِنَكُنَّ لَهُمْ وَنَا لَهُ لَحْفَظُوتٌ ﴿٦٤﴾

﴿٥٣﴾ و ئەز ب راستی خو بەری ناکەم کو چو خەڵەتییان ناکەم [یووسفی ئەف ئاخشتە ژ جوامیرییا خو گۆت]. ب راستی نەفس زێدە خرایخووازە، ئەو [نەفس] تێ نەبیت یا خودی دلوفانی پی بری و پارستی، ب راستی خودایی من گونەه زبەر و دلوفانە. ﴿٥٤﴾ و خوندکاری گۆت: وی [یووسفی] بو من بینن، ئەز دی وی بو خو ب تێ گرم [فینجا وەختی یووسف هاتیە دەف خوندکاری] د گەل ئاخشت و گۆتی: تو ئەفرۆل دەف مە خودان جە و خودان دەستەهلات و ئەمبنداری ل سەر هەمی تستان. ﴿٥٥﴾ یووسفی گۆت: تو من دانە سەر گەنجخانەییە مسری [گەنجخانەییە پاره و خوارن تیدا، دا ب عدالت بە لاف بکەت و بکەتە ریکەک پی بگەهیتە خەلکی مسری، دا پەرستنا بوتان بپیلن و باوەریی ب خودی بینن]، ب راستی ئەز یی ئەمین و پارزەرم، و زانامە ب ریکەت بە لافکرنا وان. ﴿٥٦﴾ و هوسا [مە ئەو ژ زیندانی دەرتیخست و تیخستە دلی خوندکاری، دا بدانیته سەر گەنجخانەییە

مسری] مە یووسف د مسریدا ب جە کر کو خودان شیان و ئەمر بیت، هەر جەیی بقیت ل مسری بو خو بکەتە جە و خانی، و ئەم ب دلوفانییا خو قەنجی و کەرەمان دگەهینیە وی یی مە بقیت، و ئەم خەلاتی قەنجیکاران بەرزە ناکەین. ﴿٥٧﴾ و خەلاتی ئاخەرەتی بو وان، ئەو بیت باوەری ئینایی و ژ خودی دترسیان، چیتەر. ﴿٥٨﴾ و براییە یووسف هاتن و چۆنە دەف، وی ئەو نیاسین، و وان ئەو نەنیاسی. ﴿٥٩﴾ فینجا وەختی یووسف باری وان داگرتی، گۆت: ئەگەر هوین جارەکا دی هاتن برایی خو یی بابی بو من بینن، ما هوین نابینن ئەز ب دورستی دپشم، و ئەز چیتەرین قەدرگرم بو میفانان. ﴿٦٠﴾ فینجا ئەگەر هوین وی برایی خو بو مە نەینن، هەوە چو بار ل دەف من نینن، و نیزیکی من ژێ نەبن. ﴿٦١﴾ گۆتن: ب راستی ئەم دی داخوازی ژ بابی وی کەین و د بەررا کەین، و ئەم دی کەین و بی تەفسیری. ﴿٦٢﴾ و یووسفی گۆتە خەم تەکاریت خو: متایی وان بیتخە د نواف باریت و اندا، بەلکی وەختی دزفر نە نواف موقوفیت خو پی بحەسن [وان خوارن پی بەرانبەر یا مسری ئینایی]، و بەلکی جارەکا دی بزفر نەفە. ﴿٦٣﴾ فینجا وەختی زفر نەفە دەف بابی خو، گۆتن: بابو ژ بیفانی [ژ ئیرە و بیتخە] ئەم هاتینە بی بارکن [ئەگەر تو برایی مە د گەل مە نەهتیری]، فینجا برایی مە د گەل مە هینەرە داتستی مە بقیت بو مە بیتخە پشان، هەبیت، و ب راستی ئەم دی چافی خو باش دەینی.

﴿٦٤﴾ گوت: نهري نه ز هه وه ټيمن بيم ل سهر، هه وه كي بهري نوكه نه ز هه وه ټيمن بوويم ل سهر برايي وي يوسف [وهوين دزانن كاچ ب سهر وي هات]، و خودي چيترين پاريترانه، و دلوفانترين دلوفانه [نانكو من نه و هيلاب هيقييا خودېته نه و پاريزيي بو من لي بكهت، و ل من بزفريبنتهفه، نه گهر بهيلم ب هيقييا هه وهفه، نه و ږي دي د ريكا يوسفیدا چيت]. ﴿٦٥﴾ فيتجا وهختي باريت خو فكه كرين، متايي خو ديتن يي ل وان هاتييه زفراندن، گوتن: بابو ما مه چ يي دي دفت، نهفه متايي مه يي ل مه هاتييه زفراندن [فيتجا برايي مه د گهل مه بهنيره]، نه م دي خوارني بو مروفتيت خو ټينين، و برايي خو پاريزين و بارئ حيشتره كي دي ل خو زيده كهنين، و نهف باره ل سهر خوندياري نه گهله كه. ﴿٦٦﴾ [يه عقوبى] گوت: هه تا هوين بو من نه هد نه كهن ب خودي، كو هوين دي بو من ټينهفه، ږ بلي هندى دور ماندوريت هه وه بينه گرتن و هوين نه چار بين [نه گهر نه، نه ز د گهل هه وه ناهنيرم]، فيتجا وهختي وان نه هد (پهيان)

قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمَنُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِن قَبْلُ فَأَلَّهَ خَيْرٌ حِفْظًا وَهُوَ أَزْهَمُ الرَّحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضْعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا بَنَاتَنَا مَا نَجَّيَ هَذِهِ بَضْعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرَأَهُنَّ وَنَحْفَظُ أَخَانَنَا وَنَزِدَاكَ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلُ يَسِيرٍ ﴿٦٥﴾ لَنْ أَرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْفِقُوا مَوْثِقًا مِن اللَّهِ لَأَتُنْفِي بِهِ إِلَّا أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَبْنَىٰ لَا تَدْخُلُوا مِن بَابِ وَحِيدٍ وَادْخُلُوا مِن أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ إِنِ الْحُكْمُ لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ إِبْرَاهِيمُ أَنْ يَدْخُلُوا مِنْ أَوْدَاجِهِمْ فِي بُيُوتِهِمْ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ أَوْدَاجِهِمْ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ وَأَبْوَابُهَا يُغْلَقُ فَلَمَّا طُمَازَتِ رُوَاهُمْ فِي بُيُوتِهِمْ هَبَّ سُرَّادُ الْوَيْلِ وَأَقْبَسَ السَّيْفُ لَأَيُّكُمُ الْمُشْكِرُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاتَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا خُوكَ فَلَا تَبْتَسِ بِمَآكَانِؤِ يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

داييي، گوت: خود دي ل سهر نه واهوين ديږون ټاگه هدار وزيترانه. ﴿٦٧﴾ و [يه عقوبى] گوت: كوريت من د ده رگه هه كي ب تنپرا نه چنه ږور، و د گهلهك ده رگه هانرا هه رنه ږور، و نه ز نه سيم نه تشتي خودي بو هه وه نفيسي ږ هه وه بده مه پاش، و حوكم و فرمان به س ييت خودينه، من پشستا خو پي گريدا، و ييت بشين پشستا خو قاهيم بكن، بلا پشستا خو ب خودي قاهيم بكن. [نه ويت خو دهيلنه ب هيقييه كنهف بلا خو بهيلنه ب هيقييا خودينه]. ﴿٦٨﴾ فيتجا وهختي نه و ب ږور كهفتين وكي بابي وان گوتيه وان، و وي [يه عقوبى] نه دشيا تشتي خودي بو وان قيايى (نفيسي) فه گريت يان ږي بده ته پاش، بهلى تشتهك دلى ويدا بو وي ږ دلى خو ده رټيخست [دقيا كوريت وي پيكفه نه ټينه ديتن و كهس چاقان ل وان نه دعت، له واه گوتنه وان: پيكفه دتيك ده رگه هيرا نه چنه ږور]، و ب راستي نه و [يه عقوب] يي خودان زانينه [دزانيت قه ده را خودي دي هه رټيت و كهس نه شيت خو بده ته بهر و فه گريت] ږ وي زانينا مه نيشا دايي، بهلى پا باراير ږ مروغان في نوزانن. ﴿٦٩﴾ فيتجا وهختي چويينه دهف يوسف، يوسف برايي خو ټينا دهف خو، گوتى: نه ز برايي ته مه [يي ده ياي]، فيتجا تو ږ بهر نه واه وان دكر ب خه م نه كهفه.

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ
ثُمَّ أَذِنَ مُؤَدِّرُ أَيْتُهَا الْعَبْدُ إِنَّكُمْ تَسْرِقُونَ ۖ قَالُوا
وَأَقْبِلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ۖ قَالُوا تَفْقِدُ صَوَاعَ الْمَلِكِ
وَلَمَّا جَاءَ بِهِ جُمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ۖ قَالُوا تَاللَّهِ
لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْتُمُ لِنَفْسِنَا فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ۖ
قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ۖ قَالُوا جَزَاؤُهُ
مَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۖ
فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ
وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَرْفَعُ دَرَجَتٍ مِنْ شَاءٍ
وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ۖ قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ
فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلِ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ
وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ سَرَّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
تَصِفُونَ ۖ قَالُوا يَا أَبَا الْعَزِيزِ إِنَّ لَكَ يَا أَسِيحًا كَثِيرًا
فَخُذْ أَحَدًا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ۖ

مُؤَدِّرُ

﴿۷۰﴾ فَيَجَا وَهَتْتِي بَارِيتْ وَان دَاگرتین، تراری
نافقه خوارنی کره د باری برایی خوئی دهیابیدا
[بشتی کاروان ب ری کشتی]، پاشی بانگهلدییره کی
گازیکر گهل کاروانییان [راوهستن] هوین دزیکهرن
[هه وه دزی یا کری]. ﴿۷۱﴾ [براییت یووسفی]
ل وان زفرین و گوتن: چ یی هه وه بهرزه بووییه.
﴿۷۲﴾ گوتن: تراری نافقه خوارنا خوندکاری یی
بهرزه بووی، و ههر که سی بینیت [بهری ثم
سه حکهینه هه وه]، دی باره کی حیشتری دهینی و
ئهز که فیل. ﴿۷۳﴾ [براییت یووسفی] گوتن: ب
خودی هوین ب خو دزانن، ثم نه هاتینه دا خرابیی
نه دهریدا بکهین، و مه چوجا دزی نه کریه [و ثم
ترار دزی چیه، نه گهر هوین دره وین دهرکه فتن؟
﴿۷۴﴾ [براییت یوسف] گوتن: ههر که سی ترار د
باری ویدا هاته دیتن، هه ب خو شوینا تراریه، ثم
هوسا دزیکهران جزا دکهین. ﴿۷۵﴾ ئینا ژ باری وان
دهست پی کر، بهری یی برایی خو [دا شکی نه بن

کو نه شه پیلانه که هاتیه دانان]، پاشی [ترار] ژ باری برایی خوئی دهیابی ئینادهر، و هوسا مه هه وه کار
نیشادا [دا بگه هته وی تشتی وی دقیا]، و هه وه دشیا برایی خو ل دویف پریارا [حوکمی] خوندکاری
بگه هینته خو [نه گهر نه کرایه] ژ بلی ههز کرنا خودی، ههر که سی مه بقیث دی پایه بلند کهین، و دسه ر
ههر زانایه کپای یی ژئی زانتر و شاره زاتره یه. ﴿۷۶﴾ [براییت یوسف] گوتن: نه گهر وی دزی کریت، ب
راستی برایه کی وی ژی بهری وی دزی کربوو، و یوسف ناخفتنا وان داعویرا و خو ب سه رقه نه بر، یاد
دلی خودا بو وان دیار نه کر، گوت: که س ژ هه وه خرابتر نینه [هوین هه ون ییت هه وه برایی خو ژ بابی
خو دزی]، و هه وه هوین دیژن، خودی چیر دزانیث. ﴿۷۷﴾ گوتن: نه زبه نی، ب راستی وی [مه خسه د برایی
دهیابی یی یوسف] بابه کی پیر و دانعه مر یی هه ی [بنا وی بی وی نائیث]، فینجا توئیکی ژ مه شوینا
وی بگره، ب راستی ثم ته ژ قهنجیکاران دینین [فینجا قی قهنجیی د گهل مه بکه].

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعًا عَنْدَهُ وَإِنَّا إِذَا الظَّالِمُوتُ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا أَسْنَبْتُمْ سَوَابَكُمْ خَلَصْتُمْ أَنْجِيًا
 قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ آبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ
 مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا قَرِطُمْ فِي يُونُسَ فَلَنْ أُنْجِيَ
 الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي ابْنُ أَوْثَمَ اللَّهِ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾
 أَرْجِعُوا إِلَى آبَائِكُمْ فَفَعَلُوا بِأَبَانَا إِنَّا بَنَاتُ سَرَقَ
 وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾
 وَسَلِّ الْأَرْزِيَّةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا
 وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا
 فَصَبْرٌ جَوِيدٌ عَلَى اللَّهِ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ
 الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفَى عَلَى
 يُونُسَ وَأَبِصْرَتِ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزَنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾
 قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ أَنْ تَدْعُرْ يُونُسَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا
 أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي
 وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

﴿۷۹﴾ [یوسف] گوت: خودی نه کهت، هم ٲکی ژ وی ٲٲقه تر بگرین، یی مه متایی خو ل دهف گرتی [خودی مه ژ فی ٲارٲزیت]، ب راستی [نه گهر هم وه بکین]، وی وهختی هم دی ژ سته مکاران بین. ﴿۸۰﴾ ٲیجا وهختی نه و ژ ی بی هیفی بووین، خو فدهر کرن و بوو ٲست ٲستا وان د گهل ٲٲک، برایی وان یی ژ هه میان مه زتر گوت: نه ری ما هوین نوزانن بابی هه وه ٲه یانا ژ هه وه وهر گرتی [کو هوین کورٲی وی ٲارٲزن، و بو بز ٲرٲینه]، و ما هوین نوزانن هه وه به ری نوکه چ سستی یا د دهر هه فی یوسفدا کری. ٲیجا نه ز نه ردی مسری ناهیلیم هه تا بابی من ده ستوریا من نه دهت، یان خودی ٲریارا خو د دهر هه فی مندا بدهت [کو ژ ی دهر که ٲم یان بمرم، یان شیان ٲ بدهت من نه ز برایی خو ژ وان بستیم]، و نه و ٲٲٲرین حاکمه. ﴿۸۱﴾ بز ٲر نه ٲه دهف بابی خو و ٲٲزنی: بابو... کورٲی ته دزی کر، و مه شاده بی ل سهر نه داییه ب وی نه بیت یی مه [ژ شهر یه تی ته] زانی [کو بی دزیی بکهت، دی ٲٲشقه ٲٲته گرتن]، و مه

چو ژ غه یی نه دزانی [وهختی مه ٲه یان داییه ته، مه نه دزانی دی دزیی کهت و ٲٲته گرتن]. ﴿۸۲﴾ [و نه گهر تو باوهر نه کهی] ٲسیارا خهلکی وی گوندی بکه نه وی هم چو یینی [مه خسه د ٲٲکی ٲٲٲره مسری و ٲسیارا خهلکی وی بکه]، دیسا ٲسیارا وی کاروانی بکه نه وی هم د گهل هاتین، و ب راستی هم راست دیٲزین. ﴿۸۳﴾ [ٲشتی نه و بز ٲرینه دهف بابی خو و ئاخشتنا برایی مه زن بو گوتی]، ٲینا [یه عقوبی] گوت: به لی دلی هه وه کاره ل بهر هه وه جوان کر و هه وه کر، ٲیجا ٲٲٲره هییا من ٲٲٲره هییه کا جوانه و یا بی گازنده یه، هیفی دکه م خودی هه میان ل من بز ٲرٲنیت [یوسف و برایی وی و نه فی دی نه وی ماییه ل مسری]، ب راستی خودی یی زانایه [ب ٲه وشا من]، و کاربنه جهه [د فی جهه باندٲیدا بو من]. ﴿۸۴﴾ و یه عقوبی به ری خو ژ وان وهر گٲرا، و گوت: ئاخ بو کول و کو ٲانیت یوسف، و ههر دو چا ٲنیت وی ژ خه میت یوسفیدا سبی بوون [هندی ٲوندک باراندن]، ویی تٲر و تزی بوو ژ که ری، و که ربا خو دادعویرا. ﴿۸۵﴾ گوتن: ب خودی تو ههر دی مینی هزارا یوسفی کهی، هه تا تو بهر ب هیلا ٲٲقه دچی یان ژ ی دمری. ﴿۸۶﴾ گوت: ب راستی نه ز کول و کو ٲانیت خو به س حه والی خودی دکه م، و یا نه ز ژ خودی دزانم، هوین نوزانن [خه ونا یوسف خه و نه کا ٲراسته و دی ههر چی بیت].

يَبْنِي أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْكُلُوا
مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ
الْكَافِرُونَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ
مَسْنَا وَأَهْلُنَا الضَّرُّ وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ مُزَجَّجَةٍ قَاوُفٍ لَنَا
الْكَبِيلَ وَصَدَّقَ عَلَيْنَا أَنَّ اللَّهَ بَعْثُ الْبُشْرَى
قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ
جَاهِلُونَ ﴿٨٨﴾ قَالُوا إِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفَ قَالَ أَنَا يُوسُفَ
وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مِنْ يَتَّى وَبَصِيرَةٍ
اللَّهُ لَا يَضِيعُ أَجْرُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٩﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ
ءَاتَاكَ اللَّهُ عَلِيمًا وَإِنْ كُنَّا لَخَطِئِينَ ﴿٩٠﴾ قَالَ لَا تَأْتِيَنَّ
عَلَيْكُمْ أَلْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩١﴾
أَذْهَبُوا بِقِمَمِي هَذَا فَأَلْقُوهُ عَلَى وَجْهِ أَبِي يَأْتِ
بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ وَلَمَّا قُضِيَ
الْعَمَلُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنَّ لِي لَأُجْدِرِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَن
تَقْنَدُونَ ﴿٩٣﴾ قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالٍ الْقَدِيمِ ﴿٩٤﴾

﴿۸۷﴾ کوریت من، هرن ل یوسف و برایی
وی بگهرن و ژ ره‌ما خودی بی هیشی نه‌بن، و ب
راستی ژ بلی گاوران که‌سی دی ژ ره‌ما خودی بی
هیشی نایب. ﴿۸۸﴾ قیجا وه‌ختی شه و چوینه ده‌ف
یوسفی، گوتن: هه‌ی وه‌زیر، ب راستی شه و
مرفیت خوینت بی چاره بووین [ژ برساندا]، و
مه متایه‌کی بی سهر و به‌ر و بی بهایی ئینایی، قیجا
[ب فی متایی مه‌ی بی سهر و به‌ر] یان تمام یو مه
بییشه و خیرا خود گهل مه‌بکه [ل مه‌ نه‌گره ژ به‌ر بی
سهر و به‌ریا متایی مه، یان زیده‌ی متایی مه‌ بده مه،
یان برایی مه ژ که‌ره‌ما خود به‌رده]، ب راستی خودی
دی خه‌لاتی خیر که‌ران ده‌تی. ﴿۸۹﴾ [یوسفی]
گوت: ئه‌ری هوین دزان هه‌وه‌ج ب سهری یوسف
و برایی وی ئیناییسه، ده‌می هوین یت نه‌زان؟! ﴿۹۰﴾
گوتن: ئه‌ری تو یوسف ب خوئی، گوت:
ئه‌ری شه‌ز یوسف و شه‌قه‌ی برایی منه [بی
ده‌یایی]، ب راستی خودی که‌ره‌م د گهل مه‌کر، ب
راستی هه‌ر که‌سی پارێزکاریا خودی بکه‌ت، و بینا
خو فره‌ه‌بکه‌ت، خودی خیرا [چو] قه‌نجیکاران به‌رزه‌ناکه‌ت. ﴿۹۱﴾ گوتن: ب خودی، خودی تو ب سهر
مه‌تیخستی، و ب قه‌درتر و بلندتر لی کری، و ب راستی شه‌م ب خود خه‌له‌ت بووین. ﴿۹۲﴾ [یوسفی]
گوت: شه‌فر و شه‌ز ل هه‌وه‌ناگرم، و گازنده‌ل سهر هه‌وه‌نیه‌ [ما ده‌م هه‌وه‌خه‌له‌تی ل سهر خود ناشکه‌را کر،
شه‌ز ل هه‌وه‌ناگرم]، خودی ل هه‌وه‌ناگری یان خودی ل هه‌وه‌نه‌گری [و گونه‌هیت هه‌وه‌بغه‌فرینیت]، و
شه‌وژ هه‌می دلۆفانان دلۆفانتره. ﴿۹۳﴾ شه‌فی قه‌میسسی من بیه‌ن، بداننه‌ سهر سهر و چاقیت بابی من، چاقیت
وی دی رۆن بن، و هوین هه‌می مالیت خود بیننه‌ ده‌ف من. ﴿۹۴﴾ قیجا وه‌ختی کاروان ژ مسری ده‌ر که‌فتی،
بابی وان گوت [بو حازریت ل ده‌ف جهی خود ل شه‌ردی که‌نعان]: بینا یوسف یا دینیه‌ من، و شه‌گر هه‌وه
شه‌ز بی هوش و بیر خه‌رفتی نه‌داناسم، داژ من باوه‌ر که‌ن. ﴿۹۵﴾ گوتن: ب خودی هیژ تو یی ل سهر تیک و
دویا خود یا که‌فن [زیده‌ه‌ه‌ژ یکرنا یوسفی].

﴿۹۶﴾ فَبِجَا وَهَتْتِي مَزْكِتِي هَاتِي، قَه مِيسِي يَوْسُفِي
 نَافِيتِيه سَه سَه رَوِچَافِيتِي وَي، چَافِيتِي وَي رَوِ
 بَوونَه قَه، گَوْت: مَن نَه دَگَوْتَه هَه وَه [بِيَنَا يَوْسُفِي
 يَا دَئِيْتَه مَن، يَان مَن نَه دَگَوْتَه هَه وَه هَه رَن لِي
 بَگَه رَن رَه هَا خَوْدِي بِي هِيْشِي نَه بَن]، وَيَا نَه زَر
 خَوْدِي دَزَانَم، هَوِيَن نَوَزَانَن. ﴿۹۷﴾ گَوْتَن: بَابُو..
 دَاخَوَا زَا لِيْنَه گَرْتَن وَ گَوْنَه هَر زِيْرِنِي بُو مَه [زَر خَوْدِي]
 بَكَه، ب رَاسْتِي تَهَم يِيْت گَوْنَه هَكَار بَوِيَن.
 ﴿۹۸﴾ [يَه عَقْوَبِي] گَوْت: پَاشِي تَه زَر دِي بُو هَه وَه
 دَاخَوَا زَا گَوْنَه هَر زِيْرِنِي زَر خَوْدَايِي خَو كَهَم، ب
 رَاسْتِي هَه ر تَه وَه يِي گَوْنَه هَر زِيَهَر وَ دَلُوْشَان.
 ﴿۹۹﴾ فَبِجَا وَهَتْتِي چَوِيْنَه دَه ف يَوْسُف، دَه يِيَايِيْت
 خَو بَرْنَه دَه ف خَو، وَ گَوْت: خَوْدِي حَه زَكَه ت، ب
 پَشْت رَاسْتِي وَ تِيْمَنِي وَ هَرْنَه مَسَرِي. ﴿۱۰۰﴾ وَيَوْسُف،
 دَه يِيَايِيْت خَو بَلَنْد كَرَن وَ دَانَانَه سَهَر تَه خَتِي، وَ هَمِي
 [دَه يِيَايِيْت وَ بَرَايِيْت وَي پِيْكُفَه] بُو چَوْنَه سَوْجَدَه يِي
 [و تَه ف سَوْجَدَه يِي ل دَه ف وَان يَا دَوْرَسْت بُو، وَ ل
 جَهِي سَلَاْفِي وَ قَه دَر گَرْتَنِي بُو، وَ هَكِي دِي پِيْشَقَه رَابُوْنِي

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ
 أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ إِنِّي أَعْلِمُ مِمَّن لَّا تَعْلَمُونَ ﴿۹۶﴾ قَالُوا
 يَتَّبِعَانَا مَنِ اسْتَغْفَرَ لَكَ ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿۹۷﴾ قَالَ سَوْفَ
 أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿۹۸﴾ فَلَمَّا
 دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَّيَّ إِلَيْهِ أَبُوهُ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ
 إِن شَاءَ اللَّهُ أَهْلَ آمِنِينَ ﴿۹۹﴾ وَرَفَعَ أَبُوهُ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا
 لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَبْنَوتُ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا
 رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُم
 مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَعَ السَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ
 رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿۱۰۰﴾ رَبِّي
 قَدْ أَتَيْتَنِي مِنَ الْمَلَكِ وَعَلَّمَنِي مِمَّا تَأْوِيلُ الْأَحَادِيثِ
 فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ الْإِنْسَانِ الْأَخِرِ
 تَوْفَنِي مُسْلِمًا رَافِعِي بِالْأَصْلَحِينَ ﴿۱۰۱﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ
 الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ اتَّجَمَعُوا أَمْرَهُمْ
 وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿۱۰۲﴾ وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ مُنْظَرِينَ ﴿۱۰۳﴾

الحزب

وَ مَاچَكِرْنَا دَه سَتِي]، وَ [يَوْسُفِي] گَوْت: بَابُو.. تَه قَه رَافَه كَرْنَا خَه وَنَا مَنَه يَا مَن بَه رِي نَوَكَه دِيْتِي، خَوْدَايِي
 مَن تَه وَ كَرَه رَاسْتِي، وَ قَه نَجِي وَ كَه رَه م دَگَه مَن كَر، وَ هَخْتِي تَه زَر زِيْنَدَانِي رَزْگَار كَرِيْم وَ هَوِيَن زَر دَه شَتِي
 وَ كَوچَه رَاتِي تِيْنَايِيْنَه فَيِيْرِي، پَشْتِي شَه يَتَانِي نَافِيَه رَا مَن وَ بَرَايِيْت مَن نَه خَوْش [خَرَاب] كَرِي، ب رَاسْتِي
 خَوْدَايِي مَن چ بَقِيْت، هَوِيْر ك دَكَه ت، ب رَاسْتِي تَه وَ يِي زَانَا وَ كَارِبَنَه جَهَه. ﴿۱۰۱﴾ خَوْدِيُوْ.. تَه زَر مَلَك وَ
 مَالْدَارِيِي دَا مَن، وَ تَه رَافَه كَرْنَا خَه وَنَا نِيْشَا مَن دَا، تَوِي هِي چِيكَه رِي تَه رَد وَ تَه سَانَان، تَوِي پَشْتَه فَا ن وَ
 هَارِيكَارِي مَن دَنِيَايِي وَ نَاخِرَه تِيْدَا، مَن مَوْسَلْمَان بَمَرِيْنَه، وَ مَن بَگَه يِيْنَه رَاسْتِكَارَان. ﴿۱۰۲﴾ [هَمِي مَوْحَه مَه د]
 تَه قَه [چِرُوْكَا يَوْسُف پِيْغَه مَبَهَر وَ بَرَايِيْت وَي] زَر بَه حَس وَ سَالُوْخِيْت نَه دِيَارَن، ب وَ هِي تَهَم بُو تَه دِيْتَرِيْن،
 وَ تَوَل دَه ف وَان [بَرَايِيْت يَوْسُفِي] نَه بَوِيِي وَ هَخْتِي خَو كَرِيْنَه تِيَك [دَا يَوْسُف بَافِيْتَرَنَه دِيْرِيْدَا]، وَ وَان
 پِيْلَان بُو دَگِيْرَا. ﴿۱۰۳﴾ بَارَايِيْتَر زَر مَوْشَان بَاوَه رِيِي نَافِيِي نَافِيْن، خَو تَوَل سَه رِيِي پَرْدِي رِي.

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾
وَكُنْ مِنْ ءَايَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا
وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِآيَةِ اللَّهِ
وَهُمْ مُسْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَقَامُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ
اللَّهِ أَنْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ
هَذِهِ سَبِيلُ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعِيَ
وَسُحَّرَ اللَّهُ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُسْحَرِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ
قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى أَفَلَا يَسِيرُونَ
فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾
حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا
جَاءَهُمْ نَصْرٌ نَافِئٌ مِنْ نَشَأٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنْ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ
مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

﴿۱۰۴﴾ و تو زی [هه‌ی موحه‌مه‌د] چو حه‌ق و کری‌یان
ژ وان ناخو‌ازی [به‌ر انبه‌ر قورئانی و ئە‌فا تو بو وان
دی‌یژی، وه‌کی زانی‌یت جو هی‌یان دکهن]، و ئە‌ف
قورئانه‌ب تنی‌ دهرس و بیرئینانه‌بو هه‌می خه‌لکی [نه
به‌س بو قوره‌یشی‌یان ب تنی‌]. ﴿۱۰۵﴾ و چه‌ند گه‌له‌کن
ئایه‌تیت خودی‌ د ئە‌رد و ئە‌سه‌ماناندا ئە‌و‌یت ئە‌و د
به‌را دبۆرن، و رویی‌ خو‌ژی وهر دگێرن. ﴿۱۰۶﴾ و
باربه‌ر ژ وان باوهریی‌ ب خودی‌ نائین، ئە‌گه‌ر ئە‌و
هه‌ر دوی و هخیدا هه‌فیشکان بو خودی‌ چی‌ نه‌که‌ن.
﴿۱۰۷﴾ فئینجا ئە‌ری ئە‌و پشت راست بوون، ئیزایه‌کا
دژوار ژ ده‌ف خودی‌ بو وان نائی‌ت، یان پو‌ژا قیامه‌تی
ژ نشکه‌کی‌فه ب سه‌ر واندا نائی‌ت، و وان های‌ ژ خو‌
نه‌؟! ﴿۱۰۸﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] بی‌ژه: ئە‌فه ری‌کا منه
[کو ده‌عوه و بانگه‌لدیری‌یه بو‌فی دینی‌]، و ئە‌ز ب
زانین و ب به‌لگه‌بی‌ت ناشکه‌را بانگی‌ بو ری‌کا خودی‌
هلددی‌رم، ئە‌ز و هندی‌ ب دوی‌ف من که‌فتین، و پا‌ق‌ژی
بو خودی‌ بی‌ت ژ هه‌می کتیا‌سی‌یان، و ئە‌ز نه‌ ژ وانم
بی‌ت هه‌فیشکان بو خودی‌ چی‌ دکهن. ﴿۱۰۹﴾ و مه‌

به‌ری ته‌ چو پی‌غه‌مبه‌ر نه‌ساندینه‌ ژ خه‌لکی‌ گوندان، مه‌ وه‌چی‌ بو هه‌نارتی‌ت، ئە‌گه‌ر زه‌لام نه‌بن [ئانکو مرو‌ف
بوون نه‌ ملیاکه‌ت..]، فئینجا ما ئە‌و د ئە‌ردیدا ناگه‌رن [و بزانی‌ن]، کا دویا‌هی‌کا بی‌ت به‌ری وان بوو‌چ؟ و
ب راستی‌ ئاخه‌رت بو پاریزکاران چی‌تره‌، فئینجا ما هو‌بن فی‌ نوزانی‌ن. ﴿۱۱۰﴾ گا‌فا پی‌غه‌مبه‌ر [ژ باوهری‌ ئینانا
مله‌تی‌ت خو‌] بی‌ هی‌فی‌ بوو‌یین، و هزر کری‌ن کو ئە‌و دره‌وین هاته‌ن دانان ژ به‌ری‌ مله‌تی‌ت خو‌فه‌، و سه‌ر که‌فتنا
ئه‌و ل هی‌فی‌ی‌ نه‌هات، وی‌ ده‌می سه‌ر که‌فتن و هاری‌کاری‌یا مه‌ گه‌ه‌شته‌ وان، فئینجا ئە‌و هاته‌ پزگار کرن یی‌ مه‌
فای‌ی [پی‌غه‌مبه‌ر و بی‌ت باوهری‌ د گه‌ل ئینایی‌ن]، و ئیزایا مه‌ ژ مله‌تی‌ گونه‌ه‌کار نائی‌ته‌ فه‌ گرتن و ژئی‌ نادینه‌
پاش. ﴿۱۱۱﴾ ب راستی‌ د سه‌ر هاتی‌بی‌ت واندا دهرس و چامه‌هه‌بوون بو ئاقلداران، ئە‌ف قورئانه‌ نه‌ ئاخ‌فتنه‌کا
چی‌کری‌یه [هه‌روه‌کی‌ گا‌ور دی‌یژن]، به‌لی‌ راسته‌ره‌ ئی‌خا کتیی‌ت به‌ری‌ خو‌یه‌، و دیارکه‌ر و پو‌نکه‌ره‌ ب در‌ی‌ژی
بو هه‌می کاروباری‌ت دینی‌، و راسته‌رپی‌ و دل‌وفانی‌یه بو وان ئە‌و‌یت باوهریی‌ دینی‌.

سوره تا پرهده

ل مه دینه یی هاتیسه خوارئ (۱۳) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فی رهنگی دئته خواندن ئه لف لام، میم، پ، و ئه ف تیپه نیشاره تن ل سهر تیعجازا قورئانی، و ئه ف ثایه تیت فی سوره تی ثایه تیت قورئانیته، قورئانا ژ دهف خودایی ته بۆ ته هاتیسه خوارئ، کو قورئانه کا ههق و دورسته، به لی باراپرت ژ مرؤشان باوه ریبی ب فی هه قیبی نائین، ئه فه [سوره ته] ثایه تیت کتیا (قورئانا) پۆنکه رن. ﴿۲﴾ ئه و خودایی ئه سمان وهکی هوین دبین بی ستوین بلندکرین، پاشی بلندبوو سهر عهرشی [بلندبوونه کا بی چاواپی و لاقی وی] و پۆژ و هه یف بن ئه مرئ خو کر [ئیخستنه د بهر ژ وهندی به نیساندا]، و هه می دئین و دچن هه تا پۆژه کا دیار کری ل دهف خودئ [کو پۆژا قیامه تیپه] و کاروبار ئت ئافرانندی ب ریقه دبهت و ثایهت و نیشانان بۆ هه وه

الْمَرْيَلَةَ أَيَّتُهَا الْكَلْبُ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ زُرْنَهَا فَرَّاسَتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدِيرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بَلِقَاءَ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رِجًّا وَأَنْهَارًا وَجَعَلَ كُلَّ الشَّجَرِ جَعْلًا فِيهَا زَوْجَانِ اثْنَيْنِ يُغِشِّي اللَّيْلَ الظَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ وَفِي الْأَرْضِ قَطْعٌ مَّجْرَوَاتٌ وَجَعَلْنَا مِنَ الْأَنْبِ زَرْعًا وَغَبَلَ صُنَّوَانٍ وَعَصْفٌ صُنَّوَانٍ يَقْنُ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَفَضَّلَ بَعْضَهُا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا أَوْ أَلْفَاكًا لَّنِيَ خَالِئٌ جَدِيدٌ ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَغْلَالُ ۝ أَغْنَاهُمْ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝

رۆن دکهت [دا هوین بی بگه هه تا و ته نیاییا خودئ و دهسته لاتداریا وی بی بنیاسن]، به لکی هوین بی گومان باوه ریبی ب ژفانی خودایی خو بینن کو پۆژا قیامه تیپه. ﴿۳﴾ ئه و خودایی ئه رد ژ بهر ئک کیشایی و دهستکری [کو ب کیر ژبانی هیت]، و چیا ییت بنه جهه [کو بۆ ئه ردی ببه سنگ و نه هیلن ژ بهر ئک بجیت]، و پو بیار ئیخستنه تیدا، و ژ هه می رهنگیت فقی جۆت جۆت دان [نبر و می، بجویک و مه زن، ترش و ته حل، تیژ و شرین... هه تا] شه فی ب سهر پۆژی داددهت، و ب راستی ئه فه [ئه قیت بۆرین ژ بهر ئک کیشانا ئه ردی، هه تا دان و چیکرنا فقیقی رهنگ رهنگ] نیشان و به لگه نه بۆ وان ئه ویت هه را خو تیدا دکهن. ﴿۴﴾ و د ئه ردیدا هنده پارچه ییت ب ره خیکفه و نیزیکی ئیک [به لی نه وهکی ئیکن، ئه فه بی قه له وه و ئه فه نه] و جنیکیت تری و چاندنی و دارقه سپیت وهکی ئیک [دو تا ژ ئیک بنی دمه کفئی] ییت هه بین نه وهکی ئیک [هه ر ئیک ل سهر بنی خو]، ییت هه بین هه می ب ئیک ئاف دئنه ئافدان، و ئه م خوارا هنده کان ب سهر هنده کان دئخین، ب راستی ئه فه هه می [کو ئه رد ب سهر یکفه یه و نه وهکی ئیکه، و ئیک ئه رد چهند رهنگیت شینکاتی ژئ دهر دکه فن، و گه له رهنگیت فقی ل سهر ئاخه کی شین دین، و ب ئافه کی دئنه ئافدان به لی تام و رهنگیت وان ئیک جودانه]، نیشان و به لگه نه بۆ وان ئه ویت تی دگه من و ئه قلی خو دده نه شۆلی. ﴿۵﴾ و ئه گه ر تو بۆ تته کی عه جیگری بی، ئاخفتنا وان جهی عه جیگری تته یه و عه جیه، ده می دبیرن ئه ری پشتی ئه م دبینه ئاخ، جاره کا دی ساخ بینه فه؟! ئه فه ته ون ییت باوه ری ب هیز و شیانا خودئ نه یی، و ئه فه ته ون ییت زنجیر و قه ید د ستویاندا، و ئه فه دۆژه یه نه و هه ره هه ردی د دۆژه هیدا مین.

وَسْتَغْلِبُونَكَ بِالْأَسِنَّةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ
 قَبْلِهِمُ الْمَثَلُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ
 وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا
 أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ
 هَادٍ ﴿٧﴾ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَى وَمَا يَغِيضُ الْأَرْحَامَ
 وَمَا تَنْزِلُ أَدُّ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَلَيْهِ الْغَيْبُ
 وَالشَّهَادَةُ الْكُبْرَى الْمُتَعَالَى ﴿٩﴾ سَوَاءٌ مَعَكُمْ مَنْ
 أَسْرَأَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ
 بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
 يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُعْزِلُوهُ
 مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءَ آفَلًا مَرَدًّا لَهُ وَمَا
 لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَخَوْفًا
 وَطُمَأْنِينًا وَيُنْزِلُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيَسْخِرُ الرُّعْدَ بِحَمْدِهِ
 وَالْمَلَائِكَةَ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا
 مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ﴿١٣﴾

﴿٦﴾ و ئەو لە زاجرا کرئێ ل تە دکه ن بەری باشیی
 [ژ لە کە فە دگۆ تەن کا ئیزایا تو مە پێ دتر سینی، بۆ چی
 بۆ مە ناییت؟]، و ب راستی بەری وان جزاییت بۆرین،
 ئەو جزاییت ب سەر ئی پیت وەکی وان هاتین، ئەو پیت
 نایەت و پیغە مبه ریت خۆ دره وین دانایین، ب راستی
 خودایێ تە بۆ مرفۆ شان د سەر سته ما وانرا لینه گر و
 گونه هژ بی ره، و ب راستی خودایێ تە پێ ئیزا گرانه.
 ﴿٧﴾ و ئەو پیت گا وری بویین دبێژن: بلا موعجیزه یه ک
 ژ ده ف خودایێ وی بۆ هاتبا خوارێ [بێی کو چو بۆ
 فێ قورئانی و موعجیزه ی پیت دی پیت دیتین وەکی
 کەربو نا هه یقی زانا ئاقی د نا ف تاندا... هتد،
 بدانن] ب راستی به س تو ناگه هدار کەری [نانکو تو
 یی هاتی به هنارتن، دا وان هشیار بکە ی و بتر سینی]
 و هه ر مله ته کی پیغە مبه ریت خۆ یی هه ی [نانکو هه ر
 پیغە مبه ره کی دی رهنگه کی موعجیزه یان ده ینی].
 ﴿٨﴾ و ب راستی خودی دزانی ت کا هه ر مێیه ک ب چ
 ئاقس و ئاقا دبیت و کا مالبچویک ب چ کیم دبیت
 [ب بوونا بچویکی] و کا ب چ زیده دبیت [ب چیبوونا

بچویکی]، و هه ر تشه کێ هه ییت ل ده ف وی [ل ده ف خودی]، و هختی خۆ یی ده ستیشان کەری یی هه ی،
 نه دچیه تە پاش و نه دتیته پێش. ﴿٩﴾ زانایی تشتی فەشارتی [غەیی] و تشتی به رچا فه، یی مه زنه هه می تشت د
 بن ویدانه، و یی بلنده د سەر هه می تشنا پرایه ب خۆ یاتی و سالفخ و کرباری ت خۆ فه. ﴿١٠﴾ ل ده ف وی ئیکه،
 چ ئیک ژ هه وه دلی خودا ئاخفتنا خۆ بیژیت یان ئاشکە را... و چ ئیک ژ هه وه خۆ ب شه فێ فە شیری ت، و
 چ رۆژی ب ریکه خۆ به چیت، هه ر دزانی ت. ﴿١١﴾ بۆ فان [مه خسه د یی ئاخفتنا خۆ دلی خودا دبێژیت یان
 ئاشکە را دکە ت، و یی خۆ ب شه فێ فە دشیری ت و رۆژی ب ریکه خۆ دچیت] ملیاکه تیت هه یین ل دو یف
 ئیک و ددۆر و هردئین، و وان ب ئە مرئ خودی ژ سینگ و پشٹی فه دپاریزن، ب راستی خودی سەر و به ری
 چو مله تان ناگو هۆ ریت و خیر و کە ره مپیت خۆ ژ وان نا بریت، هه تا ئە و ژ ده ف خۆ نه گو هۆ رن، و ئە گه ر
 خودی به لایه ک و ئاتافه ک بۆ مله ته کی فیا، چو فه گر تە بۆ نینه، و وان ژ بلی خودی چو پشته فان نینن [هه وارا
 خۆ بگه هینی]. ﴿١٢﴾ و ئە وه برویسیان بۆ ترسی و ته ماییی [ته ماییا هاتنا بارانی] نیشا هه وه ده دت، و
 هه ر ئە وه عه وری ت گرائیت بارانی چی دکە ت. ﴿١٣﴾ و هه ر ئە وه برویسی ته سبیح و په سنا وی دکە ن، و
 ژ کێ نا سییان پاقر دکە ن، و ملیاکه ت ژێ ژ تر سا ئیزایا وی ته سبیحا وی دکە ن، و برویسیان ده نیریت هه ر
 که سی بقی ت دی پێ هنگیفیت [دگه ل فێ ژێ هیژ] ئە و ب خۆ جره بری د ده ره هقی خودیدا دکە ن، و ل شیا نا
 خودی ب شکن، و ب راستی خودی یی ته کبیر موکومه بۆ نه یاری ت خۆ.

﴿۱۶﴾ که لیما تمو حیدئی (لا إله إلا الله) یا ویه و داخوازا دوعایا راست ژ ویه، و نهویت گازییا غهیری خودئی دکن گازییا وان ب تشته کی نائیت وهرگرتن، و نهفه وکی ویه یی ههر دو مستیت خو در یژ کربنه ثافی دا ثاف بگه هیته دهئی وی، و ثاف ب خو ناگه هیتی، و دوعا و عیاده تی گاوران بو بوتان، ژ گومرایی و بهرزه بوونی بیقه تر نینه. ﴿۱۷﴾ و کا چ د ئهرد و نهساناندا ههیه، و سیهرا وان ژی سیپده و ئیشاران بئین نهئین سو جده یی بو خودئی دهن [نانکو د بن بریار و فرمانا خود یقه نه]. ﴿۱۸﴾ [هه ی موحه مه د] بیژ: کی خودائی ئهرد و نهسانانه؟ بیژ: خودیه، [پاشی] بیژ: ئه ری چاوا هه وه ژ بلی خودئی بشته فان و په رستی گرتنه، نه شین مفایه کی یان زیانه کی بگه هینه خو ب خو؟ [پاشی] بیژ: ئه ری مرقئی کوره [گاور] و ب چاف [موسلمان] و هکی ئیکن، یان ژی تاریاتی و رونا هی و هکی ئیکن [گآوری و باوهری]، یان ژی وان هنده هه قشک بو خودئی دانایینه، چیکری و هکی چیکری بیت وی

ثا فراندینه! قیجا چیکری ل دهف وان و هکی ئیک لی هاتینه، ژیک نانیاسن؟! بیژ: خودئی چیکه ری هه می تشتیه، و نهو یی تا ک و نهیا و سه رده ت و دهسته لانداره ل سه ر هه می تشتان. ﴿۱۹﴾ [مه ته لا هه قیی و پویچی ی و په رستنا خودئی و په رستنا پویچ و بوتان و هکی قیی] خودئی باران ژ نهسانان دار پت، قیجا هه ر شیف و نهاله کی مه ته تی و ئی ثاف تیرا چو [نهالا بجویک کیم ثاف تیرا چو، و یا مه زن گه له ک]، قیجا له یی و لیمشت چو ن و که فه کا بلند د گهل خو راکر [نهفه نهو مه ته له یا خودئی گو تی، د ده ره قی هه قیی و پویچی ییدا، مه ته لا هه قیی د بنه جهییا خودا، و پویچی ی د نه مانا خودا، و هکی بارانییه ژ نهسانان بیته سه ر ئه ردی و بیته له یی و لیمشت و که ف د گهل خو راکه ت، هن دی هه قیه نهو ثا فا سپیه نهوا د ئه ر دیدا دمینیت، و هن دی پویچییه نهو که فه نهو اب کیر چو نه ئیت و که س مفایی ژئ نه که ت]، و [مه ته لا دی] و هکی وی تشتیه نهو یی هوین ناگری ل سه ر هه لدکن، دا بو خو بگه هنه چه که کی ژنان و هکی زی پی و زبقی، یان دا بگه هنه متایه کی دی و هکی رساسی و سفری، نهفه زی و هکی و ئی ثافی که فه ک ب سه ر دکه فیت، و ب فی رهنگی خودئی بو دیار کرنا هه قیی و پویچی ی مه ته لان دئینیت، قیجا نهو که فاب سه ر دکه فیت [چ ب سه ر ثافی و چ ب سه ر حه لاندنا مه عدنه ان و هکی زی پی و زبقی و رساسی] بی مفا دجیت و نامینیت، به لی نهوا مفای دگه هینیه خه لکی و ب کیر دئیت [و هکی ثافی و مه عدنه ی باقر] د ئه ر دیدا دمینیت [نانکو هه قی هوسا دی مینیت و پویچی دی چیت و ب کیر نائیت]، هوسا خودئی مه ته لان دئینیت. ﴿۲۰﴾ بیت به رسقا خودایی خو دایین به حه شت بو وانه، و نهو ییت به رسقا خودایی خو نه دایین [پورژا قیامه تی] نه گه ر هن دی د ئه ر دیدا هه ی یی وان بایه، و هن دی دی زی دگهل، دا د پش خو فه دن [به لی ژ وان نائیه وهرگرتن، و ژئیزی یی رزگار نابن]، نه ها شان حسابه کاره ش یا هه ی، و جهی وان دوژه هه و پیسه جهه.

سجده

الْجُزْءُ

۱۹۰ ﴿أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَمْ يَعْلَمْ إِلَّا يَأْتِكُ الْيَقِينُ ۚ﴾
 ۱۹۱ ﴿الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَقْضُونَ الْيَقِينَ ۚ﴾
 ۱۹۲ ﴿وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۚ﴾
 ۱۹۳ ﴿وَيَحْفَظُونَ سُوَّةَ الْحِسَابِ ۚ﴾
 ۱۹۴ ﴿وَالَّذِينَ صَبَرُوا أَبْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ ۚ﴾
 ۱۹۵ ﴿وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرءُونَ ۚ﴾
 ۱۹۶ ﴿بِالْحَسَنَةِ أَلَسَيِّئَةُ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ۚ﴾
 ۱۹۷ ﴿جَنَّتٌ عَنْ دِخْلُهَا ۚ﴾
 ۱۹۸ ﴿وَمَنْ صُلِحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ ۚ﴾
 ۱۹۹ ﴿عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ۚ﴾
 ۲۰۰ ﴿سَلَامٌ عَلَيْهِمْ ذَٰلِكَ يَوْمَ تَفْجَعُ عُقْبَى الدَّارِ ۚ﴾
 ۲۰۱ ﴿وَالَّذِينَ يَقْضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ ۚ﴾
 ۲۰۲ ﴿مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ ۚ﴾
 ۲۰۳ ﴿الْعَذَابُ وَلَهُمْ سُوَّةُ الدَّارِ ۚ﴾
 ۲۰۴ ﴿اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ﴾
 ۲۰۵ ﴿وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا ۚ﴾
 ۲۰۶ ﴿مَتَاعٌ ۚ﴾
 ۲۰۷ ﴿وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۚ﴾
 ۲۰۸ ﴿قُلْ ۚ﴾
 ۲۰۹ ﴿إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَلَبَ ۚ﴾
 ۲۱۰ ﴿الَّذِينَ آمَنُوا ۚ﴾
 ۲۱۱ ﴿وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۚ﴾

۱۹۰ ﴿اَ فَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَمْ يَعْلَمْ إِلَّا يَأْتِكُ الْيَقِينُ ۚ﴾
 ته هاتیه خوارئ وهحیه و راسته، وهکی ویه یئ
 کوره وئی نه زانیت [کوئهفه راسته و ههقه]، و
 ب راستی تهو ب تنی دئ بؤ خو پئقهچن تهوئیت
 تیگه هشتی و ناقلدار. ﴿۲۰۰﴾ [و ناقلدار] تهون تهوئیت
 په یانا خودئ ب جه دئینن، و تهو په یانا وان داییه
 خودئ ناشکینن. ﴿۲۰۱﴾ و تهون تهوئیت یا خودئ
 فرمان پی دای ب گه هیننه ئیک، دگه هیننه ئیک
 [وهکی موقاتیئ و چاقدیرییا ئیتیم و هه ژاران]،
 و ژ خودایئ خو درس و پاریزکاریا وی دکهن، و
 سه همی ژ حسابا روزه کارهش دکهن. ﴿۲۰۲﴾ و تهون
 یئت بؤ نکاری [رازیبوننا] خودئ بینا خو فره
 دکهن [ل سهر گوهداریا خودئ، و ل سهر تشئ
 حهرام، و ل سهر قهده را خودئ]، و نشئزئت خو
 وهکی خودئ ژئ قیایی دکهن، و ناشکرا و نه په نی
 ژ وی رزقی مه داییی ددهن و دکهنه خیر، و باشیی
 شوینا خراییی ددانن، و خراییی ب باشیی ددهنه
 باش، تهفان خهلاتئ وان به حه شته. ﴿۲۰۳﴾ به حه شتیت

ناکنجیوئی، تهوئیت تهو و تهوئیت قهنج ژ دهیاب و هه قسهر و دوینده ها خو دچنه تیدا، و ملیاکهت ده می
 ده رگه هانرا ب سهر وائنه دچن [سهر وان ددهن]. ﴿۲۰۴﴾ [دبیزئی] سلافل هه وه بن ژ بهر وئ بینفره هییا
 هه وه ل سهر پاریزکاریا خودئ کری، هه وه پیروز بیت تهف دوپها هیکا هؤ سا یا جوان. ﴿۲۰۵﴾ و تهوئیت
 په یانا خودئ پشتی موکو مکرئی دشکینن، و تهو تشئ خودئ فرمان پی کری بگه هیه ئیک دبیر، و
 خراییی دتهر دیدا دکهن، تهفان له عننه و دویر که فتن ژ دلوقانییا خودئ بؤ وان بیت، و دوپها هیکه کا خراب
 ژئ بؤ وان یا هه ی. ﴿۲۰۶﴾ خودئ بؤ یئ بقیئت رزقی بهر فره ه و کیم دکهن، و تهو ب ژینا دنیا یئ [تهو
 تشئ خودئ داییی] شای بوون، و ژینا دنیا یئ ل بهر ناخره تی ژ متایه کی کیم پئقه تر نینه. ﴿۲۰۷﴾ و تهوئیت
 گا و ربو وین دبیزن: دئ بلا مو عجیزه یه ک بؤ وی [ژئ دهف خودایئ وی هاتبا به] وهکی مو عجیزه یئت
 مووسا پیغه مبه و عیسا پیغه مبه وری]، بیژره: [تهو کاره که ب دهستی خودیه، قیجا یئ خودئ راسته ری
 نه کری، مو عجیزه ژئ فایده ی وی ناکهن]، خودئ ههر که سی بقیئت دئ بهر زه کهت، و ههر که سی ب
 تهو به یئ ب بالقه بز فزیت، دئ راسته ری کهت. ﴿۲۰۸﴾ [تهوئیت ب بال خودیقه زفرین و هاتینه راسته ری کزن]
 تهون تهوئیت باوهری ئینایین و دلئ وان ب بیرئینان و زکری خودئ قهده سی و تهنا دبیت، [باش] بز ان
 دل ب بیرئینان و زکری خودئ قهده سن و تهنا دبن.

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ ﴿٢٩﴾
كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ
عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُورَبِّي
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ أَن قُرْآنًا
سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُفِّرَتْ بِهِ السَّمَوَاتُ
بَلِ إِلَهِ الْأُمَمِ جَمِيعًا أَفَرَأَيْتَ لَئِذَا بَلَغَتِ الْأُمَمُ الْأَمْنُوتَ أَنْ تُبَشِّرَ
اللَّهَ لَهْدَى النَّاسِ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا نُصِيبُهُمْ
بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةً أَتَوَحَّلُ قُرَيْبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْلِفُ الْأَعْوَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا بِرُسُلٍ مِّن
قَبْلِكَ فَاتَّبَعَتْ لِذَٰلِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْنَاهُمْ فَيُكَفِّفُكَ كَانَتْ
عِقَابُ ﴿٣٢﴾ أَفَمَن هُوَ قَابِلٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا
لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَغْفِرُ فِي الْأَرْضِ أَمْ
بِظُهُرِنَ الْقَوْلِ بَلْ لِّئِنَّ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَضُدَّوْا عَنِ
السَّبِيلِ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَعَذَابٌ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَّاقٍ ﴿٣٤﴾

﴿۲۹﴾ ته ویت باوهری ینایین و کار و کریاریت قهنج کریں، خوشترین زیان و باشتین دویاھیک بو وان هه یه. ﴿۳۰﴾ و هوسا [کا چاوا مه پیغه مبه بهری ته هنارتینه] مه توژی هنارتیه ناف ثوممه ته کی، بهری وان گه لهک ثوممه ییت هاتین و چوبین، دا ئه واهمه بو ته ب وهی هنارتی بو وان بخوینی، و تهوب خو بی باوهرن ژ خودی، بیژه: تهو خودای بی منه، ژوی پیقه تر چو خودانین، من خو هه له سارتی و پشستا خو بی موموم کر، و ژرفینا من هه رب بال و یقه یه. ﴿۳۱﴾ و ته گهر ب [خواندنا] کتیه کی چیا ژ جهی خو چوبانه و ئه رد بی بهق بهق بووبایه، و مری بی هاتبانه ئاخافتن [دا ئه قورئانه بیت]، به لی هه می کاروبار ب خودینه، ئه ری ته ویت باوهری ینایین ژ باوهری ئینانا گاوران بی هیقی نه بوو یینه، و بزنان نی ته گهر خودی قیابایه، دا هه می مرفشان راسته ری کته، و ته ویت گاوربووین ژ بهر یا وان کری بهرده وام ئاتاف و نه خو شی دی ب سه ری وان ئین، بان ژی تهو به لا و ئاتاف دی ئیزیکی مالیت وان بن [فتیجا بلا بترسن

نه کو سه رشه قیت وان ب سه ر واندا بینه خواری بان وان بهنگیفت] هه تا ژفانی خودی دتیت [بو وان، بمرن یان قیامت ل وان راییت]، خودی ژ په یانا خو ئیقه ناییت. ﴿۳۲﴾ ب راستی ترانه ب پیغه مبه ریته بهری ته ژ ییت هاتینه کرن، فتیجا مه ده لیفه و مؤلهت دا وان ییت باوهری نه ینایین [و مه ل دویف وان بهردا]، پاشی مه تهوب ئیزایا خو هنگافتن، فتیجا به ری خو بدی کا جزا و ئیزایا من بو وان یا چاوا بوو. ﴿۳۳﴾ ئه ری تهو ئی زیره فان و شاهدل سه ر هه می که سان و ئاگه هدار ب هه می کار و کریاریت وان، چ قهنج چ خراب، و هه ر ئیکی جزایی وی ل دویف کارئی وی بده تی، و هکی و ییه بی ته فه هه می نه یی، کو بوت و سه نه میت هه وه نه [ئانکو تهو خودای ب ئاگه هژ هه می تستان و ریقه به ری جیهانی، نه وه کی وان بوتانه ته ویت موشرکان بو کرینه هه فیشک] و [گاوران] هه فیشک بو خودی چیکرینه، [هه ی موحه مه د] بیژه: کا ناف و سالوخی وان هه فیشکیت هه وه بو خودی چیکرین بیژن [وان چ سالوخی هه نه پی هیژی په رستنی بب]، بان ژی هوین خودی ئاگه هدار ی وی دکه یا تهو د ئه ردیدا ژ بی ئاگه ه؟! [کو تهو - ب دیتنا هه وه - هه فیشک هه نه پی نوزانیت]، بان ژی هوین ئاخفتنه کا بی بنیات و نه راست دکه. .. [نه خیر و هیننه یا تهو دیژن و دکه ن، خودی چو هه فیشک نین]، به لکی فند و فیلیت وان [شه یثانی و گاوری و دژمنیا وان بو ئیسلامی و چیکرنا هه فیشکان بو خودی] بو وان هاتینه خه ملانن، و ژ ریکا خودی ییت هاتینه پاشقه برن، و هه ر که سی خودی گومرا و بهرزه بکته، راسته ریکه ر بو نینه. ﴿۳۴﴾ د دنیا ییدا دی فان گاوران هه فتووشی ئیزایه کی که یین [ب کوشتنی و ئیخسیر کرنی و هه می په نگیت ئاتافان]، و ب راستی ئیزایا ئاخه رته لی سه ر وان گرانه ر و مه زنه ر، و وان چو پاریز فان نین وان ژ ئیزایا خودی بهاریزن.

الحزب

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
أُكْلُهَا دَائِمٌ وَظُلُمَاتُهَا غُفًى الَّذِينَ أَنْتَقَوْا وَعُقُوبَةُ
الْكَافِرِينَ النَّارُ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا هُمْ أَكْثَرُ عَلَى الْكَتَبِ يَقْرَءُونَ
بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُبْكَرُ بَعْضُهُمْ قُلًّا إِنَّمَا
أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أَشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا إِلَيْهِ مَقَابِلُ ۝
وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا وَعَرَبِيًّا وَلَنْ تُبْغِيَ أَهْوَاءُهُمْ بَعْدَ
مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ۝ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ
لِرُسُلِنَا أَنْ يَأْتِيَ بِغَايَةِ الْإِلَهَادِ لِلَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ۝
يَسْأَلُونَكَ مَا نَسَاءٌ يُرْسَلْنَ وَعِنْدَهُ أَمْرُ الْكِتَابِ ۝ وَإِنْ مَا
فُرِيقَتِكَ بَعْضُ الَّذِي فَعْدُهُمْ أَوْتَوْفِيكَ فَمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ۝ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا
مِنْ أَطْرَافِهَا وَأَنَّهُ يُحْكَمُ لَكُمْ لَا مَعْصِيَةَ لِكُفَيْهِمْ ۝ وَهُوَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ۝ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا
يَعْلَمُ مَا تَكْتُمُ كُلُّ نَفْسٍ وَسِعَ عِلْمُهُ الْكُفْرَ لِمَنْ عُقُبَى الدَّارِ ۝

﴿٣٥﴾ رهوشا وئ به حشستى نهوا ژفان بۆ پاريزكاران
بى هاتيه دان، رويار د بئرا دچن و فيقى و سيهرا وئ
به رده وامن [نه فيقى خلاص ديت و هكى بى دنيايى،
و نه سيهر كيم ديت و دجيت]، و نه فقيه دويهايك
وان نه وئيت پاريزكارى كرين، و دويهايك گاوران
ژى ناگره. ﴿٣٦﴾ و نه وئيت كتيب بۆ هاتين [جوهى و
فله يئيت موسلمان بووين و هكى عهبدو لايى كورئ
سهلامى و نه جاشى ... هند] كه يفا وان ب وئ دئيت
يا بۆ ته هاتى [كوئ هف قورئانه، چونكى د كتيب
واندا شاهد و مزگينى بى هه نه]، و هنده كه دهستك و
كۆم يئيت هه يين [ژ جوهى و فله يان نه وئيت باوهرى
ب موحه مدهى نه ئينايين] باوهر يئيت ب هنده كه قورئانئ
نائين، بئره: ب راستى فهرانا من يا ب هندئ هاتيه
كرن، نهز خودئ ب تنى بهر يسم و چو هه فشكان بۆ
چئ نه كه م، و نهز خه لكى به س بۆ ريك و بهر ستن
وى تنئ فخرينم، و زفرينا من هه ر ب بال و يقه يه.
﴿٣٧﴾ [كا چاوا مه كتيب بهرى ته ب زمانئ وان
مله تان هنار تينه يئيت پيغه مبه ر بۆ چؤين] و هسا مه

نه هف قورئانه بۆ ته ب زمانئ عه ره بى ئيناييه خوارئ، و نه گهر تو ب دويف دلخوازيا وان بكه فئ پشئ وئ
زانينا بۆ ته هاتى [نه گهر پشئ فئ تو گوئى خو بديه دلخوازيا وان]، فيجا ته ژ بلى خودئ چو هاريكار
و پاريزفان نينن [ته ژ نيزايا خودئ پاريژن]. ﴿٣٨﴾ و ب راستى مه بهرى ته پيغه مبه ر يئيت هنار تين [نه و
ژى و هكى ته مروف بوون] و مه ب ژن و دوينده هئ خستبون، و بۆ چو پيغه مبه ران بهرى ته چئ نه دبوو
مو عجز به كه يئيت، نه گهر ب ده ستورا خودئ نه بايه، هه ر تشته كئ هه بيت و هختئ خو يئ ديار كرى
و كتيب خؤ يا تيدا نفئسى هه يه [نه دئيت به پئش و نه دجيت به اش]. ﴿٣٩﴾ [و دقئ كتيبدا] هه چيا خودئ
بقيت ژئ دبه ت، و هه چيا بقيت ده ئليت، و كتيب سهر هكى و نه سلى [كو ده بئ پارستيه] ل ده ف و يه.
﴿٤٠﴾ و ب راستى نه گهر نه هه نه كه ژ وئ نيزايا مه ژفان و به بيان پئ داييه وان، ب سهرئ وان بينن [هئژ تو
يئ ساخ] و نيشا ته بدنه يين، يان ژى [هئژ مه نيشا ته نه دايى] نه م ته بهر يين، فيجا ب راستى به س گه هاندنا
قئ په يامئ ل سهر ته يه، و حساب و جزايئ وان ل سهر مه يه [نه ل سهر ته يه]. ﴿٤١﴾ نه رئ ما نه و نايين
نه م نه ردى ل دؤرماندؤر يئ وان كيم دكه يين، [و نه ردى وان بهر بهر كيم دكه يين، و موسلمانان ل سهر وان
سهر ده ست دكه يين، و ب ده ست موسلمانان به رده يين]، و خودئ حوكمى دكه ت و كه س نينه حوكمى وى
فه گريت، و نه و ب خو يئ حسيب سقكه. ﴿٤٢﴾ و ب راستى گاور يئ بهرى وان [بهرى خه لكئ مه كه يئ]
پيلان و ئوين ب خرابى بۆ پيغه مبه ر يئ خو گيران، و خودئ ب هه مى پيلان و ئوينان يئ ناگه هداره
[نانكو نه خشه كيشانا كه سئ بهر انبه رى نه خشه كيشانا خودئ نينه]، دزانيت كا هه ر كه سه كه چ دكه ت، و گاور
دئ زانن كا دويهايك كئ [يا وان يان يا موسلمانان] دئ يا باش بيت.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا اَنْتُمْ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيدًا
يَتَنَبَّأُ وَيَتَكْتُمُ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿١٣﴾

سورة إبراهيم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الرَّكَعَاتِ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
اِلَى النُّورِ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾
اللّٰهُ الَّذِیْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يَلَمْ يَلَمْ يَلَمْ يَلَمْ يَلَمْ يَلَمْ يَلَمْ
لِلْكَافِرِیْنَ مِنْ عَذَابٍ شَدِیْدٍ ﴿٢﴾ الَّذِیْنَ یَسْتَحْبِبُوْنَ
الْحَیْوةَ الدُّنْیَا عَلٰی الْاٰخِرَةِ وَیَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِیْلِ
اللّٰهِ وَیَبْغُوْنَهَا عَوْجًا اُولٰٓئِكَ فِی ضَلٰلٍ بَعِیْدٍ ﴿٣﴾ وَمَا
اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمٍۭهُ لَیْمٰتٍ لَّهُمْ
فِیْضُلٌ لّٰهُ مَنْ یَّشَآءُ وَیَهْدِیْ مَنْ یَّشَآءُ وَهُوَ الْعَزِیْزُ
الْحَكِیْمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰی بِآیٰتِنَا اَنْ اَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَذَكَرْنَاهُمْ بِآیٰتِنَا
اللّٰهُ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿٥﴾

﴿۱۳﴾ و ئەو ئیت گاوربویین دبێژن: تو نه پیغه مبهری، [هه‌ی موحه مه‌د] بێژه: به‌سی منه خودی دناقه‌را من و هه‌و‌دا، و ئه‌و ئیت زانیان کتییان له ده‌ف هه‌ی [ژ و ان ئه‌و ئیت موسلمان بویین و هه‌ی عه‌بدوللایتی کورپی سه‌لامی و نه‌جاشی]، شاهد بن له سه‌ر پیغه مبه‌رینییا من.

سورة تائبراهيم

له مه‌که‌ه‌ی هاتیه‌ خوارئ (۵۲) ئایه‌ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فی ره‌نگی دتته‌ خواندن، ته‌لف، لام، را، ئه‌ف قورئانه‌ کتیه‌ که مه‌ بۆ ته‌ ئیناییه‌ خوارئ دا مروفان ژ تارستانئ [تاریستانا شرک و گاورییئ] ب ده‌ستویرییا خودئ ده‌ریخییه‌ رۆناهییا باوه‌رییی، ریک‌ا خوداییی سه‌رده‌ست و هیژاییی شوکور و سوپاسیی. ﴿۲﴾ ئەو خوداییی هندئ د ئه‌رد و ئه‌ساناندا هه‌ی یی وئ، و هیلاک و نه‌خۆشی

بۆ گاوران بیت ژ ئیزیه‌کا دژوار و گران. ﴿۳﴾ ئەو ئیت ژ یانا دنیایی ب سه‌ر با ئاخه‌رتی دتبخن، و ریک‌ا خودئ له‌ سه‌ر خه‌لکی دگرن، و خوار و فیچ دخوازن، دا خه‌لکی ژ ئی بده‌نه‌ باش، ئه‌فه‌ ییت د گوم‌راییه‌کا دویر و ئاشکه‌را دا. ﴿۴﴾ و مه‌ چو پیغه‌مبه‌ر نه‌هارتینه‌ ئه‌گه‌ر ب زمانئ وی مله‌تی نه‌بیت یی مه‌ بۆ هه‌نارتی [دا فه‌رمان و به‌رنامه‌یی خودئ] بۆ وان دیار بکه‌ت، [پشتی پیغه‌مبه‌ر بۆ وان دیار دکه‌ت، ئەو نه‌شیت که‌سی راسته‌ری بکه‌ت]، فیک‌اییی خودئ بقیث دئ گوم‌را و به‌رزه‌که‌ت، و یی بقیث ژئ دئ راسته‌ری که‌ت، و ئه‌وه‌ یی سه‌رده‌ست و کاربه‌جه‌ه. ﴿۵﴾ و ب سویند مه‌ مووسا ب موعجیزه‌ ییت خو [کو نه‌ه‌ موعجیزه‌ بوون] هه‌نارت، [و مه‌ گۆتی] مله‌تی خو ئسرائیلییان [ئه‌و ئیت که‌فتینه‌ د بن عه‌بدینییا فیر عه‌ونیدا] ژ تارستانا گاورییی ده‌ریخه‌ رۆناهییا باوه‌رییی، و رویدان و قه‌و مینیت خودئ [ئه‌و ئیت ب سه‌رئ مله‌تان هاتین و یی ده‌یلاک چۆیین] بینه‌ بیرا وان، ب راستی دتینانه‌ بیرا فان رویداناندا نیشان و به‌لگه‌ ییت [مه‌زن] ییت هه‌ین [له‌ سه‌ر شیان و ده‌سته‌ه‌ لاتداریا خودئ] بۆ هه‌ر ئیک‌ی گه‌له‌ک سه‌برکیش و زنده‌ سوپاسدار بیت.

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَ كُنُوزَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
وَيَذْبَحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ٦ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ
لَئِنْ مَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٌ ٧ وَقَالَ مُوسَى إِن تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا قَالَ اللَّهُ لَأُعَذِّبَنَّكُمْ ٨ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ وَالَّذِينَ
مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ
يَأْتِيهِمْ فَرْدًا وَآيِدِيهِمْ فِي أَوْرِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا
بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ٩
قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِ اللَّهِ شَكٌّ فَأَطِيعُوا أَلْسِنَتَكُمْ وَالْأَرْضُ
يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُمْ إِلَى أَجَلٍ
مُّسَمًّى قَالُوا إِنَّا أَنُحَ إِلَّا بُشْرًا مِّمَّا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ١٠

الجزء

﴿٦﴾ و بیننه بیرا خو و هختی موسایی گوتیه مله تی خو: نیعمه ت و کهره میت خودی بیننه بیرا خو، و هختی هوین ژ فیرعه و نییان رزگار کرین، کو وان ئیزا به کا خراب و دژوار ددا بهر هه وه، کوریت هه وه دکوشتن و ژن و کچیت هه وه [بؤ خدامینیا خو] دهیلا، ب راستی نه فه نه زموون و جهربانده کا مه زن بوو بو هه وه. ﴿٧﴾ و بیننه بیرا خو و هختی خودایی هه وه راگه هاندی [و هوین ئاگه هدار کرین] نه گهر هوین شوکور و سوپاسیا خودی بکه، نه ز دی نیعمه تیت خول هه وه زیده که م، و نه گهر هوین چافکوره ییی بکه، و نیعمه تیت من نه بیننه بهر جافیت خو [ئانکو سوپاسیا نیعمه تیت من نه که] هنگی بزائن ئیزایا مه یا گران و دژواره. ﴿٨﴾ موسایی گوت: نه گهر هوین و هندی نه ویت ده دیدا هه ین گاور بین [یان سوپاسیا نیعمه تیت خودی نه که]، ب راستی خودی یی بی منه ته و چوپاکی ب هه وه نینه [و سوپاسی و شوکورا هه وه چولی زیده ناکه ت، و نه سوپاسیا هه وه چولی کیم ناکه ت]، و هیژایی سوپاسییه

[چونکی نیعمه تیت وی گه له کن، و فایده یی سوپاسداریا وی هه رل هه وه دزفیت]. ﴿٩﴾ نه ری به حس و خه به ریت نه ویت به ری هه وه بو هه وه نه هاتییه، مله تی نوح و عاد و (سه موود) و ییت پشتی وان هاتین، ژ بلی خودی که س نوزانیت کا چهند بوون، پیغه مبه ریت وان ب موعجیزه و نیشانیت ئاشکه راکهر بو هاتن، فیتجا هه ردو ده ستیت خو ژ که رباندا کیشانه ده فیت خودا و گه زن، و گوتن: ب راستی هم باوه ری بی ب وی تشتی نائین یی هوین پی هاتین، و ب راستی هم بهر انبه ری وی تشتی هوین داخوازا مه بو دکهن ب گومانین [ژی بی باوه رین]. ﴿١٠﴾ پیغه مبه ریت وان گوتن: نه ری [هه وه] شک و گومانه ک دخودیدا هه یه، چیکه ری نه رد و نه سنانان داخوازا هه وه دکه ت، داگونه هی ت هه وه ری به ت [ییت وی بقین]. و هه وه هه تا وه خته کی دیار کری به یلیت و گیرو بکه ت، گوتن: هوین زی مروفن وه کی مه، هه وه دقیت هوین به ری مه ژ وان په رستییان و هر گپن، نه ویت باب و باپیریت مه دپه رستن، فیتجا [نه گهر هوین راست پیغه مبه رین] کا به لگه و نیشانه کارون و دیار بو مه بین.

﴿۱۱﴾ پیغمبریت وان گوتنه وان: [راسته] ثم رى مرفقين، وهكى ههوه، بهلى خودى كه ره ما خو ب پیغمبر اتيى د گهل وى بنده يى دكهت يى وى بقت [و وى و سافيا فى كه ره مى د گهل مه بكهت]، و بى مه نه دورسته ثم نشان و بهلگه يه كى بو ههوه بينين نه گهر ب ده ستور ييا خودى نه بيت، و بلا خودان باوهر پشتا خو ب خودى گهرم بكهن. ﴿۱۲﴾ و ما مه چ ده ستور دان هه يه ثم خو ب هيشيا خوديشه نه هيلين، و پشتا خو بى گهرم نه كه ين، ب راستى وى به رى مه يى دايبه وان ريكان يتت ثم وى پى بنيا سين، و ب سويند ثم دى بينا خو فره ه كه ين ل سهر وى نه زيه تا ههوه كه هاندييه مه، و بلا پشتگه رميخواز پشتا خو به س ب خودى [ب تنى] گهرم بكهن. ﴿۱۳﴾ و نه وى ت گا و ربو وين گوتنه پیغمبريت خو: ب سويند ثم دى ههوه ژ نه ردى خو درئيخين، يان هوين دى جاره كا دى زفر نه فه سهر دينى مه، فيجا هنگى خودى و ه حى بو وان هنارت، بى گومان دى سته مكاران د هيلاك به ين. ﴿۱۴﴾ و بى گومان ثم دى ههوه پشتى

قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاحُنُ الْإِنْسَانِ مَثَلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُرُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱۱﴾ وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصِيرَنَّ عَلَىٰ مَا أَدَّيْمُونَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿۱۲﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُوذُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ ﴿۱۳﴾ وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿۱۴﴾ وَحَافَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿۱۵﴾ مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَسُقِيَ مِنَ مَاءٍ صَدِيدٍ ﴿۱۶﴾ يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسْمِعُهُ وَلَا يُبْهِتُهُ أَلَمْ تَوْفَّ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَحِيطٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿۱۷﴾ مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَعَرْمَادٍ اسْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الصَّلَاةُ الْبَعِيدُ ﴿۱۸﴾

وان ل سهر نه ردى وان ناكنجى كه ين [نهو نه ردى نه وان كه ف ل ههوه دكرن كو ههوه ژى دهر بيخن]، نه ف په يانه [قر كن و نه هيلانا وان، و ناكنجى كرنا ههوه ل جهى وان] بو و يسه نه وى ژ راوه ستيانا به ره هه مبرى من و پوژا قيامه تى بتر سىت. ﴿۱۵﴾ و پیغمبران داخوازا سهر كه فتنى ژ خودايى خو كر [ل سهر نه ياران]، فيجا خودى بو ئينا، و هه مى خو مه ز نكه ريت زنده سهر ره ق خوساره ت و بى هيشى بوون. ﴿۱۶﴾ و [وئى روژى] جه نه م و دوژه ه ب دويق وانفه يه، و دى ب ئافا كيتم و زو حى ئينه ئاقدانى [دى ئافا كيتم و زو حى دهنه وان]. ﴿۱۷﴾ دى ب زه حه ت داقور چينيت و نه شيت خو ش داعويريت، و مر ن ژ هه مى ره خانقه دئيتى، بهلى نامريت [كو ته نا بيت] و ئيزايه كا گران يال دويق وى. ﴿۱۸﴾ مه ته لا وان نه وى ت باوهرى ب خودايى خو نه ئينايين، كار و كرياتيت وان وهكى خو لييه كينه هو په بابه ل روژه كا ب هو رو با لى بده ت، نهو نه شين خير و كرياتيت خو ب ده ست خو فه بينن [چونكى ب گا وريى ييت بو يچ كرين، وهكى خو لييا هو ره باى برى نائيتيه زفر اندن] نه ها نه فه يه گومر ايبيا كوير و دوير.

﴿۲۵﴾ هه می وه ختان ب ده ستویریا خودایی خۆ بهر و فیکیی خۆ ددهت، و خودی مه ته لان بۆ مرۆفان دئینیت به لکی [هزرا خۆ تیدا بکه] بۆ خۆ پیتیه بچن. ﴿۲۶﴾ و مه ته لا په یشا پيس [په یشا گاوری و بهرزه بوونی] وه کی داره کا پيسه ب ږه و رویشالنه ژ ئهردی هاتیته هلیکشان، چو ږاوه ستیان و خۆ جهی بۆ نینه [ههروه سا په یشا گاورییی خۆراگرتن و بهر ده کت نینه]. ﴿۲۷﴾ خودی ئه ویت باوهری ئینایین ب ئاخفتنا بنه جه رادگریت [کو په یشا (لا إله إلا الله)] د ژيانا دنیا ییدا [ئانکو وهختی د گۆزیدا پسار ژئ دئیته کرن] و د قیامه تی ژیدا و ل بهر سته مکاران بهرزه دکهت [نه شین بهر سفا خۆ د گۆزیدا بدهن، و بی بهر سفا زی رۆژا حسیب د گهل دئیته کرن]، و خودی چ بقیته وئ دکهت. ﴿۲۸﴾ ئه ری ما ته نه دیت، ئه ویت نیعمهت و که ره ما خودی ژ چافکۆره یی گوهاری، و مله تی خۆ [ب سه ره قیا خۆ] کیشاینه خانییی بنری و هیلاکی. ﴿۲۹﴾ ئه و خانی دۆژه هه دئ چنه تیدا، و دئ تامکه نه گهر ما وئ، و چ پيسه بنه جهه. ﴿۳۰﴾ و وان هه فال و هه فیشک بۆ خودی چیکرینه، دا خه لکی ژ ږیکا خودی ده ریئخن [هه می موحه مه د] بیژه [وان]: ل سه ر خۆ شیییت خۆ بن، دویا هیکا هه وه هه ر ئاگره. ﴿۳۱﴾ [هه می موحه مه د] بیژه بهنده ییت من ئه ویت باوهری ئینایین: [کا چا و مه فهرمانا وان کریه] بلا ئیژان بکه و ژ رزقی مه داییه وان، بلا ژ نه په نی و ئاشکه را، خیران ژئ بدهن، بهری هاتنا وئ رۆژئ، ئه وانه کرین و نه فرۆتن و نه دۆستینی و نه هه فالینی، تیدا هه ی. ﴿۳۲﴾ خودی ئه وه یی ئهرد و ئه سمان چیکرین و باران ژ ئه سمانی ئیناییه خواری، فیتجا [ب وئ بارانی] فیکیییت ږهنگ ږهنگ ییت بۆ هه وه ده ریئختین و کرینه رزقی هه وه، و گه می بۆ هه وه ییت سه ر نه رم کرین و ب ساناهی ئیختین، دا ب ئه مرئ خودی د ده ریاییدا بچن، [و هه وه و تشیت هه وه ژ جهه کی به نه جهه کی دی]. و رویار بۆ هه وه ساناهی و بهر ده ست کرن [دا هوین ژئ فه خون و توفچینیا خۆ بی بکه]. ﴿۳۳﴾ و رۆژ و هه یف ژئ ییت ب بهر خزه تا هه وه ئیختین، و بهر ده وامن د راستکرنیدا (اصلاح) یان بهر ده وامن د چۆتیدا بی ږاوه ستیان، و شهف و رۆژ ژئ ییت بۆ هه وه ساناهی کرین [دا هوین د شه فیدا فه هه سن و د رۆژیدا بۆ خۆ شۆل بکه].

الذین

تُؤْتِي أَكْثَرَهَا كُلِّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يَتَّبِعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَرَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَنَسَّ الْأَقْرَارَ ﴿٢٩﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ أُنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِن مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمُهُمْ لَا يَنفَعُ فِيهِ وَلَاحِلٌ ﴿٣١﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفَلَكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ دَابَّيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

وَاتَذَكِّرْ مِنْ كُلِّ مَسْأَلَةٍ لَهُمْ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٢٦﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٢٧﴾ رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلَّانَ كَثِيرًا مِمَّنْ تَتَّبِعُنِي فَآتَهُم مِّنِّي وَمِنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الْأَمْثَرِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٢٩﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٠﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعٌ أَلِيمٌ ﴿٣١﴾ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٣٢﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ عَمَلُهُ يَفْعَلُ ﴿٣٤﴾ الْفُلْكَامُوتَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِیَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٣٥﴾

﴿٣٤﴾ و هه ر تئیی هه وه ئی خواستی یی داییه هه وه، و نه گهر هوین نیعمهت و که ره میت خودی به ژمیرن هوین نه شین به ژمیرن [چونکی هندی گه له کن ب دویماهیك نائین]، ب راستی مرووف زیده سته مکار و زیده چاقنقه. ﴿٣٥﴾ و بیننه بیرا خو و هختی نبراهیم پیغه مبهه گوتی: خودیوو توفی بازیری [مه که هی] ئیمن بکه و بکه جهی ئیمنیی، و من و زاروکیئت من ژ بهر ستنا بوتان دوبریخه. ﴿٣٦﴾ خودیوو ب راستی وان بوتان گه له ک مرووف بیئت د سهر دابیرین، ئیجا هه چیی ل دویف من هات و ریکا من گرت نه وژ منه، و یی گوهی خو نه دا من، ب راستی تویی گونه ره ژ بهر و دلوفانی. ﴿٣٧﴾ خودایی مه ب راستی من هنده ک ژ دويندها خو [ئیساعیل و بچوکیئت وی]، بیئت ل نهاله کابی شینکاتی ل دهف مالاته یا موحه پهم [که عبهیی] ئاکنجی کرین، خودایی مه، دا نفیژان [تیدا] بکه، ئیجا دلی هنده ک مرووفان ب نک وانقه بیه [بچنه دهف وان، و نه و ب تنی نه مینن]، و فنیقییئت رهنگ رهنگ ب رزقی وان بکه، دا سوپاسییا

ته بکه. ﴿٣٨﴾ خودایی مه ب راستی ته واته م فه دشترین و نه فه شترین تو دزانی، و چو تشت دهر د و نه سهانیدا ل بهر خودی بهرزه نابن. ﴿٣٩﴾ هه می شوکور و سوپاسی بو وی خودایی ته وی ب پیراتی ئیساعیل و ئیسحاق دایینه من، ب راستی خودایی من یی گوهدیر و دوعا قه بویلکه ره. ﴿٤٠﴾ خودیوو تو من و هنده کان ژ دويندها من ژ نفیژکه ران [ب رهنگی پیدفی] دانه، خودایی مه، و دوعایا مه قه بویل بکه. ﴿٤١﴾ خودایی مه گونه هیت من و دهیابیئت من و خودان باوه ران، پوژا حه ق و حساب دئیته کرن، ژئی بهه [دوعا بو دهیابیئت خو کرن بهری بزانیته نه و دژمنیئت خودینه]. ﴿٤٢﴾ و هزر نه که خودی یی بی ئاگه هه ژئی یاسه مکار دکه، نی [ب تنی] حسیب و جزایی وان بو روره کی ب پاش دئیخیت، چاف تیدا به ق دبن و ژ ترساندا نانقن.

﴿۴۳﴾ وئی پوژئی ئەو ب لەزن [ول کەسی نازفەرن]، و سەرئیت وان سەرئەقرازن [ژ ترساندا کەس بەرئێ خۆ نادەتە کەسی، و چافئیت هەمیان سەرئەقرازن کادی حسییا وی چاوا بیت]، و چافئیت وان زبێ دمیسن و ناکەفنه سەرئیک، و دلئیت وان فالادبن ژ تیگەهشتنی [ژ ترس و گۆهشینی]. ﴿۴۴﴾ [هەمی موخەهەد] مروڤان ژ وئی پوژا ئیزا بو وان دئیت [کو پوژا قیامەتییه] بترسینه، ئیجا ئەوئیت ستمەکاری کرین دئی بیژن: خودایی مە، هەتا وەختەکی ئیزیک مە بهێلە، دا ئەم بەرسقا بانگ و گازیا تە بدەین، و ریکا پیغەمبەران بگراین و ل دویڤ وان بچین [و ملیاکەت دئی بیژنی]، ما هەو هەری نوکە سویند نەخواربوو هوین دئی تەردیدا مینن و چو قیامەت نینن. ﴿۴۵﴾ و ما هوین نە ئەو بوون، ئەوئیت هوین ل جهی وان ئاکنجی بووین ئەوئیت ستم ل خۆ کرین؟ و بو هەو هەو دیاربوو کامە چ ل وان کر، و مە بو هەو مەتەل دیار کرن و ئینان [بەلی هەو بو خۆ جو ژئی نەگرت]. ﴿۴۶﴾ ب راستی وان [موشرکیت مەکەهی]

مُطْعِمِينَ مُقْبِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ۝ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ يُجِبُ دَعْوَتَكَ وَتَتَبِعَ الرَّسُولَ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مَن قَبْلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ ۝ وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكَانٍ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَنَبَّيْنَا لَهُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ ۝ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ۝ فَلَا تَخْسَرَنَّ اللَّهُ مَخْلَفًا وَعِدُهُ رُسُلُهُ إِنْ رَبَّ اللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝ يَوْمَ يُنَادِي الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝ وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝ سَرَابِلُهُمْ مِّنْ قِطْرٍ وَنَعَشٍ وَجُوهُهُمْ نَارٌ ۝ لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ ۝ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ هَذَا بَلَدُ النَّاسِ وَلَيْسَ لَهُ دَارٌ ۝ وَلْيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَلْيَذَكَّرُوا الْأَلْبَابَ ۝

پیلان و ئۆیین [بو یوچکرنا ئیسلامی و بەرسینگگرتنا هەقیقی و کوشتنا پیغەمبەری] گێران، و جزایی پیلانگێران یی ل دەف خودئی، و خودئی پی ئاگەهە، و هەرچەندە ئەو پیلانئیت ئەوان گێرایین، دا چیا یان ژ جەهەن [و پیلانئیت وان ئەو نەبوون ییت بشتن چیا یان (کو ئیسلام و بانگ و گازیا ئیسلامییه) ژ بن بکەن و ژ جەهەن]. ﴿۴۷﴾ هزر نەکە ئەو پیا نا خودئی دایییە پیغەمبەرئیت خۆ لیڤه بیت و ب جەهەن ئینیت، ب راستی خودئی یی سەر دەست و تۆلقە کەرە. ﴿۴۸﴾ پوژا ئەف ئەردە ب ئەردە کی دی، و ئەسمان ب هەندە ئەسمانئیت دی دئیتە گۆهۆرین، و هەمی ژ گۆران بو خودایی ب تئی و ستۆچەمین دەر دکهفن. ﴿۴۹﴾ و دوی پوژئیدا [پوژا قیامەتی] دئی بینی گاور و موشرک پیکفە ییت هاتینە قەبد و زنجیر کرن [یان دەست و پیییت وان د قەید و زنجیر اندا ییت گەهان دینە تیک]. ﴿۵۰﴾ جلکیت وان ژ قەترانئینە [قەتران دۆنەکە ژ دارەکی دئیتە وەر گرتن دبیژنی] (تەهەل) و دئیتە کە لاندن، حیشترا گۆری پی دئیتە دۆنکرن، و ئەو ب خویا نوپسەک و بیتن پیس و تیز و ئاگر گرە، جەهەنمی پوژا قیامەتی دئی پی ئینە هونین، هەتا وەکی جلکان لی دئیت ل بەر وان، دا تیز و گەنیاتی و گەزتن و زوی ئاگر گرتن ل سەر وان کۆم بین]. و ئاگر ل سەر سەر و چافئیت وان بلند دبیت و هەمی قەدگریت. ﴿۵۱﴾ دا خودئی جزایی هەر مروڤەکی کاج کار و کریار کرینە [ژ باشی و خرایییان] بدەتی، و ب راستی خودئی د حەق و حسابیدا یی دەست سڤکە. ﴿۵۲﴾ ئەف قورئانە راگەهان دینەکە بو هەمی مروڤان، و دا پی ئینە شیرەتکرن و ترساندن و ئاگەهدار کرن، و دا بزانن [ب وان بەلگە و نیشانئیت پۆن و ئاشکەرا تیدا] ب راستی ئەو [یی هیژایی پەرستنی] خودایەکی تاک و تەنیا یە، و دا خودان ئاقل و ئاقلدار بو خۆ چام و عیبرەتان ژئی وەر گرن.

سُورَةُ هَا حِيَجِر

ل مه كه هي هاتييه خوارى (۹۹) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [ب فى رهنكى دتييه خواندن، هلف، لام، را،
 نيشاره تن بؤ تيعجازا قورئانئ] ته شه ثايه تيت كتيب و
 قورئانا رؤنكه رن. ﴿۲﴾ ته وئيت گاوروبووين [وهختئ
 سه ركه فتنا موسلمانان ديينن يان وهختئ بؤ وان ديار
 ديت ته و دخلهت بوون، و دين ل دهف خودئ
 بهس موسلمانانه تيه]، تئ هه يه خوزيان بخوازن
 كو د موسلمانبانه. ﴿۳﴾ بهيله بخون و فه خون و
 خوشيشيان بيهن، و هيقي و ثوميد، وان ژ بيرفه بكهن،
 دئ زانن [كا دويماهيكا كار و كريات و وان دئ بيته
 ج ۱۹]. ﴿۴﴾ و مه خه لكئ چو گوندان د هيلاك نه بريسه
 ته گهر [هيكابونا وان] وهخته كئ ديار كرى نه بيت.
 ﴿۵﴾ و چو ملهت د بهرى وهختئ خؤرا [وهختئ
 مرنئ و تينچونئ] ناكهن، و ژ وهختئ خؤزئ نائينه

گيرؤكرن. ﴿۶﴾ و [گاواران] گؤتن، هه ي ته و كه سئ قورئان بؤ هاتييه خوارئ، ب راستئ تويئ دينئ.
 ﴿۷﴾ كا بلا ته مليا كهت بؤ مه ئينابانه [كو مه ديتبان و شاده ي بؤ ته دابانه، يان هم جزا كراينه ل سه ر
 دره وين دانانا مه بؤ ته]، ته گهر تور راست ديئزئ [و تو پيغه مبهري]. ﴿۸﴾ و هم مليا كهت نائينه خوارئ
 ته گهر بؤ حيكه ته كئ نه بيت، ئينانا وان بخوازيهت، و ته گهر مه مليا كهت ئينابانه خوارئ [وهكى ته و پيشنيار
 دكهن]، دهرهت بؤ وان نه دهاته دان. ﴿۹﴾ ب راستئ مه قورئان يا ئيناييه خوارئ و ب راستئ هم ب
 خؤزئ بؤ پاريزقانين و دئ پاريزين. ﴿۱۰﴾ ب سويند مه پيغه مبهري بؤ مله تيت بهري ته ژئ يئت هنارتين.
 ﴿۱۱﴾ و چو پيغه مبهري بؤ وان نه دچؤن، ته گهر وان [ته وئيت بؤ هاتين] ترانه پئ نه كرابانه. ﴿۱۲﴾ و وهسا هم
 بهرزه بوونئ دتيخينه د دليت گونه هكاراندا. ﴿۱۳﴾ باوهر يئ ب قورئانئ نائين، و ريكا خودئ د مله تيت
 بؤريدا هؤسا يا چؤي [ههر مله ته كئ پيغه مبهري دره وين دانايئ، خودئ يئت د هيلاك برين]. ﴿۱۴﴾ و ته گهر
 مه دهر گه ههك بؤ وان ل هسمانى فه كراباه و تيرا سه ركه فتبانه. ﴿۱۵﴾ [ديسا] دا بيژن: چاقيت مه يئت هاتينه
 گرئيدان و گرتن، بهلكئ سيره (سحر) يال مه هاتييه كرن.

طهره ۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ ﴿١﴾ رَبِّمَا يُؤَدُّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لَوُكَاؤُهُمْ مَسْلُومِينَ ﴿٢﴾ أَذَرَهُمْ بِأَعْكَوْا
 وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِمُهُمُ اللَّامِلُ فَمَا يَسُوفُ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ وَمَا أَهْلَكَكَ
 مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ أَمْرٍ
 أَجَلُهُ وَمَا يَسْتَخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ
 الذِّكْرُ إِنَّا كَلَمُكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾ لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكِ إِن كُنْتَ
 مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧﴾ مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
 إِذَا انْظُرِينَ ﴿٨﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْعِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ
 مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ
 فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾
 وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾
 لَقَالُوا إِنَّمَا سُكَّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْجُورُونَ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَرَءَاهَا الظُّلُمَاتُ ﴿١٦﴾
وَحَفِظْنَا بِهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مِنْ أَسْفَلِ السَّمَاءِ
فَآتَيْنَاهُمْ فِيهَا مِنْ مَّاءٍ مَذْهُبًا مُبِينٌ ﴿١٨﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا
رَوْبًا وَغُبَارًا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا الْكُفْرَ
فِيهَا مَعَالِيقًا وَمَنْ لَنَا لَهُ إِبْرَاقِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا
عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَأَرْسَلْنَا
الرِّيحَ لَوَافِحٍ فَاذْنَبْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاسْتَمْتِكْنَاهُ وَمَا انشَرْ
لَهُ يَحْيَايْنِ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾
وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَجِرِينَ ﴿٢٤﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَشْرُهُمْ إِنَّهُ هَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَالْجَنَّ خَلَقْنَا مِنْ
قَبْلُ مِنْ نَارِ السُّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا
مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا اسْوَيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ
مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ
أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ ابْنُ أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

﴿۱۶﴾ و مه رېك ييت ټيخستينه د نه سمانيدا
[ستريت گهړوك تيدا دټين و دچن]، و مه [نه سمانى
دنيايى] بؤ ته ماشه كهران يى خه ملاندى. ﴿۱۷﴾ و مه
نه سمان ژ هر شه يتانه كى ره هاندى يى پارستى.
﴿۱۸﴾ ژ بلى وى يى ب دزيقه گوهدار يى بكهت، فئيجا
دئ بزوته كى ديار [پارچه يه كه ژ هه سارى (كه وكه بان)]
ب دويف كه فئت. ﴿۱۹﴾ و مه نه رديى دهشت كرى.
و مه چياييت بنه جه ييت ټيخستينه تيدا [دا بؤ بينه
سنگ و نه لفلثيت]، و مه هه مى تشت ب پيشان و
كيشان [ل دويف هه وجه ييى] تيدا ييت شينكرين.
﴿۲۰﴾ و مه زيارا بؤ هه وه و بؤ وان زى، ييت هوين
نه راز قيت وان، ټيخستيه تيدا [وه كى عه يال و
خزمه تكار و جانه وهران، دا هوين هزر نه كهن هوين
رزقى وان ددهن]. ﴿۲۱﴾ و چو تشت نينه [بهنده مفايى
زئ بكهن] نه گهر ژيدهر و سهروكانيا وان ل دهف
مه نه بيت، و نه گهر ب نه اندازه يه كا ديار كرى نه بيت
نهم نادهين و ناهنيرين. ﴿۲۲﴾ و مه با دارثاقر كهر
او عه ورهه لگرا يى هنارتى، فئيجا مه بازار ژ
نه سمانى داريت و مه هوين پئ ثاقدان [هوين و نه رد و جانه و ريت هه وه]، و هه وه ب خو نه دشيا هوين
فه گرن [نه گهر مه بؤ هه وه فه نه گرتبايه]. ﴿۲۳﴾ و ب راستى نهم ب تنى ژيانى ددهين و دمريين، و ميراتگر
ايى دنيايى هه ميبى [نه مين. ﴿۲۴﴾ و ب راستى نهم دزانين پيشييت هه وه] ژ دوينده ناده مى [كى بو وييه
و كى مرييه، و كى ماييه و كى دئ بيت هه تا رؤزا قيامه تئ. ﴿۲۵﴾ و ب راستى خودايى ته دئ وان هه ميسان
[رؤزا قيامه تئ] كوم كهت، ب راستى خودى يى كار بنه جه و زانايه. ﴿۲۶﴾ و ب راستى مه مروف ژ ته فنه كا
ره شا گه نيسا كزرا وينه كرى يى چيكرى. ﴿۲۷﴾ و بهرى وان مه نه جنه ييت ژ ناگره كى سنجرى چيكرين.
﴿۲۸﴾ و هختى خودايى ته گو تيه مليا كه تان: ب راستى نهم دئ مروفه كى ژ ته فنه كا ره شا گه نيسا كزرا
وينه كرى چئ كه م. ﴿۲۹﴾ و نه گهر من دورست كر و من روح دايى، فئيجا هوين هه مى بؤ هه رنه سوجه يى.
﴿۳۰﴾ و مليا كهت هه مى بؤ چونه سوجه يى. ﴿۳۱﴾ ئبليس (شه يتان) تئ نه بيت، نه ثيا د گهل وان بيت نه ويت
چؤينه سوجه يى.

﴿٣٢﴾ [خودى] گوت: هه ی ئیلس ته چیه، بۆجی تو د گهل سوجهه بران نه بووی. ﴿٣٣﴾ گوت: ئەز نه ئەوم [نه لا ئیقى منه] یی بۆ مروفه کی کو ته ژ ته قهه کارهشا گه نیا کزرا و نه کرى چىکرى، بچمه سوجهه یی. ﴿٣٤﴾ [خودى] گوت: فئجا تو ژى [ژ ناف ملیاکه تان، یان ژ به حه شتى، یان ژ ته سمانى، یان ژ ناف که ره میت من] دهر که شه، ب راستى تو یی زربارى ژ دلوفانییا من. ﴿٣٥﴾ و له عنه ت ل ته بن هه تا رۆژا قیامه تی. ﴿٣٦﴾ [شه ی تانى] گوت: خودایى من هه تا رۆژا قیامه تی و رابوونى، خۆل من بگره [و من نه مرینه]. ﴿٣٧﴾ [خودى] گوت: تو ژ خۆ لیگر تی یانى. ﴿٣٨﴾ هه تا وه ختی دیار کرى [وه ختی بفکرنا بۆقا ئیکى، کو هه می دمرن و کهس نامیت]. ﴿٣٩﴾ [شه ی تانى] گوت: خودیو چونکی ته ئەز [بۆ خاترا وان] گومرا و به رزه کرم، ب سویند ئەز دى گونه هان بۆ وان د دنیا ییدا خه ملینم [و وان د بهر خرابی پرا کهم]، و هه مییان دى د سهردا بهم [د بهر گومرایى و به رزه بوون پرا کهم]. ﴿٤٠﴾ ژ بلی وان

به نده ییت ته، ئەو ییت بزاره و سهر یشک. ﴿٤١﴾ [خودى] گوت: [ئهف ئاخفتنا تو دیبژى کو تو نه شى به نده ییت من ییت بزاره و سهر یشک د سهردا بهی] ئەفه ریکه که ل سهر منه ئەز رابگریم و بپاریزم. ﴿٤٢﴾ ب راستى ته ده سته لالت ل سهر به نده ییت من نینه، و ژ بلی وان ئەو ییت ب دیف ته دکه فن ژ سهر داچۆییان. ﴿٤٣﴾ و ب راستى دۆژه ه ژ فان و جهی وان هه مییان [سهر داچۆییان]. ﴿٤٤﴾ [دۆژه یی] حه فت دهر گه ه ییت هه یین، و ههر دهر گه ه کی پشکه کا دیار کرى یا بۆ هه ی. ﴿٤٥﴾ ب راستى پارێزکار د ناف باغ و کانیا نده. ﴿٤٦﴾ [ملیا که ت دى بیژنى] ب سلامه تی و ئیمنى هه رنه د ناف و باغ و کانیا نده. ﴿٤٧﴾ و مه ئەو که رب و کینا د لیت و اندا هه ی ئینا دهر، فئجا ئەو برا [وه کی برا ییت ئیک] ل سهر ته ختان به رانه رى ئیکن. ﴿٤٨﴾ تیدا [د به حه شتیدا] ناوه ستن، و ئەو ژى نا ئینه دهر ئیخستن. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] به نده ییت من ئاگه دار بکه، کو ب راستى ئەزم گونه ه ژ بهر و دلوفان. ﴿٥٠﴾ و ب راستى ئیزیا منه ئیزایا دۆواره. ﴿٥١﴾ و به حسى میثانیت ئیبرا هیمی بۆ وان بکه.

قَالَ يٰإِبْلِيسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمْ اَكُنْ لَاسْجُداً لِّمَنْ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلَاسِلٍ مِنْ حَمِئٍ مَسْنُونٍ ﴿٣٣﴾ قَالَ فَاخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿٣٧﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنْ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾ لَهَا مَسْبُغَةٌ أَوْ يَابُوسٌ لِكُلِّ بَلَدٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ أَدْخُلُوها بِسَلَامٍ أَمِينٍ ﴿٤٦﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يُسَمِّرُهُمْ فِيهَا نَسَبٌ وَنَهْهٌ مِنْهَا بِمُخْرَجَاتٍ ﴿٤٨﴾ نَتَقٍ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾ وَتَبَتُّهُمْ عَنْ صَنِيفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٥١﴾

إِذْ خَلَوْا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا لَا تَوَجَلْ إِنَّا نَبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ أَشَرُّنَا أَمْ لِي نَفْسٌ مِّسْكِي الْأَكْبَرُ فَمِمَّ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾ قَالُوا بَشِّرْكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْفَاطِنِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ وَمَن يَقْضِ مِن رَّحْمَةِ رَبِّيَ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٦﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا آءَالَ لُوطٍ إِنَّا لَمَلَكُوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾ إِلَّا أَمْرًا تَهُدَّيْنَا إِلَيْهَا لَعْنَةُ الْغَايِبِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ آءَالَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾ وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾ فَأَنسِرْ بِأَهْلِكَ يَقْطَعُ مِنَ النَّارِ وَأَتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْقَوا مِنْكَ نَاصِرًا ﴿٦٥﴾ وَأَمْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَهُمْ إِلَّا مَقْطُوعٌ مُّصْحِحٌ ﴿٦٧﴾ وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ صِغَبِي فَلَا تَقْضُحُونَّ وَلَا تَنْفَرُوا اللَّهَ وَلَا تَحْزَنُوا قَالُوا أَوْلَٰئِكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٦٩﴾

﴿٥٢﴾ وەختى چۆيىنە دەف، و گۆتن: سلافل تە بن، [ئىبراھىمى] گۆت: ب راستى ئەم ژ ھەوہ دترسىن. ﴿٥٣﴾ گۆتن: نە ترسە ب راستى ئەم مز گىنيىا كورە كى زانا ددەينە تە. ﴿٥٤﴾ گۆت: ئەرى پىشتى ئەز پىروويم ھوين مز گىنيىى ددەنە من؟ فئيجا ب چ مز گىنيىى ددەنە من؟! ﴿٥٥﴾ وان گۆت: مە مز گىنيىا راست و دورست دا تە، فئيجا ژ بى ھىقيىان نەبە. ﴿٥٦﴾ ئىبراھىمى گۆت: ما كى ژ دلوفانيىا خودى بى ھىشى دىيت، ژ بلى ژ پئدەر كە فتيىان. ﴿٥٧﴾ [پىشتى ئىبراھىمى زانى ملياكە تن] گۆت: گەلى ھنارتىيان ھەوہ خىرە [ھوين بۆچ ھاتىنە ھنارتن]؟ ﴿٥٨﴾ گۆتن: ئەم ب ئىزايە كا دژوارفە، بۆ ملە تە كى گونە ھكار يىت ھاتىنە ھنارتن [كو ملە تى (لووطى) يىبە]. ﴿٥٩﴾ ژ بلى مالا (لووطى)، ب راستى ئەم وان ھەمىيان دى بزگار كەين. ﴿٦٠﴾ ژناوى تى نە يىت، ب راستى مە ئەو يا دانايى، ژ وان ئەو يىت د نائف ئىزايىدا دمينن. ﴿٦١﴾ فئيجا وەختى ئەو ھنارتى، ھاتىنە دەف بنە مالا (لووطى). ﴿٦٢﴾ (لووطى) گۆت: ھوين ملە تە كى بيانى و نە نياسن. ﴿٦٣﴾ گۆتن: [ئەم ب

چو تىشتى وەسا نە ھاتىنە كو تو مە نە نياسى، ئەم قاسدىت خود يىنە] ئەم ب وى ئىزايىفە بۆ تە يىت ھاتىن، يا ملە تى تە ھاتنا ويدا ب شك. ﴿٦٤﴾ و مە راستىيا بۆ تە ئىنايى [كو ئىزادانا وانە]، و ب راستى ئەم راستىيىژين. ﴿٦٥﴾ فئيجا د وەختە كى شە فئيدا، مرقىت خۆ دەريىخە و تول دويىف وان ھەرە [نە كو ئىك ژ وان بمىنيىت يان ب پاش خۆفە بز فريت، و د ئىزاييا واندا ب كە ليت]، و بلا كەس ژ ھەوہ ب پاش خۆفە نەز فريت [و بەرى خۆ نە دە تى كاچ ب سەرى وان د ئىت]، و ھەرنە وى جەھى يى فەرمانا ھەوہ بى ھاتىيە كرن. ﴿٦٦﴾ و مە وەحى بۆ (لووطى) ھنارت، كو ئەفان ھەمىيان وەختى سپىدە ب سەر واندا د ئىت، دى ئىنە قوتەر كرن. ﴿٦٧﴾ و خەلكى باژىرى ھاتن ب كە بفعخوشى مز گىنى ددانە ئىك و دو [بۆ كرنا خرايىيى]. ﴿٦٨﴾ (لووطى) گۆت: ئەفە ميقان يىت منن، من شەرمزار نە كەن. ﴿٦٩﴾ و ژ خودى بترسن [د دەر ھە قايىقانىت مندا]، و ھە تەكا من نە بنەن. ﴿٧٠﴾ [خەلكى باژىرى] گۆتن: ما مە تو ژ ميقان كرنا بيانيىان نە دابو ويىيە پاش.

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٧١﴾ أَلَمْ تَكُنْ أَتَاهُنَّ لِيَسْكُنَ فِي سَكْنِهِنَّ
يَعْمَهُنَّ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتْهُنَّ الصَّبِيحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَلَيْهَا
سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِنَّ حِجَابًا مِّنْ سَجِيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّا لَإِلْسِيلٌ مُّقْبِرِينَ ﴿٧٦﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ
لَآيَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾
فَاتَّقِمْنَا فَاثِمَهُمْ وَأَنفَعْنَا الْإِيمَانِ مُمِيزِينَ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ
الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَآتَيْنَهُمْ آيَاتِنَا فَكَأَنَّهُمْ مُّغْرَضِينَ ﴿٨١﴾
وَكَاؤُلَاءِ يَتَحَوَّنَ مِنَ الْجِبَالِ أَن يُوتَأَ أَمْنِينَ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ
الصَّبِيحَةُ مُّصْبِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾
وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بَلَاءً وَإِنَّا
لَلْسَّاعَةِ لَآيَةٌ فَاصِحٌ الصَّفْحَ الْجَبِيلِ ﴿٨٥﴾ إِنْ رَبَّكَ هُوَ
الْحَقُّ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِ
وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَاهُ أَزْوَاجًا
مِّنْهُ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفَضْ حَتَاكَ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلْ
إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

﴿٧١﴾ گوت: ئەفە ژنیت هەوێ کەچیت منن، ئەگەر
هەوێ دفت هەرن نشینا وان و گری خۆ داریژن.
﴿٧٢﴾ سویند ب ژبیی تە [سویندە ژ خودی ب
ژبیی پیغەمبەری]، ئەو د پەرشان و گێژن، د گری
خۆدا. ﴿٧٣﴾ دگەل ڕۆژەلاتی قێریەکا ب هیز
ئەو هنگافتن. ﴿٧٤﴾ فینجا مە بازیری وان سەرووبن
کر [و ئەو هیلانە د نافدا]، و مە هندەک خڕەبەریت
ئاخا سوئی ب سەر و اندا باراندن. ﴿٧٥﴾ و ب راستی
ئەف ڕویدانیت هەنی ئایەت و نشانن بۆ کەسیت
هشیار و شارەزا. ﴿٧٦﴾ و ب راستی [کافلیت وان]
ل سەر ڕیکان [ری و ڕیاریت وان]، هیژ وەکی خۆ
ییت مایین. ﴿٧٧﴾ و ب راستی ئەفە [سەرهاییا
وان، و کاج ب سەری وان هات وەختی د ڕیکا
خویددا ڕاوەستیاین و مایینە ل سەر سەرەفی و
خراپیا خۆ] دەرس و نیشانەکە بۆ خودان باوەران.
﴿٧٨﴾ خەلکی واری تیر دارووبار و تیکرا [ملەتی
شوعەبی] د ستەمکار بوون. ﴿٧٩﴾ فینجا مە تۆل
ل وان فەکر، و ب راستی ئەف هەردوو کە [مەدیەن

بازیری شوعەیب پیغەمبەر، و سەدووم گوندی [لووط] پیغەمبەر] کافلیت وان ل سەر ڕیکەکا دیارن.
﴿٨٠﴾ و خەلکی حیجری [گوندی صالح پیغەمبەر و ماییت (سەموود)، کو د کەفتە د نافەر] (مەدیەن) یی و
تەبو و کیدا [پیغەمبەر درەوین دانان. ﴿٨١﴾ و مە موعجیزەیی خۆ بۆ وان ئینان [ژ وان موعجیزەیا حیشتری]،
فینجا پشتا خۆ دانی و ڕویی خۆ ژ وەر گێران [ژ بەر هندی ژێ ئەو حیشتەر کوشتن، و بی ئەمرییا پیغەمبەری
خۆ کرن]. ﴿٨٢﴾ و وان خانیییت تیمن بۆ خۆ د چایاندا د کۆلان [داهەر فەن و دویری دزیکەر و دژمان بن،
یان ل دویف هزرکنا وان دا ژ فیزایا خودی د تیمن بن]. ﴿٨٣﴾ فینجا د گەل هەلاتنا سپیدەیی، قێریەکا ب هیز
ئەو هنگافتن [و قوتبێ کرن]. ﴿٨٤﴾ و ئەو وان ب دەست خۆ فە ئینایی [ژ کۆلانا خانیییت ئاسی د چایاندا]،
ئەو ژ فیزایا خودی رزگار نە کرن [و مفا نە گەهانده وان]. ﴿٨٥﴾ و مە ئەرد و ئەسمان و هندی د نافەر
واندا، چی نە کرینە ئەگەر ب هەقیی نەبیت [ئانکو مە ییت ب دادپەر وەری چێکری، داهەر ئیک ب کریار
خۆ بیتە جزا کرن]، و ب راستی ڕۆژا قیامەتی هەر دتی ئیت، فینجا تۆل وان ببۆرە، لیبۆرینەکا نەرم و حەلیم.
﴿٨٦﴾ و ب راستی خودایی تەبە زیدەچیکەر و زیدەزانا. ﴿٨٧﴾ و مە حەفت ئایەتیت هەر دتینە دوبارە کرن
[کوفاتیحەیا]، و قورئانا مەزن ییت دایینە تە. ﴿٨٨﴾ فینجا [هەی موحەمەد] چافی خۆ نەبە وئی خوشی و
نیعمەتا مە دایییە هندەک ژ وان [نەموسلمانان]، و خەمی ژ وان نەخۆ [کو باوەریی ب تە نائینن]، و خۆ
بۆ خودان باوەران بشکینە [خۆ بۆ وان ب ساناهی بیخە]. ﴿٨٩﴾ و بیژە: ب راستی ئەز ناگە هدارکەرەکی
ڕۆنکەرم [ب ئاشکەرایێ ئەز دیژمە هەو، ژ هەو نافە شیرم، دی ئیزا ب سەر هەو دا ئیت]. ﴿٩٠﴾ هەروەکی
مە ب سەر جوھی و فەلەیاندا ئیناییە خواری.

الَّذِينَ جَعَلُوا الْفَرْعَ اِنْ عَصِيْتَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسَعَنَّهُمْ
اَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَاصْبِرْ بِمَا تُوْمَرُ وَاَعْرِضْ
عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ إِنَّكَ فَعْلَتُكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٤﴾ الَّذِينَ
يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾ وَلَقَدْ عَلِمُوا
أَنَّكَ بِضُرِّهِمْ أَصَدُّكُمْ يَمَّا يَقُولُونَ ﴿٩٦﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ
مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٧﴾ وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٨﴾

سورة النحل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اٰمَنَّا بِرَبِّنَا مَا كَانَ لِيَغْتَابَ سُبْحَتَهُ مِنَّا عَلٰی غَمَابِئِنَّا كُنَّا
يُنْزِلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ اَمْرِهِ عَلٰی مَنْ يَّشَآءُ مِنْ
عِبَادِهِ اَنۡ اُنۡزِلُوْا اَنۡهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنۡا فَاقۡتَوۡبُ ۝ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرۡضَ بِالْحَقِّ تَعَالٰی عَمَّا يُشْرِكُوۡنَ ۝ خَلَقَ
الْاِنۡسَٰنَ مِنْ نُّطۡقَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيۡمٌ مُّبِيۡنٌ ۝ وَالَّا نَعۡمَ
خَلَقۡنَا لَكُمۡ فِيۡهَا دِفۡءٌ وَّمَنَٰفِعٌ وَمِنۡهَا تَاۡكُلُوۡنَ ۝ وَلَكُمۡ فِيۡهَا جَمَالٌ حِثۡ تَرۡيَوۡنَ وَحِثۡ تَسۡرَحُوۡنَ ۝

ته، ته سبیحات و زکریٰ خودی و نفیژ، دی ل سمر ته سفک کهن]. ۹۹ و هه تا دمری [نانکو هندی بیی
ساخی] خودایی خو پهرتسه.

سوره تا نه حل

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۱۴۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ ته مرئ خودئ هات [نانکو قیامت نیزیك بو]. فیجا له زی لی نه کهن، ب راستی خودئ ژ وی شرکا
تهو دکهن بی پاقر و بلند. ۲ [خودئ] ملیاکه تان [جبریل و تهوئیت د گهلدا ژ پارتر فانیته و هییی] ب
وه حییی و ب ته مرئ خو ل سهر وی بنده بیی خو بیی وی بقیث دینیته خوارئ [دا مرو فان هشیار بکه و]،
دانیشا مرو فان بدهن: کو ب راستی چو خودئ نین ژ بلی من، فیجا ژ من بترسن و پارتر کارسیا من بکهن.
۳ تهرد و تهسان ب هه قییی و بو حکمه ته کی [نه گو تره] چیکرینه، فیجا خودئ د سهر وی شرکتر ایه
یا تهو دکهن [حاشای خودئ ژ وی شرکا تهو دکهن]. ۴ مرو ف بیی ژ چپکه کی چیکری، فیجا [پشتی
ثافران دنا وی تمام بووی] تهو و کی هه فرکه کی ناشکه رایه [بو خودایی خو تهوئ تهو ژ ثافه کا کیم چیکری].
۵ و ته رش [حیشر و چیل و پهز و بز] زی ییت چیکرین، بو هوهو گهر ماتی یا تیدا [نانکو تهو جلکیت
هوین خو پی گهرم دکهن ژ هری و مویی وان چئ دکهن]، و هندهک فایده ییت دی ژ یی بو هوهو ییت تیدا
ههین، و هوین دخون ژ یی. ۶ و بو هوهو جوانی یا د هاتنا و اندا هه یی [وهختی ثیفاری ژ چهرئ فه دگه رن]،
و د بهردانا و اندا ژ یی [وهختی سپیده بیی بهر دده نه چهرئ].

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بِلِغِيهِ إِلَّا شِقْ
الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَالْحِلَّيْلُ وَالْبَقَالُ
وَالْحَمِيرُ لَتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾
وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِدٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنْثِي لَكُمْ
بِهِ الزَّعْنَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَبَ وَمِنْ كُلِّ
الشَّجَرِ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١١﴾
وَسَخَّرَ لَكُمْ مِنَ أَيْدِي السَّمْسِ وَالْقَمَرِ سَخَّرَ لَكُمْ بِأَمْرٍ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَلْوَنُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾
وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لَكُمْ كُلَّوْا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ جَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاجِرَ
فِيهِ وَلِيَتَنَبَّؤْا مِنْ فُضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

﴿٧﴾ و باریت هه وه ییت گران بۆ باژیره کی هه لدگرن،
کو هوین نه دگه هشتنی ب زه همه ته کا زه همه ت نه بایه،
ب راستی خوداییی هه وه یی میهره بان و دلوقانه.
﴿٨﴾ و هه سب و حیشت و کهرییت بۆ هه وه چیکرین
دا هوین لی سوبار بین [و باریت خو پیی قه گو هیژن]،
و جوانیه زی بۆ هه وه [وه ختی هوین لی سوار دین
و ب سواریا خو شاهی دین]، و ژ تشتی هه وه زانین
پی نهیی زی دی چیی که ت [وه کی ئالا فیت هاتن و
چوئی]. ﴿٩﴾ و ل سهر خودیه ریکا راست [نیشا
بهنده ییت خو بدته و بۆ روژ بکه ت] و هنده ک ری
هه نه ییت خوار و فیچن [نه وری ریکی ت بهرزه بوون
و گاوریی و ریکی ت خه لکی ت سهر داچو یینه، نه ویت
ب دویف دلخو زیان که فتن]، و نه گهر خودی
قیابایه دا هه وه هه مییان راسته ریی که ت. ﴿١٠﴾ نه و
نه وه یی ئاف بۆ هه وه ژ عه ورا ن ئیناییه خوار،
هوین ژئی قه دخون، و ژ وئی ئافی شینکاتی و دارو بار
شین دیت، و هوین ته رشیت خو لی دجه رینن.
﴿١١﴾ و خودی بۆ هه وه پی [ب وئی ئافی] چاندن و
زه یتوبن و دارقه سب و تری و هه می په نگیت فیتی شین دکه ت، ب راستی دئی چه ندیدا به لگه و نیشان
بۆ وان ییت هه ین نه ویت هزارا خو دکه ن. ﴿١٢﴾ و خودی شهف و روژ، و هه یف و روژ ییت ئیخستینه د
بهر ژه وه ندیا هه وه دا، و ستیر زی ب نه مری وی سهر نه رم و موسه خه رن. ب راستی نه فه نیشان و به لگه نه
بۆ وان نه ویت عه قلی خو دده نه شو لی. ﴿١٣﴾ و هه ر تشه کی په نگ په نگی د نه ریددا بۆ هه وه چیکری
[ژ جانه وهر و شینکاتی و مه عده نان]، ب راستی نه فه نیشان و به لگه نه بۆ وان نه ویت بۆ خو چام و عیبه رتان
وه درگرن. ﴿١٤﴾ و هه ر نه وه ده ریا ئیخستیه د بن خزه مه تا هه وه دا، دا هوین گوشتی نوی و ته ر ژئی بخون و
دا هوین لؤلؤ و مه ر جانان ژئی ده ریخن و بکه نه بهر خو، و تو گه میییت مه زن تیدا دینی ئافی شه ق دکه ن و
دجن، و دا هوین ب ریکا ده ریایی بازار گانیی بکه ن و دا هوین سوپاسیا وی بکه ن.

وَالَّذِي فِي الْأَرْضِ رَوًى أَنْ لَا يَمُدُّ بِكُمُ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَّمَتِ الْبَلَدَ بِكُمُ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾
أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ
تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَعَلَّوْرٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْوَاتٌ
غَيْرَ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ إِلَهُكُمْ إِلَهٌُ
وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾ لَأَجْزِمَنَّ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا
يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَأَجِبُ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
مَاذَا أُنْزِلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسْطُورٌ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ أَلِيخْلُوعًا
أَوْ زَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ
بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلِأَسَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٢٥﴾ أَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَأَنَّى اللَّهُ بَنِيَهُمْ مِنْ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَنَّهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

﴿۱۵﴾ و چاییت مه زن و بنهجه بیت تیخستینه د
تهردیدا دا ئهرد هه وه راگريت، و رويبار و ريك
زی بۆ هه وه بیت کرینه تیدا، دا هوین ب وان
رويبار و ریکان راسته ری بین بۆ ئارمانجیت خو.
﴿۱۶﴾ و گه له ک نیشان و عه لامهت بیت تیخستینه
دهردیدا کوریکان بۆ خو پی بزائن، و ب ستران
زی ریکا خو دزائن. ﴿۱۷﴾ فیتجا ئه ری ئه ری
ئافرانندی دکهت وه کی و ییه بی ئافرانندی نه کهت
[نه شیت بکهت]. فیتجا ما هوین هزرا خو ناکه.
﴿۱۸﴾ و ئه گهر هوین نیعمه تیت خودی [ل سهر خو]
به ژمیرن هوین نه شین به ژمیرن [ناتینه هه ژمارتن]،
و ب راستی خودی یی گونه هه ژیه و دلوفانه.
﴿۱۹﴾ و خودی ئه و هوین فه دشتیرن و ئه و هوین
ناشکه را دکهن دزانیته. ﴿۲۰﴾ و ته ویت ته و زی
خودی دپهریسن و هه وارا خو دگه هینتی، چو چی
ناکه و چو ناده و ته و ب خو چیکری و دایینه.
﴿۲۱﴾ ته ویت مرینه و نه ییت ساخن، و ته و ب
خو نوزائن کهنگی دی ئینه را کرن بۆ قیامه تی.

﴿۲۲﴾ و خودایی هه وه خودایه کی ب تنیه، فیتجا ته ویت باوه ریسی باخره تی نه نین، دلیت وان باوه ری
تیدانینه و چو نانیا سن، و چو تیدا ناچیت، و ته و خو د سهر هه قییرا دینن. ﴿۲۳﴾ راسته و بی گو مانه
خودی ئه وانه و فه دشتیرن و ته وانه و ناشکه را دکهن دزانیته، ب راستی خودی حه ژ خو مه زنه کران ناکهت.
﴿۲۴﴾ و ئه گهر بۆ وان بیته گۆتن: خودایی هه وه چ ئیناییه خواری، دی بیژن: ئه فسانه ییت پشیمان ییت
ئیناییه خواری. ﴿۲۵﴾ [و وان تهف بی به ختییه کر] دا ئه وه می گونه هیته خو، و هنده ک گونه هیته وان
زی، ته ویت ته وانه ژ نه زانین د سهر دابیرن، رۆژا قیامه تی هه لېگرن، بزائن ته و باره کی پس هه لدگرن و پسه
گونه هه ته و دکهن. ﴿۲۶﴾ ب راستی ییت به ری وان پیلان و ئوبین گیران [دا خه لکی ژ پیغه مبه ران فه ره قینن،
و ته و تشتی ته و پی هاتین کو وه حیا خودیه دره و بدانن]. فیتجا خودی ئافاهیسی وان ژ بن کر و بان ب سهر
واندا هاته خواری، و ئیزا ژ وی ره حیفه هاته وان یا هزرا وان بۆ نه دچۆ.

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشْفِقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالْسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَائِلِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا لَسْأَلُنَا عَنْ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَاذْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَيْسَ مَمْنُورٌ الْمُكَذِبِينَ ﴿٢٩﴾ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَبِيرٌ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾ جَنَّاتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يُجْزَى اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَائِلِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ أَذْخَلُوا الْجَنَّةَ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾ فَاصْبِرْ لَهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا عَمِلُوا وَخَافُوا بِهِيَ مَا كَانُوا يَهِيمُونَ ﴿٣٤﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ

﴿٢٧﴾ باشی پوژا قیامتئ خودئ دئ وان پسوا و رهزیل کت، و دئ بیژیته وان: کائو هه فیشکیت من ئو ویت هه ول سهر خاترا وان هه فرکی و دژمنی [با پیغه مبه و موسلمانان] دکر، [دوی وهختیدا] ئو ویت خودئ زاین دابیئی [ژ زانا و بانگهلدیران] دئ بیژن: ب راستئ ئه فرۆ [کو پوژا قیامتیه] شهر مزاری و پسوایی و ئیزا بو گاورانه. ﴿٢٨﴾ ئو ویت سته م ل خو کرین، وهختئ ملیاکهت روحیت وان دکیشن دهست ژ هه فرکی و دژمنی بهردان و تهسلیمی ئه مرئ خودئ بوون، دئ بیژن: مه چو خرابی نه دکر. بهلئ [کاری هه وه خرابی بو] ب راستئ خودئ دزانیته کا هه وه چ دکر. ﴿٢٩﴾ قیجا د دهرگه هیت جه هه مپراهه پنه ژور، ههروهه رتیدا (د جه هه میدا) بمینن، قیجا جهئ خو مهنه زنه ران چه ندئ پیسه. ﴿٣٠﴾ و گوژته پاریز کاران: خودایی هه وه چ ئیناییه خواری؟ گوژن: قهنجی. یئته قهنجی دقئ دنیا ییدا کرین دئ قهنجی بو وان هه بیت و خیر و خه لاتی ئاخره تی [بو وان ژ قهنجیا د دنیا ییدا گه هشتیه وان]

چیر و پتره، و ب راستئ باشرین ئافاهیئ پاریز کاران ئافاهیئ ئاخره تییه. ﴿٣١﴾ [ئو ئافاهی] بهحه شیت خوجیهیته دئ چنه تیدا، رویار د پنا دچن و وان چ بقیت یئ تیدا هه ی، و هوسا خودئ پاریز کاران خه لات دکته. ﴿٣٢﴾ ئو ویت ملیاکهت روحیت وان دکیشن، و ئو یئت پاک و پاقر ژ شرک و گونه هان، ملیاکهت سلاف دکنه وان و دبیزنی (السلام علیکم) سلاف ل سهر هه وه بن [د خوشییدا بمینن] و ژ بهر کار و کریاریت هه وه کرین هه پنه د بهحه شتیدا. ﴿٣٣﴾ ئه ری ئه ول هیقییا چنه، ئه ول هیقییینه ملیاکهت [یئته روحکیسانی] بو وان بین [روحا وان بستین]، یان ژئ ل هیقییینه ئه مرئ خودایی ته [ب ئیزادانا وان] بهیت، هوسا ئو ویت بهری وان ژئ چو بین وهکی وان دکر [و ژ بهر کار و کریاریت وان، خودئ دهیلاک برن]، و خودئ سته م ل وان نه کرییه بهلئ وان ب خو سته م ل خو کر. ﴿٣٤﴾ قیجا جزایی کریاریت وان ئه وهنگافتن، و ئه و وان ترانه بو خو پی دکر [کو ئیزیا خودیه] ب سهر واندا هات و دژماندو ریت وان گرتن.

﴿۳۵﴾ و ئەوئیت هه فال و هه فېشك بۆ خودی چێكرین گۆتن: ئەگەر خودی قیابیه نه مه و نه باب و باپیریت مه، كهسێ دی ژ بلی خودی نه دپهرست، و مه چو تشت [ل دهف خو] بپی وی حهرام نه دكر، و هۆسا ئەوئیت بهری وان ژێ خودانیئت خو و قی بوون [عهینی درهوی دكرن]، قیجا ما تشتك ل سهر پیغه مبه ران هیه ژ بلی راگه هاندنا ئاشكه را. ﴿۳۶﴾ ب سویند مه بۆ ههر مله تكی پیغه مبه رهك هنارتیه [دا بیژنه وان] خودی ب تنی بهریتسن، و په رستنا غهیری خودی نه كهن [وهکی سهره گاوران و شه پتانی و بوتان و خیفز انكان]، قیجا هندهك ژ وان خودی پیت راسته پێ کرین، و هنده كان ژێ گومرای و بهرزه بوون بۆ كهفت. قیجا د تهردیدا بگه پ و بهری خو بدهنی كا دویماهیا دره وینان [وهکی مله تی عاد و (سه موود) و مله تی نوح و شوعیب] بوو چ؟! ﴿۳۷﴾ هندی تو خو بیئیشینی و هندی تو یی هشیاری ل سهر راسته پێكرنا وان [تو نه شی وان راسته پێ بکهی]، و ب راستی خودی وی راسته پێ ناکهت، ئەوئیت وی گومرا و بهرزه کری [نانکو یی خودی گومرای بۆ قیایی و ریکا گومراییی گرتی، كهس نه شیت راسته پێ بکهت]، و وان چو پشته فان و هاریكار نین [دهستی وان بگرن و راسته پێ بکهن، یان ئیزایا خودی ژ وان بدنه پاش]. ﴿۳۸﴾ و وان سویندیت مه زن ب خودی سویند خوارن کوی یی مر خودی ساخ ناکه تهفه، به لی.. [خودی دی هه می مرییان ساخ كه تهفه] و ئەفه سۆز و په یانه ژ دهف خودی، به لی بار اپتر ژ موفان نوزانن. ﴿۳۹﴾ [وان پشتی مرنی دی ساخكه تهفه] دا بۆ وان ئەوا ئەو تیدا ژێك جودا دیار بکهت، و دا ئەوئیت گاوربووین [باوهری نه ئینایین كو خودی دی وان ساخكه تهفه] بزانی كو وان دره و دكر. ﴿۴۰﴾ ب راستی ئاخفتنا مه ئەفه یه گاڤا مه بقیئت تشتك هه بیئت، ئەم بیژن هه به دی هه بیئت. ﴿۴۱﴾ و ئەوئیت بۆ خودی مشه خت بووین پشتی سته م لی هاتییه کرن، ئەم دی وان ل جهه کی دی یی باش د قی ژیا تیدا ئاكنجی کهین، و خه لاتئ ئاخره تی هیژ مه ز نتره ئەگه ژه و بزانی. ﴿۴۲﴾ ئەو ئەون [ئەوئیت سته م ل وان هاتییه کرن و هاتییه ئیزادان و ژ وه لاتئ خو هاتییه ده رێخستن] ئەوئیت بیهنا خو فره دكرین و سه بر کیشایین [ل سهر نه خو شییان]، و پشتا خو ب خودی گهرم دکهن.

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَبَلَّ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَّغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الصَّلَاةَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَبُذِرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ إِن تَحْسَبْ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعَدَّا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ لِيَبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلَفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِبِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِئَلَّا نَذَرَنَّهُ أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَهَرُوا لِنَبِيِّنَاهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جَزَاءَ لَآخِرَةٍ أَكْثَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ فَهُمْ أَعْتَقُوا أَهْلَ
الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
الَّذِي ذُكِّرْتُمْ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُكْذِبِينَ ﴿٢﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
كُفِّرُوا عَنْهُمْ أَسْوَاقٌ وَاللَّيْلِ يَسْخَرُونَ مِنْهُمْ يَخُوفُونَ
فِي ثَعْلِبِهِمْ أَفْعَابَهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣﴾ أَوْ يَأْخُذُهُمْ
فِي ثَعْلِبِهِمْ فَتَمَّتْ فِيهِمْ نِصْفَةُ يَوْمِهِمْ فَاعْتَبِرُوا ۚ إِنَّ
الْبُشْرَىٰ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ آمَنُوا فِي
أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ فَيَسْأَلُونَكَ عَنِ
الَّذِينَ آمَنُوا فَتَقُولُ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ كَذِبًا كَرِيمًا ﴿٤﴾
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ
سَيَرْحَمُهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
يُحِبُّونَ اللَّهَ وَلَهُ لَاقِيَاتُ الْعَذَابِ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ
يَكُنْ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهٌ آخَرٌ أُولَئِكَ يَرْجُونَ أَعْنَاقُهُمْ
لِلَّعَذَابِ ۖ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
يُحِبُّونَ اللَّهَ وَلَهُ لَاقِيَاتُ الْعَذَابِ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ
يَكُنْ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهٌ آخَرٌ أُولَئِكَ يَرْجُونَ أَعْنَاقُهُمْ
لِلَّعَذَابِ ۖ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
يُحِبُّونَ اللَّهَ وَلَهُ لَاقِيَاتُ الْعَذَابِ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ
يَكُنْ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهٌ آخَرٌ أُولَئِكَ يَرْجُونَ أَعْنَاقُهُمْ
لِلَّعَذَابِ ۖ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨﴾

سجده
الجزء
٢٨

﴿١٣﴾ و مه بهری ته کهس نه شاندييه، ثم وهحيي بؤ بهنرين، ته گهر زه لام نه بن [نانکو ههر پيغه مبهره کي هاتيه هنارتن زه لامه و مروقه و نه ملياکه ته]، فيجا ته گهر هوين [في] نه زانن ژ زانا و خودان زانينان بپرسن [نانکو گهلي قوره شيسان ته گهر هوين في نه زانن پسارا خودان کتيان (جوهي و فهليان) بکهن، دا بؤ هه وه بيژن کو ههمي پيغه مبهره مروقه بوون، نه ملياکه ت... ﴿١٤﴾ مه [تهو پيغه مبهره] ب نيشان و بهلگه ييت ناشکرا کهر [کو بنه نيشايت رؤون ل سهر راستيا وان] و ب کتيان هنارتن، و مه قورئان بؤ ته ئينا خوار، دا تو بؤ مروقان نهوا بؤ وان هاتي، ناشکرا بکهي، و بهلکي هزارا خو بکهن و ل خو بيزفرن. ﴿١٥﴾ نهري ما نه و ييت پيلان و ئويييت خرايبي گتريين [دا خه لکي د سهر دا بهن يان دا ته ب دربي زه لامه کي بکوژن]، پشت راست بوويينه کو خودي وان د نهريدا نابه ته خوارئي، يان ئيزا ژ وي ره خيغه بؤ وان نائي يي وان هزر ژي نه دکر؟! ﴿١٦﴾ يان ژي ئيزا د وه غهر و کار و چوون و هاتن و

بازر گانييا واندا وان بهنگيقيت، فيجا نه بشين ژي پرهفن و نه بشين ژ خو بدهنه پاش. ﴿١٧﴾ يان ژي ده مي تهو ب ترس [کو ژ بن بچن و يا ب سهر يي ييت بهري وان هاتي يته سهر يي وان ژي] وان بهنگيقيت و ئيزايي بدهنه وان، ب راستي خودايي هه وه ميه ره بان و دلوقانه. ﴿١٨﴾ نهري ما نه و بهري خو نادهنه وان تشيت خودي چيکرين، کا چاوا سيه را وان راست و چه پ دئيه ته گوهاستن و خوار دبيت، و خو شکاندي سوجه يي بؤ خودي دبهن. ﴿١٩﴾ و هندي دهر د و نه سماناندا هه ي، ژ جانه وهران و ملياکه ت ژي ههمي سوجه يي بؤ خودي دبهن و خو مه زن ناکه ن. ﴿٢٠﴾ نهو ژ خودايي خويي د سهر خورا دترسن، و نه مري وان ب چ هاتيه کرن وي دکهن. ﴿٢١﴾ و خودي نه مرن کر: دو پهرستييان نه گرن [پهرستنا دو خودايان نه کهن]، ب راستي خودايي هه وه ب تني ئيکه، و ژ من ب تني ترسن. ﴿٢٢﴾ و چ دهر د و نه سماناندا هه يه بؤ وييه، و تا عه ت و گوهداري و پهرستن و دليشييا به رده و ام بؤ وييه، نهري فيجا هوين خو ب ئيکي دي ژ بلي خودي دباريزن و دترسن. ﴿٢٣﴾ و ههر نيعمه ت و که ره مه کا هوين تيدان بن ژ خوديه، پاشي ههر و مخته کي نه خو شيه هه هه هه، فيجا دي هوين لافلافا خو ب هه واره و دهنگي بلند گه يينه وي. ﴿٢٤﴾ باشي ههر و مخته کي نهو نه خو ش ل سهر هه وه را کهر، دهسته که ک ژ هه وه هه فوشکان بؤ خودايي خو چي دکهن.

لَيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ
لِمَا لَا يَمْلِكُونَ ضَرْبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ قَالَهُ لَنُنْزِلَنَّ عَمَّا كُنْتُمْ
تَفَرَّوْنَ ﴿٥٦﴾ وَيَجْعَلُونَ لِكُلِّ شَيْءٍ سَبْحَةً وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾
وَإِذَا بَشَّرَ أَحَدَهُمْ بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾
يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِن سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ
أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾
وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَابَّةٍ
وَلَكِن يُّؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَجِرُّونَ
سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُونَ لِمَا بَكَرُوا هُونًا وَيَصِفُ
أَيْسَنَّهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ
وَأَنَّهُمْ مُّقْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ
فَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ وَليَهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمُ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

﴿٥٥﴾ [ئەو قى كارى دكەن] دا چاڤئىت خو ژ وان
كه رەم و نىعمەتان بگرن ئەوئىت مە د گەل وان كرىن،
فئىجا ھوین د خو شىيئدا بىمنن بەلى ھوین دى زانن،
[كا دويا ھىيا ھەو ھەو دى بىتە چ؟] ﴿٥٦﴾ ئەو پشكە كى ژ
وى رزقى مە داىيە وان، بۆ وان [بوتان] ددانن ئەوئىت
چو تىتى نەزانن، ب خودى [رۆژا قىامەتى] پسيارا
ھەو ھەو دى ل سەر وان درەوان ئىتە كرن ئەوئىت ھەو
دكرن. ﴿٥٧﴾ و وان [ملىكەت] كچ بۆ خودى دانان،
[حاشاى خودى] خودى ژ قى گۆتە وان بى پاك و
پاقرە، و كا وان چ دقيا ئەو بۆ خو ددانان. ﴿٥٨﴾ و ھەر
وختى مزگىنى ب كچى بۆ ئىكى بىتە دان [كو خودى
كچە كا داىيى]، دى ناچاڤئىت وى تىكچن و رەش
بن، و دى كەرىگرى بىت و دى كەرى داویرىت.
﴿٥٩﴾ ژ بەر مزگىنى خراب و ل سەر گران، خو ژ
خەلكى قەدشەرىت [و نوزائىت] ئەرى وى كچى
شكەستى و رەزىل بىتلىت، يان ژى ب ساخى بن ناخ
بكەت، ھشيار بن پيسە حوكمە ئەو دكەن [وختى
ئەو كچىت ئەو پى نەخوش ب بال خودىقە لى ددەن،

و كوران ب بال خو قە لى ددەن]. ﴿٦٠﴾ ئەوئىت باو ەرىيى ب ئاخەرتى نەئىن سالوختى پيس و خراب بۆ
وانە، و سالوختى پاك و بلند بۆ خودىتە و ئەو ەى سەردەست و كارنەجەھ. ﴿٦١﴾ و ئەگەر خودى مرقان
ب سەمە وان ئىزا بەدت [ئانكو ژ بەر سەمە وان ئىزا بۆ وان ئىناىە]، تىتى ل سەر روىي ئەردى بلقلىت
نەدھىلا، بەلى وان بۆ وختە كى ديار كرى گىرو دكەت [كو رۆژا قىامەتتە]، فئىجا ئەگەر وختى وان ھات،
نە بىستە كى ل پاش و نە بىستە كى پيش دكەفن. ﴿٦٢﴾ و وى بۆ خودى ددانن يا وان بۆ خو نەئىت [ئانكو
كچان بۆ خودى ددانن، و وان بۆ خو كچ نەئىن] و ژ درەو دىيژن: ب راستى بەحەشت بۆ مە ە [ئەگەر
قىامەت ژى ھەبىت]، ب راستى ئاگر بۆ وانە و ئەو دى ل پششىي بن، و دى تىدا ئىنە ھىلان و ئىنە ژ بىر كرن.
﴿٦٣﴾ ب خودى بەرى تە مە بۆ گەلەك ملەتان پىغەمبەر ھنارتنە، فئىجا شەيتانى كرىارىت وان يىت خراب
بۆ وان خەملاندن، فئىجا ئەفرۆ [كو رۆژا قىامەتتە] شەيتان سەر كار و تە كى وانە [فئىجا بلال ھىشىي بن كا
شەيتان دى چ ھارىكارىيا وان كەت]، و ئىزاىە كا دژوار بۆ وان ھىە. ﴿٦٤﴾ و مە ئەف قورئانە بۆ تە ئىناىيە
خوارى، دا تو بۆ وان ديار بكەى ئەو ئەو تىدا ب گۆمان و دودل و [مە ئەف قورئانە بۆ تە ئىناىيە خوارى]،
دا بىتە رىكا راستە رىيى و دلو فانىيى بۆ وان ئەوئىت باو ەرىيى دئىنن.

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِمَنِ تُشْرِكُونَ ﴿٦٦﴾ وَمِمَّا فِي بُطُونِهِمْ مِنْ بَيْنِ قَرْنٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٧﴾ وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٩﴾ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٧٠﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ قَدِيرٌ ﴿٧١﴾ وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فِي فَضْلِهِمْ يَرْآدِي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِعَمَلِهِمْ يَفْتَحُونَ ﴿٧٢﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ رِزْقًا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَرِزْقًا مَعْنِي ﴿٧٣﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ رِزْقًا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَرِزْقًا مَعْنِي ﴿٧٤﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ رِزْقًا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَرِزْقًا مَعْنِي ﴿٧٥﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ رِزْقًا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَرِزْقًا مَعْنِي ﴿٧٦﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ رِزْقًا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَرِزْقًا مَعْنِي ﴿٧٧﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ رِزْقًا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَرِزْقًا مَعْنِي ﴿٧٨﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ رِزْقًا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَرِزْقًا مَعْنِي ﴿٧٩﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ رِزْقًا وَرِزْقًا كَثِيرًا وَرِزْقًا مَعْنِي ﴿٨٠﴾

﴿٦٥﴾ و خودیِ ثاڤ [باران] ژ نه سمانی ئینا خوارئ، قیجا ئه رد پستی مری [هشک بووی] ساخکر و شینکر، ب راستی ئه څه به لگه و نیشانه کا ناشکهرایه بؤ وان ئه ویت ژ دل گوئی خو ددهئی. ﴿٦٦﴾ و ب راستی بؤ هه وه د ترشاندا [د بهز و چیل و حیشراندا، د چیکرن و سه رنه رمکرنا واندا بؤ هه وه] دهرس و چامه هه نه، و دزکئی واندا د ناهه را ریځی و خوینیدا شیره کی زه لال و پارزنی ددهینه هه وه کو ب ساناهی د گه وریسا واندا بهییت ییت څه دخون. ﴿٦٧﴾ و هوین ژ فنیقیی دارقه سبی و میویت تری میی [ناره قی] و رزقی پاک و چاک [وه کی ترشی و ریچولی و قه سب و میویران و دوشافی و شه ربه تی ... هتدا] ژی دگرن و چی دکهن، ب راستی ئه څه به لگه و نیشانه که بؤ وان ئه ویت ئه قلی خو ددهنه شؤل. ﴿٦٨﴾ و خودایئ ته ئیلهام دا میشا هنگفینی، کو جهی خو ل جیا و داران و د وان ئافاهییت دئینه ئافاگردا بکه. ﴿٦٩﴾ پاشی ژ هه می فیقیان بخو، قیجا ئه و ریکیت خودایئ ته ئیلهاما ته پی کری ب ساناهی بگره و تپرا هه ره. و

د ناڤ هنافییت ویدا څه خوارنه کا رهنګ رهنګ دهر دکه څیت، دهرمانه بؤ مروځان، ب راستی ئه څه نیشانه کا ناشکهرایه بؤ وان ئه ویت هزارا خو دکهن. ﴿٧٠﴾ و خودی هوین ییت چیکرین پاشی دئ هه وه مرینیت و هنده ک ژ هه وه دئ ئینه هیلان هه تا ریی نه هشیی، دایئ هاتییه هیلان پستی زانینی چو نه زانیت، ب راستی خودی خودان شیان و زانایه. ﴿٧١﴾ و خودی هنده ک ژ هه وه ب سه ر هنده کان ئیخستینه د رزقیدا، قیجا ئه ویت خودی رزق داییی و ب سه رییت دی هاتینه ئیخستن، به ره هف نین رزقی خو بدنه کوله ییت خو دا هه می وه ک ئیک لی بین [پا چاوا ته و دورست دکهن بهنده ییت خودی د ملکی خودیدا پشکدار بکه ن و بیننه ریزه کی]. ئه ری ئه و نیعمه یتت خودی نائینه بهر چاقیت خو؟! ﴿٧٢﴾ و خودی بؤ هه وه ژ نفسی هه وه هه قسه ر و هه فگیان چیکرینه، و کوړ و نه فی ژ وان هه قسه ران دایینه هه وه، و تشی پاک و پاقر کرییه رزقی هه وه، ئه ری قیجا ئه و باوهریی ب هوچییی و باتلی دئینن [کو بوتیت وان زینانی یان مفایی دگه هینه وان]، و چاقیت خو ژ که ره م و نیعمه یتت خودی دگرن.

﴿۷۳﴾ و ان ژ بلی خودی دهر یسن نه ویت نه شیان هه ی رزقه کی ژه سمانان بو وان بهنیرن [وه کی بارانی] و نه دشتین رزقه کی بو وان ژه ردی دهر یخن [وه کی داروبار و شینکاتی]، و خو نه گهر بزافئ زی بکه نه ههر نه شین. ﴿۷۴﴾ فیجا چو نمونه یان بو خودی نه نین [چونکی خودی تیکه و کهس وه کی وی نینه، و وان دگوت خودی خودانی هه می گهر دوو نیسه، نه و ژ هندئ مه زنتره هم تیکسه وی بهر یسین، فیجا دقت هنده ک دنا بهرامه و ویدا بن]، ب راستی خودی [خراییا نمونه یا هوین دنین] دزایت و هوین ب خو نوزانن [کا نهف نمونه یه چنده یا دجهی خوادیه]. ﴿۷۵﴾ خودی نمونه یه کئینا، کوله یه کی بی هیز و نه چار کو نه شیت چوب دهست خو قه بینیت، و تیکئ دی مه کهرم دگهل کرییت و رزقه کی باش ژ دهف خو مه داییتی، فیجا نه یه نی و ناشکهر ژئ دمه ز یخیت [در یکییت خیریدا]، ته ری ما نه فقه وه کی تیکن [ته ری بنده یی نازاد و بی دبن کوله تیقفه و ب خودان وه کی تیکن، نه ها هوسا خودایی رزقدار و

الحق

وَعِبْدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾ فَلَا تَضُرُّوهُ بِالْمَثَالِ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِثْرًا فَرِحًا حَسَنًا فَهُوَ يَغْفِرُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوِيَنَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَنَفٍ نَبْتٍ وَهُوَ أَقْرَبُ إِلَيْنَا اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾ وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ أَلَمْ يَرْوُا إِلَى الظُّلُمِ مَسْحَرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

چیکهر، و بهریت نه و دهر یسن نه وه کی تیکن]، و حمد و سه نا هه می بو خودینه به لی بار اپتر ژ وان نوزانن. ﴿۷۶﴾ و خودی نمونه یه کئینا و دیار کر، دوزه لامان، تیک ژ وان یی کهر بیت و نه شیت چوبکه ت [چونکی یی بی فامه و نه شیت باخفیت]، ههر جهی بهری وی بده تی سهر فراز نابیت و خیر ژئ چی نابیت. فیجا ته ری نه فقه و [یی دورست و ژیر و ژیهاتی] نه وی فهرمانی ب داد بهر وهر یی دکه ت و نه و ب خو ژئ ل سهر ریکا راست و دورست بیت و وه کی تیکن [مه خسه دژ ئینا فی نمونه یی نه وه کو نه بو تیت هشک و بی نه زمان نه ویت نه و بو خو دکه نه هه فیشک و وه کی خودی نابن]. ﴿۷۷﴾ و زانینا غه یبا نه رد و نه سمانان یا خودیه [و کهس دگهل پشکدار نینه]، و کاری رورژا قیامه تی ل دهف خودی [دهاتن و له زوبه ز و ساناهیبونا خودا] و وه کی گرتن و فهرکنا چاقیه یان هیژ تیزیکتره، و ب راستی خودی ل سهر هه می تشتان یی دهسته لاتداره. ﴿۷۸﴾ و خودی هوین ژ زکییت ده یکییت هه وه دهر یخستن [بچویک و لاواز] هه وه چو نه دزانی، و گوهر و چاف و دل دانه هه وه، دا هوین سوپاسی و شوکورا خودی بکه ن [دا هوین ههر نه ندانه کی ژ فان دجهی وی یی دورستد اب کاریبن]. ﴿۷۹﴾ ته ری ما نه و بهری خو ناده نه بالنده یان، و هسا بیته هاتینه چیکرن کو ب ساناهی ل نه سمانی بفرن، و کهس وان پانا گریت و نا پار یزیت خودی نه بیت، ب راستی نه فقه به لگه و نیشانن [ل سهر دهسته لاتدار یا خودی] بو وان نه ویت باوهر یی دئین.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ
الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَلْتَصِقُ بِهَا بِضُيُوعِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ
وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَاوُصْتًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾
وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ
الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ سَرَابٍ ثَقِيَّةٍ كُم
الْحَرِّ وَسَرَابٍ ثَقِيَّةٍ كَأَسَاسٍ كَذَلِكَ يُجِمْ نِعْمَتُهُ
عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨١﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِضُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يَمُكِّرُونَهَا
وَكَتَرُوهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ
شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾
وَإِذَا رَأَوْا أَلَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا أَلَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا
رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ
قَالَ قُلُوا لِلَّهِ الْقَوْلُ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾ وَالْقَوْلُ إِلَى
اللَّهِ يَوْمَ هَٰذِهِ السَّلَامِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

﴿٨٠﴾ و خودی خانیتی هه وه بۆ هه وه کرینه جهی
ناکجیوونی، و ژ پستیته تهرشان بۆ هه وه خانی
چیکرینه [وهکی کوین و رهشالان] کو رۆژا هوین
ناکجی دبن و کوینتیت خو فهددهن، و رۆژا هوین
وهغهری دکهن د سقکن بۆ هه وه و ژ هریبا پهزی و
لشایا حیشران و موییی بزنان نافالی بۆ هه وه چی
کرییه، مفاپی بۆ خو ژئی وهر گرن هه تا دهمه کی [هه تا
وهختی مرنی]. ﴿٨١﴾ و خودی بۆ هه وه ژوی تشتی
وی چیکری سیهر و سه داییی [داژ گهرما رۆژئی بیته
پارستن] و بۆ هه وه شکفت ئیخستینه د چیاپاندا، و
جلك [ژ هریبی] بۆ هه وه چیکرین، هه وه ژ گهرما
رۆژئی پاریزن و دیسا هنده جلك ییت دایینه هه وه
[وهکی زری کومزریان] هه وه ژ دژواریا شهری
پهاریزن، و هوسا کهرهم و قهنجییت خو ل سهر هه وه
تمام دکهت، دا هوین ب دورستی خو بسپرنه خودی
[ل بهر ئهمری وی راوهستن]. ﴿٨٢﴾ قیجا نه گهر وان
پوییی خو وهر گتیرا [و موسلمان نه بوون پشتی ثان
نیشان و بهلگهیان ژئی، چول سهر ته نینه و تو چو

خوسارهت نابی] یال سهر ته، ب راستی بهس راگه هاندنا ناشکهرایه. ﴿٨٣﴾ ئه و نيعمهت و کهرمیت
خودی [ب دهفی] دزانن، پاشی [ب کریاریت خو] ئینکار دکهن [وهختی ئه و ئیککی دی ژ بلی خودانی فان
نيعمه تان دپهریسن] و باراپتر ژ وان چافقن، و نيعمه تیت خودی ئینکار دکهن. ﴿٨٤﴾ و رۆژا ئهم ژ ههر
مله ته کی شاهده کی [کو پیغه مبه ری وانه] بۆ دئینن، پاشی دهستیوری بۆ گاوران نایته دان کو عوزرا خو
بخوازن و ژ وان نایته خواستن ئه و ژ خرابییا خو بزفړن، و ژ نوی خودایی خو ب گۆته کی یان ب کریاره کی
رازی بکهن [چونکی رۆژا قیامه تی نه رۆژا کارییه، به لی رۆژا جزاکرن و خه لاتانه ل سهر کار و کریاریت
دنیا یی]. ﴿٨٥﴾ و وهختی سته مکار ئیزا و عزابی دینن، قیجا ئیزایا وان نه ل سهر وان سقک دبیت، و نه
ژی مۆلهت و ده رفهت بۆ وان دئیه دان [سهر ژ نوی تۆبه بکهن]. ﴿٨٦﴾ وهختی موشرك ئه ویت بۆ خودی
کرینه هه فیشک [کو بهرستییت وان] دینن، دی بیژن: خودیو تۆفه ئه و هه فیشکیته مه نه ئه ویت مه بۆ
ته چیکرین و مه شوینا ته دپهرستن [قیجا هه قی مه ژ وان چیکه، وان ئهم د سهر دابیرن]، قیجا بهرستییان
ناخفتنا وان ل وان زفراند، ب راستی هوین دره وینن [مه چوجا نه گۆتییه هه وه مه بهرستیسن]. ﴿٨٧﴾ د وی
رۆژیدا ئه ویت سته مکار و گاور ته سلیمی حوکی خودی دین، و ئه و هزرا وان دکر [کو بوت و بهرستییت
وان دی مه هدر و بهر هانیی بۆ کهن] ل وان بهرزه بوو.

وَلَا تَتَّخِذُوا اٰیْمَنَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا الشَّوْءَ يَمَّا صَدَّقْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا اِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِيْنَ صَبَرُوا الْاٰخِرَ هُمْ يَأْخُضْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اٰتٰنًى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٧﴾ فَاِذَا قَرَأْتَ الْقُرْءَانَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿٩٨﴾ اِنَّهٗ لَيَسَّ لَهٗ سُلْطٰنٌ عَلٰى الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَعَلٰى رَبِّهٖمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٩٩﴾ اِنَّمَا سُلْطٰنُهٗ عَلٰى الَّذِيْنَ يَتَوَلَّوْنَهٗ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِهٖ مُّشْرِكُوْنَ ﴿١٠٠﴾ وَاِذَا بَدَلْنٰ اٰیَةً مَّكَانَ ءَايَةٍ وَاللَّهُ اَعْلَمُ بِمَا يَنْزِلُ قَالُوْا اِنَّمَا اَنْتُمْ مُّقْرِءٌ بَلَّ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠١﴾ فَلَ تَزَلَّهٗ رُوْحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَهُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ﴿١٠٢﴾

﴿۹۴﴾ و هوین [گهلی موسلمانان] سویندیت خو نه که نه ریکا حیل و حواله و غه در و خیانه تی د نایه را خو دا، قیجا ژ بهر هندئی پی ل سهر ریکا راست بته حسن و ژ هه قیپی دهر که فن پستی به جه بووین، و نیز و عذاب [ل دنیا پی] هه وه بهنگیفت ژ بهر دانه پاشا خه لکی ژ دینی خودی [ب سویند و به بیانیت ژ دره و] [و رورزا قیامه تی] بو هه وه نیز ایه کا مه زن هیه. ﴿۹۵﴾ و په یانا هه وه د گهل خودی دابی [کو هوین پشته فانی و هاریکاریا پیغه مبه ری بکه ن و ریکا وی بگرن و بهر نه دن]، ب بهایه کی کیم نه گوهورن و نه فروشن، ب راستی نه وال دهف خودی بو هه وه چیره ته گهر هوین بزائن. ﴿۹۶﴾ [چونکی] نه وال دهف هه وه [ژ سامان و زیر و زینه تان] نامینیت [چند گله ک زی بیت]، به لی نه وال دهف خودی دی مینیت، و ب راستی نه ویت [ژ بهر مه هاتینه نیزادان و نه خوشی گه هشتی پی] و سه بر کیشایین، ب راستی نه دی ژ کار و کریاریت وان چیر وان خه لات که یین. ﴿۹۷﴾ ههر که سی کاری قهنج بکه ت

و خودان باور زی بیت ژ ژن و میران، دی ژبانه کا سه رفراز و پاقر دی دنیا پی دا ده نیی [رورزا قیامه تی] نه دی ژ کار و کریاریت وان چیر وان خه لات که یین. ﴿۹۸﴾ قیجا نه گهر ته فیاقورثانی بخوینی، ژ خودی بخوازه ته ژ وه سواس و ثاوازیته شه یثانی له عه تی و ژ ره ها خودی دهر تیخستی بهاریزیت [ثانکو بیژه (أعوذ بالله من الشیطان الرجیم) دا شه یثان ته ژ تیگه هشتا قورثانی و کاریکرنای و دیور نه تیخیت]. ﴿۹۹﴾ ب راستی وی چو دهسته لات ل سهر وان نینه نه ویت باوهری ئینایین، و پشته خو ب خودابی خو گهرم دکه ن. ﴿۱۰۰﴾ ب راستی دهسته لات داریا وی به سل سهر وانه نه ویت ب دویف وی که فستین، و وی دکه نه دوستی خو و بو خو دکه نه سه رکار و پیهر، و نه ویت بو خودی هه فیشکان چی دکه ن. ﴿۱۰۱﴾ و نه گهر نه مایه ته کی ل جهی مایه ته کا دی بین [ثانکو فهر مانا مایه ته کی ب فهر مانا مایه ته کا دی راکه یین و نه سخ که یین]، و خودی چیر دزایت کا نه وچ دئینه خواری [ثانکو خودی چیر دزایت کا چ ب کیر مروفان دیت و چ پتر د خیرا و اندایه] دی بیژن: تو [هه ی موحه مه د] دره وان ب ناخی خودی دکه ی، به لکی بار پتر ژ وان [چو ژ حیکه ت و نه نیسیا نه سخ کرنی] نوزائن. ﴿۱۰۲﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه وان: ب راستی جبریل نهف قورثانه ژ دهف خودابی ته ب هه قیپیقه [بی خله تی و گریدابی ب حیکه تیقه] ئیناییه خواری، دا نه ویت باوهری ئینایین موکوم بکه ت، و دا بیته مز گینی و راسته پی پی بو موسلمانان.

وَلَقَدْ عَلِمْتُمْ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ
الَّذِي يُوحِيهِ إِلَيْهِ أَعْجَزُ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٠٣﴾
إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿١٠٥﴾
مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقُلْ لِّهِ
مُظْمِئٌ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ
صَدْرًا فَاعْلَمْتُمْ أَنَّ عَذَابَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى
الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾
أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَاتِهِمْ
وَأَبْصَرَهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْعَافِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَاجِرَمَ
أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ
لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا لَكُمْ جَهْدُوا
وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُوْرٌ رَجِيمٌ ﴿١١٠﴾

﴿۱۰۳﴾ و ب سویند ئەم دزانین کو ئەو دبیژن: [ئەفیی قورئانی] مرۆفەك [بەنی ئادەمەك نە ملیاکەتەك وەکی ئەو دبیژیت] نیشا وی ددەت. [ئەفە دئی چاوا کەفە بەرێك] و ئەوی هزرا وان بۆ دچیت [کو وی موحمەد یی فیری قورئانی کری]، زمانی وی بیانی و نە عەرەبییە [چو ژ رەوانییرییا عەرەبی نوزانیت]، و ئەف قورئانە زمانەکی عەرەبی یی خودان بەیان و فەساحەتە. ﴿۱۰۴﴾ ب راستی ئەوێت باوەریی ب ئایەتیت خودی [قورئانی] نەئینن، خودی وان [هندی ل سەر گاوریی بن] راستەڕی ناکەت، و [پۆزا قیامەتی] بۆ وان ئیزایەکا دژوار و ب ژان هەییە. ﴿۱۰۵﴾ ئەو درەوان دکەن ئەوێت باوەریی ب ئایەتیت خودی [قورئانی] نەئینن، [قێجا چاوا درەو دئی کەفەتە رەنگی پیغەمبەری و ئەو کەسی ئیککیە باوەری ب قورئانی ئیبایی] و ئەفیت هۆ دبیژن ئەون درەو کەر. ﴿۱۰۶﴾ هەر کەسی پشتی باوەری ئیبانی باوەریی ب خودی نەئینیت [و گاوری بیت]، ژ بلی وی یی خورتی لی هاتییە کرن و دلی وی یی تژی باوەری، بەلی ئەوی

دلی وی بۆ گاوریی فەبیست و پی خۆش بیت، غەزەب و کەربا خودی ل سەر وان بیت، و ئیزایەکا مەزن بۆ وان هەییە. ﴿۱۰۷﴾ ئەفە [ئیزایا ژینگۆتی] چونکی وان ژیا نا دنیایی هەلیژارت و ب سەر ئاخەرەتی ئیخست و پتر فیا، و ب راستی خودی ئەوێت گاوری بووین راستەڕی ناکەت. ﴿۱۰۸﴾ ئەفە ئەون ئەوێت خودی مۆر ل سەر دل و گوهر و چافیت وان دانایی، و ئەفەنە ییت بی ئاگەهن. ﴿۱۰۹﴾ ب راستی و بی شک ئەفەنە ییت خوسارەت پۆزا قیامەتی. ﴿۱۱۰﴾ پاشی ب راستی خودایی تە بۆ ئەوێت مشەخت بووین [ژ مەکەهی] پشتی هاتیئە ئیزادان، پاشی [پشتی مشەختبوونی] جیهاد کرین، و سەر [ل سەر جیهادی] کیشایین، ب راستی خودایی تە پشتی فی [مشەختبوون و جیهاد و سەرکیشانی] یی گونهەر ژییەر و لیئەگر و دلۆفانە.

﴿۱۱۱﴾ [بینہ بئرا خو] رڙوا ھر ڪهسهڪ ڏيٽ
 [ڪورڙا قيامه تييه] و د بهر خو ب تنيدا چرہ برئي
 دکهت، و جزايي ڪاري ھر ڪهسهڪي دي ٿيٽه دان و
 ستم ل وان نائيٽه ڪرن [نه خيريت وان ڪيم دبن، نه
 ڙي خرابي ل سهر وان زيده دبن]. ﴿۱۱۲﴾ و خودي
 [خهلڪي] گوندهڪي دکهته نمونه، ڙين و ڙيارا
 خو ٽنا و تهسل دٻورانندن، و ڙهه مي ڀه خانقه
 رڙقهڪي ٻهرفرهه ٻو وان دهات، بهلي شويناشوڪور
 و سواسيا خودي بڪهن، نيعمهت و ڪهره ميت
 وي [يٽ خودي] نه ٺيٺانه بهر چاقيت خو و نه
 شوڪورانندن. خودي ڙي ڪراسي برسي و ترسي ڪره
 بهر وان و ڙار و ڙير ڪرن، ڙ بهر وان ڪار و ڪرياريت
 ٺهوان دڪرن. ﴿۱۱۳﴾ ب سويند پيٽه بهر ڪه ھر ڙ وان
 ب خو ٻو وان هات، باوهر پي نه ٺيٺان و درهوين
 دانان، ڦيڇا ٿي ابي ٺهوهنگافتن و ٺهويٽ ستمڪار.
 ﴿۱۱۴﴾ ڦيڇا هوين [گهلي مروڦان] ڙ وي رڙقي خودي
 دايسيه ههوه ب دورستي [ب حهلالي] و پاڙي بخون،
 و سواسيا نيعمهتا خودي بڪهن ٺهگهر هو ڀر راست

وی ب تنی دپهر یسن. ﴿۱۱۵﴾ ب تنی [گوشتی] مرار و خوین [یا پړون] و گوشتی بهرازی، ویی نه بؤ خودی هاتیسه سهر ژیکرن، ل سهر هوه هاتیسه ههرا مکرن، بهلی یی نه چار و مه جووور بیت [نه قیبت بؤری بخوت]، ب وی شهرتی دل ل سهر نه بیت و ژ ههوجه یییی نه بؤرنیت [خودی لی ناگریت چونکی]، ب راستی خودی گونه هژیه ر و دلوفانه. ﴿۱۱۶﴾ نه کو هوین ژ دره و [بی بهلگه و نشان] فی حه لالکهن و فی ههرا مکه ن و بیژن: نهغه دورسته [حه لاله] و نهغه نه دورسته [حهرا مه]، دا هوین پی دره وان ژ کیسی خودی بکه ن. ب راستی نه ویت دره وان ب ناخی خودی دکه ن سهر فهرازان بن. ﴿۱۱۷﴾ دخی دنیا ییدا دی خوشیه کا کیم بهن، و پوژا قیامه تی دی کهغه دیز ایه کا زید ب ژاندا. ﴿۱۱۸﴾ و ل سهر جو هیان زی، نه و تشتی بهری نوکه مه بؤ ته گوتی [کو حهرا مه] مه ههرا م کرییه. و مه ب فی [حهرا مکرنی] سته م ل وان نه کرییه، بهلی وان ب خو سته م ل خو دکر.

٢٨
الحزب
٢٨

﴿١٠﴾ ثُمَّ تَأْتَى كُلُّ نَفْسٍ مَّجْدُلَةٌ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَصَرَّبَ اللَّهُ مَثَلًا لِقَوْمٍ كَانَتْ ءِيمَةً مُظْمِئَةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَرَرَتْ بِأَعْمَارِهِمْ قَالُوا فَذَرْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لِبَاسِ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٣﴾ فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَأَسْكُرُوا بِنِعْمَتِ اللَّهِ إِنَّ كُنتُمْ لَتَافِعِدُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْهِمُ الْمُسِينَةَ وَالَّذِمَّ وَالْخِزِيرَ وَمَا أَهَلَ بِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُلَاحِظُونَ ﴿١٦﴾ مَتَّعَ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حُرْمًا مَّا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْتَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٨﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا الشُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾ إِنَّ
إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾
شَاكِرًا لِنِعْمَةِ آخِذَةً وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾
وَأَتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَآتَاهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾
ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا
فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَخْصُكُم يَوْمَ الثَّيَمَةِ فِيمَا
كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾ أُنْعِمْ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ
وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِ لَهُمُ الْيَاتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ
هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾
وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِجِثَلٍ مَاعُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ
صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصَّابِرِينَ ﴿١٢٦﴾ وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ
إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَرْبٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾
إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

﴿۱۱۹﴾ پاشی ب راستی خودایی ته بۆ ئه ویت ژ نه زاین گونه ه کرین، و پشتی هنگی په شیمان بووین و توبه کرین و کار و کرباریت قهنج کرین، ب راستی خودایی ته پشتی فی [په شیمانی و توبه کرنی] گونه ه ژبهر و دلوفانه. ﴿۱۲۰﴾ ب راستی ئیبراهیم، ب تنی، مله ته ک بوو [ئانکو قهنجیا مله ته کی ل دهف وی ب تنی هه بوو، یان زانایی خیری بوو، و هه چیی ددو یقرا هاتی بۆ خو (خیر) ژئی وهرگریسه، یان د وی شه ریعه تیدایی زانا بوو ئه وی خودی بۆ هه می مله تان هنارتی، یان وهخته کی ئه و ب تنی خودان باوهر بوو، و مرقیت وی هه می د گاوربوون] ل بهر ئه مرئی خودی یی پاره وستانی بوو، و ژ خواری و خرابیی یی قهدهر بوو، و ئه و ب خو ژئی نه ژ موشرکان بوو. ﴿۱۲۱﴾ شوکوردارئ نیعمه تیت خودی بوو، خودی ئه و هه لیزارت بوو، و راسته ری کر بوو بۆ دینی راست و دورست. ﴿۱۲۲﴾ و مه د دنیا ییدا که ره م د گهل کر [که پیغه مبه ر، یان کوریت باش دانی، یان نافذیر کر د ناف هه می دیناندا، یان ئه و که ره م گوتنا

مه یه ده می ئه م دبیرین: (کما صلیت علی ابراهیم)] و ب راستی ئه و دناخه تیدا ژ به حه شتیانه. ﴿۱۲۳﴾ پاشی [هه ی موحه مه د] مه وه حی بۆ ته هنارت [و مه گوته ته] دینی ئیبراهیمی بگه ر، دینه کی قهدهره ژ خواری و بویچیئی، و ئه و ب خو ژئی نه ژ موشرکان بوو. ﴿۱۲۴﴾ ب راستی شه نبی ل سه ر وان ب تنی هاته دانان [کو ریژی لی بگرن و شۆل تیدا نه که ن] ئه ویت تیدا ژیک جودا بووین، و ب راستی رۆزا قیامه تی خودایی ته دی حوکمی و بریاری دناقه را وانداهه ت ل سه ر وی تشتی ئه و تیدا ژیک جودا. ﴿۱۲۵﴾ و ب حکمه ت [ئانکو ب ئاخفتنا بنه جه و موکوم و ب ده لیل و نیشان و ب نه رمی و ب ئاواکه ی کارلیکه ر] و شیر هتا قهنج [کو بی بزاین ته ب وان شیر هتان خیرا وانداهه ت، و ته چو مه ره میت دی نین یان ژ بی قورئانی ئه و] کو ئه و ب خو حکمه ت و شیر هتکاره کا قهنج، بانگهلدیره بۆ ریکا خودایی خو [کو ئیسلامه]، و ب وئ ریکی دان و ستاندنی د گهل وان بکه یا ژ هه مییان چیتر. ب راستی خودایی ته چیتر دزانیته کا کینه ریکا وی به رزه کرین، و کا کینه راسته ری بووین [ئانکو خودی چیتر وان دنیاسیت، یی خیر تیدا بیت دی راسته ری که ت، و یی گومرا بیت راسته ریسیا وی نه ب ته یه]. ﴿۱۲۶﴾ و ئه گه ر هه وه توله کرن فیا قیجا هندی (ته مه تی) ئه و ب سه ری هه وه هاتی تولی بستین، و ئه گه ر هوین سه بری بکشن [و بی به رانه ری خو ئازا بکه ن و تولی ژقه نه که ن، پشتی هوین سه رده ستی وی دین]، نی ئه وه بۆ بیفهره هان باشت و چیتره. ﴿۱۲۷﴾ و سه برا خو بکیشه [ل سه ر وئ ئه زیه تا بۆ ته چی دیته] و ئه گه ر سه برا ته ژ خودی نه بیت، بی هاریکارییا وی سه برا ته سه رناگریته، و خه ما وان نه خو [گاغا باوهری نه نینان] و دلته نگ نه به ژ به ر پیلان و ئویسیت ئه و ددان. ﴿۱۲۸﴾ ب راستی خودی یی د گهل وان ئه ویت پاریزکار و قهنجیکار و قهنجخواز [ب پشته فانی و هاریکارییا خو].

سُورَةُ تِيسَاءِ

ل مه كه هي هاتيه خوارى (۱۱۱) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ژ هه مى كنياسيان پاك و باقره، نهوى بنده يى
 خو د شه كه كيدا ژ مزگه فتا مه سجد و لحه رام بو
 مزگه فتا نه قسا [كو قودسه] ب شهف برى، نهوا
 مه دورماندورى وى ب خير و بهر كه ت ئيخستى
 [ب رويبار و فيقى ئيخستى و كريبه جهى چهند
 پيغه مبهرا]، دا هم نيشان و ثايه تيت خو [ل سهر
 دهسته لاتداريا خو] نيشا [پيغه مبهري] بدهين،
 ب راستى نهو ب خو يى گوهدير و بينه ره.
 ﴿۲﴾ و مه تهورات دا مووسايى، و مه بوئسرائيليان
 كره ريكا هيدايتى، [و مه گوته وان] ژ بلى خودى
 چو پرستييان نه گرن كو كاروباريت خو ب هيقيشه
 بهيلن. ﴿۳﴾ دوينده ها نهويت مه د گهل نووحي
 هه لگرتين [و رزگار كرين، مه بايت هه وه ژ توفانى

رزگار كرن، فيجا سوپاسيا نيعمه تا خودى بكهن] ب راستى نووح بنده يه كى زنده شو كوردار بوو.
 ﴿۴﴾ و مه ئسرائيلى ده تور اتيدا، ناگه هدار كرن كو ب راستى هوين دى دوجا خرايىيى د نه رديدا كهن، و ب
 راستى [ب خرابى و سته ما خو] هوين دى ب سهر خه لكى كه فن سهر كه فتنه كا گه له ك مهن. ﴿۵﴾ فيجا گاغا
 وهختى جزا دانا جارا ئيكى هات، هم دى هنده كه بنده يى خو يى خودان هيز و شيان د شه راندا ب سهر
 هه وه دا هنزين، كو د ناف وه لائى هه وه دا بين و بچن و كوشتنى بيخنه ناف هه وه، و نه شه ژفانه كى راست و
 دورسته و هه دى تيت. ﴿۶﴾ پاشى [پشتى هه وه توبه كرى و هوين په شيان بوويين] مه هيزا هه وه جاره كا
 دى زفرانده شه، دا هوين ل سهر وان زال بين و سهر بكه فن، و مه هوين ب مال و كوران ب هيز ئيخستن، و مه
 له شكه رى هه وه ژ يى نه ياريت هه وه پتر لى كر. ﴿۷﴾ و نه گهر هوين قه نجىيى [چ گوتن چ كر يار] بكهن،
 هوين دى ل خو كهن، و نه گهر هوين خرايىيى [چ گوتن چ كر يار] بكهن، هوين دى [زيانى] ل خو كهن.
 فيجا گاغا ژفانى جزا دانا دووى هات [و هه وه دهست ب خراييان كر، ديسا هم دى وان بنده يى خورت
 و ب هيز ب سهر هه وه دا هنزين وهكى جارا ئيكى]، دا [وى ئيزا و نه زيه تى پى بدمنه بهر هه وه] سهر و چاقت
 هه وه ب كول و كو فان بيخن و دا بچنه د مزگه فتشه [مزگه فتا قودسى]، هه وه كى جارا ئيكى چويينه تيه
 [و كه فتبه د ناف وه لائى هه وه دا و كوشتن ئيخستيه ناف هه وه و ب خورتى هوين دهر ئيخستين]، و دا هه ر
 تىتى نهو ل سهر زال بين كاغل و ويران بكهن و ژ بن بهن.

الجزء
الخامس عشر

سُورَةُ الْاِنشَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَنَ الَّذِي أَمَرَ بِعَبْدِهِ. أَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى
 الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِّنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ
 هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ
 هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ أَلَّا يَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكِيلًا ﴿٢﴾
 ذُرِّيَّةً مِّنْ حَمَلَتَا نُوْحٍ إِنَّهُ كَانَتْ عِبْدًا اشْكُورًا ﴿٣﴾
 وَفَضَّلْنَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤﴾ وَجَعَلْنَاهُ فِي الْأَرْضِ
 مَرْتَبَيْنِ وَلَتَعْلَمُنَّ عُلُوقِ كَبِيرًا ﴿٥﴾ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا
 بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَا أُولَى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَلِ
 الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٦﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ
 عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٧﴾
 إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لَأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا
 جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسْتَوْفُوا وَجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ
 كَمَا دَخَلُوا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتِيرًا ﴿٨﴾

﴿۸﴾ [پشتی جارا دووی ژى ته گهر هوین په شیمان بین و جاره کا دی تویه بکه و گونه هان پیلن] دیت خودایى هه وه په حى پ هه وه بیته و هه وه نازا بکه ت، و ته گهر هوین زفرینه فه [سه ر کار و کریاریت خو ییت خراب] ته م ژى دى زفرینه فه [سه ر ئیزادانا هه وه] و دۆزه مه بو گاوران یا کریه زیندان. ﴿۹﴾ ب راستى ته ف قورئانه به رى مرقى دده ته وى ریکى یا ژ هه میان راستر، و مزگینیى دده ته خودان باوهران، ته ویت کار و کریاریت راست و درست دکهن کو وان خه لاته کى مهن یى هه ی. ﴿۱۰﴾ و ب راستى ته ویت باوهریى ب ناخره تى نه یین، مه ئیزا و عه زابه کا دژوار و ب ژان بو وان یا به ره فکری. ﴿۱۱﴾ و مرقف کا چاوا دوعایا خیرى بو خو دکهن، وه سا نفریان ژى ل خو دکهن [قیجا ته گهر نه و نفرینا مرقى ل خو کرى خودى قه بویل کربیه د جهدا مرقف دا تى چیت، به لى خودى ژ که ره م و په حها خو وان نفریان قه بویل ناکه ت]، و مرقف هه ریى ب له زه او ژ به ر وى له زى کا چاوا داخو ازا

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُذِرْتُمْ مِنْهُ أَعَذَّبْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّذِي هُوَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾ وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعَذَّبْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾ وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالْشَّرِّ دَعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَاجِلًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتٍ لِّمَن فُحِّشَ آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّمَن لَّتَبَعُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السَّاعَاتِ وَالْجَسَابِ ﴿١٢﴾ وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعَهُ فِي عُقُبِهِ وَنُخْرِجْ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾ أَفَرَأَىٰ كَيْفَ كُنَّا بَنَيْنَاكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسْبًا ﴿١٤﴾ مَن أَهْتَدَىٰ قَلَمًا يَهْتَدِ لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ قَلَمًا يَضِلَّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ تَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُنْقِضِيهَا أَفْقُسُوا فِيهَا حَتَّىٰ عَلَيْنَا الْقَوْلَ فَنَفَخْنَا فِيهَا مِن مِّرْيَمَ ﴿١٦﴾ وَكُنَّا هَٰكُنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

خیرى دکهن، وه سا داخو ازا خرایى ژى بو خو دکهن. ﴿۱۲﴾ و شه ف وړژ [دو یف تیک هاتنا وان و د نا فیکدا چؤنا وان، کورتى و دريژیا وان] مه کر نه دو ده لیل و نیشان [ل سه ر ده سته لاتدار یا خودى]، قیجا مه نیشانا شه فى کره تارى و مه نیشانا پوژى کره پو ناهى، دا هوین [ب پو ناهیا پوژى و ب کارى تیدا دکهن] ژ که ره ما خودایى خو بخوا زن، و دا هوین هه ژمارا سالان [و هه یفال] و حسیبى بزنان، و هه مى تشت [ژ دینى و دنیا یى] مه یى ب به رفه هى ناشکه را کرى [مه دویر و دريژ یى دیار کرى]. ﴿۱۳﴾ و هه مرقفه کى مه کارى وى یى ئیخستیه ستویى وى، و پوژا قیامه تى ده فته را کار و کریاریت وى دى بو ده ریخین، دى فه کرى بینیت. ﴿۱۴﴾ [ته فه ده فته را کار و کریاریت ته یه] ده فته را خو بخوینه، قیجا تو ب خو ته فرو به سى خو یى حسیبى د گهل خو بکه ی. ﴿۱۵﴾ هه ر که سى راسته رى بوویى، ب راستى بو خو یى راسته رى بوویى، و هه ر که سى گومرا و به رزه بوویى زیانى به س ل خو دکهن، و که س گونه ها که سى راناکه ت، و هه تا ته م پیغه مبه ران نه نیرین ئیزادان و عه زایى ناده یین. ﴿۱۶﴾ و ته گهر مه قیا ته م [خه لکى] گونده کى ده یلاک به یین، ته م دى فه رمانى ب گوهدارى و تاعه تى ده یینه ده وله مند و سه ر کار و سه ر وه ریت وان، قیجا ژ ریکا راست ده رکه فتن و فه رمانا مه ب جه نه نینان، قیجا هیژایى ژفان و گه فى بوون و مه گوند کافل و ویران کر و مه ژ بن کر. ﴿۱۷﴾ و مه چه ند [نانکو گه له ک] مله ت ژ چه ر خیت بو رى بیت پشتی نو وحى ده یلاک برینه [وه کى (سه موود) و عادا]، و به سه کو خودایى ته ناگه هدار و بینه رى گونه هیت به نده ییت خو بیت.

مَنْ كَانَتْ يَرْيُدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهَا فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ يُرِيدُ ثُمَّ
 جَعَلْنَا لَهَا رَاجِعَهَا مَدْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ
 الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَتْ
 سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كَلَّا تَبْذُرُهُمْ كَمَا تَبْذُرُونَ
 عَطَاءَ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ انْظُرْ كَيْفَ
 فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلَآ خِزْيَ لَكُمُ فِي دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ
 تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾ لَّا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَدْمُومًا
 مَكْذُوبًا ﴿٢٢﴾ وَوَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا آيَاتِهِ وَيَا وَلِلَّذِينَ إِحْسَنًا
 إِمَّا يَبْتَغِينَ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
 أَوْفٍ وَلَا تَتَنَزَّهْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَأَخْفِضْ لَهُمَا
 جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
 صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ وَذَكَرْنَا عَمَهُمْ فِي نَفْسِكَ بِأَن تَكُونُوا أَصْلَاحِينَ
 فَإِنَّهُمْ كَانُوا لَآ وَبِئْسَ عَقُورًا ﴿٢٥﴾ وَأَتَى ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ
 وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا يَبْذُرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبْدِرِينَ
 كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

الجزء

﴿۱۸﴾ و هەر که سئ [ب کریاریت خو] دنیا بقیث،
 ئەم د دنیا ییدا بو وی تشتی مه بقیث [نه یی وی
 بقیث و دخوازیت] ب لهز دی دهنی، پاشی [پوژا
 قیامه تی] دۆژه مه یا بو ئیخستی و ئاماده کری، دی
 رهزیل و دویر ئیخستی ژ دلفانیسیا خودی چیه تیدا.
 ﴿۱۹﴾ و هەر که سئ [ب کار و کریاریت خو] ئاخره ت
 بقیث و کاری ئاخره تی بکه ت و بی خودان ئیمان ژ ی
 بیت، ئەفان کاری وان دی ژ ی ئیته وەرگرتن و قه بویل
 کرن. ﴿۲۰﴾ ئەم ژ دانا خودایی ته ددهینه هه مییان و
 که سئ ژ ی بی بار ناکه ی، چ ییت ژ یانا دنیا یی قیایین
 و چ ئەویت ژ یانا ئاخره تی قیایین، و چ ئەویت هه ردو
 قیایین و چ کافر و چ خودان باوهر، و دانا خودایی ته
 ژ که سئ یا فه گرتی نینه. ﴿۲۱﴾ [هه ی موحه مه د] بهر ی
 خو بدیه یی کامه چاوا هنده ک ژ وان ب سه ر هنده کیت
 دی ئیخستینه [ب مالی و قه دری و ساخله میی و ...
 هتد]، و دهر جه ییت ئاخره تی مه ز نترن و فهر قترن.
 ﴿۲۲﴾ و چو هه فیشکان بو خودی چ ی نه که، و ژ بلی
 وی که سئ دی نه په ریسه ئەگه ر دی بی رسوا و لۆمه دار

و بی هاریکار بی. ﴿۲۳﴾ و خودایی ته فه رمانا دایی هوین په رستنا وی ب تنی بکه ن، و د گهل ده یابان د
 قه نج بن، و ئەگه ر ئیک ژ وان یان هه ردو ل ده ف ته په ربوون، تو [د خزه مته کرنا و اندا] نه بیژه وان [توف ژ ی
 اکو تو و هه ستیان و بیزار ییا خو ژ وان دیار بکه ی]، و ل وان نه خو په و وان باشقه نه به و [شوینا [توف توف]]
 ئاخفتنه کا نه رم و جوان د گهل وان بکه. ﴿۲۴﴾ و خو زیده بو وان بشکینه و زیده دلفانیسی د راستا و اندا بکه
 [زیده خو بو وان نه رم بکه و خو بشکینه، و وان بینه ده ف خو و خودان بکه، هه ره کی و ان ب بچو یکاتی
 توب بهر خو فئه ئینایی و خودان کری] و بیژه: خودیو دلفانیسی ب وان بیه هه ره کی و ان ب بچو یکاتی
 دلفانی ب من بری، و ئەز مه زن کریم. ﴿۲۵﴾ خودایی هه وه ئەوا د دلیت هه وه دا هه ی چیت دزانیت، و
 ئەگه ر هوین د باش بن و توبه بکه ن [دی ل هه وه بوزیت چونکی]، خودی بو وان ئەویت زیده ل خو
 دزقرن گونه هه ژیه ره. ﴿۲۶﴾ و ماف و هه قی که س و کاران [ژ سه ره دان و حه ژیکرن و هاریکاریسی ... هتد]،
 و به لنگاز و ریتنگان بدیه ی، و ده ستر یایی ده ستر یانی [د مالی خو دا] نه که [ده ستر یان هه وه مرو ف مالی
 خو د نه گوهدارییا خودیدا به ز یخیت یان بیخیه نه د جه ی هه ژیدا]. ﴿۲۷﴾ ب راستی ییت ده ستر یایی
 برایت شه یتانینه، و شه یتان د نیعمه تیت خودایی خو دا بی چافق بوو [و براینیسیا و ان د قیر ئیدایه شه یتانی
 شوکور و سوپاسییا نیعمه تا خودی نه کر، ئەفه ژ ی و هختی مالی خو د گوهدارییا خودیدا نه مه ز یخن، ئەفه
 و ان سوپاسییا خودی نه کر، و ئەمو و شه یتان بوونه برایت ئیک].

وَمَا تَعْرَضْن عَنْهُمْ أَتَبِعَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
مَبْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوا
أُولَٰئِكَ خَشِئَةَ إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمُ إِن قَاتَلْتُمُوهُمْ كَأَن
خَطَأْتُمُ الْكِبَرَاءَ ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرُبُوا الرِّزْقَ إِنَّمَا كَانَتْ فَحْشَةً وَسَاءَ
سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ
وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي
الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مُضْمَرًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كُنْتُمْ وَرُثَاءَ الْبَيْتِ سِيقِ
ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ
السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾
وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ
الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

﴿۲۸﴾ و نه گهر تو رو یی خو ژ شهر ماندا و ژ بهر نه بوونا رزقی خودایی خو ژ وان و هر گتیری [چونکی چو ددهستی ته داینه بدهیه وان]، فیجا تو ناخفته کا خو ژ و نه رم د گهل وان بکه. ﴿۲۹﴾ و دهستی خو ژ قه لسی نه ئافیزه حه فکا خو [کو چو ژ دهستی ته دهر نه که فیت]، و دهستی خو ژیکجار زی فنه که [کو تو دهر یزی بکه ی. ریکه کا نافجی دنا بهرا چرویکی و دهر یزییدا بگره]، و [نه گهر و نه که ی] دئی بییه ژ لومه دار و دهستالا و پروتان. ﴿۳۰﴾ ب راستی خودایی ته یی بقیث رزقی وی بو زیده و کیم دکهت، ب راستی نه و ناگه هدار و بینهری بنده ییت خزیه. ﴿۳۱﴾ و بجوکیث خو ژ ترسا هه زارییی نه کوژن، هه رهم رزقی وان ویی هه وه زی ددهین، ب راستی کوشتنا وان گونه هه کا مه زنه. ﴿۳۲﴾ و نیزیکی زنا یی و ده همن بیسییی نه بن، ب راستی نه و کاره کی زیده کرتیه و ریکا وی پیسه ریکه. ﴿۳۳﴾ و نه و نه فسا خودی کوشتنا وی حه رامکری ژ بلی هندئ ب بهر تولی بیته فیخستن، نه کوژن، و هه ر که سی بی غال و

غهره ز بیته کوشتن، فیجا ب راستی مه دهسته لانا داییه خوینوهر گری وی، فیجا بلا ژ تخویان نه بوریث [کو ئیکی دی بکوژیث یان پشتی کوشتنی کاره کی دی لی بکهت]، و خودی نه و دهسته لات دایییی و هاریکاری بو کری. ﴿۳۴﴾ و نیزیکی مالی سیوی نه بن، نه گهر ب باشتین ریک نه بیت [کو پی مالی وی بهاریزی و شول پی بکه ی] هه تا بالغ و ئاقل نه بن، و په یانا خو ب جه بین، ب راستی پسپار په یانی دئی هه وه بیته کرن. ﴿۳۵﴾ و بیقانی ب دورستی [بی کیماسی] بیقن نه گهر هه وه بیقن کر، و ب ترازیا راست و دورست بکشن، نه فیه بو هه وه چیتره و دو بهایکه کا باشته ره. ﴿۳۶﴾ و تشتی تو چو ژنی نه زانی ل دویف نه چه، ب راستی مروف ژ گوهر و چاف و دلی خو بهر برسه. ﴿۳۷﴾ ب شاهی و مه زنا تی ل سهر نه ردی ب ریشه نه چه، ب راستی تو ب چونا خو نه شتی نه ردی کون بکه ی و بکه لیشتی، و تو ب در یزییی زی ناگه هییه چایان. ﴿۳۸﴾ نه فیه هه می [کریاریت بوری ییت خودی فهر مانا مه ب نه کرنا وان کری]، کرنا وان هه مییان ل دهف خودایی ته گونه هه.

﴿۳۹﴾ ۞ هُوَ [مه خسه د ټه و برياريت برين ژ گوتنا خودی] ۞ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ۞ هه تافى ټايه ټي [هنده ک ژ وان حیکمه تانه ټه ویت خودایى ته ب وه حی بو ته هنارتین، و چو په رستیان د گهل خودی نه گره ټه گهر وه بکې]، دى شهر مزار و دوير ټيخستى ژ دلوفانييا خودی بو جه هغه مې ټييه هافيتن. ﴿۴۰﴾ ۞ فَيَجِأُ ټه رى خودایى هه وه کور خو سه ر بو هه وه ټيخستن، و بو خو ژ ملياکه تان کچ دانان؟! ب راستى هوين ټاخفتنه کا گه له ک مه زن [د کر ټي و نه جوانييا خودا] دکهن، [وهختى هوين خو ب قه در تر ديبين و کوران بو خو ددانن، و ټه ویت هه وه نه ټين کو کچن بو خودی دټيخن]. ﴿۴۱﴾ ۞ ب راستى مه دوباره و ب دريژى و ب گه له پنگان [به لگه و نمونه] د ټي قور ټانيدا ټينايينه، دا بيرا خو بينن، به لى [دوباره کړن و دريژى ټينانا فان نيشانان] ژ بى دوير که فتن ژ هه قيسى چو يى دى ل وان زيده ناکه ت. ﴿۴۲﴾ ۞ بيزه ټه گهر د گهل خودی هنده ک په رستيتيت دى هه بانه هه وه کى ټه و ديتون، دا بزافى کهن ب ريکه کى خو ټيزيکى خودانى عهر شى

بکهن [يان ژى دا بزافى کهن ل سهر خودانى عهر شى زال بين هه وه کى هه مى خویندکار د دنيا ييدا فى کارى دکهن]. ﴿۴۳﴾ ۞ خودى يى پاک و پاقر و زيده بلنده ژ وى يا ټه و ديتون. ﴿۴۴﴾ ۞ و هه ر حه فت ټه سمان و ټه رد و هندى تيدا هه مى خودى ژ کيماسيان پاقر دکهن، و چو تشت نين سوپاسييا خودى ب پاقرى نه کهن، به لى هوين ته سبيحا وان ټيناکه هن، ب راستى خودى له زى ل جزايى ناکه ت و يى گونه ه ژ يبه وه. ﴿۴۵﴾ ۞ و هه ر وهختى تو قور ټانى دخوينى، ټم په رديه کى د نا قبه راته و ټه ویت باوهر يى ب ټاخره ټي نه بين ددانين [کو قور ټانى ټينه گه هن]. ﴿۴۶﴾ ۞ و مه په رده ل سهر دليت وان يت دانايين دا قور ټانى ټينه گه هن، و مه گراني يا ټيخستيه د گو هيت واند [کو گول قور ټانى نه بن]، و هه ر وهختى د قور ټانيدا ته نافي خودايى خو ب يه کتايى ټينا [ته گوت خودايى من تاك و ته نايه، و بى هه فال و هوگر و هه فېشکه]، پشتا خو دده نه ته و دره فن [دا گولى نه بن خودى ټيکه]. ﴿۴۷﴾ ۞ ټم چيتر دزائين کا بوچى ټه و گوهداريا ته دکهن وهختى ټه و گوهداريا ته دکهن، [گوهداريا ته دکهن بو ترانه کړنى ته و قور ټانى] و [ديسا] مه چيتر ټانگه هر ژى هه يه وهختى پسته پستى دکهن، و ده ټي خو دبه نه بهر گو هيت ټيکدو، وهختى سته مکار ديتون: ټه وى هوين ل دويش دچن مروفه کى سپره ليکرى و عه قلچوي پيغه تر نينه. ﴿۴۸﴾ ۞ بهر ټي خو بد ټي کا چاوا ټه و نمونه يان بو ته دئين [ديتون: ساحره، شاعر و هه لبه ستفانه، دينه... هند]، و ټه و [ب فان بى به ختيان] گو مړا و بهرزه بوون، و نه شين ريکا هه قيسى بگرن [يان ب سهر چور يکان هه لئان د بهر ټه قل بن، کو بشين پى تانان د ته بقوتن]. ﴿۴۹﴾ ۞ و گوتن ټه رى ټه گهر ټم بوينه هه ستى و هه لومړيايين و پرت و به لافه بوويين، جاره کا دى دى زيندى بينه فقه و بينه مروفه کى نوى.

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
آخَرَ فَتَأْتِيَ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ۝ أَفَأَصْحَابُ رُبُكُم
يَأْتِينَكَ وَيَخْلُصُونَ مِنَ الْمَلَكِ إِنَّمَا أَنْتُمْ تُقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ۝
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ۝
قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَآتَوْا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ۝
سُبْحَنَهُ وَعَلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ۝ سُبْحَنَهُ لِمَا السَّمَوَاتُ
السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا أَلَيْسَ بِيَحْمَدِهِ وَلَكِنْ
لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا حَلِيمًا عَفُورًا ۝ وَلَئِنْ أَقْرَأْتَ
الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا
مَسْتُورًا ۝ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ
وَقْرًا وَإِذَا ذُكِّرْتُمْ بَكَتُمْ فِي الْقُرْآنِ وَحَسْرَةً وَلَئِنْ أُنذِرْتُمْ ثُمَّ
لَنْ تُؤْمِنُوا ۝ إِنَّمَا يَسْتَسْمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ يُخَوَّلُونَ
إِذْ يَقُولُ الْأَطْلَافُ مِنْ تَحْتِ الْوُجُوهِ وَالرِّجَالُ مَسْحُورًا ۝ انْظُرْ
كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ۝
وَقَالُوا آءِذَا كُنَّا عِظْمًا وُفُفًا إِنَّا لَأَنبِعُوثُنَّ فَخَلَقًا جَدِيدًا ۝

الْمَلِكِ

﴿٥٠﴾ [هه ی موحه مه د] بئره: هوین بنه بهر یان
 ناسن. ﴿٥١﴾ یان ژ ی هه ر تشته کی دی یی کو هوین
 د دلی خو دا مه زتر (ب زه مه تر) دببن [هوین بنه
 چ، بنه نه و، هه ر پستی مرنی دئ ساخ بنه فه]، فئجا
 نه و دئ بیژن: کی دئ مه زفرینته فه [پستی نه م پویج
 دببن] بئره: نه و دئ هه وه زفرینته فه نه وئ هوین جارا
 ئیکی چی کرین، نه و دئ سه ری خو [بو ترانه پیکرنی]
 ل ته هه زینن و دئ بیژن: نه فه که نگیه، بئره: دبیت
 یا نیزیك بیت. ﴿٥٢﴾ پوژا گازی هه وه دکه ت [داژ
 گوران راببن]، و فئجا هوین دئ ب سوپاسیا و یفه
 بهر سقی دن [وژ گوران دئ رابن و دئ بهر ب مه بدانا
 جه شریقه چن]، و هوین دئ هه رکه ن ژ ده مه کی
 کیم بیقه تر هوین د گوریدا نه مایینه. ﴿٥٣﴾ [هه ی
 موحه مه د] بئره بهنده ییت من [خودان باوه ران]
 وهختی [دگهل هه فپشک چیکه ران] دناخفن، بلا
 باشرین ناخفتنی بکه ن، ب راستی شهیتان [ب ریکا
 ناخفتنی پره ق و زفر] خرابیی دئیخیته دناقه را و اندا،
 ب راستی شهیتان بو مروقی دژمنه کی ناشکه رایه.

﴿٥٤﴾ خودایی هه وه، هه وه چیتر دنبا سیت، نه گه ر بقیث دئ دلوفانیی ب هه وه بهت، و نه گه ر بقیث دئ
 هه وه ئیزادهت، و مه تو نه هه رتی دا تول سه ر وان بییه زیره فان و بهریرس [کو ب کوته کی وان بینیه سه ر
 ئیمانی]. ﴿٥٥﴾ و خودایی ته ب وان ییت دهر د و نه سماناندا هه ین زاناره [اکینه و کا چاوان و هه رئیک
 هئزایی چیه؟] و ب راستی مه هنده ک پیغه مبه ر ییت ب قه در تر ئیخستین ژ هنده کیت دی، و زه بوور مه یا
 داییه داوودی. ﴿٥٦﴾ [هه ی موحه مه د] بئره [موشرکان] کا گازی وان بکه ن نه ویت هه وه هه ر ذکر کو نه و
 خودینه ژ بلی خودی [بلا هاریکاریا هه وه بکه ن]، نی نه و نه شین چو زینانی ل سه ر هه وه راکه ن یان ژ هه وه
 فه گو هئزن بو هنده کیت دی. ﴿٥٧﴾ نه ویت نه و [موشرک] دپه ریسن [و بو خو خودا حسیب کرین وه کی
 ملیاکه ت و مروف و نه جه یان]، کا کی ژ وان پتر نیزیکی خودییه، نه ها نه و دا بگه هه رازیوونا خودایی خو
 بو خو ل ریکان دگه رن، و ب په رستنا خودی دلوفانییا وی دخوازان و ژ ئیزا وی دترسن، ب راستی ئیزایا
 خودایی ته گه له کا گرانه، هه می ژئی دترسن و خو ژئی دپاریزن. ﴿٥٨﴾ نینه گونده ک [ژ گوندیت گاوران یان
 گونده کاران] نه گه ر نه م به ری پوژا قیامه تی دهیلاک نه به ین یان ژ ی بهر هنگاری ئیزایه کا دژوار نه که ین، نه فه
 دکتبیدا [ده پی پارستیدا (له وحی مه حفوز)] یا نفیسیه.

وَمَا مَنَعَنَا اَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ اِلَّا اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُونَ
وَءَاتَيْنَا مُوسَى الْاَتَاةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
اِلَّا تَخْوِيفًا ۝ وَاذْقُنَاكَ اِنْ رَّبَّكَ اَحَاطَ بِالْاِنْسَانِ وَمَا جَعَلْنَا
الرُّءُيَا اِلَّا اَرْنَبَكَ اِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةُ الْمَعْلُومَةُ
فِي الْقُرْءَانِ وَنُحُوفُهُمْ قَمَازٌ يَبْزُدُهُمْ اِلَّا طَعْنًا كِبَرًا ۝
وَاذْقُنَا لِمَلَأْنَاهُكَ اَسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلِسَ
قَالَ اَسْجُدْ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ۝ قَالَ اَنْزَلْنَاهُ هَذَا الَّذِي
كَرِهْتَ عَلَى لِبَنٍ اٰخَرْتَنِي اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَاحْتَبِرَكَ ۝
ذُرِّيَّتَهُ اِلَّا قَلِيلًا ۝ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنِ
جَهَنَّمَ جَزَاءُ وَاُكْرَهَةٍ مَوْفُورًا ۝ وَاَسْتَفِزُّ زَمِنًا اَسْتَطَعْتُ
مِنْهُمْ يَصْمُونَكَ وَاجْلِبْ عَلَيْهِم بِخَبْرِكَ وَرَاجِلِكَ وَسَارِكُهُمْ
فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَعِذَّهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ اِلَّا
غُرُورًا ۝ اِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ وَكَفَى
بِرَبِّكَ وَكِيلًا ۝ رَبُّكُمْ الَّذِي يُرْسِلُ السُّحُبَ لَكُمْ اَلَيْسَ لَكُمْ
اَلْبَحْرُ الْمُبْتَدِئُ مِنْ قَبْلِهِ اِنَّهٗ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ۝

﴿۵۹﴾ چو تشت نه‌بوو ریگر ئەم موعجیزەیان [هەر وەکی خەلکی مەکەهی ژ تە دخوازان کو تو سەفایی بۆ بکەیه زیر و چاییت مەکەهی ژ وان دویریخی] بەئزین، ئەو نەیت، ییت بەری وان موعجیزە مە بۆ ھنارتن و باوهری پی نەئنان و درەو دانان [ئێجا مە بەرئاتف کرن، نەکو ئەفە ژێ وەکی وان بکەن و وەکی وان ھێزایی ئاتافەکی بین] و مە حیشتەر دا [سەموود] [ملەتی صالح پیغەمبەر وەک موعجیزەیک] [نیشانەکا رۆنکەر، ئێجا وان سەتم ل خو کر] [و خو بەرھنگاری ئیزایی کر چونکی وان گوھی خو نەدا صالحی و حیشتەر کوشت] و ئەم موعجیزەیان ناھتیرین ئەگەر بۆ ترساندنێ نەبن.

﴿۶۰﴾ و بینە بیرا خو وەختی مە گۆتییە تە، ب راستی خودایی تە ب دورستی دەستھەلات ل سەر ھەمی مرقۇان ھەب [و ھەمی ییت د بن دەستی ویشە]، و ئەو دیتنا مە ب تە [شەفا میعراجی] [چۆنا تە بۆ ئەسمانان] [دایییە دیتنی، مە ب تە نەددا دیتنی ئەگەر بۆ جەرباندنا خەلکی نەبایە] [کا دئی چاوا سەرەدەرایی

د گەل فی رویدانا عتیکیە کەن]. و دارا لەعەت لی کری د قورائیدا ھاتی [کو دارا زەقوومییە] مە نەئنیاییە ئەگەر ژ بەر جەرباندنا مرقۇان نەیت. و ئەم وان [ب بەلگە و نیشان و موعجیزەییەت ئاشکەرا کو وان راوەستین و پاشقە بەن] [دترسین، بەلی ئەف ترساندنە چول وان زیدەناکەت ژ بلی زیدە سەرداچۆنی].

﴿۶۱﴾ و وەختی مە گۆتییە ملیاکەتان بۆ ئادەمی ھەر نە سوجدەیی [سوجدەیا ریزگرتنی نەیا بەرستنی] ھەمییان سوجدە بر [ئبلیس] تی نەیت، گۆت: ئەز چاوا سوجدەیی بۆ وی بێم، ئەوئی تە ژ ھەریسی چیکری؟!

﴿۶۲﴾ [شەیتانی] گۆت: کا بۆ من بیژە، ئەف تە قەدری وی ب سەری من ئیختی، و ئەز ب خو ژ وی ب قەدرتر، ب راستی ئەگەر تو من ھەتا رۆزا قیامەتی بەلی دئی ب سەر دویندەھا ویدا گرم، و د سەردا بەم و دئی رە و رویشالیت باشیی ژ ناف وان ھەلکیشم، کیمەک ژ وان تی نەبن [ئەو ژێ ئەون ییت خودی پارسین ب گۆت نا خو] [اِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ]، ئانکو ب راستی بەندەییەت من تە چو دەستھەلات ل سەر وان نینە.

﴿۶۳﴾ [خودی] گۆت: ھەرە [ئەفە مە تو ھیلائی و یا تە پی چی بیت بکە]، ئێجا ھەر کەسی گوھی خو بدەتە تە و ب دویف تە بکەفیت، دۆژەھ جزایی ھەو ھەمییانە کو جزایەکی تەمە.

﴿۶۴﴾ ھەچی تە شیبایی ژ وان، ب گازییا خو بئارینە و د سەردا بە، و ب سویار و پەیبایت خو قەگازی وان بکە، و د مال و زاروکیەت واندا پشکدار بە، و سۆز و پەیانان بەدە وان، و شەیتان ژ خاپاندنی پیقەتر چو نادەتە وان.

﴿۶۵﴾ ب راستی بەندەییەت من [ییت پارێز کار و راستکار] تە چو دەستھەلات ل سەر وان نینە، بەسی وانە خودایی تە بۆ وان زیرەفان و پشەقان بیت.

﴿۶۶﴾ [گەلی مرقۇان] خودایی ھەو ئەو ھەمی ب ساناهی و ھیدی گەمییان دەربیاندا دبەت، دا ھوین ل دویف خیر و کەرەما وی بگەرن [ئانکو دا ھوین داخوازا قازانجی بازار گانیی بکەن]، ب راستی خودی بۆ ھەو ھەمی دلۆفانە.

﴿۶۷﴾ و نه گهر نه خوښه په ك د دهر يايځدا بگه هپته هه وه،
 فتيجا نه وپت هوين ژ بلى خودى دهر يسن و هه وارى
 بؤ دبهن، ژ بيرا هه وه دچن و خودى ب تنى دمپته
 ل بيرا هه وه [ژ خودى پيغه تر هوين كه سى نابنن
 د هانا هه وه بهيت، و هه وه رزگار بكهت]، فتيجا
 وهختى هوين رزگار كړن و بر نه ديمى هه وه روپى
 خو ژ باوهر يى وهر گپرا [و دزفر نه سهر تيك و دوبا
 خو كو بهر ستن بوتانه]، و ب راستى مروف يى نه
 شو كورداره، بؤ نيمه تيت خودى نائينته بهر چا فتي
 خو. ﴿۶۸﴾ نه رى هوين پشت راست بوون كو خودى
 هه ول په خى ديمى د نه رديد انا بهت خواري، يان رى
 هور بهايه كى ب بهر شيشك ب سهر هه وه د نائينت،
 پاشى هوين كه سى نه بينن خو ل هه وه بكه ته خودان،
 و ب كاروباريت هه وه رابيت و هه وه ژيزا يا خودى
 بپاريزيت. ﴿۶۹﴾ يان رى هوين تيمن بوون كو جاره كا
 دى خودى هه وه نازفرينته هه دهر يايى و بايه كى ب هيز
 كو هه ر تشتى بكه فتيه بهر بهت و باقيريت ب سهر
 هه وه د نائينت، ژ بهر گاوريا هه وه [يان چا فتيقا

الجزء

وَإِذَا مَسَّكَ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُو إِلَّا إِلَهًا فَلَمَّا
 تَجَدَّدَ إِلَى الْبَرِّ اغْرَضْتَهُ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمْسَمْتُمْ
 أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ
 لَا يَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمْسَمْتُمْ أَنْ يَعْبُدُكُمْ فِيهِ تَارَةً
 أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ
 ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْهَا نَهْيَةً يُبْعَاثُ ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي
 آدَمَ وَجَعَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ رِزْقَهُمْ مِمَّا أَلْطَمْنَاهُمْ
 وَقَضَيْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّا خَلَقْنَا تَهْضِيلًا ﴿٧٠﴾ وَمِنْ دَعْوَاهُمْ
 كُلُّ نَأْسٍ بِأَمْنِهِمْ فَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِمْ عَلَيْهِمْ وَأَوَّلَتْكَ
 بَقَرَةً وَنَاسٍ لَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ قِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَنْ كَانَ
 فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِنْ
 كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ
 عَلَيْنَا غَيْرَةً وَإِذَا لَا تُحْدِثُكَ حِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَا أَنْ تَبَشِّرَكَ
 لَقَدْ كِدْتَ تَرْكُنَ إِلَيْهِمْ ضَغَلًا ﴿٧٤﴾ إِذَا لَدَقَّكَ ضَعْفَ
 الْحَيَوةِ وَضَعْفَ الْمَمَاتِ مُرًّا لَا تَجِدُكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

هه وه] هه وه بخه ندقنيت، پاشى هوين كه سى نه بينن تو لا هه وه ژ مه بخوازيت. ﴿۷۰﴾ و ب راستى مه
 دوينده ها ناده مى ييت ب ريز و رويمهت ئيخستن، و مه نه د ديمى و نافيدها ييت هه لگرتين و گپراندين
 [نانكو مه شيانا دايبه هه وه، هوين ب پيان و ده واران و گه ميان و ناله تيت دى قوبناخت دريژ برن]،
 و رزقى پاك و پاقر مه دا وان، و مه نه د ب سهر گه لك چيكر ييت خو ئيخستن و ب قه در تر لى كړن.
 ﴿۷۱﴾ [بؤ مله تنى خو بيژه: رورژا نه م گازى هه مى مرو فان دكه ين هه ر تيك ب پيشيى خو ف] [خودا تيت
 ته وراتى ب ته وراتى، و ييت ئنجلى ب ئنجلى، و ييت قورثانى ب قورثانى، يان رى ب پيغه مبه ريت
 خو ف يان رى ب كتيبا كاروباريت خو ف]، فتيجا هه ر كه سى كتيبا وى ب ده ستي راستى بؤ بينه دان، نه ف
 دى كتيبا خو خونين و ته مه تي ده زيبى پشته بهر كى قه سپى سته م ل وان نائينه كړن [كو خير هكا وان كيم بيت
 يان گونه هه ك ل سهر وان زنده بيت]. ﴿۷۲﴾ نه وى دق دنيايځدا يى كوره بيت [دلنارى بيت و هه قيبى
 نه بينيت]، نه د داخره تيده رى يى كوره به و گوماره رى [و نائينه راسته ريكړن بؤ ريكار رزگار بوونى].
 ﴿۷۳﴾ و چو نه مابوو هه فېشك چيكر (موشرك) دا ته د سهر دا بهن، و ته خاينن ژ وى و هحييا مه بؤ ته
 هنارتى، دا تو ژبلى وى و هحييا مه بؤ ته هنارتى ب سهر مه ف نه، نه هانگى، دا ته بؤ خو كنه دؤ ست
 و هه قال. ﴿۷۴﴾ و نه گهر مه تو پرانه گرتباى و نه پارستابى، نيزيك بوو تو دا پيچه كى ب په خى وانه چى.
 ﴿۷۵﴾ فتيجا نه گهر ته وهر بايه [و ته گو هى خو دابايه وان]، نه د دا ته دوقات دنيايى و داخره تيده ب بهر ريزا
 ئيخين، پاشى ته بؤ خو كه س نه دديت پشته فانييا ته بكهت، و دهستان بؤ ته ل سهر مه بهلنيت.

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا
وَإِذَا لَا يَلْبِثُونَ خَلْقَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا
قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَفَمِنَ
الضَّلَوةِ لِيُؤْثِرَ لَكَ الشَّمْسُ إِلَى عَسَاقِ اللَّيْلِ وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ
إِنْ قُرْءَاتِ الْفَجْرِ كَرَاتٍ مَشْهُودَاتٍ ﴿٧٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ
بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَخْمُودًا ﴿٧٩﴾
وَقُلْ رَبِّ ادْخُلْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مَخْرَجَ صِدْقٍ
وَأَجْعَلْ لِي مِنْ أَلَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ
الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُزِّلَ مِنَ الْقُرْءَانِ آيَاتٌ
شَفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾
وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَسَى آيَاتِنَا هُوَ وَإِذْ أَنَسَتْهُ
الشُّرُكُ أَنْ يُؤْتِيَ سَاعَةً قُلْ كُلُّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِرَاتِهِ فَمَن يُكَفِّرُ عَنْهُ
يَمُنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا ﴿٨٣﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ
أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٤﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
بِالَّذِي أُوحِيَآ إِلَيْكَ ثُمَّ لَجِدْكَ مِنْهُمْ عَلَىٰ عِتْيَا وَكَيْلًا ﴿٨٥﴾

﴿۷۶﴾ و چو نه مابوو داب دژ منابسیا خو ته عیجز و
ته نگاف کهن، دا ته ژ مه که هی دهر ییخن [و نه گهر وان
نه که کربایه و وان تو دهر ییخستایی]، هنگی پستی
ته، نه و ژ دهمه کی کیم پیغه تر نه دمان. ﴿۷۷﴾ نه که
ریکا مهیه د گهل پیغه مبه ریست مه، نه ویت مه بهری
ته هنارتین [کو هم وی مله تی بهرئاتاف کهین نه وی
پیغه مبه ری خو ژ ناف خو دهر دئیخت]، و تو چو
گوهورینی بو ریکا مه [فی] نایینی. ﴿۷۸﴾ وهختی
روژ ل نیفا نه سانی وهر دگریت هه تا شه فتاریسی تو
نفیژان بکه، و نفیژا سپیدی ژ بیر نه که [نفیژا سپیدی
ب قورئانی هاته ب نافکرن چونکی قورئان ب دریزی
ل سهر دئیته خواندن]، چونکی ب راستی نفیژا
سپیده بییان ملیاکهت ل سهر شاهدن [ب شهف و
روژ تیدا حازر دهن، و خو تیدا پتک دگوهورن، فیجا
ههر دو جوین ل سهر دهنه شاهد]. ﴿۷۹﴾ وهخته کی
ژ شهفی، رابه نفیژان ب قورئانی بکه [نانکو قورئانی
تیدا بخوینه] کو فهرزه کا زیدهیه [ل سهر هر
پینج نفیژان] بو ته ب تنی، دا خودایی ته ب وان
نفیژان ته بگه هینیه جهی به سنکری [نهو جهی سوپاسییا ته تیدا دئیته کرن روژا مه هدره مه زن دهی].

﴿۸۰﴾ بیژه: خودیو ههر کاروباره کی هه بیت ب پهنگه کی تو پی رازی، ب من بده کرن و من بکه دناقدا،
و ههر کاروباره کی هه بیت ب پهنگه کی تو پی رازی من ژئ دهر بیخه، و تو ژ دهف خو من ب هیژ بیخه
و هاریکارییا من بکه. ﴿۸۱﴾ بیژه: ههقی و ئیسلام و نهو ژفانی خودی ب سهرکه فتنا وان دایی هات، و
بویچی و شیرک چو نه ما، ب راستی بویچی و شیرک ههر یا چویسیه. ﴿۸۲﴾ و هم هنده ک نایهت و سورته تان
ژ قورئانی دئینه خوارئ، دهرمان و دلوقانینه بو خودان باوهران، و ژ زانی پیغه تر ل سته مکاران زیده ناکهن.
﴿۸۳﴾ و ههر وهخته کی مه که رهم و نیعمهت د گهل مروقی کر، رویی خو وهر گپرا [ژ بیرئینان و سوپاسییا
خودی]، و ژ مه زانی خو [ژ مه] دویر ییخست، و ههر وهختی نه خوشیه کی هنگافت گله ک بی هیفی
دبیت. ﴿۸۴﴾ هه ی موحه مه د بیژه: ههر تیک وه کی خو [کایی چاوایه وه سا] کار دکهت، فیجا خودایی
هه وه چتر دزانیست کا کی راسته ریتره. ﴿۸۵﴾ و نهو پسارارو حی ژ ته دکهن [کا چیه؟] بیژه: روح ژ کارئ
خودایی منه [نانکو نهو ب تنی و ب دورستاهی دزانیست کا چیه]، و ژ کیمه کا زانی پیغه تر بو هه وه نه هاتیسه
دان. ﴿۸۶﴾ و ب سویند نه گهر مه قیابایه، نهو قورئانا مه بو ته هنارتی دا ژ سهر دلی ته بهین، و پاشی ته بو
خو کهس نه ددیت پشته فانیسیا ته بکهت.

﴿۸۷﴾ به لئی مه نه شه، ژ دلوقانیا خودایی ته، بو ته نه فیاییه [کوئهم ژ سهر دلی ته راکه یں و ژ بیرا ته به یں]، ب راستی کهره ما خودی ل سهر ته گه له که. ﴿۸۸﴾ بیژه: ب سویند نه گهر مروژ و نه جنه هه می پیکشه کو م بین کوئه و قورئانه کا وه کی فی قورئانی بین، نه شین وه کی وئ بینن خو نه گهر هه می بو ئیکدو پشته فان و هاریکار زی بن. ﴿۸۹﴾ و ب راستی مه بو مروژان هه می نمونه، و گه له ک جاران و ب ریکت جودا جودا، د فی قورئانیدا ییت ئینابین، به لی بارایتر ژ مروژان ریکا رازی نه بوون و ئینکاری گرتن. ﴿۹۰﴾ و گوئن: قه ده م باوهریی ب ته نائین هه تا تو کانیه کی بو مه ژ نه ردی دهر نه تیخی. ﴿۹۱﴾ یان زی جنیکه کا دارقه سپان و میویت تری ته هه بیت، فیجا تورویاران دناقراده ریخی و دینرا به ی. ﴿۹۲﴾ یان زی نه سانی پرت پرت ب سهر مه دا بینی هه وه کی تو دینزی، یان زی تو خودی و ملیاکه تان بین و نه م بینن. ﴿۹۳﴾ یان زی ته خانیه ک ژ زیری هه بیت، یان زی بچییه نه سنانان، خو تو بچییه نه سنانان زی

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ۖ قُلْ لَّيْنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذِهِ الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ ۚ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ۚ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذِهِ الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ۚ وَقَالُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ۚ أَوْ تُكُونُ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ خَيْلٍ وَعَسَىٰ فَتُمْجِرَ الْأَنْهَارُ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ۚ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتْ عَلَيْنَا مِثْقَالَ أُوتَانٍ ۚ قَالَ اللَّهُ وَالْمَلَكُ جَمْعٌ قَبِيلًا ۚ أَوْ يَكُونُ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرِفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَن نُّؤْمِنَ بِرُؤْيَاكَ حَتَّىٰ نُزِلَ عَلَيْنَا كِتَابٌ نَّقْرُؤُهُ ۚ قُلْ مُبَحَّانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ۚ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَن قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ۚ قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مِثْلُكَ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ۚ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ أَنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ خَيْرًا بِصِيرًا ۚ

دیساهم باوهریی ب ته نائین، هه تا تو کتیه کی بو مه نه ئینی کوئهم بخوینن [و بیته شاهد و به لکه ل سهر پیغه مبه راتیا ته]، بیژه: پاک و پاقری بو خودایی من بیت، ما نه ز چمه ژ مروقه کی پیغه مبه ریغه تر. ﴿۹۴﴾ و چو تشان مروژ [مه خسه ده لکی مه که هی] پستی هاتنا راسته ریپی ژ باوهریی نه دا پاش، نه و نه بیت [ژ نه زانین] دگوئن: نه ری خودی مروقه ک، پیغه مبه ر هتار تیه؟! ﴿۹۵﴾ بیژه: نه گهر خه لکی نه ردی ملیاکه تان، و وه کی هه وه ب ساناهی ل سهر نه ردی هاتن و چو کرانه، دا نه م زی ملیاکه ته کی پیغه مبه ر ژ نه سنانان بو وان هنزین. ﴿۹۶﴾ بیژه: به سی منه خودی دناقه را من و هه و هه شاده یی ل سهر پیغه مبه رینیا من بده ت، ب راستی نه و شاره زا و بینه ری به نده ییت خو په.

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَعَلًا لَمْ يَحْدَمْهُ وَمَنْ يَضِلْ فَلَنْ يُجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ
 مِنْ دُونِهِ وَيَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عَذَابًا وَبُكَيًا
 وَضُمًّا مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿١٧﴾
 ذَلِكَ جَزَاءُ الْوَهْمِ بَأْتُهُمْ كُفْرًا وَبَتَاتِنًا وَقَالُوا أَأَإِنَّا عِظْمًا
 وَرُفَاتًا أَلَمْ نَعْبُدْكَ خَلْقًا حَدِيدًا ﴿١٨﴾ أَوْ أَنْتَ بَرٌّ وَأَنْ أَلَهُ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
 وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَإِنِ الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿١٩﴾
 قُلْ لَوْ أَنَّكُمْ تَعْلَمُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
 الْإِنْفَاقِ وَكَأَنَّ الْإِنْسَانَ قَسُورًا ﴿٢٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
 ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَمَسَّ عَلَىٰ يَدَيْهِ إِسْرَءِيلُ إِذْ جَاءَهُ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ
 إِنِّي لَا أَطْنُكَ يَمْوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿٢١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ
 هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَآئِرٍ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ
 يَفْرَحُونَ مِنْهُورًا ﴿٢٢﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَقِرَهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
 فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ﴿٢٣﴾ وَقُلْنَا مَنْ بَعْدَهُ لَيَبَيِّنَنَّ
 أَسْكَوْنَا الْأَرْضَ إِذَا جَاءَ وَعَدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿٢٤﴾

الجزء

﴿٩٧﴾ و ئەوئى خودئى راسته پرى بکەت، ئەوه بئى
 راسته پىکرى، و هەر کەسى خودئى [ژ بهر کار و
 کربارىت وى] وى گومرا و بهرزه بکەت، ئىنجا ژ
 بلى خودئى تو چو هارىکاران بۆ نايىنى، و ئەم رۆژا
 قيامه تئى دئى وان ل سەر سەر و چافان کۆره و کەر و
 لال کۆمکەين، و جهئى وان دۆژهه و هەر وهختى
 گورپىا وئى داهات، ئەم گورپى و سۆتئى لئى زىده
 دکەين. ﴿٩٨﴾ ئەفه جزائى وانه چونكى وان باوهرى
 ب نیشان و بهلگه بئيت مه نه دئيان [و باوهر نه دکرن
 دئى رابنه فه] و دکۆتن: ئهرئى ئەگەر ئەم بووینه
 ههستى و ئاخ، جاره کا دى دئى زىندى بینه فه کو
 بینه چىکرىه کئى نوئى. ﴿٩٩﴾ ئهرئى مائه و نايىن ب
 راستى ئەو خودايى ئهرد و ئەسهانان چىکرىن [ئەفى
 بشئى فان ئهرد و ئەسهانان چىکەت]، دشئى وهكى
 وان [ژ مرقۆان] چىکەت، و وهختە بۆ وان [مرنا وان
 و رابوونا وان ژ گۆران] بئى دانايى شک تئیدا نینه،
 بهلئى سته مکاران ژ رپکا گاوریى پئفه تر نه گرت.
 ﴿١٠٠﴾ [ههئى موحه مه د] بئژه: ئەگەر هوین خودائيت

گه نچینه و گه نجخانه بئيت کهره ما خودايى من بانه، هوین دا قهلسيى کەن [و هه وه نه ددا کەسى] ژ تر سا
 خلاسبوونا وئى، نئى مرقوف گه له کئى چرویک و چاقرسيایيه. ﴿١٠١﴾ و ب راستى مه نه هه موعجيزه بئيت
 ئاشکهره دانه مووسايى، ئىنجا پسيارا ئسرائیلیيان بکه وهختى ئەف موعجيزه بۆ هاتين [دا بۆ هه مى جوھييان
 راستىا فى تشئى پئغه مبهرى گۆتى ديار ببيت، و ل سەر خو ببنه شاهد]، ئىنجا فیرعه ونى گۆتى: ههئى
 مووسائەز و ساهزر دکەم تو بئى سئره لئىکرى و ئەقلچۆيى. ﴿١٠٢﴾ [مووسايى] گۆت: ب راستى تو درانى
 ئەف موعجيزه بئيت بۆ من هاتين کو نیشان و بهلگه بئيت ئاشکهرانه، ژ خودايى ئهرد و ئەسهانان پئفه تر
 کەسى دئى نه ئينايينه خواری، و ب راستى ههئى فیرعه ون ئەز ته هيلاکچۆيى دببنم. ﴿١٠٣﴾ و فیرعه ونى قيا
 [ئسرائیلیيان] ژ مسرى دهر بئخيت و وان ته نگاف بکەت، ئىنجا مه تهو و هندى دگهل، هه مى [د دهر يايىدا]
 خه ندقاندن. ﴿١٠٤﴾ و پشئى قئى مه گۆته ئسرائیلیيان ل وئى ئهردى ئاکنجى بين [ئەوئى فیرعه ونى دقيا هه وه
 ژئى دهر بئخيت]، ئىنجا ئەگەر وهختى رۆژا قيامه تئى هات، هه وه هه ميان پئکفه دئى ئينين [ژ گۆران پراکەين،
 دا حوکوم د نابهرا هه وه دا بئته کرن].

﴿١٥٥﴾ و مه قورئان ب هه قییه ئیناییه خواری، [دا هه قییه و راستیی ئاشکهره بکته] و ب هه قییه یا هاتییه خواری، و مه تو نه هنارتی بۆ هندی نهیت بییه مزگینین و ئاگه هدارکهر. ﴿١٥٦﴾ و مه قورئان جودا جودا بۆ ته ئینا خواری تو هیدی هیدی بۆ خه لکی بخوینی، و مه پیچ پیچه [ل دویف بهرزه وهندیان] ئینا خواری. ﴿١٥٧﴾ بیژه: چ هوین باوهریی پی بینن یان پی نه ئینن، ب راستی ئه ویت زانین [ب قورئانی و ب هاتنا پیغه مبهری] بهری نوکه بۆ هاتی، گاڤا قورئان بۆ وان هاته خواندن، ب لهز دکه فنه سهر سهرو چاقیت خو، بۆ سوجه برنی. ﴿١٥٨﴾ و دیژن: پاک و باقری [ژ هه می کیماسیان] بۆ خودایی مه بیت، ب راستی بهیماننا خودایی مه دایی، هات. ﴿١٥٩﴾ و دکه فنه سهر سهرو چاقیت خو و سوجه یی دهن، و دکه نه گری و [خواندنا قورئانی] ترسا وان پتر لی دکته. ﴿١٦٠﴾ بیژه: چهز که ی ب ناڤی خودی گازی بکه، چهز که ی ب ناڤی دلۆڤان گازی بکه، ب کیز ناڤی گازی دکهن، گازی بکه، نی خودی باشناڤ ییت

نخذه

نخذه

و بِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَالْحَقِّ نَزْلًا وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٥٥﴾ وَقُرْآنًا قُرْآنًا لِّقُرْآنِهِ عَلَى النَّاسِ عَلَى مَكْتَبٍ وَنَزَّلْنَاهُ نَزْلًا قَلَمًا مُمْتَوًّا بِهِ ؕ وَلَا تَقُولُوا إِنَّا وَلَدْنَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ ؕ إِذَا سَأَلْتَهُمْ عَنِ الْخُرُوجِ لَدَقَّانِ سَجْدًا ۖ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ۖ وَيَخْرُجُونَ لَدَقَّانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿١٥٦﴾ قُلْ ادْعُوا اللَّهَ وَأَدْعُوا الرَّحْمَنَ ۚ إِنَّمَا تَدْعُوهُ بِأَسْمَاءٍ فَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا تَخَافُ مِنْهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۖ وَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ رِشْرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَفًى مِنَ الدَّلِيلِ وَكَبِيرٌ ذِكْرُهُ ﴿١٥٧﴾

سُورَةُ الْكَهْفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ۖ قَسَمًا لِّتُنذِرَ أُنَاسًا شَدِيدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۖ مَّا كُنَّا فِيهِ أَبَدًا ۖ وَيُبَذِّرُ الْذَرَّةَ قَالُوا أَنَّى يَجْمَعُ اللَّهُ ذُرِّيَّتَهُ وَلَدًا

ههین، و تو نفیژا خو ب دهنگی بلند نه که و دلی خودازی نه که [کو که سی گول دهنگی ته نهیت]، و ریکه کی بگه ده نافه را ههروکاندا بیت. ﴿١٦١﴾ و بیژه: پهسن و سویاسی هه می بۆ وی خودایی ئه وی چو زارۆک بۆ خو نه گرتن، و چو هه فیشک د مالداریییدا بۆ نهیی، و یی چو هاریکار و پشته فان ژ هه وجهیی بۆ نهیی، و وی ژ هه می کیم و کاسیان مهز نتر لی بکه [کو زارۆک یان هه فیشک یان پشته فان و هاریکار هه بن].

سُورَةُ كَهْفٍ

ل مه که هی هاتییه خواری (١٦٠) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سویاس و پهسن هه می بۆ وی خودایی، ئه وی قورئان بۆ بهندهیی خو ئیناییه خواری، و چو خواری و کیماسی نه کرییه تیدا. ﴿٢﴾ کتییه کاراست و بی جودایییه و پاریزانا کتییت بهری خویه، دا گاور و گونه هکاران ژ ئیراهه کا دژوار ترسینیت و مزگینیی بده ته خودان باوهران، ئه ویت کار و کرپارت قهنج دکهن، کو ب راستی خه لاته کی باش بۆ وان ههیه کو بهحه شته. ﴿٣﴾ و ههروهر دئ ناڤدا [د ناف بهحه شتیدا] مینن. ﴿٤﴾ و [دیسا] دئه وان، ئه ویت گوتین خودی زارۆکه کی بۆ خو گرتی [ژ ئیایی] بترسینیت.

مَالَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا يُلَاقِيَهُمْ كَذِبَتْ كَلِمَةُ تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿١﴾ فَلَعَلَّكَ بَعْثُ نَفْسِكَ بَيْنَ أَثَرِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِدِ الْاِحْدِيثِ اَسْفَا ﴿٢﴾ اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِينَةً لَهَا لِنُبْهِتُهُمْ اَنْهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٣﴾ وَاِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُثًا ﴿٤﴾ اَمْ حَسِبْتَ اَنْ اَصْحَبَ الْكُفْهِ وَالرَّقِيعِ كَانُوا مِنْ ءَايَاتِنَا عَجَبًا ﴿٥﴾ اِذَا وُيَ الْفِتْنَةُ اِلَى الْكُفْهِ فَقَالُوا رَبَّنَا اِنَّا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهِيَ لَنَا مِنْ اَمْرِ نَارِسَدًا ﴿٦﴾ فَصَرَّ نَاعِلًا ءَاذَانَهُمْ فِي الْكُفْهِ سَمِيزٍ عَدَدًا ﴿٧﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنُفْلِتَ اَيُّ الْاُجْرَبِزِ اَحْصَى لِمَا لَبِثُوا اَمَدًا ﴿٨﴾ تَحْنُ نَقْصُ عَلَيْكَ نَبَاهُمْ بِالْحَقِّ اِنْهُمْ رَفِئَةٌ اَمْشَوْا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿٩﴾ وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ اِذَا قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ اِنَّمَا لَقَدْ فُلْنَا اِذَا شَطَطًا ﴿١٠﴾ هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ ءَالِهَةٍ لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطٰنٍ بَيِّنٍ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ﴿١١﴾

79.

﴿۵﴾ نه ٿهو ونه باب و باپريت وان چوڙ هندی
 نوزانن، نه ٿه ٽاڻقنه ڪا مهزنه ڙ دهڻي وان دهر درڪه ڦيٽ،
 و نه وڙ دره وئي پيڻه تر نايڙن. **﴿۶﴾** ڦيجا تي ههيه توڙ
 خه م و ڪوڦانان خو بڪوڙي، ته گهر ٿو باوه ريبي ب
 ڦي ڦور ٿاني نه ٿينن. **﴿۷﴾** و ب راستي تڻي ل سهر
 ٿه ردي ههيه، مه يي بو ڪريه خه مل و جواني، دا
 وان (موڙ ٺان) بجهر پنين ڪا ڪي ڙ وان يي ڪار باشته.
﴿۸﴾ ب راستي هندی ل سهر ٿه ردي [ڙ خه مل و
 جواني يي و ههه ر تڻي ٿيڊا ڀوڙا دويماهيڪا دنيا يي]،
 دڻي ڪهينه ٽاخه ڪا رويت و ڀه وال و بي شينڪاتي.
﴿۹﴾ ٿه ري ته هزر ڪر [ههيه موچه مهه] ڪو خه لکي
 شڪه ڦتي و ڀه قيممي [ره قيم يان ناڻي وي چپياه يي
 شڪه ڦت لي، يان ٿه و نهاله ٿه ٺا شڪه ڦت ٿيڊا، يان
 ناڻي گوندي وانه، يان ناڻي وي ته حته بهري بو يي
 ناڻي وان ل سهر نڦيسي، و بارا پتر ڙ ته فسير زانان ل
 سهر ٿه ٺا دويماهيهيئه [ڙ نيشان و موعجيزه يي ته مه
 يي ته عه جيپيه [ٺانڪو هزر نه ڪه ٿه ڦه ڙ ههيه نيشان
 و موعجيزه يي ته مه عه جيپتره]. **﴿۱۰﴾** پيڙه وان، ده مي

وان گنج و لاوان خو گهاندییه شکهفتی، و وان گوت: خودیوو، تو دلوفانییه کی ژدهف خو ب مه ببه [لئاخره تی ل مه بپوره، و مه ئیمن بکه ژ نهیاران، و پرزی ل فئی دنیایی بده مه]، و فی کاری مه راست بکه رب ساناهی بیتخه. ﴿۱۱﴾ و دشکهفتیدا چهند قهدهر سال و زهمانان، مه پهرداخهوی ب سهر گوهیت وان دادا [کو وان گول چو نه بیت و ههر نفتی بمین]. ﴿۱۲﴾ پاشی مه ئەو ژ خهوی هشیار کرن، دا بزاین کاکای ژ ههر دو جویان دزایت، کائو چهند مایینه [ئفه ئیشاره ته کو ئەو ل سهر وختی مانا خه لکی شکهفتی د شکهفتیدا، دژیک جودا بوون]. ﴿۱۳﴾ ئەم سهر هاتیا وان ب دورستی بو ئەفه دگیرین، ب راستی ئەو هنده ک خورت و لاو بوون باوهری ب خودایی خو ئینابوون، و مه ژی پتر راسته پیکرن [و مه راگرتن و دلی وان موکو متر لی کر، کو خو ل بهر ههر نه خو شیه کاهه بیت بگرن]. ﴿۱۴﴾ و مه دلیت وان [ب سهر و راستی و راگرتنی] قاهیم کرن، و وختی [بهرا بهری خوندکاری] رابووین، و گوئین: خودایی مه، خودایی ئەرد و ئەسمانان، ژ بلی وی ئەم چو خودایی دی ناهه ریسین [و ئەگه ره مه ژ بلی وی ئیککی دی په رست] هنگی ب راستی ئەم ئاخفتنه کادویر ژ هه قیی دیژین. ﴿۱۵﴾ ئەفیت هه، مله تی مه [خه لکی باژیری مه] شوینا خودی، چهند په رستییه کیت دی دپه ریسن. کابلا نیسانه کائاشکه رال سهر خودایینییا وان بینن، ماکي ژ وی سته مکار ته یی دره وان ب ناخی خودی بکه ت؟

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيُعْلَمُوا أَنَّهُ وََعْدُ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ
السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ مِنْهُمْ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا
أَنبَأُوا عَلَيْهِمْ بُيُوتَنَا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ
عَلِمُوا عَلَى
أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ٢١ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ
رَابِعُهُمْ كُذِّبُوا وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كُذِّبُوا
وَنَحْنُ بَالِغُ الْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَاقِمْتُمْ كُذِّبُوا قُلْ رَبِّي
أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَاعِصِيَّتُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً
ظَهَرَ أَوْ لَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ٢٢ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ
إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ عَدَا ٢٣ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَادْكُرْ رَبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنَّ رَبِّي لِأَقْرَبٍ مِنْ هَذَا ارْتَدَّ ٢٤
وَلِيُثْبِتْ فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَارْدَاؤُا تِسْعًا ٢٥
قُلْ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لِيُثْبِتُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
يُبْصِرُ بِهِ وَأَسْمِعُ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ
فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ٢٦ وَأَنْزِلْ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ
رَبِّكَ لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ يَجْعَلَ مِنْ دُونِهِ مَلْتَحَدًا ٢٧

﴿٢١﴾ و هؤسا مه خه لك ب وان حه ساندن و ب سهر وان هه لكرن ده مي خه لكی د نافه را خؤدا جرهبړ و گهنگه شه ل سهر رابوونا پشتی مرئی دكرن، دا [ئهو خه لك] بزائن په يانا خودی [ب رابوونا پشتی مرئی] راسته و ههر دى ئيت، و شك و گؤمان د قيامه تيدا نينه [مه ئه و چاوا دخه و برن و هسا مه هشييار كرن]، دوى و هخيدا [وه ختى وان ئه و هؤسا ديتن، و ئه و ل پيش چافان مراندين] د ناف خؤدا جرهبړ دكرن، ئيجا هنده كان دگؤت: گونبه ته كى ل سهر وان ئافا بكه، خودايى وان چيتر دزانيت [ژ وان ئه و ئيت ب سهر وان هلبوويين و جرهبړى ل سهر وان دكه، كا ئه و كى بوون و كا كارى وان چ بوو]، و ئه و ئيت ب سهر وان هلبوويين گؤتن: ئه م دى مزگفته كى [ل بهر دهرى شكه فنى] ل سهر وان ئافا كه ين. ﴿٢٢﴾ ئه و ئيت به حسى وان كرين ژ جوهييان ل سهر و هختى پيغه مبه رى. دى بيژن: ئه و سى بوون، يى چارى سه يى وان بوو [و هنده كييت دى ژ وان ديژن: پينج بوون، يى شه شى سه يى وان بوو، هه ما ژ نك

خو و بى به لگه هو ديژن، [و هنده كييت دى ژ وان ديژن: ئه و حفت بوون و يى هشتى سه يى وان بوو، بيژه: خودايى من هه ژمارا وان چيتر دزانيت [كا ئه و چهند بوون]، كه س [هه ژمارا وان] نوزانيت كيته ك تى نه بن، قيدي تو دراستا وان خورت و لاواندا ژ گهنگه شه يه كا بهر چاف و ئاشكه را [وه كى ئه فا مه بو ته وه حى پى هنارتى، بى كيتم و زيده يى] پيغه تر نه كه، و پسيارا وان ژ كه سى نه كه [ئف و هحييا مه بو ته هنارتى د دهره قى واندا به سى تيه]. ﴿٢٣﴾ و [هه ي موحه مه د] تو بو كرنا چو تشتى نه يژه، ئه ز سوبه هى دى فى [تشتى] كه م. ﴿٢٤﴾ ئه گهر نه بيژى: هه كه خودى حه ز بكهت [ئانكو بيژه: ئه گهر خودى حه ز بكهت ئه ز دى فى تشتى كه م]، و ئه گهر ته ژ بير كر [تو بيژى (ئه گهر خودى حه ز بكهت)] خودايى خو بينه بير خؤ [داخوازا ليبورينى ژى بكه، و بيژه: (ئه گهر خودى حه ز بكهت - ان شاء الله)]، و بيژه: ئه ز هيقى دكه م خودايى من به رى من بده ته ريكا ژ فى چيتر [ئانكو هيقى دكه م شوينا فى ژ بير كرنى خودى به رى من بده ته خيره كى ژ فى ژ بير كرنى يا چيتر بيت]. ﴿٢٥﴾ و ئه و سى سه د سالان [نقستى] د شكه فتا خؤدا مان [ل دويف حسيا پوژى] و نه ه سالييت دى لى زيده كرن [ل دويف حسيا هه يقى]. ﴿٢٦﴾ بيژه: خودى چيتر دزانيت كا ئه و چهند مايينه [نقستى د شكه فتيدا]، و غيبا ئه رد و ئه سمانان يا ويه، چه ندى ب چافه و چه ندى ب گوهه. و وان [خه لكى ئه رد و ئه سمانان] ژ بلى خودى چو هاريكار نينن و خودى كه سى د حوكمى خؤدا پشكدار ناكهت. ﴿٢٧﴾ [وهه ي موحه مه د] ژ كتيبى خودايى خو ئه و اب و هه ي بو ته هاتى بخوينه، و چو گوهورين بو په يقيت وى نينه [ئانكو كه س نه شيت بگوهوريت]، و ته ژ بلى وى ژى، كه س نينه ته فه حه وينيت.

﴿۲۸﴾ [هه ی موحه مه د] تو سه بری خو ل سهر وان بکیشه، و وان نه هیله نه ویت سپیده و تیفاران گازی خودایی خو دکهن [و خودایی خو دهر یسن، و ب پهرستن و گازیا خو]، قایلپوون و رازیپوونا خودایی خو دقین، و بهری خو ژ وان وهر نه گپره [چه ند ده ژار و ده ست ته نگ بن بو هنده که نکه نه و گره گران]، و ته دقیت زهنگین و خه لکی دنیا یی ل دیوانا ته بن و گو هی خو نه ده وی یی مه دلی وی ژ بیرینا خو بی ناگه کری، و ب دویف دلخوازیا خو که تی، و کاری وی زیده خرابیه. ﴿۲۹﴾ و بیژه: هه ق [ههر] نه وه نه وی ژ دهف خودایی هه وه هاتی [کو ئیسلام و قورئانه]، فیجا ههر که سی بقیث بلا باوهری بییت، و ههر که سی بقیث ری بلا گاور بییت، ب راستی مه بو سته مکاران ناگره کی و هسای بی به ره فکری، کو گوریا وی یال وان هاتییه تیک، و نه گهر هه وار کرن [نافه ک خواستن] دی به رسفا وان ب نافه کا وه کی سفری حلیایی ئیته دان [وهسا یا شارایه] سهر و چاقان دهر یژیت، چ پیسه فه خوار نه و چ پیسه

الجزء

وَأَصْبَرَ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِالْغَدْوَةِ وَالْعَفْوِ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ، وَلَا تَقْدِرْ عَلَيْكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ رِيشَةَ الْحَيَاةِ
الْأَدْنَى وَلَا تَطْعَمَنَّ مِنْ أَغْفَلَاتِ قَلْبِهِ عَنِ ذِكْرِنَا وَتَجْعَلْهُ وَكَانَ
أَمْرُهُ قُرْطًا ۖ وَقُلْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ مَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ
شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا
وَأَنْ يَسْتَفِيضُوا يُعَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ
الْشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ۖ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ۖ ﴿٣٠﴾ وَأُولَئِكَ
لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ
مِنْ ذَهَبٍ وَيَسْبُحُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِئِينَ
فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نَعَمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ۖ ﴿٣١﴾ وَأَصْرَبَ
لَهُمْ مَثَلًا لِرَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أُغْنٍ وَحَفَفْنَاهُمَا
بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زُرْعًا ۖ ﴿٣٢﴾ كُنَّا الْجَنَّتَيْنِ ءَانَتْ أَكْثُلُهُمَا وَلَمْ
تُظْهِرْ لَهُ مِنْهُ شَيْئًا فَفَجَزَا خِلَاهُمَا نَهْرًا ۖ ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ
لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ: أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ۖ

جهه لی خو جه دبن. ﴿۳۰﴾ ب راستی نه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و قهنج کرین، ب راستی ته م خه لاتنی وی یی کاری راست و قهنج کری به رزه ناکه یین. ﴿۳۱﴾ ته فان به حه شتیت ناکنجیپوونی بو وانن، کو پرویار دبنرا دچن، نه و دی به حه شتیدا ب بازیت زیری دئینه خه ملاندنی، و جلکیت که سکیت ثارمیشی ته نک و ستور دی که نه بهر خو، و د پالدایینه ل سهر ته ختیت چارچه فکری، چ خه لاته کی باشه و چ خو ش جهه لی خو جه و ناکنجی. ﴿۳۲﴾ و نمونه یا دوزه لمان بو وان بیژه، مه تیک ژ وان دو جنیکیت هه می جوییت تری تیدا دابووی، و مه دوز ماندوریت هه ردو جنیکان ب دارقه سپان گرتبوو، و نافه را هه ردو جنیکان ری کربوو چاندن. ﴿۳۳﴾ هه ردو جنیک که قنبونه بهری، و چو [چو سالان] ری کیم نه دبوو [هه ردهم بهری وان یی تمام بوو]، و مه پرویار ئیخستبوو د نافه را هه ردو وکاندا. ﴿۳۴﴾ و [خودانی هه ردو جنیکان] هنده ک مالی دی ژی هه بوو، فیجا دان و ستاندن د گهل هه فالی خو کر، و گوئی: نه ژ ته ب مالترم، و نه ژ ته ب هیزتر و ب پشته فانترم.

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ
 أَبَدًا ۖ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ
 خَيْرًا مِّنْهَا مُقْبَلًا ۖ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ
 بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ تُظْفِقُهُ ۖ ثُمَّ سَوَّاهُ رَجُلًا ۖ
 لَّيْسَ تَأْمُرُ اللَّهَ بِرَبِّ وَلَا تَأْمُرُكَ بِرَبِّ أَحَدًا ۖ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ
 جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۖ إِن تَرَنِ أَنَا أَقَلُّ مِنكَ
 مَالًا وَوَلَدًا ۖ فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنَّ خَيْرًا مِّنْ حَسَبِكَ وَيُرْسِلْ
 عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحُ صُحُبًا زُلْفًا ۖ أَوُصْبِحْ
 مَاؤُهَا غُورًا قَلْبًا تَسْتَطِيعُ لَهَا طَلِبًا ۖ وَأُحْصِط بِشَجَرَةٍ
 فَأَصْبَحَ يَغْلِبُ كَعَقْبِهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ
 عُرُوشِهَا وَيَقُولُ بَلَغْتَ لِرَبِّكَ رَبِّي أَحَدًا ۖ وَلَوْ تَكُنْ لَهُ
 فِتْنَةٌ يَحْضُرُوهُ مِنَ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنْصَرًّا ۖ هَٰذَا لَكَ الْوَلِيُّ
 لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ۖ وَأَضْرِبْ لَهُم مَّثَلِ الْخَمِيرِ
 الَّتِي كَانَتْ أَتْرَلَةً مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ
 فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ۖ

﴿٣٥﴾ و چو دناف جنیکا خودا، د گهل وئ سته می نهوای ل خو کری، گوت: نهز باوهر ناکهم پروژه ک هه بیت نهف جنیکه نه مینیت، و دویماهیکه ک ب هه بیت. ﴿٣٦﴾ و نهز باوهر ناکهم قیامهت ژئ هه بیت، و نه گهر [هه بیت ژئ و نهز خودانی قئ پهز و باغ و مالییه تی و] نهز بیتمه زفراندن ب بال خودایی خو فیه، ب راستی نهز دئ جنیکه کار ژئ چتر و جهه کی چتر بؤ خو بینم. ﴿٣٧﴾ هه قالئ وی لی زفراند و گوتئ: نه ری ته خو بی باوهر کر ژ وی خودایی، نه وئ تو جارائیکئ ژ ئاخئ، پاشئ ژ چکه کا ئافئ چیکری. پاشئ تو کریه زهلامه کی دورست و بی کیم و کاسی. ﴿٣٨﴾ به لی نهز مرقه کم باوهریی دینم کو خودئ خودانی منه، و نهز چو هه فشکان بؤ خودایی خو چیناکهم. ﴿٣٩﴾ بلا وهختئ تو دچیه دناف جنیکا خودا، ته گوتایه: نهفه نهوه یا خودئ هه زکری، بی خودئ چو هیز و شیان نین، و نه گهر تو من بینئ مال و زارو کیت من ژ ییت ته کیمترن. ﴿٤٠﴾ نهز هیقی دکهم خودایی من جنیکه کار یا ته چتر بدهته

من، و ئاتافه کی ژ نهسمانی [وه کی بروسیان] ب سهر جنیکا ته دا بینیت، و بکه ته نه رده کی رویت و په وال و حولی. ﴿٤١﴾ یان ژئ ئاف وئ د نه ریدایه به ته خواری، کو تو نه شئ ل دویش بچی و بزفرینه فیه. ﴿٤٢﴾ و فقیبی وی هه می پویچ بوو، نه ما، فینجا ده ستیت خو الیکدان، به روپشت کرن [ژ به شیمانیی] ال سهر وی مالی لی مهز اختی، و جنیک هه می ب سهر یکدا هاتبوو خواری، ئینا گوت: خوژی من چو شریک بؤ خودایی خو چی نه کر بانه. ﴿٤٣﴾ وی چو دهسته ک نه بوون ژ بلی خودئ، دهواری بئ و هاریکاریا وی بکه، و وی ب خوژی پی چی نه دبوو بهر فانیی ژ خو بکهت. ﴿٤٤﴾ نه ها دقئ کراسیدا هاریکاری بهس ژ خودییه [که سی دی نه شیت هاریکاریی بکهت]، چترین خه لات نهوه یئ نهوه ددهت، و چترین دویماهی که نهوه یا نهوه ددهت. ﴿٤٥﴾ بیژه وان هندی دنیا به وه کی ئافه کیه مه ژ نهسمانان ئینایتته خواری، و ب قئ ئافئ گل و گیایی نه ردی هه می تیکر اشین بوو، و پاشئ بوو پویش و په لهخ و بای به لافه کرو تهرابه را کر، و خودئ ل سهر هه می تستان خودان دهسته هه لاته.

﴿٤٦﴾ مال و زاروځ په وشا ژيانا دنيايېته، و کار و کرياريت قهنج و گوهداريا خودي، بۆ هه وه ل دهف خودايي ته ب خيتر تر و ب هيقيترن. ﴿٤٧﴾ و بيژه وان روژا هم چايان ژ بن دکهين، و تو نه ردی ناشکرا [بئ گر و چيا و کهند و کور] ديني، و هم وان هه ميان کوم دکهين، که سي ژ وان ناهيلين. ﴿٤٨﴾ و هه مي پيکفه به رانبه ري خودايي ته ب ريژ هاتنه راوهستاندن، ب راستي کا جارا ئيکي مه هوين چاوا دابون [رويس و پيخواس و سه رکول و بئ مال و زاروځ]، هوين و هسا جاره کا دي هاتنه بهر دهستي مه، هه وه هزر دکر هم چو ژ فانان بۆ هه وه نادانين [هه وه هزر دکر قيامهت نينه]. ﴿٤٩﴾ و کتيب [ييت کار و کرياريت وان] هاتنه دانان [نانکو هه ر ئيک ب سه ر کار و کرياريت خو هه لبو]، فيجا وي روژي دي گونه هکاران بيني، و هختي نه و کرياريت خو د کتيبدا دينن ژي دترسن، و دييژن: وهی خو لي ب سه ري مه، نه شه چ کتيبه؟ چو هوير و گر نينن هيلابن و تي بوري بيت و نه نقيسين، و هه ر گونه هه کا وان د دنياييدا کري

الْمَالِ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَةُ الصَّالِحَةُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسِرُّ الْجِبَالَ تُرَى الْأَرْضُ بَارِزَةً وَحَشَرَتُهُمْ فَلَمْ يَعْلَدُوا مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظُنُّ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ مَا أَشْهَدُكُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقِ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَصِيدًا ﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمُ مَوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاعِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

الْمَرْفُوعُ

ديتن يا نقيسيه، و خودايي ته سته مي ل که سي ناکهت. ﴿٥٠﴾ و بيژه وان، ده مي مه گو تسيه ملياکه تان بۆ ئاده مي هه ر نه سوجده يي [سوجده يا ريژ گرتني نه يا بهر سستي]، فيجا هه مي چۆ نه سوجده يي [ئبلېس] تي نه بيت، نه و ژ نه جنه يان بوو، و ژ نه ري خودايي خو دهر که فت، نه ري هوين وي و دوينده ها وي شويانا من بۆ خو دکه نه پشته فان، و نه و دژ مبيت هه وه، چ بېسه گو هو ري نه سته مکار دکه ن [وهختي خودي دهيلن و شه يتاني بۆ خو دکه نه پشته فان]. ﴿٥١﴾ من نه و [ئبلېس و دوينده ها وي] ل سه ر چيکرنا نه رد و نه سمانان نه حازر کر بوون، و نه ل سه ر چيکرنا وان ب خو ژي، و نه ز نه نه وم يي نه وي ت خه لکي د سه ردا ديهن، بۆ خو بکه مه هاريکار. ﴿٥٢﴾ و روژا [خودي] دييژيت: کا گازی وان هه فېشکان بکه ن نه وي ت هه وه دکر نه هه فېشک بۆ من [کا دي فايده ي هه وه که ن دي شين مه هه ري بۆ هه وه بکه ن!]، ئينا هه وار کر نه وان، به لي بهر سشا وان نه دان، و مه جه ي هيلاکي [کو دوژه هه] ئيخسته د ناقيه را واندا. ﴿٥٣﴾ و گونه هکاران ئاگر ديت و ل دهف وان بوو ئيقين و گو مان نه ما، نه و دي که فته تيدا و چو چاره بۆ خو نه ديتن کو وان ژي [ژ ئاگري] بده ته پاش.

﴿٥٤﴾ و ب راستی مه بۆ مروڤان دئی قورتانیدا ژ هه می رهنگان نموونه ینایینه، بهلی مروڤ ژ هه می تشتان پتر یی مه ده پک و قاویش کی شه. ﴿٥٥﴾ و چو تشتی مروڤ ژ هندئ نه دانه پاش کو باوه ریسی بینن، و داخو ازا لیئورینی ژ خودایی خو بکه ن، بشتی راسته ریسی پیغه مبه ر و قورتان] بۆ وان هاتی، نه و نه بیت دویمه اییا نه ویت به ری ب سه ری وان بهیت، یان ژ ی هه می رهنگیت ئیزایی ب ئاشکه رای بۆ وان بهین. ﴿٥٦﴾ و نه م پیغه مبه ران ناهنرین نه گه ر بۆ هندئ نه بیت دا بینه مز گینن و ئاگه هدار که ر، و نه ویت گاورو بووین ب پویچیسی جره پری دکه ن، دا هه قیسی پی بی هیز بکه ن و نه هیلن و بهن، و به لگه و نیشایت من [کو قورتانه] و ئیزایا پی هاتینه تر ساندن ب ترانه وهر دگرن. ﴿٥٧﴾ و ما کی ژ وی سته مکار تره یی ب نشان و ئایه تیت خودی بیته شیره تکر ن، پاشی پشتا خو بدته ی [هزرا خو تیدا نه که ت و خو تئ نه گه هینت]، و کرباریت ب دهستی خو کری ن اژ خرابی و گونه هان] ژ بیر بکه ت [هزرا خو د

دویمه ایکا و اندا نه که ت]. و دا د قورتانی نه گه هن، مه پهرده یی ت یخستینه سه ر دلیت وان، و مه که راتی و گران ی یا ئیخستیه د گو هیت و اندا، و نه گه ر داخو ازا وان بکه ی بۆ راسته ریسی ژ ی [باوه ریسی و قورتانی] نه و چو جا راسته ری نابن [چونکی نه هه قیسی دبینن، و نه گولی دبن، و نه تئ دگه هن]. ﴿٥٨﴾ و خودایی ته گونه هژی به ر و خودان دلوقانییه، نه گه ر خودی ل وان گرتایه ژ به ر نه و ا وان کری، دا له زئ ل ئیزادانا وان که ت، به لی وان ژ فانه ک یی هه ی [گافا هات]، وان چو جه نینن وان فعه وینیت. ﴿٥٩﴾ نه فقه نه و گوندن نه ویت مه د هیلاک برین ده می و ان سته م کری، و مه بۆ د هیلاک برنا وان ژ فانه کی ئاشکه رادانا بوو [گه لی قوره شییان دویر نه دانن نه و اب سه ری وان هاتی، ب سه ری هه وه ژ ی بیت]. ﴿٦٠﴾ و بیژه وان وهختی موو سایی گوتیه خزمه تکاری خو نه ز دئ هنگی راوه ستم هه تا دگه هه جهی تیکه لبوونا هه ردو ده ریایان، یان ژ ی وهخته کی دریز، ب سالان نه ز دئ چم [هه تا بگه همه وی جهی]. ﴿٦١﴾ فیتجا وهختی گه هشتیه جهی تیکه لبوونا هه ردو ده ریایان، ماسیی خو ژ بیر کرن، فیتجا [ماسیی وان] رپیکا خو د ناف ده ریاییدا گرت و چۆ .

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذِهِ الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَر شَيْءٍ جَدَلًا ۚ وَمَنْعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ أَلْوَلَىٰ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ۖ وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّسَالَاتَ إِلَّا الْمُبْتَغِينَ وَمُنْذِرِينَ وَيُجَدِّلِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَالتَّحْدِثُ الْبَنَىٰ وَمَا أَنْذَرُوا هَؤُلَاءَ ۖ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَكَرَ بَيِّنَاتٍ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسَىٰ مَا قَدَّمَتْ يَدَا ۖ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِلَّا أَلْبَاسًا ۚ وَرَبُّكَ الْعَزِيزُ ذُو الرِّحْمَةِ ۖ لَوْ يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبْتُمْ لَجَلَّ لَكُمْ الْعَذَابُ ۖ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجْدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيلًا ۚ وَبَلَّغَ الْفُرَىٰ أَهْلَكْتُمْ لَمَّا ظَنَّمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ۖ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ لَا تَبْرَحْ هَٰهْـنَا حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ۚ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ۚ

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ إِنِّي جَاءْتُكَ بِمَنْ سَفَرْنَا
هَذَا نَصَبًا ۖ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوْبَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ
الْخُوتَ وَمَا أَتَسْبِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ
فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ۖ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَأَرْسَلْنَا عَلَى أُنُوفِهِمَّا
فَصَصَّاهُمَا ۖ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا اتَّبِعَهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا
وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ۖ قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَيْكَ عَلَى أَنْ
تُعَلِّمَنِي مِمَّا عَلَّمْتَ رُسُلَنَا ۖ قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ
صَبْرًا ۖ وَكَيْفَ نَقْصُرُ عَلَى مَا لَمْ نَحْطُ بِهِ خُبْرًا ۖ قَالَ
سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ۖ قَالَ فَإِنِ
اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْتَنِي عَنْ شَيْءٍ وَحَتَّى أَحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ۖ
فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقَهَا
لِنُفُورِ أَهْلِهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ۖ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ
لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۖ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُزَيِّغْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ۖ فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا لَقِبَا غُلَامًا فَأَخَذَهُ
قَالَ أَقْبَلْتُ نَفْسًا رَكِيَّةً يَعْبُرُ نَفْسًا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا ثَكْرًا ۖ

﴿۶۶﴾ فَيَجَا وَهَتَيَّ زُ وِيَرِي [جهي گه هشتا هردو دهريايان] بؤرين، مووسايي گوته خزمه تڪاريي خو، كا زادي مه بينه، ب راستي مه زهمهت دئي وهغها خودا ديت. ﴿۶۷﴾ گوت: ديتته بيرا ته وهتئي هم ل بهر كه فري پوينشتين؟! من ماسي ل ويري هيتلا و ژ بيركر، و ژ شهيتاني پيغه تر ژ بيرا من نه بر نهز بيژمه ته، وي ماسي [نهوي مري] ريكا خو ب ئاوايه كي عه جيب د ناف دهريايديا گرت و چو. ﴿۶۸﴾ [مووسايي] گوت: نهها تشتي مه ديا نهفه بوو، فيجا هردو ل دهوسا (شوبا) خو زفرينه فه. ﴿۶۹﴾ وهردو و كان بهنده بهك ژ بهنده يتي مه [خدر پيغه مبه] ديت، مه دلوفاني ژ نك خو پي بر بوو [و تيگه هشتن و نه قل ژ نك خو دابووي]، و مه ژ دهف خو فيري زانينه كي كربوو. ﴿۷۰﴾ [مووسايي] گوت نهري دي هيل نهز د گه ته بيم، بهلي تو وي زانيني نيشا من بدهيي يا نيشا ته هاتيه دان، كو بو من بيبته ريهر؟ ﴿۷۱﴾ گوت: ب راستي تو نه شتي بيتهنا خو د گه ل من فرهه بكه. ﴿۷۲﴾ و دي چاوا بيتهنا خو ل

سهر تشته كي فرهه بكه، تو تينه گهي و چو بو ته ل سهر نه هاتيبته گوتن؟ ﴿۶۹﴾ [مووسايي] گوت: خودي چه زكهت دي من بيني بينف رهه، و نهز [د چو تشتاند] بي نه مريا ته ناكم. ﴿۷۰﴾ گوت: نه گهر ته خو دا د گه ل من، پسيارا چو تشتان ژ من نه كه، هه تا نهز ب خو وي تشتي بو ته نه بيژم. ﴿۷۱﴾ فيجا هردو ب ري كه فتن، ده مي ل گه ميبني سويار بووين، يي مووسا د گه ل، گهي كونكر، [مووسايي] گوت: ته كونكر دا خهلكي تيدا بخه ندقيني؟! ب راستي نهفه تشته كي مه زن بوو ته كرى. ﴿۷۲﴾ گوت: ما من نه گوتبوو ته ب راستي تو نه شتي بيتهنا خو د گه ل من فرهه بكه؟ ﴿۷۳﴾ [مووسايي] گوت: ل من نه گره تشتي من ژ بير كرى، و باري من هند گران نه كه كو نهز نه شيم د گه ل ته بهيم. ﴿۷۴﴾ فيجا هردو چون هه تا بچويكهك ديتين، ئينا [يي مووسا د گه ل] نهو بچويك كوشت [مووسايي] گوت: نهري ته چاوا مروفه كي باقر و بي گونه هونه د بهر كه سيدا كوشت؟! ب راستي نهفه تشته كي زيده خراب بوو ته كرى.

طه ۱۱۹
مؤمن ۳۳

﴿قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا﴾ ۱۱۹ ﴿قَالَ إِن مَّا أَتُوكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَدِّقْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا﴾ ۱۲۰ ﴿فَأُتْلِقَا إِلَىٰ آتِيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلُهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّعُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَمُصَّ أَفْأَمَهُ﴾ ۱۲۱ ﴿قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَمَخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا﴾ ۱۲۲ ﴿قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِمَا أُرِيدُ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا﴾ ۱۲۳ ﴿أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَ هِمِّكَ يَأْخُذُ كُلُّ سَفِينَةٍ غَصْبًا﴾ ۱۲۴ ﴿وَأَمَّا الْفُلُومُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا﴾ ۱۲۵ ﴿فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِمَّا كَانُوا أَفْرَبَ رُحْمًا﴾ ۱۲۶ ﴿وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا﴾ ۱۲۷ ﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْقَرْيَتَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا﴾ ۱۲۸

﴿۷۵﴾ [یٰ مَوسَا دِگهل گۆت: مآ من نه گۆته ته تو نه شیی بیهنا خو د گهل من فرهه بکه ی؟] ﴿۷۶﴾ [موسایی] گۆت: نه گهر من پشتی فی، پسیرا تشته کی دی ژ ته کر، هه فالینیا من نه که، و ب راستی تو ژ رهخی منته یی ده ستویردایی. ﴿۷۷﴾ ئینا جاره کا دی هه ردو کان، داری هه تا گه هشتینه گونده کی، خواری ژ خه لکی گوندی خواستن، به لی خه لکی گوندی خواری نه دا وان و میقان نه کرن. دیواره ک لی گوندی دیتن نیتیک بوو به رفیت و ب سه ریکدا بهیت، ئینا [یٰ مَوسَا دِگهل] نه و دیوار راکر و دورستکر، [موسایی] گۆت: ته دشیا تو پاله تیا خو وهر گری [ئانکو بلا ته تشته که بهرانبه ری دورستکرنا دیواری وهر گرتایه، دامه زی خوارینه که بو خو پی کر بایه، ژ خه لکی فی گوندی نان نه داییه مه و نه م میقان نه کرین]. ﴿۷۸﴾ [خدری] گۆت: نه ها نه شه و هختی ژیکفه بوونا من و تیه، [ژ نوی] نه ز دی بو ته راهه کرنا وان تشتان بیژم، نه ویت ته نه شیایی بیهنا خو ل سه ر فرهه بکه ی. ﴿۷۹﴾ هندی گه می بوو

یا هنده که به لنگازان بوو ده ریاییدا بو خو شۆل دکرن، من فیا نه ز ب عیب بیخیم چونکی خوندکاره که دریکا و اندا بوو، هه ر گه میسه کا دورست و بی عیب هه بایه ب خورتی ژ خودانان دستاند [فیجا من فیا نه ز کون بکه م، دا ببینیت یا کونه و ب کیرنا هیت]. ﴿۸۰﴾ و هندی بچویک بوو، ده بیاییت وی د خودان باوهر بوون، نه م ترسیاین [وهختی مه زن دبیت] ده بیاییت خو ب خرابیا خو بهر ب گاوری و سه رداچو نیتفه بیته [هندی هند چه ژئ دکرن]. ﴿۸۱﴾ فیجا مه فیا، خودایی وان، شوینا وی بچویکی، بچویکه کی چیر و پاقرتر و دلوفانتر بده ته وان. ﴿۸۲﴾ و هندی دیوار بوو، یی دو بچویکت سیوی بوو ژ خه لکی باژیری، و گه نجخانه یه کا وان هه ردو سیویان دبن وی دیوار یقه بوو، و بابی وان زی یی راستکار و قه نج بوو، فیجا خودایی ته فیا [نه ز دیواری وان دورست بکه م] هه ردو بچویک بگه هه تمامیا عه قلی خو، و گه نجخانه یا خو دهر بیخن، نه شه دلوفانیسه که ژ خودایی ته ب وان بری، و من نه ف تشته ژ ده ف خو نه کرینه، و نه قه یه راهه کرنا تشتی من کری و ته نه شیایی بیهنا خو ل سه ر فرهه بکه ی. ﴿۸۳﴾ [هه ی موحه مه د] نه و پسیرا خودانی رۆژه لات و رۆژئا فایی [زیلقه رنه نیی] ژ ته دکه ن [کا کی بوو، و چیرۆکا وی چاوا بوو؟]، بیژه: نه ز دی بو هوه و دراستا ویدا قورئانی خوینم.

إِنَّا مَكِّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ۚ فَاتَّبَعَ سَبَبًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ ۖ وَوَجَدَهَا قَوْمًا لِّقَاتِنًا ۚ الْقَرْيَتَيْنِ ۖ إِنَّمَا أَنْ تَعَذِّبَ ۖ وَإِنَّمَا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ۚ قَالَ إِنَّمَا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ بِذُنُوبِهِ ۖ إِنَّ رَبِّيَ عَلِيمٌ عَذَابُهُ ۖ وَعَذَابًا لِّكُلِّ ۚ وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ أَلْحَقٌ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُتِمُّ ۚ ثُمَّ رَأَيْتُ سَبَبًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سَبِيلًا ۚ كَذَلِكَ ۖ وَقَدْ أَحْنَأَ بِمَا لَدَيْهِ حُبْرًا ۚ ثُمَّ رَأَيْتُ سَبَبًا ۚ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۚ قَالُوا لَيْدَا الْقَرْيَتَيْنِ ۖ إِنْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ ۖ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ۚ قَالَ مَا مَكِّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۚ ءَاتُونِي زُبُرَ الْحَدِيدِ ۚ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ السَّدَّيْنِ قَالَ أَنفُخُ نَافِثَتِي ۚ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا ۖ قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ۚ فَمَا اسْتَطَعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَعُوا لَهُ ۖ نَقَبًا ۚ

﴿۸۴﴾ و ب راستی مه ئه د ئه ر دیدا ب هیز و شیان ئیخستبوو [چاوا بقیئت وئ د ئه ر دیدا بکعت]، و [دا بگه هیته ئارمانجا خو] مه همی ریکت زانین و شیانی دابوونی. ﴿۸۵﴾ فئجا [دا بگه هیته رۆژ ئافایی] ریکه ک گرت [و چۆ]. ﴿۸۶﴾ هه تا گه هشتیه جهی ئافابوونا رۆژی، دیت رۆژ دکانیه کا ته قه ره شیدا ئافا دبیت، و مله ته ک ل ویرئ دیت، مه گۆت: نهی زیلقه رنهین یان وان بئیزا بکوژه، یان زی چاک و نهرم به دگه ل وان [و هیدی هیدی و ب خو شی وان بینه سه ر ریکا راست]. ﴿۸۷﴾ [زیلقه رنهینی] گۆت: هندی ئه وه یی سته م کری [هه فیشک بو خودئ چیکرین] ئه م دئ وی بئیزا کوژین، پاشی ئه و دئ ب بال خودایی خو فیه ئیته زفراندن، و [خودایی وی] ئیزیه کا زیده و دژوار و نه دیتی [که سی نه دیتی] دئ ده ته به ر وان. ﴿۸۸﴾ و به لی هه ر که سی باوهریی بینیت و کار و کرباریت قه نج و راست بکعت، خه لاتئ وی به حه شته و ئه م ژ ره خی خۆفه دئ فهرمانیت سانا هی لی که بین [ئانکو ئه م بارئ وی گران ناکه بین و ل سه ر ب زه مه ت نائیخین].

﴿۸۹﴾ و [دا بگه هیته رۆژه لاتئ] ریکه ک گرت [و چۆ]. ﴿۹۰﴾ هه تا گه هشتیه جهی ده سته یکی [ئه ولی] رۆژ لی دده ت، ل ویرئ رۆژ دیت، ل سه ر مله ته کی ده لیت مه چو بو وان چئ نه کربو و کو رۆژ ل وان نه ده ت [بی جلک و بی ئافاهی بوون]. ﴿۹۱﴾ وه سا [کاچ ب سه رئ خه لکی رۆژ ئافایی ئینا، ئه و ب سه رئ خه لکی رۆژه لاتئ زی ئینا، یی باوهری ئینای هیلا، و یی گا ور بووی و ل سه ر گا ور ییا خو مای کوشت] و ب راستی مه ئاگه هژ هه میی هه بو وچ ئه وئ هه ی وچ ئه وئ دهاته کرن. ﴿۹۲﴾ پاشی ریکه ک گرت [و چۆ]. ﴿۹۳﴾ هه تا گه هشتیه د نافه را دو چیا یاندا، ل ویرئ مله ته ک دیت چو زمان نه دز انین [یی وان ب خو نه بایه]. ﴿۹۴﴾ وان گۆت: هه ی زیلقه رنهین یه ئجو وچ و مه ئجو وچ خرابیی د ئه ردئ مه دا دکهن، ئه گه ر ئه م پشکه کی ژ مالی خو بۆ ته بدانین، تو دئ د نافه را مه و واندا نافه ره کی چیکه ی؟ ﴿۹۵﴾ [زیلقه رنهینی] گۆت: ئه و مال و ملک و شیانا خودایی من داییه من، ژ وئ پشکا هوین ژ مالی خو بۆ من دئیخن چئره، فئجا ب هیزئ [ب زه لمان و ئالافان] هاری من بکه ن، دا د نافه را هه وه و واندا نافر و سکره کی موکوم چیکه م. ﴿۹۶﴾ قه د و پرتیت ئاسنی بۆ من بینن [فئجا ئه و قه د و پرت د نیشه کا هه ردو ره خاندا دانانه سه ریک]، هه تا هه ردو ره خ گه هاندینه ئیک [پاشی زیلقه رنهینی] گۆته [وان]: ب کویره ان فیکه نی و ئاگری خو ش بکه ن [وان زی ئاگر خو ش کر هه تا ئاسن سو ر بووی] و بووییه ئاگر [زیلقه رنهینی] گۆت: سفری خه لیایی بۆ من بینن دا داریژ مه سه ر. ﴿۹۷﴾ فئجا نافر و سکره کی زیده موکوم و قایم د نافه را واندا چیکر] وان نه شیا د سه رپا به یئ [هندی یی بلند بوو]، و نه شیان کون بکه ن زی [هندی یی قایم بوو].

الْمَكِّيَّةُ

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِنَّا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۝ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ۝ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ۝ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْمَعُونَ سَمْعًا ۝ أُنْقِصَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَخِدُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ۝ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ۝ الَّذِينَ صَلَّوْا سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ۝ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ۝ ذَلِكَ جَزَاءُ وَهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَتَوَلَّوْا الْبَتَى وَرُسُلِي هُزِلُوا ۝ إِنَّا الْبَرِّ أَمْنًا وَعَمَلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۝ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حَوْلًا ۝ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مَدَادًا لَكُنْتُ رَبِّي لَقَدْ أَلْبَسْتُ قَبْلَ أَنْ تَفْعَلَ كَلِمَتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْتُم بِمِثْلِ مَدَدِ الْبَحْرِ ۝ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُمُ اللَّهُ وَحْدَ قَمَرٍ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ۝

﴿ ۹۸ ﴾ [زبلقره نینیی] گوت: ئەفە [مەخسەد ئەف نافرە] دلوفانیسە کە ژ خودایی من، گاڤا وەختی ژفانی خودایی من [ب هەرفتتا وئ] هات، خودایی من دئ د گەل ئەردی دەشت کەت، ب راستی ژفانی خودایی من [ب هەرفتتا فئ نافرئ و دەره کەفتتا یەئجوج و مەئجوجان] راستە و هەر دئ ئیت. ﴿ ۹۹ ﴾ و د وئ رۆژیدا [رۆژا دەره کەفتتا یەئجوج و مەئجوجان یان رۆژا قیامەتئ] ئەم دئ هیلین مەروڤ وەکی پیلێت دەریایی ب نایف تیک بکەڤن، و بوقا دووی هاتە لێدان [مە هەمی ساخکرن] و مە هەمی پیکشە کۆمکرن. ﴿ ۱۰۰ ﴾ و د وئ رۆژیدا [رۆژا ئەم وان هەمیان کۆم دکەین، کۆ رۆژا قیامەتیە] دئ دۆژەهئ بۆ گاواران بەرچاڤکەین و نیشا وان دەین. ﴿ ۱۰۱ ﴾ ئەوئیت چاقیت وان، ژ بیرنیان و تیگەهشتا بەلگە و نیشانیت من، گرتی و پەردە ل سەر، و نەدشیان گوهدارییا قورناتی بکەن. ﴿ ۱۰۲ ﴾ ئەرئ ئەوئیت گاوروبووین هزرکرن کۆ ئەو دئ شین بەندەبیئت من [ملیاکەت و عیسا پیغەمبەری و شەیتانان] شوینا من کەنە پشەفان بۆ

خۆ، ب راستی مە دۆژەه بۆ گاواران یا کریسە وارگەه. ﴿ ۱۰۳ ﴾ [هەمی موحەمەد] بیژە: ئەرئ بیژە مە هەو [گەلی مەروڤان] کاکی ژ هەمیان پتر د کریاریت خۆدا د خوسارەن؟ ﴿ ۱۰۴ ﴾ [ئەو ئەوان] ئەوئیت کار و کریاریت وان د ژيانا دنیایدا [ب گاوریئ] پویچ بووین، و ئەو ل وئ هزرئ بوون کۆ قەنجی بو و وان دکر. ﴿ ۱۰۵ ﴾ ئەفە ئەوان ئەوئیت باوهری ب نیشان و بەر هەمبەر بوونا خودئ نەئنیاین، قینجا [ژ بەر هندی] کار و کریاریت وان پویچ بوون، [دیسار بەر فئ چەندی] رۆژا قیامەتئ ئەم چو قەدر و قیمەتی بۆ وان نادانن. ﴿ ۱۰۶ ﴾ ئەفە جزایی وان دۆژەهە ژ بەر باوهری نەئنیان وان، و یاریپیکرنا وان ب نیشان و بەلگە و پیغەمبەریت من. ﴿ ۱۰۷ ﴾ ب راستی ئەوئیت باوهری ئینیاین و کار و کریاریت قەنج کرین، بەحەشتا فیردەوس بۆ وان وارگەهە. ﴿ ۱۰۸ ﴾ هەر و هەر دئ تیدا بن، و نەفئین ژئ دەره کەفتتا جەهە کئ دی. ﴿ ۱۰۹ ﴾ بیژە: ئەگەر دەریا ببنە حوبر بۆ پەقیئت خودایی من [و پئ ببنە نقیسین]، دئ ئاڤا دەریایان ب دویماهی ئیت بەری پەقیئت خودایی من ب دویماهی ببن، و ئەگەر هندی وان ژئ ببنە سەر هەر دئ ب دویماهی ئین، و پەقیئت خودایی من ب دویماهی نائین. ﴿ ۱۱۰ ﴾ [هەمی موحەمەد] بیژە: ئەز ژئ مەروڤەکم وەکی هەو، وەحی بۆ من دئیت، کۆ ب راستی خودایی هەو خودایە کئ ب تەبیە، قینجا هەر کەسئ خەلاتئ خودئ پئیت و ژئزایا وی ترسیت و ل هیقییا بەر هەمبەر بوونا خودئ بیت، بلا کار و کریاریت قەنج بکەت. و کەسئ نەکەتە هەڤشک د پەرستنا خودایی خۆدا.

سوره تا مەريەم

ل مەكەهني هاتيه خوارى (۹۸) نايەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [هۆسا دئيتە خواندن: كاف، ها، يا، عەين، صاد، و رافە کرنا شان پەنگە تيان د سۆرەتت بۆريدا هاتيه ديار کرن]. ﴿۲﴾ [ئەفا بۆ تە دئيتە خواندن] بيريئانا دلۆفانييا خودايى تەيه ب بەندەيى خو زەكەريا [ئەم بۆ تە فەدگيرين]. ﴿۳﴾ [وہختى ب دەنگە کى نزم گازى خودايى خو کرى. ﴿۴﴾ گۆت: خوديوۆ ب راستى ھەستىيى من [ژ پىراتى] بى سست و خاف بووى، و سەرئى منى سىي بووى، خوديوۆ ئەز چوجا ژ دوەاکرنا تە بى ھىقى نەبوويمە، و چوجا ھىشيان ژ تە نابرم. ﴿۵﴾ [خوديوۆ] ب راستى ئەز ژ موؤفيت خو يئت خوينى [پسام و کەس و کاريت خو] دترسم، [کو پشتى من ب دورستى ب کارى فى دىنى نەراين، و ئەمانەتى نەپاريزن و ب دنيايىفە مژويل بىن، و فى

دىنى بەرزە بکەن] و [تو دزانى] کابانييا [ژنا] من زى بچويک نابن، فيجا تو ژ دەف خو [ژ کەرەما خو] کورەکى بدە من. ﴿۶﴾ [دابيتە وىرسى من و وىرسى بنەمالا يەعقوبى] [ویرسییا زانين و پیغمبەرانیی نەیا مالی]، و خوديوۆ بکە ژ وان ئەوئت تو ژى رازى. ﴿۷﴾ [ھى زەكەرييا ب راستى ئەم مزگينيا کورەکى ددەينە تە، نافى وى يەحيايە، مە بەرى نوکە کەس ب فى نافى ب ناف نەکریە. ﴿۸﴾ [زەكەرييايى] گۆت: خوديوۆ چاوادى من کورەک ھەبيت؟ و ژنا من بچويک نابن، و ئەز ب خو ژى ھندى پىروبوويم، ئەزى کەفتيم. ﴿۹﴾ [خودى] گۆت: هۆسا خودايى تە ھەز کرىيە، و گۆت: ئەفەل بەر من يا ب ساناھىيە، و بەرى وى من، توب خو ژى يى چىکرى و تو چو نەبووى. ﴿۱۰﴾ [زەكەرييايى] گۆت: خوديوۆ، نيشانەکى بدە من [ئەز پى بزانم کابانييا من يا گرانبە]، [خودى] گۆت: نيشانا تە ئەفە تە نەشئى سى شەف و پۆزان، و تو يى دورست، د گەل خەلکى باخفى. ﴿۱۱﴾ [ئینال سەر مېحرايى بەرانبەرى ملەتى خو راوہستيا] [نەشیا د گەل وان باخفىت]، فيجا ب ئیشارەتان گۆتە وان سپىدە و ئىقاران خودايى خو ژ کىيا سىيان پاؤز بکەن.

سورة مريم

بسم الله الرحمن الرحيم

كَمِيعَصَ ﴿١﴾ ذَكَرْ رَحْمَتَ رَبِّكَ عَبْدُهُ زَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ يَدَّاهُ جُفَيَّا ﴿٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَايِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٣﴾ وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِئَ مِن وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ﴿٤﴾ يَرْزُقْنِي وَيَرْزُقْ أَهْلَ بَيْتِي مِن بِرِّكَ وَأُجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٥﴾ إِنَّا نُنَبِّئُكَ بِفُلَانٍ آسَمُہُ بِحَنِیْ لَمْ یَجْعَلْ لَّهُ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِي غَلَمٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٧﴾ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ وَلَمْ تُنكِحْ هُوَ عَلَىٰ هَئِثٍ وَقَدْ خَلَقْنَاكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُنْ سَمِيًّا ﴿٨﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿٩﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمُ أَنَّ سَجَوْا بُعْرَةً وَعَسِيًّا ﴿١٠﴾

﴿١٢﴾ هه ی یه حیا فئی کتیی [کو ته وراته] ب هیز و رژد و هر بگره و حوکی پی بکه، و هر ژ بچوکیاتی مه عقل و تیگه هشتنا ته وراتی دابوویی. ﴿١٣﴾ و مه ژ دهف خو دلوفانی پی بریوو، و دابوویی [کویی دلوفان بیت بو ده بیاییت خو و خه لکی]، و مه ته و پاقر و پرور کر، و ته و ب خو ژ ی یی پاریزکار بوو. ﴿١٤﴾ و یی باش بوو بو ده بیاییت خو، و خو مه زن نه دکر و یی نه گوهدار نه بوو. ﴿١٥﴾ و سلاف ل سهر بن رژا بووی، و رژا دمریت، و رژا بشتی مرئی زیندی دبیته فه. ﴿١٦﴾ [هه ی موحه مه د] تو د فی قورئانیدا به حسی مریه می بکه، ده می خو ژ مروفیت خو فه ده رگری، و رژو هه لاتا مزگه فتی [قودسی] بو خو کریه جه [دا عبادته تییدا بکه ت]. ﴿١٧﴾ فئجا وئ پهرده یه ک ئیخسته دنا فیه را خو و واندا، مه جبریل هنارته دهف، و خو بو ئینا سهر رهنگی مروفه کی دورست. ﴿١٨﴾ [ئینا مریه می گوت] ته ز خو ب خودی ژ ته دیاریزم، ته گهر تو ته و بی یی ژ خودی برسی [نیزیکی من نه به].

﴿١٩﴾ [جبریلی] گوت: ب راستی ته ز بهس هنار تیی خودایی ته مه [ته ز یی هنار تیم] دا کوره کی پاک و پاقر بده مه ته. ﴿٢٠﴾ [مریه می] گوت: چا وادی من کوره ک بیت، و هه تا نوکه که سی ده ستی خو نه کریه من کهس نیزیکی من نه بوویه، و ته ز ب خو ژ ی نه یا ده همن پیس؟! ﴿٢١﴾ گوت: هوسا خودایی ته چه ز کریه [ته بچوکیک هه بیت بیی شوی بکه ی و بیی کهس ده ستی خو بکه ته ته]، و گوت: ته فه ل بهر خودایی ته تشته کی ب سانا هیسه [ته م هوسا دی وی دهین]، دا بکه ی نه نیشانه ک [ل سهر شیان و ده سته لاتداریا خو] بو مروفان، و دا بکه ی نه دلوفانییه ک ژ مه [ههر بو مروفان]، و ته ف تشته خودی چه ز کریوو، و دا ههر ئیت. ﴿٢٢﴾ فئجا [مریه م] ب حال که فت، فئجا ژ بهر هندی چو جهه کی دوربر. ﴿٢٣﴾ فئجا ژانیت بچوکیک و نی، به ری وئ دا قورمی دارقه سی [ههر وه کی دفا خو ب تشته کیفه بگری] و گوت: خو ژ ی ته ز به ری فئی مر بامه، و تشته کی بی قیمه ت و هافیتی بامه و هاتبامه ژ بیر کرن [نه کو ته فه ب سهری من هاتبایه]. ﴿٢٤﴾ فئجا [وه ختی ته ف ئاخفتنه گوتی و هوسا ب خه م که فتی] [جبریلی یان عیسای] د بنقه گازی کرئی، خه می نه خو، خودایی ته جو که کا ئافی یا ئیخستییه بن ته. ﴿٢٥﴾ و قورمی دارقه سی ب نک خو فه به ژنه، (رطه ب) یت ته و گه هشتی دی ب سهر ته دا وهر یین [و دا بزانت خودی که ره ما د گهل کری و خه میت وئ سفک بین کانیا ئافی ل دهف ده ر ئیخست و جو ک ژ دجو، و قورمی دارا هشک شینکر و ئینا به ری، و ب هه ژ یانا وئ و ته و ب خو لا اواز، (رطه ب) ژ وهر اندن].

يَكْنِي خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْكِتَابَ صِدْقًا
وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٢﴾ وَنَزَّلْنَا بِرَأْسِهِ وَلَمْ
يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٣﴾ وَسَلَّمْ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ
وَيَوْمَ يُعْرَضُ عَلَيْهَا وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ
مِن أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٤﴾ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا
فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٥﴾ قَالَتْ إِنِّي
أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِن كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٦﴾ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ
رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي
غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ كَذَلِكَ
قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَلَنَجْعَلَ لَكَ آيَةً إِنَّا نَسُوسُ رَحْمَةً
مِّنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿١٩﴾ فَحَمَلَتْهَا فَانْتَبَذَتْ بِهِ
مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٠﴾ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ
قَالَتْ بَلِيغَتِي مَتَّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مِّنْ نَّسِيًّا ﴿٢١﴾
فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا أَلَا تَنخَرِينَ قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٢﴾
وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ﴿٢٣﴾

الجزء

فَكُنِي وَأَسْرِبِ وَقَرِي عَيْنًا فَلَمَّا تَرَيْنِ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي
إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ۖ فَأَنْتَ
بِهِ قَوْمُهَا تَحْمِلُهُ ۖ قَالُوا يَسْرِمُ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا قَرِيبًا ۖ
يَتَأَخَذَتِ هُنَّ مَكَانَ الْوُكُوفِ أَمْرًا سَوِيًّا وَمَا كُنْتَ
أَمَّاكُ بَغِيًّا ۖ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ تُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي
الْمَهْدِ صَبِيًّا ۖ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي
نَبِيًّا ۖ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالْصَّلَاةِ
وَالزَّكَاةِ مَا مَلَأْتُ مِنْهَا جَبَانًا ۖ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْ لِي
جَبَارًا سَاقِطًا ۖ وَأَسْلَمْتُ عَلَى يَوْمٍ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ۖ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ
الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ۖ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ
إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۖ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۖ فَخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ
بَيْنِهِمْ قَوْلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدٍ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۖ أَسْمِعْ بِهِمْ
وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُوكَ الَّذِينَ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۖ

﴿۳۶﴾ فَيَجَا [وان روتە بان] بخۆ و [وئى ئافى] ڤه خۆ،
و چاڤيت ته بلا [ب وى بچويكى كو عيسايه] روڼ
و گەش ببن، و بلا دلى ته پى خوښ ببيت، و نه گەر
ته مروفهك ديت، بيژه: ب راستى من بو خودايى
دلوفان نه زرا دايى، نه ز خهلكى يا ب روژى بم
و نه ئاخقم، فَيَجَا نه فرو نه ز چو مروفان ناخقم.
﴿۳۷﴾ فَيَجَا پاشى [مەريەمى] بچويكى خو هه لگرت،
و ئينا دهف مروفيت خو [مله تى وئى بهر سينگى وئى
گرت] و گوتن: هەى مەريەم ب سويند ته تشتهكى
زيده خراب و نه بووى، يى كرى. ﴿۳۸﴾ هەى
خويشكا هاروونى نه بابى ته يى خراب بوو، و نه
دهيكا ته يا دههمەن پيس بوو. ﴿۳۹﴾ فَيَجَا [مەريەمى]
ئيشارهت كره عيسايى، گوتن: ئەم چاوا د گەل
بچويكهكى سافا د لاندكىدا باخفين. ﴿۴۰﴾ [عيسايى]
گوت: ئەز بهنده يى خوديمه، ئنجيلا داييه من،
و نه ز يى كرىمه پيغمبەر [ئانكو خودى يا بو من
نقىسى، ئنجيلى بده ته من و من بكه ته پيغمبەر].
﴿۴۱﴾ و نه ز يى پيرو زكريم نه ز ل كيهه بم، و نه مري

من يى ب نفيژ و زه كاتى كرى، هندی نه ز يى ساخ بم. ﴿۴۲﴾ [ديسا نه مري من يى كرى] نه ز بو دهيكا
خو يى باش بم [وقه درى وئى بگرم]، و نه ز نه كرىمه خو مه ز نكهه و نه گوهدار، و نه ز ژ ره ها خو يى
هيقي نه كرىمه. ﴿۴۳﴾ سلافل سه ر من بن، روژا نه ز بوويم و روژا نه ز دمرم، و روژا پشتى مرنى زيندى
دبمه فه. ﴿۴۴﴾ نه ڤه يه راستيا عيسايى كورئ مەريەمى [نه نهوا فهله ديژن]، و نهوا نهو تيداب گو مان.
﴿۴۵﴾ نه شايى [لائقى] خودييه كورهك هه بيت [وى پاكي ب كه سى نينه]، نهو [ژ شان گوتان] يى پاڤه،
نه گەر كار و فه رمانهك ڤيا، دئ بيژيتى هه به دئ بيت. ﴿۴۶﴾ ب راستى خودى خودانى من و ههويه، فَيَجَا
وى بهريسن، نه ڤه يه ريكا راست. ﴿۴۷﴾ بهلى پشتى عيسايى، دهستهك و كۆميت [ئسرائيلىيان] د راستا ويدا،
ژيك جودا بوون [هه ر ئيكى تشتهك دگوت، هندهكان كره خودى ب خو، و هندهكان كره كورئ خودى،
و هندهكان كره ئيك ژ سى خوديان، هندهكان دهيكاي وى ب دههمەن پيسىي گونهكار كر]، فَيَجَا ئيزا و
نه خوښى بو وان بيت نهو يت بى باوه ر ژ ديتنا روژه كا مهزن [كو روژا قيامه تيهه]. ﴿۴۸﴾ روژا دتيه دهف
مه [كو روژا قيامه تيهه] چنده باش گولئ دبن و چنده باش دبنن، بهلى سته مكار نه فرو [دڤى دنيا ييدا] د
به رزه بوونه كا ئاشكه رادانه.

﴿۳۹﴾ [هه ی موحه مه د] تو وان ژ رږوړا که سه ری و زیده په شتیا نیسی بترسینه [رږوړا خراب ل سهر خرابیسیا خو په شتیا ن دیت، و باش ل سهر کیمیا باشییا خو په شتیا ن دیت]، رږوړا حسیب ب دویا هیلک دیت [رږوړا به حه شتی دچنه به حه شتی و دژده هی دچنه دژده هی]، و به لی ټه و [ژ فی رږوړی] دب ی ټاگه ن، و باوهریسی پی نائین. ﴿۴۰﴾ ب راستی ټه م دی ینه ویرسیټ ټه ردی و هندی ل سهر ټه ردی، [و ژ بلی مه که س نامینیت] و هه می دی ب بال مه ټه ژفرن. ﴿۴۱﴾ [هه ی موحه مه د] تو د فی قورثانیدا به حسیی سهراتیسیا ئیراهیمی بکه، ب راستی ټه و پیغه مبه رکی زیده راستیژ بوو [یان زیده باوهری ب ټایه تیت خودی هه بوو]. ﴿۴۲﴾ ده می گوتیسه بابی خو، بابو تو بوجی وی دپهریسی، بی نه گولی دیت و نه دینیت، و نه شیت ته ژ چو تشتی بی منه ت بکه ت [نانکو نه شیت چو ژ ته بده ته پاش]! ﴿۴۳﴾ بابو، ب راستی ټه و زاین یا بو من هاتی [کو و حیه ی] بو ته نه هاتیسه، فئجا گوهی خو بده من و ل دویف من و هره، ټه ز دی

به ری ته ده مه ریکه کا راست یا بی کتیا سی. ﴿۴۴﴾ بابو گوهی خو نه ده شه یتانی، و بوتان نه په ریسه، ب راستی شه یتان ټه و بی نه گوهداریسیا خودایی دلوفان کری. ﴿۴۵﴾ بابو ب راستی ټه ز دترسم ئیزایه ک ژ نک خودایی دلوفان، ته به نگیثیت، فئجا ژ بهر هندی بییه هه فال و تاگری شه یتانی. ﴿۴۶﴾ [بابی وی گوتی]: هه ی ئیراهییم ټه ری تو به ری خو ژ په رستییت من و هه دگری؟ ټه گهر ټه فا تو دبیری تو نه هیلی، ټه ز دی ته ب بهران کوژم، و وه خته کی دریژ ری من بهیله. ﴿۴۷﴾ [ئیراهیمی] گوت: سلا ف ل سهر ته بن [ب خاترا ته]، ټه ز دی داخوازا لینه گرتی بو ته ژ خودایی خو که م، خودایی من زیده خیر و که رهم، ییت دگه ل من کرین، و زیده چاقدیریسیا من یا کری. ﴿۴۸﴾ و ټه ز دی خو ژ هه وه و ییت هوین ژ بلی خودی دپهریسن، دویر ټیخم و ده مه پاش. و ټه ز دی دوعایی ژ خودایی خو ب تنی که م [و وی ب تنی په رتسم]، هیقی دکه م ټه ز ب گازیکرا خودایی خو بی هیقی نه بم. ﴿۴۹﴾ فئجا ده می ئیراهییم، ټه و ټه ویت وان ژ بلی خودی دپهرستن هیلایین، مه ئیسحاق [کورئ وی] و یه عقوب [نه فیسی وی] دانی، و مه هه می ژ ی کره پیغه مبه ر. ﴿۵۰﴾ و مه ژ دلوفانیسیا خو خیریت دنیا یی و ناخره تی دانه وان، و مه نائی وان ب قه نجی و سهر فزاری دناف خه لکیدا هیلا [کو هه می ټایین ب باشی به حسیی وان دکه ن]. ﴿۵۱﴾ و د فی قورثانیدا به حسیی موسایی بکه، ب راستی ټه و بی بزاره بوو، و ټه و ژ پیغه مبه ریت مه زن بوو.

وَأَنذَرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۖ إِنَّا أَخْنَزْنَا نَارًا وَأَلَيْنَا لِبِئْسَ عِجُونٌ ۖ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِذْ كَانَ صَدِيقًا لَّنِيَّا ۖ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ۚ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ۖ يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّمْطَنَ إِنَّ الشَّمْطَنَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ۖ يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّمْطَنِ وَلِيًّا ۖ قَالَ أَأَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ ءَالِ هَٰئِهِ يَتَّبِعُهُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهَ لَا تَرْجُمَنَّهُ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ۖ قَالَ سَلِمَ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ۖ وَأَعِزَّنِي لَهُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ۖ فَلَمَّا أَغْتَرَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۖ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صَدِيقٍ عَلِيًّا ۖ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِذْ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۖ

﴿۵۴﴾ و مه ژ ره خئی راستی یی چیا یی (طور) گازی کری. و مه نیزیکی خو کر [نیزیکیا پیک و پایه یی، نه نیزیکیا جهی] هتا مه ناخفتی، و وی گول ناخفتنا مه بووی. ﴿۵۳﴾ و مه ژ دلوفانی و کهره ما خو برایی وی هاروون د گهل کره پیغه مبه ر. ﴿۵۴﴾ و دئی قورئانیدا به حسئی ئیساعیل پیغه مبه ر بکه، ب راستی ته ویی په بیان راست بوو و پیغه مبه ر بوو. ﴿۵۵﴾ وی ته مرئی مالا خو ب نفیژ کرن و زه کاندانی دکر، و تهو ب خو ژ یی ل دهف خودایی خو جهی رازیوونی بوو. ﴿۵۶﴾ و تودئی قورئانیدا به حسئی تدریس پیغه مبه ر بکه، ب راستی تهو پیغه مبه ر کئی زیده راستگو بوو. ﴿۵۷﴾ و مه تهو هلدا جهه کئی بلند. ﴿۵۸﴾ تهغه [پیغه مبه ریت بۆرین] تهو پیغه مبه رن تهو یت خودی کهره ما خو د گهل کری، تهو یت ژ دوینده ها ناده می و ژ وان تهو یت د گهل نوح پیغه مبه ر راکرین [د گه میدا]، و تهو یت ژ دوینده ها ئیبراهیمی و ژ دوینده ها یعقوبی و ژ وان تهو یت مه راسته ریکرین و هه لبارتین، هه ر وه خئی ئایه یتت خودایی دلوفان ل

نسخه
الجزء السادس عشر

وَدَّيْنَهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبَهُ نَجَبًا. وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا. وَأَذْكُرُ الْكِتَابَ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا. وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا. وَأَذْكُرُ الْكِتَابَ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا. وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا. أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَهُنَّ عَلِيَّةُ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الْكِتَابِ خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ. فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفًا أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا. إِلَّا مَنْ قَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا قُلُوبًا وَلِلَّيْلِ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظَاهَمُونَ شَيْئًا. جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُمْ كَانُوا وَعْدُهُ مَأْتِيًّا. لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ فِيهَا زُرْقَةٌ فِيهَا بُكْرَةٌ وَعِشْيَاءٌ. تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا. وَمَا نُنَزِّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا يَنْزِلُ أَيْدِينَا وَمَا خَلَقْنَا وَمَا يَنْزِلُ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا.

سه ر وان دئینه خواندن [ژ تر سا خودی] دکه فن و ب گریفه دچنه سوجه یی. ﴿۵۹﴾ فیجا پشتی وان [باشان] دوینده هه کا خراب هات، نفیژ هیلان و ب دویف دلخواریان که فتن، فیجا تهو دئی نه خوشی و ئی زایی بینن. ﴿۶۰﴾ ژ بلی وان تهو یت تۆبه کرین [ژ کریار یت خو په شیمان بووین]، و باوه ری ئینا یین و کار و کریار یت باش کرین، فیجا تهو دئی چنه به حه شتی و چو ستم ل وان نائینه کرن [چو ژ خه لاتی وان نائینه کیم کرن]. ﴿۶۱﴾ تهو به حه شت به حه شتیت ئاکنجیو و ئینه تهو یت خودایی دلوفان ژ فان پی داییه به نده ییت خو، و وان باوه ری پی ئینایی بیی بینن، و ژفانی خودی هه ر دئی ب جه یتت. ﴿۶۲﴾ د به حه شتیدا وان گول ناخفتنا پویج و په لاج نایست، ژ سلافی پیغه تر، و سپیده و ئیفاران [به رده وام و بی فیه برین] رزقی وان دئینه به ر وان. ﴿۶۳﴾ تهغه تهو به حه شته تهو اتم دکه ینه رزقی وان به نده ییت خو، تهو یت پاریز کار. ﴿۶۴﴾ [وه خئی جبریل ل پیغه مبه ری گیر و بووی و پیغه مبه ر ژ به ر هندی نه خوش بووی، خودی تهو مر دا جبریلی بیویتی]: و تهو ملیاکه ت نائینه خواری ته گهر ب ته مرئی خودایی ته و ب ده ستوریا وی نه ییت، هندی به ری مه و هندی پشتی مه و هندی دناقه ر اهه ر دو ویندا، هه می یی خودییه و ب ته مرئی و ییه، و خودایی ته [چو ژ کارو باریت به نده یان] ژ بیر ناکه ت [فیجا تو ژ بیر نه کریه].

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ
هَلْ نَعْمَرُهُ سَمِيًّا وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَدَامًا مِمَّنْ لَمْ نَخْلُقْ
أَخْرَجْ حَيًّا أَوْ لَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَمْ يَكُنْ شَيْئًا ۝ قَوْمَكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ
لَنُخْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ۝ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ
شِيعَةٍ أَشَدَّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ۝ ثُمَّ لَنَحْنُزِ أَعْمَى بِالَّذِينَ
هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلَاتِي ۝ وَإِنْ مِنْكُمْ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَانُوا عَلَىٰ رَبِّكَ
حَتْمًا مَقْضِيًّا ۝ ثُمَّ نَحْنُ الَّذِينَ أَلْفَوْا وَنَذَرُوا الظَّالِمِينَ
فِيهَا جِثِيًّا ۝ وَإِذْ أَنشَأَ عَلَيْهِمُ آيَاتُنَا بَنِيَّ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ۝
وَكُرَاهِلُكُمَا قَبْلَهُمْ مَرَّ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْنًا وَرِعِيًّا ۝
قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدَدًا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا
مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ
مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ۝ وَيَرْيَدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى
وَالْبَاقِيَتُ الصَّالِحَتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ۝

﴿۶۵﴾ خودایی ئەرد و ئەسمانان و [خودایی] ھندی د
نافبەرا واندا [ھەر ئەوھ]، فێجا وی بپەرسە، و خۆ ل
سەر پەرستنا وی رابگرە، ئەری ما تو ھەفکوبفەکی
بۆ دینی [ما تیک ھەییە ھەفبەری وی بیت ۱؟].
﴿۶۶﴾ و مرووف [ی گاور] دبێژیت: ئەری ما ئەگەر
ئەز مرم، جارە کا دی دێ زیندی بمەفە. ﴿۶۷﴾ ئەری
ما مرووفی بیر ناڤیت، مە بەری نوکە ئەو یی دایی،
و ئەو چو نەبوو. ﴿۶۸﴾ ب خودایی تە کەم دێ وان
و شەیتانان بیکفە کۆمکەین، پاشی ئەم دێ وان ل
سەر چۆکان ل دۆر دۆژەھی خەکەین. ﴿۶۹﴾ پاشی
ئەم دێ ژ ھەر کۆمەکی [ژ کۆمیت ل سەر خەلەتیی
بیکھاتین]، وی دەرئەخین یی ژ ھەمیان ب جورئەت
و ب وێر تر ل سەر نەگوھدارییا خودی [کو سەر وەر
و سەرداریت وان د خرابیییدا، تیک تیکە دی ھاڤیژینە
د ناگریدا]. ﴿۷۰﴾ پاشی ئەم چێر دزانین کا کی ژ وان
ھێژاترە ل پێشیی باڤیژینە د دۆژەھییدا، و تامکەتە
ئیزایا وی. ﴿۷۱﴾ و کەس ژ ھەوہ نینە د سەرپرا (د سەر
دۆژەھییدا) نەچیت [خودان باوەر دێ د سەرپرا بۆرنە

بەحەشتی، و گاور دێ کەفە تیدا] ئەفە فەرمانە کا فەربسە ژ خودایی تە. ﴿۷۲﴾ پاشی ئەوێت پارێزکارییا
خودی کرین ئەم دێ وان رزگارکەین، و ئەم دێ ستەمکاران ل سەر چۆکان تیدا ھیلین. ﴿۷۳﴾ و ھەر دەمی
ئایەت مە ییت پۆن و ئاشکەرا بۆ وان (موشرکان) دەاتنە خواندن، ئەوێت گاوربووین دگۆتە ئەوێت
باوہری ئینابین [گەلی خودان باوہران کا بەری خو بەدەنی]، ژ مە فان ھەردو جویان [خودان باوہریت
ھەژار و گاوریت زەنگین]، جھێ کی ژ مە چێترە، و دیوانا کی ژ مە خوشتەرە؟! ﴿۷۴﴾ و مە چەند ملەت
بەری وان د ھێلاک برینە، مال و نافالییا وان ژ یاوان چێتر بوو، و سەر و خولکی وان ژ یی وان خوشتەر
بوو. ﴿۷۵﴾ [ھەمی موخەمەد] بێژە [وان ئەوێت ھزر دکن ئەو چێترن و ئەو ییت ل سەر ھەقیی]: ژ مە و
ھەوہ کا کی د تاریاتی و بەرزەبوونیدا، بلا خودایی دلوفان ل دویف بەر دەت، و بھیلەتە د ئەو ئەو تیدا،
ھەتا وی دینن یا خودی ژ فان پی دایی، فێجا یان ئیزایا فی دنیا یی دێ بین یان ژ ی ئیزایا ئاخەرەتی دێ بین،
نێ وی پۆژی دێ زانن کا جھێ کی خرابترە و لەشکەر کی لاوازترە؟ ﴿۷۶﴾ و ئەوێت راستەری بووین،
خودی راستەرییا وان دێ پتر لی کەت، و کار و کاریت قەنج ئەوێت بۆ مرووفی ل دەف خودی دمین،
ل دەف خودایی تە ب خێر ترن و دوپاھیکا وان باشتەر [ژ وان تستان ئەوێت ئەو خو پی مەزن دکن ژ مال
و مالداریی].

﴿٩٦﴾ ب راسِی ئەویتی باوهری ئینابین و کار و کرباریت قهنج کرین، خودایی دلوفان دئی وان خوشتقی کهت [نانکو چه ئیکرنا وان دئی تیخیتە د دلی مرؤفاندا]. ﴿٩٧﴾ فیتجا ب راسی مه قورئان ب زمانی ته ب ساناهی هنارت، دا تو بی مزگینی بی بدهیه پاریز کاران، و دا تو مله ته کی جره بر زفر و رهق پی بتر سینی. ﴿٩٨﴾ و مه چه ند ملهت بهری وان بیت دهیلاک برین و فهبر اندین، ئه ری ما پیژنه کا ئیک ژ وان دئیته ته، یان زی تو کیئا ئیک ژ وان گولی دبی؟! [هه می بی سهروشوین چۆن و نه مان، کا چاوا مه ئه و بنپر کړن، ئه م دشین فان زی وه سا بنپر بکه یین].

سُورَةُ طَاهَا

ل مه که هنی هاتییه خوارئ (١٣٥) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [هۆسا دئیته خواندن (طاها)، ئه قه و هه می تییت دهسپیکا سۆره تان ئیشاره تن ل سه ر ئیعازا قورئانی]. ﴿٢﴾ [هه ی موچه مه د] مه قورئان ل سه ر ته نه ئینابییه خوارئ، دا تو بوهستی و زه هه تی به ی [ژ بهر زیده خه غوارنا ته ل سه ر گاوری و نه باوهری ئینانا وان، و راوهستیانا ته یا زیده درئژ ل سه ر نقیژئ]. ﴿٣﴾ [مه ئه ف قورئانه نه ئینابییه خوار] ژ بهر هندی نبیت دا بیته برئینان بو وان ئەویتی ژ خودی دترسن. ﴿٤﴾ [ئه ف قورئانه] ژ نک وی یا هاتییه خوارئ، ئەویتی ئه رد و ئه سانیته بلند چیکرین. ﴿٥﴾ خودایی دلوفان ل سه ر هه رشی خو بلندبوو [بلندبوونه کا لا ئقی وی و یا بی چاوی]. ﴿٦﴾ و هندی د ئه رد و ئه سانیاندا و هندی د نافه را و اندا، و هندی دین ئه ردی ژ یقه هه ری یی و ییه. ﴿٧﴾ و ئه گه ر تو دهنگی خو [بو دو عایی و زکری] بلند بکه ی [یان زی دلی خو دا بیژی، ل ده ف خودی هه ر ئیکه]، ب راسی خودی نهینی، و تستی ژئی فه شار تیر و نه په نیر ژی دزانیته. ﴿٨﴾ خودی ئیکه و ژ وی پیقه تر چو خوداییته دی نین، و باشنا ف و نا قیته گه له پیرۆز هه ر بیته وینه. ﴿٩﴾ ما سه ر هاتییا مووسایی بو ته نه هاتییه؟! ﴿١٠﴾ ده می ئا گه رکه [ژ دویره ف] دیتی، ئینا گوته مالا خو: ل قیژر بن، ب راسی ئا گه رکه ب بهر چافی من که فته [ئه ز دئی چم به ری خو ده می] به لکی ئه ز بو هه وه بزۆتکه کی ژئ بینم، یان ئه ز ریناسه کی ل ده ف ئا گه ری بینم [رئکی نیشا مه بدهت]. ﴿١١﴾ فیتجا و هختی هاتییه ده ف [ئا گه ری]، گا زی به که هاتی: هه ی مووسا. ﴿١٢﴾ ب راسی ئه ز خودایی ته مه، فیتجا تو پیلا قیته خو بیخه، تو یی ل نهالا پیرۆز، (طووا) یی.

الحزب

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ۖ فَإِنَّمَا يَتَنَبَّأُهُ بِلسَانِكَ لِئَن يُرَبِّيَهُ إِلَىٰ قَدَرٍ ۖ وَتُذَرِّبُهُ قَوْمًا لَّدُنَّا ۖ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَبْرِ هَلْ نَحْشُ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ ۚ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ۖ

سُورَةُ طَاهَا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طاه ۖ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ ۖ إِلَّا ذِكْرًا ۚ لِّمَن يَخْشَىٰ ۚ تَنزِيلًا مِّنْ خَلْقِ الْأَرْضِ ۖ وَالسَّمَوَاتِ ۖ عَلَىٰ الرَّحْمَنِ عَلَى الْعَرْشِ ۖ أَسْتَوَىٰ ۖ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَىٰ ۖ وَإِن تَجَهَّزْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَهُ أَلَيْسَ وَآخَفَىٰ ۖ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۖ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ۖ إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا ۖ لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ ۖ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ۖ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ بِمُوسَىٰ ۖ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ ۖ فَخَلَعَ نَعْلَيْكَ ۖ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۖ

وَأَنَّا اخْتَرْنَاكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١﴾ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿٢﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أَخْفِيهَا لِتُخْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى ﴿٣﴾ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَزِدَیْ ﴿٤﴾ وَمَا تَذَكَّرُ بِمِيزَانِكَ يَمُوسَىٰ ﴿٥﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنِيِّي وَلِي فِيهَا مَقَارِبُ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾ قَالَ أَلْقَهَا يَمُوسَىٰ ﴿٧﴾ فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَبِطَةٌ تُسْمَعُ ﴿٨﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَحْزَنْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٩﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْجُبُ بَصْمَاءَ مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ آيَةٌ أُخْرَىٰ ﴿١٠﴾ لَذَرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿١١﴾ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٢﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿١٣﴾ وَبَيِّرْ لِي أَمْرِي ﴿١٤﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ﴿١٥﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿١٦﴾ وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ﴿١٧﴾ هَروَنَ أَخِي ﴿١٨﴾ أَشْدِدْ بِهِ زَاوِيَی ﴿١٩﴾ وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٢٠﴾ كُنْ سَمِيعًا كَافِرًا ﴿٢١﴾ وَتَذَكَّرْكَ كَثِيرًا ﴿٢٢﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٢٣﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٢٥﴾

﴿۱۲﴾ و من تو [بۆ پیغمبراتییی] یی هه لبارتی، فئيجا تو گو هداریا وئ بکه یاب وه حی بۆ ته دئیت. ﴿۱۳﴾ ب راستی ئەزم خودی [نانکو ئەفی گازی ته دکەت، ئەوه خودی]، و چو پەرستی ژ بلی من هێزایی پەرستنی نین، فئيجا من ب تنی بپەرستە و نفیژی بکه، دائەزل بیراته بم [یان ژ یل وهختی بیرئینا من (کو نفیژه) نفیژی بکه]. ﴿۱۴﴾ ب راستی قیامەت دی هەر ئیت، ئەز کەسی بی ناحەسینم [کا کەنگی دی ئیت، فئيجا کەس نوزانیت کا کەنگی دی ئیت]، دا هەر کەس ب کار و کریاریت دکەت، بیتە جزا کرن. ﴿۱۵﴾ فئيجا بلا ئەوئیت باوەرییی بی [ب هاتنا رۆژا قیامەتی] ئەئین، و ب دوئی دخوازییا خو کەئین، بەری ته ژئ وەرەگێرن [و ته ژ باوەرییان و خوکار کرنی بۆ وئ رۆژی سارنە کەن]، ئەگەر تو زی دی د هیلاک چی. ﴿۱۶﴾ هە ی مووسا ئەو چیه د دەستی ته یی راستیدا؟ [دا مووسا بزانیست داری و یی، نه تشتەکی دییه د دەستی ویدا]. ﴿۱۷﴾ [مووسایی] گۆت: ئەو داری منه، ئەز ددەمه بەر

خو، و ئەز بەلگیت داران بۆ پەزی خو پی دوەرینم، و هندەک هەو جەییست دی زی من ییت بی هەین. ﴿۱۸﴾ [خودی] گۆت: هە ی مووسا وی داری [ژ دەستی خو] باقیژە. ﴿۱۹﴾ فئيجا مووسایی [دار] هائیت، هند دیت [ب قودرەتا خودی] بوو مارەک، ب لەز و سقک دچۆ. ﴿۲۰﴾ [خودی] گۆت: پاکە و نە ترسە، جاره کا دی ئەم دی وەکی بەری زفرینەفە. ﴿۲۱﴾ و دەستی خو بیە بن کەفشی خو، دی بی نە ساخی و بی ئیش، سی و برسقی دەرکەفیت [هەر چەندە دەستیت وی د پەش ئەسمەر بوون]، ئەفە ژئ موعجیزەیه کا دییه [ژ بلی یا داری]. ﴿۲۲﴾ [فی موعجیزەیی ژئ د گەل یا دی وەرگەر] دا ئەم هندەک نیشان و موعجیزەییست خو ییت مەزن نیشا ته بدەین [ل سەر دەستە لاتدارییا خو ل سەر هەمی تشتان]. ﴿۲۳﴾ هەرە دەف فیرەوونی، ب راستی ئەو زیدە یی د سەردا چۆیی. ﴿۲۴﴾ گۆت: خود پۆر بێنا من فرەه بکه [دا بشیم خو ل بەر بارئ پیغمبراتییی بگرم، و سەبری ل سەر ئەزیەت و ئاخفتیت فیرەوونی و دەستەکا وی بکیشم]. ﴿۲۵﴾ و کاروباری من، بۆ من ب ساناھی بیخە. ﴿۲۶﴾ و [خود پۆر] گرێکە کا ئەزمانی من فەکە. ﴿۲۷﴾ دا ئاخفتنا من تی بگەهن. ﴿۲۸﴾ و تیکی ژ مالا من، بۆ من بکه پشته فان و هاریکار. ﴿۲۹﴾ و بلا ئەو ژئ هاروونی برایی من بیت. ﴿۳۰﴾ پشتا من پی قاییم بکه، و پی ب هیز بیخە. ﴿۳۱﴾ و تو وی بکه هەفال و هەفیشکی من د پیغمبراتییییدا. ﴿۳۲﴾ دا ئەم پیکفە و گەلەک، ته ژ کیم و کاسییان پاقر بکەین. ﴿۳۳﴾ و دا پیکفە و گەلەک زکری ته بکەین، و ته دوعایی و پەرستنی بیننه برا خو. ﴿۳۴﴾ ب راستی ته ئاگە هژ مه هەیه. ﴿۳۵﴾ [خودی] گۆت: هە ی مووسا یا ته دفا و ته دخواست، بۆ ته هات. ﴿۳۶﴾ ب سویند جاره کا دی زی مه کەرم و نەعمەت د گەل ته کر بوو [رۆژا مه تو ژ دەستیت فیرەوونی رزگار کری، دەمی کور د ناف ئسرائیلییاندا بووبانە دکوشتن].

إِذَا وَجَبَ إِلَىٰ أَمِكَ مَا يُؤْمِنُ ۚ أَنْ أَقْذِفَهُ فِي التَّابُوتِ فَأَقْذِفِهِ
فِي آلِيهِ فَلْيُلْقِهِ الَّيْمُ السَّاحِلُ يَأْخُذْهُ عَدُوِّي وَعَدُوْلُهُ ۚ وَالْقَيْتُ
عَلَيْكَ مَحَبَّةٌ مِّمِّي وَلَتُضَعَّ عَلَيَّ عِثِّي ﴿٣٨﴾ إِذْ تَنَسَّىٰ اخْتَنَكَ فَتَقُولُ
هَلْ أَذْكَرُ عَلَىٰ مَنْ يَكْفُلُهُ ۚ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَفَعَلْتَ نَفْسًا فَجَنَحَكَ مِنَ الْعَمَرِ ۚ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا
فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَيَّ قَدَرًا يَمْوَدُّنِي
وَأَصْطَفَعُكَ لِنَفْسِي ﴿٣٩﴾ أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِمَا بَيْنَ يَدَيِ وَلَا
تَبْنِيَانِ دَكْرَىٰ ۚ أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٠﴾ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا
لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤١﴾ قَالَ رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ أَفْوَاحًا بِفِرْعَوْنَ
عَلَيْنَا وَأَنْ تَطْلُبَ ۚ قَالَ لَا تُخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ ۚ أَسْمِعْ وَأَرْئِ ۚ
فَأَنبَأَهُ قَوْلًا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَا نُعَذِّبُهُمْ قَدْ جَنَّكَ بِمَا عَمِلْتَ مِن زَيْتٍ ۚ وَالسَّلَاحُ عَلَىٰ مَنْ أَتَبَعَ
الْهُدَىٰ ۚ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٢﴾ قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَمْوَدُّنِي ﴿٤٣﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ
كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَ فَمَنْ جَاءَكَ الْقُرُونُ الْأُولَىٰ ﴿٤٥﴾

﴿۳۸﴾ و هختی [تو بووی] مه نهو ئیلهام داد دهیکا ته، یا مه دایمی. ﴿۳۹﴾ [نهو ئیلهام زی نهفه بوو] کو نهوی [کورکی خو، مووسایی] بکه د سندوقه کیدا، و باقیژه درو یباری نیلیدا، داناف وی بده ته ره خه کی، ئیک دی وی بهت درمنی منه زی و درمنی ویسه زی، و من ژ دهف خو تو خوشتقی کربووی، داد بن چاقدیریا منقه بییه خودانکرن. ﴿۴۰﴾ و هختی خویشکا ته ل دویش ته دهات، و دگوته مالا فیرعونی [وهختی بو ته ل دایینه کی دگه ربان، پشتی ته شیرئ کسه سی نه خواری] ئهری ئهز وی مالی نیشا هه وه بدهم یا خودانی و سهره گو هییی ژئ بکهت [نهوان گوته خویشکا ته: به لی، خویشکا ته زی دهیکا ته نیشا وان دا]، فیجا جاره کا دی مه تو زفر اندییه دهف دهیکا ته، دا چاقیت وی ب ته پون بین، و داد ب خهم نه که فیت [و پشتی تو مه زن بووی] و هختی ته ئیک [ب خه له تیغه] کوشتی، فیجا مه تو ژ خه ما وی کوشتنی رزگار کری، و مه تو ب بهر گه له که به لا و ئانافان یتخستی، به لی ههر گاف مه تو قورتال دکری. و چهند ساله کان تو ماییه داناف

خه لکی مه دیه نیدا [بازیری شوعه بیی]، باشی ل دویش و هختی مه دانایی [کو ئهز دی تیدا د گه ل ته ناختم و دی ته که مه پیغمبره] تو هاتی هه ی مووسا. ﴿۴۱﴾ و من تو ژ یگری و هه لبارتی بو وه حی و پیغمبره راتیا خو. ﴿۴۲﴾ هه ره تو و برایی خو، ب موعجیزه ییت منقه، و سستی د بیرئنانا مندا نه که ن [دا بو هه وه بیته هاریکار د جهننا نه کی هه وه دا]. ﴿۴۳﴾ هه ردو هه رنه دهف فیرعونی، ب راستی نهو زیده یی سهر دا چویی. ﴿۴۴﴾ فیجا ب ناخشنه ک نهرم د گه ل باخشن، به لکی ل خو بز فیرت، و گو هی خو بده ته هه قیی یان زی [ژ هاتنا ئیزایا هوین ژئ دبیزن] پتر سیت. ﴿۴۵﴾ [مووسا و هاروونی] گوتن: خودیو ژ هم دترسین [دهر هتیی نه ده ته مه هم د گه ل باخشن] له زی ل ئیزادانا مه بکهت، یان زیده تر د سهر دا بچیت [د دهر هتیی ته دا وی بیژیت یان نه لایق و یان نه ئیته گوتن، یان زی مه هند بییشینیت ژ هه مییی بیته دهری]. ﴿۴۶﴾ [خودی] گوت: نه ترسن نه زی د گه ل هه وه [هه می تستان]، گولی دهم و دبیم [کاچ د ناهه را هه وه دا دقه و میت]. ﴿۴۷﴾ فیجا هوین هه ردو هه رنه دهف و بیژنی: ب راستی هم هنار تییت خودایی ته نه، تیر ائیلیان د گه ل مه بهنیره [ژ وان فبه، و ژ بن ئیخسیری و کوله تییی دهر بیخه] تییدی وان ئیزا نه ده، و ب سویند مه نشان و موعجیزه ییت ئاشکه را ژ دهف خودایی ته بو ته ئینایینه [کو بو مه بنه نشان و شاهد کو هم راست پیغمبریت خودیینه]، و سلامه تی ژ ئیزایا خودی، بو وییه یی ریکاراست گرتی و باوهری ب خودی ئینایی. ﴿۴۸﴾ ب راستی و هه ی بو مه هاتییه، کو ئیزا و هیلاک [د دنیایی و ئاخره تیدا] بو وییه یی ئایهت و پیغمبره ران دره و بدان، و پشتا خو بدنه یی و باوهری یی پی نه ئین. ﴿۴۹﴾ [فیرعونی] گوت: خودایی هه وه کییه، هه ی مووسا؟ ﴿۵۰﴾ [مووسایی] گوت: خودایی مه نه وه یی هه ر تشته کی چیکری، نهو دایمی [ژ رننگ و وینه یان] یی ب کیر وی بهیت باشی هه می راسته ریکرن [بو وی ئارمانجی یا نهو بو هاتییه چیکرن]. ﴿۵۱﴾ [فیرعونی] گوت: باشه یا حالی مله تیته به ری دی ج بیت؟ [بوچ نایینه ساخکر و حساب د گه ل نایته کرن؟ نه گهر نه فا هوین دبیزن یا راست بیت].

﴿٥٢﴾ [موسایی] گوت: زانینا کار و کریار و حالی وان ل دهف خودایی من د دهپی پارسیتدا نفتیسیه، خودایی من د چو تشناندا خه له ت ناییت، و چو ژ بیر ناکهت. ﴿٥٣﴾ نه وی ژ هرد بؤ هوه خو شگری و ده شگری [و به ره فکری بؤ ژ یانا هوه]، و پلک بؤ هوه ئیخستینه تیدا، و باران ژ نه سانی (ژ نه وران) بؤ هوه باران دین، فیجا مه همی رهنگ و جوینیت گل و گیایی و شینکاتی، نه وی ت نه وه کی تیک و ژلک جودا [د فایده یی خو دا و درهنگی خو دا و د تاما خو دا و د بیبا خو دا] پی دهر ئیخستن. ﴿٥٤﴾ ژئ بخون و تهرش و که والی خو لی بجه رینن، و ب راستی نه فیه نشان و ئایه تیت روژن بؤ ناقلداران. ﴿٥٥﴾ مه هوین بیت ژ ناخی چیکرین و دی هوه ز فربینه فیه تیدا [بشتی هوین دمرن]، و جاره کا دی دی هوه ژئ دهر ئیخینه فیه. ﴿٥٦﴾ ب سویند مه همی موعجیزه بیت خو [هر نه ها] نیشا فیرعه ونی دان [ئیخستنه بهر چاقان]، به لی هه می دره دانان، و رازی نه بوو باوهریمی بینیت و پیکا هه قیپی بگریت. ﴿٥٧﴾ [فیرعه ونی] گوت: هه ی

المیزب

قَالَ عَلَّمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَصِلُ رَبِّي وَلَا يَنْتَسِي الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ * مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْنَا آلِهَةً فَاكْذَبُوا وَلَيَّ الْقَوْلُ أَجْتُمُنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَمْوَسَى * فَلَنُؤَدِّيَنَّكَ بِسِحْرِ قِسْمِي * فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سَوَى * قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْتَةِ وَأَنْ تُجِثِرَ النَّاسُ ضُحًى فَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَقْب * قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَإِلَكُمْ لَا تَقْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنْ أَفْتَرَى * فَتَنَزَّعُوا أَمْهَمَ رَبُّهُمْ وَاسْتَرْوَأَ الْحَيَّوِيُّ * قَالُوا إِنْ هَذَا إِلَّا لَسِحْرَانِ بِرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلُ * فَأَجْمَعُوا لِكَيْدٍ ثُمَّ ارْتَأَوْا أَصْفًا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَى

موسا ئه ری تو بؤ مه هاتی، دا مه ب سیره به ندییا خو ژ هردی مه دهر بیخی. ﴿٥٨﴾ فیجا [ژ بهر هندئی] نه م ژئ دی ب سیره به ندییه کا وه کی یاته ئینه ته، فیجا ژفانه کی بؤ مه و خو بدانه ل جهه کی دهشت، که س ژ مه پشتا خو نه ده ته فی ژفانی، نه هم، نه تو. ﴿٥٩﴾ [موسایی] گوت: ژفانی هوه [کو هم و هوین تیدا بگه هینه تیک] بلا روژا جه ژنی [روژا خو خه ملاندنی] بیت [دا هه می ئاماده بین]، و خه لک تیشته گه هی کوم بین. ﴿٦٠﴾ فیجا فیرعه ونی پشتا خو دا موسایی و چو، و هه می فندوفیل و سیره به ندیت خو کوم مکرن، پاشی [روژا جه ژنی] هات. ﴿٦١﴾ موسایی گوت ته وان، وه ییزا و نه خوشی بؤ هوه بیت، دره وان ب نافی خودی نه که ن [نه بیژن موعجیزه بیت وی سحران]، نه گهر دی هوه ب ییزا یه کی بنر که ت، و ب راستی نه و خوساره ت بوو، نه وی دره وان ب نافی خودی بکه ت. ﴿٦٢﴾ [سیره به ند، پشتی موسا بؤ وان ناخفتی] ژلک جودا بوون [هنده کان گوت: نه و ژئ وه کی مه سیره به ند، و هنده کان گوت: نه فیه نه ناخفتنا سیره به ندانه]، و خو خلوه کرن و بوو پسته پستا وان. ﴿٦٣﴾ گوتن: نه فیه هه ردو سیره به ندن، د فین هوه ب سیره به ندییا خو ژ هردی هوه دهر بیخن، و د فین دینی هوه یی ژ هه مییان چیر نه هیلن. ﴿٦٤﴾ فیجا هیژ و نه خشه بیت خو کومکه نه سه ریگ و کاری خو باش بکه ن. پاشی تیک ریز [بؤ ژفانی] وهرن، و ب سویند نه فیه ژئ وه یی سه رفه رازه نه وی سه ریکه فیت.

قَالُوا بُدِّلْنَا مَا كُنَّا نَمُوتُ وَإِنَّمَا الْآلُوفُ قَالَ بَلْ
 أَلْقُوا فَإِذَا حِجَابُهُمْ وَعَصِيْبُهُمْ يُحْجِلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهُمْ
 نَسُوا ۖ فَأَوْجَسَ مِنْ نَفْسِهِ خِيفَةُ مُوسَى ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
 أَنْتَ الْأَعْلَى ۖ وَالْقَوْمُ فِي يَمِينِكَ تَلْقَفُ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا
 كَيْدُ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ۖ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سِحْرَهُمْ
 قَالُوا أَهَٰذَا رَبُّ هَارُونَ وَمُوسَى ۖ قَالَ عَمِلْتَ لَهُمْ قِيلَ أَنْ أَدْنَى
 لَكُمْ أَنَّهُ لَكِبْكُمُ الْإِنْدَى عَمَلَكُمْ السَّحَرُ فَلَا قِطْعَنَ أَيْدِيكُمْ
 وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَا تُصِلْتُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَعَلَّكُمْ
 أَنْتُمْ أَشْدَّ عَذَابًا وَابْقَى ۖ قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَنْ مَا جَاءَنَا مِنْ
 الْبَلِيَّةِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَٰذِهِ
 الْحَيَوةَ الدُّنْيَا ۖ إِنَّمَا آمَنَ بِرَبِّهِ تِلْكَ الْفِيلُ وَمَا أَكْرَهْتَنَا
 عَلَيْهِ مِنَ السَّحَرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۖ إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُخِرمًا
 فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۖ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ
 عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْأَعْلَى ۖ جَنَّاتُ عَدْنٍ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ۖ

﴿۶۵﴾ [سیره‌بندگان] گوئن: هه‌ی موسا یان تو باقی‌ره یان ئەم بەراهیکی دئی هافیزین، [ته دفتیت ده‌ستیکی تو دارئ خو باقی‌ره، ته دفتیت ئەم دئی وهریست خو هافیزین؟]. ﴿۶۶﴾ [موسایی] گوئ: نه هوبن باقی‌رن، فینجا وه‌ختئ وان وهریس و داریت خو هافیتین، ژ سیره‌بندیان وان وه‌سا هاته بهر چافیت موسایی کو ییت دلقشن و دجن. ﴿۶۷﴾ [و‌ه‌ختئ موسایی هوسا دیتی] د‌دلی خو‌دا ترسیا. ﴿۶۸﴾ مه‌گوئئ: نه‌ترسه، سه‌رکه‌فتن هه‌ر یا ته‌یه. ﴿۶۹﴾ و‌ئو تشئ ده‌ستئ ته‌یی راستیدا باقی‌ره [کو دارئ ته‌یه]، دئی وهریس و داریت وان داعوبریت، و سیره‌بندیان وان دئی پویچ که‌ت، ب راستی ئەفا وان کری فندوفیلا سیره‌بندانه [و نه‌راستییه]، و سیره‌بند سه‌رفه‌راز نابن ل هه‌ر جهه‌کی هه‌بن. ﴿۷۰﴾ فینجا سیره‌بند داچه‌میان و چۆنه‌ سو‌جده‌یی [پشتی هه‌قی ناشکه‌را بووی و کارئ وان پویچ بووی]، و گوئن: مه‌باوهری ب خودایی هاروونی و موسایی ئینا. ﴿۷۱﴾ [فیره‌وونی] گوئ: ئه‌ری هه‌وه‌ باوهری پی ئینا

به‌ری ئەز ده‌ستوبریا هه‌وه‌ بده‌م؟ ب راستی ئەو مه‌زنئ (ماموستایی) هه‌وه‌یه‌ پی سیره‌بندی نیشا هه‌وه‌ دایی [فیره‌وونی ب فئ ئاخفتنی قیال به‌ر خه‌لکی به‌رزه‌که‌ت، و وه‌سا دیارکه‌ت کو ئەفا موسایی ژئ کری هه‌ر سه‌رحه، و وی دزانی وان چو‌تشت ل ده‌ف موسایی وهر نه‌گریسه، و موسا ب خو‌ژی نه‌مه‌زن و سه‌یدایی وان]، فینجا ب سو‌یند ئەز دئی ده‌ست و پیست هه‌وه‌ چه‌پ و راست ژئفه‌که‌م، پاشئ ئەز دئی هه‌وه‌ هه‌میان ب قورمی‌ت دارقه‌سه‌پانه‌هه‌لاویسم [هه‌تا دمرن]، و هنگی هوبن دئی زانن کا ئیزایا کی ژ مه‌ [یا من یان یا خودایی موسایی] د‌ژوارتر و ب دۆم‌تره. ﴿۷۲﴾ گوئن: قه‌ده‌م ته‌ب سه‌ر وان نیشان و به‌لگه‌پیست ناشکه‌را ته‌ویت بۆ مه‌هاتین، و وی خودایی ئەم چیک‌ربن نائخین و هه‌لنا‌ب‌زیرین، فینجا تو‌ج ده‌کی بکه [و بزانه] به‌س تو‌دشئ دئی دنیا‌یدا شته‌کی بکه‌ی [تشتئ ته‌دفتیت تو‌بکه‌ی به‌س یئ فئ دنیا‌یییه، و پشتئ فئ ئەم دئی چینه‌ ده‌ف خودایی خو، و ته‌چو ده‌سته‌ه‌لات ل سه‌ر مه‌نابیت]. ﴿۷۳﴾ ب راستی مه‌باوهری ب خودایی خو‌ئینا، دال گونه‌هیت مه‌ [خه‌له‌تیست مه‌]، و گونه‌ها سیره‌بندیئ ئەواته‌ب خورتی ب مه‌داییه‌ کرن ببۆریت و ژئ به‌ت، و خه‌لاتئ خودئ چیت‌ره، و جزایی وی د‌ژوارتر و ب دۆم‌تره. ﴿۷۴﴾ ب راستی هه‌ر که‌سئ، گونه‌هکار ل سه‌ر گاوریی، بجیت به‌ر ده‌ستئ خودایی خو‌ دۆزه‌ه‌بۆ ویسه، نه‌تیدا دمریت [داته‌نابیت]، و نه‌زیندی دبیت [داوه‌کی مرو‌فان ب‌ژبت]. ﴿۷۵﴾ و هه‌ر که‌سئ خودان باوهر و ب کار و کریاریت قه‌نجفه‌ب بال [خودایی خو] فه‌ب‌زف‌ریت، ئەها ئەفان پ‌ک و پایه‌یست بلند بۆ وان. ﴿۷۶﴾ [ئهو پ‌ک و پایه] به‌حه‌شتیت ئاکنجیو‌و‌نینه، پ‌وبار د‌بن‌را د‌ئین و دجن، و ئەو [خودانیست پ‌ک و پایه‌یان] هه‌روه‌ر دئی تیدا بن، و ئەفه‌خه‌لاتئ ویسه‌ئهوئ خو‌ ژ گونه‌هان باقر ده‌که‌ت و خو‌ژئ دوبر د‌ئ‌خیست.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعَبَادِي فَأَضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا
فِي الْبَحْرِ يَمَسُّ لَاحِظًا وَلَا تَحْشُ. فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ
بِجُنُودِهِ فَعَبَّسَهُمْ مُنْ أَلَيْهِمْ مَا عَشِيَهُمْ. وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ
وَمَا هَدَى. يَتَّبِعُنِي أَنْزِلُ وَيَلِ الْيَمِينَ. فَأَنْجَيْنَاهُ مِنْ غَرَسِهِمْ
جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَاهُ عَلَى الْيَمَنِ وَالسَّوْدَى. كَلَّا إِنَّ
طَائِفَتَ مَا رَزَقْتَهُمْ وَلَا تَصْلَحُ فِيهِ فَيَجِلُّ عَلَيْهِمْ غَضَبِي
وَمَنْ يَحْمِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى. وَلَئِنْ لَعْنًا لِمَنْ تَابَ
وَأَمِنْ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ أَهْتَدَى. وَمَا أَغْنَاكَ عَنْ
قَوْمِكَ بِمُوسَى. قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ
رَبِّ لَتَرْضَى. قَالَ فَإِنَّا لَفَقَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضْلَاهُمْ
السَّامِرِيُّ. فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَنَ أَسْفًا قَالَ
يَقَوْمُ إِنِّي بُعِثْتُكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا خَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ لَعْنُهُمْ
أَمْ أَرَأَيْتُمْ أَنِّي أَخْلَقْتُمْ مِمَّنْ رَزَقَكُمُ فَأَخْلَقْتُمْ
مِمَّنْ عَدَى. قَالُوا مَا أَخْلَقْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلَكِنَا وَلَكِنَّا حُمِلْنَا
أَوْ أَرَأَيْتُمْ زَيْتَةَ الْقَوْمِ فَقَدْ فَتَنَّا فَكَذَّبَكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ.

﴿۷۷﴾ ب سویند مه وه حی بؤ مووسایی هنارت: ب
شهف بنده ییت مه [ئسرائیلیان] ژ [مسرئ] دهر بیخه،
و ریکه کا زوها ژ دهر یایی بؤ وان بگره [ئانکو دارئ خو
ل دهر یایی بده، داریکه کا زوها بؤ وان فه بیت و تیرا
بچن]، نه هوین بترسن [فیرعهون و قولیا وی] بگه هه
هه وه، و نه هوین ژ خه ندقاندنی بترسن. ﴿۷۸﴾ فئبجا
فیرعهون ب له شکه ری خو فیه ب دویف وان که فتن، و
دهر یایی دئهوب سه ری وان هات یا ب سه ری وان
هاتی [دهر یال وان هاته یتک و هه می خه ندقاندن].
﴿۷۹﴾ [ب فی کارئ خو] فیرعهونی مله تی خو گو مر
و بهرزه کر، و به ری وان نه داریکا راست. ﴿۸۰﴾ گه لی
ئسرائیلیان، ب راستی مه هوین ژ دژمنی هه وه رزگار
کرن، و مه ژقان له ره خئ راستی یئ چیایی (طوور)،
دا هه وه [کو خودئ ته وراتئ بدهته هه وه پشتی مووسا
حه فتئ ژ ئسرائیلیان بؤ وی ژفانی هه لدبژیرت]، و مه
گه ژو و سویسک [باله فره که] بؤ هه وه ئینانه خواری.
﴿۸۱﴾ فئبجا ژ حه لالی پاک و پاقرئ مه ب رزقئ هه وه
کری بخوئن، و پی د سهردا نه چن، دا که ربا من هه وه

نه گریت، و هه ره که سی که ربا من ژئ گرت، [ئهو] که فته دئا گریدا. ﴿۸۲﴾ ب راستی ئه ز، بؤ هه ره که سی
تۆبه بکهت و باوه ریسی بینیت و کار و کریاریت قهنج بکهت، پاشی خو ل سه ری قئ چهن دئ رابگریته هتا
دمریت، گونه هژبهرم. ﴿۸۳﴾ [پشتی ئسرائیل دهشت سینایی ئانکجیوویین، مووسایی هاروون هیلا د
ناف و اندا، و چؤ چیایی (طوور) د گه له حه فتئ زه لامیت ژیگریتی، ل دویف ژفانا خودئ دایی یئ کو
ته وراتئ بده تی، و مووسا هندی ب له ز بوو هه ره حه فتئ هیلانه ل پشت خو، و د به ری وانرا کر، و گوته
وان: د دویف منرا وهرن]، هه ی مووسا [ئهو] چ بوو تول مله تی ب له ز ئیخستی [کو تو وان بهی لی و د
به ری وانرا بکه ی]. ﴿۸۴﴾ [مووسایی] گو ت: ئه و ییت د دویف منرا دئین، و من له ز کر، داتو ژ من رازی
ببی. ﴿۸۵﴾ [خودئ] گو ت: ب راستی پشتی تو هاتی، مه مله تی ته یئ جه رباندی، و سامری ئه و ییت د
سهردا برین. ﴿۸۶﴾ ئینا مووسا زیده که ریگریتی و خه مگین ژ فیری ناف مله تی خو، و گو ت: مله تی من، ما
خودایی هه وه په یانه کا قهنج نه دابوو هه وه [کو ته وراتئ بدهته هه وه] ئه ری ما وختئ وئ [په یانی] هندل
هه وه درئز بوو بوو؟ [هوین ب فی کاری رابین] یان زی هه وه دئیاب فی کریاری که ره بک ژ خودایی هه وه
[ئیزایه] هه وه بگریت، فئبجا هه وه ئه و په یانا دایبیه من [کول سه ری دینی بمین و چو خه له تیسیان
نه که نه، هه تا ئه ز دژمه فه] شکاند و ب جه نه ئینا. ﴿۸۷﴾ گو تن: ب راستی مه نه ب که یفا خو په یانا ته
شکاندیه، به لی هنده ک زیر و زینه یتت فیرعهونی ل دهف مه بوون، مه هافیتن [مه هافیتنه د ناف ئاگریدا دا ژ
گونه یی رزگار بین]، و هه ره و هسا سامری زی کاچ د گه ل بوو هافیت [و قالبی گو لکه کی دئاخیدا چیکر، و
ئاگر تیدا هه لکر، و ئه و زیر هافیته تیدا، هؤسا گو لکه ک ژ زیری چیکر].

فَأَخْرَجَ لَهُمْ صِجِلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ
وَأَلَهُ مُوسَى فَقَسَى ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعَ إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ
مِنْ قَبْلُ يَقُولُ: إِنَّمَا أَنتُم مَرْءٌ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي
وَأَطِيعُوا أَمْرِيَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ
إِلَيْنَا مُوسَى ﴿٩١﴾ قَالَ يَهْزُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا
أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٢﴾ قَالَ يَبْتَغُونَ لِيَ آخُذًا بِلِحْيَتِي
وَلَا يَرَأَوْنَ إِلَيَّ خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَمْ تَفْرُقْ قَوْلِي ﴿٩٣﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَسْمُرِي ﴿٩٤﴾ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ
الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٥﴾ قَالَ
فَآذَنْتُكَ فَإِنْ لَكَ فِي الْحَيَوتِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَرَأَيْتَكَ
مُوعِدًا آلَ مُخَلَّفَةٍ وَاتَّظَرْتَ إِلَيْهَا لَذَى ظَلَّتْ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٦﴾ إِنَّمَا
إِلَهُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٧﴾

﴿۸۸﴾ قَبْجَا [سامری] بَو وان [په بکهره کی] له شی
گولکه کی بی گیان چیکر، دهنگی چیلنی هه بوو، ئینا
گوتن: نه فه به خودای بی هه وه و خودای بی موسایی،
وی (موسایی) بی ژ بیر کری [کو خودای بی وی
نه فه به ل قیری، و بی چۆ به چایی (طوور) لی
دگه ریت]. ﴿۸۹﴾ قَبْجَا مائه و نابین [ئه و گولک]
چو ئاخفتنان ل وان ناز قریبت و چو زیان و مفایی
ل وان ناکه ت؟ ﴿۹۰﴾ و ب سویند بهری موسا
بز قریته شه، هاروونی ب خو ژ ی گوته وان: مله تی
من، ب راستی هوین ب فی گولکی بی هاتینه
جه پاندن و بی بوه وه بوویه فتنه، و ب راستی
خودای هه وه، خودای دلوفانه، قَبْجَا ل دویف من
وهرن و گو هی خو بدنه من. ﴿۹۱﴾ ئه وان گوت:
ئهم دئ هه مینه ل سه ر په رستنا گولکی، هه تا
موسا دز قریته شه ده ف مه. ﴿۹۲-۹۳﴾ [پشتی موسا
ژ ژانا خودی دایی ز قریته شه، و هوسا مله تی خو
دیتی، گوت: هه ی هاروون چ وه ل ته کر، تو وه کی
من نه کی [وه کی من کهریت ته فه نه بن]، و به ری

وان ژ سه ردا چۆنی و نه گپری و هختی ته دیتن د سه ردا چۆن، ئه ری ته فه رمانا من ب پشت گو هی خو شه
ها قی ت؟ ﴿۹۴﴾ [هاروونی] گوت: هه ی کو ری ده یکا من، سه ر و په یت من نه کی شه، ئه ز دتر سیام [ئه گه ر
من خو رتی سه ل وان کر بایه، و ژ کریارا وان کری دابانه پاش، نه یاره تی دنا قه را وندا چۆ بیایه، و ب نا ف
ئیک که قه بانه و]، تو بی ژ ته ئسرائیلی ژیکفه کرن، و ته خو ل هی قییا من نه گرت [ژ به ر هندئ من هیلان
هه تا تو بز قری]، ﴿۹۵﴾ [موسا ل سامری ز قری و] گوتی: هه ی سامری ته بۆ چی ئه شه کر و ژ به ر چ؟
﴿۹۶﴾ [سامری] گوت: من ئه و دیت یا وان نه دیتی [من دیت و هختی جبرائیل هاتی سه ده ف ته و چۆ بی]، قَبْجَا
من مسته کا ناخی ژ شوین پی هه سپی جبرائیلی را کر، و ها قی ته دنا ف ئاگریدا [دگه ل وی زی ر و زینه تی]، و
هوسا نه فسا من ئه ف کاره بو من خه ملاند و جوان کر. ﴿۹۷﴾ [موسایی] گوت: هه ره ژ نا ف مه ده رکه فه،
و جزایی ته دئی دنیا بییدا [هندی تو تییدا بیژی] ئه وه، نه تو ده ستی خو بکه یه که سی، و نه که س ده ستی
خو بکه ته [ئا نکو نه تو بشی تیکه لیسا که سی بکه ی، و نه که س بشی تیکه لیسا ته بکه ت]، و ته ژ فانه کی
هه ی رۆزا قیامه تی تو ژ نا هییه فه گرتن. و به ری خو بدنه په رستی بی خو ئه وئ تو ماییه ل سه ر په رستنا
وی، ب سویند ئه دئ سوژین، پاشی خو لیسا وی دی به لافکه یین، و ها قی زینه دده ریاییدا. ﴿۹۸﴾ ب راستی
په رستی بی هه وه، یی راست و دور ست، به س خودییه و ژ بلی وی چو په رستی بی راست و دور ست نین،
و زانینا وی هند یا به ر فره هه هه می تستان فه دگری ت.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا
ذِكْرًا ۖ مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ۖ
خَالِدِينَ فِيهِ ۖ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ۖ يَوْمَ يُنْفَخُ
فِي الصُّورِ وَتُخْشَرُ الْمَجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ۖ يَتَخَفَتُونَ
بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ۖ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ
أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ۖ وَتَسْأَلُونَ عَنْ الْمَلَائِكَةِ
فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۖ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۖ
لَا تَبْقَى فِيهَا غَمًّا وَلَا نَفَثًا ۖ يَوْمَ يَسْعَى الدَّاعِيَ إِلَى عَوَاجِ
لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۖ
يَوْمَئِذٍ لَا تَنفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ
قَوْلًا ۖ يَعْلَمُ مَا يَزَيِّرُ يَدْ يَهْدِيهِ رَمَاهُ خَلْقَهُ ۖ وَلَا تُلَاحِظُونَ بِهِ
عِلْمًا ۖ وَعَدَّتْ الْجُودُ لِلَّهِ الْفَيْوُورُ ۖ وَقَدْ حَاطَ مِنَ حِمْلِ
ظُلْمًا ۖ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ
ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۖ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا
فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۖ

﴿۹۹﴾ و ھۆسا ئەم سالنوخ و سەرھاتییت بۆری بۆ
تە ھەدگێرین، و مە ژ دەف خو قورئان یا دابییه تە.
﴿۱۰۰﴾ فێجا ھەر کەسی بەری خو ژێ وەرگێریت
[و باوەریی بی نەئینیت]، ب راستی ئەو رۆژا قیامەتی
دئی بارەکی گران [ژ یزایی و گونەھیی] ھەلگرت.
﴿۱۰۱﴾ ھەر و ھەر دئی دبن فی باریقە مینن، و چ پەسە
بارە رۆژا قیامەتی وان ھەیی. ﴿۱۰۲﴾ رۆژا پفل بوقی
دئیتە کرن، و ئەم سەمەکار و گونەھکاران وئی رۆژی
دئی چافشین و کۆرە کۆمکەین. ﴿۱۰۳﴾ وئی رۆژی دئی
پستەپستی دناڤەرا خۆدا کەن [و دئی پساری ژ ئیکدو
کەن، ئەری ئەم چەند دنیاییدا مایینە]، فێجا دناڤ
خۆدا دبیژن: ژ دەھ رۆژەکان پیقەتر ئەم نەمایینە.
﴿۱۰۴﴾ و ئەم ب ئەوا ئەو [دناڤەرا خۆدا پستەپستی
ل سەر دکەن] دبیژن، ئاگەھدارتر و زاناترین، دەمی
یی ژ ھەمییان ھشیارتەر دبیژیت: ھوین ژ رۆژەکی
پیقەتر نەمایینە. ﴿۱۰۵﴾ و ئەو پسارا چیایان ژ تە
دکەن [کا رۆژا قیامەتی دئی چ لی ئین] بیژە: خودایی
من دئی ژ بن کەت، پاشی دئی وەکی تۆژی لی کەت

و بەرەبا کەت [و دئی وەکی ھریا ژەنی لی کەت]. ﴿۱۰۶﴾ فێجا دئی رۆیت و رەوال کەت، و کەتە دەشت.
﴿۱۰۷﴾ [وەسا دئی کەتە دەشت] تو خو کەند و کۆر و گرکەکی تیدا نابینی. ﴿۱۰۸﴾ وئی رۆژی [کو رۆژا
قیامەتییه] ھەمی دئی ل دویف گازییا خودی چن [بۆ مەیدانا ھەشری]، و ب پشت گوھفە ھاڤیتن بۆ
[گازیی] نینە [کول دویف گازیی نەچن و چەپان ل خو بدەن]، و ھەمی دەنگ بۆ خودایی دلۆفان
کەر بون، وئی رۆژی ژ پستەپستی پیقەتر تو ناھەسی. ﴿۱۰۹﴾ وئی رۆژی مەھدەر کەسی فایدە ناکەت، ئەو
نەبیت یی خودایی دلۆفان دەستویر دایی، و ژ گۆتا وی رازی [ب تنی مەھدەر وی فایدە دکەت].
﴿۱۱۰﴾ خودی یی ئاگەھدارە ژ وان کریاران ئەویت وان کرین، و ئەویت ئەو دئی کەن، و ئەو چو جاب سەر
زانینا وی ھەلنابن. ﴿۱۱۱﴾ [و وئی رۆژی] ھەمی سەر و چاف بۆ خودایی ھەر و ھەر مایی و رپەر، [دەھمی
کار و کریاریت ھەبوونیدا] شکەستن و سەرچەمیایی بوون، و ب راستی ئەو خوسارەت بوو، ئەوێ شکر
و گاووی دگەل، و کری. ﴿۱۱۲﴾ و ھەر کەسی کار و کریاریت چاڤ بکەت، و ئەو ب خوژی یی خودان
باوەر بیت، فێجا ئەو. نە ژ سەمەکی دترسیت نە ژێ ژ کیمکەرەکی [ئانکو نە دترسیت گونەھیت وی بینە
زیدە کرن، و نە ژێ دترسیت خیریت وی بینە کیمکرن]. ﴿۱۱۳﴾ [کا مە چاوا کتیب بەری تە ب زمانی وان
ملەتان ھنارتینە، ئەویت پیقەمبەر مە بۆ ھنارتین]، و ھۆسا ئەف قورئانە ژێ مە بۆ تە ب زمانی ھەرەبی
ھنارتییه، و مە دئی قورئانیدا ب گەلە رەنگان نیشان و گەف [ب یزادانی] بۆ وان ئینابینە، دا خو [ژ گونەھیی
و گاویری] بپارێزن، یان ژێ دا پیقە چۆنەکی بۆ وان چیکەت.

فَعَلَى اللَّهِ الْمَلِئُكَ الْحَقُّ وَلَا تَعْبَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يُنْزِلَ إِلَيْكَ وَحْيَهُ. وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ۖ وَلَقَدْ عَهِدْنَا
إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ۖ وَإِذْ قُلْنَا
لِلْمَلَكِ سَجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ ۖ
فَقُلْنَا نَادِمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِرِجْلِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ
مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ۖ إِنَّ لَكَ الْأَجْنَاعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ۖ
وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَىٰ ۖ قَوْمُوسَ إِلَيْهِ
الْشَّيْطَانُ قَالَ يَتَادُمُ هَلْ أَذُكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكُ
لَا يَبُلَىٰ ۖ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَّتْ لَهُمَا سَوْءٌ ثُمَّمَا وَطَفِقَا
يُخَصِمَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ رَوْقِ الْجَنَّةِ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ ۖ
ثُمَّ أَجْنَبَهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ۖ قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا
جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَلَمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى
فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَصِلْ إِلَىٰ شَقَى ۖ وَمَنْ أَعْرَضَ
عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
أَعْمَىٰ ۖ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ۖ

﴿۱۱۴﴾ فَيُجَا خُودَايِي رَاسْت و خُونْدَكَار [يِي
ههمى خونندكار هه وجهى وى]، يِي [ژ وى شرک و
سالوخته تى موشرك ددهنى] بلند و پاقره، و له زى ل
[خواندنا] قورئانى نه كه، هه تا و هحييا خودى بۆ ته ب
دوباهيك نه تيت، و بيژه: خود يوؤ زانينا من زیده بكه.
﴿۱۱۵﴾ و ب سويند بهرى نوكه مه فهرمان ل ئاده مى
كربو و [كوژ داره كى نه خوئ]، فَيُجَا وى [قه وياتى
و فهرمانا مه] ژ بيركر، و مه سهبر و خوؤاگرتن
[ژ نه خووانا وى دارى] ل دهف نه ديت. ﴿۱۱۶﴾ و بيژه وان:
وهختى مه گوژ تسيه مليا كه تان سوجده يى بۆ ئاده مى
بيهن [سوجده يا سلافا و رپوگر تى، نه سوجده يا
به رستنى]، ئبليس تى نه بيت، ييت دى ههمى
[بۆ ئاده مى] چۆنه سوجده يى. ﴿۱۱۷﴾ فَيُجَا مه گوژ:
هه ي ئاده م، ب راستى نه فه دژمنى ته و ژنا ته يه، فَيُجَا
[هشيار بن] هه وه ژ به حه شتى دهر نه تيجيت، نه گهر دى
زه حه ت و وه ستيانى بينى [ب ژيانا خو يا دنيا يقه].
﴿۱۱۸﴾ ته نه و بيت، نه تو تيدا [د به حه شتيدا] برسى
ببى، و نه ژى تيدا رويس ببى. ﴿۱۱۹﴾ و نه تيدا تينى
دبى، و نه ژى گهر ما هه تا فى ل ته ددهت. ﴿۱۲۰﴾ فَيُجَا شه يتانى وه سواس و گو مان تيجسته دلى وى [و د بهر
خه له تسيړا كرا]، گوژ: هه ي ئاده م نه ز دارا هه رمانى و ملكى بى قه برين، نيشا ته بده م؟ ﴿۱۲۱﴾ فَيُجَا ب
فندو فيلى خاپاندن و د بهر خه له تسيړا كرن [وان ژ وى دارى خووار] نه و دارا خودى نه هيبا وان ژى كرى،
فَيُجَا وهختى خوارين [شهر مگه ها وان (عه و ره تا وان) بۆ وان ديار بوو، و ده ست هافيتنى به لگيت به حه شتى
ژيغه كرن و دانانه سهر، و ئاده مى نه گوهدار يا خودايى خوؤ كر، فَيُجَا نه گه هشته ئار مانجا خوؤ [يان ژى ژيانا
وى نه خوؤش بوو، ب هاته نه خووارا وى بۆ دنيا يى]. ﴿۱۲۲﴾ پاشى [ئاده م ژ كرياتا خوؤ په شيان بوو، و توبه كر
و] خودايى وى نه و بۆ پيغه مبه راتيسى هه لبؤارت، و توبه ژى قه بويل كر و ل سهر قايم كر. ﴿۱۲۳﴾ [خودى]
گوژ: هوين هه ردو ژ به حه شتى دكه فتن [بۆ سهر نه ردى] هنده ك ژ هه وه ل هنده كان نه يار و دژمن، و هه ر
گاڅا راسته رپكر نه ك ژ به رى منقه بۆ هه وه هات [كو كتيبا خودييه يان هنار تننا پيغه مبه ره كييه]، فَيُجَا هه ر
كه سى رپكار راسته رپكرنا من بگريت، نه به رزه دبیت و نه بهر هنگارى نه خوؤ شيبى دبیت. ﴿۱۲۴﴾ و هه ر
كه سى رويى خوؤ من و كتيبا من [كو قورئانه] و هر گيريت [و باوه ريبى پى نه ئينيت]، ب راستى دفى
دنيا ييدا بارا وى ژيانه كا ته نگ و تاريخه، و پوژا قيامه تى نه م دى وى كوؤره كؤمكه بن. ﴿۱۲۵﴾ دى بيژيت:
خود يوؤ بۆجى ته نه ز كوؤره ئيناييمه مه دانا حه شرى؟ و نه ز ب خوؤ [د دنيا ييدا] يى ب چاف بووم.

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَتْهَا كَذَلِكَ الْيَوْمِ تَنْسَى ﴿١٣١﴾
وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَشْرَفَ وَلَمْ يُؤْمَرْ بِتِلْكَ آيَةٍ وَلَمْ نَأْتِ الْآخِرَةَ
أَشَدُّ وَأَنفَى ﴿١٣٢﴾ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كُرْهُهُمُ الَّذِي هُمْ مِنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٣٣﴾
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزِمَا وَاجِلٌ مِّسْمَى ﴿١٣٤﴾
فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ
وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضَى ﴿١٣٥﴾ وَلَا تَمْدَنْ عَيْنُكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَاهُ أَزْوَاجًا ثُمَّ هَرَفَتْ
الْحَيَاةُ أَلَمْ يَلْبِسْ لَهُمْ فِيهِ رِزْقَ رَبِّكَ خَيْرًا وَأَنفَى ﴿١٣٦﴾ وَأَمْرًا أَهْلَكَ
بِالْصَّلَاةِ وَأَصْطَرَّ عَيْنَهَا لَاسْتَكْلَافًا لِّرِزْقِكَ تَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ
لِلتَّقْوَى ﴿١٣٧﴾ وَقَالُوا لَوْلَا آيَاتُنَا بِآيَاتِهِ مِنْ رَبِّهِ أَوَلَمْ نَأْتِهِمْ
بَيِّنَاتٍ مَّا فِي الْأَصْحَافِ الْأُولَى ﴿١٣٨﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ
مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا لَوْلَا أَرْسَلْنَا إِلَيْنَا رَسُولًا قَدْ جَاءَ
بِآيَاتِكَ مِن قَبْلِ أُنْزِلَ وَنَحْنُ ﴿١٣٩﴾ قُلْ كُلُّ مُرْصَقٍ مُّرْصُومٌ
فَسَعَلَمُونَ مِّنْ أَصْحَابِ الْبُحْرَيْنِ السَّوْيِ وَمِنَ الْأُنْدَى ﴿١٤٠﴾

﴿۱۳۱﴾ [خودى] گوت: هوسا نیشان و نایه تیت
مه بۆ ته هاتن، و ته خو لى كۆره دكر، و ته ددانه
پشت خو، و نه فرو تو زى و هسا دى [دئاگریدا]
ئیه هیلان و ز بیركرن. ﴿۱۳۲﴾ و هوسا ئەم ئەوئیت
زیدە د ناف گونە هیدا چۆین، و باوەرى ب نیشان و
نایه تیت خودایى خو نه نیاین، جزا دکهین، و ئیزایا
ئاخه رتێ دژوارتر و بهرده و امتره. ﴿۱۳۳﴾ ئەرى ما ئەو
دبى ئاگە ه بون، و خودى بۆ وان دیارنە کربوو کا
مه چەند [ملەت] بهرى وان د هیلاک بریوون؟ و ئەو
د ناف کافله خانیه ت و انرا دچن [و ب چافى خو وان
کافله خانیهان دبینن]. ب راستى ئەقە [شونواریت
ملەتیت د هیلاکچوى] نایەت و نیشان، بۆ مروفتیت
خودان ئەقل. ﴿۱۳۴﴾ و ئەگەر به یانا پاشتیخستنا
ئیزادانا وان [بۆ رۆزا قیامەتێ] ژ خودایى ته نه هاتبايه
دان، و ئەگەر وهخته کى دیار کرى [کو رۆزا قیامەتیه]
وان نه بایه، دا ئیزادان وان پا پیدقئى بیت. ﴿۱۳۵﴾ فێجا
سەبرا خو ل سەر ئەوا ئەو دیتژن بکیشه، و بهرى
رۆژه لاتنێ [نفیژا سپیدى] و بهرى رۆژا قابوونى

[نفیژا ئیشارى]، و هندهك ژ وهختیت شهفئ [نفیژا عیسا]، و سەر و بنیت رۆژى [نفیژا مه غره ب و نیقرو]،
خودى پاك و پاقر بکه، و حەمدا وى بکه، دا بگه هیه وئى یا پى رازى بى. ﴿۱۳۱﴾ و تو چافیت خو نه به
وان خو شیهان. ژ خەمل و جوانیا دنیاىى، ئەقیت مه دایینه هندهك گاوران، دا وان پى بجه ربینن، و رزقى
خودایى ته [کا چەند ژ دنیاىى داییه ته، و ئەو خەلاتى ئاخه رتێ ئەوئى دى دته ته کو به حەشته] چێر و
دۆمدریژ تره. ﴿۱۳۲﴾ و فەرمانا مالا خو [ملەتێ خو] ب نفیژى بکه، و تو زى ل سەر یى بهرده و ام به، ئەم چو
رزقى ژ ته ناخو ازین [کو تو رزقى خو یان یى مالا خو بدەى]، ئەم یى رزقى ته ددهین، و دو بیا هیکا ب
خیر یا پارێز کارانه. ﴿۱۳۳﴾ و گۆتن: بلا وى موعجیزه یهك ژ دەف خودایى خو بۆ مه ئیبابیه [دا مه باوەر ژى
کربایه]، ئەرى ما مزگینیا هاتنا پیغه مبهرى دکتیبیت بهرى نوکه دا بۆ وان نه هاتبوو؟! ﴿۱۳۴﴾ و ئەگەر مه ئەو،
بهرى هاتنا پیغه مبهرى و ئیننا خو ارا قورئانى، ب ئیزایه کى د هیلاک برانە، دا بیژن خودیو بلا ته پیغه مبهرك
بۆ مه هتار تبايه، دا ئەم ل دویف نایەت و نیشانت ته چۆ بایینه، بهرى ئەم [ب ئیزایا دنیاىى] بینه رسوا کرن،
و [ب ئیزایا ئاخه رتێ] بینه شهر مزار کرن. ﴿۱۳۵﴾ [هەى مو حەمەد] بیژه: ئەم هەمى [ئەم و هوین] دچا قەر تینه
[کا دویا هیما مه و هه وه دى بیتە چ؟] فێجا هوین خو بگرن و بهرى خو بدەن، دى زانن کانى کینه خودانیت
رێکا پاست و ییت راسته پى. [کا ئەمین یان هوینن].

سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۱۱۲) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ ﴿وَهَٰ خَتَّىٰ حَسْبِيَ خَلَكِي﴾ [ل سهر کار و کریاریت وان کرین کو پوژا قیامه تییّه] نَیزیک بوو، و ټهوب خو بیټ د بی ناگه هییه کا غامدا و [ب دنیایی و دلخوازییټ دنیا ییټه] د مړویلن. ۲ ﴿وَنِيْنَه چو بی نوى ژ قورئانی، ژ د هف خودایی ته، بو وان نه ټیټ، و ټهوب ترانه فه گوهداریی بو نه کهن. ۳ ﴿دلیټ وان د مړویل و بی ناگهن، و ټهویت ستمکار پسته بستی د ناهیرا خو دا دکهن، و دیژن: ټه ری ما موحه مه د ژى نه مړوځه وه کی هه وه؟ فیجا هوین چاوال دویټ سحرئ دچن و هوین ب خو دینن [کو سحره]. ۴ ﴿[پیغه مبه ری] گوټ: ب راستی خودایی من هر گوتنه کا د ټهرد و ټه سماندا د ټیټه کرن، ژى ب ناگه هه [فیجا چاوال پسته پستا هه وه دئ ل بهر بهر زه بیټ]، و

ټهوب خو گوهدیر و زیده زانابه [ناگه هژ هه می گوټن و پسته پستان هه یه، و چول بهر بهر زه نایټ]. ۵ ﴿و گوټن [ټهفا موحه مه د دیژیت نه وه حییه]: ټیکه له خه ون و خه ونر ژر کن، و دیټ هه ما ژ د هف خو [ټهف قورئانه] چیکریت، و ژ درهوب بال خودیټه لیډایټ، و دیټ هه لبه ستقان بیت [و ټه گهر و هسانینه] پابلا وه کی وان پیغه مبه ریټ به ری وی هاتینه هنارتن، مو عجزیه کی بو مه بینټ. ۶ ﴿خه لکی چو ژ وان گوندان، ټهویت به ری قوره شییان مه د هیلاک برین، باوهری ب وان مو عجزیه یان نه ټیناییه، ټهویت وان ژ پیغه مبه ریټ خو خواستین، فیجا ټه و دئ باوهری پی ټینن؟ [ټه گهر بینن، نه... ټه و بینن ژى باوهری پی نائینن]. ۷ ﴿و مه به ری ته چو پیغه مبه ر نه هنارتینه، و وهی بو هنارتیټ ټه گهر زه لام نه بن [ټانکو مړوځ بوون، نه ملیاکه ت بوون]، فیجا ټه گهر هوین فئ نه زانن پسار زانا و خودان کتیبان بکه ن [کا پیغه مبه ر هاتیه، ټه گهر مړوځ نه بیټ و زه لام نه بیټ؟]. ۸ ﴿و مه ټه و پیغه مبه ر نه کربوونه له شه کی و هسا، کو خواری نه خوون و مرن بو وان نه بیټ [ټه و ژى وه کی هر مړوځه کی هه بیټ دمرن]. ۹ ﴿پاشی ټه و په یانا مه داییه وان [کو ټه و ان بزگار بکه یین، و نه یاریټ وان بهر ئاتاف بکه یین]، مه ب جه کر و راست دهر ټیخست، فیجا ټه و و ټهویت مه بفین، مه رزگار کرن، و ټهویت زیده د گاوری و بهر زه بو ټیدا چو یین، مه بهر ئاتاف کرن. ۱۰ ﴿ب سوبند [گلی مړوځان] مه کتیه ک بو هه وه ټیناییه خواری، سهر بلندییا هه وه یا ټیدا، ټه ری ما هوین تی ناگهن؟

سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الجزء السابع عشر

اَقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُخَدَّبٍ اِلَّا اَسْتَمَعُوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوْبُهُمْ وَاَسْرَوْا التَّجْوِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا هَلْ هٰذَا اِلَّا اَبْسَرُّ مِمَّنْكُمْ اَفْتَاوْنَ السَّحَرَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ يَعْلَمُ الْقَوْلُ فِي السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيْمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوْا اَضَعَتْ اَخْلَامُ بَلْ اَفْتَرَنَاهُ بَرُّ هُوشَاعٍ فَلْيَاْتِنَا بآيَةٍ كَمَا اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ﴿٥﴾ مَا اَمْنَتْ قُلُوْبُهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ اَوْ اَهْلَكْنَاهَا اَفْهَمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٦﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوحِيْ اِلَيْهِمْ قَسَتْ اُولَا اَهْلَ الدِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُوْنَ اَطْعَامًا وَمَا كَانُوْا خٰلِدِيْنَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَّشَاءُ وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٩﴾ لَقَدْ اَنْزَلْنَا اِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيْهِ ذِكْرُكُمْ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿١٠﴾

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَوْمٍ كَانَتْ ظِلْمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
 آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَسُوا بِأَسَاسِهَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
 لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكَنُكُمْ عَلَيْكُمْ
 ذُلًّا لَوْ لَمْ تَكُونُوا ﴿١٣﴾ قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زِلْنَا
 دَعْوَانَهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
 السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعَيْنًا ﴿١٦﴾ لَوَإِذَا نَا نَخَذَ
 لَهَاوَا لَأَخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنَّ كِتَابَ الْغَايَةِ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى
 الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾
 وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُ وَت
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَكُمْ أَوْلَاءُ آلِهَةٌ مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿٢١﴾
 لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ
 عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَأَسْأَلَنَّ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْتَأْذِنُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ لَكُمْ
 مِنْ دُونِهِ آلِهَةٌ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ
 مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

دبیران،] نه گهر هم نهو باینه بیت مه وه کربایه. ﴿۱۸﴾ [نه وه نینه وه کی نهو دبیران] به لی هم هه قی و
 راستیی ب سهر پویچییی دتیخن، [هه قی و راستی] پویچییی ناهیلیت و پویج دکهت، فینجا پویچی
 دجیت و نامینیت، و ئیزا و نه خوشی بۆ هه وه بیت ژ بهر وان سالوخته تیت هوین ب بال خودیقه لی ددهن.
 ﴿۱۹﴾ و هندی د نهر د و نه سماندا هه می یی خودییه، و نه ویت ل دهف زی [نانکو ملیاکهت] خو ل سهر بهر ستن
 وی مه زن ناکه، و قهت ناوه ستن. ﴿۲۰﴾ شهف و پروژان، خودی ژ هه می کتیا سییان باقر دکهن، و سست نابن.
 ﴿۲۱﴾ یان زی وان هندهک بهرستی بۆ خو ل نهردی گرتینه، نهو [بهرستی] مریمان ساخ دکهن [ب روح
 دتیخن]. ﴿۲۲﴾ و نه گهر ژ بلی خودی هندهک بهرستی د نهر د و نه سماندا هه بانه، دا نهر د و نه سمان ب سهر یکدا
 ئین و ویران بن، فینجا پاک و باقری بۆ خودی بن خودانی عهرشی، ژ وی سالوخته تا نهو ب بالقه لی ددهن.
 ﴿۲۳﴾ و پسپار زی نایته کرن کاچ دکهت، به لی پسپار ژ وان دی تته کرن [کا وان چ دکر چونکی نهو به ندهنه
 و به نده زی ژ کاری خو یی بهر پر سه]. ﴿۲۴﴾ نهری وان هندهک بهرستییی دی شوینا خودی بۆ خو کرینه
 خودی؟ [هه می موحه مه د] بیژه وان: [نه گهر راسته نهو بوتیت هوین دهر یسن خودیته، وه کی هوین دبیران]
 به لگه و نیشانا خو [ل سهر خودانیسیا وان] بینن [و هوین نه شین چونکی وه ساینه] و نه فه، نهو کتیا بۆ من
 هاتی و کتییت بهری من زی هاتین [چو به لگه و نیشان بۆ پشته قانیسیا هه وه تیدا نینن]، به لکی باراپتر ژ
 موشرکان هه قییی نوزانن، فینجا لهوا پوییی خو ژ و وهر دگپن و ژ بی ناگه هن.

﴿٢٥﴾ و مه چوپنغه مېهر بهر ی ته نه هئارتینه، نه گهر مه وه چی بۆ نه هئارتیت، و مه نه گۆتیت ی چو په رستییت راست و دورست ژ من پښتو تر نین، فیجا من ب ت ی بهر یسن. ﴿٢٦﴾ و گۆتن: خودای دلوفان زار و کیت بۆ خو چیکرین، وئو ب خو ی پاك و پاقره ژ قی چهن دئ، و [ئه ویت ئەو دکهنه زار وک بۆ خودی کو ملیاکتن] بهنده ییت وی ییت ب ریز و رویه من. ﴿٢٧﴾ وئو [ملیاکت] چو ئاخفتان ناکهن بهر ی ئاخفتا خودی [ههتا خودی نه ییژیت و فهرمانی نه دت، ئاخحقن]، وئو ب خو ل بهر ئه مرئ وی د راوهستیانه و بی ئه مریا وی ناکهن. ﴿٢٨﴾ و خودی دزانیات کا وان چ کریه و کا دی چ کهن [ئو چو کار و گۆنان یی خودی ناکهن]، و مه هدرئ بۆ که سی ناکهن، بۆ وی نه ییت یی خودی بی خو ش و بۆ بقیث [ئهو ژ ی خودانیث خو و قی گۆتینه (لا إله إلا الله)]، وئو [ملیاکت] بهردهوام د ترسا خودیدانه. ﴿٢٩﴾ و هه ر تکی [ژ ملیاکتانه] یژیت: ئه ز په رستیمه شوینا خودی، ئه مدی دۆژه ی

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوْحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ كُلِّ عِبَادٍ مَا كُنْتُمْ ﴿٦٧﴾ لَا يَسْئَلُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَعْيُنِهِمْ يَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَقْبَلَهُ هُمُ الْمُسْتَفِيقُونَ ﴿٦٩﴾ وَمَنْ يَقُولُ مِنْهُمْ إِنَّا إِلَهُ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٠﴾ أَوَلَمْ يَرَأِ الْدِّينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧١﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِي أَنْ يُبْعِدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٧٢﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٧٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ النَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالسَّمَاسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا جَعَلْنَا الْبَشَرَ مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا خُلْدًا أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٧٥﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَبَلَوْكُمْ بِالْبَشَرِ وَالْخَيْرِ فَتَنَةً وَابْنَاتٍ رَاجِعُونَ ﴿٧٦﴾

كهينه جزايي وي، وهوسا ئهم سته مكاران جزا دكهين. ﴿٣٠﴾ ئهري ما ئهويٽ گاوريووين، نه دديتن و هزرا خو ناكه ن كو ب راستي ئهرد و ئهسمان پيگه ببون، فيجا مه ژيگه كهرن، و ههر تشته كي خودان روح مه يي ژ ئافي چيكرى، ئهري دگهل في ژي هيژ ئه و باوهر يسي نائين؟! ﴿٣١﴾ و مه چياييت بنه جهاييت ئيخستينه دئهرد، دا نه ئيت و نه چيت [ژ جه نه چيت]، و مه ريكيٽ فرهه ييت ئيخستينه تيٺدا، دا ئه و ب سه ر كار و باريٽ خو هه لبين. ﴿٣٢﴾ و مه ئهسمان يي كرييه بانه كي پارستي [ژ كه فتي]، و ئه و ژ نيشان و به لگه ييت مه كرينه تيٺدا [وه كي روژي و هه يئي و ستران] بي ئاگه هن. ﴿٣٣﴾ و خودي ئه و، بي شه ف و روژ، و روژ و هه يف داين، و ههر ئيك د چه ر خا خو دا دچيت و دگه ريت. ﴿٣٤﴾ و مه بو كه سي به ري ته، نه مري [ههر وهه ر ساخي] نه دا ييبه، ئهري ئه گه ر تو مري ئه و نامرن؟ [ئه ف ئايه ته د ده ره قى واندا هاته خوارئ ئه ويٽ دگوتن: ئهم دي خو لي گرين هه تا دمريت، و وان هزر نه دكر ئه و زي دي مرن]. ﴿٣٥﴾ ب راستي هه ر نه فسه كا هه بيت دي مريت، و ئهم هه و ب قه نجى و خرابيان دجه رينين، و ههر هوين دي ب بال مه فه زفرن.

وَذَارِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا
الَّذِي يَذْكُرُ الْهَيْكَلَكُمْ وَهُمْ يَذْكُرُ الرَّحْمَنَ هُم
كَافِرُونَ ﴿١٠﴾ خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ
آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿١١﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٢﴾ لَوْعَلَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
لَا يَكْفُرُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا
هُمْ يُبْصِرُونَ ﴿١٣﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ أَسْهَرْنَا
بُرْسُلَ مَنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا
يُوعَدُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ مَنْ يَكْفُرُكُمْ بِالْأَيْلِ وَالنَّهَارِ
مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿١٦﴾
أَفَرَأَيْتُمْ إِنْ تَمَنَّاهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مَتَاعٌ مُضَيَّحُونَ ﴿١٧﴾ بَلْ مَتَاعًا هَلُولًا
وَأَبَاءَهُمْ حَقٌّ طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي
الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٨﴾

﴿٣٦﴾ و وهختى ئەوئىت گاوربوويىن ته دىيىنن تپانهيان ب ته دكهن، و دپيژنه ئىكدو: ئەفەيه ب خرابى به حسى بوتيت هه وه دكهت؟ [و ئەو پيغه مبهري عه بىدار دىيىن، كو به حسى بوتيت وان ب خرابى بكهت] و ئەو ب خو باوهرىيى نائىنن كو خودايى دلۇفان يى يى هه فال و هه فېشكه، فيجا هه و هخته كى به حسى تاك و ته نيايىيا خودايى دلۇفان هاته كرن، په سەند ناكەن و باوهرىيى پى نائىنن. ﴿٣٧﴾ مروف يى ل سەر لەزى هاتىيه خو رستكرن و چىكرن [بەري وهختى لەزى ل تشى دكهت]. [ئەف ئايەتە د دەرەهەف قورەيشىياندا هاتىيه خو رى، وهختى وان لەز ل وئ ئىزايى دكر ئەوا پيغه مبهري زى دگوت] نيزىك ئەز دى نيشان و ئايەتت خو نيشا هه وه دم، فيجا لەزى ل من نەكەن [كو ئەز بەري وهختى دياركرى بۆ هه وه بينم]. ﴿٣٨﴾ و دپيژن: كا كەنگىيه ئەو ژفان [هاتنا ئىزايى]، ئەگەر هوين راست دپيژن. ﴿٣٩﴾ ئەگەر ئەوئىت گاوربوويىن زانبيانە وهختى ئاگر دوماندرۆرت وان دگريت، ل وان ديتتە ئىك، و نەشپن ئاگرى ژ

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يُوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٥١﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٥٣﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُكْرِبُونَ ﴿٥٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥٦﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ النَّمَائِلُ الَّتِي أَنْتُمْ عَلَيْهَا عَكُوفُونَ ﴿٥٧﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىهَا عِيدِينَ ﴿٥٨﴾ قَالُوا لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٥٩﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِينَ ﴿٦٠﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَى ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٦١﴾ وَنَالَهُ لَاقِكِدَانٌ أَصْنَمُكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوْلُوا مُدْبِرِينَ ﴿٦٢﴾

الْحَزْبُ

﴿٤٥﴾ [هه ی موحه مد] بیژنه: نه ز بهس ب وه حی بی هه وه هشیار دکهم و پی دترسینم، به لی یی کهر (نه بیس) گول گازی بی نایت دهمی دتیته ناگه هدار کرن [نانکو گلی موشرکان هوین وه کی مروفیت کهرن، هوین چو فایده یی ژ فی هشیار کرنی نابینن]. ﴿٤٦﴾ و نه گهر پیچه کا نیزا یا خودایی ته وان بگریت، دی بیژن: وهی بو نیزا و نه خوشیا مه، ب راستی هم ییت سته مکار بووین. ﴿٤٧﴾ و هم ترازو بییت راست و دورست بو ر ژا قیامه تی دی دانین، قیجا که سی کیمترین سته م زی لی نایته کرن [نه خیریت وی کیم دبن، و نه زی گونه هیته وی زیده دبن]، خو نه گهر [خرابی یان باشیا وی] ته مه تی دندکه کا توفی خهنده لکی زی بیت، هم دی تینین [و بو کیشین]، ژ خو بو حسیب و هم ژمارتنی، هم به سی خوینه. ﴿٤٨﴾ و ب سویند مه کتیا جودا کهر [د ناقه را هه فی و نه هه قیید] و راسته پریکه، و یا ب بیرین بو پاریزکاران، دا مووسایی و هاروونی. ﴿٤٩﴾ [پاریزکار نهون] نه ویت دهمی ب تنی [کو کهس

وان نه بینت زی] ژ خودایی خو دترسن، و نهو خو ژ ر ژا قیامه تی زی دترسن. ﴿٥٠﴾ و نهف قورثانه شیرت و بیرینانه کا پیروژه، مه ئیناییه خوارئ، قیجا چاوا هوین باوهر ناکه ن یا ژ دهف خودی هاتی [ههر چهنده هوین دهه قینن، کو تهورات یا ژ دهف خودی هاتی]. ﴿٥١﴾ ب سویند مه تیگه هشتن و راسته پرکرن ههر ژ بجویکاتی دابو و ئیراهیمی، و ب راستی مه دزانی نهو هتزیایی دانا مه یه. ﴿٥٢﴾ و هختی گوتیه بابی خو و مله تی خو، نهفه چ بوت و په یکه رن هوین پیتهر سیابین و دهر یسن. ﴿٥٣﴾ گوتن: ب راستی مه ددیت باب و باپیریت مه نهو دهرستن [هم زی ژ بهر فی چهنده و ان دهر یسن]. ﴿٥٤﴾ گوت: ب راستی هوین ب باب و باپیریت خو فیه ییت د بهر زه بو نه کا ناشکه رادا. ﴿٥٥﴾ گوتن: نه ری ته راستی بو مه ئیناییه [نانکو تو یی مجدی]، یان زی تو ترانه یان بو خو ب مه دکهی. ﴿٥٦﴾ گوت: [نه خیر نهو نه خوداییته هه وه نه] به لی خودایی هه وه خودانی نهرد و نه سنانانه، نهوئ نهرد و نه سنان چیکرین. و نه زل سه ر فی چهنده [کو خودا خودایی هه وه یه، و چیکه ری نهرد و نه سنانانه] ژ شاه دامه. ﴿٥٧﴾ و سویند ب خودی نه ز دی بوتیت هه وه شکینم، پشتی هوین ژ دهف دچن.

فَجَعَلْنَاهُمْ جَذَآءَ الْآكَرِيَا لِهَمَّا لَعَلَّهُمْ إِلَيْهٖ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾
 قَالُوا مَن فَعَلَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا أَنهٗ لَمَنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾
 قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَدْعُكُم بِإِزْهِيمَ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَاثْبُتْ
 بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا أَأَتَتْ
 فَقْلَتَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا بِإِزْهِيمَ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ
 هَٰذَا أَفْتَمُوهُمْ إِن كُنَّا نَاطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوا إِلَىٰ
 أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكَسُوا
 عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا هَٰذَا بِإِذْنِ رَبِّكُمْ ﴿٦٥﴾ قَالَ
 أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا
 يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أَلَمْ يَكُفَّ وَلَمَّا تَعْبُدُوا مِن دُونِ اللَّهِ
 أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا أَحَرُّوهٖ وَأَنْصُرُوْهُ الْهَيْكَلُ إِن كُنْتُمْ
 فَعِلِينَ ﴿٦٨﴾ فَلَمَّا إِنَّمَا كُنُوْا بَرَّآءً وَسَلَّمَا عَلَىٰ إِزْهِيمَ
 وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٦٩﴾ وَنَجَّيْنَاهُ
 وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾ وَوَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧١﴾

﴿٥٨﴾ فَيَجَا [پشتی چوړين] ئیبراهیمی هه می بوتیت وان پرت پرت کرن، یی مه زن تی نه بیت، دا بو پسیاری لئ بزفرن [پسیار ژئ بکهه کا کی شکاندینه، و بزائن وان چوپئ چی ناییت، یان ژئ دا بزفرنه ئیبراهیمی، دا وی سه نه می بو وان بکهه نه نشان کوئو ییت خه له تن]. ﴿٥٩﴾ [وهختی زفرین و هوسا بوتیت خو شکاندی و پرت پرت کری دیتین] گوتن: کی تهغه ب سه ری پهرستییت مه ئیناییه؟ کی وه کریت، ب راستی نه و ژسته مکارانه [ودفیت بیته جزا کرن]. ﴿٦٠﴾ گوتن: مه یا بهیستی، لاهه کی ب خرابی به حسئ وان دکر، دبیزئی ئیبراهیم. ﴿٦١﴾ گوتن: کا وی بیننه پیش چافیت خه لکی، دا نه ویت دنیا سن شاده بیی ل سه ر بدن. ﴿٦٢﴾ [وهختی ئیبراهیم ئیناین] گوتن: هه ی ئیبراهیم نه ری ته تهغه ب سه ری پهرستییت مه ئیناییه. ﴿٦٣﴾ [ئیبراهیمی] گوت: [نه من وهه کرییه] به لکی یی ژهه میان مه زتر یا وه کری، فئجا پسیارا وان بوتیت شکهستی [بکهه نه گهر نه و بن ییت باخفن [یان تی بگهه ن]. ﴿٦٤﴾ فئجا [نه و بوتپهرست] ل خو زفرین [وان ب خو گوته تیکدو پشتی بو وان دیاربوی، نه و بوتیت وان دپهرستن هنده که له شیت هسکن، و وان سته مال خو کری وهختی نه و پهرستین ییت نه شین باخفن]، و گوتن: ب راستی هوین ییت سته مکارن [ئانکو ته ییت سته مکارین وهختی تهه فان دپهرستین، نه نه وئ نه و شکاندین]. ﴿٦٥﴾ پاشی زفرینه سه ر نه زانین و رکنا نا خو، و گوتن: نی تو ژئ دزانی نه ف بوتنه ناخفن. ﴿٦٦﴾ [ئیبراهیمی] گوت: فئجا پا چاوا هوین وان شوینا خودئ دپهرستن، نه ویت نه چو مفایی دگه هیننه هه وه و نه چو زیانی. ﴿٦٧﴾ ئوف بو هه وه و بو وان ییت هوین شوینا خودئ دپهرستن، ما هوین ئاقله کی بو خو ناگرن [بزائن هوین ییت خه له تن، وهختی هوین وان دپهرستن]. ﴿٦٨﴾ [فئجا وهختی چو نشان و دهلیل دهست و اندانه ماین] گوتن: ئیبراهیمی بسوژن و پهرستییت خو ب سه ریخن، نه گهر هه وه ل به ره هوین تشته کی ل ئیبراهیمی بکهه [هوسا هوین دئ تو لا بوتیت خو فهکهه ن]. ﴿٦٩﴾ [پشتی وان ئیبراهیم هافیتییه ناف ئاگری] مه گوته [ئاگری] ئاگرو بو ئیبراهیمی سار بهه، و بو وی بهه سلامه تی. ﴿٧٠﴾ و وان دفیا ئیبراهیمی ب ئاگری بسوژن، به لی مه نه و خوساره تر و زیانکار تر لی کرن. ﴿٧١﴾ و مه نه و [ئیبراهیم] و [لووط] پیغه بهر ژ وان قورتالکرن، و مه برنه نه ردئ مه بو خه لکی پروز کری، و تزی خیر و بهر هکته کری. ﴿٧٢﴾ و [پشتی مه قورتالکری] مه ئیسحاق دایئ، و یه عقوب ژئ د سه ر پازنده یی دو عایا وی، مه دایئ، و مه نه و هه می [ئیبراهیم، لووط]، ئیسحاق، یه عقوب [کر نه خودانیت خیرئ و باشیئ].

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلَوْ طَآءَ أَعْيُنُهُمْ كُفُومًا وَعُلِمَتْ مِنْهُ خَائِنَاتُهَا لَقَدْ زَاغُوا أَصْبَاتًا ﴿٧٤﴾ وَادَّخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ وَوُحِّدْنَا دَاوُدَ مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَضَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سُوءٍ فَاعْرِفْهُمْ أَمْجَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَخَتْ فِيهِ غَمَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَاهُمْ حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِنُخْصِتَّكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَاسْلَيْمَانَ أَلْحَقَ عَاقِبَةَ نَجْرٍ بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨١﴾

﴿۷۳﴾ و مه‌ئو کرنه پی‌شی، ب فه‌رمانا مه راسته‌ریکرنی دکهن، و مه وه‌حی بؤ وان هنارت کو کاریت چاک بکه‌ن، و نقیژان بکه‌ن، و زه‌کاتی بدن، و هه‌مییان ئهم دهرستین. ﴿۷۴﴾ و (ل‌ووط) زی مه کربو و پی‌شی، و مه پی‌غه‌مبه‌راتی و تی‌گه‌هشتن و زانین دابووی، و مه‌ئو زی گوندی پویچاتی دکرن [کو زه‌لام تالوقی زه‌لامی دبوو] رزگار کر، ب راستی ئهو مله‌ته‌کی خراب و ژ ری دهرکه‌فتی بوون. ﴿۷۵﴾ و مه‌ئو [ل‌ووط] پی‌غه‌مبه‌ر] ئیخسته دناف دلوقانیا خودا، ب راستی ئهو ژ فنجان بوو. ﴿۷۶﴾ و به‌ری شان پی‌غه‌مبه‌ران، نوو‌حی زی گازی خودایی خو کر [کو ئهم وی رزگار بکه‌ین و مله‌تی وی ده‌یلاک بیه‌ین، پشتی بی هیفی بروی ئهو باوهریی بین]، فنیجا مه دوعایا وی قه‌بویل کر، و مه‌ئو و مالا وی ژ توفانی، و کوفانه‌کا مه‌زن رزگار کرن. ﴿۷۷﴾ و مه‌ئو زی مله‌تی نیشان و تایه‌تیت مه دره و ددانان، پاراست و به‌ره‌فانی ژ کر [کو نه‌شتن چو نه‌زه‌تی بگه‌هینتی]، ب راستی ئهو مله‌ته‌کی خراب بوون،

فنیجا ژ به‌ر هندی مه‌ئو هه‌می [بچوبک و مه‌زن] د ئافیدا خه‌ندقاندن [چونکی ییت به‌رده‌وام بوون ل سهر گونه‌هی]. ﴿۷۸﴾ و به‌حسی داوود و سوله‌ییانی بکه‌ و هختی هه‌ردو وکان حوکم دهره‌ه‌قی زه‌فییا چاندیدا کری، و هختی به‌زی هنده‌کان ب شه‌ف که‌فنییه د ئافدا [و پویچ کری] [و هه‌ردو وکان شریعت دناقه‌را هه‌ردو جویناندا دکر، خودانیت په‌زی و ییت زه‌فییی]، و ئهم ل سهر حوکمی هه‌ردو وکان شاهد بوویین، و مه‌ئاگه‌ه‌ژی هه‌بوو [و داوودی گوت: دفت خودانی په‌زی، په‌زی خو شوینا زیانا (زه‌ره‌را) گه‌هشتیه زه‌فییا چاندی، بده‌ته خودانی زه‌فییی]. ﴿۷۹﴾ و مه‌ سوله‌ییان ب فی حوکمی تی‌گه‌هاند [و گوت: دفت په‌زی بده‌ینه ف خودانی زه‌فییی، مفایی بؤ خو ژ وهر گری و زه‌فییی بده‌ینه ف خودانی په‌زی، و چافی خو بده‌ته زه‌فییی هه‌تا وه‌کی وی شه‌فی لی دکت، ئهو شه‌فا په‌زی وی که‌فنییی، پاشی ئهو [خودانی په‌زی] زه‌فییی بؤ به‌یلت و یی دی زی په‌زی وی بؤ به‌یلت، ئینا داوودی گوت دی حوکم ئهو بیت یی ته‌گوتی]، و مه‌ پی‌غه‌مبه‌راتی و زانین و تی‌گه‌هشتن دابوونه هه‌ردو وکان، و مه‌ چیا و ته‌یر و ته‌وال بؤ داوودی سهرنهرم کربوون، د گهل وی همد و ته‌سیب‌خا خودی دکرن، و ئهم فان تشتان دشین بکه‌ین، و ئهم دکهن زی. ﴿۸۰﴾ و مه‌ چیکرنا زری و کومزریان نیشا داوودی دابوو، دا هه‌وه ژ چه‌کی دژمنی هه‌وه بیاریزی‌یت، ئه‌ری هوین سوپاسییا فان نیعه‌مان دکهن؟ [ئانکو سوپاسییا فان نیعه‌مان بکه‌ن]. ﴿۸۱﴾ و مه‌ هو‌ر‌پا بؤ سوله‌ییانی سهرنهرم کربوو، ب ئه‌مری وی بچیه‌ وی جهی مه‌ پی‌ر‌وز کری، و تژی خیر و به‌ره‌ک‌ت کری [کو ئه‌ردی شامیه‌]، و ب راستی مه‌ئاگه‌ه‌ژ هه‌می تشتی هه‌بوو [ئانکو هه‌می تشت ب زانین و ب ئه‌مری مه‌ چی دبوو].

وَالَّذِينَ أَحْصَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا
وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَذِهِ
أُمُّكُمْ أُمَةٌ وَاحِدَةٌ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾
وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ إِلَهَةٍ تُرْجَعُونَ
فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعِيدِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاشِبُونَ ﴿٩٣﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَى قَرِينَةِ
أَهْلِ كُنْهَاتِهِمْ أَنْ يُرْجِعُوا إِلَى كُنْهَاتِهِمْ
وَإِنْ جَاءُواكُمْ بِمَا هُمْ بِنُفْسِهِمْ يُسَلِّطُونَ ﴿٩٤﴾
وَأَقْرَبَ الْوَعْدِ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرَتِ
الْعَذْرَاءُ إِلَهُاءَ رَبِّهَا وَمَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٥﴾
لَهُمْ فِيهَا زُفُفٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿٩٦﴾ إِنَّ الْآيَةَ
سَبَقَتْ لَهُمْ مِنْ الْحُسْنَى أُولَئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿٩٧﴾

﴿٩١﴾ و به حسنی مه ری می بکه، نهوا خو ده همن پاقر
را گرتی و پارستی، و مه فرمانا جبریلی کر پفکه ته
سینگی وی [و مه عیسا تیخته زکی وی]، و مه نهو
و کوری وی، کر نه نیشانه ک [ل سهر دهسته لاداریا
خودی] بو هه می خه لکی. ﴿٩٢﴾ ب راستی نهف
دینه، دینی ئیسلامی [دینی ته وحیدییه، و دینی هه می
پیغه مبه رانه] دینه کی ب تنییه، [نانکو ئیک دینه و
نهو وی هه می پیغه مبه ری هاتین] و نهز خودایی
هه وه مه، فیجا [گه لی موسلمانان] پهرستنا من ب
تنی بکه. ﴿٩٣﴾ [نهف پیغه مبه ره وه کی خه له کییت
زنجیران ل دویف ئیک هاتینه، و هه می ئیک دین
بوون، دینی وان دینی ته وحیدی بوو] و دویکه فیتییت
وان ل سهر دینی خو ئیک قه قه تیان، و بوونه دهسته ک
دهسته ک و ئیک جودا بوون، و هه می دی هه رب بال
مه شه زقرن. ﴿٩٤﴾ فیجا هه ره که سی کار و کریاریت
باش بکه و باوهری زی هه بییت، بزاقا وی به رزه
ناییت، و هم هه می کار و کریاریت وی بو دنیسیین.
﴿٩٥﴾ و ل خه لکی وی گوندی نه وی مه اژ بهر خرابییا

وان [دهیلاک بری، هه رام بیت نهو جاره کا دی بزقرنه دنیا بیی. ﴿٩٦﴾ هه تا وختی سکرئ یه ئجوج و
مه ئجوجان قه دبیت، و نهو ژ هه می جهییت بلند ب لهز دادکه فن [نانکو هندی هند گه له کن، ژ هه می ریکان
دئین، دا خرابی بی بکه. ﴿٩٧﴾ و وختی رابوونا پستی مرنی نیزیک بوو چونکی دهر که فتنا یه ئجوج
و مه ئجوجان ژ نیشانییت قیامه تییه]، فیجا وی وختی چاقییت نهو بیت گاور بووین، قه کری و بهق دمین
[و ژ ترساندا ناکه فنه سه ریگ و دیژن]: وهی ئیزا و نه خوشی بو مه بیت، ب راستی نهف ژ قی بییت بی
ناکه هه بووین [و مه کاری خو بو قی نه کر بوو]، به لکی نهف بیت سته مکار بووین. ﴿٩٨﴾ ب راستی هوین
و نهو بیت هوین شوینا خودی دهر یسن، ئار دووک و دارو دوی بی جه هه مینه، هوین [دگهل وان] دی چنه
تیدا. ﴿٩٩﴾ و نه گهر نهفه (بویتی هه ی دهر یسن) پهرستییت دورست بانه، نه دچونه دجه هه میدا، و نهو
هه می زی تییکا [بوت و بوتهر یسن] دی هه ره هه ر تیدا مین. ﴿١٠٠﴾ دبیت ناله نال و خر خرا سینگی وان د
دوژه میدا [و ژ بهر دژواریا ئیزا دوژه هی]، نهو چو بی دی ناهیسن. ﴿١٠١﴾ نهو بیت بهری نوکه سوز و
په یانا رزگار بوونی، مه ب رزقی وان کری [وه کی عوزهیری و عیسی و ملیکا تان]، نهو ژ (ژ دوژه هی)
د دوبرن.

﴿۱۰۲﴾ وان گول پېژنا دۆږه هی ژى نایب [ئانکو دهنگى ئاگرى دۆږه هی ناچیته گو هی وان]، و کا دلى وان د به حشیدا دچیته چ، دى هه وهه ر بۆ وان هه بیټ. ﴿۱۰۳﴾ ترسا مه زنا رۆږا قیامه تی وان ب خه م نایبخت [چونكى ئەو ژى د ئیمن و ژ وان ناگریت]، و ملیكه ت [ل بهر ده رگه هیټ به حشیت] ب بهر وانفه دئین [و دبیرنى]: ئەفه رۆږا هه وهیه، ئەو رۆږه ئەوا ژفان بۆ هه وه پى دهاته دان. ﴿۱۰۴﴾ [به حسی وى رۆږى بۆ بکه] رۆږا ئەم ئەسمانى وهكى پېچانا تومارى دپېچین، و [باشى] کا جارا ئیکى مه ئەو چاوا چیکر بوون، وهسا ئەم دى وان زفرینیه شه [ئانکو کامه چاوا ئەو ژ زکیت دهیکیت وان، پېخواس و رويس و نه سونه تکرى دان، رۆږا قیامه تی ژى وهسا ئەم دى وان زفرینیه شه]، و ئەفه په یانه که ل سه ر مه [دقیت ب جه بیټ]، و ئەم دى هه ر ب جه نین. ﴿۱۰۵﴾ و ب سويند مه د زه بووریدا [کتیبا داوود پیغمه برى] نفیسی بوو پشنى تهوراتى، کو ب راستى بهنده ییت من ییت قه نجیکار [مه خسه د پى مله تی پیغمه برى مهیه دى

لَا تَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَكَتْ أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ ﴿۱۰۲﴾ لَا يَخْرُجُ لَهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّ لَهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿۱۰۳﴾ يَوْمَ تَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ يُعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿۱۰۴﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿۱۰۵﴾ إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿۱۰۶﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿۱۰۷﴾ قُلْ إِنَّمَا أَوْحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَحْدَهُ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿۱۰۸﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَعْلَاءَ أَذْنُكُمْ عَلَى سَوَاءٍ وَإِنْ أَذْرَيْتُمْ أَقْرَبَ أَمْ بَعِيدَ مَا تُوعَدُونَ ﴿۱۰۹﴾ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿۱۱۰﴾ وَإِنْ أَذْرَيْتُمْ لَعَدُوكُمْ لَأَخْلَعَنَّكُمْ وَنُنَازِحَكُمْ إِيَّاهُ حِينَ قُلْ رَبِّ أَعْصِمْنِي مِنَ الْهَوَىٰ وَرَبَّنَا الرَّجْزُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿۱۱۱﴾

بنه ویرسیټ ئه ردی. ﴿۱۰۶﴾ و ب راستى ئەفه [ئەف سۆرته یان ئەف قورئانه] به سى وان، ییت ب دورستى خودى دیره ريسن [ئانکو ئەف قورئانه به سى مروفیه، مروفى بگه هینیه خو شیا دنیاى و ئاخره تی]. ﴿۱۰۷﴾ و [هه ی موحه مه د] مه تو نه نارتى، ئەگه ر بۆ هندى نه بیټ، بۆ خه لکى هه مى جیهانان ببیه دلۆفانى. ﴿۱۰۸﴾ بیټه: ب راستى به س ئەو وه حیا بۆ من هاتى ئەفه یه، کو خودایى هه وه، خودایه کى ب تنیه، قیجا موسلمان ببن. ﴿۱۰۹﴾ قیجا ئەگه ر وان به رى خو ژ ئیسلامى وه گیرا [و موسلمان نه بوون]، بیټه: من هوین هه مى وه کى ئیک ئەمە رى خودى ئاگه هدار کرن، و ئەز نوزانم ئەو ژفانى بۆ هه وه هاتیه دان [کو رۆږا قیامه تی و ئیزایا و ییه]، یى نیزیکه یان یى دویره [به لى هه ر دى ئیت]. ﴿۱۱۰﴾ و ب راستى خودى ئاخفتنا ئاشکه را دزانیت، و یا هوین فه دشیرن ژى دزانیت [ئانکو ئەو دژمانتیا هوین ئاشکه را دکه ن بۆ ئیسلامى و موسلمانان، و ئەو نه فیان و که رب و کینا هوین بۆ ئیسلامى و موسلمانان د سینگی خوڤا فه دشیرن، خودى پى ئاگه هداره، و دى هه وه ل سه ر جزاکه ت]. ﴿۱۱۱﴾ و ئەز نوزانم، دیټ [گیرۆبونا جزا کرنا هه وه] جهر باندن بیت بۆ هه وه [کا هوین دى چ که ن]، یان ژى دیټ خو شیه ک بیت، هه تا وه خه کى ئاشکه را ل ده ف خودى هوین تیدا بمینن. ﴿۱۱۲﴾ [پیغمه برى] گوټ: خودیو تو حوکمی ب هه قیسی د ناهه را مه و فاندایه، و خودایى مه یى دلۆفان هاریکارى مه بیت، ل سه ر وان دره ویت هوین د راستا خودیدا دکه ن.

سوره تا حه ج

ل مه دینه یی هاتیسه خوار یی (۷۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ گه لی مرو فان پاریز کاریسا خودایی خو بکه نه،
ب راستی بیسه لهرزا پوژا قیامه تی تشته کی مه زنه.
۲ پوژا هوین [وی بیسه لهرزی] دینن، هه می
دایین و ماگ، سافاشیری خو، ژ بیر دکهن و دهیلن،
و هه می ئافس و گرانه، بهردهاقیژن، و دی مرو فان
بینی سه رخوشن، و شهوب خو نه د سه رخوشن، به لی
ئیزایا خودایی ته یا گرانه. ۳ و هنده ک مرو ف هه نه
[وه کی (نه ضری) یی کوری (حارثی) و موشرکان]
گه نکه شه یی د دهره قی خودیدا دکهن، بیی کو
زانینه ک هه بیت [و هزر دکهن خودی نه شیت جاره کا
دی، پشتی مرنی وان ساخکه ته فه]، و ب دویف هه ر
شه یانه کی خریایی و خرابیخواز دکهن. ۴ ل سه ر
وی شه یانی بی هاتیسه نقیسین، کو ب راستی شه وی

ب دویف وی بکه فیت و ریکا وی بگریت، شه وی بیه رزه و گو مپرا که ت، و به ری وی دی ده ته ئیزایا
ئاگری. ۵ گه لی مرو فان ته گهر هوین ژ رابوونا پشتی مرنی ب گو مان و دودلن [هوین به ری خو بدنه
چی کرنا خو یا جارا ئیکی]، ب راستی مه هوین [ئانکو بابی هه وه ئاده م] جارا ئیکی ییت ژ ئاخ ی چی کرین،
پاشی ژ چپکه کی، پاشی ژ خوینپاره ی، پاشی ژ گوشتپاره یه کا بی کییاسی و ته کووز، و ژ ئیکا نه ته کووز، دا
بو هه وه دیار بکه یین [ئهم خودان شیانی ل سه ر هه می تشتان]، و ئهم وی دمالبچوبکاندا خو جه دکهن و
رادرگین، هه تا وخته کی دیار کری، یی مه بقیث، پاشی دی هه وه بچوبک ده یین [بیچ پیچه دی هه وه مه زن
که یین] دا ب دورستی تی بگه هن و بالغ بین، و هنده ک ژ هه وه [به ری بالغ بین] دمرن، و هنده ک ژ هه وه
دمینن هه تا زیده پیر و بی جاره دین، دا جو تشتان پشتی دزانی نه زانیت، و تو ئه ردی دینی هشک و بی
شینکاتیسه، گا فا مه باران ب سه ردا ئینا، شه و ئه ردی هشک ب شینکاتی دهه ژ ییت و دهرمیت، و ژ هه می
ره نگیت جوان ییت شینکاتی، شین دکهن.

الحزب

سورة الحج
بسم الله الرحمن الرحيم
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ
يَوْمَ تَرْوِيهَا تَدْلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ
ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسُكَارَى
وَلَكِنْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَجْعَلُ فِي اللَّهِ
بَغْضًا عَلَيْهِ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ۝ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ
مَنْ تَوَلَّا فَنَافَثَهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ
مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْقَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ
مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَتُقَرَّفُ الْأَرْحَامَ مَا نَشَاءُ
إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِنَبْلُوًا أَشَدَّكُمْ
وَمِنْكُمْ مَّن يَمُوتُ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا
يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْنًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَاءَ أَهْزَتْ وَأَنْبَتَتْ وَبَقِيَ كُلُّ رَوْحٍ بِهِيجٌ ۝

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّمُ الْمَوْتَ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿١١﴾ وَمَنْ النَّاسُ مِنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿١٢﴾ قَالِي عَظْفُهُ يُضِلُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١٣﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَظُنُّ الْغَيْبُ ﴿١٤﴾ وَمَنْ النَّاسُ مِنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَيْرٌ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَمَا لَا يَضُرُّهُ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٦﴾ يَدْعُوا لَمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَيْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٧﴾ إِنْ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنْ اللَّهَ يَقْعَلْ مَا يُرِيدُ ﴿١٨﴾ مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنَّ لَنْ يَبْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَعْتَظُ ﴿١٩﴾

﴿١٠﴾ ئەقە [دانا مرقۇفان، و شىنكرنا ئەردى ھىك و رويت و رەوال، ب ھەمى رەنگىت شىنكاتىيى] دا بزانن، ب پاستى ھەبوونا خودى يا بنەجھە [نانكو چو گۇمان تىدا نىنە]، و ئەو ھەمىيان ساخ دكەت، و بى گۇمان ئەو ل سەر ھەمى تىستان يى دەستەھ لاتدارە. ﴿١١﴾ [و دا بزانن] بى گۇمان رۆژا قىامەتتى ھەردى ئىت، و چو گۇمان و دودل د ھاتنا وىدا نىنە، و بى گۇمان ھندى د گۇراندە، خودى دى وان ھەمىيان ساخكەت و پاكتەقە. ﴿١٢﴾ و ژ مرقۇفان ھندەك يىت ھەين بى زانن و بى رىنشاندر، و بى وەحى و بى كىتەھ كا رۆنكەر [ھەيت]، مەدەر كىيى د دەر ھەقى خودىدا دكەن. ﴿١٣﴾ ئەو ستۆيى خۆ ژ مەزنانى و ژ روى وەر گىران ژ ھەقىيى باددەن، دا مرقۇفان ژ رىكا خودى دويريخن، رسوايى و شەرمزارى د دنيايىدا بۆ وانە، و رۆژا قىامەتتى ژى دى وان كەينە د ئىزىا دۆژەھى يا مرقۇفسۆژدا. ﴿١٤﴾ ئەف ئىزىاھ ژ بەر وىيە يا تە ب دەستىت خۆ بەرى نوكتە كرى، و خودى ب پاستى د راستا بەندەيت خۆ دانەيى ستەمكارە.

﴿١٥﴾ و ژ مرقۇفان ھندەك يىت ھەين ل ھەجەتن [نە دبنەجھن، و ب گۇمانن] د پەرستنا خودىدا، قىجا ئەگەر قەنجىيەك گەھشتى، دى ل سەر دىنى خۆ مېنىت، و ئەگەر نەخۆشىيەك [ھەر نەخۆشىيەك ھەيت بۆ جەرباندنا وى] گەھشتى، دى جارەكادى زفريتەقە سەر گاورىيى، [و ھۆسا] دنيا و ئاخەرەت ژ دەست خۆ كرن، نى خوسارەتسىا بەرچاڧ و ئاشكەر ئەھا ئەقەيە. ﴿١٦﴾ [ئەقى ھۆسا زفرييە سەر گاورىيى] وى شويىنا خودى دپەرىستىت، يى كو نە فايدهيى دگەھىيىتى نە ژى زىانى، ئەھا ئەقەيە بەرزەبوون و گومرايىيا كوير و دوير. ﴿١٧﴾ ئەقە وى دپەرىستىت يى كو زىانا وى [د دنيايى و ئاخەرەتتىدا] ژ مفايى وى [يى ئەو بۆ ددانن] ئىزىكتر، ئەو چ پىسە پىستەھانە، و چ پىسە ھەقالە [بۆ خۆ گرتى]. ﴿١٨﴾ ب پاستى خودى دى وان ئەويت باوهرى ئىنايىن و كار و كرىارىت راست و قەنج كرىن، بەتە وان بەھەشتان ئەويت رويبار د ناڧدا دئىن و دچن، ب پاستى خودى وى دكەت يا وى بڧىت. ﴿١٩﴾ ھەر كەسى ھزر بكتە، خودى ھارىكارىيا پىغەمبەرى خۆ د دنيايى و ئاخەرەتتىدا ناكەت و وى ب سەر نائىخىت، بلا [ژ كەرىت خۆدا] وەر پىسەكى بىخىتە بانى و ستۆيى خۆتتى دانىت و خۆ بىخەندىنىت، و بلا بەرى خۆ بدەتتى كا ئەفا وى كرى، سەر كەفتنا خودى بۆ پىغەمبەرى، ئەوا [گاور] بۆ كەرىگرتى بوويى، دى بەت.

وَكَذَلِكَ أُنزِلَتْ آيَاتُ يَسَّاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يُرِيدُ
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّالِحِينَ وَالنَّصْرَى
وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
يَسْجُدَ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ
وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ
النَّاسِ وَكَذَلِكَ حَقُّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن
مُّكْرَمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۝ هَذَا نَحْنُ خَصَمَانِ
أَخْصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ رِيبَاتٌ
مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ۝ يُصْهَرُ بِهِ
مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ۝ وَلَهُمْ مَقْنَعٌ مِّن حَدِيدٍ ۝ كُلَّمَا
أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ
الْحَرِيقِ ۝ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُجَالَتْ فِيهَا مِنَ
النَّاسِ مَن دَخَلَ وَلَوْ أَنَّهُ لَوُفَّ السَّمَاءِ لَوُفُّهَا حَرِيرٌ ۝

سورة
الحج

﴿۱۶﴾ و هوسا مه قورئان ئينا خوار، و قورئان هه می
نیشان و ئایه تیت ناشکهر اکهر، و ب راستی خودی
وی راسته پی دکهت، بی وی بقیث. ﴿۱۷﴾ ب راستی
ئهویت موسلمان بووین [و باوهری ب موحه مه دی
ئینابین]، و ئهویت بووینه جوهری [دویکه فثیبت
موسایی] و سابتین [جوینه که ژ جوهری و فله یان
فه بووینه، ستیران دهر یسن، و هنده ک دیژن
ملیکه تان دهر یسن] و فله و ئاگر په ریس، و ئهویت
هه فیشک بو خودی دانابین [کوهره بیت بوتیه ریس
بوون]، خودی رورزا قیامه تی دی حوکمی د ناچه را
واندا کهت و وان ژیکفه کهت، ب راستی خودی
ل سهر هه می تشتان یی شیانداره. ﴿۱۸﴾ ئهری ما
تو نابینی، هندی د ئهر د و ئه سماندا هه ی، و رور
و هه یف و ستیر و چیا و دار و جانه وهر، و گه له ک ژ
مروشان زی بو خودی دچه سوجه یی و بن ئهری
وینه، و گه له ک ژ وان زی هیژیایی ئیزایی دبن [ئهویت
خو مه زن دینن و گوهدارییا خودی نه کهن]، و ههر
که سی خودی وی [ب گاوریی و نه خوشی] رسوا

و په زیل بکهت، قیجا وی کهس نینه وی ب قهر د بیخیت [و که یفخوش بکهت، و ئیزایا خودی ل سهر
راکهت]، ب راستی خودی چ بقیث وئ دکهت. ﴿۱۹﴾ ئهفه دو جوینیت هه فیرکن [جوینا موسلمانان و جوینا
گاوران] د راستا خودایی خودا ب هه فیرک چوینه، قیجا ئهویت گاوریوین [جوینا گاوران]، دی جلاک ژ
ئاگری بو وان ئینه کهر کرن، و ئافا زیده کهلیایی دی ب سهر سهری و اندا ئینه ریتن. ﴿۲۰﴾ تشتی دزکی و اندا
هه ی [ژ پویشیک و به زی] و پیستی وان، دی حه لینیت. ﴿۲۱﴾ و گورزیت ئاسنی ل وان دینه دان [ملیکه تیت
زیره فان د دوزه هیدال سهریت وان دهن، ئه گهر قیان ژ دوزه هه ی دهر کهفن]. ﴿۲۲﴾ و ههر و هختی وان قیا
ژ ئاگری دهر کهفن، ژ بهر وی هنافسو تن ژ ئاگری دگه هیته وان، جاره کا دی دی بونا ف ئینه فه گپران، و
تامکه نه ئیزایا دوزه هه ی [و ملیکهت دی بیژنه وان: دی تامکه نه ئیزایا دوزه هه ی یا مروفسوژ]. ﴿۲۳﴾ ب راستی
خودی، ئهویت باوهری ئینابین [جوینا موسلمانان] و کار و کریاریت راست و قه نچ کرین، دی وان به ته
وان به حه شتان، ئهویت رویار د بنرا دئین و دچن، و تیدا دینه خه ملاندن، ب بازیت زیری، و ب لولو و
مارییان، و جلاکی وان تیدا نارمویشه.

﴿٢٤﴾ ۛف جوبنه [جوبنا موسلمانان د ژيانا دنياييدا] بؤ ناخفتنا باقر و بړوين [كو ۛو ژى په يفا ټيكنايييه (لا اله الا الله)] هاتنه راسته پيكرن، و بؤ ريكا خودى [كو ئيسلامه] راسته رى بوون. ﴿٢٥﴾ ب راستى ۛو وټ گاوربوويين، و ريكا خودى و مزگه فتا كه عبيلى ل خه لكى دگرن، و خه لكى ژى ددهنه پاش، ۛو مزگه فتا مه بؤ ۛه مى خه لكى و هكى ټيكن دانايى [بى فارق و جودايى]، چ يى وټر يټ [نانكو ټاكنجيسى مه كه ۛى بيت]، يان ژى ژ دهر ۛه هاتيت [هه قى هه ميان و هكى ټيكنه، تيدا نفيزان بكهن، و ته و اف وى بكهن]، و هه ر كه سى بقت و بكه ته دلى خوډا، د مزگه فتا كه عبيدا گونه هه كى بكه ت، و ژ ريكا راست دهر كه ۛيت، ۛم دى ئيزايه كا دژوار دهينى. ﴿٢٦﴾ و بيژه وان: ده مى مه جهى كه عبيلى بؤ ئيراهيمى ديار كرى، و كريبه جهى ليز فرينى و په رستن، و مه گوتى چو تشنان بؤ من نه كه هه قال و هه فېشك، و مالا من [كو كه عبيه] بؤ ته و افكه ر و ټاكنجى و داجه ميايى و سوجه كه ران [نفيز كه ران] باقر بكه. ﴿٢٧﴾ و گازى مروفان بكه

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ۝
 إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَافِكِ فِيهِ وَالْأَبَدِ
 وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظِلْمٍ نُدَقُهُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ ۝
 وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ
 بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
 السُّجُودِ ۝ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى
 كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ۝ لِيَشْهَدُوا
 مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا أَنَّمَا اللَّهُ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَةٍ
 عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا
 وَأَطِيعُوا أَمْرَ النَّبِيِّ ۝ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفْتَهُمْ
 وَلِيُؤْتُوا أُذُنَهُمْ وِلْيَةً حَتَّى يَخْرُجُوا مِنْ بَيْتِهِ
 ذَلِيلًا ۝ وَمَنْ يُعْظِمْ حُرْمَتَ اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۝ إِنَّ اللَّهَ
 رَبُّهُ ۝ وَأَجَلْتُ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُنتَى عَلَيْكُمْ
 فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ۝

بؤ چه جى، ۛيجا په ياده و سويارى حيثريت لواز و هستيائى، ژ هه مى په خ و پوى و كناريت دنيايى، دى قهست كه نى. ﴿٢٨﴾ دا بؤ خو مفايان [يټ دينى و دنيايى] بيين، و زكرى خودى ل سهر فه كوشتنا قوربانان، ژ په زى و چيلان و حيثستان، بكهن [نانكو نافى خودى بيين]، دهندهك پوژيت ناشكه رادا [كو پوژا قوربانيسه و هه رسى پوژيت د دويغرا] ل سهر وى رزقى خودى دايسيه وان ژ گيانداريت راگرتنى يټ گياخوړ [وه كى كه والى و حيثستان و چيلان]، ۛيجا هوين ژى [ژ قوربانان] بخون، و ژى بدنه ۛارنى دهست تنگ. ﴿٢٩﴾ پاشى [پشتى فه كوشتنا قوربانى، و په هه ټيكنى] بلا قريژا خوړا كه و باقيرژ [ته فا ژ بهر ئيحرمان نه د شيان ژ خو قه كه و، ۛيجا بلا سهرى خو كورت بكهن يان بتراشن، و موييت دى ژيغه كه و، و نينوكان بتراشن] و بلا قوربانيت ټيخستينه سهر خو، بدنه، و بلا ته و اف مالا پيروژ بكهن [نانكو بلا ته و اف (افاضه) يى بكهن]. ﴿٣٠﴾ كار و باريت چه جى ۛه نه ۛه وټ مه ۛم رپى كرين، و هه ر كه سى ۛو تشنى خودى ۛم رپى كرى بكه ت، و ۛه وى حهرامكرى نه دهنه سهر و مه زن بدانيت، و ريزى لى بگريت، نى ۛه قه ل دهف خودايى وى بؤ چيتره، [گه لى مروفان] هه مى تهرش [ژ په زى و حيثستان و چيلان] بؤ هه وه هاته حه لالكرن و دورستكرن، ژ بلى وان، ۛه وټ حهرامبيا وان، بؤ هه وه د ټايه تا حهرامكر تيدا هاتينه خواندن [بزقرنه ټايه تا (٣) ژ سوره تا مايده]، ۛيجا خو ژ پيسيى [نانكو بوتان] پياريزن، و خو ژ گوتسا پويچ و دره وى و شه هده زوريى پياريزن، و خو ژى دوير بيخن.

﴿۳۱﴾ بهرئى خوژ ههمى دينيت پويج وهرگيرن،
و بهرئى خوژ بدهنه دينى راست و دورست، و
ههفشكان بۆ خودئى چئى نهكهن، ب راستى ههر
كهسى ههفشكان بۆ خودئى چئى كهت، ههروهكى ژ
بلندايسى ژوردا كهتى [ئانكوژ بلندايسى ئيمانى ژوردا
كهتبه نزماتيا گاوريسى]، قيجا بالندهيهك هيژل ههوا
خوژلى بدهت، يان زى باوى باقيرتبه جههكى دوير و
كوبر. ﴿۳۲﴾ ئەف ئەمره خودئى بۆ ههوه ناشكه راكر و
ههر كهسى ئەمرت خودئى [رئى و نيشانيت دينى وى
ژوان، قوربان و رئى و نيشانيت حمجى] مەزن بدانيت،
وهكى ئەمرپى هاتى، ب جههكهت، ب راستى ئەفە
[ئانكو مەزن وهرگرتا ئەمرت خودئى يان قوربانى].
نیشانان ترسيانا دلانه ژ خودئى. ﴿۳۳﴾ و فايده و مقابۆ
ههوه، دوان قورباناندا، ييت ههين [سواربونا وان
وشير و موى و هربيا وان] ههتا وهختهكى دياركرى
[ئانكو ههتا رۆژا قوربانى ب خوژ]، پاشى جهئى
فهكوشتا وان مالا پيرۆزه. ﴿۳۴﴾ و بۆ ههر ملهتهكى،
مه قوربانگهههك [جهئى سهروژيكرنا قوربانان] يا

حَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ. وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ السَّيْلُ فِي مَكَانٍ سَحِيحٍ. ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظِرْ شَعْرًا أَلَّهُ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ. لَعَنَّا فِيهَا مَنْفِعَ إِلَى أَجْلِ مُسَمًّى ثُمَّ مَحْنَاهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ. وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةٍ أَلْهَمَهُمْ قَالَهُمْ كُنْ إِلَهُ وَحْدَ قَلْبِهِ. أَسْمِعُوا وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ. الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِاللَّهِ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ. وَالَّذِينَ جَعَلْنَا لَكُمُ مِنْ شَعْرٍ اللَّهُ لَكُمْ فِيهَا حَرِّمًا فَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقُلُوعَ وَالْمُعَزَّ ذَٰلِكَ سَخَرَهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ. لَنْ يَنَالَ اللَّهُ الْخَوْفُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَى مِنْكُمْ كَذَٰلِكَ سَخَرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ. إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ.

الْحَجَّ

دانایی، دانایی خودئى ل سهر وان قوربانان، ژ تهرشيت مه ب رزقى وان کرين، بينن، قيجا خودايى ههوه
[ئهوى ههمى دينيت ئەسهانى ئينايينه خواري] تيك خودايه، قيجا خو ههلهه سهرنه وى ب تئى، و مزگينيسى
بده وان ئەويت خو بۆ خودئى دشکينن، و بهردهوام بهرئهمرى وى بن. ﴿۳۵﴾ ئەويت گاڤا نافئى خودئى
دئيتنه ئينان، دلى وان ژ ترساندا دلهرزيت، و گاڤا نهخوشيهك گههشته وان، سهبرئى خو ل سهر دكيشن، و
بهردهوام نفيرژان ب رهنگى پيدفى دكهن، و ژتشتى مه ب رزقى وان كرى، دكهنه خير. ﴿۳۶﴾ و مه چيل و
حينشتر ييت داين و دورستكرين، بۆ ههوه بيه قوربان، و بۆ ههوه هندهك مفاييت دى زى ييت تيدا ههين
[وهكى سواربون و شيرى و... هند]، قيجا گاڤا ههوه دهست و پييت وان ب ريز گريدان [ئانكو ههوه
فهكوشتن]، نافئى خودئى ل سهر بينن، و وهختى دكهفنه سهر تهنشتا خو [پشتى دئيتنه فهكوشتن] زئى بخون،
و ژئى بدهنه ههژار پازى ب رزقى خو [ل مالا خو]، و يئى خو نيشا ههوه ددهت، دا هوين زئى بدهنى بئى
ژ ههوه بخوازيت، و هوسا ئەفه [جانه وهرت مەزن] مه بۆ ههوه ييت سهرنهرم كرين، دا هوين سواسى و
شوگورا خودئى بكهن. ﴿۳۷﴾ دبيرا نه گۆشتى وان [قوربانان] و نه خوينا وان ناگهيتته خودئى، بهلى ترسيان
و گوهداريا ههوه بۆ خودئى، دئى گههيتى، و هوسا مه بۆ ههوه ييت سهرنهرم كرين، دا هوين خودئى مەزن
بنياسن [ئانكو يئژن (الله اكبر)]، چونكى وى هوين ييت راسته پيكرينه ئەحكاييت دينى خو، و مزگينيسى
بده شۆل بنهجهان. ﴿۳۸﴾ ب راستى خودئى زیده زیده بهرهفانيى ژ وان دكهت، ئەويت باوهرى ئينايين، ب
راستى خودئى حهژ ههمى خائين [ئهويت خيانهتئى دهمانهتئى خوديدا دكهن] و نيعمهت ژ بيركه ران ناكهت.

﴿۳۹﴾ ده ستوریا شه ری بو وان هاته دان نه ویت شه ری وان دیتته کرن، ژ بهر وی سته مال وان هاتییه کرن، ب راستی خودی ل سهر هاریکرن و پشته فانییا وان، خودان شیانه. ﴿۴۰﴾ نه ویت ژ نه هقی ژ مالیت وان هاتینه ده ریخستن [گونه ها وان بهس نهو بوو] دگوتن: خودانی مه خودییه، و نه گهر خودی هنده ک مرؤف ب هنده کان نه دابانه پاش، گه له ک سه ومه مه و دیر و کنیشته و مزگه فت، نه ویت گه له ک نافی خودی تیدا دیتنه گوتن، دایتنه هه رافتن (کا فلکرن)، و ب راستی خودی دئی وی ب سهر تیخیت و هاریکاریا وی دئی که ت، نه وی دینی خودی ب سهر تیخیت و هاری دینی وی بکه ت، ب راستی خودی یی ب هیز و ده سته لانداره. ﴿۴۱﴾ نه ویت ژ مالیت خو هاتینه ده ریخستن و مشه خت بووین، یان زی نه ویت دینی خودی ب سهر دیتخن [نهو نه ویت گا فا مه جهی وان دهر دیدا کر و ب هیز تیخستن، دئی نفیژان که ن، و زه کاتی ده ن و نه مری ب قهنجیی که ن و نه میا خراییی که ن، و ب راستی دویا هییا هه می تشتان

أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقَالُونَ بِأَنَّهُمْ ظَاهِرُونَ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِينِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَهْجَمَ صَوْمِعُومٌ وَيُبْغِصُونَ وَمَتَّعْنَاهُمْ مَا يُشَاءُونَ وَلَئِنْ نَصَرْنَا اللَّهُ لَمَنْ يَنْصُرْهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عِلْقَابُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِنْ يَكُذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبَنِي مُعَاطَلٍ وَفَصْرٍ مَشِيدٍ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّمَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

ب دهستی خودییه [نانکو دینی خو هه ر دئی ب سهر تیخیت]. ﴿۴۲﴾ و [هه ی موحه مه د] نه گهر [قوره یشی] ته دره وین بدانن [نه ه نه تشته کی نوییه]، ب راستی به ری وان، مله تی نوح و عاد و (سه موود) ژ ی، پیغه مبه ری ت خو دره وین ییت دانایین. ﴿۴۳﴾ هه ره و سه مله تی ئیر اهیم پیغه مبه ر و مله تی (لوو ط) پیغه مبه ر ژ ی... ﴿۴۴﴾ و هه ره و سه خه لکی مه دی نه ی ژ ی [مله تی شو ع یب پیغه مبه ری ژ ی، پیغه مبه ری خو شو ع یب دره وین دانان]، و موو سا ژ ی [ژ به ری فیرعه ونییا نه] دره وین هاته دانان، فینجا مه ده رفه ت و مؤ له ت دا گا و ران [و مه تؤلفه کرن ل وان گیر و کر]، پاشی مه نهو ب ئیزایی هنگافتن، فینجا به ری خو بده یی، کا نه رازیبونا من و گو هورینا من ل سهر وان، یا چاوا بوو. ﴿۴۵﴾ فینجا گه له ک گوند، مه ییت د هیلا ک برین، و نهو ییت سته مکار بوون، فینجا خانیییت وان کا فلن و دیوار ب سهر یکدا هاتینه، و بیر بی خودانن، و قه س ریت ب گیتی ئا فاکری، فالایینه. ﴿۴۶﴾ نه ری ما نه و دهر دیدا نه گه ریانه [بینن] کا مه چه ند مله ت به ری وان به ر ئاتاف کرینه، و کا فلیت وان پیس چاقن]، دا بو خو پیغه بچن، و دل هه بن ئافله کی بو خو بی بگرن، و گو هه بن شیر ه تان گولی بین، نی نه چاقیت وان د کوره نه [کو هه قیسی نه بینن]، به لی دلیت وان نه ویت د سینگ ی و اندا د کوره نه.

﴿٤٧﴾ [هه ی موحه مه د] نه و له ز ا هاتنا ئیزایی ژ ته دکه ن [و دبیزنه ته: نه گهر تو راست دبیزی، بلا فی گافی نه و ئیزایا تو مه پی دترسینی، ب سه ری مه بیت]، و خودی ب راستی په یمانا دایی و لیقه نایت، [هنگی ئیزا دی تیت، ده می وی ده ستیشانگری، و له ز ا و ان چو کار لیکرنا خو د حو کم ی خودیدا نینه]، و ب راستی هزار سالیت هه وه، روزه که ل ده ف خودی [تانکو خودایی ته زیده یی حه لیمه، له ز ی ل جزادانی ناکه ت]. ﴿٤٨﴾ و مه دره فته و مؤله ت دا چهنه د گوندان، و نه و ییت سته مکار بوون [وه کی هه وه]، پاشی مه نه و ب ئیزایی ده یلاک برن، و هه می هه ر ب بال مه فته دی زفر نه فته. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: گه لی مروفان نه ز به س ناگه هدار که ره کی ناشکه رame بؤ هه وه [و من ده ست د ئینانا ئیزایدانینه]. ﴿٥٠﴾ قیجا نه ویت باوهری ئیناین، و کار و کربارت راست و قه نچ کرین، بؤ وان لینه گرتن [گونه هه ژبهرن]، و رزه که کی باش یی هه ی. ﴿٥١﴾ و نه ویت بهر گهر یان دراستا قورئانا مه دا کرین، دا به تال بکه ن،

و خه لکی ژ باوهری پی ئینانی گران دکه ن نه و دوزه هیته. ﴿٥٢﴾ و مه چو پیغه مبه ر به ری ته نه هتار تینه، نه گهر وه ختی نه و [وه حییا بؤ هاتی] دخوینیت، شه یثانی هنده ک وه سواس نه هافیتیته د نافدا، به لی خودی نه و ا شه یثانی هافیتیته د نافدا [ژ وه سواسی] رادکه ت و پویچ دکه ت، پاشی ثایه تیت خو د دلی پیغه مبه راندا موکوم و بنه جه دکه ت، و خودی زیده زانا و کار بنه جهه. ﴿٥٣﴾ خودی فی ری دده ته شه یثانی، دا نه و وه سواسا شه یثان چی دکه ت، بؤ نه ویت شک و دورویایی دلی و اندا هه ی، و نه ویت دلیت و ان ره ق [کو ئیمان نه چپته تیدا، ژ بهر شرکا و ان] بیته به لا و جه رانندن، و ب راستی سته مکار [موشرک و دوروی] بیت د رکو ییبه کا دویری هه قییتدا. ﴿٥٤﴾ و دا نه ویت زانین بؤ هاتیبه دان [نه ویت باوهری ب خودی و پیغه مبه ری هه ی، و جودایی د نافه ر هه قی و نه هه قییتدا دکه ن] بزائن. ب راستی نه ف قورئانه وه حییا دورسته ژ خودایی ته، دا باوهری پی بینن، و دلی و ان بهر انبه ر ته نا بیت و بؤ مه فیه بیت، ب راستی خودی به ری و ان نه ویت باوهری ئیناین، دده ته ریکا راست. ﴿٥٥﴾ و نه ویت گاوربووین، بهر ده وام دی مینه د دودلییتدا، دراستا قورئانیدا، هه تا ژ نشکه کیفه قیامه ت ل و ان رادبیت، یان ری ئیزایا روزه قیامه تی ب خو، بؤ وان بیت.

وَيَسْتَغْفِرُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا
عِنْدَ رَبِّكَ كَأَنف سَنَةٍ وَمَا تُعَدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَوْمٍ
أَمَلَتْ لَهُمْ هَاهُنَا ظَالِمَةٌ فَمَا أَخَذَتْهُمُ إِلَهَاتُ الْمَصِيدِ ﴿٤٨﴾
فَلْيَتَنَبَّهُوا النَّاسَ إِنَّمَا أَنَا الْكُفْرُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ قَالَتِ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا
إِذَا تَمَنَّيَ الْفِتْنَىٰ فِي أُمَّيَّتِهِ قَبَسْنَا لَهُ مَا يَلْقَى
الشَّيْطَانُ فَنَزَّلَهُ لَدِينٍ فُلُوهُمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةُ
فُلُوهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَلِيَعْلَمَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ
فَتُخْبِتَ لَهُ فُلُوهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُدِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَىٰ صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٣﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّى
تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيبٍ ﴿٥٤﴾

﴿٥٦﴾ وئې پوژئى [كو پوژئا قيامه تييه] ملك و دهسته لات بهس بو خودتيه، خودئى دئى حوكمى د ناهه را واندا كهت، قيجا ئه وئيت باوه رى ئىناين و كار و كرايئت قننج كرين، دئى د بهحه شئيت خوژدا بن. ﴿٥٧﴾ و ئه وئيت گاوروبووين و نيشان و نايه تييت مه دروه و دانايين، ئه ها ئه فان، دئى ئيزيه كا رسواكه ر و شه ر مزاركه ر بو هه يت. ﴿٥٨﴾ و ئه وئيت د ريكا خوديدا مشه خت بووين [مه خسه د پئى ئه وئيت ژ مه كه هئى مشه خت بووينه مه دينه يئى]، پاشى هاينه كوشتن [شه هيد بووين]، يان ژى د مشه ختبونا خودا مرين، بئى گو مان خودئى دئى رزه كئى باش ده ته وان، ب راستى خودئى چيژرين رزقداره. ﴿٥٩﴾ خودئى دئى وان به ته جهه كى [كو بهحه شته]، ئه و پئى رازى بين، و ب راستى خودئى يئى زيده زانا و حه ليمه [ئانكو له زئى ل ئيزادانئى ناكهت]. ﴿٦٠﴾ [پريازا مه دايى، ئه فئه يه] هه ر كه سئى سته م لئى ها تييه كرن، و ئه و ته مه تى سته مالئى ها تييه كرن، تو لا خو ف ه كهت، پاشى [جاره كا دى] سته م لئى

بیته کرن، ب راستی خودئی دی هاریکاریا وی کهت، و ب راستی خودئی لیږور و لینه گره [گونه هر ژبیره].
۶۱۱ ټه ټه [ئانکو ټه هاریکاریه] ژ بهر هندیه خودئی [یی خودان شیان] شه فی دکه ته دروژندا [فینجا
 روژی دریژ دکه ت]، و روژی دکه ته دشه فیدا [فینجا شه فی دریژ دکه ت]، و ب راستی خودئی گوهدیر و
 بیهره. **۶۱۲** چیکرنا شف و روژان هو سا، دا بزائن خودئی یی هه قه، و چوپهر سستییت راست و دورست،
 ژ بلی وی نینن، و دا بزائن ټه ویت ټه و شوینا خودئی دپهر یسن ییت پویچن، و ب راستی خودئی یی بلند و
 مهنه. **۶۱۳** ټهری ما تو نابینی، کو ب راستی خودئی ئافی ژ ټه سانی دثنیته خواری، فینجا ټهرد پی که سک
 دبیت، ب راستی خودئی زیده هویر بین و شمار زایه. **۶۱۴** هندی د ټهرد و ټه سماناندا هه ی یی ویه، و ب
 راستی خودییه یی زنگین، و هیژایی سو یا سیی.

﴿۷۳﴾ گهلی مروّقان نمونه بهك هاته دیار کرن،
 فیتجا گوھی خو بدنهئی، ب راستی نهوت هویں
 شوینا خودی دهر یسن، نه شین میسه کی چی بکن
 (بدنه)، خو نه گهر هه می پیکفه [بو چیکرنا میشی]
 کوم بین زی، و نه گهر میس تشته کی ژوان پاکهت،
 نهو نه شین ژئی بستین، داخوازه ل سهر پاکری بیته زفراندن
 دخوازیت تشتی میشی ل سهر پاکری بیته زفراندن
 و داخواز کری [کو میسه، داخواز کریه ژ بهری بوتیقه
 کو تشتی وی بری بزفریته فیه]، هردو ژئی [تانبکو
 میس و بوت] لاوازن و بی هیزن. ﴿۷۴﴾ [ب راستی
 وهختی نهو فان بوتیت لاواز و بی هیز دهر یسن]
 وان ب رهنگه کی پیدفی قهدری خودی نه گرتیه
 [وب دورستی نه نیاسیه]، ب راستی خودی هیزار
 و سهردهسته. ﴿۷۵﴾ ب راستی خودی ژ ملیکتهان و
 ژ مروّقان زی، هنارتیان هلدیژیت، و بی گویمان
 خودی گوهدیژ وینهره. ﴿۷۶﴾ خودی ژ کار و
 کریاریت وان کرین و ییت دی کهن، ب ناگهه، و
 هه می کاروبار دی ب بال خودیقه زفرن. ﴿۷۷﴾ هه

خنده

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ صُرِبَ مَثَلٌ فَاَسْمِعُوا لِهٰٓرِ اٰلِ الدِّينِ
 تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَخْلُقُوْا ذَبَابًا وَلَوْ اٰجَمَعُوْا اَلَّهُ
 وَاَنْ يَّسْأَلَهُمُ الدُّبَابُ سَمِيْعًا لَا يَسْتَمِعُوْهُ مِنْهُ
 ضَعُفَ الظَّالِمُ وَالْمَطْلُوْبُ ﴿۷۳﴾ مَا قَدَّرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِ
 اِنَّ اللّٰهَ لَعَزِيْزٌ عَلِيْمٌ ﴿۷۴﴾ اللّٰهُ يَصْطَلِيْ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ
 رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ بَصِيْرٌ ﴿۷۵﴾ يَعْلَمُ
 مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿۷۶﴾
 يٰۤاَيُّهَا الدِّينُ اَسْمِعُوا اَرْكَعُوْا وَاَسْجُدُوْا وَاَعْبُدُوْا
 رَبَّكُمْ وَاَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۷۷﴾
 وَجَاهِدُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبٰكُمْ
 وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مَّلَٔآءِکَةُ
 اِيْۤاَیْہِمْ هُوَ سَمٰعُ الْمُسْلِمِيْنَ مِنْ قَبْلِ وَفِ
 هٰذَا لَیْکُوْنَ اَلرَّسُوْلُ شَہِيْدًا عَلَیْکُمْ وَتَکُوْنُوْا
 شَہَدَآءَ عَلٰی النَّاسِ فَاَقِمْوْا الصَّلٰوةَ وَآتُوْا الزَّکٰوةَ
 وَاعْتَصِمُوْا بِاللّٰهِ هُوَ مَوْلٰکُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلٰی وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿۷۸﴾

نهو که سیته هه وه باوه ری ئیناین، داجه میین و هه نه سوجه دیی [تانبکو نفیزان ب پهنگی پیدفی بکن]،
 و خودایی خو بهر یسن، و باشیی بکن، دا هویں سهر فراه بین. ﴿۷۸﴾ و جیهادی د ریکا خودیدا بکن،
 جیهاده کا درست بو خودی کو هویں ژ لومه یا که سی نه ترسن، و شیائیت خو هه میان تیدا بهم زینخن.
 وی هویں [گهلی موسلمانان، بو دینی خو] ییت هه لزار تین، و چو بهر تهنگی و گرانی [یا زیده شیانا
 هه وه] نه کریه دینیدا، دینی هه وه یی بهر فره هکری، بهر فره هیا دینی بابی هه وه ئیراهیمی، و خودی
 بهری قورئانی بینیه خوار دی کتیییت بهریدا، هویں ب ناف موسلمان ب ناف کرینه، و دفی قورئانیدا زی،
 مه هویں ب عینی ناف ب ناف کرینه، دا پیغه بهر ل سهر هه وه بیته شاهد [کو په یاما خودی گه هانده
 هه وه]، و دا هویں ژئی ل سهر خه لکی [روژا قیامه تی] بینه شاهد، فیتجا نفیزیت خو ب رهنگی پیدفی و
 بهر دهوام بکن، و زه کاتا مالی خو بدنه، و خو ب ریکا خودی یا راسته بگرن، نهو (خودی) پشته فان و
 هاریکاری هه وهیه، و نهو چهند پشته فان و هاریکاره کی باشه.

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

ل مه كههئ هاتيه خوارئ (۱۱۸) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب راستی خودان باوهر سه رفه راز بوون.
 ﴿۲﴾ نهو [خودان باوهر] یت خو شکین، و ب ترس د
 نقیڑت خودا. ﴿۳﴾ و نهو یت [هه می ده مان] پشنا وان
 ل گوتن و کریار یت پویج [و خو ژئ دهنه پاش].
 ﴿۴﴾ و نهو یت دلی خو ژ شرک و گونه هان پاقر دکن
 از ه کات ل قیڑی بارا یر پاقریسا دهروونیسه، چونکی
 نهف نایه ته ل مه كههئ هاتیه خوار، و زه کات ل
 مه دینه یئ هاتیه فره زکرن، و هنده ک زانا دبیژن
 مه خسه دهر زه کاتا مالییه. ﴿۵﴾ و نهو یت ده همن
 پاقر و نامویس باریز. ﴿۶﴾ بۆ هه فسه ریٹ خو
 نه بن، یان جاریت خو، و دقیدال وان نایته گرتن.
 ﴿۷﴾ و هه ره کسهی د سه رفانرا ده رباز بییت [نانکو
 ژ هه فسه ره و جاریسا خو زیده تر بیجت، نهو زوردار و

سته مکاره]، ب راستی نهفه نهون بیٹ ژ تخوی بی خودی ده رکه فتین. ﴿۸﴾ و نهو یت نه مانه تی و سوژ و په یانا
 خو دباریزن. ﴿۹﴾ و نهو یت ل نقیڑت خو هشیار [ب ره نگئ یدقی و ل وهخت و ب ترس و بهرده وام
 دکن]. ﴿۱۰﴾ نهفه نه [خودان یت فان سالو خه تان] و یرس. ﴿۱۱﴾ نهو یت ب و یرسی به حه شت دگه هی تی و
 نهو دئ هه ر تیدا مینن. ﴿۱۲﴾ و ب سویند مه مرؤف ژ هیقینی هه ریسی چیکریسه. ﴿۱۳﴾ پاشی مه نهو کره
 چیکه ک، و خو جه کر د مال بچو یکیدا. ﴿۱۴﴾ پاشی مه نهو چیکه کره خوینپاره [خوینه کا قه رسی و پی کفه]،
 پاشی مه نهو خوینپاره کره گوشتپاره، پاشی مه ژ گوشتپاره ی ههستی دا، و مه ههستی ب گوشتی کراسکر
 و نخافت، پاشی [پشتی فان قوینا خان، مه روح دایئ]، و کره چیکریسه کئ دی، و پاکی و بلندی بۆ باشرین
 و چیرین چیکه ر. ﴿۱۵﴾ پاشی [پشتی فئ چیکرنئ] ب راستی هوین دئ مرن. ﴿۱۶﴾ پاشی [پشتی مرنا هه وه
 ژئ] ب راستی روژا قیامه تی، هوین دئ ساخ بنه فه. ﴿۱۷﴾ ب سویند مه حه فت نه سان ییت د سه ره هه ورا
 چیکرین، و نهو ژ چیکرنا وان نه دبی ناگه هین [پشتی چیکرنئ نه م چافدیریسی ژئ لی دکن].

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جزء
۱۸

قَدْ أَفْحَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿۲﴾
 وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ اللَّغْوِ مُعَصِّمُونَ ﴿۳﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
 فَاعِلُونَ ﴿۴﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِقَافِرِهِمْ جَافُونَ ﴿۵﴾ إِلَّا عَلَى
 أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿۶﴾ فَمَنْ أَتَعْبَى
 وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿۷﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ
 وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ ﴿۸﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يَحْفَظُونَ ﴿۹﴾ أُولَئِكَ
 هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿۱۰﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۱۱﴾
 وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿۱۲﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْقَةً
 فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿۱۳﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا الْأَنْفُفَ عَاقَةً وَخَلَقْنَا الْأَعْلَاقَ
 مَضْغَةً وَخَلَقْنَا الْأَمْشَغَةَ عِظَامًا فَكُنَّا الْأَعْظَامَ رِجْمًا ثُمَّ
 أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿۱۴﴾ ثُمَّ
 إِنَّا كُنَّا بِكُمْ عَيْنٌ حَافِظَةٌ ﴿۱۵﴾ ثُمَّ إِنَّا كُنَّا بِكُمْ نَصِيرَةً ﴿۱۶﴾
 وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿۱۷﴾

﴿۱۸﴾ و مه ئافهك ب پيخان ژ عه وران ئيباييه خوارى
 [ئانكول دويش هه وجه ييى، نه هند گه لهك بيت
 ئهردى هه ميبى بن ئاف بكهت و بهر قينيت، و نه هند
 كيم بيت ييت ل سهر ئهردى تينى بمين، و داروبار
 نه مين]. فئيجا مه ئه باران [بۆ هه وه] د ئهرديدا هئلا
 و راگرت [دكانى و روبار اندا و... هند]، و [كامه
 چاوا شيا وئ ئافى بينين] ئهه و هسا دشين وئ ئافى
 بهين زى. ﴿۱۹﴾ فئيجا مه بۆ هه وه جنيكيت دارقه سپان
 و ره زت ترى پى چيكرن، و بۆ هه وه دوان جنيكاندا
 ژبلى قه سپان و ترى، گه لهك رهنگيت دى ييت فيقى
 ييت ههين و ژوى فيقى هوين [هه مى سالو هختان]
 دخون. ﴿۲۰﴾ و مه [ب وئ ئافى] دارهك دال چيايى
 (طورى سيناء) شين دببت [كو زيتوونه]، و فيقىي
 وئ دببته روين و پخوان بوى بقت بخوت.
 ﴿۲۱﴾ و ب راستى چام و عبرت بۆ هه وه ييت د
 چيلان و حيشتران و په زيدا [كو هوين پى بگه هه
 مه زنا تيا خودى]، ئه گهر هوين هزرا خو تيدا بكن.
 ئهه شيرى وان ددهينه هه وه و گه لهك مفايت دى ژى

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَبَتْ فِي الْأَرْضِ وَنَازًا عَلَى
 ذَهَابٍ بِهَ لَقْدَرُونَ. فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ خَيْلٍ
 وَأَعْنَبٍ لَكُمْ فِيهَا أَنْعَامٌ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ. وَشَجَرَةً
 تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِلَّذِي كَلِمَتُ
 وَإِنْ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةٌ لِيُفَكِّرُمْ وَمِمَّا فِي بَطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا
 مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ. وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ. وَلَقَدْ
 أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَقُوا اللَّهَ عِبَادَ اللَّهِ
 مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ. فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَفْضَلَ عَلَيْكُمْ
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا
 الْأُولِينَ. إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَرَضُوا بِهِ حَتَّى جِيئَ
 قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُون. فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ
 الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحَيْنَا قَادًا جَاءَ أَمْرُنَا فَوَارَقَ السُّفُوفَ فَأَسْلَفَ
 فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَئِينَ وَآخَرٍ. وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ
 الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخْطِئُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ.

بۆ هه وه ييت تيدا ههين، و هوين گوستى وان ژى دخون. ﴿۲۲﴾ و هوين سواری وان و گه ميبان دين و ل
 سهر دئينه هه لگرتن [و دئاف و دئيميدا دئينه هه گوهازن]. ﴿۲۳﴾ و ب سويند مه نوح [ب پيغه مبه رانى] بۆ
 مله تى وى هنارت، گوت: مله تى من.. خودى ب تى بهر يسن، هه وه چوپهر ستييت راست و دورست
 ژبلى وى نين، ئه رى ما هوين ژ ئيزايا وى ناترسن، ئه وه خودايى هه وه، و هوين غهبرى وى دپهر يسن.
 ﴿۲۴﴾ كه نكه نه ييت مله تى وى ئه ویت گاوربووين گوتن: ئه وه ژ مروفه كى و هكى هه وه پيغه تر نينه، و
 نه پيغه مبه ره، دقيت خو ل سهر هه وه مه زن بكهت [ئان دقيت ب قى گوتنى خو ل سهر هه وه ب قه در
 بيخت]، و ئه گهر خودى قيا بيه پيغه مبه ره كى به نريت داملياكه ته كى هنريت، مه ئه وه ژ باب و باپريت خو
 ييت به رى گولى نه بوويه كو پيغه مبه ره مروف بن. ﴿۲۵﴾ ئه وه مروفه كى دينه، فئيجا ژ بهر هندى هه تا دمه كى
 خو لى بگرن [به لكى چى بيت يان ژى بمرى]. ﴿۲۶﴾ [نوحى] گوت: خوديو چونكى وان ئه ز دره وين
 دانام، تو هاريكاريا من بكه، و من ب سهر وان بيخه [ئانكو وان دهلاك بهه و بهر ئاتاف بكه]. ﴿۲۷﴾ فئيجا
 مه وه حى بۆ نوحى هنارت، و مه گوتى گه ميبى ل بهر چاقتى مه و ب چاقتى ريبا مه و ل دويش وه حيا
 مه چيكه، فئيجا گاغا فه رمانا مه هات [كو ئيزا ب سهر و اندا بيت]، و ئاف د ته نوبرى زا و هلاقيت، و تو ژ
 هه ر نير و ميه كى [ژوان جان وه ريت د ئهرديدا]، و مالا خو و كهس و كاريت خو، ژبلى وان ييت فه رمانا
 مه ب هيلاكيرنا وان هاتى و بۆرى، بكه د گه ميبدا، و پسارا وان ژ من نه كه ئه ویت ستمه كرين [كو ئه ز وان
 رزگار بكه م]، ب راستى ئه وه د خه ندقيه [دئى دئافيدا خه ندقن].

﴿۲۸﴾ فَيُجَاكِفَا تَوْثَهُ وَيَتَدَاكِفَا تَهْلُكَةً، لَكِ مِيسِي سواربوان، بِيژَه: هه می سوپاسی و شوکور و حه مد بۆ وی خودایی، ئەم ژ مله تی سته مکار رزگار کرین. ﴿۲۹﴾ و بِيژَه: خودیوژ من ئینانه خواره کا پیرۆز بینه خوارئ [کو ئەم پی ژ هه می نه خوششیان د پارستی بین]، و تو ژ هه می خودان که ره مان که ره مدارتری. ﴿۳۰﴾ و ب راستی ئەفه [سه رها تیا نوو حی] به لگه و نشانن [ل سه رشیان و ده سته لانداریا خودئ]، هه چه نده مه ئەو پی دجه پاندن [دا دیار بیست کا کی گوهداره، و کی نه گوهداره]. ﴿۳۱﴾ پاشی مه دویف وانرا، مله ته کی دی ئینا. ﴿۳۲﴾ و مه پیغه مبه ره ک بۆ وان هه ر ژ وان هنارت [و گۆته وان] خودئ به ریسن، هه وه ژ بلی وی چو به رستییت راست و دورست نین، فیتجا ما هوین ژ خودئ ناترسن، غه یری وی دبه ریسن. ﴿۳۳﴾ و که نه که نه ییت مله تی وی ئەو ییت گاوریو بین، و پۆزا قیامه تی دره دانایین، و ئەو ییت مه خوشی و به رفه وهی د ژیا نا دنیا ییدا دایینی [گۆتن]: ئەف پیغه مبه ره ژ مرفه کی وه کی هه وه

پیغه تر نینه، و نه پیغه مبه ره، هوین چ دخۆن و فهدخۆن، ئەو ژ وی دخۆت و فهدخۆت. ﴿۳۴﴾ و ئەگه ره هوین گو هی خو بدنه مرفه کی وه کی خو، ب راستی هنگی هوین خوشاره تن. ﴿۳۵﴾ ئەری ئەو یه یانی دده ته هه وه و دیژیت، گافا هوین مرن و بوونه ئاخ و ههستی، جاره کا دی [پۆزا قیامه تی] دی رابنه فه. ﴿۳۶﴾ یا دویر دویره، په یانا بۆ هه وه هاتیه دان ب جه بیست، و جاره کا دی هوین ساخ بینه فه. ﴿۳۷﴾ چو ژیا نین، ژ ژیا نا مه یا دنیا یی پیغه تر، هنده ک ژ مه دی مرن و هنده ک دی بن و ژین [و دنیا هه ره یا هۆسایه]، و پشتی مرنئ ئەم ساخ نابینه فه. ﴿۳۸﴾ ئەو ژ بلی هندی کوزه لاهه کی دره وینه، دره وان ژ کیستی خودئ دکه ت، چو یی دی نینه، و ئەم باوه ر ژئ ناکه یین. ﴿۳۹﴾ [پیغه مبه ری وان] گۆت: [پشتی بۆ دیار بووی کو ئەو د بنیرا باوه ری پی نائین] خودیوژ هاری من بکه، و من ب سه ر وان بیخه، و تو لیت من ل وان فه که چونکی ئەو من دره وین ددانن. ﴿۴۰﴾ [خودئ] گۆت: نیریک ئەو دی [ژ کار و کریاریت خو، و دره وین دانانا ته] به شیمان بن. ﴿۴۱﴾ فیتجا هه شه قیزیه کی ئەو هنگافتن، و مه ئەو وه کی لیمشتی [کلیشی ئاف ب خۆرا دئینت] لی کرن. فیتجا هیلاک، و دویری ژ دلوفانییا خودئ، بۆ مله تی سته مکار بیت. ﴿۴۲﴾ پاشی پشتی وان، مه هنده ک ده سته کیت دی ئینان.

الحزب

قَالَا أَسْمَوْتِ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفَلَاحِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
جَعَلَنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَبِّ انْزِلْنِي مُنزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ
خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّوَن كَالْمُتَلَكِّينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا
مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْآخِرَةَ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ
مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ ﴿٣٤﴾
أَيَعِدْكُمْ أَنْكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾
هَٰهِيَ هَٰئِهِتَا لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا حَيَاتُنَا
الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا
رَجُلٌ أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ
أَنْصُرْنِي بِمَا كُنْتُ دَاعِيًا قَلِيلًا لِّتُصِحِّحَ نِدْمِي ﴿٣٩﴾
فَأَعَدْتُهُمُ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَعَلَّعْنَاهُمْ غُثَاةً قَبْعِدًا لِّلْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤١﴾

مَا تَسْقِي مِنْ أَمَةٍ أَجْهًا وَمَا يَسْتَحْزُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رَسُولَنَا
تَرَا كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا كَذِبُهُ فَاتَّبَعُوا بَعْضُهُمْ بَعْضًا
وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبَعْدَ الْقَوْمِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى
وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوا أَلْوَيْمَنَ لَيْسَتَيْنِ وَمِثْلَنَا
وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَدِيدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا
أَبْنِ مَرْيَمَ وَآمَةَ آيَةً وَأَوْصَيْنَاهُمَا إِلَى رِبِّوَنَاتٍ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾
يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ
فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ
فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَلَا زَمْرَ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيْخُسُونَ أَمَّا يُدْهَمُ
بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ أَسْأَلُكُمْ فِي الْغَنِيِّ فَلَا يَكْتُمُونَ ﴿٥٦﴾
إِنَّ الَّذِينَ هُمُ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
بِآيَاتِنَا رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

﴿٤٣﴾ و ب راستی چو ملهت دئیزادان و نه مانا خؤدا،
ب پیش و پاش وی وهختی بؤ وان هاتییه دانان،
ناکهفن. ﴿٤٤﴾ پاشی مه پیغه مبه ریت خؤ ئیک ل
دویف ئیککی هنارت، و ههر ملهتی پیغه مبه ری وان
بؤ دهات پیغه مبه ری خؤ دره وین ددانان، قیجا مه ری
ئیک ل دویف ئیککی بهر تاتاف کرن و دهیلاک برن، و
مه کر نه سه رهاتی و پی ئاخفتنا خه لکی، قیجا هیلاک
و دویری ژ دلؤ قانییا خودی بؤ وی ملهتی بیت نه وی
باوهریی نه ئینیت. ﴿٤٥﴾ پاشی مه مووسا و برایی
وی هاروون، ب موعجیزه ییت خؤفه و ب بهلگه و
نیشانیت ناشکرافه هنارتن. ﴿٤٦﴾ بؤ دهف فیرعه ونی
و ملهتی وی، بهلی خؤ مه زن کرن [و باوهری
بی نه ئینان]، و نهو ملهته کی دفن بلند بوون.
﴿٤٧﴾ و گوژتن: نه م چاوا باوهریی ب دو مرققان
بینن، کو نهو ری وهکی مه مرققن و ملهتی وان
سه پان و خز مه تکاریت مهنه. ﴿٤٨﴾ قیجا [فیرعه ونی
و قولپا وی] مووسا و هاروون دره وین دانان، قیجا
دویا هییا وان دهیلاک چؤن. ﴿٤٩﴾ و ب سویند

مه تهورات دا مووسایی، دا ئسرائیلی پی راسته ری بین. ﴿٥٠﴾ و مه عیسا یی کور پی مهربه می و دهیکا وی
مهربه م کر نه موعجیزه و نیشانه کا ناشکرا [ل سه رهیمز و شیانداریا خودی، وهختی عیسا بی باب دایی]،
و مه ل جهه کی بلند و دهشت و ب داروبار و ب کانی ئاکنجی کرن. ﴿٥١﴾ گهلی پیغه مبه ران ژ پاک و پاقری
حه لال بخؤن، و کار و کریاریت باش بکهن، ب راستی تشتی هوین دکهن نه ز پی ئاگه هدارم. ﴿٥٢﴾ و بزنان
[گهلی پیغه مبه ران] نهفه دینی هه وهیه، ئیک دینه [کو دینی تهو حیدیه]، و نه ز خودایی هه وهیه [بی هه قال و
هه فیشکم]، قیجا پاریز کاریا من بکهن و ژ من بتر سن. ﴿٥٣﴾ قیجا [دویکه فیتییت پیغه مبه ران] د کاری دینی
خؤدا [ههر چه نده ئیک دینه و د بنیاتا خؤدا ئیکه، دینی تهو حیدیه] ژیکفه بوون و ژیک فه قه تیان، و بوونه
دهسته که دهسته ک و کؤم کؤم، ههر کؤمه ک [نهو ییت ژیکفه بووین، و ل سه ره دینی خؤ ژیک جودا بووین]،
ب وی با وان هه ی، دلخؤش و شادن. ﴿٥٤﴾ قیجا [هه ی موحه مه د] وان دناف نه زانین و بی ئاگه هییا واندا
بهیله [و نه نگاف نه به ژ بهر گیرؤ بوونا ئیزادانا وان]، هه تا دمرن [پاشی خودی دی وان ب ئاگر تی دؤژه هی
ئیزا دهت]. ﴿٥٥﴾ نه ری [گاور] هزر دکهن، نهو مال و عیالی نه م [د دنیا ییدا] ددینه وان. ﴿٥٦﴾ له زه نه م
بؤ وان ل خیر و خؤشیا ن دکهن؟ نه خیر [وهسانینه وهکی نهو هزر دکهن] نوزانن نهفه سه ره دابرنه، دا پتر
گونه هان بکهن و پتر هیژی جزیی بین، نهو ب خؤ ناحه سن ری. ﴿٥٧﴾ و نهو ییت ژ ترسا جزیی خودایی
خؤ، بهر دهوام ب ترس و فه جنقی و هشیار. ﴿٥٨﴾ و نهو ییت باوهریی ب ئایه تیت خودایی خؤ [نانکو
کتیبیت خودایی خؤ، هه میان بی فهرق و جوداهی] دئینن. ﴿٥٩﴾ و نهو ییت چو هه قال و هه فیشکان بؤ
خودایی خؤ چی ناکهن.

﴿٦٠﴾ و ئەوێت سەدە قەیان ژ وی مالی ددەن، یی خودی دایبیه وان [یان ژ وی خیر و باشیا ئەو دکەن، دکەن]، و دلی وان یی ب ترسە [دترسن خودی ژ وان قەبویل ئەکەت] چونکی دتی هەر ب بال خودیە زقرن. ﴿٦١﴾ خودائیت قان سالۆخە تانن لەزی ل خیران دکەن، و بەری خەلکی، خو دهاقێژنە خیری. ﴿٦٢﴾ و ئەم کەسی ژ شیانای زیدەتر ژ ناخوایین [قێجا چاوا بشت، بلا وەسا باشی و خیران بکەت، ئەگەر نەشیا ژ پیقە نفیژ بکەت، بلا پرویشتی بکەت...]، و کتیبە کال دەف مە هە ی [کو کتیبە کار و کرپارنە] هەقی پی ئاشکەرا دیت و راستیی دبیژت، و چو ستمە ل وان نایتە کرن [نە گونە هیت وان ل سەر زیدە دبن، و نە خیریت وان کیم دبن]. ﴿٦٣﴾ بەلی دلێت گاوران ژ قی قورئانی [یان ژ کتیبە کار و کرپاران] دبی ئاگەهن، و وان ژ بلی وی ئەوا دکەن [کو شرک و گاورییە]، هەندە ک کاریت خرابیت دی ییت هەین، بۆ کار دکەن. ﴿٦٤﴾ قێجا گاڤا مە زەنگین و مەزنیّت وان ئەوێت د خیر و خو شیاندا رابووین، بەر هەنگاری ئیزا و

عەزابی کرن، دبیته هەوار هەوارا وان. ﴿٦٥﴾ چو زارزار و هەوار هەواری ئەفرۆ نەکەن، چو هاریکاری ژ دەف مە بۆ هەوە نینە [هەین پی بینە رزگار کرن ژ وی ئیزایا هەین تیدا]. ﴿٦٦﴾ ب سویند قورئانا من د دنیایدا بۆ هەوە دهاته خواندن [و هەوە گولی دبوو]، و هەین ل سەر باشپانییت خو دزقرین، و هەوە پشنا خو ددای، و گوهدارییا وی نەدکر. ﴿٦٧﴾ و هەوە خو ب کەعبەیی [ل سەر موسلمانان] مەزن دکر [و هەوە دگۆت: ئەم خودائیت کەعبەیینە، و کەس ب سەر مە ناکەفت]، و هەوە د شەقیریت خو دا تەعن ددانە قورئانی، و دەر هەقی ویدا هەین کریت دئاخفتن. ﴿٦٨﴾ [ئەو وی دکەن یا دکەن، و گاور دین و باوهریی نائین، چونکی ئەو د قورئانی ناگەهن و هەرا خو تیدا ناکەن، دا بزائن موعجیزیه و نیشانا راستیا پیغەمبەرییه، و دا باوهریی پی بینن] ئەری ئەو د قورئانی ناگەهن؟ یان ئەو بۆ وان یا هاتی، یا بۆ باب و باپیریت وان نەهاتی [ژ بەر هندی دویر ددانن، و باوهریی پی نائینن]. ﴿٦٩﴾ یان ژ وی وان پیغەمبەری خو [بەری نوکە ب راستیژی و دلپیشی و ئەمینیی] نەناسییه، لەو باوهریی پی نائینن. ﴿٧٠﴾ یان ژ وی دیژن: [موحەمەد] پی دینە [و ئەو دزان ئەو ژ وان هەمیان ب ئاقلترە]؟ وەسا نینە وەکی ئەو دیژن، باوهری نەتینان و نە ژ بەر ئان هەجەتانە، بەلی [موحەمەدی] راستی [کو ئیسلامە و دینی دورستە] یا بۆ وان ئینایی، و باراپتر ژ وان حەر راستیی ناکەن. ﴿٧١﴾ و ئەگەر هەقی و راستی ل دویف دلخوازی و حەز کرنا وان هاتبایە، دا ئەرد و ئەسمان و هندی تیدا پویچ بن، بەلی مە قورئان دا وان، کو سەر بلندییا وان یا تیدا، بەلی ئەو رویی خو ژ قی قورئانی و سەر بلندییا خو وەر دگێرن. ﴿٧٢﴾ یان ژ وی تو خویک و خەراجەکی ل سەر پیغەمبەراتیا خو ژ وان دلخوازی؟ [ژ بەر هندی باوهر ژ تە ناکەن]، و ب راستی رزقی خودایی تە و دانا وی بۆ تە چێترە، و ئەو باشتین رزق دارە. ﴿٧٣﴾ و ب راستی تو بەری وان دەهیه رێکا راست [کو ئیسلامە]. ﴿٧٤﴾ و ئەوێت باوهری ب رۆژا قیامەتی نەیی، ئەو ژ رێکا راست دقەدەرن.

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَةٌ أَلَيْسَ إِلَى رَبِّهِمْ رَجْعُونَ ﴿٦٠﴾ أُولَٰئِكَ يُكْرَهُونَ فِي الْآخِرَةِ وَهُمْ لَهَا سَلَافُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا تُكَلِّفُ نَفْسًا وِلاَ وُسْعَهَا وَلَوْلَا كِتَابُ يَطْبُقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا عَمَلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيَهُم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْتَرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا يُجْتَرَوْنَ أَلَيْسَ إِنَّكُمْ لَتَنصُرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ ءَايَاتِي تُنَالِي عَلَيْهِمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ تُنْكِرُ صَوْتَ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سِمَرَ النَّهْرِ جُورٍ ﴿٦٦﴾ أَفَلَا تَرِيدُونَ أَلْقُولُ أَمْ جَاءَ هُمْ مَاتَرًا يُبَاتِ آبَاءَهُمْ أَلَمْ يَلِدُوا أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْبَرُ هُمْ لِلْحَقِّ كَرِهُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ نَسْأَلَهُمْ خِرَاجًا فَخَرَجُوا لَنَا خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرٌ لِّرِزْقِنَا ﴿٧٠﴾ وَأَلَمْ نَسْأَلَهُمْ إِذْ صَرَّطْ مُسْتَقِيمًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصَّرْطِ لَنُكَفِّرَنَّ

المؤمنون

﴿۷۵﴾ و ئەگەر ئەم دلفانیی ب وان بیهن، و ئەو نهخوشی و تەنگافییا گەهشتییه وان ل سەر وان راکهین، بئی گۆمان ئەو دئی بتر رزیدی د زیدە خرابییا خودا کەن، و هەر دئی تیدا زفرن. ﴿۷۶﴾ و ب سویند مه ئەو بەر هنگاری ئیزایی کرن، [دگەل هندی زئی] ئەو خو بو خودایی خو ناشکینن، و خوشکاندی دو عایان ناکەن. ﴿۷۷﴾ [و مانە دئی سەر و بەریدا] هەتا مه دەر گەهه کئی ئیزا و عەزابەکا دژوار ل سەر وان فەکری [تەنکو هەتا ئەمری خودی ب قیامەتی هاتی، فێجا ب بەر وئی ئیزایی کەفتن یا وان هزر بو نەدکر]، فێجا ژ نوی رەق راوەستیان و بئی هیشی بوون. ﴿۷۸﴾ و خودی ئەو یی گوهر و چاف و دل داینە هەو، و کیمە ژ هەو سوپاسییا خودی دکەن. ﴿۷۹﴾ و خودی یی هوین داینە سەر تەردی، و ب بال ویشە دئی زفرن و کۆم بن. ﴿۸۰﴾ و ئەو یی ساخیسی و مرنی ددەت، و گوهرینا شەف و رۆژان [کیمکرن و زیدە کرنا وان] کارئ و یسە، ئەری ما هوین هزرا خو ناکەن، داتی بگەهن. ﴿۸۱﴾ نه [وان ئەقل نینه، و تی ناگەهن] ئەوان زئی ئەو گۆت ئەوا ئەو ییت کەفن، بەری وان گۆتی. ﴿۸۲﴾ گۆتن: ئەری ئەگەر ئەم مرین و بووینە ناخ و هەستی، ئەری جارەکا دی پشی مرنی ئەم دئی ساخیینه فە؟! ﴿۸۳﴾ ب سویند ئەف پەیانە [کو جارەکا دی پشی مرنی ئەم دئی گۆران رابین] ادگەل مه و باب و باپیریت مه هاتبوو دان، بەری هاتنا موحمەدی [بەلی پا کا، مه چو باب و باپیریت خو نەدیتن ژ گۆران رابووین]، و ئەفە ژ ئەفسانە و چیفانوکان پێشەتر نینه. ﴿۸۴﴾ [هەی موحمەد بیژە وان]: باشە ئەرد و هندی تیدا، یی کیه؟ ئەگەر هوین راست تشتەکی دزانن. ﴿۸۵﴾ دئی بیژن یی خودییه، بیژە [وان]: فێجا ما هوین بو خو چامە کئی ناگرن [پئی بزائن، یی ئەرد و ئەسمان دایین هوین زئی ییت دایین، دئی هەو بەت و ساخکەتە فە]. ﴿۸۶﴾ [هەی موحمەد بیژە وان]: کیه خودانی هەر حەف ئەسمانان، و خودانی عەرش مەزن؟ ﴿۸۷﴾ دئی بیژن ییت خودییه، بیژە: فێجا ما هوین ژ ئیزایا وی ناترسن، هوین غەیری وی دپەریسن؟ ﴿۸۸﴾ بیژە: ملکێ مەزن و گەنجخانە ییت هەمی تشتان دەستێ کئی دانە؟ و ئەو کیه، یی بقیت بەرە فانیسی ژئ دکەت، و دەهوارا وی دتیت، و کەس نەشیت کەسی ژ ئیزایا وی بدەتە پاش و بەرە فانیسی ژئ بکەت، ئەگەر هوین راست تشتەکی دزانن [کا بو من بیژن ئەو کیه؟] ﴿۸۹﴾ دئی بیژن: ئەو هەمی ییت خودییه، بیژە: فێجا پا چاوا هوین دتینه خاپاندن، و بەری هەو ژ پەرستنا خودی دتیتە وەر گیران.

بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا أَذْهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَعَلَّكَ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ إِمَّا نُرِيَنَّكَ مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَى أَنْ تَرْيَاكَ مَا نَعُدُّهُمْ لَقَدِيرُونَ ﴿٩٥﴾ أَذْفَعُ بِالنِّبِيِّ هِيَ أَحْسَنُ النَّبِيِّتِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يُصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِم بَرْخٌ إِلَى يَوْمِ يُعْتَدُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾ قَمَنَ نَفْسًا مَرِيضَةً فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهُهُمْ أَلْتَارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾

﴿٩٠﴾ بهلئى وهسا نينه وهكى نهو دبئژن، مه راستى و ههقى يابژوان ئينايى [كو پيدڤيه ل دويڤ بچن]، و ب راستى نهو درهوان دكهن [د گوتنا خوډا كو خودى زاروكه كى بژ خو گرتى يان ههڤشكه كى هه لى]. ﴿٩١﴾ خودى چو زاروك بژ خو نه گرتينه، و چو په رستى ژى د گهل وى نينن [و نه گهر وهسا بايه وهكى نهو دبئژن، كو په رستيه كى دى د گهل هه بايه]، دا ههر په رستيه كى كا چ چيكرى به پښه مينيت، و دا هندكه خو ب سهر هنده كان ييخن، خودى يى پاڅ و پاڅره ژ وان سالوخه تيت ب بالقه لى ددهن [نانكو ژ عه يالى و ههڤه رى]. ﴿٩٢﴾ خودى زانايى نهينى و ناشكه رايانه، و خودى د سهر وى شريكپريه يانهو دكهن، و ژى بلندتره. ﴿٩٣﴾ [هه لى موحه مه د] بيژه: خوديوډ نه گهر نهو په يماناب ئيزايى و عه زابى ته داييه وان [د دنيايى و ئاخره تيدا]، ههر دى نيشا من دهى. ﴿٩٤﴾ خوديوډ هنگى تو من نه ئيخه د گهل سته مكاران. ﴿٩٥﴾ و ب راستى نهو دبئژن، نهو په يماناب ئيزايى مه داييه وان، نيشا ته

بدهين [و وان هه ميبان ب بهر ئيزايى ييخن، بهلئى خودى گيرؤ دكهت، چونكى دزانيت هندكه ژ وان دى باوهر يي ئينن]. ﴿٩٦﴾ [هه لى موحه مه د] خرابيا نهو د راستا ته دا دكهن، ب باشيى بده پاش [نانكو ب سالوخه تيت چيتر و باشت بده پاش، نهو ژى لئبوړين و بهروه گپړانه ژ كار و كريارت گاوران]، و نه م چيتر دزائين كا نهو چ د راستا ته دا دبئژن. ﴿٩٧﴾ و بيژه: خوديوډ نهو خو ب ته دباريزم، ژ پالدان و زخاندن و وه سواسا شه يتانان. ﴿٩٨﴾ و خوديوډ نهو خو ب ته دباريزم، ژ بهرهڤبوون و حازربوونا وان [كو نهو بشين ب وه سواس و ئاوازيت خو، خرابيه كى ب من بده نه كرن]. ﴿٩٩﴾ [په ردهوام نهو دى د شركى و گونه هيدا بن، يان ب خرابى دى به حسى ته كهن] هه تا وه ختى مرنا ئيك ژ وان دتيت، دى بيژيت: خوديوډ، من بزقرينهڤه [دنيايى، دا نهو ته په ريسم]. ﴿١٠٠﴾ دا نهو كريارا قهنج [د دنيايى د] نهو امن هيلايى، بكهم، نه خيتر زقرين بژ دنيايى نينه، نه خيتر قيچا بلا وى داخوازى نه كهن، نهو اچى نه بيت، نهو ئاخفتنه كه نهو بژ خو دكهن، و ناقپره كه هه تا رؤزا قيامه تى يال بهر سينگى وان [ناهيتليت نهو بزقرينه دنيايى]. ﴿١٠١﴾ و نه گهر پفل بوقى هاته دان، هنگى مروڤانى [مروڤانيسيا خوينى] د ناقبه را واندا نامينيت [كه سى ئاگه هژ كه سى نامينيت خو پى مه زنكهت يان مقابى بگه هينيتى]، و كهس پسيارا كه سى ناكهت [ههر ئيك ب خوڤه يى مژويله]. ﴿١٠٢﴾ قيچا نهو كه سى ته رازوبيا وى ب كار و كريارت قهنج گران بوو، نهڤه دى د سهر فهران بن. ﴿١٠٣﴾ و نهو كه سى ته رازوبيا وى ب كار و كريارت قهنج سڅك بيت، نهڤه نهو نهو وىت خو خساره ت كرين، و ههروهه ر دى د دؤزه هيدا مينن. ﴿١٠٤﴾ ئاگر سهر و چاڤيت وان دسوژيت، و ليڤيت وان دقورمچن، و ددانيت وان قيچ دبن، و گه له ك كريت دبن.

﴿۱۰۵﴾ [وہختیٰ ئەو زارزارى دكەن، خودى دبىزىتە وان]: ئەرى ما نىشائىت من (ئايەتت قورئانا من) بۇ ھەوہ دىنيابىدا نەدھاتە خواندن، ھەوہ درەو ددانان. ﴿۱۰۶﴾ دى بىژن: خودىو خرابى و دلخوازيما، سەر ژ مە ستاند، ئەم ملەتە كى گومرا و سەر كۆرە بووين. ﴿۱۰۷﴾ خودىو، مە ژ ئاگرى دۆزەھى دەر بىخە [و مە بزفرىنە ھە دىبابى]، فىجا ئە گەر ئەم [بىشتى تو مە ژ ئاگرى دەر دىخى، و دزفرىنە ھە دىبابى] جارەكا دى ل گاورىيى و خرابىيى و گونەھى زفرىن، ھنگى ئەم يىت سەمكارىن. ﴿۱۰۸﴾ [خودى] دى بىژىت: رەزىل و رسوا تىدا بىمىن [توبىن وەكى سەيان] و بى دەنگ بن، و د گەل من نەئاخفن. ﴿۱۰۹﴾ [ژ بىرا ھەوہ چۆ، كا ھەوہ چاوا ترانە بۆ خۆب موسلمانان دكرن؟] ب راستى دەستەكە ژ بەندەيىت من ھەبوون دگوتن: خودىو مە باوهرى ئىنا، فىجال مە نەگرە، و گونەھىت مە ژى بىە و دلوفانىيى ب مە بىە، و تو چىترىن دلوفانى. ﴿۱۱۰﴾ [چونكى وان بۆ خۆ ئەف دوغايە ژ من دكر] فىجا ھەوہ كرنە پىيارىكەر و

الْمُتَكِنَ اَيَّتَى تَنَالِي عَلَيْكُمْ فَكُنْهُمْ بِهَا كَذِبُونَ ﴿۱۰۵﴾ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿۱۰۶﴾ رَبَّنَا آخِرُ جَنَّتِمْهَا قَاتِ عَدُوَّائِنَا ظَالِمُونَ ﴿۱۰۷﴾ قَالَ اخْسَوْاْ فِيْهَا وَلَا تُكِبُّوْاْ اِنَّهٗ كَانَ قَرِيْبًا مِّنْ عِبَادِى يَقُولُوْنَ رَبَّنَا اَمَّا قَافِرُنَا وَاَرْحَمُنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيْمِ ﴿۱۰۸﴾ فَاتَّخَذُوْهُمُ سُخْرٰى حَتّٰى اَسْوَوْاْ زَكَرٰى وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضٰحِكُونَ ﴿۱۰۹﴾ اِنِّىْ جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوْا اَنَّهُمْ هُمُ الْفٰرِقُونَ ﴿۱۱۰﴾ قُلْ كَلِمٰتُ فِى الْاَرْضِ عَدَدُ سِنِيْنَ ﴿۱۱۱﴾ قَالُوا الْيَوْمَ اَوْ بَعْضُ يَوْمٍ فَعَلَّا دِيْنَ ﴿۱۱۲﴾ قُلْ اِنْ لِّسْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا لَّوْ اَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ اَفَحَسِبْتُمْ اَنْمَّا خَلَقْنٰكُمْ عَبَثًا وَاَنْتُمْ اِلٰنَا لَتَرْجِعُوْنَ ﴿۱۱۴﴾ فَعَلٰى اَنْهٗ اَلَيْكَ الْحَقُّ اِلَّا اِلٰهٌ اَوْ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْمِ ﴿۱۱۵﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اِلٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَا بُرْهٰنَ لَهٗ بِهٖ فَاِنَّمَا حِسَابُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ اِنَّهٗ لَا يَخْلُقُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۱۱۶﴾ وَرَبِّ اَعْفِرْ وَاَرْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيْمِ ﴿۱۱۷﴾

پىترانكىت خۆ [ھوين ھند مانە ب ترانە پىكرنا وانقە]، ھەتا [ترانە پىكرنا] وان ئەز ژ بىرا ھەوہ برىم، و ھەوہ [د دىنيابىدا] ب وان دكرە كەنى. ﴿۱۱۱﴾ ب راستى من ئەفرو ژ بەر سەبرا وان [ل سەر ئەزىت و ترانە پىكرنا ھەوہ] كىشايى، ئەو خەلاتكرن، ب راستى ھەر ئەون يىت سەرفەراز. ﴿۱۱۲﴾ خودى دى بىژىتە وان: ھوين چەند سالان د دىنيابىدا مايسىنە؟ ﴿۱۱۳﴾ دى بىژن: ئەم پۆزەكى يان ژى دانەكى پۆزى يىت مايسىن، كا پسىارا حسابداران بكە. ﴿۱۱۴﴾ گۆت: [راستە] ھوين ژ وختەكى كىم پىقەتر نەمايسىن، ئەگەر ھەوہ زانىبايە [ھوين نەدمانە ب قى ژىيى كىمقە، و ھەوہ پىشتا خۆ نەددا ژيانا ھەروھەر و خۆ شىيىت بەردەوام]. ﴿۱۱۵﴾ [گەلى مرقان] ئەرى ھوين ھزر دكەن، مە ھوين ژ قەستايىت داين [جزا و خەلات نىنە]، و ھوين جارەكا دى ب بال مەقە نائىنە زفرائدن. ﴿۱۱۶﴾ فىجا خودى ژ ھندى [كوژ قەستا ھەوہ چى كەت و بدەت] بلندتر و باقۆترە، ئەوہ خوندكارى راست و دورست، چو بەرستىيىت راست و دورست ژ بلى وى نىن، ئەوہ خودانى عەرشى پىروژ. ﴿۱۱۷﴾ و ھەر كەسى پەرسىيەكى دى د گەل خودى پەرسىيت، وى چو بەلگە و نىشان نەبن، حسىبا وى بەس ل دەف خودايى وىيە [تەو دى جزايى وى دەتى]، ب راستى گاور سەرفەراز نابن. ﴿۱۱۸﴾ [ھەى موخەمەد] بىژە: خودىو گونەھان ژى بىە و دلوفانىيى ب من بىە، و تو چىترىن دلوفانى.

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكَ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ
هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى
كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ تَوَلَّىٰ أَذِى سَمْعِهِمْ عَلَى الْأُذُنِ
وَالْمُؤْمِنَاتِ بَأْنُسِهِنَّ خَيْرٌ وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ تَوَلَّىٰ
جَاءَ عَلَيْهِ بَارِعَةٌ شَهَدَاءُ بِمَا تَوَلَّوْا بِالْشَّهَادَةِ فَآوَلْتُمُنَّ
عِندَ اللَّهِ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿١٣﴾ تَوَلَّىٰ فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتَهُ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسْكُوفٍ يَأْفِكُ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾
إِذْ تَلَقَّوهُ بِالْحَنَافِ وَتَقُولُونَ يَافُوهُ لَكُم مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ
وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ تَوَلَّىٰ أَذِى سَمْعِهِمْ
فَلْتُمُنَّ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَنٌ
عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكَ اللَّهُ أَنْ تَعُوذُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيَسِّرْ لَكَ اللَّهُ لِكُلِّ آيَةٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾
الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَتَّبِعَ الْفَحْشَىٰ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَسْمَأُ لَا تَعْمُونَ ﴿١٩﴾ تَوَلَّىٰ
فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتَهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

﴿۱۱﴾ ب راستی نهویت ئه و بى بهختی [د راستا
عائشایی دهیکا موسلماناندا] کرین دهسته که که
[چهنده کن] ژ هه وه، حسیب نه کن [گهلی مالا نه بو
به کرى] ئەف دره وه بۆ هه وه یا خرابه، به لی [ئەف
دره وه] بۆ هه وه قهنجی و خیره [چونکی خودی
بۆ هه وه دئی ب خیر نفیسیت، دئی بهرائه تا هه وه ب
وه حیسی دیار که ت، و پاک و باقرییا وئی دئی که ته
قورئان و دئی مینیت، و پیقه چۆنه بۆ موسلمانان، کو
بۆ خو پیقه بچن و زوی گوهی خو نه دهنه هه می
ئاخفتن، و هه ر خیر بۆ هه وه یه] و هه ر ئیک ژ وان
ته مه تی گونه ها خو بى گونه هکاره [گونه ها هه
ئیکى ل دویف پی ئاخفتن و تیکفه دانا و ییه]، و نه وئی
ژ وان بارا تر بو یه سه ری سه به با قی بى بهختی، ئیزا
و عه زابه کا مه زن یا بۆ وى هه ی. ﴿۱۲﴾ بلا وهختی
هه وه [ئهو دره و د راستا عائشاییدا] بهیستی، زه لام
و ژنیست خودان باوهر، هه زرا باشیى ژ خو کر بایه
پیدقی بو و وان خو ل جهی عائشایی و سه فوانی
دانا بانه، نه ری ئهو ب خو دئی کاره کئی هو سا کن، دا

زانیانه (عائیشا و سه فوان) هه ردو ژ فی کارى دویرتر و باقرترن]، و بلا گو تبا نه: ئەفه دره وه کا ئاشکه رایه.
﴿۱۳﴾ بلا وان [ئهویت ب فی بى بهختی و دره وئی ئاخفتن] چار شاه دل سه ر بى بهختی و دره ووا خو ئینا بانه
و نه شین بینن چونکی بى بهختیه]، قیجا نه گه ر ئهو شاهدان نه ئین، ئەفه ئه و ل دهف خودی دره وین.
﴿۱۴﴾ و نه گه ر که ره م و دلوفانییا خودی ل دنیا یی و ئاخه رته ی ل سه ر هه وه نه بایه، دا ژ به ر وئی بى بهختیه
هه وه د ده ره قی عائشاییدا کرى، ئیزا یه کا مه زن هه وه هنگیفت. ﴿۱۵﴾ وهختی هه وه ئەف ئاخفتنه ژ ئیکدو
فه دگوهاسه ت و هوین پی ئاخفتن، و هه وه ب دهفی خو ئهو دگوت یا چو راستی بۆ نه ی، و هه وه ئاگه هه ک
ژئ نه ی، و هوین هه زر دکه ن ئەفه چو نینه و تشه کئی کیمه، و ئهو ب خو ل دهف خودی زیده یی مه زنه.
﴿۱۶﴾ و بلا وهختی [هه وه ئهو بى بهختی و دره و، د راستا عائشاییدا] بهیستی، هه وه گو تبا نه: بۆ مه نه دور سه ته
و ناییت ئه م ب فی بى بهختی باخفتن، پاکى و باقری بۆ خودی بیت، ئەفه چه نه زه بى بهختیه کا مه زنه.
﴿۱۷﴾ خودی شیر ته تان ل هه وه دکه ت، دا هوین جاره کا دی نه زقر نه بى بهختیه کا وه کی فی، هندى هوین
بیست ساخ بن، نه گه ر هوین ئهو بن بیست راست هه وه باوهری ئینایى. ﴿۱۸﴾ و خودی به لگه و نیشانان
[ل سه ر ئه حکام و بریاریت موکوم] بۆ هه وه رو و ئاشکه را دکه ت [دا پیقه بچن، و ب سنج و ره وشت
بکه فن]، و خودی زیده زانا و کار به جهه. ﴿۱۹﴾ ب راستی ئهویت هه ز دکه ن [و پی خوش]، کر یاریت زیده
کریت و خراب [وه کی زنا یی] دناف و اندا به لاف بین، ئهویت باوهری ئینایین ئیزا یه کا دژوار و ب ژان بۆ
وان د دنیا یی و ئاخه رته یدا یا هه ی، و خودی [ئهو دا دلاندا] دزانیست [کا کئی دثیت، و هه ز دکه ت خرابی و
پویچی به لاف بیست]، و هوین نوزانن. ﴿۲۰﴾ و نه گه ر که ره م و دلوفانییا خودی ل سه ر هه وه نه بایه [هوین دا
به ره نگاری ئیزا یه کا مه زن بن]، و ب راستی خودی زیده یی ب په رحم و دلوفانه.

﴿٢١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنِ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ وَلَا يَأْتِ الْفَضْلُ مِنْكُمْ وَالسَّعَاءُ أَنْ يُوْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْلَمُوا وَلَيَصْفَحُوا أَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْفَاحِشَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٤﴾ يَوْمَ نَسْفَعُ عَنْبَتُهُمْ مِنْ تَحْتِهِمْ وَأَتْبَعُهَامْ رِجَالَهُمْ ۖ سَاءَ لِمَنْ يَكْمُلُ الْيَوْمَ يَكْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ يَوْمَذِي يُوفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمْ أَحَقَّ وَيَعْمَلُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ أَحَقُّ الْمُنِينَ ﴿٢٦﴾ الْخَبِيثَاتِ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتِ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٨﴾

﴿٢١﴾ گهلی که سبب هه وه باوهری ئینایی، ب دویف پینگافیت شهیتانی نه که فن، و ههر که سبب ل دویف پینگافیت شهیتانی بیجیت [بلا بزایت]، ب راستی شهیتان فهرمانی ب کر یاریت زیده کریت و خراییی دکت، و نه گهر ژ که رهم و دلوقانییا خودی نه بایه [کو دهر گه هی توبه یی ل هه وه فه کری]، که س ژ هه وه [ز گونه ها وی بی به ختییا د راستا عائیشاییدا هاتییه کرن] باقر نه دبوو، به لی یی خودی بقیت [و هه زی بیت] دی باقر کت، و خودی ب خو گوهدیر و زیده زانایه. ﴿٢٢﴾ و بلا خودانیت خبر و سه دهقه و که رهم و به رفره هییی [نه ویت دهست بهری ههمییان د دینی خودیدا هه ی، کو نه بو به کره] سونید نه خون، کو قه نجی و خیری د گهل که س و کاریت خو ییت هه ژار و به لنگاز و مشه ختی ییت ریکا خودی ناکهن، و بلا ل وان بیورن و چائی خو ژ وان بگرن و نازا بکهن، ما هه وه نه قیت خودی ل هه وه نه گریت و گونه هیت هه وه ژیی بهت، و خودی ب خو گونه ه ژیه ر و دلوقانه. ﴿٢٣﴾ ب راستی نه ویت ژنیت ده همن

باقز و دلساخ و بی غال و غهرز و ناگه هژ چو نه یی و خودان ئیمان [نه ویت نه چو خرابی دکرن، و نه خرابی دلیدا، مه خسه د عائیشایه و ژنیت دی ییت پیغمه بری، و هه ژنه کادی یا خودانا فان سالوختان] ب زنایی گونه هکار دکهن، دنیایی و ئاخره تیدا، له عنهت ییت لی هاتییه کرن [ئانکو هاتییه دهر تیخستن و دهر تیخستن ژ دلوقانییا خودی]، و ئیزایه کامه زن بو وان یا هه ی. ﴿٢٤﴾ [و نه و ئیزایا مه زن دی دوی رورژا ب سه هم و تر سدا بیت، کو رورژا قیامه تیه] رورژا نه زمان و دهست و پییت وان، شاده ییی ل سهر وان ددهن، ل سهر وی نه و وان دکر. ﴿٢٥﴾ وی رورژی خودی جزایی وان یی فه بری [بی یی کیم و زیده هی] دی دته وان، و [وی رورژی] دی زانن خودی یی عادل، و سته می ل که سی ناکهت. ﴿٢٦﴾ و ژنیت ده همن پیس بو زه لامیت ده همن پیسن، و زه لامیت ده همن پیس بو ژنیت ده همن پیسن، و ژنیت پاک و ده همن پاکز بو زه لامیت پاک و ده همن پاکز، و زه لامیت پاک و ده همن پاکز بو ژنیت پاک و ده همن پاکز [عائیشا یا پاک و پاکز بو، له و خودی کره هه فسه را پیغمه بری خو]، نه فه [نه ویت ده همن پاکز، پیغمه بر و عائیشا و سه فوان] ژ وی ئاخفتنا نه و دکهن، ییت پاک و به رینه، بو وان گونه ه ژیه رن و رزقه کی پیروزی هه ی. ﴿٢٧﴾ گه لی نه ویت هه وه باوهری ئینایی، نه چنه د چو خانمیانه ژ بلی خانمییت خو، هه ها هوین ده ستوریی وهر نه گرن، و سلاف نه که نه خودانیت وان [کو بیورن (السلام علیکم) بیمه ژور؟ جاره کی یان سی جارن]، نه فه بو هه وه چتیه [کو هوین بی ده ستوری و ژ نشکه کیفه بچنه ژور]، دا هوین کار ب فان ره وشتان بکهن [د دهر هه قی ده ستور وهر گر تیدا بهری بچنه د خانمییه کیفه].

قَانَ لَمْ يَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ
وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ آزِجُوا فَازْجِعُوا هُوَ أَزَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَعٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
تَكْتُمُونَ ۝ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ بَعْضُوا مِنْ أَنْبَارِهِمْ وَخَفُوا
فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزَىٰ لَهُمْ إِنْ اللَّهُ حَرَّبَ بِهِمَا يَصْعَدُونَ ۝
وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ بَعْضُضُنَّ مِنْ أَنْبَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ
أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ
أَوْ إِخْوَانَهُنَّ أَوْ إِخْوَانِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ نِسَاءِ
أَوْ مَلَائِكَتٍ أَمَرَهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرَ أُولِي الْأَرْبَابِ مِنَ
الْإِنِّجَالِ أَوْ الْأَطْفَالِ الَّذِينَ لَمْ يَرْيَظْهُنَّ عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ
وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا
إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا إِنَّهُ السَّمُوتُ لَعَلَّكُمْ تَقْلِحُونَ ۝

﴿۲۸﴾ و ئەگەر هەوە کەس تێقە (دوان خانیاڤه، ئەوێت هەوە دقین بچنی) نەدیت، دیسا نەچنە ژۆر هەتا دەستویری بۆ هەوە دتێتە دان، و ئەگەر [خودانی مالی] گۆتە هەوە بزفین، فێجا [بێ دلمان] بزفین، و زفین بۆ هەوە باشتر و پاڤترە، و خودی ئاگەهداری وێه ئەوا هوبین دکەن. ﴿۲۹﴾ گۆنەهل سەر هەوە نینە کو هوبین [بێ دەستویری] بچنە دوان خانیاڤه، ئەوێت بۆ مالان نەهاتینە ئافاکرن [وەکی ئۆتیلان و دەزگەهیت گشتی] ئەوێت هەوە هەوە جەیی پێ هە، و تشتی هوبین ئاشکەرا دکەن یان نەپەنی.. خودی پێ ئاگەهە [و ئەقە گەفە بۆ یی ل دویڤ رەوشتیت دەستویر وەرگرتنی نەچیت، بۆ چۆنە ژۆرا خانیاڤت خەلکی]. ﴿۳۰﴾ و بیژە خودان باوەران، بلا چاڤی خوژ بەرخۆدانا نەدورست و حەرام وەرگێرن، و بلا دەهەمن و نامویسا خو پباریزن، ئەقە بۆ وان چێتر و پاڤترە [بکەفە دە پساتیا گۆنەهیدا]، ب راستی خودی ئاگەهداری وێه، ئەوا ئەو دکەن. ﴿۳۱﴾ و بیژە ژنیت خودان باوەران بلا چاڤیت خوژ بەرخۆدانا

نەدورست و حەرام وەرگێرن، و بلا دەهەمن و نامویسا خو پباریزن، و بلا جەیی خەمل و چەکی٤ت خو [کو جەیی بازن و حنجۆل (خلخال) و گوهار و رستکی٤ت حەفکی و رستکی٤ت دکەفە سەر سینگى و توقا سەری] دەرنەتێخن، و دیارنەکەن [بۆ بیانیان]، ژ بلی جەیی دیاربوونا، وئ بقی نەقی، و بێی ئنیەتا خراب [وەکی هەردو دەست و سەر و چاقان و گوستیرک و کلی چاقان]، و بلا دەرسۆکا خو ب سەر سینگى خودا بەردەن [بلا دەرسۆکا وان، پەرچ و ستۆ و سینگى وان، ژ بیانیان فەشیریت]، و بلا جەیی خەملا خو [ژ بلی هەردو دەست و سەر و چاقان] و جوانیا خو [یا سینگى و پەرچى و لنگان]، [بۆ کەسى] دیار نەکەن، ژ بلی بۆ زەلامیت خو یان بابیت خو یان خەزوبیریت خو یان زارۆکی٤ت خو [یان نەقی٤ت خو] یان زارۆکی٤ت زەلامیت خو [ئانکو نەقی٤ت خو] یان برازی٤ت خو یان خوارزایی٤ت خو یان ژنیت دگەل خو [بۆ خەمەتێ یان هەقالبینی] یان جاربی٤ت خو، یان ئەو زەلامیت تیکەلیسا وان دکەن ئەوێت هەو جەیی ب ژنان نەمایى [وەکی خولام و پالە و ساویلکەیان]، یان بچوکی٤ت چوژ شەهوەتێ نەزانن، و ب سەر شەرمگەها ژنان هەلنەبووبین و بلا پی٤ت خو ل ئەردی نەدن، داچەکی٤ت خو یی فەشارتی [حنجۆلی٤ت پسیان] ئاشکەرا بکەن، و هوبین هەمی گەلی خودان باوەران بیال خدویقە تۆبە بکەن، دا سەرفەراز بین.

رَجَالٌ لَا تُلَهِیْهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَیْعٌ عَنْ ذِکْرِ اللَّهِ وَاقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَتَوْا الزَّكَاةَ یَخَافُونَ یَوْمًا تَتَقَابُ فِیهِ الْقُلُوبُ وَلَا بَصَرٌ
لِیَجْزِیَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَیَزِیدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ
یَرْزُقُ مَنْ یشَاءُ بِغَیْرِ حِسَابٍ ﴿۸﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلَهُمْ كَسْرَابٌ
بَقِیْعَةٍ یَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ یَجِدْهُ شَیْئًا
وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فُوقَهُ حِصَابَهُ وَاللَّهُ سَرِیعُ الْحِسَابِ ﴿۹﴾
أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِی بَحْرِ لَیْلِ یَقْشَعُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ
سَحَابٌ طُمُئِنَتْ بَعْضُهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ یَدَهُ لَمْ یَکْذِبْ
یَرْتَأَیْهَا وَمَنْ لَمْ یَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ﴿۱۰﴾ أَلَمْ یَتَرَ أَنَّ
اللَّهَ یُخْرِجُ لَهُ مِنْ فِی السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّیْرِ صَوْتًا كُلٌّ
قَدْ عَلِمَ لِقَاءَ رَبِّهِ وَأَنَّهُ عَلِیمٌ بِمَا یَفْعَلُونَ ﴿۱۱﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِلَّهِ الْمَصِیرُ ﴿۱۲﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ یُخْرِجُ
سَحَابًا مِمَّنْ یُؤْتِی بَیْنَهُ دُجَاهًا ثُمَّ یَجْعَلُهُ رِجَالًا فَتَرَى الْوَدْقَ یَخْرُجُ مِنْ
خِلَالِهِ وَیُزَلُّ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِیهَا مِنْ یُرْدِ قَصِیدٌ بِهِ مِنْ یَسَاءٍ
وَصِیْرْفُهُ عَنْ مَنْ یَسَاءُ یَکَادُ سَنَابرُهُ یَذْهَبُ بِالْأَبْصَرِ ﴿۱۳﴾

﴿۳۷﴾ [فان خانسیان نانکو مزگهفتان] هندهك زهلام
یئت تیدا، بازرگانی و کرین و فروتن، وان ژ زکر
و بیرئنانا خودی و کرنا نفیژان و دانا زه کاتی [بئی
ناگهه و مژویل] ناکه، ژ روزه کی دترسن [کو رژا
قیامه تیه] دل و چاف تیدا دزفرن و پاناوهستن [دل خو
دقوتن، و دناقهه راهیقی و بی هیئیدا دئین و دجن،
و چاف ژ فی ملی بؤ ملی دی دزفرن، کا دی که فیه
دگهل کیژ ملی، ملی دژه هی یان به حهشتی یان].
﴿۳۸﴾ دا خودی ژ کار و کریاریت وان کرین، چتر وان
خهلات بکهت، و کهرهما خو بؤ وان پتر لی بکهت،
و بی خودی بقیت بی حسیب و بی هه ژمار، رزقی
دده تی. ﴿۳۹﴾ و ئو ویت گاوربووین، کار و کریاریت
وان وه کی له یلانه کییه، ل ئه رده کی دهشت و بی
شینکاتی، یی تینی [ژ دویرفه] هزر دکهت ئافه، ده می
دگه هیته دهف دبینیت چو نینه [نانکو نه ئافه فه خو،
فیتجا بی هیفی دبیت، هزر دکهت کار و کریاریت باش
یئت کرین، و دی مفای گه هینیتی، هه وه کی بی تینی
هزرا ئافی ژ له یلانی کری، فیتجا ده می گه هشتیه

دهف، دیت چو نینه و تهسته یسوه، هؤسای دی گاورژی ل دویف هزرا خو، رژا قیامه تی دی ئیت، کو
کار و کریاریت هین، به لی دی دبینیت چو کار و کریار نین، چونکی ب گاوریا خو، یئت پویج کرین،
و دی دبینیت خودی یی ل بهر پاره وسته ییه، فیتجا جزای یی کار و کریاریت وی ب دورستی دی ده تی، و خودی
د حسابیدا یی دهست سفکه. ﴿۴۰﴾ یان ژ [کار و کریاریت وان] وه کی تارستانه کینه، دده ریا به کاپر ئاف
و کویردا بیت، پیل ل سهر بلند بن و ل سهر وان پیلان پیلیت دی هه بن و بلند بین، و ل سهر وان پیلان
عهوره کی ره شی تار ی هه بیت، ئه فه تارستانن [تارستانا عه واران، تارستانا پیلان، تارستانا ده ریا یی ب
خو] تارستان ل سهر تارستانیه [تارستانه کا و ساهیه] ئه گهر مروف دهستی خو دهریخت، نه شیت دهستی
خو دبینیت [فیتجا فان گاوران ژ ریکا خو یا تری تار ی کری، چو سیناهی یی نابینن کو ژ دی دهر که فن]، و
ههر که سی خودی راسته پری نه کهت، کهس نینه وی راسته پری بکهت. ﴿۴۱﴾ ما ته نه زانییه هندی دهر د
ئه سماناندا هه ی، و بالنده ییت چهنگ فه کری ل ئه سمانان، هه می تیکدا، خودی ژ تشتی نه هیزا پاقر دکهن، و
ب راستی ههر ئیک [ملیا که تان، مروفان، جنا وهران و گیانه وهران] نفیژ و ته سییحا خو یا زانی، و خودی
زیده زانا و ب ناگه هه ژ و ی یا ئه و دکهن. ﴿۴۲﴾ و خودانیا ئه رد و ئه سمانان یا خودیه [ئه و ب تنی ئه رد و
ئه سمانان دگرتیت، و دهستکاری یی تیدا دکهت]، و زفرین و دویا هیک ههر ب بال خودیه یه. ﴿۴۳﴾ ما تو
نابینی خودی، هیدی عه واران [بؤ جهی بقیت] دبهت و ده ژوت، پاشی دده ته ئیک و کرم دکه ته سهر ئیک،
و پاشی دئیه ته سهر ئیک، فیتجا دی بینی باران دی ژ باریت، و ژ عه وریت وه کی چیایان ته رگی دبارینیت،
فیتجا یی بقیت [ژ به نده ییت خو] پی دهنگیت، و بی بقیت ژ دده ته پاش، نیزیکه شه ووق و رونا هسیا
برو سیی، چافان کوره بکهت.

﴿٤٤﴾ خودییه شهف و پروژان وهر دگتریت [ل دویف
ئیک دئیتیت، ئیک کورت دکهت، ئیک دریز دکهت،
و ئیک سار دکهت، ئیک گهرم دکهت]، ب راستی
ئهفه [ئیان و برنا عه واران، و ئیان خوارا بارانی و
ترگی، و وهر گپانا شهف و پروژان] چامه و غیره ته که
بو ناقلداران. ﴿٤٥﴾ و خودی ههمی جاندار (خودان
روح) ژ ئافی ییت داین، هندهک ژ وان ل سهر زکی
دچن [وهکی مار و کرمان]، و هندهک ل سهر دو بیان
دچن [وهکی مروغان و بالندهیان]، و هندهک زی ل
سهر چار بیان دچن [وهکی تهرش و دهواران]، و
خودی چ بقیث و چاوا بقیث، و هساجی دکهت، ب
راستی خودی ل سهر ههمی تستان خودان شیان.
﴿٤٦﴾ و ب سویند مه نیشان و به لگه ییت تاشکرا که
ییت هنارتین، و یی خودی بقیث دی بهری وی دهته
رپکا راست. ﴿٤٧﴾ و [دوروی] دیژن: مه باوهری
ب خودی و پیغمبهری ئیان، و مه گوهداریا وان
کر، پاشی پستی فی، دهسته کهک ژ وان پوی خو
وهر دگترن، و ئهفه، نه ئهون ئهویت باوهری ئیناین.

﴿٤٨﴾ و ئه گهر داخوازا وان هاته کرن بو حوکی خودی و پیغمبهری، دا [پیغمبهری] حوکی دناقهرا وندا
بکهت، دهسته کهک ژ وان پشنا خو ددهنی، و رویی خو وهر دگترن. ﴿٤٩﴾ و ئه گهر ئهوییت ههق بن، ب
لهز دی قهستا پیغمبهری کهن، و دی گوهداریا وی کهن. ﴿٥٠﴾ ئهری [خودانه پاشا وان و قه بویلنه کرنا
حوکی ته، ژ بهر هندیه چوکی] نه ساخیه که دلی و اندایه، یان زی ل ته ب شکن [هیژ باوهر ناکه تو
پیغمبهری]، یان زی دترسن خودی و پیغمبهری وی سته می ل وان بکهن؟! [نه خیر ئهفه ههمی و هسانینه]،
به لی ئه و ب خو د سته مکار بوون [لهوا نه چونه دهف پیغمبهری، دا حوکی دناقهرا وندا بکهت].
﴿٥١﴾ و هختی خودان باوهر بو حوکی خودی و پیغمبهری دئینه داخواز کرن، دا [پیغمبهری] حوکی د
ناقهرا و اندا بکهت، ئاخفتنا وان بهس ئهفهیه، دیژن: مه گولی بوو، و مه ب جه ئینانا، و ئهفه نه ییت
سهر فراز. ﴿٥٢﴾ و ههر کهسی گوهداریا خودی و پیغمبهری وی بکهت [ئه مری وان ب جه بینیت]، و
ژ خودی برسی و پاریزکاریا وی بکهت، ئه ئهفه نه ییت سهر کهفتی و سهر فراز. ﴿٥٣﴾ و [دورویان]
ژ کهل سویند خوار، ئه گهر تو ئه مری وان بکهی [ژ وهلاتی خو دهر کهفن، یان بو خه زایی دهر کهفن] دی
دهر کهفن، بیژه: [ژ دره] سویند نه خو، تاعهت و گوهداریا هه وه یا تاشکرا یه [ئه زمانه و کریار دگهل
نینه، و سویندا هه وه دره]، ب راستی خودی شارمزیی کاری هه وهیه.

يَقْبَلُ اللَّهُ التَّائِبَ وَالْمُنْتَهِرَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ
وَأَمَّا خَلْقَ كُلِّ دَابَّةٍ مِّن مَّا فِيهِمْ مِّن يَّمشي عَلَى بطنِهِ وَمَنَّهُمْ مَّن يَّمشي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمَنَّهُمْ مَّن يَّمشي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ
وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ
إِنَّمَا بَالِغَةُ الْإِسْلَامِ وَالرَّسُولُ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فِئْتًا مِّنْهُمْ مِّن بَعْدِ
ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
لِيَخْرُجُوا يَخْرُجُوا إِذَا فِئْتًا مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ
الْإِسْلَامَ فَذَرُوا آلَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَمَا لَهُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ
إِن يَخِيفُ اللَّهُ عَلَيْهِمُ رَسُولَهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾ إِنَّمَا
كَانَ قَوْلُ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَخْرُجُوا يَخْرُجُوا
يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥٠﴾ وَمَن
يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥١﴾
وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ
لَا تَقْسِمُوا طَاعَةً مَعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ يَخْبِرُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٢﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ الشَّرُّ أَلَيْسَ الْأَمِيرُ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيْسَ تَدْرِكُوا اللَّهَ مِنْ مَلَكَتْ أَيْمَنُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَلْعَنُوا الْحَلْمَ مِنْكُمْ تِلْكَ مَرَّةٌ مِّنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَصْحَوْنَ فَمَا تَكْرُمْنَ ۚ أَلَمْ تَكُنْ مِنْ قَبْلِهِمْ مَّوَدَّةَ بَنِي آدَمَ ۚ تَلَاكُمُ الْعَشَاءُ تِلْكَ عَوْرَاتُ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ هُنَّ طَوْفُونٌ عَلَيْكُمْ بِعُضْبِكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

﴿۵۴﴾ [هه ی موحه مد] بیژ [وان]: گوهداریا خودی و پیغه مبهری بکهن، و نه گهر وان [گوهداری نه کرو] رو سیی خو وهر گپرا، فیجا بز ان پیغه مبهری یا ل سهر خو [کو را گه هاندنه] را کر، و یا هه وه ل سهر هه وهیه [کو هوین گوهداریا وی بکهن، و بهر نه مرئی وی بن]، و نه گهر هوین گوهداریا وی [پیغه مبهری] بکهن، دی راس ته ری بن، و ژ بلی گه هاندنا رو نکهر و تاشکهر، چو یی دی ل سهر پیغه مبهری نینه. ﴿۵۵﴾ ژ هه وه نه ویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت قه نج کرین، خودی په یانا دابییه وان، ل جهی هنده کیت دیر تاکنجی بکهت، ههروه کی بیث بهری وان [ئسراییل] ل جهی هنده کیت دیر تاکنجی کرین، و دینی وان نه ویی خودی بو وان هه لبزار تی دی سهر فراز و بنه جه کت، و تر سا وان دی گوهوریت و که ته ته ناهی و ئیمناهی، [چونکی] په رستنا من دکهن و چو هه ئیشکان بو من چی ناکهن، و ههر که سی پستی فی گاور بییت، نه و ژ ریکا راست شه دهر و دهر که فتنه. ﴿۵۶﴾ [گهلی خودان باوهران] نفیژان

به رده وام و ب په نگی پیڈی بکهن، و زه کاتی بدن و گوهداریا پیغه مبهری بکهن، دالو قانی ب هه وه بیته برن. ﴿۵۷﴾ و هزر نه که نه ویت گاور بووین، دشتین خودی نه چار بکهن، کو وان دهر دیدا ئیزا نه دعت [یان نه و ژ ئیزایا خودی بره قن، و ژ وان نه گریت] و جهی وان نا گره، و نا گرج پیسه جه و پیسه دویمه اهیکه. ﴿۵۸﴾ گهلی خودان باوهران، بلا کوله ییت هه وه و دیسا بجویکیت هه وه زی [کچ و کوپ]، نه ویت هیژ بالق نه بووین، سی و هختان ده ستوری سی ژ هه وه بخوازن [بهری بیته وئ مه زه لا هوین تیغه] بهری نفیژا سپیدی، و وهختی هوین پستی نفیژا نیفر و خو دشه لین [جلکیت خو دتیخن]، و پستی نفیژا عیشا، تهغه سی وهختن، جلکی هه وه ب دورستی ل سهر هه وه نامینیت، ژ بلی فان ههر سی و هختان، نه گونه هل سهر هه وهیه و نه ل سهر وانه [بی ده ستوری بیته دهف هه وه] نه و دتیته دهف هه وه و دچن، هنده ک ژ هه وه زی دتین و دچنه دهف ئیکدو، و هوسا خودی نه حکام و ئایه تان بو هه وه دیار دکت، و خودی ب خو یی زانا و کار بنه جهه.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَذِنُوا كَمَا
 اسْتَذِنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
 آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ
 الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
 يَسَابِهَهُنَّ غَيْرَ مُتَرَجِّبٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ
 لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا
 عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَنْفُسِ
 أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ
 أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 أَخَوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
 مَقَاتِحُهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
 تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا
 عَلَى أَنْفُسِكُمْ فَحَيَّاهُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَرَكَ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ
 يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

﴿۵۹﴾ و گافا بچوبیکیت هه وه بالق بوون، بلا ئه و
 ژى ده ستویریى بخوازان [بهرى بیته دهف هه وه]
 هه وه کی ئه ویت بهرى وان [ژ ئه ویت بهرى وان مه زن
 بووین و بالق بووین، هه می وه ختان نه بهس فان
 سى وه ختان] ده ستویریى دخوازان، هۆسا خودی
 بریار و نه حکامیت خو بۆ هه وه دیار دکهت، و خودی
 زیده زانا و کار به جهه. ﴿۶۰﴾ و ژیت ژ بچوبیکان و ژ
 عوزران بووین، و دل [ژ بهر پراتیى] ل سهر
 شو بکرنی نه مایى، گونه هل سهر وان نینه ئه وهنده ک
 جلکیت خو نه که نه بهر خو [وه کی دهر سوکی]،
 نه گهر ئیه تا وان ئه وه نه بیت له شی خو نیشا که سى
 بدهن، و نه گهر ئه وه جلکیت خو هه میان بکه نه بهر
 خو، بۆ وان چیره، و خودی گوهدیر و زیده زانیه.
 ﴿۶۱﴾ چو گونه هل سهر کۆره و سه قهت و نه خو شان
 نینه [دگهل هه وه خوارنى بخۆن، یان ژ جیهادی
 فه مینن]، و ل سهر هه وه ژى گونه هه نینه هوین ل
 مالیت خو [ل مالا کوپ و کچیت خو، یان مالا
 هه فسه را خو بیى ده ستویره کا تاییهت] بخۆن، و دیسا

گونه هل سهر هه وه نینه، هوین ل مالیت بابیت خو، یان ل مالیت دهیکیت خو، یان ل مالیت برابیت خو
 یان ل مالیت خویشکیت خو، یان ل مالیت مامیت خو، یان ل مالیت مهتیت خو، یان ل مالیت خالیت خو،
 یان ل مالیت خاله تیت خو، یان ل وان مالیت کللیت وان ده ست هه وه دا [ئه ویت هه وه قى ده ستکاریى
 تیدا هه ی]، یان ل مالیت هه فالیت خو، بی ده ستویری بخۆن، و چو گونه هل سهر هه وه نینه، هوین پیکشه
 بخۆن یان جودا جودا... فئجا نه گهر هوین چۆنه دهنده ک مالانقه، سلا فکه نه ئیکدو ب سلافا خودی یا
 دلقه کهر، و هۆسا خودی بریار و نه حکامان بۆ هه وه دیار دکهت، دا هوین تی بگه هن.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ صَرَخُوا وَلَا تَقْعَا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا
وَلَا حَيَاةً وَلَا شُورًا ۚ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا
إِفْكٌ أَفْتَرْتَهُ وَاعْتَدْتَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا
وَزُورًا ۚ وَقَالُوا الْأَسْطِيرُ الْأُولَىٰ أَكُتِبَ عَلَيْهَا فَهْيَ ثَمَلٌ
عَلَيْهِ بُعْثَةٌ وَأَصْبَحَ ۚ قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ الْغَيْبَ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا ذَكِيمًا ۚ
وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الظَّالِمَةَ وَيَمْنَحِي فِي
الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَهُهُ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ۚ
أَوَلَيْسَ إِلَهُهُ كَبَرٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ رُجُةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الظَّالِمُونَ إِنَّ تَنْجِيْعَتِ الْإِنْسَانِ مُسْتَحْزَرًا ۚ أَنْظِرْ
كَفَيْ صَرَخُوا لَكَ الْأَمْتَلُ فَصَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا ۚ إِنَّا نَرَاكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ
جَنَّتْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ فُصُورًا ۚ بَلْ
كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ۚ

﴿۳﴾ و وان هندهك په رستی شوینا خودی پهرستن،
چو نادهن و چو چی ناکهن، و نهو ب خو [ژ لایى
مرؤفانه] ییت هاتینه چیکن، و نهشین زیانه کی یان
مفایه کی بگه هیننه خو ب خو [قیجا چاوا دى گه هیننه
هه وه]، و نه ژبان وان پى چی دیت، و نه مرن، و نه
ساخکرنا پستی مرنى. ﴿۴﴾ و نهو پت گاور بووین،
گوئن: نهف [قورثانه] دره وه ژ دهف خو یا چیکرى و
ئینایى، و هنده کان [ژ جو هی و فه له یان] هاریکاریا
وی ل سهر چیکرنا فى دره وى یا کرى، و ب سویند
وان گاوران [ب فى گوئنا خو، کو پیغه مبه ری
عهره ب، نهف قورثانا موعجیزه، ژ هنده کیست
نه عهره ب، یا وهر گرتى] ستم و بى به ختییه کا مهن
کریه. ﴿۵﴾ و گوئن: [نهف قورثانه] نهفسانه و
چیروک و چیفانو کیست پیشیانه، نهو ی [موحه مه دی]
ییت داینه نفیسین، قیجا نهو [ییت بؤ نفیسی] سپیده
و ئیشاران بؤ دخوینن [داژ بهر بکهت]. ﴿۶﴾ [هه ی
موحه مه د] بیژه: نهو ی نهینى و فه شار تییت نهرد و
نهسانان دزانیست، نهف قورثانه یا ئیناییه خواری، ب

راستی خودی گونه هر ژبه ر و دلوثانه [لهو له زى ل ئیز ادا نا هه وه ناکهت، ل سهر دره و بى به ختیا، هوین
دکه ن]. ﴿۷﴾ و گوئن: نهفه چ پیغه مبه ره؟ [ئانکو چاوا نهفه دى بیته پیغه مبه ر، و نهو وه کی مه] خواری
دخوت، و ل سویکان دگه رییت [بؤ خزمه تان، هه وه کی نهم دچین]، بلا ملیاکه ته ک دگه ل هاتبایه خواری،
و بؤ بایه شاهد [دامه باوهرى پى ئینابایه]. ﴿۸﴾ یان ژى گهنجخانه یه ک [ژ نهسانان] بؤ وى هاتبایه [دا پاکى
ب که سى نه مابایه، و هه وجه ی بازار پى نه بایه]، یان ژى جنیکه ک هه بایه ژى خواری بایه [دیسا هه وجه ی که سى
نه بایه]، و نهو پت ستمه کار گوئن: هوین ل دویف مرؤفه کی سحر لیکری پیغه تر ناچن [نهف ی هوین ل دویف
دچن ژ مرؤفه کی سحر لیکری پیغه تر نینه]. ﴿۹﴾ بهر ی خو بده یى کا چاوا نمونه یان بؤ ته دئینن، قیجا
گو مپرا و بهر زه بوون، و ب سهر چوړیکان هه لنابن [فه گه ر نهفه هه قیسی و ریکا راست]. ﴿۱۰﴾ پاک و بلند بوو
و پر خیر و بهر ه کهت بوو [نهو خودایى] نه گه ر فیا دى ژ گهنجخانه و جنیکان چیتر ده ته ته، جنیکیت و پویار
دنا فپرا دئین و دچن، و دى قه سران ژى [دگه ل وان جنیکان] ده ته ته. ﴿۱۱﴾ [باوهرى نه ئینانا وان ب ته نه ژ
بهر زاد خواری، و چو نا ته بؤ سویکانه، و هکی نهو دپیژن] به لى وان رور ا قیامه تى ب خو، دره و دانا و باوهرى
پى نه ئینا، و مه بؤ وان نهو پت قیامه تى دره و دنانن، ئاگره کی دژواری یی بهر هه فکری.

﴿۱۲﴾ وَهَخْتَى ئەو ئاگر ژ جهه کئی دوبر وان دبیت، گورگور و گورپه گورپا وی، ژ دوبر دهیسن [و دگه هیته وان]. ﴿۱۳﴾ و وهختی ئەو گرپدایی، و د جهه کئی تهنگرا بۆ ناف دۆزه هی دئینه ئافیتن، هنگی دئی نفرینان ل خو کهن، و داخووا نه مانا خو کهن. ﴿۱۴﴾ ئەفرو جاره کئی ب تنی داخووا نه مانا خو نه کهن، به لئی گه له ک جاران داخووا نه مانی بکهن [ئەفرو ئیزیا ل سهر هه وه گه له که، و یا بی فیه بره، و ژ هندی پتره هویسن جاره کئی ب تنی داخووا نه مانی بکهن، و ل گهل هندی ژی بی هیفی بن نه مانی]. ﴿۱۵﴾ [ههی موحه مه د] بیژه [وان]: ئەری ئەفه [ئاگری هۆسایی دژوار] بۆ هه وه چتره، یان ژی به حه شتا ههروهه ههی، ئەوایه یان بۆ پارێز کاران پی هاتییه دان، کو دئی بیته خه لاتئی وان و دویا هییا وان. ﴿۱۶﴾ وان چ بقیی یی تیدا ههی، و ههروهه دئی تیدا مینن، و ئەفه په یانه که ژ خودایی ته، هیزایه ژی بیته خواستن. ﴿۱۷﴾ و پۆرا خودئی وان و ئەویت وان شوینا خودی دپهرستن کۆم دکهت، و دئی بیژیه وان [پهرستیان]:

إِذَا زَأْتَهُمْ مِّن مَّكَانٍ يَّعِجِدُ سَمِعُوا لَهَا نَغِيظًا وَزَفِيرًا
وَإِذَا أَلْفَا مِنْهَا مَكَاثِيفًا مَّقْرِنِينَ دَعَوْا هَٰذَا كَيْفَ بُورًا
لَّا تَدْعُوا الْيَوْمَ بُورًا وَجَدَا وَادْعُوا بُورًا كَثِيرًا
قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ
لَهُمْ جَزَاءً وَصِيرًا ۖ اَللَّهُمَّ فِيهَا مَا يَشَاءُ وَتَ خَلِيدٌ
كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْنُورًا ۖ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا
يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ يَقُولُ ۖ أَأَنْتُمْ أَضَلُّنَا لَعْنَةُ عِبَادِي
هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ۖ قَالُوا سُبْحَنَكَ مَا كَانَ
يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِن مَتَّعْتَهُمْ
وَأَبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا
فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا
وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِم مَنكُم نَذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا
وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنَّهُمْ لِيَآكُلُوا
الْطَّعَامَ وَيَمْسُحُوا فِي الْأَسْوَابِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا

ئەری هه وه به ندهییت من ئەفه، دسهر دابرینه و بهرزه کرینه، یان وان ب خو ری بهرزه کر و دسهر داچۆن؟ ﴿۱۸﴾ ئەو دئی بیژن: ئەم ته ژ هه می کپا سیان پاقر دکهین، بۆ مه دورست نه بوو، ئەم چو پشته فانان ژ بلی ته، بۆ خو بگرین [هه تا کو ئەم بیژینه وان مه بهرپسن]، به لئی ته خوشی دانه وان و باب و باپریت وان، هه تا بیرئینا ته ژ بیر کرین، و سوپاسییا نیعمه تبت ته نه کرین، و ئەو ب خو مله ته کئی چۆبی بوون. ﴿۱۹﴾ [خودئی دئی بیژیه وان] فئجا [ئەفه ئەون ییت هه وه دپهرستن] وان هویسن ب وی ئاخفتنا هه وه دکر، هویسن دره وین دهر ئیخستن، فئجا هویسن [وی وهختی، گهل گاوران] نه شین ئیزا و عه زابی ژ خو بدنه پاش، و نه شین هاریکارییا خو [یان یا ئیکدو] ژی بکهن، و کی ژ هه وه سته می بکهت [ئانکو هه فیشکان بۆ خودی چی بکهت]، ب راستی ئەم دئی ئیزایه که مه زن دهینی. ﴿۲۰﴾ و مه چو پیغه مه بهری ته نه هه نار تینه، ئەگه وان ب راستی زاده خواریبت و ل سوپیکان نه گه ریابن، و مه هنده ک ژ هه وه بۆ هنده کیت دی ییت کرینه جهی جهرباندنی [هه ژاران ب زهنگینان دجهربینن کا دئی سه بری کیشن، و زهنگینان ب هه ژاران دجهربینن کا دئی سوپاسییا خودی کهن، و هنده ک ژ هه ژاران دئی بهری زهنگینان موسلمان بن، کا گرگه دئی چ کهن] کا دئی سه بری [بهرا بهر ئیکدو] کیشن؟ و خودایی ته ئاگه هژ وان هه یه [کا کی دئی سه بره خو کیشیت، و کی خو ل بهر ناگریت].

الْمُزْمَلِ
الْمُزْمَلِ ۲۵

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْآيَاتُ
أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿٢٥﴾
يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٢٦﴾ وَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ
هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿٢٧﴾ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا
وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٨﴾ وَيَوْمَ تَشْقَىٰ السَّمَاءُ بِالسَّيْمِ وَنُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ
تَنْزِيلًا ﴿٢٩﴾ الْمَلَكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى
الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٣٠﴾ وَيَوْمَ يُعْضَضُ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ
يَلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٣١﴾ يُؤْتَلَقَىٰ لَيَلَتْنِي لَعْنٌ
أَفْجَدُ فَلَنَأْخِلَنَّا خَلِيلًا ﴿٣٢﴾ لَقَدْ أَضَلَّتْهُ عَنْ إِلَهِكَ بَعْدَ إِذْ جَاءَهُ
وَكَاثَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَدًّا وَلَا قَالَ الرَّسُولُ يُذَرَّبُ
إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَٰذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣٣﴾ وَكَذَٰلِكَ
جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا
وَنَصِيرًا ﴿٣٤﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
وَحِدَةً كَذَٰلِكَ لِيُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٥﴾

﴿۲۵﴾ و ئەوئیت باوەری ب پۆژا قیامەتی نە ی
[ونە ل وئ هیشی، ل بەر دەستی خودی راوەستن]
گۆتن: بلا ملیاکەت ب سەر مەدا ھاتبانە خوارئ،
یان مە خودایی خۆ دیتبایە [دامە باوەری ئینابایە]،
ب سویند خۆ مەزن دیتن و خۆ مەزن کرن، و
مەزناتی یا ژ قامی دەرتیخستین. ﴿۲۶﴾ پۆژا ئەو
ملیاکەتان دینن، وئ پۆژی نەخۆزیسا گونەھکاران، و
ملیاکەت دی بیژنە وان: مزگینی ل ھەوہ یا ھەرام و
ھەرامکریبە. ﴿۲۷﴾ و دی کار و کریاریت وان کرین
[ئەوئیت وان ھزر دکر کو باشینە، و دی فایدە ی
گەھیننە وان] ئینن، و دی وەکی تۆزا بەربالی کەین.
﴿۲۸﴾ و بەھەشتیان وئ پۆژی، جھئ وان خۆشتر
و چیتەرە، و وان چیتین جە بۆ بیتفەدانا نیفرۆیی
ھە ی. ﴿۲۹﴾ پۆژا ئەسمان ب ھەورئ سپی پرت پرت
دیی، و ملیاکەت ل دیوئ ملیاکەتی دیتنە خوارئ.
﴿۳۰﴾ وئ پۆژی خودانی و ملک، ب دورستی یئ
خودایی دلۆفانە، و ئەو پۆژ ل سەر گاوران پۆژەکا
زیدە گران و ب زەھمەتە. ﴿۳۱﴾ و پۆژا ستەمکار ھەردو

دەستیت خۆ دکرینیت و دگەزیت و لەق دەت، و دیژیت: خۆزی من ریکا سەرفەرازیی د گەل پیغەمبەری
گرتبایە. ﴿۳۲﴾ وە ی ھەوار، خۆزی من فلان [ئەفئ ئەز ژ ریکا راست دەرتیخستیم، و ئەز د سەردا بریم،
من بۆ خۆ] نە کربایە ھەقال، و من ھەقالینیسیا ی نە کربایە. ﴿۳۳﴾ ب سویند وی بەری من ژ ریکا راست
و ھەر گتیرا، پشتی ئەز راستەری بویسیم و من باوەری ئینابی، نئ شەیتان زیدە یئ ھقال ھیلە [پشتی مرفان
سەردا دەت، و ژ ریکا راست دەرتیخیت، وان ب تنی دەتیت]. ﴿۳۴﴾ و پیغەمبەری گۆت: خودیو، ب
راستی ملەتی من ژ فئ قورئانی بیت دویر کەفتین، و دەست ییت بەردایین. ﴿۳۵﴾ و [کا چاوا ملەتی تە
دژمنیا تە دکەت] و ھەسا مە بۆ ھەر پیغەمبەرەکی، دژمن ژ گونەھکاران ییت دانان، و بەسی تە یە خودایی
تە راستەریکەر و ھاریکاری تە بیت. ﴿۳۶﴾ و ئەوئیت گاوربووین گۆتن: بلا قورئان ب جارەکی و پیکفە بۆ
ھاتبایە خوارئ [و ھەکی ھەمی کتیییت دی ییت ئەسمانی]. پیچ پیچە و جودا جودا ئەم قورئانی بۆ تە دئیننە
خوارئ، دادلی تە پئ موکوم بکەین و ب ھیز بیخین [و تو دلئت موسلمانان پئ ب ھیز بیخی، داب ساناهی
ژ بەر بکەن و تی بگەھن، و دابەردەوام بەر سقا گاوران بەدی، ل سەر وان تشتیت وان دفتن تە تیدا فاسئ
بکەن]، و مە قورئان ئایەت ئایەت [نانکو پیچ پیچە] ب تە [ب ریکا جبریلی] دا خواندنئ.

﴿۳۳﴾ [هه ی موحه مه د] و نهو [مه خسه د پی موشرك] چو پسیار و پشنياريت عتيكه ييت وهسا [ژ بو شكاندنا ته] بو ته ناينن، نه گهر ته م بو ته بهر سفا وان دورست، و هيژ ژ پسيار وان رونت و ب رمانتر نه نينن. ﴿۳۴﴾ نه وييت ل سهر سه رو چافان بهر ب دور هه يي دتته كو مكرن و راكيشان، نه فان جهي وان هيژ خرابتره، و ريته رزه ترن زي. ﴿۳۵﴾ ب سويند مه تهورات دا مووساي، و مه برايي وي هاروون زي دا دگهل، و بو كره هاريكار و پشته فان. ﴿۳۶﴾ فيجا مه گوته وان [مه خسه د پی مووسا و هاروونن]: هوين هه ردو هه رنه دهف وي مله تي، نه وي نيشان و موعجيزه ييت مه دهرو دانايين [به لي مله تي زيگو تي گو هي خو نه دا وان، و ب گو تنان وان نه كرا]. فيجا مه زي ژ بهر هندی ب درواري دهلاك برن. ﴿۳۷﴾ و مله تي نووحي زي [مه فه برانندن] وهختي وان پيغه مبهر دهروين دانايين [ويي پيغه مبهره كي درهوين دانيت و باوهريي پي نه نينيت، نهو هه مي پيغه مبهران درهوين ددانيت و باوهريي پي نائينيت]، مه نهو

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ۝ الَّذِينَ يُخَسِّرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ۝ فَقُلْنَا أَذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِعَاثِلَتِنَا قَدْ مَرَّزْنَهُمْ تَذْمِيرًا ۝ وَقَوْمٌ نُوْجٍ لَّمَّا كَذَبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرَّيِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ۝ وَكُلًّا صَبَرْنَا لَهُ الْأَمَثَلُ وَكُلًّا تَبَرَّأْنَا لَهُمْ ۝ وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرْنَا مَطَرًا سَوَاءً أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنها بَلْ كَانُوا لَا يَتَّخِذُونَ سُورًا ۝ وَإِذْ أَرَأَوْا أَنَّ يَنْتَهِوْكَ إِلَّا هُرُوءًا هَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ۝ إِنْ كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ الْهَيْتِ لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۝ وَسَوْفَ يَعْمَلُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۝ أَرَأَيْتَ مَنْ أَخَذَ إِلَهُهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ۝

[دانائيدان] خند قانندن، و بو خه لکی کر نه چامه، و مه نيزايه کا ب ژان و دروار بو سته مکاران بهر هه فكريه. ﴿۳۸﴾ و مه عاد و (سه مود) [مله تي هوود پيغه مبهر و مله تي (صالح) پيغه مبهر] و خودانيت بيری [مله تي شو عيب پيغه مبهر، و هاتيه گو تن خه لکی بيری: ژ گونديت سه موده و هاتيه گو تن: خه لکی گوندي انتاكيانه نه وييت چيروكا وان دسوره تا ياسيندا هاتي و هاتيه گو تن: مله ته كه ل دور بيری كۆم بوو بوون و ژ بهر نه باوهري پي تينانا وان خودی تيخستنه ديريدا و هه مي هيلاك برن، و هاتيه گو تن: مله ته كي گونه هكاره پيغه مبهري خو کر نه ديريدا و ل سهر سه رده ركر]، و گه له كه مله تي دي زي، د نافه را واندا مه فه برانندن. ﴿۳۹﴾ و مه بو هه ميبان بهلگه و نيشان [و سه رهاتي و سه ربورييت مله تييت بوري] نينان، فيجا وهختي وان نهف بهلگه و نيشانه ب پشت گو هي خو فه هافيتين [و چو بو خو زي و هره گر تين]، مه هه مي فه برانندن و قپكرن. ﴿۴۰﴾ و ب سويند [قوره يشي] ييت هاتينه وي گوندي و ييت تيرا چويين، نه وي مه بارانا بهران ب سه ردا باراندي [گوندي سه دووم كو ژ مه زن ترين گونديت (لووط) يه]، نه وي ما وان بهري خو نه ددايي كاچ ب سه ري وان هاتيه؟ به لي نهو باوهري ب رابوونا پشتي مرنی ناينن [لهو بو خو چو چامه و غيره تان زي ناگرن]. ﴿۴۱﴾ و هه وهختي نهو ته بينن، ترانه يان بو خو ب ته دكهن، و ديژن: نه فه يه، يي خودی كريبه پيغه مبهر؟! ﴿۴۲﴾ و [دي بيژن] نه گهر ژ بهر وي سه بري نه بايه نهوا مه ل سهر په رستي ييت خو كيشايي، نيزيك بوو نهو [مه خسه د موحه مه د] بهر يي مه ژ وان و هه گيريت، و نه م په رستنا وان بهلين، و وهختي نهو نيزا و عزابي [يا خودی] دينن، هنگي دي زانن، كا كي يي گو مپرا و ري بهر زه يه [نهو يان موسلمان]. ﴿۴۳﴾ كا بيژه من: نه وي دلخوازي يا خو كريبه په رستي يي خو [و ب دلخوازي يا خو كری، و گو هي خو دا ييه دلي خو]، فيجا ما تو دي وي پاريزی [كو نهو ب دويف دلخوازي يا خو نه كه فيت]؟

أَمْ نَحْسِبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ أَظْفَارَ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُمْ سَاقِدًا نَّجْمًا جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا فَبِضَائِسِ رَبِّكَ ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِيَسَآءُوا فِيهَا وَالنُّجُومَ سُبُحَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ تُثِيرْنَ يَذُرُ حَبَّكُمْ وَيَأْتِيَنَّ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُخْجِيَ بِهِ بَلَدًا مَيْمَنًا وَشُقْبَةً وَمَا خَلَقْنَا الْعِصْمَاءُ وَأَنَا مَبْنِي كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ زَنْدِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تَطْعَمُ الْكُفْرَيْنِ وَجَهْدُهُمْ بِهِ جِهَادًا كَثِيرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَّ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أَحْجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا جَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

﴿٤٤﴾ یان ژى تول وى هزرىى كو باراپتر ژ وان [شيره تان] گولى دېن يان تى دگه هن، ب راستى تهو [د گوليسوون و تېگه هشتنا خودا] وهكى جان وه رانه، بهلكى خرابتر و پېه رزه ترن ژى. ﴿٤٥﴾ ما تو بهرئى خو نادهيه [هيز و شيان و دورستكرنا] خودايى خو، كا خودايى ته چاوا سپېهر دريژ كريبه [ژ دهر كه شتنا روژئ هتا ئا قابوونا وئ]، و ته گهر ثيابايه دا راوه سستينيت [ژ جهه كى نه دچو جهه كى]، پاشى مه روژ بو كره سه بهب و نشان. ﴿٤٦﴾ پاشى هيدي هيدي، پېچ پېچه مه تهو سپېهر هه لچنى (مه نه هيلانا). ﴿٤٧﴾ تهو [خودا] تهوه، يى شهف بو هه وه كريبه پهرده و كراس [چونكى شهف ب تاريا خو، له شان ژ ديتنى قه دشتيرت، هه وه كى جلك له شى مروقى قه دشتيرن]، و مه نفستن بو هه وه يا كريبه قه هه سيان [بو نه هيلانا وئ وه ستيانا هوين دبزا فاخو يا روژانه دا دينن، و جاره كا دى دزق نهفه سه ر بزا فاخو]، و مه روژ يا كريبه وه خنى رابوون و به لا قبولنا هه وه. ﴿٤٨﴾ وهه ره تهوه باى بهرى دلوفانييا خو (بارانى) ب

مزگينى دهئيرت، و مه ئافه كا باقر ژ عه وران داريت. ﴿٤٩﴾ دا ئهم بى (ب وئ ئافى) ته رده كى مرى و ه شك و بى شينكاتى ساخكه ين و شين بكه ين، و دا گه له ك ژ ته وئت مه [ژ ئافى] دابين و چيكرين، ژ جان وه وران و ته رش و ته والان يان خه لكى ده شتى و گه له ك مروفان [خه لكى بازيان]، ئاف بده ين. ﴿٥٠﴾ و ب سويند مه تهو باران ب گه له ك رهنگان ب سه ر و اندا باراندييه [ل هنده ك جهان دبارينين و ل هنده كان نه، ل هنده كان گه له كى دبارينين و ل هنده كان كيىم دبارينين، و ل هنده جهيت ب ره خي كفه ل ره خه كى دبارينين، و ل ره خى دى نه]، دا مروف هزرا خو بكن و بزنان [ته وئ ته رده ساخكرى، دشت مرييان ژى ژ گوران راكه تهفه و ساخ بكه ت]، به لى باراپتر ژ مروفان به رانه برى نيعمه تا باران هاتنى نه د سواسدارن. ﴿٥١﴾ و ته گهر مه ثيابايه، دا بو هه ر گونده كى پېغه مبه ره كى هئيرين اوان ژ ئيزايا روژا قيامه تى بتر سستينيت [، به لى ژ بو قه در و ريز گر تاهه، مه تو كريبه پېغه مبه رى هه ميبان]. ﴿٥٢﴾ فيجا [هه ي موحه مه د] گوهى خو نه ده گاوران، و جهاده كا مه زن ب قور ئانى دگه ل وان بكه. ﴿٥٣﴾ و ته وه يى هيلايى هه ر دو ده ربا بگه هنه ئيك و بكه فنه ره خي ك، تهفه يا شرين و خو شه، و تهفه زنده يا سويره (شوره) [نايته قه خوارن] و نافر هك يا ئيخستيه د نافر هه را و اندا [دا تيكه ل نه بن]، و ئيكال ئيكى هه رامكرى تيكه لى ئيك بن [نه يا شرين سوير (شور) دببت، و نه يا سوير شرين دببت، و هه ر ئيك وهكى خو دميينيت]. ﴿٥٤﴾ و ته وه يى مروف ژ ئافى چيكرى، و كريبه مير [كو مروفانييا خوينى پى چى دببت] و ژن [كو خزمانى پى چى دببت]، و خودايى ته يى پېشه هاتيه. ﴿٥٥﴾ [دگه ل فى ژى تهو] وان شوينا خودى دهر بسن ته وئت نه فايده يى دگه هينه وان، نه ژى زيانى.. و گا ور هاريكار و پشته فائيت ئيك دونه ل سه ر نه گوهدارى و نه ياره تيا خودايى خو.

﴿٥٦﴾ [هه ی موحه مه د] مه تونه هنارتیه، بۆ هندئ ب تنئ نه بیت بییه مزگینین و ئاگه هدار کهر. ﴿٥٧﴾ [هه ی موحه مه د] بیژ: ئەز چو کریان به رانه ری گه هاندنا فئ په یامئ ژ هه وه ناخوازم، به لئ یی بقیئ ربه کی بۆ خودایئ خو بگریئ، بلا بگریئ [ئانکو ئەز چو مالی ژ هه وه ناخوازم، تشئ ئەز دخوازم ئەوه، کو هوین ریکا خودئ بگرن، و کریا من خودئ دئ ده ته من]. ﴿٥٨﴾ و پشتا خو ب خودایئ هه ر ساخ، ئەوئ مرن بۆ نه یی، گه ره م بکه، و ته سبیح و په سنا وی بکه، و ژ کیم و کاسیان پاقر بکه، و به سی ویه ئەو ب گونه هیت به نده ییت خو یی ئاگه هدار و شاره زاییت. ﴿٥٩﴾ ئەوئ ئەرد و ته سنان و هندئ د ناڤه را واندا هه ی، د شه ش رۆژاندا دایین، پاشی بلندبوویه سه ر عهرشی [بلندبوونه کا هیزایی وی، و بی چاوی]، ئەو خودایئ دلۆفانه، قیجا ژ وی بخوازه، ئەو یی شاره زایه [یان پسیرا خو د راستا خودیدا، ژ شاره زایان بکه]. ﴿٦٠﴾ و وه ختی پیغه مبه ر دبیزیه [وان موشرکان]: بۆ خودایئ دلۆفان هه ر نه سوچه دیی، دئ بیژن:

وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَّا رِجْسًا أَوْذِيًّا ۖ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۚ وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ الْوَحْيِ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَمِعَ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ۝ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسَلِّ بِهِ خَيْرًا ۚ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا مَرُّنَا وَرَأَدَهُمْ نُفُورًا ۚ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ۚ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَن أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ۚ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ۚ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ۚ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ۚ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۚ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ۚ

[خودایئ] دلۆفان کییه؟ ئەری ئەم سوچه دیی بۆ وی به یین یی تو دبیزیه مه [و یی ئەم نه نیاسین]؟! و فئ گۆتنئ ئەو پتر ژ دینی دویر ئیخستن. ﴿٦١﴾ پاک و بلندبوو، و پر خیر و بهر هه کت بوو ئەو خودایئ ته سنان بۆ ستیران کرییه جه و قویناخ، و پۆزا گهش و هه یفا رۆنکه ر کریه تیدا. ﴿٦٢﴾ و ئەو خودایئ شه ف و پۆژ ئیخستینه دویش ئیک، کو ئیک جهئ ئیکی بگریئ، بۆ یی بقیئ [که ره م و نیعمه تیت] خودئ بینته بیرا خو یان سوپاسیا وی بکه ت. ﴿٦٣﴾ و به نده ییت خودایئ دلۆفان [ییت دورست] ئەون، ئەو ییت ب ئەده ب و بی مه زنا یی، ل سه ر ئەردی ب ریشه دچن، و ئەگه ر نه زانان [ب ره قی] ئاخافتن، ئاخفتنه کا و هسا دبیزن ژ گونه هئ ب سلامت بن، و وه کی وان ب ره قی وان ئاخفتن. ﴿٦٤﴾ و ئەون ئەو ییت بۆ خودایئ خو، شه فان ب سوچه و رابو و نانه دبۆرینن [ئانکو شه فقیژان دکه ن]. ﴿٦٥﴾ و ئەون ئەو ییت دبیزن: خودیو، عه زابا دۆژه یی ژ مه بده پاش، ب راستی عه زابا وی یا به رده وامه [ئه گه ر مرو فئ گاور گرت، ژ یقه ناییت]. ﴿٦٦﴾ ب راستی دۆژه پیسه به جهه و پیسه وارگه هه. ﴿٦٧﴾ و ئەون ئەو ییت و هختی مالی دمه ز یخن، نه ده ربزیی دکه ن و نه چرویکیی دکه ن، و ئەو د ناڤه را ئان هه ردو سالۆخه تاندا ئافنجینه.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ
النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ
يَفْعَلْ ذَلِكَ يَنقُصْ أَثَمًا ۖ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ۖ إِلَّا مَنْ تَابَ
وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ
سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝
وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۝
وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۝
وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا
صُمًّا وَعُمُيَانًا ۝ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا
مِنْ أَرْوَجِنَا وَذُرِّيَّتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْ لَنَا لِمُقِيمِينَ
إِمَامًا ۝ أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا
وَيُلْقَوْنَ فِيهَا حُجَّتَهُمْ وَسُلَمَاءُ ۝ خَلِيلِينَ فِيهَا
حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۝ قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي
لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَلَمًا ۝

﴿۶۸﴾ و ئەون ئەوێت ژ بلی خودی، دوایان ژ
کەسی دی نەکن [ژ بلی خودی کەسی نەپەرێسن]
و ئەو، ئەو مەوێی خودی کوشتنای دورست
نەکری، و ب هەقی نەبیت [کە بەرانبەر ئێکی دی بێتە
کوشتن] ناکۆژن، و زناویی و دەهەمن پەسیی ناکەن، و
هەر کەسی فەن بکەت، دی گونەهل سەر ستویر بن،
و دی پێ ئێتە جزاکرن. ﴿۶۹﴾ رۆژا قیامەتی ئیزادی ل
سەر بێتە دوکان، و هەر و هەر دی رەزێل و شەرمزار
تێدا مینیت [چونکی گونەهاری داد گەل گاوریی].
﴿۷۰﴾ ژ بلی وی یی تۆبە کری و باوهری ئینای و کار و
کریاریت راست و قەنج کری، ئەقیت هۆسا، خودی
دی گونەهیت وان کەتە خێر [ئانکو دی گونەهیت وان
ژیبت، و خێران دی ل جهی وان دانیت]، و خودی
ب خو گونەهژیهر و دلۆقانه. ﴿۷۱﴾ و ئەوی تۆبە
بکەت و [پاشی] کارەکی راست و باش بکەت، ب
راستی ئەو زفڕینەکا دورست ب بال خودیقه زفڕی.
﴿۷۲﴾ و ئەون ئەوێت بەرهەف نەبن خرابیی و
پوچیی بکەن [چ شەڕ چ درەوچ شەهەزوری چ زی
هەر تەشتەکی پوچیی دی]، و ئەوێت گافا د بەر تەشتی بی فایدەرا [چ گۆتن چ کریار] دپۆرن، پوچیی خوژی
وەر دگێرن، بی خو شکاندن [نە پشکداریا وان دکن، نە ژێ ژ وان رازی دین]. ﴿۷۳﴾ و ئەون ئەوێت گافا ب
ئایەت قورئانی هاتنە شیرە تکران یان بۆ هاتنە خواندن، خو لی کەر و کۆرە ناکەن [گوهر و چافیت خو بۆ
فەدەکن]. ﴿۷۴﴾ و ئەون ئەوێت دپۆژن، خودیو، تو وان هەفسەر و وی دویندەهی بدە مە، ئەوێت چاف بی
رۆن و خو ش دین [و دل پێ هەهسن]، و تومە بۆ پارێزکاران، بکە پشی و جهی چافلیکرنی دباشیییدا.
﴿۷۵﴾ ئەقە [خودانیت فەن سالوختان] دی ب بلندترین جهیت بەهەشتی ئێنە خەلاتکر، ژ بەر وی سەبرا
وان ل سەر پەرستن و گوهداریا خودی کیشایی، و ب خێر هاتن و ب سلافا، ملیاکەت دی ب بەر قە ئێن.
﴿۷۶﴾ هەر و هەر دی تێدا بن، چ خو ش جه و چ خو ش وارگەهه. ﴿۷۷﴾ ما خودی دی چ ل هەو هەو کەت، و چ ژ
هەو هەو دی گەهیتی [ئانکو دەولە مەندە، و چوپاکی ب هەو هەو نین، و هوین نەداینە دا هوین مفایه کی بگەهینی]
ژ بلی پەرستنا هەو بۆ وی [ئانکو هوین بەس بۆ پەرستنا خو، بیت داین]، ب سویند [گەلی گاوریت خەلکی
مەکەهی] هەو هەو پیغمبەر و قورئان درەو دانان، قیجا هوین دی ب بەر ئیزایی کەفن و ئیزا ژ هەو هەو ناییت.

سوره ناسه شوعهراء

ل مه كه هي هاتيه خوارى (۲۲۷) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [هوسا دئيه خواندن (طا، سين، ميم) و نهفه و همی تپيت دهنپيكا سوره تان، نشانن ل سهر ثيعجازا قورثاني]. ﴿۲﴾ نهفه ثايه تپت كتيرا رونكرن. ﴿۳﴾ نيزيكه تور خه مان خو بكوژى و ديلاك بهي، چونكى نهو باوهرىي نائين. ﴿۴﴾ و نه گهر مه هز كرابيه، نه م دا موعجيزه يه كى ژ نه ساني بو وان هنرين، دا ستويت وان ههر چه ميايى بو مينن [قيا بانه نه قيا بانه دا باوهرىي نين، بهلى مه نهف باوهرىي ژ وان نه قيت و نه م و ناكهين، مه دقيت نهو، ب دلى خو و بى كوتكى، باوهرىي بينن]. ﴿۵﴾ و چو ثايه تپت نوى ژ قورثاني، ژ دهف خودايى دلوفان [بو گاور و موشركان] نه دهاتن، نه گهر وان رويى خو ژى وهر نه گيرابيه [و ب دره و نه دانابايه]. ﴿۶﴾ ب سويند وان [نهو هه قيا بو وان هاتى] دره و دانا [و باوهرى پى

نه ثينا]. قيجا نيزيك دى زانن كا دى چ ب سهرى وان تپت [و جزايى وى، نهو وان ترانه پى دكرن، دى ههر تپت]. ﴿۷﴾ ما وان بهرى خو نه دانا نهردى، كا چاوا مه ب ههمى رهنگيت پر مفا، شينكريه [نهويت كه سى شيانا وان نهى، ژ بلى خودى]. ﴿۸﴾ ب راستى نهفه بهلگه و نيشانه كه [رون و ناشكهرايه ل سهر تيكتايايى خودى، و ل سهر شيانا وى كو جاره كا دى مريان پشتى مرنى ساخكه نهفه]، بهلى باراپتر ژ وان باوهرىي نائين. ﴿۹﴾ و ب راستى خودايى ته يى سهردهست و زال [زاله ل سهر وان كو وان تيزا بدهت، و دشيت تولى ل وان فه كهت] و دلوفانه [و هختى مؤلهت داييه بهنده يى خو، و لهز ل نيز ادا وان نه كرى]. ﴿۱۰﴾ و بيژه وان و هختى خودايى ته گازى مووسايى كرى و گوتى، ههره دهف مله تى سته مكار. ﴿۱۱﴾ مله تى فير عونى، ما نهو ژ نيز ادا خودى ناتر سن. ﴿۱۲﴾ [مووسايى] گوت: خوديو، ب راستى نهز دترسم نهو من دره وين دانن، و باوهر ژ من نه كهن. ﴿۱۳﴾ و سينگى من [ژ بهر دره و دانانا وان بو من] نهنگ بيت، و نه زمانى من نه گهر يت، قيجا [جبرائيل و وهيمى] بهنيزه بو هاروونى [دا دگهل من بيته پيغه مبهر، و بو من بيته هاريكار]. ﴿۱۴﴾ و وان توله كال سهر من، قيجا نهز دترسم [بهرى پياما ته بگه هينمه وان، تو لا خو ل من فه كهن و] من بكوژن. ﴿۱۵﴾ [خودى] گوت، نه خير [نهو نه شين ته بكوژن]، قيجا تو و هاروون ب نيشان و موعجيزه يى مهفه ههرن، ب راستى نهز يى دگهل هه وه [ب پارستن و چاقديريا خو فه]، و من هاى ژى هه يه [كا دى چ بيژن، و دى چ بيژنه هه وه]. ﴿۱۶﴾ هوين ههردو هه رنه دهف فير عونى، و بيژنى، ب راستى نه م ههردو هنار تپيت خودانى ههمى جيهانانين. ﴿۱۷﴾ قيجا سرائيليان دگهل مه بهنيزه [و بهس وان نهز يهت بده]. ﴿۱۸﴾ [قيجا و هختى فير عونى مووسا ديتى، و ناخفتيت وى بهيستن] گوت: ما مه تو ب بجويكاتى دناف خودا خودان نه كرووى؟ و تو ب سالان دناف مه دا نه ما بووى؟ [قيجا كهنگى و د كير تر اتو بوويه پيغه مبهر]. ﴿۱۹﴾ [و بهرانه رى قهنجيت مه دگهل ته كرين] ته نهو كريبار زى كريا ته كرى [نانكو ته تيك ژ مه كوشت]، و دياره تور چافق و بى نان و خوينانى [و هختى ته قهنجيت مه ژ بير كرين، و تيك ژ مه كوشتى].

سوره الشعراء

بسم الله الرحمن الرحيم

طسّم ﴿١﴾ تلك آيات الكتاب المبين ﴿٢﴾ لعلك تبخّ نفسك ألا
تكونوا مؤمنين ﴿٣﴾ إن نشأ ننزل عليهم من السماء آية فظلت
أعنفهم لها خصعين ﴿٤﴾ وما يأتيهم من ذكر من الرحمن محدث
إلا كانوا عنه معرضين ﴿٥﴾ فقد كذبوا فسألهم نبيّهم أنمّا كانوا به
يستهزئون ﴿٦﴾ أو تزيروا إلى الأرض كذبنا فيها من كلّ زوج كذبة ﴿٧﴾
إن في ذلك لآية وما كان أكثرهم مؤمنين ﴿٨﴾ وإنّ لك لهُوَ العزيز
الرحيم ﴿٩﴾ وإذا نادى ربك مؤمناً أن انبأ الغم الظالمين ﴿١٠﴾ قوم فرعون
ألا يتقون ﴿١١﴾ قال رب أنى أحلف أن يكذبون ﴿١٢﴾ ويضيق صدري
ولا يبطئ لساني فأرسل إلى هرون ﴿١٣﴾ ولهم علق ذنب فأحلف
أن يقتلوه ﴿١٤﴾ قال كلا فاذهباً يا ليتنا إتاكم مستمعون ﴿١٥﴾
فأتيا فرعون قفولاً إنا رسول رب العالمين ﴿١٦﴾ أن أرسل معنا
نبيّ امرئيل ﴿١٧﴾ قال ألم نترك فينا وليداً ولبنت فينا من عمرِكَ
سينين ﴿١٨﴾ وفعلت فعلتك التي فعلت وأنت من الكافرين ﴿١٩﴾

قَالَ فَعَلَّهَا إِذَا أَنَا مِنَ الصَّالِينَ ﴿٢٠﴾ فَقَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ
فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَقَالَ نَعْمَ تُنَمُّهُنَا
عَلَى أَنْ عَبَدْتَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾
قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُتُوبَكُمْ مُوقِنِينَ ﴿٢٤﴾
قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ الَّذِي أَرْسَلَ إِلَيْكُمْ لَمُوسَى ﴿٢٦﴾
قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُتُوبَكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٧﴾
قَالَ لِمَنِ اتَّخَذَ الْهَآءُ غَيْرِي لِأَجْعَلَكَ مِنَ السَّجُّونِينَ ﴿٢٨﴾
قَالَ أَوْلَوْجِنَّكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٩﴾ قَالَ قَاتِلْهُمْ إِنْ كُنْتُمْ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٠﴾ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ﴿٣١﴾
وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لِلْمَلَأِ حَوْلَهُ
إِنَّ هَذَا السَّحَرُ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
يَسْحَرُهُ قَهْمَاذَاتُ امْرُؤٍ ﴿٣٤﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأُعْثِرْ فِي الْمَدَائِنِ
حَشِيرَتَ ﴿٣٥﴾ يَا ثُلُوكُ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ﴿٣٦﴾ فَجَمَعَ السَّحَرَةُ
لِيَمِيقَتِ يَوْمِ مَعْلُومٍ ﴿٣٧﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ حَاجِتُمْ عَمَلًا ﴿٣٨﴾

﴿۲۰﴾ [موسایی] گوت: من نهو کریاره کر، و من نه زانی دئی خیتته کوشتن [مه خسه دا من کوشتنا وی نه بوو، ده می من کری]. ﴿۲۱﴾ قیجا وهختی نه ز هه وه ترسیایم، نه ز هه وه ره فیم ژ ترسا هندئی هوین من بکوژن، قیجا خودایی من پیغه مبه راتی و زانین دا من، و نه ز کر مه ژ پیغه مبه ران. ﴿۲۲﴾ و توفی ل سهر من دکه یه منه ت کو ته نه ز خودان کریمه، و ته ئسرائیلی بو خو کرینه کوله و سه پان [نه کوریت وان دکوشتن، و کجیت وان بو خو دکرنه خدام، ههر ژ بهر هندئی دهیکا من ژ ترساندا، نه ز ب تافیدا بهردام، و ته نه ز ثافی ینامه دهر و خودانکرم، ول بهر چاقیت ته نه ز مه زن بووم]. ﴿۲۳﴾ فیرهونی گوت: خودانی ههمی جیهانان کیسه؟ ﴿۲۴﴾ [موسایی] گوت: [خودانی ههمی جیهانان] خودانی ئهرد و نه سانان و هندی د ناههرا وانادیسه، نه گهر هه وه یقین ب تشته کی هه بیت، نه فه ژ ههمی تشتان هیژا تره هه وه یقین بی هه بیت، چونکی بی ئاشکه رایه. ﴿۲۵﴾ [فیرهونی] گوت: پیته دهوروبه ریت خو، هه وه گولی هه یه

[کا موساچ دبیزیت]؟! ﴿۲۶﴾ [موسایی] گوت: [به لی] نهو خودایی هه وه یه، و خودایی باب و باپیریت هه وه بیت که فنه ژی. ﴿۲۷﴾ [فیرهونی] گوت: ب راستی نه فه پیغه مبه ری هه وه، نه فنی بو هه وه هاتیه هنارتن، بی دینه. ﴿۲۸﴾ [موسایی] گوت: نهو خودایی روزه ه لاتی و روزه تافاییه و هندی د ناههرا واندا، نه گهر هه وه عه قل هه بیت [چونکی ههر نه وه بی هه ره، روزه ژ ملی روزه ه لاتی دهر دبیزیت، ول ملی روزه تافایی ئافا دکه ت، و هوین فی چهندی ب چاقی سهری خو دبینن، ما نه فه عه قله کی ناده ته هه وه]. ﴿۲۹﴾ [فیرهونی] گوت: نه گهر ته خودایه کی دی ژ بلی من گرت، ب سوینده نه ز دئی ته که مه د زیندانیدا [و نه فه ریکه که که فنه نویسه، ههر گافه که دژمنیت په یاما خودی بی هیشی بوون، ریکا په یاما خودی ب دان و ستاندنی بگرن، ده ست ب گه ف و یتشاندن و زیندان کرنی دکه ن]. ﴿۳۰﴾ [موسایی] گوت: خو نه گهر نه ز به لگه و نیشانه کا ئاشکه را ژی بو ته بینم [تو دئی ههر من که یه د زیندانیدا؟!]. ﴿۳۱﴾ [فیرهونی] گوت: کا وی به لگه و نیشانی بیسه، نه گهر تو ژ راستگویان بی [داسه حکه یسنی، کا وه سایه وه کی تو دبیزری]. ﴿۳۲﴾ قیجا [موسایی] داری خو هافیت، و بوو ماره کی دورست و ئاشکه را. ﴿۳۳﴾ و ده ستنی خو ژ پاخلا خو [دهر تیخست، سپی بو تماشه که ران دهر که فت. ﴿۳۴﴾ [فیرهونی] گوت: سه روه و گره گریته دورماندوری خو: ب راستی نه فه سیره بنده کی زیده زانایه. ﴿۳۵﴾ دقیت هه وه ب سیره بندیسا خو ژ نه ردی هه وه [کو مسره] دهر تیخیت، قیجا کا هوین چ دبیزن [ثم چ لی بکه ین]، و چ فهرمانی دده [د راستا ویدا]. ﴿۳۶﴾ گوتن: وی و برایی وی گیروکه، و کو مکه ران بهنیره باژیران. ﴿۳۷﴾ بلا ههمی سیره به ندیت زیده زانا بو ته بینن. ﴿۳۸﴾ قیجا سیره به نده می ل وهختی دیار کری، هاتنه کو مکرن. ﴿۳۹﴾ [وی روزه فیرهونی] گوت: خه لکی: له زئی بکه ن کو م بین.

﴿٤٠﴾ بهلکی ئەم ب دوێف سێرەبەندان بەکەڤن، ئەگەر ئەو سەرکەڤن [وەسا خۆ دیارکرن هەروەکی ئەو دگەل کەسی نە، و نە وان سێرەبەند کۆمکربنە].
 ﴿٤١﴾ ڤیجا وەختی سێرەبەند [ئەوێت هاتنە کۆمکرن] هاتنە دەڤ فیرعەونی، گۆتنی: ئەری خەلاتە ک بۆ مە هەیه، ئەگەر ئەم سەرکەڤن. ﴿٤٢﴾ [فیرعەونی] گۆت: بەلێ.. [هەوە خەلاتی خۆیی هە] و دی ژ وان زی بن، یێت نێزیککی من. ﴿٤٣﴾ مووسایی گۆتە وان [گەلی سێرەبەندان]: کا دی چ هافێژن، باڤێژن. ﴿٤٤﴾ ڤیجا [سێرەبەندان] وەریس و دارێت خۆ هافێژن، و گۆتن: ب مەزناتی و هیزا فیرعەونی، ئەم دی سەرکەڤن. ﴿٤٥﴾ ڤیجا [پاشی] مووسایی دارێ خۆ هافێت [و وەختی دارێ خۆ هافێتی]، و [دارێ مووسایی] وەریس و دارێت وان [سێرەبەندان] ب جاره کێ داویران [و ئەو چاف سحراندن، و خاپاندنا وان کری، هەمی پویچ کر]. ﴿٤٦﴾ ڤیجا [وەختی سێرەبەندان ئەڤ راستییە دیتی، و هەقی ناشکەر بووی و سێرەبەندییا وان پویچ بووی]

لَعَلَّانَ شَيْعَ السَّحَرَةِ إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِن لَّنَا أَجْرًا إِن كُنَّا نَمُوتُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنِّي إِذْ أَتَاكَ الْفُرْقَيْنِ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمُوسَى الْقَوْلَا أَنِ امْسُقُوا قُلُوبَكُمْ قَالُوا أَجِبْنَاكَ الْغَالِبُونَ ﴿٤٣﴾ قَالَ فَمُوسَى إِعْصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٤﴾ قَالَ لِّي السَّحَرَةُ مَسْجِدٍ ﴿٤٥﴾ قَالُوا أَمْ آتَيْنَاكِ الْكَلِمَاتِ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ أَمْسُقُوا قُلُوبَكُمْ أَنِ أَذِنَ لَكُمْ أَنَّهُ لَكُمْ إِذْ أَتَاكُمْ الْكَلِمَاتِ الَّذِي عَلَيْكُمْ السَّحَرَةُ فَاسْتَوْعَمُوا لَا تَطْعَمُوا لَيْدِكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ مِّنْ خَلْفٍ وَلَا صَلْبَتَكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٧﴾ قَالُوا لَا صَبْرَ لَنَا إِلَّا رُبَّمَا نَقْلُبُونَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا نَحْنُ غَنِيٌّ لَّنَا رُبَّمَا نَخْطِبُهَا أَن كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنِ امْرُؤُكَ يَحْيَى ﴿٥٠﴾ فَتَبِعُوهُ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ خَبِيرِينَ ﴿٥١﴾ إِن هَؤُلَاءِ لَيَسْرِمْ عَلَيْنَا لَوْلَا جَهَنَّمُ لَأَفْلَاطُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حٰذِرُونَ ﴿٥٣﴾ فَأَخْرَجْنَاهُم مِّنْ جَنَّتِ وَعُيُونٍ ﴿٥٤﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٥﴾ كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٥٦﴾ فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٥٧﴾

لَحْدُ

سێرەبەندان خۆ بەردا ئەردی، و چۆنە سوجدەیی. ﴿٤٧﴾ گۆتن: مە باوەری ب خودایی، هەمی خەلکی، ئینا. ﴿٤٨﴾ خودایی مووسایی و هاروونی. ﴿٤٩﴾ [فیرعەونی] گۆتە [سێرەبەندان]: ئەری هەوە باوەری پێ ئینا، بەری ئەز دەستویرییا هەوە بەدم، دیارە ئەو مەزن و مامۆستا و سەیدایی هەوەیه، یێ سێرەبەندی نیشا هەوە دایی، ڤیجا هەین دی زانن [کا ئەز دی چ ب سەری هەوە ئینم]، ب راستی ئەز دی دەست و پێت هەوە چەپ و راست ژێڤە کەم، پاشی دی هەوە هەمییان ب دارانڤە هەلا و یسەم، هەتا هوبن دمرن. ﴿٥٠﴾ [سێرەبەندان] گۆتن: خەم ناکەت [هەر تشتی بێتە سەری مە، ژ بەر باوەریینانا مە ژ ئیزایا دنیایی، چو زیانی ناگەهینتە مە]، ب راستی ئەم دی ب بال خودایی خۆڤە زڤرین. ﴿٥١﴾ چونکی مە بەری هەمییان باوەری پێ ئینا، ئەم تەماییییا هندی دکەین، خودایی مە ل مە نە گریت، و گونە هیت مە ژێ بێت. ﴿٥٢﴾ و مە وەحی بۆ مووسایی هەنارت، کوب شەڤ بەندەییێت من [ئەوێت باوەری پێ ئیناین، ژ ئسرائیلییان] دەریخت [ژ مسری بۆ سەر دەریایا سۆر]، ب راستی ئەو دی ب دوێف هەوە کەڤن. ﴿٥٣﴾ ڤیجا [دەمی] فیرعەون [ب دەر کەڤنا وان حەسیایی] هەنارتە هەمی باژیران، و لەشکەر کۆمکر. ﴿٥٤﴾ [و فیرعەونی] گۆت: ب راستی ئەڤە دەستە کە کایم [و بی مروڤن]. ﴿٥٥﴾ و ب راستی وان کەریبێت مە یێت ڤەکرین. ﴿٥٦﴾ و ئەم هەمی یێت کارکری و هشیارین [هەچیێ دزی مە پراوەستیت، و ژ بەر ئەمرێ مە دەر کەڤیت، ئەم ناھیلین]. ﴿٥٧﴾ ڤیجا مە ئەو هەمی [فیرعەون و لەشکەرێ وی] ژ جنیک و باخچە و کانیان دەر ڤیخستن. ﴿٥٨﴾ و مە ئەو ژ گەنجخانە و شویناریت و ان، یێت خۆش و بەرفرە دەری ڤیخستن. ﴿٥٩﴾ و هۆسا مە ئەو دەر ڤیخستن، و ئسرائیلی کرنە ویرس و میراتخۆریت وان. ﴿٦٠﴾ و دگەل رۆژە لاتێ [فیرعەون و لەشکەرێ خۆ] ب دوێف وان کەڤن.

فَلَمَّا تَرَى الْجُمُعَانَ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى إِنَّا لَمَذْكُورُونَ ﴿٦٧﴾
 قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٨﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ
 اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فَرَقٍ كَالظُّلُودِ الْعَظِيمِ ﴿٦٩﴾
 وَأَرْزَلْنَا أَمْوَ الْآخَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَأَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٧١﴾
 ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٧٢﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٧٤﴾
 وَأَنْتَ عَلَيْهِمْ نَبَأُ الْبُرْهَانِ ﴿٧٥﴾ إِذْ قَالَ لِلْأَيُّوبَ قَوْمُكُمْ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٦﴾
 قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظُنُّهَا أَنْ تَبْعُنَا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَلْ
 يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٨﴾ أَوْ يَفْعَلُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّوكم ﴿٧٩﴾ قَالُوا
 بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٨٠﴾ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ
 تَعْبُدُونَ ﴿٨١﴾ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي
 إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٣﴾ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٨٤﴾ وَالَّذِي هُوَ
 يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِي ﴿٨٥﴾ وَإِذَا امْرَأَتِي فَهُوَ يَسْقِينِي ﴿٨٦﴾ وَالَّذِي
 يُؤَيِّتُنِي نَوْمًا يُجِيبُنِي ﴿٨٧﴾ وَالَّذِي أَطْعَمَنِي بِغَيْرِ لِي خَطِيئَتِي
 يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٨﴾ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٩﴾

﴿٦٧﴾ فَيُجَا وَهَخْتِي ههردو کوم بۆ لِيك ئاشکەرا
 بووین، و ئیکدو دیتین، ههفالتت مووسایی گوتن:
 بئی گومان ئەفە گەهشتە مە. ﴿٦٨﴾ [مووسایی] گوت:
 نهخێر.. ئەو ناگەهه مە [نەترسن]، ب راستی خودایی
 من بئی دگەل من [ب راستەپییسی و هاریکارییا
 خوفا]، دئی ریکەکی بۆ مە فەکەت و نیشا مە دەت.
 ﴿٦٩﴾ فَيُجَا مە وحی بۆ مووسایی هنارت، مە گوتی:
 دارئی خۆل دەرایی بده [دارئی خۆ لیدا]، فَيُجَا دەریا
 ژیکهه بوو، بوو دو فلِق و هەر فلِقەکا ئاخی وەکی
 چیاەکی مەزن بوو [ئبن عباس دبیژیت: دوازدە
 ریکت هسک ل دویف هەمارا ئویحایت ئسرائیلیان
 لی فەبوون]. ﴿٧٠﴾ و هنگی (وی دەمی) مە ئەوئیت
 دی [فیرعون و لەشکەرئ وی] نژیکی وان کرن
 [هەتا هەمی گەهشتینه دەرایی، و دایه دویف وان].

﴿٧١﴾ و مە مووسا و ئەوئیت دگەل، هەمی رزگار کرن.
 ﴿٧٢﴾ پاشی ئەوئیت دی [ئانکو فیرعون و ئەوئیت د
 گەل وی، ئەوئیت دایه دویف وان، و دقایان مووسایی و
 ئسرائیلیان فەگپرن] هەمی مە خەندقاندن [و مە دەریا

لی ئینا ئیک]. ﴿٧٣﴾ ب راستی ئەفە [دچیرۆکا مووسایدا، هەر ژ دەسپیکتی هەتا فیرعون و لەشکەرئ وی
 د ئافیدا خەندقین] نیشان و بەلگەیکە ئاشکەرا و گومانپەر [ل سەر دەستەلا تداریا خودی، و ل سەر هندی
 کو خودی دئی خودان باوهران هەر سەر تیخت و رزگار کەت، و دئی دژمنیت وان بەر ئاتاف کەت، چەند ب
 هیز بن]، و پتریا وان [ملەتی مووسایی] نە ژ خودان باوهران بوون. ﴿٧٤﴾ و ب راستی خودایی تە، تۆلی ژ
 دژمنیت خو فەدکەت، و دلۆفانیی ب وەلیت خو دبت. ﴿٧٥﴾ و بەحسی ئیبراھیمی بۆ وان بکە. ﴿٧٦﴾ دەمی
 گۆتیه بابی خو و ملەتی خو، ئەرئ هوین چ دپەرئسن؟ ﴿٧٧﴾ گوتن: ئەم هەندەک بوتان دپەرئسن، و ئەم
 بەردەوامین ل سەر پەرستنا وان. ﴿٧٨﴾ [ئیبراھیمی] گوت: [ئەرئ ئەفیت هوین دپەرئسن] وان های ژ هەو
 هەیه، وەختی هوین گازی وان دکەن؟ ﴿٧٩﴾ یاز ژئ ئەو مفا و زیانەکی دگەهینە هەو؟ ﴿٨٠﴾ [چو بەر سفا
 بۆ نەدیتن ئینا] گوتن: نە [نە های ژ مە هەنە، و نە چو مفا یی دگەهینە مە، و نە ژئ چو زیانی..] بەلی مە دیت
 باب و باپیریت مە ژئ، هەر ئەفە دکرن [بوت دپەرستن، فَيُجَا ئەم ژئ چاف ل وان دکەین]. ﴿٨١﴾ [ئیبراھیمی]
 گوت: ئەرئ هەو هەزارا خو کریه، کا هوین چ دپەرئسن؟ ﴿٨٢﴾ هوین و باب و باپیریت خو بیست کەفن
 [دزانن هوین چ دپەرئسن؟] ﴿٨٣﴾ ب راستی ئەو هەمی دژمنیت من، ژ بلی خودانی هەمی جیهانان کو
 خودییه. ﴿٨٤﴾ ئەوئ ئەز داییم [ئەو خودانی هەمی جیهانان]. و ئەو دئی بەرئ من دەتە ریکا راست
 [نە بوتیت هوین دپەرئسن]. ﴿٨٥﴾ و ئەوئ خواری و فەخواری ددەتە من [ئانکو من ب خوران و فەخواری
 خو ساخ دەهیت]. ﴿٨٦﴾ و ئەوئ گا فائەز نەساخ بووم، ئەو ساخی و سلامەتی ددەتە من، و من ساخ
 دکەت. ﴿٨٧﴾ و ئەوئ من دمرنیت، و پاشی پشی منئ من ساخ دکەتەفە. ﴿٨٨﴾ و ئەوئ ئەز ژئ ب هیقی،
 کو گونەهیت من پۆزا قیامەتی و جزادانی ژئ ببەت. ﴿٨٩﴾ خودیو تۆ زاین و تیگەهشتن و پیغەمبەرایی بده
 من، و تو من [د دنیا یی و ئاخەرەتیدا] بگەهینە مرفقیت باش و راستکار.

وَأَجْعَلْ لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ۚ وَأَجْعَلْ بِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ
النَّعِيمِ ۖ وَأَغْفِرْ لِي إِنَّكَ كَانِ مِنَ الصَّادِقِينَ ۚ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ
يُبْعَثُونَ ۚ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ۚ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ
سَلِيمٍ ۚ وَأَرْزُقْنِي الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ ۚ وَبِرِزْقِ الْجَنَّةِ
لِلْعَالَمِينَ ۚ وَقِيلَ لَهُمْ إِنَّ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ۚ مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ
يَصْرُفُكُمْ وَلَا يَنْصَرُّونَ ۚ فَكَبَّكُمُ فِيهَا هُمْ وَأَقْوَامُكُمْ ۚ وَجُودُ
إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ۚ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ۚ تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ ۚ إِذْ نَسُواكُمْ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۚ وَمَا أَصْلَنَا إِلَّا
الْمَجْرُمُونَ ۚ قَالُوا لَنْ نَبْنِيْعَ ۚ وَلَا صِدْقٍ جَمِيعٍ ۚ قَالُوا
أَنْ لَنَا كَرَّةٌ فَنَتَكَلَّمُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۚ وَإِنَّ رَبَّكُمُ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۚ كَذَّبَتْ
قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ۚ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۚ
إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنَّ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا ۚ قَالُوا أَنْتُمْ لَكُمْ لَكُمْ وَأَتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ۚ

الجزء
۳۸

﴿۸۵﴾ و تونافی من ب قهنجی و باشی بهیله د نافع و اندا،
ییت د دویف منرا دئین [کوب باشی به حسی من بکه
هه تا رۆژا قیامه تی، ئەفە د دنیایدا]. ﴿۸۵﴾ و تو من [رۆژا
قیامه تی] بکه ژ ویرسیت بهحه شتا پر خیر و بهرکه کت.
﴿۸۶﴾ و گونه هیئت بابی من ژئ بیه، ب راستی ئەو ژ
رپه رزه و گۆم رایانه. [ههلبهت ئەف دوعایه ژ ژفانه کی
بوو و بهری بزایت بابی وی باوهریی نائینیت و دئی ل
سه ر گاوریی چیت]. ﴿۸۷﴾ و تو من رسوا و شه ر مزار
نه که، وئ رۆژا هه می خودان روح تیدا زیندی دبن، و
کۆم دبن. ﴿۸۸﴾ رۆژا کۆر و کچ و چو تشتی دی فایده ی
نه گه هینیه مرۆفی. ﴿۸۹﴾ ژ بلی کو مرۆف ب ده کی
ساخه لم و دورست و ب باوهر بچته ده ف خودی.
﴿۹۰﴾ و بهحه شت بۆ خودناس و پاریزکاران بهر هه ف
بوو، و هاته نیزیک کرن. ﴿۹۱﴾ و دۆزه هه بۆ سه ردا چۆبی
و گونه هکاران بیشچاف بوو. ﴿۹۲﴾ و دئی بیژنه وان:
کانی ئەویت هه وه پهرستین؟ ﴿۹۳﴾ ته ری ئەویت هه وه
شوینا خودی پهرستین هاری هه وه دکهن [نانکو هه وه
ژ نیا یا خودی رزگار دکهن]، یان ژئ دشتین هاری

خۆ بکه ن [و نیا یی ژ خۆ بدنه پاش]. ﴿۹۴﴾ قیجا ئەو و پهرستییت وان، تیک ل دویف تیکی سه ر سه ر
هاقیته تیدا [د جه نه میدا]. ﴿۹۵﴾ و هه می له شکه ری شه یانی ژئ سه ر سه ر هاقیته د جه نه میدا. ﴿۹۶﴾ گۆته
پهرستییت خۆ و جپه بر وان بوو د دۆزه هیدا. ﴿۹۷﴾ سویند ب خودی ئەم د خه له تی و گۆم راییه کا ناشکه ر ادا
بووین. ﴿۹۸﴾ و هختی مه هوین ئینا یینه ریزا خودی [و مه هوین پهرستین]. ﴿۹۹﴾ ژ گونه هکاران [سه ر گاو
ر و که نه کیان، ژ شه یانیت جناوهر و مرۆفان] پیقه تر، که سی ئەم د سه ردا نه برین. ﴿۱۰۰﴾ قیجا ئەفرو مه جو
مه هه ر چی نین [وه کی خودان باوهران هه یین، ژ پیغه مبه ر و ملیا که تان]. ﴿۱۰۱﴾ و چو هه فالیت نیزیک و خۆشتفی
ژئ نین [کو هاریکاریا مه بکه ن، و مه ژ نیا یا خودی رزگار بکه ن، یان هه فالینیا وان بکه یین، چونکی قیامه تی
به س موسلمان هه فالینیا تیکدو دکهن، و ییت دی چهند خۆشتقییت تیک بوون د دنیایدا، رۆژا قیامه تی هند دبه
نه یاریت تیک]. ﴿۱۰۲﴾ و ئەگه ر زقرینه کا دی، مه هه بایه بۆ دنیا یی، ئەم دا بیته خودان باوهر. ﴿۱۰۳﴾ ب راستی ئەفە
[به حسکرنا پیغه مبه ران و دویا هیکا گاواران رۆژا قیامه تی] نشان و به لگه یه، به لی باراپتر ژ وان [ژ قوره یشیان]
باوهری نه ئینان. ﴿۱۰۴﴾ و ب راستی خودایی ته سه ر ده ستی دژمنیت خۆیه، و دلۆفانه بۆ خودناسان. ﴿۱۰۵﴾ مله تی
نوو حی ژئ، پیغه مبه ر دره وین دانان. ﴿۱۰۶﴾ و هختی برایی وان نوو حی، گۆتیه وان: ما هوین ژ خودی ناترسن؟
[هوین غه یری وی دپه رینسن]. ﴿۱۰۷﴾ ب راستی ئەز بۆ هه وه پیغه مبه ر که ی ئەمینم. ﴿۱۰۸﴾ قیجا ته قویا خودی
بکه ن [ب گۆهدارییا وی خۆ ژ نیا یی بدنه پاش]، و گۆهی خۆ بدنه من [په رستنا غه یری خودی به یلن].
﴿۱۰۹﴾ [ول سه ر گه هاندنا فی نامه یی، و فان شیر هتان] ئەز چو کرییان ژ هه وه ناخوام [ئەز چو ژ هه وه ناخوام،
هوین ژ بهر، گۆهی خۆ نه دهنه من]، کرییا من ل سه ر خودانی جیهانانه. ﴿۱۱۰﴾ قیجا ژ خودی ترسن، و گۆهی
خۆ بدنه من. ﴿۱۱۱﴾ گۆتن: ئەم دئی چاوا باوهریی ب ته ئین [وب دویف ته که فین]، و ئەویت باوهری ب ته
ئینا یین ول دویف ته هاتین، ئەو ییت بی ریز و پویمه ت.

قَالَ وَمَا عَلِمُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنَّ جَسَابَهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي
لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِظَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ
مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَيْنَ لَقَدْنَاهُ نَبُوحٌ لَمْ نَكُنْ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ
إِنْ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَأَفْطَحْ بَنِي وَيَنْهَوْهُ فَتَحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِّ الْمَسْحُورِ ﴿١١٩﴾
ثُمَّ أَعْرَفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنْ رَبِّكَ لَهْوُ الْحَرِيرِ لَازْجِمِ ﴿١٢٢﴾ كَذَبَتْ
عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالُوا لَهْمُ أَخْوَجُهُمْ هَؤُلَاءِ لَا تَنْتَوْنُ ﴿١٢٤﴾ إِنْ لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَنْتَوْنُ بِكُلِّ رِيحٍ
آيَةً تَتَّبِعُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَابِعَ أَعْمَالِكُمْ تَخَذُونَ ﴿١٢٩﴾
وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٣١﴾
وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْهَارٍ وَبَيْنَ
وَحْتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٣﴾ إِنْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ وَعَظِيمٍ ﴿١٣٤﴾
قَالُوا سَوَاءٌ عَيْنَا أَوْ عَظْمٌ أَمْ لَوْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٥﴾

﴿۱۱۲﴾ [نوحی] گوئ: ما ئەز چ دزانم وان چ دکر؟ [ئانکویا فەر ل دەف من نه شۆلئ وانە، کاج دکهن؟ یا فەر ئەوه باوهریی بینن]. ﴿۱۱۳﴾ حسییا وان بهس یا ل دەف خودئ، ئەگەر هوین بزائن. ﴿۱۱۴﴾ و ئەز نه ئەوم یئ خودان باوهران دهرییخم [ل سهر خاترا هه وه]. ﴿۱۱۵﴾ و ئەز بهس پیغه مبهرو ئاگه هدار که ره کئ روئکه رم. ﴿۱۱۶﴾ گوئن ئەگەر تو [عهیدار کرنا دینی مه، و وان ئاخفتنتیت تو د راستا بوتیت مه دا دکه ی] بهس نه که ی، هه ی نوح، ب راستی دی ژ وان بی، ئەو ی ت ب بهران دئینه کوشتن. ﴿۱۱۷﴾ [نوحی] گوئ: خودیو مله تی من، ئەز دهره وین دانام [و گوهی خو نه دانه من، و عیناد دهره و دانانا مندا کرن]. ﴿۱۱۸﴾ فئجا [خودیو] تو حوکمی دنا فبه را من و واندا بکه، و تو من و خودان باوهریت د گهل من، رزگار بکه. ﴿۱۱۹﴾ فئجا مه ئەو و هندی دگهل، دگه مییا بار کریدا، رزگار کرن. ﴿۱۲۰﴾ باشی ئەو ی ت مایی، مه د ئاقیدا خه ندقاندن. ﴿۱۲۱﴾ ب راستی ئەفه [رزگار کرنا نوحی و هندی دگهل هوسا، و خه ندقاندنا ئەو ی ت مایی] چامه و نیشانه که، دگهل هندی ژ ی، بار پتر ژ وان باوهری نه ئینان. ﴿۱۲۲﴾ ب راستی خودایی ته سه ردهستی دژ منیت خو یه، و دلۆفانه بو خودینسان. ﴿۱۲۳﴾ [و مله تی] عاد ژ ی، پیغه مبهر دهره وین دانان [و باوهری ب وان نه ئینا، و یئ باوهریی ب پیغه مبهر که نه ئینیت، ههروه کی وی باوهری ب چویان نه ئینایی]. ﴿۱۲۴﴾ وهختی برایی وان هوود، گو تیه وان: ما هوین [ژ ئیزا و تولا] خودی ناترسن، هوین غهیری وی دپهر یسن. ﴿۱۲۵﴾ ب راستی ئەز بو هه وه، پیغه مبهر که ئەمینم. ﴿۱۲۶﴾ فئجا ژ [ئیزا] خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من، و ب گوئتا من بکه. ﴿۱۲۷﴾ [و ل سهر گه هاندنا فی نامه یی، و ئان شیر هتان] ئەز چو کرییان ژ هه وه ناخوازم [و ئەز چو ژ هه وه ناخوازم، هوین گوهی خو نه دانه من]، کرییا من بهس ل سهر خودانی هه می جیهانانه. ﴿۱۲۸﴾ ئەفه چیه بو پویچی و خۆمه ز نکرئی، هوین ل سهر هه ره جهه کی بلند، و ل سهر ی هه ره پیکه کی ئافاهیه کی بلند [وه کی چیا هه کی]، ئافا دکهن؟ ۱. ﴿۱۲۹﴾ و هوین ئافاهیه ی ت زیده موکوم و ئاسی بو خو ئافا دکهن، ب ئیه تا هندی، هوین ههروه ره دئ مین و نامرن. ﴿۱۳۰﴾ و گافا هه وه ئیک گرت و که فته له پی هه وه [بو تولفه کرن و جزادانی]، هه وه ب دورنده یی و دژواری ئیشاندا. ﴿۱۳۱﴾ فئجا ژ خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من. ﴿۱۳۲﴾ و ژ وی بترسن و پاریزکاریا وی بکه، ئەو ی ئەف که ره مه د گهل هه وه کری، یا هوین دزانن. ﴿۱۳۳﴾ ئەو ی تهرش و که وال و زاروک دایینه هه وه. ﴿۱۳۴﴾ و ئەو ی جنیک و کانی ژ ی دایینه هه وه. ﴿۱۳۵﴾ ب راستی ترسا من ل سهر هه وه، ترسا ئیزا یا رۆژه کا گرانه [ئەگەر هوین د فی گاوری و نه گو هداریا خۆ دا بمینن]. ﴿۱۳۶﴾ ئەوان [هوسا بهر سفا هوود دا]، گوئن: تو شیر هتان ل مه بکه ی یان نه که ی، ل دەف مه ئیکه [ئهم پویه ب ئاخفتن و شیر هتیت ته ناکه ین، و دبیرا ئەفا ئەم ل سهر ئەم ناهیلین، و ب دویف ته ناکه فین].

إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا خَلَقَ مُعَذِّبِينَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾
وَإِنْ رَبُّكَ لَهْوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ
قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَتِلَافَتُونَ ﴿١٤٢﴾ إِيَّايَ لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿١٤٤﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ
إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتُكْفَرُونَ فِي مَا هُمْ بِآمِنِينَ ﴿١٤٦﴾
فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضْبٌ ﴿١٤٨﴾
وَتَنْجُونٍ وَمِنْ أَجْلَالِ بُيُوتٍ أَهْلُهَا عَذِرِينَ ﴿١٤٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿١٥٠﴾
وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ الَّذِينَ يَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَا أَنْتَ
إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ
هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ أَتَتْكُمْ لِكُلِّ ذَرْبٍ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمْسُوهَا
بَسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا
تَدْمِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ
أَكْثَرَهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنْ رَبُّكَ لَهْوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿١٥٩﴾

﴿۱۳۷﴾ و ئەفانەم ل سەر، دینی باب و باپیری
مەیه. ﴿۱۳۸﴾ و ئەم نائینە ئیزادان [ئانکو قیامەت
نینە]. ﴿۱۳۹﴾ و وان [هوءو] درهوین دانا [وباوهری
پئی نەئینا]، ئینا مە زێ ئەو فەبراندن، ب راستی
ئەفە [فەبراندن و هیلاکەرنا وان] چامە و نیشانەکە،
د گەل هندی زێ، باراپتر ژ وان باوهری نەئینان.
﴿۱۴۰﴾ ب راستی خودایی تە، سەردهستی دژمنیت
خۆیە، و دلۆفانە بۆ خودیناسان. ﴿۱۴۱﴾ ملهتئ
(سەموود) زێ، پیغەمبەر درهوین دانان. ﴿۱۴۲﴾ وهختئ
برایی وان (صالح) پیغەمبەر، گوئیە وان: ما هوین
ژ خودئ ناترسن [هوین غیری وی دپەریسن]؟.
﴿۱۴۳﴾ ب راستی ئەز بۆ هەوێ پیغەمبەرکی ئەمینم.
﴿۱۴۴﴾ فئیجا ژ خودئ بترسن، و گوئی خۆ بدەنە من.
﴿۱۴۵﴾ و ئەز [ل سەر گەهاندنا فەرمانیت خودئ و فان
شیرەتان] جو کرییان ژ هەوێ ناخوازم [گوهداریا من
ل هەوێ یا گران بیت، و ژ بەر هندی، هوین گوئی
خۆ نەدەنە من]، کرییا من بەس یال سەر خودانی
هەمی جیهانان. ﴿۱۴۶﴾ ئەرئ هوین ل وئ هزرینە،

هۆسا ئیمن بمیئنه دقان خیر و خویشاندا [و خودئ هەوێ ئیزانەدەت، ل سەر گاوریا هوین دکەن]؟.
﴿۱۴۷﴾ [بمیئنه] د ناف فان جنیک و کانپاندان؟. ﴿۱۴۸﴾ و [بمیئنه] د ناف چاندنی و دارقەسپیت فئقی
گەهشتیدا؟. ﴿۱۴۹﴾ و هوین [ب هۆستایی] خانیی بەرفرەه د چیاپاندا دکۆلن. ﴿۱۵۰﴾ فئیجا ژ خودئ
بترسن، و گوئی خۆ بدەنە من. ﴿۱۵۱﴾ و گوئی خۆ نەدەنە زیدە خراب و موشرک و کەنکەنەیان.
﴿۱۵۲﴾ ئەوئ خراییی د ئەردیدا دکەن، و باشیی ناکەن [مەخسەد پئی ئەو نەه کەسە بوون یئیت خۆ کرینە
قولپەک، و ب کوشتنا حیشرئ رابووین]. ﴿۱۵۳﴾ گۆتن: ب راستی تو زوانی بیت زیدە سحر لی هاتیە
کرن [و سحرئ چو ئەقل بۆ نەهیلایی، فئیجا تو هزر دکە، پویچی هەقیە، و هەقیای ئەم ل سەر پویچیە].
﴿۱۵۴﴾ و تو زێ مرقفەکی وەکی مە.. و ئەگەر راستە تو پیغەمبەری کا بەلگە و نیشانەکی بۆ مە بینە.
﴿۱۵۵﴾ [صالح پیغەمبەر] گۆتە [وان]: ئەفە حیشرەکە [بەلگە و نیشانە بۆ هەوێ، هەروەکی هەوێ خواستی]،
روژەکی ئاف بۆ هەوێ، و روژەکی زێ بۆ حیشریە. ﴿۱۵۶﴾ و [هشیار بن] دەستی خۆب خرابی نەکەنئ،
ئەگەر دئ ئیرایەکا مەزن هەوێ گریت. ﴿۱۵۷﴾ فئیجا وان حیشر کوشت و [وہختئ نیشان و دەستپیکیت ئیزایا
خودئ دیتن] پەشپان بوون. ﴿۱۵۸﴾ فئیجا ئیزایی ئەو هنگاقتن [بزفەر ئایەتیت (٦٨-٦٤) ژ سۆرەتا هوءو]،
و ب راستی ئەفە [حیشر] صالح پیغەمبەر و ئیزادانا ملهتئ وی [چامە و نیشانەکە، د گەل هندی زێ باراپتر
ژ وان باوهری نەئینان. ﴿۱۵۹﴾ و ب راستی خودایی تە، سەردهستی دژمنیت خۆیە، و دلۆفانە بۆ خودیناسان.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٦٣﴾ وَاسْتَلْكُمْ عَلَيْهِمْ مِنَ الْخَيْرِ إِنَّ أَوْلَىٰ لَكُم بِالْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾ أَتَأْتُونَ الذَّكَرَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَآخِلَ لَكُمْ رُبُّكُمْ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَنْ لَوْ تَنْتَهَ بِلُوطٍ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لَعَمْرُكَ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ بَنِّجْنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَتَجَنَّبْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَدِيرِ ﴿١٧١﴾ تُوذِمُنَا الْأَخْرَجِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا قَسَاءً مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٧٩﴾ وَاسْتَلْكُمْ عَلَيْهِمْ مِنَ الْخَيْرِ إِنَّ أَوْلَىٰ لَكُم بِالْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَيْدِي الْمُسْقِطِينَ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ هُوَ لَا يَتَعَفَّىٰ فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

﴿١٦٠﴾ مله تی (لووط) پیغمبر ری، پیغمبر دره وین دانان [وئوئی پیغمبره کی دره وین دانیت، یی ویه هه چکو هه می دره وین دانایین]. ﴿١٦١﴾ وختی برایی وان (لووط) پیغمبر، گوتیه وان: ما هوین ژ [ئیزایا] خودی نارسن؟ ﴿١٦٢﴾ ب راستی نهز بؤ هه وه پیغمبره کی ئه مینم. ﴿١٦٣﴾ قیجا ژ خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من، و ب گوتنا من بکه. ﴿١٦٤﴾ وئو چو کریان [به رانبر گه هاندنا ئه مریت خودی و باوهری ئینا هه وه] ژ هه وه ناخو ازم [دا هوین باوهری نه ئین و ل هه وه یا گران بیت]، کریا من به سیال سر خودانی هه می جیهانان. ﴿١٦٥﴾ ئه ری چاواژ خه لکی هه می، هوین تالوقی زه لمان دب؟! ﴿١٦٦﴾ و هه فسه ریت خودی بؤ هه وه دورستکری، و ژ بهر هه وه دایین دهیلن، ب راستی هوین مله ته کی زیده سه ردا چویینه. ﴿١٦٧﴾ گوتن: هه ی (لووط)، ئه گهر تو قی نه هیل و ژیشه نه ی، ئه م دئ ته ژ ناف خو دهر تیخین. ﴿١٦٨﴾ [(لووط) پیغمبره] گوت: ب راستی که رییت من گه له که ژ

کاری هه وه یی کریت فه دب. ﴿١٦٩﴾ خودیو، تو من و مالا من، ژ کاری ئه وه دکهن، رزگار بکه [مه د ئاگری و اندا نه سوژه]. ﴿١٧٠﴾ قیجا [وختی هاتنا ئیزایا مه هاتی] مه ئه و و مالا وی، هه می رزگار کرن. ﴿١٧١﴾ پیره نه که تی نه بیت [کوژنا (لووط) پیغمبر ب خو بوو] ژ وان بوو، ئه ویت مایینه د ناف ئیزاییدا. ﴿١٧٢﴾ و پشکا مایی ری، مه د هیلاک برن. ﴿١٧٣﴾ و مه بارانه که ب سه ر و اندا ئینا [بارانه کا ئتیکه، به ریت سوئی و هشلک ب سه ر و اندا باراندن]، قیجا پیسه باران بوو، بارانا وی مله تی ژ لایی پیغمبره ری و انقه، هاتیه ترساندن و هشیار کرن [به لی د گهل هندی ری، ل خو نه زفرین]. ﴿١٧٤﴾ ب راستی ئه فیه [چیروکا (لووط) پیغمبره، و رزگار کرنا وی و ئیزادانا مله تی وی] چامه و نیشانه که، د گهل هندی ری باراپتر ژ وان باوهری نه ئینان. ﴿١٧٥﴾ و ب راستی خودایی ته سه رده سستی دژ منیت خو یه، و دلؤ فانه بؤ بنده بییت خو. ﴿١٧٦﴾ ب راستی خه لکی جهی تیر دار، و دار لی تیکرا [مه خسه د پی خه لکی مه دیه نییه، مله تی شو عیب پیغمبره]، پیغمبر دره وین دانان. ﴿١٧٧﴾ وختی شو عیبی گوتیه وان: ما هوین ژ [ئیزایا] خودی نارسن؟. ﴿١٧٨﴾ ب راستی نهز بؤ هه وه پیغمبره کی ئه مینم. ﴿١٧٩﴾ قیجا ژ خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من، و ب گوتنا من بکه. ﴿١٨٠﴾ وئو چو کریان [به رانبر گه هاندنا فه رمایت خودی، و موسلمانوونا هه وه] ژ هه وه ناخو ازم [دا گوهداریا من ل هه وه یا گران بیت، و هوین گوهی خو نه دهنه من]، کریا من به سیال سر خودانی هه می جیهانان. ﴿١٨١﴾ ب دورستی پیقانی بکه، و نه بنه ژ وان بییت پیقانی کیم دکهن [دزیی پیقانیدا نه کهن]. ﴿١٨٢﴾ و ب ته رازویا راست و دورست بکیشن. ﴿١٨٣﴾ و تشتیت خه لکی [دکیشان و پیقانیدا] کیم نه کهن، و خرابیی د ئه ردیدا نه کهن و به ردوام و ل سه رییت به رده وام بن.

﴿۱۸۴﴾ و هوین [گهل مله تی من] ژ وی بترسن،
 نه وی هوین و مله تیت به ری، دایین. ﴿۱۸۵﴾ گوتن:
 ب راستی تو ژ وانی یی زیده سحر لی هاتیه کرن
 [و چو ثاقل ل دهف نه مایی]. ﴿۱۸۶﴾ تو ژ ی ههر
 مروفه کی وه کی مهیی [و تو نه پیغه مبهری، چونکی
 تو مروفی]، [ب هزرا وان مروف نابنه پیغه مبهری، و
 پیغه مبهری دقت ژ ملیکا هتان بن]، و ژ هزرا دره وینان
 پیغه تر، هم ژ ته ناکهین. ﴿۱۸۷﴾ فیتجا کا چهند کهر
 و پرته کان ژ تهسانی ب سهر مه دا بینه، نه گهر تو
 راست دیژی [کو تو پیغه مبهری]. ﴿۱۸۸﴾ [شوعه یب
 پیغه مبهری] گوت: خودایی من چیر ناگه هدراری کار
 و کریاریت هه وهیه [نه گهر هوین هیژی وی وئیزی
 بن یا هه وه خواستی، دی هه وه پی تیز ادهت، و
 نه گهر هوین هیژی وی تیز ایه کا دی بن، نه ویال دهف
 خودی، وی چاوا بقیت دی و هسا هه وه تیز ادهت].
 ﴿۱۸۹﴾ فیتجا وان شوعه یب دره وین دانا، تینا تیزایا رورژا
 عه وری نه و هنگافتن [چهند رورژه کان خودی گهرم ب
 سهر و اندا تینا، ژ مالیت خو دهر که فتن و به ری خو دانه

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِلَّةَ الْأُولَىٰ ﴿۱۸۴﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿۱۸۵﴾ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَذِبِينَ ﴿۱۸۶﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿۱۸۷﴾ قَالَ رَبِّیْ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۸۸﴾ فَأَخَذَهُ عَذَابُ يَوْمِ الظَّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿۱۸۹﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿۱۹۰﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿۱۹۱﴾ وَلَئِنَّ زَيْدَ لَمِنَ الْعَالَمِينَ ﴿۱۹۲﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿۱۹۳﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿۱۹۴﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿۱۹۵﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأُولَٰئِينَ ﴿۱۹۶﴾ أُولَٰئِكَ كُنْ لَهُمْ آيَةً أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿۱۹۷﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿۱۹۸﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُّؤْمِنِينَ ﴿۱۹۹﴾ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿۲۰۰﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۲۰۱﴾ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۲۰۲﴾ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿۲۰۳﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿۲۰۴﴾ أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿۲۰۵﴾ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿۲۰۶﴾

دهشتی، خودی عه و ره ک ب سهر و اندا هنارت، سیهر ل وان کر، فیتجا هه مییان خو دا بن، تینا خودی ناگر
 ب سهر و اندا باراند، و هه می سوتن]، ب راستی نه وی تیز ایه، تیزایا رورژه کا گران بوو. ﴿۱۹۰﴾ ب راستی نه فقه
 [تیز ادا نا مله تی شوعه یب پیغه مبهری ب فی ناوایی] چامه و نیشانه که، د گهل هندی ژ ی بار پتر ژ وان باوهری
 نه تینان. ﴿۱۹۱﴾ و ب راستی خودایی ته سهر دهستی دژ منیت خو یه، و دلوفانه بو خود دیناسان. ﴿۱۹۲﴾ ب راستی
 نهف قورنانه، خودانی هه می جیهانان، یا تیناییه خواری. ﴿۱۹۳﴾ جبری ی یا تیناییه خواری. ﴿۱۹۴﴾ تینا سهر
 دلی ته، دا بییه پیغه مبهری [وه کی پیغه مبهریت به ری خو]، و ژ ناگه هدراکه ران بی. ﴿۱۹۵﴾ ب زمانی عه ره بی،
 یی رورژ و ناشکرا [مه تینا خواری]. ﴿۱۹۶﴾ و ب راستی مزگینی و سالو خه تیت فی قورنانی، ییت دکتییت
 دی ییت ته سناندا هاتین [کو یا راسته، و ژ دهف خودیه، و بو موحه مه دی دی تینه خواری]. ﴿۱۹۷﴾ نه ری
 ما نه فقه نه نیشان و به لگه یه، بو وان [بو خه لکی مه که هی] زاناییت ئسرائیلیان [ییت جو هییان، وه کی
 عه بدو لا بی کورئ سله می]، شاده یی بی بو قورنانی بدن [کو یا ژ دهف خودی هاتی]. ﴿۱۹۸﴾ و نه گهر
 نهف قورنانه مه ل سهر هنده ک بیانیان [نه عه ره بان] تینابایه خواری. ﴿۱۹۹﴾ و [ب دورستی و ره و انبیزیا
 قورنانیفه] فان بیانیان نهف قورنانه بو وان خواند بایه، وان ههر باوهری پی نه دتینا. ﴿۲۰۰﴾ هوسامه [باوهری
 نه تینان ب قورنانی، یان شیرک و گاوری] یا کریه د دلیت گونه هکاراندا. ﴿۲۰۱﴾ نهو [گاوری] هه تیزایا
 ب ژان و دژوار نه بینن، باوهری پی (ب قورنانی) نائین [به لی وئ رورژ باوهری فایده ی وان ناکهت].
 ﴿۲۰۲﴾ و نهو تیزا ژ نشکه کشفه، دی بو وان تیت، و وان های ژ خو نه. ﴿۲۰۳﴾ [فیتجا وه ختی تیزایی ب چاقیت
 خو دینن] دی بیژن: نه ری هم نائینه گیر و کرن، و دهر فته بو مه نائته دان [داهم باوهری بینن]؟!
 ﴿۲۰۴﴾ نه ری نهو چاوا له زیل هاتنا تیزایا مه دکهن؟! ﴿۲۰۵﴾ کا بیژه من نه گهر مه نهو - ب سالان - ب
 خوشی تیختستن. ﴿۲۰۶﴾ پاشی نهو تیزایا په یان پی هاتیه دان، ب سهری وان هات.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَا أَهْلَكْنَا
 مِنْ قَرْنَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا
 ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا نَزَّلْنَا بِهِ الشَّيْطِينَ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ
 وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعُونَ ﴿٢١٢﴾
 فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذِّبِينَ ﴿٢١٣﴾
 وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِرَبِّي مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾
 وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ الَّذِي يَرِيكَ مِنْ تَقْوَمِ
 وَتَقَلُّكَ فِي السَّجْدِينَ ﴿٢١٨﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢١٩﴾
 هَلْ أَتَيْتُكَ عَلَىٰ مَنْ نَزَّلَ الشَّيْطِينَ ﴿٢٢٠﴾ تَتَرَّىٰ عَلَىٰ كُلِّ
 آفَاقٍ آثِيرٍ ﴿٢٢١﴾ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْتَرُهُمْ كَذِبُونَ ﴿٢٢٢﴾
 وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٣﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ
 يَهِيمُونَ ﴿٢٢٤﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٥﴾ إِلَّا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَذِكْرٍ آتٍ وَانْتَصَرُوا مِنْ
 بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسِعَعُوا لِلَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٦﴾

﴿۲۰۷﴾ هنگی دئی چ فایدهی وان کهن، ئەو خو شیییت وان [ب سالان] برین؟ ﴿۲۰۸﴾ و مه چو گوند د هیلاک نه برینه، ئە گهر [بهری هنگی] مه ئەو ناگه هدار نه کرین [و پیغه مبهه بۆ وان نه ههنا رتبن، و ژ فئی رۆژی نه ترساندین]. ﴿۲۰۹﴾ دا [هیلاک برنا وان] بیته چامه و دهرس [دا که سئی دی چاف ل وان نه کهت]، و ئەم [دئیزادانا واندا] نه یییت سته مکار بووین. ﴿۲۱۰﴾ شهیتانان ئەف قورئانه نه ئیناییه خواری [وهکی گاور دبیژن، ئەف قورئانه وهکی وان ئاخشتانه ئەویت شهیتان بۆ خیفزانکان دئینن]. ﴿۲۱۱﴾ و بۆ وان ناییت و نه دورسته، و نه شئین ژئی [فئی قورئانی بینن]. ﴿۲۱۲﴾ ب راستی ئەو [شهیتان] ژ بهیستی [یا قورئانی یان یا ملیاکه تان] د دویر ئیخستینه [ب ریکا ملیاکهت و ستیران]. ﴿۲۱۳﴾ چو په رستیان د گهل خودی نه په رتسه [و بۆ نه که هه فیشک]، ئە گهر دئی بییه ژ وان یییت ب بهر ئیزیایی دکهفن [ئانکو هه ی موحه مه د، توژ خوشفیتترین بهنده یییت منی، به لئی د گهل هندئ ژئی، ئە گهر تو په رستییه کئی دی ژ بلی من به رتسی، دئی ته ئیزاده م]. ﴿۲۱۴﴾ و [ل پیشی و ب ناشکه رای] مرووف و لیرمییت خو یییت تیزیک، ناگه هدار بکه. ﴿۲۱۵﴾ یی نه رم و قه درگر به، بۆ وان خودان باوه ریت ب دویف ته هاتین. ﴿۲۱۶﴾ و ئە گهر وان گوهی خو نه دا ته، بیژه: ب راستی ئەز یی به ریمه ژ وئی یا هوین دکهن. ﴿۲۱۷﴾ و پشتا خو، ب خودایی خودان هیز و دلوفان، گهرم بکه و گری بده. ﴿۲۱۸﴾ ئەوئ ته دبینیت، ده می تو ب تنی رادییه نفیژئی. ﴿۲۱۹﴾ و ته دبینیت، وهختی تو د گهل نفیژکه ران رادیی و دروینی. ﴿۲۲۰﴾ ب راستی هه ره ئەوه یی گوهدیر و زیده زانا. ﴿۲۲۱﴾ ئەرئ ئەز بیژمه هه وه، کا شهیتان ب سه رکندا دئینه خواری. ﴿۲۲۲﴾ ئەو ب سه ره هه زیده دره وینه کئی زیده گونه هکاردا [وهکی خیفزانکان] دئینه خواری. ﴿۲۲۳﴾ ئەو [مه خسه د شهیتان] گو هه چنیی دکهن [گوهی خو دده نه بانئ بلند، دا تشئ گولی دبن بدزن، و بۆ هه فالییت خو یییت خیفزانک بیژن، و ئەو سه د دره وان تیکه لی وئی دکهن، یا شهیتان بۆ وان دبیزیت] و باراپتر ژ وان دره وین و دره وکهن. ﴿۲۲۴﴾ و هۆز انقان [بیته نه موسلمان، و یییت گاور] مروفتیت سه ردا چۆیی، ب دویف وان دکهفن [و گوهی خو دده نه وان]. ﴿۲۲۵﴾ ما تو نابینی ئەو ده می ریک و هونه ریت دره ویدا، ل دویف سه ری خو دچن [جار دهافیز نه فئی، و جار یی دی، جار فئی بی بهختی، جار یا دی، دکهن]. ﴿۲۲۶﴾ و ب راستی ئەو وئی دبیزن، یا نا کهن. ﴿۲۲۷﴾ ژ بلی وان ئەویت باوه ری ئیناییین و کار و کریاریت راست و باش کرین، و گه له ک زکری خودی کرین و خو ب سه ر ئیخستین، پشتی سته م ل وان هاتییه کرن [ئانکو هه فاتیینه وان گاوران ئەویت هه فاتیینه موسلمانان، و ئەویت سته م کرین، دئی زانن کا ئەو دئی بۆچ دویمه هیك زقپن].

سُورَةُ نَافِلٍ

ل م ه كه هني هاتيه خوارئ (۹۳) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئيتته خواندن: (طا، سين)، و ئهف رهنگه تبيه نشانن ل سهر ئيعجازا قورئاني. ئهفه ثايه تيت قورئاني و كتيباً رونكهرن. ﴿۲﴾ راسته ربي و مزگينيه بؤ خودان باوهران. ﴿۳﴾ ئهويت بهر دوام و ب رهنگي پيدفي نفيران دكهن، و زه كاتي ددهن، و باوهره بيهابي گؤمان، باوهره ببي ب ئاخره تي دئين. ﴿۴﴾ ب راستي ئه فيت باوهره ببي ب ئاخره تي نه ئينن، مه كار و كريات و ان ييت ل بهر وان شرينكرين، و د چافيت و اندا ييت جوانكرين، و هر دئ د خرابيا خودا زهرن [ئانكو چوجا ئي دهر ناكه فن]. ﴿۵﴾ ئهفه ئهون ئهويت بؤ وان [د ديايي و ئاخره تيدا]، دژوار ترين ئيزاهي، و ئهو د ئاخره تيدا ژه ميبان خوساره ترن. ﴿۶﴾ و ب سويند تو قورئاني، ژ دهف خودايي

كاربه جه و زنده زانا، و هر دگري. ﴿۷﴾ [بيژه وان] و هختي موسايي گوتيه ههفسه را خو، ئهزي ژ دويره ئاگره كي دينم، [خو ل فيري بگرن] ئهزي دئ بؤ ههوه ئاخفته كي [ل سهر ريكي ئينم، كو ئهم ب ريكا خو بكه ئين]، يان ئي دئ بؤ ههوه بزوته كي ئي ئينم، دا [ئاگره كي بؤ خو ههله كين] هوين خو پي گهرم بكهن. ﴿۸﴾ فينجا و هختي موسا گه هشتيه دهف ئاگري، هاته گازيكرن: ئهفي ل دهف ئاگري [كو موسايه] و ييت ل دؤر ئاگري [كو مليا كه تن] پيرؤزبون [پر خيز و بهر كهت بوون]، و باك و باقزي ژهمي كنياسيان، بؤ خوداني ههمي جيهانان بيت. ﴿۹﴾ هه ي موسا ب راستي [ئهوي گازی ته دكهت، و د گهل ته دئاخفت] ئهزم، خودايي سه رده ست و كاربه جه. ﴿۱۰﴾ و دارئ خو بافئزه، فينجا و هختي موسايي دارئ خو ديتي، ب لهز و هكي تيره ماره كي خو دها فئريت و دچيت [ژ ترساندا]، رهفي و ل پشت خو نه زفري. [مه گوتئ] هه ي موسا، نه ترسه، ب راستي پيغه مبه رل دهف من ناتر سن. ﴿۱۱﴾ به لي ئهوي ستم كرى [ژ مرفان، ئهويت نه پيغه مبه ر] ئه و [ژ بهر گونه هيت خو دترسيت] پاشي توبه بكهت، شوينا خرابيي قهنجيي بكهت، ب راستي ئهز گونه هريهر و دلؤ فانم [ئهفه مزگينيه بؤ مرفان، ههر كه سي پشي گونه هي توبه بكهت، خودئ دئ توبه ياي و وهر گريت]. ﴿۱۲﴾ و دهستي خو بكه دپاخلا خودا، دهستي ته بي تيش و برسقي دئ دهر كه فيت، و ب فان نه مو عجزه يان هه ره دهف فبرعوني و مله تي وي، ب راستي ئه و مله ته كي ژ ريكا راست دهر كه فتيه. ﴿۱۳﴾ فينجا پشتي موسا ب مو عجزه ييت مه، ييت رؤن و ئاشكه رافه، هاتيه دهف وان، گوتن: ئهفه سپره به ندييه كا ئاشكه راهيه.

سُورَةُ النَمْلِ

بسم الله الرحمن الرحيم

طس تذك ايئت القرآن وكتاب ميين ﴿۱﴾ هدى وئشري لئوميين ﴿۲﴾ الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكاة وهم بالآخرة هم يوقنون ﴿۳﴾ ان الذين لا يؤمنون بالآخرة زيننا لهم أعمالهم فهم يعمهون ﴿۴﴾ اولئك الذين لهم سوء العذاب وهم في الآخرة هم الآخسون ﴿۵﴾ وانك لتلقى القرآن من لدن حكيم عليم ﴿۶﴾ إذ قال موسى لأهلي إني ألتفت أن أرسلكم منها غير أني أرى شهاب قبيس لعلكم تضطلون ﴿۷﴾ فلما جاءها لؤي أن يؤركم في النار ومن حولها وسجن الله رب العالمين ﴿۸﴾ يموتى إنه أنا الله العزيز الحكيم ﴿۹﴾ وألقى عصاك فلما رآها تهتز كأنها جان ولى مدبراً ولم يعقب بموتى لا تخف إني لأبغض لئى المرسلون ﴿۱۰﴾ إلا من ظلم فهو بذل حسناً بعد سوء فإني عفور رحيم ﴿۱۱﴾ وأدخل يدك في جيبك فخرج بيضاء من غير سوء في تسع أليت إلى فرعون وقومه ﴿۱۲﴾ إنهم كانوا أقوماً فاسقين ﴿۱۳﴾ فلما جاءتهم آيتنا مبصرة قالوا هذا سحر مبين ﴿۱۴﴾

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا
وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَأَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْتُ مَنَاطِقَ
الْطَّيْرِ وَأُوتِيتَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنِّي هَذَا الْهَوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾
وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ
يُورَعُونَ ﴿١٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادٍ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَأَيُّهَا
النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسْكِنِي لَا يَخْطُبَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي
أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَتِي وَأَنْ أَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَذْخِنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾
وَتَقَعَّدَ الطَّيْرُ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَىٰ الْهَيْدَةَ أَمْ كَانَ
مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَا أَعْدِيَّتَهُ، عَدَانَا شَدِيدًا أَوْ لَا أَذْخَرْتَهُ
أَوْ لِيَائِيَّتِي يَسْأَلُنِي مُبِينٌ ﴿٢١﴾ فَمَكَتْ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحْطْتُ بِمَا لَمْ يَحْطُ بِهِ، وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَاءٍ يُقِينُ ﴿٢٢﴾

﴿۱۴﴾ و هر چه نده ژ دل دزاین [نهفه موعجیزه نه ژ دهف خودی، و نه سحره]، به لی ژ ستم و مه زانی دره و دانان و باوهری پی نه نیان، قیجا بریتی، کا دویا هیسا خرابکاران یا چاوایه. ﴿۱۵﴾ ب سویند مه زاینه ک دابوو داوود و سوله یانی [نهو ژ زانینا زمانی باله فر و تهوالان بو]، و ههردووکان گوت: هه می په سن و سوپاسی بو خودی بن، نهو ژ قه درئی مه ههردوویان ب سهر قه درئی گهله ک ژ بهنده ییت خو ییت خودان باوهر ییخستی. ﴿۱۶﴾ و سوله یان بو ویرسی داوودی [د پیغه مه راتیسیدا]، و گوت: گه لی مرؤفان، ب راستی خودی زمانی باله فرمان یی نیشا مه دایی، و هه می تشت ییت دایینه مه [فانکو کهره میت مه زن، د گهل مه ییت هاتینه کرن]، ب راستی نهفه کهره مه کا ناشکهرایه. ﴿۱۷﴾ و بو سوله یانی، له شکهری وی ژ نهجنه و مرؤف و تهیران هاتنه کو مکران، [هندی هند گهله ک بوون، و داژیک فه نه قه تن] ریزیت پیشی دهاتنه راوهستاندن، داییت دویا هیکی بگه هنی. ﴿۱۸﴾ هتا له شکهری وی گه هشتیه نهالا میریان

[نهاله که ل شامی، گهله ک یاب میریه]، میریه کی گوت: گه لی میریان هه رنه دجهیت خو فه، سوله یان و له شکهری خو هه وه نه هه رشین، بی کو هه ست پی بکه و پی به سن. ﴿۱۹﴾ قیجا سوله یان ب ناخفتنا وی، گرنژی و که نی، و گوت: خودیو، دهستی من بگره نه ز سوپاسیا ته بکه م، ل سهر وان کهره میت ته د گهل من و دهبا ییت من کرین، و نه ز وان کار و کریاریت قه نج بکه م نهو ییت توژی رازی، و ب دلؤفانییا خو من ژ بهنده ییت خو ییت باش، حسیب بکه [یان من بیخه د گهل وان، و نافی من د گهل نافی وان دانه، و من د گهل وان د به حه شتا خو دا کو م بکه]. ﴿۲۰﴾ و سوله یانی چافی خو ل باله فرمان گیرا، و گوت: بوچی نه ز هودهودی نابینم، یان ژی نهو نه بی حازه. ﴿۲۱﴾ یان نه ز دی نیزیه کا مه زن دمه بهر وی، یان دی فه کوژم، یان ژی نهو [ژ بهر نه هاتا خو] دی نیشانه کا رو و ب هیز بو من نییت. ﴿۲۲﴾ و گهله ک پیغه نه چو [هودهود هات] گوت: نه ز ب سهر وی هه لووم یا تو ب سهر هه لنه بووی، و من سالو خه کی راست و بی گو مان ژ سه به نی، یی بو ته نیایی.

﴿۳۲﴾ ب رَاسَتِي [ل ویرئ] من دیت ژنه کئی سه رو کاتی
ل وان دکر، و چو نینه خودئی ژئی نه داییتی، وئ
ته خته کئی مه زن [یئ سه رو کاتی و میراتی] یئ هئی.
﴿۳۳﴾ من دیت وئ و مله تی وئ، شوینا بو خودئی
سوجه یئ بیهن، بو روژئی سوجه دبرن، و شه یسانی
ئهف کاری وان، بو وان یئ خه ملاندی، قیجا [شه یسانی
ب فی کاری خو] ئه و ژ پیکا راست بیئت داینه پاش،
و ئه و راسته روئ ناپن. ﴿۳۴﴾ [و شه یسانی کاری وان بو
جوانکر] دا سوجه یئ بو خودئی نه بن، ئه و خودایئ
تشتی فه شارئی [وه کی بارائی و شینکائی و نه بیئت
گهرونی] د ئه رد و ئه ساناندا ئاشکهره دکهت، و
تشتی هوین ب فه شارتن و ئاشکهرایی دکهن، دزانیت.
﴿۳۵﴾ خودئی ئه وه یئ چو بهرستی بیئت راست و
دورست ژ وی پیقه تر نهی، ئه و خودائی عهرشی
مه زنه. ﴿۳۶﴾ [سوله یانی] گۆت: دئ بهرئ خو
ده یئی کا تو راست دبیژی، یان ژئی تو دره وان دکهی.
﴿۳۷﴾ تو ئه قئ نامه یا من بیه، باقیژه بهر وان، پاشی
خوژ وان بده پاش، و برئی کا دئ چ بهر سقئ ده؟

إِنِّي وَجَدْتُ أُمَّرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا
عَرْشٌ عَظِيمٌ ۖ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَّ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ
فَهُمْ لَا يَعْتَدُونَ ۚ أَلَا يَسْجُدُونَ لِلَّهِ الَّذِي يَخْرِجُ الْحَبَّ فِي
السَّمَكِ وَالْأَرْضَ يَبْعَثُ مَا خُقِفْتُ وَمَا تَعْلُونَ ۚ اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۚ قَالَ سَنَنْظُرُ
أَصْدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۚ أَذْهَبَ يَكْنِي هَذَا
قَالَ قَالَهُ إِلَيْهِمْ تَوَلَّوْا عَنْهُمْ فَأَنْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ۚ قَالَتْ يَأْتِيهَا
الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيْكَ كِتَابٌ كَرِيمٌ ۚ إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۚ أَلَا تَعْلَمُونَ أَنِّي مُسْلِمٌ ۚ
قَالَتْ يَأْتِيهَا الْمَلَأُ أَفْتُونٌ فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَقًّا
تَشْهَدُونَ ۚ قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوا أَفْوَةٍ وَأَوْلُوا بِأَيِّ شَيْءٍ إِلَّا أَمْرُ
إِلَهِكَ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ۚ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً
أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعْرَاجَ أَهْلِهَا آذَلَةً ۚ وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ۚ
وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ۚ

سجده
الجزء
الاول
۳۸

﴿۳۸﴾ [قیجا] وه خئی هودودی، نامه ها قتیسه بهر وان و خوندکارا وان] گۆت: گهلی رو سپیان، نامه یه کا
ب قه در یابو من هاتی. ﴿۳۹﴾ ئه و ژئی ژ دهف سوله یانیسه، و یا تیدا هاتی: (بسم الله الرحمن الرحيم). ب
نافئ خودایئ دلؤفان و پر دلؤفین. ﴿۴۰﴾ و خو ل سه سه روئ من مه زن نه کن، و موسلمان و هرنه دهف
من [ئانکو موسلمان بین]. ﴿۴۱﴾ گۆت: گهلی رو سپیان در استافئ کاریدا بیژن، کا نه ز چ بکه م و ئه ز بی
هه وه چو پر یاران ناده م، هوین تیدا پشکدار و حازر نه بن. ﴿۴۲﴾ گۆتن: ئه م خودان هیز و دهسته لاتین، و
دشه راندا میز خاسین، و فهران فهرانا ته یه، برئی کا دئ چ فهران دهی [ئهم دئ فهرانا ته ب جه ئینین].
﴿۴۳﴾ گۆت: ب راستی گاغا خوندکار [ب خورتی] چۆنه د گونده کیدا، گوندی کافل و ویران دکهن، و
رویسپی و ما قویلیت وان دشکینن و ره زیل دکهن، و کاری وان هه ره ئه قیه. ﴿۴۴﴾ و ئه ز دئ دیار یه کئ بو
وان هنیرم، و دئ بهرئ خو ده می، کا ئه ویت من هنارتین دئ ب چ سه ر، زفرن [ژ نوی ئهم دئ پر یاری دین،
کا ئهم دئ چ که یین].

﴿۳۶﴾ فَيُجَا وَهَخْتَى [هنارتی] هاتینه دهف سوله یانی، [سوله یان پیغمه بهر] گۆت: هوین مالی ددهنه من [هوین ب مالی، من رازی دکهن، دا هه وه بهیلم، و دهینه که مه هه وه چو نه بیژمه هه وه]، و تشتی خودی داییه من [ژ پیغمه بهراتی و خوندکاری و که ره مان]، چیتره ژ وی تشتی یی داییه هه وه، ئەز نه ئه وم یی که یف ب دیاریان دئیت، به لی هوینن که یفا هه وه ب دیاریان دئیت. ﴿۳۷﴾ بزقره دهف وان، و بیژه وان: ئەم دئ له شکهرکی وەسا بهینه سهر وان، نه شین بهر سینگی وان بگرن، و ئەم دئ وان ره زیل و شکهستی ژ ویرئ [ژ سه به ئی] ده رتخین. ﴿۳۸﴾ [سوله یانی] گۆت: گهل رویسییان، کی ژ هه وه دئ ته ختی خوندکاریا سه به ئی، بۆ من ئینیت، بهری ئەو موسلمان بینه دهف من. ﴿۳۹﴾ عفرته کی ژ ئەجنه یان گۆت: ئەز دئ بۆ ته ئینم، هیژ تو ژ دیوانا خو نه رابوو یی، و ب راستی ئەز بۆ ئینانا ته ختی خوندکارییی، خودان شیان و ئەمینم. ﴿۴۰﴾ و ئەوی زانینه ک ژ کتیی هه ی [کونافی خودی، یی مه زن

دزانی] گۆت: ئەز دئ بۆ ته ئینم، بهری چافیت ته ژ بهر بخودانا دویر بینه وەر گێران، فئجا و هختی ل دهف خو دیتی یی داناییه، گۆت: ئەهه ژ که ره ما خودایی منه، دا من بجه ربینیت، کا ئەز دئ سوپاسیا وی که م، یان زی دئ چافقییی که م [و که ره میت وی نائینمه بهر چافیت خو]، و ئەوی چافقییی دکهت و سوپاسیی نه کهت [بلا بۆ خو دکهت] ئانکو مفایی سوپاسیی هه ر بۆ ویه، و ئەوی چافقییی دکهت و سوپاسیی نه کهت [بلا بزانی]، ب راستی خودی پاک ب سوپاسیا وی نینه، و یی بی منهت و خودان که ره مه. ﴿۴۱﴾ [سوله یانی] گۆت: ته ختی وئ، یی خوندکاریی، بگو هوړن [گو هوړینه کا وەسا بیخنه تیدا، کو نه نیاسیت]، دا بزانی کا دئ پی جه سیت، و ته ختی خو نیاست یان نه. ﴿۴۲﴾ فئجا و هختی [بهلقیس] هاتی، گۆتی: ئەری ته ختی ته یی هو سایه؟ گۆت: ههروه کی ئەهه ئەوه و [سوله یانی گۆت]: بهری بهلقیسی خودی زانی دابوو مه، و ئەم بهری وئ [بهلقیس] بۆ خودی موسلمان بووین. ﴿۴۳﴾ و ئەو په رستی وئ شوینا خودی دهرست، ئەو [ژ موسلمان بوئی و ریکا راست] دا پاش، ب راستی ئەو ژ وان بوو ییت گا ور. ﴿۴۴﴾ [سوله یانی] گۆته وئ (گۆته بهلقیسی): که ره مکه هه ره د قه سرتقه، فئجا و هختی [وئ ریکا قه سرتی] دیتی، هزر کر ئاقه کا کویره، ده لنگیت خو هه لدان [دا به ده ناف وئ ئافی]، [سوله یانی] گۆت: [ده لنگیت خو هه لئه ده] ب راستی ئەهه قه سه ره کا حولیکرییه و ژ شوبشه ییه، [فئجا و هختی بهلقیسی ئەهه زانی] گۆت: خودیو ب، ب راستی من سته م یال خو کری [وهختی من روژ په رستی]، و ئەز دگهل سوله یانی بۆ خودی، خودانی هه می جیهانان، موسلمان بووم.

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنُ قَالَ أُمِدُّوْنِي بِسَالٍ فَمَا آتَيْنَ اللَّهُ خَيْرَ مِمَّا
آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدْيِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَمَّا أَتَيْنَهُمْ
يَحْمُودٌ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهِمْ وَلَتَفْرَحَهُمْ مِنْهَا آدُلَةٌ وَهُمْ صَاحِبُونَ ﴿٣٧﴾
قَالَ يَأَيُّهَا الْمَلَأُوا أَنْفُسَكُمْ أَتَدْرِيونَ بِعَرَضٍ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَنَّكُمْ مُسَيِّبٌ
قَالَ عَفَرْتُ مَنِ الْيَمَنُ أَنَا أَيْتُكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ
وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِي أَمِينٌ ﴿٣٨﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا
أَيْتُكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرَفُكَ فَلَمَّا رَأَاهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ
قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَآتَيْنَا
شُكْرَ لِقَابِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّيَ عَذَابٌ كَرِيمٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ نَسْكُوا لَهَا
عَرِشَهَا تَنْظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤٠﴾ فَمَا
جَاءَتْ قِيلَ أَهَلِكُنَا عَرِشُكَ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِيْنَا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهَا
وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤١﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ
قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٢﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً
وَكَشَفْتُ عَنْ سَاقَيْهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ
إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾

﴿٤٥﴾ و ب سویند بۆ (سه موود)، مه برایی وان (صالح) هنارت، گۆته وان: خودی پهرتسن، فیتجا شهو بوونه دو جوین، و ههفر کییا تیک و دو کرن، و مانه پیکشه [جوینا موسلمانان، و جوینا گاوران].

﴿٤٦﴾ [(صالح) ی] گۆت: مله تی من، هوین بۆچی له زئی ل ئیزی دکه ن بهری دلوفانیی [ئانکو بۆچی هوین باوهری ئینانی گیرۆ دکه ن، شهو باوهری ئینانا دلوفانیی بۆ ههوه دئینیت، و هوین گاورییی ب پیش دئیخن، شهو گاوریا ئیزیی بۆ ههوه دئینیت]. بلا ههوه داخوازا لیۆرینی ژ خودی کرابه، دا دلوفانی ب ههوه هاتبایه برن [و هوین نه هاتبانه ئیزادان].

﴿٤٧﴾ و گۆتن [هه ی] (صالح): ئەم بی وه غه ریا خوژ ته و ییت دگه ل ته دبیین [چونکی پستی تو هاتی، نه خوشی ل دو یف تیک ییت ب سه ری مه دئین] [(صالح) پیغمبر] گۆت: [بزان] ب راستی هه ر خوشی و نه خوشیه کا بگه هیته هه وه ژ خودیه [به لی باراپتر ژ وان نوزان کو هه ر نه خوشیه کا ب سه ری وان به ییت یان هاتبیت، ژ گونه هیت وانه و نه

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فِئْقَانٍ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالْأَسْبَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَدَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا أَطِيعُوا يَا بَنِي إِدْرِسَ وَمِمَّنْ مَعَكَ قَالَ طَائِفَةٌ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ بَيْعَةٌ زَاهِقَةٌ يَفْسُدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يُشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مُكْرِهِمْ أَنَّا دَمَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾ فَكَانَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَوَلَمْ يُدْعُوا إِلَىٰ مَا ظَلَمْتُمْ أَلَيْسَ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَاتَّبَعْنَا الَّذِينَ آمَنُوا أَفْئِدَتَهُمْ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٣﴾ أَلَيْسَ لِكُلِّ قَوْمٍ نَبِيٌّ قَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ لَتَأْتُوا شَهِوةً مِّنْ دُونِهَا فَسَاءَ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّجْتَهِلُونَ ﴿٥٤﴾

ژ (صالح) ییه، به لی هوین مله ته کن، ب قی چه ندی [ب هاتنا خوشی و نه خوشی یان] دئینه جهرباندن.

﴿٤٨﴾ و د بارژیدا [د بارژری حیجر دا] نه هه کس [ژ کو ریت کهنکه نه یان] هه بوون، خرابی دئه ریدا دکر و باشی نه دکر. ﴿٤٩﴾ بۆ تیکدو سویند خوارن، و گۆتن: ب شهف ئەم دئ ب سه ر (صالح) ی و مالا ویدا گرین [و دئ کوژین، و که سی های ژ نه]، پاشی دئ بیژینه سه میانی وی [بی خوینا وی دخوازیت]، مه کوشتنا مروقی ته نه دیتییه، و مه ئاگه ه ژ نه، و ئەم راست دبیزین [و دره وان ناکه یین]. ﴿٥٠﴾ و وان [بۆ کوشتنا] (صالح) ی، و ییت دگه ل [نه خشه و پیلان گێران و خودی بهر سینگی وان گرت، بیی وان های ژ خو هه بیت. ﴿٥١﴾ فیتجا برینی، کا دو ییا هیکا نه خشه یی وان بوو چ؟! مه شهو و مله تی وان، هه می پیکشه فه براندن. ﴿٥٢﴾ و ئەفه خانیه ییت وان، کافل و فالانه ژ بهر سته ما وان کری، ب راستی ئەفه به لگه و نیشانه کا ئاشکه رابه، بۆ وان ئەو ییت دزانن. ﴿٥٣﴾ و ئەو ییت باوه ری ئیناییین و باریزکارییا خودی دکر، مه رزگار کرن. ﴿٥٤﴾ و بیژه وان: و مخته ی (لوو ط) پیغمبر ژ ی گۆتیه مله تی خو، نه ری هوین قی کار ی پویج و زیده کریت ل بهر چافان دکه ن، و هوین دزانن بی پویج و کریته؟. ﴿٥٥﴾ نه ری چاوا هوین ژ حیزاتییا خو تالوقه تی زه لامان دبن، شوینا ژنان؟! به لی هوین مله ته کی ساویلکه و نه فامان [لهو هوین هۆ دکه ن].

الجزء
العشرون

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ آلَ
لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنْفُسٌ يَظَاهَرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا
عَلَيْهِمْ مَطَرًا قَسِيمًا مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْخِطَابُ لِلَّهِ
وَسَلَّمَ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ أَصْطَفَى اللَّهُ خَيْرًا مِمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾
أَمَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ
تُشْبِهُوا شَجَرَهَا أَلَمْ يَكُنْ مَعَهُ اللَّهُ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعِدُونَ ﴿٦٠﴾
مَنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خَلْقَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ
لَهَا رَوْبًا وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا أَلَمْ يَكُنْ مَعَهُ اللَّهُ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرِّ إِذَا
دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُ لَكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ
أَلَمْ يَكُنْ مَعَهُ اللَّهُ قَلِيلًا مَا تَدْعُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَنْ يَهْدِيكُمْ فِي
ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُزِيلُ الرِّيحَ يُمْسِرُ بَرِّتَ يَدَيِ
رَحْمَتِهِ أَلَمْ يَكُنْ مَعَهُ اللَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

﴿٥٦﴾ فَيُجَا مَلَهْتِي وَي جَو بهر سَف نه بوو، ژ وئی
پتفه تر نه بیت، گو تن: بنه مالا (لوو ط) ی ژ گوندی
خو دهر یخن، ب راستی شه خو پاقر ددانن.
﴿٥٧﴾ فَيُجَا مه شه و مرقفیت وی [تهو یت باوهری
ثینابین] رزگار کرن، ژ بلی ژنا وی، مه شه دا د گهل
وان شهو یت د ناف ئیز اییدا مایین. ﴿٥٨﴾ و مه بارانه ک
ب سهر واندا باراند [بارانا، بهر یت سوتی]، فَيُجَا
بارانا وان، شهو یت هاتینه ناگه هدار کرن [و فایده بو خو
ژی نه کرین] بیسه باران بوو. ﴿٥٩﴾ [هه ی موحه مه د]
بیژه: حمه د و سوباسی بو خودی [ل سهر که ره میت
وی، و نه هیلانا مله تیت گاور ژ بهر ی و یقه]، و سلا ف
ل سهر بهنده بیت وی، شهو یت وی هلبزار تین [کو
پیغه مبهرن]. شهر ی خودی و په رستنا وی چیتره، یان
ژی هه فیشکیت هوین چی دکهن و په رستنا وان. ۹۰!
﴿٦٠﴾ شهر ی شهو یت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک
چیترن، یان شهو ی شهرد و شهسان چیکرین و باران
بو هه وه ژ عه وران باراندی. ۹۱! فَيُجَا مه باخچه بیت
دلغه کهر و جوان پی شینکرن، هه وه نه دشیا دارو بار ی

وان شین بکهن [ته گهر مه بو هه وه شین نه کربابه]، شهر ی په رستییه کی دی د گهل خودییه [هتا هوین بهر یسن
یان ژ ی چیکرن و دان ی ب بالغه لی بدهن] نه خیر و هسانینه، بهلی شه و مله ته کن، هه فبه ران بو خودی چی
دکهن، و بهر ی خو ژ هه قیسی و هرد گپرن. ﴿٦١﴾ شهر ی شهو یت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی
شهو ی شهرد بو هه وه ل سهر ناوایی هیک ی راستکری و بو ژینی خو شکری، و ر و یبار یت ثافی ئیخستینه تیدا،
و چیا بو کرینه سنگ، دانه هه ژیت، و نا فیر دانا یینه د نا فبه را ههردو دهر یایاندا [دانا فا شرین و سویر (شور)
تیکه لی ئیک نه بن]؟ شهر ی په رستییه کی دی د گهل خودی هه یه [هتا شهو، وی بهر یسن، یان ژ ی خودی
ب تنی شه هه دایینه]؟ [نه خیر.. شهو بی هه فیشکه، و چو په رستی د گهل نینن]، بهلی بارا پتر ژ وان نوزانن.
﴿٦٢﴾ شهر ی شهو یت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی شهو ی بهر سفا ته نگافی ددهت، گا فا
هه وارا خو دگه هینیتی، یان ژ ی نه خو شیی [ل سهر وان] رادکته و دده ته ناله کی، و هه وه دکته و پر سی ت
شهردی [ب نه هیلانا هنده ک مله تیت بهر ی هه وه]. ۹۲! شهر ی په رستییه کی دی د گهل خودی هه یه [کو هوین
بهر یسن، یان ژ ی خودی ب تنیه، شه قی دکته]؟ و هوین کی م کهرم و نیعمه تیت خودی، دئینه بیرا خو.
﴿٦٣﴾ شهر ی شهو یت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی شهو ی هه وه د تاریستانا دیمی و دهر یاییدا
راسته ری دکته، و بهر ی په هه تا خو [ئانکو بارانی] مزگینی دهنی ریت. ۹۳! شهر ی په رستییه کی دی د گهل
خودی هه یه [کو هوین بهر یسن، یان ژ ی خودی ب تنیه فی کاری دکته]؟ خودی بلند تر و پاقر تره ژ وی
شرکا، شه و دکهن.

أَمَّنْ يَدُ الْخَلْقِ ثُمَّ يُعِيدُهُمْ وَيَرْفَعُهُمْ إِلَى السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 أَوَّلَهُ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَآؤُنَا بُرْهَتُكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٦﴾ قُلْ
 لَا يَعْلَمُونَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ
 أَيَّانَ يَبْعَثُونَ ﴿٦٧﴾ قُلْ أَدْرَاكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي
 شَكٍّ مِنْهَا بَلْ هُمْ عَنْهَا مُخْمَاطُونَ ﴿٦٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا
 كُنَّا تُرَابًا وَآبَاؤُنَا أَتَيْنَا لِمُحَرِّجُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا هَٰذَا
 نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ إِنَّ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧٠﴾
 قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٧١﴾
 وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَلٰٓئِلِ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٢﴾
 وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧٣﴾ قُلْ عَسَىٰ
 أَنْ يَكُونَ رَدْفٌ لَّكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٤﴾ وَإِنْ رَكَدْتُمْ
 لَنُدْفِقَنَّ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِنْ
 رَكَدْتُمْ لَنُبْعَثَنَّهُمْ لِيَصْلَحْنَ مِنْهُمْ وَمَا مِنْ عَلِيَّةٍ
 فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ
 يُقَضُّ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٧﴾

﴿٦٦﴾ ئەررى ئەۋىت ھەۋە بۆ خودى كرىنە ھەفېشك چىترن، يان زى ئەۋى جارائىكى دەست ب چىكرنى دكەت، پاشى [پشتى مرنى] ساخ دكەتەفە، و رزقى ھەۋە ژ ئەرد و ئەسمانان ددەت...! ئەررى پەرستىيەكى دى دگەل خودى ھەيە [ھەتا ھوين بپەرسن، و بۆ خودى بگەنە ھەفېشك]. [ھەي موحەمەد] بئزە: نیشان و بەلگەيا خۆيىنن، ئەگەر ھوين راست دېئون [كو خودى ھەفېشكەكى ھەي]. ﴿٦٧﴾ بئزە: كەس د ئەرد و ئەسماناندا، ژ بلى خودى، تشتى فەشارتى و نەديار نوزانیت، و كەس نوزانیت كەنگى دى ژ گورپان رابنەفە. ﴿٦٨﴾ ھەمى ئەگەر ریت زانینا وان ب ھاتنا قىامەتى، ھەر چەندە ھەنە زى، كەفتن و نەمان [ھند نیشان و بەلگەيىت بەرچاف ھەنە، پى بزائن، ب راستى قىامەت ھەر دى ئیت] بەلى [دگەل ھندى زى] ئەو ب ھاتنا قىامەتى ب گومانن، بەلكى ئەو زى (ژ دېتتا نیشان و بەلگەيىت قىامەتى، و يىت وان بگەھىنە ھەقىقى) د كۆرنە. ﴿٦٩﴾ و ئەۋىت گاوربويىن، گۆتن: ئەررى ئەگەر [پشتى مرنى] ئەم

و باب و باپىریت خۆ بوويىنە ئاخ، ئەررى جارەكادى، دى ژ گورپان رابنەفە؟. ﴿٦٨﴾ ب سويند بەرى نوکە زى، سۆز و پەيمان بۆ مە و باب و باپىریت مە، ب قى چەندى ھاتبۇنە دان [ئەگەر ۋەسابايە، دا باب و باپىریت مە، ژ گورپان رابنەفە]، ب راستى ئەفە [ئەف پەيانە] ژ چىرۆك و چىشانۆكىت بەرى پېفەتر نېنە. ﴿٦٩﴾ [ھەي موحەمەد] بئزە وان: د ئەردیدا بگەرن، پاشى برېنى، كا دويا ھىكا گونەھكاران بووچ؟. ﴿٧٠﴾ [ھەي موحەمەد] ب خەم نەكەفەل سەر [نەباۋەرى ئىنانا] وان، و تەنگاف نەبە ژ بەر پىلان و ئوبىنىت، ئەو دگېرن [خودى دى تە پارىزىت، و دى ھارىكارىيا تە كەت]. ﴿٧١﴾ و دېئون: ژفان و پەيانا ھوين مە ب ئىزايا وى دترسىنن، كا كەنگى دى ئیت، ئەگەر ھوين راست دېئون. ﴿٧٢﴾ بئزە: دېت ھندەك ژ وى [ئىزايا] ئەوا ھوين لەزى لى دكەن، گەلەك يا ئىزىكى ھەۋە بېت [ۋەھە ھەنگىفیت]. ﴿٧٣﴾ و ب راستى خودايى تە، خودان كەرەمەل سەر مرقۇشان، بەلى باراپتر ژ وان نە د شوكوردان. ﴿٧٤﴾ و ب راستى خودايى تە، دزانیت كاچ دسىنگى خودا دقەشېرن، و كاچ ئاشكەرا دكەن. ﴿٧٥﴾ و چوىى فەشارتى و نەديار د ئەرد و ئەسماناندا نېنە، ئەگەر ددەپى پاراستىدا نەبىت [ژ وان تىستان: ئەو ئىزايا ئەو لەزى لى دكەن، يا دەستىشان كرىيە، قىجا چاۋا ئەو لەزى لى دكەن؟]. ﴿٧٦﴾ ب راستى ئەف قورئانە، پرانىيا تشتى ئسرائىلى تىدا ژىك جودا، بۆ وان [ئسرائىلىيان] فەگېریت و ئاشكەرا دكەت، [ۋەكى جودابوونا وان دكار عىسايدا].

وَأَنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَىٰ الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمِعُ الْقُتْلَىٰ ۚ إِذَا قُلُوا مَدِيرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَدَى الْعُمَىٰ عَنْ صَلَاتِهِمْ ۖ إِنَّهُ سَمِعَ ۖ وَلَا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَخْسِفُ مِنْ كُلِّ آمَةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَلِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ وَقَالَ أَكَدَّبْتُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تَحْطُوا بِهَا عُلَمَاءُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَظْفَرُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا آلَآلَ لَيْسَ كُنُوفِهِمُ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَقَرَّبَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ ۖ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلُّ أَتَوَةٍ ذَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ كَمُزْمَرٍ مِّنَ السَّحَابِ ۚ صُغَعَ اللَّهُ الَّذِي أَنْفَخَ فِي سُوقِ آلِهَةٍ ۖ خَبِيرًا بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

﴿۷۷﴾ و ب راستی ئەف قورئانە، راستەریسی و دلوغانییه بو خودان باوەران. ﴿۷۸﴾ ب راستی خودایی تە، دئی ب برباریت خو حوکی دانابەرە وانداکەت [ل سەر تشتی ئەو تیدا ژیک جودا]، و هەر ئەو یی سەردەست و زی دەزانە، ﴿۷۹﴾ فێجا تو پشەتا خو ب خودی گەرم بکە، ب راستی تو یی ل سەر هەقییا ناشکەرە. ﴿۸۰﴾ ب راستی تو مرییان [گاوریت دلی وان ژ هەقیی تارێ بووی]، و کەرەن [تەوێت گو هیئت وان ژ هێستنا هەقیی گرتی]، نەشی وەلی بکە، گول گازیی بین، ئەگەر وان پشەتا خو دا هەقیی. ﴿۸۱﴾ و تو نەشی ئەوێت کۆرە، ژ بەرزەبوون و گوڕی ابوونا تیدا، فەگێری و راستەری بکە، ب تێ ئەو نەبن ئەوێت باوەری ب قورئانا مەئینین، تو دشی وەلی بکە گولی بین، نئ هەر ئەو ئەوێت خو سپارێتە خودی. ﴿۸۲﴾ ئەگەر قیامەت [و ئەفا ئایەتان ژئ دگۆت، ژ هاتنا قیامەتی و ترس و سەهما وئ] تیریکی وان بوو، ئەم دئی بو وان گیانەوەرەکی ژ ئەردی دەرتێخین، دگەل وان باخفیت [و بیژیت]: ب راستی مرۆشان باوەرییە کا موکوم نەبوو کو ئەم دئی دەرکەفین [وەک نیشانەک ژ نیشانیت مەزنا تیبیا خودی].

﴿۸۳﴾ و پۆژا ئەم ژ هەر ملەتەکی کۆمەک، ژ وان ئەوێت تایت و نیشانیت مە درەو دانایین [و باوەری یی نەئینایین] کۆم دکەین [کو پۆژا قیامەتییه]، فێجا ئەوێت بەراهیکی دێنە پراوەستاندن، داییت دوپاھیکی بگەهینی، و ببنە ئیک ریز. ﴿۸۴﴾ گافا دێنە مەیدانا حەشری [و جەهی حسابی]، خودی دئی بیژتە وان: هەوە نیشان و ئایەتیت مە درەو دانان، بیی هوین تشتەکی ژئ بزائەن، و ئەو چ بوو هەوە دکر [ئەو چ بوو هوین ژفی پۆژی دایینە پاش، و وەل هەوە کری، هوین درەو بدانن]. ﴿۸۵﴾ و ئیزال سەر وان پیدقی بوو، ژ بەر سەما وان کری، فێجا ناخشتن ژ وان ناییت [چونکی وان چو هەجەت نین، بو خو بگرن]. ﴿۸۶﴾ مانایین مە شەف یا دایییە وان، داتیدا بگەهەسن، و مە پۆژ یا پۆنکری [دا کاروباریت خو تیدا ب رێشە ببەن]، ب راستی ئەفە [شەف کرە جەهی فەهسینی، و پۆنکرا پۆژی] چامە و نیشانن، بو وان ئەوێت باوەریی دینن. ﴿۸۷﴾ و پۆژا پەل بوقی دێنە دان، هنگی ئەوێت دەرەو ئەسەلاندەهین، هەمی دئی ترسن، ژ بلی وان ئەوێت خودی نەقیایی بترسن [ئەو ژئ شەهید و پیغەمبەرن]، و هەمی مەلویل و رەزێل دئی تێنە دەف خودی. ﴿۸۸﴾ [وئ پۆژی کو پۆژا قیامەتییه] دئی چایان بینی، یا ژ تەفە د پراوەستانە، و ئەو ب خو کا چاواوەور دچن، و سەدا دچن، ئەفە چیکرنا خودییه، ئەوئ هەمی تشت موکوم و بنەجە چیکری، و خودی ناگەهەر وئ هەیه یا هوین دکەن.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِمَّا وَهُوَ فِي رَجْعِ يَوْمٍ ذِيْ اَمْنٍ ﴿٨٩﴾
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكَيْتٌ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا
مَا كَسَبَتْ اَعْمَلُوا ﴿٩٠﴾ اِنَّمَا اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي
حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٩١﴾
وَاَنْ اَتْلُوَ الْقُرْآنَ فَمَنْ اُحْتَدَىٰ فَاِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ
وَمَنْ صَلَّ فَقُلْ اِنَّمَا اَنَا مِنَ الْمُنذِرِيْنَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ
سُبْحَانَ اَيَّتِهٖ فَتَعْرُوفُهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾

سُورَةُ الْقَصَصِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

طَسَّرَ ﴿٩٤﴾ تِلْكَ اَيُّهَا الْكِتٰبُ الْمُبِيْن ﴿٩٥﴾ تَتْلُوْا عَلٰیكَ
مِنْ نَّبَاِ مُوسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٩٦﴾ اِنَّ
فِرْعَوْنَ عَلٰى فِى الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلًا لِّهَا شِيْعًا يَّسْتَضِعُّ
طَافِقَةً مِنْهُمْ بِذِيْعِ اِبْنَاهُمْ وَيَسْتَخِيْ نِسَاءَهُمْ اِنَّهُمْ كَانُوْا
مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٩٧﴾ وَتُرِيْدُ اَنْ تَمُنَّ عَلَى الَّذِيْنَ اَسْتَضَعُّوْا
فِى الْاَرْضِ وَتَجْعَلَهُمْ اَيْمَةً وَتَجْعَلَهُمُ الزَّوْجِيْنَ ﴿٩٨﴾

﴿٨٩﴾ [وئی پڑھائی] هه چیی بیتی خیر هه بن، دئی گه هیته خیره کا چیتر [خودئی دهه قات دئی دهئی]، وئهور ترس و سههما وئی پڑھائی تیمنن. ﴿٩٠﴾ و ههر که سئی بیت، و کار و کریاریت وی ههمی گونه هه بن، یان هه قال و هه فیشک بۆ خودئی چیکربن، دئی سهروسهر که فته د دۆره هیدا [دهر گه هفانیت دۆره هی دئی بیتئی]، هوین نائینه جزا کرن ب وئی نه بیت با هه وه دکر. ﴿٩١﴾ [ههی موحه مه د بیتزه] ب راستی فه رمانا من یا هاتییه کرن، کوئهر خودایی فی باژیری ب تنی بهر یسم، ئه و باژیری خودئی ب یز و رویمه ت بیخستی و تیمنکری، و ههمی تشت [دگهل فی باژیری] یی وییه، وئهری من یی هاتییه کرن. ئهل بهر ئهری وی پاره ستم، و ژ خوشپارتیان بم. ﴿٩٢﴾ و [ئهری من یی هاتییه کرن] ئهل قورئانی [بۆ هه وه] بخوینم [دا هه وه بی بتر سینم، و داخواز که مه گوهدارییا خودئی]، فئجا ههر که سئی راسته پئی بیت، ب راستی بۆ خۆ ب تنی دئی راسته پئی بیت، و ههر که سئی گوهر ابیت [زیانی ل خۆ دکته]، فئجا بیتزه:

ئهل بهس ژ ئاگه هدار که رانم [یال سهر خۆ من گه هانده هه وه، و چویی دی ژ بی فی]، ل سهر من نینه]. ﴿٩٣﴾ و بیتزه: جهمد و سوپاسی ههمی بۆ خودئی، نیزیك دئی ثایهت و نیشانیت [ل سهر دهسته لا تداریا] خۆ نیشا هه وه دهت، فئجا هوین دئی نیاسن و زانن، و خودایی ته ژ تشتی هوین دکهن، نهیی بی ئاگه هه.

سُورَةُ قَصَصِ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (٨٨) ثایهته

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿١﴾ هؤسا دئیته خواندن (طا، سین، میم)، [بۆ رافه کرنا فان رهنگه تپان بزفره سهری سؤره تا به قهره]. ﴿٢﴾ ئه فه ثایه تیت کتیب (قورئانا) پۆنکهرن. ﴿٣﴾ ئهم بۆ وان ئه ویت باوهری ب قورئانی ههی، سالوخی مووسایی و فیرعهونی وهکی چییووی، ب وهحی بۆ ته دهتیرین. ﴿٤﴾ ب راستی فیرعهونی، ل سهر ئهر دئی مسری، زیده خۆ مهز نکر، و زورداری ژ قامی ده ر بیخست، و خهلکی وئ کر نه دهسته که دهسته که و ژیکفه کرن، و کۆمه که وان [کوئسرائیلینه] ته په سه ر کرن، کوریت وان دکوشتن، و کچیت وان [بۆ خدامینیا خۆ] دهیلان، ب راستی ئه و ژ خرابان بوو. ﴿٥﴾ و مه دفتت که ره می دگهل وان بکهین ئه ویت د مسریدا هاتییه ته په سه ر کرن، کوئسرائیلینه [و وان ژ زوردارییا فیرعهونی رزگار بکهین]، و وان بکهینه پیشی و جهی چافلیکرنی، و وان بکهینه وئرس [ل مسری].

﴿٦٦﴾ و ئەوان د ئەردیدا بتهجهه بکهین [و تیدا دهستهه لاتدار بکهین]، و تشتی فیرعهون و هامان و لهشکهری و ان ژئی دترسیان [مهخسه ده مانا ملک و دهستهه لاتداریسا وان]، نیشا فیرعهون و هامان و لهشکهری و ان ههردوویان، ژ ئیسرا ئیلیان، بدهین. ﴿٦٧﴾ و [وهختی موسا بووی] مه ئیلهام بو دهیکا موسایی هنارت کو شیرى بده موسایی، و ئەگەر توژی ترسیای [بیته کوشتن ههروهکی هه می کوریت ئیسرا ئیلیان دئینه کوشتن]، قیجا وی [بکه ده سندوقه کیدا و] باقیژه درو باریدا [د نیلیدا] و نه ترسه [ناخه ندقیت] و ب خه مه نه که شه، ب راستی دئی ئهوی بو ته زفرینه شه، و دئی وی کهینه پیغه مههر. ﴿٨٠﴾ قیجا مالا فیرعهونی ئه و ژ ئافئ ئینادر، دا [بو وان وهکی کوربه کی لی بیت، و بیته پڑناهییا چافیت وان، به لی دویمایی] بو وان بیته نه یار و کوفان، ب راستی فیرعهون و هامان و لهشکهری وان، هه می بیت گونه کار بوون. ﴿٩١﴾ و ژنا فیرعهونی [وهختی موسا دیتی، که ته دلی وئی] گوت: [ئهف بچویه که دئی بو من و ته بیته جهی که یف و دلخوشیی، نه کوژن، به لکی ب کیر مه بیت، یان ژئی بکهینه کورپی خو، و ئه و نوزانن] هیلاک وان دئی ل سهر دهستی وی بیت، و دئی بو وان بیته نه یار و کوفان. ﴿٩٠﴾ و چو هزرل سهر دلی دهیکا موسایی نه ما [ژ موسایی پیغه تر، کاج ب سهری هات] نیریک بوو دا ئاشکه راکهت [کو موسا کورپی ویه]، ئەگەر مه دلی وئی موکوم نه کربایه و ب هیز نه ئیخستبایه [ب وئی ئیلهاما مه داییی، کو فیرعهون کورپی وئی ناکوژیت، و جاره کا دی دئی کورپی وئی بو زفرینه شه]، دا بیته ژ وان ئه ویت خودان باوهر [و باوهری ب ژفانا خودی هه ی]. ﴿٩١﴾ و گوته خویشکا وی: ل دویف هه ره [کا دئی چ لی ئیت]، [خویشکا وی ئه و] ژ دویره دیت، و وان نه دزانی ئه و خویشکا ویه [ل دویف دئیت]. ﴿٩٢﴾ و مه نه هیلا ئه و شیرئی چو دایینان بخوت، به ری ئه م وی بزفرینه دهف دهیکا وی، [ئینا خویشکا وی] گوت: [پشتی زانی ئه و پی ل دایینه کی دگهرن] ئه ری ئه ز ماله کی نیشا هه وه بدهم، وی بو هه وه خودان بکهت و سهره گو هییی لی بکهت، و وان خیرا وی بقییت و بو دلبیش بن. ﴿٩٣﴾ قیجا مه ئه و زفرانده شه دهف دهیکا وی، دا چافیت وئی پی رۆن بین، و دا ب خه مه نه که فیت، و دا بزانیست کو ب راستی فەرمانا خودی یا راسته و یا ب جهی خویه، به لی باراپتر ژ مروشان فی نوزانن.

وَمَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيْ فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيْهِ فَإِذَا خِفْتُ عَلَيْهِ فَإَلْقِيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا رَاوُوهٗ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوْهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٧﴾ فَلَمَّا قُتِلَ فِرْعَوْنُ لَمَسَ كُوفُ لَّهُمْ عَذَابًا وَحَرًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٦٨﴾ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِيْ وَلَوْلَا لَا تَقْتُلُوْهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ وَأَصْبَحَ قُوَادُّ الْمُرْسَلِيْنَ فِرْعَانُ كَاذِبٌ لِّئَيْدِيْ يَهُ لَوْلَا أَنْ رَّزَقْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لَمَّا كَانَتْ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٠﴾ وَقَالَتِ لِأَخِيَّتِيْهِ فُضِيْهَةٌ قَضَرْتُ بِهٖ عَنْ جَنْبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٧١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُوْنَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُونَ ﴿٧٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَيْهَا بِهٖ فَكَفَرَتْ بِهَا وَلَا تُحْزَنْ وَلَتَعْلَمَنَّ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَكُنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٣﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَآمَسَ وَاتَّيَنَهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نُخَوِّرُ
الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينٍ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَةِ هَذَا وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ
فَاسْتَعَاذَ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَرَهُ
مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ
مُبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ
هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنَّمَا أَتَمَمْتُ عَلَيْكَ فَنًا أَكُونُ
ظَاهِرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا
الَّذِي اسْتَصْرَفَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِفُهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغَوِيٌّ
مُبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْطَلِقَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ
يَمُوسَى أَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ بِمَا نَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْ نَبْذُلَ
إِلَّا أَنْ نَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ بِمَا
نَعْبُدُ إِلَّا أَنْ تَصْلِحَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ مِنَ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَى قَالَ يُمُوسَى
إِنَّ الْأَمْلَأَ بِأَمْوَالِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِلَى لَكَ مِنَ النَّصِيحِينَ ﴿٢٠﴾
فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

﴿۱۴﴾ و وهختی [مووسا] گه هشتیبه کاملانا خو
[ژ نه قلی و هیزئی]، مه پیغه مبه راتی و زانین دایی، و
هوسا ئهم قه نجیکاران خه لات دکه یمن. ﴿۱۵﴾ و بیی
کو خه لکئی بازیری [مسرئ] پی بحه سیت، چو
ناف بازیری، فیجا دیت دو زه لام تیدا ب شهرن،
ئه فه ژمله تی ویه وئه فی دی ژ دژمنی ویه، فیجا
ئه فی ژمله تی وی هه وارا خو گه هاندئ، و داخواز
ژی کر هاریکاریا وی بکعت ل سهر دژمنی وی،
ئینا موسایی کوله ک دانایی کوشت، گۆت: ئه فه ژ
کاری شه یتانییه [شه یتانی ب من دا کرن]، ب راستی
ئه و دژمنه کی گومر اهرئ ناشکهرایه. ﴿۱۶﴾ گۆت:
خودپوو، ب راستی من سته م ل خو کر [ب کوشتنا فی
مروقی، و ب فی کریارا شه یتانی ب من داییه کرن]،
فیجا ل من نه گره و گونه هیت من ژئ بیه، فیجا
خودئ گونه هیت وی ژئ برن، و ئه وه گونه ه ژیه
و دلوفان. ﴿۱۷﴾ و گۆت: خودپوو، ژ بهر وی کهره ما
ته دگه ل من کری [کو ته هه زی ب هیز ئیخستیم]،
ئه ز چوجا نابمه پشته فان و هاریکار بو گونه هکاران.

﴿۱۸﴾ فیجا ب ترس ما دناف بازیریدا، و زیره فانی ل خو دکر [دترسیا نه خو شیهه ک ب سهری بیت ژ بهر
کوشتنا وی مروقی فیره ونی]، دیت ئه وی دو هی هاریکاری ژئ خواستی، [جاره کا دی] یی هه وارا خو
دگه هینیتی، موسایی گۆتی: ب راستی تو گومر ایه کی ناشکهرایی. ﴿۱۹﴾ فیجا وهختی موسایی فیایی ئه وی
دژمنی هه دوو کان (ئه وی قوبی) ب هیز بگریت، ئه وی ئسرائیلی [هزر کر موسا دی وی گریت و کوژیت،
ژ بهر هندئ ترسیا و] گۆت: ته دقیت تو من ژئ بکوژی، هه ره وکی دو هی ته ئیک کوشتی، ته دقیت
[ب فی کاری خو] بییه ژ بهر ده سیت خوینرژ دهر دیدا، و ته نه قیت توژ وان بی بیت قه نجیی دکهن.
﴿۲۰﴾ زه لامه ک [ژ فیره و نیان ژ حه ز ژیکه ریت وی] ژ دویا هییا بازیری ب له ز هاته دهف موسایی، و
گۆت: هه ی موسا، ب راستی مه ز نیت بازیری ییت کوم بوو یمن، و یی ته کیری دکهن دا ته بکوژن،
فیجا [ژ بازیری] دهر که شه، ب راستی من خیرا ته دقیت. ﴿۲۱﴾ فیجا موسا ب ترس ژ بازیری دهر که فت،
و زیره فانی ل خو دکر [نه کو تشته ک ب سهری بیت] گۆت: خودپوو، من ژمله تی سته مکار رزگار بکه.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ
الطَّبَعِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ
النَّاسِ يَسْفُوتُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ أَفْرَاقَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ
مَآخِظُكُمْ فَأَلَّتْ لَأَنْتَسِقَى حَقًّا يُصْدِرُ الرِّعَاءَ وَأُبُونَا
سَمِيعٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّي إِنِّي لَمَّا أَتَيْتُكَ إِنِّي مِنْ خَيْرِ فَصِيرٍ ﴿٢٤﴾ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا
تَذْشِي عَلَى أَسْتَحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ ابْنِي يَدْعُوكَ لِیَجْزِيكَ
أَجْرًا مَّا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ
لَا تَحْزَنْ حَوَّتْ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا
يَتَأْتِي أَسْتَفْجِرُهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَجَارَ الْقَوَى الْأَمِينُ ﴿٢٦﴾
قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ بِكَ بِإِحْدَى ابْنَتِي هَتَيْنِ عَلَى أَنْ
تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حِجَجٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرَ أَفْهَمِنْ عِنْدِكَ
وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَمْلِكَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَلِكَ بَنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَةَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

﴿٢٢﴾ فَيَجَا وَهَتَي [موساي] بهري خو دايبه
ملي [باريري] مهديهني، گوت: من هيشيه خودايي
من بهري من بدهته ريكا راست [وري ل بهر من
بهري نه ييت]. ﴿٢٣﴾ فَيَجَا وَهَتَي هاتيه سهر ئافا
مهديهني، كومهكا مروشان ل سهر ئافي ديتن، بهري
خو ئاف ددان، و ژوان پيدا [يان د بن واندا] دوژن
دبتن بهري خو ددانه پاش و فه دگيران [دا نه چيته
ئاف يي خه لكى، ئينا دلي موساي ماب وانقه]،
گوت: ههوه خير، بوجي هوين بهري خو ددانه
پاش! وان [هردويان] گوت: بابي مه پيره ميره كي
ب ئاف سالفه چوييه [ومه ژوي يقه تر كس نينه
بو مه يته بهر بهري، و ژنه چاري هم ييت هاتينه
بهري..] و هم بهري خو ئاف نادهين، ههتا شقان
همه بهري مه بهري خو ئاف نه دهن و نه بين.
﴿٢٤﴾ ئينا [موساي] بهري وان بو وان ئافدا، باشي
پشتا خو داوان، و چو بن سيهر، فَيَجَا [بو خو]
گوت: خوديوو، ب راستي ههر كهره ما تو د گهل
من بكهي، ئهزي يي ههوجهمه [و ئهزي يي برسيمه].

﴿٢٥﴾ [باشي] ئيك ژوان هردو ژنان ب شهرمفه هاته دهف [موساي] و گوت: بابي من داخوازا ته
دكهت، دا ههقي ئافدانا ته بو مه كري، بدهته ته، فَيَجَا وَهَتَي موسا هاتيه دهف، و چيروكا خو بو فه گيرايي
[بابي وان كچان]، گوت: نه ترسه، تو ژملهتي سته مكار قورتال بووي. ﴿٢٦﴾ ئيكي ژوان هردو كچان،
گوت: باب ب شقاني بگه، ب راستي يي ژهمميان چيرتو ب شقاني بگري، تهوه يي ب هير و نه مين.
﴿٢٧﴾ [بابي كچان گوته موساي]: من دقيت ئيك ژهردو كچيت خو ل ته مار بكهم، ب شهرت تو
ههشت سالان شقانيا من بكهي، ژخو ته گهر تو تمامكهي و بكهيه دهه، تهفه قهنجيه كه ژدهف ته، من
نه قيت نه زهمهتي بو ته چيكهم [كو تو بكهيه دهه سال]، و ته گهر خودي حهركهت، دي من ژمروقيت
باش بيني. ﴿٢٨﴾ [موساي] گوت: تهفه پهيانه (قهوله) دناقهرا من و ته دا، و كيشك ژهردو وهختان من
ب جه ئينا، [ههشت سال يان دهه سال] زيده ژمن نايته خواستن و چول سهر من نينه، و خودي شاهده
ل سهر ئهفا هم ديترين.

الْمَرْثِ

﴿٢٩﴾ فَيَجَا كَاثَا مَوَسَايَ وَهَخْتَى خَوْب دَوِيَاهِي
 ثِيَايِي وَ مَالَا خَوْبِرِي، [ب شَهَف] نَاكَرَهَك ل رَهَخِي
 [رَاسَتِي يِي چِيَايِي (طَوور)] دِيَت، [ثِيَا] كَوْتَه
 مَالَا خَوْب: ل فَيْرِي رَاوَه سَتَن، هَزِي نَاكَرَه كِي ژ دَوِيَر
 دِيَنِم [هَز دِي چِم به رِي خَو دِه مِي]، به لَكِي هَز
 بَو هَوَه نَاخَقْتَنَه كِي [كُو رِي كِي فَي بَكَه فَيَن] يَان
 بَزُو تَكَه كِي نَاكَرِي يِنِم، دَا هَوِيَن خَو بِي كِه رَم بَكَه ن.
 ﴿٣٠﴾ وَ وَهَخْتَى هَاثِيَه دَهَف [نَاكَرِي]، ژ رَهَخِي رَاسَتِي
 يِي نِهَالِي، ژ وِي جَهِي پِيرُوژ ژ دَارِي، هَا تَه كَا زِي كَرَن:
 هَه ي مَوَسَا، ب رَاسَتِي هَز خَو دِيَمَه، خَو دَانِي هَه ي
 جِيَهَانَان. ﴿٣١﴾ وَ دَارِي خَو بَا فِيرَه، فَيَجَا وَ هَخْتَى دِيَتِي
 وَ هَكِي تِيرَه مَارِي ب لَهز وَ سَفَك دِچِيَت، ژ تَر سَا ن رَهَفِي
 وَ ل خَو نَه زَفَرِي، [خَو دِي] كَوْت: هَه ي مَوَسَا، بَزَفَرَه
 وَ نَه تَر سَه، تَوژ وَ نِي يِيَت تِيَمَن. ﴿٣٢﴾ وَ دِه سَتِي خَو
 بَكَه دِيَا خَلَا خَو دَا، دِه سَتِي تَه بِي نَه سَاخِي وَ بِي تِيَش،
 دِي سَهِي وَ سِيَس (بِرَسَقِي) دَه رَكَه فَيَت [هَه رَچَه نَدَه
 دِه سَتِي وِي يِي رَهَش هَسَمَهَر بَو] هَه شَه دُو نِي شَان وَ
 مَوَعِجِيَزَه نَه ژ دَهَف خَو دَا يِي تَه بَو فِيرَه وَ نِي وَ مَلَه تِي
 وِي [ژ كَه نَكَه نَه وَ مَه زَن وَ دَوِي فَچُو يِيَت وِي]، ب رَاسَتِي هَو مَلَه تَه كِي ژ رِي دَه رَكَه فَيَنَه. ﴿٣٣﴾ [مَوَسَايِي]
 كَوْت: خَو دِيُوژ، ب رَاسَتِي مَن تِيَكِي ژ وَ نَا كَو شَتِي، فَيَجَا هَز دَتَر سَم مَن بَكُوژَن [وَ تَو لَا خَو فَه كَه ن].
 ﴿٣٤﴾ وَ هَارَوُونِي بَرَا يِي مَن ژ مَن ب هَز مَان تَرَه، فَيَجَا دَكَل مَن فَرِي كَه هَارِي كَار وَ پَشْتَه ثَان، كُو مَن رَاسَت
 دَه رِي خِيَت، هَز دَتَر سَم هَو مَن دَر هَوِيَن دَانَن. ﴿٣٥﴾ خَو دِي كَوْت: هَم دِي پَشْتَا تَه ب بَرَا يِي تَه قَا يِم كَه يَن،
 وَ هَارِي كَارِيَا تَه كَه يَن، وَ هَم دِي ب نِي شَان وَ مَوَعِجِيَزَه يِيَت خَو دِه سَتَه لَا تِي دِه يَن هَه وَ ه، فَيَجَا هَو نَه شِيَن
 نِيرِي كِي هَه وَ ه بِيَن ژ بَهَر وَ نَا ثَا يَهَت وَ مَوَعِجِيَزَه يِيَت مَه دَا يَن هَه وَ ه، هَوِيَن وَ يِيَت ب دَوِيَف هَه وَ ه دَكَه فَن،
 دِي سَه رَكَه فَن [نَه هَو].

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾
وَقَالَ مُوسَى رِيتَ أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾
وَقَالَ فِرْعَوْنُ إِنِّي إِنَّمَا مَلَأْتُ لَكُمْ مِنْ آلِهِ غَبْرًى فَأَوْفَدَنِي بِهَمِّمْ عَلَى الظَّالِمِينَ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أُطْلِعَ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٨﴾
وَأَسْتَكْبِرُ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ إِلَهًا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَاُنظُرْ كَيْفَ كُنْتَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾
وَجَعَلْنَاهُمْ أَسْمَكةً يَذْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّعَالَمٍ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

﴿۳۶﴾ فَيَجَا وَهَتَيَّ مُوسَا ب نيشان و ثابته و موعجزه يبيّن مه يبيّن ئاشكهر ا بؤ وان [فيرعه ونى و كوما وى و مله تى وى] هاتى، گوتن: ئەفە [ئەفان تو دكهى، دارى دكهيه مار، و دهستى خو سبى ژ پاخلا خو دهر دئىخى] ژ سحره كا چيكرى پيڤه تر نينه، و مه ئەفە ژ باب و با پيريت خو يبيّن به رى، نه بهيستيه. ﴿۳۷﴾ موساىي گوت: ب راستى خودايى من چيتر دزانيت كا كى ب راسته ريسى ژ دهف خودى هاتيه، و كا دويهاهيا خيى و سه ركه فتنى يا كيه، ب راستى خودى سته مكاران سه رفه راز ناكهت. ﴿۳۸﴾ فيرعه ونى گوت: گهلى مه زن و ما قويلان، ژ بلى خو، ئەز چو خودايان بؤ هوه و نه ناييم [ئانكوژ بلى من، هوه چو به رستى نينن]، فَيَجَا هاما نو، تو بؤ من ئاگرى بده بن هه ريسى [ئانكو تابو و كان چيكه]، و قه سه ركا بلند بؤ من ئافاكه، ئەز بچمه سه ربانى وئى، به لكى خودايى موساىي بينيم، و ب راستى ل دهف من ئەو ژ دره وينانه. ﴿۳۹﴾ و ب نه هه قى وى [فيرعه ونى] و له شكه رى وى د ئه ردئى مسريدا خو

مه زن كرن، و هزركرن ئەو ب بال مه فە ناز قرن. ﴿۴۰﴾ فَيَجَا مه ئەو و له شكه رى وى گرتن، و هافيتنه د ده ربا ييدا [و مه هه مى خه مند قاندين، و كه س ژى نه ما]، فَيَجَا به رى خو بدئى كا دويهاهيا سته مكاران، يا چاوا بوو؟ ﴿۴۱﴾ و مه ئەو [د دنيا ييدا] كرنه سه ريت گاوريسى [چا فل وان بيته كرن]، و اخه لكى [بؤ ئاگرى گازى دكهن، و رۆژا قيامه تى هاريكار بيا وان ناقيته كرن. ﴿۴۲﴾ و دقئى دنيا ييدا مه له عنهت [و دوير كه فتن ژ دلؤفانيسا خودى] ب دويى وان ئيخست [ژ خودى و مليا كهت و باوه ريداران]، و رۆژا قيامه تى ژى، ئەو ژ وانن ئەو ييت ژ دلؤفانيسا خودى دوير ئيخستى. ﴿۴۳﴾ ب سويند مه كتيب [ته ورات] دا موساىي، پشتى مه مله تيت چهر خيت بؤرى د هيلاك برين [وهكى مله تى نوح و عاد و سه موود] و فيرعه ون و مله تى وى، دا [ئەو كتيب] بؤ مرو فان بيته رونا هيا دلان [كو هه قيسى پى بينن] و ريكا راسته ريسى و دلؤفانىي، دا بؤ خو شير هتان ژى و هه رگرن.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا كُنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَابِتًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحِمْنَا مَن زَيْدَكَ لِنُنْذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٨﴾ وَلَوْلَا أَن نُّصِيبَهُمْ مُّصِيبَةً بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنُتَّبِعَ آيَاتِكَ وَتَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا مِثْلَ الْبُرُوقِ مُوسَىٰ قَالَ أَسْحَرَانِ تَطَهَّرُوا قَالُوا إِنَّا بِكَ لَكَاظِمُونَ ﴿٥٠﴾ قُلْ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَعْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبَعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥١﴾ فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ بَعْدَ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

﴿٤٦﴾ و [هه ی موحه مه د] وهختی ئەم دگەل مووسایى ئاخفتین [و مه پیغه مبه راتی داییی، و هنارتیه دهف فیره و نى و مله تی وی] تول رهختی رۆژنا قایى چیاى (طوور) نه بووی، و تونه یى حازر بووی [وهختی مه وهحی بۆ مووسایى ئیناییه خواری]. ﴿٤٧﴾ به لى مه چهند ملهت و چهند دهست، پشتی مووسایى [ههتا گه هشتیه ته] دان و ئینان، فیتجا وهخت ب سهر وانقه چۆ [و دهرفهت ل سهر وان درێژ بوو، شه ریهت و ئە حکام گوهارتن، و کاروباریت دینی ژ بیرکرن، و ئەمری خودی هاته هیلان و په یانا وی دانه پشت خو، فیتجا مه تو هنارتی، دا کاروباریت دینی نوری بکه ی].، و تویی ئاکنجی زی نه بووی دناف خه لکی مه دیه نیدا [دا سهراتییا مووسایى و شوعه یی و ههردو کجیت شوعه یی بزانی]، دا ئایه تیت مه [د راستا واندا] بۆ خه لکی مه که هه ی بخوینی، به لى مه تو هنارتی پیغه مبه ر [و مه ئەف سهراتییه بۆ ته دیارکرن، و ئە گهر ژ بهر هندى نه بایه کو تو پیغه مبه ری، ته سالوخت وان نه دزانین]. ﴿٤٨﴾ و تو ب رەخ چیاى (طوور) ژیفه

نه بووی، وهختی مه گازی کرییه مووسایى [و مه ئاخفتی] به لى خودایى ته ژ دلۆفانییا خو [وهحی بۆ ته هنارت، و بۆ ته گۆت]: [دا مله ته کی هشیار و ئاگه هدار بکه ی] [ئانکو دا بۆ وان بییه پیغه مبه ر]، کو به ری ته چو پیغه مبه ر بۆ وان نه اتبوون، وان ئاگه هدار بکه ن و دال خو بزچرن. ﴿٤٧﴾ و ئە گهر ژ بهر هندى نه بایه، وهختی به لایه ک ژ بهر کار و کریاریت وان دهاته سه ری وان، بیژن: خودیو، دى بلا ته پیغه مبه ر هک بۆ مه هنار تبايه، دا ئەم ژى ل دویف نیشان و ئایه تیت ته هاتباينه [و ئە فه نه هاتبايه سه ری مه]، و ئەم بوو بایسینه ژ خودان باوه ران [مه تو پیغه مبه ر نه دهنارتی، چونکی ئە گهر مه ئەو به ری هنارتا ته ئیزا دابانه، دا بیژن ئە فه ژ کهنگی و هه پیغه مبه ر بۆ مه نه هاتینه، بلا خودی پیغه مبه ر هک بۆ مه هنار تبايه، دا مه ژى گوھى خو دابایى و باوه ری پى ئینابايه، فیتجا دا وان ئەف هه جه ته نه مینیت، مه تو هنارتی پیغه مبه ر]. ﴿٤٨﴾ فیتجا وهختی هه قى ژ دهف مه، بۆ [خه لکی مه که هه ی] هاتی [کو هاتنا پیغه مبه ریه ب فئ قورئانی]. گۆتن: بلا تشتی بۆ مووسایى هاتی [ژ موعجیزه یان] بۆ وی زی هاتبايه، ئەرى ما وان [ئەو پت وهکی وان] به ری نوکه، ئەوا پى مووسا پى هاتی دره و نه دانا، و گۆتن: [ته ورات و قورئان] دو سحرن، پشته فانییا ئیکدو دکەن [ل سهر دره وى بۆ ئیکدو دبنه شاهد]، و گۆتن: مه باوه ری ب هه ردو وکان نینه. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ئە گهر هوین راست دیژن [کو ئەف هه ردو کتیه و هسانن وهکی هوین دیژن]، کا هوین کتیه کى ژ دهف خودی بینن، ژ ئان هه ردو کتیا [ته ورات و قورئانی] یا راسته رپتر بیت، دا ئەز بگرم ول دویف بچم. ﴿٥٠﴾ و ئە گهر وان به رسقا ته نه دا [و نه شیان کتیه کا ژ قورئانی و ته وراتی راسته رپتر، ژ دهف خودی بینن، یان ژى ل دویف ته نه هاتن و باوه ری ب ته و قورئانا بۆ ته هاتی نه ئینان]، فیتجا بزانه ئەو بهس ییت ل دویف هه وادلوازییا خو دچن [و وان چو به لگه و نیشان نین]، و ماکی ژ وی ریه رزه تر و گۆمراتره یی ب دویف دلخوازییا خو بکه فیت، بى کو وی راسته رپکر نه ک ژ دهف خودی هه بیت، ب راستی خودی مله تی سته مکار [ئه وى ب دویف هه وایى سه ری خو دکه فیت] راسته رپى ناکهت.

الجزء

«وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ
ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُنْزِلُ
عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَأَمَّا بِهِ ءِتَهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا ءَإِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ
مُتَّبِعِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَبَدَرُوا
بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا
الْقَوْلَ اغْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا اَعْمَلُنَا وَلَكُمْ اَعْمَلُكُمْ سَلَمٌ
عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾
وَقَالُوا إِن تَبِيعَ الْهُدَى مَعَكَ تَتَحَدَّثُ مِنْ أَزْوَاجٍ أُولَئِكَ
يُمَكِّنُ لَهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُخْجِئُ إِلَيْهِ تَسْمُرُكُمْ كُلُّ شَيْءٍ وَزَقَا
مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَوَاهِلُكُمْ ءَامِنٌ
قَرِيبٌ بَطْرَتِ مِعْشَرَتُهَا فَلَئِكَ مَسَدُكُمْ لَمْ تَشْكَنْ مِنْ
بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كُنَّا رُبُّكَ
مُهِلِكَ الْفَرَى حَتَّى يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
ءَايَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْفَرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

﴿٥١﴾ و ب سویند مه ئایه تیت قورئانی ئافهین ئافهین
و ل دویف ئیک، بۆ وان هنارتن [ئانکو مه ئه حکامیت
قورئانی بۆ قورهیشیان ل دویف ئیک هنارتن]،
دا بۆ خو شیرهان ژئی وهریگر، و ل خو بزقین.
﴿٥٢﴾ ئه ویت بهری قئی قورئانی مه کتیب دایینی
[مه خسه د پی جوهی و فهله، ئه ویت موسلمان
بووین]، ئه و باوهریی ب قئی قورئانی دئین.
﴿٥٣﴾ و وهختی [ئهف قورئانه] بۆ وان دئیه خواندن،
دبیژن مه باوهری پی ئینا، ب راستی ئه فه هه قیه
ژ نک خودایی مه، ب راستی بهری وی ژئی [بهری
قورئان بیته خواری]، ئه د موسلمان بووین [و مه
باوهری هه بوو دئ پیغه مبه ره ک تیت، و قورئان دئ
بۆ ئیه خواری]. ﴿٥٤﴾ ئه فه دوجا دئ خه لاتی خو
وهریگر [ئانکو خیرا وان دوقات دئ ئیه نفیسین]
ژ بهر سه برا وان کیشایی، و ژ بهر باشییا ئه و شوینا
خراییی دکهن، و خرایسیا ئه و ب باشی دده نه پاش،
و ژ بهر وان خیر و سه ده قیه بیت ژ وی تشتی ددهن،
ئهوئی مه داییه وان. ﴿٥٥﴾ و ده می وان گول قسه و

گوئیت سه قهت و شکهستی دییت [ژ گاوران]، پشته خو ددهنی و دبیزن: ئه م ل سه ر ریکا خو و هوین ل
سه ر ریکا خو، پشت راست بن ئه م بهر سفا هه وه نادهین و ل هه وه نازقینین، و مه نه قیت تیکه لیا نه زانان
بکهین. ﴿٥٦﴾ و تو نه شی ئه وئی ته بقیث راسته پئی بکهی، به لی خودیه یی بقیث راسته پئی دکهت، و ئه و
چنیر دزانیث کا کی دئ باوهریی ئینیت، و کا بهری کئی ل ریکا راسته. ﴿٥٧﴾ و [موشرکیث مه که هی] گوئن:
ئه گهر ئه م بیینه سه ر دینی ته [هه ی موحه مه د]، ئه م دئ ژ ئه ردئ خو بیینه ده ر ئیخستن [ئانکو عه ره ب هه می
دئ نه یاره تیا مه کهن، و ل سه ر مه کوم بن، و مه هیژا بهر سینگر تئا وان نینه]، ما مه ئه و د حه ره مه کا ئیمندا
بنه جه نه کربون [ئه و د گاور، که سی زیده گا فئ ل سه ر وان نه دکر، فئجا چاوا ئه گهر موسلمان بوون ژ خو
دترسن، زیده گا فئ ل سه ر وان بیته کرن]، و ژ که ره ما مه، فیقییی هه می جهان و هه می تشتان دئیتی، به لی
بارا برت ژ وان قئی نوزانن [کو ئیمنکرن و په یدابوونا فیقییی هه می جهان ل ویرئ، وی جهی هشک و بی دار
و ده رامهت، که ره مه که ژ دهف خودئ]. ﴿٥٨﴾ و گه له ک گوند، مه قیرکرن ل سه ر پی خو چۆبوون و به تران
بیوون، و سوپاسییا خودئ نه دکرن ل سه ر که ره مییت وی، فئجا ئه فه مالیت وانن [کاقلن]، پشتی وان ئافا
نه بووینه و که س لی خو جه نه بووینه، ب ریباری نه بیت [ئه گهر جاره کی ریشنگ و ریبار تیرا چۆبن، و بیتا
خو لی فه دابن]، و ئه م بیوینه ویرسیت وان [که س ژ وان و دوینده ها وان نه مابوون]. ﴿٥٩﴾ و خودایی ته
چو گوندان د هیلاک نابهت، بهری پیغه مبه ره کی بهنریته ناف، نشان و ئایه تیت مه ب سه ر واندا بخوینیت
[وان هشیار بکهت، و ریکا راست بۆ وان دیار بکهت]، و مه چو گوند د هیلاک نه برینه، ئه گهر خه لکی وان
ب خو پی سته مکار نه بیت.

وَمَا أَوْقَعْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَصَنَعَ الْحَيَوةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا وَمَا عِنْدَ
 اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا
 فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 مِنَ الْمُخْضَرِّينَ ﴿٦٦﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِي
 الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ قَوْلٍ مِمَّا رَبَّنَا
 هَمَزَ الْأَذْنُ غَوْنًا وَغَوْنًا مِمَّا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا كُنَّا لِنُؤْتِيَنَا الْإِنْسَانَ إِلَّا عَهْدًا
 مَّا كُنَّا لِنُؤْتِيَنَا الْإِنْسَانَ إِلَّا عَهْدًا ﴿٦٩﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ
 يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهِتَدُونَ ﴿٧٠﴾
 وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧١﴾ فَعَمِيَّتْ
 عَلَيْهِمُ الْأَنْبِيَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ
 وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَغَسَّيْنَا أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٧٣﴾
 وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ
 اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٧٤﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
 صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٥﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ
 الْحُكْمُ فِي الْأَوَّلِ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٦﴾

﴿٦٥﴾ و هه ر تشته کی خودی داییه هه وه، خه مل و متایی دنیا ییه، و یی ل ده ف خودی چیره و پتر دمنیت، ما هوین تینا گه هن [یی مایی چیره، ژ یی پویچ دیت]؟ ﴿٦٦﴾ نه ری نه وی مه ژ ده ف خو، په بیان ب به حه شتی دایی کی کو هه ر دی گه هیتی، وه کی و ییه یی مه ب متایی ژ یانا دنیا یی که یفخوش کری [نه وی ب کول و کوفان و زوی دچیت، و نه مینیت]، پاشی روژا قیامه تی نه وی دی ژ وان بیت، نه وی ت د دوزمه هیدا دیننه به ره ه فکرن؟ ﴿٦٧﴾ و روژا خودی گازی وان دکه ت، و دبیژیت: کا هه ف شکیت هه وه ژ دره و بو من چی دکرن ل کیه نه [هاریکاریا هه وه بکه ن]؟ ﴿٦٨﴾ و نه وی ت هیژایی گه ف و ئی زایا مه بووین، گو تن: خودی وو نه وی ت مه د سهر دابرین نه فنه، کا نه م چاوا د سهر دا چو بووین، مه نه وی ژ و ه سا د سهر دابرین [ب دلی وان، نه ب کو ته کی]، قیجا نه م ژ وان ییت به رینه، وان نه م نه به رستین [نه و ب دویف دلخوازیا خو که قیبون]. ﴿٦٩﴾ و روژا [خودی] دبیژیت: کا گازی وان هه ف شکان بکه ن، ییت هه وه

بو خودی چیرین [کا دی فایده ی هه وه کهن، و به رفانییه کی ژ هه وه کهن]، قیجا گازی وان دکه ن به لی به رسقا وان ناده ن، قیجا وه ختی هه می ئی زایی و دوزمه ی دینن [هنگی ژ دل، په شیان دین و دبیژن]: خوژی نه م د دنیا ییدا ژ راسته ری و خودان باوه ران باینه. ﴿٦٥﴾ و روژا [خودی] گازی وان دکه ت، و دبیژیت: هه وه چاوا به رسقا پیغه مبه ران دا؟. ﴿٦٦﴾ وی روژی هه جه ت و به رسف ل به ر وان به رزه دین [و نوزانن دی چ بیژن]، و پسیا ر ئیکدو ری نا که ن [تیک تشته کی ژ ئیکی بگریت، یان تشته کی بو بیژیت، چونکی که سی چو هه جه ت نینن]. ﴿٦٧﴾ به لی هه چیی توبه بکه ت و باوه ری یی بینیت، و کار و کریارت باش بکه ت، نه ف دی د سهر فه راز بن. ﴿٦٨﴾ و خودایی ته، چ بقیت وی چی دکه ت، و وی دهه لبژارت، هه لبژارتن شو لی و ییه، نه یی وان ه [نه ف ثایه ته د راستا وی چه ندیدا هاته خوار، و ه ختی قوره شیان گو تی: بلا نه ف قورثانه بو تیک ژ هه ردو ماقویلیت مه که ه ی و تانیفی هاتبا یه خوار، یان وه ختی جو هیان گو تی: به س نه گه ر جبرائیل نه بایه یی وه حییی بو موحه مده دی دینیت، نه م دا باوه ری یی پی نینن]، و ب راستی خودی یی پاک و پاقره ژ وی شرکا نه و دکهن. ﴿٦٩﴾ و کا نه و چ دلی خو دا فه دشیرن، یان زی ناشکه را دکهن، خودایی ته پی دزانی ت. ﴿٧٠﴾ و نه وه خودایی تا ک و ته نیا، چو به رستی ییت راست و دورست ژ وی پیقه تر نینن، و حه مد و سوباسی د دنیا یی و تاخره تیدا هه ر بو و ییه، و حو کم د ناقه را بنده یاندا هه ری یی و ییه، و زرینا هه وه هه ر ب بال و یقه یه .

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضْيَاءٍ أَوْ لَيْلٍ تَسْمَعُونَ ﴿٦١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٦٢﴾ وَبَيْنَ ذَٰلِكَ أَنْ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٤﴾ وَنَرَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاهُنَا بُرْهَانُكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْترُونَ ﴿٦٥﴾ إِنْ قَرُّونَ كَلِمَ مِنْ قَوْلِ مُوسَىٰ فَبِعَىٰ عَلَيْهِمْ وَأَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُتُوبِ مَا أَنْ مَقَابِلَهُ لَتَنُوءَ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٦٦﴾ وَاتَّبَعَ فِيمَاءَ اتَّكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَتَّبِعِ الْقَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٧﴾

﴿٦١﴾ [هه ی موحهده] بیژنه [وان]: کا بیژنه من نه گهر خودی هه تا پوژا قیامه تی، بهرده وامل هه وه بکته شهف [و بی قه برین درپژ بکته] کیژ بهرستی [ژ نه ویت هوین دهر یسن] ههیه ژ بلی خودی بشیت، بو هه وه پونا هییه کی بینیت؟! فیجا ما هوین گو هیت خو فمناکه، تی بگه هن. ﴿٦٢﴾ بیژنه: کا بیژنه من نه گهر خودی هه تا پوژا قیامه تی، بهرده وامل هه وه بکته پوژ، کیژ بهرستی ژ بلی خودی ههیه، بشیت بو هه وه شهفه کی بینیت، هوین تیدا فه هه سن؟! فیجا ما هوین د بی چافن، نابینن. ﴿٦٣﴾ و ژ دلوقانییا خو شهف و پوژ ییت بو هه وه دایین، دا د شهفیدا فه هه سن، و دا د پوژیدا ژ رزقی وی بخوازن [تیدا شول بکه ن]، و دا هوین سوپاسییا خودایی خو بکه ن. ﴿٦٤﴾ و پوژا [خودی] گازی وان دکته، و دبیزیت: کا هه فیشکیت هه وه ژ دره و بو من چی دکرن، ل کیفه نه [بلا هاریکارییا هه وه بکه ن]. ﴿٦٥﴾ و پوژا هم ژ ناف هه ر مله ته کی شاهد کی دهر دتیخین [دا شاده ییسی ل سهر کریاریت وان بده ت،

نه و ژ ییغه مبه ری وان ب خو به] و دبیزنه وان [موشرکان]: کا بهلگه و نیشانیت خو بینن [کو هه فیشک من ییت هه ین]، هنگی دی زانن خودی تیکه، و یی بی هه فال و هه فیشکه، و نه و هزر و ته خمینا وان دکر [ئانکو مه هدهر و بهر ه فانییا بوتان]، ل وان بهر زه بو [و نه ما]. ﴿٦٦﴾ ب راستی قاروون ژ مله تی مووسایی بوو، فیجا خو مه زن کر ل سهر سهری مله تی خو، و سته م ل وان کر، و مه هند گه نجخانه دابوونی، هه تا پارکنا کلیلیت وان ژی، بو ده سته که کا ب هیژا زه لاما ن یا گران بوو، و هختی مله تی وی [نه ویت باوهری ئینیین] گو تیی: د سهر دا نه چه و به تران نه به، ب راستی خودی حه ژ به ترانان ناکه ت. ﴿٦٧﴾ و ب وی تشتی خودی دابییه ته، ئاخره تی بخوازه، و بارا خو ژ دنیایی ژی ژ بیر نه که، و کا چاوا خودی قه نجی دگه ل ته کرییه، تو ژی و هه سا قه نجیی [دگه ل بهنده ییت وی] بکه، و د ئهر دیدال دویف خراییی نه گهره، ب راستی خودی حه ژ خراییکه ران ناکه ت.

﴿۷۸﴾ قاروونی گوت: ب راستی [ئهف زهنگینییه، و ئهف ماله] من ب زانیما خوئی پهیداگری، ما وی نه دزانی کوب راستی خودی بهری وی، گه له ک مله تیت ژ وی ب هیزتر و تیرمالتر، ییت د هیلک برین؟! و پسیرا گونه هکاران ژ گونه هیئت وان نایته کرن [هه جه ته کی بو خو بگرن، بو هه جه تی پسیر ژ وان نایته کرن، هه که وه کی دی پسیر ب خو هه ریا هه ی، خودی دبیژیت: ﴿قَوْرَبِكَ لِنَسَلْنَهُمْ أَجْمَعِينَ﴾].

﴿۷۹﴾ قیجا [جاره کی] قاروون ب خه مل و که شخه یییا خو شه، دهر که شه ناف مله تی خو، ئه ویت گه له ک جه ژ زیانا دنیا یی دکه ن، گوتن: خوژی ئه و تشتی خودی داییه قاروونی، دابایه مه زی [ئانکو خوژی ئه م زی وه کی وی زهنگین بباینه]، ب راستی ئه و خودان شه نسه کی مه زنه. ﴿۸۰﴾ و ئه ویت تیگه هشتی گوتن: وهی بو هه وه، خه لاتی خودی بو وان ئه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت باش کرین چیتره [ژ دنیا یی هه میی، نه به س ژ ئه فا خودی داییه قاروونی]، و که س ناگه هیته فی خه لاتی [بان

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۖ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِن قُرُونٍ مِّنْ هَؤُلَاءِ مِنهُ قَوْمٌ وَكَثَرٌ مِّمَّا جَمَعْتَ وَلَا تَسْأَلُ عَنْ دُونِهِمْ لَمَّا جُرِمُوا ۖ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بَلِّغْنَا مِنَّا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُرُونُ إِنَّهُمْ لَذَو حَظٍّ عَظِيمٍ ۖ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ فَلَمَّا وَلَّىٰكَ قَوْمٌ أَنَّهُ خَيْرٌ لِّمَن ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الضَّالِّينَ ۖ فَخَسَفْنَا بِهٖ وَبَدَارَهُ ۖ وَالْأَرْضُ قَمَازٌ لَّهُ ۖ مِن فِتْنَةٍ يَّبْصُرُونَهُ ۖ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ ۖ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّوْا مَكَانَهُم بِآلَامٍ يُقُولُونَ وَيَكَذَّبُ اللَّهُ بِسُطِّ الرَّزْقِ لَمَن يَسْأَلْهُ مِن عِبَادِهِ وَيَقْدِرْ لَوْلَا أَن مَّنَ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بَنَّا وَيَكْلَهُ لَاقِيلٌ ۖ الْكَافِرُونَ ۖ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۖ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا ۖ وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۖ

بو که سی هه لئا که فیت بگه هیتی]، ئه و نه بن ییت سه برکیش [ل سه ر عیبا ده تان، و هیلانا دلخوازیان].

﴿۸۱﴾ قیجا مه ئه و [مه خسه د قاروون] ب مال و خانیشه، د ئه ر دیدا بره خوار، و وی چو ده سته ک نه بوون، غه یری خودی، هاریکاریا وی بکه ن، و ئه و ب خوژی نه دشیا هاریکاریا خو بکه ت. ﴿۸۲﴾ و ئه ویت دو ه ی خوژی دخواست، شوینا قاروونی بانه [ئه فرۆ] یی دبیژن: ئاخ! [ئه و چ خوژی بوو، مه خواستی] هۆ سانه خودی بو هه ر بنده یی بقییت ژ بنده ییت خو، رزقی وی به ر فره ه و کیم دکه ت [ئانکو دان و نه دانا رزقی، ب قه دریقه نه یا گریدا ییه]، و ئه گه ر خودی که ره م د گه ل مه نه کربایه، دا مه زی د ئه ر دیدا به ت، [قیجا په شیان بوون، و گوتن: هه چکو گاور سه ره ره از نابن. ﴿۸۳﴾ ئه فا ته به یسی، و سالو خا وی بو ته هاتی ژ یانا ئاخ ره تییه، ئه م دی دهینه وان ئه ویت نه مه ز ناتی و نه سته م د ئه ر دیدا دقت، نه زی خرابی، و دو یه ایکا باش هه ر یا پاریز کارانه. ﴿۸۴﴾ هه ر که سی ییت و خیره ک هه بیست، ژ وی خیری چیتره دی بو هه بیست، و هه ر که سی ییت و گونه هه ک هه بیست، ئه ویت گونه هه کرین ب وان گونه هیئت وان کرین پیقه تر نایته جزا کرن.

﴿۸۵﴾ ۱۰۰۰ قورئان بۆ ته ئېناييه خوار، و ل سهر ته واجب كرى [بخوينى و كار پى بكهى، و بگههينى] جارهكا دى دى ته زفرينتهه مهكههئى [يان پشتى مرنى جارهكا دى دى ته ساخكهت بۆ قيامهتئى، دا پسپارا ته ل سهر قورئانئى بيتهكرن] بيژه: خودايى من [ژ من وهوه] جيتراسته ريكريان دنياست [و دزانيت كى پتر هيژايى خه لاييه]، و كا كى د گومر ابييه كا ناشكهرادايه [ئەز يان هوين]؟ ﴿۸۶﴾ ۱۰۰۰ و تو نه ل هيشيى بووى، ئەف قورئانه ب وهى بۆ ته بيته خوار، بهلى دلوفانيهك بوو ژ خودايى ته، فيجا بۆ گاواران نه به پشتهفان [ئانكو دهقه رسيى بۆ وان نهكه]. ﴿۸۷﴾ ۱۰۰۰ بلا نهو [گاوار و موشر] ته ژ جهئنان و كار پيكريان قورئانئى نه دهنه پاش، پشتى بۆ ته هاتيه خوارى، و بۆ ريكا خودايى خو گازى خهلكى بكه، و نه به ژ وان ييت هفالف و ههفشكان بۆ چى دكه. ﴿۸۸﴾ ۱۰۰۰ و چو په رستييان د گهل خودى نه به رتسه، چو په رستييت راست و دورست نين، ئەو نهبيت، و ههمى تشت دى چن و نامين، ئەو نهبيت، ژيكهكرن و حوكم د نافيهر ا بهندهيت ويدا يى وييه، و هوين همر دى ب بال ويقه زفرن.

إِنَّ الَّذِي قَرِئَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَيْهِ مَعَادٍ قُلْ رَبِّیْ أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ ضَلَالٍ مُّبِينٌ ۖ وَمَا كُنْتُ نَزْجُوًّا أَنْ يُفْلِحَ إِلَيْكَ الْكَتَبُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ۚ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلَتْ إِلَيْكَ وَأَنْذِرْ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۚ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَنْكَبُوتِ ۝ أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۖ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ۚ ۝ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْفُتُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۚ مَنْ كَانَتْ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۚ ۝ وَمَنْ جَاهِدْ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۝

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ

ل مهكههئى هاتيه خوارى (۶۹) ئايه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿۱﴾ ۱۰۰۰ هوسا دئيه خواندن (ئهلف، لام، ميم) ل دور رافهكرنا فان تپان، بزفره دهستپيكا سورته به قهره. ﴿۲﴾ ۱۰۰۰ ئەزى ما مروف ل وئى هزرينه، گاغا گوتن: مه باوهرى [ب خودى] ئينا [دى ئينه هيلان، و تهزيهت ناگههته وان]، و نايتنه جهرپاندن و ئمتيحانكرن [ب گهلهك رهنگيت جهرپاندن و ئمتيحانان]. ﴿۳﴾ ۱۰۰۰ و ب سويند نهويت بهرى وان [ژ ناگريت پيغه مهران]، مه [ب ههمى رهنگيت نه خو شيان] جهرپاندن [و فان زى، مادم ئەو ديبژن مه باوهرى ئينا، و خو ژ خودان باوهران ددانن، دى وان ب نه خو شيان جهرپنين]، دا خودى نهويت راست [د گوتنا خو يا بوريدا: (مه باوهرى ئينا)] ژ نهويت درهوين، ناشكهر ا بكهت [و ديار بكهت كا كى يى راسته، وهختى ديبژيت مه باوهرى ئينا، و كا كى درهوان دكهت؟]. ﴿۴﴾ ۱۰۰۰ يان زى نهويت كيرايىت خراب كرين [نهويت چو بويتى نه دهنه گونههئى، و گونههل دهف وان چونه]، وئى هزرى دكهن تهم نه شين وان ئيزا بدهين، و ئەو دى ژ ئيزايا مه رهفن، پيسه هزره ئەو دكهن [وهختى ئەو وئى هزرى دكهن، كو ئەو دى ژ ئيزايا خودى قورتال بن]. ﴿۵﴾ ۱۰۰۰ و همر كهسى هيغيا خهلاتى خودى هئى [يان زى ژ حسابا وى بترسيت، يان زى ژ ديتنا وى بترسيت]، [بلا كارهكى باش بكهت و چو ههفشكان بۆ خودى چى نهكهت]، ب راستى وهختى خودى بۆ قيامهتئى و حسابى دهستيشانكرى، همر دى ئيت [فيجا بلا بۆ وئى روژى بكن]، و خودى ب خو گوهديره [بۆ ههر تشهكى بهندهيت وى ديبژن]، و زنده زانايه [بۆ ههر تشهكى]. ﴿۶﴾ ۱۰۰۰ و همر كهسى جهادى [دگهل خو، يان د گهل شهتاني، يان د گهل گاواران] بكهت، ب راستى ئەو بۆ خو جهادى دكهت [چونكى مفا و فتحيى وئى جهادى، همر ل وى دزفريت، و خودى پاكي ب جهادا كهسى نينه، چ د گهل خو و نفسا خو، چ زى د گهل ئيكي دى]، ب راستى خودى پاكي ب كهسى نينه [نه هه وهجى ب په رستنا وان ههيه، نه زى گونهه و نه گوهداريا وان زيانى دگههينين].

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِرَبِّهِ خَيْرًا وَإِنْ جَاهِدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكَ فَآتِ بِمَا كُنْتَ نَعْمَلُونَ ۝ ٨
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُ فِي الصَّالِحِينَ ۝
وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ
فِتْنَةَ النَّاسِ كَذَابٍ لِّلَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِّنَ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ۝
وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ۝ ٩
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا
وَلْنَحْمِلَ خَطِيئَتَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ ۝ مِن خَطِيئَتِهِمْ
شَيْءٌ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ۝ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَنَّا لَا مَعَ
أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْتَلْنَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ۝ ١٠

﴿۷﴾ وټه ویت باوهری ټیناین و کار و کریاریت باش کریڼ، ب راستی ټهم دټی گونه هیت وان را کهین و ژبهین، [و رږږا قیامه تی] و ټهم دټی ب چټرین کریاریت وان، وان خه لاتکهین. ﴿۸﴾ و مه ټهمری مروفان یی کری، قه نجی و باشیی د گهل دهیابیټ خو بکهڼ، و ټه گهر ټهو ژ ته بخوازن و خو ب ته فه بوه ستین، دا تو وی تشتی ته زانین پی نهی، بو مه بکهیه هه فال و هه فیشک، ټیجا تو گو هی خو نه ده وان [بو گونه هی، چ شرک چ هه گونه هه کا دی] و زفرینا هه وه ب بال من فهیه، ټیجا هه ټیکلی ل دویف کاری ټهو دکهت دټی جزا کهین [ټفه مزگینییه کا خو شه، بو وی یی باش د گهل دهیابیټ خو و ریکا راست گرتی، و گفه بو وی یی د گهل دهیابیټ خو خراب و ریکا خراب گرتی]. ﴿۹﴾ و ټه ویت باوهری ټیناین و کار و کریاریت باش کریڼ، ب راستی ټهم [د بهحه شټیدا] دټی وان دهینه د گهل خو ش مروفان. ﴿۱۰﴾ وژ مروفان یی هه ی دبیزیت من باوهری ب خودی ټینا، و گاغا ټهو اژ بهر باوهری ټینانا خو و [بو خودی و دریکا خودیدا]

هاته ټه زبه تدان [و نه خو شی و زبان گه هشتی]، ټه زیهت و زینا مروفان و هکی ټیزایا خودی ددانیت [دا بو خو بکه ته هه جهت، باوهری بی بهلیت و سه بری نه کی شیت، و گوهداریا وان مروفان بکهت ل سهر تشتی ټهو ژ دټی دخوازن، هه لبت ژ تر سا ټیزایا وان، کا چاوا مروفی موسلمان ژ تر سا ټیزایا خودی گاوریی دهلیت، و گوهداریا خودی دکهت و تشتی ټهمری وی پی هاتییه کرن ب جهه دټینیت]، و ټه گهر سهر که فتنه ک ژ خودای ته بیت، دټی بیژن: نی ټهم ژ د گهل هه وه بووین [مه ژ د دهسته که ټیاندا پشکدار بکهڼ]، ټهری ما خودی ټهو د دلی خه لکید، چټر نوزانیت [ټانکو ټهو ژ وان چټر دزانیت، کا چ د دلیت وان ب خو دا هه یه]. ﴿۱۱﴾ ب راستی خودی ټه ویت باوهری ټیناین [و دلسوژ د باوهرییا خو دا] و دورویان، دټی ژیک ناشکه راکهت. ﴿۱۲﴾ و ټه ویت گاور بووین [ټانکو گاوران] گو ته ټه ویت باوهری ټیناپین [ټانکو موسلمانان]: ل دویف مه وهرن و وهرن سهر ریکا مه، ټهم دټی گونه هیټ هه وه ب ستوی خو فه گرین، و ټهو چو ژ گونه هیټ وان هه لنا گرن [ټه ویت وان ب ستوی خو فه گرتین]، ب راستی ټهو دره وان دکهن. ﴿۱۳﴾ [به لی] ب راستی ټهو [گاور و خودانیت ناخفتنا: (ټه گهر گونه هیت، ټهم دټی گونه هیټ هه وه هه لگرین)] دټی گونه هیټ خو، و هنده ک گونه هیټ دی ژ د گهل گونه هیټ خو هه لگرین [گونه هیټ خو و گونه هیټ وان ټه ویت وان د سهر دابریڼ و ژ ریکا راست دهر ټیخستین]، و بی شک رږږا قیامه تی، دټی پسپارا وی دره وان دکر [کو دټی گونه ها غیری خو هه لگرین] ژ وان ټیته کرن. ﴿۱۴﴾ و ب سویند مه نوح، پیغه مبر هنار ته دهف مله تی وی، ټیجا هزار کیم پینجی سالان، ما دناف واندا [به رده وام گازی وان دکر، د گهل هندی ژ بلی کیمه کی، که سی دی باوهری پی نه ټینا و به رده وام ټه زیه تا وی دهاته کرن و وی سه بر دکتشا، ټیجا دقت، هه ی موحه مه د، تو پتر بینا خو فره بکه ی، چونکی ټفه ټه چهنده کا کیمه تو دناف مله تی خو دا، د گهل هندی ژ هه ژمارا ټه ویت باوهری ب ته ټینای، گه له کن]، ټیجا ټهو ب بهر توفانی [ټافا بو ش و گه له ک] که فتن، و ټه ویت سته مکار بوون.

فَأَجْنَحْنَهُ وَوَضَعْنَا السَّمَاءَ دُونَ الْوَدَّاعِينَ ۖ
وَابْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ اللَّهِ أَوتُنَاتَا تَخْلَقُونَ ۖ فَكُلٌّ مِّنَ الْآلِئِذِ تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُم رِزْقًا فَاتَّبِعُوا عِندَ اللَّهِ الزَّرْ
عَ وَاعْبُدُوا وَأَسْكِنُوا اللَّهَ إِلَهُ إِلَهُكُمْ ۝ وَإِن تَكْذِبُوا
فَعَدَّ كَذِبُكُمْ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا أَن يَبْلُغَ
الْمُبَشِّرَ ۝ أُولَئِكَ يَرَوْنَ كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ ۖ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ
مَن يَشَاءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ۝ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَقَاتِبُ اللَّهُ وَلِقَائِهِ
أُولَئِكَ يَسُومُونَ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

﴿۱۵﴾ قیجا مه ئه و هندی دگهل دگه مییدارزگار
کرن، و مه ئه [گهمی، یان ئه و رویدان، یان
رزگار یون، یان جزا کرنا گاوران ب خندقاندنی]
کره چامه و نیشان بو خه لکی. ﴿۱۶﴾ و بیراهیم زی،
مه پیغه مبه راتی دابی، و مه بو مله تی وی هنارت،
وهختی گو تیه مله تی خو خودی ب تنی بیر یسن و ژ
وی ب تنی بتر سن، ئه فه [په رستنا وی ب تنی، و ترس
ژ وی ب تنی] بو هه وه [ژ شرکی و په رستنا بوتان]
چیتره، ئه گهر هوین بزائن [کاچ بو هه وه باشه، و
چ بو هه وه خرابه]. ﴿۱۷﴾ ب راستی ئه ویت هوین
شوینا خودی دهر یسن، بهس بوت و په یکه رن، و
هوین دره وان دکهن [وهختی هوین وان په رستی یان
دهر یسن، و دکهن هه فیشکی تی خودی، و دبیزن دی بو
مه بنه مه هدر چی ل دهف خودی]، ب راستی ئه ویت
هوین شوینا خودی دهر یسن، چو رزقی ناده نه هه وه،
قیجا رزقی بو خو ژ خودی ب تنی بخوازن، و وی
ب تنی بیر یسن، و شوکور و سوپاسییا وی ب تنی
بکهن، و هوین دی هه ر بال وی ب تنیغه زهرن.

﴿۱۸﴾ و ئه گهر هوین [پیغه مبه ری خو] دره وین دانن، ب سویند هنده ک مله تیت دی زی، بهری هه وه پیغه مبه ریت
خو دره وین دانان [قیجا بو هه وه دیاربوو، کاچ ب سه ری وان هات ژ بهر دره وین دانان وان بو پیغه مبه ریت
خو، قیجا ژ خو بتر سن و فی دویا هیکی]، و ژ راگه هاندنا ناشکه را پیغه تر، چو یادی ل سه ر پیغه مبه ری نینه.
﴿۱۹﴾ مائه و [ئه ویت باوهری ب روژا قیامه تی نهی] نابین، و نوزانن کا چاوا خودی جارا ئیکی ئه و دایینه و
چیکرینه [ئه و ژ نه ییی ییت دایین، و وان ژ چیکه کا ئافی پستی دچهند قوناخه کانرا دهت، دهر دئیخه ته سه ر
دنیا یی، بلا بزائن ئه ویت هه و سا دایین، دی وان ساخکه ته فه زی]، پاشی دی وان پستی مرئی ساخکه ته فه
زی، ب راستی ئه فه [دان و مراندن و زفراندن] ل بهر خودی یا ب سانا هییه. ﴿۲۰﴾ بیژه [وان ئه ویت باوهری
ب روژا قیامه تی نهی]: دته ریددا هه رن و به ری خو بدنه ی، کا چاوا بو جارا ئیکی خودی چیکریان [دگهل
گه له کییا وان، و جو داییا سروشت و زمان و په نگی وان] چی دکهت [دا هوین عه جیییا چیکرییت خودی
ب چاف بینن، و بزائن یی جارا ئیکی ددهت، جارا دویی ب سانا هیتر دشی تی ساخکه ته فه]، پاشی خودی
[پستی مرئی] دی وان بو قیامه تی راکه ته فه، ب راستی خودی ل سه ر هه می تستان یی خودان شیانه.
﴿۲۱﴾ هه ر که سی بقیت [وهیژایی هندی بیت] دی ئیزا دهت، و هه ر که سی بقیت دی دلوفانیی پی بهت، و
هوین دی ب بال ویشه زهرن [ئانکو جزادان و خه لاتکرن ددهستی وی ب تنی دایه]. ﴿۲۲﴾ [گه لی مرو فان]
هوین نه شین خودی نه چار بکهن کو هوین ژ ئیزایی قور تال بین، نه لئه ردی و نه لئه سانی، و ژ خودی
پیغه تر هه وه چو هاریکار و پشته فان نین. ﴿۲۳﴾ و ئه ویت باوهری ب قور ئانی و روژا قیامه تی نه ئینابین، ئه و
ییت ژ دلوفانییا من یی هیثی بووین، و بو فان ئیزایه کا ب ژان و دژوار یا هه ی.

﴿۲۴﴾ فَيَجِئَا بِهِرَ سَفَا مَلَهْتَي نِيرَاهِمِي رُ فَيُ بَيِّفُهُ تَر
 نه بوو، گوئن: [هوين نيراهيمي] بکوژن يان بسوژن،
 و [پشتي وان نه خشي يي سوتني بو کيشايي، و هافيتيه
 د ناف تاگریدا] خودي نهو ژ تاگري پژگارکر، ب
 راستي نهغه [رزگار کرنا نيراهيمي ژ تاگري شاريبي]
 چامه و نيشانن، بو وان نهو يت باوهر يي دنيين.
 ﴿۲۵﴾ [و نيراهيمي] گوئ: ب راستي هوين ژ بلي
 خودي په يکهر و بوتان دپه ريسن، داقيان و چه ژيکرن
 د زيانا دنياييدا د نابه را هه ودا هه بيت [ول سهر
 کوم بين]، پاشي روژا قيامه تي [نهو چه ژيکرن ل
 سهر پويچي يي هاتي، نامينيت]، هوين دي به راته تا
 خوژ ټيکدو کهن، و دي له عنه تان ل ټيکدو کهن، و
 جهي هه وه تاگره، و چو هاريکار زي بو هه وه نابن.
 ﴿۲۶﴾ فَيَجِئَا (لِووط) ي باوهر ي پي ئينا [برازايي
 وي بوو، و که سي ټيکي بوو باوهر ي پي ئينايي]، و
 نيراهيمي گوئ: ب راستي نهو دي ژ بو خودايي
 خو مشهخت بم [نانکو نهو دي ژ ناف مله تي خو
 ده رکه قمه وي جهي خودي بو من چه زکري]، ب

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ
 فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
 وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ
 فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم
 بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ
 وَمَا لَكُم مِّن نَّصِيرِينَ ﴿٢٥﴾ فَقَامَتِ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ
 إِنِّي مَهَاجِرٌ إِلَى رَيْثٍ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾
 وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ
 النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ
 فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ
 إِنَّكُمْ لَعَاثِرُونَ أَلْفَحِشَةً مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ
 مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ
 السَّيْلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنَكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ
 قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتَّيْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
 الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

راستي خودي يي دهسته لاتدار و کاربته جهه. ﴿۲۷﴾ و مه ئيسحاق و [کوري ئيسحاق] به عقوب دانئ،
 و مه پيغه مبه راتي و دانا کتيان ئيخسته د ناف دوينده ها ويدا، و هيژ د دنياييدا مه خه لاني وي دايي [نه کا
 باش و عه ياله کي قهنج، کو پيغه مبه راتي هه د ناف واندا يا بهرده وام بيت]، و نهو د ئاخره تيذا زي ژ کيزهاتي
 و سهر راستانه. ﴿۲۸﴾ بيژه وان وهختي مه (لِووط)، پيغه مبه راتي بو مله تي وي هنار تي، و گو تيه مله تي خو:
 ب راستي هويني پويچا تيه کي دکن که سي ژ خه لکي بهري هه وه نه کرييه. ﴿۲۹﴾ نهري چاو [هوين ژنان
 دهيلن و] دچنه دهف زه لامان، و ريکان دگرن [کوشتي دکن، و مالي تالان دکن، يان زي ريکي ل ريشگان
 دگرن، دا پويچي د گه ل وان بکه ن]، و هوين کاري کريت [ويي خودي پي نه خوش، ب ناشکه رايي]
 ديوانيت خوژا دکن؟ فَيَجِئَا بِهِرَ سَفَا مَلَهْتَي وَي ژ هندي پيغه تر نه بوو، گوئن: نه گهر تو راست ديژي،
 ئيزايا خودي [نهو تو مه پي دتر سيني] بو مه بينه. ﴿۳۰﴾ گوئ: خودي و، هاريکاريا من ل سهر مله تي
 خرابکار بکه.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا
 أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾
 قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا لَنَنْجِيَنَّهُ
 وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرًا نُرِيدُ كَانَتْ مِنَ الْغَايِبِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا
 أَن جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيقَهُ بِهِمْ وَصَافٍ بِهِمْ ذُرِّيَّتًا
 وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجِيُكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا
 أَمْرًا نَكُنْتَ مِنَ الْغَايِبِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ
 هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجَالًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾
 وَلَقَدْ تَرَكْنَاهُ مِنْهَا آيَةً يَبِينَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾
 وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالُوا لَا تَلْمِزْنَاكَ وَلَا تَفْضَحْ
 وَأَرْجُوا الْيَوْمَ الْأَخِرَ وَلَا تَتَّبِعْ فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾
 فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
 جُثَمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمُ
 مِّن مَّسْكِئِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ
 فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾

﴿٣١﴾ و وهختی هنارتییست مه [کو ملیاکه تن] ب مزگنیثه هاتینه دهف ئیبراهیمی، گوتن: ب راستی ئەم بیست هاتین، دا خه لکی فی گوندی [گوندی (لووط) ی سه دووم] د هیلاک بیهین، ب راستی خه لکی وی گوندی بیست سته مکار بوون. ﴿٣٢﴾ ئیبراهیمی گوت: نئی (لووط) بی تیدا [هوین دی چاوا د هیلاک بهن] گوتن: ئەم چیتر دزانین کا کی تیدایه، ب راستی ئەم دی وی و مرقویت وی [ئه ویت باوهری بی ئیناین رزگارکین]، ژنا وی تی نهیست، دی ژ وان بیت ئه ویت د ناف ئیزایدیدا دمین. ﴿٣٣﴾ ئیجا وهختی هنارتییست مه [ل سهر رهنگی مینانان] هاتینه دهف (لووط) ی، هاتنا وان بی نه خوش بوو، و ب هاتنا وان ته نگاف بوو [ترسیا ده ستردیژی ل سهر وان بیته کرن]، و گوتن: نه ترسه [ل سهر مه ژ مله تی خو] و ب خهم نه کهفه، ئەم دی ته و مالا ته [ئه ویت باوهری ب ته ئیناین] رزگارکین، ژنا ته تی نهیست، ئەو دی ژ وان بیت ئه ویت د ناف ئیزایدیدا دمین. ﴿٣٤﴾ ب راستی ژ بهر ده رکه فتننا

وان ژ گوهدارییا خودی و پیغه مبهری، ئەم دی ئیزایه کی ژ ئەسانی ب سهر خه لکی فی گوندیدا ئینین. ﴿٣٥﴾ ب سویند مه نیشانه کا ناشکه را ژ گوندی هیلا [ئه وژی کافلن]، بو وان بیست ئه قلی خو دده نه شوئی و تی دگه هن. ﴿٣٦﴾ و مه بو مه دیهن، برایی وان شوعه یب هنارت، گوت: مله تی من، خودی به ریسن و ژ روژا قیامه تی بر سن، و خرابیی دئه ردیدا نه کهن. ﴿٣٧﴾ ئیجا وان شوعه یب دره وین دانا، و ژ بهر هندی بیه له رزا ب هیژ ئه و هنگافتن، و ئەو ل سهر چوکان د خانیست خو فیه مرن و بی بزاف مان. ﴿٣٨﴾ و مه عاد و (سه موود) ژی د هیلاک برن، و ب سویند [گه لی خه لکی مه که هی] هیلاکا وان ژ کافلیت وان بو هه وه یا ناشکه رایه، و شه یثانی کار و کریاریت وان بو وان جوانکرن [ئیجا هزرکرن ئه و گاوری و نه گوهدارییا ئه و دکهن، یا دورسته و ژ وی چیتره یا پیغه مبهر دبژن]، و ریکا باوهری ئینانی ب خودی و پیغه مبهری ل وان گرت، و ئەو ب خو بیست تیگه هشتی بوون [ئه گهر هزرا خو کرانه، دشیان هه قی و نه هه قیی ژیک فافین، به لی ئاقلی خو نه دانه شوئی و هزرا خو نه کرن].

﴿٣٩﴾ و قَارُونَ وَ فِرْعَوْنَ وَ هَمَانَ ثَى، مه نه هیلان (د هیلاک برن)، و بی شک مووسا بۆ وان ب موعجیزه و نیشانیت ئاشکهر افه هات، به لی وان د ئهردیدا خو [ل سهر پهرستنا خودی] مه زن دیتن، و ئه و نه ئه و بوون ژ ئیزایا مه قورتال ببن. ﴿٤٠﴾ و مه ههر ئیک ب گونه ها وی هنگافت، و مه هور بهایه کی ب بهره شیشک ب سهر هنده کاندانهارت، و هسکه قیرییه کا ب هیز هنده کیت دی هنگافتن، و هنده ک ژ وان مه د ئهردیدا برنه خواری، و هنده کیت دی مه د ئاقتیدا خه ندقاندن، و خودی سته م و نه هه قی ل وان نه کر، به لی وان ب خو سته م و نه هه قی ل خو کر. ﴿٤١﴾ مه ته لا وان که سان ئه ویت غهیری خودی بۆ خو کرینه سه میان و پشته فان [یان ژى ئه ویت بوت کرینه هه قال و هه قیشک بۆ خودی]، و هکی مه ته لا ته قنیر کییه خانییه ک بۆ خو جی کر بیت [چونکی خانیی ته قنیر کی چو مفای ناگه هینیتی، نه ژ گهر می و نه ژ سه رمایى، و نه ژ بارانی و نه ژ دژ منی دپاریزیت، هۆ سا ئه ویت غهیری خودی بۆ خو بکه نه پشته فان، ب چو رهنگان فایده ی

وَقَرُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَمَانَ ثَى وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ فَأَسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَاقِيْنَ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا بِنَبِيٍّ فَوْتَهُمْ مِّنْ أَرْضِنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّبِيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَّنْ حَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَّنْ أَعْرَفْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَنِيًّا وَإِنِ الْبُيُوتُ لَبَنِيَّتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُعْتَوْنَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَلَمْثَلْ فَضْرِبْهَا لِّلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالَمُوْنَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٤٤﴾ أَتَى مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُوْنَ ﴿٤٥﴾

ل وان ناکه ن، و چو ژ وان ناده نه پاش]، و ب راستی لاوازترین و سستترین خانی، خانیی ته قنیر کییه، نه گهر ئه و بزائن. ﴿٤٢﴾ ب راستی خودی دزانیت، ئه ویت ئه و ژ بی وی دهر یسن چو نین [نه دشین زینای بکه ن، و نه مفایى دگه هینن]، و ئه وی سهر ده ست و کار به جهه. ﴿٤٣﴾ و فان نمو و نه یان ئه م بۆ مرفوفان دیار دکه ین، و که س تی ناگه هیت، زانا نه بن. ﴿٤٤﴾ و خودی ئه رد و ئه سسان، ژ خو نه دایینه [بۆ حیکمه ته کی ییت داین]، ب راستی ئه ه [دانا ئه رد و ئه سسانان] چامه و نیشانه که بۆ خودان باوهران. ﴿٤٥﴾ [هه ی موحه مه د] ههر وه حییه کا بۆ ته ژ فی قورئانی هاتی، بخوینه [بخوینه و باوهر پی بکه، و بکه کار]، و [وه سا] نفیژ بی بکه [وه کی فهر مانا ته پی هاتییه کرن]، ب راستی نفیژ به ری مرفوفی ژ هه می گونه هیئت زیده بیس، و کریاریت نه دگهل سروشتی مرفوفان، و کریاریت کریت و نه شرین [ئه ویت شه ریعه تی دور ست نه کرین] و هرد گیزیت، و نفیژ ژ هه می په رستیت دی مه ز نتره، و خودی دزانیت کا هوین چ دکه ن.

الجزء
الحادى

وَلَا تُجِدُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بَالِغِي هَيْئٍ أَحْسَنَ إِلَّا
الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأُنزِلَ
إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَاللَّهُمَّ وَاحِدٌ وَتَحَنَّنْ لَنَا مُسْلِمُونَ ﴿٤٨﴾
وَكَذَلِكَ أُنزِلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمْ
الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا
يَجْعَدُ يَتَيْنَا إِلَّا الْكُفْرُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ
قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذَا أَلَّا زُتَابَ
الْمُبْطِلُونَ ﴿٥٠﴾ بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ
أُوْتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْعَدُ يَتَيْنَا إِلَّا الْفُلُؤْمُوتَ ﴿٥١﴾ وَقَالُوا
لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ
وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٢﴾ أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آتَاؤُنَا أَنْزِلْنَا عَلَيْكَ
الْكِتَابَ يُنْزِلُ عَلَيْهِمْ إِن فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةٌ وَذِكْرَى
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾ قُلْ كُنَّا بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٤﴾

﴿٤٦﴾ د گهل خودانیت کتیبان [جوهی و فله یان] مهدهر کانی نه کهن، ب باشترین ږیک نه بیت [ب نهر می و جوان وان باخشن، و نه گهر وان خو نه زانکر و ږهق د گهل هه وه ناخشن، و هکی وان نه کهن]، نهغه ژ بلی وان نهویت زیده سته م کړین و زیده دژمن ژوان [ییت ږیکا نهرم نه وهر گرین و بهرده وام دژمنکارییی دکهن و دهست ژ نه یارییی و بهر گه ریا نه یارییی بهر نه دهن]. و [گهلی موسلمانان] بیژن: مه باوهری ب وی ټینا یا بؤ مه هاتیسه خواری [کو قورثانه]، و یا بؤ هه وه ژی هاتیسه خواری [کو تهورات و ټنجیلن، ټانکو مه باوهری ټینا کو ههر دو ییت ژ دهف خودی هاتین، و ههر دو شهر یعتیت خودی بوون، هه تا قورثان و پیغه مبر هاتی]، و خودایی مه و خودایی هه وه ټیکه، و ټهم [بهس] ل بهر فەرمانا وی ب تنی د ږاوهستیاینه. ﴿٤٧﴾ و کا چاوا مه بؤ ییت بهری ته کتیب هنارتن، و هسا مه بؤ ته ژی نهف قورثانه ټینا خواری [و هنارت]، قیجا نهویت کتیب بؤ هاتین [مه خسه د پی خودان باوهریت وانن، و هکی عه بدولایی کورپی سه لامی] باوهری پی دینن، و ژ شان ژی [ټانکو نهویت موسلمان بووین ژ خه لکی مه که هی] ییت ههین باوهری پی دینن، و ژ بلی گاوران [نهویت سه ږهق ل سه ر گاوریی]، کهس نینه باوهری پی ب قورثانی نه ټینیت. ﴿٤٨﴾ و بهری قورثان بؤ ته بیته خواری، ته خواندن نه دزانی، و ته چو کتیب نه خواندینه، و ته نفیسین نه دزانی و چو کتیب ب دهست نه نفیسینه، و نه گهر ته بهری نوکه خواندن و نفیسین زانیایه، هنگی دا گاور [ل قورثانی] ب شک که فن. ﴿٤٩﴾ نه خیر و هسا نینه و هکی ټهو هزر دکهن، نهف قورثانه نیشان و بهلگه ییت ټاشکه را ییت پارستینه د سینگ زانیاندا، و بهس ټهو باوهری پی ب قورثانی ټانین، ییت زیده سته مکار. ﴿٥٠﴾ و دیژن: دئ بلا موعجیزه و نیشان ژ خودایی وی بؤ هاتبانه [دا مه ژی باوهری پی ټینابایه]، بیژه: ب راستی موعجیزه ییت ل دهف خودی [کهنگی ټهو موعجیزه بقین و بؤ کی بقین دئ ټینیت، و نه د دهست مندانه]، و هندي ټه زم، ټهز بهس ټاگه هدار که ره کی ټاشکه را که رم. ﴿٥١﴾ ټهری ما نه بهسی وانه، نهف کتیب [کو قورثانه] مه بؤ ته هنارتی، و بؤ وان دټیته خواندن، ب راستی نهف قورثانه دلوقانی و شیرت و بیر ټینانه، بؤ وان نهویت باوهری پی دینن. ﴿٥٢﴾ هه ی موحمه د، بیژه وان: د ناڅه را من و هه وه دا خودی شادیییی بدهت بهسه، هندي دهر د و ټهساناندا هه ی ټهو ژبی ب ټاگه هه، و نهویت باوهری ب بوتان ټیناین و باوهری ب خودی نه ټیناین ټهو د خوساره تن.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ
وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۖ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ
وَأَنْ جَاءَهُمْ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ۖ يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ دُوْعُهُمْ أَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
يَعْبَادُوا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ أَرْضَى وَاسِعَةً فَإِنِّي فَأَعْبُدُونَ
كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ۖ وَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا يُجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَجْرَ الْعَامِلِينَ ۖ وَالَّذِينَ
صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۖ وَكَأَيِّنْ مِنْ ذَائِقَةِ لَا تَحْمِلُ
رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۖ وَلَئِنْ
سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ۖ اللَّهُ يَسْطُرُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۖ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْبَاهُ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا
لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

﴿٥٢﴾ و ئەو لەزا ئیزایی ل تە دکهن، و ئەگەر وەختی ئیزایا وان ئەهاتبایە دانان [کو روژا قیامەتییە]، دا ئیزا بۆ وان ئیست، و ب سویند ژ نەشکە کێفە ئیزا دی بۆ وان ئیست، و وان های ژ خو نە. ﴿٥٤﴾ و ئەو لەزا هاتنا ئیزایی ل تە دکهن، و وئ پوژئی دوژەه دی دوورماندوژیت گاوران گریست. ﴿٥٥﴾ روژا ئیزا، د سەر وانپا و دین وانپا، وان دگریست، و خودئی دی بیژیتە وان: تامکەنە وئ یا هەوێ دکر. ﴿٥٦﴾ گەلی بەندەییست من، ئەوئیت هەوێ باوهری ب من ئینایین [ئەگەر هویین نەشین دجهئ خودا، ب دورستی من پهریسن]. قئجبا ب راستی ئەردئی من یئ فرەهە، قئجبا من ب نئی پهریسن. ﴿٥٧﴾ هەمی کەس دی تامکەتە مرنئ [کەس ژئ قورتال نایست]، پاشی هویین دی ب بال مەقە زفرن. ﴿٥٨﴾ و ئەوئیت باوهری ئینایین و کار و کاریت راست و دورست کرین، ئەم دی وان دوژوژیت بلندیت بەهەشتیدا، بەهەشتا رووبار دبنرا دچن ئاکنجی کەین، و هەر دی تیدا مینن، و چ خووش خەلاتە خەلاتی وان ئەوئیت کار و کاریت راست و

دورست دکهن. ﴿٥٩﴾ ئەوئیت بینا خو فرەه کرین [ل سەر پەرستنا خودئی و ئەزیەتا گاوران، و نەخووشییست پێکی]، و یشتا خو ب خودئی گەرم کرین. ﴿٦٠﴾ و چەند جانەوەر یست هەین [ژ لاوازییا خو] نەشین ل دویف پزقی خو بگەرن و بەرەف بکەن، خودئی پزقی وان و یئ هەوێ ددەت، و ئەو (خودئی) گوهدیر و زیدە زانیە [بەلئ ئەف جانەوەریت لاواز هەر چەندە ب خو نەشین پزقی خو بەرەف بکەن، دگەل هندی ژئ پزقی خو ناترسن، قئجبا بۆچی هویین وەکی وان نینن، و نە دلاوازن ژئ]. ﴿٦١﴾ و ئەگەر تو پسایار وان بکە، کئ ئەرد و ئەسەن چئ کرینە، و کئ پوژ و هەیف سەر نەرم کرینە؟ [کول دویف بەرژەو نەدیست بەندەیان، و ب ئاواپە کئ موکوم و بنەجەب بئ و بچن] دی بیژن: خودئ.. قئجبا پاچاوا بەرئ وان ژ هەقی و راستیی دئیتە وەر گێران؟ ﴿٦٢﴾ و خودئی بۆ هەر کەسی بقیست ژ بەندەییست خو، پزقی بەر فرەه و بەر تەنگ دکەت، ب راستی خودئی ئاگەه ژ هەمی تەشتان هەبە. ﴿٦٣﴾ و ئەگەر تو پسایار وان بکە، کئ باران ژ عەوران ئیناییە خواری، و پشتی مرنا ئەردی و هەشکبو و ناوی، ئەرد شینکریە؟ دی بیژن: خودئی.. بیژە هەمی پەسن و سوپاسی بۆ خودئی، بەلئ باراپتر ژ وان تئ ناگەهن، و ئەقلئ خو نادەنە شوئی.

﴿٦٤﴾ ئەف ژيانا دنيايى ژ مژويل و ترانه بان پيښه تر نينه، و ژيانا راست ژيانا ئاخره ټيپه [چونكى نه مرن ټيډايه، و نه نه ساخى و نه خه م و نه وه ستيان...]
 ئەگەر بزائن. ﴿٦٥﴾ و وهختى ئەول گه ميسى سوبار دبن [وبى هيشى دبن كو ټيك وان پرگار بكهت، و پيل ژ هه مى ره خانقه ب سهر واندا دټين، ژ ترسان]، بهس دى گازی خودى ب تنى كهن [و بويتت وان دى ژ بيرا وان چن]، ټيجا گاڤا خودى ئەو پرگار كرنه ديمى، ديسا دژرڼه ټه سهر شركى. ﴿٦٦﴾ بلا شوکور و سوباسيا كه ره مټ مه د گهل وان كرين نه كهن، و بلا خوښيان پى بيهن، دى [ئەو] دويماهيكا خو زانن [كا دى چ ب سهرى وان ټيټ ؟]. ﴿٦٧﴾ ما ئەو [مه خسه د خه لكى مه كه هى] نابينن، كا چاوا مه جهى وان [مه كه هـ] كريه جهه كى ب ريز و رويمهت و پيروز و پارسى و ټيمن، و خه لك دژرماندورى وان دټينه قه په چه كرن [دټينه كوشتن، يان دكه نه كوله بۆ خو]، ټيجا چاوا ئەو باوهريسى ب پويچيسى و بوتان دټينن، و كه ره م و نيعمه ټيټ خودى نايينه بهر چاڤيټ

خو. ﴿٦٨﴾ ئەرى ما كى ژ وى سته مكار تره، ئەوى ژ دره و ژ كيسى خودى باخڤيټ، يان زى كيتيا خودى و پيغه مبه رى وى پشتى بۆ هاتى، دره و بدانيت، ئەرى ما بۆ گاور و خودى نه ناسان جه د دژر هيدا نينه ؟. ﴿٦٩﴾ و ئەويټ ژ دل جهاد د گهل نه فسا خو، و شه يتانى و نه ياريت دينى [ژ بۆ مه كرى، ئەم دى به رى وان دهينه ريكيټ خو يټ خيرى، ئەو ريكيټ وان دگه هيننه رازي بونا مه، و ب راستى خودى [ب پشته فانى و سهر كه فتن و هاريكارييا خو] يى د گهل قهنجيكاران.

سُورَةُ رُووم

ل مه كه هى هاتيه خواري (٦٠) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هؤسا دټيټه خواندن: (ئه لف، لام، ميم) و ئەف رهنگه ټيپه نيشانن ل سهر ئيعجازا قورئانى. ﴿٢﴾ رۆم هاته شانندن [ب دهستى فورسى]. ﴿٣﴾ د ټيزيكترين ئەرددا [ژ مه كه هى يان ژ فورسى]، و ئەو پشتى شكه ستنا خو دى ب سهر كه فتن. ﴿٤﴾ د چهند ساليټ بيندا [ژ ستيان هه تا ده هان] و ئەمر و فرمان هه ر يى خود ټيپه، به رى سهر كه فتنى و پشتى سهر كه فتنى ژى [چو تشت بى خودى چى نايټ]. ﴿٥﴾ وى رورژى [رورژا سهر كه فتن رۆمى ل سهر فورسى] دى كه يفا خودان باوهران ټيټ ب سهر كه فتن و هاريكارييا خودى [چونكى سهر كه فتن خودان كيتيان ل سهر ئاگر بهر ټسان و سهر كه فتن موسلمانان ل سهر قوره يشيان د به دريدا كه فتنه د رورژه كيدا]، يى خودى بڤيټ دى هاريكارييا وى كهت و ب سهر ټيخيت، و هه ره ئەوه يى سهر دهست و دلوفان.

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾
يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ
غَافِلُونَ ﴿٦١﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَّا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٦٢﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي
الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا
أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا
عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُظِلِّمَهُمْ
وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ كَانَتْ
عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسْتَفْتَوْا السَّوْءَ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٤﴾ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٥﴾
وَيَوْمَ نَقُومُ السَّاعَةَ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ فِي
شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦٧﴾
وَيَوْمَ نَقُومُ السَّاعَةَ يُؤْمِدُ بِتَفَرُّوتٍ ﴿٦٨﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿٦٩﴾

﴿٦٠﴾ [سهر كهفتنا رومى ل سهر فورسى پشتى
شكه ستن ل سهر دهستى فورسى ديتى] سوز و پهيانا
خوديه، و خودى ژ سوز و پهيانا خو ليقه نايست،
بهلى براپتر ژ مروشان فى نوزانن. ﴿٦١﴾ [هو تشتى
سهره سهره و پيشچاف ژ ريانا دنيائى دزانن] اب تنى
تيرا هه وجه ييا خو ژ دنيائى دزانن]، و هو ژ ريانا
ئاخروتنى [و خوشيبت وى] د بى ئاگه ن [ژ بهر هندى
كارى خو بؤ ئاخروتنى ناكهن]. ﴿٦٢﴾ [هرى ما وان هزرا
خو د خو دا نه كريبه، بزنانن خودى ئهر د و ئه سمان و
هندى د ناقه را واندا، نه داينه نه گهر بؤ حيكمه ته كى
و وهخته كى ديار كرى [كو رورزا قيامه تيه] نه بىست،
و گه له كى مروف باوهرى بؤ رورزا قيامه تنى نايستن.
﴿٦٣﴾ [هرى ما هو د ئهر ديدا نه گه پايانه، بهرى خو
بدنه نى كا دويما هيا ئه وى بهرى وان يا چاوا بوو؟ هو
ژ وان ب هيز تر بوون و وان ئهر د پتر هكولا بوو و پتر
ئافاكربوو، و پيغه مبه ريت وان ب نيشان و موعجزه هه
بؤ وان هاتن [دگهل هندى رى باوهرى پى نه ئينان، ئينا
خودى فها برانندن]، و خودى نه هو بوو يى نه هه قى و

سته مى ل وان بكهت، بهلى وان ب خو نه هه قى و سته مى ل خو دكر. ﴿٦٤﴾ پاشى دويما هيكه وان ئه وى خرابى
كرين پيسترين دويما هيك بوو، چونكى وان نيشان و ئايه تيت خودى [ئه وى بؤ پيغه مبه ران هاتن] دره و
دانان و ترانه بؤ خو پى دكرن. ﴿٦٥﴾ خوديه جار اتيكى مروف چيكرى، پاشى جاره كا دى پشتى مرنى دى
ساخ كه ته فه، پاشى دى هه ر ب بال ويغه زفرن. ﴿٦٦﴾ و رورزا قيامهت راديبست، گونه هكار بى دهنگ و بى
هيقى دبن. ﴿٦٧﴾ و وان [وى رورزى] چو مه هدر و بهر هانى ژ وان ئه وى وان بؤ خودى كرينه هه فېشك
نينه، و هو [پشتى زانين، چو مفا ناگه هيه وان] حاشاييى ل وان هه فېشكان دكهن. ﴿٦٨﴾ و رورزا قيامهت
راديبست، وى رورزى [خودان باوهر و گاور] ژيك جودا دبن [خودان باوهر دچنه به حه شتى، و گاور دچنه
جه هه مى]. ﴿٦٩﴾ و هندى هه ون ئه وى باوهرى ئينايين و كار و كريات راست و دورست كرين، هه و د
ميرگا به حه شتيدا كه يف خو ش دبن.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ
فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخَضَّرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ
وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ
الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُخَيِّمُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ
تُنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْلَفَ الْأَسْبَاطُ وَالْوَلَدُ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ مَتَابُكُمْ
يَالْبَلِّ وَالنَّهَارِ وَاتِّعَاؤُكُمْ مِنْ ضَلِيلَةٍ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ
خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

﴿١٦﴾ و هندی ئەوان ئەوئیت گاور بووین، و نیشان و ئایەتیت مه [ئانکو قورئان] و رۆژا قیامەتی دره و دانابین، ئەهه د ئیزایدیدا دی ئینە کۆمکر [و ژئی دەرناکهفن]. ﴿١٧﴾ و هەر دەمی ل ههوه دبیته سپیده و ئیشار، خودی [ژ هه می کیماسیان] باقر بکهن. ﴿١٨﴾ د ئهرد و ئەسماناندا و هه می ئیشاران، و ههردمه کی ل ههوه دبیته نیفرۆ، په سن و شوکور هه رییت خودینه. ﴿١٩﴾ خودیه زیندی ژ مری ددهت و مری ژ زیندی ددهت، و ئهردی پستی هسکبونا وی ساخ دکەت، و هوین ژی هۆسادی [ژ گۆریت خو] رابنهفه. ﴿٢٠﴾ و ژ نیشانیت مهزناتی و دهسته لاتداریا وی، ئەوه وی هوین ژ ناخی چیکرن [ئانکو بابی ههوه ئادهم ژ ناخی چیکر]، باشی هوین بوونه گه له ک مروف [ول سهر ئهردی] به لافبوون. ﴿٢١﴾ و ژ نیشانیت مهزناتی و دهسته لاتداریا وی، ئەوه وی ههرد ههوه [ژ گیانی ههوه] بۆ ههوه ههفسهر چیکرن، داسهبر و هه دارا ههوه بی بیت، و ل دهف فههه سن و قیان و دلوفانی ئیخسته دنا بهرا ههوه دا، ب راستی ئەفه [دان و چیکرنا

ههفسهران هۆسا] نیشانیت ئاشکه رانه [ل سهر مهزناتی و دهسته لاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت ههرا خو [تیدا] دکهن. ﴿٢٢﴾ و ژ نیشانیت مهزناتی و دهسته لاتداریا وی، چیکرنا ئهرد و ئەسمانان و جودایی و نهوه کهه قییا زمان و پهنگیت ههوهیه، ب راستی ئەفه نیشانیت ئاشکه رانه [ل سهر مهزناتی و دهسته لاتداریا خودی] بۆ مروفیت زانا و تیگه هشتی. ﴿٢٣﴾ و ژ نیشانیت مهزناتی و دهسته لاتداریا وی، نشستنا ههوهیه د شهف و رۆژاندا و بهر گهریان و داخواز کرنا ههوهیه بۆ رزقی خودی ب شهف و رۆژ، ب راستی ئەفه نیشان و بهلگه ییت ئاشکه رانه [ل سهر مهزناتی و دهسته لاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت گوهداریی دکهن، داتی بگههن. ﴿٢٤﴾ و ژ نیشانیت مهزناتی و دهسته لاتداریا وی، ئەوه بروسیان بۆ ترسی و تهماییا بارانی نیشا ههوه ددهت و بارانی ژ ئه و ران دبارینیت، قیجا ئهردی پستی هسکبونا وی بی ساخ دکەت و [شین دکەت] ب راستی ئەفه نیشانیت ئاشکه رانه [ل سهر مهزناتی و دهسته لاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت ئەقلی خو ددهنه شۆلی و تی دگههن.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿١٩﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَمْ قَبِضُوا عَلَيْهِ ﴿٢٠﴾ وَهُوَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ خَلْقُ كُلِّ شَيْءٍ يُبَيِّنُهُ وَهُوَ أَهْوَىٰ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢١﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ أَنْفُسِكُمْ هَٰذَا لَكُمْ مِنْ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْتُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَةِ أَنْفُسِكُمْ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَ هُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَأَفْرَفَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ إِنَّهُ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾ مُبِينٌ إِلَيْهِ وَآتَوْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُسْرِكِينَ ﴿٢٥﴾ مِنَ الَّذِينَ قَرَأُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا سَمِيعًا كُلٌّ جَزَأَ بِمَالِهِمْ فَرَحُونَ ﴿٢٦﴾

الحِصْرُ

L.V.

﴿٢٥﴾ و ژ نیشایت مه زنانی و دهسته لانداریا وی،
 ته وه ئه رد و ئه سمان [بی ستوین] ب ئه مرئ وی
 راوه ستاینه، پاشی ئه گهر [رؤزا قیامه تی] جاره کی ب
 نی گازی هه وه بکه ت [کو ژ گۆران رابین]، ئیکسه ر
 هوبن هه می دئ ژ گۆران رابن. ﴿٢٦﴾ و هند د
 ئه رد و ئه سماناندا هه یں [ژ ملیاکه ت و مروؤف و
 ئه جنه یان] بیت خودینه، و هه می ل به ر فه رمانا وینه.
 ﴿٢٧﴾ و خودئ ته وه بی جارائیکئ مروؤف چیکری
 و دایی، پاشی دئ وان [پشتی مرنا وان] ساخکه ته فه،
 و ئه فه [زفراندن و ساخکرنا وی پشتی مرئی] یاب
 سانا هیره [ژ چیکرنا جارائیکئ] و به سن و سالوخته
 ژ هه میان بلندتر دئه رد و ئه سماناندا یا ویه، و ته وه
 سه رده ست و کاربنه جه. ﴿٢٨﴾ هه ر ژ هه وه ب خوؤ،
 خودئ نمونه یه ک بو هه وه دیارکر، ئه ری کی ژ هه وه
 هه یه رازی بیت کوله یی وی [کو ته وژی و هکی هه وه
 مروؤفه، و هه وه ته وه نه داییه] بیته هه فیشکی وی د
 وی رزقیدا یی من داییه هه وه، ئیجا هوبن هه ردو
 [دوی رزقیدا] و هکی ئیک بن، و ئه فه بیته ئه گه را

هندی ھوین وەساژ وان بترسن کا چاوا ھوین ژ ھەفشکیت خۆ ییت ئازاد دترسن [فێجا ئەگەر ھوین قەبویل نەکەن کۆلە ییت ھەو ئەو ییت وەکی ھەو ە مروق و ھەو ە نەدایین بنبە ھەفشکیت ھەو، پا چاوا ھوین چێکری و بەندە ییت خودی بۆ خودی دکەنە ھەفشک]، و ھۆسائەم نیشان و ئایەتت خۆ رۆن و ئاشکەر دکەین، بۆ وان ئەو ییت ئەقلی خۆ ددەنە شۆلی و تی دکەھن. ﴿٢٩﴾ [نەخیر... وان چو ھەجەت و نیشان نین، ھەفشکان بۆ خودی چی بکەن] بەلی ئەو ییت ستم کرین، ژ نەزائین ب دویف دلخوازیا خۆ کەفتن، فێجا کی دئی وی راستە دئی کەت ئەو یی خودی گومراکری [و ریی ل بەر بەرزە کری]، و چو ھاریکار ژ ی وان نابن [وان ژ ئیزایا خودی بپاریزن]. ﴿٣٠﴾ [ھە ی موحەمد] فێجا توب دورستی بەری خۆ بدە دینی راست و دورست، و رویی خۆ ژ ھەمی ھزوری پیت نە دورست وەر گیرە، و بەری خۆ بدە ئیسلامی، دینی خودی، ئەو یی خودی مروق ل سەر دایین. دای و چیکرییی خودی گوھورین بۆ نین، ئەقەبە دینی راست و دورست، بەلی باراپتر ژ مروقان فی [راستی] نوزائن. ﴿٣١﴾ و ھوین ھەمی بەری خۆ بدەنە دینی راست و دورست کو ئیسلامە، و ل خودی بزقن و ژ وی بترسن، و نقیژان ب پەنگی پیدفی بکەن، و ژ وان نەبن ئەو ییت ھەقال و ھەفشکان بۆ خودی چی دکەن. ﴿٣٢﴾ ژ وان [نەبن] ئەو ییت دینی خۆ پارچە پارچە کرین و ئیکفە کرین و بووینە جوین جوین، و ھەر جوینە ک ب وئ شایسە ئەوا وان ھە ی.

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ عَوَّارْتَهُمْ مُنِيرِينَ إِلَيْهِ شَرٌّ إِذَا أَذَقَهُمْ
مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرَّقَ مِنْهُمْ بَرِيَّةً يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا
ءَاتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنْزَلْنَاهُ عَلَيْهِمْ
سُلْطَانًا فَهَوِيَ كَلِمَ بَمَا كَانُوا بِهٍ يُمْسِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا أَقْنَا
النَّاسَ رَحْمَةً فَزَحُوا بِهَا وَإِنْ نَضْبْنَاهُمْ سَيْفَةً يَمُوتُونَ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ
إِذَا هُمْ يَقْتَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَتَاتِذَا الْقُرُوفُ
حَقَّهُ وَأَلْهَمْنَا كَبِيرًا وَأَنْزَلْنَا السَّيْلَ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ
وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَاءَ آتَيْنَاهُمْ مِنْ رَبِّا
لِيَرْوُوا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرَوْنَ عِنْدَ اللَّهِ وَمَاءَ آتَيْنَاهُمْ مِنْ
رَحْمَةٍ لِيُذِيقُوا وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٩﴾
اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ
شَرِّكَ بِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

﴿٣٣﴾ و هەر وهختی نهخوشیهك بگههیته مروغان،
دوعا ژ خودایی خو دکهن و ل وی دزقرن [و توبه
دکهن]، پاشی ته گهر خودی ژ نک خو دلوفانییهك دا
وان [دوعایا وان قهویل کر وئو ژ وی نهخوشی
دهر تیخستن] دی بینی دهسته که ژ وان پستی قی ژ
هه فیشکان بو خودایی خو چی دکهن. ﴿٣٤﴾ فینجا
بلا ئه و کهره میت مه د گهل وان کرین ژ بیرا خو
بیهن و سوپاسیا نیعمه تیت مه نه کهن و بلا خوشی
بیهن، نی تیزیک ئه و دی زانن [کاج ئیزال دویف
وان خوشییت بهر وهخت دی تیت]. ﴿٣٥﴾ یان ژ
مه نیشانه کاب هیژ [یان کتیهك] بو وان هنارییه،
شاده بیی ل سهر وی شرکی ددهت یا ئه و دکهن.
﴿٣٦﴾ و گافا مه کهرمهك د گهل مروغان کر بی به تران
دبن، و که یفخوش دبن [که یفخوشیا سهر داچونی نه یا
سوپاسداریی]. و گافا نه خوشیهکی ههر ژ بهر وی
ئه و وان کری، ئه و هنگافتن، وی گافی دی بینی
[ژ دلوفانیا خودی] بی هیفی دبن. ﴿٣٧﴾ ما نابین
کوب راستی خودیه، یی رزقی زیده و کیم دکهن

بو وی یی بخت [تانکو ئه و ددهت و دبهت، فینجا گافا دایی بلا د سهر دا نه چیت، و ههر گافا ژ ستاند بلا
بی هیفی نه بیت]، ب راستی ئه قه چامه و نیشانن بو وان ئه ویت خودان باوهر. ﴿٣٨﴾ فینجا هه قی مروقت
خو و به له نگاز و ریشنگان [ژ خیری و مروقیی] بده یی، ئه قه [دانا هه قی] بو وان ئه ویت رازیبونا
خودی دقین چیره، و ههر ئه قه نه بیت سهر فهر از. ﴿٣٩﴾ و ئه و مالی هوین ب سه له ف ددهنه خه لکی، دا
د مالی خه لکیداییده یی بجیه سهر [و ب سهر بکه فیت] خودی بهر که تی نایخیی، و ئه و مالی هوین ب
ئیه تا پاقرنا گونه هان ددهن، و ئیه تا هه وه ژ دانا وی رازیبونا خودی بیت. ئه قیت هه سا مالی ددهن، ئه و
ئه ویت خودی خه لاتی وان چهند قات ددهتی. ﴿٤٠﴾ خودیه یی هوین دابین، پاشی رزقی هه وه دا، پاشی
دی هه وه مرینیت، پاشی دی هه وه ساخکه ته قه، ئه ری ئیک ژ بوتیت هه وه [ئه ویت هه وه کرینه هه فیشک بو
خودی] هه به تشته کی ژ فان بکهت؟! خودی یی پاک و پاقره ژ وی شرکا ئه و دکهن. ﴿٤١﴾ خرابی و نه خوشی
و ته نگافی ل گوند و بازیریت سهر ئافی و ل بیت نه ل سهر ئافی، ئاشکرابو ژ بهر گونه هیت مروغان، دا
تاما جزایی هندهك ژ وان گونه هان نیشا وان بدهت، به لکی توبه بکهن و ل خو بزقرن.

قُلْ سِرُّوا فِى الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤١﴾ فَأَقْرَعْتَنِي فَهَكَذَا لِلَّذِينَ لَفِيتُمْ مِنْ
قَبْلُ أَنَّ يَأْتِىَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصْدَعُونَ ﴿٤٢﴾ مَن
كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَن عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَ فِيهِ فَرِيتُمْ لَهُ ﴿٤٣﴾
لِيَجْزِىَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِن فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ ﴿٤٤﴾ وَمَن ءَالَيْتُمْ ءَن يُرْسِلَ الرِّيحُ مُنْشِرَةً لِّذُرِّيَّتِكُمْ
مِّن رَّحْمَتِهِ وَلِتَجْزِىَ الْفَلَاحُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٦﴾ اللَّهُ الَّذِى يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيُبْسِطُهُ
فِى السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُ السَّحَابَ مُغْتَمَرًا ﴿٤٧﴾ أَلَمْ يَخْرُجْ مِنْ
جُلَّةٍ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَن يَشَاءُ مِن عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبِشِرُونَ ﴿٤٨﴾
وَإِن كَانُوا مِن قَبْلِ أَن يُزَلَّ عَلَيْهِمْ مِّن قَبْلِهِ لَمُبْسِطِينَ ﴿٤٩﴾
فَانظُرْ إِلَى ءَاتِرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُخْرِجُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
إِنَّ ذَٰلِكَ لَمَخِى الْمَوْتِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

﴿٤١﴾ [ههى موحه مه د] بيزه [گهلى خه لكى مه كه هى]:
د نهر ديدا هه رن [و بگه رن] بريننى كا دويما هيا
ئه ويټ بهرى هه وه هاتين يا چاوا بوو، باراپتر ژوان
هه فېشك چي كه ربوون. ﴿٤٢﴾ فيجا بهرى خو بده
دينى راست و دورست [كو ئيسلامه] بهرى روزه
بيت، دانه پاش بونينه، وى روزه هه مى مروف دى
زيكه بهن [هنده دى چنه به حه شتى، و هنده دى
چنه دوزه هى]. ﴿٤٣﴾ هه كه سى باوه ربى نه نيت
ئه و زيانى ل خو دكهت، و هه كه سى كاره كى باش
بكهت ريكى بو خو خوش دكهت. ﴿٤٤﴾ وى روزه
خودى مروفان زيكه دكهت] دا ئه ويټ باوه رى
ئيناين و كار و كاريارت قه نچ كرين ژ كه ره ما خو
وان خه لات بكهت، و ب راستى خودى هه ژ گاوران
ناكهت. ﴿٤٥﴾ و زيشا نيت مه زى ناتي و دهسته لاتداريا
وى، ئه وه بابى ب مزگينى دهنريت، دا ژ دلفانيسا خو
بارانى بده ته هه وه، و دا گهمى ب قودرهت و فهرمانا
وى ل سه ر ثافى بين و بچن، و دا هوين بازرگانيسى
ب ريكا ثافى بكه ن، و دا هوين شو كور و سوپاسيا

خودى بكه ن. ﴿٤٦﴾ ب سويند [ههى موحه مه د] مه بهرى ته پيغه مبه ريت بو مله تيت وان هنارتين، فيجا
ئه وب موعجيزه و نيشا نيت ناشكه رافه [ل سه ر راست پيغه مبه راتيسا خو] بو وان هاتن، [به لى وان باوه رى
ب پيغه مبه ريت خو نه نينان و نه ياره تيسا وان كرن]، فيجا مه تول ل گونه هكاران فه كر، و ب سه ريئخستن
و هاريكارييا خودان باوه ران هه قه ل سه ر مه. ﴿٤٧﴾ خوديه ئه ويټ باى دهنريت [فيجا ئه وب با] ئه و ران
رادهت و دبهت، چاوا بقت و هه سال ئه سنان به لاف دكهت و دكهت پرتى پرتى، فيجا تو دى بينى باران
ژوان ئه و ران دهر دكه قيت، و گا فا خودى ئه و باران ب سه ر هنده كه بنده يټ خو يټ وى بشين باراند،
پى كه يف خوش دين و دبشكورن. ﴿٤٨﴾ هه چهنده ئه و [به نده] بهرى هاتنا وى بارانى، ژ هاتنا وى دى
هيشى بوون. ﴿٤٩﴾ فيجا [ههى موحه مه د] بهرى خو بده نيشا نيت دلفانيسا خودى [ئه ويټ ب هاتنا باران
گريداىى، و هكى شينبوننا گل و گياىى و داروبارى و هه مى رهنكيټ فيقى، و ساخرنا ئه ردى هشك و
مري] كا چاوا خودى ئه ردى پشتى هشك بووى ساخ دكهت، ب راستى ئه ويټ ئه ردى پشتى هسكبوون و
مرنا وى ساخ دكهت، ئه و دى مريان ساخكه ته فه، و ئه و ل سه ر هه مى تشنان خودان شيانه.

وَلَيْنَ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَّاقُوهُ مَضْمَرًا لِّظُلُومٍ مِنْ بَعْدِهِ. يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾
 فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْكُفْرَ وَلَا تَسْمَعُ الصَّمَرَ الدَّعَاءَ إِذَا وَلُوا
 مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعَمَى عَنْ صَلَاتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا
 مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ
 قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾
 وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لِيُؤْتُوا عَذْرَ
 سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ
 فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ
 لَا يُنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا عَذْرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾
 وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
 وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولُنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
 مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾
 فَأَصْبَحُوا وَنَسُوا اللَّهَ حَتَّى لَا يَسْتَخْفِكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾

﴿٥١﴾ ب سویند نه گهر ثم بايه کي [ب سهر چاندنا
 واندا] بهترين، فيجا [ئهو بائيشه کي بهر هنگاري
 چاندنا وان بکته پشتي کهسک بوونی، و زهر بکته]
 و ئهو چاندنا خو زهر بينن، دئی بينی پشتي فئی
 [زهر بوونا چاندنا وان] دهف ب گازنده نه و شوکور و
 سوپاسيسيا نيعمه تا خودی ناکه و دئی که ره میت خودی
 ژ بیرکهن، ههروه کي خودی چوجا که ره م و نيعمه ت
 گهل وان نه کرين]. ﴿٥٢﴾ فيجا ب راستی تو نه شئی وه
 ل مریان بکهی گول ته بین [ئهو گاواره زی ل پرتزا
 مریانه، چونکی چو فام ناکهن]، و تو نه شئی گازيسيا
 خو زی بگه هينيه که ران، نه گهر چو و پشتا خو دانه
 ته. ﴿٥٣﴾ یی خودی کوره و گومراکری تو نه شئی
 راسته پئی بکهی، تو نه شئی گازيسيا خو ب گو هی
 که سی بیخی کوتی بگه هن، ئهو نه بن ییت باوهر یی
 ب نیشان و نایه تیت مه دینن، و ئه قه نه خو سپار تینه
 خودی و ل بهر فرمانا وی راوه ستیایی. ﴿٥٤﴾ خودی
 ئه وه یی هوین ژ لاوازیی [نانکو ژ چپکه کا نافی]
 چئی کرين، و پشتی وی لاوازیی هوین ب هینز
 ئیخستن [مه خسه دهیژا تو لازینیی]، و پشتی ب هینز ئیخستنا هه وه هوین لاواز و پیر کرن، ئه وی چ بقیث
 چئی دکته و ئهو یی زانا و خودان شیان. ﴿٥٥﴾ و روژا قیامهت رادیت گونه هکار دئی سویند خو و، ئهو
 [د دنیا ییدا] ژ بیسته کئی پیقه تر نه ماینه، [د دنیا ییدا زی] و هسا بهر یی خو ژ هه قیسی و هرد گپران [و دگوتن: هه ما
 هه ر ژیا نا دنیا یییه، و چو ژیا ن پشتی مرنی نین]. ﴿٥٦﴾ و ئه ویت خودی زانین و باوهر یی ب رز قی وان کری،
 گوتن: ب سویند هوین هند ییت مایین هندی خودی بو هه وه نفیسی هه تا روژا قیامه تی، ئه ها ئه قه یه روژا
 قیامه تی به لی هه وه نه دزانی [ئهو روژ هه ر دئی تیت]. ﴿٥٧﴾ فيجا وئی روژئی هه جه تگرنا سته مکاران فایده ی
 وان ناکه ت، و نایینه ده ستویر دان ژیه جه تان بگرن، و داخواز ژیه ژ وان نایته کرن خودای یی خو ژ نوی ب
 گوتنه کئی یان کریاره کئی رازی بکهن. ﴿٥٨﴾ ب سویند دئی قورئانیدا مه ژ هه می نمو ونه یان [ئهو ویت دبنه
 نیشان ل سهر ئیکتایسیا خودی، و راست پیغه مبه راتییا پیغه مبه ری وی] بو مرو فان ییت دیار کرين و ئینایین،
 و نه گهر تو مو عجزیه کئی بو وان بینی [ههروه کي ئهو ژ ته دخوازان]، ئه ویت بی باوهر دئی بیژن: ئه فا هوین
 دبیژن ژ دره وئی پیقه تر نینه. ﴿٥٩﴾ هوسا خودی دلی چونه زانان تاری دکته. ﴿٦٠﴾ فيجا سه برا خو [ل سهر
 نه زیه ت و نه خو شیا وان] بکیشه، ب راستی په یانا خودی یا راسته [دئی ته ب سهر ئیخت، و دئی دینی ته ب
 سهر هه می دینان ئیخت]، و بلا ئه ویت باوهر یی نه یی سار نه کهن، ژ خو راکرتن و سه بر کیشانی.

سوره تا لوقمان

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۳۶) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (ئهلف، لام، میم) و ل دور رافه کرنا فان تیپان بزقره دهسپینکا سوره تا به قهره. ﴿۲﴾ ئەفه ثایه تیت کتیه کاریک و پیک و موکومه. ﴿۳﴾ ریکاراسته ریتی و دلوفانیسییه بۆ قهنجیکاران [ئهویت خودی دهریسن ههروهکی دینن، و ل وی هزرتنه ئه گهر ئه و خودی نه بینن خودی وان هه دینیت]. ﴿۴﴾ [قهنجیکار] ئه و ن ئه ویت بهرده وام و ب رهنگی پیدقی نفیزان دکه، و زه کاتی ددهن و ژئاخه رتی بی گومانن. ﴿۵﴾ ئەفه ته ل سه ر راسته ریتییا خودای بی خو، و هه ر ئەفه نه ییت سه ر فه راز. ﴿۶﴾ و هنده ک مرؤف ییت هه یین [مه خسه د پی (نضری کورئ حارثی) به] ئاخشتیت پویج و بی تام دکپین، دا ژ نه زانین ریکاراسته خودی ل بهر خه لکی بهرزه که ن [و وان

ژ ئیسلامی بده نه پاش]، و دا بۆ خو ترانه یان ب ثایه تیت خودی بکه ن، و بۆ ئەفیت هه ئیزایه کا هه تکبه ر یا هه ی. ﴿۷﴾ و ئەفی ژ فان مرؤفان، گا فا ثایه تیت مه بۆ دهاته نه خواندن ژ مه زنا تی پشتا خو دای بی و دچۆ هه چکو نه بهیستین، ههروهکی ژ ههردو گو هیئت خو بی که ر و گران، قیجا مزگینییا ئیزایه کا ب ژان و دژوار بده وی. ﴿۸﴾ ب راستی ئه ویت باوه ری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، به حه شیت تیر خیر و بیر بۆ وانه. ﴿۹﴾ و ههروهه ر دی تیدا مینن، و ئەفه په یانه کا هه قه ژ ده ف خودی، و ئه وه یی سه ر ده ست و کار به جه. ﴿۱۰﴾ و هکی هوین دینن ئه سمان بی ستوین ییت چی کرین، و جیاییت مه زن و بنه جه ییت ئیخستینه د ئه ر دیدا دا ئه ر ده وه نه هه ژینیت، و ژ هه می په نگان جانه وه ر تیدا به لافکر ن، و مه ئافه ک (بارانه ک) ژ ئه سانی (ژ ئه و ران) داریت، مه پی ژ هه می په نگیت جوان و پر مفا شینکاتی د ئه ر دیدا دا و شینکر. ﴿۱۱﴾ ئەفه یه دان و چیکرنا خودی، قیجا کا بیژنه نه ئه فیت هوین شوینا خودی دهریسن، چ داییه و چ چی کرییه؟ [نه خیر وان چو نه داییه و چو چی نه کرییه] به لی سته مکار ییت د گو مپاییه کا ئاشکه رادا.

سوره لقمان

بسم الله الرحمن الرحيم

المر ﴿۱﴾ تلك آيات الكتاب الحكيم ﴿۲﴾ هدى ورحمة للمحسنين ﴿۳﴾ الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكاة وهم بالآخرة هم يوقنون ﴿۴﴾ أولئك على هدى من ربهم وأولئك هم المفلحون ﴿۵﴾ ومن الناس من يشرى أهواه بالخير ليضل عن سبيل الله يغدر عليه ويخذله أهواؤه أولئك لهم عذاب مهيئ ﴿۶﴾ وإذا تتلى عليه آياتنا أولئك مستكبرون ﴿۷﴾ كأن لم يسمعها كأن في أذنيه وقرا فبتره عذاب اليم ﴿۸﴾ إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم جنت التعيم ﴿۹﴾ خالدين فيها وعد الله حقا وهو العزيز الحكيم ﴿۱۰﴾ خلق السموات بغير عمد تر وناها ألقي في الأرض روي أن يمد يكر ويت فيها من كل دابة وأنزلنا من السماء ماء فأنبتنا فيها من كل زوج كريم ﴿۱۱﴾ هذا خلق الله فأروني ماذا خلق الذين من دونه بل الظالمون في ضلال مبين ﴿۱۲﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يُعَلِّمُهُ يَبْنِىْ لَكَ شَرْكَاً بَالِغٌ إِلَيْنَا الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ۝ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَلَدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهَنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفَصَّلَهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَلَدِكَ إِلَهِ الْمَصِيرِ ۝ وَإِن جَهَدَكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُكُمْ فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفٌ ۝ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِنَّكَ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يَبْنِىْ إِلَهُانَ تَكَثُّرَ مَنَاقِلَ حَتَّىٰ مِّنْ خَرَدٍ لِّفَكٍّ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِي بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ حَكِيمٌ ۝ يَبْنِىْ أَيْمَانَ الصَّلَاةِ وَأَمْرٍ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِّنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝ وَلَا تَصْغُرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَفْشِرْ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَأَغْضُضْ مِن صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ۝

﴿١٢﴾ و ب سویند مه ئەقل و تیگه هشتن و زانین و حیکمهت دابوو لوقمانی [و مه گوتی] شوکور و سوپاسیا خودی بکه، و هەر کهسی سوپاسیا خودی بکهت، ب راستی ئەو بهس یی بو خو [شوکورا خودی] دکهت، و هەر کهسی سوپاسیا نیعمه تیت وی نه کهت [خودی منهت ب سوپاسیا وی نینه]، و خودی یی دهوله مهنده و هیژابی بهسن و سوپاسیییه. ﴿١٣﴾ و چیرۆکا لوقمانی بو وان بیژه: وهختی کورێ خو شیرت کری و گوتیی: کورێ من چوهه قیشکان بو خودی چی نه که، ب راستی هه قیشک په ریتسی [شرك] سته مه کا مه زنه. ﴿١٤﴾ و مه ئەمرێ مروفان کر د گهل ده بیاییت خو د باش بن نه خاسمه [دگهل] دهیکێ، نه خوشی و بی تاقه تی ل دویف نه خوشی و بی تاقه تیی بی برن ده می دزکیدا، و دوسالان ل سه رێک شیر دایی ژ نوی ژ شیر فکەر، و مه گوتی: سوپاسیا من بکه من تو دایی، و شوکور و سوپاسیا ده بیاییت خو بکه تو خودانکری، و هوین هەر دێ ب بال منقه زفرن. ﴿١٥﴾ و ئەگەر

ده بیاییت ته مانه ب ته فه، ته د بهر هندپرا بکهن تو تشته کی بو من بکهیه هه قیشک تو چو ژێ نه زانی، گوھی خو نه ده وان، و د دنیا ییدا ب قهنجی و باشی د گهل وان بۆرینه [خو ژ وان دویر نه تیخه، و یی باش به د گهل وان، بهس گوهدار ییا وان د شریکدا نه که]، و [و دینی خودا ده که نه بییت موسلمان بن، د دنیا ییدا د گهل یی باشبه بهی ریکا وان و دینی وان نه گره و] ریکا وی [دینی وی] بگه ره یی بهرێ خو داییه من [بو توبه کرن و دلپیشی]، باشی دێ هەر ب بال منقه زفرن، [تو و ده بیاییت ته و ئەو] قیجا [هنگی] یا هه وه کری دێ بو هه وه بیژم [و هه وه پێ ناگه هدار کهم]. ﴿١٦﴾ کورێ من گونه هو خرابی ئەگەر [چه ندا بجویک بیت] ته مه تی دندکا توفی خه نده لکی بیت، و د ناف که فره کیدا بیت، یان ژێ ل هەر جهه کی بیت ژ هرد و ئەسه انان، خودی دێ هەر ئینیت، ب راستی خودی یی هویرین و شاره زایه. ﴿١٧﴾ کورێ من نفیزان ب په هنگی پیدفی بکه، و داخوازا کرنا باشیی بکه و داخوازا دانه پاشا خرابیی و گونه هی بکه، و سه بری ل سه ره نه خو شیا دگه هیت ته بکیشه، ب راستی ئەفه [پارستنا نفیزێ، و داخوازا کرنا باشیی، و دانه پاشا خرابیی، و سه بر کیشان ل سه ره نه خوشیان] ژ وان کارانه ئەویت دقیت مروف ل سه ره یی هشیار و پرژد بیت. ﴿١٨﴾ [کورێ من] ژ مه زانی رو یی خو ژ خه لکی وه نه گپه ره، و قبه و دفن بلند ب ریشه نه چه، ب راستی خودی چه ژ وان ناکهت ئەویت قبه و دفن بلند و زیده ب خو شاهی. ﴿١٩﴾ [کورێ من] د ریشه چو نا خو دا یی نافنجی به [نه هیدی هیدی و نه حیل، و نه ب مه زانی و نه مریچوک] و دهنگی خو نزم بکه و زر نه که، ب راستی دهنگی ژ هه مییان نه خو شتر ز پنا که رانه [ته گه ره دهنگ بلندی جوانی بایه چو دهنگ ژ یی کهری د بلندتر نین].

﴿۲۰﴾ ما هوین نابین خودی هندی دئەرد و ئەسەاناندا
یى بۆ هەوێ سەر نەرم و بەر دەست کرى، و کەرەمىت
خۆ ییت ئاشکەرا [وێكى ئىسلامەتیی... هتەد] و
نە ئاشکەرا [وێكى ئەقل و زانین و تىگە هشتى... و
هتەد] ل سەر هەوێ ییت بەرفەرە کرین، و دگەل
هەندى زى هەندەك مەرۆف ییت هەین بى زانین و
بى راستە پىیەك و بى كىتەك پۆنكەر، جەرەپى
دەر هەقى خودیدا دكەن. ﴿۲۱﴾ و گافا موسلمانان
دگۆتە وان: ل دویف وى بکەفن یا خودى ئىناىیە
خوارى دگۆتن: نەخیر ئەم دى ب دویف وى كەفن
ئەو مە باب و باپىر ییت خۆ ل سەر دى. [نەرى
ئەو هەر دى ل دویف وان چن خۆ ئەگەر د خەلەت
زى بن] و شەیتان بەرى وان بەدەتە ئاگرى دۆرەهى
زى؟! ﴿۲۲﴾ و هەر کەسى خۆ بسپىریتە خودى و ل
بەر فەرمانا وى یى راوەستای ییت [شۆل بنەجە
ییت]، و ئەو ب خۆ زى یى قەنجىکار ییت، ئەفە وى
خۆ ب چنبلى [قولپا] ژ هەمیان موکومتر قە گرت
[ئانکۆر پىکا سەرفرازیی، و ترس ب دویفە نینە]، و

الجزء

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِى السَّمَوَاتِ وَمَا فِى الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ
عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ، ظَهَرَ وَبَاطِنُهُ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجِدِلُ فِى اللَّهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿۲۰﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا
مَّا أَنْزَلَ أَنَّهُ قَالُوا بَلْ نَنبَغُ مَا نَعْبُدُ آلِهَةً نَّأُولُو كَانِ
الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿۲۱﴾ وَمَن يُسَافِرْ
وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْمَرْوَةِ الْوُثْقَى
وَالِى اللَّهِ عَقِبَهُ الْأُمُورُ ﴿۲۲﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزَنُكَ كُفْرُهُ، إِلَيْنَا
مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿۲۳﴾
نُعْظِمُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَى عَذَابِ غَلِيظٍ ﴿۲۴﴾
وَلَمَّا سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۲۵﴾ لِلَّهِ مَا فِى السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ ﴿۲۶﴾ وَلَوْ أَنَّ مَّا فِى الْأَرْضِ
مِنَ شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ
مَا نَقَدْتُ لَكُمْ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿۲۷﴾ مَا خَلَقَكُمْ
وَلَا يَعْصِيكُمْ إِلَّا أَمْرُ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿۲۸﴾

دوێهیکە هەمى کاروباران هەر ب بال خودیقهیه. ﴿۲۳﴾ و هەر کەسى گاور بیست قیجا بلا گاورییا وى
تە ب خەم نە ئیختیت [چونكى تە ئەو ل سەر خۆ راكر، تە گازىیا خۆ گەهاندە وان]، زفرینا وان هەمیان
ب بال مەقەیه، قیجا تشتى وان كرى ئەم دى بۆ وان بیژین [پى جزا و خەلات كەین]، ب راستى خودى
دزانیت كچ د دلداندایه و پى ئاگەهه. ﴿۲۴﴾ [د دنیایدا] ئەم دى وان هیلین پیچەكی خۆشیشی بیهن، باشى
[پۆرزا قیامەت] دى وان نەچار كەین بکەفنه د ئیزیه كا دژوار و گراندا. ﴿۲۵﴾ و ئەگەر تو پسار و وان بکەى
كى ئەرد و ئەسمان داىینه؟ دى بیژن: خودى.. بیژە هەمى پەسن و شوکور بۆ خودى [ل سەر فى هەقاندنا
هەوێ د راستا خودیدا، و پەسەند کرنا هەوێ خودایى ئەرد و عەسمانان خودییه و ل سەر ئاشکرا کرنا هەوێ
ئەو هیژایى پەرستىیه و یا هوین ل سەر یا خەلەتە و نە یا دورستە پا چاوا هوین ئىكى دى ژ بلى وى
دپەرسن و دكەنە شریك]، بەلى باراپتر ژ وان نوزانن [كامەخسەدا فى هەقاندنى چیه؟]. ﴿۲۶﴾ هەندى دئەرد
و ئەسماناندا هەى یى خودییه، ب راستى خودى یى دەولەمەندە و هیژایى شوکورا ندییه. ﴿۲۷﴾ و ئەگەر
هەر دارەكا دئەردیدا هەى قەلەم و خامە بن، و دەریاییت هەین حەفت دەریاییت دى زى بیته سەر و هەمى
حوبر بن [و ب وان قەلەم و خامەیان و ب وى حوبرى ئاخفتن و پەیشیت خودى بیته نفیسین] هەر زانین و
ئاخفتن و پەیشیت خودى ب دویمایى نائین، ب راستى خودى یى سەر دەست و کاربنەجەه. ﴿۲۸﴾ چیکرنا
هەوێ [ل دەستپىكى] و ساخکرنا هەوێ ژ گۆران [پشتى مرنى] وەكى [دان و چیکرنا] مەرۆفەكى ب تنییه، ب
راستى خودى یى گوهدیڕ و بینەرە.

الْوَسْرَاتِ إِنَّهُ يُوَلِّجُ الْبَلَّ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ
فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَى
أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
الْبُطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلُوكَ
تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ قُوَّةَ آيَاتِهِ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهم مَوجٌ
كَاطِلٌ دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ
فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾
يَتَأَيَّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا تَجْزِي وَالِدٌ
عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٍ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ
الْفَرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا
وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

﴿٢٩﴾ ما تو نایینی خودی شه فی دکته د نافع رورژیدا،
و رورژی دکته د نافع شه فیدا [ههردوکان ب فی
چهندی کورت و دریژ دکته]، و رورژ و هه یف ییت
بو هه وه خزمهت خو ش کرین [ییت فیخستینه د
خزمه تا هه ودا] هه ر ئیک هه تا وه خته کی دیار کری
دی ئیت و چیت، و تشتی هوین دکهن خودی ژئی ب
ناگه هه. ﴿٣٠﴾ خودی فی دکته دا هوین بزائن خودی
یی هه وه و تهویت شوینا وی دئینه بهرستن د پویج و
به تالن، و خودییه یی بلند و مه زن. ﴿٣١﴾ ما تو نایینی
گه می ژ که ره م د لوقانییا خودی د ده ریاییدا دئیت
و دجیت، دا خودی نیشانیته دهسته لاندارییا خو
نیشا هه وه بدهت، ب راستی تهفه چامه و نیشانن
بو وان تهویت زیده بیتفره هه و زیده شوکوردار.
﴿٣٢﴾ گاغا پیله کا ئافا ده ریاییی وه کی تهوران یان
وه کی چیا یان ب سه ر واندا گرت، ژ دل بهس دی
دوعایی ژ خودی ب تنی کهن، فیجا گاغا خودی
قور تالکرن و گه هاندنه ئه ردی دیم، دی بینیی هنده ک ژ
وان نیف نیقه نه [هنده ک ب دورستی سوپاسییا خودی

ناکهن، و هنده ک د بنیرا سوپاسییا خودی ناکهن و نیعمه تیت خودی نائینه بهر چاقیت حق] کهس نیشانیته مه
د ره و نادانیت و ئینکار ناکهت زیده به بیان شکین و زیده گاور نه بن. ﴿٣٣﴾ گه لی مرو فان پاریز گارییا خودی
بکهن، و ژ رورژه کی بترسن [کو رورژا قیامه تیه] نه باب شوینا عیالی و نه عیال شوینا بابی دئینه جزا کرن
[باب و زارو ک چو مفایی ناگه هیننه ئیک]، ب راستی په یانا خودی دایی یا راسته [و دی هه ر وه سا ئیت]،
فیجا بلا ژیا نا دنیایی هه وه نه خاپینیت، و هه وه د سه ردا نه بهت، و بلا شه یثان زی هه وه ب که ره ما خودی
نه خاپینیت [کو هوین گونه هان بکهن و بیژن که ره ما خودی یا مه زنه و توبه نه کهن]. ﴿٣٤﴾ ب راستی خودی
دزانیته کا قیامهت کهنگی دی ئیت، و ته وه بارانی دبارینیت، و دزانیته کا چ د مال بچوپکاندایه [بهری بیته
مرو ف]، و کهس نوزانیت کا سوبه هی چ دی ئیته سه ری، و کهس نوزانیت کال کیری و ل کیفه دی مریت،
ب راستی خودی زانا و شارمه زایه.

سوره تا سه جده

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۳۰) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (ئهلف، لام، میم)، ل دور رافه کرنا شان رهنگه تپیان بزقره دهستییکا سوره تا به قهره. ﴿۲﴾ هنارتن و ئینانه خوارا قئ قورئانی گو مان تیدا نینه ژ دهف خودائی ههمی جیهانانه. ﴿۳﴾ یان ژی دبیزن [موحه مه ده]: نهف قورئانه ژ نک خو چئی کریسه [وی یا دانایی، و ب بال خودیقه لی ددهت]، نه خیر وهسا نینه وهکی شهو دبیزن، به لی شهو راستییه ژ نک خودایی ته، دا تو مله ته کی پی هشیار بکه ی و بترسینی، کو به ری ته چو پیغه مبه ر بؤ نه هاتییه دا راسته ری بین. ﴿۴﴾ خودییه، شهوی شهرد و شهسمان و هندی د ناچه را واندا د شهش رورئاندا ییت چئی کرین، پاشی بلندبوو سهر عهرشی [بلندبوو نه کابی چاواپی و هیژایی وی]، و هه وه ژ غهیری خودی چو

الْمَزِيلَ الْكِتَابَ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱﴾
أَمْ يَقُولُونَ أَفَنُزِّلُهُ بِطَلْ هُوَ الْخُبْرُ مِنْ رَبِّكَ لِنُنْذِرَ قَوْمًا مِمَّا أَنْتُمْ
مِنْ نَذِيرٍ مَنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿۲﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى
الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَيْءٌ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿۳﴾
يُنْزِلُ الْأَمْزِجَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَنْجِي إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ
مُقَدَّرَهُ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿۴﴾ ذَلِكَ عَلَى الْعَرْشِ وَالشَّهَادَةِ
الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿۵﴾ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ
مِنْ طِينٍ ﴿۶﴾ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿۷﴾
ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿۸﴾ وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ
أَإِنَّآ أَنَا لَنَافِلُ خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُم بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكُفْرُونَ ﴿۹﴾ قُلْ يَتَوَقَّعُكُمْ
مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي ذُكِّرْتُمْ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿۱۰﴾

الميزان

هاریکار و بهر هان و مهدهر چی نین، قیجا ما هوین پیغه ناچن و چامان وهر ناگرن. ﴿۵﴾ شهو (خودی) ژ شهسمانی کاروباری شهردی [هه تا رورژا قیامه تی] ب پیغه دبهت. پاشی شهف کاروباره د رورژه کیدا [کو رورژا قیامه تییه] دئ بلندبنه دهف وی، دریزا هیسیا وی رورژی ب ههژ مارا هه وه هزار سالیته هه وه نه. ﴿۶﴾ شهفه [شهوی شهرد و شهسمان و هندی د ناچه را واندا دایین، و شهوی کاروباریت دنیا پی بهس ددهست ویدا] زانایی نهینی و تاشکه رایانه، سهردهست و دلؤقانه. ﴿۷﴾ شهوه یی دان و چیکرنا ههمی تستان موکوم و بنه جهو باش چیکری، و ژ ته قئی [جارا ئیکی] دهست ب چیکرنا مرو فان [مه خسه ده پی ئاده مه، بابی مرو فان] کر. ﴿۸﴾ پاشی دوینده ها وی ژ چیکا ئافه کا کیم بها چی کر. ﴿۹﴾ پاشی دورستکر و روح دایی، و گو هو و چاف و شهقل دانه هه وه، و کیم ژ هه وه هه نه سوپاسی و شوکورا خودی بکه، یان ژی هوین کیم شوکور و سوپاسییا خودی دکه. ﴿۱۰﴾ و [شهویت باوه ری ب رورژا قیامه تی نه یی] گوئن: شهری شه گهر شه م د شهردیدا بهرزه بووین [و بووینه ئاخ]، شهری جاره کا دی سهر ژ نوی شه م دئ ئینه چیکرن و ساخکرن؟! به لی شهو باوه ری ب رورژا قیامه تی نائین [له و فی دبیزن]. ﴿۱۱﴾ [ههی موحه مه ده] بیژه به لی شهو ملیاکه تی بؤ ستاندا رو حاه وه هاتییه دانان دئ رو حاه وه ستینیت، پاشی هوین دئ ب بال خودایی خو شه ژقن.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا لَعَمَلٍ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٣﴾
وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًىٰ وَلَٰكِن حَقَّ
الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٤﴾
فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ
وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ إِنَّمَا يَوْمُ
يَعْلَيْنَا الَّذِينَ إِذَا تُكْرِوا بِهَا كُرُوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٦﴾ تَتَجَافَىٰ جُفُوهُهُمْ
عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُسْفِكُونَ ﴿١٧﴾ فَلَا تَمْلِكُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ
جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا
لَّا يَسْتَوُونَ ﴿١٩﴾ أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ
جَنَّاتُ الْأَمْثَلِ يَدْخُلُونَهَا كَاثِرًا يَمْشُونَ ﴿٢٠﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا
فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا
وَقِيلَ لَهُمْ دُفُّوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾

سخنه

﴿١٣﴾ [هه ی موحه مه د] نه گهر ته گونه هکار وه ختی
سه ری وان یی شور و چه میایی، ل دهف خودایی
وان دیتبانه [دا عه جییان بینی]، [دبیژن]: خود پور
مه دیت و مه گولی بوو [ژفانی ته دایی مه دیت
و راستیا پیغه مبه ری ته مه گولیو و]، فیتجا تو مه
بزقرینه فه [دنیا یی] نهم دی کار و کریاریت باش
کهین [ههروه کی ته نه مرئی مه پی کری]، ب راستی
نهم بشتراست بووین و گومان ل دهف مه نهما
[کو موحه مه د راست پیغه مبه ره، و قیامهت زی یا راسته].
﴿١٤﴾ و نه گهر مه قیابایه، دا [ب خورتی] هه می
مروقان راسته ری کهین [به لی مه دقیت نه و ب که یفا
خو ریکا راست بگرن]، به لی سوز و په ییانا من دایی
ب جهی خو یه، دی جهه نه می ژ نه جه و مروقان تری
که م. ﴿١٥﴾ دی تامکه نه [ئیزیا جهه نه می] ژ بهر ژ
بیرکنا هه وه بو دیتنا قی پورزی، نهم زی ب راستی
دی هه وه هیلینه دقئ ئیزاییدا، دی فیتجا تامکه نه ئیزایا
به رده وام ژ بهر وان کار و کریاریت هه وه [د دنیا ییدا]
دکرن. ﴿١٦﴾ ب راستی، نه و باوهریی ب ئایه تیت مه

دئینن و بو خو مفایی ری وهر دگرن، نه ویت نه گهر پی دیتنه شیره تکرن دکهن [دادچه میین]، و ب گریقه
دچنه سوچه ده یی، و خودی ژ هه می کتیا سییان پاک و پاقر دکهن و حه مد و سوپا سییا وی دکهن، و خو
[ل سهر په رستنا وی] مه زن ناکهن. ﴿١٧﴾ قهوی ته نشیت و ناکه فته سهر نفینان [نانکو کیم دنقن]، و پادبن
شه فشتیزان دکهن]، و ب ترس و هیقیشه دو عایان ژ خودی دکهن، و رزقی مه داییه وان خیر و سه ده قه یان
ژی ددهن. ﴿١٨﴾ که س نوزانیت چ خه لات یی بو وان هاتیبه فه شارتن، چاقیت وان پی پون بن و ب دیتنا
وی شاد بین، ژ بهر وان کار و کریاریت وان دکرن. ﴿١٩﴾ فیتجا نه ری نه وی خودان باوهر بیت، وه کی ویه
نه وی ژ ریکا راست دهر که فتی...؟ نه خیر، نه وه کی یتکن. ﴿٢٠﴾ هن دی نه ون نه ویت باوهری ئینایین و کار و
کریاریت راست و دورست کرین، جهی وان به حه شتیت خو جهیینه، نه فه قه در گرتنه بو وان ژ بهر وان کار و
کریاریت نه وان [د دنیا ییدا] دکرن. ﴿٢١﴾ و هن دی نه ون نه ویت ژ ریکا راست دهر که فتین جهی وان ناگره،
ههر گاغا فیان ژ ناگری دهر که فن [وه ختی گو رییا ناگری وان بلند دکهت و ب سهر دتیخت، جاره کا دی
ناگر ب خو وان ب بن خو دتیخته فه]، جاره کا دی بو ناف ناگری دی تینه زفانندن [فیتجا دهر که هفتایت
جهه نه می] دی بیژنی: دی تامکه نه ئیزایا ناگری هه وه دهره و دانا.

﴿٢١﴾ بئى گومان هم نيزايا دنيايى بهرى نيزايا مه زنت
[يا قيامه تى] دئى دهينه بهر وان، دا نه ول خو بزقرن.
﴿٢٢﴾ و ما كى ژ وى سته مكار تره نه وي ب نايه تيت
خودايى خو بيته شيره تكرن، پاشى پشتا خو بده تى،
بئى گومان هم دئى تولى ژ گونه هكاران فه كه ين.
﴿٢٣﴾ ب سويند مه ته ورات دا موسايى، فيجا تو
[هه ي موحه مه د] د راستا ويدا دودل نه به كو مه يا
داييى، و مه يا كريبه راسته پيى بو سرائيليان.
﴿٢٤﴾ و مه هنده ك ژ وان كرنه پيشى و جهى
چاقلې كرنى، ب نه مريى مه راسته پيكرن ذكر، وه ختى
وان سه بر كي شايى [ل سه بر په رستنى و ل سه بر
نه زيه تيت دريكا خوديدا گه هشتينى]، و ژ دل باوه رى
ب نايه تيت مه نيايى. ﴿٢٥﴾ ب راستى خودايى
ته روژا قيامه تى، دئى حوكمى د نا قبه را واندا كه ت
[ئانكو د نا قبه را موسلمان و گاوراندا، يان پيغه مبه ران
و مله تيت واندا] ل سه روى تشى، يى نه و تيدا نه
ئيك و ئيك جودا. ﴿٢٦﴾ نه ريى ما قپكرن و فه براندا
خه لكى چهر خيت به رى وان [وه كى عاد و (سه مود)

وَلَذِيْقْتُهُم مِّنَ الْعَذَابِ الْآدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ
رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٣﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ
مِّن لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ
وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ آيَةً يَّهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَّوْا
وَكَاوَبَ آيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ بِفَصْلِ
بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقَبِيحَةِ مِنَّا كَالَّذِي بَيْنَهُمُ الْحَدُّ
وَمَا يَتَّبِعُونَ ﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ
كَمَرًا هَلَكًا تَمِّن قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ
فِي مَسْكِكِهِمْ إِيَّا فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَتُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٠﴾

و.. هندا] نه ويى د ماليت خوږا [ب كه يف و شاهى] دهاتن و دچون، بو وان راستى ديار نه كړ؟ نه فه [قپكرن
و فه براندا وان هه ميان] نيشانن ل سه بر سه رده ستى و دهسته لاتداريا مه، فيجا ما گو هيت خو فه ناكه ن؟!.
﴿٢٧﴾ نه ريى ما نه و نابينن هم به ريى باراننى ددهينه نه ردئ هشك و بئى شينكاتى، و چاندنى پى دهر دنيخين،
ته رشيت وان و نه و ب خو زى ژئ دخون، فيجا ما نابينن [و بزائن نه ويى نه ردئ هشك ساخكرى، دشيت
وان زى پشتى مرنى ساخكه ته فه]. ﴿٢٨﴾ و ديژن كا كهنگى نه و حوكوم د نا قبه را مه و هه ودا دئى نيته كرن
[ئانكو كهنگى دئى روژا قيامه تى نيته]، نه گهر هوين راست ديژن. ﴿٢٩﴾ بيژه: روژا قيامه تى فايده ي گاوران
ناكه ت ژ نوى باوه ريى بينن و دهر فته زى بو وان نايته دان، ژ نوى توبه بكه ن ول خو بزقرن. ﴿٣٠﴾ فيجا
ژ وان بگه ر و خو بگه ر [كا دئى چ نيزا نيته سه ريى وان]، و ب راستى نه و زى يى خو دگرن [كا دئى چ ب
سه ريى هه و نه يته].

سُورَةُ تَا هِ حَزَاب

ل مهدينه يي هائيه خوارى (٧٣) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

١ هه ي پيغه مبه ر ل سه ر پاريز گاريا خودى بمينه و زنده تر لى بکه، و برده و امبه ل سه ر نه گوهدانا گاور و دورويان [گوهى خو چو جانه ده وان]، ب راستى خودى يى زانا و کاربنه جهه. ٢ و هه ر وه حيه کا ژ خودايى ته بو ته دثيت ل دويف هه ره، ب راستى خودى يى ناگه هداره ب وي تهوا هوين دکهن. ٣ و پشستا خو ب خودى گهرم بکه، و به سى ته به خودى پشته فاني ته بيت. ٤ خودى دو دل نه کرينه د سينگى چو زه لاماندا [دله کى گاورى تيدا بيت، و ئيکى ئيسلام]، و ژنيت هه وه ته ويث هوين ديژنئى هوين وه کى ده يکا منه [نانکو هوين وه کى ده يکا مه ل مه حه رام بن]، خودى نه کرينه ده يکيت هه وه، و زرکوپت هه وه [ته ويث هوين ب کورپنى خودان

دکهن، و نه کورپت هه وه]، خودى نه کرينه کورپت هه وه. ٥ هه [گوته هه وه بو ژنيت هه وه: هوين وه کى ده يکيت منه ل مه، و دانانا زرکوران ل جهى کوران] ناخفته که هوين بو خو ديژن [چو بريار و حوکم ل سه ر نائينه دانان، نه ژنيت هه وه پى دبنه ده يکيت هه وه، و نه زرکوپت هه وه پى دبنه کورپت هه وه]، و خودى راستى ديژنيت: [نه ژن ده يکيت هه وه نه و نه زرکوپر کورپت هه وه يث دورستن]، و هه ر ته وه ريکا راست ديار دکهن. ٦ هوين ب نافي باييت وان گازى وان بکهن، هه [گازيکرنه وان ب نافي باييت وان] ل دهف خودى دورستره، قيجا ته گهر هوين نه زانن باييت وان کينه تهو برايت هه وه يث دينينه و هه قاليت هه وه نه، و گونه ل سه ر هه وه نينه ته گهر هوين ب خه له تيفه [ب نافي کورينئى] گازى وان بکهن، به لى بو هه وه گونه هه ته گهر هوين ب مه خسه د و ژ دل بيژن، و خودى يى گونه هژيهر و دلوفانه. ٧ پيغه مبه ر ژ خودان باوه ران هيژا تر و فهرتره بو وان، تهو گوهى خو بدنه ي [ده مى کاروباريت ژيانا خودا، و ته گهر پيغه مبه ر فهرمانه کى ل وان بکهن و دلى وان تشته کى دى بيژنيت، دثيت گوهى خو بدنه پيغه مبه رى، نه دهنه دلى خو چونکى پيغه مبه ر ژ وان ب خو دلوفانتره بو وان]، و ژنيت پيغه مبه رى ده يکيت وانن، و ليزم و تيربيکيت مروفى هنده ک ژ وان هيژا تر و هه قترن د مير اتخوري سيندا ژهنده کيت دى ژ خودان باوه ر و مشه ختيان، ژ بلى هندئى هوين قه نجيه کى د گهل برايت خو يث خودان باوه ر و مشه خت د ژيانا خودا بکهن، يان ب وه سيهت بو وان فه برن هه وه دورسته، و هه ف حوکمه [مير اتخوريا مروقيت تيك بو ئيکدو] د کتيا خوديدا [نانکو ده يى پارسيتدا] يا نقيسى بو.

مفرب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۖ وَأَتَّبِعْ مَا يُوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ يَمَاقِلُكُمْ خَبِيرًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي خَوْفَةٍ ۚ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ الَّتِي تَطْلَهُمْ مِنْهُنَّ أَهْبَاءَ لَكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۚ ادْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَاخُذُوا فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ ۚ وَلَكِنْ مَاتَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ ۚ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ ۚ إِلَّا أَنْ تَقْعَلُوا إِلَىٰ أُولِيَ الْبُكْمِ مَعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَنُوحٌ وَإِبْرَاهِيمُ
وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ٧
لِيَسْئَلَ الْصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ٨
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَ نَجْمُ
جُودٍ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُودًا لَتَرْوَاهَا وَكَانَ اللَّهُ
بِمَاتِعْمَلِهِمْ بَصِيرًا ٩ إِذْ جَاءَهُمْ مِنْ قَوْفِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلِ
مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْآبُصُرُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ
وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظَّنُّونَ ١٠ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا
زُلْزَلًا شَدِيدًا ١١ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مُرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ١٢ وَإِذْ قَالَتِ طَائِفَةٌ
مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَوْقَ
مَنْهُمْ النَّبِيُّ يَقُولُونَ إِنْ أَبِيتُمْ عِوَرًا وَمَا هِيَ بِعِوَرٍ إِنْ يُرِيدُونَ
إِلَّا فِرَارًا ١٣ وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سَأَلُوا الْفِتْنَةَ
لَأَنفَرُوا وَمَا تَلَبَّوْا بِهَا إِلَّا سِيرًا ١٤ وَلَقَدْ كُفِّرُوا عَنْهُمْ
وَأَنَّهُمْ لَآتُونَكَ إِلَّا أَذْنًا لَا تَسْمَعُ ١٥ وَكَانَ اللَّهُ مَسْمُورًا ١٦

﴿۷﴾ بؤ وان بپژوهختی مه په یمان ژ پیغمبه ران
وهر گرتی [من ب تنی پهر یسن و داخوازا په رستنا
من ب تنی بکه، و باوهر یی ب ټیکدو بین و
ب دلپیشی شیر هان ل مله ټیت خو بکه و په یمانا
خودی بگه هینن] و مه په یمان ژ ته زی وهر گرت و ژ
نوو حی زی و ژ ئبراهیمی زی و ژ مووسایی زی و ژ
عیسایی کوږی مهربمی زی.. و مه په یمانه کا موکوم
ژوان وهر گرت [کوئو په یمانا خو ب جه بینن].
﴿۸﴾ [مه ئهف په یمانه ژ وان وهر گرت] دا خودی
پسپارا راستگو یان ژ راستگو ټنا وان بکهت [دا ږوژا
قیامه تنی پسپارا پیغمبه ران ل سهر راستیا وان، و ئو
په یامائو پئ هاتینه هنارتن بکهت کا دورست ب
جه ټینان]، و مه بؤ گاوران نیز ایه کا ب ژان و دژوار
یا بهر هه فکری. ﴿۹﴾ گهل خودان باوهران نیعمه ټیت
خودی بیننه بیرا خو، ده می له شکه ره کی [مه زن] ب
سهر هه ودا گرتی [ئو زی قوره شی بوون، و بهنی
ئسه د و بهنی (غه طفان) و بهنی عامر و بهنی سوله یم
و بهنی (قوره یظه) و بهنی (نهضیر) بوون، نیز یکی

دوازه هزاران]، ټیجا مه هوږه بایه ک و له شکه ره ک [مه خسه د ملیا که تن] هنارته سهر وان، هه وه نه ددیتن و
ئو هوا هوین دکهن خودی دینیت. ﴿۱۰﴾ وختی ئو وژ [په خن] سلال و خواړیقه هاتینه هه وه، و وختی چاف،
زیق مایینه ل دژمنان، و وختی دلان ژ ترساندا خو ل گه وریان دایی [قوتینه کا زیده که ټیسی ژ ترساندا]، و
وختی هر ټیک ژ هه وه هرزه ک ژ خودی دکر. ﴿۱۱﴾ ل ویری خودان باوهر [ب ترسی و سهر کیشانی] هاتنه
جهرباندن، و زیده شه پرزه بوون. ﴿۱۲﴾ و وختی دوړویسان و ئو ټیت نه ساخی ددلی و اندا هه ی [ئو زی
هر دوړوینه، و نه ساخی سالوخته بؤ وان] گو ټین: ئو په یمانا خودی و پیغمبه ری وی داییه مه [کو ئم
دی ب سهر که ټین]، ژ خپاندنی پیغه تر نه بوو. ﴿۱۳﴾ و وختی دهسته که کی ژ وان [دوړویسان] گو ټی: گهل
خه لکی (یه ثریبی) ټی (خه لکی مه دینه یی) جهی هه وه ل فیری نه ما [هر بمیننه ل سهر فی دینی]، ټیجا
بزفر نه مالیت خو [و دینی خو یی به ری] و دهسته که ک ژ وان دهستوریسی ژ پیغمبه ری دخوازن [دازفر نه
مالیت خو]، دیژن: مالیت مه دبه ر دینه، و ئو ب خو مالیت وان نه دبه ر دینه، و وان ژ ره فی پیغه تر
چوی ی دی نه ټیت. ﴿۱۴﴾ و ئه گهر ئو دژمن ژ هه می په خائنه بیته وان و ب سهر و اندا بگرن، پاشی ژ وان
بخوازن گاور بین و شه ری موسلمانان بکه، دی گو هی خو دهنه وان و هنده ک خو بؤ وان گیر و ناکه ن
دهمه کی کیم نه بیت. ﴿۱۵﴾ و ب سویند وان به ری نوکه په یمان دابو خودی کو ئو نه ږه فن، و پشته خو
نه دهنه دژمنی، و په یمانا وان داییه خودی دټیت ب جه بینن.

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ قَرَرْتُمْ مِتَّ الْمَوْتُ أَوِ الْقَتْلُ وَإِذَا لَا تَمْتَمُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِيكُمْ مِنْ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلْمْ إِلَى النَّارِ وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشْجَعَكُمْ عَلَيْكُمْ إِذْ أَجَاءَ الْخَوْفُ مِنْ رَبِّهِمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغَسِّقُ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ إِذَا أَذْهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشْجَعًا عَلَى الْحَيِّزِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْظَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا أَنْ يُنْهَمُوا فِي الْأَحْزَابِ يَسْتَلُونُ عَنْ أَنْبَاءِكُمْ وَأَوْكَاؤُكُمْ فَاغْلُظْ مَا قَالُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

﴿١٦﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: ره ټین فایده ی هه وه ناکه ت نه گهر هوین ژ مرئی یان ژ کوشتنی بره ټن، و نه گهر هوین بره ټن زی ژ دمه کی کیم پیڅه تر هوین خوښی نابه ن [چونکی نه وی ب شیر ی نه مریت دی ب تشته کی دی مریت، و ژ مرئی قورتال نابیت].

﴿١٧﴾ بیژه: نه و کیه هه وه ژ خودی پاریزیت، نه گهر نه خوښیه ک بو هه وه ټیا یان زی دلوفانییه ک بو هه وه ټیا؟ و چو هاریکار و پشته قانان ژ بلی خودی بو خو نابین. ﴿١٨﴾ ب سویند خودی ټاگه ه ژ وان هیه، و وان [ژ هه وه] دنیا سیت نه وی ت هه فالیت خو سست دکر ن و ناسته نگ دئیخستنه د پیښیا و اندا، و نه وی ت دگوتنه هه فالیت خو، خو بدنه د گهل مه [نهم دتر سین هوین بیته کوشتن]، ژ کیمه کی پیڅه تر ژ وان نائینه شهر ی [نه وی هه ژ نه چاری یان زی بو رویمه تی]. ﴿١٩﴾ دلپه شن د گهل هه وه [و ژ دلپه شی هاریکاریا هه وه ناکه ن و د گهل هه وه خه نه کی ناکولن و وان باشی بو هه وه نه ټیت]، ټیجا نه گهر بوو شهر، و ترس بو وان چی بوو، دی بینی بهر ی خو دده نه ته و چا ټیت وان وه کی وی دزقرن نه وی ل بهر مرئی، ټیجا نه گهر شهر و ترس نه ما ب نه زما ټیت تی و دژ وار تانان د هه وه دقوتن [و نه زیه تا هه وه دکه ن و پشک و باران ژ ده سته ک ټیسیان دخوا زن]، نه و ب خو ل سهر ده سته ک ټیسیان دهشیان، نه ټان باوهر ی نه ټیا به، ټیجا خودی کار و کریاریت وان پویچ کرن، و نه ټه ل دهف خودی یا ب سانا هییه. ﴿٢٠﴾ وی هزری دکه ن [له شکه ری] کومیت هه فالبه ند ژ دور مه دینه یی نه چوینه، و نه گهر جاره کا دی نه و کومیت هه فالبه ند [قوره ی شی و قولپا وان] بیته ټه، نه و دور وی دی خو زیسیا خوا زن نه و ل ده ستنی بانه ل ناف کوچه ران [نه کو نه فر و ل مه دینه یی بانه]، ل و ټری پسیارا حال ی هه وه کر بانه، و نه گهر نه و د ناف هه وه زیدا بانه [وه ختنی شهر ی] ژ شهره کی کیم [بیخیر] پیڅه تر نه دکر ن [وی کتا شهر ی زی بو رویمه تی دی دکه ن]. ﴿٢١﴾ ب سویند پیڅه مبه ری خودی بو هه وه باشرین نمونه بوو چا ف لی بیته کرن [د باوهر موکو مییدا و د خو را گرتن و سه بر کتشانیدا، وه ختنی ته نگا فی و نه خو شیان] بو وی یی ژ خودی و روژا قیامه تی بتر سیت و گهل ه ک زکری خودی بکه ت [و خودی هه ل بر ی بیت]. ﴿٢٢﴾ و وه ختنی موسلمانان (خودان باوهران) کومیت هه فالبه ند دیتین [قوره ی شی و قولپا وان] گوتن: نه ټه نه و په یانه نه و خودی و پیڅه مبه ری وی داییه مه، و خودی و پیڅه مبه ری وی راست دیژن و وان کومیت هه فالبه ند ژ باوهر ی و راوه ستیانال بهر نه مر ی خودی پیڅه تر ل خودان باوهران زیده نه کر.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رَجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَيْثِهِمْ لَمْ يَأْتُوا أَحَدًا وَكَفَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَمِصِمِهِمْ وَقَدْ فِى قُلُوبِهِمُ الرُّعْبُ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلُوبًا لَّأَزْوَاجًا إِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَعَلَّا لَنْتُمْ أَمْتَعْتُمْ وَأَسْرَجْتُمْ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آخَرُوا فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنِينَ مِنْكُمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾ يَنْسَاءُ الَّتِي مَن بَأْتِ مِنْكُمْ يَفْجَسَ مَيْمَنَةً يَضَعُفَ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

﴿٢٣﴾ د ناه خودان باوهراندا هندك زهلام ييت ههين نهو په يمانا وان د گهل خودى داىى، ب جهه ئينا، قيجا هندك ژ وان شهيد بوون و مرن و هندك ژ وان يى ل هيشي شهيد ببن، و په يمانا خود بنيرانه گوهورينه [و ليقه نه بويينه]. ﴿٢٤﴾ دا خودى راستگويان ب راستيا وان خهلات بكت [ژ بهر مانا وان ل سهر په يمانا داين]، و دورويان رى ئيزا بدهت نه گهر بقت، يان رى رى ل بهر وان خوش بكت توبه بكن، ب راستى خودى يى گونه هژبهر و دلوفانه. ﴿٢٥﴾ و خودى نه وييت گاور بوويين [قوره شى و هه قالبه نديت وان] ب كهر ب و كينا و انشه زفرانده، بى كو سهر كه فتنه كى ب دهست خو فنه بينن و بگه هه باشيه كى [بهلى شكه سى و خوشارهت و وهستياى زفرين]، و خودى [ب مليا كه تان و بوى هورباى هنارتى] به لا شه پرى ژ موسلمانان فه كر، و خودى يى ب هيز و دهسته لاتداره. ﴿٢٦﴾ خودى نه وييت هاريكاريا كومت هه قالبه نديت كرين ژ جوهيان [مه خسه د جوهييت (قور يظينه) نه وييت هاريكاريا

قوره شيان كرين ل سهر موسلمانان، و نهو په يمانا د ناههرا خو و پيغه مبهريدا شكاندين]، ژ كه له ييت وان ئينانه خواري، و ترس و له رز ئيخته دل و هناقيت وان، دهسته كه هه وه كوشتن و دهسته كه هه وه ئيخسيران. ﴿٢٧﴾ و خودى نه وييت وان و خانييت وان و مالى وان بو هه وه هيلان، نه ورده كى دى رى هيشتا هوين نه چويينى [مه خسه د پى نه ردى خه پهره ييه، خودى مزگينى پى دا موسولمانان، هيز نه هاتيه فه كرن]، و ب راستى خودى ل سهر همى تشنان خودان شيانه. ﴿٢٨﴾ هه ي پيغه مبهريت ژ نيت خو: نه گهر هوين حه ژيانا دنياى و جوانيا وى دكهن [پتر ژيانا خودى و پيغه مبهري]، قيجا وهرن دا هه قى هه وه بدهمه هه وه، و نهز هه وه ب دلخوشى بهردهم. ﴿٢٩﴾ و نه گهر هه وه خودى و پيغه مبهري وى و خوشيا ناخره تى و قيامه تى بقتن، ب راستى خودى بو ييت قهنجيكار ژ هه وه، خه لاته كى مه زن يى بهر هه فكري. ﴿٣٠﴾ گهلى ژ نيت پيغه مبهري هه چيا ژ هه وه گونه هه كا كريتاشكه را بكت، دوقات دى ئيته جزا كرن، و نه فه ل دهف خودى يا ب ساناهيه.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتُخْفِي النَّاسَ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَخْفَى فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سِنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ يُبَايِعُونَ رَسُولَ اللَّهِ يَقُولُ اللَّهُ وَيُخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَانَ بِاللَّهِ حَيْبِيًّا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

﴿٣٦﴾ بۆ چو زه لاميٲ خودان باوهر و باوهر و بۆ چو ژنيٲ خودان باوهر دورست نينه، نه گهر خودي و پيغه مبهري خو فرمانه ك دان، نه و ب كه يفا خو بن ب جه بينن يان نه ئينن، و ههركه سي بي نه مرييا خودي و پيغه مبهري وي بكهٲ ب راستي نه و گومرا بوو، گومرا بوونه كا ئاشكه را. ﴿٣٧﴾ بينه بيرا خو وهختي ته دگوته نه وي خودي ب راستي پيكرنا خو كه ره م د گهل كرى، و ته ژي ب ئازاكرنا وي كه ره م د گهل كرى: ژنا خو به رنده و ژ خودي بترسه (له زي د بهردانا ويدا نه كه)، و تو وي د دلي خو دا فه د شيري [ماركرنا وي پشٲي نه و بهردت] باكو خودي دقيٲ ئاشكه را بكهٲ، و تو ژ لومه ييا خهلكي دترسي و خودي هيٲا تره تو ژي بترسي و شه رمي ژي بكه ي، فيجا وهختي زه يدي هه و جه يي پي [ب زه ينه با كچا جه حشي] نه ماي و بهرداي، مه ل ته ماركر، دا چو ته نگافي ل سه ر خودان باوهران نه مينيٲ د ماركرنا ژنيٲ زړكورپٲ خو دا نه گهر زړكوران بهردان، و ب راستي نه مري خودي هاته دان [بيي ليٲه بوون].

﴿٣٨﴾ چو ليٲگرتن و په خنه و عه يداري ل سه ر پيغه مبهري نينه، دوي تشتي دا يي خودي بۆ تيخستي و بۆ دورستكري [وهكي ماركرنا زه ينه بي يان ماركرنا گه له ك ژنان]، ريكا خودي بۆ پيغه مبهريٲ بۆرين ژي هه ر نه فه بوو [تشتي خودي نه مر كرى بي ترس بكه ن]، و نه مري خودي يي فه برييه. ﴿٣٩﴾ و پيغه مبهريٲ بهري نوكه بۆرين نه و نه ويٲ په ياما خودي دگه يينن و ژ خودي دترسن، و ژ بلي خودي ژ كه سي دي ناترسن، و به سه خودي [بۆ هه وه] زيره شان و حسابدار بيت. ﴿٤٠﴾ موحه مه د نه بابي كه س ژ زه لاميٲ هه وه يه، به لي پيغه مبهري خودييه و پيغه مبهري دويها يييه، و ب راستي خودي هه مي تشان دزانيٲ و پي ئاگه هه. ﴿٤١﴾ گه لي خودان باوهران، خودي گه له بينه بيرا خو و گه له زكري وي بكه ن. ﴿٤٢﴾ و سپنده و ئيفاران خودي ژ كيٲاسيان پاقر بكه ن. ﴿٤٣﴾ نه وه دلوفانيي ب هه وه دبهٲ، و مليا كهٲ دوعايا گونه هه ژ پير ني بۆ هه وه دكه ن، دا خودي هه وه ژ تاريستانا گونه هان ده ريخيٲ و به ته رونا هيا باوهر يي، و ب راستي خودي بۆ خودان باوهران يي دلوفانه.

فَيَجْتَنِبُهُمْ يَوْمَ تُلْقَوْنَهُمْ سُلَاسِمًا وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يٰٓأَيُّهَا
الَّذِي إِنَّا آتَيْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِبًا
إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ يٰٓأَيُّهَا
مَنْ اللَّهُ فَضْلًا كَرِيمًا ﴿٤٨﴾ وَلَا تَطْعَمُ الْكُفْرِينَ وَالْمُتَفَقِّينَ
وَدَعَّ أَذْنَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٩﴾
يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَكَخَّرُ الْمُؤْمِنَاتُ ثُمَّ طَلَقَتْهُمُوهُنَّ
مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عَدُوٍّ عِنْدَ رَبِّهِنَّ
فَتَمْسُوهُنَّ وَسَرَجُوهُنَّ سِرَاحًا جَمِيلًا ﴿٥٠﴾ يٰٓأَيُّهَا النَّبِيُّ
إِنَّا أَلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي ءَاتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِينُكَ مِمَّا آفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمَّتِكَ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَأَمْرَأَةً
مُؤْمِنَةً إِن وَهَبْتَ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا
خَالِصَةً لِّكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فَتُزَوِّجُهُمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا
يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥١﴾

﴿٤٤﴾ و سلافا وان [ئەوال خودان باوەران دێتە کرن]
رۆژا دگەههه خودی [وەختی مرنی یان وەختی ژ
گۆران رادبن، یان وەختی دچنه د بهحه شتیدا] تەنایی
و ئیمینییه، و خودی خەلاتەکی باش و بەرفرەه یی
بۆ وان بەرەهە فکری. ﴿٤٥﴾ هە ی پیغەمبەر مە تویی
هنارتی، دا ببییه شاهد و مزگینتین و ئاگە هدار کەر.
﴿٤٦﴾ و دا ب دەستویرییا خودی داخوازا ریکا
خودی بکە ی، و دا ببییه چرایەکی رۆنکەر و گەش.
﴿٤٧﴾ و مزگینی یی بده خودان باوەران، کو ب راستی وان
ل دەف خودی کەر مەکا مەزن یا هە ی. ﴿٤٨﴾ گو هی
خۆ نەده گاور و دوروییان و پویتە ب ئەزیە تا وان
نەکە، و پشتا خو ب خودی گەرم بکە، و بەسی تەیه
خودی پشته قانی تە بیت. ﴿٤٩﴾ گە لی خودان باوەران
ئە گەر هەو هە ژنیت خودان باوەر مار کرن، پاشی هەو ه
بەردان بەری هوین بچنە نفینا وان، هەو هە چو مۆلەت
(ژفان) ل سەر وان نینن وان بەیلنە تیدا [شوی نەکەن
هە تا ئە و مۆلە تا دەستیشان کری ب دو یا هە ی دتیت]،
فینجا هە قی وان [خەلاتەکی قەنج و هاریکارییه کی]

بەدەنه وان، و ب تازی یی و بی ئەزیەت دەست ژ وان بەردەن. ﴿٥٠﴾ هە ی پیغەمبەر ب راستی هەشەری تە
ئەو ی تە مەهری تە وان داین، مە بۆ تە ییت حەلال کرین، هەروەسا جاری ییت تە و دۆت ماییت تە و کچ مەتیت
تە و کچ خالی تە و کچ خالەتیت تە ئەو ی تە دگەل تە مشەخت بوو یین، و هەر ژنەکا خودان باوەر. ب
شەرەکی خو پیشکیشی پیغەمبەری بکەت و پیغەمبەری بقی ت مار بکەت. ئەفە ژ ی بۆ تە ب تنی دورستە ژ
بلی خودان باوەر و موسلمانان [ئەفە هەمی خودی بۆ تە ییت دورست کرین تو مار بکە ی]، ب سویند ئەم
دزانین مە چ ل سەر موسلمانان د راستا هەفسەری تە وان و جاری ییت و اندا فەر ز کرییه [ژ خودان کرنی و دانا
مەهری و گرتنا شاهدان و هەژمارا هەفسەران کو ژ چاران دەرباز نەبن]، مە ئەفە بۆ تە تایبەت کر دا تەنگافی
ل تە نەبیت، و خودی یی گونە هە ژبەر و دلوفانە.

المعجزات

﴿٥١﴾ يَا تَه بَقِيَّت [ژ هه فسه ريت خو] شه فا وي
 گير وکهي گير وکهي، و يا ته بَقِيَّت شه فا وي بينيه
 پيش بينه پيش، و يا ته بَقِيَّت نه شه فا وي، چول
 سهر ته بينه تو بچيه دهف، شه ف حوکه [کو تو يي
 ب که يفا خو يي، شه فا خو بدهيه کي دي دهيه وي،
 حوکه يي خود ييه] باشتر و چيتر دي وان رازي که ت،
 کو چو نه چي ته دل ييت واندا و ب خه م نه که فن، و
 خود يي دزاني ت کاچ د دل ييت هه وه دايه، و خود يي
 زانا و بيتر هه ل سهر جزا کرني. ﴿٥٢﴾ پشي فان
 هه فسه ريت ته هه ين، چو ژن بو ته دور ست نين
 [تول خو مار بکه ي]، و بو ته نه دور ست هنده کي ت
 دي شوينا وان بيني [تيکي به رده ي تيکا دي شويني
 بيني، يان تيک بمر ي ت تيکا دي شويني بيني]، خو
 ته گهر جوان يا وان بکه فته دلي ته زي ژ بلي جاري ي ت
 ته، ب راستي خود يي ل سهر هه مي تشان زي ره فانه.
 ﴿٥٣﴾ گه لي خودان باوهران نه چنه د خاني ي ت
 پيغه مبه ريفه، ژ بلي هندي ته وه دستو پري يا هه وه بده ت
 بو خوار نه کي، به لي وه خته کي وه سا نه ييت خوارن

نه يا حازر ي ت و هوين خو ل هيفي ي بگرن [هه تا چي دي ب ت]، به لي ته گهر هوين هاته داخواز کرن بو خوارني
 هه رن، و ته گهر هه وه خوارن خوار فهره فن [به لاف بين] و نه مينه رو ي نشتي، به مينه با خاشقي نه، ب راستي
 کاري هه وه ته [چونا مالا پيغه مبه ري بي ده ستوري يان زي مانه ل هيفي يا خوارني ل ويري هه تا چي دي ب ت
 يان زي مانا با خاشقي نه] ته زيه تي بو پيغه مبه ري چي دکه ت، فيجا ته و شهر م ژ هه وه دکه ت [قي بو هه وه
 بيژ ي ت]، به لي خود يي شهر م ژ ديار کرنا هه قسي ناکه ت، و هه وه ختي هه وه هه وه جه يسيه ک ژ ني ت پيغه مبه ري
 خواست يان هه وه فيا وان باخي شن، فيجا ل پشت پهر ده يي زي بخوازن يان باخي شن، ته فه بو دلي هه وه و
 دلي وان زي چي تره، و د بنير بو هه وه نه دور ست هه وين ته زيه تي بو پيغه مبه ري خود يي چي که ن، و بو هه وه
 نه دور ست زي هوين پشي وي ژ ني ت وي مار بکه ن، ب راستي ته فه [مار کرنا ژ ني ت پيغه مبه ري پشي وي]
 ل دهف خود يي گونه هه کا مه زنه. ﴿٥٤﴾ ته گهر هوين تشي ناشکه را بکه يان زي [د دل ييت خودا] فه شي رن
 [ل دهف خود يي تيکه]، و خود يي ژ هه مي تشان ب ناگه هه.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِمْ فِي آبَائِهِمْ وَلَا أَبْنَائِهِمْ وَلَا إِخْوَانِهِمْ وَلَا أُمَّهَاتِهِمْ وَلَا أُمَّهَاتُكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۝٥٩
 إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۝٦٠
 إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ۝٦١
 وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ مَا أَكْسَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ۝٦٢
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِيْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلْبَابٍ ذَلِكَ أَذْنُ أَنْ يُعْرِضَ فَلَا يُؤْذِينَ ۝٦٣
 وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝٦٤
 وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْمُرْجُفُونَ فِي الْمَدِينَةِ
 نَخْرِجُكَ بِهِمْ قُلُوبَهُمْ لَا يَجَاوِزُونَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ۝٦٥
 أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدًا ۝٦٦
 وَالَّذِينَ حَلَفُوا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسْتَهُ اللَّهُ تَبْدِيلًا ۝٦٧

الجزء الثاني

﴿٥٥﴾ چو گوننه ل سهر وان نيته [مه خسه د ژنيټ پيغه مبهري]، نه و ل دهف بايټ خو و کورپټ خو و برايټ خو و برازا بيټ خو و خوارزا بيټ خو و ژنيټ موسلمان و کوله يټ خو نه د پهرده پورش بن، و ژ خودي بترسن ب راستي خودي ل سهر هه مي نشتان ي حازره و دينيت. ﴿٥٦﴾ ب راستي خودي و مليا که يټ و ي سه له و اتان ددنه سهر پيغه مبهري [و سه له وات ژ خودي، دلوفانيه، و ژ مليا که تان، دوعانه]. گه لي خودان باوهران هوين ژي سه له وات و سلا فان بدنه سهر [و بيژن: (السلام عليك ايها النبي)] و ب دورستي ل بهر نه مرئي پيغه مبهري راوهستن. ﴿٥٧﴾ ب راستي نه ويټ وان کاران دکهن يټ خودي پي نه خووش، و نه زيه تا پيغه مبهري و ي دکهن، خودي د دنيايي و ناخه تيدا له عنيت يال وان کري و نيزيه کا هه تکبر بو وان يا بهر هه کري. ﴿٥٨﴾ و ب راستي نه ويټ ژ نه هه قی نه زيه تا زه لاميت خودان باوهر و ژنيټ خودان باوهر دکهن [ب ههر رهنگه کي هه بيټ ب نه زمان ي خو يان ب دهستي خو] و ب بيټي وان تشته ک کريت، ب سويند وان سته م و بي به ختيه کا مه زن و گونه هه کا زنده ناشکه را کر. ﴿٥٩﴾ هه ي پيغه مبهري بيژه هه فسه ره يټ خو و کچيت خو و ژنيټ موسلمانان بلا جلبا بيټ (کراسي نيټ پارچه يي هه مي له شي دگريت) خو ب سهر خو دا بهر دهنه خواري، نه فقه باشته پي بيته نياسين [کو ژنيټ نازادنه، نه جيزينه] و نه زيه ت بو وان چي نه بيټ، و خودي يي گونه هه ژيه ر و دلوفانه [ل وان ناگريت نه گهر هه تا نوکه جلبا بيټ خو ب سهر خو دا نه بهر دابنه خواري]. ﴿٦٠﴾ ب سويند نه گهر دوروي و نه ويټ نه ساخي د دلي و اندا هه ي [ههر دوروينه] و نه ويټ به له له يي ب دره وان و گوټگوټکان د مه دينه ييدا به لاف دکهن، نه و نه و ل سهر [ژ دوروييا تي سي و خرابي سي و به له له يي] نه هيلن، نه م ديټ ته سهر دهستي وان که ين [ديټ نه مرئي ته که ين تو وان نيزا بده ي]، پاشي [تو و هل وان بکه ي] ژ جيرانه تييا ته د مه دينه ييدا وه خته کي کيم نه بيټ يان جيرانيه کا کيم نه بيټ بچن. [و نيز کي هه وه نه مينن]. ﴿٦١﴾ [دوي ده مي کيم] له عنيت لي بن، ههر جهي لي بن و لي بيته ديتن حکمي وان [نه گهر ل سهر دوروييا تييا خو بمينن] لي بيته گرتن و لي بيته کوشتن. ﴿٦٢﴾ نه فقه ريټکا خوديه د وان دورويياندا نه ويټ بهري هه وه بوزين [ته م له عنيتان ل وان دکهن، و وان چو نه مانه ت نينه نه ويټ ناشکه را دوروييا تي سي د گهل پيغه مبهريان دکهن]، و تو چو گوهر يني بو ريټکا خودي نابيني.

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ فَلَنْ إِنَّمَا عَمَلُهُا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ۝ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمْ سَعِيرًا ۝ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ فِيهَا وَلِيًّا وَلَا يُضْمِرُونَ
يَوْمَ تَقْلُبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَلَيْتَنَّا أَطَعْنَا اللَّهَ
وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ۝ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
فَأَصَلُّونا السَّبِيلَ ۝ رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
وَأَعْمَلْنَا لَعْنًا كَبِيرًا ۝ يَتَأْتِيهِمُ الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
ءَاذُوا مُوسَى قَبْرًا ۝ اللَّهُ مَعَهُمْ قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجْهًا ۝
يَتَأْتِيهِمُ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝ يُصْلِحْ
لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ قَارَعُوا أَكْبَرًا ۝ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ ۝ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۝ لَعَذَابُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۝ وَالْمُتَّقِينَ
وَالْمُتَّقِينَ وَالْمُتَّقِينَ وَالْمُتَّقِينَ ۝ وَالْمُتَّقِينَ وَالْمُتَّقِينَ ۝ وَالْمُتَّقِينَ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۝ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

﴿٦٣﴾ خهلك بسيارا قيامه تي ژ ته دكهن [بسيارا
وهختي وي ژ ته دكهن، كا كهنگي دي تيت] بيژه:
ب راستي بهس خودي دزانيت، و ما توج دزاني،
تي هيه قيامه ت يا نيزيك بيت؟. ﴿٦٤﴾ ب راستي
خودي له عنه تال گاوران كرى، و ژ دلوقانيسا خو بيت
دوير نيخستين، و ناگره كي سنجرى و شاريايى يى بو
وان بهر هه فكرى. ﴿٦٥﴾ ههروهر دي تيدا بن، و چو
هاريكار و پشته فانان بو خو ناينن. ﴿٦٦﴾ و رورا
سهرو چاقيت وان د ناگرى جهه ميدا دئينه و هر گيران،
دي بيژن: خوژى مه گوهي خو دابايه خودي و
مه گوهي خو دابايه پيغه مبهري [نانكو خوژى مه
باوهرى ب خودي و پيغه مبهري ئينابايه، دائه م هه فورو
نه كه فتباينه د قى حاليذا]. ﴿٦٧﴾ و گوتن: خوديوو،
ب راستي مه گوهي خو دا سهروك و مه زنيث خو،
و وان ريكا راست ل بهر مه بهرزه كر. ﴿٦٨﴾ خوديوو
وان دوقات ئيزا بده [ئيزا گاوريا وان، و ئيزا ژ
ري دهر نيخستنا مه]، و له عنه تا هه ميان مه زنتريان
گهلهك و زيده له عنه تان) ل وان بكه. ﴿٦٩﴾ گهلى

خودان باوهران [پيغه مبهري خو نه ئيشين] وهكى وان نه بن تهويت موسا تهزيهت داين [و تيت ب دويغه
ناين]، قيجا خودي ديار كر تهوي پاقره ژ گوتيت وان، و تهوب خو ل دهف خودي يى ب ريز و رويمهت
بوو. ﴿٧٠﴾ گهلى خودان باوهران ژ خودي بترسن [دهمى كاروباريت خودا]، و ناخفتنا راست بيژن [ديسا
دهمى كاروباريت خودا]. ﴿٧١﴾ دي پهر ستنا ههوه قه بويلكهت، و بهري ههوه دهته كار و كرياريت راست و
دورست، و دي گونه هيت ههوه ژيهت، و هه كه سى گوهي خو بدهته خودي و پيغه مبهري وي، ب راستي
تهفه تهوب سهرفه رازيه كا مه زن سهرفه راز بوو. ﴿٧٢﴾ [گهلى مرو فان] ب راستي مه ته مانهت [ئهف دينه
و فهر مانيت تيدا] دانا بهر ههرد و تهسمان و چيان [ب كهيفا خو بو خو هلبزين، ته گهر بقين راكه و
ته گهر نهقين نه] نه قيان راكه و ژئ ترسيان، و مروفي هه لگرت، ب راستي تهو [بو خو] يى سته مكار بوو
و يى نه زان بوو [دويهايسا خو نه دزاني]. ﴿٧٣﴾ [و خودي تهف ته مانه ته دا مرو فان] دا زه لام و ژنيث دوروي
و زه لام و ژنيث موشر ك ئيزا ابدهت، و دا خودي توبه يى بدهته سه زه لام و ژنيث خودان باوهر، و خودي
يى گونه هه ژيهر و دلوقانه.

سُورَةُ سَبِّعَہ

ل مه كه هي ها تيه خوارى (۵۴) ثايه ت

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هه مى شوکور و سوپاسى بۆ وى خودايى،
 ئه وى هندى دئەرد و ئه سماناندا هه يى وى، و
 همد و شوکور د ئاخره تيدا ژى بۆ وینه [بهنده ييت
 وى ئه ویت دچنه به حه شتى ديئرن: (سوپاسى بۆ
 وى خودايى ئه وى سۆز و په يمانا خو بۆ مه ب جه
 كرى)]، و ئه وه يى كاربنه جه و شاره زا، ﴿۲﴾ دزانيت
 كاچ د ئه رديدا دجيت [كاچ د ئاڤا دجيت، ژ ئاڤى و
 خزينه يان و هه ر تشته كى دى]، و كاچ ژى دهر دكه فيت
 [ژ شينكاتى و كانى و بيران و مه عده نان... هتدا]، و
 كاچ ژ ئه سمانى دتيه خوارى [ژ بارانى و گژلوكى و
 به فرى و برويسىيان و ملياكتان و كتبان و... هتدا]، و
 كاچ بلند دتيه ئه سمانى [ژ كريات باش و دوعاى
 و روحان و ملياكتان و تهير و ته والان و هه لمى و...]

هتدا]، و ئه و دلوفان و گونه ه ژيه ره، ﴿۳﴾ و ئه ویت گاوربووين گوتن: قيامه ت ل مه ناراييت و نائيت،
 بيئره: [نه خيره و نه نه وه كى هوين ديئرن] به لى ب خودى زانايى نهينان، دئ ل هه وه راييت، و ته مه تى دندكا
 توژكى نه د ئه سماناندا نه زى د ئه رديدا ل بهر به رزه ناييت، و نه به چو يكت و نه مه زنتر ژى نينه نه گه ر ئاگه ه
 ژى نه بيت، و د ده بى پارسيدا نه يى نفيسى بيت، ﴿۴﴾ [قيامه ت هه ر دئ تيت و هه مى كار و كريات و ان
 ل سه ر و ان دئ تينه نفيسين] دا خودى ئه ویت باوه رى ئينايين و كار و كريات راست و دورست كرين
 خه لات بكه ت، ئه فان گونه ه ژيهرن و رزه كى باش [كو به حه شته و خو شبييت به حه شتته] بۆ و ان يى هه ي،
 ﴿۵﴾ و ئه ویت بزاڤى دكه ن گومانى بيخه نه دقورئانا مه دا، و باوه رى پى نه ئيته ئينان، و هزر دكه ن پيغه مبه رى
 ئاسى دكه ن ب هليخستنا گومانيت خو، ئه فان ئيزايه كا ب ژان و دژوار بۆ و ان يا هه ي، ﴿۶﴾ و ئه ویت خودى
 زانين ب رزقى و ان كرى، دزانن ئه فا بۆ ته ژنك خودايى ته ها تيه خوارى [كو قورئانه] راسته، و به رى
 مروڤى دده ته خودايى سه رده ست و هيژايى سوپاسى و شوکورى، ﴿۷﴾ و ئه ویت گاوربووين گوتن: ئه رى
 هه وه دقيت ئه م زه لاهه كى نيشا هه وه بده ين بۆ هه وه تشته كى [ئتيكه] بيئيت: ئه گه ر هوين ژىك به رتين و
 بوونه ئاخ، جاره كا دى سه ر ژوى دئ ساخ بنه فه.

سُورَةُ سَبِّعَہ

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ
 فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا
 يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ
 الرَّحِيمُ الْغَفُورُ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ
 قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَلَى الْغَيْبِ لَا يُعْرَبُ عَنْهُ مُقَالَ
 ذَرِّقُوا فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغُرُ مِنْ ذَلِكَ
 وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَجْلَهُمْ لَّهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
 كَرِيمٌ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ
 لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ آيَةٍ وَيَذَرِي الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
 الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
 الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى رَجُلٍ
 يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُرِقْتُمْ كُلٌّ مُمْرَرٍ بِكُمْ لَوْ هِيَ سَاعِدُكَ يَدِيدٍ

﴿۸﴾ ئەرئى ئەو درەۋان ژ كىسى خودئى دكەت يان ژى يى دىنە [ئى ئاخىتتى دكەت]؟ [و وان دزانى يى راستگۇزىپە و ئەو ژ ھەمىيان يى ب ئاقلترە]، نەخىر وەسا نىنە وەكى ئەو دىئىژن، بەلى ئەوئىت باوەرىسى ب قىامەتئى نەئىن، يىت د ئىزايى و بەرزەبۇونەكا كويردا. ﴿۹﴾ ئەرئى ما ئەو تىشتى ل پىشپىا خۆ و ل پشت [دۆرماندۆرى] خۆ ژ ئەردى و ئەسمانى نابىن؟ [و ھەر جەھى بچنى و ھەر رەخى بەرى خۆ بدەنى دى ئەرد و ئەسمانان بىن. ما ئەفە بەسى وان نىنە پى بزائن خودئى ئىكە، و پى بزائن ئەوئى ئەف ئەرد و ئەسمانە داين دىت وان پشتى مرنى ساخكەتەفە] ئەگەر مە بقت دى وان د ئەردىدا بەينە خوارئى [ھەر وەكى مە ب سەرئى قاروونى ئىنايى] يان ئەسمانى پارچە پارچە ب سەر و اندا بىننە خوارئى [ھەر وەكى مە ب سەرئى ملەتئى شوعەبى ئىنايى]، ئەفە چامە و نىشانن بۆ ھەر بەندەبە كى ل خودئى بزقريت و تۆبە بکەت. ﴿۱۰﴾ ب سويند مە ژ دەف خۆ كەرەم [پىغەمبەراتى، زەبۇور، نەرمكرنا چىايى، نەرمكرنا ئاسنى و نىشادانا چىكرنا زرى و كومزىيان... ھتد] د گەل داوودى كىرە، [و مە گۆت:] گەل چىايان و گەل بالەف و تەوالان تەسبىحئى لى فەگىرن، و مە ئاسن ژى بۆ نەرم و بەردەست كىرە [چاوا بقت وەلى بکەت]. ﴿۱۱﴾ و مە گۆتئى: زرى و كومزىيت شوپ چىكە، و موکوم و ل قايدە [ب كىرە ھاتى، نە مەزن و نە بچوئىك] چىكە، و كار و كىرارىت راست و دورست بکەن، ب راستى ھەر تىشتەكى ھوین دكەن ئەز دىنم. ﴿۱۲﴾ و مە با (ھەوا) بۆ سولەييانى سەنەرم بن دەست كىرە [ب ئەمرئى وى دچۆ و دەھت]، سىپىدەيان قويناخا ھەيقەكى دچۆ و ئىشاران قويناخا ھەيقەكى دچۆ، و مە سىفەر بۆ ھەلاندە وەكى كانىيى دچۆ، و ژ ئەجنەيان دەستەكەك ب دەستورىيا خودئى ل بەر دەستىت وى شۆل دكرن، و ھەچىي ژ وان ژ ئەمرئى مە دەرەكفیت، ئەم دى ئىزايا ئاگرئى دژوار دەينە بەر وان. ﴿۱۳﴾ تىشتى سولەييانى بقت [ئەجنە] بۆ چى دكەن، ژ ئافاھى و مزگەفت و پەيكەرەن، و لەگەنئىت مەزن يىت وەكى جايبىان (بركىت مەزن)، و قازائىت ل سەر كوچكان راوەستىايى [ھندى ھندە مەزن بوون نەدھاتنە راكرن]، [و مە گۆتە وان:] مالا داوودى سوپاسى و شوکور خودئى بکەن، و كىمەك ژ بەندەيىت من سوپاسدارن. ﴿۱۴﴾ قىجا وەختى مە برپارا مرنا وى دايى [سەرئى خۆ دانا سەر دارئى خۆ و مە ئەجنە ب مرنا وى نەدھەسيان، ژ ترساندا بەردەوام شۆل دكرن]، چو تىشتى ئەجنە ب مرنا وى ئاگەھدار نەكرن، خوڤرەك نەيىت، دارئى وى دخوار، قىجا وەختى كەتئى [بشتى دارئى وى، خۆل سەر گرتى، شكەستى و كەفتى] بۆ ئەجنەيان ئاشكەرا بوو و زانى، ئەگەر وان نىنى و غەيب زانىيايە، ئەو ھند نەدمانە ب كارىت گرانقە.

الحق

أَفَرَأَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ شَأْنَهُمْ لَشَدِيدٌ ﴿٩﴾ أَوْ نُقِطُ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ﴿١٠﴾ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا ﴿١٢﴾ يَجِبَالٌ أَتُونِي مَعَهُ وَالطُّيُورُ وَاللَّهُ لَهُ الْحَدِيدُ ﴿١٣﴾ أَنْ أَعْمَلَ سَمْعًا وَقَدِّرَ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٤﴾ وَسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوهاً شَهْرًا وَرَوْحَهَا شَهْرًا وَأَسْلَمْنَا لَهُ الْفِطْرَ وَمِنْ أَمْرٍ إِنَّهُ قَدْ مَنَ عَمَلٌ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا ذُقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٥﴾ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحْرَبٍ وَتَمْئِيلٍ وَجَعَلْنَا لِكُلِّ جَوابٍ وَفُورًا رَاسِمًا أَلَمْ نَعْمَلْ دَاوُدَ سُكْرًا وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ﴿١٦﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجُنُودُ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْقَیْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٧﴾

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِهُمْ آيَةٌ جَاءَتْهُمْ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ
كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١﴾
فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ يَخَوِّعُ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿٢﴾
ذَلِكَ جَزَاءُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَهَلْ نُجْزِي إِلَّا الْكَافِرَ ﴿٣﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَنَوْا فِيهَا قَرْيَ ظَهْرَةَ
وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ وَسِيرُوا فِيهَا لِيَالِي وَآيَآمَاءَ أَمِينَةٍ ﴿٤﴾
فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ وَمَقَفَهُمْ كُلُّ مَقَرٍّ إِنْ فِي ذَلِكَ لَا يَتَّبِعُ لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿٥﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَلْمَهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا
فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ
إِلَّا لِنَفْسٍ مَنْ يَوْمٍ بِأَلَاخِرَةٍ مِمَّنْ هُمْ مِنْهَا فِي شَكٍّ ﴿٧﴾
وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَافِظٌ ﴿٨﴾ قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ دَعَّمْتُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهَا مِنْ بَرٍّ وَلَا ذَرٍّ وَمَا لَهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ ﴿٩﴾

﴿١٥﴾ ب سویند بۆ خه لکێ سه به ئێ د جهی و اندا
[مه ئربى] نيشانهك [ل سهر دهسته ه لاتداريا خودى
و قه نجييت وى و پيند فيا سوپاسيا وى] هه بوو، دو
جنيكيت مهن هه بوون، ئيك ل ره خى راستى و ئيك
ل ره خى چه بى [و مه گۆته وان]: [ژ رزقى خودايى
خو] ئانكو فيقيى ئان جنيكان [بخون و سوپاسى
و شوکورا وى بکه، بازيه كى ب خير و بى و باقره
[بازيى هه وه]، و خودايى هه وه يى گونه هژي به ره.
﴿١٦﴾ فيجا وان رويى خو وهر گيرا [سوپاسيا خودى
نه كرن و گاوبوون]، مه زى ليمشته كا چو خو ل بهر
نه گريت، ب سهر و اندا هنارت، و مه هه ردو جنيكيت
وان [ييت ب خير و بهر هه كت] كرنه دوو جنيكيت
فيقى، يى زيده ته حل و ب گهن، و كيته كا كنيران د
نافدا. ﴿١٧﴾ ژ بهر گاوبرى و نه شو كورداريا وان، مه
ئه وه سائيزادان، و ما ئهم ژ زيده نه شو كورداران
پيغه تر، ئيزا ددهين؟! ﴿١٨﴾ و مه د نا به را وان
[خه لکى سه به ئى] و وان گونداندا ئه وييت مه ب
به ره هه كت ئيخستين [كو گونديت شامى بوون] ريزه

گونديت بهر چاف دانا بوون [ژ يه مه نى بۆ شامى گوند ب گوند دهاتن، و هه و جه نه دبوون خوارنى د گهل
خو بينن]، و مه ته مه تى ئيك ژ ئيك دوو ئيخستبوون [و مه گۆته وان] ب شهف و رۆژ و ئيمى [و بى ترس]
هه پى و وهرن. ﴿١٩﴾ [فيجا شوينا ئه و سوپاسيا خودى بکه كو هؤسا خودى گونديت وان ريز كرين، بى
زه مه ت و بى ترس ژ فى گوندى بچه يى دى، د سهر پى خو دا چۆن] و گۆتن: خود پۆ گونديت مه ژ ئيك
دوير بيخه، و وان [ب قى داخوازي] سته م ل خو كر، فيجا مه ئه و كرنه چيروك و ئيخستنه سهر ئه زمانى
خه لکى و مه ئه و ته را بهر پاكرن، ب راستى ئه فه نيشان و دهر سن بۆ ههر زيده بينفره هه كى زيده سوپاسدار.
﴿٢٠﴾ ب سویند شهيتانى هزرا خو د راستا و اندا [كو ئه گهر ئه و وان د سهر دا بيه ت، دى د سهر دا چن]
دور ست دهر ئيخست، فيجا دهسته كهك ژ خودان باوهران تى نه بيت، ئه قيت دى هه مى ب دويى وى كه قتن.
﴿٢١﴾ و شهيتانى چو هيژ و دهسته هه لات ل سهر وان نه بوو [ب خورتى وان د بهر گاوبري پاكه ت]، به لى
[مه ريك دا شهيتانى ب وه سواسا خو، مرو فان د سهر دا بيه ت] دا ئهم ئه وييت باوهرى ب ئاخره تى هه ي ژ
وان ئه وييت باوهرى ب ئاخره تى نه ي و ژ ب گۆمان، ژ ئيك بنيا سين و ژ ئيك جودا بكه ين، و خودايى ته
زيه فانه ل سهر هه مى تشان. ﴿٢٢﴾ بيژه: [گهل موشر كان] كا گازى وان بکه نه وييت هه وه هزر دكرن،
كو ئه و بهر ستييت راست و دورستن شوينا خودى [بلا هاريكاريا هه وه بکه]، هندى دندكا توژكى
[ژ خرابى و باشيى] د ده ست و اندا نينه، نه ل ئه ردى و نه ل ته سمانان، و وان چو هه فشىكى د [چيكرن
و خودانى و پيغه برنا] ئه رد و ته سماناندا نينه، و چو پشته قانى و هاريكارى [بۆ ريقه برنا ئه رد و ته سمانان]
ژ وان ناگه هيه ته خودى.

﴿٢٣﴾ و مه هدر اكه سئ ل دهف خودئ فایده ناکهت،
یا وی نه بیت یئ خودئ ده ستوریا وی بدهت
ژ ملیاکهت و پیغه مبه ران، و یئ خودئ وئ پوژئ
که ره مئ دگهل بکهت، گافا ترس ل سه ر دلئ وان
[مه خسه دی مه هدر چیان] نه ما، دئ بیژنه ئیکدو:
خودایئ هه وه چ گوئ [ده ره هقی مه هدر یدل]، دئ
بیژن: هه قئ گوئ [ئه وژ ده ستور دانه ب مه هدرئ
بو وی یئ بثیئت] و ئه وه یئ بلند و مه زن. ﴿٢٤﴾ بیژنه:
کیسه رزقئ هه وه ژ ئه رد و ئه سمانان ددهت؟ بیژنه:
خودییه، و [بیژنه] ب راستی ئه م یان هوین، [تیک ژ
مه شان هه ردو جوینان] یان یئت ل سه ر پیکا راست
یان یئت د به رزه بونه کا تاشکه رادا. ﴿٢٥﴾ تو [هه ی
موحه مه د] بیژنه [وان]: پسیارا هه وه نایته کرن ژ وئ
یا مه کری، و پسیارا مه ژئ نایته کرن ژ وئ یا هوین
دکهن. ﴿٢٦﴾ بیژنه: خودایئ مه، دئ مه و هه وه پیکفه
کو مکهت، پاشی ب دورستی دئ حوکی د نافیها مه
وه وه داکهت، و ئه وه حاکی زانا. ﴿٢٧﴾ بیژنه [گهل
موشر کان]: کا وان ئه ویت هه وه هه فیشک بو خودئ

وَلَا تَقْعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَدْرَأَ لَهُ حَتَّى إِذَا فُزِعَ عَنْ
قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿١٢﴾
قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ
وَإِنَّا أَوَّلُ كَائِمِينَ ﴿١٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ هَدَىٰ أَوْفُ
ضَلَّلَ مُبِينٌ ﴿١٤﴾ قُلْ
لَأَسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَفْنَا وَلَا نَسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ
يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَقْعُ بَيْنَنَا الْحَقُّ وَهُوَ فَتَاحُ الْعَلِيمِ ﴿١٦﴾
قُلْ أَرَأَيْتُمُ الَّذِينَ اتَّخَفُوا بِهَدْيِ شُرَكَائِهِمْ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَفَّةً لِّلنَّاسِ
بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩﴾
قُلْ لَّكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَعْجِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْفِكُونِ ﴿٢٠﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَلَا
بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَوَلَّوْا إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْفِقُونَ عِندَ
رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ
أَسْضَعُوا الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ لَكُم مَّا مَوْمِنِينَ ﴿٢١﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا انْهَضُوا صَدَدَكُمْ
عَنِ الْهَدْيِ بَعْدَ اِذْ جَاءَكُمْ بِمَا كُنتُمْ تُجْرِمُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْاَيْلِ وَالْتِهَارِ اِذْ
تَأْمُرُونَا اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ اِندَادًا وَاَسْرُوا اَلْاَدَمَةَ
لَمَّا رَاَوْا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْاَغْلَلَ فِيْ اَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا
هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ
مِّنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالْ مُرُوْهُنَا اِيَّاكُمْ اَرْسَلْنَا بِهِ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٣٤﴾
وَقَالُوْا نَحْنُ اَكْبَرُ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿٣٥﴾
قُلْ اِنْ رَّبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلٰكِنْ اَكْثَرُ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٦﴾ وَمَا اَمْوَالُكُمْ وَاَلْاَوْلَادُكُمْ بِالَّذِيْ نَقَرُّكُمْ
عِنْدَنَا زُلْفٰى اِلَّا مَنۢ بَعَثْنَا مِنْ عَمَلٍ صٰلِحًا قَالُوْلَيْكُمُ لَهٗمْ جَزَآءٌ
الَّذِيْعِفُوْا بِمَا عَمِلُوْا وُهٗمْ فِي الْعُرْفِ اَنْ اٰمَنُوْا ﴿٣٧﴾ وَالَّذِيْنَ
يَسْعَوْنَ فِيْ اٰيٰتِنَا مُعْجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿٣٨﴾
قُلْ اِنْ رَّبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ
وَمَا تَنْفَقُوْنَ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَّهُوَ خَيْرُ الرَّٰزِقِيْنَ ﴿٣٩﴾

﴿٣٢﴾ و ئەوێت خو مەزن کرین [کو گرەگرە و سەرۆکن] گۆتە تەپەسەرکریان [کو دویقەلانی و دویقچۆیینە]: ئەڕی ما مەهۆین ژ رێکاراست و باوەریی دانەپاش پشتی بو هەو هاتی؟ ئەخێر وەسانینە، بەلێ هۆین ب خو د گونەهکار بوون. ﴿٣٣﴾ و ئەوێت هاتینە تەپەسەرکرن گۆتە وان ئەوێت خو ل سەر سەرێ وان مەزن کرین: ئەخێر وەسانینە وەکی هۆین دبیژن، بەلێ پیلان و تۆیییت هەو ب شەف و پۆژ، وەل مە کر ئەم نە ژ خودان باوەران بین دەمی هەو ئەمرێ مە دکر ئەم باوەریی ب خودی نەئین، و هەقەرەن بو چیکەین و هەردو جویان [سەرۆکان و دویقەقیییت وان] پەشیانییا خو قەشارتن [کو باوەری نەئینیانینە] دەمی ئیزا دیتین، و قەید و زنجیر مە کر نە ستۆییت وان ئەوێت گاوربویین، و ئەو ل سەر کار و کریاریت وان دکر، پێقەتر ناتینە جزاکرن. ﴿٣٤﴾ و مە بو خەلکی چو گوندان پێغەمبەر نەهارتینە، دەوله مەند و گرەگرە و سەرکرەیییت وان نە گۆتین: ب راستی تشتی هۆین

بێ هاتین مە باوەری بێ نینە. ﴿٣٥﴾ و گۆتن: ئەم ژ هەو د تیر مال و عەیاڵترین [و ئەقە نیشانا هندییە خودی ژ مە رازییە، لەوا ئەف بەرفرەهییە د مال و عەیاڵیدا یا دایییە مە]، و ئەم [رۆژا قیامەتی ژێ] نائیینه ئیزادان. ﴿٣٦﴾ بێژە: ب راستی خودایی من بۆیی بقییت رزقی بەرفرەه و بەرتەنگ دکەت، بەلێ باراپتر ژ مرقۆان فی نوزانن. ﴿٣٧﴾ و نە مالی هەو و نە عەیاڵی هەو، ئەو یی هەو نیزیکی مە بکەت، نابێژم خودانییت وان باوەریی بینن و کارەکی راست و دورست بکەن، ئەقەن دوقات خەلات یی بو هە، ژ بەر وان کار و کریاریت وان کرین، و ئەو ب خو د بلندەجھیت بەحەشتیدا دئیمنن. ﴿٣٨﴾ و ئەوێت بزاقی دکەن گۆمانی بێخەنە د قورئانا مەدا و باوەری بێ نئیته ئیان، و هزر دکەن پێغەمبەری ئاسی دکەن ب هلیئخستنا گۆمانییت خو، ئەقە دی کەقنە د ئیزاییدا. ﴿٣٩﴾ بێژە: ب راستی خودایی من بو بەندەیی خو یی بقییت، رزقی بەرفرەه و بەرتەنگ دکەت، و هەر تشتەکی هۆین د خێریدا بەزیخن [بکەنە خێر]، ئەو خەلاتەکی ل شوینی دانیت [چ ل دنیا یی و چ ل ئاخەرەتی]، و ئەو ب خو ژێ چێترین رازقە (پزقەهە).

وَيَوْمَ يُنْفَخُ الْأَشْجَارُ فَتَبْلُغُ أَرْبَابُهَا نَارًا أَوْ بَرْدًا
يَعْبُدُونَ ۖ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا
يَعْبُدُونَ إِلَهًا أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ۖ قَالَتِ الْأَنْفُسُ لَيْسَ لَكَ
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفَعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ
النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۖ وَإِذَا نُفِثَ عَلَيْهِمْ إِثْمًا يَتَّبِعُونَ
قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَنْ آلِهَتِكُمْ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا
وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِنْكَافُؤُنَا وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا أَسْخَرُؤُنَا ۖ وَمَا أَتَيْتَهُمْ مِنْ كِتَابٍ
يَذُرُّ سُوءًا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ۖ وَكَذَّبَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَالُهُمْ عَنِ عَذَابِ اللَّهِ قَاعًا ۖ قَالُوا
رُسُلِي كَذِبٌ ۖ قَالُوا كَذِبٌ ۖ قَالُوا كَذِبٌ ۖ قَالُوا كَذِبٌ ۖ قَالُوا
تَقَوْمُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفِرْقَىٰ ۖ ثَمَّ تَتَفَكَّرُونَ ۖ مَا يَصْحَاحُكُمْ مِنْ
جَنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ ۖ لَكُمْ فِيهَا بَيْنٌ يَدَىٰ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۖ قُلْ
مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۖ قُلْ إِنْ رَأَيْتُمْ عِزَّتِي عَلَى الْعُيُوبِ ۖ

المذنب

﴿۴۰﴾ و پوژا خودی وان همی بیان کوم دکهت [مهرن
و دویکه قتیبت وان]، پاشی دتی بیژنه ملیاکه تان:
ته ری ئه فان هوین دپهرستن؟ ﴿۴۱﴾ [ملیاکه تان]
گوتن: ئه مه ته ژ همی کتیا سیان باقر دکهین [کو
هه فیکهک ته هه بیت] توبی سه میان و هاریکاری
مه، نه تهو، به لی وان نه جنه دپهرستن [ئانکو شه پتان
و له شکر ری وی] باراپتر ژ وان باوهری یا ب وان
هه ی. ﴿۴۲﴾ فیجا ئه فرو کهس ژ هه وه نه فایده ی نه
ژی زیانی نا گه هینته که سی [ئانکو نه پهرستیان و
نه ژی پهرستکاران تشتهک ژ مفا و زیانی دده ستیدانه]
و دتی بیژنه تهویت ستم کرین: تامکه نه ئیزایا وی
ئاگری تهوی هه وه دره و ددانا و باوهری پی نه دینا.
﴿۴۳﴾ و وهختی ئایه تیت مه ییت ئاشکرا کهر بو
وان دئینه خواندن، دپیژن: ئه فه [ئانکو موحه مه د]
نه پیغه مبه ره، تنی زه لامه که دقیت هه وه ژ وان
پهرستیان بده ته پاش تهویت باب و باپیریت
هه وه دپهرستن. و گوتن: ئه ف قورئانه ژ دره وی
پیغه تر نینه، [موحه مه دی یا ژ ده ف خو ئینای] و

تهویت گاوربووین دده ره قی قورئانیدا پشتی بو وان هاتی گوتن: ئه فه ژ سحره کا ئاشکرا پیغه تر نینه.
﴿۴۴﴾ و مه بهری قی قورئانی چو کتیب بو [خه لکی مه که هی] نه هنار تبوون ته و بخوین [و بو وان بیته به لکه
ل سهر شرکا وان]، و مه بهری ته ژ چو پیغه مبه ره بو وان نه هنار تبوون [کو داخوازا وان بو شرکی بکهن، یان
وان ژی بتر سینن، فیجا تهو چاوا ته دره وین ددانن]. ﴿۴۵﴾ و تهویت بهری وان ژی پیغه مبه ریت خو دره وین
دانان، و ئه فه [ئانکو قوره یشی] ناگه نه ده هیکا وی یا مه دایسه و وان [ژ مال و هیژی]، دگه ل هندی ژ
پیغه مبه ریت من دره وین دانان، فیجا به ری خو بده یی کا نه رازیبونا من و گوهورینا من ل سهر و یا چاوا
بوو [و نه ز چاوال وان قولیم]. ﴿۴۶﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: نه ز بهس ئیک شیره تی ل هه وه دکه م،
تهو ژی ئه فه یه: هوین ئیک ئیکه و دو دویه بو خودی رابن [ئانکو بو دیار کرنا رستی ب تنی]، پاشی هزار
خو [د موحه مه دی و په یاما ویدا] بکهن، [هنگی دتی بو هه وه ئاشکرا بیت] چو دینانی ل ده ف هه فالی هه وه
نینه [و تهو پیغه مبه ره و نه یی دینه، و نه ساحره وه کی هوین دپیژن]، و تهو تنی پیغه مبه ره و ئاگه هدار که ره،
هه وه ژ ئیزایا رژه کا ب ترس و دژوار دتر سینیت. ﴿۴۷﴾ بیژه: ئه گهر من [به رانه بر گه هاندنا په یاما خودی]
ماله ک ژ هه وه خواستیت، بلا بو هه وه بیت [ئانکو من چو مال به رانه بری قی په یامی ژ هه وه نه خواستیه
و ناخوازم زی]، خه لاتی من ل سهر خودیه، و تهو زیره فان و شاهده ل سهر هه می تشتان. ﴿۴۸﴾ بیژه: ب
راستی خودایی من و هحیی بو پیغه مبه ریت خو دهنریت [یان ژی خودایی من هه قیی دئینیت، پویچی
پی ناهیلیت]، و تهو زانایی نه پینانه.

﴿٤٩﴾ بَيِّرْهُ: رَاسْتِي هَات [كو ئيکينيا خودييه و ئيسلام و قورئانه]، و پويجي نه، ژ نوي پيشه نازفريته شه. ﴿٥٠﴾ بَيِّرْهُ: نه گهر نه ز هاتبمه خاباندن و بهرزه بوبسم، ب راستي نه ز بو خويي بهرزه بوييم [ئانکو زيانا من بهس بو منه]، و نه گهر نه ز راسته پري بوبسم، نه شه ژ بهر وي وه حيسييه شه و اخودايي من بو من هنارتي، ب راستي خودايي من يي گوهدير و نيزيکه. ﴿٥١﴾ و نه گهر تو وان بيني ده مي فه دجنقن [ده مي دمرون يان ژ گوران پادبن يان نيزيا دوزه مي دينن]، [دي تشته کي حيه تي و عجين بيني] ني رهين و قورتالبون [ژ نيزيا خودي] نينه، و نه ژ جهه کي نيزيک [مهيدانا حه شري] هاتنه گرتن. ﴿٥٢﴾ و گوئن: مه باوه ري ب موحه مه دي ئينا، و نه چاوا ژ جهه کي دوير دي گه هنه ئيان و باوه ريي [وان دشيان نيزيک دنياييدا باوه ريي بي دينن، و جهي باوه ريي دنيا بو نه تاخره ت، نه قرو ژ في دويراتيبي کو تاخره ته شه و ناگه هنه باوه ريي]. ﴿٥٣﴾ ب سويند [شه و وان نوکه باوه ري پي ئينايي] وان به ري نوکه

[دنياييدا] باوه ري پي نه بو، و نه دوير ژ راستيي دده ره هي غه يبيدا دئاخفتن [دگوئن: قيامه ت و جه هنه م و به حه شت نينن]. ﴿٥٤﴾ و نافه را وان و يا وان دقيا و دلي وان دچويي [ژ تويه و باوه ري ئينايي و قورتالبوني و زفرينا دنيايي] هاته نافري کرن، هه ره کي ب سه ري هه فاليت وان ييت به ري وان هاتي، ب راستي شه [دده ره هي ديني و پيغه به ري و قيامه تييدا] دگو مانگه هه کا (جهي) گومانيدا بوون.

سُورَةُ هَا سَبْعَة

ل مه که هي هاتيه خوار ي (٤٥) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هه مي شوکور و به سن بو خودي، چيکه ري شهرد و شه سمانان، شه وي ملياکه ييت خودان چه نگ، دوو چه نگ و سي چه نگ و چار چه نگ کرينه قاسد، و تشتي خودي بقيت ل چيکريان زنده دکه ت، ب راستي خودي ل سه ره مي تشتان يي ده سته لاتداره. ﴿٢﴾ هه تشتي خودي ژ دلوانيا خو بده نه مرو فان [ژ خزينه ييت که ره ما خو و ژ نيعمه تا بارانان و ژ ته ناييي و ژ زانين و تيگه هشتي ... هتد]، که س نينه فه گريت، و چيي وي فه گرت ژي که س نينه به شي فه گرتنا وي بينيت، و شهو ب خو يي سه رده ست و کاربه جهه. ﴿٣﴾ گه لي مرو فان قه نجيا خودي د گه ل هه وه کري بينه بيرا خو، نه ري چيکه ره کي دي غه يري خودي د شهرد و شه سمانيدا هه يه رزي هه وه بده ت؟ [نه خير نينن، يي رزي دده ت به س خوديه]، چو به رستييت راست و دورست ژ بلي وي نينن، قيجا چاوا هوين ژ هه قيي و ئيکينيا خودي و هه دگيرن.

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ۚ قُلْ إِنْ صَلَّيْتُ
فَلَمْ أَصِلْ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ هَتَدْتُ فَمَا يُوْجِي إِلَيَّ رِقِّي إِنَّمَا
سَمِيعٌ قَرِيبٌ ۚ وَلَوْ تَرَى إِذْ فَرَغُوا فَلَا قُوَّةَ وَأُخِذُوا مِنْ
مَكَانٍ قَرِيبٍ ۚ وَقَالُوا أَمَّا بَعْدُ وَأَنَّى لَهُمُ اتِّتَابُشُ مِنْ
مَكَانٍ بَعِيدٍ ۚ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذُفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ۚ وَجِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَأَفْعِلَ بِأَشْيَاءِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ۚ

سُورَةُ هَا سَبْعَة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكِئِكَةِ رُسُلًا أُولِي
أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبْعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنْ اللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۚ مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا
وَمَا يُمْسِكُ فَلَا يُرْسِلُ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ
يَتْلُوهَا النَّاسُ أَذْكَرُوا يَعْلَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ كُلَّ هَلٍ مِنْ خَلْقٍ عَنِ اللَّهِ
يَرْفَعُهُمْ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآيَ تَوْفُكُونَ ۚ

﴿۱﴾ و [هه ی موحه مد] نه گهر [مله تی ته، قوره یسی] ته دره وین دانن [نهغه نه تشته کی نویسه]، ب راستی پیغه مبه ریت بهری ته زی دره وین بیت هاتینه دانان، و هه می کاروبار دی ب بال خودیغه زفرن. ﴿۵﴾ گهلی مرقان ب راستی به یانا خودی [د راستا قیامه تی و حیسابی و به حه شتی و دۆزه هیدا] یا راسته، فیجا بلا ژبانا دنیا یی هه وه د سهر دا نه بهت و هه وه نه خاپینیت، و بلا [شهیتان] هه وه ب [به رفره هیما دلوفانی] یا خودی نه خرنیت. ﴿۶﴾ ب راستی شهیتان دژمنی هه وه یه، فیجا هورین زی وی ب دژمن بنیاسن، ب راستی ته و دهسته کا خو بو هندئ گازی دکهت دا د گهل بچنه دۆزه هی [و دا د جه هه منیدا ب هه فال بکه فیت]. ﴿۷﴾ ته ویت گاوربو وین بو وان نیز ایه کا دژوار و گران یا هه ی، و ته ویت باوهری ئینا یین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، گونه هژیرن و خه لاته کی مه زن بو وان یی هه ی. ﴿۸﴾ فیجا نه ری ته ویت کارئ وی یی خراب بو هاتیسه خه ملاندن، فیجا بینیت یی باشه [وه کی ویه یی کارئ باش و خراب

وَأَن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِن قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿۱﴾ يٰ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّكُمُ الْبَالُ الْغَرُورُ ﴿۲﴾ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿۳﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿۴﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُمْ سُوءُ عَمَلِهِ قَدْ أَعْتَدَهُمْ حَسَنًا فَإِن يَأْتِيهِمُ اللَّهُ بِضَلٍّ مِّن بَشَاءٍ مِّن بَشَاءٍ فَلَا تَذْهَب نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٌ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْعَوْنَ ﴿۵﴾ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُفِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَاهُ بِالْأَرْضِ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ الشُّعُورُ ﴿۶﴾ مَن كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكُلُّ الْقَلْبُ وَالْعَمَلُ الصَّابِرُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ النَّسِيَّاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴿۷﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِّن نَّفْثَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعْمَرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿۸﴾

ژیک دنیا سیت، و نه فسا وی و شهیتان نه شین وی د سهر دا بهنه، و کارئ خراب د چائی ویدا باش بکه ن؟ نه خیر... نه وه کی ئیکن]، فیجا ب راستی یی خودی بقیث گومرا دکهت و یی بقیث راسته ری دکهت، فیجا ژ خه میت واندا خو د هیلاک نه به، ب راستی خودی ناگه هژ وئ هه یه یا نه و دکهن. ﴿۹﴾ و خودییه ته ویت بای دهنریت و ته ورا ن پی ب بزاف دتیخت و به لاف دکهت، فیجا ته م بهری وی ددهینه جهه کی مری (هشک و تیی)، و ته م نه ردی پستی مرنا وی پی ساخ دکهین، رابوونا مریبان زی [پشتی مرنا وان] یا هو سایه. ﴿۱۰﴾ ههر که سئ هیز و پشته فانی بقیث، ب راستی هیز و پیغه هاتن هه می یا خودییه [یان زی ههر که سئ ریز و رویمهت و سهر فهرازی بقیث بلا په رستن و گوهداریسا خودی ب تنی بکهت، خودی دی وی سهر فهراز کهت]، ناخفتنا خیرئ [هه می چ زکرج داخواز کرنا باشیی و دانه پاشا خرابیی، چ خواندنا قورنایی، چ زی ههر تشته کی دی یی پاقر و باش] بلند دبیته دهف خودی، و کارئ راست و دورست خودی قه بویل دکهت [یان کارئ راست و دورست ناخفتنا خیرئ بلند دکهت، چونکی ته گهر ناخفتن نه بوو کریار، خودی وهرناگریت و بلند ناکهت، یان زی کارئ راست و دورست خودانی خو بلند دکهت]، و ته ویت فند و فیلان بو خرابیی دکهن بو وان نیز ایه کا دژوار و گران یا هه ی، و فند و فیلیت وان دی پویچ بن و نامین [ته فثایه ته ئیشاره ته بو وئ پیلانا قوره هیشیان دانایی ده می پیکفه کومبو وین، و ته کبیر اکوشتنا پیغه مبهری یان گرتنا وی یان زندان کرن و حه بسکرنا وی یان سه رگو مکرنا وی کرین]. ﴿۱۱﴾ و خودی هورین ژ ناخی چیکرن، پاشی ژ چپکه کا ناخی، پاشی هورین کر نه ژن و مبر [نانکو نیر و می]، و چو ناکه فته زکی چو میان و چو می بارئ د زکی خو دا نادانن، ته گهر ب زانین و ته قدیرا وی نه بیت، و ژیی چو زی در ژوان زی در ژو نابیت و ژیی که سئ کیم نابیت، ته گهر خودی ناگه هژئ نه بیت و د ده بی باراستیدا نه یی نفیسی بیت، و ب راستی ته فله ل بهر خودی یا ب ساناهیه.

﴿١٢﴾ ئەف هەردو دەریایە وەکی ئێک نابن، ئەفە
یا خۆش و شێنە و ئەفە یا زێدە سویره (شۆره)
[و نایتە فەخوارن]، و ژ هەردووکان زی هوین
گۆشتەکی تەپ دۆخ و هوین لۆلۆ و مەر جانان ژێ
دەردێخن، و دکنە خەملا بەژنا خۆ و [تو] گەمییت
مەزن تێدا دینی ئافی شەق دکنە و دئین و دچن، دا
هوین ژ کەرەما خودی رزقی بۆ خۆ پەیدا بکنە و
بازرگانیی پێ بکنە، و دا هوین شوکور و سوپاسییا
وی بکنە. ﴿١٣﴾ شەقی دێخیتە د نافی پۆژپرا، و پۆژی
دێخیتە د نافی شەفرا [هەردووکان هۆسا کورت
و درێژ دکەت]، و پۆژ و هەیف ییت بەر ئەمری
خۆ کرین، هەر ئێک هەتا دەمەکی دەستیشانکری
دگەریت، ئەوئێ قان کاران دکەت خودیە، خودایی
هەو،ە، ملک هەمی یی وییە، و ئەوئێ هوین شوینا
خودی دپەریسن، و ان تیفلی بەرکی قەسپی ژێ نینە.
﴿١٤﴾ ئەگەر هوین گازی وان [بوتان] بکنە، گازییا
هەو گولی نابن [چونکی بەرن]، و ئەگەر خۆ گولی
بین ژێ بەر سفا هەو نادن، و پۆژا ئاخەرەتی ژێ اپشتی
خودی و ان ب ئەزمان دێخیت]، دئی خۆ ژ شرکا هەو بەری کەن، و کەس وەکی منی شارەزا، تە ئاگە هدار
ناکەت. [وچ شارەزا تە ئاگە هدار ناکەن وەکی فی شارەزایی ئەفە بۆ تە گۆتی کو خودیە]. ﴿١٥﴾ گەلی مەرفان
هوین هەوجەیی خودینە، و خودی ب خۆ یی دەوله مەندە، و منەت ب کەسی نینە و هیژایی سوپاسییا.
﴿١٦﴾ و ئەگەر بقییت دئی هەو بەت [و ناھیلیت] و خەلکەکی نوی دئی [شوینا هەو] ئینیت. ﴿١٧﴾ و ئەفە
[نەھیلا هەو و ئینانا هەندەک مەرفییت دی شوینا هەو] ل دەف خودی نەیا ب زەحمەتە. ﴿١٨﴾ [و کەس
گۆنەھی ناکەت ئەگەر ل سەر نەیتە جزاکرن] و کەس بارئێ گۆنەها کەسی راناکەت، و ئەگەر ئێکی بارگران
[ژ گۆنەهان] ژ ئێکی دی بخوازیت هەندەک ژ بارئێ وی راکەت، راناکەت، بلا خۆ مەرفی وی ژێ ییت.
و بەس تو وان نەیینت [بەس ئەو بۆ خۆ فایدەیی ژ ئاگە هدار کرنا تە دیینن]، ئەوئێ دەمی ئەو ب تئی
[و کەس وان نەیینت ژێ] ژ خودایی خۆ دترسن، و بەردەوام و ب پەنگی پێدئی نفیژان دکەن، و هەر کەسی
[ب تۆبەیی و کار و کاریت باش و ب باوەریی] خۆ [ژ پیساتییا گوریی و گۆنەهان] باقر بکەت، ب
راستی ئەو بۆ خۆ، خۆ باقر دکەت [خیر و خەلات هەر بۆ وی دزفەرن، و خودی چو پاکیی پێ نینە]، و
دوایەیک ژێ هەر ب بال خودیە.

الحجرات

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذَبٌ فَرَاتٍ سَابِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا
مِلْحٌ أجاجٌ وَمِنْ كُلٍ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيفًا وَتَسْتَخْرِجُونَ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفَلَكَ فِيهِ مَوَاجِرَ تَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ اللَّيْلُ فِي النَّهَارِ وَيُؤْلِجُ
النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ وَسَخَرَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي
لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِنْ
تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعَاءَكُمْ وَلَا وَسِمِعُوا مَا أَسْتَجَابُوا لَكُمْ
وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُونَ بَشِرْكُمْ وَلَا يُبَيِّنْكُمْ مِثْلَ حَبِيرٍ
﴿١٤﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ أَسْتَأْذِنُوا إِلَىٰ أَسَىٰ وَاللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ
الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِنْ يَشَاءْ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ
﴿١٦﴾ وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ
دَخَّ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جِهَتِهَا لَا يَحْمِلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
﴿١٨﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَمِنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٩﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ وَلَا الظُّلُمُتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢١﴾
وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢٢﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَخْيَافُ وَلَا
الْأَمْثُورُ ﴿٢٣﴾ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي
الْقُبُورِ ﴿٢٤﴾ إِنَّ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٥﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٦﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ
فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
وَبِالزُّبُرِ ﴿٢٧﴾ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ أَخَذْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا
فَكَيْفَ كَانِ نَصِيرِ ﴿٢٩﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ
جُدُدٌ بَيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَعَرَابِيٌّ سُودٌ ﴿٣٠﴾
وَمِنَ النَّارِ وَاللَّيْلِ وَالنَّوَابِ وَأَلْأَنعَمُ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ
إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٣١﴾
إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٣٢﴾ لِيُؤْتِيَهُم
أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٣﴾

﴿۱۹﴾ و یسّی کوره و یسّی ب چاف و هکی تیک نین
[ئانکو خودان باوهر و گاور و هکی تیک نین].
﴿۲۰﴾ و تارباتی و روناھی زی (پویچی و ههقی) و هکی
تیک نین. ﴿۲۱﴾ و سیهر و هه تاف زی (به حهشت و
جهنم) و هکی تیک نین. ﴿۲۲﴾ ساخ و مری زی
و هکی تیک نین [ئانکویسّی ساخ ب ئیمان، و یسّی مری
ب گاور یسّی]. ب راستی خودی یسّی بقیّت گازیا
راستی یسّی ب گوهی دخیّت [و راسته یسّی دکهت]،
به لی تو نه شی مرییّت دگوراند و هلی بکهی گول
ته بین. ﴿۲۳﴾ تو بهس پیغه مبه و ئاگه هدار که ری.
﴿۲۴﴾ ب راستی [هه ی موحه مه د] مه تو ب هه قیسی
یسّی هنارتی، دابیسه مزگینکار و ئاگه هدار که ری، و چو
مله ت نه بوینه ئه گهر پیغه مبه ره ک بو وان نه هات بیت.
﴿۲۵﴾ و ئه گهر ئه و ته دره وین دانن [و باوهر ژ ته
نه کهن، خه می نه خو]، ب راستی ئه ویت به ری وان
زی پیغه مبه ریّت خو دره وین دانان، پیغه مبه ریّت وان
ب نیشانیّت ئاشکه را و ب کتییّت ئه سمائی و ب کتییا
رو نکهر فّه [و هکی ته وراتی و ئنجیلی] بو وان هات بوون

[دگهل هندئ زی پیغه مبه ریّت خو دره وین دانان]. ﴿۲۶﴾ باشی مه ئه ویت گاور بو وین ئیزادان، قیجا به ری
خو بدھی یسّی کانه رازیو ونا من و ئیزایا من ل سه روان یا چاوا بو و؟ ﴿۲۷﴾ ما تو نابینی کو ب راستی خودی
باران ژ ئه سمائی داریت، و مه گله فیقی یسّی رهنک پئی دهر تیخست [ههر چهنده تیک ئافه، به لی فیقی
نه و هکی تیکه]، و مه چیا زی ب ریک و ریزیت سی و سور و زیده ره شیت، رهنک نه و هکی تیک یسّی
چیکرین [ئانکو ژ لی فیقی مه جودایی یا تیخستییه دجیان ژیدان]. ﴿۲۸﴾ و مه مرؤف و جانموهر و که وال
و پیره زی هؤسا نه و هکفه ف یسّی چیکرین، ب راستی ژ بهنده یسّی و ی بهس زانا ب دورستی ژ خودی
دترسن، ب راستی خودی یسّی سه رده ست و گونه هژی به ره. ﴿۲۹﴾ ب راستی ئه ویت به رده وام کتییا خودی
[کو قورئانه] دخوینن، و به رده وام و ب رهنگی پیدفی نفیزان دکهن، و ژ رقی مه دابیسه وان ب ئاشکه رایی
و ب به رزه یسّیه دهن، ئه فه بازار گانییه کابی زیان کو نه شکیت، دخوازن. ﴿۳۰﴾ [ئه و فی دکهن] دا خودی
خه لاتتی وان ب دورستی بده ته وان، و ژ که ره ما خو پتر زی بده ته وان، ب راستی ئه و گونه هژی به ره و زیده
شو کورداره [ئانکو به رانه ری تشی کیم گله کی ددهت].

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ تَرَاوَعْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ أَصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذْنُ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّتٌ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِيَا سُهُُرٍ فِيهَا حَبِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ سَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا الْغُوبُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِّحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

﴿٣١﴾ و ئەوامە ژ فێ کتیی [کو قورئانە] بۆ تە ب وەحی ھنارتی، ب راستی ھەر ئەو ھەقی [و گومان تێدا نینە] و راستدەر ئیخا کتیی ت بەری خۆیە [کو ئنجیل و تەوراتن]، ب راستی خودی شارەزا و بینەری بەندەیی ت خۆیە. ﴿٣٢﴾ پاشی مە ئەف قورئانە دا ملەتی تە و مە دا وان ئەویتی مە ژ ناف بەندەیی ت خۆ ھەلبژارتین، فێجا ھندەک ژ وان ستەمکارن بۆ خۆ [ئەون ئەویتی خودانیت گونەھیت مەزن]، و ھندەک ژ وان ناھنجینە [د کار و باریت دیندا]، و ھندەک ژ وان ب دەستویرییا خودی لەزی ل قەنجیان دکەن و بەردەوام دبن ل سەر، و ئەقیە (دانا قورئانییە) کەرەما مەزن. ﴿٣٣﴾ [خەلاتی وان] بەحەشتیت ئاکنجیوونیتە دی چنە تێدا، و خەملا وان دوتی بەحەشتیدا: بازیت زبیری و لؤلؤنە، و جلکی وان تێدا ئارموشە. ﴿٣٤﴾ و ئەو دی بیژن: ھەمی شوکور و پەسن بۆ خودی، ئەویتی ھەمی خەمیت مە فەرەفاندین و نەھتیلاین، ب راستی خودایی مە گونەھ ژبەر و خەلاتبەخشە (خەلاتدەھە). ﴿٣٥﴾ [ئەو خودایی]

ژ کەرەما خۆ ئەم کرینە د بەحەشتا تێورینیدا، نە وەستیان تێدا دگەھیتە مە و نە کەرخین. ﴿٣٦﴾ و ئەویتی گاوربووین ئاگرێ دۆژەھی بۆ وانە، نە وان تمام دکەت دا بمرن [و پێ رەحەت بین]، و نە ئیزایا وی ل سەر وان سفلک دبیت، ھۆسا ئەم ھەمی زی دە گاوران ئیزا ددەین. ﴿٣٧﴾ و تێدا دبیتە ھەوار ھەوارا وان [و دبێژن]: خودیو مە دەر بێخە، دا ئەم کاری راست و دورست بکەین، نە ئەویتی بەری نوکە مە دکر، [خودی دی بیژیتە وان] ما مە ھند دەر فەت و ژێ [د دنیا بیدا] نە دا ھەو، کو یی بقی ت تیدا ل خۆ بزفريت، ل خۆ بزفريت و پیغەمبەر ژێ بۆ ھەو ھەتابوون [کو ھەو ھەو ژ فێ جھی بتر سین]، دی فێجا بخۆن و تامکەنی، ب راستی چو ھاریکار و پشەتەفان بۆ ستەمکاران نینن. ﴿٣٨﴾ ب راستی خودی زانایی غەیب ئەرد و ئەسمانانە، و ئاگە ھداری وییە یا د سینگاندا فەشارتی.

﴿٣٩﴾ و ئەو ھە یی ھوین دەردیدا کربنە وێر سێت
ملەتێت بۆری، فێجا ئەو یی گاور بیت زیانا گاور بیا
وی بۆ و یی، و گاور بیا گاوران لە دەف خودی ژ بلی
کەرب و نە فیان یی چو لە وان زێدە ناکەت، و گاور بیا
گاوران ژ خوشارەتی و زیانی پێشەتر چو یی دی
لە وان زێدە ناکەت. ﴿٤٠﴾ [ھە ی موھەمەد] بێژە:
[گەلی موشرکان] بێژنە مەن ھە فێشکێت ھەو ھەو ئەو وێت
ھوین شوینا خودی دەرێسن، کا وان چ ژ ئەردی
ایسێھ؟ یان ژ ی وان پشکدار یسێک دە ئەسماناندا ھە یە
[د چێکرن و خودانییا واندا]، یان ژ ی مە کتییەک بۆ
وان ئینایی، و ئەو یی [ل سەر شرکا خو] خودان
بەلگە و نیشان؟ ئەخێر [چو تێتی وەسا نینە دا
ئەو وان بۆ خودی بکەنە ھە فێشک] بەلی سەمەکار ژ
پەیانیت درەو بێت خاپاندنی پێشەتر نادەنە تیکدو.
﴿٤١﴾ ب پاستی خودی ئەرد و ئەسمانان پادگریت
کو نە کەشن، و ئەگەر بکەشن ژ ی کەس نینە ژ بلی
وی وان [ھەردووکان] پابگریت، ب پاستی خودی
یی بێژە ھە لە زێ ل جزا کر نی ناکەت و یی گو نەھ

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ بَعْلَيْتِهِ كُفْرُهُ وَلَا
يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا مُقْتَالًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ
كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ مِنَ السَّمَوَاتِ
أَمْ أَمَاتَتْهُمْ كُتُبُهُمْ عَلَى بَنِيَّتٍ مِنْهُ بَلْ إِنَّمَا يُعَذِّبُ النَّاسَ
بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ إِلَّا عِزًّا ﴿٨٩﴾ إِنْ أَنْتُمْ تُحِبُّونَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَنَرًّا وَلَيْلًا نَارًا إِنْ مَسَّكُمْ مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِي
إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٩٠﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَإِنْ جَاءَهُمْ
نَذِيرٌ لَيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ أَهْدَىٰ مِنَ الْإِنَّمَاءِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٩١﴾ أَتَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ
وَلَا تَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ
الْأَوَّلِينَ فَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ تُبَدِيلًا وَلَا يُجْدِي سُنَّتَ اللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٩٢﴾
أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُمْ مِنْ شَيْءٍ
فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٩٣﴾

وَلْيُؤْخَذْ مِنَ النَّاسِ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا
مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا
جَاءَ أَجَلُهُمْ قَاتَ اللَّهُ كَأَن كَانَ بِعِبَادِهِ تَبَصُّرًا ﴿١٥﴾

سُورَةُ تَا ياسين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسِّرْ ﴿١﴾ وَالْقُرْآنَ الْحَكِيمَ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَىٰ
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِي آغْثِهِمْ أَغْلًا فَبِئْسَ إِلَىٰ
الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا
وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَاءٌ
عَلَيْهِمْ أُنْذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ
مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْعَلِيمَ ﴿١١﴾ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ
وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١٢﴾ إِنَّا نَحْنُ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِ ﴿١٣﴾ وَتَكُفُّ مَا قُلْتُمْ
وَأَنذَرْتَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٤﴾

٤٤٠

سُورَةُ تَا ياسين

ل مە کە هێ هاتییه خوارئ (٨٣) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هۆسا دئیه خواندن (ياسين)، و ل دۆر رافه کرنا
شان پهنگه تپیان ل دهستپیکا سۆرته به قهره بزقره.

﴿٢﴾ سویند ب قورئانا ثایه تیت وئ پامان موکوم و ب
رێک و پێک. ﴿٣﴾ ب راستی [هه ی موحه مه د] توژ

پێغه مبه رانی. ﴿٤﴾ تو یی ل سه ر رێکا راست. ﴿٥﴾ رێکا خوداییی سه ر دهست و دلۆفان هنارتی. ﴿٦﴾ [مه تو

هنارتی و مه وه حی بۆ ته فرێکر، و قورئان بۆ ته ئینا خوارئ] [دا مله ته کی] [کو قوره یشییت سه ر ده می
پێغه مبه ری بوون] [ئاگه دار بکه ی، [و دا بۆ وان بییه پێغه مبه ر] به ری ته، چو پێغه مبه ر بۆ باب و باپیریت

وان نه هاتبوون ژ به ر هندئ دبئ ئاگه هن] [ژ باوه ریی و رێکا راست]. ﴿٧﴾ ب سویند باراپتر ژ وان هیژای
ئیزایی بوون، ژ به ر رژدیبا وان ل سه ر بئ باوه ریی. ﴿٨﴾ ب راستی مه ستۆیییت وان یییت ئیخستینه د قهید

و زنجیر اندا، ئه وه قهید و زنجیر هه تا ئه رز نکینه، ئیجا ستۆیییت وان بلندن و نه شین بچه مین، [ژ به ر قهید
و زنجیران]. ﴿٩﴾ و مه ل پێشیا وان ناقره ک دانا، و مه ل پشت وان ناقره ک دانا، و مه په ر ده یه ک ئیخسته

به ر چا ئیت وان، ئیجا ئه و [هه قیی] ناینن. ﴿١٠﴾ [ژ به ر گاوریبا وان] [ل دهف وان ئیکه تو وان بترسینی
یان نه ترسینی هه ر باوه ریی ناینن. ﴿١١﴾ تو ب تنئ وی دترسینی و ئاگه دار دکه ی] [ئانکو ب تنئ ئه و بۆ

خو مفایی ژ ترساندنا ته وه ر دگریت] [ئه وی ل دویف قورئانی دچیت، و وه ختی ئه و ب تنئ و ب مبینی ژ
خوداییی دلۆفان دترسیت، ئیجا ئه وی هۆسا مز گینیا گونه هژیرنی و خه لاته کی ب ریز و روممه ت بده

وی. ﴿١٢﴾ ب راستی ئه مین مریبان ساخ دکه ی، و کریاریت وان [دژایانا خو دا کرین] و یییت [پشتی مرنا
خو] [ب پاش خو قه هیلا یین، ئه م هه مریان دنقیسین و هه می تشت] [ژ کار و کریاریت به نده یان] [مه یییت د

کتیبه کا دیار که ردا [مه خسه د پئ ده بی پارستییه] [هه ژمارتین و دیار کرین] [ئانکو ب هه ژمار مه یییت نقیسین].

وَأَضْرَبَ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا
 إِنَّا إِلَهُكُم مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
 وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ سَمَاءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا كَذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا
 رَبَّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَهُكُم مُّرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا إِنَّا نَطْلُقُكَ يَا كُذِّبِينَ لِمَنْ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ لِمَنْ أَنْتُمْ
 وَلِمَنْ سَنَكُم مِّنْ عَذَابِ إِلَهِكُمْ قَالُوا أَطِيعُوا أَمْرَكُمْ فَقَالُوا
 ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ
 رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَدْعُونَ أَتَيْعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٩﴾ أَتَيْعُوا
 مَنْ لَا يَسْتَلْكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَالِي لَا أُغْنِي
 الَّذِي فَطَرَنِي وَالْيَهُ تَرْجِعُونِ ؕ أَعْتَذِرُ مِنْ دُونِهِ ؕ إِلَهَهُ
 إِنْ يُرِدْ الْرَّحْمَنُ بَصُرًا لَا تَعْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢١﴾ إِنْ إِذَا لِي ضَلُّلٌ مُّبِينٌ ﴿٢٢﴾ إِنْ ؕ آمَنْتُ
 بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ ؕ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ كَلِمَاتٍ فَوَيْلٌ
 لِّيَاكُمُومٌ ﴿٢٣﴾ يَمَاعِقُ رُبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرِمِينَ ﴿٢٤﴾

﴿١٣﴾ [هه ی موحه مه د] بؤ قوره یشییان سه رها تیبیا
 خه لکئی وی گوندی [گوندی ئەتاکیا، ئەوئی نوکه
 دکه فیه تورکیا] هه گپره، وهختی پیغه مبه ر بؤ هاتین.
 ﴿١٤﴾ وهختی مه دو [پیغه مبه ر] بؤ وان هنارتین، وان
 هه ردو دره وین دانابین، مه یی سییی بؤ پشته فانییا
 وان هنارت، و گوتن: ب راستی ئەم بؤ هه وه بیت
 هاتینه هنارتن. ﴿١٥﴾ [خه لکئی ئەتاکیا] گوتن: ب
 راستی هوین زی مرؤفن وهکی مه، و خودایی دلؤ فان
 چو تشتی وهسا نه هنارتیه [هوین پی ژ مه چیت بن]،
 و هوین ژ دره وئی پیغه تر نابیزن. ﴿١٦﴾ گوتن: خودایی
 مه دزایت ئەم بؤ هه وه بیت هاتینه هنارتن [ئەگەر
 ئەم دره وین باینه خودی بؤ مه نه دهیلا]. ﴿١٧﴾ و ژ
 گه هاندنا فی بهیما تاشکهر اکهر پیغه تر، تشته کی دی ل
 سه ر مه نینه [و ئەفه مه گه هاند]. ﴿١٨﴾ و گوتن: [گهلی
 هنارتییان] ب راستی ئەم پی وهغرییا [بی تیغالییا]
 خو ژ هه وه دینیین، و ئەگەر هوین فی نه هیلن ئەفا
 هوین دبیژن هوین بهس نه کهن، ب راستی دی هه وه
 بهر باران کهین، و دی تیزایه کامه زن ژ مه گه هیه هه وه.

﴿١٩﴾ پیغه مبه ران گوت: بی وهغرییا هه وه یاد گه ل هه وه [ئەو ژی گاورییا هه وهیه، و هوین ب خو نه]
 ئەری هه ر گافه کا هوین هاته شیره تکران [و هوین ژ دوپاهییکا کریت هاته تر ساندن] دی بی وهغرییا خو
 ژ مه بینن، و گه فان ل مه کهن، وهسا نینه وهکی هوین دبیژن و هزر دکهن، به لی هوین ب خو مله ته کی زیده
 سه ر داچو یینه. ﴿٢٠﴾ زه لامه ک ژ دوپاهییا باژی ری ب له ز دهات، گوت: گهلی مله تی من گو هی خو بدنه
 فان هنارتییان [پیغه مبه ران]. ﴿٢١﴾ گو هی خو بدنه وان ئەو بیت چو کرییان [به رابه ری خیرا بؤ هه وه دفتن
 و دبیژن] ژ هه وه نه خوازن، و ل سه ر ریکا راستن. ﴿٢٢﴾ و ما بوج ئەز وی نابه ریسم بی ئەز چیکریم و
 داییم، و هوین هه می هه ر دی ب بال و یقه زفرن [بوج هوین وی نابه ریسن ئەوئی هوین دایین، و هه ر دی
 پشتی مرنی ب بال و یقه زفرن]. ﴿٢٣﴾ ئەری ئەز هه ده ک په رستییت دی شوینا وی به ریسم؟! [نه خیر ئەز
 وهناکه م] ئەگەر خودایی دلؤ فان نه خوشییه ک بؤ من بقی، بهر فانییا وان قهت فایده ی من ناکهت و چو ژ
 من ناده ته پاش، و ئەو نه شین من قورتال زی کهن. ﴿٢٤﴾ [ئەگەر ئەز غهیری وی به ریسم] ب راستی هنگی
 ئەز یی د گومرایییه کا تاشکهر ادا. ﴿٢٥﴾ ب راستی من باوه ری ب خودایی هه وه ئینا، فیجا هه وه گول من
 هه بیت [دا هوین رؤزا قیامه تی بؤ من بینه شاهد]. ﴿٢٦﴾ [مله تی وی پشتی ئەف ناخفته ژئ گولی بووی
 کوشت، فیجا پشتی هاتییه کوشتن] خودی گوتی هه ره د بهحه شتیدا [فیجا وهختی چۆیه د بهحه شتیدا]
 گوت: خوژی مله تی من زانیایه. ﴿٢٧﴾ کا چاوا خودایی من گونه هیت من ژئ برن، و کا چ قه در دا من
 [وهختی ئەف که ره مه د گه ل من کری].

الْحُزْنَةُ
الْعَشْرُونَ

﴿٢٨﴾ وَمَا أَنْزَلْنَاهُ عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُزْلِمِينَ ﴿٢٩﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ﴿٣٠﴾ يَتَحَسَّرُ عَلَى أَعْيَادِهِمْ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣١﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٣﴾ وَآيَةٌ لَهُمْ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٤﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٥﴾ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ سُبْحَنَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَآيَةٌ لَهُمْ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٨﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٩﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيرِ ﴿٤٠﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤١﴾

٤٤٢

﴿٢٨﴾ و پشتی کوشتنا وی مه چوله شکەر ژ ئەسمانی [بۆ نه هیلانا وان] ب سەر مله تی ویدا نه ئینا خوار و مه نه دنیئا خوار زی [چونکی ئەو ژ هندی کیمترن].
 ﴿٢٩﴾ هه ما هندبوو تنی هشکه قیرییه کی ئەو هنگافتن، فیجا تیکسەر ته مرین [نانکو مرن و بی دهنگ بوون، وهکی ناگری وهختی فه دمريت].
 ﴿٣٠﴾ محابن بۆ وان بهندهیان، چو پیغه مبهه بۆ وان نه دهاتن وان ترانه بۆ خو پی نه کریان. ﴿٣١﴾ ما وان نه ددیت کا مه چه ند مله ت بهری وان دهیلاک بره بوون، و ئەو جاره کا دی نازفر نه دنیا ییغه. ﴿٣٢﴾ و ب راستی ئەو هه می ل دهف مه دی به ره هف بن. ﴿٣٣﴾ و ئه ردی هشک و مری بۆ وان نیشان و به لگه یه که [کو خودی دی مریان ژ گۆران پاره ته فه]، ئەم وی ئه ردی [پشتی مرنا وی، ب بارانی] ساخ دکه یین و شین دکه ینه فه، فیجا مه دان و ده رامت بۆ وان ژ ئه ردی ده رتیخست، و ئەو ژی دخۆن و پی دژین. ﴿٣٤﴾ و مه جنیکیت دارقه سپان و ییت تری کر نه تیدا، و مه گه له کانی ژی ده رتیخستن. ﴿٣٥﴾ دا ژ فیتیپی وان جنیکان و تشتی

وان ژی چیکیری [وهکی خوشافی و دوشافی] بخۆن، ئه ری فیجا ما سوپاسیا خودی ناکه ن! ﴿٣٦﴾ پاك و پاقری ژ هه می کتیا سپان و ژ تشتی نه هیزا [بۆ وی خودایی ئەوی هه می تشت جۆت [نیر و می] دایین، چ ژ وی یی ئه رد شین دکه ت، و چ ژ وان ب خو اکو کرینه ژن و میر]، و چ ژ وی یی ئەو نه زانن. ﴿٣٧﴾ و شهف ژی بۆ وان به لگه و نیشانه کا دیه [ل سهر شیان و دهسته لاتدارییا خودی]، ئەم پۆژی ژی ده رتیخین، فیجا ئەو دمیین د تارییتدا. ﴿٣٨﴾ [و نیشانه کا دی ژی بۆ وان] پۆژی بهر ب به نه جهییا خو دجیت [ئەو خودی بۆ دانایی و ژی ده ر ناکه فیت]، ئەفه ژ دانانا خودایی سه رده ست و زانایه. ﴿٣٩﴾ و هه یف ژی مه چۆنا وی یا کریهه قویناخ قویناخ [هه ره شه فه کی بال جهه کی، د شه فا دوپا هییتدا جاره کا دی وهکی ده ستپیکی لی دئیه فه]، و هۆ سا قویناخ قویناخ دجیت هه تا جاره کا دی وهکی بستیکا قویشیپی قه سپی یی که فن لی دئیت. ﴿٤٠﴾ نه بۆ پۆژی دیت، بگه هیه ته هه یقی، و نه بۆ شه فی ژی دیت، بهری پۆژی بیت، و هه ر ئیک د جهر خا خۆدا دزفريت.

وَاَيُّهَا لَهْمُ اَنَا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِكَ الْمَسْحُورِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا
 لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَاِنْ نَشَاءُ نُفِثْهُمْ فَلَا يَصْرِخُ لَهُمْ
 وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ﴿٤٣﴾ اِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا اِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَاِذَا
 قِيلَ لَهُمْ اَنْقُذُوْا مَا بَيْنَ اَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾
 وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ اَيٍّ مِنْ اَيِّتٍ مِنْ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوا عَنْهَا
 مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللهُ قَالَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا اَنْفِقُوا مِمَّا نَوْشَاءُ اللهُ اَطْعَمَهُمْ اِنْ
 اَنْتُمْ اِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
 صٰدِقِيْنَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُونَ اِلَّا الصَّيْحَةَ وَجِدَّةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ
 يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا اِلٰى اٰهْلِهِمْ
 يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَاِذَا هُمْ مِنَ الْاَجْدَاثِ اِلَىٰ رَبِّهِمْ
 يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا اَيُّوْبُلَنَا مِنْ بَعَثَانَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ
 الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ اِنْ كُنْتُمْ اِلَّا صٰيِحَةٌ
 وَجِدَّةٌ فَاِذَا هُمْ بِجَمِيعٍ اٰدِيْتَامُ مُخَضَّرُونَ ﴿٥٣﴾ قَالُوْهُمْ لَا تَعْظُمُ
 نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تَحْزَنُ وَلَا اَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٥٤﴾

بسمه
 الرحمن
 الرحيم

﴿٤١﴾ و نيشانه كادى بؤ وان، مه دوينده ها وان د گه ميبا بار كريد ا هه لگرتن [يان مه باييت وان د گهل نووحي د گه ميبا تزيديا قورتالكرن]. ﴿٤٢﴾ و مه بؤ وان تشتى وهكى گه ميبى يى تهولى سوار دين دان و چيكرن. ﴿٤٣﴾ و نه گهر مه بقتت ثم دى وان [د نافيديا] خه ندينين، كو كهس نه بيت دهه وارا وان بيت، و نه تهو ديتنه قورتالكرن. ﴿٤٤﴾ [نانكو نائينه رزگاركرن] ژ بلى هندى ثم دلوفانيه كى ژ دهف خو ب وان بهين، و دا خوشيى ب زياني بهين هه تا وخته كى قهبرى [كو وخته ي مرنا وانه]. ﴿٤٥﴾ و ههر وخته كى پيغه مبهري دگوته وان: خو ژ نيزا دنيايى و يا ناخره تى بياريزن [بترسن و وى تشتى نه كهن يى هوين پى هيژايى تيك ژ ههر دو نيزايان بين]، دا دلوفانى ب هه وه بيته برن [بهلى هه وه گوهدارى نه دكر و بهرى خو وهر دگير]. ﴿٤٦﴾ و چو بهلگه و نيشان ژ نيشانيت خودايى وان بؤ وان نه دهاتن، نه گهر وان پرويى خو ژى وهر نه گيرابايه. ﴿٤٧﴾ و نه گهر بيژنه وان: ژ رزقى خودى داپييه هه وه دريكا خيژيدا بمه زيخن تهويت

گاروبويين دى بيژنه تهويت باوهرى نيباين: ثم چاوا خواريى بدهينه وى تهوى نه گهر خودى بقتت دى دهتى [نانكو مادهم خودى نه داپيىي ثم ژى نادهنى و خودى يى قيايى يى برسى بيت، فينجا چاوا ثم دى دژى جه زكرنا خودى رابين]، ب راستى هوين [گهل خودان باوهران ب قى داخوازا هوين ژ مه دخوازان يى دخهله تى و گو مپاييه كا ناشكه رادا. ﴿٤٨﴾ و ديژن: كا كهنگى تهو ژ فان و په بيان [نانكو روژا قيامه تى] دى تبت نه گهر هوين ژ راستگويان. ﴿٤٩﴾ تهو بهس يى ل هيشيا هشه قيريسه كى ب تنى [پفا تيكيه ل بوقى] وان بگريت، و تهو ب جره بريشه [و تهو ژ ناخره تى دى ناگه هه]. ﴿٥٠﴾ فينجا [دهمى تهو روژ دهيت] تهو نه نشين قه ويا تيسه كى بكهن [نانكو وهسيه ته كى ل كهس و كاريت خو بكهن كاچ وان هيه و چ ل سهر وان هيه]، و نه شين بزقرنه مالا خو ژى [دهف كهس و كاريت خو هندى هاتنا روژا قيامه تى ياب لهزه]. ﴿٥١﴾ و هختى پف ل بوقى هاته دان [پفكرنا رابوونى ژ گوران]، وى گافى ههمى ب لهز دى ژ گوران دهر كهفن، و قهستا خودايى خو كهن. ﴿٥٢﴾ دى بيژن: وهى خو لى ب مه وهر بيت، كى ثم ژ گوريت مه راكرين؟ [دى بهر سفا وان هيتنه دان] نه شه تهو يا خودايى دلوفان پهيمان پى دايى، و پيغه مبهران راست دگوت. ﴿٥٣﴾ [رابوونا ژ گوران] ژ په كى ب تنى پيغه تر نه بوو، و هنگى تهو ههمى ل دهف مه دى تينه حازركرن. ﴿٥٤﴾ و تهو رفو [نانكو دروژا قيامه تيدا] چو ستم ل كهسى نائينه كرن، و هوين نائينه خه لا تكرن و جزاكرن، ب وان كار و كريان نه بيت ييت هه وه كرين.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمِ فِي شُغْلٍ فَكَاهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّلٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكَبِّتُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا قَاصِيَاتُ كُنُفٍ وَلَهُمْ فِيهَا دَعَوْنَ سَلَاسِلٍ مِّن رَّبِّ رَجِيمٍ ﴿٥٧﴾ وَأَمَّا يَوْمَ الْيَوْمِ أُنْهِيَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٨﴾ أَلَمْ نَعْهِدْ إِلَى كُفْرِي أَدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٥٩﴾ وَإِنْ أَغْبَدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦٠﴾ وَلَقَدْ أَصَلَّ أَصْلًا مِنْكُمْ جِيلًا كَثِيرًا أَلَمَّا تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٢﴾ أَصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٣﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكْفَمُ أَئْيِدِيهِمْ وَتُشَدُّ أَرْجُلُهُمْ بِمَآكِلٍ أُنْزِلَتْ لِكَيْسُوبُوا ﴿٦٤﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٦﴾ وَمَنْ يَعْصِرْ غُرَّتَهُ شَيْئًا فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُوتُ ﴿٦٧﴾ عَلَّمْنَاهُ الْبُشَيْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُبِينٌ ﴿٦٨﴾ لِيُنْذِرَ مَنِ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٦٩﴾

﴿٥٥﴾ و به‌حسّی ئەفرۆ ب خۆشیانقە ییّت مژویلن. ﴿٥٦﴾ ئەو و هەفسەریّت خۆل بەر سییەران و ل سەر تەختان ییّت پالدا یسین. ﴿٥٧﴾ و ان د به‌حسّییدا هەمی رەنگیّت فیتی ییّت هەین، و هەر تەشتی ئەو بخوازن. ﴿٥٨﴾ و سلاڤ، ب گۆتن ژ دەڤ خوداییی دلۆڤان، ل و ان دئیتە کرن. ﴿٥٩﴾ گەلی گونە‌ه‌کاران ئەفرۆ‌کە خۆ بدەنە رەخەکی [و ژ خودان باوەران جودا بین]. ﴿٦٠﴾ گەلی دویندە‌ها ئادەمی ما من فەرمانا هەو و نە‌ک‌ربوو هویسن شەیتانی نە‌بە‌ریسن، و گو‌ه‌ی خۆ نە‌دە‌نی، بی گۆمان ئەو بۆ هەو دژمنە‌کی ئاشکە‌رایە. ﴿٦١﴾ و هویسن من بپە‌ریسن، ئە‌قە‌بە‌ ریکا راست. ﴿٦٢﴾ ب سویند [شەیتانی] گە‌لە‌ک م‌رو‌ف ژ هەو ییّت د سە‌ردا برین و گو‌م‌را کرین، ما هەو عە‌قل نە‌بوو بزاسن دژمنە‌؟ ﴿٦٣﴾ ئە‌قە‌ ئەو جە‌هە‌مە ئە‌وا [هویسن د دنیا ییدا و ل سەر ئە‌زمانی پی‌غە‌م‌بە‌ران] سۆز و پە‌یان بۆ هەو پ‌ی دە‌هاتە دان. ﴿٦٤﴾ د‌ی ئە‌فرۆ هە‌ر نە‌ تیدا و تە‌م‌کە‌نە گە‌رما و‌ی، ژ بەر و‌ی گاو‌رییی ئە‌وا هە‌و د‌ک‌ر. ﴿٦٥﴾ ئە‌فرۆ ئە‌م د‌ی دە‌ق‌یت و ان

مۆ‌ر‌کە‌ین [کو دە‌ق‌یت و ان ب‌ینە گ‌رتن و نە‌ش‌ین باخ‌ش‌ن]، ق‌یت‌جا دە‌س‌ت‌یت و ان د‌ی د‌گە‌ل مە‌ ئاخ‌ش‌ن، و پی‌یت و ان د‌ی شادە‌ییی دە‌ن کا و ان چ د‌ک‌ر. ﴿٦٦﴾ و ئە‌گە‌ر مە‌ ق‌یا‌بایە دا چاق‌یت و ان [ق‌ور‌یش‌یا‌ن] کۆ‌رە‌کە‌ین، ب و‌ی کۆ‌رە‌یی‌قە ب‌کە‌ف‌نە سەر ر‌یک‌ی [دا وە‌کی هەر جار ب‌چ‌ن]، ما چا‌وا د‌ی [ر‌یک‌ی] بینن [و چاق‌یت و ان یی‌ت هات‌ینە کۆ‌رە‌ک‌رن]، [ئە‌ن‌کو ئە‌گە‌ر مە‌ ق‌یا‌بایە دا و ان کۆ‌رە‌کە‌ین ژ راستە‌ری‌ییی، ک‌ر‌بانە و نە‌ک‌ر‌بانە راستە‌ری نە‌بو‌وانە]. ﴿٦٧﴾ و ئە‌گە‌ر مە‌ ق‌یا‌بایە دا و ان د‌جە‌ی ک‌ر‌نا گونە‌ه‌یدا گو‌ه‌ۆ‌ر‌پ‌ین و کە‌ینە تە‌شتە‌کی د‌ی، کو و ان نە‌ش‌یا‌بایە نە‌ ب‌چ‌ن، نە‌ ب‌ز‌ق‌ر‌نە‌قە. ﴿٦٨﴾ و هەر کە‌سی ئە‌م ژ‌ی د‌ری‌ژ ژ‌ی ب‌کە‌ین، د‌ی سەر و د‌یم و خ‌ول‌ک‌ی و‌ی گو‌ه‌ۆ‌ر‌پ‌ین [کو ه‌یدی ه‌یدی ب‌ی ه‌یز ب‌ی‌ت، و ب‌گە‌ه‌یتە ژ‌یی ژ‌بەر‌خ‌و ئاخ‌ش‌تنی و خەر‌ف‌ینی]، ما ئە‌و ت‌ی نا‌گە‌ه‌ن. ﴿٦٩﴾ و مە‌ مو‌حە‌مە‌د ف‌یری ه‌وزانی نە‌ک‌ری‌یە و بۆ نە‌دور‌ستە ژ‌ی ف‌یر‌ب‌ی‌تی، و ئە‌قە [ئە‌ن‌کو ک‌ت‌ی‌با مو‌حە‌مە‌د پ‌ی هاتی] بە‌س ز‌ک‌ر و ب‌ر‌ئینان و ق‌ور‌ئە‌نە‌کا ئاشکە‌رایە. ﴿٧٠﴾ مە‌ ئە‌ف ق‌ور‌ئە‌نە بۆ مو‌حە‌مە‌دی یا ه‌نار‌تی، دا ز‌ین‌دیان ئە‌گە‌ه‌دار ب‌کە‌ت [ئە‌ن‌کو دا ئا‌ف‌ل‌دار و خودان با‌وە‌ران ئە‌گە‌ه‌دار ب‌کە‌ت، چ‌ون‌کی ئە‌و ب ت‌نی م‌ق‌ای‌ی بۆ خۆ ژ ئە‌گە‌ه‌دار ک‌رنی د‌ی‌نن]. و دا گە‌فا مە‌ د‌را‌ستا گاو‌ران‌دا [کو ئە‌م د‌ی و ان ئ‌یزا دە‌ین] راست دە‌ر‌ی‌ت‌خ‌یت.

أَوَلَمْ نَرَا أَنْتَا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِيَا أَعْمَاءَ
 فَهَمْ لَهَا مَمْلُوكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ
 وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ
 أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
 لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ
 لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَخْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ
 مَا يُبْسِرُونَ وَمَا يَأْتِيهِمْ إِلَّا أُولَٰئِكَ الْإِنْسَانُ أَلْفَقْنَا
 مِنْ نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٦﴾ وَضَرَبَ لَنَا
 مَثَلًا وَبَسَى خَلَقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظْمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٧﴾
 قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٨﴾
 الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ
 مِنْهُ تُوقَدُونَ ﴿٧٩﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٠﴾
 إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨١﴾
 فَسُبْحَنَ الَّذِي يَبْدِئُ مَلَكُوتَ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٢﴾

﴿٧١﴾ ما ئه و نابینن مه كه وال و پیره ژ چیکرنا خو
 ییت بو وان چیکرین، و ئه و خودانییت وانه؟ و ب
 كه یفا خو مالمکییی تیدا دکهن. ﴿٧٢﴾ و مه ییت
 بو وان سهرنهرم کرین و ئیخستینه د خزمه تا و اندا،
 فئجا ئه و ل هنده کان سوار دبن و هنده کان دخون.
 ﴿٧٣﴾ گهلهك مفاییت دی و گهلهك فه خوارنییت
 دی ژی، بو وان ییت تیدا ههین، فئجا ما شوکور و
 سوپاسیا خودی ناکه. ﴿٧٤﴾ و وان شوینا خودی
 بوت بهرستن، بهلکی هاریکاریا وان بهیته کرن.
 ﴿٧٥﴾ و [ئه و بوت] نه شین هاریکاریا وان بکه، و
 ئه و ب خو [د دنیا ییدا] بو وان بوتان لهشکه بوون،
 و ل بهر خزمه تا وان ییت راوهستیایی بوون [بهلی
 ئه و نه شین نه قرو هاریکاریا وان بکه]. ﴿٧٦﴾ فئجا
 بلا ناخفتنییت وان [د دهره قی ته دا و د دهره قی وان
 بوتاندا ییت ئه و دهره یسن] ته ب کو فان نه تیخن، ب
 راستی یا ئه و ناشکه را دکهن و فه دشرن، مه ناگه
 ژئ ههیه [و دی وان ل سهر ئیزادهین]. ﴿٧٧﴾ ئه ری
 ما مروؤ نابینیت و نوزانیت مه ئه و یی ژ چیکه کی

چیکری، و ئه و قی گا قی قی زیده جره بری دکهت و دژمنه کی ناشکه رایه [ئه ف ئایه ته د دهره قی (ئه بو
 جه هل) دا هاتییه خوارئ]. ﴿٧٨﴾ [ئه ف مروؤ قی قی جره بری د دهره قی رورزا قیامه تیدا دکهت] خو و
 چیکرنا خو ژ بیر کر و نموونه بهك بو مه ئینا، و گووت: کی دی فان ههستییت پرزی و پیتی ساخکه ته فه؟!
 ﴿٧٩﴾ بیژه: ئه وئ جارائیکئ دایین ئه و دی [وان ههستیان] ساخکه ته فه، و ئه و ل سهر چیکرنا هه
 تشته کی زانا و خودان شیان. ﴿٨٠﴾ ئه وئ بو هه وه ژ دارا شین ناگر دایی، فئجا هوین ناگری بی هه لدکهن.
 ﴿٨١﴾ ئه ری ما ئه وئ ئه رد و ئه سمان دایین و چیکرین [دگه ل مه زاتیایا پی چیکرین]، نه شیت ییت وه کی
 وان چئ بکهت و بدته؟ بهلی ئه و دشریت و ئه و چیکه ر و زیده زانا. ﴿٨٢﴾ ب راستی کار و فره مانا وی
 ئه وه: گا فا تشتهك فیا دی بیژتی هه به دی بیت. ﴿٨٣﴾ فئجا پاک و پا قزی ژ هه می کیاسیان بو وی خودایی،
 ئه وئ ملکینی و خودانییا هه می تشتان د ده ستدا، و هوین هه ر دی ب بال ویشه زقرن.

سوره تا صافات

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۱۸۲) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱. سوند ب ملیاکه تیت ب ریز راوه ستیایین.
 ۲. سوند ب ملیاکه تیت ل عه وران دخورن و
 دهاژون. ۳. سوند ب ملیاکه تیت قورئان خوین.
 ۴. ب راستی خودایئ هه وه هه ر تیکه.
 ۵. خودانی ئه رد و ئه سمانانه و هندئ د نایه را
 واند، و خودانی روزه لاتانه. ۶. ب راستی مه
 ئه سمانئ دنیایئ یئ ب خه ملا ستیران جوانکری.
 ۷. و مه ئه سمان یئ ژ هه می شه ی تانیت خربایی و
 سه ردا چوبی پارستی. ۸. دا گول ئاخفتنا روینشتییت
 جیهانا بلند نه بن لو ته گه ر پیکولئ بکه ن گوهداریئ
 بکه ن، ژ هه می ره خانه ستر دجنئ. ۹. دا دویر
 بکه فن [و گو هفه چنئنی نه که ن،] و ئیزیه کا به رده وام و
 بی قه برین بژ وانه. ۱۰. [و شه ی تان ئاخفتنا ملیاکه تان

گولی ناسن] ژ بلی وی یئ ب دزیفه ئاخفتنه کی بره فینیت [ئه و ئاخفتن ژ و هجی نهیت، چونکی وهجی
 یا ژ وان پارستییه، به لی هه ر ئه و ئاخفتنا ملیاکه ت دناقه را خؤدا دکه ن،] و ئه وی ژئ گورییه کا ناگری یا
 کونکهر ب دویف دکه فیت. ۱۱. پسیرا وان [گاور و موشرکان، ئه ویت باوهری ب پوژا قیامه تی نهی] بکه،
 کا چیکرنا وان مه زتره یان یا ئه ویت مه چیکرین [ژ ئه رد و ئه سمان و ملیاکه تان،] ب راستی مه مروف یئ
 ژ هه ریه کا نویسه ک چیکری [قیجا چاوا ئه و ساخکرنا پشتی مرئ دویر ددانن]. ۱۲. به لی تو [ژ چیکرنا
 خودئ] حیبه تی دبی، و ئه و ترانه یان ب ته دکه ن [ژ به ر حیبه تیوونا ته، و ته ئکیدرنا ته ل سه ر هاتنا پوژا
 قیامه تی]. ۱۳. و هه ر وهختئ ئه و بینه شیره تکرن، پیقه ناچن و ل خو نازفرن. ۱۴. و هه ر وهختئ ئه و
 مو عجزیه که یئ [ژ مو عجزیه یئ پیغه مبه ری] ببینن، زیده ترانه یان پی دکه ن، و غه بری خو دبه ر هندیرا
 دکه ن ترانه یان پی بکه ن. ۱۵. و دبژن: ئه فه ژ سیره نه ندیه کا ئاشکه را پیقه تر نینه. ۱۶. ئه ری ئه گه ر ئه م
 مرین و بوینه ئاخ و ههستی، ئه ری جاره کا دی ئه م دی ساخینه فه. ۱۷. و باب و باپریت مه یئت پیشیی
 ژئ [دی رانه فه]؟ ۱۸. [هه ی مو حه مه د] بیژه: به لی هوین و باب و باپریت خو دئ ساخینه فه، و هوین
 در سو او ره زیل. ۱۹. [دویر نه بینن] ب پفا دووئ هوین دی ساخ بن، قیجا هوین دی بینن [کا خودئ
 دی چ ئیزایی دته به ر هه وه]. ۲۰. [لو پشتی ئه و پوژا قیامه تی دبینن] دی بیژن: وهی خو لی ب سه ری مه،
 ته فیه ر پوژا جزادانی. ۲۱. ته فه ر پوژا ژیکجو دا کرنا قه نجی و خرابیییه، پوژا کۆمبوون و ژیکفارفارتیه ته و
 هه وه دره و ددانا. ۲۲. ئه ویت سته م کرین و هه فالیت وان [یئت وه کی وان] و ئه ویت وان شوینا خودئ
 دپه رستن کۆم بکه ن. ۲۳. و [سته مکاران و هه فالیت وان و په رستییت وان] به ری وان بده نه ریکا دۆزه یئ.
 ۲۴. و وان [سته مکاران] راوه ستینن، ب راستی ئه و یئت به رپر سن، دقیت پسیر ژ وان پیته کرن.

سورة الصافات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّافَّاتِ صَفًا ۖ فَالْزَّجْرَتِ نَجْرًا ۖ فَأَتَّيْتُ ذِكْرًا ۖ إِنَّ إِلَهُكُمْ
 لَوْجِدٌ ۖ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا رَبُّ الْمَشْرِقِ ۖ إِنَّا زَيَّنَّا
 السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِنُجُومٍ الْكَوَكِبِ ۖ وَحِفْظًا مِن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ۖ
 لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَذَّبُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۖ دُخُورًا وَلَهُمْ
 عَذَابٌ وَاصِبٌ ۖ إِلَّا مَن حَظِيَ الْخَطِيئَةَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ ثَاقِبٌ ۖ
 فَاسْتَفْتِهِمْ أَهْوَ أَشَدَّ خَلْقًا أَم مَن خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَّازِبٍ ۖ
 بَلْ عَجَبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۖ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۖ وَإِذَا أُرُوا آيَةً
 يَسْتَسْخَرُونَ ۖ وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۖ وَإِذَا مَتْنَا
 وَكُنَّا تُرَاوِعًا وَكُنَّا أَعْيُنًا لِّلْمُحْشَرِينَ ۖ أَوَّابًا أَوَّلُونَ ۖ قُلْ نَعَمْ
 وَأَنشد ذِكْرُونَ ۖ فَلَمَّا هَوَّيْ جَرَّةً وَجَدَهُمْ يَصْطَرُونَ ۖ وَقَالُوا
 يُؤْتِنَا هَذَا يَوْمَ الدِّينِ ۖ هَذَا يَوْمَ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۖ
 أَخْسَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْجَجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۖ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۖ وَقَفُّوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْكُونُونَ ۖ

الجزء الثالث والعشرون

۴۴۶

مَا لَكُمْ لَا تَنصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمْ آيَوْمَ مُسْتَسَامُونَ ﴿٢٦﴾ وَاقْبَلْ بَعْضُهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ يَسَاءَ لَوْ ﴿٢٧﴾ قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَقُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾
قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذٰٓبُونَ ﴿٣١﴾
فَأَعْوَجْتُمْ كُفْرًا تَاكَاغُونَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَ فِي الْعَذَابِ
مُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ
لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَا نَرٰكَ إِلَّا هَيْئًا
لِّشَاعِرٍ كَاذِبٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّكُمْ
لَذٰٓبُونَ فِي الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تَحْزَنُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾ فَوَكَهَهُ
وَهُمْ مُّكْرِمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّةٍ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّرْتَبِلِينَ ﴿٤٤﴾
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَاءَ لَدَّةٍ لِلشَّرِبِينَ ﴿٤٦﴾
لَا فِيهَا عَمَلَ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ
الْطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى
بَعْضٍ يَسَاءَ لَوْ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

﴿٢٥﴾ هه وه چیه هوین هاریکاریا ئیکدو ناکه. نهخیر [هاریکاریا ئیکدو ناکه]، بهلی نه فرۆ چو ژ کهسی نائیت. ﴿٢٦﴾ وه و [گره گر و خزمه تکار] ل ئیک و دو زفرین، و گازنده ژ ئیک کرن. ﴿٢٧﴾ [ئه ویت خزمه تکار گوته سهر و کیت خو] ب راستی هوین ژ بهرئ خیر یقه دهاته مه کو دینه، وه وه ل بهر مه سار دکر [ئانکو هه وه دینی مه ژ دهستی مه دکر]. ﴿٢٨﴾ ئینا که که نه بیان گوئن: وهسا نینه، نه ژ بهر هندی هوین موسلمان نه بوون، بهلی هوین ب خو دبی باوهر بوون. ﴿٢٩﴾ و مه چو خورتی ل هه وه نه دکر، بهلی هوین ب خو مله ته کی زنده سهر داچویی بوون. ﴿٣٠﴾ ئیجا ئیزیا خودی ل سهر مه و هه وه فره بوو [مه خسه دا وان ته فهیه ﴿لَا تَلٰٓئِنَ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمَعَٰنَ یَعٰکَ وَنَحْنُ اَجْمَعُونَ﴾ ئانکو: دی جهه می ژ ته و دویکه قییت ته هه مییان تژی کهین]. ب راستی و ئهم هه می ههر دی تامکهینه وئ ئیزایی. ﴿٣١﴾ و مه هوین د سهر دابرن، و ئهم ب خو ژ ییت سهر داچویی بووین [نه ب خورتی مه هوین د

سهر دابرن، بهلی ئهم ییت سهر داچویی بووین، هوین ژ ل دویف مه هاتن]. ﴿٣٢﴾ ئیجا ب راستی نه فرۆ ئهو هه می [سهر وک و خزمه تکار] دئیزا ئیدا دهه فشکن. ﴿٣٣﴾ ب راستی ئهم فی ب سهرئ گونه هکاران دئینین. ﴿٣٤﴾ و ههر وهختی دگوته وان: ژ بلی خودی چو بهرستی نین هیژایی بهرستی بن، وان خو مه زن دکر [و باوهری نه دئینان]. ﴿٣٥﴾ و دگوتن: ئهرئ ما ئهم دی بهرستییت خو ژ بهر هه لبه ستفانه کی دین هیلین. ﴿٣٦﴾ نهخیر [وهینه ئهو نه یی دینه، و نه هه لبه ستفانه] و ههر تشته کی پی هاتی راسته، و راسته دئینی هه می پیغه مبه رانه. ﴿٣٧﴾ ب راستی هوین دی تامکه نه ئیزیا تیر ژان و دژوار. ﴿٣٨﴾ و هوین نائینه ئیزادان ب وان کار و کریاران نه بیت، ئه ویت هه وه دکر. ﴿٣٩﴾ بهلی بهنده ییت خودی ییت ژ یگری. ﴿٤٠﴾ ته فان رزقی خو یی ئاشکهره و فره بری یی هه ی. ﴿٤١﴾ ژ هه می په نگیت فیقی، و دقه در گرتینه. ﴿٤٢﴾ و دقه در گرتینه د وان بهحه شتاندان ئه ویت تیر خوشی. ﴿٤٣﴾ ل سهر ته ختان بهر انبه ری ئیکن. ﴿٤٤﴾ و مه ی ژ روبا ریت بهحه شتی ل سهر وان دئیه گتیران. ﴿٤٥﴾ ئهو مه ی یا سپیه و گه له کا خوشه بو وان ییت فه دخون. ﴿٤٦﴾ نه سهری وان پی دئیشیت و نه گتیر دبن، و نه پی سهر خوش دبن [ئانکو نه سهر گتیری تیدایه و نه سهر خوشی]. ﴿٤٧﴾ و وان په رییت چاقیت وان بهس ل زه لامیت وان [و ژ بیانیان گرتی]، و چاف گر و چاف مه زن ییت هه یین. ﴿٤٨﴾ دی بیژئ لؤلویا دهست تیقه نه داییه [هندی هند ئهو په ری دجوان و زه لالن]. ﴿٤٩﴾ خه لکی بهحه شتی د بهحه شتیدا دی بهرئ خو دهنه ئیک، و پسپاران ژ ئیک و دو کهن [کاچ د دنیا ییدا ب سهری وان دهات]. ﴿٥٠﴾ ئیک ژ وان دی بیژیت: من [د دنیا ییدا] هه فاله که هه بوو [باوهری ب قیامه تی نه بوو].

يَقُولُ أَأَنْتَ لِمَنْ الْمَصْدِقِينَ ﴿٥٢﴾ أَوَلَمْ نَأْتِكُمْ نَارًا وَاعْظَمْنَا لَكُمْ
الْمَعِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُقْتُلُونَ ﴿٥٤﴾ فَأَطْلِعْ قَوْمَهُ فِي سَوَاءِ
الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كُنْتُ لَأُزِيدَنَّ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي
لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَعِينِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتُنَا
الْأُولَىٰ وَمَأْتُنَا بِمُعْذِيبٍ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَذَا لَهَوٌ لَّهَوٌ الْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾
لِيُثِلَّ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ أَمْ شَجَرَةٌ
الزَّقُومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ
فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ﴿٦٥﴾
فَأَنَّهُمْ لَا يَكُونُونَ مِنْهَا قَائِلُونَ ﴿٦٦﴾ وَمِنْهَا الْبَطُونُ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِذَا لَهُمْ
عَلَيْهَا شَوْابٌ مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ إِذَا مَرَجَعُهُمْ إِلَىٰ الْجَحِيمِ ﴿٦٩﴾
إِنَّهُمْ الْقَوَاءُ آبَاءُهُمْ وَصَالِينَ ﴿٧٠﴾ فَهُمْ عَلَىٰ آثَرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧١﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ كَافِرًا أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ
مُنْذِرِينَ ﴿٧٣﴾ فَأَنْظَرْنَاهُمْ كَيْفَ كَانَتْ عَقِيبَةُ الْمُنْذِرِينَ ﴿٧٤﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْيَنْعَمْ
الْمُجِيبُونَ ﴿٧٦﴾ وَنَجِّنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٧﴾

﴿٥٢﴾ دگوت: نهري تور وانی نهویت باوهر دکهن
کو قیامت دی رایت. ﴿٥٣﴾ نهري گافا هم مرین
و بوینه ناخ و ههستی، هم دی ئینه جزاکرن و
حساب د گهل مه دی ئیته کرن؟! [نهفه تشته کی
دویره، تو چاوا باوهر دکهی]. ﴿٥٤﴾ نهوی دناخفت
گوته بهحهشتیان: کا د گهل من چافیت خو ل
دوژه هی بگرن، کا حالی وی ههفالی من چیه د
دوژه هییدا؟. ﴿٥٥﴾ فیجا وی چافی خو ل دوژه هی
گیرا، نهو [ههفالی خو] د نیفا دوژه هییدا دیت.
﴿٥٦﴾ گازی کری و گوت: ب خودی کهم نیریک بوو
تو من زی تی بهی. ﴿٥٧﴾ نه گهر دلوفانیسا خودایی
من نه بایه، نه زی دا د گهل ته د دوژه هییدا بم.
﴿٥٨﴾ [فیجا نهو ل ههفالییت خو ییت بهحهشتی
زفری، و گوت: نهري هنده ئیدی هم نامرین؟.
﴿٥٩﴾ ههما مرن بهس مرنا ئیکی بوو، خلاس هم
نائینه ئیزادان. ﴿٦٠﴾ نهها نهفهیه سهره رازیسا مهزن.
﴿٦١﴾ بلا ب سهره رازیسا ژفی رهنگی، کارکه ر
کاربکهن. ﴿٦٢﴾ نهفه سهره رازتر و ب قه درتره، یان

دارا زه قوومی. ﴿٦٣﴾ مه نهو دار یا کریه بهلا و نهخوشی ب گاوران. ﴿٦٤﴾ ب راستی نهو داره که، ژ بنی
دوژه هی دهر دکه فیت. ﴿٦٥﴾ فیقیبی وی، دی بیژی سهریت شهیتانانه. ﴿٦٦﴾ ب راستی نهو [گاور] دی ژبی
خون، و دی زکی خو پی تری کهن. ﴿٦٧﴾ پاشی دی قه خوارنه کا تیکهل [ژ کیم و زوق و نادافی] و زیده کهل
ب سهردا کهن. ﴿٦٨﴾ پاشی دی چنه دوژه هی. ﴿٦٩﴾ ب راستی وان باب و باپریت خو ییت دیتن گومرا.
﴿٧٠﴾ فیجا نهو ل دهو سا وان دبه زن. ﴿٧١﴾ ب سویند بهری مله تی ته، باراپتر ژ مله تی بوری د گومرا بوون.
﴿٧٢﴾ و ب سویند مه پیغمه بهر ب و وان هنارتیوون، کو وان ناگه هدار بکهن. ﴿٧٣﴾ فیجا برینتی، کا دویمه ییکا
وان نهویت هاتینه ناگه هدار کرن، یا چاوا بوو؟. ﴿٧٤﴾ ژ بلی بهنده ییت خودی، ییت ژیگری ژ وان [نهویت
باوهری ئینایین]. ﴿٧٥﴾ ب سویند نوح پیغمه بهر هه وارا خو گه هانده مه، و هم چ خوش بهر سقده هین
[بهر سقا وی، مه لاو دا]. ﴿٧٦﴾ و مه نهو و مالا وی [نانکو نهویت ل سهر دینی وی]، ژ ته نگافیسا مه زن
[خه ندقینی] قور تالکرن.

﴿۷۷﴾ و مه دوينده ها وى ب تنى ل سهر ئهردى هئلا
 [ئانكوئه قيت پشتى وان هاتين ههمى ژ دوينده ها وان
 و ژ وان ييت هاتين]. ﴿۷۸﴾ و مه نافي وى ب قهنجى د
 ناف ييت پشتى ويدا هئلا. ﴿۷۹﴾ سهرانسهرى جيهانى
 سلاف ل نوحى بن [ئانكو سهرانسهرى جيهانى
 ب قهنجى نافي وى دينن، و سلافان ددهنه سهر].
 ﴿۸۰﴾ و هؤسا ئهم قهنجىكاران خهلات دكهين.
 ﴿۸۱﴾ و ئهو ژ وان بنده ييت مه بوو ئهويت خودان
 باوهر. ﴿۸۲﴾ پاشى ييت دى ههمى، مه خهندقاندين.
 ﴿۸۳﴾ و ب راستى ئيراهيم ژ وان بوو، ئهويت ريك
 و ريبازا وى گرتين. ﴿۸۴﴾ و هختى ب دله كى پاك و
 پاقر [ژ شرك و گوماني]، بهرى خؤ دايسىه خودى.
 ﴿۸۵﴾ و هختى گوتيه بابى خؤ و مله تى خؤ، هوين
 چ دپهرىسن؟ ﴿۸۶﴾ ئهرى ههوه دقيت په رستيه كى
 ژ دره و شوينا خودى پهرىسن. ﴿۸۷﴾ هوين چ هزر
 ژ خودانى ههمى جيهانان دكه [دى فئى بؤ ههوه
 هئليت، هوين وى بهيلن و غهبرى وى پهرىسن].
 ﴿۸۸﴾ [ژ بهر وى ئيه تا د دلى خؤ دا فهارتى، و دارؤزا

نَفِثٌ

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكَاهُ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَّمَ
 عَلَى نَوْحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَكُنَّ تَجْرَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُ
 مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْأَخْيَرِينَ ﴿٨٢﴾ وَأَنَّ مِنْ
 شَيْعَتِهِ لِبَرْهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ لِأَيُّهَا
 وَقَوْمُهُ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَفَكُلَّاءِ إِلَهَةٍ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾
 فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَتَنَظَّرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾
 فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَى الْعَصِيحِ
 فَقَالَ لَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَطْفِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا
 بِالْبَاسِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَرُونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ تَعْبُدُونَ مَا تَحْمِلُونَ ﴿٩٥﴾
 وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَحْمِلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا أَبْنَاءُ اللَّهِ بَنَاتُنَا قَالُوا
 فِي الْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَنْفَالِ ﴿٩٨﴾
 وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيِّدِينَ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾
 فَيَسِّرْ لِي يَوْمَ يُغْلِبُ هَالِيمُ ﴿١٠١﴾ فَمَا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيُ قَالَ يَبْنَئُ
 إِنِّي أَرَى فِي السَّمَاءِ آتٍ أَذِيقُكَ فَظَنُّوا مَا أَتَتْهُنَّ ﴿١٠٢﴾ قَالَ يَتَأَتِينَ
 أَفْعَلُ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٠٣﴾

جهرنى د گهل مله تى خؤ دهر نه كه فئت [ديننا ستيران، پشتى بهرى خؤ دايسى، كره ههجهت بؤ نه ساخيى.
 ﴿۸۹﴾ و گؤت: [ئەز نەشيم د گهل ههوه دهر كه قم] ب راستى ئه زى نه ساخم. ﴿۹۰﴾ و وان ژى پشتا خؤ
 دانه ئيراهيمى و چؤن. ﴿۹۱﴾ پاشى ب بهر زه يشفه چؤ دهف بوتيت وان، و گؤت: ما هوين ناخون [هندي
 خواران ل بهر وان بوو، هؤ گؤته وان]. ﴿۹۲﴾ ههوه چيه هوين بؤ چى نااخفن. ﴿۹۳﴾ پاشى بهر ب وان چؤ،
 و ب دهستى راستى و ب هئز دانا وان [ههمى هوير هوير كرن ژ بلى يى ژ هه ميان مه زتر، ئهفه هئلا دالى
 بزفرن، و د خؤ و بوتيت خؤ بگه هن]. ﴿۹۴﴾ فئيجا [وهختى ئهو زفرين و بوتيت خؤ ب وى رهنكى ديتن، و
 زانين ئيراهيمى ئهفه يا كرى] ب لهز بهرف وى چؤن. ﴿۹۵﴾ [ئينا ئيراهيمى] گؤته [وان]: ئهرى هوين وان
 دپهرىسن ئهويت هوين ب دهستيت خؤ دادتراشن. ﴿۹۶﴾ و خودى هوين و بوتيت هوين چى دكهن، ههر دو
 ييت داين [فئيجا چاوا هوين وى ناپه رىسن، و كهس ژ وى بئقه تر هئزايى په رستنى نينه]. ﴿۹۷﴾ گؤتن:
 ئيتونه كى بؤ چي كهن، و باقئز نه د ناف ئاگرى شاراييدا. ﴿۹۸﴾ و وان فيا ئيراهيمى ب ئاگرى بسؤژن، بهلى
 مه ئهو ب بن ئيخستن. ﴿۹۹﴾ [و ئيراهيمى] گؤت: ئەز دى بهر ب خودايى خؤفه چم [ئەز دى چمه وى
 جهى خودى گوتيه من هه رى]، دى من سهر راست و راسته رى كهت. ﴿۱۰۰﴾ ئيراهيمى گؤت: خودتو
 كوره كى باش بده من. ﴿۱۰۱﴾ ئينا مه مزگينى ب كوره كى نهرم و حهليم دايسى. ﴿۱۰۲﴾ فئيجا وهختى كورى
 وى گه هشتيه زيبى بسؤزى، كود گهل بيت و بچيت و شؤل بكهت ئيراهيمى گوتى: كورى من، من د
 خهونيدا ديت من تو سه رى دكرى، فئيجا بهرى خؤ بدى كا توچ ديئزى؟ [ئەفە پسپاره ژى كر، دابزانيت
 كا چهند سه بر هه يه] ئينا گؤت: بابؤ وى بكه يا ئه مرى ته پى هاتيه كرن، خودى حهز كهت دى من ژ
 بئفهره هان بينى.

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَلَهُ لِلْجَنِّينَ ۖ وَتَدَبَّرْنَا أَن نَّبْأَنَّهُم ۖ
 قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۖ
 هَذَا هُوَ الَّذِي كُتِبَ عَلَيْهِ الْعَقَابُ ۖ وَفَعَلْنَا بِهِ عَظِيمًا ۖ وَتَرَكْنَا
 عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۖ سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ۖ كَذَلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ۖ إِنَّهُمْ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَبَشَّرْنَاهُ
 بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ۖ وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ
 وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ۖ وَلَقَدْ مَنَّا
 عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ۖ وَخَيَّرْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ
 الْعَظِيمِ ۖ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۖ وَآتَيْنَاهُمَا
 الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ۖ وَهَدَيْنَاهُمَا أَلْفَ سَفِينٍ ۖ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۖ سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ
 وَهَارُونَ ۖ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۖ إِنَّهُمْ
 مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنْ الْمُرْسَلِينَ ۖ
 إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ۖ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
 الْخَلْقِ اللَّهِ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۖ

﴿١٠٣﴾ قُبِحَا وَهَخَّتِي ههردو ل بهر نه مرئی خودی
 هاتین و گوهداریا وی کرین، و وهختی ئیبراهیمی
 کورپی خو دَهْ و دهف ئیخستییه سهر ناخی [و کتر
 دانایه سهر ستوی وی]. ﴿١٠٤﴾ مه گازی کرئ:
 هه ی ئیبراهیم. ﴿١٠٥﴾ ب سویند تشتی مه د خه ویتدا
 نه مرئی ته پی کرئ، ته ب جه ئینا [رابوون و ل
 بهر هاتنا هه وه، مه ژ هه وه قه بویل کر]، و هؤسا ئهم
 قهنجیکاران خه لات دکهین [و ژ تهنگافیان قورتال
 دکهین]. ﴿١٠٦﴾ ب راستی ئه قهیه جهربانندن و ئمتیحانا
 مه زن. ﴿١٠٧﴾ و مه قوربانه کی مه زن، ژ پیش کورپی
 ویشه، هنارت. ﴿١٠٨﴾ و مه نافئی وی ب باشی د ناف
 ییت پشتی ویدا هیلا. ﴿١٠٩﴾ سلا ف ل ئیبراهیمی
 بن [همی کهس سلا فان ددهنه سهر، ب باشی نافئی
 وی دئینن]. ﴿١١٠﴾ هؤسا ئهم قهنجیکاران خه لات
 دکهین. ﴿١١١﴾ ب راستی ئه و ژ بهنده ییت مه ییت
 خودان باوهر بوو. ﴿١١٢﴾ و مه مزگینی [ب کوره کی
 دی] ب ئیسحاقی دایئ، کو دئ بیته پیغمبه ر و ژ
 باشان. ﴿١١٣﴾ و مه بهر هکته داوی و دایسحاقی، و

ژ دوینده ها وان هنده ک دباش بوون، و هنده ک بؤ خو سته مکاریت ئاشکه را بوون. ﴿١١٤﴾ و ب سویند مه
 منته و کهرهما دگه ل مووسایی و هاروونی ژئ کرئ. ﴿١١٥﴾ و مه ئه و ههردو و مله تی وان ژئ، ژ تهنگافی
 و نه خو شیا مه زن، قورتال کرن. ﴿١١٦﴾ و مه هاری وان کر و مه ئه و ب سهر ئیخستن، و سهر که قتی، بوونه
 ئه و. ﴿١١٧﴾ و مه تهوراتاروون و ئاشکه را داوان. ﴿١١٨﴾ و مه ههردو راسته ری کرن. ﴿١١٩﴾ و مه نافئی وان
 ب باشی د ناف ییت ددویف و اندا هیلا. ﴿١٢٠﴾ و سلا ف ل سهر مووسایی و هاروونی بن. ﴿١٢١﴾ و ئهم
 هؤسا قهنجیکاران خه لات دکهین. ﴿١٢٢﴾ ب راستی ئه و ههردو ژ بهنده ییت مه ییت خودان باوهر بوون.
 ﴿١٢٣﴾ و ب راستی ئیلاس ژ پیغمبه رانه. ﴿١٢٤﴾ وهختی گوتیه مله تی خو: ما هوین ژ خودی ناترسن.
 ﴿١٢٥﴾ هوین به علی [نافئی بوته کی وانه] دپه ر یسن، و هوین په رستنا باشتین چیکه ری دهیلن؟. ﴿١٢٦﴾ کو
 خودییه، خودانی هه وه و یی باب و باپی ریت هه وه.

فَكَذَّبُوهُ فَأَنهَضَهُمْ لِمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ ۱۲۷. [الاعباد الله المحضين] ۱۲۷. وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٨﴾ ۱۲۸. سَلَّمَ عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ ﴿١٢٩﴾ ۱۲۹. إِنْ أَرَادْتَ نَجْرَ الْفُجَرِ الْمُنْحَسِرِينَ ﴿١٣٠﴾ ۱۳۰. إِنَّهُمْ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣١﴾ ۱۳۱. وَإِنَّ لَوْطَا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٢﴾ ۱۳۲. إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٣﴾ ۱۳۳. إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٣٤﴾ ۱۳۴. ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ۱۳۵. وَلَكُمْ لَمُزُّونٌ عَلَيْهِمْ مُّصْحِفُونَ ﴿١٣٦﴾ ۱۳۶. وَبِالْبَاطِلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٧﴾ ۱۳۷. يُؤَسِّرُونَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٨﴾ ۱۳۸. إِذْ أَقْبَلَ إِلَى الْفَلَاحِ الْمُسْحُوتِ ﴿١٣٩﴾ ۱۳۹. فَسَاهَوْا فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤٠﴾ ۱۴۰. فَالْتَمَعُوا الْحَوْتَ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤١﴾ ۱۴۱. فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسْتَجِيبِينَ ﴿١٤٢﴾ ۱۴۲. لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٣﴾ ۱۴۳. فَذَرْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٤﴾ ۱۴۴. وَأَنبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٥﴾ ۱۴۵. وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٦﴾ ۱۴۶. فَاتَمَوْا فَمَنَعْنَاهُمُ الْإِلَاحِينَ ﴿١٤٧﴾ ۱۴۷. فَاسْتَفْتَاهُمُ الْأَبْنَاءَ وَالْبَنَاتَ وَالْهَمَزَ الْإِنْتُونِ ﴿١٤٨﴾ ۱۴۸. أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٤٩﴾ ۱۴۹. أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥٠﴾ ۱۵۰. وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥١﴾ ۱۵۱. أَنْصَطَقَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٢﴾ ۱۵۲.

المجنون

﴿١٢٧﴾ و وان [ثلیاس] دره وین دانا، ب راستی ٔهو [د دۆزه هیدا] دتی ٔینه به ره هه فکرن. ﴿١٢٨﴾ ژ بلی بهنده ییت مه ییت ژیگرتی [ژ وان]، بو باوهری و گوهدارییی. ﴿١٢٩﴾ و نافیی وی ب باشی، مه د ناف ییت دویف ویدا هیلا. ﴿١٣٠﴾ سلافل سهر ثلیاسی بن. ﴿١٣١﴾ ٔهم هوسا قهنجیکاران خهلات دکهین. ﴿١٣٢﴾ ب راستی ٔهو ژ بهنده ییت مه ییت خودان باوهر بوو. ﴿١٣٣﴾ و ب راستی (لویط) ژی ژ پیغه مبه رانه. ﴿١٣٤﴾ وهختی مه ٔهو و مالا وی ههمی قورتالکرین. ﴿١٣٥﴾ پیره ٔنهک تی نه ییت [ٔهو ژی ژنا وی بوو]، ما د گهل وان ٔهو ییت د ناف ئیزاییدا مایین. ﴿١٣٦﴾ پاشی ییت مایی، مه د هیلاک برن. ﴿١٣٧﴾ و هوین سپیده یان د بهر [کافلیت] وانرا دبۆرن. ﴿١٣٨﴾ و ب شه فی ژی [د بهر را دبۆرن]، فیجا ما هوین بو خو ٔه قله کی ناگرن. ﴿١٣٩﴾ ب راستی یوونس ژی ژ پیغه مبه رانه. ﴿١٤٠﴾ وهختی [بیی دهستور ییا خودایی خو ژ مله تی خو] ره فی، و چۆیه د گه مییا بارکریدا. ﴿١٤١﴾ [پشتی باری گه مییی گران

بووی و فیاین سقک بکهن، و گه می ژ بار گرانی نه چۆیی] پشک د ناف به را ٔهو ییت د گه می ییدا هاته ئافیتن، فیجا ٔهو، بوو ژ وان ٔهو ییت پشک لی که فتی. ﴿١٤٢﴾ [خو ئافیتنه د ئافیدا] و نه هنگه کی داعویرا، و ٔهو یی لۆمه دار بوو. ﴿١٤٣﴾ و ٔه گهر ٔهو ژ وان نه بایه ٔهو ییت خودی ژ کیناسییان باقر دکهن [نانکو ٔه گهر وی گه لهک زکر نه کرایه، ژ دهر فه و د زکی نه هنگی ژیدا]. ﴿١٤٤﴾ دا هه تا رۆژا قیامه تی، منیته د زکی نه هنگیدا. ﴿١٤٥﴾ و مه ٔه مرئی نه هنگی کر باقیژینه ٔه رده کی رویت و بی شینکاتی، و ٔهو (یوونس) یی نه ساخ. ﴿١٤٦﴾ و مه کوندکهک (کوند زهرهک) ل سهر شینکر [دا سیبه ری لی بکهت، و دهمه کی د بنشه بمینیت، هه تاب سهر خو ٔه دتیت]. ﴿١٤٧﴾ و مه ٔهو بو سه د هزاران یان پتر هنارت. ﴿١٤٨﴾ فیجا وان هه مییان باوهری [پی] ئینا، فیجا مه ژی هه تا دهمه کی ئاشکه را [ٔهو ژی دهمی مرتیبه] خو شی دانه وان. ﴿١٤٩﴾ فیجا [ههی موحه مه د] پسیرا وان (قوره شییان) بکه: ٔه ری کچ ییت خودایی ٔنه و کور ییت وان؟! ﴿١٥٠﴾ یان ژی مه ملیاکهت ل بهر چاقیت وان می چی کرینه؟ ﴿١٥١﴾ هشیار بن و بزائن ژ بی بهختی ٔهو فی دبیزن. ﴿١٥٢﴾ [دبیزن] خودی زاوکی ههی، و ب راستی ٔهو دره وان دکهن. ﴿١٥٣﴾ ٔه ری [خودی] کچ شوینا کوران بو خو ژی گرتینه.

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٠٧﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٨﴾ فَأَوْفُوا بَعْدَ كَيْفٍ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿١٠٩﴾ وَجَعَلُوا آيٰتَهُ يَوْمَ الْحِجَّةِ نَسْبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١١٠﴾ سُبْحٰنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١١١﴾ الْإِعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١١٢﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١١٣﴾ مَا أَشْرَعُ عَلَيْهِمْ بِقِتْلَيْنِ ﴿١١٤﴾ الْإِٰمَنُ هُوَ صَالِ الْجَبِينِ ﴿١١٥﴾ وَمَا مَنَّا إِلَّا لَهُ مُقَامٌ مَّقُولٌ ﴿١١٦﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسْتَعِينُونَ ﴿١١٧﴾ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١١٨﴾ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١١٩﴾ لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٢٠﴾ فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ وَلَقَدْ سَمِعَتْ كَنِيْسَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٢﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنصُورُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِنْ جُنَدُنَا لَهْمُ الْعَالِيُونَ ﴿١٢٤﴾ فَقَوْلَ عَنْهُمْ حَقٌّ حِينٍ ﴿١٢٥﴾ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٢٦﴾ أَفَعِدْنَا يٰٓأَسْتَعِجَلُونَ ﴿١٢٧﴾ فَإِنَّا نَزَّلْنَا سَبَاحًا مِّمَّ هَٰٓءَ صَبَاحِ الْمُنْذِرِينَ ﴿١٢٨﴾ وَقَوْلَ عَنْهُمْ حَقٌّ حِينٍ ﴿١٢٩﴾ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٣٠﴾ سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٣١﴾ وَسَلِّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٢﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٣٣﴾

205

﴿١٥٤﴾ هه‌وه خێره [هوين] چاوا حوكمى دكەن؟! [هوين كوران ژ كچان چيتر ددانن، پاشى هوين كچان بو خودى ددانن، و كوران بو خو].
﴿١٥٥﴾ فيجا ما هوين هزرا خو ناكەن؟! [بزان هوين د خەلەتن]. ﴿١٥٦﴾ يان ژى هه‌وه بەلگه و نيشانه‌كا رۆن و ئاشكەرا [ل سەر ئەشا هوين ديترن] هه‌يه‌!؟
﴿١٥٧﴾ فيجا ئەگەر هوين راست ديترن كتيبا خو بينن [ئەوا قى چەندى ديار دكەت و ل دەف خودى هاتيت]. ﴿١٥٨﴾ و موشركان د ناهه‌را خودى و ملياكە تاندا مروفانى يادانايى [ديترن: حاشا خودى تيكە لي‌با د گەل ئەجنه‌يان كرى، ملياكەت ييت ژى چى بووين]، و ملياكەت ب خو دزانن ئەويت ئەف گۆته‌ كرين، دى د جەهەمىدا يتنه‌ بەر هه‌فكرن.
﴿١٥٩﴾ و پاك و پاقرى بو خودايى، ژ وى سالۆخەتى ئەو ب بالقه‌ لى ددن. ﴿١٦٠﴾ بەلى بەنده‌ييت مه‌ ييت ژيگرتى دبه‌رينه‌، ژ بالقه‌ ليدانا قى سالۆخەتى ب بال خوديقه‌. ﴿١٦١﴾ فيجا ب راستى هوين، و د گەل وان ئەويت هوين دبه‌رئسن. ﴿١٦٢﴾ هوين

نەشىن كەسى دىسەردا بىسەن [لوژ پىكا خودى دەرپىنخىن]. ﴿۱۶۳﴾ ئەو نەبىست، يىنى ھىزايى دۆڭرەھى. ﴿۱۶۴﴾ [مىلىكەت دىيىڭ]: ھەر ئىك ئ مە جھەكى ديار كرى [د زانىن و پەرستىندا] يى ھەى [نەشىت ئى دەر كەفەيت، و بدەتە سەر]. ﴿۱۶۵﴾ و ئەم بۆ جھكرنا ئەمرى خودى، ب پىزىت پراو ھەستايىنە. ﴿۱۶۶﴾ و ئەم خودى، ئ كىياسىيان و تىتى نەھىزايى وى، پاقر دكەين. ﴿۱۶۷﴾ ھەر چەندە [موشركان بەرى ھاتنا پىغەمبەرى و بەرى ھاتنە خوارا قورئانى] دگۆتن: ﴿۱۶۸﴾ ئە گەر مە كىتەك ئ كىتەيت پىشىيان [و ەكى تەوراتى و تىجىلى]، ھەبايە [ئانكو بۆ مە ھاتايە]. ﴿۱۶۹﴾ ئەم دا بىنە بەندەيت خودى، يىت خورى و ئىگرتى. ﴿۱۷۰﴾ قىچا [و ەختى كىتەيت بۆ وان ھاتى] باو ەرى پى نەئىنان، و دى زانن دويا ھىيا گاورىيا وان دى بىتە چ. ﴿۱۷۱﴾ ب سويند پەيمان مە بۆ بەندەيت مە، يىت پىغەمبەر، بۆرى بو ا ھات بو. ﴿۱۷۲﴾ كىوب راسىتى ئەو دى سەر كەفن، و ھارىكارىيا وان دى ئىتە كرن. ﴿۱۷۳﴾ و لەشكەرى مە و كۆما مە، ھەر ئەو دى سەر كەفن. ﴿۱۷۴﴾ قىچا وان ھەپلە، و بەرى خۆ ئ وان وەر گىرە ھەتا دەمە كى دى [ھەتا ئەم ئەمرى تە ب شەرى دكەين، د گەل وان]. ﴿۱۷۵﴾ [و ەختى ئەو دەم دىت] بەرى خۆ بدى، كا دى چ ب سەرى وان ئىت [ئ كوشتن و ئىخسەر كرى، رۇزا بەدرى] ئەو ب خۆ ئى دى بىن. ﴿۱۷۶﴾ ئەرى ئەو لەزىل ھاتنا ئىزاي مە دكەن؟ ﴿۱۷۷﴾ قىچا ئە گەر ئىزاي مە [ئەو ئەو لەزىل دكەن] ئەو گرتن، قىچا نەخۇزىيا سىدە ھىيا وان، ئەو ئىت ھاتىنە ئاگە ھدار كرن و پىغە نەچۆيىن. ﴿۱۷۸﴾ قىچا تو بەرى خۆ ئ وان وەر گىرە و وان ھەپلە ھەتا دەمە كى دى. ﴿۱۷۹﴾ و بەرى خۆ بدى [كا دى چ ب سەرى وان ئىت]، و ئەو ب خۆ ئى دى بىن. ﴿۱۸۰﴾ پاك و پاقرى بۆ خودايى تە، خودانى ھىز و شىيان و دەستەھ لاتدارى، ئ وى سالۇ خەتى ئەو ب بال خودىغە لى ددن. ﴿۱۸۱﴾ و سلاڧ و ئىمنايىل پىغەمبەر ان بن. ﴿۱۸۲﴾ و ھەمى سىياسى و پەسەن بۆ خودايى جىھانان.

سوره تا صاد

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۸۸) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (صاد) [ل دور رافه کرنا فان رهنکه تیباں بزقره دهستیکا سوره تا به قهره]، و سویند ب قورئانا خودان قدر و شیرت، و ئەوا هه می تشیت بهنده بۆ هه و جه ژ کار و باریت دینی، تیدا. ﴿۲﴾ [و گۆمان ب تیکجاری تیدا نینه، و باوهری نهئینانا موشرکان ب قورئانی، نه ژ بهر هندییه کو ئەو تیدا ییت ب شکن] بهلی ئەویت گاور بووین، ییت د خو مەزن کرن و ژیکفه بوونیدا. ﴿۳﴾ مه گه لهک ملهت بهری وان ییت د هیلاک برین و ب بهرئیزا ئیخستین [فیجا وهختی ئیزا ب سهر واندا هاتی] کر نه ههوار، بهلی وهختی رزگار بوونی نه مابوو. ﴿۴﴾ و حییه تی بوون ده می کو پیغه مبه رهک، ژ وان ب خو بۆ وان هاتی، و گاوران گۆت: ئەفه سیرینه دهکی زیده دره و که ره. ﴿۵﴾ ئه ری هه می په رستی کر نه ئیک په رستی؟

ب راستی ئەفه تشه کی زیده عه جیه. ﴿۶﴾ و گره گر و که نه که نه ییت وان ده ره که فتن، و گۆتن: ل سهر یا خو ب ن [و نه چنه دینی ویدا]، و خو ل سهر په رستنا په رستییت خو را گرن، ئەفه [تشه کی مه زنه]، موحه مه دی ژ مه دقیت. ﴿۷﴾ مه ئەفه [ئانکو ته وحید] د دینی دو به اهیکیدا [کو مه سیحیه ته] نه بیستییه، ب راستی ئەفه تشه که وی ژ دهف خو بی ده ر ئیخستی. ﴿۸﴾ ئه ری ژ ناف مه هه مییا، قورئان بۆ وی ب تنی هات؟ [ما ژ بلی وی کهس نه بهو، ژ مه فان گره گر و ما قویلان، قورئان بۆ بیت] نه خیر، نه ژ زانین، باوهریی ب قورئانی نائین بهلی لی ب شکن (د دودل)، ب راستی هیز وان تام نه کریه ئیزایا من [له وا وه دبیز، و باوهریی پی نائین]. ﴿۹﴾ یان ژ ی گه نه جخانه ییت دلۆفانییا خودایی ته، بی سهر ده ست و که ره م به خش، ل دهف وان [دا ئەو ب که یفا خو بدنه وی بی وان بقیت، و ژ وی فه گرن بی وان نه قیت، و گره گریت خو هه لبزیرن کو قورئان بۆ وان بیت، و موحه مه دی ب سهر فه نه بین]. ﴿۱۰﴾ یان ژ ی خودانییا ئه رد و ئەسهانان و هندی د نا قبه را واندا، یا وانه؟ [فیجا ئەگه ره و سها بیت] بلال وان ریکان سهر به که فن ئەویت وان بگه هیینه ئەسهانان [و وه حی بی بۆ وی بیننه خوارئ بی وان بقیت]. ﴿۱۱﴾ ئاخر [خودانیت فان گۆتنان] ئەو له شکه ره که بۆ دژ مناییا پیغه مبه ری بی ئیکه که فتی، و هه ر دئ شکیت [و ئەف رۆژا به درئ جههات قوره شی په فین و شه کستن]. ﴿۱۲﴾ بهری وان مله تی نووخی و عاد و فیرعه ونی خودان له شکه ره [له شکه ری ب زه ند و باسک و ب هیز]، پیغه مبه ریت خو دره وین دانان. ﴿۱۳﴾ و مله تی (سه موود) و مله تی (لووط) پیغه مبه ر، و خه لکی جهیت تیر دار و بار و دار و بار تیکرا [مله تی شو عی بی]، پیغه مبه ریت خو دره وین دانان، و ئەفه بوون ییت ب هیز [خودئ هه می د هیلاک برن]. ﴿۱۴﴾ کهس ژ وان نه بوو پیغه مبه ری خو دره وین نه دانایی، فیجا ئیزایا من ل سهر وان فیر بوو [ئانکو ل سهر وان واجب بوو]. ﴿۱۵﴾ ئەفه [مه خسه د گاوریت مه که هئی و ییت وهکی وان] ئەفه خو ل چو نه گرتیه ژ بفکر نه کی پیقه تر نه بیت، کو ته مه تی وهختی د نا قبه را دو چریت دۆتا حیشرتی زی. خو ناگریت. ﴿۱۶﴾ [ژ له که فه] دگۆتن: خودیو له زی بۆ مه ل بارا مه بکه [ژ وی ئیزایا کو دی دهیه مه]، بهری رۆژا قیامه تی.

بسم الله الرحمن الرحيم

ص وَالْقُرْآنَ ذِي الذِّكْرِ ﴿١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عَذَابٍ وَشَقَاقٍ ﴿٢﴾ كُذِّبَتْكَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَبْلِهِمْ قَدْ أُولَآئِ حِينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَنَجَّيْنَا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرُ مَنَّهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾ أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَأَنطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى آلِهِمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُزَادُ ﴿٦﴾ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ ﴿٧﴾ أَنزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَدْعُونَكَ وَفُوعًا عَادَ ﴿٨﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمْ لَهُمْ مَالُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرَوْهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُسْتَعْتَبِينَ ﴿١٠﴾ جَدَّ مَا هَآئِلُكَ مَهْزُومٌ فِى الْأَخْرَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾ فَهُمْ قَوْمٌ لَوِطٌ وَاتَّخَذَ لِنِكَ أَوْلِيَاءَ الْأَخْرَابِ ﴿١٣﴾ إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَّبَ الْأَسْطَفَى عَقَابِ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنْظُرُونَ إِلَّا الْأَصْبَحَةَ وَاحِدَةً مَالَهُمْ فِي قِيَامِ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْنَا فَنَاقِلًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٥﴾

﴿١٧﴾ [هه ی موحه مه د] سه بری خو ل سه ر گوتنا نه و دکن بکیشه، و بنده یی مه داوودی ب هیز بینه بیرا خو، ب راستی نه و [هه می کار و باریت خو دا] زیله ل خودی دز قری. ﴿١٨﴾ مه چیا بوی سه ر نه رم کربون، د گهل داوودی تیشار و سپیده یان، خودی ژ کینا سیان پاقر بکن. ﴿١٩﴾ و باله فری مه بوی سه ر نه رم کربون، کو ژ هه می ره خانه کوم دبون، هه میان ته سیح لی فه دگتیرا. ﴿٢٠﴾ و مه ده سته لاتداریا وی ب هیز و موکوم کربو، و مه پیغه مه راتی و تیگه هشتا ژیکفه کرن و پیگینانا هه فرکان، دابو وی. ﴿٢١﴾ نه ری به حسی هه ردو هه فرک و شکیاتکه ران، بو ته [هه ی موحه مه د] نه هاتیسه کرن، و هختی ب سه ر دیواری میحرابی که فین و هاتینه دهف داوودی. ﴿٢٢﴾ و هختی هه ردو چۆینه دهف داوود، ئینا ژ وان فه جنقی و ترسیا، گوتن: ژ مه نه ترسه، نه م دو هه فرکین ئیک ژ مه غه در و نه هه قیال یی دی کری، فینجا ب هه قیسی حوکی د ناچه راهه دا بکه، و ژ هه قیسی ده رنه که فه، و به ری مه بده ریکا راست و هه قیسی.

﴿٢٣﴾ [ئیک ژ وان گوت]: نه فی برایی من نوت و نه همیه بیته هین، و من میهه ک ب تنی یا هه ی، و دبیزیه من وی ژ ی بده من، و ب ناخفتنی ژ ی دشینه من. ﴿٢٤﴾ [داوودی] گوت: ب سویند وی ب داخوازا خو فی، کو میها ته بکه ته د ناف میهیت خو دا، غه درال ته کری، و ب راستی گه له ک هه قیشک [شریک] غه درلی ل ئیکدو دکن، ژ بلی وان بیته باوهری ئینابین و کار و کرباریت قهنج کرین، و نه فه ژ ی دکنین، و داوودی زانی مه نه و [ب فی دوزی] جهر باند، ئینا داخوازا لیبوریی ژ خودایی خو کر، و که فت و چۆ سوجه یی و ل خو ز قری و توبه کر. ﴿٢٥﴾ فینجا مه ژ ی نه و [گونه ها وی] بو ژیر و نه م لی بۆرین، و ب راستی وی جهی خو، و فه گه ریانه کا باش، ل دهف مه هه یه [کو به حه شته]. ﴿٢٦﴾ هه ی داوود مه تو کریسه جهگر د نه ریددا، فینجا حوکی ب هه قیسی د ناچه راخه لکیدا بکه، و ب دویف دلخوازیی نه که فه، نه و دتی ته ژ ریکا خودی ده ریخیت، ب راستی نه ویت ژ ریکا خودی ده رده فتن، ئیزیه کا ب ژان و دژوار بو وان یا هه ی، ژ بهر ژ بیر کرنا وان بو رۆزا قیامه تی و حسابی.

الجزء

سجده

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا قَوْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ أَمْ يُجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ يُجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۚ كَتَبَ أَرْزُقُهُ إِلَيْكَ مَبْرُكًا لِيَذَرُوا آلِهَتَهُمْ وَلِيَسْذَكَّرُوا ۚ أُولَئِكَ الْأَلْبَابُ ۚ وَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۚ إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْفِجْئِ الصَّهْنُ الْمِيَادُ ۚ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ۚ رُدُّوْهَا عَلَيَّ ۚ فَطَلَعُ حَسْبًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ۚ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ۚ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۚ فَتَحْنَاهُ إِلَيْنَا أَلَمْ يَجْعَلْ يَوْمَئِذٍ لِرَبِّهِمْ أَصَابَ ۚ وَالشَّيْطَانُ كُلُّ بَنَاءٍ وَعَوَاصٍ ۚ وَآخِرِينَ مَقَرِّينَ فِي الْأَصْفَادِ ۚ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۚ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَحُسْنَ مَآبٍ ۚ وَادْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ۚ ارْزُقْنِي يَرْجُلَكَ هَذَا مُغْسَلٌ بِلَآءٍ وَتَرَابٍ ۚ

﴿۲۷﴾ و مه نهر د و نه سمان و هندی د ناهه را واندا ژ قه ستا نه داپینه، بیت باوهری نه ئینایین فی هزری دکهن [ل وئ هزری نه ژ قه ستا بیت هاتینه چیکرن، و قیامهت و حساب نینن]، فیتجا ئیزا و نه خوشیا ناگری بو وان بیت نه ویت باوهری نه ئینایین. ﴿۲۸﴾ نه ری ما هم دی نه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، و نه ویت خرابیی د نه ریددا دکهن، دی ئینینه ریزه کی، یان ری هم دی خودی ترس و تقواداران و گونه هکاران ئینینه ریزه کی [ئانکو نه گهر ریژا قیامه تی و حساب نه بیت، نه فیه وه کی ئیک لیها تن، و نه فیه نه یا بهر ناقله]؟. ﴿۲۹﴾ نه فیه کتیه کا پیروژه [مه خسه دی قورانه]، مه بو ته ئیناییه خوار، دا هزریت خو د نایه تیبت ویدا بکه ن [و تی بگه هن و کار پی بکه ن]، و دا خودان عه قل بو خو بیغه بچن، و شیره تان ری وهر گرن. ﴿۳۰﴾ و مه سوله یان دا داوودی و نه وچ خو ش بهنده بو، و نه و زیده یی توبه دار بو. ﴿۳۱﴾ و هختی تیقاری هه سیبت که حیث نیشادایین. ﴿۳۲﴾ و سوله یانی گوت:

ب راستی من فیانا هه سپان یا ب سه زکری خودی تیخستی، [ژ بهر زیده فیانا وی بو جیهادی] و نه و ما ب هه سپانقه هه تا ریژا فابووی، و نفیژا تیقاری ری چویی. ﴿۳۳﴾ [پشتی دیتی نفیژا تیقاری ری چوژ بهر هه سپان] گوت: کا وان هه سپان بو من بزفرینه شه، و دهست ناقتی ل پی و ستویبت وان دا و فه کوشتن. ﴿۳۴﴾ و ب سویند مه سوله یان جهر باند، و مه له شه ک دانابو و سهر ته ختی وی، پاشی توبه کر و ل خودایی خو زقری. ﴿۳۵﴾ گوت: خودیو و گونه هیبت من ری بیه و ل من نه گره، و ملک و مالداریه کا و سها بده من بو که سی پشتی من چی نه بیت، ب راستی تو زیده که ره مه خشی. ﴿۳۶﴾ و مه با (هه و) بن نه مری سوله یانی کربو، هیدی و ل دویف فهر مانا وی، دچو وی جهی یی وی دفا. ﴿۳۷﴾ و مه هه می نه جهیبت هوستا [وان ئافاهیان بو ئافا بکه ن بیت وی بقین]، و خو نفور که ریبت ئافان ری [کو دور و مهر جانان بو ژ بنی دهر یان بینه دهر]، بن نه مری وی کربوون. ﴿۳۸﴾ و هنده کیبت دی ری مه بن نه مری وی کربوون، د قهید و زنجیر اندا د گریدایی بوون [نه و ری عفریبت شه یانان بوون]. ﴿۳۹﴾ نه فیه خه لات و دانا مه یه، فیتجا ته دقیت ری بده یان فه گره و نه ده، چول سهر ته نینه. ﴿۴۰﴾ و ب راستی وی جهه کی ب قه در دنیاییدا یی ل دهف مه هه، و زفرینه کا باش داخه رتهیدا یا ب بال مه فه هه. ﴿۴۱﴾ و به حسی بهنده یی مه، نه ییووب پیغه مبه، بکه، و هختی گازی خودایی خو کری: خودایی من، ب راستی شه یانی نه یی بهر هنگاری زهحه تی و ئیزایی کریم. ﴿۴۲﴾ [مه گوتی] پی خو ل نه ردی بده [دا کانی بو ته ل نه ردی بزین]، نه فیه ئافه کا ساره بو شویشتنی و فه خوار نییه [خودی دو کانی بو هه لافیتن. ئیکی خو پی شویشت له شی وی هه می ساخلم بوو، و یا دی ری فه خوار هناقیت وی هه می پی ساخ بوون].

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمَثَلَهُمْ فِي هَٰؤُلَاءِ ذِكْرًا لِلْأُولَى الْأَلْبَابِ ۖ
وَحَذَّيْنَكَ صَعْتًا فَأَضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنُثْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نَقِمَ
الْعَبْدَانِ لَهُ أَقْلَابٌ ۖ وَادْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَاسْتَقِ وَيَعْقُوبَ أُولَى
الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ۖ إِنَّا أَخَصَّصْنَاهُمْ بِخَالَصَةِ ذِكْرِي الْآدَارِ ۖ
وَأَنَّهُمْ عِنْدَ الْإِمْنِ الْمُصْطَفَيْنِ الْآخِبَارِ ۖ وَادْكُرْ إسماعِيلَ
وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْآخِفَارِ ۖ هَذَا ذِكْرُنَا وَلِيُنذِرَ
لِحُسْنِ مَقَابٍ ۖ جَنَّتْ عَدْنٌ مَّقْصَحَةٌ لَهُمْ الْأَنْوَابُ ۖ مُتَكِينِينَ
فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِكُنْهِمْ كَثِيرًا مِّنْ شَرَابٍ ۖ وَعِنْدَهُمْ قَصِيرَةٌ
أَلْطَرَفِ أَثَرُكِ ۖ هَذَا مَا تَدْعُونَ لِيَوْمٍ أَجْسَابُ ۖ إِنَّ هَذَا
لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ۖ هَذَا وَإِنِ لِلظَّالِمِينَ لَسَّرَاتٍ ۖ
جَهَنَّمُ يَصْأَلُونَهَا فَيَسْأَلُهَا مِنْهُمُ ۖ هَذَا فَلْيَذْوقُوا حِمِيمًا
وَعَسَاقٌ ۖ وَآخِرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ۖ هَذَا فَوْجٌ
مُّفْتَحَرٌّ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ۖ أَنَّهُمْ صَلَّوْا النَّارَ ۖ قَالُوا
بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدْ مَتَمُّوهُ لَنَا فَيَسْأَلُ الْقَرَارَ ۖ
قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ۖ

الحجرات

﴿٤٣﴾ و مه ژ دلوفانييا خو مالا وي زفراند، و
هندي دي ژي دگهل.. داخودان عهقل بو خو پيشه
بيچن [و بزائن شهوي سهرې ل سهر نه خوشي
بکيشيت، خودي دي خهلات کت، چ ل دنيايي و
چ ل ناخه رتي]. ﴿٤٤﴾ و [مه گوته شهيووب پيغه مبر
قه فته کا دارکان ده ستي خو بگره، و ل ژنا خو بده، و
سويندا خو ب جه بينه و نه شکينه [ژ بهر نه گره کي
سويند خواربوو، نه گهر ب سهر خو فته هات شهو سهد
قامچيان ل ژنا خو بدهت، تينا خودي ب في رهنكي
سويندا وي بو ب جه تينا]، ب راستي مه ديت شهو [ل
سهر وي به لايما مه داييي] يي سهر کيش و بينفره هه،
چ خوش بندهيه، ب راستي شهو ب ريکا توبه يي
زيده ل خودي دزفري. ﴿٤٥﴾ و به حسي بنده ييت
مه ئبراهيم و ئيسحاق و يه عقوب يي بکه، شهو ييت ب
هيز دهر سستيدا، و شارها د دينيدا. ﴿٤٦﴾ ب راستي
مه شهو بو خو ييت ژيگرتين، ژ بهر سالو خه ته کي
کو بهرده وام دهزا ناخه رتي دا بوون. ﴿٤٧﴾ و ب
راستي شهو ل دهف مه ژ هه ليزار تيت باشانن.

﴿٤٨﴾ و به حسي ئيسماعيل و نه ليه سعه و (ژا الکفل) بکه، شهو هه مي ژ باشان بوون. ﴿٤٩﴾ شهو [فه گير انا
سوحه تا پيغه مبر تي بوري] سهر بلنديه بو وان، و پاريزکاران دوياهيکه کا باش، يا هه ي. ﴿٥٠﴾ کو
به حه شتيت تاکنجييو و نينه، و دهر گه ب بو وان ل تاqn [تانکو باش دفرينه]. ﴿٥١﴾ شهو ييت بالدايينه تي دا،
گه له ک فيقي و گه له ک فه خوارني تي دا دخوازن. ﴿٥٢﴾ و پهر يي تي چاقيت وان بهس ل زه لاميت وان ب
تنی، و ييت تيك دهست و تيك زي (عهر) ييت هه بين. ﴿٥٣﴾ شهو شهو خه لاته يي بو رورا حسابي، په بيان
بو هه وه پي هاتيه دان. ﴿٥٤﴾ ب راستي شهو رزقه، شهو کهرمه يا مه د گهل هه وه کري، چو شه برين و
دوياهيک بو نينه. ﴿٥٥﴾ خه لاتي پاريزکاران شهو هه، و ب راستي سهر داچوييان پيسترين دوياهيک يا هه ي.
﴿٥٦﴾ دوژه هه دي چنه تي دا و دي تامکهنه گهر ما وي، و شهو چ پيسه جهه. ﴿٥٧﴾ شهو جه جزايي و انه، فينجا بلا
تامکهنی، ئافه کا زيده کهل و ب کيم و نادافه. ﴿٥٨﴾ و هنده ک نيز يا دي ژي يا گه له ک رهنک و وه کي في بو
وان يا هه ي. ﴿٥٩﴾ شهو کومه که [ژ خزمه تاريت هه وه شهو ييت هه وه د دنيا ييدا د سهر دا برين] د گهل هه وه
دي تيته د دوژه هي دا، [سهر وک و گره گر دي بيژن]: ب خير نه ئي، ب راستي شهو دي چنه د دوژه هي دا، و دي
تامکهنه گهر ما وي. ﴿٦٠﴾ [دوي فکه فتي] دي بيژن [دي بيژنه سهر وک و گره گريت خو]: هوين ب خير نه ئي
[هوين نه هيت خو ب سهر ده هيت مه دتيخن]، هه وه شهو ب سهر يي مه تينا هم ئيخسته د دوژه هي دا [هوين
د دنيا ييدا ل بهر مه دزفرين و دهاتن و دچون، و هه وه نه ده تيا لهم ريکا راست بگرين، و هه وه ل بهر مه
به رزه دکر]، فينجا شهو هه پيسه بنه جهه [بو مه و بو هه وه]. ﴿٦١﴾ و گو تن: خوديو و هه ر که سي شهو تينا ييه
سهر يي مه، فينجا تو نيز يا وي يا ئاگري دوقات بکه [نيز ايه ک ژ بهر گاوريا وي، و نيز يا دي ژ بهر سهر دا برنا
وي بو مه].

وَقَالُوا مَا لَنَا لَنَرِي رَسُولًا لَنَا كَمَا وَعَدْنَا مِنْ الْأَشْرَارِ ۖ أَتُخَذُّهُمْ
 سِحْرًا أَمْ رَأَيْتُ عَنْهُمْ الْآبَصُرَ ۚ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَافُ أَهْلَ
 النَّارِ ۚ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ وَمِثْلِي إِلَهُ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۚ
 رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ۚ قُلْ هَوِّنُوا
 عَظِيمٌ ۚ أَتُذَكِّرُونَ مَعْصُونَ ۚ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَى
 إِذْ يَخْتَصِمُونَ ۚ إِنَّ رُوحِي إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مُثِيرٌ ۚ إِذْ قَالَ
 رَبُّكَ لِلْمَلَأِكَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ۚ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ
 فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ۚ فَسَجَدَ الْمَلَأِكَةُ كُلُّهُمْ
 أَجْمَعُونَ ۚ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۚ قَالَ
 يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِدَيِّ ۚ اسْتَكْبَرْتَ أَذْكَتَ
 مِنَ الْعَالَمِينَ ۚ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِمَّنْ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ
 طِينٍ ۚ قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ۚ وَإِنْ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ
 الدِّينِ ۚ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۚ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
 الْمُنْظَرِينَ ۚ إِلَى يَوْمِ الْوَلُوفِ الْمَعْلُومِ ۚ قَالَ يُعَذِّبُكَ
 لَأَعْلَوْتَهُمْ أَجْمَعِينَ ۚ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ۚ

﴿۶۲﴾ و [ئەو سەرۆك و كەنكەنە] دئی بیژنە تێكدەو مە خێرە، ئەم وان زەلامان نابینن ئەوێت مە [د دنیایدا] ژ خرابان دەهژمارتن. ﴿۶۳﴾ ئەری ئەم د ترانە پێکرن خۆدا د خەلەت بووبین [و ئەو د بەحەشتیدانە] یان ژێ [د دۆژەهیدانە] ب بەرچافێت مە ناکەفن؟ ﴿۶۴﴾ بێ گۆمان ئەفە راستییە [ب فی رەنگی مەزن و دویکەفتی دئی میننە پێکفە]، و ئەفە جەبەرا دۆژەهیان. ﴿۶۵﴾ [هەی موخەمەد] بیژە: ئەز بەس ئاگەهدار کەرم [هەوێ ژ جزایی خودی، و ئیزایا وی دترسینم]، و چو پەرستییت راست و دورست، ژ بلی خودایی تاک و تەنیا و خودان دەستەهلات ل سەر هەمی تستان، نین. ﴿۶۶﴾ خودانی ئەرد و ئەسمانان و هندی د نائەرا واندا، خودایی سەردەست و گونەه ژبەرە. ﴿۶۷﴾ بیژە ئەفە [ئەوا من بۆ هەوێ گۆتی کۆ ئەز پیغەمبەرم، و ئەز هەوێ ژ ئیزایەکا مەزن دترسینم، و چو خودی ژ بلی خودایی نین] سالۆخەکا مەزنە [فێجاب فەر وەرگرن، و ب سفاکی نەگرن]. ﴿۶۸﴾ هوین بەری خوژی وەرگێرن؟! ﴿۶۹﴾ من

چو ژ ملیاکەتان نەدزانێ [بەری وەحی بۆ من ییت] وەختی وان جەبە [د راستا حیکمەتا چێکرن ئادەمیدا] دکر. ﴿۷۰﴾ وەحی بۆ من ناییت ئەگەر ژ بەر هندی نەبیت کۆ ئەز بەس ئاگەهدار کەرەکی ئاشکەرە [ژ بەر ئاگەهدار کەرنا هەوێ وەحی بۆ من دئیت]. ﴿۷۱﴾ وەختی خودایی تە گۆتیە ملیاکەتان: ئەز دئی مەرفەکی ژ هەریی چێ کەم. ﴿۷۲﴾ فێجاب ئەگەر من دورست کر و من روح و جان دا سەر، هوین هەمی بۆ هەرنە سوجدەیی. ﴿۷۳﴾ ئینا ملیاکەت هەمی بۆ چۆنە سوجدەیی. ﴿۷۴﴾ ئبلیس تی نەبیت خو مەزن دیت، و بوو ژ گاوران. ﴿۷۵﴾ [خودایی] گۆت: هەی ئبلیس، ئەو چ بوو نەهیلای تو سوجدەیی بۆ وی بەی، یی من ب دەستیت خو چێ کری، ئەری تە فی گافی خو مەزن دیت یان ژێ تو ژ وانی ییت هەروەر خو مەزن ددانن؟ ﴿۷۶﴾ گۆت: ئەز ژ وی چێترم، تە ئەز یی ژ ئاگری چێکریم، و تە ئەو یی ژ هەریی چێکری. ﴿۷۷﴾ [خودی] گۆت: دئی ژ ئاف کۆما ملیاکەتان یان ژ بەحەشتی یان ژ ئەسمانی یان ژ ئاف کەرەمیت من دەرکەفە، و ب راستی تو یی ژ دلفانییا خودی. ﴿۷۸﴾ و تو یی ژ دلفانییا من، و لەعنەتیت من ل سەر تە بن هەتا رۆژا قیامەتی. ﴿۷۹﴾ [شەیتانی] گۆت: خودیو هەتا رۆژا قیامەتی دەرەفتی بدە من [و من نەمرینە]. ﴿۸۰﴾ [خودی] گۆت: ب راستی تو ژ دەستویردایانی. ﴿۸۱﴾ هەتا رۆژا وەختی دیار کری [و وەختی پفکرنا بۆ قیاقی، و مرنا هەمیان]. ﴿۸۲﴾ [شەیتانی] گۆت: خودیو ئەز ب مەزنا تیا تە کەم، وان هەمیان [مەخسەد دویندەها ئادەمی] دئی د سەردا بەم. ﴿۸۳﴾ ژ بلی بەندەیی تە، ییت هەلبۆارتی و خو سەر.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ۚ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ۚ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ۚ
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۚ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ۝۸۸

سُورَةُ الرُّمِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝۱ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ
الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ
مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَخْصُمُ
بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
كَذِبٌ كَفَّارٌ ۚ لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَاضْطَرَّ لَئِنْ
مَعَ يَخْلُقَ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝۲
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى
النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى ۚ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۝۳

﴿٨٤﴾ [خودى] گوت: راستى سويندا منه، و ژ راستيى پيغه تر نه ز نابيژم. ﴿٨٥﴾ ب راستى نه ز دى دوز هئى ژ هوه هه ميان تزي كه م، ژ ته و هندي ب دويث ته دكه فن. ﴿٨٦﴾ [هه ي پيغه مبه ر] بيژه: [به ران به ري پيغه مبه ر اتيبا خو] نه ز چو كرييان ژ هوه ناخوازم، و نه ز نه ژ وانم ييت خو تشتهك ددانن، و نه ب خو نه و نه [و هوين باش دزانن نه گهر نه ز پيغه مبه ر نه بامه، من نه دگوت هه وه نه ز پيغه مبه ر م]. ﴿٨٧﴾ و نه ف قورئانه چامه و دهر سن بو خه لكى هه مى جيهانان. ﴿٨٨﴾ و ب راستى پشتي دمه كى دى [نانكو روژا قيامه تى]، هوين دى راستيا سالوخي وى زانن.

سُورَةُ رُومٍ

ل مه كه هئى ها تيه خوارى (٧٥) ثا يه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿١﴾ نه فه، ئينا نه خوارا قورئانى ژ خودايى سهر ده ست و كار به جهه. ﴿٢﴾ ب راستى مه نه ف قورئانه ب هه قيسى بو ته ئينا خوارى، فيجا خودى به ري سه، و د به ر ستنا ويدا يى دليش به [نانكو بلا به س ته مهره م ژ به ر ستى، نه و ب تنى بيت]. ﴿٣﴾ هشير بن به ر ستن به س بو ويه [نانكو چو كار نائيه قه بويلكرن، نه گهر ژ دل و خو سه ر بو وى ب تنى نه بن]، و نه ويث غه يري خودى بو خو كر به به ر ستى و پشته فان، [دييژن] نه م وان نا به ري سين نه گهر بو هندي نه بيت دا مه نيزيكي خودى بكه ن، ب راستى خودى دى حوكمى دنا فبه را و اندا كه ت، ل سه ر وى تشتى نه و تيدا ژيك جودا بوويين [ژ كار و باريت دينى]، ب راستى خودى، يى دره وين و زيده گاور، راسته ري ناكه ت. ﴿٤﴾ و نه گهر خودى قبا يه بو خو ئيكي بكه ت كور يان كچ، دا ژ ناف چيكر يسي ت خو هه چيى قبا يه بو خو هه لبريت، پاك و پاقره [ژ زاړوكان]، و نه وه خودايى تاك و سه ر ده ست و ده سته لاتدار. ﴿٥﴾ نه وى نه رد و نه سمان ب هه قيسى ييت چى كرين، شه قى ل روژى ديپچيت و روژى ل شه قى.. و روژ و هه يث ييت بن نه مري خو كرين [كو د خيرا به ياندا بن]، و هه مى ديژن و دچن هه تا روژه كا ده ستني شانكرى [كو روژا قيامه تيه]، بز انن نه وه يى سهر ده ست و گونه ه ژ بيه ر.

﴿٦﴾ هوین هه می ژ گیانه کی ب تنی بیست چئی کرین، پاشی هه فسه را وی ژئی چیکر، و ههشت جوت ژ ته رش و که والان بیست چئی کرین [ژ به زئی سهی نیر و می، و ژ به زئی رهش نیر و می، و ژ حیشران نیر و می، و ژ چیلان نیر و می]، و هه وه د زکیت ده یکیت هه وه دا، چیکر ل دویش چیکرنی [چیکا ئافیه دبیه خوینپاره، پاشی گۆشتپاره، پاشی ههستی و گۆشت]، د سئی تاریستناندا [تاریستانا زکی و یا مالبحویکی و یا پزدانی] چئی دکهت، نه وی قئی دکهت، خودییه، خودانی هه وه به، سه ره وی بو ویه، و چو په رستییت راست و دورست غیری وی نین، قیجا هوین چاوار ویی خو ژ ئیکینیا خودی وهر دگیر نه هه فیشک چیکرنی. ﴿٧﴾ نه گهر هوین گاور ببن [گهلی مروفان]، ب راستی خودی یی بی منه ته ژ [په رستنا] هه وه، و نه وی گاوری بو بنده بیست خو نه قییت، و نه مرئی که سئی ناکهت گاور بیست، و نه گهر هوین سوپاسیا وی بکهن هه ره نه فه به یا وی ژ هه وه دقیت، و نینه که سه ک گونه می بکهت و ل سه ره نه قیته

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلْ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنْ الْأَنْحَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَاتِلِ الْأَوْفَاكِ تَضَرَّعْتَ ۖ إِن تَسْكُرُ فَإِنَّ اللَّهَ عَنِّي عَنكَ وَلَا يُرِضُنِي عَبْدَاهُ الْكُفْرُ وَإِنْ تَشْكُرْ لَا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٨﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلٍ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِّبُضْلٍ عَن سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٩﴾ أَمَّنْ هُوَ قَبْلَ آتَاءِ آيَلٍ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَتَخَذُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةً رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَٰؤُلَاءِ أَلَّا يُلَبِّ ۖ قُلْ يَعْبَادُ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَأَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ

جزا کرن، و کهس گونه ها که سئی هه لئا گریت، و پاشی زفرینا هه وه هه رب بال خودایی هه وه فه به [قیجا وی رۆژی کو رۆژا قیامه تییه]، دئی هه وه ب وی تشتی هه وه دکر ئاگه هدار کهت، ب راستی هه ره تشته کی د دلاندا هه ی ژئی ب ئاگه هه. ﴿٨﴾ و مروفی گاغا نه خو شیه که گه هشتی دئی دوعایان ژ خودایی خو کهت و لی زفریت، پاشی گاغا خودی که ره مه ک ژ دهف خو دگهل کر، نه خو شیه به ری نو که دوعا بو دکر، ژ بیر کر، و هه فه ره بو خودی چئی کرن، دا خه لکی د سه ردا بیهت و ژ ریکا خودی دهر بیخیت، بیژه: پیچه کی خو شیهی ب گاوریا خو بیه، ب راستی تو ژ دۆژه هیانی. ﴿٩﴾ نه ری نه فه [نه قی به ری نو که ئاخقتن ل سه ره] و ه کی ویه یی د وه ختیت شه قیدا رادبیت و سوجدیه ان دبهت، و ژ ئیزایا ئاخره تی دترسیت و ژ دلوفانییا خودایی خو یی ب هیقییه؟ بیژه: نه ری ما نه ویست [نه رکیت خو] دزانن [و کار پی دکهن] و نه ویست نه زانن و ه کی ئیکن؟ ب راستی بهس خودان نه قه بو خو شیره تان وهر دگرن. ﴿١٠﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه به بنده بیست من نه ویست باوهری ئیناین ژ خودی بترسن [نه مرئی وی ب جه بین، و خو ژ نه هییا وی بنده پاش] نه ویست د قئی دنیا ییدا قه نجی کرین، بو وان قه نجی [د دنیا یی و ئاخره تیدا] بیست هه یین، و نه ردی خودی یی به رفه هه [نه وی نه شیت د جهی خو دا خودی به رتسیت و چاکییی بکهت، بلا بچیه وی جهی نه وی تیدا بشیت خودی به رتسیت]، ب راستی ب تنی خو را گر و سه برکیشان [نه ویست سه برآ خو] ل سه ره مشه ختبونوی و نه وه نه زیه تا د ریکا خودیدا دگه هیته وان، دکیشن [خه لاتی وان بی حسیب دئی ئیته دان.

﴿١١﴾ [هه ی موحهده] بیژه: ب راستی فەرمانا من یا هاتییه کرن، ئەز خودی ب تنی و ب دلپیشی بهرێسم، و په رستنا من خۆسه ر بۆ وی بیت. ﴿١٢﴾ و ئەمری من یی هاتییه کرن کونەز بیمه موسلمانن تیکێ ژ فێ مله تی]. ﴿١٣﴾ بیژه: ب راستی ئەز ژ ئیزایا رۆژا مهزن [کورۆژا قیامه تیه] دترسم، ئەگەر ئەز گوهی خۆ نه ده مه خودایی خۆ [و په رستنی ژ دل بۆ وی نه که م]. ﴿١٤﴾ بیژه: ئەز خودی ب تنی دپه رێسم، و په رستنا من خوری بۆ ویه [و ئەز په رستنا خۆ ب شرکی و رویمه تیی و چو تشتی دی تیکه ل نا که م]. ﴿١٥﴾ فێجا چ یی هه وه به ئیت شوینا خودی بهرێسن، بهرێسن، بیژه نی خوساره ت نه ون نه ویت رۆژا قیامه تی خۆ و مالی خۆ خوساره ت کرین، هشیار بن، ئەفه یه خوساره تیه یا ئاشکه را. ﴿١٦﴾ ئەفان [د دۆژه یدا] ل هندایی وان ئاگر ته خته ته خته یه، و د بن واندا زی ئاگر ته خته ته خته یه [ئانکو ئاگری دۆرماندو ریت وان ییت گرتین]، خودی به نده ییت خۆ ب فێ ئاگری دترسینیت، گه ل به نده ییت من خۆ ژ [ئیزایا] من

بپه رێسن. ﴿١٧﴾ و نه ویت خۆ ژ په رستنا سه رگاوری [ئه وئ شوینا خودی دئیه په رستن] داینه پاش و ل خودی زفرین، مزگینی [ل سه ر زمانئ پیغه مبه ران یان و هختی ل به ر مرنی یان و هختی ژ گۆران رادینه فه] ل وان بیت، فێجا مزگینی بده به نده ییت من. ﴿١٨﴾ نه ویت گول ئاخفتنان دبن و ل دویف یا چیت دجن، ئەفه نه ییت خودی راسته ری کرین، و هه ر ئەفه نه خودان نه قل. ﴿١٩﴾ ئەری ئەوی ئیزا بۆ واجب بووی، و دناف ئاگریدا، ما تو دشتی وی راسته ری بکه ی کو قورتال بیست [پیغه مبه ر ل سه ر باوه ر ئینانا مله تی] خۆ گه له کی رژد بوو، و خه میت مه زن ژ دخوا رن، ئینا خودی ئاگه هدار کر کو ئەوی خودی ئاگر بۆ ئیخستی، ئەو نه شیت ب خورتی باوه ری بی بکه ته د سه ریدا، دا قورتال بیست، فێجا ب به ر نا که فیت تو خۆ د خه میت واندا د به ر نه مانێرا به ی]. ﴿٢٠﴾ به لی ئەویت ته قویا خودایی خۆ کرین، وان جهیت بلند د سه ردا جهیت بلندیت ئافا کری ییت هه ی ر و بیار د بنرا دجن، ئەفه په یانا خودیه، و خودی په یانا خۆ ئاشکینیت. ﴿٢١﴾ ما تو نابینی نی خودیه ئافی ژ ئەسمانی دئیه ته خوارئ، و وئ ئافی دکه ته کانی دئه ریدا، پاشی چاندنیت په نگ په نگ پی ده ر دئیت، پاشی هسک دبن، فێجا دئ بینی زه ر بوون، پاشی دکه ته پویشه کی پرت پرت، ب راستی ئەفه [ئینانه خوارا ئافی بۆ شینکرنا گیای و چاندنئ ب فێ په نگ] نیشان و چامه یه بۆ خودان نه قلان.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۚ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ۚ قُلْ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لِمُذِينِي ۚ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ
دُونِهِ ۚ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۚ لَهُمْ مِنْ قَوْفِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ
وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ ۚ يَعْبُدُونَ قُلُوبًا
وَالَّذِينَ أَجْتَنَبُوا الظُّغُورَ أَنْ يَعْبُدُوا مَا آتَاهُوا مِنَ اللَّهِ لَهُمُ الْبُكْرَى
فَبَشِّرْ عِبَادِ ۚ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ
أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ ۚ
أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ أَلَمْ يَأْتِهِ تَنْقِذٌ مِنْ النَّارِ ۚ
لَئِكَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مِثْلُ النُّجُومِ
مِنْ تَحْتِهَا أَلَمْ يَلْهَوْا وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ ۚ
أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنْبِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
يَجْعَلُهُ حُطَلًا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۚ

اقم شرح الله صدره. لا يسلموه فقولوا على نور من ربهم قولوا
للقسيه قلوبهم من ذكر الله اولئك في ضلال مبين
الله نزل احسن الحديث كتبنا متسبها ما في نفسهم منه
جلود الذين يحشون ربهم ثم تلبس جلودهم وقلوبهم
الى ذكر الله ذلك هدى الله يهدي به من يشاء ومن
يضلل الله فما له من هاد افمن يتقي بوجهه سوء
العذاب يوم القيمة وقيل للظالمين دوزخا ما كنتم تكسبون
كذب الذين من قبلهم قال لهم العذاب من حيث
لا يشعرون فاذا قههم الله الحزى في الحيرة الدنيا والعذاب
الآخرة اكبر لو كانوا يعلمون ولقد ضربنا للناس في
هذا القران من كل مثل لعلهم يتذكرون فواتنا عرييا
عزى عوج لعلهم يتقون ضرب الله مثلا تجلا فيه
شركاء متسكبون رجلا سلما لرجل هل يستويان مثلا
الحمد لله بل اكبرهم لا يعلمون انك ميت وانهم
ميتون ثم انك يوم القيمة عند ربك تحصىمون

﴿٢٤﴾ نهري نهوي خودي سينگي وي بو ئيسلامي
فه كريت [فيجا ئيسلام وه رگريت، و راسته ري
بوويت]، فيجا نهو ژ بهر وي سينگفه هيبي ل بهر
راسته پريسي و رونا هيا خودايي خو بيت [وه كي
وييه يي مورل سهر دلي وي هاتيه دانان و دلي وي
رهق بووي] فيجا ئيزا و نه خوشي بو وان بيت نهويت
دلتي وان ژ بيرئنان و زكري خودي بيت رهق، نهفه
ييت د رپه زه بونه كا ئاشكه رادا. ﴿٢٥﴾ خودي
چيري كه لام [كو قورئانه] هنارت، كنيه كه [نايه تيت
وي د ليكدان و په وانبيزي و دارشتن و امان و نه حكام
و دورستي و راستي و هدايت و حيكمت و ئيعجازا
خودا] وه كي ئيكه و يا دوباره يه [د چيروك و به حس
و نه حكام و فرمان و شيره تيت خودا]، فيجا نهويت ژ
خودي ترس [دهمي دخوين] له شي وان [ژ ترساندا]
دله رزيت، پاشي لهش و دلتي وان بو زكر و بيرئنانا
خودي نهرم دين، نهفه يه [نهفه قورئانه يه] راسته پريسي
خودي، يي بقت يي راسته ري دكهت، و ههر كه سي
خودي گومرا بكهت كه س نينه وي راسته ري بكهت.

﴿٢٤﴾ فيجا نهري نهوي خو ب سهر و چاقت خو ژ ئيزا دژوار و گرانا رورزا قيامه تي بياريت [وه كي وييه
يي ژي ئيمن و پشتر است] و مليا كهت دي بيژنه سته مكاران دي بخون و تامكه نه وي يا هوه كرى و هوه
ب سهرى خو ئينايي. ﴿٢٥﴾ نهويت بهري وان ري [مه خسه د بهري موشر كيت قوره يشيان] پيغه مبهريت خو
دروين دانان، فيجا وه سا ئيزا بو وان هات، وان هاي ژي نه. ﴿٢٦﴾ و خودي دريانا دنيا بيدار رسوايي و
شهر مزارى داوان و ئيزا قيامه تي هيژ مه زنتره نه گهر [نهو] برانن. ﴿٢٧﴾ و ب راستي مه ژ هه مي نمونه يان
[گلهك جاران و ب ريكت جودا جودا] بو مرو فان، دفي قورئانيدا، بيت ئينايين، دال خو بزفرن و
شير هتان بو خو ژي وه رگرن. ﴿٢٨﴾ قورئانه كه ب زمانى عهريسيه، و يا بي كيتم و كاسي و بي خوار و
فيچيه، دائه و خو ژ گاوري بي بيارينن. ﴿٢٩﴾ خودي دو كوله يان دكهته نمونه: ئيكى چنه مروفت دژي
ئيك تيدا د بشكدار بن [و ههر ئيك بو خو فه كيشيت، و نهو نه زانيت كي رازي بكهت و كي رازي نه كهت،
و گوهي خو بدهته كي و نهدهته كي] و بي دي كوله يي زه لامه كي ب تني بيت [و نهفه نهوه يي خودي ب
تني دپهريست و بنده يي خودي ب تني] نهري نهفه ههر دو كه وه كي ئيك؟ هه مي سوپاسي و په سن بو
خودي بن [نهوي بهس نهو هيژايي په رستني]، بهلي بارا پتر ژوان في نوزان [و هه فشان بو خودي چي
دكهن]. ﴿٣٠﴾ بي گومان تو دي مري و نهو ري دي مرن [كهس نينه نه مريت]. ﴿٣١﴾ پاشي، ب راستي هوين
رورزا قيامه تي ل دهف خودايي خو دي دگه ليك ب جره چن [تو دي بهلگه و نيشانان ل سهر وان ئيني، كو
ته نه مري خودي ب دورستي گه هانده وان، و نهو دي ل بهر گهرن هندهك هه جه تيت لاواز و پويج بو خو
بگرن].

﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالْصِّدْقِ
 إِذْ جَاءَهُ الْبَيِّنَاتُ فِي جَهَنَّمَ مَثُورٍ لِّلْكَافِرِينَ ۖ وَالَّذِي
 جَاءَ بِالْصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝
 لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۝
 لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيََهُمْ أَجْرَهُمْ
 بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ
 عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ
 فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۚ
 أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ۝ وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ
 ضُرِّيهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ ۚ
 قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ قُلْ يَقُولُوا
 أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلْتُ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝
 مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۝﴾

﴿٣٢﴾ فَيُجَا مَا كَى ژ وى سته مكار تره يى ب ناڤى خودى دره وان بكهت، و پيغه مبهري دره وين بدانيت پشتى بو هاتى، نه رى ما جهى گاوران ددوژ هيدا نينه؟ ﴿٣٣﴾ و نه ويى هاتى، و راستى [كو قورئانه و نه ف ئيسلاميه] ئينايى [كو پيغه مبهريه]، و نه ويى باوهر ژى كرين [كو موسلمان]، نى نه فه نه يى ته قوادار [يى خور شركى پراستين]. ﴿٣٤﴾ نه وا وان بښت بو وان ل دهف خودايى وان هيه، و نه فه يه خه لاتى قه نجيكاران. ﴿٣٥﴾ [خه لاتى وان نه فه يه] دا خودى خرابترين كارى وان كرى بو ژى بيهت و بنخيشت، و ب چترين كارى وان كرى، وان خه لات بكهت. ﴿٣٦﴾ نه رى ما خودى نه به سى بنده يى خو يه [مه خسه د پيغه مبهريه، كو خودى به سى ويه وى ژ خرايبيا نه يار يى وى پياز يى]، و ته ب غه يري خودى [مه خسه د بوتيت وان] درسين [فيجا نه تر سه هنده ك به ريت رهق و هسكن، نه زيانى دگه هين و نه مفايى]، و ههر كه سى خودى گومر ا بكهت، كه س نينه وى راسته پى بكهت. ﴿٣٧﴾ و ههر كه سى خودى

راسته پى بكهت، كه س نينه وى د سه ردا بيهت و گومر ا بكهت، ما خودى يى سه رده ست و تولقه كهر نينه؟ ﴿٣٨﴾ و نه گهر تو پسيارى ژ وان بكهى: كى نه رد و نه سمان چى كرينه؟ دى بيژن: خودى، بيژه [وان]: كا بو من بيژن نه رى نه ويى هوين شوينا خودى دپه ريسن، نه گهر خودى فيا نه خو شيه كى [چ نه خو شيا هه بيت] بگه هينته من، نه و دشين وى نه خو شيا وى فيايى ل سه ر من وهر گپرن؟ يان ژى نه گهر خودى فيا دلوفانيه كى [خيزه كى] ب من بيهت [نه ويى هوين ل شوينا خودى دپه ريسن] نه رى نه و دشين ريكي ل دلوفانيا وى بگرن؟ بيژه: خودى به سى منه، و نه وه يى پشت گهر ميخواز پشتا خو پى گهرم دكه ن. ﴿٣٩﴾ بيژه: مله تى من، ل سه ر وى كارى بن يى هوين دكه ن، نه زب خو ژى دى ل سه ر كارى خو بم. ﴿٤٠﴾ و هوين دى زانن كا ئيزا دى بو كى يى ت كو رسوا و شه ر مزار بكهت، و كا ئيزا يا به رده وام دى كى گريت .

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١﴾ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَمَاتِهَا فِيمَسُدُّ إِلَيْهَا قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ أَمْ أَخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفْعَاءَ قُلْ أُولَٰئِكَ أَنْفَا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤﴾ وَإِذَا دُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا دُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٧﴾

﴿١﴾ ب راستی مه کتیب [ئهف قورئانه] ب راستییقه و ب ریکاته بۆ خه لکی هنارت، فیتجا ههر که سئ راسته پئی بیت بۆ خو راسته پئی دبیت، و ههر که سئ گو مرابیت زیانی دئی ل خو کهت، و تو پاریزه ری وان نینی [ههتا وان بهر ب باوه ری ئینانیه بهی، یان ب کوته کی وه ل وان بکهی، باوه ری بی بین].
﴿٢﴾ و خودی جان و روحان وهختی مرئی [کو مرنا مهزنه] و وهختی نفستی [کو مرنا بچویکه] دستینیت، فیتجا یا مرن بۆ تیخت دگریت و نابهردهت و یا دی ههتا دهه کی دیارکری بهردهت، و ب راستی ئهفه نیشان و بهلگه نه بۆ وان ئه ویت هزرا خو دکهن.
﴿٣﴾ [نهخیر وان هزرا خو نهکر] بهلی وان غهیری خودی بۆ خو کر نه مهدهرچی. بیژه: ته گهر خو وان چونه بیت و چونه زانن زی [ههر دی وان بۆ خو که نه مهدهرچی].
﴿٤﴾ بیژه: مهدهری هه می یا خودیه [و کهس نینه بی دهستوریا وی مهدهری بکهت]، و مالداریا ئهرد و ئهسمانان ههر یا ویه، پاشی ههر دی ب بال و یقه زفرن [ئهو دی حوکی دناقهرا

ههوه دا کهت].
﴿٥﴾ ته گهر نافئ خودی ب تنی هاته نینان، دلیت وان ئه ویت باوه ری ب ئاخره تی نهی تیک دچن، و ته گهر بهحسی غهیری خودی هاته کرن، وی گافی ب کهیف دکهن. بیژه: خودیو، چیکه ری ئهرد و ئهسمانان، زانایی نهینی و ئاشکه رایان، تو حوکی دناقهرا بهنده ییت خو دا دکهی، دی تشتی ئه و تیدا ژیک جودا.
﴿٦﴾ و ب راستی [روژا قیامه تی] ته گهر هندی د ئهردیدا هه یی سته مکاران بایه، هندی دی ژی دگهل یی وان بایه، دا [وی روژی] ژ پیش خو قه دن ژ بهر ئیزایا گران یا وی روژی. و ئه و [ئیزا و نهخوشیا دوژه هی] بۆ وان ژ نک خودی ئاشکه را بوو، یا هزرا وان بۆ نه دچو.

﴿٤٨﴾ [وَيِى رُؤُوسِى كُو رُؤُوسِى قِيَامَتِيهِ] خرابيا كار و كرياتيت وان كرين بؤ وان ديار بوو، وئو ئيزايا وان ترانه بى دكرن، دؤر ماندو ريت وان گرتن. ﴿٤٩﴾ قيجاهه و هختى نه خوشيشيهك [چ نه ساخى چ خيزانى و ژارى ... هتد] گه هشته مروقى، دى دوعايان ژ مه كهت [ئهم وى نه خوشيشى ل سهر راکهين]، پاشى ئه گهر مه كه ره مهك ژ دهف خو دايى، دى بيزيت ئهقه يا شاره زاييسا منه، نهخير و هسانينه [نه يا شاره زاييسا تهيه] بهلى ئهقه [كه ره ما مه دايى ته] جهرباننده [كا دى سوپاسيا خودى كهى يان دى سهر داجى]، بهلى بارپتر ژ مروقان ئهقى نوزانن [كو دانا مالى جهرباننده و ژ بهر هندى زى د سهر بى خودا دچن]. ﴿٥٠﴾ ب سويند ئهويت بهرى وان زى ئهقه دگوت [وهكى فاروونى و دهستهكاوى]، وئو مال و ملكى وان كۆمكرى، ئه و ژ ئيزايا خودى قورتال نهكرن [و فايدهى وان نهكر]. ﴿٥١﴾ و جزاى كرياتيت وان ئه و هنگافتن، و ئه و پست ستم كرين ژ وان دى جزاى كرياتيت وان، وان هنگيفيت، و نه دشين زى برهفن،

و نه دشين ژ خو بدنه پاش. ﴿٥٢﴾ ما وان نه زانيه كو خوديه رزقى بؤ وى يى وى بقتيت بهر فره ه و بهر تهنگ دكهت، و ب راستى ئهقه [بهر فره هكرن و بهر تهنگرنا رزقى] نيشان و چامه نه بؤ وان ئه و پست باوهر بى دئينن. ﴿٥٣﴾ [ههى موحه مه دتو ب ناڤى خودايى خو] بيزه [وان]: ههى بهنده ييت من، ههى ئه و پست هه و زنده گونه ه كرين و هه و دكرنا گونه هاندا، داييسه سهر هه مى تخويبان، ژ دلؤفانيه خودى بى هيقى نه بن، ب راستى خودى ل هه مى گونه هان دبؤريت، و هه مى گونه هان زى دبهت، ب راستى ئه و گونه هه ژ بهر و دلؤفان. ﴿٥٤﴾ و ل خودايى خو بزقرن و توبه بكن و خو بسپز نه وى [ل بهر ئه مرى وى ب تنى دراوه ستاى بن]، بهرى ئيزاب سهر هه و هدا ييت، پاشى هنگى هاريكاريه هه و نايتته كرن. ﴿٥٥﴾ و هوين [گهلى بهنده ييت من] ل دويقتى قورئاننى هه رن [ئه حكاييت وى ب جه بينن]، بهرى ژ نشكه كنه ئيزاب سهر هه و هدا ييت و هه و هه هاى ژ خو نه. ﴿٥٦﴾ [كار ب قورئاننى بكن] داكهس [رؤزا قيامه تى] نه بيزيت: حهيف و مخابن بؤ وى تخسيري و سستيا من ددگوه دانا خوديدا كرى، و حهيف و مخابن ئه ز ژ ترانه پيكه ران بووم.

وَيَذَٰلَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ ۖ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا نَحْمًا إِذَا حَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلِ هِيَ فَتْنَةٌ وَلَعَنَ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ ۖ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ ۖ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ سَوْصِبْتُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ ۖ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ ۖ قُلْ يَعْبَادِیَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ ۖ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ ۖ وَأَنِيبُوا أَحْسَنَ مَأْنِيْلٍ إِلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْةً وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ ۖ أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَحْسَرُنِي عَلَىٰ مَا قَرَّبْتُ فِي جَنِّ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لِمِنَ السَّخِرِينَ ﴿٥٦﴾

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ أَوْ تَقُولَ
 حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾
 بَلَى قَدْ جَاءَ نَكَأً إِلَيْنَا فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ
 مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى
 اللَّهِ وَوَجَّهُهُمْ مُسَوَّدَةً أَلُفٍّ فِي جَهَنَّمَ مَوْتَى لَلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾
 وَيَسْجَى اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَقَازِيْمِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ الْأُسُوءُ
 وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
 شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ
 أَغْفِرَ اللَّهُ تَأْمُرُ فِي أَغْدَابِهَا الْجَهْلُوتُ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ
 أَوْحَى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ
 لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ
 اللَّهُ قَابِضُ ذُرِّيَّةٍ ﴿٦٦﴾ مِمَّنْ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٧﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ
 قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ
 مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾

﴿٥٧﴾ یان بیژیت ئەگەر خودی ئەز راستەری کرپامە، ئەز داژ پارێزکاران بسم [ئەفرۆ]. ﴿٥٨﴾ یان ژێ وەختی ئیزایی دینییت بیژیت: خۆزی ئەز جارەکا دی زفریپامە [دنیایی]، و ئەز ژ قەنجیکاران بامە. ﴿٥٩﴾ بەلێ نیشان و ئایەتێت من [دنیاییدا] بۆ تە هاتبوون [و تو دشیایی راستەری ببی، ئەگەر تە باوەری پێ ئینابایە]، بەلێ تە درەو دانان، و تە خۆمەزن کر و توژ گاوران بووی [قینجاژ نوی تو دیژێ ئەگەر خودی ئەز راستەری کرپامە و جارەکا دی زفریپامە دنیایی، و تو ب خۆ بەری نوکە دنیاییدا بووی، و هەمی ریکیت راستەریکرنی ل بەر چافیت تە ییت دیاربوون بەلێ تە نەگرتن]. ﴿٦٠﴾ و رۆژا قیامەتی ئەوێت درەو ب نافیی خودی کرین [هەفیشک بۆ چی کرین]، دی بینی روی پەشن، ما جە بۆ ئەوێت خۆمەزن دکەن دۆزەهیدا نینە؟ ﴿٦١﴾ و ئەوێت تەقوا خودی کرین [و خۆژ شرکی پارستین]، خودی دی وان قورتالکەت ژ بەر چۆنا وان ل سەر ریکاسەرفەرازیی، ئە ئیزادگەهیتە وان و نە ژێ ب خەم دکەفن. ﴿٦٢﴾ خودی چیکەرێ هەمی

تشتانە، و هەر ئەو سەخێرکەر و سەرکاری هەمی تشتان. ﴿٦٣﴾ کللیت ئەرد و ئەسمانان ییت وینە [کاری رێقەبرنا ئەرد و ئەسمانان بەس یی ویه]، و ئەوێت باوەری ب نیشان و موعجیزە ییت خودی ئە ئینایین، ئەون ییت خوسارەت. ﴿٦٤﴾ بیژە: گەلی نەزانان، ئەری هوین ئەمری من دکەن، ئەز ئیکێ دی شوینا خودی بەرێسم. ﴿٦٥﴾ ب سویند وەحی بۆ تە و بۆ پیغەمبەریت بەری تە یا هاتی، ئەگەر تو هەفیشکان بۆ خودی چی کە ی دی کار و کریاریت تە پویج بن، و دی بییە ژ وان ئەوێت خوسارەت. ﴿٦٦﴾ انە وی نە بەرێسە یی ئەو ئەمری تە پێ دکەن [بەلێ خودی بەرێسە و ژ شوکورداران بە. ﴿٦٧﴾ وان [ئەوێت هەفیشکان بۆ خودی چی دکەن] ب دورستی و ب رەنگی پیدقی، ریزل خودی نە گرتیە [و وەک پیدقی نە نیاسییە و مەزن نە دانایە]، و ئەرد هەمی رۆژا قیامەتی د دەستی ویدایە، و ئەسمان ژێ د دەستی وی یی راستیدا د پینچایینە، و خودی یی پاک و بلندە ژ وێ شرکا ئەو دکەن.

﴿٦٨﴾ وَبُوقٍ [بُوقًا يُنَادِي] هَاتِهِ بِفِكْرِنَ، فَيُجَا هِنْدِي دُئِرْدُو وَئِه سَمَانَانْدَا هِي دَكُهْن وَ دَمَرْن، ژ بِلِي وَي يِي خُودِي حَه ز نَه كَرِي بِمَرِيَت [كُو سِرَافِيل بِ خُويِه، پَاشِي پَشْتِي هِنْگِي ئِه وَ رِي دَمَرِيَت]، پَاشِي جَارِه كَا دِي پَف ل بُوقِي هَاتِه دَان، هِنْگِي ئِه وَ دِي ژ بِيْشِه رَاوَه سَتْن وَ چَافِه رِي بِن [كَا دِي چ ب سَه رِي وَ ان ثِيَت]. ﴿٦٩﴾ وَ ئِه رَدِي مَه شَه رِي ب نُوْرَهَا خُودَا يِي خُورُون بُوُو، وَ كَتِيْت كَار وَ كَرِيَارَان هَاتِه دَانَان، وَ پِيْغِه مَبِهَر وَ شَاهِد [ئِه وَ مِلْيَاكَه تِيَت كَرِيَارِيَت بَه نَدِه يَان دَنُفِيْسِن] هَاتِه حَازِر كَرْن، وَ حُوكَم ب دُور سَتِي دَنَاقِبِه رَا وَ انْدَا [بَه نَدِه يَانْدَا] هَاتِه كَرْن، وَ سَتِه م ل كِه سِي ژ وَ ان نَاقِيْتِه كَرْن [نَه خِيَرِيَت وَ ان كِيْم دَبِن، وَ نَه گُونِه يِيَت وَ ان زِيْدِه دَبِن]. ﴿٧٠﴾ وَ هَر تِيَك دَكِه يِيْتِه وَي يَا وَي كَرِي [جَزَا يِي خُور دَسْتِيْنِيَت]، وَ خُودِي ب وَي يَئِه وَ دَكِه ژ وَ ان ب نَاكِه دَر تَرِه، [ژ خِيَر وَ گُونِه هَان وَ چ ژ كَار وَ كَرِيَارِيَارِيَت وَ ان ل بَهَر بَه رَزْمَانِيَت]. ﴿٧١﴾ وَ ئِه وَيْت گَاوَر بُو وَيِن كُورَم كُورَم بُو جِه هِنَه مِي دِي تِيْنِه نَازُونَن، گَاْفَا گِه شَه سَتْنِه دَهَف،

دِه رَكِه يِيَت [جِه هِنَه مِي] دِي [بُو وَ ان] قُه بِن، دِه رَكِه هَفَانِيَت دُور هِي دِي بِيْزْنِه وَ ان: ئِه رِي مَآ پِيْغِه مَبِهَر ژ هِه وَه ب خُور، بُو هِه وَه نِه هَاتَبُوْن، نَاقِيْتِه خُودِي بُو هِه وَه بَخُوْنِن، وَ هِه وَه ژ دِيْتَنَ قِي رُورِي بَرَسِيْن؟ دِي بِيْزْن: بَه لِي [پِيْغِه مَبِهَر بُو مَه هَاتَبُوْن، وَ ئِه م ژ قِي رُورِي تَرَسَانْدَبُوِيْن]، بَه لِي ئِه مَرِي خُودِي ب تِيْزَادَانِي دَرَا سَتَا مَه گَاوَرَانْدَا دَجْهِي خُودَا بُوُو [وَ ئِه م هِيْزَا يِي قِي بُو وَيِن تَه قَا هَاتِيْيَه سَه رِي مَه]. ﴿٧٢﴾ دِي بِيْزْتِه وَ ان، [مَآ دَه م وَه سَا يِه قِيْجَا] رِيْكََا دِه رَكِه يِيَت جِه هِنَه مِي بَكْرِن وَ هَر وَهَر تِيْدَا بَمِيْنِن، وَهِي چ پِيْسَه جِهَه جِهِي خُورَمَه زَكِه رَان [ئِه وَيْت خُور ژ پَه رَسَتَا خُودِي مَه زَنَر دِيْتِيْن]. ﴿٧٣﴾ وَ ئِه وَيْت پَارِيْز كَارِيَا خُودِي كَرِيْن دَه سَت دَه سَت بُو بَه حَشْتِي دِي تِيْنِه رَه وَ انِه كَرْن، قِيْجَا گَاْفَا گِه شَه سَتْنِه دَهَف بَه حَشْتِي دِه رَكِه يِيَت وَي بُو وَ ان قُه دَبِن، وَ دِه رَكِه هَفَانِيَت وَي دِي بِيْزْنِه وَ ان: سَلَا ف ل هِه وَه بِن، هُوِيْن ژ گُونِه هَان هَاتِه پَاقُز كَرْن، وَ هَر نَه د بَه حَشْتِيْتَا وَ هَر وَهَر تِيْدَا بِن. ﴿٧٤﴾ [بَه حَشْتِي] دِي بِيْزْن: هَمِي يَه سَن وَ شُوكُور بُو وَي خُودَا يِي ئِه وَي پَه يَآنَا خُور ئِه وَ دَا يِيْبِه مَه ب جِهَه كَرِي، وَ ئِه رَدِي بَه حَشْتِي گِه هَانْدِيْبِه مَه هَر جِهِي مَه بَقِيَت لِي نَاكِنْجِي بِيْن، وَ چ خُوش خَه لَاتِه، خَه لَاتِي وَ ان ئِه وَيْت كَار وَ كَرِيَارِيَت قَه نَج دَكِه ن.

وُفِيْخَ فِي الصُّورِ فَصَبَقَ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ
إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ يُفْخِ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ فِي مَآظِرٍ يُنْظَرُونَ
وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجَاءَتْ
بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءُ وَوُضِعَ فِيهِمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ
وَيَسِيقُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ زُمَرًا ۚ حَقًّا إِذَا جَاءُوهَا
فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ
قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَمَن مَّنَ الْكَافِرِينَ
وَيَسِيقُ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ
زُمَرًا ۚ حَقًّا إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ۖ وَقَالُوا
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ
نَتَّبِعُ أَمْرَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ

﴿٧٥﴾ و تودى مليا كه تان بينى ل دور عهر شى و ههاتين، و په سن و شوکور و ته سبيحا خودى دکهن، و خودى ژ هه مى کيئاسيان پاقر دکهن، و ب دادوهى حوکم د ناچه را و اندا [به حه شتى و دۆره هيندا] هاته کرن، و به حه شتى دى بيژن: هه مى په سن و شوکور بۆ خودانى هه مى جيهانان.

سُورَةُ غَافِرٍ

ل مه كه هئ هاتيه خوارى (٨٥) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هؤسا دئته خواندن (حأ، ميم)، ل دور رافه كرنا فان رهنكه تپان، بزقره سهري سورته (به قهره).
﴿٢﴾ ئينانه خوارا فئ قورئانى ژ نك خودايى سهرده ست و زيده زانايه. ﴿٣﴾ گونه ه ژيهه و توبه و هر گرو ئيزا گران و خودان كه ره مه، چو په رستى يئت راست و دورست ژ وى پيغه تر نين، و دويماهييا هه ر تشته كى ب بال ويغه هه. ﴿٤﴾ كه س مه ده ركيى د

و تَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدُ تَنْزِيلِ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الْقَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهُ الْمَصِيرِ ﴿١﴾ مَا يُجَادِلُ فِيْءِ آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْزِرُكَ تَقْلِبُهُمْ فِي الْبَلَدِ ﴿٢﴾ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادِلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَيْمَتْ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥﴾

ثايه تيت خوديدا ناكه ت گاور نه بن، ئيجا گهريان و هاتن و چونا وان [ئانكو بازرگانى و سلامه تيبا وان، د گهل گاوريا وان] دوه لاتاندا بلا ته نه خاپينيت [كو تو وئ هزرى بكه ئى وه و نا ئينه ئيزا دان و ناهينه سزاكرن ل سهر كارو كريات خؤ]. ﴿٥﴾ بهرى وان، مله تى نووحى و دهسته ك و كوميت پشتى وان ژى هاتين، پيغه مبهريت خؤ دره وين دانان، و هه ر مله ته كى كره دلى خؤ و ل بهر گه رپا پيغه مبهرى خؤ بهنگيشن [نه خؤ شپيه كى بيننه سهري]، و ب نه هه قيبى جره بر كرن [ل دويف هزار وان] هه قيبى بئ هيز بكنه و نه هيلن، ئيجا من وه و ئيزا دان، بهرى خؤ بدى كا ئيزا دانان يا چاوا بوو! ﴿٦﴾ ئه هاب فئ رهنگى فهرمانا [ئيزايا] خودايى ته بؤ گاوران واجب بوو، كو وه دۆره هينه. ﴿٧﴾ و وه وئ عهرشى هه لدگرن، و وه وئ دورماندور ته سبيح و حه مدا خودايى خؤ دکهن [ئانكو ب سوپاسيا خودايى خؤ، خودايى خؤ ژ هه مى کيئاسيان پاقر دکهن]، و ب دورستى باوه ريبى پئ دئينن، و داخوازا گونه ه ژيرنى بؤ وه وئ باوه رى ئينايين دکهن [و ديژن]: خوديوؤ دلفانى و زانينا ته، هه مى تشت يئت فه گر تين، ئيجا گونه هيت وان وه وئ توبه كرين و رپكا ته گر تين ژى به، و وان ژ ناگرى دۆره هئ پياريزه.

رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا يَنْدَوْنَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِ كُلِّ أَنْفُسٍ إِذْ تُنْفَخُ الْأَنْفُسُ إِلَى الْأَرْضِ يَنْفَكُونَ ﴿١٠﴾ قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَفُنْصِنَ وَأُخِيذْنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُسْرَكَ بِهِ يُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَبْدِئُكَ إِلَّا مَنْ يَشَاءُ ﴿١٣﴾ فَأَدْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ يُهْرَبُ كُلُّ لَاحِقٍ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

﴿٨﴾ خودیو تو وان [خودان باوهران] و ییت باش ژ باب و باپیر و ههفسهر و دویندوها وان، بکه د بهحهشتا عهدهن و ئاکتجیو و نیدا، ههوا ته سۆز و په بیان پی دایبیه وان، نی تویی یی سهردهست و کاربته جهه. ﴿٩﴾ و وان ژ ئیزایا خرابییان بیاریزه، و ههر کهسی وی رۆژی توژ ئیزایا خرابییان بیاریزی، ههه [بی گومان] ته دلوفانی پی بر، و ههه یه سهره رازییا مه زن. ﴿١٠﴾ و ههویت گاوربویین دئی ئینه گازیکن [ژ بهری ملیاکه تانقه]، ب راستی کهربا [زینده نه فیانا] خودی ژ کهربا ههوه بو ههوه مه زتره، و هختی هوین بو باوهری ئینانی دهاتنه گازیکن، ههوه باوهری نه دئینا. ﴿١١﴾ دئی بیژن: خودیو ته دو جاران هم ییت مراندین، و دو جاران ری ته هم ییت ساخکین [زیندی کرین]، و مه گونه هیت خو ل سهر خو ئاشکه راکرن، ههری ریکهک بو درکه فتنی [ژ جهه می] ههیه [هم ری درکه فتن و بزقرینه سهر دنیا یی]. ﴿١٢﴾ ههف ئیزایا هوین تیدا ب راستی یا هندیه، ههر و هختی خودی ب تنی دهاته پهرستن ههوه خو نه رازی دکر، و و هختی هه فیشک بو دهاتنه چی کرن ههوه باوهری دئینا، و فهران بهس یا خودایی بلند و مه زنه [وی ههف حوکه ل سهر ههوه یی دانایی، کو هوین ههروهر ددۆه هیدا بن]. ﴿١٣﴾ ههوه نیشانی [شیانا] خو نیشا ههوه ددهت، و رزقی بو ههوه ژ ههسمانی دئینیه خواری، و ژ بلی وان ههویت بهری خو دایبینه خودی، کهسی دی بو خو چام و درسان ژ فان نیشانان ناگریت. ﴿١٤﴾ فئيجا خودی پهرستن، و بلا پهر ستنا ههوه ژ دل بو وی ییت، بلا گاوران پی نه خو ش ری ییت. ﴿١٥﴾ [خودی] پایه بلند و سالو خهت مه زنه، خودان عهر شه، و هحیی ب فهرانا خو بو ههر کهسی بقیت ژ بهنده ییت خو دهنیریت، دامرؤقان ژ رۆژا فئیکه فتنی [کو رۆژا قیامه تییه] بترسینت و ناگه دار بکهت. ﴿١٦﴾ رۆژا [همی ژ گوران درکه فتن و] ئاشکه رادبن، چو کیریاریت وان ل بهر خودی بهرزه نابن. [ههر خودی دئی بیژن: ههری ههفرؤ سهره وری و ملکینی یا کییه؟ [ههر خودی دئی بهر سفی ددهت و بیژن: سهره وری و ملکینی یا خودایی تاك و ته نیا و سهردهسته.

﴿١٧﴾ ئەفرۆ هەر ئێك ل دویف کرباریت خو دئی
ئیتە جزاکرن، ئەفرۆ ستهمکاری نینه، [نە خیریت
کەسێ کیم دبن، و نە گونەهیت کەسێ پتر لی
دئین] و خودی د حسابا خو دایێ دەست سفقە.
﴿١٨﴾ و تو وان ژ پۆزا نیزیك [کو پۆزا قیامەتییە]
بتر سینه، پۆزا دل [ژ ترساندا] خو ل گەوریی ددهن،
و تژی کول و کۆشان و دامایی دبن، وئ پۆزی
ستهمکاران چو کەسیت خو ییت نیزیك و چو
مەهدهرچی نین، مەهدهرا وان بیته وەرگرتن.
﴿١٩﴾ خودی خیانهتا چافان [بەریخو دانا ب دزی و
نهیقه] و ئەوا د دلاندا فەشارتی، ژئ ب ناگهه.
﴿٢٠﴾ و خودی ب هەقیی حوکی و دادوهریی
دکەت، و ئەوێت ئەو شوینا خودی دپهرتسن، وان
چوپی چئ نابیت. و خودی یی گوهدیر و بینەر.
﴿٢١﴾ ئەری ما ئەو د ئەردیدا نەگەریانە، بینن کا
دویا هیکا ئەوێت بەری وان بوو چ؟ ئەو ژ وان ب
هێتر بوون و وان پتر شوینوار د ئەردیدا هەبوون، و
خودی ئەو ب گونەهیت وان د هیلاک برن و نەهیلان،

الجزء
الرابع
والعشرون

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ
اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ
لِلنَّاسِ حَاجِرٌ كَظِيمٍ ﴿١٨﴾ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حِمٍ وَلَا شَفِيعٍ
يُطَاعُ ﴿١٩﴾ بَعْدَ حَاجَتِهِ الْأَعْيُنُ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿٢٠﴾ وَاللَّهُ
يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢١﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي
الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ
كَانُواهُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَنَارُوا فِي الْأَرْضِ فَاَنذَرُوهُ اللَّهَ
يَذُنُّهُمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
كَانُوا تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَاتَّخَذَهُمُ اللَّهُ
إِنَّهُمْ قَوْمٌ شَرِيدٌ الْعِقَابُ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا
وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَمَزَ وَقَرُونَ
فَقَالُوا سِحْرٌ كَذَابٌ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ
عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا
نِسَاءَهُمْ وَمَا كُنْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٦﴾

و ئەوان کەس نەبوو وان ژ ئیزایا خودی بپاریزیت. ﴿٢٢﴾ ئەف ئیزایە یا هندی بوو، پیغەمبەریت وان، ب
نیشان و موعجیزەیی تاشکەرافە بو وان دهاتن، و وان باوهری ب وان [پیغەمبەر] نەدئنا، ئینا خودی ئەو
د هیلاک برن، و خودی یی ب هیز و ئیزا دژوارە. ﴿٢٣﴾ ب سویند مە مووسا ب موعجیزەیی خۆفە، و ب
نیشان و بەلگەیه کارۆن و تاشکەرافە هنارت. ﴿٢٤﴾ بۆ فیرعەونی و هامانی و قاروونی [پشتی موعجیزەیی
من ل سەر دەستی مووسایی دیتن] گۆتن: ئەفە سێر بەندەکی درەوینە. ﴿٢٥﴾ فئجا گاغا [مووسا] ب هەقیی
[ب موعجیزەیی دورست و تاشکەرافە] ژ لای مەفە بو وان چۆی، گۆتن: کوریت وان ئەوێت باوهری یی
ئیناین بکوژن، و کچیت وان ساخ بهیلن [بۆ خدامینیا مە]، و پیلانگێرانا گاوران یا پویچە.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ دُرُوفِي أَفْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٦٥﴾
 وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ
 بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
 يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ
 جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَذَابًا فَعَلَيْهِ
 كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٦٧﴾ يَقُولُ لَكُمْ
 أَلَمْ تَكُنْ أَلْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَضُرُّنَا مِنْ تَأْسِ اللَّهِ
 إِنْ جَاءَ نَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ
 إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٦٨﴾ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَأْتِيكُمُ الْغَوْثُ
 مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَمَا يَكُنْ لَكُمْ فِيهِمْ بِأَذَى وَلَسْتَ بِأَعْيُنِنَا
 سَبْعَ مِائَةٍ وَنَحْنُ بِأَعْيُنِنَا قَدْ كُنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَهِيَ
 بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾ وَنَحْنُ
 نَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَا أَصْبَرُوا لِلْحُكْمِ ﴿٧٠﴾

﴿٦٦﴾ و فیرعونی گوت: ژ من بگهرن دا ئەز
 مووسایی بکوژم، و بلا پاشی گازی خودایی خۆ
 بکەت [بلا خودایی وی وی ژ من قورتال بکەت]،
 ئەز دترسم [ئەگەر ئەز وی نەکوژم] ئەو دینی هەو
 بگوهوریت، یان ژێ خرابیی د ئەردیدا بە لاف
 بکەت. ﴿٦٧﴾ و مووسایی گوت: ئەز خۆب خودایی
 خۆ و خودایی هەو، ژ هەر خۆمەز نکەرەکی بێ باوەر
 ژ پۆزا قیامەتی، دپارێزم. ﴿٦٨﴾ و زەلامەکی خودان
 باوەر ژ مالا فیرعونی بە لای باوەر یاسا خۆ ئەدشارت،
 گوت: ئەری هوبن دێ مروفەکی کوژن چونکی
 دبێژیت: خودانی من خودییە، و ب موعجیزە بی
 بۆ هەو ئە دەف خودایی هەو هاتی، و ئەگەر ئەو بی
 درەوین بیت درەوا وی دێ ل وی ژفیت، و ئەگەر بی
 راستگو بیت هەندە ژ وێ ئیزایا هەو بی دترسینیت،
 دێ ژ هەو گریت [ئەو هەندە بەسە، هەو د هیلاک
 ببەت]، ب راستی خودی وی راستە پێ ناکەت بی
 زیدە خراب و درەوین. ﴿٦٩﴾ هەی ملەتی من، ئەفرۆ
 سەرورەری یا هەو هەو، و هوبن د ئەردیدا [ل سەر

ئسرائیلیان] زال و سەر دەستن، فێجا ئەگەر ئیزایا خودی ب سەر مەدا هات، کیسە هاریکاری و پشەتە فانیسیا
 مە بکەت و مە ژێ قورتال بکەت؟ فیرعونی گوت: ئەز ژ وێ پێقەتر بۆ هەوە نابێژم یا بەری نوکە من
 گوتی [ئەز ژ وێ چێتر نابینم یا ئەز دینم، کو پێتە کوشتن دا دۆزا وی ب دویا هیلاک بیت]، و ئەز [ب وێ یا
 ئەز چێتر دینم] ژ ریکا راست پێقەتر نیشا هەوە نادەم؟ ﴿٣٠﴾ و ئەوێ خودان باوەر [و ژ بێ مالا فیرعونی]
 گوت: هەی ملەتی من [ئەگەر هوبن باوەر یسی ب مووسایی ئەینن، و هەر بەرگەر پانا کوشتنا وی بکەن] ئەز
 دترسم پۆزەکا [ب ئیزا] وەکی پۆزا کۆم و دەستەکان [کۆمیت ل سەر پێقەمبەریت خۆ بووینە دەستەکا] ب
 سەر هەو دا بیت. ﴿٣١﴾ و ئەز دترسم ئیزایەکا وەکی یا ملەتی نوح و عاد و (سەموود) و ئەوێت پشتی وان
 هاتین ب سەری هەوە بیت، و ب راستی خودی سەم بۆ چو بەندەیان ئەفیت [ئانکو کەسی بێ گونە هێزا
 نادەت]. ﴿٣٢﴾ و هەی ملەتی من، ترسان ل سەر هەوە ترسا پۆزا گازی بکرنییه (پۆزا قیامەتی) [گازی بکرن
 تیدا مشە دیت و خەلکی بە حەشتی و جەننەمی گازی تێک دکن، و گاور ب خۆ ژێ دناقبەر خۆدا گازی
 تێکدو دکن، و دیتە لافلافا وان و جەرەپرا وان]. ﴿٣٣﴾ پۆزا هوبن پشەتا خۆ ددەنە ئاگری و درەشن، و هەو
 چو پارێزغان نینن کو هەو ئەزایا خودی پباریزن، و هەر کەسی خودی گو مپا و بەرزە بکەت، کەس نینە
 وی راستە پێ بکەت.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ يَأْقُوبَ فَقَالَ قَتَلُوا نَفْسَ يَاقُوبَ إِنَّهُ كَذَّابٌ
 شَكَّ مِنْكُمْ بَعَثَ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ كُفُورًا وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ يَاقُوبَ فَقَالَ قَتَلُوا نَفْسَ يَاقُوبَ إِنَّهُ كَذَّابٌ
 مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ
 الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ رَبُّ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ يَطُوعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٌ
 يَنْهَضُنَّ أَنْ يُبَيِّنَ صَاحِبُ الْحَقِّ إِلَهُ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَذَّابًا
 وَكَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْفَاسِقِينَ
 وَمَا كُنْتُمْ بِأَعْيُنِنَ إِنْ يَخِفُّ عَلَيْكُمْ أَمْرٌ فَلْيُبْهِثُوا فِي هَيْئَتِكُمْ بِغَيْرِ جَلْبَابٍ
 وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَنضَلْ إِلَى سَفَلٍ مُسْتَقَرٍّ وَسَفَلٌ أُولَٰئِكَ يَبْتَغُونَ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ
 مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا
 وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِمَّا زَكَرْنَا أَنَّهُ مُؤْمِنٌ قَائِلٌ يُدْخِلُ اللَّهُ الْفِتْنَةَ بِيُزْفُوتٍ فِيهَا يَغْيِرُ حَسَابٌ

﴿٣٤﴾ و ب سویند بهری [موسایی] یوسف [ژدهف خودی] ب نیشانیت ناشکرا و معجزه یانته یو هه وه هاتبوو، و هوین هیژ ژ وان نیشانان دودلن ته ویت یوسف بۆ هه وه ئیناین، قیجا گاغا یوسف مری، هه وه گوت: خلاس، خودی بستی یوسف چو پیغه مبه ران ناهنریت، هوسا خودی وی گومرا دکهت ته وی زیده خراب، و دیکینیا خودیدا ب گومان. ﴿٣٥﴾ [پیت زیده خراب و ب شک ته فنه] ته ویت مهدهر کیی د نیشان و ئایه تیت خودیدا دکهن بی به لگه و نیشانهک وان هه بیت، مهدهر کییا وان کهربا خودی و یا خودان باوهران پتر و مهزنتری کر، و هوسا خودی دلی ههر خو مهزنگهر و زیده خراب و هه ق دژمنه کی مژر دکهت. ﴿٣٦﴾ و فیرعه ونی گوت: هامانو تو بۆ من قه سره کا بلند ئافاکه [بچمه سهر] بهلکی بگه همه ده رگه ه و ریکان. ﴿٣٧﴾ ده رگه ه و ریکیت ته سمانان، دا بهری خو بدمه خودایی موسایی، و ته ز دینیم ته و ژ دره وینانه، و هوسا کار و کریاریت وی پیت خراب بۆ هاتنه جوانکرن و ژ ریکا راست هاته فه ده رکن، و بیلانگترانا فیرعه ونی ژ خوساره تیی پیغه تر نه بوو. ﴿٣٨﴾ و ته وی باوهری ئینایی گوت: هه ی مله تنی من، گوهی خو بدنه من و ل دویف من وهرن، ته ز دی بهری هه وه ده مه ریکا راستی و سه رفه رازیی. ﴿٣٩﴾ هه ی مله تنی من، ژیانای دنیایی ب تنی خو شیهه کا دۆمکوره، و ناخرده ته جهی ئاکنجیبوون و بنه جهیی. ﴿٤٠﴾ ههر کهسی [د فی دنیایدا] گونه هه کی بکته، ته و ته مه تی گونه ها خو دی ئیته جزا کرن، و ههر کهسی باشیی بکته، چ میتر بیت چ ژن، و ته وی خودان باوهر بیت، ته فه دی چنه د بهحه شتیدا و رزقی وان بی حسیب و هه ژمار دی ئیته بهر وان.

الجزء
١٨

«وَيَقُولُ مَا لِيَ أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَى وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ۖ تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفْلِينَ ۚ لَا جَرَمَ أَنَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ ۚ وَإِن مَّرَدًّا إِلَى اللَّهِ وَإِن الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ فَسَتَذَكَّرُونَ مَا قَوْلُ لَكَمُ وَأَقْرَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْإِبْسَادِ ۚ فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَخَافَ يُقَالُ فِرْعَوْنُ سُوءَ الْعَذَابِ ۚ النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ۚ وَإِذْ يَتَحَفَّظُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ النَّارِ ۚ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ۚ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخِزْيَانَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ۚ

﴿٤١﴾ و هه ی مله تی من ئەفه چیه، ئەز بهر ی هه وه ددهمه بهحه شتی و هوین بهر ی من ددهنه ئاگری؟
﴿٤٢﴾ هوین بهر ی من ددهنه هند ی ئەز باوه ری بی ب خود ی نه ئینم، و ی بۆ بکه مه هه فیشک یی ئەز چو ژ ی نه زانم، و ئەز بهر ی هه وه ددهمه خودای ی سهرده ست و زیده گونه هژ بیه. ﴿٤٣﴾ بی گو مان ئەو ی هوین بهر ی من ددهنی نابیت بیته په رستن، چونکی په رسفا که سی نادهت نه ل دنیا یی و نه ل ئاخهر تی، و زفر ینا مه هه مییان ب بال خودیقه یه، و ب راست ی ئەو ییت زیده گونه هکار ئەون دۆژه یی.
﴿٤٤﴾ ئەفا ئەز دبێژمه هه وه، نێر یك نه دویر، د یی ئیته بیرا هه وه، و ئەز د ی کار وبار ی خۆ هیلمه ب هیشیا خودیقه، ب راست ی خود ی ئاگه هژ هه می بهنده یان هه یه و دبیینت. ﴿٤٥﴾ فئيجا خود ی ئەو [خودان باوهر ی شیره تکه ر] ژ خرابیا و ی پیلانا وان گیرای ی پاراست، و ئیزایه کا خراب ب سهر بنه مالا فیره و نی دا هات. ﴿٤٦﴾ سیته و ئیشاران [ئانکو بهرده وام هه تا رۆژا قیامه تی] جانی وان ب ئاگری دئیته سۆتن، و رۆژا قیامه ت رادبیت خود ی د ی بیژته ملیاکه تان: فیره و نیان بیخه د ناف دژ و ار ترین ئیزادا. ﴿٤٧﴾ و وه ختی ئەو د ئاگری دا دمیینه پیکشه و جر بهر ی دکهن، و ئەو ییت ته په سهر د ی بیژنه وان ئەو ییت خۆ مه زن کرین: ن یی ئەم دویکه فئیییت هه وه بووین، ما هوین بشکه ک ی ژ ئاگری ژ مه فه ناکهن و هه لناگرن؟ ﴿٤٨﴾ و ئەو ییت خۆ مه زن کرین د ی بیژن: ئەم هه می وه کی ئیکین د ناف ئاگری دا، خلاس، خود ی حو کم د نافه را بهنده باندا کر [و جر بهر ی بی فایده یه]. ﴿٤٩﴾ و ئەو ییت د ئاگری دا د ی بیژنه دهر گه هفانییت دۆژه یی: بیژنه خودای یی خۆ بلا رۆژه کی ب تن ی ئیزای ی ل سهر مه سفک بکه ت.

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى
 قَالُوا قَدْ دَعَوْنَا وَدَعَا الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
 إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهُدُ ۚ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ
 وَلَهُمُ الْعَذَابُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۚ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى
 الْهُدَى وَأَوْرَثْنَا نَبِيَّ إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ ۚ هُدًى
 وَذِكْرَى لِلْأُولَى الْأَلْبَابِ ۚ فَأَصْبِرْ إِنَّا وَعَدُ اللَّهِ
 حَقٌّ وَأَسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعُشِيِّ
 وَالْإِبْكَرِ ۚ إِنَّ الدِّينَ يَجْعَلُ لُوتَ فِي ءَايَتِ اللَّهِ
 بِعَزِّ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِن فِي صُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ
 مَّا هُمْ بِيَلْبِغُونَ فَأَنْتَعِدْ يَا اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
 الْبَصِيرُ ۚ لَخَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ
 خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۚ
 وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۚ

﴿۵۰﴾ [ملياکت د بهر سفا و اندا] دئی بیژن: نه رئی ما پیغه مبه ریت هه وه ب بهلگه و نیشان و موعجیزه فه بۆ هه وه نه هاتبوون؟ دئی بیژن: به لئی [پیغه مبه ریت مه ب بهلگه و نیشان و موعجیزه فه بۆ مه هاتبوون، به لئی مه باوهری ب وان نه ئینا] ملیاکت دئی بیژن: دئی هوین ب خو داخوازا سفک کرنا ئیزایی بۆ خو ژ خودی بکه، و داخوازا گاوران [وئی رۆژی] ما دئی ب ج چیت؟! ﴿۵۱﴾ بئ شک ئهم ههر دئی هاریکاریا پیغه مبه ریت خو و نه ویت باوهری ئینایین کهین، د فئی دنیا ییدا و دوی رۆژی ژیدا یا شاهد تیدا را دبن [کو رۆزا قیامه تیهه]. ﴿۵۲﴾ رۆزا عوزر خواستن و ههجه تا سته مکاران ب چو نه چیت و مفای وان نه کهت، و له عنهت ل وان بیت و پیسه جهه بۆ وان بیت. ﴿۵۳﴾ و ب سویند مه راسته پئی [ههر تشته کی دیار دینیدا، ج موعجیزه و ج تهورات و ج ته شریع] دا موسایی، و مه ئسرائیلی کر نه ویرسیت تهوراتی. ﴿۵۴﴾ کو رپکا هیدایه تیهه، و بیرئینانه بۆ خودان نه قلان. ﴿۵۵﴾ [هه ی موحه مه د] قیجا سه برئ [ل سه ر

ئه زیه تا گاوران و هکی پیغه مبه ریت بهری خو] بکیشه، بئ شک په یانا خودی یا راسته، و داخوازا لیبوری بۆ گونه هیت خو بکه، و سپنده و ئیقفاران [ئانکو هه می ده مان] ته سبیح و حمدا خودایی خو بکه. ﴿۵۶﴾ ب راستی نه ویت مه ده رکیی دئایه تیت خودیدا دکه، بئ بهلگه و نیشانه ک وان هه بیت، ژ خو مه ز نکرئی پیقه تر د لئی و اندا نینه، و نه و [مه ز ناتی] وان ناگه هینیته وئی یا وان دقیت [کو نه و رونا هیا دینی فه مرین]، قیجا خو ب خودی [ژ خرابیا وان] بهاریزه، و خو ب هیقییا خودیقه بهیله، ب راستی نه وه یی گوهدیر و بینه ر. ﴿۵۷﴾ ب سویند چیکرنا ئه رد و نه سمانان ژ چیکرنا مرؤفان مه ز نتره، به لئی باره پتر ژ مرؤفان فئی نوزانن. ﴿۵۸﴾ و مرؤفی کۆره [گاور] و یی ب چاف [خودان باوهر] و هکی ئیک نابن، و نه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت باش کرین، و نه ویت گونه هکار و هکی ئیک نابن، و کیمن ژ هه وه، هه زرا خو دقان نمونه یاندا دکه، و چامه یان ژئی وهر دگرن.

إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَٰخِرِينَ ﴿٢﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣﴾ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّقُوا تَوْفِيقَ كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا يَقَاتِبُوا اللَّهَ يُجْحَدُونَ ﴿٤﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّمِ ﴿٦﴾ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧﴾

الجزء
٤٨

﴿٥٩﴾ ب راسټی قیامت هه رډی ټیټ و چو شک تیدا نینه، بهلی باراپتر ژ خه لکی باوه ناکهن. ﴿٦٠﴾ و خودایی هه وه گوت: دوعایی ژ من بکهن نه ز دئی به رسقا هه وه دهم، ب راسټی نه ویت خو ل سهر به رستنا من و دوعا کرنی ژ من مه زن دکهن، دئی به زیل و رسوا چنه د دوزه هیډا. ﴿٦١﴾ خودییه یی شهف بؤ هه وه دایی دا هوین تیدا شه هه سن، و رږژ رږنکریه [دا هوین کاروباریت خو تیدا ب رېقه بیهن]، ب راسټی خودی خودان کهرمه ل سهر خه لکی، بهلی باراپتر ژ خه لکی سوپاسیا خودی ناکهن. ﴿٦٢﴾ نه فهیه خودی، خودانی هه وه، چیکه ری هه می تشی، چو به رستییت راسټ و دورست ژ وی پیقه تر نینن، قیجا هوین چاوا به ری خو ژ به رستنا وی و هر دگتیرن [بؤ به رستنا ټیکي دی]. ﴿٦٣﴾ هو سا نه ویت مه ده رکی د نایه تیټ خودیدا دکرن، به ری وان ژ هه قیسی و ټیکینیا خودی دټیته و هر گپران. ﴿٦٤﴾ خودییه نه وی ئهر د بؤ هه وه کریه جهی خو جهی و ټاکنجیوونی و بؤ ژینی خو شگری، و نه سمان کریه بان، و وینه و شکل دا هه وه و وینه یی هه وه جوان کر و رزقی پاک و پاقر دا هه وه، نه فهیه خودی خودانی هه وه، قیجا پاکي و بلندی بؤ خودی، خودانی هه می خه لکی. ﴿٦٥﴾ نه وه یی ساخ و هه روهه ر مایی، چو به رستییت راسټ و دورست نینن ژ وی پیقه تر، قیجا هوین به رستنا وی ب تنی بکهن و چو هه فېشکان بؤ چی نه کهن، و هه می په سن و شوکور بؤ خودانی جیهانان. ﴿٦٦﴾ [هه می موحه مه د] بیژه وان: ب راسټی پستی نیشانیټ ناشکهر اکره ژ خودایی من، بؤ من هاتین، ریک بؤ من نه هاتیسه دان نه ز وان به رتسم نه ویت هوین شوینا خودی دپه رتسن [پشت راسټ بن نه ز به رستنا وان ناکهم]، و نه مرئی من یی هاتیسه کرن نه ز خو بسپر مه خودانی هه می جیهانان [و بهر نه مرئی وی ب تنی بیم].

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرُسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فَمَنْ لَمْ يَأْتِ
هَذَاكَ الْمَطْلُوبُ (٧٨) اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَمَ
لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (٧٩) وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى
الْفَالِكِ تَحْمِلُونَ (٨٠) وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ
تُنْكِرُونَ (٨١) أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ
قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (٨٢)
فَلَمَّا جَاءَ نَصْرُهُمْ بِالْبَيْتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ
الْعِلْمِ وَخَافَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ (٨٣) فَلَمَّا رَأَوْا
بِأَسْنَانِهِمْ قَالُوا أَمْ بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ
مُشْرِكِينَ (٨٤) فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بِأَسْنَانِهِمْ
اللَّهُ أَلَّى قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هَذَا الْكَافِرُونَ (٨٥)

﴿٧٨﴾ و ب سویند مه بهری ته پیغه مبه ریت هنارتین، مه سهراتییا هندهك ژوان یا بؤ ته گوتی، و مه یا هندهك ژوان بؤ ته نه گوتیسه، و چو پیغه مبه ر نه شین بی دهستورییا خودی چو نیشان و موعجیزه یان بینن، و ههر وهخته کی فرمانا خودی [ب ئیزادانا وان دنیایدا یان د قیامه تیدا] هات، کاری وان ب دویاهی هات، و هنگی ئه ویت ل سهر پویچاتیسی و ب دویف پویچیسی دکه فن خوسارهت بوون. ﴿٧٩﴾ و خودییه تهرش و کهوال [حیشت و پهبز و چیل] بؤ هه وه دای، داسواری هندهكان بین، و ژ هندهكان بخون. ﴿٨٠﴾ و هندهك فایده ییت دی زی بؤ هه وه بییت تیدا ههین [و مه بؤ هه وه بییت دایین]، دای بؤ بگه هه وئی هه و جهییا د دلی هه وه دا [کو باریت هه وه ژ جهه کی بی نه جهه کی دی]، و هوین ل سهر وان و ل سهر گه مییان دئینه هه لگرتن. ﴿٨١﴾ و خودی نیشایت [دهسته لاتدارییا] خو نیشا هه وه ددهت، قیجا هوین کیژ نیشانا وی ئینکار دکهن، و باوهریسی پی نائینن [چو نیشایت وی نائینه ئینکار کرن]. ﴿٨٢﴾ ئه ری ما

ئهو د ئه ردیدا نه گه ریانه، دا بینن کا دویاهییا ئه ویت بهری وان بووچ؟ ئهو ژوان پتر بوون و ژوان ب هیزتر بوون، و ژوان پتر شوینوار د ئه ردیدا هه بوون، قیجا ئه و وان ب دهست خو فیه ئینایی [ژ هیژ و ئافاهی، یان مالداریی] ئهو ژ ئیزایا خودی رزگار نه کرن او فایده ی وان نه کر. ﴿٨٣﴾ قیجا وهختی پیغه مبه ریت وان ب موعجیزه و نیشایت ئاشکه رافه بؤ وان هاتین، ب وئی زانینی ئه و وان هه ی د سهر دا چو [و پویه نه دانه وئی زانینی ئه و پیغه مبه ر پی هاتین، و خه لک لی ب گو مان ئیخستن]، و ئه و ئیزایا وان ترانه پی ذکر دۆرماندوریت وان ب خو گرتن. ﴿٨٤﴾ قیجا وهختی وان ئیزایا مه دیتی، گوئن: مه باوهری ب خودی ب تنی ئینا، و مه باوهری ب وان تشتان نه ما ئه ویت مه بؤ خودی دکر نه هه فېشک. ﴿٨٥﴾ قیجا باوهری ئینانا وان فایده ی وان نه کر پستی ئیزایا مه دیتن، ئه فیه ریکا خودییه د راستا هه می بهنده بییت ویدا [پستی ئیزایی بینن ژ نوی باوهریسی بینن، فایده ی وان ناکهت]، و هنگی گاور دئی خوسارهت بن.

سوره تا فوصلت

ل مه که هئی هاتییه خوارئ (۵۴) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (ح، میم)، ول دور رافه کرنا
 فان رهنکه تیپان، بزفره دهستیپکا سوره تا به قهره.
 ﴿۲﴾ ئەف قورئانه ژ دهف خودایئ دلوفان و خودان
 پهحم هاتییه خوارئ. ﴿۳﴾ کتییه که نیشان و ثایه تیت
 وئی ب دیرئی هاتییه ئاشکهراکر، قورئانه که ب
 زمانئ عهره بییه، ئەوئیت دورست تئ دگههن قه درئ
 وئی دزانئ.. ﴿۴﴾ مزگینییه [بۆ مرفوئیت خودئ] و
 ئاگه هدارکه ره [بۆ دژمنیت خودئ]، به لئ باراپتر
 ژ [گاوران] بهرئ خوژئ وهرگپران، و گوھئ خو
 نادهئ. ﴿۵﴾ و گۆتن: پهردل سهر دلئیت منه، و ئەفا
 تو بۆ مه دبیژئ ئەم تئ ناگههین، و گوھئ مه دکهرن
 مه های ژئ نینه توج دبیژئ، و پهردیه کا دناقهرا
 مه و تهدا هئی، قیجا تول سهر دینئ خو به، و ئەم

المیزت

سوره فوصلت

بسم الله الرحمن الرحيم

حم ﴿۱﴾ تَزِيلُ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۲﴾ كَذَّبَ فُوسِلَتِ ءَايَاتُهُ
 فَرَأَاهُ أَتَعْرِبَ ۖ لَئِمْلَقُمْ يَعْمَلُونَ ﴿۳﴾ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ
 فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿۴﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكْثَرِ مَعَادٍ غَوًى إِلَيْهِ وَفِي
 ءَاذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنَكَ حِجَابٌ فَاَعْمَلْ إِنَّا نَحْنُ غَافِلُونَ ﴿۵﴾
 قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ
 فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا ۖ وَرَبِّ لَلْأَشْرَارِ كَذِبٌ ﴿۶﴾ الَّذِينَ
 لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿۷﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿۸﴾ قُلْ إِنَّا كُفْرُ
 نَا نَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ ۙ أَندَادًا
 ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿۹﴾ وَجَعَلَ فِيهَا رِيسًا مِنْ قَوْمِهَا
 وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَمْوَئَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً
 لِّلنَّاسِ يَلِيتُ ﴿۱۰﴾ ثُمَّ أَسْوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ
 لَهَا وَالْأَرْضِ أُنْتِ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿۱۱﴾

یئت ل سهر دینئ خو. ﴿۶﴾ [ههئ موحه مه د] بیژه: ئەز ژئ مرفه کم وه کی هه وه، وه حی بۆ من دئیت
 کو ب راستئ خودایئ هه وه خودایه کئ ب تئییه، قیجا راست ریپکا وی بگرن ول سهر بمینن، و داخوازا
 لیپورینئ ژئ بکهن، و ئیزا و نهخوئشی بۆ موشرکان بیت. ﴿۷﴾ ئەوئیت باوهری ب دانا زه کائئ نهیی و باوهری
 ب پوژا قیامه تئ نهیی. ﴿۸﴾ ب راستئ ئەوئیت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین،
 خه لاته کئ بئ قه برین بۆ وان یئ ههئ. ﴿۹﴾ [ههئ موحه مه د] بیژه: ئەرئ هوین باوهری یئ ب وی [خودایئ]
 نائینن ئەوئ ئەرد د پوژاندا چیکری. و هوین هه قبه ران بۆ چئ دکهن؟ ئەو چیکهر، خودائئ جیهانانه.
 ﴿۱۰﴾ و چیا بیئت بنه جه و بلند یئت ئیخستینه د ئەردیدا [دانه هه ژبیئت]، و [ب ئاف و گل و گیایی و دار و
 دهرامهت و شینکاتی] یئ ب بهر هه کت ئیخستی، و د چار پوژئیت تمامدا، رزقئ خه لکئ ئەردئ ئەوئیت
 هه و جه دیار کر. ﴿۱۱﴾ پاشئ بهرئ خو دا ئەسمانی و ئەو دویکیل بوو، و گۆته ئەردئ و ئەسمانی هه وه بقیئت
 و نه قیئت ل دویف ئەمرئ من و هرن [کا من چ د ئاف هه وه دا بۆ مرفوفان چئ کرییه، ده ربیخن] گۆتن: ئەم ب
 دلخوئشی و بهر ئەمرئ ته هاتین.

فَقَضَاهُنَّ سِمَعةً سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا
وَرَبَّنَا السَّمَاءُ الَّتِي يُنصَّبُ عَلَيْهَا خِطَابُ ذَٰلِكَ الْقَدِيرِ الْعَزِيزِ
الْعَلِيمِ ۝ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صِيعَةً مِّثْلَ صِيعَةِ
عَادٍ وَثَمُودَ ۝ إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَنِي إِدْرِيسَ وَمِنْ
خَلْفِهِمُ الْأَنْبِيَاءُ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مِنْ سَمَاءٍ مَلَكًا
فَلَنَأْيَمَّا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كُفَرْتُمْ ۝ فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي
الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَابٍ لِنَذِيقَهُمْ
عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ
لَا يُبْصَرُونَ ۝ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى
الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صِيعَةُ الْعَذَابِ الْهَوْنِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝
وَنَحْنُ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ الْبَرُّ
إِلَى النَّارِ فَهَمُّهُمْ يَوْمَئِذٍ ۝ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ مَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ
سَمِعْتَهُمْ وَأَنْصَرْتَهُمْ وَجَلَدُوا لَهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

﴿١٢﴾ و خودی دو روز اندا کر نه حفت نه سمان،
هه نه سمانه کی کاروباری وی دورست کر، و مه
نه سمانی دنیایی ب ستران خه ملاند و پاراست
[ژ شهیتانان]، ب راستی نهفه ته کبیر و ته قدیرا
خودایی دهسته لاتدار و زانابه. ﴿١٣﴾ قیجا نه گهر
وان بهری خو [ژ باوه ریئنان و هزر کرنی د فان
چیکریاندا] وهر گپرا، تو بیژ: نهفه من هوین ژ
هشکه قریبه کی ترساندن، وه کی وی هشکه قریبی
نهوا عاد و (سه موود) هنگاقتین. ﴿١٤﴾ وهختی
پیغه مبه ر هه می ره خانقه بو وان هاتین [گوتینه وان]:
ژ خودی پیغه تر نه به ریسن، گوتن: نه گهر خودایی مه
قیابایه پیغه مبه ران بهنیریت، دا ملیاکه تان هنیریت، و
ب راستی نهفا هوین بی هاتینه هنارتن، ثم باوه رییی
پی نائینین. ﴿١٥﴾ هندی عاد بوون ژ نه هه قی خو د
نه دیدا مه زن کرن، و گوتن: کی ژ مه ب هیز تره؟ ما
وان نه ددیت، ب راستی نهو خودایی نهو چی کرین
ژ وان ب هیز تره، و وان باوه ری ب ثابته و نیشان و
موعجیزه ییت مه نه دئینا. ﴿١٦﴾ قیجا مه هور بهایه کی

ب سروسه قه م د چهنه د ژوه کیت کوره و په شدا، ب سه ر واندا هنارت، دا ئیزایا رسوا کرن و شه رمزاریی
د زانان دنیاییدا بدهینه بهر وان، و ئیزایا ناخه ته رسواتر و شه رمزار تره، و هاریکاری ژی بو وان نائیتنه کرن.
﴿١٧﴾ هندی (سه موود) بوون مه راسته ری کرن، به لی وان گومرایی ب سه ر راسته ریییی ئیخست [ئانکو
گاوری گرتن، و پشتا خو دانه باوه رییی]، و ژ بهر کار و کریاریت خراب نهویت وان دکرن، بروسیسیا ناگری
و ئیزایا رسوا بوون و شه رمزاریی نهو گرتن. ﴿١٨﴾ و نهویت باوه ری ئینابین و ته قوا خودی دکرن [ئانکو ژ
خودی دترسیان، و پاریز کاریسیا وی دکرن]، مه رزگار کرن. ﴿١٩﴾ و ژوانه یاریت خودی بو دژوه هی دئینه
کو مکرن، و نهویت بهر اهیکی [دا ژیک نهفه قه تن] دئینه راوه ستانندن، دا پیکفه بینه ئیک ریز و ییت دوبهاهیی
بگه منه وان. ﴿٢٠﴾ قیجا گا فال ده ف ناگری کو مبوون [و فیان کار و کریاریت خو ئینکار بکه ن]، گو هیته وان
و چاقیت وان و چه رمی وان دی شاده ییی ل سه ر وان کار و کریاران دن، ییت وان کرین.

﴿۲۱﴾ و دئی بیژنه چهرمی له شئی خو: بۆچی هه وه شادهیی ل سهر مه دا؟ [و ئهم بهرە فانییی ژ هه وه دکه بن] دئی بیژن: [نه ب مهیه] خودی ئهم ب نه زمان ئیخستین، نهو خودایی [نه فرۆ] هه می تشت ب نه زمان ئیخستین، و نه وی جارا ئیکئی هوین دابوون، و هه ر دئی ب بال ویشه زفرن. ﴿۲۲﴾ [و هختی هه وه گونه ه دکر] هه وه خو ژ گوهر و چاف و چهرمی خو نه دقه شارت، هوین ل وی هزرئی بوون شادهیییی ل سهر هه وه نادهن [هه وه بهس خو ژ مروفان فه دشارت]، و هه وه هزر دکر خودی گه له ک ژ وان کاریت هه وه دکر، نوزانیت [ژ بهر هندئی هه وه بسته یی دکرنا گونه هاندا دکر]. ﴿۲۳﴾ [و نه فه بوو نهو هزرا هه وه ژ خودایی خو دکر، و نه فئی هزرا خه له ت نهوا هه وه ژ خودی دکر، هوین دهیلاک برن و هوین بوونه ژ وان نهو ییت خوساره ت. ﴿۲۴﴾ فئيجا نه گهر سه برئی بکیشن ناگره جهی وان، و نه گهر داخووازا رازیوونی ژی بکه ن، نهو نه ژ وانه ییت خودی ژ وان رازی بیت، و نه گهر بخوازان بزفر نه دنیا یی دا ژ

المجزة

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ فَاِذَا نَزَلَ عَلَيْهِ يُنَادِيكُم بِذُنُوبِكُمْ بَلْ يُرِيدُ لِيُفْضِلَ عَلَيْكُمْ حَرِيصًا وَقَدْ فَضَّلْنَاكُمْ عَلَيْهِ وَأَنزَلْنَا لَهُ الْقُرْآنَ بِالْحَقِّ وَالْأَوَّلُ آيَاتُهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَكُونَ ﴿٢١﴾ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَوُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ إِذَا مَا تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ أَن تُضِلَّوْهُم مِّنَ الْخَيْرِ ﴿٢٤﴾ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالْبَأْسَ مَا يُؤْتِي اللَّهُمَّ إِن يَسْتَعْتِبُوا فَمَا لَهُم مِّنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَضَيْنَا لَهُمُ فَرَجًا فَرَّجُوا لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ إِنَّا أَلْفَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تُفْتَنُونَ ﴿٢٧﴾ فَلَنَذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْرَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ الْعَدَاءِ وَاللَّهُ أَلْتَارَ لَهُمْ فِيهَا أَرْوَاحُ الْخَالِدِينَ مَا كَانُوا بِأَعْيُنِنَا لَيَحْجَدُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرْنَا الَّذِينَ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَنَحْمِلُهُمَا فَتْحَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٣٠﴾

نوی خودایی خو رازی بکه ن، زفرین بو وان نینه [چونکی رۆژا قیامه تی رۆژا جزا و خه لاتانه ل سهر کار و کریاریت دنیا یی]. ﴿۲۵﴾ و مه هه فالیت خراب [ژ مروف و نه جنه یان] بو [موشرکیت مه که هی] ییت دانایین، فئيجا کار و کریاریت وان ییت نوکه و ییت پاشه رۆژی بو وان خه ملاندن، ئیزا بو وان واجب بوو، نهو ژی وه کی مله تیت بهری خو ژ نه جنه و مروفان، هیژایی ئیزایی بوون، و ب راستی نهو ییت خوساره ت بوون. ﴿۲۶﴾ و نهو ییت گاور بووین [ژ خه لکی مه که هی] گۆتن: گوئی خو نه دهنه فئی قورئانی و قهره بالغی دبه رپا بکه ن، دا هوین بشینه وان و وان بی دهنگ بکه ن. ﴿۲۷﴾ و ب راستی ئهم دئی ئیزایه کا گران و دژوار دهینه وان نهو ییت گاور بووین، و ب راستی ئهم دئی ب جزایی خرابترین کارئ وان [کو گاور و شرکه] وان ئیزاده یین. ﴿۲۸﴾ نه فه یه جزایی دژمنیت خودی کو ناگره، و هه ره هه ر دئی تیدا بن، ب فئی هاته جزا کرن چونکی وان باوه ری ب قورئانی نه دئینا. ﴿۲۹﴾ و نهو ییت گاور بووین گۆتن: خودیو، کا وان هه ره دووکان، نه جنه و مروفان نهو ییت ئهم دسه ردا برین و گوهر اکرین نیشا مه بده، دا ئهم وان بکه یه دبن پییت خو فقه، و دا نهو ب بن بکه فن [و بکه فقه دبنی بنی ناگریدا].

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
 الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخْفُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ
 الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٥﴾ تَحْنُ أُولَئِكَ وَكُمُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُنَّ أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ
 فِيهَا مَا نَدْعُونَ ﴿٣٦﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غُفُورٍ رَجِيمٍ ﴿٣٧﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ
 قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ
 الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾ وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ
 بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ
 وَفِي حِمِيمٍ ﴿٣٩﴾ وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِيهَا
 إِلَّا دُوحٌ عَظِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَإِنَّمَا تَرَعَّتْكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ
 فَاسْتَعِذْ بِأَلَمِهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
 اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ
 وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
 إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٤٢﴾ فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
 رَبِّكَ يُسَيِّحُونَ لَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿٤٣﴾

سجدة

﴿٣٥﴾ ب راستی ئەو ئیت گوتین: خودانی مە خودیە،
 پاشی ل سەر فی مایین و خۆ راگرتین، ملیاکەت
 [وەختی مرنی] دێتە دەف وان [و دبێژنە وان]:
 نەترسن [ژ تشتی هۆین دئی ب بەرفەچن]، و ب
 خەم نەکەفن [ژ تشتی هەو دە دنیا ییدا ب پاش خۆفە
 هێلایی]، و مزگینیا و ئی بەحەشتی ل هەوە بیت ئەوا
 پەیمان بۆ هەوە پئی هاتی دان. ﴿٣٦﴾ ئەم دژیانا دنیا یی
 و ئاخەرە تیدا هاریکار و سەمیائیت هەوەینە، و تشتی
 هەوە بقیی یی بۆ هەوە تیدا هەو، و چ بخوازن
 ژ ی بۆ هەوە یی تیدا هەو. ﴿٣٧﴾ ئەفە قەدر گرتنە کە
 ژ دەف خودایی گونە ه ژ یەر و دلۆنان. ﴿٣٨﴾ ما
 ئاخذنا کی ژ یا وی چیتەر ئەو ئی بەر ئی خەلکی ددەتە
 ریکا خودی و بانگەه ل دیرییا ریکا وی دکەت، و کار
 و کریاریت راست و دورست دکەت، و بیژیی: ب
 راستی ئەز ژ موسلمانانم؟ ﴿٣٩﴾ پاشی و خرابی وەکی
 ئیک نابن، خرابیی ب یا چیتەر لادە و نەهیلە، ئەگەر تە
 ئەفە کەر، هنگی دئی یینی ئەو ئی دژمنایی دناقبەر تە و
 ویدا هەو، دئی وەکی هەفاله کی تیزیک و خوششتی لی

ئیت. ﴿٣٥﴾ و کەس ناگەهیتە فی پەلیی [کو شوینا خرابییی باشییی بکەت]، ئەو نەبن ئەو ئیت سەبر کیش،
 و کەس وەناکەت، خودان خیرەکی مەزن نەبیت. ﴿٣٦﴾ و هەر وەختی ئاوازه ک ژ شەیتانی بگەهیتە تە، تو
 خۆ ب خودی پاریزە، ب راستی ئەو یی گوهدیر و زانیە. ﴿٣٧﴾ ژ نیشانیت مەزناتی و شیانای خودی شەف
 و رۆژ، و رۆژ و هەیفن، سوجدەیی نە بۆ رۆژی بێن و نە بۆ هەیفی، و سوجدەیی بۆ وی خودایی بێن یی
 ئەو دایین و ئەو چیکرین، ئەگەر هۆین راست وی ب تئی دپەر یسن. ﴿٣٨﴾ و ئەگەر وان خۆ مەزن کر [و خۆ
 ب سەر پەرستنا خودی ئیخست]، ئەو ئیت ل دەف خودایی تە [کو ملیاکەتن] شەف و رۆژ تە سییحا خودی
 دکەن و ژ کتیا سییان پاقر دکەن و ناوەستن.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقْرَأَ لَازِمَ خَشِيعَةٍ فَإِذَا أُنْزِلَتْ عَلَيْهَا الْمَاءُ
 أَهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْهَا أَفَنَسِ
 لِقَائِي فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمَّنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ
 إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالَّذِي كُرِّمَ بِهِ جَاءَ هُوَ
 وَإِنَّهُمْ لَكَاكِبٌ عِزٌّ ۝ لَا يَأْتِيهِ الْبَطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
 خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ۝ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
 لِلرَّسُولِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَدُوٌّ مَغْفِرٌ وَذُو عَقَابٍ أَلَيْسَ
 لَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فِصْلَتُ آيَاتِهِ
 أَغْشَى وَعَزَّى فَلْهُوَ الَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَبِقَاءَهُ وَالَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ فِيءَ إِذْ أَنبَأَهُمْ وَقُرْهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ
 يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
 فَاتَّخِذْ فِيهِ ذِكْرًا وَلَا كَلِمَةً سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُصَى
 بَيْنَهُمْ وَأَنَّهُمْ لَنُفِيَنَّ شَكَّ مِنْهُ مُرِيبٌ ۝ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
 فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلِيمٍ لِّلْعَبِيدِ ۝

﴿٣٩﴾ و ژ نیشانیت [ژیہاتنا] خودی [ل سهر ساخرنا
 پشتی مرنی] نه وه دئی توهردی هسک بینی، گافا
 خودی باران ل سهر باراند گژ دیت و دبزیت و بف
 و بلند دیت، ب راستی نه وی نهردی مری زیندی
 کری، هر نه وی مریان زیندی که ته فه، ب راستی
 نه ول سهر کرنا هم می تستان یی دهسته لانداره.
 ﴿٤٠﴾ ب راستی نه ویث ثایه تیت مه دگوهرن
 [وده ستکاری یی تیدا دکهن]، نه ول بهر مه بهرزه نابن،
 نه وی ما کیژ چیره نه وی ملیاکهت دهافیزنه ناف
 ناگری، یان زی نه وی روژا قیامه تی یتمن دتیت.
 هه وه چ دتیت بکهن، ب راستی تشی هوین دکهن
 خودی پی ناگه هه. ﴿٤١﴾ ب راستی نه ویث باوهری ب
 قورثانی نه تینایین ده می بژ وان هاتی [نه وی دئی جزایی
 گاوری و باوهری نه تینانا خو وهر گرن]، و ب راستی
 نه ف قورثانه کتیه کا ب ریز و بی وینه و پارستییه.
 ﴿٤٢﴾ گوهرین ب چو رهنگان ناگه هیتی، و چوجا
 پویج نایت [ویا پارستییه ژ کیمکرن و زیده کرنی،
 و پشتی وی ژ چو کتیب نائین، وی پویج بکهن]،

چونکی نه و ژ دهف خودایی کار نه جه، و شایی گه له به سنی، یا هاتییه خوارئ. ﴿٤٣﴾ نه و چو دراستا
 ته دانایزن، نه گهر دراستا پیغه مبریت بهری ته زی دانهاتییه گوتن [یان دئی بیژن تو یی دینی، یان دئی
 بیژن سیر بهندی، یان دئی بیژن دره وینی]، ب راستی خودایی ته خودانی لیوریتیه [بو خودان باوهران]، و
 خودانی ئیزایا گران و دژواره [بژ گاوران]، [فتیجا خو بهیل ب هیشیا و یفه]. ﴿٤٤﴾ و نه گهر مه نه ف قورثانه
 ب نه زمانه کی بیانی [نه عجه می] تینابیه خوارئ، دا بیژن بلا ثایه تیت و یی ب نه زمانه کی هاتبانه دیار کرن، نه م
 تیگه هشتباینه [و دا بیژن] قورثانا بیانی و پیغه مبرئی عهر ب چاوا دکه فنه بهریک؟! بیژه: نه ف قورثانه بژ وان
 نه ویث باوهری تینایین راسته پیتی و ده زمانه، و نه ویث باوهری بی نه تینن گو هیت وان بژ بهیستنا قورثانی
 دکهن، و قورثان ل سهر وان تاریاتی و کوره یییه، نه فه [نه ویث ژ قورثانی بی باوهر] د وه سانه ههروه کی
 ژ جه کی دویر دتیه گازیکرن [نه گازیی گولی دبن، و نه تی دگهن، ژ بهر هندئ ل دویف ناچن].
 ﴿٤٥﴾ و مه ته ورات بژ موسایی تینا، و نه ول سهر ژیک جودابوون [دنا فیهرا راست دانانا وئ و دره دانانا
 ویدا، ههروه کی مله تی ته دراستا قورثانییدا کری] و نه گهر ژ بهر فز مانا خودی نه بایه کو وان پیکه ئیزا
 نادهت، دا حوکی و دادوهری دنا فیهرا و اندا کهت [ثانکو دا زوی ئیزایی بژ وان تینیت، نه ویث قورثانی
 دره و دانان]، و ب راستی نه ول قورثانی ب شک و گومانن. ﴿٤٦﴾ ب راستی هه که سی باشی بی بکته بژ
 خو دکته، و هه که سی خرابی دکته ل خو دکته، و خودایی ته سته می ل بنده یان ناکهت [که س بی
 گو نه نه نایته ئیزادان].

الجزء
الخامس والعشرون

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِزُّ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْثَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ إِيْنُ
شُرَكَائِهِ قَالُوا أَعِزُّكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ۚ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَلُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ۚ
لَا يَسْمَعُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ
قَوَّطٌ ۚ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ
رَبِّ إِيْنٍ لِي عِنْدَهُ لَلْحَسْبَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۚ وَإِذَا انشَمَّتْ عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ ۚ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ
عَرِيضٍ ۚ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ
مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۚ سَتَرْنَاهُ عَنِ النَّاسِ
فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ نَبَيِّرَ لَهُمْ أَنَّ الْحَقَّ
أَوْلَاهُ يَكْفُرُونَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۚ أَلَا إِنَّهُمْ
فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُمْ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِطُونَ

﴿٤٧﴾ زانینا وهختی هاتنا رُوزا قیامهتی [کا دی
کهنگی ئیت] ل دهف خودی ب تنیه، و نینه فیتی ژ
پشکُوز کان دهر کهفیت، و نینه می گرانه بیت و باری
خو دانیت، نه گهر ب زانین و ناگه هداریا خودی
نه بیت. و رُوزا [خودی] گازی وان دکهت: کانی نهو
هه فیشکیت هه وه، بۆ من ددانان؟ [بلا بهر هه فانیسی
ژ هه وه بکهن، یان ئیریسی ژ هه وه بدهنه پاش] دی
بیژن: نهفه مه راستی گوت، ب راستی نهفرو کهس
د ناف مه دا نینه، شاده بیسی بدهت کو نهو بۆ ته
هه فیشکن. ﴿٤٨﴾ و نهویت وان د دنیایدا دهرستن ل
وان بهرزه بون، و ئیقین و باوهریکا بی گو مان بۆ وان
چی بوو نهفرو وان رهفین ژ ناگری نینه. ﴿٤٩﴾ مروف
ب دوعایا خیریقه ناوهستیت [و ناهیتیت، ههر دی
دوعایان ژ خودی کهت، بهر فرههیی بدهتی و ریکیت
ژیانی ل بهر ب سانا هی بیخیت]، و نه گهر نه خوشی و
تهنگافی گه هشتی، دی ژ خیری بی هیفی بیت، و دی
ژ دلوفانیسیا خودی بی ئومید بیت. ﴿٥٠﴾ و نه گهر مه
ژ دهف خو کهره م و نیعمه تهک دایی، پستی نه خوشی
و تهنگافی گه هشتی، دی بیژیت: نهفه هه قی منه و نهزه ژیمه [و دی ژ بیر کهت نهفه ژهه باندنه]، و نهزه
باوهر ناکه م قیامهت دی راییت [و نه گهر راییت زی] و نهزه ب بال خودیقه زفریم، ب راستی من خه لاته کی
باش یی ل دهف هه ی [کا چاوا خودی کهره م د دنیایدا دگهل من کرییه، ل ناخره تی زی نه گهر هه بیت
دی و هسا دگهل من کهت]، ب سویند نه م دی نهویت گاوروبوین ب وان کار و کریاران ناگه هدار کهین
نهویت وان کریین، و ب سویند نه م دی ئیازییه کا مه زن و گران دینه بهر وان. ﴿٥١﴾ و نه گهر مه نیعمهت د
گهل مروفی کرن، دی دویی خو [ژ سوپاسی] وهر گیریت و دی خو مه زن کهت ل سه ره نه مری خودی، و
نه گهر نه خوشی و تهنگافی گه هشتی، دی دهست ب دوعاییت درژ کهت. ﴿٥٢﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: کا
بیژنه من [دی حالی هه وه چ بیت] نه گهر نهف قورئانه ژ دهف خودی هابیت و هوین باوهریسی پی نه ئین،
کی ژ وی گومراتر و ریه ره تره نهوئ [هوسا] دژ منایی و رکانه کا دوبردا دژیت. ﴿٥٣﴾ ئیزیک، نه دوبر نه م
دی بهلگه و نیسانیت [تیکینی و شینا] خو بۆ وان د نهرد و نه سماناندا و دان ب خودا زی تاشکه را کهین، دا
بۆ وان تاشکه را بیت کو ب راستی نهفه (نهف قورئانه و یی ئینایییه خوارئ، و یی بۆ هاتی کو پیغه مبه ره)
راسته، نه ری ما نهفه نه بهسی وانه کو خودایی ته ل سه ره هه می تستان حازر و شاهده [ئانکو ما شاهه بییا
خودایی ته، ب راستییا ته و راستییا قورئانا بۆ ته هاتی، نه بهسی وانه]. ﴿٥٤﴾ هشیار بن، ب راستی نهو ل
رُوزا قیامه تی ب گو مانن، هشیار بن خودی هویر و گریته هه می تستان دزانیت، و چول بهر بهرزه ناییت.

سوره تا شورا

ل مه كه هي هاتيه خوارى (٥٣) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١-٢﴾ هؤسا دئيه خواندن (حأ، ميم)، (عين، سين، قاف) و ل دور رافه كرنا فان رهنكه تپان، ل دهستيكا سوره تا به قهره بزفره. ﴿٣﴾ هؤسا وهكى فئ سوره تي خودايي سهردهست و كاربنه جه و هحيي بؤ ته و بيغه مبريت بهرى ته ده نريت. ﴿٤﴾ هندی دئرد و تهسماناندا هه يى وييه، و تهو يى بلند و مهزنه. ﴿٥﴾ تيزيكه [ههر هفت] تهسمان [ژ بهر مهزنا تپا خودي، و ژ بهر كر تپيا تاخفتنا تهو د دهره قئ خوديدا دكه ن] ل سهرنك شهق شهق بين، و ملياكت به سنا خودايي خو دكه ن و وى ژ كئياسيان پاقر دكه ن، و داخوازا گونه ه ژيبرنى بؤ تهويت د ئهريدا، دكه ن، بزنان ب راستى خوديه گونه ه ژيبر و دلوفان. ﴿٦﴾ و تهويت شوينا خودي هه فيشك و

بوت گرتين [و دهرينسن]، خودي ل سهر كار و كريات وان زيره فانه، و كار و كريات وان نه دهست ته دانه. ﴿٧﴾ و هؤسا مه قورنان ب تهزمانى عهره بي بؤ ته ئينا خوارى، داتو خه لكى مه كه هي و دور و بهريت وئ پئ ناگه هدار بكه ي و بترسينى، و داوان ژ رور ا قيامه تي و كومبونى، كو چو گومان تيدا نينه، بترسينى [وي رور ا خه لك دي بنه دو جوين]، جوينه ك دي چيته به حه شتى و جوينه ك دي چيته دوزه هي. ﴿٨﴾ و ته گهر خودي قيا بابه، داوان كه ته تيك دين، به لئ يى وى بقت دى كه ته دناف دلوفانيسا خودا، و سته مكاران چو دؤست و هاريكار نينن. ﴿٩﴾ تهو غه يري خودي بؤ خو دكه نه سه ميان و پشته فان؟! و سه ميان و پشته فان بهس خوديه و تهوه مريان زيندى دكه ت، و تهو ل سهر هه مى تشتان يى دهسته لانداره. ﴿١٠﴾ و ههر تشته كي هوين ل سهر ژيك جودا بين [ژ كار و بارت دينى]، حوكمى وى يى ل دهف خودي، قيجا بؤ حوكمى وى ل خودي بزفرن، نهف خوديه [نهف حوكمى ههر تشته كي ل دهف] خودايي منه، من پشتا خو ب وى گريدا، و دهه مى كار و بارت خودا دي ل وى زفرم.

سوره الشورى

بسم الله الرحمن الرحيم

حَمْدٌ ۖ عَسَىٰ ۚ كَذَٰلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ
 اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝ تَكَاذُبُ السَّمٰوٰتِ يَتَقَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن لَّنْ فِي
 الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا
 مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۚ اللَّهُ حَقِيقٌ عَلَيْهِمْ وَأَمَّا أَنتَ فَاذْكُرْ
 وَكَذَٰلِكَ أَوحَيْنَا إِلَيْكَ ۖ فَذَرِ الْأَعْرَابَ ۚ لِيُنذِرَ أَمْرَ الْفُرْقَىٰ ۚ وَمَن
 حَوَّلَهَا وَشَدَّرَ ۖ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۖ فِرْقَتٌ فِي الْجَنَّةِ وَفِرْقَةٌ فِي
 السَّعِيرِ ۝ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۚ وَلَٰكِن يَدْخُلُ مِنَ
 يَشَاءَ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ أَمْرٌ
 اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۚ فَأَلَا هُوَ الْوَلِيُّ ۚ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۚ وَهُوَ
 عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَمَا اٰخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَيْءٍ ۚ فَحُكْمُهُ
 إِلَى اللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝

وَالَّذِينَ يَخْتَفُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتَجِيبَ لَهُ، خُتِبَتْ لَهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝
 اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ۝^{١٧} يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ ۝
 أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝
 اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۝
 مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ۝
 أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَضْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝
 تَتَرَى الظَّالِمِينَ مُمْسِكِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتٍ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۝

﴿۱۶﴾ و نهویت جرهبړی د راستا دینی خودیدا دکهن پشتمی خه لک ب بهرغه هاتی و گرتی، هه جهتا (به لگه و نیشانا) وان ل دهف خودایی وان یا بویج و چوبییه، و غه زه ب و کهر با خودی ل سهر وان بیت، و نیزایه کا دژوار بؤ وان یا هه ی. ﴿۱۷﴾ خودی کتیب ییت هنارتین دا هه قیسی بنه جه بکهن، و ترازی و داد زی ییت هنارتین [دا مرؤف ده می کار و باریت خودا ب دادوهری رابن]، و ما توج دزانی، به لکی رؤزا قیامه تی یا نیری ک بیت. ﴿۱۸﴾ نهویت باوهری ب قیامه تی نهی له زئی ل هاتنا وی دکهن [هه ر ترانه پیکرن و باوهری پی نهینان]، و نهویت باوهری ب رؤزا قیامه تی ههین ژئی دترسن، و دزانن راسته و بی شکه هه ر دی تیت، بزائن ب راستی نهویت جرهبړی ل سهر هاتنا رؤزا قیامه تی دکهن و لی ب شک دکهن، نهو ییت د بهرزه بونه کا کویر و دویر دا. ﴿۱۹﴾ خودی زیده یی ب په حم و ب کهر هه د گهل بهنده ییت خو [هه ر چهنده گونه هکارن زی]، و هه ر که سی بقیث رزقی وی بهر فرمه دده تی، و نهو یی ب

هیژ و سهر ده ست و خودان ده سته لات. ﴿۲۰﴾ هه ر که سی ب کار و کریاریت خو خیرا ناخره تی و خو شیییت وی بقیث، ته م دی خیرا وی بؤ زیده کهین [هه ر خیره ک ب دهه خیران]، و هه ر که سی ب کار و کریاریت خو خو شیا دنیا یی بقیث، ته م دی [هند] دهینی [هندي مه بؤ نفیسی]، و وی ل ناخره تی چو بار و پشک ژ خیرا کار و کریاریت خو نابن. ﴿۲۱﴾ نه ری وان هه فیشک هه نه، بؤ وان، تهو دین دانایه، تهوی خودی ناگه هری نهی و ده ستویری پی نه دایی؟ و ته گه ر ژ بهر هندي نه بایه کو خودی حو کمی پاشیخستنا نیزایا وان بؤ رؤزا قیامه تی پی دایی، دانو که حو کمی دناقه را موشرک و موسلماناندا کهت، و داله زئی ل نیزایا وان کهت، و دا ب دویا هیک تین، و ب راستی سته مکاران نیزایه کا دژوار یا هه ی. ﴿۲۲﴾ [رؤزا قیامه تی] دی سته مکاران بینی ژ بهر کار و کریاریت خو دترسن و دله رزن، و تهو [رؤز کو رؤزا قیامه تی] دی هه ر ب سهر و اندا تیت [بترسن یان نه ترسن]، و نهویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت راست و دورست کرین ییت دناف میرگیت به حه شتیدا، و وان چ بقیث بؤ وان ل دهف خودایی وان یی هه ی، و ته فیه کهر هه ما مه زن.

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَعْرِفْ
حَسَنَةَ نَّزْدَةٍ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ مَُّكْرُمٌ ﴿٢٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ
أَفَتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِن يَشَاءُ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ وَبِمَخِ اللَّهِ
الْبَاطِلُ وَيُخَيِّقُ الْحَقَّ يَكْفُرُ بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾
وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَن عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ
وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ سَـَّطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ
وَلَٰكِن يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي
يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِن بَعْدِ مَا قَطَرُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۖ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾
وَمِن آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَكَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِن دَابَّةٍ
وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَا أَصَابَكُمْ مِّن مُّصِيبَةٍ فَمَا
كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَن كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ
فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾

الْمُحَرَّرَاتِ

﴿٢٣﴾ ئەقە ئەوە یا خودی مزگینی پی ددەتە بەندەیی خۆ، یێت باوەری ئیناین و کار و کرباریت راست و دورست کرین، و [هە ی موحەمەد] بیژە ئەز چو کریان بەرانبەری گەهاندنا فی پەيامی ژ هەوە ناخوازم، حەژیکرنا مرۆفانی پی نەییست [تشتی ئەز ژ هەوە دخوازم ئەوە هوین ئەز ئەنا من نەکەن، ژ بەر وئ مرۆفانییا دانابەرا من و هەوەدا]، و هەر کەسی باشیە کێ بکەت ئەم دق باشیا وی بۆ زیندەکەین، ب راستی خودی زیندە گونە هژبەر و شوکور وەرگرە. ﴿٢٤﴾ ئەری ئەو (قورەهشی) دبیزن: [موحەمەدی] ئەف قورنانه ژ دەف خۆ ئینای ژ درەو ب بال خودیقه لی ددەت، و ئەگەر تە ل بەر بایە تو تشتەکی ژ درەو ب بال خودیقه لی بدە ی، خودی دا دلی تە مۆرکەت ئەگەر قیابایە، و چو تشت نەدما ل بیرا تە، و چو تشت ل سەر دلی تە نەدھیلا، و [خودی] پوچی پی رادکەت و ژنی ددەت، و هەقی پی کو ئیسلامە ب ناخشنیت خۆ ییت ب وەحی بۆ پیغمبەر ی خۆ هەنارتین [کو قورنانه] دیار و بنەجە دکەت. ب راستی خودی ژ تشتی د سینگ و دلاندا قەشارتی ب ئاگەهە. ﴿٢٥﴾ و ئەوە تۆبە پی ژ بەندەیی خۆ وەر دگریت، و ل گونە هیت وان دپۆریت و یا هوین دکەن دزانیت. ﴿٢٦﴾ و دوای پی وان ئەو پی باوەری ئیناین و کار و کرباریت راست و دورست کرین قەبویل دکەت، و ژ کەرەما خۆ ژ داخووا وان زیندەتر ددەتە وان، و ئیزایە کا دژوار بۆ گاوران یا هە ی. ﴿٢٧﴾ و ئەگەر خودی رزقی هە می بەندە پی خۆ بەر فرە ه کربایە [و هە می زەنگین و بی منەت کربانە]، دا هە می دئەردیدا دسەرداچن، و دا خۆ مەزن کەن، بە لی ل قایدە یا (قەدارا) وی دقیت رزقی دینیته خواری، ب راستی ئەو ل بەندە پی خۆ شارەزا و ب ئاگەهە. ﴿٢٨﴾ و ئەوە بارانی [وەختی هەو جە بی پی] دینیته خواری، پستی بەندە پی و ی ژ هاتنا وئ بی هیقی بووین ، و دلۆفانییا خۆ اخیر و بیری بارانی [بە لاف دکەت، ب راستی ئەوە سە میانی، شایی پە سن و سوپاسی پی. ﴿٢٩﴾ و ژ نیشان و بە لگە پی [مەزانییا] وی چیکرنا ئەرد و ئە سمانان و هندی خودان روحتی تیدا بە لاف کرین، و ئەو ل سەر کۆمکرنا وان ئەگەر بقی پی پیقه هاتیە. ﴿٣٠﴾ هەر نەخۆ شییە کا بگە هیتە هەوە ژ بەر وان کار و کربارانە پی تە هەوە کرین، و ل گەلە ک گونە هان ژ دپۆریت [جزایی بۆ نادانیت]. ﴿٣١﴾ گە لی مرۆفان] هوین نە شین خودی نە چار بکەن دئەردیدا، کو هەوە ئیزانە ددەت، و ژ بلی خودی هەوە چو هاریکار و پشته قان نین.

وَمِنَ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝۳۲ إِنْ يَشَاءْ يُسَكِّنْ بِالْبَحْرِ
فَيُظِلُّنَّ رَوَاقِدَ عَلَى ظُهُورِهِمْ ۝۳۳ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝۳۴
أَوْ يُوقِعُهُنَّ يَمًا كَسْبُورًا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ۝۳۵ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ
يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ حِصْنٍ ۝۳۶ فَمَا أُوْبِعْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَنْعَ
الْحَيَوةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَنَّى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ۝۳۷ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِفْرِ وَالْفَوَاحِشِ وَإِذَا مَا
عَصَبُوا لَهُمْ يَغْفِرُونَ ۝۳۸ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُقْفُونَ ۝۳۹ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ
الْبَغْيُ هُمْ يَكْتُمُونَ ۝۴۰ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا
وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۝۴۱ وَلَمَّا تَصَرَ
بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ۝۴۲ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى
الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۴۳ وَلَمَّا صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ
الْأُمُورِ ۝۴۴ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَبْءٍ مِنْ بَعْدِهِ ۝۴۵ وَكَرَى
الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُوا هَلْ إِلَى مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ۝۴۶

﴿۳۲﴾ و ژ نشانیت [مهز ناتی و دهسته لاتاریا] وی،
چون و هانتا گه مییت وه کی چیاپانه د ده ریایدا.
﴿۳۳﴾ نه گهر خودی بقیث دی بای راوه ستینیت،
فینجا گهمی دی د ده ریایدا میننه راوه ستیای،
ب راستی نهغه [نینان و برنا گه مییان] نشان و
به لگنه [ل سهر شیان و دهسته لاتاریا خودی]
بوهر تیکی زنده سه برکیش و زنده شوکوردار.
﴿۳۴﴾ یان زی [نه گهر بقیث دی هور بهایه کی دژوار
ب سهر و اندا ینیت] ژ بهر کار و کریاریت وان کریب
دی وان د هیلاک بهت، و ل گه لهک گونه هیث وان
دبوریث [و ب گونه هیث وان ل وان ناگریث، و وان
ژ گه لهک نه خویشیان قورتال دکته]. ﴿۳۵﴾ دا نه ویت
گهنگه شه و جر بهری د نایه تیت مه دا دکهن، بزائن
نه و ژ نیاپا مه قورتال نابن. ﴿۳۶﴾ و ههر تشته کی
خودی دایبیه هه وه ژ بهرتال و خه ملا ژيانا دنیا بییه،
و تشتی ل دهف خودی هه ی چیر و ب دؤمتره، بو
وان نه ویت باوهری ینایین و پشتا خو ب خودایی
خو گهرم کریب. ﴿۳۷﴾ و [نه ویت باوهری ینایین

نه ویت] نه ویت خو ژ گونه هیث مه زن و زنده کریت دوبر دینخن، و نه گهر که ربیت وان ژ تیکی فه بوون
لی دبورن. ﴿۳۸﴾ و نه ویت ل دویف نه مرئی خودایی خو هاتین، و نفیژ بهر ده وام و ب رهنگی پندقی
کریب، و کاروباری وان [دنا فیه را هه فدا] مشیوره تکرنه، و ژ رزقی مه دایبیه وان [دریکا خودیدا] ددهن.
﴿۳۹﴾ و نه ویت نه گهر ستهم لی هاته کرن [ژ نه هه قی]، تولیث خو ل وی فه دکهن بی ستهم ل وان کری، و
ته عدا بییی ناکهن [دقیت موسلمان بی شکهستی و بیچاره نه بیت بهر امبه زورداری بی و نازا کرنا وی ژ هیز کاری بی
بیت]. ﴿۴۰﴾ و جزایی خرابی بی خرابیه کا و کی و ییه، و ههر که سی ل وی ببوریث [نه ویت خرابی د گهل کری]
و نافیه را خو و وی خوش بکته، دی خودی خه لاتی وی ده تی، ب راستی خودی حه ژ سته مکاران ناکته.
﴿۴۱﴾ و بی تولا خو فه کته [بی زیده بی] پستی ستهم لی هاتییه کرن، فینجا نه فان چوریکیت لیگرتن و
لومه یان ناچنی. ﴿۴۲﴾ نه ویت بهر لومه و لومه دار بن نه ویت زورداری ل خه لکی دکهن، و ژ نه هه قی خو د
تهریددا مه زن دکهن، و خرابی و ده ستر ری بی تیدال سهر جان و مالی خه لکی دکهن، نه فان نیاپه کا ب ژان
و دژوار بو وانه [پوژا قیامه تی]. ﴿۴۳﴾ و بی سهری [ل سهر زولمی] بکیشیت، و [ل زورداری خو] ببوریث،
نهغه [سهر کیشان و لیبورین] ژ وان کارانه بیث کو دقیت مروفل سهر بی هشیار و رژد بیت. ﴿۴۴﴾ و ههر
که سی خودی وی گومرا و ریبه رزه بکته، نی وی پستی خودی کهس نینه، خو لی بکته خودان و وی
راسته ری بکته، و دی بینی گا فا سته مکار [پوژا قیامه تی] نیاپه دینن، دی بیژن، نه ری ریکه کا زفرینی
[بو دنیا بیی] هه یه.

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعَتٍ مِنَ الدَّلِيلِ يَنْظُرُونَ
 مِنْ طَرَفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخَبِيرِينَ الَّذِينَ
 خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ
 فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَبْصُرُونََهُمْ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ اسْتَجِبُوا
 لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمُ
 مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمُ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنَّ أَعْرَضُوا
 فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيطًا إِنَّا عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَّغُ وَإِنَّا إِذَا
 أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مَتَاعَ رَحْمَةٍ أَوْ مَرَحَةً قَرِحَ بِهَا وَإِنْ تُصْنِمْ سِغَةً
 يُمَاقِدَ مَتِّ أَتْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنثَاءً
 وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذَّكَوَرُ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنثَاءً
 وَيُجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ وَمَا كَانَ
 لِيُتْرَكَ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَآيِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ
 رُسُلًا فَيُخَوِّجِي بِأُذُنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيمٍ مُبِينٍ ﴿٥١﴾

﴿٤٥﴾ و دى وان بينى بهر ب دور هيتشه ديتيه نازوتن،
 و ب ترس ژ رسوايى و شهر مزارى ب ره خه كى چافى
 و بنقه بنقه چافگيرى دكهن، و تهويت باوهري ئيناين
 [پشتى چؤينه به حه شتى و ديتن كاج ب سهرى گاوران
 هات] ديتن: ب راستى خوسارهت تهون تهويت
 روژا قيامه تى ژ خو و كهس و كاريت خو بوويين،
 بزانب ب راستى سته مكار يت د ئيزايه كا بهر دهوامدا
 [نه ب دوباهيك ديت و نه ژئ دهر دكهفن].
 ﴿٤٦﴾ و وان ژ بلى خودى چو هاريكار نه بوون
 هاريكار بيا وان بكن [و ئيزايا خودى ژ وان بدهنه
 پاش]، و ههر كهسى خودى وى گومرا و ريه رزه
 بكهت، نى ريكا رزگار بوونى بو نينه. ﴿٤٧﴾ [گهلى
 مروثان] بهر سفا خودايى خو بدنه [نانكوب لهز
 گوهدار بيا خودايى خو بكن، و ل بهر ته مرئ وى
 پارهستن]، بهرى روژك بيت كهس نه شيت فه گيرت،
 و وهلى بكهت كو خودى نه ئينيت، و دى روژدا [كو
 روژا قيامه تيه] نه چو پاريزه [ژ ئيزايا خودى] هه وه
 هه نه، و نه تيك هه يه ئينكارا وئ ئيزايى بكهت [تهوا

ب سهرى هه وه ديت، چونكى هوين دى زانب ب دورستى هوين هيزايى وئ ئيزايته]. ﴿٤٨﴾ قيجا ته گهر وان
 رويى خو وهر گيرا [و ل دويشف ته مرئ خودى نه هاتن و باوهري نه ئينان، خه مى نه خو]، نى مه تو نه هنارتى
 تول سهر وان پاريز كار بى [ب كوته كى بهرئ وان بدهيه باوهريى] و ژ گه هاندنا په ياما خودى پيشه تر چو
 يى ل سهر ته نينه، و ته گهر هم ژ بهرئ خو ف نه نعمت و كه ره مه كى بدهينه مروفى پى كه يه خو ش ديت
 [بهتر ديت]، و ته گهر نه خوشيه كه ژ بهر تهوا وان كرى بگه هيت و ان، قيجا قه نجيت بهرى نو كه مه د گهل
 مروفى كرين، ژ بير اخو ديهت. ﴿٤٩﴾ خودانى و فهراندار بيا تهرد و ته سمانان يا خوديه، چ بقت چى
 دكهت، يى بقت دى كچان دهتى و يى بقت دى كوران دهتى. ﴿٥٠﴾ يان زى دى كور و كچان پينكه دهتى،
 هه چيى وى بقت زى دى خرش كهت [نه كور دبن و نه كچ..]، ب راستى تهو يى زنده زانا و خودان شيانه.
 ﴿٥١﴾ و نينه مروقه ك خودى د گهل باخيت، ب ريكا وه حيسى [ئيلهامى] نه بيت [ههروه كى خودى ئيلهام
 داييه دهيكاموسايى، و كريس دلى ويدا كورئ خو بدانيت د سندوقه كندا، و باقيرته د دهر ياييدا]، يان زى
 ل پشت بهر دهيه كى [ههروه كى خودى د گهل موسايى ئاخفتى و گول ئاخفتنا خودى بووى، يى خودى
 بينيت] يان زى قاسده كى [ژ ملياكه تان] بو بهنريت، قيجا [تهو ملياكهت] ب ته مرئ خودى چ يا خودى
 بقت بو وى مروفى ب وه حى بينيت، ب راستى خودى يى بلند و كار به جهه.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ
وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا
وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٤﴾ صِرَاطَ اللَّهِ الَّذِي لَهُ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ۚ

سُورَةُ الزُّحْرِفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْتَّيْنِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِتْنَةٌ لِّلْكِتَابِ لَدَيْنَا
لَعَلَّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمْ الذِّكْرَ صَفْحًا
أَن كُنْتُمْ قَوْمًا مُّشْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِيِّ
الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا كَاوُودَ ۖ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٧﴾
فَأَهْلَكْنَاهُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا ۖ وَمَنْ مِّثْلَ الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾
وَلَيْنَ سَاءَ لُتْهُمْ مِمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقْنَاهُنَّ الْغَزِيرَ الْعَلِيمُ ۚ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا ۖ وَجَعَلَ لَكُم فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٩﴾

﴿۵۴﴾ و کا چاوا مه وهی بۆ پیغه مبه ریت دی
هنارتیه، وهسا مه ب ئه مرئ خۆ قورئان بۆ ته ب
وهی هنارت، و ته [ههی موحه مه د بهری هاتنا
وهحیی] نه دزانی قورئان چیه و باوهری چیه، بهلی
مه قورئان یا کریهه پۆناهییه کا وهسا، هه چیی مه
بقیت ژ بهنده بیته خۆ هم ب وئ پۆناهییه راسته ریی
دکهین، و ب راستی تو [ههی موحه مه د] خه لکی
بۆ ریکا راست [و دینی دورست] راسته ریی دکهی.
﴿۵۵﴾ ریکا خودایی هندی د ئه رد و ئه سماناندا
ههی یی وی، و بزانی هه می کاروبار ب بال خودیقه
دزقرن.

سوره تا زو خرو ف

ل مه که ههی هاتییه خواری (۸۹) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هۆسا دیتیه خواندن (جا، میم)، و ل دۆر پافه کرنا
فان رهنگه تیان، ل دهستپیکا سوره تا به قهره بزقره.
﴿۲﴾ سویند ب قورئانا پۆنکه ر. ﴿۳﴾ ب راستی مه ئه ف قورئانه ب ئه زمانی عه ره بی یا ئینایییه خواری، دا
هوین تی بگه هن. ﴿۴﴾ و ب راستی هه و ده پۆ پاراستیدا ل ده ف مه، کتیبه کا ب ریز و رویمه ت و حه کیمه
[ئانکو ئایه تیت وئ ب ریک و پیک و موکوم هاتییه دارپیتن]. ﴿۵﴾ فیتجا ما چونکی هوین مله ته کی زیده
خرا بن، هه ده ستا ژ هه وه بهردهین و هه وه ب قورئانی شیره ت نه که یین؟! ﴿۶﴾ و مه چه ند پیغه مبه ر بۆ
مله تیت به ریی هنارتیه؟! [ئانکو مه گه له ک پیغه مبه ر بۆ وان هنارتن]. ﴿۷﴾ و چو پیغه مبه ر بۆ وان نه ده اتن،
ئه گه ر وان ترانه پی نه کرانه. ﴿۸﴾ فیتجا ئه ویت ژ وان هه مییان ب هیز تر مه د هیلک برن، و سه ر هاتییا وان
گه له ک جار ان د قورئانیدا یا هاتی [ئانکو هه وه ده نگ و باسیت وان بیته زانی، فیتجا هشیاری دو یا هیکا
وان بن هه و ب سه ریی هه وه نه ئیت یا ب سه ریی وان هاتی]. ﴿۹﴾ و ئه گه ر تو پسپارا وان بکه ی: کی ئه رد
و ئه سمان چی کرینه، دی بیژن: خودایی سه ر ده ست و زانی بیته چی کرین. ﴿۱۰﴾ ئه وئ ئه رد بۆ هه وه
خۆشکری و راتیخستی، و بۆ ژیا نا هه وه به ره فکری و ریک بۆ هه وه کرینه تیدا، دا هوین [د وه غه ریت
خۆ دا] راسته ریی بین [و بگه هه وئ یا هه وه دقیت].

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يَقْدِرُ فَأَنْشُرْنَاهُ بَلَدَةً مَّيِّتًا
كَذَلِكَ نُخْرِجُوتُ ۝ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنْ أَلْفَاكٍ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ۝ لَتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ
ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ
الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ۝ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا
لَمُنْقَلِبُونَ ۝ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّا لِلْإِنْسَانِ
لَكَفُورٌ مُبِينٌ ۝ أَمْ لَتَأْخُذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفِدَكُمْ
بِالْبَيْتِينَ ۝ وَإِذَا بَشَّرَ أَحَدَهُمْ بِمَا صَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُ مُسَوَّدًا وَهُوَ كَظِيمٌ ۝ أَوْ مَنْ يُسْأَلُ فِي
الْجَلِيَّةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ۝ وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ
الَّذِينَ هُمْ عِبَدُ الرَّحْمَنِ إِنْتًا أَشْهَدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ
شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ۝ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ
مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ۝ أَمْ أَتَيْنَاهُمْ
كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ۝ بَلْ قَالُوا إِنَّا
وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى آثَرِهِ وَإِنَّا عَلَى آثَرِهِمْ مُهْتَدُونَ ۝

۱۱۰ و ئەوئ ئاڤ ب پېشان ژ ئەوران باراندی [ئانکو
ل دویڤ هه ووجه ییی ددهت، نه هند گهلهك دبارینیت
ئەردی هه مییی بن ئاڤ بکەت و بغریقینیت، و نه هند
کیم دبارینیت ئەوئیت ل سەر ئەردی تینی و بی ئاڤ
بمین، و داروبار نه مین]، قیجا مه ئەرده کی مری بی
ساخکره فه و شینکر، هوین زی هوسا دی [ژ گوران]
دەرکه شن، ۱۱۱ و ئەوئ هه می جوت [نیر و می، سار
و گهرم، شرین و تهحل، باش و خراب] چی کرین،
و گه می و تەر ش دایینه هه وه، هوین لی سواربین.
۱۱۲ دا هوین ل پشتا وان سواربین، پاشی دا هوین
هەر و هخی ل پشتا وان سواربون، نیعمه یتت خودی
بینه برا خو و بیژن: پاک و پاقری ژ هه می کتیا سیان
بو وی خودایی، ئەوئ ئەفه بو مه سەر نەرم کرین، و
مه ب خو ئەف شیا نه بوون. ۱۱۳ و ئەم هه ردی ب
بال خودایی خو فه زفرین، ۱۱۴ و وان [قورەیشیان]
هندهك ژ بهنده ییت وی کر نه پشکهك ژ وی [ژ خودی]
[ئانکو ملیاکەت کر نه کچیت خودی]، ب راستی
مروڤ چافتق و نه شوکورداره کی ئاشکه رایه.

۱۱۵ ئەری خودی ژ چیکرییت خو، کچ بو خو هه لبارتن، و کور بو هه وه قه وه ژارتن [ب راستی ئەفه
ئاخفتنه کا گهلهك مه زن و زنده کرته، چاوا هوین خو ژ خودی ب قه در تر دین، و کوران بو خو ددان، و
ئەوئ هه وه نه فین کو کچن ب بال و بیه لی ددهن]. ۱۱۶ و هه ره و هختی مزگینی بو تیکی ب وئ هاته دان
یا وان بو خودی دانا [کو کچه]، ناچا فیت وی تیکچون و رهش و شین بوون، و پری کهر ب و کین و خه م
بوو و کهر با خو داعویرا. ۱۱۷ ئەری ئەو وی بو خودی ددان، یی دناڤ زیر و زینه تیدا مه زنبویی، و د
هه قریکییدا نه یی ب ئەز مان. ۱۱۸ و وان ملیاکەت، ئەوئ بهنده ییت خودی، می دانان، ما وان چیکرنا
وان دیتییه؟ شاده ییا وان دی یتت نه یسین، و دی پسارا وان ل سەر یتتە کرن. ۱۱۹ و گوتن: ئەگەر خودایی
دلوفان قبا ییه مه ئەو نه دبه رستن، و ئەو فی ژ دهڤ خو دبیژن و وان چو بهلگه و نشان پی نین، و ئەو ژ
دروان پیته تر نایژن. ۱۲۰ یان زی بهری قورئانی مه کتیه کا دی داییه وان، ئەو خو پیته دگرن [کو بو
خو دکه نه نشان و بهلگه ل سەر بوچونا خو، کو حاشا ملیاکەت کچیت خودینه، یان زی خودی قبا ییه ئەو
به رستنا وان بکه ن، له وازی نه داینه پاش]. ۱۲۱ نه خیر و هسانیه به لی [بهلگیی وان ئەفه یه] دبیژن: مه باب
و باپیریت خو ل سەر دین و پیکه کی ییت دیتن، و ئەم زی ل دویڤ شوڤ و ده و سا وان دچین.

الْمُحَرِّبِ

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا
إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُقْتَدُونَ ﴿٢٠﴾
قُلْ أُولَٰئِكَ جُنُودُكَ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِمْ آيَاتُكُمْ قَالُوا
إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢١﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْزَلْنَا كَيْفَ
كَانَ عِقَابُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٢﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي
بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٣﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٤﴾
وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ
مَنَعْتُ هَؤُلَاءَ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ﴿٢٦﴾
وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٧﴾ وَقَالُوا
لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٢٨﴾ أَهَمْ
يَقْسِمُونَ بِرَحْمَتِ رَبِّكَ إِنَّهُمْ قَسَمْنَا لَبُيُوتِهِمْ مَعِيشَتُهُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَزَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا سَخِرَاءً وَرَحِمَتْ رَبُّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْلَا
أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً جَافَعْنَا لَمَنْ يَكْفُرُ بِالْآيَاتِ
لِيُؤْتِيَنَّهُمْ سُلْطَانًا قَاطِنًا فَضَرَحَ مَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٠﴾

٤٩١

﴿٢٢﴾ و هؤسا مه چو پیغه مبه ره ری ته بو خه لکی
چو گوندان نه ههارینه، نه گهر دهوله مند و گره گر
و سه رکده بیته وان نه گوتبی، ب راستی مه باب و
باپریت خول سهر دین و ریکه کی بیت دیتین، و
نهم ژ ی ل دویف وان دچین. ﴿٢٤﴾ [ههر پیغه مبه ره کی
بو وان هاتیت گوتیه وان]: نه ری نه گهر خو نه ز
بو هوه و ته کی بینم ژ وی چتر و راسته پرتر ری
بیت، یا هه وه باب و باپریت خول سهر دیتین [ههر
دیسا هوین دی ل شوپا وان چن] گوتن: ب راستی
نهم ژ تشتی هوین پی هاتینه ههارینه بی باوهرین.
﴿٢٥﴾ و مه تول ل وان فه کر، فیجا به ری خو بده یی،
کا دویا هییا نه ویت پیغه مبه ریت خودی دره وین
دانایین، بو وچ؟ ﴿٢٦﴾ سهر هاتییا ئیر اهیم پیغه مبه
بو وان بیتره ده می گوتیه بابی خو و مله تی خو: بی
گومان نه ز بی به ریمه ژ وان ییت هوین دهر یسن.
﴿٢٧﴾ به لی نه ز وی دهر یسم یی نه ز دایسم، بی گومان
نه و دی من راسته ری که ت. ﴿٢٨﴾ و ئیر اهیمی به یفا
ئیکی نییا خودی دویف خودا هیلا، و کره په یقه کا

هه ره و هه ره ی، [دا بی باوهری بقیته لی بز فریت]. ﴿٢٩﴾ به لی مه خوشی دانه شان و باب و باپریت
وان [مه خسه دی خه لکی مه که هیته]، هه تا قورئان و پیغه مبه ری ئاشکه را بو وان هاتی. ﴿٣٠﴾ فیجا و هختی
قورئان بو وان هاتی [دا وان ژ بی ئاگه هییا وان هشیار بکه ن]، گوتن: نه فه سحره، و ب راستی نهم باوهر یی
پی ناینین. ﴿٣١﴾ و گوتن: بلا نه فه قورئانه بو ئیک ژ هه ردو ماقولیت فان هه ردو گوندان هاتیه خواری
[ل تائفی: بو عوروه یی کورپی مه سه وودی (سه قه فی)، ول مه که هی: بو ولیدی کورپی موغیره ی، دورست
نه دیتن بو موحه مدی یتیم بیت]. ﴿٣٢﴾ ته ری ما لیکفه کرنا دلوفانییا خودایی ته ده ست واندایه؟ [ئانکو
ما پیغه مبه راتی ده ست واندایه، دا بیژن نه فه یی هه ژیه و نه وئ هه نه.. یان بلا بو فی هاتیه و بو نه وئ
هه نه هاتیه؟] مه رزقی وان دژیا نا دنیا ییدا نافه را واندا یی لیکفه کری، و مه هنده ک ژ وان ب سهر
هنده کان ییت ئیخستین، دا هنده ک ژ وان هنده کان بو خو بکه نه خز مه تکار [دا کاری ژیا نی پی دورست
بییت]، [ما نه و فی نابین، فیجا چا و ارازی نین، خودی پیغه مبه راتی پی بده ته وی یی وی بقیته] او دلوفانییا
خودایی ته [رؤزا قیامه تی] ژ وی چتره، یا نه و کوم دکه ن [ژ مال و سامانی دنیا یی]. ﴿٣٣﴾ و نه گهر ژ بهر
هندی نه بیه کو خه لک هه می بچه سهر گاوریی و بمیننه ب دنیا ییته [و موسلمان نه مینن]، نهم دا بانیت
خانسیی وان نه ویت باوهری ب خودایی دلوفان نه ئیانیین که ینه زیف، و دا په یسیکیت خانسیان ب خو ژ ی
که ینه زیف، پی سه رکه قه تانه بانی.

وَلِيُؤْيِيَهُمْ أَنْوَابًا وَسُرًّا عَلَيْهَا يَكْفُونَ ﴿٣٤﴾ وَزُحُرْفًا وَإِنْ
كُنْزُ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ
لِالْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ عَمَلًا زَكِيًّا فَذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِضَ لَهُ مِثْقَلُنَا
فَهُوَ لَهْفٌ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ بَلَّيْتُ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسِفِ الْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ الْيَوْمَ
إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْتُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنْتُمْ تُسْمِعُ
الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْأَعْمَىٰ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾ فَأَمَّا
نَذْرُ هَٰؤُلَاءِ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ تُرِيْدُكَ الْبَرَىٰ
وَعَدْتُهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ
إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ
وَسَوْفَ يَنْسَوْنَ ﴿٤٤﴾ وَسَقَرْنَا مِنْ أَمْرِكَ مِنْ رُسُلِنَا
أَجْعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا يَعْْبُدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا بِصَحْكُونَ ﴿٤٧﴾

﴿٣٤﴾ و دا ده ر گه هیئت خانیبیت وان و ته خیت ل سهر
پال ددهن کهینه زیف. ﴿٣٥﴾ و دا زیر و زینه تی دهینه
وان، و نه هه می په رتالی ژیان دنیاییه، و ثاخره ت
ل دهف خودایی ته، بو پاریزکار و ته قوادارانیه.
﴿٣٦﴾ و ههر کهسی پشت دته بیرئنان و زکری
خودایی دلوفان و قورئانی، ثم دی شهیتانه کی بو
کهینه هه قال، کو ههروهه ر دگه ل بیت. ﴿٣٧﴾ و نه و
شهیتان، وان ژریکا خودی ددهنه پاش، و نه و هزر
دکه ن نه و ییت ل سهر ریکا راست. ﴿٣٨﴾ [فیجا
نه و هوسا ریکا شهیتانی دگریت] هه تا دیتیه دهف
مه، دی بیژیت: خوژی ناغهینا من و ته [مه خسه د
پی شهیتانه] دوبراتییا روزه لات و روزه ثاقایی بایه،
چ بیسه هه قال و بیسه ته کی. ﴿٣٩﴾ و د بنیرا فابدهی
هه وه ناکهت، نه فرق هوین هه می دیژاییدا هه فی شک
بن، چونکی هه وه پیکفه ستم یا کری [بهروفازی
دنیایی، ده می به لا دیتیه ته قایی، سقک دیت].
﴿٤٠﴾ نه ری ما تو دشئی [هه ی موحه مه د] پی که ر،
وه لی بکه ی گولی بیبت، یان نه وی کوره و نه وی د

به رزه بونه کاشکه رادا راسته ری بکه ی [فیجا ب خه مه نه که شه ژ بهر باوه ری نه ئینانا وان، دکه رن چونکی
گولی نابن، کوره نه چونکی نابنن]. ﴿٤١﴾ و نه گهر مه تو مراندی، به ری ثم وان ئیزاده یین، [بزانه] ب
راستی ثم دی هه ر تولی ل وان که یین. ﴿٤٢﴾ یان ری دی وی ئیزایا مه په یان پی داییه ته نیشا وان
ده یین، ب راستی ثم ل سهر وان خودان دهسته ه لاتین. ﴿٤٣﴾ و نه و هحییا بو ته هاتی کو قورئانه باش
بگهر، ب راستی تویی ل سهر ریکا راست. ﴿٤٤﴾ و ب راستی نه ف قورئانه بو ته و مله تی ته سهر بلندی
و سهر فره ازییه، و روزه قیامه تی دی پسپارا وی ژ هه وه ئیته کرن. ﴿٤٥﴾ [هه ی موحه مه د] پسپارا وان بکه،
نه وی ت مه به ری ته هنارتین ژ پیغه مبه ران، کاهه په رستییه ک ژ بلی خودایی دلوفان دانایه، بیته په رستن [ئانکو
چو پیغه مبه ران داخوازا په رستنا غه پیری خودی نه کریه]. ﴿٤٦﴾ و ب سویند مه مووسا ب موعجیزه ییت
خو شه بو فیرعه ونی و گره گر و که نکه نه ییت وی هنارت، و گوژ: ب راستی نه زی پیغه مبه ری خودانی هه می
جیهانانم. ﴿٤٧﴾ [فیجا و هختی مووسا ب موعجیزه ییت مه فه بو وان هاتی، ب چوقه وهر نه گرتن و پی که نین.

وَمَا تُرِيدُ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا إِنَّا لِلَّهِ سَاجِدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَسَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُتُونَ ﴿٥٠﴾ وَكَادَ يَفِرُّونَ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَقَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكْذِبِينَ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أَلْقَى عَلَيْهِ آيَاتُ اللَّهِ مِنْ دَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَأِكَةُ مُقَرَّرِينَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَحَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّا أَسْفَوْا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَاقًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوا لَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا آيَةٌ مِنْ رَبِّنَا لَقَدْ كُنَّا مِنَ الْغَابِطِينَ ﴿٥٨﴾ هُوَ الَّذِي أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

الْحَافِ

﴿٤٨﴾ و مه چو موعجزه نيشا وان نه ددان، نه گهر نه و ژيا بهري خو يا مه زتر نه بابه، و [پشتی موعجزه يان فايده ي وان نه كرى] مه نه و ئيز اذان، دال خو بزقرن. ﴿٤٩﴾ [فئيجا وهختی بهر هنگارى ئيزايى بوويين] گوتن: سربهنده و ژ خودايى خو بخوازه، نه و په يانا داييه ته [په يانا راكرنا ئيزايى ل سهر وى يى باوهر يى بينيت] بو مه ب جه بكهت، ب راستى هم دى باوهر يى ب ته ئينين. ﴿٥٠﴾ فئيجا وهختی مه ئيزا ل سهر وان راكرى، وان په يانا خو شكاند [ول سهر گاوريا خو مان]. ﴿٥١﴾ و فبرعه ونى د ناف مله تى خودا گازی كرو گوت: گهلى مله تى من ما ملكى مسرى نه يى منه؟ و ما نه ف روياره دين [قه سريت] منرا ناچن، ما هوين نابينن؟ [و بزائن نه ز چهندي ب هيزم، و ملكى من چهندي مه زنه]. ﴿٥٢﴾ ما نه ز فى، نه فى بيخبروك و ب دورستى نوزانيت باخفيت، چيتر نينم؟ ﴿٥٣﴾ فئيجا نه گهر راست پيغه مبهره [پا بلا [خودايى وى] باز نكيث زيپرى دابانى [و كرابانه زهنديت خو، و هكى مه زنيث وى سهرده مى]، يان ژى

دهمى هاتى ملياكهت ژى د گهل هاتبانه. ﴿٥٤﴾ فئيجا فبرعه ونى مله تى خو ب چو حسيب نه كرن وسفك زانين [قيمهت نه دا وان]، ئينا وان ژى گوهداريسا وى كرن، ب راستى نه و مله ته كى ژ ريدهر كه فتى بوون. ﴿٥٥﴾ فئيجا وهختى كه رييت مه فه كرين مه تول ل وان فه كر، و مه همى دثا فيدا خه ندانندن. ﴿٥٦﴾ و مه نه و [بو گاواران] كرنه بهر اهيكيث، و مه نه و كرنه چامه بو غه يري وان. ﴿٥٧﴾ و وهختى نموونه ل سهر كورئى مه ريهمى هاتبيه دانان [وهختى نه ف ثابه ته هاتيه خواري] ﴿إِنَّكُمْ وَمَنْ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَارِدُونَ﴾ ثانكو: ب راستى هوين، و نه ويث هوين شويانا خودى دپه ريسن، داردو ويى دوز هه يته. قوره يشيان گوته پيغه مبهري، ما نه مه سيحي، عيسايى دپه ريسن، و تو ديثرى عيسا پيغه مبهره، فئيجا نه گهر نه و دئاگريدا بيت هم ژى رازينه، هم و په رستييت خو د گهل وى بين، گاوريث قوره يشيان كرنه كنى، و بوو تيقه ليقا وان، مله تى ته ب وى [نموونه يى دلخوش بوون] و دهنكيث وان ژ كه يفاندا بلند بوون. ﴿٥٨﴾ و گوتن: ما بويتت مه چيترن يان عيسا [نه گهر ههر كه سى شويانا خودى بيته په رستن دئاگريدا بيت، هم رازينه بويتت مه د گهل عيسايى بن]، و وان نه ف نموونه يه بو ته نه ئينا نه گهر بو جر بهر و گهنگه شه يى نه بيت، نى نه و مله ته كى زيده چير دريژن و جر كيثن. ﴿٥٩﴾ [عيسايى كورئى مه ريهمى نه خودديه، و نه وى گوتيه و وان من په ريسن] نه و بهس بنده يه كه، مه نيمه تا د گهل كرى، و مه يى كريسې نيشان و بهلگيهك بو ئسرا ئيلييان [ل سهر شيان و ده سته ه لاتداريسا خو]. ﴿٦٠﴾ و نه گهر مه فبابه، دا شويانا هه وه ملياكه تان كه ينه د نه رديدا.

وَأَنَّهُ رَاجِعٌ إِلَى السَّاعَةِ فَلَا تَمُوتُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلَئِبَّيْنَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَخْتَلَفُونَ فِيهِ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَوْصِيَاءَهُ هُوَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦٣﴾ فَأَخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ أَلِيمٍ ﴿٦٤﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٥﴾ الْأَخْلَافُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ يَتَّبِعُونَ الْأَمْرَ الْإِشْرَاقَ وَلَا أَمْرَ الْخُرُونِ ﴿٦٧﴾ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٨﴾ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٦٩﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَكْدُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا تَخْلَدُونَ ﴿٧٠﴾ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾

﴿٦١﴾ و ب راستی هاتنا وی [یا عیسیٰ کورئ مه‌ریه‌می] نیشانه بۆ قیامه‌تی، فُیجا هوین د هاتنا وی رۆژیدا ب گۆمان نه‌بن، و ل دویف من وه‌رن، ب راستی نه‌فه‌یه ری‌کا راست. ﴿٦٢﴾ و [هشیار بن] شه‌یتان هه‌وه ژ ری‌کا خودی نه‌ده‌ته باش، ب راستی نه‌وه بۆ هه‌وه دژمنه‌کی ئاشکه‌را ئاشکه‌رایه. ﴿٦٣﴾ فُیجا وه‌ختی عیسا ب به‌لگه و نیشانیته ئاشکه‌رافه‌هاتی، گۆت: نه‌ز پی‌غه‌مه‌به‌ر بۆ هه‌وه‌هاتم، دا هنده‌ك ژ تشتی هوین تیدا ژیک جودا [ژ نه‌حکامیته ته‌وراتی] بۆ هه‌وه‌ه ئاشکه‌را بکه‌م، فُیجا ته‌قوا خودی [د فه‌رمانیته ویدا] بکه‌ن، و گوھی خۆ بده‌نه‌من. ﴿٦٤﴾ ب راستی خودی خودانی منه و خودانی هه‌وه‌یه ژی، فُیجا وی به‌ری‌سن، ری‌کا پاست هه‌ر نه‌فه‌یه. ﴿٦٥﴾ [به‌لی پشته‌ی عیسا‌یی]، ده‌سته و کۆمیت [تس‌رائیلیان] د ده‌ره‌قه‌ی ویدا ژیک جودا بوون [و هه‌ر ئیکی تشته‌ك د راستیدا دگۆت، هنده‌كان ک‌ره خودی ب خۆ، و هنده‌كان ک‌ره کورئ خودی، و هنده‌كان ک‌ره ئیک ژ سی خودی‌یان، و هنده‌كان

ده‌یکا وی ب ده‌مه‌ن بیسی گۆنه‌ه‌کار کر]، فُیجا وه‌یل و ئیژا و نه‌خوشی بۆ وان بیت، نه‌و‌یت سته‌م کرین [ب وان ئاخفتنیته د ده‌ره‌قه‌ی عیسا‌یدا کرین]، ژ ئیژایا دژوار. ﴿٦٦﴾ نه‌ری نه‌وه خۆ ل هندئ دگرن، رۆژا قیامه‌تی ب خافله‌تیفه ب سه‌ر واندا بیته، و وان‌های ژ خۆ نه‌ه. ﴿٦٧﴾ وی رۆژی [قیامه‌تی] هه‌قال [نه‌و‌یت د دنیا‌یدا خوش‌شیت ئیک] دژمنیته ئیکن، نه‌وه‌نه‌بن نه‌و‌یت ژ بۆ خودی گه‌ه‌شتینه ئیک [هه‌قالینی و فیانا وان د ناخه‌رتی ژیدا هه‌ر دی مینیت]. ﴿٦٨﴾ هه‌ی به‌نده‌بیته من [نه‌و‌یت هه‌وه‌ه باو‌ری ئینایین، و هوین به‌ر نه‌م‌ری من]، نه‌فه‌رۆ نه‌ترس بۆ هه‌وه‌ه‌یه‌یه، و نه‌هوین ب خه‌م دکه‌فن. ﴿٦٩﴾ [نه‌وه‌نا ترسن و ب خه‌م ناکه‌فن] نه‌و‌یت باو‌ری ئینایین و خۆ سه‌پارتینه نه‌م‌ری خودی. ﴿٧٠﴾ هه‌ر نه‌ه د به‌حه‌شتیدا هوین و هه‌قه‌سه‌ریته خۆ، دی خوشیان تیدا بینن [ب ره‌نگه‌کی وه‌سا کو نه‌وه‌خوشی ل سه‌روچا‌فیت هه‌وه‌ه دیار بیته]. ﴿٧١﴾ و ئامانیته زی‌ری [بیته‌خواری] و په‌ر داغیته [فه‌خوارینا پاقر] ل به‌ر وان دژینه‌گیران، و دل چ بخواریته و چاف بچه‌ن چ بۆ وان د به‌حه‌شتیدا یی هه‌ی، و هوین هه‌روه‌ه‌ر دی تیدا مینن. ﴿٧٢﴾ و نه‌فه‌ه به‌حه‌شته [نه‌وه‌ه ب ئان سالو‌خه‌تان] ژ به‌ر کار و ک‌ریاریته هه‌وه‌ه دنیا‌یدا کرین، گه‌ه‌شتیه‌هه‌وه‌ه. ﴿٧٣﴾ بۆ هه‌وه‌ه تیدا [ژ بلی خواری و فه‌خواری] گه‌له‌فیقه‌ی و ژ هه‌می ره‌نگان یی هه‌ی، و هوین ژی د‌خۆن.

إِنَّ الْمَجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَصْرَعُهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾ وَنَادَوْا بِمَلِكٍ لِّيَقْضِيَ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَكِيدُونَ ﴿٧٧﴾ حِجَّتْكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ الْأَكْثَرَ لِلْحَقِّ كَرِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَرَأَيْتُمْ أَنَّا قَاتِلُكُمْ مُتْرَكُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ تَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلْ وَرَسُولُنَا لَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَالَمِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَنَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ قَدْ رُفِعُوا حُضُورًا وَيَلْعَبُونَ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ لَهُمْ شَهِيدًا بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلَ رَبِّ إِنَّا هَلْؤُنَا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَأَصْمَحْ عَنْهُمْ وَفَلِّ سَلْمًا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

﴿۷۴﴾ ب راسی گاور دی هره وهر د نيزا دوز هيدا مينن. ﴿۷۵﴾ نيزا ل سهر وان سٹك ناييت [پيچه كي بيتا خو بدنه]، و نهو تيدا بي هيقينه [نيزا ل سهر وان بينه كي رى سٹك بيت]. ﴿۷۶﴾ و مه سته م ل وان نه كربو، بهلى وان ب خو سته م ل خو كر. ﴿۷۷﴾ [دوز هيدان] گازی كر: هه دهر گه هقانى دوز هه، بلا خودايى ته مه بمربيت [دا بو خو ره حهت بين]، گوت: ب راسی هوين دى هره وهر تيدا مينن [نه دمرن، و نه دهر دكه فن]. ﴿۷۸﴾ ب سويند مه هه قى بو هه وه ئينا [مه پيغه مبه ر بو هه وه هنارتن، و كتيب دانه هه وه، و وان هوين ناگه هدار كرن و داخوازا گوهداريى ژ هه وه كرن، بهلى هه وه گو هه قى خو نه دا وان، و باوهرى ب وان نه ئينا]، نى بارا پتر ژ هه وه هه قى نه دقيا. ﴿۷۹﴾ يان رى وان (قور هيشيان) ته كبرا خو كرييه [تشته كي ب سهرى پيغه مبه رى بينن، و د ناف جهاندا بكورن]، ب راسی مه رى ته كبرا خو يا كرى [ته كبرا وان ب سهرى واندا بشكيتين، و گر گريت وان هه ميدان رور ا به درى بدهينه كوشتن].

﴿۸۰﴾ يان رى نهو هزر دكه نه گول خيى و پسته پستا وان نينه [نهو نهو د (دار الندوه) فه د دهر هه قى پيغه مبه ريدا دكه ن]، بهلى مه گولى هيه، و ملباكه تيت مه نهو ت ل دهف وان هه ميبى دنقستن. ﴿۸۱﴾ [هه مى موحه مه د] بيژه: نه گهر خودايى دلوفان كورك يان كچه ك هه بايه، نهز دا به رى هه ميدان پهر تسم [بهلى حاشاى خودى، نه فه د راستا ويدا دور ست نينه]. ﴿۸۲﴾ پاك و پاقرى ژ هه مى كيا اسپيان بو خودانى نه ر د و نه سمانان و خودانى عهرشى بيت، ژ وان سالو خه تيت نهو ب بال خودي فه لى ددهن. ﴿۸۳﴾ قيجا [هه مى موحه مه د] ژ وان بگهره، بلال سهر پويچى و نه زانينا خو بن، و ترانه يان بو خو بكهن، هه تا دكه هه ونى رور ا خو، نهو سوز و پهيان بو وان پى دتته دان. ﴿۸۴﴾ و پهر ستيى راست و دور ست و هيژايى پهر ستنى د نه سمانيدا نه وه، و پهر ستيى راست و دور ست و هيژايى پهر ستنى د نه رديدا رى ههر نه وه، و نهو كار به جهو زانا. ﴿۸۵﴾ و پاكي و بلندى و خير و بهر هكه ت، هه مى بو وى بن نهو مى مالدارى و خودانيا نه ر د و نه سمانان و هندى د نافه را واندا يا وى، و نهو ب تنى و هختى رابوونا قيامه تى دزانيت، و ههر هوين دى ب بال ويقه زفرن. ﴿۸۶﴾ و نهو ت شوينا خودى دتته پهرستن، چو مه هدر ددهست واندا نينه، ژ بلى وان نهو ت شاد ميبى ب دور ستي ب پهيافا شيكيناى خودى ددهن، و نهو بزنان [خوديه خودانى وان و نهو بنده بيت وينه]. ﴿۸۷﴾ و نه گهر تو پسيارا وان بكه ي: كى هوين چيكرينه؟ دى بيژن: خودى.. پا چاوا هوين ژ پهر ستن وى دتته دو بر تى خستن. ﴿۸۸﴾ [و زانينا رور ا قيامه تى] و كوتنا پيغه مبه رى [ل دهف و ييه]، [وهختى گوتى]: خوديو، ب راسى نه فه مله ته كن باوهر يى نائين. ﴿۸۹﴾ قيجا [هه مى موحه مه د] ژ وان بگهره و چاقت خو ژ وان بگهره، و بيژه وان: دى هه رن، تيزيك دى هوين دويهاى گاورى و سهر ره قيا خو زانن.

سُورَةُ دُوحَانَ

ل مه كه هي ها تيه خوارى (٥٩) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هوسا دتيته خواندن (حا، ميم)، ل دور رافه كرنا
 شان پهنگه تپان، ل دهسپيكا سورته بهقه ره
 بزفره. ﴿٢﴾ سويند بكتيبا رو نكه ر [كو قورثانه].
 ﴿٣﴾ ب راستى مه شه ف كتيبه [كو قورثانه] د شه فه كا
 پروزدا [كو (ليلة القدر) كه، شه فاب ريز و رويمه ته]
 نينا خوارى، دا خه لكى پى هشاركه ين و بترسينين.
 ﴿٤﴾ د وى شه قيد ا هه مى كاروبار ب حيكمت
 و شاره زايى، دتيته دياركرن و زيك جوداكرن.
 ﴿٥﴾ ب تهر و فرمان و زانينا مه، شه هه مى دتيته
 دياركرن، ب راستى تهم، پيغه مبه ران دهترين.
 ﴿٦﴾ [هنارتنا پيغه مبه ران] دلوثانيه كه ژ خودايى
 ته، ب راستى خودايى تيه يى گوهدير و زیده
 زانا. ﴿٧﴾ [ته وى قورثان نينا ييه خوارى] خودايى

نهر د و ته سمانانه و هندي د نافيهر ا و اندا، ته گهر هه وه يتيقن هه بيت [شه ژ هه مى تستان هيژ اتره، هوين
 يتيقن يى بينن]. ﴿٨﴾ چو په رستييت راست و دورست ژ وى پيغه تر نينن، و هره شه و ژيانى و مرني
 ددهت، شه فه خودايى هه وه يه و خودايى باب و بايريت هه وه ييت كه شه. ﴿٩﴾ نه خير وان يتيقن نينه كو
 خوديه چيكه رى نهر د و ته سمانان، به لى بيت د شك و گومانيدا [د راستا قيامه تيدا]، و ترانه يان پى دكه ن.
 ﴿١٠﴾ قيجا [هه مى موحه مه د] خو بگره هه تا ته سمان دويكيله كا ناشكه را دنييت. ﴿١١﴾ [ته و دويكيل] ب سهر
 خه لكيدا دگريت، شه فه نيزايه كا ب ژان و دژواره. ﴿١٢﴾ [هنكي گاور دى بيژن]: خوديوژ، قى نيزايى ل سهر
 مه راکه، راست تهم دى باوهر يى نينين. ﴿١٣﴾ و چاوا شه و دى پيغه چن و فايده ي ژ نيزايى كه ن [و ناخفتنا
 خو ب جه نينن]، ته گهر نيزال سهر وان پابو و شه و باوهر يى بينن، و بهرى نوكه [پيغه مبه ره كى پيغه مبه راتيبا
 وى ناشكه را بو وان چوبو و]. ﴿١٤﴾ پاشى پشت دانى، و گوتن: شه فه فيركريه كى دينه [تيك فى بو ديژيت،
 و شه فه نه وه حيه بو ديت]. ﴿١٥﴾ ب راستى تهم دى پيچه كى وى نيزايى ل سهر هه وه گير كه ين، به لى
 هوين [ديسا] دى ل گاوريبا خو زفرن. ﴿١٦﴾ روزاب هيز [كو روزا قيامه تيه] تهم دى وان گرين، و تهم
 دى وى روزى تو لى ل وان فه كين. ﴿١٧﴾ و ب سويند مه بهرى وان مله تى فيرعه ونى [ب هنارتنا موسايى و
 هاروونى] جه رانندن، و پيغه مبه ره كى پروز بو وان هات. ﴿١٨﴾ [گوته وان] بهنده بيت خودى [سر ايلييان]
 بسپتر نه من [فانكو راده ستى من بكه ن]، ب راستى ته ز بو هه وه پيغه مبه ره كى تهمين و دهسپاكم.

الجزء

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢٧﴾ وَإِنِّي عَذْتُ
 بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٨﴾ وَإِن لَّمْ تَوْمَسُوا لِي فَأَعْرِضُونِ ﴿٢٩﴾
 قَدْ عَارَفْتُمُ أَنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٣٠﴾ فَأَسْرِ بِمَا دِيَ لَيْلًا نَّكَرُ
 مُتَّبِعُونَ ﴿٣١﴾ وَأَنزِلْكَ الْبَحْرَ رَهَوًا يُهْرَجُ جُنْدُ مَعْرُوفٍ ﴿٣٢﴾ كَمْ
 تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٣٣﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٣٤﴾ وَنَعْمَةً
 كَانُوا فِيهَا فَكَيْهَنَ ﴿٣٥﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٣٦﴾ هَئِنَا
 بِكَتِّ عَلَيْهِمُ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ
 نَجَّيْنَا نَاقِي إِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٨﴾ مِمَّنْ فَرَّعَوْا أَنَّهُ
 كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ أَخَّرْنَا نَهْمَهُ عَلَى عِمْلِهِ عَلَى
 الْعَالَمِينَ ﴿٤٠﴾ وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ﴿٤١﴾
 إِن هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٤٢﴾ إِنَّا هِيَ إِلَّا أَمْوَاتُنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ
 بِمُنشَرِينَ ﴿٤٣﴾ فَأَنذَرْنَا نَاقِيًا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٤﴾ أَهْلُ
 حَيْرٍ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلُكُمُ أَهْلُكُمْ كَانُوا
 مُخْرِجِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعْلَبِينَ ﴿٤٦﴾
 مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَئِنْ لَّكَ أَكْثَرُ مِنْهُم لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

﴿۲۷﴾ و خۆل سهر خودی مه زن نه کهن [کو هوین
 نه مری وی ب جه نه نین]، ب راستی من بوه هوه
 به لگه و نیشانه کا ناشکهر اکره یا نینایی. ﴿۲۸﴾ و من
 خو ب خودایی خو و خودایی هوهه پاراست، کو
 هوین من بکوژن. ﴿۲۹﴾ و نه گهر هوین باوهر ژ من
 نه کهن [و باوهریی ب خودی نه نین]، دی ژ من فه بن
 [و نه زیه تا من نه کهن، هه تا خودی جو کمی دناقهه را مه
 و هوهه دا دکهت]. ﴿۳۰﴾ قیجا [و هختی مووسایی دیتی
 شه و باوهریی نائین، و موعجیزه بیئت خودی دره و
 ددانن] دوعا ژ خودایی خو [ل وان] کر [و گوژت:]
 نه فه راست مله ته کی گونه هکارن. ﴿۳۱﴾ و مه وه حی
 بو مووسایی هنارت [ب شهف بهنده بیئت من] نه ویت
 باوهری ب ته نینایی ژ سرائیلیان ژ مسری بو سهر
 ده ریایا سور [دهریخه، ب راستی شه و دی کهفه
 دویف هوهه. ﴿۳۲﴾ [گاف هوهه دا ده ریایی] بسته ژ
 ده ریایی ده ریازبه، و ته شو له ژئ نه بیت بلا [دهریا]
 وه کی خو بمینیت، ب راستی دویا هییا وی له شکهری
 خه ندقینه [چو پی نه قیئت]. ﴿۳۳﴾ چهند جنیک و

باخچه و کانی وان هیلان. ﴿۳۴﴾ و چهند زه قیئت چاندی و شوینواریت خوژش وان هیلان. ﴿۳۵﴾ و چهند
 نیمهت وان هیلان، تیدا خوژی دیرن. ﴿۳۶﴾ و هوسا مه شه و هیلاک برن، و مه مله ته کی دی پشتی وان
 کره ویرسی ملک و مالداریا وان. ﴿۳۷﴾ و شهرد و نه سمان بو وان نه گرین [پشتی مه د هیلاک برین]، و
 ده رفهت ژ ی بو وان نه هاته دان [ل خو بزفرن]. ﴿۳۸﴾ و ب سویند مه سرائیلی ژ نیا یا رسوا کهر قور تالکرن.
 ﴿۳۹﴾ ژ فیرعه ونی، ب راستی وی خو گه له که مه زن کر، و زیده پی گونه هکار بوو. ﴿۴۰﴾ ب سویند مه شه
 [سرائیلی] ب زانیا خو ب سهر خه لکی وی ده می تیخستن. ﴿۴۱﴾ و مه شه و نیشان و موعجیزه دانه وان،
 نه ویت جهرباندن و تمیحانه کا ناشکهر تیدا. ﴿۴۲﴾ و ب راستی نه فه [قورهیسی] دیژن: ﴿۴۳﴾ ژ مرنا مه یا
 ئیکی پیقه تر نینه، و هم [پشتی مرئی] ساخ نابینه فه. ﴿۴۴﴾ [و گوژن] پا کا باب و باپریت مه بو مه بزفرین
 [نه گهر راسته وه کی هوین دیژن، کو پشتی مرئی جاره کا دی هم دی ساخ بینه فه]. ﴿۴۵﴾ نه ری ما شه و ب
 هیژ ترن یان ژ ی مله تی توبه ع [بی حیمیه ری، کو ئیک ژ میریت یه منی بو]، یان ژ ی نه ویت به ری وان
 [وه کی عاد و (سه موود)] مه د هیلاک برن، ب راستی شه ویت گونه هکار بوون. ﴿۴۶﴾ و ب راستی مه شهرد
 و نه سمان و تشتی دناقهه را و اندا ژ قه ستا چی نه کرینه. ﴿۴۷﴾ و مه شهرد و نه سمان بو هه قیسی بیئت دایین
 [دا هه قی بیته ناشکهر اکرن، و مروقی خراب ب خرابیا خو بیته جزا کرن، و پی باش ب باشیا خو بیته
 خه لاتکرن]، به لی باراپتر ژ وان قی نوزانن.

إِنَّ يَوْمَ الْقَضِئِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي
مَوْلَى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٢﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ
إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٣﴾ إِنَّ سَجْرَةَ الزُّقُومِ ﴿٤﴾
طَعَامٌ لِلْأَيْثِمِ ﴿٥﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٦﴾
كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ﴿٧﴾ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ
الْجَحِيمِ ﴿٨﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ
الْحَمِيمِ ﴿٩﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿١٠﴾
إِنْ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿١١﴾ إِنَّ الْمُنَاقِبِينَ
فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿١٢﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣﴾ يَلْبَسُونَ
مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿١٤﴾ كَذَلِكَ
وَرَوَّجْنَاهُمْ بِخُورٍ عَرِينٍ ﴿١٥﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ
فَلَكَهٍ أَمِينٍ ﴿١٦﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا
الْمَوْتَ الْأُولَىٰ وَوَقَّعَهُمْ عَذَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٧﴾ فَضَلَّامٍ
رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفُورُ الْعَظِيمُ ﴿١٨﴾ فَإِنَّمَا يَسْتَرْزِقُهُ يَلْسَانُكَ
لَعَلَّهُمْ يَنْذَكَّرُونَ ﴿١٩﴾ فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ﴿٢٠﴾

﴿٤٠﴾ [بئى گۆمان ئەو پوژا ئەو تێدا دودل] پوژا
جودا کرنا قەنجییى و خراپییى، پوژا کۆمبونى وان
هەمییانە. ﴿٤١﴾ پوژا چو دۆست و کەس و کار نەشێن
چو ئیزایی ژ دۆست و کەس و کارێت خۆ بدەنە
پاش، و هاریکاریا وان زى نایێتە کرن. ﴿٤٢﴾ ئەو
نەبیت یى خودى دلو فانییى پى بیهت [کو خودان
باوەرن، ب دەستویرییا خودى دى مەهەدرى بۆ تێک
و دو کەن]، ب راستى خودى سەر دەست و دلو فانه.
﴿٤٣﴾ ب راستى دارا زەقوومى. ﴿٤٤﴾ زاد و خوارنا
زێدە گونەهکارانە [نانکو گاوران]. ﴿٤٥﴾ وهكى
سفرى حەلیایی د زکى واندا دکەلیت. ﴿٤٦﴾ وهكى
کە لا ناڤا شاراییى. ﴿٤٧﴾ [خودى دى بیژنە ملیاکە تان:]
بگرن و پراکشە نیڤا دۆژەهێ. ﴿٤٨﴾ باشى ئاڤا زێدە
کەل دارێژنە سەر سەرى وى. ﴿٤٩﴾ [ملیاکەت دى
بیژنێ:] دى تامکى، تە خۆ دەستەهلاتدار و خودان
رێز و رۆیمەت ددانا. ﴿٥٠﴾ ئەڤە ئەو ئیزایە ئەوا
هەوێ جەهەر ل سەر دکر [و باوەرى پى نەدینا].
﴿٥١﴾ ب راستى پارێزکار و موقوفیت خودى پیت د
جەهە کى تێمندا. ﴿٥٢﴾ د ناڤ باغ و کانیاندا. ﴿٥٣﴾ و جلکیت ئارموشى تەنک و یى ستوبر دکەنە بەر خۆ،
و بەرانبەرى تێک و دونه. ﴿٥٤﴾ ئەها بە حەشتى د هۆسانە، و مە پەرییت چاڤگر ییت کرینە هەڤسەر ییت
وان. ﴿٥٥﴾ بئى ترس [کو تەشەك ل وان ییت] ئەو هەمى رەنگیت فیقییان د بە حەشتیدا دخوازان [و دخۆن].
﴿٥٦﴾ ژ بلی مرنا خۆ یا ئیکى [کو مرنا دنیا ییە]، مرنى نابین و [خودى] ئەو ژ ئیزایا دۆژەهێ پاراستن.
﴿٥٧﴾ ئەڤە کەرەمە کە ژ خودایی تە [دایییە وان]، نى ئەڤەیه سەرفەرازییا مەزن. ﴿٥٨﴾ بئى گۆمان مە ئەڤ
قورئانە ب ئەزمانى تە بۆ وان ب ساناهى کر، دا پێڤە بچن و ل خۆ بزڤرن. ﴿٥٩﴾ فێجا [هەى مو حەمەد] خۆ
بگرە [و چاڤى تە لى بێت، دى چ تێتە سەرى وان]، ب راستى ئەو زى یى ل هیڤى [کا دى چ تێتە سەرى
تە].

سوره تا جاثیه

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۳۷) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیتته خواندن (حاء، میم)، ل دؤر رافه کرنا
 فان رهنگه تییان، ل دهستیپکا سوره تا به قهره بزقره.
 ﴿۲﴾ ئینانه خوارا قورئانی ژ خودایی سهردهست و
 کاربنه جهه. ﴿۳﴾ ب راستی دئهرد و ئه سماناندا
 [دان ب خودا، یان دچیکرنا واندا] گه لکه نیشان
 و به لکه ییت ههین [ل سهر دهسته لاتداری و ئیکینیا
 خودئ] بؤ خودان باوهران. ﴿۴﴾ و چیکرنا هه وه و
 هه می رهنگیت جان وه ریت دئهریدا به لاف، نیشان و
 به لکه نه بؤ وان ئه ویت هه قیسی په سهند دکه و دگرن.
 ﴿۵﴾ وهاتن و چؤنا شف و پوژان، و پیژی و بارائیت
 خودئ ژ ئه سمائی دادرپژیت، و ئهردی پشتی مرنا وی
 پی ساخ دکهت، و ئینان و برنا بای، نیشانان [ل سهر
 هه یین و دهسته لاتداریا خودئ] بؤ وان ئه ویت

سُورَةُ الْجَاثِيَةِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حَمْدٌ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿۱﴾ إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ ﴿۲﴾ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُذُّ مِنْ دَانٍ لَّآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
 يُؤْمِنُونَ ﴿۳﴾ وَأَخْتَلَفُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ
 فَأَخْبَا بِهِنَّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۴﴾
 تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ الْحَقُّ قُبِئَ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَءَآيَاتِهِ
 يُؤْمِنُونَ ﴿۵﴾ وَقُلْ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿۶﴾ يَسْمَعُ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزِيلًا عَلَيْهِ ثُمَّ
 يُغْمِضُ سَنَدًا كَانَ لَرَبِّهِمْ سَعَةً فَخَبَرَهُ بِغَائِبِ الْبَرِّ ﴿۷﴾ وَإِذْ عَلِمْنَا مِنْ آيَاتِنَا
 شَيْئًا فَتَخَذَّاهُنَّ أَهْوًَا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿۸﴾ مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ
 وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَسَبُهُمْ شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ
 عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۹﴾ هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ
 جَزَاءٍ أَلِيمٌ ﴿۱۰﴾ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِ
 وَلِيِّهِ لَعَلَّكُمْ تُشْكُرُونَ ﴿۱۱﴾ وَسَخَّرَ لَكُمْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۲﴾

تئ دگههن. ﴿۶﴾ ئه شه نیشان و به لکه ییت خودینه ئه م بؤ ته ب ریکا وه حیسی دخوینن، قیجا ئه گهر ئه و
 (خه لکی مه که هئی) باوهر ژ که لامی خودئ نه کهن، و باوهریی ب به لکه و نیشانیت وی نه ئینن، ئهرئ پا ئه و
 دئ باوهریی ب کیش ئاخفتنی ئینن؟ ﴿۷﴾ ئیزا و نه خوشی بؤ ههر زیده دره وینه کی زیده گونه هکار بیت.
 ﴿۸﴾ [ئه وئ] گولی دبیت ئایه تیت خودئ [ئانکو قورئان] بؤ دئته خواندن، پاشی ههر ل سهر گاوربیا حق
 دمینیت و خو ژ باوهری ئینانی مه ز نتر دبینیت، هه چکو نه بهستین، قیجا ئه قئ هؤسا مزگینیا ئیزایه کا دژ وار
 بدهیی. ﴿۹﴾ و ئه گهر تشته ک ژ ئایه تیت مه [ئه ویت مه بؤ پیغه مبه ری ئینابینه خوارئ] زانی، بؤ خو دکه نه
 پیترانک، ئه قیت هؤسا ئیزایه کا رسواکه ر بؤ وان یا هه ی. ﴿۱۰﴾ دژ هه یال پئیشیا وان، و نه ئه و او ان ب
 دهست خو قه ئینایی [ژ مال و مالداریی] فایده ی وان دکهت، و نه ئه ویت وان شوینا خودئ بؤ خو کرینه
 سه میان و پشته فان [ژ بوتان] فایده ی وان دکهن، و ئیزایه کا گران بؤ وان یا هه ی. ﴿۱۱﴾ ئه قه [ئه ف قورئانه]
 راسته رپیشه، و ئه ویت باوهری ب ئایه تیت خودایی خو نه ئینابین، ئیزایه کا ژ هه می ئیزایان دژ وار تر بؤ وانه.
 ﴿۱۲﴾ خودنییه دهر یا بؤ هه وه سهر نه رم کری، دا گه می ب دهستور بیا وی تیدا بچن و بین، و دا هوین ژ که ره ما
 وی بازر گانیسی تیدا بکهن، و دا هوین سوپاسیا وی بکهن. ﴿۱۳﴾ و هندئ دئهرد و ئه سماناندا هه ی خودئ
 ژ نك خو بؤ خبرا هه وه ییت دابین، ب راستی ئه شه [چیکرنا ئه وهرد و ئه سمانان هؤسا] نیشان و به لکه نه بؤ
 وان ئه ویت هزرا خو تیدا دکهن.

قُلْ لِلَّيْنِ ءَامَنُوا يُغْفَرُ لَلَّذَيْنِ لَا يَرْجُونَ ءَايَاتِ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكَ تُرْجَعُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَزَرَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّلَيبِتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ بَنِيَّتَ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا أَخْلَقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْيًا بَيْنَهُمْ لِأَنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٨﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ لَن يَغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٠﴾ هَذَا بَصَرُكَ لِلنَّاسِ وَهَدَىٰ وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢١﴾ أَمْرٌ حَسِبَ الَّذِينَ أَجْرَنُوا لَوْلَا تِلْكَ الْآيَاتُ أَنْ تُجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءٌ مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢٢﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِيُجْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

﴿١٥﴾ بَيِّنْهُ وان ئەوێت باوەری ئیناین: بـلا ل وان نەگرن ئەوێت نە ل هیشیا وان رۆژیت خودی ب سەری ملەتیت بۆری ئیناین، دا خودی [رۆژا قیامەتی] خەلاتی وان [ئەوێت ل گاوران نەگرتن، و بێنەنا خۆ ل سەر ئەزیەتا وان فرەه کرین] بەدەته وان، ژ بەر وان کار و کریاریت [باش ئەوێت] وان [دەنیاید] کرین. ﴿١٦﴾ هەر کەسی باشیی بکەت بۆ خۆ دکەت، و هەر کەسی خرابیی بکەت ل خۆ دکەت، باشی دئی هوبن هەمی ب بال خودایی خۆه زفون. ﴿١٧﴾ ب سویند مە تەورات و حوکم [تێگەهشتن و شارەزاییا دادوەری] و پێغەمبەرانی دا ئسرائیلیان، و تشتی پاقر مە ب رزقی وان کر، و مە ب سەر خەلکی [وی دەمی] تیخستن. ﴿١٨﴾ و مە نیشان و بەلگەیی ت رۆن و ئاشکەرە دەرەهە فی پێغەمبەرانی و دینیدا دانە وان، و هنگی خودایی و ژیکفەبوون کەفتە د ناڤەرا و اندا، پستی زانین و نیشانیت ئاشکەرە پێغەمبەریت وان بۆ وان هاتین، ئەفە ژ ی ژ بەر زکەه شیا وان. ب راستی خودایی تە رۆژا قیامەتی دئی حوکمی د ناڤەرا

واندا کەت، ل سەر وی تشتی ئەو ل سەر نەبووینە تێک و ژێک جودا. ﴿١٩﴾ باشی مە تول سەر رێک و بەرنامەیه کی ئاشکەرە دانایی [کو تە بگەهیتتە هەقیی]، فێجا وی رێکی بگرە، و ب دویف دلخوازییا نەز انان نە کەفە. ﴿٢٠﴾ ب راستی ئەو [نەزان] قەت چو ئیزایا خودی ژ تە نادەنە پاش [ئەگەر تول دویف وان بچی]، و ب راستی سەتەمکار دۆست و پشەفانیت تێک و دونه و خودی هاریکار و سەمیانی پارێزکارانە. ﴿٢١﴾ ئەف قورئانە بۆ مەرو فان رۆنهاییا دلانە [هەقیی پی دینن]، و رێکا هیدایەتییه و دلۆقانییه بۆ وان ئەوێت خودان ئیقین [د راستا رۆژا قیامەتیدا ئانکو باوەرییه کا موکم پی هەی]. ﴿٢٢﴾ ئەری ئەوێت گونەه و خرابی کرین، هزر دکن ئەم دئی وان و ئەوێت باوەری ئیناین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، وەکی تێک لی کەین، مرن و ژینا وان دئی وەکی تێک بیت؟ چ پیسە حوکمە ئەو دکن. ﴿٢٣﴾ و خودی ئەرد و ئەسمان بۆ هەقیی ییت داین [ژ خۆ نەداینە]، و دا هەر تێک ل سەر کار و کریاریت خۆ بیتە جزا کرن، و سەم ل کەسی نە قیتە کرن.

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَصْلَهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَرَّهُ عَلَىٰ سَمْعِهِ
وَقَلْبِهِ، وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ عَشْرَةَ فَمِنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْدِكُنَا
إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِئِلَافِهِمْ إِلَّا أَنْ يَنْظُرُونَ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا نَبْتَهِتَ مَا كَانُوا يَحْكُمُونَ ﴿٢٨﴾ الْآنَ قَالُوا إِنَّا بِمَا يَدَّابِّرُنَا
كُنْزٌ صَادِقُونَ ﴿٢٩﴾ أَفَلَا يَتُوبُ إِلَهُكُمْ تَرْجِعُهُمْ إِلَىٰ
يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ يَقُومُ السَّاعَةُ يُحْشَرُ الْمُعْطِلُونَ ﴿٣١﴾ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَائِعَةٍ كُلٌّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كَيْفِهَا الْيَوْمَ تُحْزَرُونَ مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَذَا كِتَابُنَا يُطَىٰ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ
مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٣٤﴾ وَأَمَّا
الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ عَلَيَّ تِلْكَ فَأَسْتَكْبِرُوا وَكُنْتُمْ قَوْمًا
مُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا
قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنَّا نَطْمَأَنِّنُ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُشْفِقِينَ ﴿٣٦﴾

پښتانه کوييږي: ته گهر هوين راست ديږيږي باب و باپريټ مه بيټ مري بوم مه ساخ بکه، دا شاده بيټي
بوم هوه بدهن. ﴿٢٦﴾ بيټه: خودي هوه ددهت، پاشي هوه دمريټ، پاشي هوه همميان رورزا قيامه تي
کو چو گومان تيدا نينه دي کوم کهت، بهلي باراپتر خه لکي في نوزانن. ﴿٢٧﴾ خوداني و سه و هريسا
نهر د و نه سمانان يا خوديه، و رورزا قيامه راديت، وي رورزي خرابکار و گاور دي خوشاره بن.
﴿٢٨﴾ و [وي رورزي] دي يني هه مله ته [نانکو خه لکي هه دینه کی ترسا حسابي] يټ که فتيه سه
چوکيت خو، و هه مله ته بوم وهر گرتا کتيا کار و کرياريټ خو دي ټيټه داخواز کړن، نه فر و هوين دي ب
وان کار و کرياريټ هوه کړين، ټيټه جزا کړن يان خه لاټکړن. ﴿٢٩﴾ نه فته کتيا مهيه [کتيا کار و کرياريټ
هوه مهيه] شاده بيټي ب راستي ل سه هوه ددهت، ب راستي هندي هوه دکر مه دنشيسي. ﴿٣٠﴾ و هندي
نهون نه ويټ باوهر ټيټايين و کار و کرياريټ راست و دورست کړين خودايي وان دي وان به ته د ناف
دلوفانيسا خودا [نانکو د به شتيدا] ني هه نه فته سه رفه رازيسا ديار و ناشکار. ﴿٣١﴾ و هندي نهون نه ويټ
گاور بويين [خودي دي بيټيټه وان]: نه ري ما ټيټيټ من [ب ريکا پيغه مبه ران] بوم هوه نه دهاته خواندن؟
بهلي هوه خو مه زن کر [و هوه باوهر زي نه کر، و هوه پشتا خو دايي]، و هوين مله ته کي گونه هکار بوون.
﴿٣٢﴾ و هه و ختي هاتيا به گوتن، به يانا خودي [د راستا ساخکړنا پشتي مري و حسابيدا] راسته، و رورزا
قيامه تي هه دي ټيټ و شک تيدا نينه، هوه دگوت: نه نوزانين قيامه چيه؟ بهلي ل دهف مه خيال و
خولپانه، و نه م ري د پشتر است نينين.

﴿٢٦﴾ نه ري ته نهو ديټ نهوي خو شي و دلخوازيسا
خو کريسيه په رستي بوم خو، و خودي ژ بهر هندي
گومرا و رپه رزه کري، هه رچنده هه قی زي دزانی
[بهلي ريکا هه قی نه دگرت، ژ بهر هندي هتيايي
گومرايي و بهر زه بوني بو، نه هتيايي راسته ريکړني
بو]، و خودي دل و گو هيت وي مورکړن، و په رده
ټيخته بهر جاقيت وي، نه ري [نه گهر خودي
وي راسته ري نه کهت] کي هه په پشتي خودي وي
راسته ري بکهت؟ ټيجا ما هوين چامه يه کي بوم خو
ناگرن. ﴿٢٧﴾ و [موشرکان] گوتن: ژ زيانا مه يا
دنيايي پيغه تر چو زيانيت دي نينن، هنده ک ژ مه دي
مرن و هنده ک دي بن [و چو قيامه نينن، زين و مرن
ته وه يا د دنياييدا]، و چو مه نامرينيت ژ بورينا زه ماني
پيغه تر، و وان چو بهلگه و نشان ب في چهندي نينن،
هه ما ژ نک خو ديږن. ﴿٢٨﴾ و هه ختي ټايه ټيټ مه
يټ رون و ناشکارا [ل سه ر قيامه تي و رابوونا پشتي
مري] بوم وان دهاته خواندن، وان چو هه جهت و
دهليل نه بوون [هه قی پي بدهنه پاش ژ وي چهندي

﴿۳۳﴾ [وئ پوژئی، پوژا قیامه تی] خرابیا کار و کرباریت وان کریں بو وان دیاربوو، وئو ئیزایا وان ترانه پی دکرن، دۆرماندو ریت وان گرتن. ﴿۳۴﴾ [وئ پوژئی] دئی بیژنه وان: ئه فرۆ ئهم دئی هه وه [برسی و تینی] هیلینه دئاگریدا، هه وه کی هه وه کار بو فئی پوژئی نه کری و هیلایی، و دبتنا فئی پوژئی ژ بیرا خو بری، و جهئی هه وه ئاگره و چو هاریکار و پشته فان زی هه وه نابن. ﴿۳۵﴾ ئه فه جزایی و ییه، هه وه ئایه تییت خودی کربوونه پیترانک، و زیانا دنیایی هوین سهردابرن و خاباندن، و ئه فرۆ نه ئه و ژئ دهر دکه فن و نه دهستیوری بو وان دئیه دان عوزری بخوازن، و وان نائیه خواستن زی ئه و خرابیا خو بهیلن، و ژ نوی خودایی خو ب گۆته کی یان ب کرباره کی رازی بکن [چونکی پوژا قیامه تی نه پوژا کارییه، به لئی پوژا جزا کرن و خه لاتکر نییه]. ﴿۳۶﴾ فئجبا په سن و شوکور هه می بو خودایی [هه ر هفت] ئه سمانان و خودانی ئه ردی، خودانی هه می

جیهانان. ﴿۳۷﴾ و مه زانی دئهر د و ئه سماناندا یا و ییه، و ئه وه سهرده ست و کار به جهه.

سُورَةُ نَاثُ حَقَاف

ل مه که هی هاتییه خواری (۳۵) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هۆسا دئیه خواندن (حا، میم)، و ل دۆر رافه کرنا فان رهنگه تپان، ل دهستیپیکا سووره تا به قهره بز فره. ﴿۲﴾ ئینانه خواری فئی کتیبی ژ دهف خودایی سهرده ست و کار به جهه. ﴿۳﴾ و مه ئه رد و ئه سمان و هندی د ناهه را واندا بو هه قیی، و هه تا دهه کی دهستیپیکاری، ییت دایین، و تهویت گاوربووین رویی خو ژ وئ و هرد گپن، ئه و ژئ هاتییه ترساندن [کو پوژا قیامه تییه]. ﴿۴﴾ بیژه: کا بو من بیژن تهویت هوین شوینا خودی دهر یسن کاج ژ ئه ردی دایینه؟ یان زی وان پشکداریه که دچیکرنا ئه سماناندا هه یه؟ کا کتیه کی کو بهری قورئانی هاتییت، یان باشاییه کی ژ زانینا مله تییت که فن بو من بین [شاده بییی بو هه وه بدن، هوین دهر ستان فان بوتاندا دورستن]، ئه گهر هوین راست دیژن. ﴿۵﴾ و ما کی ژ وی گومر اتره، ئه وئ وی بهرستی شوینا خودی دهر یسیت، ئه وئ هه تا پوژا قیامه تی گول وان نه بیت و بهر سقا وان نه دهت، و ئه و ب خو ژئ ژ په رستن و دوعاییت وان د بی ئاگه هن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَمْدٌ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿۱﴾ مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُذُنُوا مُعْرِضُونَ ﴿۲﴾ قُلْ آتَاهُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَتُنَوِّى بِكُتُبٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرٌ مِنْ عِنْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۳﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنِ دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿۴﴾

وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ اَعْدَاءُ وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١﴾ وَاِذَا تُنْفِىٰ عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا فَيَسْتَفْتِيْكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ اِنْ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُوْنَ لِيْ مِنْ اِلٰهٍ شَيْئًا هُوَ اَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُوْنَ فِيْهِ لَعْنُ يَهُ يٰۤهٗ سَهِيْدًا بَنِي وَبَنِيكُمْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالرَّجِيْمِ ﴿٣﴾ قُلْ مَا كُنْتُ بِدَعَاۤئِ الرُّسُلِ وَمَا اَدْرِى مَا تَفْعَلُوْنَ وَلَا يَكْرِهْ اَنْ اُنۢبِئَ الْاِمَّاوِيۤنَ اِلَىٰ وَمَا اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٤﴾ قُلْ اَرَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنۡدِ اللّٰهِ وَفَرَقْتُ بَيْنَ وَسَهِيْدٍ سَاهِدٌ مِنْ بَنِي اِسْرٰءِيْلَ عَلٰى مِثْلِهِ فَعَاۤمَنَ وَاَسْتَكَرَّ بُوۡهًۢا اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُوۡنَا اِلَيْهِ وَاِذَا تُرْهِتُوۡهُمۡ يَهُ فَيَسْـَٔوۡنَ لَهُمۡ هٰذَا اِفۡكٌ قَدِيْمٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ قَبِلَهُۥ كَتَبُ مُوسٰى اِمَامًا وَرَحْمَةً وَّهٰذَا كِتٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانِ عَرَبِيٍّ لِّبَنِيۤرِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا وَنُفِّرۡ بِنُفۡرِ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَفۡتَمُوْا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿٨﴾ اُولٰٓئِكَ اَصۡحٰبُ الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا جَزَاۤءُ مَا كَانُوْا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿٩﴾

﴿١﴾ و وهختی مرووف [رؤزا قیامه تی] دتینه کومکر،
 نهو (بوتیت وان) دی بنه دژ میت وان، و دی حاشاتی
 ژ بهرستنا وان کهن [و دی بهر اته تا خو ژ وان کهن].
 ﴿٢﴾ و وهختی نایه تیت مه ییت ناشکهر اکهر بو وان
 دهاته خواندن، نهو یت گاوربووین، د راستا قورئانیدا
 پشتی بو وان هاتی، گوتن: نهفه سحره کا ناشکهرایه.
 ﴿٣﴾ یان زی دیژن [موحه مه دی نهف قورئانه] ژ
 نک خو یا چیکری، بیژ: نه گهر من ژ نک خو چی
 کریبت، هوه پی چینایت چو ئیزی ژ ئیزیا خودی
 ژ من بدهنه پاش، و خودی نهفا هوین د دهره هقی
 قورئانیدا دیژن چیر دزایت [بیژ: خودی بهسه د
 نافهرا من و هوه دا شاهد بیت [ل سهر پیغه مبهراتیا
 من]، و نهوه گونه هر ژ بهر و دلوفان. ﴿٩﴾ بیژ: نهز
 نه پیغه مبهری ئیکیمه هاتیمه هنارتن [و بهری من چو
 پیغه مبهر نه هاتنه هنارتن و کتیب بو وان نه هاتبن،
 بهری من گه لهک پیغه مبهریت هاتبن، و خودی کتیب
 ییت بو وان هنارتن، قیجا چاوا کتیا نهز پی هاتیم
 هوین دره و ددانن؟!، و نهز ژ دهف خو نوزانم کا

خودی دی چ ل من و چ ل هوه کت [نه گهر و حی بو من نه تیت]، ژ وه حیا بو من دتیت پیغه تر نهز ل
 دویف چو پی دی ناچم [ویا ل سهر من نهوه نهز هوه بر سینم]، و نهز ژ ناگه هدار کهر و پیغه مبهری کی
 ناشکرا پیغه تر نینم. ﴿١٠﴾ کا بیژنه من [حالی هوه دی چ ییت] نه گهر نهف قورئانه [نهفا بو من هاتی] ژ
 دهف خودی بیت، و هوین باوهری پی نه نین و شاهدهک [زانا] ژ ئسرائیلیان شاده ییسی ل سهر راستیا
 وئ بدهت و باوهری پی یینیت، و هوین خو مهن بکهن و باوهری پی نه نین، ب راستی خودی مله تی
 سته مکار راسته ری ناکهت. ﴿١١﴾ و نهو یت گاوربووین گوتنه نهو یت باوهری ئینایین: نه گهر [نهف دینی
 هوه و بهلنگازان، باوهری پی ئینای کویسلامه] باشی بایه [قان بهلنگازان] بهری مه باوهری پی نه دئینا،
 و پشتی وان باوهری پی نه ئینای، گوتن: نهفه دره وه کا کهفنه [موحه مه دی ژ مله تیت کهفن یا وهرگر تی و ب
 بال خودیغه لی ددهت]. ﴿١٢﴾ و بهری قورئانی تهورات پیشی و دلوفانی بوو، و نهف قورئانه راسته ر تیخا
 کتیبیت بهری خو یه و ب نهزمانی عهر مبییه، دا نهو یت سته م کرین بر سینیت و ناگه هدار بکهن، و مز گینییه
 بو قه نجیکاران. ﴿١٣﴾ ب راستی نهو یت گوتن خودانی مه خودییه، پاشی ل سهر ئیکینیا خودی و ئیسلامی
 مایین، قیجا [رؤزا قیامه تی] نه ترس بو وان هیه، و نه ب خه م دکهفن. ﴿١٤﴾ نهفه به حه شتینه ههر و ههر دی
 د به حه شتیدا مینن، نهفه خه لاته بو وان ژ بهر کارئ وان دکر.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَلَدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ
 كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفَصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ
 أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ
 عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلَحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي
 إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ تَقْبَلُ
 عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَعَامِلًا وَرُغْنًا سَيَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ
 الْجَنَّةِ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ
 لَوْلَايَ أَفِ كَيْفَ أَتَعَذَّلُنِي أَنْ أَخْرُجَ وَقَدْ خَلَيْتَ الْفُرُوزُ مِنْ
 قَبْلِي وَهَما يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَبَيْنَهُمَا أَمِنْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ
 مَا هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ
 فِي أُمِّ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا
 خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا
 يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبُ ظُلُمَتُكُمْ فِي
 حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمَعْتُمْ يَهُودًا يُفْجِرُونَ عَذَابُ الْهُونِ بِمَا
 كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَقْسِفُونَ ﴿٢٠﴾

﴿١٥﴾ و مه مری مروفی یی کری، قه نجی و
 باشیی د گهل دهیابیت خو بکته، دهیکا وی نهو
 ب نهخو شی و زه حمت [د زکی خو دا] یی هه لگرتی،
 و ب زه حمت و نهخو شی یی بووی، و هه لگرتا وی
 هه تا شیرفه کرنا وی سیه هه یفن [فی وهختی هه مییی
 دهیک زه حمتی پشه دبهت و نهخو شیان ل سهر
 دینیت]، گا فا دگه هیته کاملانا خو و دیتته چل سالی،
 دبیزیت: خودیوو دهستی من بگره و هاریکاریسا من
 بکه نهز سوپاسییا ته بکه م ل سهر وان کهره میت ته د
 گهل من و دهیابیت من کرین، و دهستی من بگره و
 هاریکاریسا من بکه نهز وی باشیی بکه یا تو یی
 رازی، و دینده ها من بکه دینده هه کا باش، و من
 بهری خو دا ته و نهز ل بهر نه مری ته یی راهه ستایمه.
 ﴿١٦﴾ نه فنه، نه م کار و کریاریت وان ییت باش
 قه بویل دهکین و ل گونه هیته وان دبورین، و نه فنه د
 گهل خه لکی به حه شتی د به حه شتیدا، نه فنه نهو وهعد
 و په یانا راسته نهوا د دنیا ییدا سوژ بو وان پی دهاته
 دان. ﴿١٧﴾ و نهو کورپی دبیزیت دهیابیت خو ژوف بو

هه وه [نهز هه وه یی تیرم]، نه ری هوین من ب هندئ دتر سین، نهز [بشتی مرنئ ژ گوری] دئ ساخ
 بمه فنه، و بهری من نه فنه چهنه ملهت و چه رخ چون [و کهس ژ وان نهز فریقه]، و نهو دهیاب هه وارا خو
 دگه هیته خودی و دبیزنه کورپی خو: نه ها بو ته! بهری ته یی ل هیلاکی، باوهرییی یینه، ب راستی به یانا
 خودی یا راسته [و هه دئ ییت]، فیتجا [کورپی وان] دئ بیژیت: نه فنه [را بوونا پشتی مرنئ] ژ چیرۆک
 و چیقانو کیت پیشیان پیقه تر نینه [هوین من پی دتر سین]. ﴿١٨﴾ نه فنه ژئ [خودانیت فان سالو خه تان و
 کوریت هوسا و خودانیت فان ناخفتان] وهکی ملهتیت بهری خو ژ نه جنه و مرو فان، هیژایی نیژایا خودی
 بوون و ییت خوسارهت هه ره نهو بوون. ﴿١٩﴾ و هه ژیک ژ فان [چ خودان باوهر، چ گاور] ل دویف کار
 و کریاریت خو پیک و پایه و په ییسکیت خو [ژ جزا کرن و خه لاکرن] ییت هه یین، دا خودی ل دویف
 وان پیک و پایه و په ییسکان جزایی کار و کریاریت وان دورست بدهته وان، یی سته م ل وان بیته کرن [نه
 خیریت وان کیم دین، و نه گونه هیته وان پتر لی دتین]. ﴿٢٠﴾ و روژا نهو ییت گاور بوو یین پیشبهری ناگری
 دتینه راهه ستانن [و ناگری ب چاقیت خو دینن، ملیاکهت دئ بیژنه وان]: هه وه خو شییت خو هه می د
 ژیا نا دنیا ییدا برن و هه وه که یف پی کر، فیتجا نه فو ژ بهر مه ز ناتیسا ز نه هه قی هه وه د نه ریدیدا دکر، و ژ بهر
 دهر که فتنه هه وه ژ ریکا خودی، هوین دئ [نه فو] ب نیژایا رسوایی و سهر شو ریی تینه جزا کرن.

الفرث

﴿۲۱﴾ [هه ی موحه مه د سهر هاتیا] پیغه مبه ری عاد [هوود پیغه مبه ر] بۆ [مله تی خو] بیژه وهختی مله تی خو ل ئه ردی ئه حقاڤ ژ ئیزایا خودی ترساندین، و پیغه مبه ریت بهری هوودی و پستی وی زی [هه میان دگوتن]: ژ غهیری خودی که سی نه به رین، ب راستی [ئه گهر هوین غهیری وی به رین] ئه ز دترسم ئیزایا رۆژه کا مه زن هه وه بهنکیفت. ﴿۲۲﴾ گوتن: ئه ری تو بۆ مه هاتی دامه ب دره وان ژ [به رستنا] به رستییت مه بدهیه باش؟ کا وی ئیزایا تو مه پی دترسینی و گه فی پی ل مه دکهی، بۆ مه بینه ئه گهر تو راست دیژی. ﴿۲۳﴾ گوت: ب راستی بهس خودی دزانیث [کا ئه و ئیزا که نگی دی ئیث]، و ئه فه من ئه وه گه هانده هه وه یا ئه ز پی هاتیمه هئارتن، به لی ئه ز دبینم هوین مله ته کی نه زانن. ﴿۲۴﴾ فینجا وهختی عه وره ک دیتین یی بهر ب نه لایت وانقه دئیث [کهیفا وان هات]، و گوتن: ئه فه عه وره که دی بارانی بۆ مه ئینیت [و ئه وه ده مه ک بوو خودی باران ژ وان فه گر تبوون، فینجا وهختی وان ئه وه عه وره دیتی هزر کرن عه ورپی بارانییه

وَأَذْكُرُ لَكُمْ عَذَابًا إِذْ أَنْذَرْتُ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ الْبُحُرُ مِنْ يَدَيْهِ وَفِي خَلْفِهِ أَلَا تَتَذَكَّرُونَ أَلَا اللَّهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿۲۱﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَّ عَنْ إِلَهِتِنَا فَأَتَيْنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِیْنَ ﴿۲۲﴾ قَالَ إِنَّمَا أَلِمْكُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبْلِغُكُمْ مَا أَمْسِلَتْ بِهِ وَلَكِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَلِّمَهُمُ تَحْمِيلُوتٍ ﴿۲۳﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيْهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۲۴﴾ تُمْرِكُرُّ شَيْءٌ يَمُرُّ بَيْنَهُمَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَكُكُهُمْ كَذَلِكَ تَجْزِي الْقَوْمَ الْعَجِزِیْنَ ﴿۲۵﴾ وَلَقَدْ مَكَرْتُمْ فِيمَا إِنْ مَكَرْتُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَصْرًا وَأَفِیدَةً فَهَآ أَعْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ وَلَا أَفِیدَتُهُمْ شَيْءٌ إِذْ كَانُوا يَتَحَدَّوْنَ بِبَآئِثٍ أَلَّهُ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿۲۶﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوَّلَكُمْ مِنَ الْفِرَى وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۲۷﴾ قَالُوا لَا نَصْرُ لِمَنْ لَدُنْیَ اتَّخَذَا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا ؕ إِلَٰهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿۲۸﴾

و کهیفا وان پی هات، و گوتنه هوودی ئه ف عه وره دی بارانی بۆ مه ئینیت]، [هوودی گوتنه وان]: نه خیر [ئه فه نه عه ورپی بارانییه، وه کی هوین هزر دکهن] به لی ئه فه ئه وه ئیزایه یا هوین لی ب له ز، ئه فه بایه که، ئیزایه کا ب ژان و دژوار یا تیدا. ﴿۲۵﴾ [ئه وه با] هه می تشنان ب ئه مرپی خودی ویران دکته، فینجا [وهختی ئه وه با ب سهر واندا هاتی] وه لی هاتن ژ خانییث خو پیغه تر نه ددیتن، هؤسا ئه م مله تی گوننه هکار جزا دکه ین. ﴿۲۶﴾ ب سویند مه ئه وه شیان و هیژ دابوو وان یا مه نه داییه هه وه، و مه گوهر و چاف و دل [هه می ئالا فیت تیگه هشتنی] دابوونه وان، به لی [وهختی ئیزایا خودی ب سهر واندا هاتی] گوهر و چاف و دلایت وان فایده ی وان نه کرن، و چو ئیزا ژ وان نه دانه باش، چونکی وان باوهری ب ئایه تیث خودی نه دئینان، و ئه وه ئیزایا وان ترانه پی دکرو لی ب له ز دۆرماندۆریت وان گرتن. ﴿۲۷﴾ و ب سویند مه گوندیت دۆرماندۆری هه وه دهیلاک برن، و مه نیشان و به لگه ژ هه می رهنگان و گه له جاران بۆ وان ئینان، دال خو بزقرن. ﴿۲۸﴾ بلا ئه ویت شوینا خودی، و ب ئیه تا ئیزیکبوونی ژ خودی، هاتینه به رستن هاریکارییا وان کرانه، نه خیر شوینا هاریکارییا وان بکه ن ل وان به رزه بوون، ئه فه [هاریکاری نه کرنا به رستییت وان، و به رزه بوونا وان ژ وان] جزایی دره ووا وانه وهختی ئه وه کرینه هه فیشک بۆ خودی.

وَأَذْصَرْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ
 قَلَمًا حُضِرُوا قَالُوا أَتُصْنَوْنَ قَلَمًا فَطُيِّقُوا وَلَوْ أَن تَقُومَهُمْ
 مُنْذِرِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا يَقُومُونَ إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ
 بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ
 وَإِلَى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَقُومُونَ أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ
 بِهِ يَعْبُرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَتَجُزَّوْا مِّنْ عَذَابِ الْعِلْمِ ﴿٣١﴾
 وَمَنْ لَا يُجِيبِ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ
 مِنْ دُونِهِ أَفْوَاجٌ وَلَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا
 أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ يَمِينٌ
 يَقْدِرُ عَلَى أَنْ يُخَيِّطَ الْمُؤْمِنِينَ لِنِجَاتِهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾
 وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا
 بَلَىٰ وَرَبَّنَا قَالِ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾
 فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ
 لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَوْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا سَاعَةً
 مِّنْ نَّهَارٍ بَلَّغَ فَعَلٌ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

﴿٢٩﴾ و بۆ مله تی خو بیژه وهختی مه بهرئ هندهك نهجنه یان داییه ته دا گول قورئانی ببن، فئجیا وهختی ل سهر خواندنا قورئانی حازر بووین، گوئن: خو بی دهنگ بکهن و گوهی خو بدنهئ، و وهختی خواندن ب دوبهاهیک هاتی، فه گهریان و مله تی خو ناگه هدار کرن. ﴿٣٠﴾ گوئن گهلی مله تی مه، مه گول کتیه کی بوو، پشی مووسایی یا هاتیسه خوارئ، راستدهرئیخا کتیت بهری خو به، بهرئ خودانی خو دده ته دینی راست و ریکا راست. ﴿٣١﴾ گهلی مله تی مه، بهر سقا پیغه مبهرئ خودئ بدهن [کو موحه مه ده] و باوهریی پی بین، [خودئ] دی ل گونه هیته هه وه بۆریت، و دی هه وه ژ ئیزایه کا ب ژان و دژوار قورتال کهت. ﴿٣٢﴾ و ههر که سی بهر سقا پیغه مبهرئ خودئ نه دهت [نانکو ههر که سی باوهریی پی نه ئینیت] نه شیته خودئ نه چار بکهت، کو وی ل سهر ئه ردی ئیزا نه دهت، و وی ژ بلی خودئ چو هاریکار و پشته قان نین [وی ژ ئیزایا خودئ بپارزن]، ئه فه [ئه شیته بی باوهر ژ پیغه مبهرئ خودئ] ییت د پیه رزه بوونه کا

ناشکه رادا. ﴿٣٣﴾ ئه ری ما نوزانن [هزرا خو ناکهن] ئه و خودایی ئه رد و ئه سمان چی کرین، و ب چیکرنا وانقه نه وهستیایی و بی هیز نه بووی، دشیت مرییان ژی ساخ بکه ته فه، به لی ئه و دشیت مرییان ساخ بکه ته فه، ب راستی ئه و ل سهر ههر تشته کی خودان دهسته لات و شیانه. ﴿٣٤﴾ ئه ویت گاوربووین پوژا پیشبه ری ئاگری دئینه راوه ستانندن [ب چافیت خو ئاگری دبین، و بی هیقی دبن کو ژئ قورتال ببن]، [ملیا کهت دی بیژنه وان: ئه ری ئه فه ئیزایه نه راسته] هه وه دگوت ئه م ناتیینه ئیزادان، و چو دوژه نین، [دی بیژن: به لی ب خودئ راسته] [ملیا کهت دی بیژنه وان: دی فئجیا ژ بهر گاوربیا خو تامکه نه ئیزای. ﴿٣٥﴾ فئجیا [ههی موحه مه ده] بیئا خو [ل سهر کرن و گوئن و ئه زیه تا گاوران] فرهه بکه، ههر وه کی پیغه مبهریت نافدیر و پرژد و مجد ل سهر فره مانیت خودئ بیئا خو فرهه کری (پیغه مبهریت ژینگوتی ئه فه نه: (نوح، ئیبراهیم، موسا، عیسا و موحه مه ده)، و ل ئیزادانا وان ب له ز نه به، وهختی ئه و وئ ئیزایی دبین یا په یان بۆ وان پی هاتیسه دان، دوه سانه هه چکوژ بیسته کی پیغه تر ژ پوژئ [د دنیایدا] نه مانینه، ئه ف قورئانه راگه هاندنه که [پیغه مبهر دگه هینته هه وه] ئه ری ما کهس هه یه دهیلاک بجیت، ژ بلی مله تی ژ پیده ره کفتی و فاری؟! [بهس ئه و دی دهیلاک چن].

سُورَةُ مَوْحِدَةٍ

ل مەدینەیی ھاتیە خوارئ (۳۸) ئایەتە

دبێژئێ سۆرەتا قیتال ژئ

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ئەو ئیت گاوربووین و پێکا خودئ ل خەلکی گرتین، [خودئ] کارئ وان پویچ و بەرزەکر [و ئەو کارئ وان قیایی دەرەهەقی پێخەمبەریدا بکەن، دسەرئ وانرا شکاند و پویچ کر]. ﴿۲﴾ و ئەو ئیت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، و باوهری ب وئ کتیی ئینایین ئەوا بۆ موحەمەدی ھاتی [کو قورئانە] و ئەو راستییە ژ خودایی وان، باوهرییەکا راست و دورست و بئ گۆمان، خودئ گۆنەھیت وان دئ ژبەت و کاروباریت وان دئ دورست کەت. ﴿۳﴾ ئەفە چونکی ئەو ئیت گاوربووین ب دویف پویچیئ کەفتن، و ئەو ئیت باوهری ئینایین ب دویف وئ ھەقیئ کەفتن ئەوا بۆ وان ژ دەف خودایی وان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَصْلَ أَعْمَالِهِمْ ﴿۱﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿۲﴾ ذَلِكَ بَانَ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَالَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿۳﴾ فَلَمَّا قُضِيَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَقُّ فَأَضْرَبَ الرَّاقِبُ حَتَّى إِذَا أَتَتْهُمْ مُرُشِدُهَا لَوْثًا فَلَمَّا مَتَّاعَهُمْ وَمَا فَعَلَهُمْ حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهُمْ ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَآتَصَّرْنَا مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيُنْزِلُوا بَعْضَكُمْ بَعْضًا وَالَّذِينَ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿۴﴾ سَيَجْزِيهِمْ وَضَلُّوا بِاللَّهِ ﴿۵﴾ وَيُدْخِلُهُمْ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا اللَّهُ ﴿۶﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَضْرِبَ اللَّهُ بَنِيَّكُمْ وَأُثْبِتُ أَفْئَامَكُمْ ﴿۷﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ آعْمَالُهُمْ وَأَصْلَ أَعْمَالُهُمْ ﴿۸﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ فَأَخْلَطُوا أَعْمَالَهُمْ ﴿۹﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرَهُ اللَّهُ عَذِّبَهُمْ وَلَكِنَّهُمْ لَمَّا تَلَا ذَلِكَ بَانَ اللَّهُ مَوْتَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْتَى لَهُمْ ﴿۱۰﴾

الْمُتَّبِعِينَ

ھاتی، و خودئ ھۆسا نمونەیان ب ھەمی رەنگان بۆ خەلکی دینیت و دیار دکەت [دال خو بزقن]. ﴿۱﴾ [گەلی موسلمانان] فێجا ئەگەر ھوین [دشەریدا] بەرانبەری گاوران بوون، فێجال ستوئی وان بدەن [و بکوژن] ھەتا ھوین زیدە ژئ دکوژن، باشی ئێخسیر بکەن و باش گرێدەن، و باشی یان ل سەر وان بکەنە منەت و بەردەن [بئ بەرانبەر]، یان ژئ ب بەدەل و بەرانبەر بەردەن داشەر نەمینیت، ئەفە حوکمی خودییە، و ئەگەر خودئ قیاییە دا ئەو ب خو وان دیلاک بەت و تۆلئ ل وان فەکەت، بەلئ ئەمرئ ھەو ھە کر ھوین جیھادئ دگەل وان بکەن [دا ھەو ھەب ئێک و دو بجەرینیت و ئەو ئیت دپێکا خودیدا ھاتینە کوشتن، خودئ کار و کریاریت وان بەرزە ناکەت. ﴿۵﴾ زوی دئ وان راستەپێ کەت، و دئ کاروباریت وان دورست کەت. ﴿۶﴾ و دئ وان بەتە دوی بەحەشتیدا ئەوا بۆ وان [دنیاپیدا] سالو خەتیت وئ گۆتین دا بنیاسن. ﴿۷﴾ گەلی خودان باوهران، ھەکە ھوین ھاریکاریا دینی خودئ بکەن و ب سەر یێخن، خودئ ژئ دئ ھاریکاریا ھەو ھەو کەت، و ھەو ھەب سەر گاوران ئێخیت، و دئ ھەو ھە [دشەراند] موکوم کەت. ﴿۸﴾ و ئەو ئیت گاوربووین، بەرتانافبوون و شکەستن بۆ وان بیت، و خودئ دئ کارئ وان پویچ کەت و راست نائینیت. ﴿۹﴾ ئەفە چونکی ئەوان تشئ خودئ ئیناییە خوارئ [کو قورئانە]، ئەفیا، فێجا خودئ کار و کریاریت وان پویچکرن. ﴿۱۰﴾ ئەمرئ ما ئەو د ئەردیدا نەگەریایینە، دا بینن کا دویا ھیسا ئەو ئیت بەری وان چۆیین یا چاوا بوو؟ خودئ دیلاک برن، و گاوران ژئ ئێکا وەکی فئ یا ھەی. ﴿۱۱﴾ ئەفە [ھاریکرن و ب سەر ئێخستنا خودان باوهران، و پیسە دویا ھیکا گاوران] ژ بەر ھندییە چونکی خودئ پشەفان و ھاریکار و سەرکاری وانە ئەو ئیت باوهری ئینایین، و ب راستی گاوران چو ھاریکار و پشەفان نین.

إِنَّ اللَّهَ يَدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ﴿١﴾ وَكَانَ مِنْ قَبْلِهِ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قُوَّتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكَكُمْ فَلَا تَأْصِرْ لَهُمْ ﴿٢﴾ أَفَنْ كَانَ عَلَى بَيْتِهِمْ زَيْنٌ لَمْ يَرْسُوهَ عَمَلِهِمْ وَأَتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿٣﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءُهُمْ ﴿٤﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَفَبِمَا أُولَئِكَ الَّذِينَ طَعِمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَأَتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿٥﴾ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴿٦﴾ فَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ﴿٧﴾ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَسْتَغْفِرُ لَذُنُوبِكَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوِئَكُمْ ﴿٨﴾

﴿١٢﴾ ب راستی ئەوێت باوەری ئینیین و کار و کرباریت راست و دورست کرین، خودی دئی وان کەتە د وان بەحەشتاندا ئەوێت ڕووبار د بنرا دئین و دچن، و ئەوێت گاوریووبین [د دنیایدا] خۆشیی [ب پەر تالی دنیاى] دهن [و دبى ئاگەهن، و هزرا خۆ د دوياهيکیدا ناکەن]، و کا چاوا تەرش د خۆن ئەو ژى وەسا د خۆن، و جهی وان [دوياهييا وان] هەر ئاگرە. ﴿١٣﴾ و گەلەک گوند هەبوون، ژ گوندی تە، ئەوێ تودەر ئیخستى، ب هیزتر بوون، مە د هیلاک برن و چو هاریکار و پشته فان ژى وان نەبوون، بۆ وان بەرەفانیی بکەن. ﴿١٤﴾ ئەرى ئەوێ نیشان و بەلگە یەکا ئاشکەرا ژ نك خودایى خۆ هەبیت، وەکی و ییە ئەوێ کار و کرباریت وى بیئت خراب بۆ هاتنبە خە ملاندن، و ب دویف دلخوازیی خۆ کەفتن. ﴿١٥﴾ پەسن و پەوشا وى بەحەشتى ئەوا پەیمان بۆ پارێزکاران پى هاتیە دان ب فى پەنگیە، ڕووباریت پەنگ و تاما ئافا وان نە گوهورى بیئت تیدا، و ڕووباریت شیرى تاما خۆ نە گوهورى ژى. و ڕووباریت مەیا خۆش و

ب تام، بۆ وان بیئت فە د خۆن ژى، و ڕووباریت هەنگفینى دۆبە ژى، و ژ هەمى پەنگیت فیتى ژى بۆ وان بیئت تیدا هەبن، و خودی دى ل گونەهیت وان ژى بۆریت [ئەرى ئەوێ د ناف فان خۆشیاندا بۆیت] وەکی و ییە ئەوێ هەر وەر د ئاگریدا، و ژ ئافە کا زیدە شاربابی فە د خۆت، فینجا ڕویشکیت وان پرت پرت بین. ﴿١٦﴾ و هەندەک ژ وان [ئەوێت وەکی تەرشى د خۆن و فە د خۆن، کو دوروینە] گوهدارییا تە دکن، گا فا ژ دەف تە دەر کەفتن [ژ لکە فە] دبێژنە ئەوێت خودی زانین دایییە وان [ژ هەقالت تە]، ئەفە فى فى گا فى ج دگۆت؟ ئەفە ئەون بیئت خودی دلى وان مۆرکری و ب دویف دلخوازیی خۆ کەفتن. ﴿١٧﴾ و ئەوێت راستە پى بووبین خودی پتر راستە پى کرن، و بەرى وان دا پارێزکاری و ترسا خۆ. ﴿١٨﴾ ئەرى ئەول هیقییا هەندینە قیامەت ژ نەشکە کێفە ب سەر واندا بیئت ب سویند نیشانیت وى قیامەت ی بیئت هاتین، فینجا چاوا دى تۆبە کەن ئەگەر قیامەت هات. ﴿١٩﴾ فینجا بزانه ژ خودی پێشتر چو پەرسیتییت راست و دورست نین، و داخوازا لیبۆرینى بۆ گونەهیت خۆ و بۆ گونەهیت هەمى خودان باوەران، چ زەلام چ ژن بکە، و خودی ئاگەه ژ رابوون و ڕوینشتن و بنهجهاهەو هەیه [ئانکو چو یى هەوە لى بەرزە نابیت].

﴿۲۰﴾ و ئەوێت باوەری ئینابین، [ژ ئینا جیهادی] دگۆتن: بلا سۆرەتەك هاتبايه خوارى [ئەمرى جیهادی تیدا بايه]، و ئەگەر سۆرەتەك ئاشكەراكەر [ئەمرى جیهادی تیدا ئاشكەرا] هاتەخوار و جیهاد تیدا هاتە فەرزكەرن، ئەوێت نەساخى دلیت وانداهەى، دى بىنى [ژ ترساندا] وەسا بەرى خو ددەنە تە، وەكى بەرئوخو دانا وى بى ل بەر مرنى، و یا باشتر ئەو بو... ﴿۲۱﴾ گوهدارىيا پىغەمبەرى كرابانە و ئاخفتنا خیرى گۆتبانە، ئیجا ئەگەر فەرمانا جیهادی هاتە دان، بو وان چىتر بوو وان ئنیەت خو دگەل خودى راست كرابانە. ﴿۲۲﴾ و دیبە ئەگەر هوین پشستا خو بدەنە ئیسلامى، خرابیى د ئەردیدا بکەن و بەنكى مرقاتیى بپرن. ﴿۲۳﴾ ئەفە [ئەوێت پشستا خو ددەنە ئیسلامى و خرابیى د ئەردیدا دكەن] ئەون ییت خودى لەعنەت لى كرىن [و ژ دلفانییا خو دویر ئیخستین] و کەر و كۆره كرىن [نەهە قیى گولى دبن، و نە دینن]. ﴿۲۴﴾ ئیجا ما ئەو هزرا خو دقورئانیدا ناکەن؟ نەخیر.. دلیت وان دگرتینە [تى ناگەهن].

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ يُظْطَرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمْ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ صَلَحُوا لِلَّهِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۖ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ۚ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ ۚ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ ۚ أَلَمْ يَكُنْ أَعْلَىٰ قُلُوبِ أَهْلِهَا ۚ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ أَدْبَرِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا نَبَّأَتْ لَهُمُ الْهُدَىٰ السَّيِّئِينَ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرَهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ۚ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَرَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ آتَبَعُوا مَا اسْتَحْطَ اللَّهُ وَكَرَهُوا رِضْوَانَهُ فَأَخْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۚ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْغَرَهُمْ ۚ

﴿۲۵﴾ ب پ راستى ئەوێت پشستى رىكا راست بو وان دیاربوو، و ئەگەر پابینە سەر گاوری و گوپارییا خو یا بەرى، شەیتانى ئەگەریانا وان بو گاوریى ل بەر وان شرین کەر، و ب هیشى و ئومیدان د سەردا برن. ﴿۲۶﴾ ئەفە چونكى وان دگۆتە ئەوێت قورئان نەقیابین [کو جوهى و موشرکن]: ئەم دى گوھى خو د ھندە کیدا دەینە ھەو [ئەم ژ دل باوەرىى پى نائین، و دى ھەر دژمنییا وى کەین]، و خودى یا ئەو د دلى خو دا ئەدشیرن دزانیت. ﴿۲۷﴾ ئیجا دى چ کەن و حالى وان دى چ بیت، وەختى ملیاکەت ل بەر و پشستیت وان ددەن و روحا وان دستین. ﴿۲۸﴾ ئەفە [لیدانا بەر و پشستیت وان دگەل روح ستاندنى] ژ بەر ھندىیە، چونكى ئەو ییت ب دویف وى تشتى کەفتین یى خودى پى نەخوش [کو ھاریکرا ناوورانە]، و تشتى خودى پى خوش و ژى رازى وان نەفیا، ئیجا خودى کار و کریارىت وان پویچکرن. ﴿۲۹﴾ یان زى ئەوێت دوپروبیاتی د دلیت وانداهەى، ھزر دكەن خودى کەر ب و کینا وان دەرنائیخت و ئاشکەرا ناکەت؟!

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَمَرْنَا مَلَكًا فَقَرَفَهُمْ بِسِمَاءِهِمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي
لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَتَبْلُوُنَّكُمْ حَتَّى تَعْلَمَ
الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالضَّعِيفِينَ وَتَبْلُوُنَّ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَتْ لَهُمُ الْهُدَى لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحِطُّ
أَعْمَالُهُمْ ﴿٣٢﴾ يَتَأَيَّمُوا الَّذِينَ غَاثُوا بِطُغْيَانِهِمُ اللَّهَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ
وَلَا يَبْطُلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ مَا نَواؤُهُمْ كُفْرًا فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا يَهْتَوُوا
وَدَعَا إِلَى السَّلَاسِ وَأَنُشِرُوا الْأَعْلَاقُ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَبْرِكَ
أَعْمَالُكُمْ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌّ وَلَهُمْ وَأَنْ تُوْمِنُوا وَتَتَّقُوا
يُؤْتِيَكُمْ أَجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلُكُمْ أَفْعَالُكُمْ ﴿٣٦﴾ إِنْ يَسْأَلُكُمْ عَنْهَا
فِي خُفْيَةٍ فَبِحُسْنٍ أَجِبُوا وَخُذُوا مِنْ حَرْثِكُمْ ﴿٣٧﴾ هَآؤُنْظُرْ هَؤُلَاءِ
ذُذَعُونِ لِيُثْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ
فَلْيَمَّا يَبْخُلْ عَنْ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ
تَتُوبُوا يَنْتَبِذْ قَوْمًا عَصَى كُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ ﴿٣٨﴾

الْحُجَّةُ

﴿٣٠﴾ و نه گهر مه چه ز کربایه دا وان نیساته دهن، و دا
وان ژ سهر و سیما و نیسانیت وان نیاسی، و دئی وان ب
نه زمانی وان نیاسی، و خودی ناگه هژ کار و کریاریت
هه وه هیه. ﴿٣١﴾ و ب سویند نه دئی هه وه جه ربینین،
دائهم جیهاد کهر و سه بر کیشان بؤ خه لکی ناشکهر
بکهین، و دائهم سالوختیت هه وه ناشکهر بکهین [دا
بؤ خه لکی دیار بیت، کئی گوهداریا خودی کریسه
و کئی نه کریسه]. ﴿٣٢﴾ ب راستی نهویت گاوربووین
و ریکا خودی ل خه لکی گرتین، و نه یارته و
نه گوهداریا پیغه مبهری کرین، پشتی ریکا راست
بؤ وان ناشکهر باووی، نهفه چو زیانی ناگهینه
خودی، و دئی ته کبیرا وان پویچ و په لاج کهت [و دئی
د سهری وانرا شکینیت]. ﴿٣٣﴾ گهلی خودان باوهران
گوهداریا خودی بکهن و گوهداریا پیغه مبهری
بکهن، و کار و کریاریت خو [ب گونه هان، یان ب
رویمه تی، یان ب دورو بیاتی، یان ب منه تی] پویچ
نه کهن. ﴿٣٤﴾ ب راستی نهویت گاوربووین و خه لک
ژ ریکا خودی داینه پاش، پاشی مرین و نهو گاور

[و بؤ خو توبه نه کرین]، نه فان خودی گونه هیئت وان یتکجار ژئی نابهت. ﴿٣٥﴾ قیجا [گهلی خودان باوهران]
[به ران بهر دژمنی] سست و خاف نهین، و داخوازا پیکهاتن و ناشیتی نه کهن و هوین د سهر کهفتی، و خودی
اب هاریکاریا خو [بی د گهل هه وه، و خیرا کریاریت هه وه کیم ناکهت] هه لبت نهفه نه گهر یا ناشکرا بت
ناشتی و پیکهاتن فایده ی ناکهت]. ﴿٣٦﴾ ب راستی ژیا نا دنیا یی هه می ترانه و مژویلا هینه [و زوی دئی
جیت]، و نه گهر هوین باوهریی بینن و خو بباریزن، دئی خه لاتئ هه وه ب دورستی [ل سهر باوهری و
پاریزکاریا هه وه] ده ته هه وه، و چو ژ مالی هه وه ژئی هه وه ناخوازیت [پشکه کا کیم نه بیت، نهو ژئی ههر
بؤ ژار و ده ست ته نگیت هه وه]. ﴿٣٧﴾ و نه گهر خودی مالی هه وه هه میسی ژ هه وه بخوازیت و ل سهر یی
رژد بیت [و بمینته ب هه وه فه کو هوین هه میسی د ریکا خودیدا بمه زیخن]، هوین دئی چرویکیی کهن و دئی
که رب و کینا هه وه ده ریتخت و ناشکهر اکهت. ﴿٣٨﴾ نه ها هوین نهفه نه، دئینه داخواز کرن دا هوین [مالی
خو] د ریکا خودیدا [د جیهادی و ریکا خیریدا] بمه زیخن، قیجا هنده ژ هه وه چرویکیی دکهن و ههر
که سی به خیلیی [و چرویکیی] بکهت، ب راستی نهو چرویکیی د گهل خو دکهت (زیانی ل خو دکهت)
و خودی دهوله مند و بی منه ته [هه و جهیی ب هه وه نینه]، و هوین هه ژارن [و هه و جهی خودینه]، و نه گهر
هوین [گهلی مرو فان] پشتا خو بده نه گوهداریا خودی و گوهداریا پیغه مبهری وی، و نه گهر مالی د ریکا
خودیدا نه مه زیخن، خودی دئی هه وه ب مله ته کئی دی گوهوریت، پاشی نهو وه کی هه وه نابن.

سُورَةُ فَاتِحِ

ل مه دینه یی هاتیسه خوار یی (۲۹) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب راستی مه سهرکه فتنه کا ناشکهر ا و مه زن
 [کو پیکهاتنا خوده بیبیه یه] دا ته. ﴿۲﴾ دا خودی ل
 گونه هیئت ته بیست پیش و پاش بیوریت، و که ره م
 نیعمه تا خو [ب سهر تیخستنا دینی ته، و ب فه کرنا
 مه که هی] ل سهر ته تمام بکته، و دا ته ل سهر
 ریکا راست راگریت و موکوم بکته. ﴿۳﴾ و دا ته
 ب سهرکه فتنه کا موکوم ب سهر بیخیت، شکهستن
 تیدا نه بیت. ﴿۴﴾ خودیه دل ره حه تی و نه نای
 دار تییه دلیت خودان باوهران، دا د سهر باوهریا
 وانرا باوهریا وان پتر لی بیت، و له شکهر یی نهر د
 نه سمانان یی خودیه و خودی یی زانا و کاربنه جهه.
 ﴿۵﴾ او خودی نهو سهرکه فتن و دل په حه تییه دا
 دا زه لام و ژیت خودان باوهر به ته دوان به حه شاندا

نهو بیت پروبار د بنرا دجن، هه ره هه ری تیدا مینن، و گونه هیئت وان دی پاکهت و ناهیلیت، و نه فه ل ده ف
 خودی سهر فهر ازییه کا مه زنه. ﴿۶﴾ و دا زه لام و ژیت دوروی و زه لام و ژیت موشرک نهو بیت هز ریت
 خه لیت ژ خودی دکن [هز دکن خودی هاریکارییا پیغه مبه ری خو و موسلمانان ناکهت، و نهو جاره کا
 دی نازفر نه فه مه دینه یی]، نیزا بدهت [و نهو به لا و تاتافیت نهو ل هیقیی ب سهر یی موسلمانان بین]، به لا و
 تاتاف ب سهر یی وان بین، و خودی غه زه بی ل وان بکته و ژ دلقانییا خو دیر بیخیت، و دژه هیا بو وان
 به ره فکری، و نهو چ پیسه دوپا هیکه کا په شه. ﴿۷﴾ و له شکهر یی نهر د نه سمانان یی خودیه، و خودی
 یی سهر ده ست و کاربنه جهه. ﴿۸﴾ ب راستی مه تو یی هنارتی، بیبیه شاهد و مزگینتین و ناگه هدار که ر.
 ﴿۹﴾ دا هوین [گه لی مرو فان] باوهر یی ب خودی و پیغه مبه ری وی بینن، و دا هوین هاریکارییا پیغه مبه ری
 وی بکن و دا ب ریز و رویمهت به ری خو بده نی، و دا سپنده و یقشاران [نانکو هه می ده مان ب په رستنا خو]
 خودی ژ کتیا سییان پاقر بکن.

سُورَةُ الْفَاتِحِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۚ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
 وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۝
 وَيَضْرِبَ اللَّهُ لَكَ نُجْمًا زَائِرًا ۚ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
 الْمُؤْمِنِينَ لِيُزِيدُوا إِيمَانًا مَعَ إِيْمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُودُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ
 سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قُرْآنًا عَظِيمًا ۝ وَبُعْدَ ب
 الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ
 بِاللَّهِ ظَنَ السَّوءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۝ وَلِلَّهِ جُودُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ إِنَّا
 أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝ اتَّقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 وَتَعَزَّوْهُ وَتَوْقَرُوهُ وَنَسِجْوْهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝

إِنَّ الَّذِينَ يَبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ
أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى
بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ
لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا
فَأَسْتَغْفِرُ لَنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ
فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ
نِعْمًا بَلْ كَانَ اللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ
يَنْفِلَكَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزِينَ ذَلِكَ فِي
قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنًّا السَّوْءَ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا
أُظْلِفَتْكُمْ إِلَى مَعَارِكٍ لِّتُحْذَرُوا دُورًا تَتَّبِعُكُمْ يَرْيَدُونَ
أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ نَحْنُ خَشِدٌ وَإِنَّا لَكَاؤُلَافُ فَهَؤُلَاءِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

﴿۱۰﴾ ب راستی ئەوێت بەیەتە دیکەن و پەیمانێ [ل
سەر مەنێ] ددەنە تە، ب راستی ئەو پەیمانێ ددەنە
خودێ، دەستی خودێ دگەل دەستی وانە، قیجا
هەر کەسێ پەیمانێ خۆ بشکێت، ب راستی ئەو ب
وێ شکاندنی بەس زیانی ل خۆ دگەت، و هەر کەسێ
ئەو پەیمانێ دایبێ خودێ ب جەبکەت، خودێ زوی
دێ خەلاتەکتی مەزن دەتێ. ﴿۱۱﴾ ئەوێت قەمایین
ژ کۆچەرێت عەرەبان [ئەوێت ژ دەرڤەشی باژێران
دژیان]، دێ بیژن مال و عیالی مە ئەم مژویل کرین
[و مە نەشیان دگەل تە بیێنە خودەییی، و نە ب مە
بوو]، قیجا داخوازا گونەه ژێرنی بۆ مە ژ خودێ
بکە، و ئەو وێ ب ئەزمانی خۆ دپیژن ئەوانە دلی
واندا، بیژە: ئەوێت گەر خودێ زیانێک یان مفایەک
بۆ هەوێ بڤیت، کێ دشتێت راوەستێت و خۆ بدەتە
بەر بپارێ خودێ، نەخێر نەوێسایە [نەهاتنا هەوێ نە
ژ بەر مال و کەس و کاریت هەوێ بوو]، و ب راستی
تشتێ هوین دیکەن خودێ پێ ئاگەهە. ﴿۱۲﴾ بەلی
هەوێ [گەلی دور و بیان] هزر دکر پیغەمبەر و خودان

باوەر ئیدی نازێرنە ناف کەس و کاریت خۆ [و هەمی دێ ئێنە کوشتن، ژ بەر هندی هوین ترسیان و هەوێ
قەمان هەلبازرات]، و ئەف کاری هەوێ دلی هەوێ داها تەبوو جوانکرن [لەوا هوین ب قەمان خۆ ییت شایی
بوون]، و هەوێ هزریت خراب دکر و هوین [ل دەف خودێ] ملەتەکی دھیلاک چۆبی بوون. ﴿۱۳﴾ و هەر
کەسێ [راست و دورست] باوەریی ب خودێ و پیغەمبەرێ وێ نەئینیت، ب راستی مە ئاگری دۆژەهێ بۆ
گاوان یی بەرهه فکری. ﴿۱۴﴾ مالداری و خودانییا ئەرد و ئەسمانان یا خودییه، یی بڤیت لێ ناگریت و
گونەهیت وێ دێ ژبەت، و یی بڤیت دێ ئیزادەت، و خودێ گونەه ژێر و دلۆقانه. ﴿۱۵﴾ ئەوێت قەمایین
[ژ دور و بیان ئەوێت نەچۆییێنە خودەییی] دێ بیژن: ئەگەر هوین دەر کەشتنە خەبەرێ دا دەستکەفتیان بینن
بەیلن، ئەم ژێ دگەل هەوێ یین، دڤین پەیمانێ خودێ [ئەوا دایبێ وان ئەوێت چۆییێنە خودەیییه کو دێ
دەستکەفتییت خەبەرێ دەتە وان] بگووژن، بیژە وان: قەت هوین دگەل مە ناھێن، خودێ بەری نوکە
یا گۆتی [دەستکەفتییت خەبەرێ بەس بۆ وێنە ئەوێ چۆییێنە خودەییی]، قیجا دێ بیژن نەخێر خودایی
هەوێ نەگۆتییه، بەلی هوین ژ زکەرەشی ناھیلن، نەخێر وەنێنە، ئەو کیم تێ دگەن [و هزرا وان بەس ل سەر
دەستکەفتیانە].

﴿١٦﴾ بِيَّزْه تَهَوَيْتْ فِه مَايِين [ژ حوده يسي] ژ کۆ چه ريت
 عه ره بيان [تهويت ژ دهرفه ي بازيران ئاکنجی]، نيزيك
 هوين دئ بۆ [شهري] مله ته کي ب هيز و شه رکهر
 ئينه داخواز کرن، يان هوين دئ شهري د گهل وان
 که ن يان دئ بي شه موسلمان بن، فيجا ته گهر هوين
 گوهداري سي بکه ن [و ده رکهفن بۆ شهري] خودي
 دئ خه لاته کي باش ده ته هه وه، و ته گهر هوين پشتا
 خو بدهنی و فه مينن ههروه کی هوين بهري نوکه
 [ژ حوده يسي] فه مابين، خودي دئ هه وه ب نيزايه کا
 دژوار و ب ژان نيزاده ت. ﴿١٧﴾ چو گو نه هل سه ر
 کۆره و سه قه ت و نه خو شان نينه [پشکداري د شهريدا
 نه که ن]، و ههر که سي گو هي خو بدته خودي و
 پيغه مبه ري وي، خودي دئ وي به ته به حه شتيت رويار
 د بيرا دچن، و ههر که سي به ري خو [ژ گوهداري سي
 خودي] و هر گيريت و پشتا خو بدته، خودي دئ وي
 ب نيزايه کا دژوار و ب ژان نيزاده ت. ﴿١٨﴾ ب سويند
 خودي ژ خودان باوه ران رازي بو و هختي ل بن دارى
 سۆز و په بيان ددانه ته [ل حوده يسي]، فيجا خودي

الجزء

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُنَدُونَ إِلَى قَوْمٍ أُثِرَ بِأَسْفِهِ
 تُقَاتِلُهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا
 وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ لَيْسَ
 عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ
 وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ وَمِنْ تَحْتِهَا يَنْبُوتُ بَعْدَ بَعْثٍ أَلِيمًا ۝ قَدْ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يَسْأَلُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي
 قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ۝ وَمَعَانِيَهُ
 كَثِيرَةٌ يَأْخُذُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ وَعَدَّ اللَّهُ
 مَعَانِيَهُ كَثِيرَةً يَأْخُذُ بِهَا فَعَجَلَ لَكُمْ هَذِهِ وَقَدْ آتَيْنَا
 النَّاسَ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
 مُسْتَقِيمًا ۝ وَالْآخِرَى لَكُمْ يُقَدِّرُهَا عَلَيْهَا قَدَاحًا اللَّهُ بِهَا
 وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝ وَلَوْ قَتَلْتُمُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا وَلَوْ أَلَدْتُمْ لَأَكْثَرْتُمْ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝ سَنَّةَ
 اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۝

ئه واد دليت واندا هه ي [ژ دليشي و راستي] زاني، ئينا دلر مه تي و ته ناهي ب سه ر واندا داريت، و په بيان
 ب سه ر كه فته كا نيزيك [كو فه كرنا خه يه ري بو] دا وان. ﴿١٩﴾ و گه له كه ده سته كه فتيت دي ژي دئ گه هه
 وان، و خودي ي سه ر ده ست و كار به جهه. ﴿٢٠﴾ خودي په بيان ب گه له كه ده سته كه فتيتان يا داييه هه وه،
 هوين دئ گه هني و دئ ب ده ست خو فه ئين، و بۆ هه وه له ز ل في كر [كو ده سته كه فتيت خه يه ري بوون]،
 و نه هه لا ده ستي خه لكي [خه لكي خه يه ري و هه فه بيانيت وان: ژ ئه سه ديان و غه ته فان] بگه هه وه، و دا
 ئه فه بۆ خودان باوه ران بيه نه شانك [ل سه ر راستيا پيغه مبه ري ده ر تشته كيدا كو په بيان و ژ فان پي دايي،
 و دا بزانن هه ر كه سي ريكا خودي بگريت، خودي دئ وي خه لات و سه ر فه راز كه ت]، و دا به ري هه وه
 بده ته ريكا راست [و هه وه ل سه ر مو كوم بكه ت]. ﴿٢١﴾ و هه ده كه غه نيمه و ده سته كه فتيت دي ژي [خودي
 بۆ هه وه له ز ل كر كو غه نيمه ييت (هه وه زان) بوون] هه وه نه دشيا ب ده ست خو فه بينن، به لي خودي
 ب ده ست هه وه فه ئيان و بۆ هه وه ب سانه ي ئيخستن، و خودي ل سه ر هه ر تشته كي يي خودان شيانه.
 ﴿٢٢﴾ و ته گهر ته ويت گاور بووين [خه لكي مه كه يي ل حوده يسي] شه ري هه وه كر بانه [و سولح د گهل
 هه وه نه كر بانه] دا شكين و ره فن، پاشي وان چو دۆست و هاريكار و پشته فان نه دديتن. ﴿٢٣﴾ ئه فه ريكا
 خوديه د راستا واندا ته ويت به ري نوکه چۆين [ئه و دئ پيغه مبه ران هه ر ب سه ر ئيخت، و هۆ سا په بيان يا
 دايي] ﴿كُتِبَ اللَّهُ لَأَعْلَمَنَّ أَنَّا وَرُسُلِي﴾. خودي سۆزا دايي سه ر كه فتن بۆ من و پيغه مبه ريت منه]، و تو چو
 گوهوريني بۆ ريكا خودي نابيني.

﴿٢٤﴾ و خودی نه هیلا ده ستیت وان بگه هنه هه وه
و ده ستیت هه وه بگه هنه وان ل حوده ییی، پستی
هوبن ب سهر وان تیخستین [و هه وه هه ژماره ک ژ وان
تیخسیر کری، تهویت ل بهر گه ریاین ب سهر هه وه دا
بگرن]، و خودی ناگه هژ وئ ههیه یا هوبن دکهن.
﴿٢٥﴾ نه ون گاور بووین و ریکا که عبهیی ل هه وه
گرتین، و نه هیلا یین قوربانیت بهر هه فکری [نانکو
تهر شیت هاتینه گرتن ب قوربانیتی] بگه هنه جهی خو
یی قه کوشتی، و نه گهر ژ بهر هنده ک زه لامیت خودان
باوهر و ژنیت خودان باوهر [تهویت د ناف مه که هیدا،
و باوهر ییا خو دیار نه کرین] نه بایه - کو هوبن وان
نایاسن - ده می هوبن ب سهر و اندا بگرن بکه فنه
بهر پیست هه وه، قیجا بیی کو هوبن بزائن هوبن
عهیدار بین و زیان بگه هیت هه وه، و خوین بکه فته
سهر هه وه [خودی ده ستی هه وه ل سهر وان پانه دکر،
و دا هه وه سهر ده ستی وان که ت، و خودی نه فنه کر و
هوسا هوبن ژیکفه کرن] دا تهویت خودی بقیت ب بهر
دلوفانییا خو بیخیت، و نه گهر نه و [گاور و خودان

باوهریت د مه که هیدا] ژیکفه بیانه [و ژیک هاتبانه نیاسین]، هم دا تهویت گاور بووین ژ وان، ب ئیزادانه کا
دژوار و ب ژان، ئیزا ده یین. ﴿٢٦﴾ و هختی تهویت گاور بووین رکانه زانینی کرینه دلی خو دا [ریکا سهره دانا
که عبهیی ل هه وه گرتین]، ئینا خودی دلره حه تیسا خو ب سهر پیغه مبهری و ب سهر خودان باوهر اندا داریت،
و په یفا پاریز کاریسی [لا اله الا الله محمد رسول الله] بزوان هه لبرارت، و نه و بوقی په یقی هیژا تر بوون و
خودانیت وئ بوون، و خودی ناگه هژ هه ر تشته کی ههیه. ﴿٢٧﴾ ب سویند خودی خه ونا پیغه مبهری خو
راست ده رتیخت، خودی حه ز که ت هوبن بی ترس و ب ئیمن و سهر تراشی و سهر کور تگری دئی چنه د
مزگه فتا حهرامدا [کو که عبهیه]، قیجا خودی نه و [ژ پیکهانتی و فایدهیی وئ] دزانی یا هه وه نه دزانی، قیجا
بهری وئ سهر که فته کانیزیک دا هه وه [نه و ژی قه کرنا خه یبهری بوو]. ﴿٢٨﴾ نه وی [خودی] پیغه مبهری
خوب راسته ریسی [کو قورئانه] و ب دینی راسته هنارت، دا دینی راست (کو ئیسلامه) بکه ته سهر پیشکا
هه می دینان، و ب سهر هه می دینان بیخیت، و بهسه خودی شاهدتی فی بیت.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّيَدُّكُمْ عَنْهُمْ بِظَنٍّ مَكَّةَ مِنْ
بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾
هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَالْهَدْيِ مَعَكُمْ فَاَنْ يَبْلُغَ مَجَلَّةَ وَلَوْلَا رَحْمَةُ الْمُؤْمِنِينَ وَنِسَاءُ
مُؤْمِنَاتٍ لَمْ تَعْلَمُوهُنَّ أَنْ تَطْهُرْنَ فُضِّبَتْكُمْ مِنْهُنَّ مَعَرَّةٌ
بَعَثَ اللَّهُ لِيُخَلِّ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا
فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ اتَّقَوا
وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾
لَقَدْ صَدَّقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الْوَيْحَ بِالْحَقِّ لَنَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ
الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَهُمْ وَمُقَصِّرِينَ
لَا تَخَافُونَ قُلُوبُهُمْ لَمْ تَعْلَمُوا فُجِعَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ
فَتَحَافِرُ يَا هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ
الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٧﴾

﴿۲۹﴾ موحه مه د پیغه مبه ری خود پیه، و نه ویت د گهل د راستا گاوراندا ییت دژوارن، و د نافه را خو ب خو دا دلؤ قانن، هندی تو دینی هه ری د پرکوع و سوجه ییدا، که ره م و رازیبونا خودی دخوازن، نیشانا وان یال سهرو چاقیت وان ژ بهر سوجه برنی، د تهورات و ئنجیلیدا ژی ئه فیه به سن و سالو خه تا وان، وه کی شینکاتیسه کینه زیلک داییت و ب هیز که فیتیت و ستور بوو بیت، قیجال سهرو بنی خو راست رابوو بیت، و جوتیار ژی عه جیگری بمینیت [ئه فیه نمو ونه یه که خودی ل سهرو هه فالیت پیغه مبه ری ددانیت، دهستیکی ییت کیمن، پاشی دی زیده بن و پتر لی ئین و ب هیز که فن، وه کی بنا شینکاتی دهستیکی یا لاوازه و رور بؤ رور ی ستور دیت]. [وهوسا موسلمانان زیده دکهت]، دا که رییت گاوران پی ئه فیه کهت، و نه ویت ژوان باوه ری ئینابین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، خودی په یان ب لیبوری نی و خه لاته کی مه زن یا داییه وان.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
تَرَاهُمْ رُكْعًا سَدًّا يَنْبَعُونَ قَضَائِينَ اللَّهُ وَرِضْوَانًا بِسْمَاهُمْ
فِي وُجُوهِهِمْ أَزْوَاجُ تِلْكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي
الْإِنْجِيلِ كَرِخٍ أُخْرِجَ شَطَنُهُ فَاذَرَهُ فَاثْتَصَفَ فَأَسْتَوَى
عَلَى سَوْفِهِ يُعْجَبُ الزَّرَّاعُ لِيَغْطِيَ بِهِمُ الْكُفَّارُ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

سُورَةُ الْحُجُرَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْصُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا
أَصْوَتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ أَن تَحْطَأَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يَعْضُونَ أَصْوَتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ
اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يُنَادُونَكَ مِنَ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

الْحُجُرَاتِ

سوره تا حوجورات

ل مه دینه یی هاتیسه خوار ی (۱۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گهل ئه ویت هه وه باوه ری ئینابین، ب پیشییا خودی و پیغه مبه ری وی نه که فن [ئانکو چو کار و باران نه کهن، ئه گهر هوین حوکی خودی و پیغه مبه ری وی ل دور نه زانن]، و ته قوا خودی [ده می کار و باریت خو دا] بکهن، ب راستی خودی پی گوهدیر و زیده زانایه. ﴿۲﴾ گهل ئه ویت هه وه باوه ری ئینابی، دهنگی خو ب سهرو دهنگی پیغه مبه ری نه ئیخن، و ب دهنگی بلند پیغه مبه ری نه ئاخیشن وه کی هوین ئیک و دو دئاخیشن، نه کو کار و کریاریت هه وه پویج بین بی هوین پی به سن. ﴿۳﴾ ب راستی ئه ویت دهنگی خو ل ده ف پیغه مبه ری خودی نزم دکهن، ئه فیه هون ئه ویت خودی دلیت وان بؤ ته قوایی ته رخانکرین، گونه ه ژبیرن و خه لاته کی مه زن بؤ وانه. ﴿۴﴾ ب راستی ئه ویت ژ پشتا خانسیان گازی ته دکهن، بار پتر ژوان نه زانن.

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
رَّحِيمٌ ﴿١﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْ جَاءَكَ فَاسْقُ بِسَاءٍ فَيَبِيضُوا أَوْ
تُصْبِغُوا قَوْمًا بِجَهَنَّمَ فَمُصِيبُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٢﴾
وَءَامَنُوا أَنَّ يَوْمَ رَسُولِ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبِيبٌ إِلَيْكُمْ إِلَا يَمْنُنْ وَزَيْنَةُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَتْ
إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْأَعْيُنَانِ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاغِبُونَ ﴿٣﴾
فَضَلَّ مِنَ اللَّهِ وَبِعَمَّةٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ وَإِنْ طَائِفَتَانِ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اخْتَلَفَا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا
عَلَى الْأُخْرَىٰ فَفَعِلُوا الْبِرَّ حَتَّى تَقَىٰ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنَّ فَاتَتْ
فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٥﴾
إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِنْ قَوْمٍ
عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا يَسَاءَ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ خَيْرًا
مِّنْهُمْ وَلَا تَأْمُرُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأُسْمُ
الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَّيْتَبَّ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٧﴾

﴿٥﴾ و نه گهر وان [نه ویت ب دهنگی بلند گازی ته
کریں] بیتا خو فره هکر بایه، هه تا تول وان دهر که فتبای
بو وان چیتر بوو، و خودی گونه هژیبر و دلوفانه.
﴿٦﴾ گهلی نه ویت هه وه باوهری ینایین، نه گهر یتکی
شاری [ژ وان نه ویت دره ول دهف چونه] سالوخه ک بو
هه وه ینا، ل دویف هه رن [و فه کولن کا نه و سالوخ
راسته یان نه، و یتکسه ر ژ ورنه گرن، هه تا هوین
ژی پشت راست نه بن]، دا هوین ژ نه زانین زینای
نه گه هیینه که سی، پاشی په شتیان بین. ﴿٧﴾ و بزائن
کوب راستی پیغه مبرئی خودی یی د ناف هه وه دا
[فیتجا له زی ل تشتی نه کهن، و بی دویشچون سالوخان
وهر نه گرن]، نه گهر گوهی خو د گه له ک تشتاندا دابایه
هه وه و ب ناخفتنا هه وه کربایه، هوین دا که فنه د
ته نگا فیتدا، و دازه مهت بو هه وه چی بیت، به لی
خودی باوهری ل بهر دلی هه وه شربنکر و د دلی
هه وه دا خه ملاند، و گاوری و فارپیوون [ب ریکا کرنا
گونه هیت مه زن] و هه می گونه هل بهر هه وه رهش
کرن، نه فنه سه رراست و یتگه هشتی و چه سپان.

﴿٨﴾ [نه شه] قه نجی و که ره م و نیعمه ته که ژ خودی، و خودی زنده زانا و کارینه جهه. ﴿٩﴾ [گهلی خودان
باوهران] نه گهر دو دهسته ک ژ خودان باوهران ب شه پرکه فتن وان پیک بینن، و نه گهر یتکی ژ وان دهستدریژی
و سستم ل یادی کر، هوین شه ری وی بکه نه و دهستدریژی و سستمی دکهت، دا بزفریته نه مرئی خودی
[نانکو حوکمی خودی و شه ری وی]، فیتجا نه گهر زفری [و دهست ژ شه ری و دهستدریژی بهردا]،
فیتجا ب دادوهری [هه ردو دهسته کان] پیک بینن و عداله تی بکه ن، ب راستی خودی حر عادلان دکهت.
﴿١٠﴾ هندی خودان باوهرن برایتی یتکن، فیتجا نافه را برایتی خو خوش بکه ن و پیک بینن، و ته قوا خودی
بکه ن، دا دلوفانی ب هه وه بیته برن. ﴿١١﴾ گهلی خودان باوهران بلا چوزه لام ترانه یان ب چوزه لامان نه کهن،
دبیت نه ویت ترانه پی دتینه کرن چیتر بن ژ وان نه ویت ترانه یان پی دکهن، و بلا چوژن ژی ترانه یان ب
چوژنان نه کهن، دبیت نه ویت ترانه پی دتینه کرن چیتر بن ژ وان نه ویت ترانه یان پی دکهن، و تانان د یتک
و دو نه قوتن و یتک و دو له که دار نه کهن، و ب ناف و ناسنافیت کریت گازی یتک و دو نه کهن، و چ پیسه
تشته مروف ب نافی فسقی بیته نافکرن پشتی باوهری ینانی، و هه ر که سی [ژ تانقوتان و له که دار کرنی و ب
نافکرنا خه لکی ب نافیت پیس] توبه نه کهت، فیتجا نه فنه نه ویت سته مکار.

﴿۱۲﴾ گهلی خودان باوهران خو ژ گه لهك گومانئ (هزرا خه لهت) بهار یزن، ب راستی هندهك گومان گونه هن [ته گهر ئی هاته خه بهردان یان كار شه دان ل سهر هاته كرن] و جاسو و سیل سهر ئیك و دو نه كهن، و نه كامیا ئیك و دو نه كهن، ئه ری ما ئیك ژ هه وه ههیه بقیث گۆشتی برایی خو یی مری بخوت؟ و هه وه ئه فنه نه قیث [كا چاوا هه وه ئه فنه نه قیث، د قیث و هسا هه وه نه كامیا وی زی د پشت ویرا نه قیث]، و ته قوا خودی بكه ن [ب هیلانا تشتی ئه مری هه وه بی هاتییه كرن]، ب راستی خودی توبه وهرگر و دلوفانه. ﴿۱۳﴾ گهلی مرو فان، ب راستی مه هوین ژ نیر و مییه کی [ئانكوزه لام و ژنه کی كو ئاده م و حه وانه] ییت داین، و مه هوین ییت کرینه ملهت ملهت و عه شیر عه شیر دا ئیك و دو بنیاسن، ب راستی یی ژ هه وه هه مییان پتر ب پریز و رومیهت ل دهف خودی، ئه وه یی ژ هه وه هه مییان ته قواتر [ئانكو یی ژ هه وه هه مییان پتر ژ خودی دترسیت]، و خودی زیده زانا و شار مزایه. ﴿۱۴﴾ عه ره ییت ژ دهر شه ی باز یران گۆتن: مه باوهری

الحجرات

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَنُحِبُ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْنَاهُ وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتَقَى اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ قَالَتِ الْأَعْرَابُ ؕ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِسْلَمُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ قُلْ أَتَعْمَلُونَ اللَّهُ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ يٰمُنُونَ عَلَيْكَ أَن أَسْلَمُوا قُلْ أَلْتَمَنُوا عَلَيَّ إِسْلَمَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَن هَدَىٰكُمْ لِلْإِيمَانِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

ئینا [خیران د گهل مه بكه] بیژه: هه وه باوهری نه ئینایه، به لی بیژن ئه م [ژ تر سا كوشتن و ئیخسیر كرنی] ییت ته سلیم بووین [یان زی سه رقه سه رقه ییت موسلمان بووین]، و باوهری هیژ نه چۆیه د لیت هه وهدا، و ته گهر هوین گوهداریا خودی و پیغه مبه ری وی بكه ن، خودی چو ژ خیرا كار و كریاریت هه وه كیم ناكهت، و خودی گونه هژیهر و دلوفانه. ﴿۱۵﴾ خودان باوهریت دورست ئه ون، ئه ویت باوهری ب خودی و پیغه مبه ری وی ئینایین، و پاشی ب گۆمان و شك نه كه فتنین، و جیهاد ب مالی خو و نه فسا خو د رپكا خودیدا كرین، ته فنه ییت راست [د باوهریا خودا]. ﴿۱۶﴾ ئه ری هوین دئ ئه واد دلی هه وهدا خودی یی ئاگه هدار كهن؟ [هوین دئ خودی ئاگه هدار ی دینی خو كهن، هوین دیژن مه باوهری یا ئینایی] و خودی ب خو دزانیت كاچ د ئه رد و ئه سماناندا ههیه، و ژ هه ر تشته کی ب ئاگه هه. ﴿۱۷﴾ [كو چه ریته عه ره ب] ل سه ر ته دكه نه منهت كو ئه و موسلمان بوون، بیژه: [گهلی كو چه ریته عه ره ب] موسلمان بوونا خو ل سه ر من نه كه نه منهت، به لی خودی منهت ل هه وه كری ده می به ری هه وه داییه به باوهری سی، ته گهر هوین [د باوهری ئینانا خودا] د راست بن. ﴿۱۸﴾ ب راستی خودی نهینیا (غه ییا) ئه رد و ئه سمانان دزانیت، و خودی دبیتت كا هوین چ دكه ن [و پی ئاگه هه].

سورة قاف

ل مه كه هي هاتييه خوارى (١٥) ثايه ت

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هؤسا دئيتيه خواندن (قاف)، ل دؤر راهه كرنا فان رهنگه تپان، بزفره دهسپنكا سورةا (بهقه ره). سويند ب قورئانا ب رويمهت و پايه بلند [تو پيغه مبهري و رؤزا قيامه تي راسته]. ﴿٢﴾ [خه لكى مه كه هي نه بهس باوهري نه ئينان] به لى عه جيگر تى بوون دهمى پيغه مبهره ك ههر ژ وان بؤ وان هاتى، و گاوران گوت: ب راستى نهغه تشته كى عه جييه و جهى حتيه تپوونييه. ﴿٣﴾ نه رى نه گهر نه م مريـن و بووينه ناخ [جاره كا دى دى زيندى بينه قه؟]، ب راستى نهغ زفرين و نه گه رپانه تشته كى نه بهر ناقله و دوبره. ﴿٤﴾ ب سويند نه م دزانين كا نه رد چهندي ژ له شى وان دخوت و چهندي كيم دكهت، و [ژ بلى قى ژى] مه كتييه كا پاريزه رپا هه، ههمى تشت

تيدا دنقيسينه. ﴿٥﴾ به لى گاغا قورئان بؤ وان هاتى نه وان دره و دانا، و نه و بيت د كاروباره كى شه پليدا [جار ديترن ستر بهنده، و جار ديترن ناييت پيغه مبهر مروف بيت، و جار ديترن دقيت يى زهنگين بيت... هتد]. ﴿٦﴾ ما نه و بهرى خو ناده نه نه سمانى د سهر خورا، كا مه چاوا نااكاريه و خه ملاندييه؟ و چو كون و دهر لى نين. ﴿٧﴾ و كا مه نه رد دى [چاوا] دهشت كرييه، و مه چيايت بنه جه ئيخستينه تيدا [دابؤ بنه سنگ و نه لقلقيت]، و كا مه چاوا ههمى رهنگيت شينكايتى جوان د نه رديدا شينكرينه. ﴿٨﴾ [نهغ كار، نااكارنا نه سمانى و دانانا نه ردى هؤسا] خودى كر دالان ل سهر هه قيسى رؤن بكهت، و بيته بيرئينان بؤ ههر بهنده يه كى ل خودى بزفريت [و هزرا خو د چيكر ييت ويدا بكهت]. ﴿٩﴾ و مه ناغه كا پر خير و بهره كهت ژ نه سمانى باراند، و مه بيستان و باخچه، و دندكييت دنبه دان و دكاك، پى شينكرن. ﴿١٠﴾ و مه دارقه سپيت بلند، بيت فيقيى وان ثويشى و ل سهرىك، پى شينكرن. ﴿١١﴾ دابنه رزقى بهنده يان، و مه ب وئى نافى نه رده كى هشك و مري زيندى كر، و زينديكرنا مرييان ژى ههر هؤسا يه. ﴿١٢﴾ [هه ي موحه مه د نه گهر مله تي ته يى قوره يشى ته دره وين دانن، ب راستى نهغه نه تشته كى نوييه] به رى وان مله تي نووحى و خودانيت بيرى [مله تي شوعه يى ل دؤر بيرى كوم بوون، فيجا خودى ههمى ئيخستنه تيدا]، و (سه موود) ژى پيغه مبهريت خو دره وين دانان. ﴿١٣﴾ و مله تي عاد و فيره ون و مله تي (لووط) پيغه مبهري. ﴿١٤﴾ و خه لكى جهى تيردار و دارتيكرا [مه خسه د پى خه لكى مهديه نيه و مله تي شوعه يى] و مله تي توبه عى ژى، هه ميان پيغه مبهريت خو دره وين دانان، و هيژاى ئيزايا من بوون. ﴿١٥﴾ فيجا ما نه م چيكرنا جارا ئيكيفه و هستيا يينه؟ [هه تا يا بيت بؤ مه يا ب زهحه ت بيت؟] نه خير [بيزار نه بوويه و پيغه نه وه ستيابه، و زفرينا وان پشتى بووينه خو، با دوير نينه وه كى نه و ديترن] به لى نه و د چيكرنه كا نويدا ب شكن [ههر چهنده نه و دزانن جارا ئيكى مه نه و بيت چيكرين].

﴿۱۶﴾ ب سویند مه مرقف یی چیگری، و نه م دزاین کا دلی وی بوج دیژیت و کاج دکه فیه سهر دلی وی، و نه م ژر ها ستوی وی تیژیتری و نه. ﴿۱۷﴾ نه م ژوان هه ردو ملیاکه تییت، ل سهر ملی وی یی راستی و ملی وی یی چه بی و کارو کرباریت وی دنقیسن، پتر ناگه همداری و نه. ﴿۱۸﴾ و مرقف چو ناخفتنان ناکهت [چ باش چ خراب]، نه گهر ملیاکه ته کی کارگری و زیره فانی دگهل، نه نفیسیست. ﴿۱۹﴾ و سه که رانا مرنی د گهل هه قیسی هات، نه فیه و بوو یا توژی دره فی. ﴿۲۰﴾ و پف ل بوقی هاته دان، نه فیه و بوو یا پهبان بی هاتیسه دان. ﴿۲۱﴾ و هه ر تیک دی تییت [چ باش چ خراب] دو ملیاکهت یی دگهل، تیک دینیته مهیدانا چه شری، و بی دی شاده بیی ل سهر ددهت. ﴿۲۲﴾ ب سویند تو [د دنیا ییدا] ژ فی یی بی ناگه ه بووی، و مه پهرده ل سهر ته راکر، و تو نه فرقی چاف تیژ و دژواری [بژ دینی]. ﴿۲۳﴾ و ملیاکه تی بهر برس ژی دی بیژیت: نه فیه و بوو و کتیا کار و کرباریت وی ژی، ل دهف من یا حازره. ﴿۲۴﴾ [خودی دی بیژیت

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ وَتَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْقَظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنَفَخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمَ الْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَها سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَى عَتِيدٍ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَ فِي جِهَنَّمَ كُلَّ كَلْبٍ عَنِيْدٍ ﴿٢٤﴾ مُتَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُغْتَابٍ مَرِيْبٍ ﴿٢٥﴾ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ﴿٢٦﴾ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٧﴾ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطَعْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيْهِ وَقَدْ قَلَّمَتْ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ﴿٢٩﴾ مَا يَذُلُ الْقَوْلُ لَدَى وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٣٠﴾ يَقُولُ لِحَبَّهْمَ هَٰؤُلَاءِ مَمْلُوكَاتٌ وَقَوْلُ هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ ﴿٣١﴾ وَأَوَّلَتْ لِحَبَّةِ الْجَنَّةِ لِمُتَّقِينَ غَيْرِ بَعِيدٍ ﴿٣٢﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٣﴾ مَنْ خِيفَ الرَّحْمَنُ بِالْعَذَابِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ﴿٣٤﴾ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٥﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٦﴾

المعنى

وان هه ردو ملیاکه تییت د گهل دئین] هه ر زیده گاوره کی زیده رکویسی بافیژنه د دۆر هیددا. ﴿۲۵﴾ نه وی زیده خیر نه کهه و زیده سته مکار و ب شک [د دیندا]. ﴿۲۶﴾ نه وی پهر ستهیه کی دی بژ خودی دکه ته هه فیشک، فیجا هوین هه ردو [مه خسه دی هه ردو ملیاکه تییت د گهل دئین]، دی بافیژنه د ئیزیا دژوار و گراند. ﴿۲۷﴾ ته کی وی یی شهیتان دی بیژیت: خودایی مه، ب راستی نه من نه و بهر سهر دچو نیرا کربوو، نه و ب خو د سهر دچو نه کا کویر و دوبردا بوو. ﴿۲۸﴾ خودی دی بیژیت: هوین هه ردو [مرقف و شهیتانی وی] ل دهف من جره بری نه کهن، و من [د دنیا ییدا] ل سهر نه زمانی پیغه مبه ریت خو، و ب هنار تن کتیا [هوین ژ فی پوژی ترساند بوون. ﴿۲۹﴾ و ناخفتن (په یان) ل دهف من نایته گوهورین، و نه ز سته می ل بهنده یان ناکه م. ﴿۳۰﴾ پوژا نه م دیژینه دۆر هه تی تو تری بووی؟ دیژیت: ما [ژ فان] هیژ هه نه؟ ﴿۳۱﴾ و به چه شت بژ ته قوادار ان تیزیک دیت، و یا دوبر نینه. ﴿۳۲﴾ نه فیه و بوو یا پهبان بی هاتیسه دان، بژ هه ر توبه داره کی پاریز فان [بژ خوبیت خودی] ژ هه وه. ﴿۳۳﴾ نه وی ده می ب تنی و که س نه ل دهف، ژ خودایی دلوفان بتر سیت، و ب دله کی ل خودی زفری، یته دهف خودی. ﴿۳۴﴾ ب سلامه تی [ژ ئیزا و کول و کوفانان] هه ر نه د به چه شتیدا، و پوژا ژا نا بی دویا هیک نه فیه. ﴿۳۵﴾ تئتی وان بقیت د به چه شتیدا یی هه ی، و زیده تر زی بژوان یی هه ی [نه وی دیتنا خودایی مه زنه].

﴿۳۶﴾ و مه چەند مله تیت ژ وان زه بهرده ستر و ب هیزتر، بهری وان د هیلاک برن، گه له وهلات تیکشه دابوون، ئه ری ره قینه ک [ژ مرئی یان ژ ئیزیا خودی] وان هه بوو؟ ﴿۳۷﴾ ب راستی ئه فه [د هیلاک برنا گوندیت سته مکار] چامه و دهرسن، بۆوی یی خودان عقل، یان بۆوی یی گوهداریی دکهت و هشیته وی د سه ری وی. ﴿۳۸﴾ ب سویند مه ئه رد و ئه سمان و هندى د ناهه را واندا، د شهش رۆژاندا چیکرن، و چو وهستیان زی نه گه هشته مه. ﴿۳۹﴾ ئیجا [هه ی موحه مه د] سه برا خو ل سه ری یا ئه و دیژن بکیشه، و بهری رۆژه لات و رۆژنا فایى، خودایى خو ژ کتیا سیان پاقر بکه، و په سن و سوپاسیا وی بکه. ﴿۴۰﴾ و چهنده کى ژ شه قى ژى ته سیحا وی بکه، و پشتی نئیزان زی.. ﴿۴۱﴾ گوهى خو بدی، رۆژا گازیکه ر (ئسرافیل) ژ جهه کى نیزیك گازى دکهت [ودهنگ دگه هیته هه ر که سه کی]. ﴿۴۲﴾ رۆژا [هه می مروف] وی دهنگى هه قیسی گولی دبن، ئه و [رۆژ] رۆژا دهر که قنیه [ژ گۆران]. ﴿۴۳﴾ ب راستی ئه م ب رۆژا ئه رد دکه لشیته، و ئه و ب له ز ژ گۆران بهر ب مهیدانا چه شری دچن، ئه و کۆمکر نه کا ب سانا هیسه ل بهر مه. ﴿۴۴﴾ ئه م چیت دزانین ئه و چ دیژن [د دهره قى ته و رۆژا قیامه تیدا]، و تول سه ر وان نه یی زۆر ده ستی [داب خورتی وان بکه یه موسلمان]، و ئه ویت ژ ئیزیا مه دترسن، وان ب قور ئانی شیرته بکه.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَّجِيسٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَأَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ ﴿٤٠﴾ وَاسْتَعِمْ يَوْمَ تَبَايَعْتُمْ مَكَانَ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يَتَسَاءَلُونَ الصَّابِرِينَ الَّذِي ذَلِكُمْ يَوْمَ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا نَحْنُ نَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٣﴾ وَابْتِئْنَا الْكُصْبُورَ ﴿٤٤﴾ يَوْمَ تَشَقُّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ يُمْسَقَ عَنْ ذَلِكَ فَحَرَّ عَنِّي تَابِيسُورٌ ﴿٤٥﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرَ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدَ ﴿٤٦﴾

سُورَةُ الْقَائِنَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ دَرَجُوا ﴿١﴾ فَالْحَمْلُ وَالْقَارُ ﴿٢﴾ فَالْجَرِيتِ بَسْرُ ﴿٣﴾ فَالْمَقْسَمِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا

سُورَةُ ذَارِيَاتِ

ل مه كه هى هاتيه خوارى (۶۰) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب بابیت به لافکه ر. ﴿۲﴾ و ب ئه وریته باران هه لگر. ﴿۳﴾ ب گه مییت ب سانا هی دئین و دچن. ﴿۴﴾ ب ملیاکه تیت کار و باران لیکفه دکهن. ﴿۵﴾ [سویند ب فان هه مییان] تشتی په یان بۆ هه وه پی هاتیه دان [ژ مرئی و قیامه تی]، راسته. ﴿۶﴾ و رۆژا قیامه تی و جزادانی، دی هه ر تیت.

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُوبِ ﴿٧﴾ إِنَّكَ لَنَاقِلٌ قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ
أُفِكَ ﴿٩﴾ قِيلَ لِّلرَّحْصُونِ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾ يَسْأَلُونَ
يَوْمَ يَوْمَ الْبَلَدَيْنِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾ دُفُّوا فَمَنْتُمْ كُرْهُدَا
الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُنَاقِبِينَ فِي جَنَّتِ وَعُرُونِ
ءَاخِذِينَ مَاءً مَّائِهِمْ رُبُّهُمْ إِلَهُهُمْ كَأَنَّمَا أَقْبَلَ بِذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٥﴾
كَأَنَّمَا أَقْبَلَ بِذَلِكَ الْبَلَاءِ مَا يَشْعُرُونَ ﴿١٦﴾ وَالْأَسْحَارُ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٧﴾
وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٨﴾ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ
لِّلْمُوقِنِينَ ﴿١٩﴾ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ
وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢١﴾ قَرِيبٌ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ إِنَّهُ لَحَوْ مِثْلَ مَا أَنْتُمْ
تَطْفَعُونَ ﴿٢٢﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثٌ ضَلَّ فِيهِ الْبَرْهَمُ الْمُكْرِمِينَ ﴿٢٣﴾ إِذْ
دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سُبْحَانَكَ قَالَ سَلُّوا قَوْلَ مُكَرَّمٍ ﴿٢٤﴾ فَقَرَاعَ إِلَى
أَهْلِهِ عَفَا وَعَجِلَ سَمِينٌ ﴿٢٥﴾ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٦﴾
فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَحْزَنْ وَيَسِّرْ لَهُ يَسِّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ
فَأَقْبَلَ بَعْدَ النَّهْيِ فِي سَرَةٍ فَصَلَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٢٧﴾
قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٢٨﴾

﴿۷﴾ و سويند ب ئه سمانى جوان و خودان ريكييت
موكوم [ريكييت ستيران]. ﴿۸﴾ ب راستى هوين [د
دهره قى موحه مه ديدا] ههر جارى ناخفتنه كى دكه
[جار ديژن ستر بهنده، و جار ديژن يى دينه، و
جار زى ديژن هه لبه ستفانه]. ﴿۹﴾ نه و دى ژ باوهرى
ئينانى [ب قورئانى و موحه مه دى] ئينه دوير ئيخستن،
ئه وئيت [ژ راسته رييى] هاتينه دوير ئيخستن.
﴿۱۰﴾ له عنته ل دره ونيان بن [ئه وئيت ههر جاره كى
تشته كى دهره قى بيغه مه ريدا ديژن]. ﴿۱۱﴾ ئه وئيت
د نه زانيندا، بى ئاگه. ﴿۱۲﴾ [بو ترانه] پسيار دكه،
پا كه نكيه رورزا جزادانى [رورزا قيامه تى]؟ ﴿۱۳﴾ نه و
رورزه نه واته و ل سه ر ئاگرى دئينه سؤن. ﴿۱۴﴾ وئى
رورزى ملياكت دى بيژنه وان [دى ئيزايا خو بخون و
تامكه نى، ئه قه بوو يا هوين] د دنياييدا و ژ له كه قه
ل هاتنا وئى ب لهز. ﴿۱۵﴾ ب راستى پاريژكار يئيت
د ناف جنيك و كانياندا. ﴿۱۶﴾ تشتى خودايى وان
داييه وان وهر دگران و پازينه، ب راستى نه و بهرى
نوكه [د دنياييدا] ژ قه جيكاران بوون. ﴿۱۷﴾ نه و

بيچه ك ژ شه قى دنفستن. ﴿۱۸﴾ نه و بهرى سپيده يان [خودى دهرستن و] و داخو ازا ژ بيرنا گونه هان ژ
خودى دكرن. ﴿۱۹﴾ و خيزان و ژاريت خواسته ك و رويت، خودان بار بوون د مالى واندا. ﴿۲۰﴾ و د ئه رديدا
نشان و بهلگه گه له كن، بو وان ئه وئيت هه قيسى په سهند دكه و يشته فانييا وئى دكه. ﴿۲۱﴾ و ده وه ب
خودا زى [نشان و بهلگه گه له كن]، ما هوين نابيين؟ ﴿۲۲﴾ و رزقى هه وه و ههر تشتى په بيان بو هه وه
بى دئينه دان يى ل ئه سمانى. ﴿۲۳﴾ سويند ب خودايى ئه رد و ئه سمانى، نه و تشتى په بيان بو هه وه بى
هاتيه دان راسته و بى گومانه، هه وه كى ناخفتنا هه وه نوكه يابى گومان ل ده ق هه وه. ﴿۲۴﴾ ئه رى به حسى
ميتانيت ئيبراهيمى ئه وئيت قه درگران، گه هشتيه ته. ﴿۲۵﴾ و هختى چوينه ده ق، و سلاف كرينى، سلاف
ل وان فه گيرا و گوت: هوين د نه نياسن [ئه ز هه وه نانياسم]. ﴿۲۶﴾ فيجا ب لهز و بى ميتان بى بهه سن،
چو مى مالى و گولكه كى قه له و [براشتى] ئينا. ﴿۲۷﴾ و نيزيكى وان كر، و گوت: ما هوين ناخون؟
﴿۲۸﴾ فيجا [و هختى ئيبراهيمى ديتى نه و ناخون] د دلى خودا ژ وان ترسيا، گوتن: نه ترسه، و مزگينيا
كوپه كى زانا دانى. ﴿۲۹﴾ ژنا وى ب دهنكه كى بلند پيشقه هات و ته په ك ل سه ر و چاقيت خو دا، و گوت:
[وهلى نه زى چاوا دى من بچويك بن] و ئه ز پيره ژنم و يا خرشم. ﴿۳۰﴾ ملياكتان گوت: [ئه م چاوا
ديژين، و هسايه] خودايى ته هوسا ئه مري داى، و ههر ئه وه كار به جه و زانا.

سورة
الذاريات
۵۲

﴿۳۱﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَى قَوْمٍ
مُجْرِمِينَ ﴿۳۳﴾ لِيُنْزِلَ عَلَيْهِمْ حِجَازَةً مِنْ طِينٍ ﴿۳۴﴾ مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُعْسِفِينَ ﴿۳۵﴾ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۳۶﴾ فَمَا وَجَدْنَا
فِيهَا غَيْرَ بَنِيٍّ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۳۷﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ
الْعَذَابَ الْآلِيَةَ ﴿۳۸﴾ وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ
مُؤْتَمِنٍ ﴿۳۹﴾ فَقَوْلِي بِرُكْبَةٍ وَقَالَ سِحْرٌ أَوْ أَجْنُونُ ﴿۴۰﴾ فَأَخَذَتْهُ وَجُودُهُ
فَبَدَّنْهُمْ فِي آيَةِ وَهُوَ مُبِيدٌ ﴿۴۱﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ
الْعَاقِيَةَ ﴿۴۲﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَنْتَ عَلَيْهِ إِلَّا أَجَعَلْتَهُ كَالرَّمِيمِ ﴿۴۳﴾
وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّى حِينٍ ﴿۴۴﴾ فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْقَةُ وَهُمْ يَبْطَرُونَ ﴿۴۵﴾ فَمَا أَصْبَحُوا مِنْ قِيَامٍ
وَمَا كَانُوا مِنْ نَصِيرَةٍ ﴿۴۶﴾ وَفَرَمَوْحَ مِنْ قَبْلِ إِنْهُمْ كَانُوا قَوْمًا
فَاقِقِينَ ﴿۴۷﴾ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهُ بِإِيدٍ وَأَنَا الْمُسَوِّعُونَ ﴿۴۸﴾ وَالْأَرْضَ
فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمُتَعِدُونَ ﴿۴۹﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿۵۰﴾ فَفَرِّقُوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿۵۱﴾
وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿۵۲﴾

﴿۳۱﴾ [پشتی ئبراهیمی زانی ملیاکه تن] گوت: گهلی هنارتیان هه وه خیره، هوبن بۆ چ هاتینه هنارتن، ﴿۳۲﴾ گوتن: ب راستی ئهم بۆ مله ته کئی گونه کار ییت هاتینه هنارتن [کو مله تی] (لووط) پیغه مبه ره. ﴿۳۳﴾ دا به ریت هه ریی ب سهر دا ببارینن، ﴿۳۴﴾ ئه وه به ریت ل نک خودی د نیشان کری بۆ زیده گونه کاران. ﴿۳۵﴾ و مه ئه ویت باوهریدار ههمی ژ گوندی دهر تیخستن، ﴿۳۶﴾ و مه ژ ماله کا موسلمان پیغه تر، دوی گونیدا، نه دیت، ﴿۳۷﴾ و مه نیشانه ک (شونوار و کافلیت وان)، بۆ ئه ویت ژ ئیزایا دژوار دترسن، تیدا هیلا، ﴿۳۸﴾ دیسا مه د چیرۆکا مووسایدا زی نیشانه ک هیلا، وهختی مه ب نیشان و به لگه ییت رۆن و ئاشکرافه، هنارتیه ده ف فیرعه ونی، ﴿۳۹﴾ فیتجا ب هیز و کوما خوقه پشتا خۆ دا مووسایی، و گوت: یان [مووسا] سیر بهنده یان زی یی دینه، ﴿۴۰﴾ و مه ئه وه و له شکره یی وی گرتن، و ئافیتنه د دهریاییدا [و مه ههمی خه ندقاندن، و کهس ژئی نه ما] و ئه وه یی لۆمه کار بوو، ﴿۴۱﴾ و دیسا د

چیرۆکا عاددا زی [مله تی] هوود پیغه مبه ره، مه نیشانه ک هیلا، وهختی مه ره شه بایه کئی هسک ب سهر واندا هنارتی، ﴿۴۲﴾ ههر تشتی د سهر را دبۆری، پیتی و پرت پرت دکر، ﴿۴۳﴾ دیسا د چیرۆکا (سه موود) دا زی [مله تی] صالح پیغه مبه ره، مه نیشانه ک هیلا، وهختی مه گوتیه وان هه تا دهمه کئی ئاشکرا بژین و خوشیان ببهن، ﴿۴۴﴾ و وان خۆ ل سهر گوهداری و په رستنا خودی مه زن کر [و ژ ئهمری خودی دهر که فتن]، فیتجا برویسی هنگا فتن و به ری وان لی بوون، ﴿۴۵﴾ نه وان رابوون پی چی بوو، و نه هاریکاریسا وان هاته کرن، ﴿۴۶﴾ و دیسا مه مله تی نوح پیغه مبه ری به ری وان د هیلا ک برن، ب راستی ئه وه مله ته کئی ژ ریده ره که فتی بوو، ﴿۴۷﴾ و مه ئه سمان ب هیز یی چی کری، و ئهم خودان شیانن، ﴿۴۸﴾ و ئه رد مه یی راتیخستی و دهشتکری [کوب کیریانی بیت]، وهی ئهم چ خوش ئه رد راتیخین، ﴿۴۹﴾ و ژ ههر تشته کی مه جۆ ته ک دا، دا هوبن هزرا خۆ تیدا بکهن، ﴿۵۰﴾ فیتجا ب بال خودیقه بزقن، و ئه ژ ده ف وی بۆ هه وه ئاگه هدار که ره کئی ئاشکرامه، ﴿۵۱﴾ و هوبن [گهلی مرۆفان] چوه هه فیشکان بۆ خودی چی نه کهن، ئه ژ ده ف خودی بۆ هه وه ئاگه هدار که ره کئی ئاشکرامه.

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ
أَوْ مَجْنُونٌ ﴿١﴾ أَلَمْ تَأْتُوا بَدِيعَ أَلْأَوَّلِ فَمَا تَعْلَمُونَ ﴿٢﴾ فَتَقَالُوا سِحْرٌ
كَبِيرٌ ﴿٣﴾ أَلَمْ تَكُنْ أَتَى الَّذِينَ الْأَوَّلُ فَتَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ وَمَا
خَلَقْتُ الْإِنْسَ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥﴾ أَلَمْ أَرِكُمْ يَوْمَ الْفَتْخِ
وَمَا أَرِكُمْ يَوْمَ الْفَتْخِ ﴿٦﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٧﴾
فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا
يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٨﴾ قَوْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٩﴾

سُورَةُ النَّازِيَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْأَنْزِلَ وَالْأَنْزِلَ وَمَنْشُورٌ ﴿١﴾ وَالْبَيْتِ
الْمَعْمُورِ ﴿٢﴾ وَالْأَنْزِلَ وَالْأَنْزِلَ وَالْبَيْتِ
عَذَابِ رَبِّكَ لَوْ فَعْلٌ ﴿٣﴾ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٤﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ
مَوْرًا ﴿٥﴾ وَسِيرَ الْجِبَالِ سِيرًا ﴿٦﴾ قَوْلُ يَوْمَئِذٍ لِلَّذِينَ
الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿٧﴾ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارٍ
جَهَنَّمَ دَعَا ﴿٨﴾ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٩﴾

﴿۵۲﴾ هُوسا چو پیغمبر بُوئه فیت بهری فان رُی
نه هاتینه هنارتن، و وان نه گزیتیت [ئهو پیغمبر]
یان سیر بهنده یان یی دینه [قیجا ب خهه نه کهفه،
رُ بهر وئ یا ئهو دهره قی تها دکهن و دبیرن].
﴿۵۳﴾ ئه رُی وان شیرت و وه سیهت ل بیک و دو کرینه
[دا هه می هوسا ل سهر بیک ناخفتنی کوم ببین]،
نه خیر به لی ئهو زیده د سهر داچوینه. ﴿۵۴﴾ قیجا رُ وان
بگه ره و بهری خورُ وان وهر گیره، تو نه یی لومه کاری
[یا ته بهس گه هاندنه]. ﴿۵۵﴾ و [ب قورئانی] بهرده وام
شیره تان بکه، ب راستی بهس خودان باوهر فایده ی
رُ شیره تان دکهن. ﴿۵۶﴾ و من ئه جنه و مروق بهس
بُوهندی ییت داین، من بهر یسن. ﴿۵۷﴾ من چو
رزق رُ وان نه فیت [بدنه من یان بدنه خو یان بدنه
غیری خو، ته زم یی رزقی ددهم]، و من نه فیت ئهو
خوارنی بدنه من [نه بُو من، نه بُو بهنده ییت من].
﴿۵۸﴾ ب راستی خودییه رازق و خودان هیز و هیز
موکوم. ﴿۵۹﴾ قیجا ب راستی ته ویت ستهم کرین
[رُ مله تی ته و ته ویت گاوربووین]، پشک و باره ک
رُ ئیزایی یا هه ی، وه کی پشک و بارا هه فالیت وانه [ته ویت مه دهیلاک برین رُ مله تی نوح و عاد و
(سه موود)]، قیجا بلا له زنی نه کهن. ﴿۶۰﴾ و ئیزا و نه خوشی بُو وان بن ته ویت گاوربووین، وئ رورُ تی هوا
به یان بُو وان پی هاتیه دان [وئه و رورُ، یان رورُا به دریه یان یا قیامه تیهه].

سوره نازیات

ل مه که هی هاتیه خوارنی (۱۹) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب [جیایی] (طور) ئی [ئهوئی خودی ل سهر، د گهل مووسایی ناخفتی]. ﴿۲﴾ و سویند ب وئ
کتیبا ریز ریز نفیسی [کو قورئانه]. ﴿۳﴾ [و ئهو قورئان] د پیسته کی فه کریدا [ئانکو ئه ف قورئانه یا بهر دهسته
بُو هه وه هه میان و یا فه کریه و گرتینه ل ده ف پیغمبره ی تنی کو هوین چ لی نه زانن]. ﴿۴﴾ و سویند
ب ئافاهیئی ئافا [ئهوئی ده فته ئه سمانی هه فتی، ملیاکه ت تیدا خودی دهر یسن و ته سیحا وی دکهن].
﴿۵﴾ و سویند ب بانئ بلند کری [کو ئه سمانه]. ﴿۶﴾ و سویند ب دهر یا یا تری ئاف [یان یا رورُا قیامه تی دبته
ئاگر]. ﴿۷﴾ ب راستی ئیزا یا خودی یا هاتیه [و هه ر دی ئیت]. ﴿۸﴾ چو ئاسته نگ باشقه بر دریکا ویدا
[ئیزایی] نینه [نه هیلیت بیت]. ﴿۹﴾ رورُا ئه سمان دئین و دچن، و دزقرن و ب ئافیک ده کفن. ﴿۱۰﴾ و رورُا
چیا رُی رُ جهی خو دچن [و وه کی ئه وران دچن و بهر بادین]. ﴿۱۱﴾ قیجا وه ی ئیزا و نه خوشی وئ رورُی
بُو وان، ته ویت بی باوهر و رورُا قیامه تی دره و ددانان. ﴿۱۲﴾ ته ویت ب گهرمی ب ئاف بویجا تیتیدا دچون،
و ئاگه رُ خو نه ی. ﴿۱۳﴾ رورُا بُو دوز هه تی دئینه پالدان پالدا نه کا حیل. ﴿۱۴﴾ [دهر گه هفانیت دوز هه تی دی
بیرنه وان]: ئه فه ئه و ئاگره یی هه وه دره و ددانا.

﴿١٥﴾ تَهْرِيءَ نَحْمَهُ [نَهْفِ نَاكِرِه] سَحَرَهُ؟ يَانَ زِي هُوَيْن
 نَابِينَن؟. ﴿١٦﴾ هَهْرَنَه تِيدَا وَ تَامَكَهْنِي، فَيَجَا هُوَيْن
 سَهْبِرَا خَوْ بَكِيشَن يَانَ نَهْكِيشَن تِيكَه، هُوَيْن وَي دَخُون
 يَا هَهْوَه كَرِي. ﴿١٧﴾ ب رَاسْتِي پَارِيْزْكَار وَ تَهْقَوَادَار
 يَيْت د به حَشْت وَ خَوْشِيَانَدَا. ﴿١٨﴾ دَخَوْشَن ب
 تَشْتِيْ خَوْدَايِيْ وَان دَايِيِيَه وَان، وَ خَوْدَايِيْ وَان تَهْوَرْ
 تِيْزَايَا دَوْرَهْمِيْ پَارَاسْتَن. ﴿١٩﴾ بَخُون وَ فُهْخُون، هَهْوَه
 نَوْشِي جَان يَيْت، زُ بَهْر وَان كَار وَ كَرِيَارِيْ ت هَهْوَه
 دَكْرَن. ﴿٢٠﴾ يَيْت پَالْدَايِيْنَه ل سَهْر تَهْخِيْت رِيْزْكَرِي،
 وَ مَه پَهْرِيْ يَيْت چَا فَاكِر يَيْت كَرِيْنَه هَهْفَسَهْرِيْ ت وَان.
 ﴿٢١﴾ وَ تَهْوَيْت بَاوَهْرِيْ تِيْنَابِيْن وَ دَوِيْنْدَهْهَا وَان زِي
 ل سَهْر بَاوَهْرِيْ يِيْ رِيْكََا وَان گَرْتِي، مَه دَوِيْنْدَهْهَا
 وَان گَهَانْدَه وَان [د به حَشْتِيْدَا، دَا چَاثِيْت وَان ب
 دَوِيْنْدَهْهَا وَان پُون بِيْن وَ كَهْيَا وَان يَيْت]، وَ مَه
 چَوَرْ كَار وَ كَرِيَارِيْ ت وَان كِيْم نَهْكَر، هَهْر تِيْكَ ب
 كَار وَ كَرِيَارِيْ ت خَوْفَه يِيْ گَرِيْدَايِيِيَه. ﴿٢٢﴾ وَ هَهْر
 فَيَقِيْ وَ گَوْشْتَهْ كِيْ دَلِيْ وَان دَجِيْتِيْ، تَهْم دَدَهِيْنَه وَان.
 ﴿٢٣﴾ وَ تَهْو د به حَشْتِيْدَا پَهْر دَاغِيْت مَهْيِيْ زُ تِيْكَ وَ

أَفَيْسَ خَرَجَ هَذَا أَمْ أَنشُرَ لَا تَنْصُرُونَ ﴿١٥﴾ أَصْلَوْهَا فَاصْصِرُوا
 أَوْ لَا تَنْصُرُوا سِوَا عَيْتِكُمْ إِنَّمَا تَخْزَوْنَ مَأْكَثَ نَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
 إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَلْيَكْهِنُوا بِمَاءِ أَنْهَارٍ رُبُّهُمْ
 وَوَقَّهْمُ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كَلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْنُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ
 بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا
 بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلْتَنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا
 كَسَبَ رَهِينٌ ﴿٢١﴾ وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِكَهْوَ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾
 يَنْتَرِعُونَ فِيهَا كَأَنَّهُمْ لَا غُوفِيْهَا وَلَا تَأْنِيْمٌ ﴿٢٣﴾ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ
 غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ كَلُؤْلُؤٌ مَّكُونٌ ﴿٢٤﴾ وَقِيلَ بَعْضُهُمْ عَلَى
 بَعْضٍ يَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلَ فِيْ أَهْلِيْنَا مُتَشَفِّقِينَ ﴿٢٦﴾
 فَسَرَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَّعْنَا عَذَابَ الْسُمُورِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا كُنَّا
 مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْنَا أَلَنْتَ بِنِعْمَتِ
 رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعَرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ
 الْمُنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَرَبِينَ ﴿٣١﴾

الجزء

دو و هَر دگَرَن، نَه نَاخْفَنِيْت بَهْر وَ فَا زِي [نَانْكَو بِيْ مَفَا] نَه زِي يَيْت ب گُونَهْه، تِيدَا دَبِيْزَن. ﴿٢٤﴾ كُورَهْ لَو
 بُوْ خَزْمَهْ تِيْ ل سَهْر وَان دَگَهْرَن، دِيْ بِيْزِيْ لُوْلُويْ يَيْت دَهْ سَت لِيْ نَهْدَايِيْنَه [هَنْدِيْ هَنْد زَهْ لَال وَ جَوَانَن].
 ﴿٢٥﴾ وَ [بَهْ حَشْتِيْ] بَهْرِيْ خَوْ دَهْنَه تِيْكَ وَ دَو، وَ پَسِيَارَا كَار وَ بَارِيْ ت دَنِيَايِيْ زُ تِيْكَ وَ دَو دَكَهْن. ﴿٢٦﴾ دِيْ
 بِيْزَن: ب رَاسْتِي تَهْم د دَنِيَايِيْدَا [زُ تِيْزَايَا خَوْدِيْ] يَيْت د تَرَسِيَايِيْ بُوِيْن. ﴿٢٧﴾ فَيَجَا خَوْدِيْ كَهْرَهْم د گَهْل
 مَه كَر، وَ تَهْم زُ نَاگَرِيْ لَهْ شِسُوم پَارَاسْتَن. ﴿٢٨﴾ ب رَاسْتِي د دَنِيَايِيْدَا، مَه تَهْو دَهْر سَت وَ مَه دَوْعَا زُ وَي
 دَكْرَن [كُوْ تَهْو مَه نَا زَا بَكَهْت، وَ گُونَهْ هِيْ ت مَه زِيْ بَهْت]، ب رَاسْتِي تَهْوَه قَهْ نَجِيِيَه خَشْش وَ خَوْدَان كَهْرَهْم وَ
 دَلُوْ تَان. ﴿٢٩﴾ فَيَجَا [هَهْي مَوْحَهْ مَهْد] بَهْر دَهْوَام شِيْرَهْ تَان ل وَان بَكَه، وَ تَو ب كَهْرَهْمَا خَوْدَايِيْ خَوْ [نَانْكَو ب
 پِيْغَهْمَبَهْرَاتِيِيْ]، نَه خِيْفَزَانْكِ وَ نَه يِيْ دِيْنِي [هَهْرَهْ كِيْ تَهْو دَبِيْزَن]. ﴿٣٠﴾ يَانَ زِي دَبِيْزَن تَهْو هَهْلَهْ سَتَقَان
 وَ شَاعَرَهْ كَه، وَ تَهْم يِيْ ل هِيْشِيْ بَهْ لَايَهْ كَا دَنِيَايِيْ بِيْتَه سَهْرِيْ وَ پِيْ بَجِيْت [وَ تَهْم زِيْ رَهْ حَهْت بِيْن].
 ﴿٣١﴾ [هَهْي مَوْحَهْ مَهْد] بِيْزَه: چَا فَا رِيْ مَرْنَا مَن بَن، ب رَاسْتِي تَهْ زِيْ د گَهْل هَهْوَه دِيْ زُ چَا فَا رِيْ يَانَ بَم
 [وَ دِيْ بَهْرِيْ خَوْ دَهْيِيْ، كَا خَوْدِيْ دِيْ كِيْ بَهْرَاتَا ف كَهْت].

﴿۳۲﴾ ئەرئى ئەقلى وان، فەرمانا وان ب فئى ئاخفتنى دكەت [جار دېيژن قورئان سحرە، يان زى شۆلى خېقزانكانە يان شعرە]، نەخېر وەنېنە بەلى ئەو ملەتەكى زېدە سەرداچۆيىنە [ژ كەرب و عېناد فئى ئاخفتنى دېيژن]. ﴿۳۳﴾ يان زى دېيژن: [موحه مەدى ئەف قورئانە] يا ژ دەف خو چىكرى؟ نەخېر وەسا نېنە بەلى ئەو باوەرىيى نائېن. ﴿۳۴﴾ بلا ئاخفتنە كا وەكى قورئانئى يېن، ئەگەر راست دېيژن [كو ئەف قورئانە نە ژ دەف خوديە، و موحه مەدى ژ نك خو يا چىكرى]. ﴿۳۵﴾ ئەرئى ئەو بئى چىكەر هاتېنە چئى كرن، يان زى وان ب خو، خو دابىيە؟ ﴿۳۶﴾ يان زى وان ئەرد و ئەسمان چئى كرنە؟ نەخېر وان چو ژ ئان چئى نە كرنە بەلى ئەو ئېقىنى نائېن [كو خوديە چىكەرئى وان و يئى ئەرد و ئەسمان]. ﴿۳۷﴾ يان زى گەنجانە و خزېنەيىت خودايى تە د دەست واندانە؟ يان زى ئەون سەردەست و خودان دەستەلات [ل سەر هەمى تستان، چ يا بئىن دكەن]. ﴿۳۸﴾ يان زى وان پېسترك هەنە [پى دچنە ئەسمانان]،

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَعُوا بِهَذَا أَرْمُهُمْ قَوْمٌ طَاعُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَقُولُ بِكُلٍّ لَّا يُوَفُّونَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِن كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾ أَمْ حُلِفُوا مِنْ عِنْدِنَا أَمْ لَهُمُ الْخُلَفَاءُ ﴿٣٥﴾ أَمْ حُلِفُوا الْأَسْمَانِ وَالْأَرْضِ بَلَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَيْكَ أَمْ لَهُمُ الْمَصْطَبَاتُ ﴿٣٧﴾ أَمْ لَهُمْ سَلْمٌ يُسْمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَهُمُ الْآبَتُ وَلَوْ كَرِهَ الْبَنُونَ ﴿٣٩﴾ أَمْ سَأَلْتَهُمُ أَجْرَهُمْ مِنْ مَّغْرَمٍ مُنْقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمُ الْإِلَهِ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرَهُمْ حَتَّى يَلْقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّا لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَصْحَابُ الْحُكُومِ رَيْكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنْ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٤٩﴾

و گول [ئاخفتنا ملياكة تان] دېن [وب فئى رېكى ب سەر غەيىي ھلدېن، و پى دزان ئەو يئى ل سەر ھەقىيى، ژ بەر ھندئى رېكا خو ناھيئل]، بلا گوھدېرئى وان، نېشان و بەلگەيە كا رۆن و ئاشكەرە بېنيت. ﴿۳۹﴾ ئەرئى كچ يئىت وېنە، و كور يئىت ھەو نە؟ ﴿۴۰﴾ يان زى تو كرى ل سەر پاگە ھاندنا فئى پەيامى [ژ وان دخوازى، فئىجا ژ بەر ھندئى بارئى وان يئى گرانە [و موسلمان نابن و باوەرىيى ب تە نائېن]. ﴿۴۱﴾ يان زى غەيب ل دەف وانە، ئەو دنفېسن. ﴿۴۲﴾ يان زى ئەو ل بەر پېلانەكى دگەرېن؟ نئى ئەو پېلان دئى ب سەرئى واندانە شكىت ئەوئىت گاور بوو يېن. ﴿۴۳﴾ يان زى وان پەرستىيەك غەيرى خودئى ھەيە؟ ب راستى خودئى ژ وئى شر كا ئەو ب بال وېشە لئى ددەن، يئى پاقرە. ﴿۴۴﴾ و ئەگەر ئەو گاور بېنېن پارچەيەك يا ژ ئەسمانى دادكەفېت [ھەر باوەرىيى نائېن]، و دئى بېژن ەمورە يئى كەفتىيە سەرېك. ﴿۴۵﴾ فئىجا ژ وان بگەرە ھەتا دگەھنە رۆژا خو، ئەو ئەو تېدا دھىلاك دچن [رۆژا بەدرىيە، يان يا مرنئى، يان رۆژا قىامەتتېيە]. ﴿۴۶﴾ رۆژا نەخشە و بېلاتىت وان چو ئىزايا خودئى ژ وان نەدەتە پاش، و ھارىكارىيا وان زى نەئىتە كرن [و ئىزا ژ وان نەئىتە ھەگرتن]. ﴿۴۷﴾ و ب راستى ئىزايا كەدى ژ بلى ئىزايا ئاخەرەتئى [كو ئىزايا گورپىيە]، بۆ ئەوئىت سەتم كرىن يا ھەي، بەلى باراېتر ژ وان فئى نوزانن. ﴿۴۸﴾ فئىجا سەبرى ل سەر حوكمئى خودايى خو بكىشە [وبېنا خو ل وان فرەھ بگە، ھەتا ئىزايا مەگوتى ب سەرئى وان يئىت]، و ب راستى تو يئى ل بەر چاقتى مە و دېن چاقدېرى و پارستنا مەفە [فئىجا پويەتە ب وان نەكە، و خەما وان رانەكە]، و گافا تو [ژ روئىشتنا خو] رادبى، خودايى خو ژ كئىياسىيان پاقر بگە، و پەسنوى بگە [بېژە (سبحان الله و بھمدە)]. ﴿۴۹﴾ و ب شەفئى و پشتى سئىر ئافا دېن، خودايى خو ژ كئىياسىيان پاقر بگە [يان ب شەفئى ئان نفېزان (مەغرەب، عەيشا و شەففېزان، و دو رو كەعتىت بەرى سېئىدئى) بگە].

سُورَةُ النَّجْمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝ مَاضٍ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝ وَمَا يَطِغُّ عَنِ
 الْهَوَىٰ ۝ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ يُحَىٰ ۝ عَلَيْهِ سَيِّدُ الْقَوَىٰ ۝ ذُو مِرَّةٍ
 فَاسْتَوَىٰ ۝ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝ فَكَانَ قَابَ
 قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ
 مَا رَأَىٰ ۝ أَفَتَحْمِلُونَهُ عَلٰى مَآرِبٍ ۝ وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝
 عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝ عِنْدَ حَاجَتِهَا الْمَآوَىٰ ۝ إِذِ يَعْنَى السِّدْرَةَ
 مَا يَعْنَىٰ ۝ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ
 الْكُبْرَىٰ ۝ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّكَّ وَالْعُرَىٰ ۝ وَمَنْوَةَ الْقَائِلَةِ الْآخِرَىٰ ۝
 أَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ زُلَّةٌ أَلْوَنَىٰ ۝ فَلَمَّا إِذَا قَسَمُهُ ضَبْرَىٰ ۝ إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءُ
 سَمِيَتْهُمَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۝ إِنْ يَبْعُثْ إِلَّا
 أَنْظَرًا وَمَا تُهَوَّىٰ ۝ أَنْفُسٌ ۝ وَلَقَدْ جَاءَ مُرْسِنٌ رِّهْمًا يُهْدَىٰ ۝ أَمْ لَيْسَ
 مَا تَمْنَىٰ ۝ فَلَمَّا الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ۝ وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ
 لَا تُفْقَىٰ ۝ سَفَعْتُمْ مَرْسِيًّا ۝ لَا يَمُنُّ بَعْدَ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ۝

الْمُرْسِيْنَ

سُورَةُ نَهْجَم

ل م ه كه هئ هاتيه خوارى (۶۲) نايه ت

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب ستيرى وهختى ئافا ديبِت. ﴿۲﴾ هه قالى هه وه [مه خسه د پى پيغه مبه ره] گومرا نه بو وييه، و چو جارا پويج نه ناخفتييه. ﴿۳﴾ و نه و ژ دهف خو و ژ دلخوازيا خو ناخفتي. ﴿۴﴾ و ناخفتي ته گهر ژ وهحيى نه بيت [ئانكو قورئان ژ وهحيى پيغه تر نيئه]. ﴿۵﴾ خودانى هيزا مه زن، نهف وهحيه يا بو ئينايى و نيشادايى. ﴿۶﴾ نهف [يى وهحي بو ئينايى، كو جبريله] خودان هيز و تيگه هشتن و خودان قه دره، و ل سهر رهنگى خو يى دورست [د كراسى مليا كه تينييدا] راوهمستيا [و خو نيشا پيغه مبه رى دا]. ﴿۷﴾ و نهف ل پهرئى نه سمانى بوو، ملى روژ ئافا يى. ﴿۸﴾ پاشى [ئانكو پشتي ل سهر و تنيى خو يى دورست، ل پهرئى نه سمانى ديار بووى] تيزيكى پيغه مبه رى بوو، و پتر تيزيك بوو. ﴿۹﴾ و قه دهرا دو كفنان يان كيمتر [تيزيك] بوو.

﴿۱۰﴾ فيجا [جبريل ب ته مرئى خودئى] نهف وهحي بو بهنده يى خودئى ئينا نهف او خودئى بو هنارتى. ﴿۱۱﴾ دلئى پيغه مبه رى، نهف او پيغه مبه رى ب چافئى خو ديتى، دره وه نادانا [كو ديتنا جبريليه ل سهر و تنيى وى يى دورست]. ﴿۱۲﴾ نه رئى هوين جرپهرئى د گهل وى دكه ن ل سهر تشتى وى ديتى؟ ﴿۱۳﴾ ب سويند د هاتنه خواره كا جبريل يا دى ژيدا پيغه مبه رى نهف (جبريل) ل سهر رهنگى وى يى دورست ديتبوو. ﴿۱۴﴾ [شهفا چونا نه سمانان] ل دهف دار كنيزا خلاسىي [كو دكه فته نه سمانى حهفتى، ل و برئى زانينا مليا كه تان ب دويهاى ديتت، و ژ و برئى و يغه ژ خودئى پيغه تر، كه سئى دى نوزانيت كاچ ههيه]. ﴿۱۵﴾ به حهشتا ئبور گه هئى يال دهف. ﴿۱۶﴾ و دار ديت وهختى يا نخافتى، ب وى تشتى پى نخافتى [كو كه سهك نه شيت ژ بلى خودئى، سالو خه تيت وئى بيژيت]. ﴿۱۷﴾ چافئى وى ب چوپره خيت ديدا نه هاته گيران، و ژ تخويى بو هاتيه دانان نه بو رى. ﴿۱۸﴾ ب سويند نهف [مه خسه د پيغه مبه ره، شهفا چونا نه سمانان] هندهك نيشانيت مه زن بيت خودايى خو ديتن. ﴿۱۹﴾ كا بيژنه من [گهل قوره شيشيان نهف بوتيت هوين دپهر ريسن] لات و عوززا. ﴿۲۰﴾ و يى سبى مه نات، كا وان تشتك ژ وى شيان و مه زاناييى ههيه يا خودئى ههيه، دا هوين وان بپهر ريسن. ﴿۲۱﴾ نه رئى كور بو هه وه نه و كچ بو خودئى [حاشا وان مليا كه ت دكرنه كچيت خودئى، و وان ب خو كچ نه دفيان]. ﴿۲۲﴾ نهف ليكفه كره نه كا نه دورسته. ﴿۲۳﴾ نهف [مه خسه د نهف بپهر ستييت ژ بلى خودئى دپهر ريسن] ژ هندهك ئافان پيغه تر نين، هه وه و باب و باپيريت خو ئاقت دانايه سهر، و خودئى چو نيشان و بهلگه پى نه هنار تينه، و ب راستى نهف بهس ب دويش خيال و خوليان و دلخوازيا خو دكهفن، و ب سويند ريكا راسته ريبيى [كو نهف قورئانهيه] ژ دهف خودايى وان بو وان هات [پى برانن نهف بوتن]. ﴿۲۴﴾ نه رئى ما رو فئى ج بقتى، دئى بو ئيته جهه؟ ﴿۲۵﴾ دنيا و ئاخره ت بيت خودئى [پى بقتى دئى ژ دنيايى و ئاخره تى دهتى، و يى نه فقت دئى ژئى قه گريت، و نه ب كهيفا مرو فنيه]. ﴿۲۶﴾ و گه لهك مليا كه ت نه سمانان بيت ههين [هه چهنده ب شهف و روژ پهر ستنا خودئى دكه ن]، د گهل هندئى ژى مه دهرا وان ب چو ناچيت يا وى نه بيت يى خودئى ده ستوريبا وى بدهت و بقتى [فيجا بوت و ب فئى پى بهايا خو فقه، دئى چاوا مه هده رى كهن].

﴿٤٥﴾ و ب راسِتی وی، جوتی نیر و مییان، پی دایى.
 ﴿٤٦﴾ ژ چپکه کافى، وهختى دجیته د مالبچو یکیدا.
 ﴿٤٧﴾ و ب راسِتی ساخرنا پشنى مرنى ژى، ههر
 ل سهر و بیه. ﴿٤٨﴾ و ب راسِتی شهوه زهنگینى و
 قهناعتى ددهت. ﴿٤٩﴾ و ب راسِتی شهوه خودانى
 ستیرا گلاقیژى [شهوه خودایى ههمى ستیرانه، و
 نافتى گلاقیژى ب تنى ئینا، چونكى هندهك عهره بان
 دهرست]. ﴿٥٠﴾ و ب راسِتی شهوى عاد [ملهتى هوود
 پیغه مبهى] د هیلاک برن. ﴿٥١﴾ و شهوى (سه موود) ژى
 [ملهتى] (صالح) پیغه مبهى] د هیلاک برن، و کس ژى
 نه هیلا. ﴿٥٢﴾ و بهرى وان ملهتى نوح پیغه مبهى ژى
 د هیلاک بریون، و شهو ستمکارتر و سهر داچو یتر
 بوون. ﴿٥٣﴾ و گوندیت (لووط) پیغه مبهى ژى سهر وین
 کرن. ﴿٥٤﴾ و شهو یزاب سهر و اندا ئینا، یاب سهر
 و اندا ئینایى [گوندیت وان سهر وین کرن، و که فریت
 ناگرى ب سهر و اندا باراندن]. ﴿٥٥﴾ قیجا تو هه
 مروف، د کیژ نیعمه تا خودایى خودا ب گو مانى
 [کو شهو نیعمه نه نیشانه ل سهر ټیکینیا خودى].

﴿٥٦﴾ نهغه [نانکو موحه مده] پیغه مبهى که ژ پیغه مبهى ران. ﴿٥٧﴾ قیامهت نیزیك بوو. ﴿٥٨﴾ ژ بلى خودى،
 کس نه شیت بده ته پاش و رابگریت. ﴿٥٩﴾ شهوى هوین ژ قى قورئانى عجبیگر تى دین؟ ﴿٦٠﴾ و پى
 دکه نن [و ژ ترساندا] ناگرین [ناکانه گرى]. ﴿٦١﴾ و بهرده وام هوین ییت دبى ئاگه هى و سهر گهر مییدا.
 ﴿٦٢﴾ قیجا سوجده یى بۆ خودى ببهن، و وی بهریسن.

سُورَةُ قَهْمَر

ل مه که هى هاتیه خوارى. (٥٥) ثابته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ قیامهت نیزیك بوو، و هه یف بوو دو که ر [نهغه موعجیزیهك بوو ژ موعجیزیه ییت پیغه مبهى].
 ﴿٢﴾ و ههر موعجیزیه که شهو [نانکو خه لکى مه که هى] بیین، روى خور ژى و هر دگیرن و باوه رى پى
 نائین، و دیژن: نهغه ستر به ندیه که ب هیز و موکومه. ﴿٣﴾ و شهوان [شهو نیشان و موعجیزه] دره دانان و ب
 دویف دلخوازیسا خو که فتن، و ههر کار و بارهك دى گه هیته دویا هیکا خو و جهى خو [خیر دى گه هیته جهى
 خیرى، و خرابى دى گه هیته جهى خرابیى]. ﴿٤﴾ ب سویند [بو خه لکى مه که هى] هند به حسى مله تیت
 بهرى، شهو ییت پیغه مبهى ژ خو دره وین دانیان د قورئانیدا هاتیه کرن، کو به سى وان بیت پى ب پاشقه بچن
 [ویا وان کرى، شهو نه که ن]. ﴿٥﴾ شه قورئانه حکیمه ته که تمامه [ویا بى کیم و کاسیه]، و ئاگه هدار کرن
 چو فایده ی وان [سهرره فان ژ قوریشیان] ناکهت. ﴿٦﴾ قیجا ژ وان بگهره [و خو ب وانه نه وهستینه]
 و وان هه یله بۆ وى رورژى، شهو سرافیل تیدا، وان گازى دکه ته تشه کى نه خوش [و وان باوه رى پى نه یى].

﴿۷﴾ چافشور و چافشکهستی ژ گوران دهر دکهفن، دئ بیژى کولینه به لاڅوویین. ﴿۸﴾ [وئ پوژئ] بیټ ب له زن [ول که سئ نازفن] بهر ب گازی که ری [کو سرافیل] دچن، و ئه ویت گاوربوویین دئ بیژن: ئه فه پوژه کا زیده گرانه. ﴿۹﴾ بهری وان (بهری خه لکئ مه که هئ) مله تئ نوو حی باوه ری نه ئینا، و بهنده یئ مه دره وین دانا، و گو تن یئ دینه و ب پاشقه برن [و نه هیلان په یاما خودایئ خو بگه هینیت]. ﴿۱۰﴾ ئینا [نوو حی] گازی خودایئ خو کر: [خودیو] ب راستئ [تو دزانئ] ئه زیئ بن ده ست و بی هیژم، فئجا هاریکاریا من بکه و تولیت من ل وان فه که. ﴿۱۱﴾ فئجا مه دهر گه هیت ئه سمانئ بو ئافه کا بوش فه کرن. ﴿۱۲﴾ و مه کانئ ل ئه ردی دهر کرن، و هه ردو ئاف [ئافا بارانئ و یا کانئان] ل سه ر کاره کئ خودئ نفیسی فئک که فنن [ئه و ژئ د هیلاکرن] مله تئ نوو حییه ب توفانئ. ﴿۱۳﴾ و مه ئه ل سه ر وئ گه میئ هه لگرت، ئه و اب ده پ و بزماران هاتیه چی کړن. ﴿۱۴﴾ د بن چافدیژئ و پاراستنا مه فه

خُشَعًا ابْصِرْهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَبِرٌ مُّهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكُفْرُونَ هَذَا بَوْمٌ عَسِرٌ * كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمٌ نُّوحٌ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدَجَرَ * فَنَعَا رَبَّهُ أَتَى مَلَكُواً فَانْتَصَرَ * فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَمِرٍ * وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ * وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوْجِ وَرُسُ * فَجَرَى بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَنْ كَانَ كُفِرَ * وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ * فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي * وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ * كَذَبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي * إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ * تَنَزَّعَ النَّاسُ كَأَنَّهُمْ أَعْمَالُ تَحُلٍ مُّقْعَرٍ * فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي * وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ * كَذَبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ * فَقَالُوا أَبَسْرَا مِنَّا وَاحِدًا نَنْبَعُثُهُ * إِنَّا إِذًا لَّإِلٰهِي ضَلُّوا وَسُعُرَ * أَتُؤَلِّقُ الذِّكْرَ عَلَى رَأْسِهِ * بَيْنَ بَابَ لِّهُوَ كَذَابٌ لَّيْسَ * سَيَعْلَمُونَ عَذَابِنَا الْكَذَّابُ الْأَشِيرُ * إِنَّا أَمْرُسِلُوا النَّاقَةَ فَبَنَى لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ

[ئه و گه می] دچو، [و بیټ مایین مه د ئافیدا خه ندقاندن] ئه فه جزایئ وانه ئه ویت گاوربوویین. ﴿۱۵﴾ و ب سویند کارئ مه کری [و مه ب سه رئ وان ئینایئ] مه کره نشان و بهلگه یه که [بو ئه وئ پیښه بچیت]، فئجا ټیټک هیه پیښه بچیت و بو بیته چامه؟ ﴿۱۶﴾ و ئیزا و ئاگه هدارکرن من یا چاوا بوو [بو ئه ویت چو چامه بو خو ژ نشان و بهلگه یټ من و هره نه گرتین]. ﴿۱۷﴾ و ب سویند مه قورئان بو تیگه هشتن و ژ بهر کرن و شیرت و هره گرتئ یا ب ساناهئ تیخستی، ئه رئ ټیټک هیه شیرت و چامه یان ژئ و هره گرت؟ ﴿۱۸﴾ مله تئ عاد ژئ [پیښه مبه رئ خو، هوود] دره وین دانا، فئجا [به رئ خو بده نئ] کا ئیزا و ئاگه هدارکرن من یا چاوا بوو. ﴿۱۹﴾ ب راستئ مه بایه کئ زیده سار و ب فیزه فیز، د پوژه کا پش و بهرده واملد، ب سه ر واندا هنارت. ﴿۲۰﴾ [ئه و با] مرو فان و هسا ژ جهیت وان راد که ت، دئ بیژئ قورمئ دارقه سپا هه لکئ شپا سینه. ﴿۲۱﴾ فئجا ئیزا و ئاگه هدارکرن من یا چاوا بوو؟ ﴿۲۲﴾ و ب سویند مه قورئان بو تیگه هشتن و ژ بهر کرن و شیرت و هره گرتئ یا ب ساناهئ تیخستی، ئه رئ ټیټک هیه شیرت و چامه یان ژئ و هره گرت؟ ﴿۲۳﴾ مله تئ (سه موود) ژئ باوه ری ب پیښه مبه ران نه ئینا [و دره وین دانان]. ﴿۲۴﴾ و گو تن: ئه رئ ئه م دئ چاوا ب دویف مرو فکه کئ که فنن، ژ مه ب خو بیت و یئ ب تنئ ژئ بیت؟ ب راستئ [ئه گه ر ئه م و به کین] ئه م یټ د گو مړا یییه کا دویر هه قیټیدا، و ئه م یټ دینن. ﴿۲۵﴾ ئه رئ ژ ناف مه هه میان و حی به س بو وئ هات؟ نه خیر و نه ینه و هکئ ئه و دیژیت، چو و حئ بو وئ نه هاتیه به لئ ئه و دره وینه کئ به ترانه [دقیت ب دره و پیښه مبه راتیی خو ل سه ر سه رئ مه مه زن بکه ت]. ﴿۲۶﴾ سوبه هی [مه خسه د پئ]، و هختئ ئیزا ب سه ر واندا دټیته خواری [دئ زانن کا کی دره و که رئ به ترانه]؟! ﴿۲۷﴾ [و مه گو ته (صالح) پیښه مبه رئ] ئه م دئ حیثرتئ بو جه ر باندنا وان هنرین، فئجا به رئ خو بدئ کا دئ چ ب سه رئ وان ټیت، و بیټا خو ل سه ر وان فره به که.

وَيَنْفَعُ الْإِنَّمَاءَ فِيسْمَةِ بَيْتِهِمْ يُشْرَبُ مُخَضَّرٌ ۖ فَتَادُوا صَاحِبَهُمْ
فَتَعَاظَى فَعَقَرٌ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرٌ ۖ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيِّحَةً وَحِيدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُخْتَطِرِ ۖ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۖ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنَّذْرِ ۖ إِنَّا أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ۖ نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا
كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ۖ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا
بِالنَّذْرِ ۖ وَلَقَدْ رَدَدْنَاهُ عَنْ صَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنَذِيرٌ ۖ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ ۖ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنَذِيرٌ ۖ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۖ
وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النَّذِيرُ ۖ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ
أَخْذًا عَزِيزًا مُقْتَدِرٍ ۖ أَكْفَارًا كَرِهَ لِقَائِهِمْ أَهْلُ الْمَدِينَةِ
فِي الزُّبُرِ ۖ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرُونَ ۖ سُبْحَنُ الْمُجْمَعِ
وَيُؤْتُونَ الذِّكْرَ ۖ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذًى وَأَمْرٌ ۖ
إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي صَلَائِلٍ وَسُعْرِ ۖ يَوْمَ يُسْفَرُونَ فِي الْأَنْزَارِ عَلَى
وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا أَمْسَ سَقَرٍ ۖ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ۖ

﴿۲۸﴾ وان ناگه هدار بکه کو ب راستی ثا ف دنا فیه را
وان و حیشت ردا یا هاتیبه لیکفه کرن، و هه ر ئیکسی
رؤزا خو یا هه ی. ﴿۲۹﴾ و وان گازی هه قالی خو
کر [خرابی وان]، و دا سه ر فی ئه مر ی و گو تن ا وان
ب جه کر و [حیشت ر] کوشت. ﴿۳۰﴾ فئجا ئیزا و
ناگه هدار کرنا من یا چاوا بوو؟ ﴿۳۱﴾ ب راستی
مه هشکه قیر بیه ک ب سه ر واندا هنارت، و هکی
بویش و په له خی پرت پرت لی هاتن. ﴿۳۲﴾ و ب
سویند مه قور ئان بو تیگه هشتن و ژبه ر کرن و شیرت
وه ر گرتنی یا ب ساناهی ئیخستی، ئه ری ئیک هه یه
شیرت و چامه یان ژئ وهر گرت؟ ﴿۳۳﴾ مله تنی
(لوو ط) پیغه مبه ر ژئ پیغه مبه ر دره وین دانان [و ئه و ی
پیغه مبه ر هکی دره وین دانیت، هه چکو هه می دره وین
دانایین]. ﴿۳۴﴾ ب راستی مه بارو فیه کا به ره شیشکان
ب سه ر واندا هنارت [مه هه می ده یلاک برن]، مالا
(لوو ط) پیغه مبه ر تنی نه بیت، مه ئه و به رسینده یی
قور تالکر ن. ﴿۳۵﴾ [قور تالکرنا وان] نیعمه ت و
قه نجیه ک بوو ژ ده ف مه، و هؤ سا ئهم شو کور داران

خه لات دکه یین. ﴿۳۶﴾ ب سویند [(لوو ط) پیغه مبه ر] ئه و ژئ یا مه تر ساند بوون، به لی ئه و ل فی تر ساندنی
ب شک بوون [و دره و دانان]. ﴿۳۷﴾ و ب سویند [مله تنی] (لوو ط) پیغه مبه ر [دقی] (لوو ط) میثانی ت خو ب
ده ست وانفه به ر ده ت، ئینا مه چاقیت وان کو ره کرن، دئ تامکه نه ئیزا و گفا مه [ئه و] (لوو ط) ی هوی ن پی
ناگه هدار کرین]. ﴿۳۸﴾ و ب سویند سپیده یی زوی، ئیزا یه کا به ر ده وام ئه و گرتن. ﴿۳۹﴾ دئ تامکه نه ئیزا و
گفا مه [یا هوی ن پی هاتیبه ناگه هدار کرن]. ﴿۴۰﴾ و ب سویند مه قور ئان بو تیگه هشتن و ژبه ر کرن و شیرت
وه ر گرتنی یا ب ساناهی ئیخستی، ئه ری ئیک هه یه شیرت و چامه یان ژئ وهر گرت؟ ﴿۴۱﴾ و ب سویند
پیغه مبه ر بو فیر عه و نیان ژئ هاتن. ﴿۴۲﴾ هه می موعجیزه و نیشانی ت مه دره و دانان، ئینا مه ژئ ئه و هنگافتن،
هنگافتنه کا سه ر ده سه ته کی خودان شیان [کو خودییه]. ﴿۴۳﴾ ئه ری گا ور ی ت هه وه [گه لی قوره یشیان] ژ وان
ئه و ی ت به ری هه وه چۆ یین [وه کی مله تنی نوو حی و عاد و (سه موود) و... هتد] چۆ تر ن [دا ده یلاک نه چن
و نه ئینه ئیزادان] یان ژئ ئیمناهی و پشتر استیه ک بو هه وه د کتیی ت ئه سمانیدا هاتیبه [کو هوی ن ل سه ر
گا ور ی بی نانیته ئیزادان ژ به ر هندئ هوی ن نا تر سن]. ﴿۴۴﴾ یان ژئ دیبژن: ئهم کۆمه کا [گه لکین و به رسینگئ
مه نانیته گرتن و] سه ر که فینه. ﴿۴۵﴾ ئیزیک نه دویر، ئه و کۆم دئ شکیت و دئ ره قیت [و ئه فه رؤزا به درئ
چی سو و]. ﴿۴۶﴾ و ژقانی ئیزادانا وان [به شتی به درئ] رؤزا قیامه تییه، و رؤزا قیامه تنی هیژ مه ز نتر و ته حله ره [ژ
ئیزا یا دنیا یی]. ﴿۴۷﴾ ب راستی گونه کار [د دنیا ییدا] ییت د گو مرایی و دینا تییدا. ﴿۴۸﴾ و رؤزا ئه و ل
سه ر ده فی دنا گریدا دئینه راکیشان [دئ بیژنه وان]: تامکه نه گهر م و گرانیا ئیزا یا دوژه هی. ﴿۴۹﴾ هه می
تشت مه ب پیشان و قه داره ییت دایین.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ۖ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
 أَشْيَاءَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي ثُبُرٍ ۖ
 وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُنْضَطَرٍّ ۖ إِنَّ الْفَتْقِدَ فِي
 جَنَّتٍ وَنَهَرٍ ۖ فِي مَقْعَدِ صَدِّقٍ عِنْدَ مَالِكٍ مُقْتَدِرٍ ۖ

سورة الرحمن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ۖ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۖ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۖ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۖ
 الْإِنْسَانَ ۖ وَالْفَعْرَ يُحْسِبَانِ ۖ وَالنَّجْمَ وَالشَّجَرَ يَسْجُدَانِ ۖ
 وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۖ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۖ
 وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۖ وَالْأَرْضَ
 وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۖ فِيهَا فَلَکُهُ ۖ وَالْأَخْلَاقُ ۖ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۖ
 وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ ۖ وَالرَّيْحَانُ ۖ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تَكْذِبَانِ ۖ
 خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ الْفَحَارِ ۖ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
 مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۖ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تَكْذِبَانِ ۖ رَبُّ
 الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۖ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تَكْذِبَانِ ۖ

الجزء الثامن

﴿۵۰﴾ و نه مکرنا مه بؤ دان و چیکرنا هه ر تشته کی
 جاره که، و د نأبه را چاف و برویندا دئته جه.
 ﴿۵۱﴾ و ب سویند مه گهله گاوریت و هکی هه وه
 ییت د هیلاک برین، نه ری کهس هه یه پیته بجیت.
 ﴿۵۲﴾ و هه ر تشته کی وان کری، هه می د تۆماراندا یی
 نقیسیه. ﴿۵۳﴾ و هه می [کار و کریار] مه زن و بجویک
 دنقیسینه. ﴿۵۴﴾ ب راستی خودیناس و خودی ترس
 ییت د ناف به حشت و رویاراندا. ﴿۵۵﴾ ل وی جهی
 وان پی خووش، و ل دهف خودایی خودان شیان و
 دهسته لات.

سورة تارهمان

ل مه دینه یی هاتیه خورای (۷۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ خودایی دلوفان. ﴿۲﴾ قورئان نیشا پیغه مبه ری
 و مله تی وی دا. ﴿۳﴾ [و نه وی] مرووف چی کر.
 ﴿۴﴾ [و نه وی] نه زمان و تاخفتن نیشادا [کو بشیت

تشتی بقیت پی دیار بکه ت]. ﴿۵﴾ روژ و هه یفل دویف حسیه کی [یا ب ریک و پیک] دگه رن [و ب فی
 گه ریانی نه م هه ژمارا هه یف و سالو هخت و سالان دزانین]. ﴿۶﴾ گل و گیا [یی بی بن] و دار [بؤ خودی]
 سوجه یی دبه ن [نانکول بهر فهر مانا وینه]. ﴿۷﴾ و [نه وی] نه سمانی بلند کری و ترازیا عه داله تی یا دانایی
 [و نه مرئی پی کری]. ﴿۸﴾ دا هوین نه دهنه سه ر عه داله تی [و د کیشان و پیفانیدا سته می نه که ن]. ﴿۹﴾ اگه لی
 مرووفان [کیشان بی عه داله ت بکه ن، و د کیشان و پیفانیدا ترازیی کیم نه که ن]. ﴿۱۰﴾ و [نه وی] نه رد بؤ هه می
 جانه وه ر و خودان روحان یی چیکری. ﴿۱۱﴾ هه می ره نگیت فیقی و قه سپیت خودان قه لپک، پشکوژ ییت
 تیدا دایین. ﴿۱۲﴾ و هه می ده خل و دان و گل و گیایی بین خووش، تیدا ییت دایین. ﴿۱۳﴾ قیجا [گه لی مرووف
 و نه جنه یان] هوین کیژ نیعمه تا خودایی خو دره و ددانن و په سه ند ناکه ن. ﴿۱۴﴾ خودی مرووف ژ ناخه کا
 هه شک، و هکی یا نامانی ناخی، یی چی کری. ﴿۱۵﴾ و نه جنه ژ گوریسه کا بی دویکیلا ناگری ییت چی
 کرین. ﴿۱۶﴾ قیجا [گه لی مرووف و نه جنه یان] هوین کیژ نیعمه تا خودایی خو دره و ددانن و په سه ند ناکه ن.
 ﴿۱۷﴾ [نه و دلوفان] خودایی هه ردو روژ هه لاتان [یا هافینی و یا زفستانی]، و خودایی هه ردو روژ ناغان
 [یا هافینی و یا زفستانی]. ﴿۱۸﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه تا خودایی خو دره و ددانن و په سه ند ناکه ن.

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ خُجِرَ مِنْهُمَا اللَّوْهُ وَالْعَاصِرَانِ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفَعُ لَكُمْ إِيَّاهُ الثَّلَاقَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَتَعَسَّرُ لِحِجَّتِ الْإِنْسِ إِنْ أَشِطَّعُمُ ﴿٣٣﴾ نَنْتَفِعُ وَآمِنُ أَقْطَارَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفَعُوا لَا تَنْفَعُ دُونَ الْإِسْلَاطِ ﴿٣٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٥﴾ يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حُمْلًا ثَوَاقِبَ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسَ فَلَا تَنْصُرَانِ ﴿٣٦﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٧﴾ فَإِذَا أَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٩﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْتَلْعَنُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ﴿٤٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤١﴾ يُعَرِّفُ الْمُجْرِمُونَ بِسَمِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالْأَوَّلَى وَالْآخِرَى

﴿١٩﴾ خودی ههردو ده‌ریایان [یا شرین و یا سویر (شوره)]، دگه‌هینته ئیک و تیکه‌لی ئیک نابن. ﴿٢٠﴾ نافیه‌ک یا د نافی‌هه‌را هه‌ردوو یاندا، تیکه‌لی ئیک نابن. ﴿٢١﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٢٢﴾ ژ هه‌ردو ده‌ریایان [ل فیری مه‌خسه‌د ده‌ریایا سویر (شور) ب تئیه، و نافی هه‌ردو ده‌ریایان هاتیه‌ه‌ چونکی ییت پیکه‌ه‌]، لؤلؤ و مه‌رجان ده‌رکه‌فن. ﴿٢٣﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٢٤﴾ و گه‌مییت وه‌کی چیاان بلند، ئه‌و‌یت د ده‌ریاییدا دئین و دچن ییت وینه [نانکو خودیه‌ شان گه‌میان د گهل مه‌زاتیا وان، ل سه‌ر ئافی رادگریت]. ﴿٢٥﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٢٦﴾ هه‌ر که‌سی ل سه‌ر ئه‌ردی هه‌ی، دئ چیت و نامینیت [نانکو دئ مری و پویچ بیت]. ﴿٢٧﴾ و خودایی ته‌ب تنئ دئ مینیت ئه‌و‌ی خودان مه‌زاتای و خودان که‌ره‌م. ﴿٢٨﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ

دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٢٩﴾ ئه‌و‌یت دئ‌ه‌رد و ئه‌سه‌ماناندا هه‌ین، هه‌می داخوازان ژوی دکه‌ن، و ئه‌و هه‌ر وه‌خته‌کی کاره‌کی دکه‌ت. ﴿٣٠﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٣١﴾ [رؤزا قیامه‌تی] دئ ده‌ستی مه‌ب هه‌وه‌را گه‌هیت، گهل مروّف و ئه‌جنه‌یان. ﴿٣٢﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٣٣﴾ گهل ئه‌جنه‌ و مروّفان، ئه‌گه‌ر هوین بشین ژ ره‌خ و روییت ئه‌رد و ئه‌سه‌مانان [ژ قه‌زا و قه‌ده‌را خودی] ده‌رکه‌فن ده‌رکه‌فن، و هوین نه‌شین ده‌رکه‌فن ب ریکا ده‌سته‌ه‌لا ته‌کی نه‌بیست [ئه‌و‌ ژ ی خودیه‌ه‌]. ﴿٣٤﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٣٥﴾ [رؤزا قیامه‌تی] گوریا ناگری بی دویکیل و سفری حلیایی دئ ب سه‌ر هه‌وه‌دا ئیته‌ دارپتن، و هاریکاریا هه‌وه‌ ژ ی نایته‌کرن [و هوین ب خۆ ژ نه‌شین هاریکاریا ئیک و دو بکه‌ن]. ﴿٣٦﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٣٧﴾ فینجا وه‌ختی ئه‌سه‌مان دکه‌لشیت و وه‌کی گوله‌کا سوړ، و رویی داخکری لی دئیت. ﴿٣٨﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٣٩﴾ و وی رؤزی پسار گونه‌هی ژ که‌سی نایته‌کرن، نه‌ژ مروّفان نه‌ژ ئه‌جنه‌یان [چونکی ئه‌و ب سه‌ر و سیایی دئنه‌ نیاسین]. ﴿٤٠﴾ فینجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خۆ دره‌و ددانن و په‌سه‌ند ناکهن. ﴿٤١﴾ گونه‌ه‌کار ب سه‌ر و سیایی وان دئنه‌ نیاسین، و ملیاکه‌ت دئ وان دپه‌رچه‌م و پیلوکی و انرا گرن [و ئافیژنه‌ د ناگریدا].

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّبُلَ الَّتِي يُكْذِبُ بِهَا
 الْمُجْرِمُونَ ﴿٤٢﴾ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيرٍ ؕ إِنِّي أَنَا
 رَبُّكُمْ ؕ تَكْذِبُونَ ﴿٤٣﴾ وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ
 رَبُّكُمْ تَكْذِبُونَ ﴿٤٤﴾ ذَوَاتِ أَقْنَانٍ ﴿٤٥﴾ فَيَا أَيُّهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّبُلَ الَّتِي يُكْذِبُ بِهَا
 فِيهَا عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤٦﴾ فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا
 مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ زُوجًا ﴿٤٧﴾ فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا
 عَلَى فُرُشٍ بَطَافُهَا مِنْ إِبْتِرَاقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٤٨﴾
 ؕ فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّبُلَ الَّتِي يُكْذِبُ
 بِهَا الْإِنْسُ قَبْلَهُمْ وَلَا جِئَانٍ ﴿٤٩﴾ فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا
 الْيَافُوثَ وَالْمَرْجَانَ ﴿٥٠﴾ فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا
 هَذِهِ السُّبُلَ الَّتِي يُكْذِبُ بِهَا الْإِنْسُ قَبْلَهُمْ وَلَا جِئَانٍ
 تَكْذِبُونَ ﴿٥١﴾ وَمِنْ ذُنُوبِهِمَا جَنَّاتٍ ﴿٥٢﴾ فَيَا أَيُّهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السُّبُلَ الَّتِي يُكْذِبُ بِهَا
 فِيهَا عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٥٣﴾ فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا
 فِيهَا فِرْقَةً وَلَا تَحِلَّ وَرَمَانَ ﴿٥٤﴾ فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا
 هَذِهِ السُّبُلَ الَّتِي يُكْذِبُ بِهَا الْإِنْسُ قَبْلَهُمْ وَلَا جِئَانٍ

﴿٤٢﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو
 دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن. ﴿٤٣﴾ تَهْفَه تَهو دُورَهَه
 تَهوَا گُونَه هَكَارَان درهَو دَدَانَا. ﴿٤٤﴾ تَهو [تَهوَيْت
 دُورَهَه درهَو دَدَانَا] دَا فَبَهَرَا نَاگَرِي دُورَهَهِي وَ نَافَا
 زِيَدَه شَارِيَايِيْدَا دُتِيْن وَ دُجَن. ﴿٤٥﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ
 كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد
 نَاكَهَن. ﴿٤٦﴾ وَ تَهوِي تَرَسَا رَاوَه سَتِيَانِي بَهَرَانِبَه رِي
 خُودَايِي خُود دَلِيْدَا، دُو بَه حَشْت يِيْت بَرَهَبِيْن.
 ﴿٤٧﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو
 دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن. ﴿٤٨﴾ هَهَرْدُو بَه حَشْتَان،
 دَارِيْت وَ اَن بَ چَهَق وَ فَيَقِيْنَه. ﴿٤٩﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ
 نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن.
 ﴿٥٠﴾ دُو كَانِي دَا فَا فَرَا دُجَن. ﴿٥١﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ
 نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن.
 ﴿٥٢﴾ وَ رَهَر فَيَقِيْيه كِي، دُو جُوِيْن يِيْت تِيْدَا هَهِيْن.
 ﴿٥٣﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن
 وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن. ﴿٥٤﴾ لَ سَهَر هَهْنَدَه كَ نَقِيْنَان يِيْت
 دَرِيژ كَرِيْنَه، بَه تَهْنِي وَ اَن ژ نَار مَوِيْشِي سَتُوِيْرَه، وَ فَيَقِيِْي
 هَهَرْدُو بَه حَشْتَان ژِي يِيْت بَه رَدَه سَتَه. ﴿٥٥﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن.
 ﴿٥٦﴾ ژُنِيْت چَا فَيْت وَ اَن بَه سَ لَ زَه لَا مَيْت وَ اَن، يِيْت تِيْدَا، وَ بَه رِي زَه لَا مَيْت وَ اَن، دَه سَتِي كَه سِي نَه گَه هَشْتِيْيه
 وَ اَن، نَه ژ تَه جَنَه وَ نَه ژ مَرُوقَان. ﴿٥٧﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن.
 ﴿٥٨﴾ دِي بِيژِي (تَهو ژُنِيْت ژِيگُوتِي) يَاقُووت وَ مَهَر جَانَن. ﴿٥٩﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن.
 ﴿٦٠﴾ وَ قَه نَجِيِي، چُو خَه لَا تَ قَه نَجِيِيِي بِيْفَه تَر نِيْنَن. ﴿٦١﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا
 خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن. ﴿٦٢﴾ وَ ژ بَلِي وَ اَن هَهَرْدُو بَاخْچَه يَاْن، دُو بَاخْچَه يِيْت دِي ژِي
 يِيْت هَهِيْن. ﴿٦٣﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن. ﴿٦٤﴾ وَ هَهَرْدُو ژِي
 كَه سَكَه كِي تَارِيْنَه. ﴿٦٥﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن. ﴿٦٦﴾ وَ دُو اَن
 هَهَرْدُو بَاخْچَه يَاْنَدَا، دُو كَانِي يِيْت هَهِيْن بَه رَدَه وَ اَم دَرِيْن، وَ نَافَ ژ بَهَر وَ اَن دُجِيْت. ﴿٦٧﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ
 نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن. ﴿٦٨﴾ هَهْمِي رَهَن گِيْت فَيَقِي وَ دَار قَه سَب وَ هَنَار يِيْت تِيْدَا.
 ﴿٦٩﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ كِيژ نِيَعْمَتَا خُودَايِي خُودَرُو دَدَانَن وَ پَهَسَهَنَد نَاكَهَن.

فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حَسَنَاتٌ ﴿٧٠﴾ قِيَامُ الْآلَاءِ رَبِّكُمْ لَكُمْ دَانَ ﴿٧١﴾
 حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ قِيَامُ الْآلَاءِ رَبِّكُمْ
 تُكْرَبُونَ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِئِنَّ عَنْ قَبْلِهِمْ وَلَا جَانٌ ﴿٧٤﴾ قِيَامُ
 الْآلَاءِ رَبِّكُمْ تُكْرَبُونَ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفَافٍ خُضِرَ
 وَغَبَقَرِي حَسَنَاتٌ ﴿٧٦﴾ قِيَامُ الْآلَاءِ رَبِّكُمْ تُكْرَبُونَ ﴿٧٧﴾
 تَبَرَّكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ الْوَاَقِيَعَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَئِنْ لَوْ قَعَّتْهَا كَذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ﴿٣﴾
 إِنَّا رَجَبَتِ الْأَرْضِ رَجَاءً ﴿٤﴾ وَنَسَبَتِ الْجِبَالُ نَسَبًا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ
 هَبَاءً مُنْبَثًا ﴿٦﴾ وَكُنُفًا أَرْجَا ثَلَاثَةً ﴿٧﴾ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ
 مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ
 الْمَشْأَمَةِ ﴿٩﴾ وَالسَّيِّئُونَ السَّيِّئُونَ ﴿١٠﴾ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
 فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَى ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿١٤﴾
 عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٦﴾

سُورَةُ تَاوِاقِيَعِه

ل مەكەھى ھاتىيە خوارى (۹۶) ئايەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [بىز ھەم] گافا قىيامەت رابوون. ﴿۲﴾ كەس نەشىت رابوونا وئ درو ەدانىت [خو ئەويت دىنبايىدا درو ەدانان، دەمى رابوونا وئ نەشىن درو ەدانان]. ﴿۳﴾ [ئەو رۆز كورۇرۇق قىيامەتتە] ھەندەكان نزم دكەت [دېنە دۆزەھى]، ھەندەكان بىلد دكەت [و دېنە بەھەشتى]. ﴿۴﴾ گافا ئەرد ھەزىيانەكا مەزن و ب ھىز ھەزىيا. ﴿۵﴾ و چىيا پەرت پەرت بوون. ﴿۶﴾ و بوونە تۆزەكا بەرەبا. ﴿۷﴾ ھەنگى ھوین دىن بىنە سى جوين. ﴿۸﴾ ئىچا خودانىت مىلى راستى [ئەويت ژ مىلى راستىقە بو بەھەشتى دىنە برن]، [يان ژى] خودانىت دەستى راستى [ئەويت كىتپىت كار و كرىارىت خو ب دەستى راستى وەردگرن]، و خودانىت مىلى راستى [دكار و بار و سالۇخەتت خو] دچاوانن؟ ﴿۹﴾ و خودانىت مىلى چەپى [ئەويت ژ مىلى چەپىقە بو دۆزەھى دىنە ئازۆتن]، يان ژى خودانىت دەستى چەپى [ئەويت كىتپا كار و كرىارىت خو ب دەستى چەپى وەردگرن]، و خودانىت مىلى چەپى دچاوانن؟ ﴿۱۰﴾ و [جوينى سى] ئەويت بەرى ھەمىيان خىرتى دكەن، و بەرى ھەمىيان خو دئافىزنى، ئەويت ل پىشپا ھەمىيانە [بو بەھەشتى]. ﴿۱۱﴾ ئەفەنە نىزىكى خودى. ﴿۱۲﴾ يىت د بەھەشتىت پەرخىر و بىردا. ﴿۱۳﴾ [ئەو بەھەشتى، ئەويت نىزىكى خودى] گەلەك ژ پىشپانە. ﴿۱۴﴾ و كىمەك ژ پاشيانە [ئانكو ژ ملەت پىغەمبەرى]. ﴿۱۵﴾ ل سەر تەختىت زىركىرى و رىزىركىرى. ﴿۱۶﴾ بەرانبەرى ئىك د پالداينە.

يُظَوِّفُ عَلَيْهِمْ وَلَدُنْهُمْ قُدْرَةً ۖ إِنَّا كَوْنٌ وَأَبَاقٌ ۖ وَكَأَنَّهُ
 مِّنْ مَّعِينٍ ۖ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُزْفُونَ ۖ وَفِيهَا مِمَّا
 يُنَحِّزُونَ ۖ وَفِيهَا مِمَّا يُنَاقِشُونَ ۖ وَفِيهَا مِمَّا
 أَلْفَوْهُ الْمَكُونُ ۖ حَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۖ لَا يَسْمَعُونَ
 فِيهَا الْقَوَّاتِ ۖ إِلَّا أَصْوَاتًا سَلَامًا ۖ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا
 أَصْحَابُ الْيَمِينِ ۖ فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ۖ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ۖ وَظِلِّ
 مَمْدُودٍ ۖ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ۖ وَفِيهَا كَثِيرٌ مِّنْ لَّمْ يَقْطُوعَةٍ
 وَلَا مَمْنُوعَةٍ ۖ وَفِيهَا مَرْفُوعَةٌ ۖ إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنِشَاءً ۖ
 فَفَعَلْنَهُنَّ أَكْبَارًا ۖ عُرْبًا أَفْرَابًا ۖ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ۖ ثَلَاثَةٌ
 مِّنَ الْأَوَّلِينَ ۖ وَثَلَاثَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ۖ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا
 أَصْحَابُ الشِّمَالِ ۖ فِي سُمُورٍ وَحْمِيرٍ ۖ وَظِلِّ مِّنْ تَحْمُورٍ ۖ
 لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُنْزِفِينَ ۖ وَكَانُوا
 يُصْرُونَ عَلَى الْخِنِثِ الْعَظِيمِ ۖ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا
 تُرَابًا وَعِظْمًا إِذَا تَلْعَبُونَ ۖ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۖ قُلْ إِنَّ
 الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ۖ

﴿۱۷﴾ کوره لا ویت کورین (هروهه د ژیه کیدا) ل سهر وان دگهرن [و خزمه تا وان دکهن]. ﴿۱۸﴾ و پهرداغان [یت بئ جنبل] و ثمانیت ب لیلک و جنبل و پهرداغیت مهیا کانیان [ل سهر وان دگهرن]. ﴿۱۹﴾ نه سهری وان بئ دتیشیت، و نه بئ گیز و سهرخوش دبن [نانکو نه سهر گیزی تیدایه، و نه سهر خوشی]. ﴿۲۰﴾ و فقیقی وان دقیت [ل سهر وان دگهرن]. ﴿۲۱﴾ و گزشتی باله فری دل وان بجیتی [ل سهر وان دگهرن]. ﴿۲۲﴾ و پهرییت جافگر و جافرهش، بو وان یت ههین. ﴿۲۳﴾ دئ بیژی لؤل و مراریت دهست لی نه دایینه [هند زه لال و جوانن]. ﴿۲۴﴾ نهغه خه لاتن کار و کریاریت وانه. ﴿۲۵﴾ د بهحه شیتدا نه گول ناخفتنا بئ وهج دبن، و نه یاب گونهه. ﴿۲۶﴾ ژ سلاقی پیغهتر گولی نابن. ﴿۲۷﴾ و خودانیت ملی راستی، و خودانیت ملی راستی د چاوانن؟ ﴿۲۸﴾ نهویت د ناف دارنه بکیت بئ ستری [داره که وهکی گوهیشکی ل جهیت گهرم شین دیت] و تیر فقیقدانه. ﴿۲۹﴾ و یت د ناف

دارموزیت، موزیت وان ل سهریک. ﴿۳۰﴾ و یت ل بهر سیهرا بهردهوام. ﴿۳۱﴾ و یت د ناف ثافه کا د چیتدا. ﴿۳۲﴾ و یت د ناف فقیقیه کی مشه و بهرفره هدا. ﴿۳۳﴾ نه نهو فقیقی، ب دویمه هیک دتیت، و نه نهو، ژئ دتینه فه گرتن. ﴿۳۴﴾ و یت ل سهر نفینیت بلند و نهرم. ﴿۳۵﴾ ب راستی مه ژنیت بهحه شتی، سهر ژ نوی دان [نانکو پشتی پیربویین و کریت بویین، مه جوان کرنهغه]. ﴿۳۶﴾ و مه کرنه کج. ﴿۳۷﴾ نهفینداریت زه لامیت خوئه، و یتک دهست و یتک ژینه (یتک عهمرن). ﴿۳۸﴾ نهغه مه بو خودانیت ملی راستی یت چئ کریین. ﴿۳۹﴾ [خودانیت ملی راستی] گهلهک ژ پیشیانه. ﴿۴۰﴾ و گهلهک ژئ ژ پاشیانه [ژ مله تی پیغه مبهری]. ﴿۴۱﴾ و خودانیت ملی چهپی، و خودانیت ملی چهپی یت چاوانن؟ ﴿۴۲﴾ نهو یت د ناف هملانگری و ثافا شاریادا. ﴿۴۳﴾ و یت د بن سیهرا ادویکیلا تاری تاریدا. ﴿۴۴﴾ نه سیهیره کا هین و ساره، و نهیا هندیه کهس ل بهر فهه سیت. ﴿۴۵﴾ نهو بهری نوکه [دنیا ییتدا] د خو شیاندا بوون. ﴿۴۶﴾ و نهو ل سهر گونهها مه زن [کو شرکه] د بهردهوام بوون. ﴿۴۷﴾ و دگوتن: نه گهر نه مریین و بووینه ناخ و ههستی، نه ری جاره کا دی نه دی ساخ بینهغه؟! ﴿۴۸﴾ نه ری باب و بایریت مه یت پیشی ژ دی رانهغه؟! ﴿۴۹﴾ بیزه: ب راستی یت پیشی و یت پاشی هه می. ﴿۵۰﴾ بئ گومان هه می دی بو وهختی رورژا دهستیشانگری [کو رورژا قیامه تییه] یتنه کومکرن.

﴿۵۱﴾ پاشی هوین، گهلی گومپراییت، قیامه تی دره و ددانن. ﴿۵۲﴾ ب راستی هوین دی ژ داره کی خون، دارا زه قوومییه. ﴿۵۳﴾ و هوین دی زکان بی تری کهن. ﴿۵۴﴾ و ئافا کهل و شارایی، هوین دی ب سهر داکهن. ﴿۵۵﴾ و هوین دی وه سا فه خون، وه کی فه خوارنا حیشترا تینی. ﴿۵۶﴾ نه فه، رۆژا قیامه تی دی بۆ وان یتیه پیسکیشکرن، و دی ل سهر بنه میثان. ﴿۵۷﴾ ب راستی مه هوین ییت چی کرین، فیجا بلا هه وه باوهری هه بیت نه م دی هه وه ساخکهینه فه، [ههروه کی هه وه باوهری هه ی مه هوین ییت چی کرین]. ﴿۵۸﴾ کا بیژنه من، نه و ئافا هوین دئاقیزنه د مالجویکا ژنیدا. ﴿۵۹﴾ نه ری هوین وی ئافی دهن یان نه م؟ ﴿۶۰﴾ ب راستی مه مرن یا دناقه را هه وه دانایی، و وه ختی وی یی دیارکرییه [وهنده ک ژ هه وه بجویکاتی دمرن و هنده ک ب پیری دمرن، و کهس نینه نه مریت]، و نه کو نه م نه شین. ﴿۶۱﴾ هه وه ب هنده کیت دی ییت وه کی هه وه بگوهرپین، و هه وه ب رهنه کی دی چی کهن، هوین بی نه زانن.

﴿۶۲﴾ و ب سویند هه وه چیکرنا خویا جارا ئیککی یا زانی [خودی هوین ژ نه یی دان، ل بهراهیی هوین چیکه ک بوون، پاشی بوونه خوینپاره، پاشی بوونه گوشتپاره، پاشی بوونه ههستی، و خودی ههستی ب گوشتی کراسکر، و پیکا بوونی بۆ هه وه ب ساناهی ئیخست] و دهرس و چامه یان بۆ خو [ژ چیکرنا ئیککی] وهر گرن [نه وی هوین جارا ئیککی دایین، دشت جاره کا دی ژی هه وه بده ته فه]. ﴿۶۳﴾ نه ری ما هوین نابین تشتی هوین دچینن؟! ﴿۶۴﴾ نه ری هوین شین دکهن، یان نه مین شین دکهن؟! ﴿۶۵﴾ و نه گهر مه فیابایه دا کهینه پویش و په لهخ، و هوین دا عه جیگرکی مینن [چاوا شینکاتی هۆسای یی کهسک هشک بوو]. ﴿۶۶﴾ [و دابیژن:] ب راستی زه مه تا مه، ههروه و بی بهرانبهر چۆ، و نه م خوسارهت بووین. ﴿۶۷﴾ بهلکی نه م زباربووین. ﴿۶۸﴾ نه ری ما هوین وی ئافی نابین، یا هوین فه دخون؟! ﴿۶۹﴾ نه ری هوین ژ نه ورن دئینه خواری یان نه م؟! ﴿۷۰﴾ و نه گهر مه فیابایه دا وی ئافی ته حل و سوبر (شور) کهن، فیجا بۆ چی هوین سوپاسی و شوکورا خودی ناکهن. ﴿۷۱﴾ نه ری ما ئاگر ی هوین هه ل دکهن، هوین نابین؟! ﴿۷۲﴾ نه ری هه وه دارا وی ئاگری داییه، یان مه داییه؟! ﴿۷۳﴾ مه نه ف ئاگره (یی دنیا یی) یی کرییه بیرئینان بۆ ئاگری ئاخره تی [فیجا وه ختی وی ئاگری و کارلیکرونا وی دینیت، دی ئاگری جهه نه می یتیه بیرا وی، و دی ژ خودی و ئیزایا وی ترسیت]، و مه یی کرییه فایده بۆ ریشگان. ﴿۷۴﴾ فیجا ئافی خوادیی خوی مه زن، ژ هه می کیماسی یان پک و پاقر بکه. ﴿۷۵﴾ فیجا ب راستی نه زب جهی ستیران سویند دخوم. ﴿۷۶﴾ و ب راستی نه فه سوینده کا مه زنه، نه گهر هوین بزنان.

إِنَّهُ لَقَرَّءٌ أُنْكِرُ ۖ فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ۚ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا
 الْمُطَهَّرُونَ ۚ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ۚ أَفَهَذَا الْحَدِيثُ
 أُنْتُمُ مَّذْهَبُونَ ۚ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْكُمْ تُكَذِّبُونَ ۚ قُلْ لَّا
 إِذَا بَلَغَتِ الْخُلُوفَ ۚ وَأَنْتُمْ حَبِيدٌ تَطْرُونَ ۚ وَتَحْنُ أَقْرَبُ
 إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ۚ قُلْ لَّا إِنْ كُنْتُمْ عَرَفْتُمْ مَقْدِينَ ۚ
 تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۚ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۚ
 فَرَوْحٌ وَرَاحٌ وَجَنَّتْ نَعِيرٌ ۚ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ
 الْيَمِينِ ۚ فَسَلَّاتُكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۚ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ
 الْمُكْذِبِينَ لَصَّا لَيْنٌ ۚ فَزُلْزِلَ مِنْ جَمِيرٍ ۚ وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ ۚ
 إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ۚ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ

سُورَةُ الْحَزَنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ لَهُ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۚ هُوَ
 الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ ۚ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۚ

گہوریسی [بفرینہ فہ، نگہر ہوین راست دیژن. ﴿۸۸﴾ و نگہر ئەو [یسی مری] ژ نژیکیت خودی بیت. ﴿۸۹﴾ فینجا دلوقانی و دلسادی و بینشہ دان و فہہ سیان و بین خوشی و بہہ شتاب خیر و بہرہ کەت، ییت وینہ. ﴿۹۰﴾ و نگہر ئەو مری ژ خودایت ملی راستی بیت. ﴿۹۱﴾ فینجا سلاف ژ خودایت ملی راستی ل تہ بن، ہہی خودانی ملی راستی [ئہ فہ دی بۆ وی ئیتہ گوتن، چونکی دی چتہ ناف وان، و ئەو دی پیشوازی وی کەن و دی سلافکەنی]. ﴿۹۲﴾ و نگہر ئەو مری ژ وان بیت، ئەو ییت پۆزا قیامەتی دروہ ددانان، و ژ گومریان بیت. ﴿۹۳﴾ دی ئافہ کا زیدہ شاریایی، بۆ ئیتہ پیشکشکرن. ﴿۹۴﴾ و دی چتہ دۆژہ ہیداژی. ﴿۹۵﴾ ب راستی ئەفہ [ئەفا بۆ تہ ہاتییہ گوتن دەرہەقی خەلاتکرن و جزا کرنا باش و خراباندا] راستہ، و جو گومان تیدا نینہ. ﴿۹۶﴾ فینجا نافی خودایی خو بی مەزن، ژ ہەمی کیئاسییان پاک و پاقر بکە.

سوره تا حدید

ل مہ دینہ یی ہاتییہ خواری (۲۹) ئایہ تہ

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ہندی د تہرد و تہسماناندا ہہین، خودی ژ کیئاسییان پاقر دکەن و تہسبیحا وی دکەن، و ئەو سەر دەست و کاربەجہہ. ﴿۲﴾ ملک و خودانییا تہرد و تہسمانان یا خودییہ، ئەوہ ژیانئ و مرنئ ددەت، و ئەو ل سەر کرنا ہەمی تستان یی خودان شیانہ. ﴿۳﴾ ئەوہ یی ئیکئ [بەری ہەر تشتەکی]، و ئەوہ یی دو بیہی [ئانکو یی ہەر و ہەر مایی]، و ئەوہ بلند و سەردەست [ہەبوونا وی ب نیشان و بەلگەیان خو یا و ئاشکەرایہ]، و ئەوہ زانیی تشتئ فہشارتی [یان یی نەبەرچاڤ]، و ئەو ئاگە ہداری ہەمی تستانہ.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِيهِ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَرْجِعُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١﴾ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢﴾ يُؤْتِيُ الْبَلَدَ فِي النَّهَارِ وَيُؤْتِيُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣﴾ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلِفِينَ فِيهِ قَالِذِينَ ءَامِنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفِقُوا لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٤﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لِقَوْمٍ يُرِيدُكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِنْكُمْ كَنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥﴾ هُوَ الَّذِي يُزِيلُ عَنْ عِبِيدِهِ ءَاتٍ بَيْنَ يَدَيْكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَأَرْؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٦﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلَ أَوْلِيَّكَ أَكْثَرَ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَتْلُوا وَلَا وَعَدَ اللَّهُ الْمُحْسِنَ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٧﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ ۗ وَاللَّهُ بَاطِلٌ كَبِيرٌ ﴿٨﴾

﴿١﴾ و نه وه یی ئه رد و نه سمان د شه ش پوژاندا چی کرین، پاشی ب سهر عهرشی خو کهفت [بلندبوونه کا هیژایی وی و بی جاوایی]، و ههر تشته کی د ئه ردیدا دجیت [ژ ئاف و خزینه یان و ههر تشته کی د بنشه] و ژئی دهر دکه فیت [ژ چاندن و کانی و بیران... هتد]، و ههر تشته کی ژ نه سمانی دئیه خوارئی [ژ باران و گز لۆک و به فر و برویسی و ملیاکهت و کتیپان]، و ههر تشته کی بهر بی پلند دبیست [ژ کریارت باش و دوعا و جان و ملیاکهت و تهیر و تهوال و هملی و... هتد] ژئی ب ئاگه هه، و نهو [ب زانین و شیانا خو] ههر جهه کی هوین لی بن یی دگهل هه وه، و خودئی ههر کار و کریاره کا هوین دکه ن، ژئی ب ئاگه هه و دبیینت. ﴿٥﴾ سهر و سامانی ئه رد و نه سمانان ههر یی خودییه، و ههمی کاروبار ههر ب بال خودییه دزقرن. ﴿٦﴾ شه قی دکه ته دناف پوژر، و پوژری دکه ته دناف شه قیرا [و ههر دووکان هوسا کورت و دریز دکهت]، و خودئی ژ ههر تشته کی د دلاندا قهشارتی ب ئاگه هه. ﴿٧﴾ [گهل مرو فان] باوهریسی ب خودئی و پیغه مبهری

وی بینن، و مالی خودئی هوین ل سهر کرینه وه کیل ژئی [ب خیر] بدنه، و ژ هه وه نهویت باوهری ئیناین و مالی خو دپکا خودیدا مهزاختین، خه لاته کی مهزن بو وان یی هه ی. ﴿٨﴾ و هه وه خیره هوین باوهریسی ب خودئی نا ئینن؟ و پیغه مبهری داخوازی ژ هه وه دکهت هوین باوهریسی ب خودایی خو بینن، و خودئی په یان ب باوهری ئینانی یا ژ هه وه ستاندی [و مختهی هوین ژ پشنا باب ئاده می دهر ئیخستین]، نه گهر هوین باوهر بکه ن. ﴿٩﴾ نه وه یی ئایه تیت ئاشکه را [کو ئایه تیت قور ئاینه] بو بنده یی خو دهنیریت، دا هه وه ژ تاریستانی دهر بیخیه ناف پوژناهیی، و ب راستی خودئی بو هه وه گهل هک یی دلوفانه. ﴿١٠﴾ هه وه خیره هوین مالی خو دپکا خودیدا نامه زرخن، و میراتی ئه رد و نه سمانان ههر یی خودییه، نهویت بهری قه کرنا مه که هه ی مالی خو دپکا خودیدا مهزاختین و جیهاد کرین، پایه و په یسکیت وان ژ بیست وان نهویت پستی قه کرنا مه که هه ی مال مهزاختین و جیهاد کرین مهز نترن، نهف ههر دوکه و هکی ئیک نینن، دگهل هندئی ژئی خودئی په یانا خه لاتئی باش [کو به حه شته] یا داییه ههر دو جویان، و خودئی ئاگه هژ وئی هه یه یا هوین دکه ن. ﴿١١﴾ ههر که سی مالی خو دپکا خودیدا بدهت، خودئی دئی بو چهنه د قاته کان زیده کهت [ههر خیره ک ب دهه خیره انه، هه تا دگه هیه حه فته سهدان] و وی خه لاته کی هیژا تر ژئی [کو به حه شته] یی هه ی.

﴿۱۲﴾ رَوْزَا تَوْزَهَام وَ زُنَيْتْ خُودَان بَاوَهَر دینی و رَوْنَاهِیَا وَا ن ل پِشِیَا وَا ن، و ل مَلِی وَا ن یی رَاسْتِی ب بَهَر وَا ن دَکَه فِیت [و ملیاکهت دبیژنه وَا ن:] تَه فَرَو مَزْگِیسیا بهحه شتیت رَویار دَیبرا دَچِن، و هَویِن هَه رَه رَازِیا مَه زَن. ﴿۱۳﴾ رَوْزَا زَهَام وَ زُنَيْتْ دُوروی دبیژنه وَا ن تَه وِیت بَاوَه رِی ئِینایِن: خَوَل مَه بَگَرَن دَا رِیکَا خَوَل بَه رَوْنَاهِیَا هَه وَه بَینِیِن [تَه فَه وِختی د سَه ر پِرا سِیرا تِیرَا دَه رِیاز دَیِن]، تَه و دِی بیژنه وَا ن: گَه لی دُورویان [ب پَاش خَوَفَه بَز قِرِن [ئانکو بَز قِرِنه دَیایِی]، ل دَیایِی بَو خَوَل رَوْنَاهِیِی بَگَه رِن، و دِیوارَه ک دَ نَاقَه رَا هَه رَد و جَویَناندا دِی تِیته دانان، دَه ر گَه هَکِی هَی، ژ نَاقِدا دِلَو قَانِییه و ژ دَه رَه رِی ئِیزا یه. ﴿۱۴﴾ تَه و [دُوروی] گَازِی [خُودان بَاوَه ران] دَکَه ن و دبیژن: مَا تَه م د گَه ل هَه وَه نَه وِیِن [بَو جِی هَه وَه تَه م هِیلا یِن]، دِی بیژن: بَه لی هَویِن [سَه رَفَه سَه رَفَه] د گَه ل مَه بَوون، بَه لی هَه وَه خَوَب دُورویاتِی دِیلاک بَر، و چاقِی هَه وَه ل نَه خَوَشِیَا

الحجرات

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرًا لَّهُمْ أَلْیَوْمَ جَنَّتْ شَجَرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَشْجَارُ خَلَّيْنِ فِيهَا ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۱۵﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُتَّقُونَ وَالْمُتَّقُونَ وَالْمُتَّقُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْظُرُوا نَافَقَتِیْسَ مِنْ نُّورِكُمْ قُلْ أَرْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَنَهُم بِسُورَةٍ رَّابَّةٍ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿۱۶﴾ يَتَذَكَّرُ أَلَمْ تَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانُ حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَعَزَّكَرَ بِاللَّهِ الْعَزَّوُورُ ﴿۱۷﴾ قَالِیَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوَىٰكُمْ النَّارُ هِيَ مَوْلَىٰكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿۱۸﴾ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿۱۹﴾ عَلَّمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قُلْ بَيْنَا لَكُمْ الْآيَاتُ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿۲۰﴾ إِنَّ الْمَصْدِقِينَ وَالْمَصْدِقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يَضَعُفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿۲۱﴾

خُودان بَاوَه ران بَوو، و هَویِن ل دینی ب شَک کَه فِتن، و هِی قِی و تومِیدِیت قالا هَویِن د سَه ر دابَرِن، هَه تَا قِیامَه ت ب سَه ر هَه وَه دَا هَاتِی، و شَهِتانی هَویِن ب کَه ر مَه خُودِی [و بَه ر فَر هِیسیا رَه حَا وِی] خَا پانَدِن. ﴿۱۵﴾ و تَه فَرَو جَو بَه دَه ل، نَه ژ هَه وَه [دُورویان]، و نَه ژِی ژ تَه وِیت گَا و ر ب وِیِن نَایِته وَه ر گَر تِن، جَهِی هَه وَه ئَا گَرَه، ئَا گَر هِی زِایِی هَه وَه یه، و چ پِیسَه دُویا هِیکَه. ﴿۱۶﴾ تَه رِی مَا وِخت نَه هَاتِییه دَلی خُودان بَاوَه ران ب بَی رِئِینا خُودِی و قُورنایِی بَتر سِیت، و تَه و هَکِی وَا ن نَه بِن تَه وِیت بَه رِی نو کَه [ئانکو بَه رِی هَاتَنه خُوارا قُورنایِی] کِتِیب بَو هَاتِیِن، و پِشتی سَال و زَه مان ب سَه ر وَا ن شَه چَوِیِن، دَلیت وَا ن رَه قِیوون و بَا رِپِتر ژ وَا ن ژ رِیکَا رَاسْت دَه ر کَه فِتن. ﴿۱۷﴾ [گَه لی مَرَو قان] بَزانِن خُودِییه تَه رَدِی شِیَن دَکَه ت پِشتی مَر نَا وِی، ب سَویَند مَه بَو هَه وَه نِشان و بَه لَگَه یِیت ئاشکَه رَا رَو نَکِرِیِن، دَا هَویِن تِی بَگَه هِن و تَه قَلی خَو بَدَه نَه شَو لی. ﴿۱۸﴾ ب رَاسْتِی زَهَام وَ زُنَيْتْ مَالِی خَو دِ رِیکَا خُودِیدا دَیِن، و مَالِی خَو ژ دَل بَو رَا زِیو نَا خُودِی مَه زَا خِتِیِن، خَیْرا وَا ن چَه نَد قَاتَه کَا ن دِی تِیته دَا ن، و وَا ن خَه لَاتَه کِی ب رِیز و رَویمَه ت [کَو بَه حَه شتَه] یِی هَی.

﴿١٩﴾ و ئەوێت ب دورستی باوهری ب خودی و پێغه مبهری وی ئیناین، ئەو ن راستگو، و شه هیدان ل دهف خودایی خور و ناھی و خه لاتئ خوی هه ی، و ئەوێت گا و ربوین و ئایه تیته مه دره و داناین ئەو دۆژهینه. ﴿٢٠﴾ [گهلی مرقان] بزانی هندی ژیا نا دنیا یی، ترانه و مژویلی و که شخه یی و جوانی و خۆمه زنگنه د نا فه را هه و ده اب زنده ییا مال و عه یالی، و دنیا وه کی بارانه کیه شینکاتیا وئ جۆتیا ری که یفخوش بکه ت، پاشی ئەو شینکاتی ه شک بیت و دئ بینی زه ربوو، پاشی بوو پویش و په له خ، و ناخره ت زی یان ئیزایه کا دژوار و گرانه، یان زی لیئورین و رازیبونا خودیه، و ژیا نا دنیا یی ژ په رتالی خا پاندنی پێغه تر نینه. ﴿٢١﴾ [گهلی خودان باوهران] له زئی ل ژیر نا گونه هان ژ به ری خودایی خو فیه بکه ن، و له زئی ل وئ به حه شتی بکه ن ئەو افره هییا وئ هندی فره هییا ئەرد و ئەسمانی، ئەو به حه شتا بۆ وان هاتییه به ره ه فکرن ئەوێت باوهری ب خودی و پێغه مبه ری ت وی ئیناین، ئەفه که ره ما خودیه دده ته وی یی

وی بقیته، و خودی خودانی که ره ما مه زنه. ﴿٢٢﴾ نینه تشته ک د ته ریدا بقه ومیت یان بیته سه ری هه وه، و د ده یی پاراستیدا یی نفیسی نه ییت - به ری ئەم بده یین - و ب راستی ئەفه ل به ر خودی یا ب سانا هییه. ﴿٢٣﴾ دا ب خه م نه که فن بۆ یا ژ ده ستی هه وه چۆیی، و دا به تران نه بن ب یا خودی داییه هه وه، و خودی چه ژ چو خۆمه زنگه ریته قبه نا که ت. ﴿٢٤﴾ ئەوێت چڕ و یکیی دکهن [دراستا فره مانا خودیدا، و دراستا ده یباب و کهس و کاریت خۆدا و... هتد، و دقین خه لک زی وه کی وان بن]، و فره مانا خه لکی زی ب چڕ و یکیی دکهن، و هه ر که سی رویی خۆ ژ مه زاختنا مالی دریکا خودیدا و ه رگێریت، ب راستی خودی منه ت پی نینه، و یی ده وله مهن د و هیژایی شوکور و په ستیه.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِهِ وَرُسُلِهِ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشَّاهِدَةُ
عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِعَايِنَاتِ اللَّهِ وَآيَاتِهِ أَصْحَابُ الْأُجْحِمِ ۚ أَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَوةُ
الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَهُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ
وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ بِنَائِهِ ۚ ثُمَّ يَهْمِجُ فَتَرَدُّهُ
مُضْطَرَأً ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا ۚ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَمَعٌ فِي الْغُورِ ۚ
سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ
اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۚ مَا أَصَابَ
مِن مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن
قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۚ لِّكَيْلَا
تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۚ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۚ الَّذِينَ يَبْتَخُلُوتِ وَيَأْمُرُونَ
النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۚ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۚ

لَقَدْ أَرْسَلْنَا بِإِسْمَاتٍ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ
بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ
وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُنْتَدٍ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً
أَتَتْهُنَّ مَا كَتَبْنَا عَلَيْهِنَّ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ
فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَتْلُوهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَقَالُوا اللَّهُ
وَأَمَّا رُسُلُهُ يَتْلُوهُمُ كَقَالَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلُ لَكُمْ نُورًا
تَمْشُونَ بِهِ وَيَعْفُو لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْتَ أَكْثَرَ
أَهْلِ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ
الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

﴿٢٥﴾ ب سویند مه پیغمبریت خو ب به لگه و
موعجزه هیئت ناشکهراته هنارتن، و مه کتیب و ترازى
و عه دل د گهل وان هنارت دامروث [ب فان] عه داله تی
بکهن د هه می کاروباریت خو دا، و مه فاسن یی دایى و
چیکری، هیز و قه وه ته کا دژوار یا تیدا، و مفا و قازانج
ژی بو مرو فان یی تیدا، و دا خودی بزانت [نانکو بو
هه وه بهر چاف بکته، چونکی خودی هه ر دزانت]
کا کی دی باوهریسی ب غه بیی ئینیت، و دینی وی و
پیغمبریت وی ب سهر تیخت، ب راستی خودی
یی ب هیز و سهر ده سته. ﴿٢٦﴾ ب سویند مه نوح
و ئیراهیم پیغمبر هنارتن، و مه پیغمبراتی [پشتی
وان] تیخته سته د دوینده ها و اندا، و مه کتیب بو وان
هنارتن [هه پیغمبره کی پشتی وان هاتی ژ دوینده ها
وان بوو]، قیجا هنده ک [ژ دوینده ها وان] راسته ری
بوون، و باراپتر ژ وان ژ ری دهر که فتن. ﴿٢٧﴾ پاشی
مه پیغمبریت خو د دویف وانرا هنارتن، و پشتی
وان مه عیسیی کورپی مهربه می هنارت [و مه کره
پیغمبرتی سرائیلیان یی دویا هیی]، و مه تنجیل

دایى و مه نهر می و دلوفانی تیخته سته دلایت و اندا، تهویت باوهری پی ئینایین و ب دویف که تین، و ره به ناتیا
ته و ل سهر دچن [و ده ستیت خو ژ دنیایى دشون] مه بو وان نه نفیسیبوو، ته وان ژ نک خو ب ئینه تا رازیبوونا
خودی چى کربوو، د گهل هندى ژى وه ک پیدایى ب جه نه ئینان، و ژ وان تهویت باوهری ئینایین مه خه لاتى
وان دایى، و گه له ک ژ وان ژ ریکا راست دهر که تن و خراب بوون. ﴿٢٨﴾ گهل خودان باوهران ته قوا یا خودی
بکهن و باوهریسی ب هه می پیغمبریت وی بینن، دو پشک و باران ژ دلوفانیسیا خو دی دته هه وه [ئیک:
ژ بهر باوهریسیا هه وه ب موحه مه د پیغمبره ری، و یا دی: ژ بهر باوهریسیا هه وه ب پیغمبره ری به ری وی]، و
دی پڑناهییه کی دته هه وه کو هوین ل بهر [د سهر پراسیرا تیرا] بچن، و دی ل گونه هیئت هه وه بو ریت، و
خودی ب خو گونه هژ بهر و دلوفانه. ﴿٢٩﴾ [مه هوین ب فی کهره ما بوزی ناگه هدار کرن] دا خودان کتیب
[کو جو می و فه له نه] بزانت چو ژ کهره ما خودی ب ده ستی وان نینه [نه شه و دگه هه فی کهره می یا خودی
داییه مله تی پیغمبره ری، و نه دشین ژى فه گرن]، و ب راستی کهره م [پیغمبره راتی و راسته ریتی و باوهری]
هه می ب ده ستی خودییه، دده ته وی یی وی بقیئت و خودییه خودانی کهره ما مه زن.

سُورَةُ مَوْجِدَهِ

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۲۲) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱- ب سویند خودی گوتنا وی ژنا د راستا خو و زهلامی خودا جرهبی د گهل ته دکر، و گازنده و خه ما خو ب خودی دیار دکر، بیست و خودی ناگه هژ دان و ستاندا هه وه هه بو، ب راستی خودی بی گوهدیر و بینره. ۲- و ژه وه ته ویت دیبژنه ژیت خو تو وه کی دهیکا من ل من حهرام بی، ژیت وان نابنه دهیکیت وان، دهیکیت وان بهس ته ون ته ویت ته و ژی بووین، و ب راستی ته و [ب فی ناخفتنا خو] ناخفتنه کا دویری راستیی و شهرعی، و ناخفتنه کا دره و دیبژن، و ب راستی خودی لیبور و گونه ه ژبیره [و هختی دره گهی پرگار بوونی ب که فاره تی بو هه وه فه کری]. ۳- و ته ویت دیبژنه ژیت خو تو وه کی دهیکا من ل من حهرام بی و پاشی په شیان

دبن و لیقه دبن، فیجا بهری ته و بجه نفینا خو دثیت کوله به کی [چ ژن بیت چ میر] نازاد بکن، ته مری هه وه ب فی بریاری دثیت کرن [دا هوین فی ناخفتنی نه کن] و هوین چ بکن خودی پی ناگه هداره [و چو ل بهر بهر زه نیت]. ۴- و بی کوله نه دیت و ب دهست نه که ثت، فیجا هیژ نه چوینه نفینا نیک و دو، بلا دو هه یشان ل سه رتک ب روژی بیت، و بی نه شیا [دو هه یشان بی ب روژی بیت] بلا زادی بده ته شیت به لنگازان، ته ه [بریاریت زیهاری مه دیار کرن] بو هندیه دا هوین باوهریی ب خودی و پیغه مبه ری وی بینن [کار ب بریارا وی بکن، و ل سه ر بریاریت نه زانینی نه مینن]، و ته فه نخویب و بریاریت خودینه، و گاوران نیا به کا ب ژان و دژوار یا ه ی. ۵- ب راستی ته ویت دژاتی و دژماتیا خودی و پیغه مبه ری وی دکن کا چاوا ته ویت به ری وان ره زیل و رسوا بوون، ته و ژی و ه سادی ره زیل و رسوا بن، و ب سویند مه نیشان و به لگه ییت رۆن و ناشکه راییت هنارتین، و گاوران نیا به کا رسوا که ر و شهر مزاکره یا ه ی. ۶- رۆزا خودی وان هه مییان زیندی دکه ته فه [دی هه مییان کوم که ت]، فیجا هه کاره کی وان کری [هویر یان گر] دی وان پی ناگه هدار که ت، هه می [کریاریت وان] خودی ییت نفیسین و وان ب خو ییت ژ برکرین، و خودی ل سه ر هه می تستان یی شاهده.

سُورَةُ الْحَٰجِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ
وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝ الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ
مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنَّ أُمَّهَاتَهُمْ لَا الَّتِي
وَلَدْنَهُمْ وَأَنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُسْكِرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ
اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ۝ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ
لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۚ مَنْ قَبْلُ أَنْ يَتِمَّ ذَٰلِكَ فُتَوْعْظُونَ
بِهِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرٍ
مُتَابِعِينَ ۚ مَنْ قَبْلُ أَنْ يَتِمَّ ذَٰلِكَ فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فِطَاعًا مِنْ سِتِّينَ
مُسْكِنًا ذَٰلِكَ لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَذَٰلِكَ حُدُودُ اللَّهِ
وَاللَّكَفِيرِينَ ۚ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
كَيْتُوكَا كَيْتِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ يَبَيِّنُ
وَاللَّكَفِيرِينَ ۚ عَذَابٌ مُهِينٌ ۝ فَمَنْ بَغَىٰ اللَّهَ جَمِيعًا فَيَنُتْهُمْ
يَمَاعِلًا أَخَصَّه اللَّهُ وَتَسْوَدُّ أَلْوَانُهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُشْهَدٌ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرُّسُولَ فَقَدْ مُوَبِّينَ يَدَيَّ تَحَوَّلَكُمْ
صَدَقَةٌ ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَظْهَرُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٥﴾ أَسْفَقْتُمْ أَنْ تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيَّ تَحَوَّلَكُمْ صَدَقَتْ فَإِذَا لَمْ
تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا
قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَلْبِ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ
عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٩﴾ لَنْ نُنْفِئَهُ عَنْهُمْ أَبَدًا وَلَا يُدْخِلُهُمُ اللَّهُ
سَمَاءًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٠﴾ يَوْمَ يَرَوُهمُ
اللَّهُ جَمِيعًا فَحَلَفُوا لَهُمْ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
عَلَى شَيْءٍ أَلَّا إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢١﴾ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ
فَلَنَسْتَعْمُرُ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ
هُوَ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي
الْأَذْيَانِ ﴿٢٣﴾ كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٤﴾

الْحُزْنَةُ

﴿١٢﴾ گهلی خودان با وهران نه گهر هه وه بئیت ب
تنی د گهل پیغه مبهری باخشن بهری ئاخفتنا خو یا
ب تنی خیره کی [ئانکو سه ده قهیه کی] بدن، نه قه
[دانا سه ده قهیه بهری ئاخفتنا هه وه یا ب تنی د گهل
پیغه مبهری] بۆ هه وه باشت و باقر تره، ئیجا نه گهر
هه وه چو نه بوو بدن، ب راستی خودی یی گونه هه
ژی بهر و دلوقانه. ﴿١٣﴾ نه ری هوی ترسیان خیزان
و ژار بین ته گهر بهری ئاخفتنا خو یا ب تنی د گهل
پیغه مبهری سه ده قه یان بدن؟ ئیجا نه گهر هوی و یی
نه کن [یا نه مرئی هه وه یی هاتی به کرن و ل سهر هه وه
یا گران بیت]، خودی ل سهر هه وه سفک کر [و ل
هه وه ناگریه هوی سه ده قه یان بهری ئاخفتنا خو
یا ب تنی د گهل پیغه مبهری نه بدن]، ئیجا به رده وام
و ب پهنگی بیدقی نفیزان بکن و زه کاتی بدن، و
گوهداریا خودی و پیغه مبهری وی بکن، و خودی
ب خو ئاگه هدار ی و یی هه وه یان هوی دکن. ﴿١٤﴾ نه ری
ما ته نه و نه دیتن نه ویت بووینه دۆست و پشته فانیته
وان نه ویت خودی غه زه ب لی کری [کو جو هینه]،

نه و [دوروی] نه ژ هه وه نه [گهلی موسلمانان] و نه ژ و نان، و ل سهر دره و یی سویند دخون [ژ دره و سویند
دخون کو نه م موسلمانین، و نه دۆست و هاریکاریته جو هیانین]، و نه و دزانن نه و ژ دره و سویند دخون.
﴿١٥﴾ خودی ئیزایه کا دژ وار بۆ وان یا به ره فکری، و چ پیسه کار بوو وان کری. ﴿١٦﴾ وان سویندیت خو
[بیت ژ دره و] بۆ خو ییت کرینه مه تال [دا خو و مالی خو یی بهاریزن]، و ریکا خودی ل خه لکی گرتن،
وان ئیزایه کا رسوا کهر و هه تکبه ر یا هه ی. ﴿١٧﴾ نه مال و نه عه یالی وان فایده یی وان دکه ت و نه وان ژ ئیزایا
خودی دپاریزیت، [و بزنان] نه قه دۆزه هینه و هه وه ره دی تیدا مین. ﴿١٨﴾ رۆژا خودی وان هه مییان زیندی
دکته ت و بۆ حق و حسابی کۆم دکته ت، و یی رۆژی کا چاوا نه قرو بۆ هه وه ژ دره و سویند دخون و هسا دی بۆ
خودی زی سویند خو، و هزر دکهن سویندیت وان و یی رۆژی دی ب تشته کی چن [و دی فایده ی وان کهن
هه وه کی سویند دنیا یی فایده ی وان دکر]، باش بزانه نه قه دره وین. ﴿١٩﴾ شه یانی سه ری ژ وان ستاندی
[ب و هسواس و خه ملاندنا خو ییت سه ردا برین و هه فساری خو یی کری به سه ری وان]، خودای یی وان یی
ژ بیرا وان بری، نه قه قولپ و ده سته کا شه یانینه، باش بزنان خوساره تی بارا قولپ و ده سته کا شه یانینه.
﴿٢٠﴾ ب راستی نه ویت نه یاره تی و دژمنایا خودی و پیغه مبهری وی دکن، نه و رسواترین و په زیلترین
مرؤفن. ﴿٢١﴾ خودی ب خو بریار یا دای: بی گۆمان نه ز و پیغه مبهریته خو، دی ب سه رکه فین، ب راستی
خودی خودان هیز و سه رده سته.

لَا يَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ
أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمُ
بِرُوحِهِمْ إِنَّهُمْ لَأُولُو الْإِيمَانِ الَّذِينَ هُمْ أُولَئِكَ جَزَاءُ
خَلِيدِينَ فِيهَا رِضَى اللَّهِ عَنْهُمْ وَرِضْوَانُهُ أُولَئِكَ جَزَاءُ
اللَّهِ الْإِلَآءِ جَزَاءُ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

سورة الحشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ
دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ
حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاغْتَبَرُوا يَنْتَظِرُونَ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ لَا يُبْصِرُونَ أُولَئِكَ جَزَاءُ اللَّهِ
الْجَلَاءُ لَعَذَابُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

﴿۲۲﴾ نینه هندهك باوهریبی ب خودی و پروژا قیامتی بینن، و حهژ وان بکهن نهویت نهیارهتی و دژمناتی خودی و پئغه مبهری وی دکهن، خوژ نه گهر شه باب و باپیری و ان بن، یان زاروکی و ان بن، یان برایت و ان بن، یان عه شیرتا و ان بیت، نه فان خودی باوهریبی دلایت و اندا نشیسی و بنه جهکری، و ب هاریکاری و پشته فانی و ب سه رکه فتنا خوژ شه بیت ب هیژ ئیخستین، و دی وان په ته به حه شتیت پرویار د بنرا دچن و ههروهه دی تیدا بن، خودی ژ وان پازی بوو و شهوژی ژ خه لاتی خودایی خوژ پازی بوون، و نهفه کوما خودینه و باش بزانی بیت سه رفهراز هه کوما خودینه.

سوره تا حشر

ل مه دینه یی هاتیسه خوارئ (۲۴) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ههه تشته کی د نه رد و نه سماناندا هه ی، خودی ژ هه می کتیا سیان پاقر دکهت و ته سیبجا وی دکهت، و نه وه یی سه ره ده ست و کار بنه جهه. ﴿۲﴾ نه وه (نانکو خودیه) یی نه ویت گاوریو وین ژ خودان کتیا ب [مه خسه دی پی (به نی نه ظیر) سن] ده ر ئیخستنا ئیککی ژ مالی و ان ده ر ئیخستن، هه وه هزر نه ذکر شه دی ده رکهن و وان ژ هزر ذکر که له ییت و ان دی وان ل بهر خودی ئاسی کهن، فئجا خودی ب ریکه کا و سه هاته و ان هزرا و ان بو نه دچو، و وه ساتر س ئیخسته دلی و ان خانیه ییت خوژ ب ده ستیت خوژ و ب ده ستیت خودان باوهران دهه رافتن، فئجا گه لی خودان نه قلان ده رس و چامه یان بو خوژ و ان و هر گرن [وئی نه کهن یا و ان ذکر، دا شه و ب سه ری هه وه نه ییت یا ب سه ری و ان هاتی]. ﴿۳﴾ و نه گهر خودی، ده رکه فتن [ب وی په نگی پی ده رکه فتن] ل سه ر و ان نه نفیسیایه، دا د دنیا ییدا و ان ئیزادمت [ب کوشتن و ئیخسیر کرنی ههروه کی ب سه ری (به نی قوره یظه) ئینابی] و ل ئاخره تی ژ ئیزایا ئاگری بو وانه.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
 الْعِقَابِ ﴿٥٤﴾ مَا قَطَعْتُمْ مِן لِّبَنَةٍ أَوْ نَرَكْتُمْ هَآفَآيِمَةً عَلَى
 أَصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْرِجَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ
 عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يَسْلُطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿٥٦﴾ مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
 وَلِلَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّذِينَ آمَنُوا سَكِينٌ وَإِنَّ السَّيْبِلَ لَآ يَكُونُ
 دَوْلَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا أَتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا
 نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٧﴾
 لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالُهُمْ
 يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّدِيقُونَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ
 قَبْلِهِمْ فَيَجْئُونَ مِنَ الْهَاجِرِ الْبَهِيمَةِ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ
 حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى الْغَنِيِّمْ وَلَؤُكَانَ بِهِمْ حَصَصَةٌ
 وَمَنْ يُوَفِّ شَخْصًا نَفْسَهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْدِيُونَ ﴿٥٩﴾

﴿٥٤﴾ و ئەفە [ئەف ئیازیە] مە ب سەرئ وان ئینا
 چونکی وان دژمناتیا خودئ و پیغەمبەرئ وی دکر،
 و هەر کەسئ دژمناتیا خودئ بکەت، ب راستی
 جزایی خودئ [د راستا ویدا] جزایە کئ دژواره.
 ﴿٥٥﴾ هەر دارقەسپە کاهەوہ بری یان هەوہ ل سەر
 بنی وئ هیلائی، ب دەستویریایا خودئ بوو، و دا
 خودئ ریدەرکەفتیان [کو جو هیئت (بەنی نەضر)ن]
 بشککیت و ڕەزێل بکەت. ﴿٥٦﴾ و ئەو مالی خودئ ژ
 وان ستاندی و دایییە پیغەمبەرئ، هەوہ چو هەسپ و
 حیشتەر د دویشرانە دایینە بەزئ [و هەوہ زەحمەت پیغە
 نەبریە]، بەلئ خودئ پیغەمبەرئ خو ل سەر هەر
 کەسئ حەز بکەت سەردەست دکەت، خودئ ل سەر
 هەر تەشتەکی خودان دەستەلاتە. ﴿٥٧﴾ و ئەو مالی بئ
 شەر خودئ کریبە دەستکەفتی بۆ پیغەمبەرئ خو،
 ئەوئ ژ خەلکئ گوندان [گونددت بەنی (قورەیطە)
 و (بەنی نەضر) و گوندئ فەدەک و گوندئ خەبیەر]
 هاتیبە ستاندن، بۆ خودئ و پیغەمبەرئ وی و مروفت
 پیغەمبەرئ [ژ بابکئ هاشم و (موتەلب)ی] و ستوی

و بەلەنگاز و ڕێننگانە، دا هەر نەمینتە دەستئ زەنگینت هەوہ دا، و چ ئەمرئ پیغەمبەرئ ل هەوہ کر بکەن،
 و نەهیا هەوہ ژ چ کر خو ژئ بدەنە پاش، و ژ خودئ بترسن [ستئئ دئەمرئ ویدا نەکەن]، ب راستی
 جزایی خودئ جزایە کئ دژواره. ﴿٥٨﴾ ئەو مال بۆ وان فەقیر و ژاریت مشەختن ئەوئ ژ ناڤ مال و جە
 و واریت خو هاتیبە دەرتەختن، داخووا کەرەم و رازیبوونا خودایی خو دکەن [ئانکو دا بگەنە کەرەم و
 رازیبوونا خودایی خو، مشەخت بوون]، و دینی خودئ ب سەردتێخن و هاریکاریا پیغەمبەرئ وی دکەن،
 و ئەفەنە دباوەریا خودا راست و دورست. ﴿٥٩﴾ و ئەوئ بەرئ ل مەدینەئ ئانجی، و باوەری ئینا ب
 بەری مشەخت بچنە مەدینەئ، ئەو حەژ وان مشەختان دکەن ئەوئ قەست و وان کرین، و چو کەرب و
 دلرەشیئ د دلێت خودا نابین بەرانبەری مشەختان، ژ بەر مالی پیغەمبەرئ دایییە وان مشەختان، و ئەو وان
 ب پێش خو دتێخن و وان ژ خو فەرتر ددانن، خو چەند دەو جە و دەست تەنگ ژئ بن، و ئەوئ خو ژ
 چڕ و یکیا نەفسا خو دپاریژن، ئەون سەرفەراز.

﴿١٠﴾ و ئەوێت د دویش وانرا هاتین دینژن: خودیوۆ گونەهێت مه و بیئت براییت مه بیئت بهری مه باوهری ئیناین ژئی بهه، و نهفیان وان ئەوێت باوهری ئیناین نهیخه د لیت مه دا، و مه د راستا واندا زکړهش نه که، خودیوۆ تو میهره بان و دلوفانی. ﴿١١﴾ ئه ری ما ته ته و نه دیتن ئەوێت دوو ویایی کرین، گوتنه براییت خوۆ ئەوێت گاوریوویڼ ژ خودانیت کتییان [مه خسه ده یی] جو هیئت (به نی نه ضیر) کن: ب سویند ئە گهر هوین هاته نه ده ریخستن ئەم ژ ی د گهل هه وه دی ده ره که فین، و ئەم د راستا هه وه دا گو هذاریا که سی ناکه یڼ، و ئە گهر شه ری هه وه هاته کرن ئەم دی هاریکاریا هه وه که یڼ، و خودی شاده ییی دده ت کو ئەو دره وینن. ﴿١٢﴾ ئە گهر ئەو [ئانکو (به نی نه ضیر)] بیته ده ره ریخستن د گهل وان ده ره ناکه فین و ئە گهر شه ری د گهل وان بیته کرن هاریکاریا وان ناکه ن، و ئە گهر ئەو هاریکاریا وان بکه ن ژ ی [دی شکیڼ و خو نا گرن] دی ره فین، پاشی هاریکاریا وان ژ ی نایته کرن. ﴿١٣﴾ ب راستی [گهل خودان باوهران] سه هما هه وه

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ
آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾ أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ
تَافَقُوا يَقُولُوا لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَخُرُوجٌ مَعَكُمْ وَلَا ضَعِيفٌ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا
وَلَنْ تُؤْتِيَنَا لَهُمْ كِتَابًا عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٦﴾
لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ
وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُؤْتِيَنَّ الْأَظْمَرُ ثُمَّ لَيَنْصُرُوهُ ﴿٧﴾ أَلَسْتُمْ
أَشَدَّ حُبًّا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨﴾ لَاقَتَبَلْتُمْ كُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ
أَوْ مِنْ وَرَاءِ جَبَلٍ بِأَسْهُمٍ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا
وَقُلُوبُهُمْ سَفَى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٩﴾ كَمَثَلِ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَفَرُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١٠﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا
كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١١﴾

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَتَأْتِيهَا الَّيْلُ أَتَمُّ
أَتَقُولُ اللَّهُ وَلَيُنْظُرُنَّ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿١٩﴾
لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ الْقَائِمُونَ ﴿٢٠﴾ لَو أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ
عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاَهُ خَشِيعًا مُّذَصَّدَعًا مِّنْ حَشِيَّةِ اللَّهِ
وَذَلِكَ لِأَمَثَلِ نَصْرِنَا لَلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢١﴾
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ الْقِيَامُ وَالشَّهَادَةُ
هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ
الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ
لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

﴿۱۷﴾ قیجا دو بیا هیسا ههردو وکان ئەقەیه: ههردو ههتا
ههتا دئ دئاگریدا بن، و ئەقەیه جزایی سته مکاران.
﴿۱۸﴾ گەلی خودان با وەرەن ژ خودی بترسن، و هەر
ئیک بلا بەری خو بەتەتی کاچ کار و کریار بۆ سوبەهی
کرینە، و چ ل پیشیا خو ەنارتییە، و ژ خودی بترسن،
ب راستی هەر تەتەکی ەوین دکن خودی ژئ ب
ئاگەهە. ﴿۱۹﴾ و ەوین وەکی وان نەبن ئەوێت خودی
(ئەمری خودی) ژ بیرکرین، و ترسای و نەکرینە ددلی
خودا [یان خودی و زکری وی ژ بیرکرین]، قیجا
خودی وەل وان کر خو ژ بیر بکن [ئەو نەکرن یا
فایدەیی وان بکەت، هەچکو خو ژ بیرکرین]، و ئەقە
ژ ریکا راست دەر کەفتی. ﴿۲۰﴾ بەحەشتی و دۆرەهی
وەکی ئیک نابن، بەحەشتینە سەر فەراز. ﴿۲۱﴾ ئەگەر
مە ئەف قورئانە بۆ چیا بەکی ەنارتبایە، تودا [چیا ی]
بینی ژ ترسیت خودیدا ترسگرتی و بەق بەقە، و ئەم
قان نمونەیان بۆ مرقان دیار دکن دین دا هزرا خو
تیدا بکن. ﴿۲۲﴾ ئەو، ئەو خودیەیی چو پەرستی
ییت راست و دورست ژ بلی وی نە ی، و ئەو زانایی
نەینی و ئاشکریان، و ئەو خودان پەحمی زیدە دلوفان. ﴿۲۳﴾ ئەو، ئەو خودیەیی چو پەرستییت دورست
ژ بلی وی نە ی، خودان و خوندکاری ەمی چیکریانە، و یی پاقرە [ژ ەمی کیماسیان] و سەرەکانیا تەنایی
و سلامەتیییە، و دل تەناکەرە [بۆ بەندەیی خو ژ ئیزایا خو] و پارێزەر و زیرەقانە [ل سەر ەمی تستان]،
و سەر دەست و دەست بلند و نەچار کەرە، و خودان مەزنا تیە، و خودی ژ وان هەفشکیت موشک بۆ ددانن
یی پاقرە. ﴿۲۴﴾ ئەو خودایی چیکەر و پەیدا کەر و وینە و پەنگ چیکەر، باشناف ەمی ییت وینە، ەندی
دەرد و ئەسماناندا ەمین ەمی وی ژ کیماسیان پاقرە دکن، و هەر ئەو یی سەر دەست و کاربەجە.

سُورَةُ الْمُتَجَنِّدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا وَعْدِي وَعَدُوا قَوْلَهُ تَلْقَوْنَ فِيهِم
بِالْعَوْدَةِ وَقَدْ هَرَبُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنْ أَنفِي يَخْرُجُونَ الرَّسُولُ وَيَأْتِيكَ
أَنْفُسُهُمْ بِاللَّهِ زَكَاةً يُكَفِّرُ عَنْهُمْ جَزَاءً فِيمَا هَرَبُوا وَبِإِيعَازٍ
تُصَالِي تُسْرُونَ فِيهِم بِالْعَوْدَةِ وَإِنَّا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنَتْهُ وَمَنْ
يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۚ إِن يَشْقَوْكُمْ بِكُفْرِهِمْ أَكْفَاءً
وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ۚ
لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۚ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ
مَعَهُ إِذْ قَالَ الْقَوْمُ لَهُمْ إِنَّا بَرَاءٌ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَلْنَا مَا بَيْنَنَا وَالْعَازِزَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَتَدْرِكُونَ قَوْمُوا
بِاللَّهِ وَحْدَهُ ۚ الْأَوَّلُ إِبْرَاهِيمَ لَا إِلَهَ إِلَّا سَمِعُكَ أَكْ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنْ
اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَتَبَاعَدْتَ عَنْ كَلِمَاتِ الْإِيمَانِ وَاللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ
لَا تَجْعَلُوا فِتْنَةَ لِلَّذِينَ هَرَبُوا وَأَعِزَّنَا لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ

059

سوره تا مومته حیثه

ل مه دینه یی هاتییه خواری (۱۳) ئایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱ گهلی خودان باوهران، نه یاری من و نه یاری خو
نه که نه دوست و هه فال، هوین له زب ل حه ژیکرنا وان
دکه ن و نهو ب خو باوهری ب دینی و قورثانا بو
هه وه هاتی نائین، و پشتا خو دده نی چونکی هه وه
باوهری ب خودای خۆ ئینابوو، هوین و پیغه مبه ر
[ژ مه که هی] دهر ئیخستن، ژ بهر وئ باوهریا هه وه ب
خودئ ئینابی خودای خۆ [ئینجا چاوا هوین حه ژ
وان دکه ن؟] و نه گهر هوین بو جیهادی و رازیبونا
من دهر که ئتب ن [دوستینی و حه ژیکرنا وان نه که ن]
هوین ب دریشه ژ بهر وئ حه ژیکرنی، دنگ و به حسان
دگه هیننه وان، و نه ز چیت دزانم هوین چ فه دشیرن و
چ تاشکه را دکه ن، و ههر که سی ژ هه وه هه فالینیا وان
بکه ت [نهینیت موسلمانان بو وان تاشکه را بکه ت]،

ب سويند وی پټکا پاست بهرز مکر. ﴿٢٧﴾ ئەگەر هوين ب دەست وان بکەن و بشيئە هەوە دژمنيا خو دى
بۆ هەوە ديارکەن، و دەست و ئەزمانيت خو ب خرابى دى ل هەوە دريژکەن، و حەز دکەن هوين زى [و هەوى
زان] گاور ببن. ﴿٢٨﴾ دبئرا کەس و کار و زار و کيت هەوە فايدهى هەوە ناکەن، خودى رۆژا قيامەتى دى
هەوە هەميان ژيکفە کەت، و تشتى هوين دکەن خودى زى ب ناگەهە. ﴿٢٩﴾ ب سويند ئبراهيم پيغەمەر و
ئەويت باوهرى پى ئينايين، بۆ هەوە نموونه کە باش بوون وەختى گۆتينە ملەتى خو [ئەويت گاور]، ب
پاستى ئەم ژ هەو و ژ وان ئەويت هوين شوينا خودى دپەرسن پيت بەرينە، ئەم باوهرى پى ب دينى هەوە
نائينين، [هەوە گاور دينين، و باوهرى پى ب کار و کريار و دينى هەوە نائينين]، و ئەفە ئەفيان و دژمنايى کەفتە
د ناقبەرامە و هەوەدا و ناراييت، هەتا هوين باوهرى پى ب خودى ب تى ئەئينن [و د هەمى تشتاندا چاڤ ل
ئبراهيمى بکەن ناخفتنا] د گەل بابى خو گۆتى تى نەيت [دەمى گۆتى]: ئەز دى داخوژا گونەه ژيرنى
بۆ تە کەم، و ئەز نەشيم تە ژ ئيزايا خودى پياريزم زى، خوديۆو، مە خو هيلاب هيشيا تەفە و مە خو
هەلپەسار تە، و ئەم ب بال تەفە زفرين، و زفرين و دويماهيك هەر ب بال تەفەيه. ﴿٣٠﴾ خوديۆو، مە نەتيخە
بەر ئيزايا گاوران و وان ل سەر مە سەر دەست نەکە، کومە ب ئيزايە کار ژ تاقەت مە زنده بجهر پينى [و ئەو
بيژن: ئەگەر ئەو پيت هەق بانە، ئەفە ب سەرى وان نەدهات] و گونەهيت مە زى ببە، خوديۆو ب پاستى
سەر دەست و کاربە جەه هەر تويى.

﴿٦٦﴾ ب سویند ئەو [ئێبراهیم و ئەوێت د گەل] بۆ
 ھەوێ دەنێوێ و چاڵێکری یێت باشن، بۆوی یێ
 داخوارا خەلاتێ خودێ بکەت و ژ ئیزایا رۆزا قیامەتی
 دترسیت، و ھەر کەسێ پشتا خو بەدەتە باوەری یێ [و
 چاڵ ل پێغەمبەرێت وی نەکەت، ئەو بەس زیانی ل
 خو دکەت]، ب راستی ھەر خودیە یێ دەولەمەند
 و پاک و ھێزایی شوکور و سوسایی. ﴿٧٧﴾ [گەلی
 خودان باوەران دژمنایا گاوران نەھیلن] دبیت
 خودێ حەژێکرنی و ئیانێ بیخیتە د نائەرا ھەو و
 ھەندە ژ واندا، ئەوێت ھوین نەیارەتیا وان دکەن، [ب
 ریکا موسلمانبوونا وان] و خودێ خودان شیان و
 گونەھ ژبەر و دلۆفانە. ﴿٨٨﴾ خودێ ھەو و ژ وان
 نادەتە باش [و نەھیا ھەو و ژ وان ناکەت] ئەوێت (ئەو
 گاورێت) شەڕی ھەو و ژ بەر دینی ھەو نەکرین، و
 ھوین ژ وەلاتێ ھەو دەرئەتێخستین کو ھوین
 باشی و قەنجیی و عەدالەتی د گەل وان بکەن، ب
 راستی خودێ حەژ عەدالەتکەران دکەت. ﴿٩٩﴾ بەلێ
 خودێ بەس نەھیا ھەو و ژ وان دکەت ئەوێت شەڕ
 بەر دینی ھەو د گەل ھەو کرین، و ھوین ژ وار و جەیت ھەو دەرئەتێخستین، و ھاریکاری دەرئەتێخستنا

ھەو دا کرین کو ھوین دۆستینیا وان بکەن، و ھەر کەسێ دۆستینیا وان بکەت، نێ ئەون یێت سەتەمکار.
 ﴿١٠٠﴾ گەلی خودان باوەران، ھەر وەختی ژ ئیت خودان باوەر مشەخت بوون و ھاتنە دەف ھەو، بچەرپینن
 [کا وان ب دورستی باوەری ئیناییە یان نە]، و خودێ چێژ ئاگەھ ژ باوەریا وان ھەیە، و ئەگەر ھەو زانی
 کو وان [ژنان] ب دورستی باوەری یائینایی وان ل گاوران نەزفرینن، نە ئەو ژن بۆ وان گاوران دورستن و
 نە ئەو گاور بۆ وان دورستن، و [گەلی خودان باوەران] ئەو مەھرا زەلامیت وان ژنان [ئەوێت گاور] دایییە
 وان ژنان ل زەلامیت وان بزفرینن، و چو گونەھ ل سەر ھەو نینە ھوین وان ژنان مارە بکەن، ئەگەر ھوین
 مارەیا وان بەدەنی، و ژ ئیت گاور ل سەر زیمەتا خو نەھیلن و ئەو مەھرا ھەو دایییە وان [ژ ئیت گەھشتینە
 گاوران] ژ وان بستینن، و وان گاوران ژێ کا چ مەھر دایییە ژ ئیت خو [ئەوێت موسلمان بووین و گەھشتینە
 ھەو و شوی ب ھەو کرین]، بەلا ژ ھەو بخوازن ئەفە بریار و فەرمانا خودیە، خودێ ب فان بریاران
 حوکمی د نائەرا ھەو دا دکەت، و خودێ یێ زانا و کاربنە جەھ. ﴿١١١﴾ [گەلی خودان باوەران] ئەگەر ژنە ژ
 ژ ئیت ھەو بخرییت و بگەھیتە گاوران، و ھوین د شەڕی خو دا د گەل گاوران ب سەر کەفتن و دەستکەفتی
 ب دەست ھەو کەفتن، قیجا ئەوێت ژ ئیت وان چۆین بووینە گاور کا چ مەھر زەلامیت وان دایییە وان،
 تەمەتی وی مەھری ژ غەنیمە ی بەدەنە وان، و ژ وی خودایی بترسن ئەوێ ھەو باوەری پێ ھە ی.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهَا أُنُورٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
 وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٦﴾ عَسَىٰ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ
 وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةَ وَاللَّهِ قَدِيرٌ ﴿٦٧﴾ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٨﴾
 لَا يَنْهَىٰ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
 مِّن دِيَارِكُم أَن تَبَرُّوهُم وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٦٩﴾
 إِنَّمَا يَنْهَىٰ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن
 دِيَارِكُم وَظَهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُم أَن تُولَّوهُم مَّن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ
 هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٧٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مِهْجَرَاتٍ
 فَامْتَحِنُوهُنَّ إِنَّهُنَّ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِهِنَّ فَإِنَّ عَلَيْهِنَّ مِثْمُومَتٌ فَلَا
 تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهُنَّ لَهُنَّ وَلَا هُنَّ يُحَالُونَ لَهُنَّ وَأَتَّوهُنَّ
 مَا انفَقُوا لِأَجْنَحٍ عَلَيْكُم أَن تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ
 وَلَا تَنْكِحُوا بِعَصَمِ الْكُفَّارِ وَمَتَلَوْا مَا انفَقْتُمْ وَلَيْسَ لَكُم مَّا انفَقُوا
 ذَلِكُمْ حَرَكٌ لَّهِ يَخَذَلُكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
 شَيْءٌ مِّنْ أَرْزَاقِكُم إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاتِبُوا فَقَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
 أَرْزَاقُهُمْ قَاتِلْ مَا انفَقُوا وَأَتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٢﴾

﴿۱۲﴾ هه ی پیغه مبهه، گاڤا ژ نیت خودان باوهر هاتنه دهف ته دا په یانی بدنه ته کوئه و چو هه فیشکان بۆ خودی چی نه کهن، و دزیی نه کهن و دهه من بیسی نه کهن و زار و کیت خو نه کورن، و چو زار و کان ژ بی به ختی ب دویف زه لا میت خوڤه نه نن و ژ نه مرئ ته دهر نه کهن، فینجا توژی په یمانی ژ وان وهر بگره و داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ وان ژ خودی بکه، ب راستی خودی یی گونه ه ژیهه و دلوفانه. ﴿۱۳﴾ گهلی خودان باوهران، دوستینیا وان نه کهن نه ویت خودی غه زه ب لی کری، ب سویند نه و ژ خه لاتنی ناخه تی بی هیقینه کا چاوا گاور [نه ویت باوهری ب رۆزا قیامه تی نه ی] ژ مریمان بی هیقینه [جاره کا دی ساخ بیسه قه].

سوره تا صهف

ل مه دینه یی هاتیسه خوارئ (۱۶) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يَابِغَكَ عَلَى أَنْ لَا يُبَشِّرَنَّ بِاللهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِهِنَّ بِنَفْسٍ يَمُرُّنَّ عَلَيْهِنَّ وَلَا يَكُنَّ لَهُنَّ أَرْجُلٌ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ قَبْلَ يَعْنُ وَلَا يَسْتَغْفِرْنَ لَهِنَّ اللهُ إِنَّ اللهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَسْأَلُونَ مِنَ الْأَخْزِرِ كَمَا يَسْأَلُ الْكُفَّارُ مِنَ الْأَصْحَابِ الْقُبُورِ

سُورَةُ الصَّفِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١﴾
كَبُرَ مَقْعًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يَقُولُونَ فِي سَبِيلِهِ صَقَا كَأَنَّهُمْ
بُنَيَّنْ مَرْصُوصٌ ﴿٣﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُومُوا
تُؤْذَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا
أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٤﴾

﴿۱﴾ هندی د ئهرد و ئهسماناندا هه ی ته سیبیا خودی دکهن [ژ کتیا سییان پاقر دکهن]، و ئه وه یی سه رده ست و کاربته جهه. ﴿۲﴾ گهلی خودان باوهران بۆ چی هوین دبیرن و ناکهن؟ ﴿۳﴾ ئاخفتنا هوین دبیرن و نه کهن، که ربی ل دهف خودی پتر لی دکهن. ﴿۴﴾ ب راستی خودی جه ژ وان دکهن ته ویت ئیک ریز شه پری د پیکا خودیدا دکهن، دی بیژی ئافا هییه کی موکوم و بیکفه گریدا ییه. ﴿۵﴾ و چیرکا موسایی بۆ مله تی خو بیژه وه ختی گوتیه مله تی خو: گهلی مله تی من بۆ چی هوین من ئیزا ددهن و دبشین و هوین دزانن نه ز پیغه مبه ری خودیمه بۆ هه وه، فینجا وه ختی وان هه قی هیلایی و به ری خو ژئی وهر گیرایی، خودی ژئی دلیت وان ژئی دانه پاش و ژئی وهر گیران، و خودی مله تی ژ پیکا راست دهر که فتی راسته پری ناکهن.

﴿٦﴾ و وهختی عیسایی کورپی مەریەمی گۆتییە [ئسرائیلییان]: گەلی ئسرائیلییان نێ ئەز پیغەمبەری خودیمە بۆ هەو، و ئەز راستدەرئێخێ کتیبیا بەری خۆمە کو تەوراتە، و ئەزئ هاتیم مزگینیا پیغەمبەرەکی بدەمە هەو، پشتی من دێ تێت ناڤی وی ئەحمەد، و وهختی عیسا ب موعجیزەیی ت ئاشکەرافە بۆ وان هاتی، گۆتن: ئەفە سێر بەندیەکا ئاشکەرا یە. ﴿٧﴾ و ماکی ژ وی ستمکارترە ئەوێ درەوان ب ناڤی خودی بکەت [پیغەمبەری وی سێر بەند بدانی، و موعجیزەیی وی سێر بەندی بدانی، و داخواز ژ وی ب خۆ دئیتە کرن [ب ریکا پیغەمبەریت خودی] موسلمان بیت، و خودی ملەتی ستمکار راستەری ناکەت. ﴿٨﴾ وان [ستمکار و گاوران] دڤیت [ئانکو ل بەر دگەرن] رۆناهییا خودی [کو قورئانە] ب دەڤیت خۆ فەمرین، و خودی رۆناهییا خۆ هەر دێ تمام کەت، خۆ ئەگەر گاوران پی نەخۆش زی بیت. ﴿٩﴾ ئەو (خودییە) پیغەمبەری خۆ ب راستەرییی [کو قورئانە] و دینی راستە هەنارتی، داڤی دینی

بکەتە سەریشکا هەمی دینان و ب سەر هەمی دینان بیخیت، خۆ هەڤیشک چیکەران پی نەخۆش زی بیت. ﴿١٠﴾ گەلی خودان باوەران، ئەری ئەز بازگانیەکی نیشا هەو بەدەم، هەو ژ نیشا کە دژوار و ب ژان رزگار بکەت. ﴿١١﴾ باوەریی ب خودی و پیغەمبەری وی بینن، و جیهادی ب نەفسا خۆ و مالی خۆ د ریکا خودیدا بکەن، ئەفە [باوەری ئینان و جیهاد د ریکا خودیدا] بۆ هەو [ژ هەو و مالی هەو] چێرە، ئەگەر هوبین بزائن. ﴿١٢﴾ ئەگەر هوبین قی بکەن، باوەریی ب خودی و پیغەمبەری وی بینن، و ب نەفسا خۆ و مالی خۆ جیهادی د ریکا خودیدا بکەن. خودی دێ گونەڤت هەو ژئ بەت، و دێ هەو بەتە بەحەشتیت پرویار د بنرا دچن، و دێ هەو کەتە د ئافاھییت خۆشدا بەحەشتیت ئاکنجیوونیدا، و ئەفە سەر فەرازیامەزن. ﴿١٣﴾ و نەعمەتەکا دیتەر [یان سەر فەرازیەکا دیتەر] هوبین حەژئ دکن [خودی دێ دەتە هەو]. ئەو ژ سەر کەڤن و فەکر نەکا تێر بکە ژ خودی [مەخسەد پی فەکرنا مەکەھیە، و مزگینی بدە خودان باوەران. ﴿١٤﴾ گەلی خودان باوەران هاریکاریت دینی خودی بن [ئانکو دینی خودی ب سەر بینن و بلند بکەن]، و هەکی عیسایی کورپی مەریەمی گۆتییە هەڤالیت خۆیی ت بزارە: کی دێ هاریکارییا من کەت بۆ سەر فەرازی دینی خودی، هەڤالیت وی ییت بزارە گۆت: ئەم هاریکاریت دینی خودییە، قیجا دەستە کێ ژ ئسرائیلییان باوەری پی ئینا و دەستە کێ باوەری پی ئینا، قیجا مە ژ پشتانیا ئەو ت باوەری ئینا ب سەر نە یاریت وان کر، و ئەو ب سەر کەڤن.

وَلَقَدْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ ظَلَمَ مِنْ أَقْصَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَذْكَرُ عَلَى بَحْرٍ تَسْجِدُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَنُحْمَدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٌ طَيِّبٌ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَى يُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَصْوَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَتَمَتَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

سُورَةُ جُوعٍ

ل مەدینەیی ھاتییە خواری (۱۱) نایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ھندی دەرد و ئەسماناندا ھەمی خودی ژ ھەمی کێاسییان پاقر دکن و تەسییحا وی دکن، ئەو ھەمی خودانی ھەمی تستان و ژ ھەمی کێاسییان پاقر، و سەر دەست و کاربەجھ. ﴿۲﴾ ئەوی پیغەمبەرەك بۆ عەرەبان ھەر ژ ناف و ان ب خو ھنارت، دا ئایەتیت خودی کو قورئانە بۆ وان بخوینیت، و دا وان [ژ قریژا شرکی و گاوریی و گونەھان] پاقر بکەت و وان فیری قورئانی و سونەتا پیغەمبەری بکەت، ھەر چەندە بەری قی ئەو د گومرایییەکا ئاشکەرادا بوون. ﴿۳﴾ وی [ھاتییە ھنارتن] بۆ ھندەکی دێ ژێ کو ھیژ نەگە ھشتینە وان [ئانکو ئەوی ھاتییە ھنارتن بۆ موسلمانیت سەر دەمی پیغەمبەری و ییت پستی وان دئین ھەتا رۆژا قیامەتی، ژ عەرەب و نە عەرەبان]، و

ئەو ھەمی سەر دەست و کاربەجھ. ﴿۴﴾ و ئەفە [ریز داری و پیغەمبەرانی] کەرەما خودی، خودی ددەتە وی یی بئیت، و خودی خودانی کەرەما مەزنە. ﴿۵﴾ مەتە لا وان ئەو ییت ل سەر وان ھاتییە دانان کار ب تەوراتی بکەن، پاشی کار پی نە کرین و ژ فەرمانییت وئ دەر کەفتین، وەکی مەتە لا وی کەریبە ئەو یی بارەکی کتیبان ل سەر پستی [و نوزانیت چییە ل سەر پستی، ئەوان ژێ تەورات یا دناف دەستاندا بە لئ چو ژێ نوزانن] مەتە لا وی ملەتی نشان و ئایەتیت خودی درەو دانیین چەندا پیسە، و خودی ملەتی سەمکار راستەری ناکەت. ﴿۶﴾ بیژە: گەلی جوھییان ئەگەر ل دەف ھەو ھەسایە کو ھوین ب تنی ژ ھەمی مەو فان، دۆست و خوشتییت خودینە، پا کا داخوازا مرنی بکەن [دا بچنە دەف وی و ژ ئیش و ئازاریت دنیا یی دەر کەفن]، ئەگەر ھوین راست دیژن. ﴿۷﴾ و ژ بەر وان کار و کیریاریت وان کرین، چو جاتە داخوازا مرنی ناکەن، و خودی ژ زۆرداران ب ئاگە ھە. ﴿۸﴾ [ھەمی مو حەمەد] بیژە: ب راستی ئەو مرنا ھوین ژێ درەفن، ھەری گە ھیتە ھەو، پاشی ھوین دێ ب بال زانیی نەینی و ئاشکەرانیانە زقن، و ھندی ھەو کەری دێ ھەو ھەمی ئاگە ھدار کەت [ئانکو دێ ھەو ل دو یف کار و کیریاریت ھەو ئیزادەت].

سُورَةُ الْجُمُعَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسُبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿۱﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿۲﴾ وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۳﴾ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿۴﴾ مَثَلُ الَّذِينَ خُمِلُوا التَّوْبَةَ ثُمَّ لَمْ يُحْمَلُوا كَمَثَلِ الْخِمَارِ يَحْمِلُ أَثْقَارًا لِيَنْتَسِ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿۵﴾ قُلْ يَتْلِيهَا الَّذِينَ هَادُوا وَإِنْ زَعَمْتُمْ أَكْثَرًا أُولَئِكَ لِلَّهِ مِنَ دُونِ النَّاسِ فَتَمَتَّعُوا بِالْمَوْتِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۶﴾ وَلَا يَسْمَعُونَهُ أَبَدًا يَمَّا قَدِمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿۷﴾ إِنْ الْمَوْتُ الَّذِي تُعَذِّبُونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقٍكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَلَيْهِمُ الْعَذَابِ وَالشَّهَادَةُ فَيُنْذِرُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۸﴾

﴿۹﴾ گهلی خودان باوهران گافا رۆژا ئەینیی بانگی نغیژئی هاته دان هوین بۆ بیرئینانا خودئی [و گوهدانا وه عزی و نغیژا ئەینیی] ههین، و کرین و فروتئی بهیلن، ئەفه [هیلانا کرین و فروتئی و گرتنا ریکا رازیبونا خودئی] بۆ هوهو هه چیره ئەگەر هوین بزائن. ﴿۱۰﴾ و ئەگەر نغیژ هاته کەرن، [رابن] و د ئەردیدا به لاف بین و ژ رزقی خودئی [ب کارئی خو] بخوازن، و گەلەك خودئی بیننه بیا خو و زکری وی بکەن [هه می وهختان نه بهس وهختی نغیژان ب تنی]، دا هوین سهر فەراز بین. ﴿۱۱﴾ و گافا وان بازار گانیهك یان کهیف و شاهیهك دیت، ب بهر فە دجن و ته دهیلنه ژیتفه [ل سهر مینه ری]، بیژه: تشتی ل دهف خودئی بۆ هوهو چیره ژ کهیف و شاهی و کرین و فروتئی، و خودئی باشتین رزقه هه.

سُورَةُ مَوْنٰفِقُوْنَ

ل مهدينه یی هاتیه خوارئ (۱۱) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گافا دوروی دیتنه دهف ته دیتزن ئەم شاده ییی ددهین کو ب راستی تو پیغه مبه ری خودیی، و خودی دزانی ت تو پیغه مبه ری وی [چونکی وی تو یی فیکری و تونه هوهی شاده ییا دور و یانی]، و خودی شاده ییی ددهت کو دوروی دره وان دکەن [دهمی دیتزن ئەم شاده ییی ددهین تو پیغه مبه ری، چونکی یاد دلی واندا نه ئەفه، و یی دل و دهقی وی نه ئیک بن، دره وینه]. ﴿۲﴾ سویندیت خو [ییت دره و] بۆ خو ییت کرینه مه تال، و ریکا خودی ل خه لکی دگرن، ب راستی پیسه کاره ئەو دکەن. ﴿۳﴾ ئەفه چونکی وان [ب سهر فە سهر فە] باوهری ئینا، و پاشی [د دلدا] گاور بوون، و ژ بهر هندئی خودی دلی وان مۆکر، و ئەو [راستیا ئیانی و خیر و باشیا خو] نوزائن. ﴿۴﴾ و ئەگەر ته ئەو [دوروی] دیتن، دئی مینییه عه جیگر تی ژ بهژن و بالا وان، و ئەگەر باخفن دئی گوئی ته مینییه ل ئاخفتنا وان، دئی بیژی دارن پالداینه دیواری [جو خیر دواندا نینه]، هزر دکەن ههر گازیه کا هه بیت ژ وان دگریت [هندی هند ترستۆکن]، ئەهون دژمن هشیاری وان بن [خۆ ژ وان پاریزن]، خودی وان بکوزیت [له عه تان ل وان بکەت، و ژ دلۆ قانییا خو، وان دویر بیخت]، چاوا ئەو به ری خو ژ هه قیی وهر دگپن؟!

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَّوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوْا الْبَيْعَ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝۱
فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِي الْاَرْضِ وَابْتَغُوْا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوْا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝۲
وَإِذَا رَآَ اُتِيَ الْبُيُوتَ اَوْ لَهَؤُا فَانْفِضُوْا اِلَيْهَا وَتَرَكُوْكُمْ قٰیْمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِّنَ الْاَلْهٰوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّزٰقِيْنَ ۝۳

سُورَةُ الشّٰفٰفُوْنَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اِذَا جَاءَكَ الْمُتَّقِفُوْنَ قَالُوْا لَشَهَدُ اِنَّكَ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّكَ لَرَسُوْلُهُ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ الْمُتَّقِفِيْنَ لَكَذِبُوْنَ ۝۱ اتَّخَذُوْا اٰيْمَنَهُمْ جَنَّةً قَصِيْدًا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝۲ ذٰلِكَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا فَكَفَرُوْا فَطَمَعَ عَلَىٰ قُلُوْبِهِمْ فُتُوْرٌ لَا يَفْقَهُوْنَ ۝۳ وَاِذَا رَاٰنَهُمْ عَجَبًا اَجْسَامُهُمْ وَان يَقُوْلُوْا سَمِعْنَا لَقَوْلَهُمْ كَاَنَّهُمْ خُشْبٌ مُّسْنَدٌ يَّحْسَبُوْنَ كُلَّ صٰحِبَةٍ عَلَيْهِمْ هُمْ اَعْدُوْا فَاَحْذَرُهُمْ فَتَلَّهُمْ اللّٰهُ اَنۢى يُؤَفِّكُوْنَ ۝۴

الحزب

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَلَوْ
رُءُوسُهُمْ وَرَأَتْهُمْ يُبْصِرُونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٦﴾
سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ
يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٧﴾
هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَالَمَ اللَّهِ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ
حَقٌّ يَقْضُوا إِلَهُ خَزَائِنِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ
الْمُتَّقِينَ لَا يَقْبَهُوهُ ﴿٨﴾ يَقُولُونَ لَنْ رَجَعْنَا إِلَى
الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ
وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُتَّقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ
عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ﴿١٠﴾ وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَى أَجَلٍ
قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١﴾ وَلَنْ يُؤَخَّرَ
اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

﴿٦﴾ و هه و هختی بۆ وان هاته گوتن: وهرن دا پیغه مبه ری خودی داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ هه وه بکهت، دی سهریت خو بادهن و دی بینی ژ مهزنا تی رویی خو وهر دگیرن. ﴿٦﴾ بۆ وان هه رتیکه، چ تو داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ وان بکهی یان نه کهی، خودی هه ر گونه هی و ان ژنی نابهت، و ب راستی خودی، نه ویت ژ ریکا راست دهر که فتن، راسته ری ناکهت. ﴿٧﴾ نه و نه ون نه ویت دیژن: چو نه ده نه وان نه ویت ل ده ف پیغه مبه ری خودی، دا ف ره فتن و ل دۆر خر نه بن، و خزینه ییت نه رد و نه سمانان ییت خودینه، به لی دوروی تینا گه هن [و فی نوزانن]. ﴿٨﴾ [دوروی] دیژن: نه گه ر هم ز ف رینه فه مه دینه یی و نه ویت خودان قه در و ماقویل و دهسته لاتدار [مه خسه دا وان نه و ب خونه]، دی بی قه در و بی دهسته لاتان [مه خسه دا وان پیغه مبه ر و مشه ختن] دهر تیخن، و قه در و هیژ و دهسته لات و سه ر که فتن بۆ خودی و بۆ پیغه مبه ری وی و بۆ موسلمانان، به لی دوروی نوزانن [و ژ فی بی ئاگه هن]. ﴿٩﴾ گه لی خودان باوهران بلا مال

و زار و کیت هه وه، هه وه مژویل نه کهن و بیر ئینان و بهر ستنا خودی ژ بیرا هه وه نه بن، و هه ر که سی فی بکهت نه و یی خوساره ته. ﴿١٠﴾ و ژ رزی مه داییه هه وه بهمه زیخن و بدهن، به ری مرنا تیک ژ هه وه بیت و بیژیت: خودیو بلا ته مرنا من پیچه کی ب پاش ئیخستبایه، دا من خیر کرانه و نه ز ژ قهنجیکاران بامه. ﴿١١﴾ و چو جا خودی مرنا که سی گیر و ناکهت و ب پاش نا ئیخیت، نه گه ر و هختی مرنا وی هات، و چ یا هوین بکهن خودی پی ئاگه هه.

سُورَةُ تَه غَابُون

ل مهدينه يى هايتيه خوارى (۱۸) تايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هندى د ئهرد و ئهسماندا هه ي خودى ژ كيماسيان پاقر دكهن و تهسيحاي دكهن، مالدارى و فهراندارى و پهسن ههمى يىته و، ئه و ل سهر ههمى تستان يى دهسته لانداره. ﴿۲﴾ وى هوين يىته دايين، قيجا هنده كان ژ هه وه باوهري پى نه ئينا و هنده كان باوهري پى ئينا، و چ يا هوين دكهن خودى پى ئاگه هه و ديينيت. ﴿۳﴾ ئهرد و ئهسمان بۆ هه قيسى يىته دايين، و ويته و شكل دا هه وه، و سهر و شكل يى هه وه جوان كر و باش چيكر، و زقيرين و دويهايك هه وه ههر ب بال ويشه. ﴿۴﴾ هه چيسا د ئهرد و ئهسماندا هه ي دزانيت، و ههر تشته كى هوين دكهن چ ب هينى و چ ب ئاشكه رايى دزانيت، و دزانيت كا چ دلداندا هه يه. ﴿۵﴾ ئهري ما به حسي ئه ويته بهري فان

گاوربووين نه كه هشتيه هه وه، و ان تامكره جزايى كاري خو، و وان ئيزايه كا ب ژان و دژوار يا هه ي [پوژا قيامه تي]. ﴿۶﴾ ئه فه [ئيزايا وان ديتي] يا هندى بوو، پيغه مبه ريت وان ب بهلگه و موعجيزه يىته ئاشكه رافه بو وان دهاتن [و ئه وان باوهري ب وان نه ئينا]، و دگوتن: ئه ري چاوا مروقه ك دى بيته پيغه مبه ر و دى مه راسته ري كه ت؟ گاوربوون و رويى خو [ژ باوهري ئيناني] و هر گيران، و خودى پاكي ب [باوهري ئينانا] وان نه بوو، و خودى يى زهنگين و هيژايى پهسن و سوپاسييينه. ﴿۷﴾ گاوران [مه خسه ده خه لكى مه كه ه ي] هزر كرن ئه و [پشتى مرنى] ناراپنه فه، بيژه: نه خير، و هسانينه و هكي هوين هزر دكهن، ئه زب خودايى خو كه م هوين [پشتى مرنى] دى راپنه فه، پاشى هوين دى ب كار و كرياريت خو ئينه ئاگه هدار كرن، و ئه فه ل بهر خودى يا ب ساناهيه. ﴿۸﴾ قيجا باوهري يى ب خودى و پيغه مبه رى وى و وى روناھيا مه ئينابيه خوارى [كو قورئانه] يين، و ههر كاري هوين دكهن خودى پى ئاگه هه. ﴿۹﴾ پوژا خودى هه وه بو رۇژا كو مبونى كو م دكهت، ئه و پوژ ئه وه يا خوساره تيا ههر كه سه كى ديار ديت، و ههر كه سى باوهري يى ب خودى بينيت و كار و كرياريت راست و دورست بكهت، خودى دى گونه هيت وى ژى بهت و دى به ته به حشيت رويار دبنرا دچن، و ههر وه ر دى تيدا بن و ئه فه يه سهر فه رازيا مهن.

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْكَمَدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ هُوَ الَّذِي خَلَقَكَ فَهَكَذَا كَافٍ وَمِنْكُمْ مُمُودٌ ۝ وَاللَّهُ يَتَعَمَلُونَ بِصَبْرٍ ۝ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُغْلِبُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُوءُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَذُوقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشِّرْ يَهُودَ وَمَنَاظِكُفَرُوا وَقَالُوا أَبَشِّرْ يَهُودَ وَاللَّهُ عَنِ حِمْدٍ ۝ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُغَيَّرَ أَمْرُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ثُمَّ لِنُتَبِّخُنَّ أَعْمَلَهُمْ ۝ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ فَمَا مَوْءِجُ اللَّهِ وَرُسُلُهُ وَالنُّورُ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ يَتَعَمَلُونَ خَيْرٌ ۝ يَوْمَ يَجْمَعُ كُلُّ لُؤْلُؤٍ الْجَمْعَ ذَلِكَ يَوْمُ التَّفَافِينِ ۝ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكْثِرْ عَنْهُ سِتْرَانَهُ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبَشَ الْأَمْصِرُ ﴿١٠﴾
مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمِنَ آزَوْجِكُمْ
وَأَوْلَادِكُمْ وَعَدُوًّا لَّكُمْ فَأَحْذَرُوا هُمُ وَإِن تَعْفُوا
وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا
أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فَتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ آخِرُ
عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ قَاتِلُوا اللَّهَ مَا تَسْطَعُونَ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا
وَأَنفِقُوا خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا
حَسَنًا يُّضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

﴿١٠﴾ و نه ویت گاور بووین و نیشان و به لگه ییت مه دره و دانایین، ب راستی نه هه دۆزه هینه و هه و هه دئی د دۆزه هیدا بن، و چ پیسه دویا هیکه نه و. ﴿١١﴾ چو نه خوشی ب سه ری که سی ناییت نه گهر ب قه دهر و ده ستور بیا خودی نه بیت، و هه که سی باوهری بی ب خودی بینیت [و بزانت هه رشتته کی ب سه ری دتیت قه دهر خودیه]، خودی دئی دلی وی راسته ری که ت [نه و دئی ره فثارا دورست د گه ل نه خوشی بی که ت و خه ل هت ناییت]، و هه رشتتی هه بیت خودی ری ب ناگه هه. ﴿١٢﴾ [گه ل مرو فان] گوهداریا خودی بکه ن و گوهداریا پیغه مبه ری بکه ن، نه گهر هوین رویی خو [گوهداریا خودی و پیغه مبه ری] و هر گیرن، [بزائن] ژ گه هاندنا ناشکه را پیغه تر ل سه ر پیغه مبه ری مه نینه. ﴿١٣﴾ خودی نه و یی چو په رستی ییت راست و دورست ژ وی پیغه تر نه ی، و بلا خودان باوهر پشتا خو ب خودی گهرم بکه ن. ﴿١٤﴾ گه ل خودان باوهران، ب راستی هنده ک ژ ژن و زار و کیت هه وه دژمنیت هه وه نه، قیجا هشیاری وان بن [نه و

کارلیکرنی ل هه وه نه که ن هوین گونه یی بکه ن یان دریکا خودیدا سست بین]، و نه گهر هوین ل وان نه گرن و ل وان بیورن و لؤمه ی وان نه که ن [و کتیا سیی وان ناشکه را نه که ن و نه دهنه رویی وان]، ب راستی خودی گونه هه ری به ر و دلؤ فانه. ﴿١٥﴾ هندی مال و زار و کیت هه وه نه بو هه وه جه ر باندنن [دبیت به ری هه وه بده نه حه ر امیی، قیجا هشیار بن]، و خه لاته کی مه زن یی ل ده ف خودی هه ی [قیجا بلا مال و زار و کیت هه وه، هه وه ژ فی خه لاتی نه که ن]، و هندی هوین بشین ژ خودی بترسن، و گوهداریی [یا وان شیره تان نه ویت ل هه وه دتینه کرن] بکه ن، و گوهداریا فهرمانیت ل هه وه دتینه کرن بکه ن، و مالی [دریکا خودیدا] بده ن و به ز یخن، بو هه وه باشیبه، و هه که سی [خودی] وی ژ قه لساتیا نه فسا وی بهاریزیت، ب راستی نه و یی سه ر فه رازه. ﴿١٦﴾ و نه گهر هوین ژ دل [و بی به رانه ر] مالی خو دریکا خودیدا بده ن و به ز یخن، خودی دئی خیرا هه وه چه ند قاته کان زیده که ت و گونه هیت هه وه دئی ری به ت، و ب راستی خودی شوکور داره [نانکو به رانه ری تشتی کیم، گه له کی دده ت و خه لاتنده هه]، و حه لیمه [له زی ل جزادانی ناکه ت]. ﴿١٧﴾ زانایی نهینی و ناشکه رایانه، و یی سه رده ست و کار به نه جهه.

سوره طه لاق

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۱۲) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ هه ی پیغه مبه ر گافا هه وه فیا ژنان به رده ن، وان د پاقریبا واندا به رده ن [پاقریا ژ ژفانا خو در که فتی، و چونا نشینی د گهل چینه بووی] و [پاشی پستی به ردان] ژفانیت وی زهبت که ن و به ژمترین، و ژ خودی بترسن [ژفانیت وان نه کی م که ن و نه زیده که ن] و وان [ژنیت به ردا یی] ژ مالی ت وان دهر نه تیخن [هندی نه و د ژفانیت خو د ا بن]، و بلا نه و ژ ی [ژ خانیت خو] دهر نه که فن، نه فه ژ بلی هندی نه و خرابیه کا ناشکرا بکه ن [که له ک دیژن ده همن پیسیه]، و نه فه بریار و نه حکامیت خودینه [بو هه وه دانایین بو به ردا نا ژنان]، و هه ر که سی بده ته سه ر بریار و نه حکامیت خودی، ب سویند وی سته م ل خو کر، تو نوزانی تی هه یه خودی پستی به ردا نا وان ژنان

[ده می دمینه د مالی ت خو د ا و دهر نه که فن]، خودی نافه را وان خو ش بکه ت و بی ک به یں [و جاره کا دی بزقر نه فه تی ک]، ۲ و نه گه ر تیزیکی دویمه ییا ژفانی [نانکو عیده دی] بوون، فینجا ب خو شی [نه ب نیه تا زیان پی گه هاندنی] بگرن و بزقرین، یان ژ ی ب خو شی [بی ژ مافیت ماره و کهل و په لیت به ردان ی بیته بی بار کرن] به یلن، [هه تا ژفانیت وی ب دورستی دبۆرن، و نه مر ی وی ده که فیه د ده ستی ویدا و ژازاد دیت]، و دو که سی ت عادل ژ خو [بو ژفراندا وان یان به ردا نا وان یا دویمه یی] بکه نه شاهد، [دار ی ک ل نه خو شی بی بیته گرتن] و بو خودی [نانکو ب دورستی] شاده یی بده ن، نه وی باوهر ی ب خودی و پو ژا قیامه تی هه ی، نه ف بریاره شیرهن بو وی، و هه ر که سی ژ خودی بترسیت [و بریار و نه حکامیت وی پاریژیت]، خودی دی ری که کی بو فه که ت. ۳ و رزقی وی دی ب ره نگه کی و سه اده ت نه دهر زا ویدا، و هه ر که سی پش تا خو ب خودی گری بده ت خودی به سی ویه، ب راستی خودی فەر مانا خو هه ر د ی ب جه ئینیت، و ب سویند خودی بو هه ر کاره کی و هه ر تشته کی و خته کی ده ستی شانکری یی دانای ی. ۴ و ژنیت هه وه نه ویت ژ عوزران خلاس بوویین [نه ویت دانعه مر]، نه گه ر هوین ل ژفانی وان ب شک که فن [یان هه وه نه زانی]، و [بزانن] ژفانی وان سی هه یشن، و نه ویت نه که فینه د بی نفیر یاندا [نانکو نه ویت بچویک و هیژ خوین نه دیتین] ژفانی وان ژ ی سی هه یشن، و ژنیت ب حال ژفانی (عیده ها) وان نه وه بچویک بین، و هه ر که سی ته قوا خودی بکه ت و ژ ی بترسیت، خودی کار ی وی دی بو ب سانا هی ئیخت. ۵ نه فه بریار و فەرمانیت خودینه بو هه وه هنار تین، و هه ر که سی ژ خودی بترسیت [و ژ نه مر ی وی دهر نه که فیت]، خودی گونه هیت وی دی ژ ی به ت و دی خه لاتی وی مه زن که ت.

الحزب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِقُوهُنَّ لِغَدَتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ
وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ
يَأْتِيَنَّ بِغَشِيَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ
فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا
فَإِذَا بَلَغَ الْأَجَلُ مَا مَسْكُونُهُمْ يَمْضَوْفٍ أَوْ قَارِئُوهُمْ يَسْمَعُونَ
وَأَشْهَدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِمَّنْكُمْ وَاقْبِلُوا الشَّهَادَةَ لَهُمْ ذَٰلِكُمْ يَوْمَ عُرْضَتِهِ
مَنْ كَانَ يَوْمًا بِإِلَهِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا
وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ
إِنَّ اللَّهَ بَلِّغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا وَاللَّيْلِ يَبْسُ
مِنَ الْمَجِيزِ مِمَّنْ سَابِكُ إِنْ أَتَيْتُمْ بُعْدَهُنَّ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ
وَاللَّيْلِ لَمْ يَحْضَنْ وَأُولَٰئِكَ الْأَخْمَالُ أَجْلُهُمْ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۚ ذَٰلِكُمْ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ
إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ۚ

﴿۶﴾ [گملی مروغان] هوین، ئەوان [ژنیت ههوه بهردایین ل دهمی ژفانان] د وان خانیا نفه بهیلن ئەوئیت هوین تیدا دژین [ئەفە د راستا وئ بهردائیدا یا زفراندن تیدا]، و زیانی نەگههیننه وان دا وان تەنگاف بکەن [کوئەو ب خو جەئ خو بهیلن]، و ئەگەر ئەوئیت گرانه و ب حال بن وان خودان بکەن هەتا بارئ خو دانن، و ئەگەر [پشتی هنگی] وان شیر دا [بجوئیکت ههوه] هەقی وان بدەنی، و د ناف خو دا ب خو شئ تفاقە کئی بکەن [د راستا دەستویر دانا بجوئیکی بو سەرەدانا دەیکئی و دیار کرنا هەقی شیرئ]، و ئەگەر هوین پیئ نەهاتن [دەیکئی شیر نەدا بجوئیکی خو، یان بابئ هەقی دەیکئی نەدایئ]، هنگی بلا ئیکا دی شیرئ بدەتە بجوئیکی. ﴿۷﴾ یئ زەنگین بلال ل دویف زەنگینیا خو بمەزنجیت، و یئ دەست تەنگ بلا ئەو ژئ و ی رزقئ خودئ داییی بمەزنجیت، و خودئ ژئ و ی پێفەر ژ مروئئ ناخوازیت یئ دایییە مروئئ، و پشتی تەنگافیئ خودئ دئ بەفرههیی دەت. ﴿۸﴾ و گەلەك ژ خەلكیت گوندان ژ ئەمرئ خودایئ

أَسْكُوهُمْ مِنْ حَيْثُ سَكْنُوا مِنْ وَجْهِكَ وَلَا تَصْأَوْهُمْ لِيَضْحَكُوا عَلَيْهِمْ وَإِنْ كُنْ أَقْلَبَ حَمَلٍ فَأَنْفَعُوا عَلَيْهِمْ حَتَّى يَبْضَعْنَ حَمَلَهُمْ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَأَسْوُهُمْ أَجْوَِرَهُمْ وَأَسْوَأَ أَيْدِيكُمْ بِمِعْرُوفٍ وَإِنْ تَعَاَسَ رِزْقُكُمْ فَسَبِّحْ لَهُ أُخْرَى ۚ أَلَيْسَ لِلْفَقِيرِ دُوسَعَةٌ مِنْ سَعْيِهِ ۚ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُفَقِرْ ۚ وَمَا آتَاهُ اللَّهُ لَا يَكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۚ وَكَانَ مِنْ قَرِيْبٍ عَسَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ ۚ فَاسْتَبْأَتْ إِحْسَابًا شَدِيدًا وَعَدَّ بِهَا عَدَابًا تُكْرَاهُ ۚ فَذَاتَ وَآلٍ أَمْرَهَا وَكَانَ عَقِبُهُ أَمْرَهَا خُسْرًا ۚ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۚ رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الْأَعْيُنَ مِنَ الْظُلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُجْزِلْهُ جَسَدًا يُجْرَى مِنْ تَحْتِهِ الْأَنْهَارُ ۚ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ۚ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ

خو و پیغه مبه ریت وی دەر که فتبون، فئجا مه ژئ حسابەکا دژوار د گەل وان کر و مه، ب ئیزادانه کا کەسئ نەدیتی، ئیزادان. ﴿۹﴾ و وان تامکره جزایئ کارئ خو، و دو یا هیکا وان بوو زیان و خوسارەتی. ﴿۱۰﴾ خودئ ئیزایەکا دژوار بوو و یا بەر هەفکری، فئجا گملی ناقلداریت ههوه باوهری ئینایین ژ خودئ بترسن [و هشیاری ئیزایا وی بن]، نئ خودئ قورئان یا بو ههوه هنارتی [ههوه چو عوزر نینن]. ﴿۱۱﴾ و خودئ پیغه مبه رهك ژئ بو ههوه [دگەل فئ قورئانی] یئ هنارتی، ئایەتت قورئانی یئت [حەلال و حەرام] ناشکەر اکەر بو ههوه دخوینیت، دا ئەوئیت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، ژ تارستانئ [یا نەزانین و گاوریئ] دەر بیخیت و ببهتە پۆناهیئ [یا باوهری و زانیئ]، و هەر کەسئ باوهریئ ب خودئ بینیت و کارە کئ باش بکەت، خودئ دئ وی بەتە بەحشەتت پو بیار د بنرا دچن، و ئەو ههوه ره دئ تیدا بیت، و ب سویند خودئ رزقە کئ باش یئ داییی. ﴿۱۲﴾ خودییه حەفت ئەسمان دایین و ژ ئەردی ژئ تەمەتی وان دایین، و ئەمرئ وی د ناڤهرا و اندا دتت و دچیت، دا هوین بزائن خودئ ل سەر هەمی تستان یئ خودان شیانە، [و دا هوین بزائن] زانینا خودئ هەمی تستان دگريت.

سُورَةُ التَّحْرِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَرْوَاحٍ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ أَدْرَأَيْتَ لَكَ كُفْرًا لَمِنَ كُفْرِهِمْ أَن يَقُولُوا إِنَّ اللَّهَ بَدَّلَ الْوَيْحَ الَّذِي أَنبَأَ بِرَبِّكَ فَادْعُ ۝ وَإِذَا سَأَلَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَرْوَاحِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَأَ بَعْضُهُمْ وَأَظْهَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضُهُمْ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَأَهَا بَعْضُهُ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَأَنِيَ الْعِلْمُ الْخَبِيرُ ۝ إِنْ تَوَلَّوْا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمُ وَإِنْ تَظَاهَرْ عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ۝ عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلِقَكُمْ أَنْ يَبْدِلَهُ أَرْوَاحًا خَيْرًا لَّكُمْ لَكُمُ مِّنْهُ مَوَاقِدُ قَبْتٍ يُسَبِّحُ بِحَمْدِ اللَّهِ فَتُبْتِمْ وَأَنْبَأَكُمْ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَفَأَنْفُسُكُمْ أَهْلِيكُمْ أَمْ لَا وَلَوْ دُهَا النَّاسُ وَالْجِبَارُ عَلَيْهِمْ مَلَيِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

سُورَةُ تَه حَرِيم

ل مەدینەیی ھاتییە خواری (۱۲) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ھەى پێغەمبەر، بۆچی تشتی خودی بۆ تە دورستکری، ژ بەر پازیکرنا ژنیت خوێل سەر خوێ حەرام و نەدورست دکەى؟ [دگەل فی ژى] خودی یی گونەھ ژبەر و دلۆفانە. ﴿۲﴾ ب سویند خودی بۆ ھەوہ دورست کر [ب کەفارەتیی] ژ سویندا خوێ دەرکەفن، و خودی سەمیان و ھاریکاری ھەوہیە، و ئەوہ یی زانا و کاربەجھە. ﴿۳﴾ وەختی پێغەمبەری ئاخفتنەکانەپەنى د گەل ئێک ژ ژنیت خوێ کری [کو حەفصە بوو]، فێجا وەختی وئ ئەو ئاخفتن [بۆ عائیشایی] ئاشکەراکری، و خودی [پێغەمبەری خوێ] پی حەساندی و پێغەمبەری ھەندەک [ژ وئ ئاخفتنا نەپەنى ئەوا حەفصایی بۆ عائیشایی ئاشکەراکری] دیارکر و ھەندەک ھیلا، و وەختی

پێغەمبەری ئەو ئاخفتنا وئ (حەفصایی) ئاشکەراکری پی حەساندی، وئ گۆت: ئەفە کئ تو پی حەساندی؟ پێغەمبەری گۆت: خودایی زانا و ئاگەھدار و شارەزا بۆ من گۆت. ﴿۴﴾ [فێجا] ئەگەر ھوین ھەردو [مەخسەد عائیشا و حەفصایە] تۆبە بکەن [بۆ ھەوہ چێترە]، ئەفە دلئ ھەوہ د گەل پێغەمبەری راست بوو، و ئەگەر ھوین ھەردو بێنە پشەفان و ھاریکاریت ئێک ل سەر پێغەمبەری، [بزانن] خودی و جبریل و باشیت خودان باوەر پشەفان و ھاریکاریت پێغەمبەری، و پشتی فی، ملیاکەت ھەمی ژى پشەفانیت وینە. ﴿۵﴾ ئەگەر پێغەمبەر ھەوہ بەردەت، خودایی وی ھەندەک ژنیت ژ ھەوہ چێتر و باشتە دئ دەتئ، شوینا ھەوہ، ئەو ژن ییت موسلمان بن و خودان باوەر بن و بەرئەمری خودی بن و تۆبەدار بن و ژ دل عیبادەتکەر بن و رۆژیکر بن و گەریدە بن [د ریکا خودیدا] ژ بیژن و کچان. ﴿۶﴾ گەل خودان باوەران خو و مالیت خو ژ ئاگرەکی بپاریژن، داردوویی وی مروق و بەرن، ھەندەک ملیاکەتیت دلپەق و دژوار و ب ھێز ییت ل سەر، و ئەو [ملیاکەت] بی ئەمری و نەگوھدارییا خودی ناکنە ل سەر وی تشتی ئەمری وان پی ھاتییە کرن، و وئ دکەن یا فەرمانا وان پی دتتە کرن. ﴿۷﴾ گەل بی باوەران و گاواران، ئەفرۆ [کو رۆژا قیامەتیئە] لیۆرینی نەخوازن [چونکی ھەوہ چو عوزر نین، و چو عوزر ئەفرۆ ژ ھەوہ نائینە وەر گرتن]، ب راستی ھوین بەس ب وان کار و کریاران دئ ئینە جزاکرن ئەو ییت ھەوہ دکرن.

﴿۸﴾ گهلى خودان باوهران ب بال خوديقه بزقرن، و توبه يه كا ژ دل و راست و دوست توبه بكه [نه گهر هوين د توبه يا خودا راست و دوست بن]، خودايى هه وه دى گونه هيت هه وه ژئ بهت و دى هه وه به ته به حه شيت پويار د بپا دچن، پوژا خودى پيغه مبه رى خو و نه ويست باوهرى د گهل ئيناين نه شكيت و نه ده ته شهرمى، پونا هيا وان ل پيشيا وان و ل ملى وان يى راستى دچيت، و ديژن [وه ختى ديتن پونا هيا دورويان فه مرى و ل وان بو تارى]: خوديوو پونا هيا مه بو مه تمام بكه و گونه هيت مه ژئ ببه، ب راستى تول سهر هه مى تستان خودان شيانى. ﴿۹﴾ هه ي پيغه مبه ر جيهادى [ب چه كى و ب نه زماني] د گهل گاور و دورويان بكه، و ل سهر وان يى دژواره، جهى وان دژره هه وچ پيسه جهه. ﴿۱۰﴾ خودى بو گاوران ژنا نوو حى و ژنا (لووط) ييت كرينه نمونه، هه ردو ژئيت دو به نده ييت مه ييت باش بوون، [وان هه ردو ژنان] خيانه ت ل وان كرن [نه خيانه تا نامويسى، ژنا نوو حى دگوت نروح

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً صَوْحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتَجَمَّعْنَا لِنُؤْمِنَكَ وَأَعْفَ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ جَاهَدُوا الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ بَلَسَ الْقَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَمْرَاتٍ مُّوجَّعَاتٍ لَّوْطٍ كَانَ تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَمْرَاتٍ فَرِحْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ لِي عِنْدَكَ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ وَنَجَّيْنَا مِنْ قُرْعَانَ وَعَمَلْنَاهُ وَنَجَّيْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ابْنَتْ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَيْنَا فَتَحْنَاهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُّوحِنَا وَصَدَقَ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا مِنَ الْقَنَاتِ

يى دينه، و ژنا (لووط) ي ميثانيت وى ناشكه را دكرن]، فيجا [هه ر چه نده هه ردو پيغه مبه رى بوون] نه شيان چو ئيزايا خودى ژوان بده نه پاش، و ژ هه ردو و كانرا (ژنا نوو حى و ژنا (لووط) ي) هاته گوتن: هوين ژى هه رنه دئاگريدا د گهل وان نه ويست دچنه تيدا. ﴿۱۱﴾ و خودى بو خودان باوهران، ژنا فيرعه ونى نمونه دئينيت، وه ختى گوتى: خوديوو ل دهف خو بو من خانيه كى د به حه شتيدا ئافا بكه، و تو من ژ فيرعه ونى و كار و كاريات وى قورتال بكه، و من ژ مله تى سته مكار قورتال بكه. ﴿۱۲﴾ [و خودى بو خودان باوهران] مهربه ما كچا عيمراني دكه ته نمونه، هه واده هه نا خو پاراستى، فيجا جبريل، قاسدى مه، ب نه مرى مه پفكره بهر حه فكا وى و وى باوهرى ب شهر يعه تيت خودايى خو [نه ويست بو به نده ييت خو هنارتين] و كتيبت وى ئينا، و نه وژ وان بوو نه ويست بهر نه مرى خودى.

سُورَةُ الْمُلْكِ

ل مه که هی هائیه خوارِی (۳۰) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱﴿ پاکِ و بلندی بۆ خودایِی خودان دهسته لات و
فرمانداری، ئەو ل سەر هەر تشته کی دهسته لاتاره.
۲﴿ ئەو ی مرن و ژین دابی، دا هه وه تیدا بهر پینیت
کا کی ژ هه وه دئی کار و کریاریت باش کهت، و ئەوه
سهردهست و گونه ه ژیهه. ۳﴿ ئەوه یی جهفت
ئهسمان ل سهرتک دانایین و رانایین، و دانان و
رانان و چیکرنا خودی یا وه سایه تو چو فیکه که قتی
تیدا نابینی، چاقیت خو بگیره تو چو تیک و دهزان
ل ئەسمانان نابینی. ۴﴿ باشی جاره کا دی چاقیت
خو ل ئەسمانان بگیره، دئی چاقیت ته شه پرزه و
هستیایی فه گهرن. ۵﴿ و ب سويند مه ئەسمانی
دنایِی ب ستران یی خه ملاندی، و مه ئەو ستر
ییت کرینه تیوه بۆ ره جاندنا شهیتانان، و مه بۆ وان

ئیزا و نه خو شیا دۆزه ها شاریایی یا بهر هه فکری. ۶﴿ ئیزا و نه خو شیا دۆزه هی بۆ وان ئەو ییت باوه ری
ب خودایِی خو نه ئینایین، و دۆزه هج پیسه دویمه هیکه. ۷﴿ ده می ئان گاوران دثاقیت نه د دۆزه هیدا،
دهنگه کی کریت ژئی دتیت وه کی زپرزی و دغه ونیت. ۸﴿ نیزیکه ئەو ئاگره خو بخوت و به قیت هندی
ژ گاوران یا که رگریسه، هه ر گاغا ملیکه تان پیله ک ژ گاوران ئاقیتنه تیدا، زیره قانیت دۆزه هی ژئی دپرسن:
ما چو پیغه مبهه بۆ هه وه نه هاتبون، هه وه ژئی پۆژی بتر سینن؟ ۹﴿ گوتن: به لی پیغه مبهه بۆ مه هات
[مه بتر سینیت]، مه ئەو دره وین دانا و باوه ری پی نه ئینا و مه گوت: خودی چو نه ههاریسه، و هوین ییت
دگومر ایسه کا گه له مه زندا. ۱۰﴿ و گوتن ئەگه ر مه فام هه بایه و ئەم ییت که ر (بی گو ه) نه باینه، نو که ئەم
نه دبو وینه دۆزه هی. ۱۱﴿ و گونه هل سهر خو ئاشکه راکرن، دۆزه هی نه مینن و دویر بن ژ دلوفانییا خودی.
۱۲﴿ ئەو که سیت، بی خودایِی خو بینن، [یان ژئی ده می ئەو ب تنی و به ری که سی ل وان نه] ژئی بتر سن،
گونه ه ژیهه و خه لاته کی مه زن بارا وانه.

سُورَةُ الْمُلْكِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سورة
الملك

تَبَرَكَ الَّذِي يَدِيرُ الْمُلْكَ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ الَّذِي خَلَقَ
الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۝
الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ
تَفَوتٍ فَإِنْ أَجْمَعَ الْبَصَرُ هَلْ تَرَى مِنْ فُتُورٍ ۝ ثُمَّ أَنْجَعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
يَنْظُرْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ غَائِبًا وَهُوَ حَسِيرٌ ۝ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
الَّذِي بَيْنَ يَدَيْكَ الْبَصُرَاتِ أَمْثَلًا وَمِثْلًا لَّهُمْ عَذَابٌ
الْأَلَمِ ۝ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝
إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهْقًا وَهِيَ تَفُورٌ ۝ تَكَادُ تَمَيَّزُ
مِنْ الْقَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ۝
قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۝ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
السَّعِيرِ ۝ فَاعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝ إِنَّ
الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٤﴾
يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٥﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٦﴾
أَمِئْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُلُمَا الْأَرْضِ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٧﴾
أَمْ أَمِئْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ
كَيْفَ نَذِيرٍ ﴿١٨﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٩﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الظُّلُمِ فَقَدْ صَفَتْ وَبَغِضْنَا مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا
الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّصِيرٌ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمُ
يُصْرِكُمْ مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ﴿٢١﴾ أَمَّنْ هَذَا
الَّذِي يَزُوقُكُمْ إِنِ آتَمَسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَّغَوِيَ فِي غَنَؤِهِمْ وَبَلْ لَّعَنَ
يَعْنَى مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمَّنْ يَمَسُّهُ سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي
الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا أَعْلَمُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَتَى أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

﴿۱۴﴾ هوين چ ناخفتنا خو فہ شیرن چ ژى دہرہ هی (ناشکہ را) بکہن، خودی ہەر ژى ب ناگہہہ، ہەر تشتی د دلی مروئیدا خودی ژى ب ناگہہہ. ﴿۱۵﴾ ما ئەوئ مروئ چیکری ہی نوزانیت؟ نی هوبرین و شارەزا ہەر ئەوہ. ﴿۱۶﴾ ئەوہ یئ ئەرد بۆ هەوہ بەردەست و ساناهی کری، د ناقددا بگہرډ و ژرزقی وی دایییە هەوہ بخۆن، و زقرینا هەوہ یا دوپا هیئ هەر ب بال و یقہ یە. ﴿۱۷﴾ ئەری ما هوين پشت راست بووینە ژ وی ئەوئ ل ئەسمانی [مەخسەد خودییە] کو هەوہ د ئەردیدا نەبەتە خوارئ، هەر وەکی ب سەرئ قاروونی ئینایی و ئەرد بلەرزیت. ﴿۱۸﴾ هوين پشت راست بووینە ژ وی ئەوئ ل ئەسمانی [کو خودییە] کو بەرەبارانەکی ب سەر هەوہ دا نەپژیت [هەر وەکی ب سەرئ ئەیرە هەی ئینایی]، و هوين دئ زانن کا گەفا من یا چاوا یە دەمی هوين ب چافئ خو دینن. ﴿۱۹﴾ و ب سویند یئت بەری وان ژى باوهری ب فئ چەندئ ئەئینان، و من ژى چاوا خەلەتیا وان دا بەر پوویی وان [ب دارپشتا ئیزا و نەخوشیی].

﴿۱۹﴾ ئەری ما وان تیر و تەوال، چەنگ فەکری و چەنگ گرتی و ل هەوا، و دسەر خوړا نەددیتن کەس وان ل هەوا راناگریت ژ خودی پیقە، ئەوہ ژ هەر تشتەکی ب ناگەہہ. ﴿۲۰﴾ ئەری غەیری خودی کیە لەشکەر و هاریکار بیت بۆ هەوہ و هەوہ ب سەربێخیت؟ ب پاستی گاور یئ د سەردا چۆنەکا ناشکەر ادا. ﴿۲۱﴾ ئەری ئەفە کیە رزقی بدەتە هەوہ ئەگەر خودی ژ هەوہ فەگریت [ب فەگرتا ئەگەر یئت دەر امەتی، ژ بارانی و بای و نەهیلانا ئافا کانی و دەر ییان، ئانکو هەوہ کەس نینە پشتا خو پئ گەرم بکەن و بۆ خو بکەنە پشت]، بەلئ دسەر فئ ژیرا هەر مانە د رکا خوڤا و دویر مان ژ هەقیی. ﴿۲۲﴾ ئەری ما هوين ناریننی کا کێژ دور سترە، ئەوئ هەر ل دویفسەرئ خو دچیت و سەرچەمیایی، یان یئ پاست و سەر بلند پێکا خو دینیت و دچیت. ﴿۲۳﴾ بێژە خودی هوين یئت دایین و گوہ و چاف و عەقل یئت دابینە هەوہ، بەلئ [هوين فان کەرەم و نیعمەتان کیم ب کار دئینن دباشی و تاەتاند] هوين کیم شوکور و سوپاسییا خودی ل سەر دکەن. ﴿۲۴﴾ بێژە: هەر خودییە هوين د ئەردیدا دایین و زیدەکرین، و هەر دئ ب بال و یقە زقرن. ﴿۲۵﴾ و دبێژن: کەنگی ئەو پوژ دئ تیت [ئەوا تومە پئ دترسینی]، ئەگەر پاستە وەکی هوين دبێژن؟! ﴿۲۶﴾ بێژە: ب راستی.. بەس خودی وەختی هاتنا پوژا قیامەتی دزانیت، و ئەز بەس هەوہ پئ ناگەدار دکەم.

إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لِيَصْرُفْنَا فَصَبَّحُوا بِرَأْسِهِمْ جَحِيمًا ۖ وَلَا يَتَذَكَّرُونَ ۚ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ۚ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيرِ ۚ فَنَادُوا مُصِيبَهُمْ إِنَّا نَعُدُّوهُمْ كُنُوزًا ۖ فَاصْبِرْ صُرِيحًا ۚ فَاطْلُقُوا وَهُمْ يَضْحَكُونَ ۚ إِنَّا لَا نَبْحُلُّهَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ تَسْكِبُونَ ۚ وَعَدُّوْا عَلَيَّ حَرْقَ قَدِيرِينَ ۚ فَلَمَّا رَأَوْهُا قَالَوْا إِنَّا لَمَعْلُونُونَ ۚ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۚ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ۚ قَالَوْا سُبْحَنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ضَالِّينَ ۚ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَوْنَ ۚ قَالَوْا لَوْلَا إِنَّا كُنَّا طَائِفِينَ ۚ عَسَىٰ رَبِّنَا أَن يَبْدِلَنَا حَيْرَانَةً ۚ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ۚ كَذَلِكَ الْعَذَابُ ۚ وَالْعَذَابُ الْآخِرُ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۚ إِنَّ الْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ۚ أَفَتَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ۚ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۚ أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ۚ إِنَّا لَكُوفٍ لِّمَا تُحَرِّشُونَ ۚ أَمْ لَكُمْ أُتْرُقُ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ ۚ إِنَّا لَكُوفٍ لِّمَا تُحْكُمُونَ ۚ سَلِّمُوا لَهُمْ بِذَلِكَ رَيْعًا ۚ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صَادِقِينَ ۚ يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيَدْعُونَ إِلَى الشُّجُودِ فَلَا يَسْتَجِيبُونَ ۚ

﴿۱۷﴾ ب راستی مه خه لکئی مه که هی جه رباندن هه وه کی مه خودانیته جنیکی جه رباندين، ده می سویند خوارین سپیده یی زوی فقییی خو بچن، و چو بو فه قیر و ژاران پیته نه هیلن. ﴿۱۸﴾ و نه گوتن (ئه گهر خودی حه ز بکته) کو چو بو هه ژاران نادانن. ﴿۱۹﴾ هیژ نه و د خه و ب شهف، ناگره که فته جنیکا وان. ﴿۲۰﴾ و جنیکا وان سؤ و وه کی شهفا ناری لی کر. ﴿۲۱﴾ سپیده یی زوی گازی ئیک و دو کرن دا بچنه ناف جنیکا خو وه کی وان ل بهر. ﴿۲۲﴾ [و گوتن] زوی هه رنه د ناف جنیکا خودا، ئه گهر هه وه چنن ل بهر. ﴿۲۳﴾ ئه و بهر ب جنیکیفه چؤ و بهر زه ییقه و نه به نی. ﴿۲۴﴾ ب دهنگی نرم د ناف خودا گوتن: بلا چو فه قیر و ژار ب هه وه نه هه سن، و نه ئینه ناف جنیکا هه وه. ﴿۲۵﴾ بو ب جه کرنا مه ره ما خو، زوی ده ره که فتن، یا ژ و نافه دی شین فقییی خو چن، و دی شین فه قیر و ژاران ری بی بار که ن. ﴿۲۶﴾ و هختی دیتین جنیکا وان یا سؤی و شهوتی، باوهر نه کرن جنیک جنیکا وانه، و گوتن: مه ریکا خو یا بهر زه کری و ئه فته نه جنیکا مهیه. ﴿۲۷﴾ پشٹی هشتت وان هاتینه سه ری وان، ژ نوی زانین

بیته هاتینه جزادان ل سه رتیه تا خو د ده ره قی فه قیر و ژار اندا و گوتن: د ده ست مه ژیدا نه ما، چونکی مه دثیا چو نه دینه فه قیر و ژاران. ﴿۲۸﴾ یی ژ هه میان تیگه هشتیر ژ وان گوت: ما من نه گوته هه وه ئه گهر هوین نافی خودایی خو نه ئین، و ژ کاری خو یی نه رها لیقه نه بن، ئه ها ئه فته دی ئینه سه ری هه وه. ﴿۲۹﴾ پشٹی ئه فا ب سه ری وان هاتی، و پشٹی زانین خه له تی خه له تی وانه، ئینا گوتن: خودیو تو یی پاقری ژ هه می کیما سییان، ب راستی ئه م بیته سه ردا چویی بووین. ﴿۳۰﴾ به ری خو دانه ئیک و دو و لومه ی ئیک و دو کرن، و هه ر ئیکی کره سوچی یی دی، کو ئه و بوو خودانی فی شیره تی هه تا ئه فته هاتییه سه ری وان. ﴿۳۱﴾ گوتن: وه ی نه خو شی و نه مان بو مه بیت، چونکی ب راستی و بی گومان ئه م د خه له ت بووین د کاری خودا، مه دثیا مافی فه قیر و ژاران نه دینه وان و پشک و بارا وان ژ وان فه گرین. ﴿۳۲﴾ ئه م هیثی ده کین خودایی مه گونه هیته مه ژی بهت و ل مه نه گریته و بو مه چنتر به ده ل فه که ته، مرادا مه لینه گرتنا خودایی مهیه. ﴿۳۳﴾ وه کی فی ئیزیا مه دایییه بهر خودانیته جنیکی، دی دینه بهر قوره شییان، و ئه و ئیزا و نه خو شییا قیامه تی ده گه هیته وان گه له ک دژوار تره، ئه گهر بزنان و تی بگه هن. ﴿۳۴﴾ بی گومان پارێزکار و خودی ترسان، خه لاتی به حه شتی ل ده ف خودایی خو هیه. ﴿۳۵﴾ ئه ری ما ئه م دی موسلمانان [رؤزا قیامه تی] وه کی گونه هکاران دانین، بی گومان هه ردو جوین وه کی ئیک نابن. ﴿۳۶﴾ هه وه خیره، هوین چاوا وه کی ئیک ددان؟! ﴿۳۷﴾ یان کتیه که د ناف ده ستیت هه وه دا هیه، هوین لی دخوین؟! ﴿۳۸﴾ ئه و تشتی هه وه دقت یی تیدا. ﴿۳۹﴾ یان [خودی] سوژ و په یان دایییه هه وه، هه تا رؤزا قیامه تی ژ ی، دی هه ر ئه و بیت یا هوین بو خو ددانن و دبیزن. ﴿۴۰﴾ کا ژ وان پیره، کی ژ وان که فاله تی ده که ت، کو ئه و و موسلمان دی وه کی ئیک بن، و چو خودایی د ناف بهر و اندا نابیت. ﴿۴۱﴾ یان وان هنده که هه فال هه نه د فی بیر و بو چو تیدا، بلا هه فالیت خو بینن ئه گهر راست دبیزن. ﴿۴۲﴾ رؤزا ل وان دبته نه نگافی و ئیزا کو رؤزا قیامه تییه، و داخو از ژ وان دتیه کرن بچنه سوجه یی، به لی نه شین [چونکی د دنیا ییدا ئه و نه دچو نه سوجه یی].

﴿۴۳﴾ وئی پوژئی سه رو چافیت وان د شوپن و په زیل ورسوانه، چونکی د دنیا پیدا داخواز ژوان دهاته کرن بجنه سوجه بی، وئو ل سه رخو و ساحلم، و نه دچون. ﴿۴۴﴾ ئه و که سیټ باوهری بی ب قورنایی نه ئین و ته دره وین ددانن، تو وان بهیل ب هیثیا منشه ئه ز دئی تولان ل وان قه کم، و دئی وان پینگاف پینگاف پاکیشمه د دژ هیدا و بی بی ب خو بجه سن. ﴿۴۵﴾ وئو وان گیر د کهم و دهره تی ددهمه وان، بهلی تو لطفه کرن و ئیزایا من یا دژواره. ﴿۴۶﴾ یان تو ماله کی ژوان دخوازی و ل وان گرانه، لهو باوهری بی نائین. ﴿۴۷﴾ یان دهی پاراستی ل دهف وانه، بو خو وان نشان و بهلگه یان ژئی قه دگو هیزن، ئه ویت پشته قانییا هندئ دکن کوئو د سه ر گوه کاریا خورار موسلمانان چترن، ژ بهر هندئ ئه و ل سه ر رکا خوئه. ﴿۴۸﴾ فیجا بینا خو ل سه ر ئه زیه تا وان فره بکه، و وه کی یونس پیغه مبه ری نه به [بینا خو چک بکه ی و له زی بکه ی]، ده می د زکی نه هنگیدا، و ئه و بی خه مگین گازی خودایی خو کری [دا قورتال بکه ت]. ﴿۴۹﴾ ئه گهر دلوقانییا خودئ پټرا نه گه هشتایه، دامینته ل چولی و بی سویچهل و لومه کری و لکه دار کری. ﴿۵۰﴾ بهلی خودئ ب بهر دلوقانییا خو ئیخت، و ئه و هه لبرارت و ژ قه نجیکاران دانا. ﴿۵۱﴾ ومخته گاور ب کهرب و کین و زکړه شیا خو ته چافین بکه ن و ته بیخن، ده می گول ته دین تو قورنایی دخوینی، و ژ کهرباندا دبیزن [موحه مه د] یی دینه. ﴿۵۲﴾ و [فی ثا خفتنی دهره قی قورناییدا دبیزن] قورنان ب خو، ریک و ریباز و بهرنامه یه بو همی مرو فان.

سوره تا نه لحاقه

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۵۲) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ (الحاقه) ناهه بو پوژا قیامه تی، هاتیه نافکر ن ب نه لحاقه چونکی حقه و راستیه، و هه ر دئی تیت. ﴿۲﴾ نه لحاقه چییه؟ [ئه قه ته تکیده ل سه ر هاتنا پوژا قیامه تی]. ﴿۳﴾ ما توچ دزانی هه ی موحه مه د کا پوژا قیامه تی، نه لحاقه یا جاویه؟ [تو چو ژئی نوزانی] چونکی ته نه دیتییه کا ئه و پوژه چنند ب سه همه. ﴿۴﴾ (سه موود) (مله تی صالح پیغه مبه ر) و عاد (مله تی هوود پیغه مبه ر) باوهری ب پوژا قیامه تی نه ئینان، و گوتن: دره و چو پوژ نین دلقتو تکیدا بیته دلان. ﴿۵﴾ هندئ (سه موود) بوو (مله تی صالح پیغه مبه ر) ب هشه قزیه کا ب هیز و دژوار دهیلاک چون. ﴿۶﴾ و هندئ عاد بوو (مله تی هوود پیغه مبه ر)، ب په شه بایه کی ب سروسه قه م و ب قزه فز و زیده سار دهیلاک چون. ﴿۷﴾ حه فت شهف و هه شت پوژان ل سه ریک ب سه ر واندا هنارت، و ئه و د مالیت خو دا مری و بی بزا ف مان، وه کی قورمیت دارقه سیټ خلؤل له لی هاتن. ﴿۸﴾ ما تو دبینی شوینماییه کا وان ماییت، [بچوبک و مه زن کس ژوان نه مان، هه می قېبون].

خَشِيعَةً اَنْصَرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذُلٌّ وَقَدْ كَانُوا يَدْعُونَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَاقُونَ ﴿١﴾ فَذَرْنِي وَمَنْ يَكْذِبْ بِهَذَا الْخُبْرِ يَسْتَنْدِرْهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَأْتَمُونَ ﴿٢﴾ وَأُمْلِ لَهُمْ اَنْ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٣﴾ اَمْ تَسْأَلُهُمْ اَخْرَافَهُمْ مِنْ مَّعْرَمٍ فَتُفْلَقُونَ ﴿٤﴾ اَمْ عَنْدهُمْ اَلْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٥﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُكِنْ كَصَاحِبِ الْاُخُوْتِ اِذْ تَادِي وَهُوَ مُكْظَمٌ ﴿٦﴾ اَلَا اَنْ تَدْرِكُهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبْذَ بِالْعَرَاءِ وَهُمْ مُدْمِقُونَ ﴿٧﴾ فَاجْتَبِهْ رَبَّهُ فَجَعَلَهُ مِنْ اَصْلَاحِينَ ﴿٨﴾ وَاِنْ يَكَادُ الْاَدْنَى كَفْرًا اَيُّ لِقُونِكَ يَا اَصْبِرْهُمْ لَنَسْمِعُوا اَلْذِّكْرَ وَيَقُولُوْنَ اِنَّهٗ لَمَجْنُونٌ ﴿٩﴾ وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

سورة القلم

بسم الله الرحمن الرحيم

اَلْحَاقَةُ ﴿١﴾ وَمَا اَذْرَكَ مَا اَلْحَاقَةُ ﴿٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوٰهٖ بِالْقَارِعَةِ ﴿٣﴾ فَاَتَا ثَمُودُ اَهْلَكُوْا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٤﴾ وَاَمَّا عَادُ فَاهْتَكُرَتْ صِرَاطِنَا ﴿٥﴾ سَخَّرَ هَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَفَتْنٰهُ اَيَّامٌ حُسُوْا فَنَرٰى الْقَوْمَ فِيْهَا صٰرِعِيْنَ كَافُوْنَ اَلْحَا زِفْلَ حَاوِيَةٍ ﴿٦﴾ فَهَلْ تَرٰى لَهُمْ مِنْ اٰيٰتِيْ

﴿٩﴾ و فیرعهون و یت بهری وی و گوندیت سهریک و بیتک کرین دهست ب گونه هان کرن. ﴿١٠﴾ گوهداریسا پیغه مبهری خودی نه کرن، نینا خودی نه و نیرادانه کا دژوار نیرادان. ﴿١١﴾ بی گو مان وهختی ثاف پابووی و هه می تشت بنتاف بووین، مه هوین ل سهر پشنا گه میی قورتالکرن. ﴿١٢﴾ دا هم [قورتالکرنا خودان باوهران و دهیلاکرنا گاوران] بکینه چامه و غیرهت، و دا ههر بمینته د گو هیت فه کربدا. ﴿١٣﴾ وهختی بفه ل بوقی دئینه دان [بها ویرانکرنا دنیا یی]. ﴿١٤﴾ و ده می نهر د و چیاره هان دئینه هلیکیشان، و فیک دکهفن و هویر و ههرادبن. ﴿١٥﴾ نه ها هنگی بزانه قیامهت پابوو. ﴿١٦﴾ و نه سمان که لشت، و وی پورزی نه سمان یی سست و خافه. ﴿١٧﴾ و ملیاکهت ل رهخ و دژوران (چونکی نه سمان تیورگه ها ملیاکه تانه)، وی پورزی ههشت ملیاکهت عهرشی خودی رادکهن. ﴿١٨﴾ وی پورزی هوین دی پیشبهری خودایی خو بن، کهس ژ هه وه نایته فه شارتن. ﴿١٩﴾ هنلی نه وه

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ ۖ فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِعَةً ۖ إِنَّا لَمَّا طَاعَا الْمَاءَ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ۚ لَتَجْعَلُنَّ أَلْكَرَ تَذَكُّرًا وَتَعْبَهُمَا أَذُنٌ رَعِيَّةٌ ۚ فَلَا تَفْخَحْ فِي الصُّورِ نَفْخَةً وَجَدَّةً ۚ وَحُمِيتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَكُنَّا دَكَّةً وَجَدَّةً ۚ فَيَوْمَ ذُو الْقَعَّةِ ۖ وَالنَّسْفَتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ۚ وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهِمْ يَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ ۚ يَوْمَئِذٍ نَعْرِضُوهَا لِنَخْتِمْ مِنْكُمْ خَافِيَةً ۚ فَأَمَّا مَنْ أَوْفَى كِتَابَهُ بِحَمِينِهِ فَيَقُولُ هَلْ أُمِرْتُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْكٌ حَسْبَابِيَةٍ ۚ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۚ فِي حَظٍّ عَالِيَةٍ ۚ فَلَوْ هُتِفَ دَانِيَةٌ ۚ كَلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفُوا فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ۚ وَأَمَّا مَنْ أَوْفَى كِتَابَهُ بِرِسْمٍ أَلِهٍ يَقُولُ بَلْ كُنْتُ لِرَبِّ أَوْفَى ۚ وَلَوْ أَدْرَا مَا حِسَابِيَةٍ ۚ يَلِيَّهَا كَانَتْ الْقَاضِيَةُ ۚ مَا أَغْنَىٰ مَالِيَهُ ۚ هَلَّاكَ عَلَىٰ سُلْطَانِيَةٍ ۚ أَخَذُوهُ فَعَلُوهُ ۚ ثُمَّ أَلْجِئِمُ صَلَوَهُ ۚ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ۚ دَرَجَتَاهَا سَعُونَ ۚ ذَرَانَا فَاسْلُكُوهُ ۚ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ۚ وَلَا يَحْضُرُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۚ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ۚ

نه وی کتیب کار و کریاریت خو ب دهستی راستی وهر دگریت، ب که یف دی بیژیت: که ره مکه ن کتیبان بخوینن. ﴿٢٠﴾ نه زی پست راست بووم حسابا پورزا قیامهتی یا ل دیوفمن، و خودایی من دی حسابا سهک د گهل من کهت. ﴿٢١﴾ و نه ویی دژین و ژیاره کا خو شدا. ﴿٢٢﴾ د به حه شته کا خودان ریز و قه دردا. ﴿٢٣﴾ فنیقیی وی [به حه شتی] نزم و بهر دهسته. ﴿٢٤﴾ بخون و فسخون، هه وه نوشی جان بیت ژ بهر وان کار و کریاریت باش نه ویت هه وه د دنیا ییدا کرین. ﴿٢٥﴾ و هنلی نه وه نه وی کتیب خو ب دهستی چه بی وهر دگریت ب کول و خه مشه دی بیژیت: خو زی ژ خیرا خودی را من نهف کتیه وهر نه گرتابه. ﴿٢٦﴾ و من چو ژ ههق و حسیا خو نه زانیابه. ﴿٢٧﴾ خو زی ژ خیرا خودی را مرنا من، مرنا ئیکجاری بایه [و نه زی پستی مرنی ساخ نه بیامه فه]. ﴿٢٨﴾ مال و ملک من ل سهر دنیا یی کو مکی، نه مفا گه هانده من، و نه نیرا ژ من دا پاش. ﴿٢٩﴾ دهسته هالانا من (پشت و پشته فانی و ناف و دهنک) هه می ژ دهست من چو. ﴿٣٠﴾ [خودایی مهزن دی بیژینه ملیاکه تان: فی گونه هکاری تیر گونه ها] بیهن و دهست و بییان لی قید و زنجیر بکه ن. ﴿٣١﴾ و بافیژنه د ناف دژره ها سنجریدا. ﴿٣٢﴾ پاشی ب زنجیره کا حه فنی گه ز زنجیر پیچ بکه ن. ﴿٣٣﴾ نه وی باوهری ب خودایی مهزن نه دئینا. ﴿٣٤﴾ و نه خو و نه یی و نه تر د بهر هندپرا نه دکر، برسا فه قیر و ژاران بشکینیت. ﴿٣٥﴾ نه وی نه فخرق چو هه قال و هو گریت خو ل فیری نی نین.

﴿۳۶﴾ و چو خوارن رُی وی نینه، کیم و عه داقا برینیت
دوژ هه ییان نه بیت. ﴿۳۷﴾ کهس فی خوارنی ناخوت،
گونه هکار نه بن. ﴿۳۸﴾ سویند ب یی بهر چاف (بی
هوبن دینن). ﴿۳۹﴾ سویند ب یی نه بهر چاف، (بی
هوبن نه بینن). ﴿۴۰﴾ بی گو مان ئەف قورئانا هه نی
ناخفتنا خودایی دلوفانه، بو پیغه مبهری یا هنارتی.
﴿۴۱﴾ و [ئەف قورئانه] نه ناخفتنا هوزانفانانه، هوبن
رئی بی باوهر. ﴿۴۲﴾ و [ئەف قورئانه] نه ناخفتنا
خیفزانکانه، بیچه کی رُی، هوبن خو تی ناگهین!
﴿۴۳﴾ ئەف قورئانه ژ نک خودایی هه می جیهانان
یا هاتی. ﴿۴۴﴾ و هه که وی [مه خسه د موحه مه د
پیغه مبهری] هنده ناخفتن ژ کیسی مه چیکرانه.
﴿۴۵﴾ ئەم داب هیز و شیانا خو زوی تولی لی فه کهین.
﴿۴۶﴾ پاشی ئەم، دارهاب دلی ویشه گریدایی، برین
و قه تبینن. ﴿۴۷﴾ هنگی ئیک ژ هه وه نه دشیا بهر فانییی
رئی بکهت، دا نه که فیه بهر جزایی خو. ﴿۴۸﴾ و ب
راستی ئەف قورئانه بیرئینانه بو خودان باوهریت ژ
خودی ترس. ﴿۴۹﴾ و مه ناگه ه رئی هه یه، هنده ک ژ

هه وه قورئانی دره و ددانن. ﴿۵۰﴾ و ئەف ره ژا قیامه تی بو گواران دی بیه هزرت و په شیانی. ﴿۵۱﴾ و ئەف
قورئانه راستیه کا راسته، چو گو مان ناچنی. ﴿۵۲﴾ فینجا نو پاقرییی بده بال نافی خودایی خو یی مه زن،
و خودایی خو ژ هه می کتیا سییان پاقر بکه.

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غَنِينٍ ۚ أَلَا كَلِمَةٌ إِلَّا لِلْخَاطِئُونَ ۚ فَلَا أُفْسِرُهَا
تُبَيِّرُونَ ۚ وَمَا لَا تُبَيِّرُونَ ۚ إِنَّهُمْ يَقُولُ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۚ وَمَا هُوَ يَقُولُ
شَاعِرٌ قَلِيلًا مَّا تُمْنُونَ ۚ وَلَا يَقُولُ كَافٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۚ
تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ۚ
لَاخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۚ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ۚ فَمَا مِنْكُمْ
مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِيزٍ ۚ وَإِنَّهُ لَتَذَكُّرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۚ وَإِنَّا
لَنَعْلَمُ أَنْ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ۚ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ
وَإِنَّهُ لَحَقٌّ لِّلْيَقِينِ ۚ فَسَبِّحْ بِأَسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ

سُورَةُ الْحَاقَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ۚ لِّلْكَافِرِينَ لَئْسَ لَهُمْ دَافِعٌ ۚ
مِّنْ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ۚ تَفْرُجُ الْمَلَكُوتَ ۚ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي
يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۚ فَأَصْبَحَ صَرِيرًا ۚ
إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ۚ وَتَرَاهُ قَرِيبًا ۚ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ
كَالْمُهْلِ ۚ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِظِيمِ ۚ وَلَا يَسْأَلُ حِمْلٌ حَمِلاً ۚ

سُورَةُ مَعَارِجِ

ل مه که هه هاتییه خوارنی (۴۴) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ئیک ژ گاوریته مه که هه گوت: کا بلا قیامه تی بیت. ﴿۲﴾ گاواران وی ره ژئی چو مه فهر نینن، و چو
جه نینن پیغه برهفن. ﴿۳﴾ ئەو قیامه تا ئەو دخوازن، ب فهر مانا خودی دی ب سه و اندا ئیت، ئەو خودایی
خودان پیک و په ییسک، ملیاکه تیت وی پی دچنه ئەسمانان. ﴿۴﴾ ملیاکهت و جبریل ره ژئه کیدا ژئهل
به ب خودی دچن، درژاییا وی پینجی هزار سالن. ﴿۵﴾ تو بینا خو ل سه نه خو شییته وان فره
بکه، بینفره هکر نه کا بی ترس و بی خه م. ﴿۶﴾ ئەو دینن ئەو ره ژ کو ره ژا قیامه تییه، یا دویره و چو جا
نا ئیت. ﴿۷﴾ ئەم دینن یا نژیکه و دی هه ر ئیت. ﴿۸﴾ ره ژا ئەسمان وه کی راسی حه لبایی لی دئیت.
﴿۹﴾ و ره ژا چیا وه کی هرییا بهر با لی دئیت. ﴿۱۰﴾ و وی ره ژئی خوشفی پسیرا خوشفییی خو ناکهت و
لی نا پرسیت.

﴿۱۱﴾ تَيْبُكَ وَدُو دَبِينَن وَ تَيْبُكَ وَ دُو دَبِينَسَن، مَرُوقِي
 گوننه هكار وئی رُوژئی حهز دكهت، كور و كچیت خو
 هه مییان گوری خو بكهت. ﴿۱۲﴾ وَ زُنا خَو و برایت
 خو هه مییان گوری خو بكهت. ﴿۱۳﴾ وَ تِل و لویجاخا
 خو، هه مییان گوری خو بكهت. ﴿۱۴﴾ وَ بئِ خَوْشه
 هندى ل سه رويی نه ردی گوری خو بكهت، بهس
 قورتال بیست. ﴿۱۵﴾ نه خیر چو وان قورتال ناكهن و
 بلال خودی بفرن، ئاگر و گوری یی ل پشیا وان.
 ﴿۱۶﴾ [ئهو ئاگره] بیستی سه ری و لهشی رادكهت
 و دره فیت. ﴿۱۷﴾ گازی وان دكهت نه ویت پشت
 دایینه هه قیسی، و خوژئی دایینه پاش. ﴿۱۸﴾ گازی
 وان دكهت نه ویت مال كۆمكرین و دانینه سه ريك
 و فه شاریتن. ﴿۱۹﴾ مروق جافترسیایی و بیتهنگ
 یی هاتییه چیکرن. ﴿۲۰﴾ نه گهر نه خوشی گه هشتی
 (چ نه ساخی و چ هه ژاری و هه نه خوشیه كادی) یی
 خه مگین و بی هیفی و ب ئاخ و توفه. ﴿۲۱﴾ و نه گهر
 خودی قهنجی دگهل كرو دهستی وی فره هكر، چو
 ژ دهستان ده رناكه فیت. ﴿۲۲﴾ نَقِیرَ كه ریت تی نه بن.

يُصْرُوفُهُمْ يُودُ الْمَجْرُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِهِمْ بِسَيِّئِهِ
 وَصَلَاتِهِ وَأَخِيهِ، وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤَيِّدُ، وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
 ثُمَّ يُنْجِيهِ، كَلَّا إِنَّمَا لَطْفُ، نَزَاعَةٍ لِلشَّوْنِ، نَدْمًا وَأَنْ أَدْبَرَ
 وَتَوَلَّى، وَتَمَعَّ فَأَوْحَى، إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَلَقًا هَلْوَ عَا، إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ
 جَزُوعًا، وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا، إِلَّا الْمُصَلِّينَ، الَّذِينَ هُمْ
 عَلَى صَلَاتِهِمْ أَرْحَمُونَ، وَالَّذِينَ يُضِدُّونَ يُؤْمِ الدِّينِ، وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ
 رَبِّهِمْ خَشْفُونَ، إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَا يُؤْمِنُونَ، وَالَّذِينَ هُمْ
 لِفُرْجِهِمْ حَفْظُونَ، إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَقَامَ مَكَاتٍ أَمْسَحُوا فَاِنَّهُمْ
 غَيْرُ مَلُومِينَ، فَمَنْ أَتَى ذَاكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ، وَالَّذِينَ
 هُمْ لَأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ، وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ،
 وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ، أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ،
 قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قَبْلَكَ مُهْطِعِينَ، عَنِ الْمَعِينِ، وَعَنِ الشِّمَالِ
 عِزِينَ، أَفَطَمَ كُلُّ أَمْرٍ مِنْهُمْ أَنْ يَدْخَلَ جَنَّةً يَغِيْرُ، كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ
 مِمَّا يَعْلَمُونَ، فَلَا أُنْصِرُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَنَقْدِرُونَ

﴿۲۳﴾ نه ویت ل سه ر كرنا نقیزان بهردهوام. ﴿۲۴﴾ و نهو تی نه بن نه ویت بارا خودی دتیخنه دناف مالی
 خودا. ﴿۲۵﴾ بوقه قیر و ژار و خوازخواز و كان. ﴿۲۶﴾ و نهو تی نه بن نه ویت باوه ریی ب رُوژا جزادانی
 دئینن. ﴿۲۷﴾ و نهو تی نه بن نه ویت دلی وان یی ب ترس ژ ئیزادانا خودی. ﴿۲۸﴾ ب راستی عه زابا خودایی
 وان نهیا هندیه ژئی پشت راست بین. ﴿۲۹﴾ و نهو تی نه بن نه ویت داف و دهه من پاقژ و شه ر مگه ها خو
 دپاریزن، ژ هه ر كه سه كی. ﴿۳۰﴾ ژ بلی ژن و جیزییت خو، و نهو بوقی نه دلومه دارن، و گازنده ژ وان
 نایته كرن. ﴿۳۱﴾ و هه ر كه سبی ب ريكه كادی شه هوه تا خو بشكینیت نهو یی گوننه هكاره. ﴿۳۲﴾ و نهو تی
 نه بن نه ویت سوز و په یمان و نه مانه تیت خو دپاریزن. ﴿۳۳﴾ و نهو تی نه بن نه ویت شاده یییا خو بوق دوبر
 و نیزیكان نه فه شیرن. ﴿۳۴﴾ و نهو تی نه بن نه ویت دورستی و بهردهوام نقیزیت خو دكهن. ﴿۳۵﴾ نه ها
 نه فه نه ده به شتاند، خودان قه در. ﴿۳۶﴾ نه فان گاوران خیره هوساب لهز ژ ته دره فتن، و ته دره وین ددانن
 و باوه ریی ب ته نائین. ﴿۳۷﴾ دهسته كه دهسته ك ل په خی ته یی راستی و چه پی، دروینشتی و به لاف
 و گو هشینه. ﴿۳۸﴾ نه ری هه ر ئيك ژ وان ل هیفیا هندیه بجیه به هشتا تیر خیر و بتر. ﴿۳۹﴾ نه خیر نه ب
 كه یفا وانه، مه نهو یی ژ وی تشتی چیکرین یی نهو دزانن [ژ چكه كی، پاشی ژ برته كا خونیی، پاشی ژ
 پارچه یه كا گۆشتی]. ﴿۴۰﴾ سویند ب خودایی رُوژهالات و رُوژنافان، نه دشین.

﴿١﴾ وَاَنْبَا ب هنده كَيْت ژ وان چيتر بگوهر پين، و نهغه ل بهر مه نهيا ب زمههته و كهس نه شيت ريكي ل مه بگريت. ﴿٢﴾ (هه ي موحه مه د) ژ وان بگه ره، بلا بميننه ب پويچايتيت خو فقه، و بلا دنيايا خودا بله زن، هه تا وي رورژا ب ترس و سه هم يا توبه و په شياني تيدا بي مفاء دينن. ﴿٣﴾ رورژا ب له ز ژ گورستانان دهر دكه فن، و بهر ب جهي كؤمبونيشه دچن، دتي بيژي يي قهستا بوتيت خو دكه ن، نه وييت وان ب ده ستيت خو چيكرين. ﴿٤﴾ وي رورژي، نهو چاف شور و ره زيل و رسوانه، نه ها نه فقيه نهو رورژا نهو ل سهر دنيايي پي دهاتنه ترساندن [و وان ياري پي دكرن و باوهر ي پي نه دينان، نه فرود دتي جزايي وي بي باوهر يي ب چافي سهر ي خو بينن].

سُورَةُ نُوحٍ

ل مه كه هني هاتيه خوراي (٢٨) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ مه نوح بو مله تي وي هنارت، و مه گوتي مله تي خو بترسي نه ژيژا و عه زابا خودي، بهري نهو بهر هنگاري توفاني بين و دتوفانيدا بخه ندفن. ﴿٢﴾ گوت: هه ي مله تي من، نه زه وهه ب ناشكه را يي ژيژا و عه زابا خودي دترسينم. ﴿٣﴾ نه زه فرمانا هه وه دكه م هوين په رستن و عه بدنيا خودايي خو ب تني بكه ن، و پاريزكاري يا وي بكه ن، و گوهداري يا من بكه ن. ﴿٤﴾ دتي گونه هيت هه وه پويچ كه ت، و ژيبي هه وه دتي دريژ كه ت هه تا و هخته كي دستيشانكري، نه گهر نهو وه ختي خودي دستيشانكري هات، نه هوين پيش دكه فن و نه پاش دكه فن، نه گهر هوين بزائن. ﴿٥﴾ گوت: خوديو من ب شفق و رورژ (نانكو هه مي و هختان) گازی مله تي خو دكر بو ريكا ته. ﴿٦﴾ بهلي من چهند گازی وان دكر نهو پتر ريكا ته دوير دكه فن. ﴿٧﴾ و هه ر جارا من داخواز ژ وان كرابيه باوهر يي ب ته بينن، دا گونه هيت وان نه هيلي، تليت خو دكر نه د گو هيت خورا، و جلكتيت خو ب سهر ي خودا دينان، دا من نه بينن و دا گول من نه بن، و هه ر مانه ل سهر ئيك و دوياء خو، و ژمه زناتي و دفتلندي پشتا خو دانه باوهر يي. ﴿٨﴾ پاشي من ب ناشكه را يي و بي ترس، گازی وان كر. ﴿٩﴾ پاشي من ب ناشكه را يي و نه پهنی، گازی وان كر. ﴿١٠﴾ من گوته وان ل خودايي خو بزقرن و ژي بخوازن گونه هيت هه وه نه هيليت، ب راستي هه ر نهو توبه يي و هردگريت و گونه هان ژي دبه ت.

عَلَى أَنْ يَذِلَّ حَبْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿١﴾، قَدْ رَهْمُ
يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٢﴾ يَوْمَ
يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاجًا كَالْهَمَى إِلَى نَصَبٍ يَوْضُونَ ﴿٣﴾
خَشِيعَةً أَنْصَرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذَلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمَ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ إِنِّي أَعْبُدُ
اللَّهَ وَأَتَّقِيهِ وَأَطِيعُ أَمْرَهُ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخَذِّلْكُمْ
إِنْ أَجَلَ مُسَمًّى إِنْ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤْخَذُ لَكُمْ تَعْمُونَ ﴿٤﴾
قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا
فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي لَمَّا دَعَوْتُهُمْ لَتُغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أُصْصِعَهُمْ فِي
ءَاذَانِهِمْ وَاسْتَعْيَفُوا بِأَنفُسِهِمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ﴿٧﴾
ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّي أَغْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ
لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١٦﴾ وَيُعَذِّبُكُمْ بِالْمُؤَلِّمِينَ وَيَنْبِغِلُ
لَكُمْ جَنَّتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٧﴾ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٨﴾
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٩﴾ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَمْعَ سَمَوَاتٍ
طَبَقًا ﴿٢٠﴾ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ﴿٢١﴾
وَاللَّهُ أَلْبَسَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ثِيَابًا ﴿٢٢﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ﴿٢٣﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿٢٤﴾ لَتَسْلُكُوا مِنْهَا
سُبُلًا وَجِبَالًا ﴿٢٥﴾ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ حَصَصُوا لِي وَمَا لَهُمْ لِي بِشَيْءٍ
مَالَهُ وَوَلَدَهُ الْإِحْسَارَ ﴿٢٦﴾ وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ﴿٢٧﴾ وَقَالُوا
لَا تَذَرْنِ الْهَيْكَلَ وَكَانَ ذُنُوبُهُمْ وَلَا تُنَادُوا بِعِثَابِ اللَّهِ وَيَقُولُوا
وَسَرًّا ﴿٢٨﴾ وَقَدْ أَصْلَوْا أَكْثَرَهُ وَلَا تَرْدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٩﴾
فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ قَالُوا خَلَوْنَا نَارًا فَنَجَّيْنَا هَؤُلَاءِ مِنَ الْأَرْضِ
فَمَا ظَنُّكُمْ قَالُوا نَارُ اللَّهِ أَضْأَارًا ﴿٣٠﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي وَالْكَافِرِينَ
دِيَارًا ﴿٣١﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْنِي يَكُونُوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا أَفْجَارًا
كَفَّارًا ﴿٣٢﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا
وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَرْدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارَكَ ﴿٣٣﴾

سُورَةُ الْجِنِّ

ل مه كههئ هاتيه خوارئ (۲۸) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ بئره مله تئ خو خودئ ته عالا وه حئ بؤ من هنارت كو كؤمه كا نه جنه يان گوهدارييا قورئانئى كرن و باوه رى پئ ئينان و موسلمان بوون، و پشتئ زفرينه ناف مله تئ خو كؤتنه وان: مه گول قورئانه كا نه ديتئ [ئانكو وه كئ وئ نه هاتيه گولئ بوون و نه هاتيه ديتن] و كارليكه ر بوو. ﴿۲﴾ به رئى مروقى دده ته راستيئ و رؤناهيئ، مه باوه رى پئ ئينا كو كتيبا خوديه، و ئهم ژ نه فرو پئفه چو هه فئشكان بؤ خودئ چئ ناكه ين. ﴿۳﴾ بئ گؤمان خودئ يئ پاك و بلند و مه زنه، و چوژن و زارؤك بؤ خو نه گرتينه. ﴿۴﴾ بئ فامئ مه (كو شه يتانه) تشئ نه لائيق و نه هه ژئ [و دويرئ راستيئ] د دهره هقئ خودئدا دگؤت. ﴿۵﴾ و مه هزر دكر نه جنه و مروؤف چو

دروهان دراستا خودئدا ناكه ن. ﴿۶﴾ و هنده ك مروؤف هه بوون، پارستن ژ نه جنه يان دخواستن، و نه جنه يان نه و پتر سه ردا برن و پتر وه ستانندن. ﴿۷﴾ و وان مروؤفان ژئ وه كئ هه وه نه و هزره دكر، خودئ كه سئ پشتئ مرنئ ساخ ناكه ت. ﴿۸﴾ ئهم چؤين دا بگه هينه نه سمانئ و گوئ خو بده ينه ملياكه تان، مه ديت نه سان يئ تئ زيره فان و نؤبه داره [ژ ملياكه تان]، و تئ سئتزه [ملياكه ت دوان و هردكه ن يئ گوهدارييا وان بكه ت]. ﴿۹﴾ به رى نوكه مه ل نه سمانان جه هه بوون بؤ گوهداريئ، و هه ر ئيكنئ قئ كافئ گوهداريئ بكه ت، دئ بينيت سئتريئ دريكد و ل به ر دپاوه ستاينه. ﴿۱۰﴾ و ئهم نه جنه نوزانئ كا بؤچئ خودئ هنده زيره فان و نؤبه دار دانايينه نه سماناندا، ئه رئى خودئ دقئت خه لكئ ئه ردى بئئشينيت يان بؤ خير اوانه. ﴿۱۱﴾ و ژ مه يئت هه ين موسلمان و نه موسلمان، و ئهم گله ك ريئ و ريبازين. ﴿۱۲﴾ و مه دزانئ خودايئ مه ل سه ر مه يئ دهسته ه لاداره، هه ر جهئ ئهم لئ بين ئهم نه شئين ژئيزايا وئ قورتال بين. ﴿۱۳﴾ وهختئ مه قورئان گولئ بوويئ ئيكه سه ر مه باوه رى پئ ئينا و ئهم موسلمان بوويين، و هه ر كه سئ باوه ريئ بينيت بلا پشت راست بييت، نه خيرئت وئ كيئم دبن و نه گونه هئيت وئ پتر لئ دئين.

الجزء ۸۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أُوْحِىَ إِلَىَّ أَنَّهُ اسْمَعَتْ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ۖ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَمْ نُشْرِك بِرَبِّنَا أَحَدًا ۚ
وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۚ وَأَنَّهُ كَانَ يَتُولَّي سَفِينًا عَلَى اللَّهِ سَطَطًا ۚ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نَقُولَ الْإِنسَ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۚ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۚ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَنَظَرْنَا نَرَاهَا مُلْتَطَوَاتٍ حَرَسَ شَدِيدًا وَشُهُبًا ۚ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعِدُ الْمَرْءِ لَسَمِعْنَا قَمْرًا يَسْمَعُ الْإِنسَ يَجِدُ لَهُ رُشْدًا ۚ وَتَآلَا نَذَرِ الْأَرْضَ اشْرَافًا ۖ يَمِنُ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۚ وَأَنَّا مَتَّعْنَا الصَّالِحِينَ وَمِنَّا دُونِ ذَلِكَ كَثِيرٌ بَلْ قَدَّرْنَا ۚ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نَعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نَعْجِزَهُ هَرَبًا ۚ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىَّ آمَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۚ

وَأَنبَأَ الْمَسِيحُونَ وَمَنَّا الْقَسِطُونَ فَمَن أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ
تَحَرَّوْا رِسْدًا ۖ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا
وَأَلَّا اسْتَقِمْوْا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَا سَقَىٰ لَهُمْ مَاءٌ عَذَا ۖ لَنَقْتَبِهُنَّ
فِيهِ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۖ وَأَنَّ
الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۖ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۖ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ
بِهِ أَحَدًا ۖ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ صَرًّا وَلَا رِسْدًا ۖ قُلْ إِنِّي
لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَن أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا ۖ إِلَّا بَلَاغًا
مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتٍ ۖ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ قِيَانٌ لَّهُ دَارُ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَن أَصْعَفُ نَاصِرًا وَّقُلْ عَذَابُ ۖ قُلْ إِن أَدْرَىٰ أَقْرَبُ مَّا تُوعَدُونَ
أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ۖ عَلَيْهِمُ الْعَذَابُ فَلَا يُظْهَرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ
أَحَدًا ۖ إِلَّا مَن أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَمْلِكُ مِن بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِن خَلْفِهِ ۖ رَصَدًا ۖ لِّيُخَوِّفَ أُنَاسًا مَّنْعَدًا ۖ
رَبُّهُمْ وَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ۖ

﴿۱۶﴾ پشستی مه قورئان گولی بووی هندهك ژ مه
موسلمان بوون و باوهری ب پیغه مبهری ئینان، و
هندهك فه دهر بوون و باوهری نه ئینان، و نه ویت
باوهری ئینابین نه و ب سهر ریکا راست ههلبوون.
﴿۱۷﴾ و نه ویت باوهری نه ئینابین دئی بنه دار دووی
دۆژه هی. ﴿۱۸﴾ و نه گهر نه ویت گاور بووین ریکا
حه قیسی گرتبانه و موسلمان بووبانه، نه م دار زقی وان
به رفره هه که بن. ﴿۱۹﴾ داوان پی بجه ربین و هه چی
گوهدارییا خودایی خو نه که ت، خودی دئی وی
ئیخته دئرایه که بی قهرین و بی فه هه سیاندا. ﴿۲۰﴾ و
بی گومان مز که ت بهس جهی هندینه خودایی مه زن
ب تنی تیدا بیته په رستن و که سئی دی تیدا نه په رستن.
﴿۲۱﴾ و هختی به ندهی خودی (موحه مه د) رابووی و
بانگ بو په یاما خودی هلدیرایی، نه جنه لی کومبوون
و نیزیک بو بجه سهر ملیت یتک، هندی هندلی
کوم بوون، دا گوهی خو بدنه قورئانی. ﴿۲۲﴾ هه ی
موحه مه د [بیژه [وان گاوریت ژ ته دخوازان تو دینی
خو بهیلی، یان دبیژن نه فه موحه مه د چ دکه ت]: نه ز

بهس خودایی خو دپه رستم و نه ز چو هه فیشکان بو خودایی خو چی ناکه م. ﴿۲۳﴾ بیژه: [بهس من خیرا
هه وه دئیا به لی هوین نوزانن] قیجا نه و خیرا من بو هه وه دئیت نه ز نه شیم بگه هینمه هه وه، و ئیزایا هوین
هه ز نه ز نه شیم بینمه سه ری هه وه. ﴿۲۴﴾ بیژه: ژ بلی خودی من چو مه فهر نینن، و من چو کهس نینه ژ بلی
خودی نه ز هه وارا خو بگه هینمی و من بجه وینیت [نه گهر نه ز په یاما خودی نه گه هینم یان نه گوهدارییا وی
بکه م]. ﴿۲۵﴾ چو جه من ناحه وینن نه گهر نه ز په یاما خودی ب دورستی و بی کیهاسی نه گه هینمه هه وه،
و هه ره که سئی نه گوهدارییا خودی و پیغه مبهری وی بکه ت جزایی وی ئاگری دۆژه هییه، دئی هه ره وهر
تیدا بیت. ﴿۲۶﴾ قیجا گاغا پۆزا پی دئینه تر ساندن دینن کو پۆزا قیامه تییه، نه ها هنگی دئی زانن کا کی
ژ وان کیم پشت و کیم هه زماره [نه و یان موسلمان]. ﴿۲۷﴾ بیژه: نه ز نوزانم کا پۆزا قیامه تی، نه و هوین
پی دئینه تر ساندن یا نیزیکه یان نه [به لی دئی هه ر تیت]. ﴿۲۸﴾ خودیه زانایی تشتی نه بهر چاف، و غه ییا
خو بو که سئی ئاشکه را ناکه ت. ﴿۲۹﴾ بو وی نه بیت یی نه و بو په یاما پیغه مبه راتییی هه لبریزیت، خودی
ملیاکه تان ده نریت، دا ملیاکه ت زیره قانییی ل بهر سینگئی وی ول پشت وی بکه ن، و ژ نه جنه یان پباریزن.
﴿۳۰﴾ [خودی ته عالا پیغه مبه ریت خو، ب ملیاکه تیت خو، ژ نه جنه یان دپاریزیت] دا بشتن په یاما خودایی
خو بگه هینن، و خودی دزانت کا چ ل نک وان هیه، و ئاگه هژ هویر و گران هیه، و چول بهر بهرزه
نابیت.

سُورَةُ مَوْزِهِمِيل

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۲۰) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ههئ ههئ كه سئ جلكت خؤ د خؤ وه ركربن.
 ﴿۲﴾ شهقئ هه ميبئ رابه نفئزان بكه، كيمهك تئ نهبت.
 ﴿۳﴾ نيشهكا شهقئ يان كيتر زئ. ﴿۴﴾ يان ژ نفئ زنده تر، و قورئانئ هيدي (ل سهر خؤ) بخوينه.
 ﴿۵﴾ هم دئ ئاخفتنه كا گران ب سهر ته دا ئينن و دارئزين.
 ﴿۶﴾ رابونا شهقئ چئتر دل و دهقان دكه ته ئيك، و گونئئ سهر راست و دورستر لئ دكهت.
 ﴿۷﴾ و د رؤژندا ته دهلقهيهكا درئژ يا ههئ بؤ ب جهئنانا كاروباران. ﴿۸﴾ ب شهف و رؤژ ئاقئ خودايئ خؤ بينه، و خؤ بؤ پهرستنا وئ ئالا بكه.
 ﴿۹﴾ خودايئ رؤژه لات و رؤژ ئافايئ، چو پهرستئ بيت راست و دورست ژ وئ پئغه تر نينن، ههئ بؤ خؤ بكه پشت. ﴿۱۰﴾ بينا خؤ فرهه بكه ل سهر وئ

تشتئ ديئزن، و ب جواميرئ پشتا خؤ بده وان. ﴿۱۱﴾ توفان بئ باوه ريت قيامه تئ دره و ددانن و حالخؤش بهئله ب هيئيا منغه، ههئ دئ جزايئ وان ده مئ، پيچهكئ بينا خؤ ل وان فرهه بكه. ﴿۱۲﴾ مه قهيد و زنجير و دؤژههكا سنجرئ يا ههئ. ﴿۱۳﴾ و مه خوار نهك يا ههئ، دگه و ريبا كه سئدا ئاچيت، و مه ئيزا يهكا ب ژان و دؤوار يا ههئ. ﴿۱۴﴾ رؤژا هرد و چيا دله رزن، و چيا دبه گركت خيزئ. ﴿۱۵﴾ مه پئغه مبه رهك يئ بؤ ههوه هنارتئ كو رؤژا قيامه تئ شاده ييبئ ل سهر ههوه بدهت، ههروه كي مه پئغه مبه رهك بؤ فيرعه وئئ زئ هنارتئ. ﴿۱۶﴾ و فيرعه وئئ گوهدار ييا پئغه مبه ري نهكر، و باوه ري پئ نه ئينا، مه هنگافت، هنگافتنه كا دؤوار.
 ﴿۱۷﴾ نه گهر هوين باوه ريئ نه ئينن، دئ چاوا خؤ ژئيزا و نه خؤشيبا رؤژهكئ پاريزن، بچويكان پير دكهت.
 ﴿۱۸﴾ ژ سههما وئ رؤژئ، تيك و دهرز دكهفته ته ساني، و ژفانئ خودئ ب هاتنا وئ رؤژئ ههر دئ تبت.
 ﴿۱۹﴾ نهغه هه مئ بيرئنانه كه، يئ بقتئ ژ بئ ئاگه ه و نه گوهداران ل خؤ بزقريت، بلا ريكهكئ ببينيت خؤ بئ بگه هيتته خودئ (ههئ زئ ريكا باوه ريئيه).

سُورَةُ الْمَرْيَمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُنَادِيهَا الْمَرْيَمُ ﴿١﴾ قَوْلًا لَّيْلًا ﴿٢﴾ تَضْفَعُهُ وَأَوْفَضَ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾
 أَوْزَدَ عَلَيْهِ وَرَتَّلَ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا
 ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّكَ فِي
 أَلْتَّهَامٍ سَحَابٍ طَوِيلًا ﴿٧﴾ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَتَبِيلًا ﴿٨﴾
 رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ وَأُضِيرْ
 عَلَى مَا يَفْقَهُونَ وَأَهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ
 أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٢﴾
 وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ
 وَكَانَتْ الْجِبَالُ كَيْفَ مَهِيلًا ﴿١٤﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَهِدًا
 عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَفَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ
 فَأَخَذْنَاهُ أَخَذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا
 يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿١٧﴾ السَّمَاءُ مُفْطِرٌ بِهِ ءَكَانَ وَعْدُهُمْ مَعُولًا ﴿١٨﴾
 إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

المزمل

إِنَّا نَزَّلْنَاكَ بِعِلْمِنَا إِنَّكَ تَقُومُ أَذَىٰ مِنْ ثُلَاثِ لَيْلٍ وَنُصِفُهُ وَثَلَاثَةَ عَشَرَ لَيْلٍ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُخْصِمَهُ فَتَابَ عَلَيْكَ فَاقْرَأْ وَامَّا تيسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْصُوعٌ وَأَخْرُوجْ صَضِرُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاخْرُوجْ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَأْ وَامَّا تيسَّرَ مِنْهُ وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاقْرَأُوا لِلَّهِ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تَعِدُوا لَأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ يَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

سورة المزمل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۖ قُمْ فَأَنذِرْ ۚ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۚ وَبَابِكَ فَطَهِّرْ ۚ وَالزُّجُرْ فَهَاجِرْ ۚ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۚ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۚ فَإِن يُغَاثِرْ فِي النَّفَاثِرِ ۚ فَذَلِكِ الْيَوْمُ مِدْ يُومِرُ عَسِيرٌ ۚ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ۚ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۚ وَجَعَلْتُ لَهُ مَآلًا مَمْدُودًا ۚ وَبَنِينَ شُهُودًا ۚ وَأُوهَمْتُ لَهُ الْهَمْدَ مَدِيدًا ۚ فَمَنْ لَّعَنَ قَوْمًا فَأُولَٰئِكَ أَتَتْهُمُ أَوَّلَ الْيَوْمِ تَنَاجِيًا ۚ سَاءَ زُجْرُهُمْ صُغُودًا ۚ إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۚ

﴿۲۰﴾ خودایى ته ناگه هداره کو تو و هنده ک ژ وان که سان، نه ویت د گهل ته [ژ خودان باوهران] نیز یکی دوسیکت شه فی و جارنا نیقه کا شه فی، و هنده جارن سیکه کا شه فی بو شه فنیژان رادبن، و خودی دریز ایسا شه ف و رپوزان ددانیت و دزانیت، دزانیت هوین نه شین هم می وه ختیت شه فی رابن، ژ بهر هندى ل هه وه ناگریت، و ههر وه حتى هوین رابوون کا هوین چهند دشین هند بخوینن (هند نفیژان بکهن)، دزانیت هنده ک ژ هه وه دى نه ساخ بن، و هنده ک ژ هه وه دى وه غهران کهن ژ بو رزقى خو په یدا بکهن، و هنده ک ژ هه وه دریکا خودیدا دى جهادی کهن، و قورثانی هند بخوینن [د نفیژیدا] هندی هه وه پی چی بیت، و نفیژیت خو بکهن و بارا خودی ژ مالی خو بدن، و خیری دریکا خودیدا بکهن، ههر خیزه کا هوین بو خو بکهن هوین دى ل دهف خودایى خو چیرت و ب خیرتر بینن، ژ خودی بخوازل گونه هیت هه وه بیوریت، بی گومان ههر خودییه گونه ه ژ بهر و دلوثان.

سوره تا مودهثر

ل مه که هی هاتیه خوارى (۵۶) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هه ی که سى ته جلکیت خو ب سهر خو دادایین. ﴿۲﴾ رابه و کارى خو بکه و خو بهر هه ف بکه، و خه لکی ناگه هدار بکه. ﴿۳﴾ و خودایى خو ب تنى، مهزن بکه [مهزنا تیبى ب بال که سى دیشه لى نه ده، بهس خودی یی مهز نه]. ﴿۴﴾ و جلکیت خو بژوین بکه ژ پساتیبى (نانکو دلى خو باقر بکه). ﴿۵﴾ و خو ژ بوت په ریسیبى دویر بیخه. ﴿۶﴾ و قهنجیبى نه که مهت ل سهر که سى، و قهنجیبى ب نثیه تا هندى نه که زیده تر بو ته بیته شویى. ﴿۷﴾ ژ بو خودایى خو، بینا خو ل سهر ئیزا و نه خوشیى فره بکه. ﴿۸﴾ و رپوزا پف ل بوقى دیتته دان. ﴿۹﴾ هنگی رپوزه کا گران و نه خوشه. ﴿۱۰﴾ ل سهر گاوران نه یا ب ساناهیه. ﴿۱۱﴾ ژ من و وی قه به، (وه لیدى کورى موغیره یی) یى من نه و دایى و نه و ب تنى. ﴿۱۲﴾ و پاشى من کریهه خودان ملک و ماله کى بهر فره ه. ﴿۱۳﴾ و من هند کوپ دایینى، ل دور خر بین و هه ردهم د گهل بن. ﴿۱۴﴾ و من دنیا دارى بو سقک و خوش کری. ﴿۱۵﴾ پشتی فی هه میى، چافى وی لییه نه ز ههر بو زیده بکه م. ﴿۱۶﴾ نه خیر نه ز چویى دى ناده می، نه خیر نه و بو فی قورثانی گه له کى مه زى هشک و سهر ره ق بوو. ﴿۱۷﴾ نه ز دى چامار هه ش نیمه سهرى وی. ﴿۱۸﴾ وی هزره ک بر، ئیک ئینا، ثیا تشته کى دهر هه قى قورثانیدا بیژیت.

فَقِيلَ كَيْفَ قَدَرْتَ؟ قُلْ كَيْفَ قَدَرْتُ؟ قُلْ نَظَرْتُ رُؤُوسَ النَّاسِ وَنَظَرْتُ
 قُلُوبَهُمْ وَأَسْتَكْبَرْتُ. فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَى. إِنْ هَذَا
 إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ. سَأَصْلِيهِ سَقَرٌ. وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ؟
 لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ. الْوَاحِدَ لِلْبَشَرِ. عَلَيْهَا تِسْعَةُ عَشْرَ
 أَلْفَ نَارٍ إِلَّا مَلَكَةٌ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا
 لِيَسْتَذِقُوا الَّذِينَ آمَنُوا وَالْكَذِبَ وَيزدادَ الَّذِينَ آمَنُوا أَمْنًا وَلَا يَزِيدَ
 الَّذِينَ كَذَبُوا إِلَّا كَيْدَ الْمُؤْمِنِينَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
 وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ
 وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ خُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ
 لِلْبَشَرِ. كَلَّا وَالْقَمَرِ. وَاللَّيْلِ إِذَا يَذَّكَّرُ. وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ. إِنَّهَا
 لَآيَاتٌ لِّلْكَافِرِينَ لِيَذِرَ الْبَشَرُ لِمَن يَشَاءُ مَن مَّكُونُ يَتَقَدَّمُ أَوَّلَتِمْ
 كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهينَ. إِلَّا الْأَعْرَابَ لِيَمِينَ. فِي جَنَّتِ
 يَبْسَاءُ لَوْنٌ. عِزِّ الْمُجْرِمِينَ. مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ. قَالُوا لَرَبِّكَ
 مِنَ الْمُضِلِّينَ. وَلَرَبِّكَ طُعْمُ الْمُسَكِينِ. وَكُنَّا نَحْنُ مَعَ
 الْحَافِظِينَ. وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الَّذِينَ. حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ.

﴿١٩﴾ خودی کوشتی چ گوت؟ ﴿٢٠﴾ جاره کا دی
 خودی کوشتی چ گوت، و چاوا گوت؟ ﴿٢١﴾ جاره کا
 دی دا هزارا خو. ﴿٢٢﴾ باشی نافعایت خو کر نه
 گری، و خو گله که ته حل و ترش کر. ﴿٢٣﴾ باشی
 پشت دا باوهریی، و خو ژ هه قیئی و راستیی
 مهزتر دیت. ﴿٢٤﴾ گوت: هه بیت نه بیت نهفه
 ستریه که ژ بهری وهره، دهست بو دهست دتیه
 فه گوهاستن. ﴿٢٥﴾ هه بیت نه بیت نهفه گوتنا مروفانه
 [نه گوتنا خودیه]. ﴿٢٦﴾ دی وی نافعیزنه د ناگره کی
 سنجریدا. ﴿٢٧﴾ تو دزانی نهو ناگری سنجری چیه؟
 ﴿٢٨﴾ ناهمی د چو ناهیلیت. ﴿٢٩﴾ ژ دویر یا دیاره
 بو مروفان. ﴿٣٠﴾ نوزده زیره فان ل سهر د راوه ستاینه.
 ﴿٣١﴾ و مه زیره فانیت ناگری دوزیهی ژ ملیاکه تان
 پتفه تر چی نه کرینه، و مه هه ژمارا وان ژ بهر هندی یا
 کریه هنده دا بی باوهران بجه ربین، و دا خودان کتیب
 (جوهی و فله) پشت راست بین کو نهف قورانه یا
 ژ نک خودی هاتی، و دا باوهریا خودان باوهران پتر
 لی بیت، و دا خودان کتیب و خودان باوهر ب گومان

نه که فن (ل هه ژمارا وان)، و دا نهو بیت دلی وان گومان و دوروییاتی تیدا و گاور بیژن: خودی چ مه خسه د
 ب دیار کرنا فی هه ژمارتی هه یه، هوسای خودی بقیت گومرا دکهت و یی بقیت راسته پتی دکهت، و
 کهس نوزانیت کا خودایی ته چهنه لدهشکه هه یه و کا چنه، و نهف ناگره (دوزیهه) ژ دهرس و چامه یان
 پتفه تر نینه بو مروفان. ﴿٣٢﴾ نه بلال خو بزفرن، سويند ب هه یقی. ﴿٣٣﴾ و سويند ب شه فی ده می ب
 تاربا خو فدهجیت. ﴿٣٤﴾ و سويند ب سپیده یی ده می ب رونا هیبا خو فدهجیت. ﴿٣٥﴾ بی گومان نهف
 دوزیهه نیزا و ناثافه که مهزنه، چاوا ژنی ناترسن و ترانه یان پی دکهن. ﴿٣٦﴾ نهف ناگره ناگه هدار کر نه بو
 مروفان، دا گوهداریبا فهرمانیت خودی بکهن. ﴿٣٧﴾ بو بی بقیت بیته پیش ب کرنا خیر و باشیی، یان
 فه مینیت ب کرنا گونه هان. ﴿٣٨﴾ هه کهسه که د گهره واکاری خو دایه و پتفه گریداییه [ژنی دهرناکه فیت
 هه تا مافیت ل سهر، ژنی نه تینه ستاندن]. ﴿٣٩﴾ نهو تی نه بن نهو بیت کتیا خو ب دهستی راستی وهر دگرن.
 ﴿٤٠﴾ د به حه شتاندن پسارایک و دو دکهن. ﴿٤١﴾ ژ حالی گونه هکاران. ﴿٤٢﴾ [دیتنه گونه هکاران]: چ
 هوبن کر نه د [فی] دوزیهیدا. ﴿٤٣﴾ [گونه هکار] دی بیژن: د دنیا ییدا مه نفیژ بو خودایی خو نه دگرن.
 ﴿٤٤﴾ و مه نان نه ددافه قیر و ژاران. ﴿٤٥﴾ مه ژی و هکی خه لکی خو دهافیت هه می کاران، چ باش چ خراب.
 ﴿٤٦﴾ و مه د دنیا ییدا باوهری ب رورژا جزادانی نه دینا. ﴿٤٧﴾ هم د هوسا بووین، هه تا مرن ب سهر مه دا
 هاتی.

فَمَا تَعْلَهُمْ سَفْعَةُ الشَّيْعَيْنِ ﴿١٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذِكْرِ
مُعْرِضِينَ ﴿١٩﴾ كَالَّذِينَ هُمْ يُنْسِفُونَ ﴿٢٠﴾ قُرْآنَ قُسُوفٍ ﴿٢١﴾
بَلْ يَرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا مُنْتَشَرَةً ﴿٢٢﴾ كَلَّا بَلْ
لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢٣﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكَّرٌ ﴿٢٤﴾ فَن شَاءَ ذِكْرُهُ ﴿٢٥﴾ وَمَا
يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ الْقُرْآنِ أَهْلُ الْعَفْوَ ﴿٢٦﴾

سورة القناعمين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ۱۰۸ لَأَقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ۖ وَلَا أَقْسِمُ بِالْقَابِ ۖ الْقَوْمِ الْكَافِرِ ۖ
 ۱۰۹ الْإِنْسَانُ أَلَن جَمَعَهُ عَظَامُهُ ۖ بَلَىٰ قَدِيرٌ ۖ عَلَّانٌ سَوَّىٰ بَنَانُهُ ۖ بَلَىٰ
 ۱۱۰ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجَرَهُمَا ۖ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ فَإِذَا بَرَأَ
 ۱۱۱ الْبَصَرُ ۖ وَسَفَّ السَّمْعُ ۖ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۖ يَقُولُ الْإِنْسَانُ
 ۱۱۲ يَوْمَئِذٍ الْغَمُّ ۖ كَلَّا وَزَّادَ ۖ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسْأَلُ ۖ يُنَادُوا
 ۱۱۳ الْإِنْسَانَ بِمَا قَاتَمَ ۖ وَأَخْرَجَ الْإِنْسَانَ عَلَىٰ نَفْسِهِ ۖ بَصِيرَةٌ ۖ
 ۱۱۴ وَلَوْ لَقِيَ مَعَادِيهٖ ۖ الْأَحْزَنُ ۖ بِهِ لِسَانُهُ لِيُعْجَلَ بِهِ ۖ إِنَّ عَلَيْنَا
 ۱۱۵ جَمْعَهُ وَقَاتَمَهُ ۖ فَإِذَا فُتِنَهُ فَآوَىٰ ۖ وَنَادَىٰ رَبُّهُ ۖ إِنَّمَا عَلَيْنَا بَيَانَهُ ۖ

سُورَةُ التَّائِيَةِ الْقِيَامَةِ

ل مه که هج هاتییه خوار ی (۴۰) ئایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿١﴾ سويندې ب پوږا رابوونى و دويماييى دخوم. ﴿٢﴾ و سويند ب نفسا خيرخواز و زنده لومه كاري خو [لومهى خو دكته ل سهر خهله تيى، كا يو چي كر، و ل سهر باشيى كا يو چي نه كر]. ﴿٣﴾ ته رى ما مروف هزر دكته هم نه شين جاره كا دى هستيكيت وى نيك بدهين. ﴿٤﴾ بهلى.. هم دشين سهر تلپت وى رى وهكى به رى چى بكهين. ﴿٥﴾ مروفى دفت ب فى نيكار كرنى چو دلى خودا نه هيليت، و رپكا خرايبيى ل بهر ههر يافه كرى بيت. ﴿٦﴾ دبترت كا كهنگى رپزا قيامه تى دى تيت. ﴿٧﴾ وهختى چاف زيق دين، ژ ترساندا نه بين نه بجن. ﴿٨﴾ و وهختى ههيف نه ما، غه يرى و تارى بوو. ﴿٩﴾ و وهختى رپوژ و ههيف فيك دكهفن و دگه هه تيك. ﴿١٠﴾ هها هنگى مروف دى بترت كيخه برهفم. ﴿١١﴾ نه خير وى چو رپك نينن. ﴿١٢﴾ وى رپوژى زفرين بونك خوديه، وى رپوژى هه مى ل دهف خودى دى تيورن. ﴿١٣﴾ وى رپوژى كار و كرياريت مروفى هه مى، هوير و گر، دى بو مروفى تينه گوتن، و مروف دى بينيت. ﴿١٤﴾ مروف ب خول سهر خو دى بيته شاهد. ﴿١٥﴾ فيجا چهند هه جه تان رى بگريت فايدى وى ناكهن. ﴿١٦﴾ [هه ي پيغمبره] هزماني خوب له زل قورثانى نه گه رپنه ژ ترساژ بر كرنى. ﴿١٧﴾ ب راستى ل سهر مهيه هم فى قورثانى د سينگى ته دا كوم بكهين، و بيخينه سهر هزماني ته كو تو بخوينى. ﴿١٨﴾ فيجا نه گهر مه بو ته خواند، گو هى خو بده خواندنى [وژ بهر خواندنا وى هزماني خو نه لقلقيه و بى دهنك به، پشتى هم بو ته دخوين باشى بخوينه، ههر وهكى بو ته هاتيه خواندن هم دى ل سهر ته ساناهى و سفك كهين]. ﴿١٩﴾ پاشى ل سهر مهيه هم بو ته ناشكرا بكهين، و رو نكرنا وى نيشا ته بدهين.

﴿٢٠﴾ نه خيّر نه كو هوين ل هاتنا رۆژا قيامه تي ب شكن، به لي هوين ل دنيايي ب له زن [هوين گه له ك چه ژي دكه ن]. ﴿٢١﴾ وهوين و پشتا خو دده نه ئاخره تي. ﴿٢٢﴾ وي رۆژي هنده ك سه رو چاف د گه ش و خوشن. ﴿٢٣﴾ به ري وان يي ل خودايي وان و خودايي خو دينن. ﴿٢٤﴾ و هنده ك سه رو چاف وي رۆژي د ته حل و ترشن. ﴿٢٥﴾ دزانن كو ئاتافه كا مه زن دي ب سه ر واندا ئيت، و پشتي ل وان شكيئت. ﴿٢٦﴾ نه خيّر وه نه كهن و ل خو بزقرن، چ گا فا روح گه هشته قولقولكا ستوي، و مروف كه فته د سه كه راتيدا. ﴿٢٧﴾ و خه لكى مالا وي گۆت: كا كي هيه ده رمانه كي يان چاره يه كي بو بينيت. ﴿٢٨﴾ و پشت راست بوو كو مرنه، و دي كه س و كاري ت خو هيليت. ﴿٢٩﴾ و پي ت وي تيك ئاليان. ﴿٣٠﴾ نه ها هنگي به ر ب خودي فه دي ئينه ئارۆتن. ﴿٣١﴾ نه [وي] باوه ري ب قورئاني ئينا، و نه [وي] نشيژ كرن. ﴿٣٢﴾ به لي دره و دانان، و پشت دا وان. ﴿٣٣﴾ و انه به س ته فه وي كر [پاشي قه به چو مالا خو. ﴿٣٤﴾ ئيزال سه ر ئيزايي بو ته بيت [هه ي بي باوه ر]. ﴿٣٥﴾ پاشي ل سه ر ئيزايي بو ته بيت [هه ي بي باوه ر]. ﴿٣٦﴾ نه ري مروف هزر دكه ت، هه ما دي هؤسا مينيت، بي حساب د گه ل بيته كرن. ﴿٣٧﴾ ما نه چي كه كا ئاغي بو، كه فتي به د ماله چوي كي دا؟ ﴿٣٨﴾ پاشي بوو خوينا ره، پاشي خودي چي كر و دور ستر، ده ست و پي و چاف و گو ه دان. ﴿٣٩﴾ و ژن و مي ر هه ر ژ وي چي كرن [ئانكو كچ و كور ب دوي ف ئيخستن]. ﴿٤٠﴾ نه ري ما نه وي هوين هؤسا داين، نه شي ت مريان ساخ به كه ته فه؟.

سُورَةُ تَاٰه لَقِيَامَةِ

ل مه دينه بين هاتيه خواري (٣١) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ ب راستي و بي گومان ده مه كي دريژ يي ب سه ر مروفيدا بوري، و نه و نه بوو، و يي نه نياس بوو. ﴿٢﴾ ب راستي مه مروف ژ چي كه كا ئا ژن و مي ران يا تي كه ل يي چي كرى، دا به ر بينن كا پاشي دي چ كار و كريانان كه ت، و مه ب گو ه و چاف ئيخست. ﴿٣﴾ بي گومان مه ري ك يا بو روني كرى، فيجا يان دي بي شو كور دار بيت و نيعمه ت و كه ره مي ت خودي د گه ل كرين ژ بي ر ناكه ت، يان دي ژ ري ده ر كه فيت و دي بي بي نان و خوي بيت، و ري كا خرايي بي دي گريت. ﴿٤﴾ مه بو گا ور و بي باوه ران زنجير و قه يد و ئا گري سنجري بي به ره فكري. ﴿٥﴾ بي گومان مروفيت قه نج و خودان باوه ر، دي ژ به ر داغه كا تي كه ل كا فو ري فه خو ن.

كَلَّا بَلْ تُحِثُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿١﴾ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٤﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٥﴾ تَفْطُرُ أُنْ يَقْعَلُ بِهَا قَافِرَةٌ ﴿٦﴾ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَافِيَ ﴿٧﴾ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿٨﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ﴿٩﴾ وَالْتَقَتِ السَّائِقُ بِالسَّاقِ ﴿١٠﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ﴿١١﴾ فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿١٢﴾ وَلَكِنْ كَذَبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٣﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَنَبَّأُ ﴿١٤﴾ أَوَّلَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ ﴿١٥﴾ ثُمَّ أَوَّلَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ ﴿١٦﴾ أَنْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ﴿١٧﴾ أَلَمْ يَكُنْ نَاطِقًا مِّنْ قَبْلُ يَمْنَىٰ ﴿١٨﴾ ثُمَّ كَانَ عَقِبَهُ فُتْحًا وَقَسْوَىٰ ﴿١٩﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ الْكُتُبَ الْكَرَىٰ ﴿٢٠﴾ وَالْأُنثَىٰ ﴿٢١﴾ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِرٍ عَلَيَّ أَن بَخِيحَ الْمَوْتِ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الْإِنْسَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَوِ يَكُ شَيْئًا مَّا ذُكِّرًا ﴿١﴾ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَاكُورًا ﴿٣﴾ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَوْنَ مِن مَّكَاسٍ كَان مَزَاجَهَا كَاكُورًا ﴿٥﴾

۵۷۸

﴿٦﴾ ئەف ئافە كانىيەكە خودئىناس ژى ڤە دخون، مرؤف د دويڤ خورا رادكئشيت كيشه بچيت دى د دويڤرا ئيت، و چاوا بڤيت دى وەسا دهرىت. ﴿٧﴾ ئەف خودئىناسه ئەون ئەويت تىتى ئىخستينه سەر خوڤ جه دكەن، و ژ پوژەكى دترسن تەنگافى و نەخوشىيا وى يا تەفايىيه، كەس ژى ڤە دەر نينه. ﴿٨﴾ ئەو خوارنا ئەو حەژى دكەن و هەوجە، ددەنە هەژار و سىوى و ديلان. ﴿٩﴾ دىژنە وان، ئەم ڤى خوارنى د رپيا خوديدا ددەينه هەو، مە چو بەرانبەر ژ هەو نەڤيت، نە خەلات و نە شوکوردارى. ﴿١٠﴾ ئەم ڤى چەندى دكەين چونكى ئەم ژ خودايى خو دترسين، دا مە ژ پوژەكا ترش و تەحل و گران پارىزىت. ﴿١١﴾ ژ بەر باشيا وان، خودى ئەو ژ نەخوشىيا وى پوژى پاراستن، و پوژاھى و گەشائى ئىخستە دسەر و چافيت واندا. ﴿١٢﴾ و ژ بەر بىفرەھىيا وان، ب بەحەشتى و ئارمويشى خەلاتكرن. ﴿١٣﴾ سەر تەختيت نەرم و خوڤ و چارچەڤكرى د بەحەشتيدا پالداينه، نە گەرمى دىين

عَيْنَا بَشَرٌ يَهَاجِدُ إِلَهُ تَعَالَى فَعَجَزَ وَهَمَّ فَجَعَلْنَا يَوْمَئِذٍ مِنْ شَرِّهِ مُسْتَطِيرًا ﴿٦﴾ وَنُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٧﴾ إِنَّمَا نَطْعِمُهُمْ لَوْجَه اللَّهِ لَا يَرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ﴿٨﴾ إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنا يَوْمَ عَبُوسًا قَطَطِيرًا ﴿٩﴾ فَوَقَّعْنَاهُ لَنفَسٍ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّعْنَاهُ نَفْسَهُ وَنُورًا ﴿١٠﴾ وَجَزَّاهُمْ يَمَاصِرَ وَأُجَّتَةً وَحَرِيرًا ﴿١١﴾ فَتَكُونُ فِيهَا عَلَى الْأَرْبَابِ لَا يَرْتُونَ فِيهَا شِمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٢﴾ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ قُطُوفُهَا نَدِيلًا ﴿١٣﴾ وَطُفَّاءٌ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ مِنْ حُضْرَتِهِ وَأَكْبَابًا ﴿١٤﴾ فَأَوْرَاجُهَا زَهْرٌ قَدَرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٥﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَتْ مِرَاجِعُهَا نَجِيلًا ﴿١٦﴾ عَيْنَاهَا تُسْقَى سَلْسِيلًا ﴿١٧﴾ وَطُوفٌ عَلَيْهِمْ وُجُودٌ ﴿١٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿١٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢١﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٤﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٦﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٧﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٢٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٤﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٦﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٧﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٣٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤١﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٤﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٦﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٧﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٤٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥١﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٤﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٦﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٧﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦١﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٤﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٦﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٦٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧١﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٤﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٦﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٧﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٧٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨١﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٤﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٦﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٧﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٨٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩١﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٤﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٦﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٧﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٨﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿٩٩﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِلْكَ الْأَنْتَاهُ حَسِبَتْهُ لُجُجًا مَمْنُونًا ﴿١٠٠﴾

نە سەرمايى. ﴿١٤﴾ و سیهرا داروبارى بەحەشتى ئىزىكى وانه، و ڤىقى و بەرى و ان داروباران يى بەردەستە. ﴿١٥﴾ و خزمەتکار، ئامانیت زىقى و پەرداغیت تەنك و زەلال، ل بەر و ان دگىرن. ﴿١٦﴾ ئامان ژ زىقىنە و بەس تىرا و ان ياتى هەى نە کیم نە زیدە. ﴿١٧﴾ و ئەف خودان باوهرە د بەحەشتیدا ژ پەرداغە کى ڤە دخون، تیکەلى زنجەبیلیه. ﴿١٨﴾ ژ کانیه کى ڤە دخون دىژنى سەلسەبیل [ئانکو خوڤ و نەرم و شرىن و سڤك]. ﴿١٩﴾ و هندەك خزمەتکارىت بچوبل ل بەر خزمەتا و ان دگەرن، هەر و هەر تیدانه، و هەر و هەكى خو دىمین، ئە گەر تو ببینی دى بیژى لؤل و مرارى ییت بە لافن. ﴿٢٠﴾ و ئە گەر تو خوڤ شىیت بەحەشتى ببینی، دى ببینی ملکه کى بەرفرەهه، و بى حسیب خوڤ شینه. ﴿٢١﴾ و جلکیت ب خەمىل و کەسک ل بەر وانه، ژ ئارمويشى تەنک و ستور، و بازىت زىقى دكەنە دەستیت خو، و خودايى و ان ڤە خوارنە کا زەلال و پاقر دى دتە و ان. ﴿٢٢﴾ [خودايى مەزن دى بیژتە و ان]: ئەها ئە ڤە خەلاتى بزافا هەو، مە بزافا هەو قەبویل کر و مە خەلات کر. ﴿٢٣﴾ مە قورئان بیچ بیچە بۆ تە یا هنارتى. ﴿٢٤﴾ ڤیجا بینا خو ل سەر گەهاندا حوکمى خودى فرەه بکە، و گوهدارىيا چو گونە هکار و بى باوهران ژ و ان نە کە. ﴿٢٥﴾ و بەردەوام ناڤى خودى ببینه، سپێدە و ئیڤاران.

﴿٢٦﴾ و ب شهف نفثزان بكه و شه فاخوب نفثزان ساخ بكه. ﴿٢٧﴾ ئەف گاوری و موشر كه گهلهك ههژ دنایسی دكه، و پشتاخو دهنه پرۆره كا گران [كو ئاخره ته]. ﴿٢٨﴾ مه ئەو ییت [ژ چونه ییسی] چیکرین، و مه ئەندامییت وان ییت موکومکرین، و ئەگەر مه بقییت دی وان ب هنده کییت ژ وان چیتەر گوهورین. ﴿٢٩﴾ ئەفه شیرەت و بیرئینانه، و یسی باشیا خو بقییت، بلا ریكا خودایسی خو بگریت. ﴿٣٠﴾ و هوین نه شین چو بکه نه گەر خودی حهز نه کهت، ب راستی خودی یی زانا و کاربهنه جهه. ﴿٣١﴾ یی وی بقییت دی ب بهر دلۆفانییا خو ئیخت، و بو گونه هکاران ئیزا و نه خوشیه کا دژوار یا بهر هه فکری.

سُورَةُ مَورِسَات

ل مه که هی هاتییه خوار ی (۵۰) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سویند ب بایسی ل دویف ئیک دئیت. ﴿٢﴾ و سویند ب هور بهایی هور. ﴿٣﴾ و سویند ب وان ملیاکه تیت عه واران به لاف دکه. ﴿٤﴾ و سویند ب وان ملیاکه تیت فهرمانیت خودی دئین، داراستی و نه راستی ژیک بینه فاقارتن. ﴿٥﴾ و سویند ب وان ملیاکه تیت و حیا خودی بو پیغه مبه ران دئین. ﴿٦﴾ دا خه لکی هه جه تیر بکه، یان دا خه لکی بتر سین. ﴿٧﴾ ئەو تشتی سۆز و په یان بو هه وه پی دئیه دان دی هه ر تیت. ﴿٨﴾ گاغا ستیر رژیان و پۆناهی وان نه ما. ﴿٩﴾ و گاغا ئەسمان که لشت و ده ز ی. ﴿١٠﴾ و گاغا چیا ژ بن دجن و هویر هویر دبن. ﴿١١﴾ و گاغا وهخت بو پیغه مبه ران هاته ده ستیشان کرن بو حوکه مکرنی. ﴿١٢﴾ بو کیژ رۆژی هاتییه پاشتیخستن؟ ﴿١٣﴾ بو وی رۆژی ئەو حساب تیدا دا ئه به را خه لکیدا دئیه کرن کو رۆزا قیامه تیه. ﴿١٤﴾ ما توچ دزانی، ئەو چ رۆزه. ﴿١٥﴾ وی رۆژی نه خوشی و ئیزا بو بی باوه رانه. ﴿١٦﴾ ما مه پیتییت وان ییت گونه هکار د هیلاک نه برن. ﴿١٧﴾ پاشی ما مه گونه هکاریت پستی وان زی، نه دانه دویف. ﴿١٨﴾ ئەهاته م فی ب سه ری خرابکاران دئین. ﴿١٩﴾ وی رۆژی نه خوشی و ئیزا بو بی باوه ران بیت.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ۖ إِنَّ هَؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا قَلِيلًا ۖ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ ۖ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ۖ إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۖ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۖ يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ۖ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۖ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ۖ فَالْعَصْفَ عَصْفًا ۖ وَالشَّيْرَ تَشْرًا ۖ فَالْفَرْقَتِ فَرْقًا ۖ فَالْمَلَقَتِ ذِكْرًا ۖ عَذْرًا أَوْ ذَرًّا ۖ إِنَّمَا نُوْعِدُونَ لَوْ فِع ۖ فَإِذَا التَّجُومَ طُمُوسَتْ ۖ وَإِذَا السَّمَاءُ فَجَتْ ۖ وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّفَتْ ۖ وَإِذَا الرُّسُلُ أَقْبَتْ ۖ لَا يَوْمَ أُجِّلَتْ ۖ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ۖ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۖ وَيَلَّ يَوْمَهِذِ لَتُنَكِّدِينَ ۖ لَتُنَكِّدِينَ الْأَوَّلِينَ ۖ ثُمَّ نُنَبِّئُهُمُ الْآخِرِينَ ۖ كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۖ وَيَلَّ يَوْمَهِذِ لَتُنَكِّدِينَ ۖ

أَلَمْ تَخْلُقْهُمْ مِنْ مَّاءٍ مَهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَى قَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَعَرًا تَقْدِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْكِدِينَ ﴿٢٤﴾ أَلَمْ تَخْلُقِ الْأَرْضَ هَهَانَا ﴿٢٥﴾ أَحْيَاءٌ وَأَمْوَاتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَجَرًا وَسُبُحًا وَأَسْقَيْنَا كَرَمًا فَرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْكِدِينَ ﴿٢٨﴾ أَنْطَلِقُوا إِلَى مَا كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ أَنْطَلِقُوا إِلَى ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ لَا ظِلِيلٍ وَلَا يَنْفَعُ مِنَ الْهَبِّ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْكِدِينَ ﴿٣٤﴾ هَذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْنَسُ لَهْزَنُهُمْ تَقْعُدُونَ ﴿٣٦﴾ وَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْكِدِينَ ﴿٣٧﴾ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمْعًا كَرُوا وَالْأُولَىٰ ﴿٣٨﴾ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ﴿٣٩﴾ وَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْكِدِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي ظُلُمٍ وَغُيُوبٍ ﴿٤١﴾ وَفُورِكَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كَلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَبْنَاكَ بِحُزَى الْمَحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْكِدِينَ ﴿٤٥﴾ كَلُوا وَامْتَمُوا قَلِيلًا لِّدَعْوَتِهِمْ ﴿٤٦﴾ وَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْكِدِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا تِرْكَعُوا ﴿٤٨﴾ وَتِلْكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْكِدِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

﴿۲۰﴾ ما مه هوين ژ ئافه کا بی بها چی نه کرینه؟
 ﴿۲۱﴾ و مه ئهف ئافه کره د جهه کی موکومدا
 [کو مالبجویکه]. ﴿۲۲﴾ هه تا وهخته کی دیار کری.
 ﴿۲۳﴾ و مه شیا وی چی کهین، و ئه م چ خووش خودان
 شیاین. ﴿۲۴﴾ وی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بی باوهران
 بیت. ﴿۲۵﴾ ما مه ئهرد بو هه وه نه کریمه مروق هلگر.
 ﴿۲۶﴾ ساخان ل سه ر پویی خو رادکته، و مرییان
 د زکی خو دا فه دشتیریت. ﴿۲۷﴾ و مه چیا ییت بلند
 تیدا ییت چیکرین، و مه ئافه کا شرین و خووش یا
 داییه هه وه. ﴿۲۸﴾ وی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بی
 باوهران بیت. ﴿۲۹﴾ دی بهر ب و ئفه هه رن، یا هه وه
 باوهری پی نه دئینا و دره و دانا. ﴿۳۰﴾ دی هه رنه
 بهر سیه را دو یکیلا سی چهق. ﴿۳۱﴾ ئه و سیه رانه
 هه وه ژ گهرمی دپاریزیت، و نه ژ گوریا ناگری
 دۆزه هی. ﴿۳۲﴾ وی ناگری هنده چریسک ژئی دچن،
 ته مه تی ئافا هی ییت مه زنن. ﴿۳۳﴾ ئه و چریسک دبنه
 دو یقه ریزک، دی بیژی حیشتیریت سورن که فئینه پشت
 ئیک. ﴿۳۴﴾ وی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بی باوهران
 بیت. ﴿۳۵﴾ ئه فه پوژه که که سی چو ئاخفتن نینه. ﴿۳۶﴾ و ده ستوری ژی بو وان نایته دان هه جه تان بگرن.
 ﴿۳۷﴾ وی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بی باوهران بیت. ﴿۳۸﴾ ئه فه پوژا ژیکفه کرئیه، مه هوين دگهل ییت
 بهری هه وه، ییت کو مکرین. ﴿۳۹﴾ هه که هه وه فند و فیله که هه بیت بکه ن. ﴿۴۰﴾ وی پوژئی نه خووشی و
 ئیزا بو بی باوهران بیت. ﴿۴۱﴾ هندی خودیترسن ییت د بن سه باغ و بیستانان، و ییت د ناف کانیا ندا.
 ﴿۴۲﴾ و ییت د ناف وی فئیدا ئه وی ل دو یف دلی وان. ﴿۴۳﴾ بخون و فه خون، هه وه نووشی جان بیت، ژ
 بهر وان کار و کریاریت هه وه کرین. ﴿۴۴﴾ ئه ها هوسا، ئه م فه نجیخواز و فه نجیکه ر و خو شمر و فان خه لات
 دکه یین. ﴿۴۵﴾ وی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بی باوهران بیت. ﴿۴۶﴾ د دنیا ییدا بخون و پیچه کی که یفی بکه ن،
 هوين خرابکار و گونه هکارن. ﴿۴۷﴾ وی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بی باوهران بیت. ﴿۴۸﴾ و نه گه ر گوته
 وان نفیزان بکه ن، نفیزان ناکه ن. ﴿۴۹﴾ وی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بی باوهران بیت. ﴿۵۰﴾ ئه ری ئه و پشتی
 قورئانی، دی باوهر ژ چ گوتئی که ن؟!

سُورَةُ نَهْه

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۱۰) ثايه نه

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ خه لكئ مه كه هئ پسيارا چ ژ ئيك و دو دكه ن؟
[پاشئ هر سورته ئي برسف دافه، چونكي پسيار
نه بو هندييه دائه و برسفئ بدهن، به لكئ بو ديار كرنا
حيه تيبوونا حالئ وان بوو، و نهو كراسئ وان
خو كرييه تيدا]. ﴿۲﴾ پسيارا به حس و خه بهر و
سالوخي مه زن كو رورژا قيامه تيبه ژ ئيك و دو دكه ن.
﴿۳﴾ نهو رورژا نهو تيدا دودل. ﴿۴﴾ نه خير دئ زانن،
بلا دودل نه بن. ﴿۵﴾ ديسا نه خير دئ زانن، ده مي ب
چافئ سه ري خو وئ راستيا نهو تيدا دودل، دينن.
﴿۶﴾ چاوا هوين باوهرئ نائين كو دئ جاره كا
دي ساخ بن و ژ گوران رابه نه، و رهخ و پوييت
هه وه هه مي نيشان و به لگه نه] مامه نه رد بو هه وه
و ژينا هه وه و جانه وهرئ هه وه، خوش نه كرييه و

رانه تيخستيه و به رهف نه كرييه. ﴿۷﴾ و مامه چيا نه كرينه سنگ [بو راكرنا نه ردئ، دانه هئ و بچيت، دا
نه لثقيت، و داب چو ره خان نه كه فئت، و هه كه نهف چياه نه بانه نه رد نه دراوه ستيا، و دا هر يئ هه ژه ژوك
بيت]. ﴿۸﴾ و مامه هوين نه كرينه ژن و مير. ﴿۹﴾ و مامه خه و (نخستن) بو هه وه نه كرييه هه هه سيان
[بو نه هئلانا وئ وه ستيانا هوين د بزا فا خو يا رورژانه دا دينن، و جاره كا دي دزف نه هه سه ر بزا فا خو].
﴿۱۰﴾ و مامه شهف بو هه وه نه كرييه په رده و كراس. ﴿۱۱﴾ و مامه رورژ بو هه وه نه كرييه ده مي بزا فا
ژينئ. ﴿۱۲﴾ و مامه حهف نه سمائيت ب هئز د سه ر هه وه دا ئافانه كرينه. ﴿۱۳﴾ و مامه چرايه كي گهش
بو هه وه چئ نه كرييه. ﴿۱۴﴾ و مامه بو هه وه ئاف و بارانه كا بوش ژ عه و ران دانه ري تيبه [و پاشئ خودئ
ته عالا سوود و مفاييت بارانئ تاشكرا كرن و گوئ]: ﴿۱۵﴾ دا هم دان و ده رامهت و شينكاتئ پئ بدهن.
﴿۱۶﴾ و دا باخچه ييت تئري دارو بار، پئ بدهن. ﴿۱۷﴾ بئ گومان نهو رورژا نهو تيدا دودل كو رورژا جودا كرنا
قهنجئ و خرابييه، رورژا كو مبون و ژيك فافارتنئ، يا درئ و پئشيا هه مي چيكراندا و هر دئ ئيت.
﴿۱۸﴾ رورژا پف ل شاخكي دئته دان، فئجا هوين پئل پئل دئتن. ﴿۱۹﴾ و ته سمان وئ رورژئ قه بون و بوونه
دهر گه ه. ﴿۲۰﴾ و چياهه زيان و بوونه له يلان. ﴿۲۱﴾ ب راستئ [وئ رورژئ] دوز هه ل هيقييا بئ باوهرانه.
﴿۲۲﴾ جهه و دويهاهيكه بو زئده خرابكاران. ﴿۲۳﴾ كو هه روه هر دئ تيدا مينن. ﴿۲۴﴾ تيدا تام ناكه نه هينكاتيئ
و قه خوارنا ته زي. ﴿۲۵﴾ ئافا شاريائ و كييم و زوخ تئ نه بيت. ﴿۲۶﴾ نهف جزايه ل دويف كرياريت و ايه.
﴿۲۷﴾ دنيا ييدا وان چو بو حسابا ئاخره تي نه دانا. ﴿۲۸﴾ و باوهرئ ب ثايه تيت مه نه دئنان و دگوئن دره ون.
﴿۲۹﴾ هه مي تئت مه ب نفيسين و هه ژمار، سه ر كا غه ز كرييه و نفيسييه. ﴿۳۰﴾ دئ بخون ژ ئيزايئ پئقه تر هم
نادينه بهر هه وه [و ژ ئيزايئ پئقه تر ل هه وه زئده ناييت].

الجزء
الثاني

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَمَّ يَسَاءَ لَوْ أَنَّ الَّذِينَ هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ
كَلَّامًا سَعَاءُ مَوْعِدُهُمْ أَتَوَلَّوْا
وَالْجِبَالِ أَوْتَادًا ۖ وَخَلَقْتُمْ أَزْوَاجًا
وَجَعَلْنَا بَيْنَكُمْ سَبَاتًا
وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۖ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا
وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۖ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا
وَأَنزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرِ مَاءً ثَجَّاجًا ۖ لَنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا
وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ۖ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتُنَا
يَوْمَ يُفْخَخُ فِي الْأُصُورِ قَتْلُونَ أَفْوَاجًا ۖ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا
وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۖ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا
لِّلظَّالِمِينَ ۖ مَتَابًا ۖ لَّيْلَتِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۖ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا
شَرَابًا ۖ إِلَّا الْحَمِيمَ وَأَسْفَا ۖ جَزَاءً وَقَافًا ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۖ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ
أَخْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۖ فَذُقُوا فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۖ

إِن لِّمُتَّقِينَ مَقَارًا ۖ حَدَاقٌ وَأَعْنَابٌ ۖ وَكُوعَاتٌ أُنْفِثَ ۖ وَكَاسَا ۖ
دِهَاقًا ۖ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدَابًا ۖ جَزَاءٌ مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ
حَسَبَآ ۖ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمُوتُ ۖ سُبْحَانَ
مِنِّهِ عَطَابًا ۖ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَبَّرُونَ
إِلَّا مَن أَدْنَىٰ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۖ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۖ فَمَن
شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَعَابًا ۖ إِنَّا أَنذَرْنَاكَ عَذَابًا قَرِيبًا يُنْظَرُ
الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ بَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۖ

سورة النازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْاقًا ۖ وَالنَّاطِقَاتِ نَسْطًا ۖ وَالسَّيِّحاتِ سِبْخًا ۖ
فَالسَّيِّحاتِ سِبْخًا ۖ فَاَلْمُدْبِرَاتِ أَمْرًا ۖ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۖ
تَتَّبِعُهَا الرَّاكِبَةُ ۖ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۖ أَبْصِرُهَا حَاشِعَةً ۖ
يَقُولُونَ هَٰؤُلَاءِ نَالَمُودُونَ فِي الْخَافِرَةِ ۖ هَٰؤُلَاءِ كَانُوا عَظَمًا نَّجِرَةً ۖ قَالُوا
ذَٰلِكَ إِذَا كَرَّ خَالِصَةٌ ۖ فَاَتَمَّاهُ رَجْعَةً وَاحِدَةً ۖ قَالُوا هُم بِالسَّاهِرَةِ ۖ
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثٌ مُّوتِي ۖ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَلَدِ الْغُدَقِ طَوِي ۖ

﴿۳۱﴾ بئی گومان جهی سهره رازی بۆ پارێزکار و خود پتر سانه. ﴿۳۲﴾ ژ باغ و ههمی رهنگیت تری. ﴿۳۳﴾ و په رییت مه مکهلداي و سینگهلداي و هه فزی و به کده ست. ﴿۳۴﴾ و په رداغیت تزی مهی [کو سه ری وان پی نه ئیشیت]. ﴿۳۵﴾ خه لکی به حه شتی د به حه شتیدا، ناخفتنی پویج و په لاج ناهیسن. ﴿۳۶﴾ [ئه فه] دان و خه لانه کی دورست و د جهی خودایه، ژ خودای ته. ﴿۳۷﴾ خودانی ئه رد و ئه سمانان و هندی د ناچه را واند، خودای دلوفانه کهس نه شیت د بهر را باخفت. ﴿۳۸﴾ پۆزا کو جبریل و ملیکات ب ریز راوهستن، و کهس ناخفتی مه گهر ئه وه نه بیی خودی ری بدتهی، و ناخفتنا دورست و د جهی خودا بکهت. ﴿۳۹﴾ ئه و پۆزه یا راست و دورسته، فینجا بی فیا بلا ریکا فه گهریانی ب بال خودای خۆفه خوش بکهت. ﴿۴۰﴾ ب راستی مه هوین ژ ئیزایه کا نیزی ترساندن پۆزا مرۆف کریاریت خۆ دینییت، و گاور دبیزیت: خۆزی ئه ز هه ر ناخ بامه و ساخ نه بو بامه فه.

سورة نازيعات

ل مه که هئ هاتییه خوارئ (۴۶) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب وان ملیکاتیت ب دژواری جانئ گاوران دکیشن. [هه ر ده ستییکا کیشانا روحئ دئ که فنه بهر ئیزا و نه خوشییان، و ب توند و دژواری و بی رهحم ملیکات جانئ وی دکیشن، دا ههمی گهه و باریت وی بهر ئیزا بین]. ﴿۲﴾ و سویند ب وان ملیکاتیت ب رهحه تی و نه رمی جانئ خودان باوه ران دکیشن [دهمی مرۆفی چاک و باوه ریدار دکه فته د سه که راتیدا، ملیکات رهحمی پی دهن و نه رم و رهحه ت جانئ وی دکیشن، دا نه ئیشیت، و دا بزانی کوه و بی ل سه ر وه غه ره کا خوش، و دئ بهر ب ژینه کا خوشتر جیت]. ﴿۳﴾ و سویند ب وان ملیکاتیت فه رمانیت خودی ب له ز دیننه خوارئ. ﴿۴﴾ و سویند ب وان ملیکاتیت بهر به زینکی ب جانان دکهن، بۆ جهی وان یی دویا هیی. ﴿۵﴾ و سویند ب وان ملیکاتیت کاروباری بوونی ئانکو و جودئ، ب فه رمانا خودی ب سه ر بهر دکهن. ﴿۶﴾ [سویند ب فان هه مییان] پۆزا ئه رد ب بارئ خۆفه دهه ژییته [هه ر دئ تیت، دهمی پفا ئیکئ ل شاخکی دئیه تان هه می تشتی خودان روح پی دمرن]. ﴿۷﴾ د پشته را پفا دی ژئ دئیت [کو سه ری رابوونا مرۆفانه]. ﴿۸﴾ وئ پۆزی هنده ک دل د په ریشان و ب ترسن. ﴿۹﴾ د چاف شوو ب ترسن. ﴿۱۰﴾ دبیزن ئه ری پشته مرنئ ئه م دئ ساخ بیننه فه، و دئ زفرینه سه ر حالئ خۆ یی ئیکئ، پشته مرنئ. ﴿۱۱﴾ ئه ری پشته ئه م دینه کو مه که هه ستیکیت هه لوهریای. ﴿۱۲﴾ [ب ترانه فه و ژ نه باوه ری] دبیزن: ئه گه ر وهییت و راست بیت [کو ئه م جاره کا دی دئ ساخ بیننه فه، پشته ئه م دمرن] ئه فه زفرینه کا خوساره ته. ﴿۱۳﴾ دویر نه ئیخن ب پفا دووی هوین دئ رابه نه فه [و دئ ل مهیدانا حه شرئ حازر بن]. ﴿۱۴﴾ پشته وئ پفی، جهی زکی ناخی هوین دئ سه ر ناخ بن. ﴿۱۵﴾ ما ته های ژ سوچه تا مووسایی نه بو وییه؟ ﴿۱۶﴾ دهمی خودی ل نهالا پیرو ز (طوی) ل چیاپی (سینا) گازی کریی.

اَذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰ ۝ فَقُلْ هَلْ لَكَ اِلٰى اَنْ تَرْكٰ ۝
 وَاهْدِيْكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰ ۝ فَاَرْبِهٖ الْاٰيَةُ الْكُبْرٰ ۝
 فَكَذَّبَ وَعَصٰ ۝ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰ ۝ فَخَسِرْنَا دٰ ۝
 فَقَالَ اَنَّا رُكْبَةُ الْاَخْلٰ ۝ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ تَكَالُ الْاُخْرٰ وَالْاُولٰ ۝
 اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَخْشٰ ۝ اَنَّا نَسْأَلُهُ خَلْقًا اَمَّ السَّمٰ ۝
 بَدَنَهَا ۝ اَرْفَعُ سَمَكَهَا فَتَسْوِيْهَا ۝ وَاَغْطِشُ لَهَا وَاُخْرِجُ
 صَحْلَهَا ۝ وَاَلْاَرْضُ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحْيٰ ۝ اُخْرِجْ مِنْهَا مَآءَهَا
 وَمَرْعَهَا ۝ وَاَجْبَلْ اَرْضَهَا ۝ مَتَّعًا لَّكُمْ وَلَا نَعْمَكُمْ ۝
 فَاِذَا جَاءَتْ الطَّامَةُ الْكُبْرٰ ۝ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰ ۝
 وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِمَنْ يَّرٰ ۝ فَاَمَّا مَنْ طَغٰ ۝ وَاَفْرَأَ الْحَيٰوةَ
 الدُّنْيَا ۝ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَأْوٰ ۝ وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ
 رَبِّهٖ وَهَيَّ النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰ ۝ فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوٰ ۝
 يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّاتٍ مُّرْسَلًا ۝ فَيَسْأَلُونَكَ مِنْ
 ذِكْرِهَا ۝ اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهِهَا ۝ اِنَّمَا اَنْتَ مُنذِرٌ مَّنْ يَخْشٰ ۝
 كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبِثُوْا اِلَّا عَشِيَةً اَوْ اَوْصَحٰ ۝

﴿۱۷﴾ گوتی: هره دهف فیرعونی، گهلهک یی د
 سهر پی خودا چوی و د ستمیدا زیده یی خراب
 بووی. ﴿۱۸﴾ بیژئ: ته دل تی ههیه ل خو بزفری، و
 خوژ گونهان بشوی. ﴿۱۹﴾ [بیژئ]: و لهز دئی بهری
 ته دهمه خودایی ته، دا تو بترسی. ﴿۲۰﴾ و موسایی
 نه دیتیبا (موعجیزه یا) مهزن نیشا دا، کو دار دبوو
 مار. ﴿۲۱﴾ فیرعونی باوهر ژئ نهکر، و گوهداریبا
 خودی نهکر. ﴿۲۲﴾ پاشی پشت دا باوهریی
 (نیانی)، و لهز ل خرابیا موسایی و خودان باوهران
 کر. ﴿۲۳﴾ خه لک ل خو کومکر و بانگ هلدیرا.
 ﴿۲۴﴾ گوت: نهز خودی و خودانی هوهه یی مهزمن،
 و هوهه ژ من پیقهتر چو خودی نینن. ﴿۲۵﴾ ئینا
 خودی ل سهر دنیایی خندقاند، و ل ناخرهتی دۆژهه
 کره بارا وی [و خودی ئیزایا دنیایی و ناخرهتی دا
 بهر]. ﴿۲۶﴾ ب راستی چیروکا فیرعونی چامه و
 غیرهته، بوی یی ژ خودی بترسیت. ﴿۲۷﴾ نهری
 ساخرنا هوهه پشتی مرنی ب زهمهتره یان
 چیکرنا ههسمانی؟ ﴿۲۸﴾ بانی وی بلند کر و بی

کیناسی دورست کر. ﴿۲۹﴾ شهفا وی تاریکر و رۆژا وی ب رۆناهی ئیخست. ﴿۳۰﴾ و ئهرد پشتی هنگی
 ل سهر ئاواپی هیکی راست و خو شکر بۆ ژیانئ. ﴿۳۱﴾ و ئاف و چه ره ژئ دهر ئیخست. ﴿۳۲﴾ و چیا
 بۆ کر نه سنگ، دا نه هه ژییئت. ﴿۳۳﴾ دا هوین ههمی بی کشفه ب جانه وهریت خو قفه مفای ژئ وهر گرن.
 ﴿۳۴﴾ نه گهر نه و رۆژا ب ترس و سههم هات [رۆژا ژ ترسا وی، سهری بجویکان سپی دیبت]. ﴿۳۵﴾ رۆژا
 کار و کریاریت مروقی دئینه بیرا مروقی. ﴿۳۶﴾ و رۆژا دۆژهه ل خودان چاغان دیار دیبت. ﴿۳۷﴾ ئیجا نه و
 که سی گهلهک ستهم و زوری کرین، دهره هقا خودیدا. ﴿۳۸﴾ و ژیان سهر دنیایی چیتر فیای ژ ژیان ناخرهتی
 [و ژیان دنیایی ب سهر یا ناخرهتی ئیخستی]. ﴿۳۹﴾ نه ها دۆژهه جهی و ییه. ﴿۴۰﴾ به لی نه و که سی ترسا
 راوهرستیانا به رانبهری خودی د لیدا، و بهری خو ژ دلخواستنئ وهر گیرای. ﴿۴۱﴾ به ههشت دئی بیته جهی
 وی. ﴿۴۲﴾ پسیرا قیامهتی ژ ته دکهن [ههی موحمهه د] کا کهنگی دئی رابیت؟! ﴿۴۳﴾ ما توج ژئ دزانی
 ههتا پرسا وی ژ ته بکهن [ئانکو توری نوزانی کهنگی دئی رابیت]. ﴿۴۴﴾ بی گومان دویا هییا دنیایی و هاتنا
 قیامهتی، بهس خودایی ته دزانت. ﴿۴۵﴾ کاری ته بهس ترساندن و ناگهکرنا وی که سییه یی ژئ بترسیت.
 ﴿۴۶﴾ ده می نه و دینن، دئی هزر کهن مرنا وان ژ بیته کا سپیده یی یان ئیثاری پیقهتر نه کیشایه.

سُورَةُ تَاٰهِيَّهٖ

ل مه كه هئ هاتيه خوارى (۴۲) نايه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿١﴾ مرويتا وى [پيغمهبرى] نهخو شېو و بهرئ خو زئ و مرگرتا
[مهخسد د پيغمهبره، دهمئ (عبدالله) يئ كورئ (أم مكتوم) هاتيه
دهف و ئەو يئ مژويل بوو ب روى سپيټ قوره شيشيانشه، و دل
تئ هه بوو باو مريئ بينئ، و دهو عوميا وان دكر و ژ ئاگرئ جهه نه مئ
دتر ساندن، و دوى وهخيدا و ئەو يئ ب فان گر هگرافه مژويل،
(عبدالله) هاته دهف و گوټئ: ئەو تشتئ خودئ نيشا ته داىئ بو
من زئ بيژه و نيشا من بده، پيغمهبرى (سلاقيټ خودئ ل سهر
بن) نه دثيا ئاخفتنا وى د گهل فان گر هگران يټه فهيرن، ژ بهر
هندئ مرويتا وى نهخوش بوو]. ﴿٢﴾ دهمئ كۆره (ابن أم مكتوم)
هاتيه دهف. ﴿٣﴾ ما توج دزانئ بهلكوو هاتيت، خو ژ گونه هان
بشوت. ﴿٤﴾ يان پيغمه بچيت و مفاى ژ شيره ټيت ته و مرگريت.
﴿٥﴾ وه جيئ پشت داباو مريئ، و خو بئ منهټ كر و پشتا خو ب
مالئ خو گهرم كر. ﴿٦﴾ تو پيغه دميني و بهر نادهى. ﴿٧﴾ خو پيغه
نه تشينه نه گهر باو مريئ ب ته نه ټينبت، يا ته زئ بهس راگه هاندنه.

۱۰﴾ و ھەجىي ژ ڦيان و ژ دل، ھاتە دەف تە. ﴿۹﴾ و دلئى وى ژ خودئى ب ترس. ﴿۱۰﴾ تو وى ژ ڦير دكەي، و دەينىيە ب ئىككى دېڦە. ﴿۱۱﴾ نەخىر و ھەنكە، ئەف قە و مېنە و ئايەتتە دەر ھەقدائىن، بۇ بىر ھاتن و بېڦە چۆيىنە. ﴿۱۲﴾ ھەجىي بېڦىت دىئى مفاي ژى و ھەر گرىت و ل سەر رېڦەجىت. ﴿۱۳﴾ و ئەف بىر ھاتن و بېڦە چۆنە، د ھەندەك كىتباىدەنە د پىرۆژن. ﴿۱۴﴾ ئەو كىتاپ بىت [بلند و خودان رېز و پویمەت و باڦرۇن. ﴿۱۵﴾ د دەستى ھەندەك مىلایە تاندانە، ئىلچىنە د ئافىەر اپېڦە مېەر اندا. ﴿۱۶﴾ ئەو مىلایەكەت بىت خودان رېز و پویمەتن، و بىي فەرمانىيا (بىي ئەمرىيا) خودئى ناكەن. ﴿۱۷﴾ ھەي بۆ مروفى، چەندىي بىي نان و خوئیە و چەندىي ژ پى دەر كەڦتىيە. ﴿۱۸﴾ خودئى ژ چ چىكرىيە [بىر اوى دىئىنە بنە تارى وى، داخۇ مەزن نەكەت و ب خۇ نەخپىت، و خۇل سەر سەرىي بىئىت خودئى مەزن نەكەت. ﴿۱۹﴾ ژ چىكەكئى، بىي كىئاسى و ئەو بىي تەكووز چىكرى. ﴿۲۰﴾ پاشى رىكا بوونى بۆ ب ساناھى ئىخستى [و ژيان بۆ ساناھى كر و ھەردو رىك بۆ ئاشكەر اكرن، رىكا باشىي و باوهرىي و رىكا خرايىي و گاوریي، كا وى كىژ بېڦىت بلا بۆ خۇ وىي بگرىت. ﴿۲۱﴾ پاشى مراند و بن ئاخ كر، [دا بىنا وى ب سەر ساخاندە ئەيىت، و دەھبە (و حش) نەخۇن بۆ ھەندىي بىي ھە نەيىت. ﴿۲۲﴾ پاشى دەمى خودئى ڦىا، دىي زىندى كەتەڦە. ﴿۲۳﴾ نەخىر د سەر ڦى ھەمىپزا، تىشتى خودئى ژى ڦىايى نەكر. ﴿۲۴﴾ بلا مروف بەرىي خۇ بدەتە خوارن و ڦەخوارناخۇ [و ھوبرك ھەزاخۇ تىدا بگەت، كا چاوا دىيىتە خوارن و دىئەتە بەر دەستى وى. ﴿۲۵﴾ مە ئاف ژ عەوران دارىت. ﴿۲۶﴾ مە ئەرد ب گل و گىا و شىنكەتەڦە كەلاشت. ﴿۲۷﴾ مە دان و دەرەمەت ژى دەر ئىخست [و ھەكى دەخل و جەھى و برىجى، كو خوارنا سەرەكەتە بۆ مروفى. ﴿۲۸﴾ ھەر وەساترى و زەر زەوات ژى. ﴿۲۹﴾ و زەيتوون و دارقەسپ ژى. ﴿۳۰﴾ و جىنك و بىستەنەت تىكرىژا ژى. ﴿۳۱﴾ و ڦىتى و چەرە ژى. ﴿۳۲﴾ سوود و مفاڦ ھەو ھەو و تەرش و دەرەت ھەو ھەو. ﴿۳۳﴾ ڦىجا ئەگەر پۆژا مروفى ژ گۇھان دكەت (كو پۆژا قىامەتییە) ھات. ﴿۳۴﴾ پۆژا مروف ژ بىر اىي خۇ درەڦىت [و بىر اىيا خۇ يا دەيىابى ژ بىر دكەت، و ژ ترساندا پىشنا خۇ ددەتى. ﴿۳۵﴾ پۆژا مروف ژ دەيىابىت خۇ درەڦىت، و كەس خۇل كەسى نەكەتە خودان. ﴿۳۶﴾ پۆژا مروف ژ ژن و زارۆكىت خۇ درەڦىت [ئەو ژن و عەيالى د دىنيايىدا ھەند جەژى دكر، و سەر خاترا وان، سىنگى خۇ دىئىخستە ھەمى نەخۇشپان. ئەڦرۆ دىي ژى رەڦىت. ﴿۳۷﴾ ھەر ئىك وىي پۆژى ب خۇڦەيى مژوئە، و ھالى وى بەسى وىيە. ﴿۳۸﴾ وى پۆژى ھەندەك سەر و چاف د گەشن. ﴿۳۹﴾ دەف ب كەنى و بەختەمەر و دلخۇش. ﴿۴۰﴾ و ھەندەك سەر و چاف وىي پۆژى دىئور و تۆزەمەنە.

﴿٤١﴾ رَهْشَاتِييْ هَلْجِنِيه. ﴿٤٢﴾ تَهَا تَهْفَنَه، گاورِيت ژ رِي دهر كه فْتِيْت گونَهكار.

سُورَةُ تَا هِ كُوِيْر

ل مه كه هي هاتيه خوارِي (٢٩) ثايه تَه

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ ده مي پوژ دْتِيه وه پِيچان و تاري ديت، و رُوناهييا وي نه ميت [كو تَه ده سْتِيكا خرابكرنا دنيايييه]. ﴿٢﴾ ده مي سْتِي هلدومريي و پارچه پارچه دبن، و گه شاتيا وان دچيت. ﴿٣﴾ ده مي چيا بهربا دبن، و ژ جهي خو دهر دكه شن و پرت پرت دبن. ﴿٤﴾ ده مي حيشترت ثاقس، ژ ترسيت في پوژيدا، بي خودان دمبن [بهس تَه نمونه به بو پونكرن و دياركرنا پوه شافي پوژي، چونكي پوژا قيامه تي چو حيشتر نين، به لي ژ ترسيت في پوژيدا مالي ژ هه ميبان عه يزتر ل دهف عه ربان، دي هيلن و پاتكا خو ده ني، هه لبه ژ ترس و له رزافي پوژي].

﴿٥﴾ ده مي جانه وه ريت كويشي و دورنده دْتِيه

كو مكرن، ژ ترساندا كو م دبنه سه ريك. ﴿٦﴾ ده مي كناريت دهر يايان دپه قن، و دهر يا خو ليك ددن. ﴿٧﴾ ده مي روح جاره كا دي دز فريته سه ره شان. ﴿٨﴾ ده مي كچا ب ساخي هاتيه بن ناخكرن، دپرسيت. ﴿٩﴾ ب كيژ گونَه هي هاتيه بن ناخكرن و هاته كوشتن. ﴿١٠﴾ ده مي كاغزيت كار و كرياران دْتِيه به لا فكرن. ﴿١١﴾ ده مي ته سمان ژ جه دچيت و پرت و په رانه ديت. ﴿١٢﴾ ده مي دوژه ه دشارييت و دسنجريت. ﴿١٣﴾ ده مي به جه شت به ره هف ديت بو خودينا سان. ﴿١٤﴾ هنگي هه ريك دي زانيت، كاچ بو خو به ره فكريه. ﴿١٥﴾ ته ز سويند دخوم، ب هه مي ستي ريت پوژي به رزه و شه في ديار. ﴿١٦﴾ ته وِت د چه رخت خو دا دز فن، و ب شهف دچرسن. ﴿١٧﴾ ته ز سويند دخوم، ب شهف ده مي رونا هيب هلدچنيت. ﴿١٨﴾ ته ز سويند دخوم ب بهر سپندي، ده مي ب رونا هيبا خو ف دْتِي. ﴿١٩﴾ ب راستي ته ف قورثانه ژ نينا جبريلي خودان ريز و رويمه ته. ﴿٢٠﴾ يي خودان هيزه، و ل دهف خوداني عه رشي [كو خوديه] جهي خو هه يه. ﴿٢١﴾ مليا كه ت ژي را گو هدارن، و ل دهف خودي يي ده ستيكه [ل سه ر گه هاندنا په يام خودي]. ﴿٢٢﴾ [گه لي خه لك ي مه كه هي]، هه فالي هه وه [ته وي هه وه بهري نو كه هه فالي ني دگه ل كري، و باش نيا سي كو موحه مه ده] نه يي دبنه. ﴿٢٣﴾ پيغه مبهري (سلا فتي خودي ل سه ر بن)، جبريل ل سه ر په رنگي وي يي دورست و ب ناشكه را يي ل په ري ته سماني ديت. ﴿٢٤﴾ و [موحه مه د] يي بي كنياسيه (بي ته خسريه) دگه هاندنا بانگ و په ياما خوديدا. ﴿٢٥﴾ و قورثان نه ناخفتنا شه پتانه كي په جاندبيه. ﴿٢٦﴾ هوين دي كي شه چن، و چ ريك ا ژ في ريكي با شر دي گرن؟! ﴿٢٧﴾ قورثان شيره ت و رونا هيبه ژ بو هه مي خه لك ي. ﴿٢٨﴾ بو هه ره كه سي بتي سه ر راست و راسته ري بيب. ﴿٢٩﴾ هوين نه شين وي ريكا راست ژي بگرن، ب هاريكار يبا خودي خودايي هه مي جيهانان نه بيت، (نانكو ته گه ر خودي حه ز نه كه ت هوين نه شين ريكا راست بگرن).

تَرْهَفْهَاقَرَةً ۖ اُولَٰئِكَ هُمُ السَّكَرَةُ الْفَجَرَةُ ۚ

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاسُ كُورَتْ ۖ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۖ وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ۖ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۖ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۖ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۖ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۖ وَإِذَا الْمَوْءُدَةُ سُئِلَتْ ۖ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ۖ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۖ وَإِذَا السَّمَاءُ كُطِلَتْ ۖ وَإِذَا الْأَجْزَاءُ سُعِرَتْ ۖ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُرْلِفَتْ ۖ عَمِيتَ نَفْسٌ مَّا أَحْصَرَتْ ۖ فَلَا أُقْسِمُ بِالْحَبِيبِ ۖ الْجَوَارِ الْكُنَاسِ ۖ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ۖ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۖ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۖ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۖ مُطَاعٌ تَرْهَافٍ ۖ وَمَا صَاحِبُ كُرُوعٍ ۖ وَلَقَدْ رَءَاهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ۖ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۖ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيزٍ ۖ قَائِنٌ تَدْمُوعٍ ۖ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۖ لَمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَعْفِفَ ۖ وَمَا تُشَاءُونَ ۖ إِنَّا أَنْشَأَ اللَّهُ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۖ

سوره تا ئینفطار

ل مه که هی هاتییه خوارى (۱۹) ثایته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ده می ته سمان دکه لشیت و دکه فیت. ﴿۲﴾ و ده می ستیر دکه فن و دیر تکن. ﴿۳﴾ و ده می دهریا هه می دپه فن، و هه می دینه تیک دهریا. ﴿۴﴾ و ده می گۆر سهریک و بتیک دبن، و مروّف ب سهر دکه فن و ژئ دهر دکه فن. ﴿۵﴾ هنگی ههر تیک دئ زانیت کا چ ل پیشیا خۆ کریه، و چ ریکا باش یا خراب ب باش خۆه هیلایه. ﴿۶﴾ هه می مروّف و چ تود سهر دابری، تو ریکا خودی نه گری. ﴿۷﴾ نه خودایی بی کیماسی و راست و دورست تو چیکری. ﴿۸﴾ نه خودایی تود وینه یه کی لیکدایدا کو وی فیایی، تو چیکری. ﴿۹﴾ نه خیر... هوین پشتا خۆ دده نه رۆژا جزادانی، و باوهریی بی نائین و هوین دره و ددانن. ﴿۱۰﴾ و ب راستی هنده ک ملیاکه ت

د زیره فانن ل سهر نقیسنا کار و کریاریت هه وه. ﴿۱۱﴾ نه وهنده ملیاکه تیت خودان ریز و رویمه تن، ههر تشته کی هوین بکه ن دئیسن. ﴿۱۲﴾ دزان و دئیسن، یا هوین دکه ن. ﴿۱۳﴾ هندی چاک و خودیناسن، دئ د خوشیان و د بهه شتیدا بن. ﴿۱۴﴾ و هندی گونه هکار و خرابیخوازن، دئ د نا گری دۆره هیدا بن. ﴿۱۵﴾ رۆژا جزادانی دئ چنه تیدا. ﴿۱۶﴾ ب چ ریکان ژئ رزگار نابن و نه شین ژئ بره فن، و ههر وهه ر دئ تیدا بن. ﴿۱۷﴾ تو چ دزانی رۆژا جزادانی یا چاوايه؟ ﴿۱۸﴾ دیسا تو چ دزانی نه و چ رۆزه؟ ﴿۱۹﴾ نه و رۆزه که کس مفای ناگه هینیته که سی، و نه شیت بهر فانییی ژئ بکه ت، و وی رۆژئ فه رمان فه رمانا خودییه و به س.

سوره تا مو طه ففین

ل مه که هی هاتییه خوارى (۳۶) ثایته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ وهی ئیزا و نه خوشی، بو ترازى دز و پیشان دزان. ﴿۲﴾ نه ویت ده می ب پیشان و کیشان ژ خه لکی دکرن، ب دورستی هه قی خۆ دخوازن. ﴿۳﴾ به لی ته گهر ب کیشان و پیشان فروتن، ترازیی ددرن و ب دورستی نا کیشن. ﴿۴﴾ ما ته قیت هه نی هزارا پابونا پشتی مرئی ناکه ن؟

سورة الانفطار

بسم الله الرحمن الرحيم

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمْتَ مَا قَدَّمْتُ وَأَخَّرْتُ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا عَرَفَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا سَاءَ رُكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالْبَاطِلِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْأَوْنَهَا يَوْمَ الْبَاسِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الْبَاسِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الْبَاسِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

سورة المطففين

بسم الله الرحمن الرحيم

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا كَالُوا لَهُمْ أَوْ رَافَعُوا يَخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَيْسَ لَكُم مَّا تُعْبَهُونَ ﴿٤﴾

لَيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ
الْفَجَارِ لَفِي سَعِيرٍ ﴿٣﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَعِيرٌ ﴿٤﴾ كِتَابٌ مَرْفُومٌ ﴿٥﴾
وَبِئْسَ يَوْمِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِوَمَدِّ الدِّينِ ﴿٧﴾ وَمَا يَكْتُوبُ
بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَذِرٍ ﴿٨﴾ إِذَا تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَاذْكُرُوا أَوَّلَ مَا
كَلَّمْتُمْ بِهِ لَّعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٩﴾ كَلَّا إِنَّ أَكْبَرَ مَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْآبَرَارِ لَفِي عِلِّيَّينَ ﴿١١﴾
وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيَّينَ ﴿١٢﴾ كِتَابٌ مَرْفُومٌ ﴿١٣﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١٤﴾
إِنَّ الْآبَرَارِ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٥﴾ عَلَى الْأَرْبَابِ مُنْظَرُونَ ﴿١٦﴾ تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿١٧﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيْقٍ حَمِيمٍ ﴿١٨﴾ خَشَعَتِ
أُذُنُهُ فِي ذَٰلِكَ فَلْيَسْمَعِ أَلسِنَتَا فِرْعَوْنَ ﴿١٩﴾ وَوَرَجَعَتْ مِنْ
تَسْنِيمٍ ﴿٢٠﴾ عَيْنَا ابْنِ رَبِّ بِمَا الْمُرْسِيُّونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ الَّذِينَ أُجْرِمُوا كَاوُوا
مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِضَحْكَوْنَ ﴿٢٢﴾ وَإِذَا مَرَّوْا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٢٣﴾
وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا رَآوْهُمْ قَالُوا
إِنْ هَٰؤُلَاءِ لَأَصْحَابُ الْاُوتِ ﴿٢٥﴾ وَمَا أَزْسِلُوهُمْ عَلَيْهِمْ خَفِظِينَ ﴿٢٦﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿٥﴾ بۆرۈژەك ب ترس و سەھم [كوپۇژا دوياھيىيە].
﴿٦﴾ پۇژا ھەمى مەرۇف ل بەر خودى و ل بەر فەرمانا
وى رادوھ ستن. ﴿٧﴾ نەخىر و ھەكەن، ھىندى دەفتەرا
بەدكارانە (گونەھكارانە) د تۆمارا دۆژەھياندايە.
﴿٨﴾ توج دزانى ئەو تۆمارە چىيە؟. ﴿٩﴾ دەفتەرەكا
ب نارف و نىشانە. ﴿١٠﴾ ھەي ئىزا و نەخۇشيا وئى
پۇژى بۆبى باوهر و خودى نەناس و گونەھكاران
بيت. ﴿١١﴾ ئەويىت بى باوهر ژھاتنا پۇژا جزادانى، و
درەو دانان. ﴿١٢﴾ ئەو ب تئى يى ژى بى باوهرە و درەو
ددايت، ئەويى ستمكار و گونەھكار بيت. ﴿١٣﴾ دەمى
قورئان بۆ دئىتە خواندن، دېژىت: ئەفە گۆنگۆتەك و
ئەفسانەيىت پېشيان. ﴿١٤﴾ نەخىر و ھەنە... بەلكوو
گونەھيت وان دلى وان گرتسيە و كۆرە كريە.
﴿١٥﴾ نەخىر... ئەو وئى پۇژى [پۇژا دوياھيىيە] ژ ديتنا
خودى بى بارن. ﴿١٦﴾ پاشى ئەو دى چنە د دۆژەھيدا
و دى ئىزاى يىنن. ﴿١٧﴾ پاشى ملياكەتيت دەرگەھقان
دى بېژنە وان: ئەھا ئەفە ئەو ھەو ھەو باوهرى پى نەي
و درەو دانا. ﴿١٨﴾ ب راستى دەفتەرا خۇش مەرۇف و
خودىناسان د جھەكى بەھەشتى بى بلند دايە. ﴿١٩﴾ توج دزانى، ئەو جھى بلند بى چاوايە. ﴿٢٠﴾ دەفتەرەكا
ب نارف و نىشانە. ﴿٢١﴾ ملياكەتيت خودان رېز و پويەمت ل دەف خودى، دى فى دەفتەرى تامادەكەن و پۇژا
دوياھيىيە شادەيى بۆ دەن. ﴿٢٢﴾ ھىندى خۇش مەرۇف و خودىناسن، دى بەھەشتىدا بن. ﴿٢٣﴾ دى ل سەر
تەختىت چارچەفكرى، بەرى خۆ دەنە وئى خىرا خودى بۆ وان بەرھەفكرى. ﴿٢٤﴾ دى نىشانىت خۇشسيى
د نارف چافىت وانرا يىنى. ﴿٢٥﴾ دى ژ مەيەكا سەر مۆر فەخۇن. ﴿٢٦﴾ دوياھيىيا وئى فەخوارنى تاما مسكى
ددەت، بلا ھەفرك ھەفركىي ئەھا بۆ فى بکەن. ﴿٢٧﴾ تىكەلى وئى ژ كانىيەكا زىدە ب قەدرە بەھەشتىدا.
﴿٢٨﴾ كانىيەكە خودىناس و خۇش مەرۇف ژى فەدخۇن. ﴿٢٩﴾ ئەويىت ژ پى دەرگەھتەن د دىياپىدا، بۆ خۆ
ب خودان باوهران دكەنين. ﴿٣٠﴾ دەمى د بەر وانرا دبۇرىن، چافىت خۆل ھەقدوو دىقاندىن. ﴿٣١﴾ دەمى
دزفېنە مال بۆ خۆ دكرنە پى ترانك، و خۇشى ژى دديتن د سوجەتيت خۇدا. ﴿٣٢﴾ ئەگەر دديتن دگۆتن:
ئەفەنە يىت گومرا و پىبەرزە. ﴿٣٣﴾ ئەو پىدەر كەفتى نەھاتىنە ھنارتن كوزىرەفانىيى ل وان بکەن.

﴿۳۴﴾ ئەھئا ئەفرۆ (رۆژا قىيامەتتى) خودان باوهر دى ب بى باوهران كەنن. ﴿۳۵﴾ ل سەر تەختىت چارچەفكرى دى تەماشە كەنە وان. ﴿۳۶﴾ دا بزائن كا گاور ل سەر گونههيت خو هاتتە جزادان و يا دنيايى بۆ وان ما.

سُورَةُ تَيْنِيْقِاق

ل مه كههئ هاتيه خوارئ (۴۵) نايه تە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ دەمى ئەسمان پەرت پەرت دىت. ﴿۲﴾ و [ئەسمانى] گوهدارىيا خودايى خو كر، و گوهدارىيا فەرمانا خودى ل سەر پىدقى بوو. ﴿۳﴾ و دەمى ئەرد راست دىت، و چو كەند و كۆر و چيا تىدا نەمىن. ﴿۴﴾ و ناڤ زكى خوژ مريىت تىدا و ھەر تشەكى دى، سەر ئەرد كر و چو د ناڤ خوژا نەھىلا. ﴿۵﴾ و گوهدارىيا خودايى خو كر، و گوهدارىيا فەرمانا خودى ل سەر پىدقى بوو. ﴿۶﴾ ھەى مروفۆ، ھەر تشەكى تو خو پىشە دوھستىنى، و تو د گەل كارى خو دى چىيە

فَالْيَوْمَ الْيَوْمَ ءَامِنُوا مِنَ الْكُنْأَرِ يَضْحَكُونَ عَلَى
الْأَرْيَاكِ يَنْظُرُونَ هَلْ تُؤْتِي الْكُنْأَرُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

سُورَةُ الْاِنْشِقَاقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿۱﴾ إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ يَأْتِيهَا
الْإِنْسُ إِنَّكَ كَاشٍ إِلَى رَبِّكَ كَذَّافًا قَلْبِيهِ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ
كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَهُوَ يَخْسِبُ حَسْبًا يَسِيرًا وَيَقْلِبُ
إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ فَهُوَ يَدْعُو ثُبُورًا وَيَصْلى سَعِيرًا إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا
إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَخُورَ عَلَى رَبِّكَ كَانَ بِهِ مُبْصِرًا فَلَا أَقْبَمُ
بِالشَّفَقِ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ وَالْفَجْرِ إِذَا اسْتَوَى
لَكَ كَبُورُ طَبَقًا عَرِيطٍ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ وَإِذَا فُرِئَ
عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْمَعُونَ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكِيدُونَ
وَاللَّهُ أَغْلَى عِلْمَهُ يَمُوتُونَ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

بەرانبەرى خودايى خو. ﴿۷﴾ قىچا ھەر كەسى دەفتەرا خو ب دەستى راستى وەر گرىت [ملىاكە تا داىى و ب دەستى راستى وەر گرت]. ﴿۸﴾ دى حسىيە كا سىڭك د گەل ئىتە كرن. ﴿۹﴾ و دى ب دلخوشى ب سەر كەس و كارىت خوژا زفرىت. ﴿۱۰﴾ و ئەو كەسى ستوىى وى ھاتە قراندىن، و دەفتەركا كار و كىرارىت خو ژ پىشتە وەر گرت [و ەختى مىلىاكەت دەفتەران دىنن مروفى چاكىى ژ خو پىشتراستە و كىتبا خو ب دەستى راستى وەر دگرىت، بەلى گونههكار خو دناسىت دى قەدەمىت وى شكىن و پىستركى گرىت، و يەللا دىشىت ب دەستى چەپى وەر گرىت]. ﴿۱۱﴾ ھنگى دى مرنا خو خوازىت و نفرىنان ل خو كەت. ﴿۱۲﴾ و دى چىتە دۆژەھىدا و ئىزايى بىت. ﴿۱۳﴾ ئەو د ناڤ كەس و كارىت خوژا ل سەر دنيايىى دى دلخوش و شاد بوو. ﴿۱۴﴾ ئەو ھىز دكر ناچىتە بەر دەستى خودى، و جاركە دى ساخ نايىتە ھە پىشتى مرنى. ﴿۱۵﴾ نەخىر وەننە چونكى خودى ئاگەھدارى ھەمى كار و كىرارىت وى بوو. ﴿۱۶﴾ سويند ب سۇراتيا رۆژئاڧوونى. ﴿۱۷﴾ سويند ب شەڧى، و ب ھەر تشەكى كۆم دكەت و دجڧىنىت. ﴿۱۸﴾ سويند ب ھەيشا چارە شەڧى. ﴿۱۹﴾ ھوين دى ژ پەوش و پەرگالەكى چنە د پەوش و پەرگالەكا دىدا. ﴿۲۰﴾ قىچا وان خىرە بۆچى ئەو باوهرىيى نائىنن؟ ﴿۲۱﴾ دەمى قورئان بۆ وان دىتە خواندىن ئەو گوهدارىيا وى ناكەن، و سوجدەيى بۆ نابەن. ﴿۲۲﴾ نەبەس سوجدەيى بۆ نابەن بەلكى ئەقەت بى باوهر، قورئاننى و رۆژا قىيامەتتى دەرەو ددانن. ﴿۲۳﴾ و خودى دزانىت كا ئەو چ دلى خوژا قەدشىرن (و كا چ دلى واندابە)؟ ﴿۲۴﴾ قىچا مزگىنىيا ئىزا و نەخوشىيەكا دژوار بدە وان..

﴿۴۵﴾ ژ بلی وان ئەوێت باوەری ئینایین و کار و کرباریت قەنج کرین، خەلاتەکی بێ قەبرین بۆ وان هەیه.

سُورَةُ بَرُوجٍ

ل مه كه هئ هاتيه خوارى (۲۲) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند بوى ئەسمانى، یى ستێر لى خودان جه و قویناخ. ﴿۲﴾ و سويند بوى رۆژا ژفان پى هاتیه دان (کو رۆژا قیامه تیه). ﴿۳﴾ و سويند بوان ییت شادهیی ددهن، و بوان ییت شادهیی بوان دتیه دان. ﴿۴﴾ خودانیت خەندەکی ژ پەحم و دلۆفانییا خودی هاتنه دوبر ئیخستن. ﴿۵﴾ خودانیت ئاگرى ب داردوى. ﴿۶﴾ دەمى ئەو ل دۆر ئاگرى د روینشتى. ﴿۷﴾ و وان نزیك سەر پەرشتیا قى نه خۆشییى دکر، و ددیتن کاج ب سەرى وان باوەرداران دەهات و بەرى خو ددانى. ﴿۸﴾ ئەوان ئەف ئیزایه دا بەر وان

ب تنى، ژ بەر هندی بوو چونكى وان باوەرى ب خودایی دەستە لاتدار و هیژای سوپاسی ئینابوو. ﴿۹﴾ ئەو خودایی ملک و پاشاتیا ئەرد و ئەسمانان دەستدا، و ئاگە هدار ب هەر تشته کی. ﴿۱۰﴾ بى گۆمان ئەو کەسیت خودان باوەر، چ ژن چ مێر، ئیزاداین و سۆتین، و ل خو نەزفین، ئیزایا دۆر هئ و ئیزایا سۆتنى باراوانه. ﴿۱۱﴾ و ئەو کەسیت باوەرى ئینایین و کار و کرباریت قەنج کرین بەحەشتا گەلەك جو و ئاف د بنرا دچن، دى بێته باراوان، و ئەها ئەفیه سەر کەفتنا مەزن. ﴿۱۲﴾ ب راستى ئیزادانا خودایی ته یاد دۆواره. ﴿۱۳﴾ ئەها ئەو هئ بى مروفى ژ چونهی چیدکەت، و ساخ دکەتەفە [پشتى دمریت]. ﴿۱۴﴾ و ئەو هئ بى گونەهان ژى دبهت و دنخیشیت، و ئەو هئ بەندە دۆست. ﴿۱۵﴾ خودانى عەرشى، خودایی پایە بلسند. ﴿۱۶﴾ تشتى بقی، دکەت. ﴿۱۷﴾ ئەرى سوحبەت و دابیشا (بەحسى) لەشکەرى گەهشتیه ته. ﴿۱۸﴾ فیرەوون (سەموود). ﴿۱۹﴾ بەلى ئەوێت باوەرى نەئینایین ژ قورەیشیان، تە درەوین ددانن. ﴿۲۰﴾ و خودی ئاگە هژ وان هەیه، و دى وان ژى وەکی لەشکەرى فیرەوونى و (سەموودى) تى بەت. ﴿۲۱﴾ نى ئەفە قورئانەکا مەزن و پیرۆز و پایە بلندە. ﴿۲۲﴾ ئەف قورئانە دەپەکی پاراستیدا نقيسیه.

سوره ناس طارق

ل مه كه هي هاتيه خوارى (۱۷) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب ئه سمانى، و ان ستيريت ب شهف
دهر ده كفن. ﴿۲﴾ توچ دزاني ئه و ستيريت ب شهف
دهر ده كفن چنه؟ ﴿۳﴾ ئه و ستيره يا تاريبي دسوميت
و هلد چنيت. ﴿۴﴾ هه ر كه سه كي مليا كه ته ك دگه له، و
كار و كارياريت وى دفتيسيت. ﴿۵﴾ بلا هه ر كه سه ك
بريتى، كا ژ چ هاتيه چيكرن. ﴿۶﴾ نى يى ژ ناهه كا
هليه پزى (بلقه) چيى وى. ﴿۷﴾ ئه ف ناهه ژ موركيت
پشتا ميران، و ژ هه ستيى سينگى ژنان دزيت.
﴿۸﴾ و خودايى مه زن ل سه ر ساخكرنا وى، پشتى
مراندنى، خودان شيانه. ﴿۹﴾ پوژا هه مى نهينى
ئاشكه را دبن. ﴿۱۰﴾ وى پوژى وى موقى چو هيژ و
پشته فان نين. ﴿۱۱﴾ سويند ب وى ئه سمانى خودان
باران، و باران دارپژ. ﴿۱۲﴾ و ب وى ئه ردى خودان

كه لش [گل و گيا و شينكاتى دكه ليشن]. ﴿۱۳﴾ ئه ها ئه ف قورئانه گۆننه كا فه ب ره و جودا كه ره [حه قى و
نه حه قىي ژيك جودا دكه ت]. ﴿۱۴﴾ و ئه ف قورئانه راستيه، يارى تيدا نينه. ﴿۱۵﴾ ب راستى ئه و يت بى
باوه ر بووين، و باوه رى ب قى قورئانى نه ئينايين، فندو فيلان دگيرن. ﴿۱۶﴾ و من ئاگه هژ وان هيه ه و ئه ز
ژى ئويينان بو وان ددانم و دى فندو فيليت وان ب سه رى و اندا دشكيتم. ﴿۱۷﴾ فيجا بيته نا خو ل گا و ران
فره ه بكه، و پيچه كا مۆله تى بده وان، دى بينى كا دى چ ئينمه سه رى وان.

سوره ناسه علا

ل مه كه هي هاتيه خوارى (۱۹) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب پاك و پاقرى نافى خودايى خو يى بلند بينه. ﴿۲﴾ ئه و خودايى هه ر تشته ك چيكرى، و بى كينا سى
ليكدايى و ب سه ر و به ر كرى. ﴿۳﴾ و ئه وى هه ر تشته ك ب كيش و پيشان كرى، و پى نيشادايى. ﴿۴﴾ و ئه وى
چه ره داى و شينكرى. ﴿۵﴾ پاشى سه واند (هشكر)، و كره پويشه كى هشك و ره ش. ﴿۶﴾ ئه م دى ته كه ينه
قورئانخوين، و تو چو ژى ژ بير ناكه ي. ﴿۷﴾ ئه و تى نه، يا خودى قيايى، خودى تشتى ئاشكه را و نه په نى
دزانيت، و ئاگه هژى هيه. ﴿۸﴾ و ئه م دى ته ب سه ر پىكا سانه ي ئيخين [كو ئيسلامه]. ﴿۹﴾ خه لكى ب
قورئانى شيره ت بكه، ئه گه ر بو خو مفايه كى ژ شيره تى و به ر بگرن. ﴿۱۰﴾ و ئه و دى مفايى ژى و به ر گريت، بى
ژ خودى بترسيت.

سورة طارق

بسم الله الرحمن الرحيم

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۚ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۚ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۚ
إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۚ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۚ
خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۚ يُخْرَجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۚ إِنَّهُ
عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۚ يَوْمَ تُبْئَى السَّرائِرُ ۚ فَمَآ لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا
نَاصِرٍ ۚ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۚ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۚ
إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ۚ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۚ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۚ
وَأَكِيدُ كَيْدًا ۚ فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ أَهْمُهَا زُويِدًا ۚ

سورة الأعلى

بسم الله الرحمن الرحيم

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۚ الَّذِي خَلَقَ قَمَوى ۚ وَالَّذِي قَدَّرَ
قَهْدى ۚ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعى ۚ فَعَلَهُ عَنَاءٌ أُخوى ۚ
سُقُوقُكَ فَلَا تَسى ۚ إِلَّا مَآ سَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرى وَمَا يَخفى ۚ
وَيَذِىرُ اللَّيلى ۚ فَذِكْرُنْ لَفَعَتِ الذِّكرى ۚ سَبِّحْكَ زَمِنَ يَخفى ۚ

﴿۱۱﴾ و ئەو دى پشستا خو دى و گوهدارىبى لى ناکەت، بى ژ دل ل سەر گاورىبى. ﴿۱۲﴾ ئەو کەس ژدل گاور دى چیتە د نافر ئاگرى مەزندا، ﴿۱۳﴾ باشى نە تىدا دمرىت، دا ژى رزگار بىت، و نە ژى خو شىبى تىدا دىت، ﴿۱۴﴾ ب پراستى ئەو کەسى سەر فەرازە بى خو ژ گونەهان پاقر بکەت، ﴿۱۵﴾ و نافى خودابى خو ژ دل بىت و نفى ژان بکەت، ﴿۱۶﴾ بەلى هوین خو شىبىت دىابى، ب سەر ئاخەرتى دىتخن و چىر دىبن، ﴿۱۷﴾ و ئاخەرت چىترە و خودان مانە و ب دۆمە، ﴿۱۸﴾ بى گومان ئەفا بۆرى، د کىبىت بەرىدا ياهاتى، و ياهەى، ﴿۱۹﴾ د کىبىت ئىراھىم بىعەمبەر و مووسا بىعەمبەردا.

سُورَةُ غَاشِيَةِ

ل مەكەهى ھاتىيە خوارى (۲۶) ئايەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ئەرى سالوخی رۆژا قىامەتى بۆتە ھات؟ [ئانكو ئەو سالوخی بۆتە ھاتىيە، كو دىبىر نە رۆژا قىامەتى (غاشىيە) چونكى ترس و لەرزائى ھەر گياندارەكى دگريت. ﴿۲﴾ وى رۆژى ھندەك سەر و چاف دەرەزىل و رسوانە، ﴿۳﴾ د دىبايدە كار و كرىارىت وەسا كرىنە، كو رۆژا قىامەتى بۆوان بىنە ئىزا و نەخوشى، ﴿۴﴾ وى رۆژى ئەو دى چنە د ئاگرەكى شارىايدا، ﴿۵﴾ دى ئافى ژ كانىيە كا كەل و گەرم، دمنە وان، ﴿۶﴾ وان چو خوارن نىنە ژ بلى ستىبە كى گەنى و تەحل نەبىت، ﴿۷﴾ نە مروفى قەلەو دكەت، و نە برسى دىكىبىت، ﴿۸﴾ وى رۆژى ھندەك سەر و چاف دگەش و دلخوشن، ﴿۹﴾ ژ كار و كرىار و خەباتا خو، پىر قاپلن، ﴿۱۰﴾ د بەحەشتە كا بلند دانە، ﴿۱۱﴾ تو تىدا ئاخىقتا پويج و بى مفا نەبىسى، ﴿۱۲﴾ كانىيت ئاف ژ بەر دچىت تىدانە، ﴿۱۳﴾ تەختىت بلند و بەر كەفتى تىدانە، ﴿۱۴﴾ ھەر وەسا پەرداغىت دانایى و رىزكرى، ﴿۱۵﴾ و بالگەھىت رىزكرى، ﴿۱۶﴾ و بەركىت (مەحفورىت) راتىخستى تىدانە، ﴿۱۷﴾ ما نارىننە حىشترى، كا چاوا ھاتىيە چىكرن؟! ﴿۱۸﴾ و ما نارىننە ئەسمانى، كا چاوا بى ستوین ھاتىيە بلندكرن؟! ﴿۱۹﴾ و ما نارىننە چىيان، كا چاوا دەرەددا ھاتىيە چىكلاندن؟! ﴿۲۰﴾ و ما نارىننە ئەردى، كا چاوا ھاتىيە راستكرن؟! ﴿۲۱﴾ بىنە بىرا وان، بەس شىرەت و بىرئىنان ل سەر تەيە، ﴿۲۲﴾ دەستى تە نە ل سەر سەرى وانە، و تول سەر وان نەبى سەردەست و زالى.

وَسَجَّيْنَاهَا الْأَشْفَىٰ ۖ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبَىٰ ۖ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ۖ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَىٰ ۖ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ ۖ بَلْ تُؤْخِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۖ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأُنْفَىٰ ۖ إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ۖ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ ۖ

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۖ وَجُوهُ يُومِذُ خَسِيعَةً ۖ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ۖ تَصَلَّىٰ نَارًا حَامِيَةً ۖ تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ آتِيَةٍ ۖ لَبِئْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ۖ لَا تَمْنُنْ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ جُوعٌ ۖ وَجُوهُ يُومِذُ نَاعِمَةً ۖ لَسَعْنَاهُنَّ رَاحِيَةً ۖ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۖ لَّا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ۖ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۖ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ۖ وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ۖ وَنُفَارٌ مَّصْفُوعَةٌ ۖ وَرِزْقٌ مُّبْنُونٌ ۖ أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْآلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۖ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ۖ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۖ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ۖ فَذَكِّرْ ۖ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۖ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصْطَفِرٍ ۖ

الْأَمَنَ تَوَكَّلْ وَكَفَىٰ ۖ فَعَدَّ اللَّهُ الْعَذَابَ الْكَبِيرَ ۚ
إِنَّا إِنَّمَا آتَيْنَاهُمْ ۖ شُرَكَانَ عَلَيْهِمْ سَاجِدٌ ۖ

سُورَةُ الْفَجْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ۝ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۝ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ۝
هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ۝ الْقُرْآنَ كَيْفَ عَمَلْتَ بِكَ يَاعَادِي ۝
إِنَّمَا دَاتِ الْحِمَادِ ۝ الَّتِي لَمْ يَخْلُقْ مِثْلَهَا فِي الْبَلَدِ ۝ وَمَعْمَدِ الَّذِينَ
جَاءُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۝ وَفَزَعُونَ ذِي الْأَوْتَارِ ۝ الَّذِينَ طَعَنُوا فِي
الْبَلَدِ ۝ فَأَكْفَرُوا بِهَا الْفُسَادَ ۝ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ
عَذَابٍ ۝ إِنَّ رَبَّكَ لَيَالْمُرْصِدِ ۝ فَمَا أَلَاسِنُ إِذَا مَا ابْتَلَيْتَهُ
رَبُّهُ ۖ فَكَفَرُوا بِهِ ۖ وَنَعِمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمُ ۖ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَيْتَهُ
فَقَدَّرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنِي ۖ كَلَّا بَلْ لَا تَكْرُمُونَ
الْيَتِيمَ ۖ وَلَا تَخْضَعُونَ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ۖ وَتَأْكُلُونَ
الْأَرْثَ أَكْلًا لَّمًّا ۖ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۖ كَلَّا إِذَا
دُكِّيَ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ۖ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۖ

﴿۲۳﴾ ۛو تئ نهیت بی پشت دده ته باوهریی، و
گاور دبیت. ﴿۲۴﴾ ۛفئجا خودئ دئ ئیزا و نهخوشییا
دوژهمئ (جههنه مئ) یا مه زن ده ته بهر وی. ﴿۲۵﴾ ۛبی
گومان زفرینا وان، ههر ب بال مه فهیه. ﴿۲۶﴾ ۛپاشی
جزادانا وان ژئ، ههر ل سهر مهیه.

سوره ناهجر

ل مه که هئ هاتییه خوارئ (۳۰) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ۛسویند ب سپنده یئ. ﴿۲﴾ ۛو سویند ب دهه کئیت جهژنا
حاجیان (دهه کئیت سهرئ ژئ الحجه). ﴿۳﴾ ۛو سویند ب
کت و جوئئ ههر تشته کی. ﴿۴﴾ ۛو سویند ب شهئئ
دهمئ دچیت. ﴿۵﴾ ۛنهرئ ئهف تشئیت سویند بی
هاتییه خوارن، نه هیژا و لاتئی سویند خوارئنه؟
﴿۶﴾ ۛته نه زانی کا خودایئ ته چ ب سهرئ ملهئئ
هوود پیغه مبهری ئینا؟ ﴿۷﴾ ۛئیره ما [ئیره م ناهه که
بو عادی] خودان ستوین و پایه یان خودان هیژ و

بهژنوبال. ﴿۸﴾ ۛنهو ملهئئ وهکی وان، ب قه لافهت و خودان گهود و هیژ، دهر دیدا نه هاتییه چیکن.
﴿۹﴾ ۛته نه زانی کا چ ب سهرئ ملهئئ [صالح] پیغه مبهرا [سه موود] ئینا، نهوئت بهر ل [وادی القرئ]
دبرین، [جهه که دکه فئته دناقهرا شام و حیجازئدا]؟ ﴿۱۰﴾ ۛکا چ ب سهرئ فیرهوئئ خودان له شکهر، نهو
له شکهرئ ب زهند و باسک و هیژ، ئینا؟ ﴿۱۱﴾ ۛنهوئت گه له که ده سندرئژئ و زئده گافئ دگونه هئیدا کرین.
﴿۱۲﴾ ۛو گه له که بیخیرئ و بی شهرمئ تئدا کرین. ﴿۱۳﴾ ۛفئجا خودایئ ته ئیزا و نهخوشییه کا دژوار، ب سهرئ
واندا دارئیت. ﴿۱۴﴾ ۛخودایئ ته ل بهر وان یئ راوه سستیایه، و ههمئ کار و کریارئت وان ل بهر دناشکه رانه
[و ههر ئیکئ جزایی وی دئ دهئئ]. ﴿۱۵﴾ ۛفئجا ده مئ خودئ مروؤئ ب خئیر و که ره ما خوؤ دجه ربئیت،
دبئژئیت: [نانکو مروؤف دبئژئیت] خودئ دامن، و ئهفه قه دره بو من، و ئهف خئر و که ره مه نائئنه بهر چافان
و نوزائیت جهرباننده. ﴿۱۶﴾ ۛو نه گهر خودئ جهرباند، ربکا ژئئ لئ بهر ته نگ کر، دئ بیژئیت: خودئ نه ز
ره زیل و رسوا کرم. ﴿۱۷﴾ ۛنهخئر وهئینه [دان و نه دان، ب قه درئ و نه قدریقه، نه یا گرئداییه]، نئ هوین ب
راستی قهنجئ و مهردینیئ د راستا سئویدا ناکهن. ﴿۱۸﴾ ۛهوین ئئک و دو دهر هاریکارییا بهلنگازپرا ناکهن.
﴿۱۹﴾ ۛو هوین میرائئ حه لال و حهرام پئکفه دخون [و حه قئ میرا تخوران ب دور سئئ نادهئئ، نه خاسمه یئ
کچان]. ﴿۲۰﴾ ۛو هوین گه له که حهژ مالدارییئ ژئ دکهن. ﴿۲۱﴾ ۛهو نه کهن، ده مئ ئهر د دهه ژئئیت و راست
دبیت، و چول سهر نه مئیت. ﴿۲۲﴾ ۛو خودئ هات بو جودا کرنا هه قیئئ ژ نهه قیئئ، و ملیاکهت ربز ربز
هاتن.

﴿٢٣﴾ وئى پۇرۇنى دۆڭدە ھاتە بەرھەفكرن، ئەو پۇرۇ
مروڧ ھەممى كار و كرىارىت خۇل پېش چاقىت
خۇ دىنىت و دىنىتە بىرا خۇ، بەلى چو مفاى زى
نائىنيت. ﴿٢٤﴾ دىڭرىت خۇزى من تىشەك بۇ ژىنا
خۇ كرابىه [و ژ نوى دزانىت ژىانا دورست ژىانا
فاخرەتتیه، نىا دىنايى ئەوا كورت]. ﴿٢٥﴾ وئ
پۇرۇئ كەس وەكى خودى ئىزا و نەخۇشىيى نادەتە
بەر. ﴿٢٦﴾ و كەس وەكى خودى وى نائىخىتە قەيد
و زنجىران. ﴿٢٧﴾ (د وئ پۇرۇندا دى ئىتە گۇتن:)
ھەى نەفسا ب باوهرى و ئىمن و پەحەت و پىشت
پاست. ﴿٢٨﴾ ب بال خودايى خۇڧە بزڧرە، قابل
و رازى ب بارا خۇ، سەربارى رازىبوونا خودى
ژ تە. ﴿٢٩﴾ قىچا خۇ بدە د گەل بەندەيىت من.
﴿٣٠﴾ و ھەرە د بەحەشتا مندا.

سۆرەتا بەلەد

ل مه که هی هاتییه خواریی (۲۰) ئایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿۱﴾ سويند ب فی باژیری [کومه کههه]. ﴿۲﴾ و تویی د فی باژیریدا، ﴿۳﴾ و دیسا سويند ب باب و زارو کیت وی. [ئانکو ب ئادمی و دوینده ها وی] ﴿۴﴾ ب راستی مه مروقی چیکری ژ کهفت و رهفت و نه خو شیی، [و دنیا ییدا باش و خراب دهه فیشکن، د دیتنا نه خو شی و وهستیانیدا ب کاری ته نگا فی و خه مخوار نی]. ﴿۵﴾ هری مروف هزر دکت کو کهس نه شیئی. ﴿۶﴾ ب شانازیقه دیبیت: من گه لهک مال یی مه زاختی [و من گه لهک مال یی هه ی]. ﴿۷﴾ ما هزر دکت کهس وی نابینیت، ئانکو باژ و یفه، خودی وی نابینیت و پساری ژئی ناکهت [کائه و مال ژ کیشه ئینایه، و دچ دامه زاختیه؟]. ﴿۸﴾ ما مه روی و چاف نه دایینی. ﴿۹﴾ و ما مه ته زمانهک و دولیف نه دایینی. ﴿۱۰﴾ و ما مه هه ردو ربک [یا قهنج و یا خراب] بۆ ئاشکه رانه کرینه و نیشا نه داینه. ﴿۱۱﴾ بلا ژ ئاستهنگی ببوریت [و گه لهک مروف ژ ئاستهنگان نه بورین - ته و ئاستهنگیت ربکا وان ژ سه رفه رازیی ددا پاش - و ربکا سه رفه رازیی نه گرتن]. ﴿۱۲﴾ و ما توج دزانی کائه و ئاستهنگ چیه؟ ﴿۱۳﴾ گه ردهن ئازاد کرنه. ﴿۱۴﴾ و ناندانه دروژا برسیدا، ﴿۱۵﴾ بۆ سیوییی ژ خزم و خوینا مروقی. ﴿۱۶﴾ یان بۆ بهلنگاز کهی دهست تهنگ. ﴿۱۷﴾ پاشی ژ وان بیت تهو بیت باوهری ئینابین، و هه فدوو ب بینره هی و دلۆفانیی شیرهت دکهن. ﴿۱۸﴾ ته ها ته فنه دلخوش و بهخته وهر [کتیبا خو ب دهستی راستی وهر دگرن].

وَجَاءَ يُؤْمِنُ بِهِمْ ثُمَّ يَدْعُوا إِلَى إِنْشَارِ آلِهِ الْأُولَى
أَلَهُ الذِّكْرَىٰ ۚ يَقُولُ يَلِيَّتِي قَدِمْتُ لِحَاقِكِ ۚ يَوْمِي
لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ۚ وَلَا يُنْفِقُ ۚ وَفَاقَهُ أَحَدٌ ۚ بَنَاتُهَا
الْقُسْرُ الْمُظْمِئَةُ ۚ أَجِيعِي إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ۚ
فَادْخُلِي فِي عِبْدِي ۚ وَأَدْخُلِي جَنَّتِي ۚ

سُورَةُ الْبَلَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّؤُوفِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾ وَأَنقِصْ مِنْهُ الْبَدَنَ ﴿٢﴾ وَأَنقِصْ مِنْهُ الْبَدَنَ ﴿٣﴾ وَالْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ ﴿٤﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لَّبِيدًا ﴿٦﴾ أَنَحْشَبُ أَنْ تَكُونَ أَحَدَ الْغَنِيِّينَ ﴿٧﴾ لَمْ يَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾ فَكَّرَ وَقَدَّمَ ﴿١٣﴾ أَوْ أَطَاعَ ثُمَّ دُخِيَ مَسْجِدَهُ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الْآلِينَ ﴿١٧﴾ آمَنًا وَتَوَّاصُوا بِالصَّبرِ وَتَوَّاصُوا بِالرَّحْمَةِ ﴿١٨﴾ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿١٩﴾

﴿۱۹﴾ و ئەو ئىت باوەرى ب قورائى نە ئىناين، ئەون بەخت رەش و دل نەخۆش [کتىبا خۆ ب دەستى چەپى وەر دگر]. ﴿۲۰﴾ دناف ئاگرە کى داداىى دانە، و هەمى رەخىت ئاگرى ل وان يىت دائىخستىنە [وب چورەنگان هیشى نینە ژى دەرکەفن].

سُورَةُ شَمْسٍ

ل مه كه هى هاتيه خوارى (۱۵) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب رۆژى و رۆناهييا وى. ﴿۲﴾ و سويند ب هەيشى دەمى دكهفته دويف (ر بۆ رۆنكرنى). ﴿۳﴾ و سويند ب رۆژى دەمى ب رۆناهييا رۆژى رۆن ديب. ﴿۴﴾ و سويند ب شەفى دەمى رۆناهيىى هلدچنيت. ﴿۵﴾ و سويند ب ئەسانى، و سويند ب يى ئەسان داناي و پاناي. ﴿۶﴾ و سويند ب ئەردى، و يى ئەرد بەر هەفكرى و دشتكرى بۆ ژينى. ﴿۷﴾ و سويند ب نەفسى، و يى نەفس بى كيم و كاسى چىكرى و داي. ﴿۸﴾ و پاشى قەنجى و خرابى نيشا داي. ﴿۹﴾ [سويند ب

شان هەمىيان] ب راستى هەر كەسى ئەو نەفس ژ گونەهان باقر ك سەرفەرازە [رۆژا ئاخەرتى]. ﴿۱۰﴾ و ديساب راستى هەر كەسى نەفسا خۆب گونەهان كيمكر و شكاند، زيانكارە [رۆژا ئاخەرتى]. ﴿۱۱﴾ (سەموود) پيغەمبەرتى خۆ درەوين دانا، ژ بەر دەستدرىژى و زیدەگافياى خۆد گونەهاندا. ﴿۱۲﴾ دەمى يى ژ هەمىيان پيستر [و خرابتر]، رابوويىيە سەر خۆ. ﴿۱۳﴾ و پاشى پيغەمبەرتى خودى گۆتە وان: ژ حيشترا خودى بگەرن و مايى خۆ دئاف و فەخوارنا ویدا نەكەن. ﴿۱۴﴾ باوەرى پى نەئىنان و درەوين دانا و حيشتر كوشتن، قىجا خودايى وان ئيزا و نەخۆشى ب سەر واندا دارپت، ژ بەر گونەها وان و هەمى دانە بەر [چونكى هەمى دەهفېشك و هاريكار بوون گونەهيدا]. ﴿۱۵﴾ خودى ئەفە ب سەرتى وان ئىنا، و ژ دوياهيكا فى ئيزادانى ژى ناترسيت. [ئانكو چو ترسى ژ پاشەرۆژا فى ئيزادانى ژى راناكەت].

سُورَةُ تَالِهُ

ل مه كه هى هاتيه خوارى (۲۱) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب شەفى دەمى تاراييا خۆب سەر ئەردى دادەدت. ﴿۲﴾ و سويند ب رۆژى دەمى رۆن ديب. ﴿۳﴾ و سويند ب وى، يى نيز و مى چىكرين. ﴿۴﴾ [سويند ب شان هەمىيان] ب راستى بزاڤ و خەباتا هەوە ژيك جودايە، هەندەك بەر ب خرابيىيە، و هەندەك بەر ب قەنجيىيە. ﴿۵﴾ قىجا هەر كەسى مالى خۆد دپىكا خوديدا مەزاخت، و پاشى خۆ پاراست و فەرمانا خودى ب جەئينا. ﴿۶﴾ و باوەرى ب بەهەشتى ئىنا، و كار بۆ كر. ﴿۷﴾ ئەم دى رپكا وى بۆ كار و كرىارا باش خۆش كەين [ئەو رپكا بەرتى وى بەدەتە سەرفەرازى]. ﴿۸﴾ و ئەفە و هەر كەسى قەلسى و چرويكاتىيى بکەت، و پاکی ب خیر و خەلاتى خودى نەبیت. ﴿۹﴾ و باوەرى ب بەهەشتى ئىنا، و كار بۆ نەكر و درەو دانا.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَسْجِدِ عَلَيْهِمْ نَارُ مُّؤَصَّدَةٌ

يُبْرَأُونَ مِنَ الْعَذَابِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ﴿١﴾ وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّهَا ﴿٢﴾ وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَّهَا ﴿٣﴾ وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَاهَا ﴿٤﴾ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنَاهَا ﴿٥﴾ وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَاهَا ﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَزَقَهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ﴿١١﴾ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمُ بِذَنبِهِمْ فَسَوَّاهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ﴿١٥﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَى ﴿١﴾ وَالنَّهَارُ إِذَا تَجَلَّى ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ﴿٣﴾ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ﴿٦﴾ فَسَنِيْعُهُ لِلْيُسْرَى ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ﴿٩﴾ فَسَنِيْعُهُ لِلْعُسْرَى ﴿١٠﴾

﴿۱۰﴾ قُيُجَا نَم دِي رِيكَا وَي بُو كَار وَ كَرِيَارَا نَه بَاش
خَوْش كَهِين [ئهو رِيكَا بهرِي وَي بدهته زيانِي].
﴿۱۱﴾ پَاشِي مَالِي وَي بهرِه فانيي رِي ناكهت و چو
پاكيي لِي ناكهت، ده مي دمريت. ﴿۱۲﴾ ل سهر مهيه
ئهم ري نيشا هه وه بدهين (رِيَا بَاش دا هوين بگرن،
و رِيَا خراب دا خُو رِي بدهنه پاش). ﴿۱۳﴾ و ههر
تشته كي د دنيايي و ئاخره تيذا، د بن دهستي مه فيه و
ي مي مهيه. ﴿۱۴﴾ قُيُجَا مه هوين رُ ئاگره كي شارياي
ترساندن. ﴿۱۵﴾ ئاگره كه رُ سهر گوم و رِيه رزه و گاوران
پتفه تر كه س ناچيته تيذا. ﴿۱۶﴾ ئهو كه سي باوهر ي ب
هه قيسي نه ثينايي، و دره و داناي و پشت داييه باوهر يي.
﴿۱۷﴾ و ههر كه سي خُو دويري سهر گومي و رِيه رزه يي
و گاور يي بگريت، دي دويري في ئاگري بيت.
﴿۱۸﴾ ئهو كه سي مَالِي خُو دِيكَا خوديدا دمه زِيخت،
و دُفِيَت رُ گونهان پاقر بيت. ﴿۱۹﴾ و كه سي رِي چو
منه ل سهر نينن، دا بُو ب بهر بِيخت. ﴿۲۰﴾ رُ بُو قيان
و پازي بونا خودي نه بيت، و نه ناكهت. ﴿۲۱﴾ پَاشِي ئهو
مرو ف دي قاييل و دلخوش بيت، ب خه لاني خودي.

قَسَيْسِرُهُ لِّلْعُسْرَى ﴿١﴾ وَمَا يَغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ﴿٢﴾ إِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدَى ﴿٣﴾ وَإِنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَى ﴿٤﴾ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ﴿٥﴾
لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿٦﴾ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿٧﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا
الَّتَقَى ﴿٨﴾ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ﴿٩﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِن نِّعْمَةٍ
تُجْزَى ﴿١٠﴾ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ﴿١١﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَى ﴿١٢﴾

سُورَةُ الضَّحَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَى ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
قَتَرَى ﴿٥﴾ الْوَعْدَ إِكْرَامًا ﴿٦﴾ وَسَدَكَ لِأَهْلِكَ ﴿٧﴾
وَوَجَدَكَ عَابِلًا فَأَغْنَى ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سُورَةُ الشَّرْحِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِي نَشْرَحُ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وَرْرَكَ ﴿٢﴾

سُورَةُ ضَوْحَا

ل مه كه هي هاتيه خوار ي (۱۱) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب تيشته گه هي. ﴿۲﴾ و سويند ب شه في، ده مي هم مي گياندار تيذا فه دهه سن، و بينا خُو
فه دكه ن. ﴿۳﴾ خودي پشنا خُو نه داييه ته، و كه رب رُ ته رانه كرييه. ﴿۴﴾ دويها ي بُو ته رُ پيشي ي
چيتره [ئفه مزگينييه بُو بهر ده و اميا پتغه مبهريني]. ﴿۵﴾ قُيُجَا خودي دي هندي دهته ته، هه تا تو پي
قايل دبي. ﴿۶﴾ ما تو سيوي نه ديتي، و تو فه وه واندي. ﴿۷﴾ و ما تو شه پرزه نه ديتي، و ري نيشا ته دا.
﴿۸﴾ و ما تو ده ستكورت نه ديتي، و تو بي منه ت كرى. ﴿۹﴾ قُيُجَا تو رِي، سيوي رسوا نه كه و نه ئيشينه.
﴿۱۰﴾ و خواسته كي (و خواز خازوكي) باشقه نه به. ﴿۱۱﴾ و تو ههر به حس و داييشا خير و كه ره ما خودايي خُو
بكه، و پي باخقه و ده جي و ي پندفيدا ب كارييه.

سُورَةُ شَهْرَح

ل مه كه هي هاتيه خوار ي (۸) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ما مه سينگي ته فره نه كرييه. ﴿۲﴾ و ما مه بار ي ته سقك نه كرييه.

﴿٢﴾ ۛو باری پشٚا ته ٚٚخسٚٚیه بهر ته. ﴿٤﴾ و ما مه نارف و دهنگی ته بلند نه کریهه. ﴿٥﴾ ب راستی ههر تهنگافیه کی بهر فرههیهه ل دویقه. ﴿٦﴾ جاره کا دی، ب راستی ههر تهنگافیه کی بهر فرههیهه ل دویقه. ﴿٧﴾ فیجا ههر دهمی تو ژ کاره کی فه بووی، ژ دل دهست ب کاره کی دی بکه. ﴿٨﴾ و بلا ههر خودی داخوآزا ته بیت.

سُورَةُ تَايِن

ل مه که هی هاتییه خواری (٨) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سویند ب وی جهی تیر هه ژیر، و ب وی جهی تیر زهیتوون [دو جه بوون ٚٚک ل شامی بوو، و ٚٚک ل قودسی]. ﴿٢﴾ و سویند ب چایی (طوور) ی سینا، نه وی خودی ل سهر، د گهل مووسایی ناخشتی. ﴿٣﴾ و سویند ب فی باژی ری ٚٚمن و تهنا، کو مه که هه. ﴿٤﴾ [سویند ب فان هه میان] ب راستی مه مروف ل سهر باشترین رهنگ و وینه دورستکریه و چیکریه. ﴿٥﴾ پستی هنگی مه ٚٚخسته دپه یسکا ژ هه میان نرمتردا [نرمترین جه]. ﴿٦﴾ ۛو تی نه بن (ژ بلی وان) بیٚ باوهری ٚٚناین و کار و کریاریٚ باش کرین، ۛو ان خه لاته کی بی فه برین بی هه ی. ﴿٧﴾ فیجا [هه ی مروف] ۛو چیه ته ژ روژا جرادانی بی باوهر دکهت، و ول ته دکهت تو دره بدانی. ﴿٨﴾ باشه ما خودی، نه موکو مترین فره مانر هوا و خوند کاره.

سُورَةُ تَايِن

ل مه که هی هاتییه خواری (١٩) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ بخوینه ب نافی خودایی خو، بی ههر تشته ک چیکری. ﴿٢﴾ ۛو خودایی مروف ژ خوینپاره یی چیکری. ﴿٣﴾ بخوینه خودایی ته، ژ ههر که سه کی به خشنده تر و که ره مدار تره. ﴿٤﴾ ۛو خودایی مروف ب ریکا قه له می (خامه و پیٚووسی) فیژی نقیسن و زانستی کری. ﴿٥﴾ مروف فیژی وی تشتی کریه، بی مروف ری بی ناگهه. ﴿٦﴾ نه خیر بلا که ره میت خودی ژ بر نه کهن، ب راستی مروف د سهر دا دحیت و ژ ری دهر دکه قیت. ﴿٧﴾ دهمی خو دهوله مه ند و بی منهت دینیت. ﴿٨﴾ بی گو مان ژ فرین ههر بو نک خودایی ته یه. ﴿٩﴾ ۛو ۛو ته دیت ۛو که سی قیایی ریکی بگریٚ ﴿١٠﴾ ژ بهنده یه کی هه که ببینت نفیژی دکهت. [ۛو ثایه ته دراستا ته بی جه هلدا هات، دهمی سوز داییه هه فالیت خو هه که ۛو پیغه مبهری (سلاقیٚ خودی ل سهر بن) ل که عبی ل سهر نفیژی ببینت دی باشقه بهت و پی خو دانیه سهر ستوی وی و پستی هاتی نیزیکی پیغه مبهری بووی (سلاقیٚ خودی ل سهر بن) زوی ترساندا پشت و پشت فه گه ریا گوٚتی: ها ته چو گوٚتوو و ته چو کر گوٚت: ب خودی خنده که کا ناگری که فته دنا فهرا من و ویدا ۛو ترسیام و باشقه فریم] ﴿١١﴾ بیژه من، ۛو گه ر ۛو که سه ل سهر ریکا راست بایه. ﴿١٢﴾ یان زی داخوآزا خودیترسی و باریزکاری بی کریبایه [ما نه فه بو وی چیر نه بوو].

سخه

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۖ
لَتَسْفَعَا بِالنَّاصِيَةِ ۖ
الْناصِيَةِ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۖ
فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۖ
سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۚ
كَلَّا لَا نُطْعُهُ وَأَسْجُدُ أَقْرَبُ ۚ

سُورَةُ الْقَدَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ ۚ
وَمَا أَذْرَكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدَرِ ۚ
لَيْلَةُ الْقَدَرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۚ
تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ فِيهَا
يَأْذُنُ رَبُّهُمْ كُلُّ أَمْرٍ ۚ
سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ ۚ

سُورَةُ الْبَيِّنَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَمَّا يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُشْرِكِينَ مُتَكَبِّرِينَ حَتَّىٰ
تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۚ
رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ۚ
فِيهَا كُتِبَ
قِيمَةٌ ۚ
وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ
الْبَيِّنَةُ ۚ
وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
حَقًّا ۚ
وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ۚ
وَذَٰلِكَ دِينُ الْقِيمَةِ ۚ

﴿۱۳﴾ بیژنه من که سی دریکا کرنا نثیژیدا پاره سستیایی، و باوهری نه نیایی و پشتا خو داییه باوهریی، ماژ خو ناترسن خودایی مه زن تیزایه کی ب سهر واندا داریژیت؟ ﴿۱۴﴾ هری ما نه و نوزانیت و نه زانییه، خودی وی دینیت؟ ﴿۱۵﴾ نه خیر بلا و نه کهت، سویند نه گهر ژ خوفه نه بیت [و دهست ژ دژمنکاریا دینی بهرنه دهت]، هم دی وی د پورچکا ویرا گرین، و بهر ب دژره هی راکیشین. ﴿۱۶﴾ پورچکا دره وینا گونه هکار. ﴿۱۷﴾ و باشی بلا گازی دهسته ک و جقاتا خو بکهت. ﴿۱۸﴾ هم زی دئی گازی زیره فانیت دژره هی کین. ﴿۱۹﴾ نه خیر، گو هی خو نه دی و نثیژیت خو بکه، و خو بو خودایی خو داچه مینه، و ب گوهدارییی خو نیزیکی وی بکه.

سُورَةُ قَدَر

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۵) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ مه قورئان د شه قه کا ب ریز و رویمه تدائینا خوارئ. ﴿۲﴾ توج درانی نه و شه قه اب ریز و رویمه ت ج شه قه؟ ﴿۳﴾ ساخکرنا وی شه قی (نه و شه قه اب ریز و رویمه ت) ب ریکا پهرستنا خودئ، چیره ژ هار هه یشان. ﴿۴﴾ دوی شه قیدا ملیاکهت و جبریل زی، ب هه می فهرمانیت خودیشه دئینه خوارئ. ﴿۵﴾ نه ق شه قه [شه قه اب ریز و رویمه ت] شه قه ناشتی و نه ناهییه هه تا بهر سپیده ی [ئانکو خودئ بهس تیدا ته قدیرا ناشتی و نه ناهییه دکهت].

سُورَةُ هَاتِيه

ل مه دینه یی هاتییه خوارئ (۸) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ نه ویت کو بی باوهر، ژ خودان کتیبان (جو هی و فه له) و بوتپرئسان، دهستا ژ بی باوهریا خو بهرنادهن، هه تا بهلگه و نیشانه کا ناشکرا بو نه یت. ﴿۲﴾ نه و زی پیغه مبه ره که ژ نک خودئ، کتیه کا پروزل سهر وان دخونیت، (کو قورئانه). ﴿۳﴾ کو چه ند فهرمانیت راستگو و دورستانه تیدانه. ﴿۴﴾ ل سهر پیغه مبه رینیا موحه مدهی (سلاقیت خودئ ل سهر بن)، نه قیت خودان کتیب ژیک جودا نه بوون، هه تا پشنتی پیغه مبه ر ب خو بو وان هاتی. ﴿۵﴾ دگه ل قی زی فهرمانا وان نه هاتییه کرن، نه گهر ب پهرستنا خودئ نه بیت، ژ دل و دلپیشی و دلسوژ بن ددینی خودا، و رویی خو ژ هه ر پیر و باوهره کا له نگ و لوز و خوار و فیچ و هر گیرن، و بهری خو بدنه ریکا خودئ و بهرده وام و ب پهنگی پیدئی نثیژان بکن و زه کاتی ژ مالی خو بدن، نه ها نه قه یه دینی راست و دورست.

﴿۶﴾ بئی گومان نه فیت بئی باوهر ژ خودان کتیب و بوتپه ريسان دئی چنه دئاگرئی دۆزه هیدا، و ههروهه دئی تیدا مینن، و نهها نهفنه خرابترین چیکری و دورستکرییت خودی. ﴿۷﴾ بهلی نهفیت باوهری ئینابین و کار و کریاریت قهنج کرین، نهها نهون باشرین چیکرییت خودی. ﴿۸﴾ خه لاتی وان ل دهف خودایی وان چهند بهحه شته کن، کوجهی ئیورین و روینشتینه، و پروبار دبرئا دئین و دچن، و ههروهه دئی دئان بهحه شتاند مینن، خودی ژ وان قایل بوو و خه لاتکرن، و نهوژی قایل بوون ب خه لاتی خو، نهفه خه لاته بو ههر کهسه کییه ژ خودی بترسیت.

سوره تا زلزله

ل مه دینهیی هاتییه خواری (۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ دهمی ئهرد ب بیقه له رزا خو فهدله رزیت. ﴿۲﴾ و دهمی ئهرد ههر تشتی دزکی خودا، ب سهر ئهردی دتخییت. ﴿۳﴾ و مروف وی رۆژی دبیزیت: نهفه ئهردی چیه و بۆج هو لی هات. ﴿۴﴾ وی رۆژی ئهرد به حس و دابیشا خو دکهت، و کاج ل سهر چی بوویه فهدگپیت. ﴿۵﴾ کو خودایی ته، هو سا فه رمان یا دایی. ﴿۶﴾ وی رۆژی مروف دئی ب ته رابه رای و شه پرزهیی ژ گوران رابن، دا کار و کریاریت خو بینن. ﴿۷﴾ فئجا ههر کهسی ته مهت گرانییا پرتا ژ هه مییان بچو یکتا قهنجیی بکهت، دئی خه لاتی وی قهنجیی بینیت. ﴿۸﴾ و ههر کهسی ته مهت گرانییا پرتا ژ هه مییان بچو یکتا خرابییی ژ بکهت، دئی جزایی وی خرابییی بینیت.

سوره تا عادیات

ل مه کههی هاتییه خواری (۱۱) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب هه سپت بهزا، دهمی حلکه حاک دتیی. ﴿۲﴾ سویند ب سومیت، ئاگر ژ نالان دجیت. ﴿۳﴾ سویند ب هه سپت سپیده ییان، هه وان ددهنه سهر دژمیت خودی. ﴿۴﴾ کو ب هندی تۆزی رادکهن. ﴿۵﴾ و ب وی تۆزیقه خو دگه هیتته مه دانا شه رگه ها دژمنان.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي تَارِحَتِهِمْ خَلِيدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ

سورة الزلزلة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا يَوْمَئِذٍ تُخْبِتُ الْأَنْجَارَ بَانَ رَبِّكَ وَحَىٰ لَهَا يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

سورة العاديات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا فَأَنْزَلَ بِهِنَّ نَعْفًا فَوسَطْنَ بِهِنَّ جَمْعًا

﴿٦﴾ [سويند ب فان هه ميان] ب راستی مروف نهیی شوکورداره بو خودایی خو. ﴿٧﴾ و نهو ب خوژی باشتین بهلگه یه ل سهر قی نه شوکورداریی، چونکی کریاریت وی ییت نه باش دراستا خودیدا، قی نه شوکورداریی ناشکرا دکهن. ﴿٨﴾ و نهو ل سهر فیانا مالی گه له کی رژه ده. ﴿٩﴾ قیجا ما نوزانیت ده می مرییت ناف گوران پادین و ساخ دبنه شه. ﴿١٠﴾ و هنگی ههر تشته کی د سینگاندا فه شارتی، ناشکرا دبیت. ﴿١١﴾ بی گومان نه ها وی رژی، خودایی وان ناگه هداري ههر کار و کریاره کا وانه.

سُورَةُ قَارِعَةٍ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (١١) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ (رژا قیامه تی) ژ گوهر کر نه، چونکی ب ترس و نه خوشییت خو، مروفی ژ گوهران دکهن. ﴿٢﴾ نهو رژو چیه؟ ﴿٣﴾ توچ دزانی نهو چ رژو ده؟ ﴿٤﴾ نهو و چیا وه کی هریبا زه نی لی دتین. ﴿٥﴾ قیجا نهو که سی ترازیا وی ب کار و کریاریت قهنج گران بوو. ﴿٦﴾ نهو دی دزانه کا خوشدا بیت. ﴿٧﴾ و نهه و نهو باری ترازیا وی ب کار و کریاریت قهنج سفک بیت. ﴿٨﴾ جهی وی دژه هه و ناگره. ﴿٩﴾ توچ دزانی نهو ناگر چیه؟ ﴿١٠﴾ ناگره کی شارایه.

سُورَةُ تَه كَاثُور

ل مه که هی هاتییه خوارئ (٨) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ مال کومکرن و مالداریا دنیا یی، هوین ژ بیرفه کرن و بی ناگه هکرن. ﴿٢﴾ هه تا مرن ب سهر هه وه دا دتیت، هوین دی دق رهوشیدا بن. ﴿٣﴾ نه.. و نه که دن نوکه و پیقه هوین دی زانن [سهر نه جاما قی ژ بیرفه کرن و بی ناگه هیی، دی بیت نه خوشی]. ﴿٤﴾ جاره کا دی ژ نوکه و پیقه هوین دی زانن سهر نه جاما قی ژ بیرفه کرن و بی ناگه هیی، دی بیت نه خوشی. ﴿٥﴾ نه.. و نهینه وه کی هوین هزر دکهن، نه گهر هه وه ب دورستی زانبا یه سهر نه جاما هه وه ههر نه خوشییه، هه وه و نه دکرن. ﴿٦﴾ بی گومان هوین دی دژه هه ب چاقی سهری خو بینن. ﴿٧﴾ جاره کا دی هوین دی ب چاقی راست و دورست بینن. ﴿٨﴾ پاشی وی رژی، پسپارا ههر خیر و خوشییه کی دی ژ هه وه ئیته کرن.

سُورَةُ عَبَسَ

ل مه كه هي هاتيه خوارى (٣) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سويند ب دهمى. ﴿٢﴾ ب راستى مرؤف همى د خوسارهن (بهر خوسارهن). ﴿٣﴾ نه و نه بن نه ویت باوهرى ئينايين، و کار و کريارت قهنج کرين، و هه قوول سهر حه قيبى شيرت کرين، و هه قووب بينفره هيى شيرت کرين.

سُورَةُ هُمَزَه

ل مه كه هي هاتيه خوارى (٩) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ نه خوشى و ئيزا بو ههر كه سى عبيده رتيخ و تانها قير. ﴿٢﴾ نه وى ههر مال كو مكرنى دكهت، و ههر دهه ژميرت. ﴿٣﴾ هزر دكهت مالى وى، دى ههر وى هيليه ساخ. ﴿٤﴾ نه.. بلا وى هزرى نه كهت، بى گومان مليا كهت دى وى هافيز نه ددوزه هيدا، نه و دوزه ها ههر تشتهكى پرت و په راته دكهت. ﴿٥﴾ توج دزانى نه و دوزه ه چيه؟ ﴿٦﴾ تاگرى خودى يى شاريايه. ﴿٧﴾ نه و تاگرى سهر و دلان دگريت. ﴿٨﴾ بى گومان نه و تاگرى ل سهر وان يى گرتى و دادا ييه [رزگار بوون ژى نينه]. ﴿٩﴾ ب ستوينت رايخستى و دريز كريفه دگر دايه.

سُورَةُ فِيل

ل مه كه هي هاتيه خوارى (٥) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [هه وى موحه مه د] ما ته نه زانى كا خودا يى ته چ ب سهرى خودا نيت فيلان (له شكه رى نه به هه يى حه به شى) ئينا. ﴿٢﴾ ما مه دژ منكاري و فند و فيليت وان، پويج و بهر با نه كرن. ﴿٣﴾ و مه ره قيت په رنده يان دهسته سهرى وان كرن، و ب سهر واندا هنارتن. ﴿٤﴾ وان په رنده يان بهر ت تاخا سوتى تيور دكرن. ﴿٥﴾ وه كى كايا خوارى، يا كه تيه بن پيان لى كرن.

سُورَةُ عَبَسَ

بسم الله الرحمن الرحيم

وَالْعَصْرِ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ خَسِرٌ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالْعَصْرِ ۝

سُورَةُ هُمَزَه

بسم الله الرحمن الرحيم

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ۝ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۝ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۝ كَلَّا لَيُنْبَذَتُ فِي الْحُطْمَةِ ۝ وَمَا أَذْرَكَ مَا الْخُطْمَةُ ۝ تَارَاهُ الْمُؤَقَّدَةُ ۝ الَّتِي تَطْلُعُ عَلَى الْأَفْقِدَةِ ۝ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّصَدَّقَةٌ ۝ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝

سُورَةُ فِيل

بسم الله الرحمن الرحيم

الَّذِي تَرَكَيْكَ فَعَلَّ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝ الَّذِي جَعَلَ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝

سُورَةُ قُورَيْشٍ

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٤) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ ژ بهر وئ گورا قورهيشيان داييهه كاروانكاريئ .
- ٢﴿ ژ بهر گورا وهغهر زفستانئ (بؤ يه مهئ)، و
- ٣﴿ يا هافينئ (بؤ شامئ)، دبرن .
- ٤﴿ بلا خودانئ قئ مالنئ (كو كه عبيه) بهرئسن، و بننه بندهيئ وئ .
- ٥﴿ نهو خودايئ ژ بر سئ تير كرين، و ژ تر سئ ئيمن و پشت راست كرين .

سُورَةُ مَاعُونِ

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٧) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ بيژه من، ئهري ته نهو مروؤئ باوهر يئ ب پؤژا
- ٢﴿ جزادانئ (كو قيامه ته) نهئيئ ديت .
- ٣﴿ ئيزا و نه خوشئ
- ٤﴿ بؤ وان نفئز كه ران .
- ٥﴿ نهوئت ژ نفئزا خو دبئ ئاگهه [يان ژئ نه كه ن بؤ رويمه ئئ نه بيت] .
- ٦﴿ نهوئت رويمه تكار يئ دكاري خو دا كه ن .
- ٧﴿ و ريكاهه وجه ييئ مالنئ ژ خه لكئ دگرن [يان زه كائئ نه ده ن و ريكئ لئ دگرن] .

سُورَةُ كَهْوَثَر

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٣) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ [ههئ موحه مه د] مه گه له ك كه رهم و خير و خيرات بيت دايينه ته، ژ وان رويبارئ (كه وسهر) ئ .
- ٢﴿ د بهحه شتيدا .
- ٣﴿ فئيجا نفئزان بؤ خودايئ خو بكه، و قوربانان بؤ فه كوژه .
- ٤﴿ بئ گومان يئ كه ريئ دهاقيته ته و جهژ ته نه كه ت، نهوه يئ وار كوره و ژ خيرئ دادؤتي و بئ سهروشين [و مال ميرات] .

سُورَةُ قُورَيْشٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۚ فَارْجِعْ ۖ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ كَاشِفُ السُّعُودِ ۖ وَالصَّبْرُ ۖ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذَا الْبَيْتِ ۖ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ ۖ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۖ

سُورَةُ الْمَاعُونِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ۖ فَذَلِكِ الَّذِي يَدْعُ الْبَنِينَ ۖ وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۖ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۖ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۖ الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ۖ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۖ

سُورَةُ الْكَوثرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْعَمْنَا عَلَيْكَ الْكَوثرَ ۖ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ۖ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۖ

سُورَةُ الْكَافِرُونَ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۶) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [هه ی موحه مه د] بپژ ه شانددئ (وفددئ) قوره یشییان هه ی بئ باوهر و گاورینو. ﴿۲﴾ ته زوی ناپه ریسمن یئ هوین دپه ریسمن. ﴿۳﴾ و هوین زوی ناپه ریسمن یئ ته ز دپه ریسمن. ﴿۴﴾ من زوی په رستنا هه وه کوی، نه کریه و نه ته ز دکهم. ﴿۵﴾ و هوین زوی وئ په رستنی ناکهن یا ته ز دکهم. ﴿۶﴾ دینی هه وه (کو شرک) له بؤ هه وه، و دینی من (کو نیاسینا خودایه کی ب تنیه) بؤ من.

سُورَةُ نَاصِر

ل مه دینه یئ هاتییه خوارئ (۳) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ته گهر سه ره قتنا خودئ و فه کرنا مه که هی بؤ ته هات، و ب دهست ته فه هات [ته ف سورته نیشانا نئزیکبونا وه غهر کرنا پیغه مبه رییه (سلاقیئت خودئ ل سه ربن)]. ﴿۲﴾ و ته خه لک دیت، یئ کؤم کؤم دتینه د دینی خودیدا. ﴿۳﴾ قیجا هنگی خودئ ژ هه می کیناسییان بشو، و سوپاسی و شوکورا خو بؤ دیارکه، و داخوازا لیبؤرینی ژئ بکه، چونکی بئ گؤمان ته وه یئ هه ر توبه وهرگر.

سُورَةُ مَعْد

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۵) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ بهرزیان و بهرئاتاف بین دهست و له پیئت (أبو لهب)، مه خسه د پئ شه و ب خو یه و بهرزیان زوی بوون. ﴿۲﴾ مالی و قازانجی ژئ گه هشتیی، مفایی وی نه دا. ﴿۳﴾ دئ چیه دئاگره کی ب گوریدا. ﴿۴﴾ د گهل ژنا خو کو پشتیه لگرا دار و ستریان بوو (بؤ هلئخستنا فتنه یئ). ﴿۵﴾ وهریسه کی هلچنی د ستوی ویدا یه.

سُورَةُ الْكَافِرُونَ

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلْ يَأَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿۱﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿۲﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿۳﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ﴿۴﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿۵﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿۶﴾

سُورَةُ النَّصْرِ

بسم الله الرحمن الرحيم

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿۱﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿۲﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿۳﴾

سُورَةُ الْمُنَافِقِينَ

بسم الله الرحمن الرحيم

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿۱﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ﴿۲﴾ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿۳﴾ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿۴﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿۵﴾

سُورَةُ الْاِخْلَاصِ

ل مه كههئ هاتيهه خوارئ (٤) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ ههئ موحه مه د بئزه گاوران ئه وئت دئفن تۆ خودايئ خو بؤ وان بدهيه نياسين [بئزه خودئ تئكه و تاك و ته نياه. ﴿٢﴾ ئه و خودايه يئ هه مي پئدقئ هه وجهئ وئ، و وه جا هه ميبان دقه تنيئت، و ئه و پئدقئ هه وجهئ كه سئ نينه. ﴿٣﴾ كه س رئ نه بوويه، و [ئه و] ژ كه سئ نه بوويه. ﴿٤﴾ و چو هه فكويف رئ بؤ نين.

سُورَةُ فَهْلَقِ

ل مه كههئ هاتيهه خوارئ (٥) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ بئزه ئه ز خو ب خودانئ سپنده يئ دپار بزم. ﴿٢﴾ ژ زيان و خرابيا هه ر چئكر يه كي [ئانكو ژ خرابيا هه مي تشتان]. ﴿٣﴾ و ژ زيان و خرابيا شه فئ دهمئ دئنيئت [و دنيا تاري دبئت، و تيدا خرابئ دئته كرن]. ﴿٤﴾ و ژ زيان و خرابيا سئربه ندان ئه وئت پفان ل گرييان ددهن [و ل بهر دگه رن ناهه را مرو فان نه خو ش بكن، ب سئربه ندييئ و ب پفكر نا گرييان]. ﴿٥﴾ و ژ زيان و خرابيا هه ر زكړه شه كي زكړه شيبئ بكهت [ئانكو وه خئئ زكړه شيبئ و هه سويدييئ دكهت].

سُورَةُ نَاسِ

ل مه كههئ هاتيهه خوارئ (٦) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ بئزه ئه ز خو ب خودايئ مرو فان دپار بزم. ﴿٢﴾ سه روه ر و خودانئ هه مي مرو فان. ﴿٣﴾ و په رستي و خودايئ هه مي مرو فان. ﴿٤﴾ ژ زيانا شه يتانئ خو نه په نئ دكهت، دهمئ نافئ خودئ دئته ئينان. ﴿٥﴾ ئه وئ دگو هئ خه لكيدا دخوينيت، و دهنكئ خو دگه هينيت سه ر دلئ وان، و خرابيئ ل بهر دلئ وان شرين دكهت، و وه سواسئ دئخيت هه دليئت واندا. ﴿٦﴾ ژ شه يتانئت ئه جنه و شه يتانئت مرو فان.

سُورَةُ الْاِخْلَاصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝
لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

سُورَةُ الْفَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝

سُورَةُ النَّاسِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ
النَّاسِ ۝ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَفِيِّ ۝ الَّذِي
يُوسَسُوسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝
مِنْ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

٦٠٤

فَهْرَسْتُ بِأَسْمَاءِ السُّورِ وَبَيَانِ الْيَكْوِي وَاللَّيْلِ فِي مَعْنَاهَا

نافهروك بناقئ ديار كرنا سور هتيت مه كه هي و مه ديني

السورة	مه كييه يان مه ده ني	به ريه ر	سورة	ژماراوي
سورة الفاتحة	مه كييه	١	سورة فاتحه	١
سورة البقرة	مه ده نييه	٢	سورة بقه ره	٢
سورة آل عمران	مه ده نييه	٥٠	سورة تالي عومران	٣
سورة النساء	مه ده نييه	٧٧	سورة تا نيساء	٤
سورة المائدة	مه ده نييه	١٠٦	سورة تا مائده	٥
سورة الأنعام	مه كييه	١٢٨	سورة تا نه عام	٦
سورة الأعراف	مه كييه	١٥١	سورة تا نه عراف	٧
سورة الأنفال	مه ده نييه	١٧٧	سورة تا نه نفال	٨
سورة التوبة	مه ده نييه	١٨٧	سورة تا ته وبه	٩
سورة يونس	مه كييه	٢٠٨	سورة تا يوننس	١٠
سورة هود	مه كييه	٢٢١	سورة تا هوود	١١
سورة يوسف	مه كييه	٢٣٥	سورة تا يووسف	١٢
سورة الرعد	مه ده نييه	٢٤٩	سورة تا ره عه د	١٣
سورة إبراهيم	مه كييه	٢٥٥	سورة تا ابراهيم	١٤
سورة الحجر	مه كييه	٢٦٢	سورة تا حيجر	١٥
سورة النحل	مه كييه	٢٦٧	سورة تا نه حل	١٦
سورة الإسراء	مه كييه	٢٨٢	سورة تا تيسراء	١٧
سورة الكهف	مه كييه	٢٩٣	سورة تا كه هف	١٨
سورة مريم	مه كييه	٣٠٥	سورة تا مريم	١٩
سورة طه	مه كييه	٣١٢	سورة تا طاها	٢٠
سورة الأنبياء	مه كييه	٣٢٢	سورة تا نه نبيا	٢١
سورة الحج	مه ده نييه	٣٣٢	سورة تا حج	٢٢
سورة المؤمنون	مه كييه	٣٤٢	سورة تا موئمينون	٢٣
سورة النور	مه ده نييه	٣٥٠	سورة تا نور	٢٤
سورة الفرقان	مه كييه	٣٥٩	سورة تا فورقان	٢٥
سورة الشعراء	مه كييه	٣٦٧	سورة تا شو عراء	٢٦

سورة	مهكبيه يان مهدهني	بهريهر	سورة	ژمارا وي
سورة النمل	مهكبيه	٣٧٧	سورة نمل	٢٧
سورة القصص	مهكبيه	٣٨٥	سورة قهصهص	٢٨
سورة العنكبوت	مهكبيه	٣٩٦	سورة عنكه بووت	٢٩
سورة الروم	مهكبيه	٤٠٤	سورة تا روم	٣٠
سورة لقمان	مهكبيه	٤١١	سورة تا لوقمان	٣١
سورة السجدة	مهكبيه	٤١٥	سورة تا سهجده	٣٢
سورة الأحزاب	مهدهنييه	٤١٨	سورة تا ته حزب	٣٣
سورة سبأ	مهكبيه	٤٢٨	سورة تا سه بهء	٣٤
سورة فاطر	مهكبيه	٤٣٤	سورة تا فاطر	٣٥
سورة يس	مهكبيه	٤٤٠	سورة تا ياسين	٣٦
سورة الصافات	مهكبيه	٤٤٦	سورة تا صافات	٣٧
سورة ص	مهكبيه	٤٥٣	سورة تا صاد	٣٨
سورة الزمر	مهكبيه	٤٥٨	سورة تا زومهر	٣٩
سورة غافر	مهكبيه	٤٦٧	سورة تا غافر	٤٠
سورة فصلت	مهكبيه	٤٧٧	سورة تا فوصيلهت	٤١
سورة الشورى	مهكبيه	٤٨٣	سورة تا شوورا	٤٢
سورة الزخرف	مهكبيه	٤٨٩	سورة تا زوخروف	٤٣
سورة الدخان	مهكبيه	٤٩٦	سورة تا دوخان	٤٤
سورة الجاثية	مهكبيه	٤٩٩	سورة تا جاثيه	٤٥
سورة الأحقاف	مهكبيه	٥٠٢	سورة تا ته حقاف	٤٦
سورة محمد	مهدهنييه	٥٠٧	سورة تا موحه مهء	٤٧
سورة الفتح	مهدهنييه	٥١١	سورة تا فتح	٤٨
سورة الحجرات	مهدهنييه	٥١٥	سورة تا حوجورات	٤٩
سورة ق	مهكبيه	٥١٨	سورة تا قاف	٥٠
سورة الذاريات	مهكبيه	٥٢٠	سورة تا ذاريات	٥١
سورة الطور	مهكبيه	٥٢٣	سورة تا طور	٥٢
سورة النجم	مهكبيه	٥٢٦	سورة تا نه جم	٥٣
سورة القمر	مهكبيه	٥٢٨	سورة تا قه مير	٥٤
سورة الرحمن	مهدهنييه	٥٣١	سورة تا ره حمان	٥٥
سورة الواقعة	مهكبيه	٥٣٤	سورة تا واقيعه	٥٦

السورة	مهكبيه يان مهدهنى	بهريهر	سؤرهت	ژماراوى
سورة الحديد	مهدهنييه	٥٣٧	سؤرهتا حديد	٥٧
سورة المجادلة	مهدهنييه	٥٤٢	سؤرهتا موجداهله	٥٨
سورة الحشر	مهدهنييه	٥٤٥	سؤرهتا حشر	٥٩
سورة الممتحنة	مهدهنييه	٥٤٩	سؤرهتا مومته حينه	٦٠
سورة الصف	مهدهنييه	٥٥١	سؤرهتا صف	٦١
سورة الجمعة	مهدهنييه	٥٥٣	سؤرهتا جومعه	٦٢
سورة المنافقون	مهدهنييه	٥٥٤	سؤرهتا منافيقون	٦٣
سورة التغابن	مهدهنييه	٥٥٦	سؤرهتا تغابون	٦٤
سورة الطلاق	مهدهنييه	٥٥٨	سؤرهتا طلاق	٦٥
سورة التحريم	مهدهنييه	٥٦٠	سؤرهتا تحريم	٦٦
سورة الملك	مهكبيه	٥٦٢	سؤرهتا مولك	٦٧
سورة القلم	مهكبيه	٥٦٤	سؤرهتا قلم	٦٨
سورة الحاقة	مهكبيه	٥٦٦	سؤرهتا الحاقة	٦٩
سورة المعارج	مهكبيه	٥٦٨	سؤرهتا معارج	٧٠
سورة نوح	مهكبيه	٥٧٠	سؤرهتا نوح	٧١
سورة الجن	مهكبيه	٥٧٢	سؤرهتا جن	٧٢
سورة المزمل	مهكبيه	٥٧٤	سؤرهتا موزمئل	٧٣
سورة المدثر	مهكبيه	٥٧٥	سؤرهتا مودثر	٧٤
سورة القيامة	مهكبيه	٥٧٧	سؤرهتا لقيامة	٧٥
سورة الإنسان	مهدهنييه	٥٧٨	سؤرهتا انسان	٧٦
سورة المرسلات	مهكبيه	٥٨٠	سؤرهتا مورسلات	٧٧
سورة النبا	مهكبيه	٥٨٢	سؤرهتا نبيه	٧٨
سورة النازعات	مهكبيه	٥٨٣	سؤرهتا نازعات	٧٩
سورة عبس	مهكبيه	٥٨٥	سؤرهتا عبسه	٨٠
سورة التكويد	مهكبيه	٥٨٦	سؤرهتا تكويد	٨١
سورة الانفطار	مهكبيه	٥٨٧	سؤرهتا انفطار	٨٢
سورة المطففين	مهكبيه	٥٨٧	سؤرهتا موطه ففين	٨٣
سورة الانشقاق	مهكبيه	٥٨٩	سؤرهتا انشقاق	٨٤
سورة البروج	مهكبيه	٥٩٠	سؤرهتا بروج	٨٥

السورة	مهكبيه يان مهدهني	بهريهر	سؤرهتا	ژماراوي
سورة الطارق	مهكبيه	٥٩١	سؤرهتا طارق	٨٦
سورة الأعلى	مهكبيه	٥٩١	سؤرهتا ئه علا	٨٧
سورة الغاشية	مهكبيه	٥٩٢	سؤرهتا غاشيه	٨٨
سورة الفجر	مهكبيه	٥٩٣	سؤرهتا فجر	٨٩
سورة البلد	مهكبيه	٥٩٤	سؤرهتا بهلهد	٩٠
سورة الشمس	مهكبيه	٥٩٥	سؤرهتا شه مس	٩١
سورة الليل	مهكبيه	٥٩٥	سؤرهتا لهيل	٩٢
سورة الضحى	مهكبيه	٥٩٦	سؤرهتا ضوحا	٩٣
سورة الشرح	مهكبيه	٥٩٦	سؤرهتا شرح	٩٤
سورة التين	مهكبيه	٥٩٧	سؤرهتا تين	٩٥
سورة العلق	مهكبيه	٥٩٧	سؤرهتا علهق	٩٦
سورة القدر	مهكبيه	٥٩٨	سؤرهتا قهر	٩٧
سورة البينة	مهدهنييه	٥٩٨	سؤرهتا بهينه	٩٨
سورة الزلزلة	مهدهنييه	٥٩٩	سؤرهتا زهلهله	٩٩
سورة العاديات	مهكبيه	٥٩٩	سؤرهتا عادييات	١٠٠
سورة القارعة	مهكبيه	٦٠٠	سؤرهتا قاريعه	١٠١
سورة التكاثر	مهكبيه	٦٠٠	سؤرهتا ته كاثر	١٠٢
سورة العصر	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا عصر	١٠٣
سورة الهمزة	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا هومزه	١٠٤
سورة الفيل	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا فيل	١٠٥
سورة قريش	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا قورهش	١٠٦
سورة الماعون	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا ماعون	١٠٧
سورة الكوثر	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا كهوثر	١٠٨
سورة الكافرون	مهكبيه	٦٠٣	سؤرهتا كافروون	١٠٩
سورة النصر	مهدهنييه	٦٠٣	سؤرهتا نهصر	١١٠
سورة المسد	مهكبيه	٦٠٣	سؤرهتا مهسد	١١١
سورة الإخلاص	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا ئيخلاص	١١٢
سورة الفلق	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا فلهق	١١٣
سورة الناس	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا ناس	١١٤

إِنَّ وَزَارَةَ الشُّؤْنِ الْإِسْلَامِيَّةِ وَالْدَّخْوَةَ وَالْإِشْنَاءِ

فِي الْمَلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ

الْمَشْرِفَةِ عَلَى

مَجْمَعِ الْمَلِكِ فَهَدِ لَطَبَاعَةِ الْمُصْحَفِ الشَّرِيفِ

فِي الْمَدِينَةِ الْمُنَوَّرَةِ

إِذِيسْرُهَا أَنْ يُصْدِرَ الْمَجْمَعُ هَذِهِ الطَّبْعَةَ مِنْ

تَرْجَمَةِ مَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ

إِلَى اللُّغَةِ الْكُرْدِيَّةِ

(اللَّهُجَّةُ الْكُرْمَانْجِيَّةُ)

تَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَنْفَعَ بِهَا النَّاسَ

وَأَنْ يَجْزِي

خَازِنَ الْخَزَائِنِ الشَّرِيفِينَ، الْمَلِكِ سُلْمَانَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ السُّعُودِ

أَحْسَنَ الْجَزَاءِ عَلَى جُهُودِهِ الْعَظِيمَةِ فِي تَشْرِكِتَابِ اللَّهِ الْكَرِيمِ

وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ

وهزارهتا کاروباريت ئىسلامى و بانگهوازى و رابهرييا
ل شاهنشينا عه رهستانا سعوودى
يا سهرپه رشتيار ل سهر كومه لگه ها مه لك فه هه د
يا چاپكرنا قورئانا پيروز ل مه دينه يا مونه ووه ر
كومه لگه هي پي خوشه قى چاپا قورئانا پيروز دگه ل راقه كرنا وئ ب
زمانى كوردى ده ريخيت
داخوازى ژ خودى دكه ين خه لك مفايى ژئ وهر گرن
و خه لاتى خيى بده ته (خادم الحرمين الشريفين)
شاه سه لمان كورى عه بدول عه زيز ئال سعوود
ل سهر زه حمه ت و ره نجا مه زن يا ئه ول سهر به لا فكرنا قورئانى دبه ت
و خودى خودانى هاريكارييه

حَقَّقُوا الظَّاهِرَ بِحَقِّهِ
لِجَمْعِ الْمَلِكِ فِيهِ الْمُسْلِمِينَ

ص.ب ٦٢٦٢ - المدينة المنورة

www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

ماڤيٽ چاپڪرنى د پاراسٽينه
بؤكؤمه لگه ها مه لك فهدد يا چاپڪرنا قورثانا پيروز

ص. پ ٦٢٦٢ ل مهدينه يا مونه ووهر

www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

© مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف، ١٤٤٢هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف

ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية) / مجمع

الملك فهد لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة، ١٤٤٢هـ

٦٤٠ ص؛ ١٩,٥ × ٢٨ سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٣١١-٢٤-٠٠

١- القرآن - ترجمة - اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية) أ. العنوان

١٤٤٢/٢٨١٩

ديوي ٢٢١,٤

رقم الإيداع: ١٤٤٢/٢٨١٩

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٣١١-٢٤-٠٠

تصفح الترجمة
تەماشە ی وەرگێرانێ بکە

